STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD
ÅRGÅNG 9
1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM

INLEDNING

TILL

Statistisk tidskrift / utgiven av Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm : Norstedt, 1860-1913, 1952-1962.
Efter ett uppehåll 1914-1951 uppstod Statistiska tidskrift igen åren 1952-1984.
H. 165, utg. 1913 utgör register till 1860-1913. – I Statistisk tidskrift årgångarna 1871-1913 publicerades *Sveriges officiella statistik i sammandrag* som första nummer.

Efterföljare:

Journal of official statistics : JOS : an international quarterly / published by SCB, Statistics Sweden. – Stockholm : Statistics Sweden [Statistiska centralbyrån], 1985-.
Tidskriften finns från 1985 fritt tillgänglig i fulltext på internet.

Anmärkning: Vid digitalisering av Statistisk tidskrift har häftena med *Sveriges officiella statistik i sammandrag* och tre bilagor brutits ut ur sin årgång och behandlats som separata häften.

Statistisk tidskrift, 1960
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

URN:NBN:SE:SCB-st-1960

STATISTISK TIDSKRIFT

NY FÖLJD
ÅRGÅNG 9
1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN
STOCKHOLM

STATISTICAL REVIEW

NEW SERIES

VOL. 9

1960

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

REGISTER

Siffran inom parentes anger tidskriftshäftets nummer

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden

LARSSON, F., Svenska försök med labour force-metoden. 1. ..... 272, 329 (5)
LUNDÉN, E., I statens tjänst anställd personal år 1959 ..... 363, 435 (7)
—, Tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet år 1959 507, 588 (9)
De nordiska statistiska utskotten:
Befolknings- och arbetskraftsstatistik
404 (7)

Befolkning

Se: Folkmängden och dess förändringar

Brottslighet

Brott, som kommit till polisens kännedom
1959: 4 kv. 97, 100 (2)
1960: 1 » 306, 310 (5)
2 » 445, 456 (8)
3 » 711, 718 (11)

Byggnader och bostäder

Bostadsstyrelsens statistikproduktion. Förändringar sedan år 1954 ..... 551 (9)
Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1958 ..... 469 (8)

Finanser, kommunala

Antal skattekronor enligt 1960 års taxering
566 (9)
Kommunalskatterna år 1960 ..... 61 (1)
Kommunalskatteunderlag år 1960 ... 769 (12)
Kommunernas finanser
De borgerliga primärkommunernas finanser år 1958 ..... 481 (8)
Landstingens finanser 1958 ..... 130 (2)
Sammanfattning år 1958 ..... 724 (11)
Städernas finanser 1958 ..... 126 (2)
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1959—1961
Snabb- och prognosstatistik 770 (12)
Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen den 31 dec. 1959 samt 30 juni 1960
567 (9)
Taxeringsutfallet år 1960 ..... 629 (10)

Fiske

Se: Jordbruk med binäringar

Folkmängden och dess förändringar

Befolkningen i Sovjetunionen efter utbildning, nationalitet, ålder m. m. enl. 1959 års folkräkning 253 (4)
Befolkningsutvecklingen 1960—1975
357, 359 (6)
Befolkningsutvecklingen: hela riket och städerna
1959: 4 kv. 187, 188 (3)
1960: 1 » 341, 342 (6)
2 » 563, 564 (9)
3 » 737, 738 (12)
Befolkningsutvecklingen i länen under år 1959
217 (4)
CEDERBLAD, C. O., Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. 1. Material från en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958
683, 729 (11)
Dödlighets- och livslängdstabeller för år 1958
200 (3)
Kinesisk befolkningsstatistik 432 (7)
LARSSON, F., Svenska försök med labour force-metoden. 1. ..... 272, 329 (5)
De nordiska statistiska utskotten:
Befolknings- och arbetskraftsstatistik
404 (7)

Försäkringsväsen

Preliminär försäkringsstatistik
1959: juli—dec. 135 (2)
1960: jan.—febr. 249 (4)
mars—april 352 (6)
1959 och första halvåret 1960
486, 502 (8)
1960: juli och aug. jämte vissa beståndsuppgifter för 1959 ..... 632 (10)
sept.—okt. 744 (12)

Handel och industri

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik 184 (3)
Europeiska statistiska möten (andra än Europeiska statistikerkonferensen)
Utrikeshandelsstatistik: sammanträde inom OEEC 559 (9)
De nordiska statistiska utskotten:
Industri- och annan näringsstatistik
405 (7)

Industri

Se: Handel och industri

Inkomst och förmögenhet

Se även: Jordbruk med binäringar
CEDERBLAD, C. O., Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. 1. Material från en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958 683, 729 (11)
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår 61, 62 (1), 117 (2)
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår 306, 309 (5) 344 (6), 411, 412 (7), 445, 448 (8), 572, 589 (9) 597, 598 (10), 737, 756 (12)
Förmögenhetsfördelningen 1958 ..... 132 (2)
Inkomstfördelningen 1959..... 758, 768 (12)
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1958 ... 321 (5)
De nordiska statistiska utskotten:
Nationalräkenskaper 183 (3)
Särskilda undersökningar på grundval av 1959 års taxeringsmaterial 227, 239 (4)

Internationella organisationer och möten

Afrikanska statistikerkonferensen, Addis Abeba 1959 ..... 304 (5)
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik 184 (3)
Arbetsgrupp för statistik över finansiella tillgångar och skulder..... 302 (5)
Arbetsgrupp för statistik över privata konsumtionsutgifter 55 (1)
Arbetsgrupp för översyn av ECE-kommittéernas statistiska verksamhet.. 558 (9)
Plenarsammanträde 706 (11)
Europeiska statistiska möten (andra än Europeiska statistikerkonferensen):
Arbetsgrupp för skogs- och skogsprodukts-statistik..... 58 (1)
Expertmöte i Genève angående efterfrågan på jordbruksprodukter 56 (1)
Det fiskeristatistiska expertmötet i Edinburgh september 1959 ..... 405 (7)
Utrikeshandelsstatistik: sammanträde inom OEEC 559 (9)
Financial capital accounts. Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden 655 (11)
Förenta Nationernas statistiska kommission:
Elfte mötet 406 (7)
Internationella statistiska institutet:
Möte i Tokio 1960 ..... 185 (3), 559 (9)
Nordiskt statistikermöte 301 (5), 557 (9)
Nordiskt statistiskt chefsmöte 301 (5). 556 (9)
De nordiska statistiska utskotten:
Befolknings- och arbetskraftsstatistik 404 (7)
Industri- och annan näringsstatistik 405 (7)
Kulturstatistik 404 (7)
Nationalräkenskaper 183 (3)
Nordiska utskott och samarbetsgrupper:
Representanter tillsatta vid Nordiska statistiska chefsmötet 1960 ..... 704 (11)
Världshälsoorganisationen:
Seminarium i Genève 708 (11)

Jordbruk med binäringar

Arealinventeringen den 1 juni 1960 .. 447 (8)
Europeiska statistiska möten (andra än Europeiska statistikerkonferensen)
Arbetsgrupp för skogs- och skogsprodukts-statistik 58 (1)
Expertmöte i Genève angående efterfrågan på jordbruksprodukter 56 (1)
Det fiskeristatistiska expertmötet i Edinburgh september 1959 ..... 405 (7)
Husdjursräkningen den 1 juni 1960 .. 580 (9)
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster 1958 ..... 321 (5)
Ny bas i producentprisindex för jordbruksprodukter 301 (5)
Nötkreatursräkningen den 12 oktober 1959 med återblick på tidigare räkningar ... 143 (2)
Fångststatistik över det svenska havsfisket år 1959 ..... 220 (4)
Priserna på jordbruksfastigheter år 1959 425 (7)
Provundersökningar för ny skördeberäkningsmetod.
8. AV T. SÖDERLIND 155, 203 (3)
— Specialundersökningar på slåttervall. Av B. NILSSON 280, 330 (5)
— Specialundersökningar på spannmål. Av B. NILSSON 529, 588 (9)
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1958 ..... 431 (7)

Konkurser och protesterade växlar

1959: dec. 74 (1)
1960: jan. 102 (2)
febr. 198 (3)
mars 240 (4)
april 318 (5)
maj 346 (6)
juni 416 (7)
juli 454 (8)
aug. 574 (9)
sept. 620 (10)
okt. 720 (11)
nov. 754 (12)

Kreditmarknad

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för statistik över finansiella tillgångar och skulder 302 (5)
Financial capital accounts. Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden 655 (11)
Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen den 31 dec. 1959 samt 30 juni 1960 567 (9)
De nordiska statistiska utskotten:
Nationalräkenskaper 183 (3)

Litteratur

Bokanmälningar
Acton, F. S., Analysis of straight-line data (A. Taube) 439 (7)
Bevölkerung und Wirtschaft.
Langfristige Reihen 1871 bis 1957 für das Deutsche Reich und die Bundesrepublik Deutschland. (Y. Fritzell) ... 590 (9)
Eklund, G., Studies of statistics (H. Wold) 209 (3)
Holland's economy. A statistical portrait (J. Södergren) 91 (1)
Höijer, E., Sveriges befolkningsutveckling genom tiderna (Y. Fritzell) 90 (1)
International repertory of institutions conducting population studies (Y. Fritzell) 212 (3)
The international standardisation of labour statistics (S. Kruse) 91 (1)
Kjenn ditt marked (K.-E. Friberg, L. Lindgren) 210 (3)
The length of working life of males in Great Britain (S. Lundeborg) 335 (5)
Pfanzagl, J., Allgemeine Methodenlehre der Statistik. 1. (S. Lundquist) 336 (5)
Samfärdselstatistisk årsbok för Finland: 1959 (Y. Fritzell) 591 (9)
Scheffé, Henry, The analysis of variance (P. Seeger) 591 (9)
The world's metropolitan areas (G. Ahlberg) 334 (5)
The issue in brief 83 (1), 203 (3), 329 (5), 435 (7), 588 (9), 729 (11)
Nyare svensk statistisk litteratur ... 88 (1)
Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek
juli 1959—januari 1960 ..... 207 (3)
februari—april 1960 ..... 332 (5)
maj—juni 1960 ..... 437 (7)
juli—sept. 1960 ..... 730 (11)

Penning- och bankväsen

Se även: Konkurser och protesterade växlar; Kreditmarknad
Sparbankernas verksamhet år 1959 .. 567 (9)
Sparbanksstatistik
1959: 4 kv. 116 (2)
1960: 1 » 320 (5)
2 » 453 (8)
3 » 722 (11)

Priser och konsumtion

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för statistik över privata konsumtionsutgifter 55 (1)
Ny bas i producentprisindex för jordbruksprodukter 301 (5)
Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1958 ..... 469 (8)
Priserna på jordbruksfastigheter år 1959 425 (7)

Protesterade växlar

Se: Konkurser och protesterade växlar

Rättsväsen

Se: Brottslighet, Konkurser och protesterade växlar

Skogsbruk

Se: Jordbruk med binäringar

Statistikens organisation och historia

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 60 (1), 96 (2), 186 (3), 216 (4), 305 (5), 340 (6), 444 (8), 562 (9), 596 (10), 708 (11), 736 (12)
Bostadsstyrelsens statistikproduktion. Förändringar sedan år 1954 ..... 551 (9)
Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för översyn av ECE-kommitteernas statistiska verksamhet .. 558 (9)
Förslag till framtida organisation av svensk statistikproduktion. Några remissvar 3, 83 (1)
Jacobsson, G., The Social Survey 147, 203 (3)
Den officiella statistikens framtida organisation 401, 436 (7)
Personalnotiser 58 (1), 409 (7), 562 (9)
Statistiska centralbyrån:
Krönika 1959 ..... 50 (1)
Statförslag för budgetåret 1961/62 548 (9)
Statistiska föreningens verksamhet år 1959 183 (3)
Statistisk områdesindelning i Italien . 726 (11)
Vissa statistikproducerande verks statförslag för budgetåret 1961/62... 549 (9), 703 (11)

Statistikens teori och metod

Dalenius, T., Potentiella användningar av sampling i ett statistiskt system 29, 87 (1)
Larsson, F., Svenska försök med labour forcemetoden. 1. ..... 272, 329 (5)
Nordbotten, S., Integrert databearbeiding i statistikkproduksjonen 259, 329 (5)
Ny bas i producentprisindex för jordbruksprodukter 301 (5)
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod.
8. Av T. Söderlind 155, 203 (3)
— Specialundersökningar på slåttervall
Av B. Nilsson 280, 330 (5)
— Specialundersökningar på spannmål
Av d:o 529, 588 (9)
Ståhl, I., Input-output analys 177, 205 (3)

Transport- och kommunikationsväsen

Beställningstrafiken med lastbil under 1959 190, 205 (3)
Beställningstrafiken med lastbil. Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd
1959: nov. 61, 80 (1)
1960: febr. 217, 246 (4)
maj 411, 422 (7)
aug. 626 (10)

Centrala bilregistret
Fordon, fördelade efter fordonslag, traktorer, bilar fördelade efter drivmedel, förändringar i beståndet av motorfordon
1959: 2 kv. 217, 222 (4)
3 » 447, 464 (8)
Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1960 ..... 597 (10)
Vägtrafikolyckor
1959: Preliminära uppgifter 104 (2)
1959: nov. 76 (1)
dec. 110 (2)
4 kv. 114 (2)
1960: jan. 194 (3)
febr. 242 (4)
mars 312 (5)
1 kv. 308, 316 (5)
april 348 (6)
maj 418 (7)
juni 458 (8)
2 kv. 446, 462 (8)
juli 576 (9)
aug. 622 (10)
sept. 712 (11)
3 kv. 710, 716 (11)
okt. 750 (12)

Undervisning och annan bildningsverksamhet

Befolkningen i Sovjetunionen efter utbildning, nationalitet, ålder m. m. enligt 1959 års folkräkning 253 (4)
Begåvningsreserven i USA 185 (3)
De nordiska statistiska utskotten:
Kulturstatistik 404 (7)
Nyinskrivningar vid universiteten hösten 1960 638 (10)
Skolstatistik för läsåret 1959/60. 640, 649 (10)
Student- och realexamina vårterminen 1960 740 (12)
Tentamensuppgifter i statistik vid Stockholms Universitet 581 (9)

Val

Andrakammarvalen 1960 .....723 (11)
Rösträtten vid andrakammarvalen 1960 638 (10)

INDEX

The figures in parentheses indicate the issue numbers

Agriculture and Adjacent Industries

A new basis for the agricultural producer price index 301 (5)
Census of livestock:
October 1959 ..... 143 (2)
June 1960 ..... 580 (9)
Farm real estate prices in 1959 ..... 425 (7)
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1958 ..... 321 (5)
Income and expenditure of professional fishermen in 1958 ..... 431 (7)
Landings in the Swedish sea fisheries in 1959 220 (4)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians)
Joint FAO/ECE working party on forest and forest products statistics 58 (1)
Expert meeting on fishery statistics in the Northern Atlantic area 405 (7)
Meeting in Geneva on demand for agricultural products 56 (1)
Pilot crop-cutting survey.
8. By T. SÖDERLIND 155, 203 (3)
— Special surveys of hay. By B. NILSSON 280, 330 (5)
— Special surveys of cereals. By do. 529, 588 (9)
Survey of acreage 1st June 1960 ..... 447 (8)

Bankruptcies and Protested Bills

1959: Dec. 74 (1)
1960: Jan. 102 (2)
Feb. 198 (3)
March 240 (4)
April 318 (5)
May 346 (6)
June 416 (7)
July 454 (8)
Aug. 574 (9)
Sept. 620 (10)
Oct. 720 (11)
Nov. 754 (12)

Commerce and Manufacturing

Conference of European Statisticians:
Working group on industrial statistics 184 (3)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
External trade statistics; Meeting within the OEEC 559 (9)
Inter Nordic working groups for statistics:
Production and distribution statistics 405 (7)

Credit Market

Conference of European Statisticians:
Working group on statistics of financial assets and liabilities 302 (5)
Financial capital accounts. Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden 655 (11)
Inter Nordic working groups for statistics:
National accounting 183 (3)
Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils 567 (9)

Criminality

Offences known to the police
1959: 4 qr. 97, 100 (2)
1960: 1 » 306, 310 (5)
2 » 445, 456 (8)
3 » 711, 718 (11)

Education, Cultural Life

Examination papers for the first degree in statistics (Stockholm University) .. 581 (9)
Higher and lower certificate examinations, spring term, 1960 ..... 740 (12)
Inter Nordic working groups for statistics:
Cultural statistics 404 (7)
Newly registered students at universities, autumn term 1960 ..... 638 (10)
The population census of the USSR in 1959: Distribution by education, nationality, age, etc. 253 (4)
Project talent in USA 185 (3)
School statistics, 1959/60 ..... 640, 649 (10)

Elections

Elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1960 ..... 723 (11)
The elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1960: Persons entitled to vote 638 (10)

Fisheries

See: Agriculture and adjacent industries

Forestry

See: Agriculture and adjacent industries

Housing

Prices of dwelling and business real estate in 1958 ..... 469 (8)
Statistics elaborated by the Housing Board 551 (9)

Income and Property

See also: Agriculture and adjacent industries
CEDERBLAD, C. O., Investigation as to persons earning low incomes in 1958. 1. Statistical data based on the statistics of income and on the population sample register 683, 729 (11)
Distribution of property in 1958 ..... 132 (2)
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1958 ..... 321 (5)
The income distribution of 1959 758, 768 (12)
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1957 and 1958.. 61, 62 (1) 117 (2)
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1958 and 1959 306, 309 (5), 344 (6), 411, 412 (7), 445, 448 (8), 572, 589 (9), 597, 598 (10), 737, 756 (12)
Inter Nordic working groups for statistics: National accounting 183 (3)
Special investigations based on returns of income delivered by taxpayers in 1959 227, 239 (4)

Insurance

Preliminary insurance statistics
1959: July—Dec. 135 (2)
1960: Jan.—Feb. 249 (4)
March—April 352 (6)
1959 and Jan.—June 1960 .. 486, 502 (8)
1960: July—Dec. 632 (10)
Sept.—Oct. 744 (12)

International Organizations and Conferences

Conference of African Statisticians, Addis Abeba 1959 ..... 304 (5)
Conference of European Statisticians:
Plenary session 706 (11)
Working group on industrial statistics 184 (3)
Working group on statistical activities of ECE committees 558 (9)
Working group on statistics of financial assets and liabilities 302 (5)
Working group on statistics of private consumption expenditure 55 (1)
European statistical meetings (other than the Conference of European Statisticians):
Expert meeting on fishery statistics in the Northern Atlantic area 405 (7)
External trade statistics: Meeting within the OEEC 559 (9)
Joint FAO/ECE working party on forest and forest products statistics 58 (1)
Meeting in Geneva on demand for agricultural products 56 (1)
Financial capital accounts. Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden 655 (11)
International Statistical Institute: 32nd session in Tokyo, 1960 185 (3), 559 (9)
Inter Nordic working groups for statistics:
Cultural statistics 404 (7)
National accounting 183 (3)
Production and distribution statistics 405 (7)
Population and labour force statistics 404 (7)
Joint statistical committees and working groups of the Northern countries. List of representatives 704 (11)
Meeting of statisticians from the Northern countries 301 (5), 557 (9)
Meeting of the Northern statistical directors 301 (5), 556 (9)
The United Nations Statistical Commission: 11th session 406 (7)
World Health Organization: Seminar 708 (11)

Justice and Crime

See: Bankruptcies and protested bills, Criminality

Labour Market and Conditions of Work and Wages

Inter Nordic working groups for statistics: Population and labour force statistics 404 (7)
LARSSON, F., Tentative labour force survey in Sweden. 1. ..... 272, 329 (5)
LUNDÉN, E., Government employees in 1959 363, 435 (7)
—, Salaried employees in quasi-official occupational groups in 1959 ..... 507, 588 (9)

Literature

Book reviews
Acton, F. S., Analysis of straight-line data (A. Taube) 439 (7)
Bevölkerung und Wirtschaft. Langfristige Reihen 1871 bis 1957 für das Deutsche Reich und die Bundesrepublik Deutschlands (Y. Fritzell) 590 (9)
Eklund, G., Studies of selection bias in applied statistics (H. Wold) 209 (3)
Holland's economy. A statistical portrait (J. Södergren) 91 (1)
Höijer, E., Sveriges befolkningsutveckling genom tiderna (Y. Fritzell) 90 (1)
International repertory of institutions conducting population studies (Y. Fritzell) 212 (3)
The international standardisation of labour statistics (S. Kruse) 91 (1)
Kjenn ditt marked (K. E. Friberg, L. Lindgren) 210 (3)
The length of working life of males in Great Britain (S. Lundeborg) 335 (5)
Pfanzagl, J., Allgemeine Methodenlehre der Statistik. 1. (S. Lundquist) 336 (5)
Samfärdselstatistisk årsbok för Finland 1959 (Y. Fritzell) 591 (9)
Scheffé, H., The analysis of variance (P. Seeger) 591 (9)
The world's metropolitan areas (G. Ahlberg) 334 (5)
Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics

July 1959—January 1960 ..... 207 (3)
February—April 1960 ..... 332 (5)
May—June 1960 ..... 437 (7)
July—September 1960 ..... 730 (11)
The issue in brief 83 (1), 203 (3), 329 (5), 435 (7), 588 (9), 729 (11)
Recent Swedish books and articles on statistics 88 (1)

Manufacturing

See: Commerce and manufacturing

Money and Banking

See also: Bankruptcies and protested bills; Credit market
Activity of local savings banks in 1959 567 (9)
Local savings banks statistics
1959: 4 qr. 116 (2)
1960: 1 » 320 (5)
2 » 453 (8)
3 » 722 (11)

Organization and History of Statistics

Central Bureau of Statistics:
Chronicle 1959 ..... 50 (1)
Proposals for appropriations in the 1961/62 budget 548 (9)
Conference of European Statisticians:
Working group on statistical activities of ECE committees 558 (9)
The future organization of Swedish State statistics 401, 436 (7)
JACOBSSON, G., The Social Survey 147, 203 (3)
Personal notes 58 (1), 409 (7), 562 (9)
A proposal for the future organization of Swedish statistical production: Some comments 3, 83 (1)
Some agencies producing statistics:
Proposals for appropriations in the 1961/62 budget 549 (9), 703 (11)
Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance 60 (1), 96 (2), 186 (3), 216 (4), 305 (5), 340 (6), 444 (8), 562 (9), 596 (10), 708 (11), 736 (12)
Statistics elaborated by the Housing Board 551 (9)
Subdivision of Italy for statistical purposes 726 (11)
The Swedish Statistical Society in 1959 183 (3)

Population and Vital Statistics

CEDERBLAD, C. O., Investigation as to persons earning low incomes in 1958. 1. Statistical data based on the statistics of income and on the population sample register 683, 729 (11)
Inter Nordic working groups of statistics:
Population and labour force statistics 404 (7)
LARSSON, F., Tentative labour force survey in Sweden. 1..... 272, 329 (5)
Life tables for 1958 ..... 200 (3)
The population census of the USSR in 1959: Distribution by education, nationality, age, etc. 253 (4)
A population forecast for 1960—1975 357, 359 (6)
Population statistics in China 432 (7)
Vital statistics in 1959, by county ... 217 (4)
Vital statistics: total and towns
1959: 4 qr. 187, 188 (3)
1960: 1 » 341, 342 (6)
2 » 563, 564 (9)
3 » 737, 738 (12)

Prices and Consumption

Conference of European Statisticians:
Working group on statistics of private consumption expenditure 55 (1)
Farm real estate prices in 1959 ..... 425 (7)
A new basis for the agricultural producer price index 301 (5)
Prices of dwelling and business real estate in 1958..... 469 (8)

Protested Bills

See: Bankruptcies and protested bills

Public Finance

Local government finance
County council finance in 1958 .... 130 (2)
Finance of civil primary communes in 1958 481 (8)
Summary for 1958 ..... 724 (11)
Town finance in 1958 ..... 126 (2)
Local taxable income 566 (9)
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1959 ..... 769 (12)
Local taxes in 1960 ..... 61 (1)
Revenue and expenditure of local governments in 1959—1961.
Provisional and projectional data .. 770 (12)
Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils on Dec. 31, 1959, and on June 30, 1960 567 (9)
Tax assessment data for 1960 ..... 629 (10)

Theory and Method of Statistics

DALENIUS, T., Potential applications of sampling in a government statistical system 29, 87 (1)
LARSSON, F., Tentative labour force surveys in Sweden. 1..... 272, 329 (5)
A new basis for the agricultural producer price index 301 (5)
NORDBOTTEN, S., Integrated data processing in the production of statistics ... 259, 329 (5)
Pilot crop-cutting survey.
8. By T. SÖDERLIND 155, 203 (3)
— Special surveys of hay. By B. NILSSON 280, 330 (5)
— Special surveys of cereals. By do. 529, 588 (9)
STÅHL, I., Input-output analysis 177, 205 (3)

Transport and Communications

For-hire lorry transport in 1959 190, 205 (3)
For-hire lorry transport. Statistics prepared by the National Commission for Road Transport
1959: Nov. ... 61, 80 (1)
1960: Feb. ... 217, 246 (4)
May ... 411, 422 (7)
Aug. ... 626 (10)
Registered motor vehicles
Vehicles by type, tractors, motor cars by fuel type, changes in registration
1959: 2 qr. ... 217, 222 (4)
3 » ... 447, 464 (8)
Road accidents
1959 Preliminary data ... 104 (2)
1959: Nov. ... 76 (1)
Dec. ... 110 (2)
4 qr. ... 114 (2)
1960: Jan. ... 194 (3)
Feb. ... 242 (4)
March ... 312 (5)
1 qr. ... 308, 316 (5)
April ... 348 (6)
May ... 418 (7)
June ... 458 (8)
2 qr. ... 446, 462 (8)
July ... 576 (9)
Aug. ... 622 (10)
Sept. ... 712 (11)
3 qr. ... 710, 716 (11)
Oct. ... 750 (12)
The Swedish network of roads and streets:
Jan. 1, 1960 ... 597 (10)

Wages and Salaries

See: Labour market and conditions of work and wages

Publikationer utgivna av statistiska centralbyrån under år 1960

Reports and pamphlets issued in 1960 by the Central Bureau of Statistics

Sveriges officiella statistik

Befolkningsrörelsen 1958.
Brott som kommit till polisens kännedom 1959.
Brottsligheten 1957.
Dödsorsaker 1958.
Fiske 1958.
Folkmängden inom administrativa områden den 31 december 1959.
Företagens intäkter, kostnader och vinster 1958.
Jordbruk och boskapsskötsel 1959.
Kommunernas finanser 1957.
Riksdagsmannavalen 1959/60: 1.
Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1959.
Vägtrafikolyckor 1958.
Årsväxten 1959.

Andra i tryck utgivna publikationer

Historisk statistik för Sverige. — Statistiska översiktstabeller utöver i del 1 och 2 publicerade t. o. m. 1950.
Sammandrag av till statistiska centralbyrån inkomna årsväxt- och skörderapporter 1960: 16 maj, 15 juli, 15 okt.
Statistisk tidskrift, Ny följd: årg. 9 (1960) 1—12.
Statistisk årsbok för Sverige: årg. 47 (1960).
Årsbok för Sveriges kommuner: årg. 43 (1960).

Viktigare stencilerade publikationer

Antalet kreatur enl. den representativa kreatursräkningen den 1 juni 1960 med fullständig fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen inom vissa större produktionsområden.
Arealer för skörd av vallfrö år 1959; år 1960.
Arealinventeringen i oktober 1960.
Den extra svinräkningen den 11 januari 1960 inom Kristianstads, Malmöhus, Hallands och Skaraborgs län.
Fiskauktionerna i Gravarne och Smögen. Redogörelse för år 1959.
Fiskauktionerna i Gravarne och Smögen. Redogörelse för första halvåret 1960.
I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år under tiden 1956—1959.
I jordbruket sysselsatt arbetskraft över 15 år under tiden 1956—1960.
Jordbrukarnas kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter år 1958.
Kommunalskatterna år 1960. Preliminära uppgifter.
Några resultat från arealinventeringen den 1 juni 1960.
Några resultat från inventeringen i juni av 1960 års vallfröarealer.
Nötkreatursräkningen den 12 oktober 1959 med återblick på tidigare räkningar.
Nötkreatursräkningen den 11 april 1960.
P. M. med preliminära uppgifter om antalet licentiander och doktorander läsåret 1959/60.
P. M. med uppgifter om antalet nyinskrivna studerande vid universiteten och Karolinska institutet höstterminerna 1956—1960 (per den 10 oktober).
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1959.
Preliminär redogörelse för inkomst- och yrkesfördelningen år 1959 (taxeringsåret 1960).
Preliminära uppgifter om nyinskrivna och närvarande studerande samt examina vid universitet och högskolor höstterminen 1958—höstterminen 1959.
Resultat från de objektiva skördeuppskattningarna 1959.
Specialundersökningar för objektiva skördeuppskattningar på slåttervall [1959].
Specialundersökningar för objektiva skördeuppskattningar på spannmål [1959].
Statistiken över högre studier 1957/58. Tabellredogörelse.
Svinräkningen den 10 oktober 1960.
Svin- och hönsräkningen den 11 april 1960.
Svinslaktens omfattning 1959.
Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1958.
Åkerjordens användning för olika växtslag år 1960, i hektar, enligt den representativa arealinventeringen den 1 juni 1960 med fullständig fördelning på storleksgrupper efter åkerarealen inom vissa större produktionsområden.
1957 års studentekonomiska undersökning.

Register över signaturer

Signatures

Tjänstemän vid statistiska centralbyrån, där ej annat angives.

A. N-t	Arne Näverfelt, byrådirektör
B. P.	Bengt Pettersson, förste aktuarie, konjunkturinstitutet
Br. B.	John Bredal Bauer, byråchef
B. Thn	Bertil Thalén, assistent, statens biltrafiknämnd
B. W.	Brita Wenner, byrådirektör, försäkringsinspektionen
C. J. Å.	Carl Johan Åberg, sakkunnig, konjunkturinstitutet
Ec	Inger-Britt Ericsson, förste aktuarie, kommerskollegium
Elmh.	Nils Elmhammer, tf. förste aktuarie
E v H	Erland von Hofsten, byråchef, socialstyrelsen
F. L-n	Folke Lublin, förste aktuarie
Frs	Ingmar Fries, tf. förste aktuarie
Fzl	Yngve Fritzell, förste aktuarie
Gdo	Leif Gouiedo, förste aktuarie
G. J.	Gösta Jonsson, byrådirektör, försäkringsinspektionen
G. S.	Gunnar Sidenvall, byrådirektör, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen
G. W.	Gösta Wahlund, byrådirektör, försäkringsinspektionen
Hg	Cecil Hammarberg, byrådirektör
I. O.	Ingvar Ohlsson, överdirektör
J. Gn	Just Gustavsson, byråchef, bostadsstyrelsen
JoS	Jo Södergren, förste aktuarie
K. M.	Knut Medin, byråchef
K. N-n	Karl Nilsson, förste aktuarie
K. v. W.	Karin von Willebrand, aktuarie, försäkringsinspektionen
K. W.	Klas Wallberg, byrådirektör
K. Z.	Karlis Ziverts, förste aktuarie
L. A.	Lars Asplund, förste aktuarie
L. F.	Lennart Fastbom, kanslichef, delegationen för statistikfrågor
L. J.	Lars Juréen, byråchef, statens jordbruksnämnd
L. W.	Lars Widén, tf. byrådirektör
M. G.	Magnus Gunnarsson, agronom
M. V.	Margit Vinge, byrådirektör
N. L.	Nils Lind, förste aktuarie, statens jordbruksnämnd
O. F.	Oddmund Forsmo, sakkunnig, konjunkturinstitutet
O. R.	Olof Rönöberg, aktuarie, kommerskollegium
O. Z.	Otto Zetterberg, byråchef
S. J.	Sven Jönhagen, byrådirektör, försäkringsinspektionen
S. Lbg	Stig Lundeborg, tf. förste aktuarie
S. Ö.	Sören Öhman, förste aktuarie, kommerskollegium
T. W-m	Ture Widstam, byråchef
T. Z-r	Tage Zander, förste aktuarie
V. B.	Voldemars Brivkalns, aktuarie
V. T.	Viktor Tryselius, förste byråsekreterare, statens biltrafiknämnd
Å. H.	Åke Holm, förste aktuarie

KUNGL. BOKTR. STHLM 1961 601695

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 1 JANUARI 1960

INNEHÅLL

ARTIKLAR

Förslag till framtida organisation av svensk statistikproduktion. Några remissvar 3, 83

TORE DALENIUS:

Potentiella användningar av sampling i ett statistiskt system 29, 87

MEDDELANDEN

Statistiska centralbyråns krönika 1959 50

Europeiska statistikerkonferensen:

Arbetsgrupp för statistik över privata konsumtionsutgifter 55

Andra europeiska statistiska möten:

Expertmöte i Genève angående efterfrågan på jordbruksprodukter 56

Arbetsgrupp för skogs- och skogsproduktsstatistik 58

Personalnotiser 58

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 60

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 61

Kommunalskatterna år 1960 61

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958. Preliminära uppgifter 61, 62

Konkurser och protesterade växlar 74

Vägtrafikolyckor 76

Beställningstrafiken med lastbil 61, 80

THE ISSUE IN BRIEF 83

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur 88

Bokanmälningar:

Höijer, Ernst, Sveriges befolkningsutveckling genom tiderna (Y. Fritzell) .. 90

Holland's economy. A statistical portrait (J. Södergren) 91

The international standardisation of labour statistics (S. Kruse) 91

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 9 No. 1 JANUARY 1960

CONTENTS

ARTICLES

A proposal for the future organization of Swedish statistical production: Some comments 3, 83

T. DALENIUS:

Potential applications of sampling in a government statistical system 29, 87

NOTES

Chronicle of the Central Bureau of Statistics for 1959 50

Conference of European Statisticians:

Working group on statistics of private consumption expenditure 55

Other European statistical meetings:

Meeting in Geneva on demand for agricultural products..... 56

Joint FAO/ECE working party on forest and forest products statistics 58

Personal notes 58

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance 60

TABLES

Commentary 61

Local taxes in 1960..... 61

Income, expenditure and profits of business enterprises in 1957 and 1958. Preliminary data 61, 62

Bankruptcies and protested bills 74

Road accidents..... 76

For-hire lorry transport 61, 80

THE ISSUE IN BRIEF 83

LITERATURE

Recent Swedish books and articles on statistics 88

Book reviews:

Höijer, Ernst, Sveriges befolkningsutveckling genom tiderna (Y. Fritzell) .. 90

Holland's economy. A statistical portrait (J. Södergren) 91

The international standardisation of labour statistics (S. Kruse) 91

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

FÖRSLAG TILL FRAMTIDA ORGANISATION AV SVENSK STATISTIKPRODUKTION

Några remissvar

Efter redogörelsen i h. 1959: 11 för statistikkommitténs förslag behandlas här några remissyttranden. Såsom mest berörda av den föreslagna omorganisationen har fem ämbetsverk fått ett ganska gott utrymme, i det att stora delar av deras yttranden återgivits eller verkens sammandrag intagits. Statistikprofessorernas gemensamma utlåtande medtages in extenso liksom i huvudsak remissvaret från Statistiska föreningen. Sammanlagt har ca 50 remissvar inkommit som finns tillgängliga för intresserade på centralbyråns bibliotek.

Arbetsmarknadsstyrelsen

Styrelsen delar kommitténs uppfattning att en rationalisering av den statistiska verksamheten är nödvändig. För närvarande utarbetas i många fall den officiella statistiken inom ett område av flera statliga verk. Styrelsen anser att en sådan splittring icke är tillfredsställande. En förläggning av all statistik inom en statistikgren till ett verk skulle innebära väsentliga fördelar för uppgiftslämnare och konsumenter. Vidare skulle möjligheterna att åstadkomma en rationellt utformad statistikproduktion inom området väsentligt förbättras.

Styrelsen är medveten om att en modern maskinteknisk utrustning kräver hög och jämn sysselsättning för att göras ekonomiskt lönsam. Under senare år har de statliga verken i allt större omfattning utnyttjat statistiska centralbyråns maskinavdelning. Denna utveckling mot centralisering på det maskintekniska planet bör enligt styrelsen ytterligare befrämjas. Även om den nya maskintekniken är av genomgripande betydelse, är styrelsen icke övertygad om att hela produktionsprocessen nödvändigt måste ske inom en enhet.

Styrelsen vill särskilt framhålla vikten av att statistikproduktionen utformas i nära kontakt med konsumenten. En långtgående koncentration av statistikarbetet kan medföra risker i detta avseende.

Även vid en stark koncentration av den officiella statistiken kommer behov av viss statistisk sakkunskap att föreligga i fråga om åtskilliga statliga verk. Inom arbetsmarknadsstyrelsen, som är en betydande statistikkonsument, sker ett fortlöpande nära samarbete mellan statistiksektionen och övriga avdelningar inom verket. Detta samarbete gäller förutom löpande statistik även specialundersökningar av olika slag. Det är av stor betydelse för styrelsens verksamhet att möjligheterna att utföra sådana statistiska undersökningar icke begränsas.

Betänkandet utmynnar i förslag om inrättande av ett centralt statistikverk, dit huvudparten av den officiella statistiken skulle förläggas. Av arbetsmarknadsstyrelsens statistikproduktion skulle sysselsättningsstatistiken för skogsbruket, statistiken över skolungdomens yrkesplaner samt labour force-undersökningarna överföras till det nya statistikverket. Även om dessa statistikgrenar har nära samband med styrelsens administrativa verksamhet, får de olägenheter, som ett överförande från arbetsmarknadsstyrelsen kunde medföra, vägas mot de fördelar, som ett sammanförande av statistik inom ett område skulle innebära. Beträffande statistiken över skolungdomens yrkesplaner, som hör nära samman med utbildningsstatistiken i övrigt, har styrelsen redan fattat stånd-

punkt i frågan genom att i sitt yttrande över utredningen angående skolstatistiken tillstyrka en centralisering till statistiska centralbyrån.

Labour force-undersökningarna befinner sig ännu på försöksplanet. Styrelsen avser att i samband med de första undersökningarna belysa speciella områden av arbetsmarknaden, vilket medför krav på en intervjuarkår, som är väl förtrogen med arbetsmarknadsfrågor. Som intervjuare anlitas för närvarande tjänstemän vid länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingar. Styrelsen är medveten om att en förläggning av labour force-undersökningarna till statistiska centralbyrån framdeles kan visa sig lämplig bl. a. med hänsyn till sambandet mellan denna statistik och folkräkningarna. Det är emellertid med hänsyn till ovanstående viktigt att en eventuell överflyttning av hithörande statistik sker på sådant sätt att det pågående utvecklingsarbetet icke lider avbräck.

Kommittén har föreslagit att en särskild delegation för statistikfrågor tillsättes för att leda den av kommittén föreslagna omläggningen av statistikproduktionen och i samband härmed verkställa en översyn av de olika statistikgrenarna. Utan att taga ställning till formen för denna översyn vill styrelsen understryka angelägenheten av en genomgång område för område. En vägledande synpunkt härvid bör bl. a. vara att så långt som möjligt undvika splittring av en statistikgren på skilda verk. Däremot bör översynen enligt styrelsens mening i övrigt vara förutsättningslös beträffande graden av centralisering av den officiella statistiken. Först sedan en sådan översyn blivit verkställd är styrelsen beredd taga ställning till frågan om inrättande av ett statens statistikverk enligt kommitténs förslag.

Bostadsstyrelsen

Bostadsstyrelsen har endast i mycket begränsad omfattning behandlat kommitténs betänkande i de delar det icke direkt berör de statistikgrenar som handhas av styrelsen.

Styrelsen anför endast inledningsvis, att den i princip intet har att erinra mot grundtanken i kommitténs förslag, innebärande en ökad centralisering av den officiella svenska statistikproduktionen, och mot förslaget om inrättandet av ett statligt statistikverk. Detta ställningstagande innebär dock icke, att styrelsen funnit alla anförda skäl för centralisering övertygande. Styrelsen förutsätter vidare, att den föreslagna organisationen och de olika statistikgrenarnas inplacering på olika avdelningar i verket kommer att närmare utredas. Enligt styrelsens uppfattning kommer den föreslagna delegationen för statistikfrågor sannolikt icke att representera en tillräcklig kapacitet i förhållande till de mycket omfattande och tidskrävande arbetsuppgifter, i fråga om konkret prövning av olika statistikgrenars omfång och inriktning, som kommittén anser böra hänskjutas till delegationen.

Beträffande förläggningen av de större räkningarna — däribland *folk- och bostadsräkningarna* — framhålles att styrelsens erfarenheter i samband med utarbetandet av planen för en bostadsräkning år 1960 talar för en nära samordning mellan folk- och bostadsräkningar. Kommande sådana räkningar bör därför i enlighet med kommitténs förslag förläggas till statistikverket. Styrelsen understryker starkt behovet av en samordning mellan räkningarna och folkbokföringen. Detta samordningsproblem och hela räkningstekniken bör i god tid före nästa räkningstillfälle ägnas tillbörlig uppmärksamhet av delegationen för statistikfrågor. Det synes vidare styrelsen mindre lämpligt att, såsom kommittén föreslår, facksektionen för räkningar icke skall organiseras förrän den 1 juli 1965 och folkbokföringsbyrån icke på längre sikt skall förläggas till statistikverket.

Bostadsstyrelsen har utförligt behandlat kommitténs förslag om att *bostadsbyggnadsstatistiken* skall överflyttas från styrelsen till statistikverket och där förläggas till den näringsstatistiska avdelningens facksektion för industri- och byggnadsstatistik. Bostadsbyggnadsstatistiken tillhör sålunda de statistikgrenar

som skall samordnas inom nationalräkenskapernas ram.

Bostadsbyggnadsstatistiken har för närvarande en uppläggning och ett innehåll som syftar till att tillgodose behovet av sådana uppgifter som kan belysa förändringarna på bostadsmarknaden, som kan utnyttjas för planeringen av bostadsförsörjningen och för bebyggelseplaneringen och som med hänsyn till den statliga regleringen av bostadsbyggandet kan ge snabbt besked om dettas omfattning. Utan att ha lagts upp med tanke härpå har bostadsbyggnadsstatistiken hittills — i brist på en för ändamålet mera lämpad byggnads- och anläggningsstatistik — även fått tillgodose behovet av uppgifter till nationalräkenskaperna. En byggnads- och anläggningsstatistik, till vilken kommerskollegium för närvarande förbereder ett förslag, torde fylla en lucka i svensk statistikproduktion. En sådan statistik torde enligt styrelsens mening endast i mycket begränsad omfattning kunna organisatoriskt samordnas med en bostadsbyggnadsstatistik, som syftar till att tillgodose de ovan nämnda behoven.

Bostadsstyrelsen är själv en viktig konsument av bostadsbyggnadsstatistiken, vilket sammanhänger med ett flertal av styrelsens uppgifter i egenskap av centralt organ för bostadspolitiken. En överflyttning av bostadsbyggnadsstatistiken till det planerade statistikverket skulle försämra styrelsens möjligheter att få sitt statistikbehov tillgodosett. Sådana försämringar torde i viss utsträckning böra accepteras om man i andra hänseenden kunde uppnå fördelar med en överflyttning till statistikverket. Kommitténs uppfattning ifråga om behovet av samordning med andra statistikgrenar synes emellertid styrelsen mindre väl genomtänkt. Vidare svarar centralbyråns maskincentral med dess databehandlingsmaskin IBM 650 redan nu för maskinbearbetningen. Bostadsbyggnadsstatistiken måste även vara total och omfatta alla rikets kommuner, varför statistiken icke kan baseras på urvalsundersökningar. Ur mera allmänna rationaliseringssynpunkter torde icke mycket vara att vinna med en bortflyttning, då bostadsstyrelsen under alla förhållanden måste bedriva en relativt omfattande statistisk verksamhet dels för att kunna följa sin lån- och bidragsgivning, dels i samband med sin utredande och servicebetonade verksamhet i bostadsförsörjningsfrågor. En överflyttning till statistikverket skulle vidare i vissa fall omintetgöra och i övrigt förminska de fördelar som är förknippade med den hittillsvarande samordningen med lånestatistiken.

Enligt bostadsstyrelsens uppfattning utgör icke de skäl som kommittén anfört för en överflyttning av bostadsbyggnadsstatistiken till statistikverket en tillräcklig motivering för att ett principbeslut redan nu fattas om överflyttande av nämnda statistik den 1 juli 1962. Styrelsen har icke funnit några avgörande fördelar vara förbundna med den föreslagna överflyttningen. Däremot skulle vissa försämringar uppkomma. Bostadsstyrelsen måste således avstyrka kommitténs förslag att ett principbeslut nu fattas om överflyttning.

Detta ställningstagande innebär givetvis icke att styrelsen har något att erråd med den föreslagna delegationen, av bostadsbyggnadsstatistikens innehåll inra mot en närmare prövning, i samoch omfattning samt av behovet att samordna den med andra statistikgrenar. Först i samband med en sådan prövning bör frågan om en centralisering av bostadsbyggnadsstatistiken på nytt upptagas.

Bostadsstyrelsen har intet att erinra mot att *lokalstatistiken* — uppgifter om ytor i färdigställda lokaler för andra än bostadsändamål — i enlighet med kommitténs förslag överflyttas till statistikverket.

Beträffande vissa andra av bostadsstyrelsens statistikgrenar har kommittén förordat en närmare prövning av om de icke skall kunna överflyttas. Styrelsen anser att *statistiken över bostadsmarknadsläget* i sin nuvarande form bör kvarligga inom styrelsen. Det är dock icke uteslutet att man vid övervägande av den lämpliga formen i framtiden kommer in på problemet om ett register inom bostadsstatistiken. Det primära syftet med

ett sådant register bör vara att möjliggöra urvalsundersökningar. Möjligheterna att åstadkomma ett register sammanhänger med mantalsskrivningen och folkbokföringen. Styrelsen finner det icke ändamålsenligt att utarbetandet av *byggnadskostnadsindex* förlägges till statistikverket. Prisinsamlingen har begränsad omfattning, och ett stort behov av fackkunskaper föreligger såväl för prisinsamlingen som budgetarbetet. Vidare finns det ett nära samband mellan indexberäkningarna och bostadsstyrelsens värderingsmetoder, och bostadsstyrelsen har även för andra ändamål behov av primäruppgifter om priser. Av delvis samma skäl finner styrelsen det icke lämpligt att statistiken beträffande *kommunala taxor och driftkostnaderna för flerfamiljshus* överflyttas. Utformningen av en driftkostnadsstatistik bör dock närmare utredas. Därvid bör klarläggas eventuella frågor om samordning med hyresrådets fastighetsomkostnadsundersökning och socialstyrelsens bostadskostnadsundersökning. Sannolikt kan det visa sig ändamålsenligt med en viss arbetsfördelning mellan statistikverket och fackmyndigheterna vid utförandet av undersökningar av ifrågavarande slag.

Kommerskollegium

Den omständigheten, att kommittén enbart prövat frågan om graden av den statliga statistikens centralisering utan att behandla bl. a. de enligt kollegii mening grundläggande spörsmålen om vilka behov statistiken bör tillgodose och i vilka former detta lämpligen bör ske, dvs. spörsmålen om den principiella gränsdragningen och riktlinjerna för den statliga verksamheten på detta område, har medfört att föreliggande problem icke blivit konkret belysta och att de kommit att te sig avsevärt enklare än de i verkligheten är. Bl. a. har de viktiga och invecklade frågorna omkring det internationella samarbetet på det statistiska fältet och detta samarbetes betydelse för de mellanstatliga förhållandena på näringslivets område i stort sett förbigåtts. Över huvud har kommittén ej bringat avvägningsproblemen inom statistikproduktionen närmare sin lösning, utan dessa har hänskjutits till en ny utredning, nämligen den föreslagna delegationen för statistikfrågor; kommitténs underlåtenhet att behandla statistikens omfång och utformning har lett till att kommittén saknat fastare underlag för bedömande av vilka resurser som erfordras för ett effektivt framställande av en given statistikproduktion.

De påtalade bristerna har avsevärt försvårat prövningen av frågan om vilken organisation den statliga statistiken i framtiden bör ha; det är icke möjligt att med ledning av kommitténs överväganden uttala sig om förläggningen av olika statistikgrenar i allmänhet utan kollegium måste i stort sett begränsa sig till näringsstatistiken och då till den del denna nu handhas av kollegium.

Kollegium biträder i huvudsak de allmänna synpunkter på statistikens roll i det moderna samhället och de ständigt ökande behoven av statistisk överblick som kommittén anfört.

Med denna utgångspunkt är självklart att målet för statistikproduktionen bör vara att inom en skälig kostnadsram tillmötesgå de olika statistikkonsumenternas fordran på statistisk information. Varje enskild statistikgren bör sålunda inriktas på att tillgodose bestämda krav. Det föreligger dels allmänna behov av statistik, dvs. önskemål om en allmän kunskap om förhållandena inom samhället, dels speciella behov av statistik. När det gäller näringsstatistik har både statsmakterna, dvs. de förvaltande och verkställande myndigheterna samt näringslivet, dvs. företagen och deras organisationer, de anställda och deras organisationer osv., speciellt behov av sådan statistik. Härvid bör uppmärksammas att näringslivets organisationer i stor omfattning utarbetar egen statistik. Betydelsen av statistik för den statliga förvaltningen har vidare ökat som följd av statsverksamhetens utvidgning.

Vad gäller den nuvarande statliga statistiken är kollegium ense med kommittén om att det föreligger vissa brister i denna. Särskilt vill kollegium framhålla den eftersläpning som primärstatistiken visar. Utvecklingen på det teoretiska om-

rådet, såväl det statistiska som det ekonomiska, har gått snabbare och hunnit längre än på det praktiskt-statistiska området. Kollegium vill betona angelägenheten av en allmän upprustning av primärstatistiken så att den efter hand kan anpassas efter de krav som ställes av den moderna ekonomiska och statistiska forskningen, t. ex. i fråga om ekonomiska—statistiska modeller.

Beträffande omfattningen av näringsstatistiken vill kollegium bl. a. peka på att korttidsstatistiken för närvarande är ofullständig. Framför allt skulle en utbyggnad av korttidsstatistiken fordras beträffande produktion, lager och order inom industrin och handeln. Den nuvarande investeringsstatistiken skulle vidare behöva utvidgas att omfatta ökat antal näringsgrenar; ett viktigt komplement i detta sammanhang är skapandet av en statistik för byggnads- och anläggningsverksamheten. Angelägna behov föreligger likaledes att anpassa statistiken till de ökande kraven på geografisk fördelning av näringsstatistikens uppgifter med hänsyn till regionplanering, marknadsanalyser, transportväsendets utbyggnad osv.

Kollegium vill i detta sammanhang även framhålla att vissa samordningsbehov för närvarande icke är tillgodosedda i önskad omfattning. Detta gäller både statistikens innehåll och dess organisation. Statistikens värde skulle också kunna höjas betydligt om en snabbare publicering på ett för statistikkonsumenten lättillgängligt sätt kunde åstadkommas.

En viktig faktor då det gäller att bedöma hur en förbättring i nämnda avseenden och ett förverkligande av målsättningen skall genomföras är emellertid de produktionsresurser som är disponibla. Kollegium vill då framhålla, att bristerna som förekommer i det nuvarande systemet vad beträffar näringsstatistiken i mycket stor utsträckning sammanhänger med att de statistikproducerande verken har erhållit otillräckliga resurser för att möta de ständigt växande kraven på statistisk information. Dessa förhållanden har icke alls berörts av kommittén. Det synes kollegium som om kommittén tänkt sig att bristerna skulle bli avhjälpta redan genom tillskapande av ett centralt verk.

Kollegium vill dock mot bakgrunden av det sist anförda allmänt framhålla att det förefaller ytterst tveksamt om det ur samhällets synpunkt är ändamålsenligt att — i ett skede då utvecklingen på statistikens område är så snabb och då så många och så stora problem väntar på sin lösning — avdela en proportionsvis betydande del av de för statistiken tillgängliga resurserna för en genomgripande omorganisation, vars följder ej kan tillräckligt förutses och vars fördelar kan framträda först i en avlägsen framtid. Kollegium anser det mera betryggande och vill för sin del förorda att de tillgängliga resurserna i stället inriktas på nu föreliggande konkreta arbetsuppgifter och olösta frågor. Kommittén ger på näringsstatistikens område exempel på flera sådana objekt, såsom företagsregisterfrågan och därmed sammanhängande samordningsspörsmål.

Beträffande samplingteknikens betydelse har kommittén framhållit, att en av svagheterna med det nuvarande systemet är att de enskilda statistikproducerande verken ekonomiskt ej kan bära upp den högt kvalificerade sakkunskap som behövs för att fullt tillgodogöra sig de nya vetenskapliga metoderna. Kollegium anser det önskvärt, att ökade möjligheter skapas för att inom näringsstatistiken utnyttja samplingexpertis, framför allt vid uppbyggnad av nya eller omläggning av statistikgrenar. Kollegium finner dock tveksamt om i detta hänseende en fast personalorganisation bör skapas eller om icke i stället samarbetet med universiteten och högskolorna bör vidgas när det gäller metodfrågor. Ett ökat utbyte av erfarenheter emellan de praktiskt arbetande statistikerna samt de teoretiskt inriktade statistikerna och ekonomerna skulle säkerligen vara av stort värde för alla parter. Kollegium vill betona, att här bör skapas en sådan växelverkan att både teoretiskt kunnande och praktiskt-statistiska erfarenheter bidrager till så gynnsamma resultat som möjligt. Detta skulle

också öka möjligheterna för statistikproducenterna att för en bestämd uppgift välja just den expertis som behövs. Kollegium vill framhålla att det för näringsstatistiken skulle vara av största värde att i ökad omfattning ha tillgång till kvalificerad företagsekonomisk expertis. Tillräcklig anledning att ur denna synpunkt centralisera näringsstatistiken föreligger enligt kollegii mening ej.

Vad härefter angår de elektroniska databehandlingsmaskinerna har kommittén utgått från att för statistikproduktionen inom kort kommer att finnas en maskin med stor kapacitet. Kollegium vill i sammanhanget erinra om den snabba utvecklingen på detta område. Det finns redan och torde efter hand ytterligare framkomma andra typer och storlekar av maskiner väl lämpade för bearbetning av statistiskt primärmaterial av växlande storlek och karaktär. De höga kostnaderna för databehandlingsmaskinerna gör det angeläget att noggranna undersökningar angående lämpligaste maskintyp m. m. för olika bearbetningsobjekt företagas, liksom noggranna kostnadsjämförelser. Utan sådana undersökningar är det omöjligt att bilda sig en uppfattning om det verkligen är förenat med påtagliga fördelar att övergå till att använda nämnda elektroniska maskin för kollegii statistik. Det är sannolikt att det skulle ställa sig betydligt förmånligare att för flertalet arbeten nyttja ej så dyra moderna maskiner. Det må här framhållas att kollegium skulle kunnat avsevärt effektivisera sin statistikbearbetning, därest tillfälle beretts kollegium att anskaffa en mera modern maskinpark än den varöver kollegium nu förfogar. Vidare må framhållas att den pågående anskaffningen av olika slag av elektroniska databehandlingsmaskiner hos organisationer och företag gör det troligt att viss överkapacitet kommer att finnas hos dessa och att ett statligt utnyttjande härav kan bli möjligt, icke blott tillfälligt, på relativt fördelaktiga villkor. Med hänsyn till omfattningen av den rörelse som skulle komma att utövas vid en maskinanläggning med en elektronisk maskin av stor kapacitet, torde det för övrigt vara ändamålsenligt att den drives som en särskild enhet och förses med en styrelse. Härigenom skulle bl. a. objektivitet garanteras vid uppkommande kö- och prioritetsfrågor.

Kommittén har som ovan nämnts även dryftat önskvärdheten av bättre samordning mellan statistikproducent och uppgiftslämnare samt konsument. Kommittén understryker starkt »att det avgörande för statistikproduktionens inriktning och utformning bör vara konsumenternas behov av information». I kommitténs utredningsuppdrag ingick även att komma med förslag till organ, vari konsumenternas önskemål kunde framföras och sinsemellan bedömas. Hur svårt det är att tillgodose de mångskiftande och i många fall divergerande konsumentönskemålen och att därefter försöka få dessa representerade i ett kontaktorgan visar sig bl. a. i att kommittén nödgas fastslå att den ej »föreslagit några nya former för kontaktverksamheten utan förutsätter, att en nära kontakt skall kunna upprätthållas utan fastare yttre former». Detsamma gäller även för kontakterna med uppgiftslämnarna. Kollegium kan därför ej finna, att vad kommittén anfört härutinnan i och för sig talar för en ändring av organisationsformen för statistikproduktionen.

Såsom avgörande för sin bedömning av frågan om förläggningen av kollegii statistik åberopar kommittén möjligheterna både att via ett företagsregister lösa samordningsfrågor inom företagsstatistiken, t. ex. beträffande definitioner och klassificeringar, och att i större utsträckning använda gemensamma frågeformulär för att inhämta uppgifter rörande olika sidor av företagens verksamhet. Kollegium vill härutinnan betona, att delar av den förstnämnda gruppen av frågor inom något år kan anses lösta, då icke endast en ny varunomenklatur utan även en ny näringsgruppering, samordnad med denna nomenklatur, kan väntas vara genomförd. Problemen omkring ett gemensamt företagsregister, vilket varit under utredning under hela 1950-talet, har ej heller undersökts eller redovisats av kommittén, trots den

avgörande betydelse som kommittén tillmätt företagsregistret vid sin bedömning av frågan om statistikens centralisering. Ett företagsregisters effektiva funktion kan dock enligt kollegii mening i stort sett göras oberoende av om statistiken är centraliserad eller ej.

Att söka minska företagens besvär och kostnader i samband med uppgiftslämnande för olika statistiska ändamål anser kollegium liksom kommittén vara av stor betydelse. En dubblering av uppgiftslämnandet bör därför så långt som möjligt undvikas. Det är härvidlag dock att märka att — såsom en av kommittén verkställd undersökning givit vid handen - - nu föreliggande dubblering av uppgiftslämnandet i den mån den är av arbetskrävande natur främst orsakas av att uppgifter från företag insamlas såväl av statliga myndigheter som av kommunala organ och företagens egna organisationer. I detta sammanhang anmäler sig också frågan om möjligheterna att begagna gemensamma frågeformulär i företagsstatistiken. I många fall skulle detta enligt kollegii mening vara av stort värde. Det bör dock påpekas att det såväl ur företagens synpunkter som med hänsyn till bearbetningen hos statistikproducenten och till statistikkonsumenternas önskemål i ett flertal fall kan vara mera rationellt eller t. o. m. nödvändigt att ha skilda frågeformulär för olika slag av statistiska uppgifter, och detta oavsett om statistiken är centraliserad eller ej. Enligt kollegii uppfattning borde de samordningsproblem som här otvivelaktigt är för handen, kunna lösas utan att centralt verk inrättas. Det bör härvid uppmärksammas att icke heller utredningens förslag innebär att alla av statsorgan påkallade statistiska uppgifter från företagen skall lämnas till samma myndighet.

Mot de allmänna fördelar som en ökad centralisering väntas medföra bör ställas bl. a. de ökade kostnaderna för statistikproduktionen. De direkta påvisbara kostnadsökningarna utgöres enligt kommittén dels av omorganisationskostnaderna under den föreslagna femårsperioden, dvs. kostnaderna för statistikdelegationen och dess kansli samt för särskilda undersökningar, varvid kostnaderna för budgetåret 1960/61 totalt beräknas uppgå till drygt 200 000 kr, dels av bestående kostnader för personalökningar i statistikverket med drygt 200 000 kr.

I detta sammanhang vill kollegium framhålla, att vissa av de verk — däribland kollegium — från vilka enligt kommitténs förslag statistiska avdelningar skall överföras till statistikverket blir — för att kunna fullfölja sina nuvarande arbetsuppgifter på andra områden än statistikens — nödsakade att anskaffa särskild statistisk expertis för analys och bedömning m. m. av den statistik som erfordras för lösandet av arbetsuppgifterna.

Kommittén har — utan att förebringa konkret undersökningsmaterial för en bedömning — räknat med att det nya verket borde kunna medföra väsentliga personalbesparingar vid oförändrat omfång av statistiken. Kollegium finner emellertid sannolikt, att det föreslagna verket med sin skiftande och omfattande verksamhet kommer att kräva personal utöver vad kommittén tänkt sig, bl. a. för samordningsfunktioner inom verket.

Kommittén har ej heller redovisat något material som kan ge underlag för bedömande av storleken av kostnaderna för den nämnda elektroniska databehandlingsmaskinen. Dessa kostnader kommer säkerligen att bli avsevärda. Hänsyn måste tagas icke endast till de höga direkta maskinutgifterna utan även till den omständigheten att högt kvalificerad personal erfordras för betjänandet och utnyttjandet av maskinanläggningen. Det synes kollegium som om kommittén alltför ensidigt varit inriktad på frågan att organisatoriskt sammanföra så mycket statlig statistisk verksamhet som möjligt, utan att tillräckligt beakta att den statliga organisationen i sin helhet bör bli så effektiv som möjligt. Såsom kollegium närmare utvecklar i det följande skulle den föreslagna centraliseringen komma att minska effektiviteten i de verk som skulle berövas sin statistiska verksamhet.

Någon närmare bedömning av dessa

frågor kan ej göras på grundval av kommitténs utredningar och förslag. Härför skulle erfordras bl. a. undersökning och redovisning av hur kontakten mellan det statistikproducerande verket och statistikkonsumerande verk skall organiseras samt hur de statistikkonsumerande verken skall arbeta och vara organiserade.

Såsom kollegium tidigare anfört skall näringsstatistiken tjäna både allmänna och speciella behov. Otvivelaktigt måste, när det gäller denna statistiks organisation och närmare utformning, särskilt stor vikt läggas vid de speciella behov som den bör tillgodose.

Kollegium är det centrala statsorganet för handel, industri, bergshantering och hantverk och har i sin förvaltnings- och utredningsverksamhet på detta område nära kontakt med näringslivet och dess organisationer. Kollegium har en central ställning som statlig näringsstatistisk producent. Härigenom har på ett organisatoriskt naturligt sätt möjligheter skapats för en nära samverkan mellan den statistiska produktionen och de speciella önskemål som både näringsliv och en med näringslivet förknippad förvaltningsverksamhet kan ställa. Denna samverkan har stora fördelar. Statistikerna kommer i nära kontakt med viktiga önskemål från konsumenter och uppgiftslämnare ävensom med aktuella frågeställningar, vilket underlättar olika bedömningar av de för statistiken grundläggande frågorna samt anpassningen av statistiken till samhällets och näringslivets utveckling. Genom sin övriga verksamhet har verket tillgång till och kontakter med sakkunskap på olika fackområden som statistiken berör. De behov som i kollegii förvaltnings- och utredningsverksamhet föreligger av nära kontakt med statistikproducenten berör flertalet av kollegii statistikgrenar. Härvid användes ej blott publicerade resultat utan även specialsammanställningar av primäruppgifter för olika ändamål. Behovet av en sådan nära kontakt har ökat särskilt på grund av den del av kollegii verksamhet som anknyter till det omfattande handelspolitiska och näringspolitiska samarbete i Europa som nu inletts. Det må tilläggas att kollegium för sin verksamhet på det näringspolitiska området skulle få betydande fördelar om vinststatistiken överflyttades till kollegium.

Av det anförda torde framgå att det skulle vara förenat med avsevärda olägenheter om kollegii statistik skildes från kollegii verksamhet. Statistikproduktionen skulle få minskade möjligheter att tjäna de speciella behov som framförallt på näringsstatistikens område är betydelsefulla. Kollegii verksamhet i övrigt skulle bli mindre effektiv även om särskilda anordningar skapades för kontakthållande med det statistikproducerande organet.

De fördelar som är förenade med en centralisering kan enligt kollegii uppfattning i stort sett uppnås på annat sätt. Kollegium syftar då på det alternativ som kommittén behandlar, dvs. inrättandet av ett särskilt fristående samordningsorgan med bibehållen decentralisering av den statistiska produktionen. Kollegium vill mot bakgrund av vad i det föregående anförts förorda detta samordningsalternativ. Kollegium förutsätter dock, att organet får enbart rådgivande uppgifter. I sammanhanget må även framhållas att ett sådant organ i någon form torde bli erforderligt även om ett centralt verk inrättas.

Avslutningsvis vill kollegium anföra följande. Om behovet av en förbättrad statistisk information, icke minst ifråga om näringslivets förhållanden, är kollegium ense med kommittén. Kollegium menar därför, liksom kommittén, att den statliga statistiska verksamheten bör tillföras större resurser än för närvarande. Kommittén har däremot enligt kollegii uppfattning icke visat, att det föreslagna centraliserade systemet skulle för näringsstatistikens del ge bättre resultat än ett i princip decentraliserat system, om i båda fallen statistiken finge samma resurser till förfogande. Svårbemästrade övergångsproblem är vidare förbundna med den föreslagna omorganisationen. Kollegium anser sig med anledning härav och av vad i det tidigare anförts böra förorda det decentraliserade systemet — i allt fall i vad avser näringssta-

tistik av sådan art som produceras inom kollegium. Det är dock angeläget, att den statistiska verksamhet för vilken kollegium svarar tillföres ökade resurser. Utan sådana kan i längden en rationell statistik, svarande mot tidens krav icke framställas, vare sig i kollegium eller i ett centralt verk.

Kollegiets yttrande finnes fullständigt återgivet i Kommersiella Meddelanden 1959: 12.

Konjunkturinstitutet

Inledningsvis framhåller konjunkturinstitutet i sitt remissyttrande att institutets verksamhet berörs på flera olika sätt av det förslag till framtida organisation av den svenska statistiken som framlagts av 1956 års statistikkommitté. Institutet är enligt kommitténs terminologi både konsument och producent av statistik. Genom sina primära arbetsuppgifter att följa och analysera den ekonomiska utvecklingen och att bedriva den forskning som med hänsyn härtill är påkallad, är institutet dock i första hand en »storkonsument» av ekonomisk statistik. Statistikproduktion har förekommit eller förekommer vid institutet endast i de fall där detta varit eller är direkt betingat av institutets konsumentintresse. Institutet har, för att uppnå den för den ekonomiska analysen nödvändiga överblicken och totalbilden, i nationalräkenskapen utformat ett instrument för ett systematiskt sammanfogande och utnyttjande av den från ett mycket stort antal källor härrörande statistiken. Enligt kommitténs förslag skall nationalräkenskapen redan från starten den 1 juli 1960 föras över till statistikverket för att där bl. a. tjäna som koordinationsram för näringsstatistiken.

Statistikens centralisering. Institutet framhåller vidare att det från institutets synpunkt är ett första rangens intresse att statistikproduktionen får en så rationell utformning som möjligt. Detta förutsätter att en rad samordningsproblem beaktas i statistikproduktionen. Det är dels fråga om en samordning mellan de olika statistikproducerande enheterna, med avseende på definitioner, avgränsningar, statistisk metodik, bearbetningsförfaranden, utnyttjande av register, maskinanläggningar etc. Dels är det fråga om en anpassning av produktionen till konsumentbehoven och en koordination av producent- och uppgiftslämnarintressen. Enligt institutets uppfattning fungerar med nuvarande organisation samordningen mellan de olika statistikproducenterna klart otillfredsställande till stort direkt och indirekt förfång för konsumenterna. Institutet vill därför i princip tillstyrka en centralisering av statistikproduktionen i ungefär den omfattning som föreslagits av statistikkommittén. En centralisering av statistikproduktionen medför emellertid ett nytt samordningsproblem i de fall där det avlämnande verket självt varit en viktig konsument av den statistik som det producerat. Ehuru utredningen i flera olika sammanhang understrukit nödvändigheten av att finna en lämplig form för samarbetet mellan konsumenter och statistikproducenter lämnar den dock icke något utarbetat förslag till lösning av detta problem. Institutet anser det beklagligt att en så viktig fråga icke blivit föremål för en mera ingående behandling. Det räcker nämligen inte enbart med god vilja för att den rätta kontakten skall kunna uppnås mellan producenter och konsumenter av statistik. Därtill är det i varje fall också nödvändigt att man på ömse håll har möjlighet att förstå och få inblick i varandras verksamhet. En förutsättning för detta är att man på båda håll har icke blott de formella möjligheterna utan även de personella resurserna härför.

Institutet anser emellertid att det vore orimligt om inrättandet av ett centralt statistiskt verk skulle leda till att all primärstatistisk verksamhet utan urskiljning förlades till statistikverket. Enligt institutets uppfattning är det t. ex. nödvändigt att undersökningar med en direkt anknytning till ekonomisk forskning — i varje fall under uppläggnings- och experimentskedet — kan förläggas till en myndighet vars verksamhet är

inriktad på sådant forskningsarbete. Statistikverket kan nämligen icke normalt förutsättas ha tillgång till den expertis som erfordras för uppläggningar av sådana undersökningar. Det föreligger dessutom ett starkt behov av att med jämna mellanrum — i vissa fall kontinuerligt — företaga analyser syftande till en prövning av resultatens kvalitet och användbarhet i övrigt även i fråga om den mera stabiliserade statistik, som inordnats bland statistikverkets permanenta arbetsuppgifter. Specialundersökningar av detta slag måste givetvis utföras i samarbete mellan berörda konsumenter och det statistikproducerande verket.

Nationalräkenskapen. Institutet framhåller att statistikkommitténs förslag att nationalräkenskapen skall utnyttjas såsom ett koordineringsinstrument för den ekonomiska statistiken så tillvida ter sig tilltalande för institutet, som för den ekonomiska analysen relevanta faktorer därigenom skulle få ett avgörande inflytande på statistikens utformning. Å andra sidan skulle — enligt institutets mening — ett sådant utnyttjande av nationalräkenskapen, liksom överförandet av arbetet med denna till statistikverket, skapa vissa nya problem vilka icke beaktats av utredningen. Dessa problem sammanhänger dels med det förhållandet att nationalräkenskapsberäkningarna till sin karaktär är väsentligt annorlunda än de andra slag av statistikbearbetningar som det centrala verket kommer att handha. Dels är det frågan om hur det behov av samordning i olika avseenden mellan institutet och statistikverket, som aktualiseras av utredningens förslag, skall tillgodoses. Det är enligt institutets mening helt ofrånkomligt att beräkningarna till nationalräkenskapen måste innehålla vissa prognoselement, som kan te sig främmande för ett verk helt inriktat på statistikproduktion. Med hänsyn härtill är det nödvändigt att garantier skapas för att statistikverket, om dessa beräkningar skall föras över dit, utför dem enligt ett tidsbundet schema, exempelvis på ett sådant sätt att årssiffror framkommer vid samma tidpunkter som för närvarande.

Institutet framhåller att man i och för sig kan diskutera om icke nationalräkenskapen skulle kunna utnyttjas såsom samordningsram för statistiken utan att detta nödvändigtvis skulle behöva förutsätta att statistikverket hade det slutliga ansvaret för den. Statistikverket skulle då med utgångspunkt från det schema som nationalräkenskapen utgör, producera statistiska »halvfabrikat», vilka av institutet skulle infogas i nationalräkenskapen. En uppläggning efter dessa riktlinjer förutsätter dock givetvis att statistikverket får resurser och i övrigt möjligheter att sätta sig in i och påverka utformningen av nationalräkenskapen.

Ur institutets synpunkt skulle ett arrangemang av detta slag te sig tilltalande, då därigenom institutets konsumentsynpunkter bäst skulle kunna tillgodoses. Mot en sådan lösning talar dock bl. a. det förhållandet att ett utnyttjande av nationalräkenskapen såsom koordineringsinstrument, för att bli tillräckligt smidigt, torde förutsätta att statistikverket träffar det slutliga avgörandet, då det gäller spörsmål rörande olika detaljer i nationalräkenskapssystemet.

Institutet anser att en tämligen långt driven centralisering av statistikproduktionen är det system som har de bästa förutsättningarna för att leda till en rationellt utformad statistikproduktion. Med hänsyn härtill och med hänsyn till önskvärdheten av att den koordinering som skall genomföras av statistiken sker med utgångspunkt från en ur ekonomiskt-analytisk synpunkt genomtänkt plan tillstyrker institutet att vissa delar av arbetet i samband med nationalräkenskapen överföres till det nya statistikverket. Men institutet framhåller att detta icke får leda till en försämring av utgångspunkterna för den ekonomiska analysen vilket det skulle innebära om institutet icke finge resurser för upprätthållande av en mycket nära kontakt med nationalräkenskapsarbetet.

Även om det löpande beräkningsarbetet i samband med nationalräkenskapen överföres till statistikverket följer inte nödvändigtvis därav, framhåller institutet, att även allt utvecklingsarbete

i detta sammanhang måste förläggas dit. Sett ur den ekonomiska analysens och forskningens synpunkt är nationalräkenskapen endast ett instrument, vilket måste kunna avpassas till den ekonomiska forskningens utveckling. Institutet anser med anledning härav att det bland institutets framtida arbetsuppgifter skall ingå att svara för det ekonomiskt-vetenskapliga utvecklingsarbetet i anknytning till nationalräkenskapen. Till en del kan detta ta formen av utvecklandet av ekonomiska modeller, vilka bl. a. kan tjäna som bakgrund till utformningen av definitioner etc. för nationalräkenskapen. Statistikverket skulle svara för beräkningsarbetet och det utvecklingsarbete som är förknippat härmed. Själva systemet och de i detta använda definitionerna föreslås fastställda av ett särskilt *nationalräkenskapsutskott*. I detta utskott bör statistikverket, konjunkturinstitutet och den ekonomiska avdelningen, finansdepartementet vara representerade.

Frågan om utformningen av den nationalräkenskap som skall utnyttjas som koordineringsinstrument måste, enligt institutets åsikt, vara av central betydelse för det föreslagna statistiksystemets funktionsduglighet. Det är med hänsyn härtill i högsta grad beklagligt att utredningen icke tagit upp till behandling frågan om vilka krav som måste ställas på nationalräkenskapen och nationalräkenskapsbyrån inom statistikverket, för att den avsedda koordineringsfunktionen skall fyllas. För institutet är det i varje fall klart att den nationalräkenskap som för närvarande presenteras av institutet är otillräcklig för det avsedda koordineringsändamålet. En ytterligare uppdelning i sektorer och konton skulle erfordras.

Utredningens underlåtenhet att diskutera nationalräkenskapsarbetets inriktning och omfattning har medfört att de föreslagna resurserna icke motsvarar behoven. Frågan om storleken av de erforderliga resurserna för arbetet i samband med nationalräkenskapen inom såväl statistikverket som konjunkturinstitutet bör, enligt institutets mening, bli föremål för särskild uppmärksamhet i samband med ärendets beredning i finansdepartementet.

Speciella frågor. Avvägningen av statistikproduktionens omfattning och utformning borde i princip, anser institutet, ses såsom ett led i en mera allmän strävan att ge en rationell utformning åt den svenska administrationen, inklusive den bedrivna ekonomiska politiken. Det ter sig dock i varje fall för närvarande, tämligen omöjligt att mäta storleken av de vinster som statistiken ger upphov till exempelvis i form av förbättrade förutsättningar för en rationell ekonomisk politik; avvägningen måste därför i hög grad bli tentativ. Institutet belyser genom nedanstående exemplifierande resonemang den typ av överväganden, som måste företas, om man skall kunna bilda sig en uppfattning om statistikproduktionens lämpliga omfattning och inriktning. Enligt utredningens beräkningar var de statliga kostnaderna för den 1957 producerade statistiken av storleksordningen 11,5 miljoner kr. Även om hänsyn tas till att i detta belopp icke ingår kostnaderna för räkningar, framstår kostnaden för statistikproduktionen såsom synnerligen obetydlig om den, som rimligt är, ses i relation till den inverkan som de ekonomiskt politiska beslut kan ha vilka delvis grundas på statistiska undersökningar. Om man exempelvis genom en rationell utformning av statistiken och analysen av denna skulle kunna sänka arbetslösheten med i genomsnitt en promille av totala antalet sysselsatta — en obetydlighet i förhållande till de fluktuationer i arbetslösheten som förekommer — skulle värdet av det produktionstillskott som därigenom skulle kunna uppnås grovt räknat bli tre gånger så stort som den statliga kostnaden för den nuvarande statistikproduktionen.

Institutet anser sig icke ha anledning att i detalj granska utredningens förslag till organisation men framhåller dock att inrättandet av endast en avdelningschefstjänst, enligt kommitténs skiss till det nya verkets organisation, medför en alltför stor och dessutom en egendomlig snedvridning av generaldirektörens arbetsbörda. Institutet föreslår att

tre avdelningschefstjänster inrättas redan från starten, nämligen en för den näringsstatistiska avdelningen, en för avdelningen för allmän statistik och en för serviceavdelningen, och att avdelningscheferna redan från början inkopplas i arbetet med statistikproduktionens omorganisation.

Institutet understryker vidare vikten av att de principbeslut, som kan komma att fattas i samband med påbörjandet av omorganisationen och inrättandet av det centrala verket, endast fastlägger organisationen i grova drag. Exempelvis bör de olika arbetsuppgifternas fördelning mellan facksektionerna och dessas fördelning på avdelningar icke låsas, utan delegationen och statistikverket bör ha möjlighet att företaga en förutsättningslös prövning av sådana frågor under organisationsperioden.

Konjunkturinstitutet pekar till sist på ett av de många problem som kan tänkas uppstå under omorganisationsperioden. För närvarande föreligger vissa utvecklingsprojekt vad gäller den ekonomiska statistiken. Risk föreligger att under den tid som omorganisationen av statistikproduktionen tar, utvecklingen av ny statistik kommer att skjutas åt sidan. Statistikkommittén har icke beaktat detta problem och institutet understryker därför vikten av att ett genomförande av den föreslagna centraliseringen av statistikproduktionen icke leder till ett uppehåll på fem år eller mera i utarbetandet av ny statistik.

Professorerna Quensel, Wold, Malmquist och Hyrenius

I direktiven till 1956 års statistikkommitté uttalade chefen för finansdepartementet att »koordinationsproblemen inom svensk statistik icke kan lösas tillfredsställande utan en förnyad prövning av hela frågan om den officiella statistikens omfång, utformning och grad av centralisering». I direktiven säges vidare: »Utredningsmännen bör — — — företaga en avvägning mellan behoven av statistik på olika områden samt framlägga förslag till organ vari statistikkonsumenternas önskemål kan framföras och sinsemellan bedömas».

Kommittén framlägger som resultat av sin prövning ett betänkande med »organisatoriska riktlinjer för svensk statistik». Man ger härvid bl. a. en översikt över den nuvarande statistikproduktionen, diskuterar statistikkonsumenternas behov och framlägger synpunkter på förutsättningarna för en rationell statistikproduktion.

Kommittén redovisar i olika sammanhang sin tolkning av utredningsuppdraget. Detta säges sålunda »omfatta vilken statistisk information den statliga statistikproduktionen skall ge, vilka metoder som skall användas, vilka resurser som behövs samt hur dessa resurser skall disponeras» (sid. 19). Kommittén anger vidare, att den »satt som mål att framlägga förslag till ett system, som skapar möjligheter för en smidig anpassning efter de aktuella behoven och till en snabb utveckling av statistiska metoder och maskinteknik. Kommittén har sålunda inriktat sitt arbete på att utreda vilka faktorer som bör beaktas vid en rationellt ordnad statistikproduktion och att på grundval härav framlägga förslag till en ändamålsenlig organisationsform» (sid. 19—20).

Kommittén föreslår, att ett statens statistikverk skapas, till vilket en stor del av statistikproduktionen överföres. För att »leda omläggningen och i samband därmed verka för statistikproduktionens effektivisering och anpassning till samhällets krav» (sid. 182) föreslås inrättandet av en delegation för statistikfrågor. Som kommittén själv framhåller, inriktar sig detta förslag »i första hand på organisationsfrågan under själva omställningstiden» (sid. 165).

Vad beträffar organet »vari statistikkonsumenternas önskemål kan framföras och sinsemellan bedömas» framlägger kommittén icke något direkt förslag. Man förutsätter, att den föreslagna delegationen skall »lägga särskild vikt vid kontakten med statistikkonsumenterna» (sid. 186).

Vi anser, att de framlagda förslagen

icke svarar mot vare sig uttalandena i direktiven eller kommitténs egna principiella resonemang.

Målsättningen för den officiella statistikproduktionen måste — allmänt uttryckt — vara att på ett effektivt sätt tillgodose samhällets behov av statistik. Om en målsättning av detta slag skall kunna förverkligas på ett tillfredsställande sätt, bör statistikproduktionen icke sammansättas av en rad sinsemellan autonoma produktionsenheter. De olika delarna i statistikmaskineriet måste bringas att effektivt samverka inom ramen för ett gemensamt program. En statistikproduktion, som fungerar på detta sätt, kan sägas utgöra ett *statistiskt system.*

Vi utgår ifrån att kommitténs uppdrag varit att dels verkställa de utredningar av olika slag, som erfordras för att kunna utarbeta ett konkret förslag till skapandet av ett svenskt statistiskt system, dels att framlägga ett på dessa utredningar grundat förslag.

Ett statistiskt system bygger på samordning i olika avseenden. Sålunda förutsättes en samordning mellan de behov statistiken skall fylla (konsumtionsaspekten) och tillgängliga metoder och resurser (produktionsaspekten).

En rationell statistikproduktion förutsätter en fortlöpande kartläggning och analys av den utveckling, som samhällets behov av statistik undergår. Till konsumtionsaspekten hör bl. a. också en upplysnings- och rådgivningsverksamhet, som syftar till att öka konsumenternas möjligheter att formulera och rationellt angripa sina problem. Vidare måste konsumenterna göras medvetna om dels statistikens begränsade möjligheter att inom snäv kostnadsram tillgodose vagt preciserade frågeställningar, dels statistikens möjlighet att genom ändamålsenlig bearbetning av redan tillgängliga data besvara frågeställningarna med skälig grad av precision.

Samordningens produktionsaspekt omfattar ett stort register av tekniska instrument och organisatoriska åtgärder. Bland de organisatoriska åtgärderna har i den svenska diskussionen graden av centralisering blivit föremål för särskilt stort intresse; detta intresse återspeglas för övrigt i kommitténs direktiv. Mycket talar för att en effektivisering av den svenska statistikproduktionen kan åstadkommas genom en ökad centralisering. Vi vill emellertid härvid kraftigt understryka den principiella betydelsen av att i diskussionen rörande graden av centralisering betrakta denna *som ett medel, icke som ett mål:* en centralisering är ju icke i sig själv en garanti för kvalitén hos statistikproduktionen.

Vi vill exemplifiera ett par frågeställningar som behöver belysas dels inom ramen för ett statistiskt system, dels ofta som vägledning för skapande av former för en sådan organisation.

a) En analys av den (ibland tillfredsställande, ibland otillfredsställande) användning, som olika konsumenter gör av den nu producerade statistiken.

b) En analys av potentiella användningar av statistik på olika samhällsområden.

Ingående analyser i de i a) och b) nämnda slagen hade gjort det möjligt att belysa den betydelse, som olika slags differentieringar av statistiken har för olika statistikkonsumenter. Som exempel på sådana differentieringar kan nämnas:

deskriptiv och förklarande statistik;
riks- och regionalstatistik;
total- och stickprovsstatistik; och
års- och kvartalsstatistik.

Som underlag för exempelvis lokala planeringsarbeten av olika slag kräves regionalt differentierad statistik (statistikavdelningar inom länsstyrelserna).

Vidare föreligger viktiga behov av differentierad statistik t. ex. inom den ekonomiska statistiken. I betänkandet har härvid en speciell statistikgren på ett otillbörligt sätt skjutits i förgrunden, nämligen nationalräkenskaperna. Att nationalräkenskaperna utgör en synnerligen betydelsefull statistikgren är uppenbart. Lika uppenbart är det synnerligen betydelsefullt att tillgodose behovet av ekonomisk statistik, som kan läggas till grund för ekonomiska prognoser. Av avgörande betydelse är härvidlag, förutom snabbare och mer tidsdifferentie-

rad statistik (i första hand kvartalsstatistik som komplement till årsstatistiken), även t. ex. en förbättrad lager- och orderstatistik. På senare tid har man rapporterat viktiga framsteg mot målet att få fram konjunkturprognoser med makroekonomiska modeller som instrument. Framstegen betingas framför allt av att man arbetar med kvartalsstatistik samt förfogar över god lager- och orderstatistik. Förutsättningar härför saknas i vårt land. Hithörande frågor, som är av utomordentlig betydelse såväl för det enskilda näringslivet som för den allmänna förvaltningen, har helt skjutits åt sidan i betänkandet.

I förbigående kan nämnas, att i USA verkar sedan 1956 en privat sammanslutning (Federal Statistics Users' Conference) med uppgift att samordna statistikkonsumenters strävan för en statistikproduktion av optimal användbarhet.

Kommittén har på några ställen i sitt betänkande (sid. 18, 109) i allmänna ordalag talat om den stora betydelsen av att de i det föreslagna statistiska systemet verksamma statistikerna har en god statistisk utbildning. Vi har ställt oss frågan, huruvida och till vilken grad utbildning i statistik behövs inom den officiella statistikproduktionen.

En del av det arbete, som nu utföres inom statistikproduktionen av statistiskt utbildad personal, skulle i många fall kunna övertagas av personal, avsedd för enbart rutinmässigt arbete. Det förefaller oss därför uppenbart, att den statistiskt utbildade personalen ofta ej beretts tillfälle till välbehövligt utvecklingsarbete inom vederbörande statistikgren. Eftersom det i organisationen av den officiella statistikproduktionen nödvändigtvis måste beredas väsentligt ökad plats för statistiskt planerings- och utvecklingsarbete, kommer även kraven på statistikerutbildningen att öka.

Nuvarande förhållanden finner vi icke gynnsamma för höjande av kvantiteten av eller kvaliteten hos blivande statistiker, avsedda att arbeta inom officiell statistikproduktion. Ansvaret härför åvilar de för statistikproduktionen ansvariga myndigheterna. Betänkandet ger oss icke några hållpunkter för en bedömning av utformningen av utbildningen av statistiker för den officiella statistikproduktionen. Under 1950-talet har en ökad efterfrågan på statistisk expertis förmärkts från näringslivet och andra icke-statliga tillämpningsområden. Vi anser det ofrånkomligt att beakta detta vid planeringen av den nuvarande och den framtida undervisningen. Det finns risk för, att förhållandena kan komma att bli ännu ogynnsammare för rekrytering till det statistiska systemet än vad nu är fallet för den nuvarande produktionsapparaten. Vi vill uttryckligen framhålla, att vi *icke* är beredda att ta något ansvar för vad som i detta avseende inträffar.

Samhällets behov av statistisk information kan till en del tillgodoses genom produktion av deskriptiv statistik av den summariska typ, som nu kraftigt dominerar den officiella statistiken. Produktionen av sådan statistik ställer relativt måttliga krav på arten och omfattningen av de statistiska kunskaperna. Statistik av denna enkla typ är emellertid i många fall otillräcklig. Många frågeställningar är — kanske utan att vederbörande är medveten härom — av ett sådant slag, att de icke kan framgångsrikt angripas med deskriptiva metoder. De metoder, som i stället krävs, ställer relativt stora krav på statistiska kunskaper.

För att konkret klargöra innebörden av det just sagda vill vi här säga ifrån, att kunskaper motsvarande betygen B och AB i statistik (fem månaders resp. tio månaders studium) i samhällsvetenskaplig examen ur denna synpunkt icke kunna sägas vara tillräckliga. För en verklig insats i statistikproduktionen måste kraven på kunskaper ställas högre.

Vi är också medvetna om, att det krävs en utbildning, som är inriktad på de speciella behov, som föreligger vid officiell statistikproduktion. Det framstår därvid som nödvändigt, att frågan om den praktiska utbildningen får en tillfredsställande lösning.

Vi anser, att om det statistiska systemet ställer krav på att från universiteten erhålla statistiker med erforderlig

utbildning — ett krav, som vi finner *naturligt* — så måste detta system i gengäld ställa vissa resurser till förfogande, som krävs för att lösa problemet med den praktiska utbildningen. Denna praktiska utbildning måste givetvis vara just utbildning; det får icke bli fråga om »praktikanttjänstgöring» av ett sådant slag, att verksamheten får formen av förmedling av billig arbetskraft. Den »kompensation», som det statistiska systemet får för de resurser, som det ställer till förfogande, skulle bestå i ökade och förbättrade rekryteringsmöjligheter. Endast på detta sätt kan en långsiktig lösning på utbildningsproblemet erhållas.

Om ett statistiskt system skall kunna fungera tillfredsställande, måste särskilda åtgärder vidtagas för att fortlöpande tillföra verksamheten resultaten av statistisk och annan forskning. Vidare måste förutsättningar skapas för forskningen att få impulser från det statistiska systemet. Vi vill betona, att det är nödvändigt att tillvarataga alla möjligheter till organiserad kontakt mellan statistisk utbildning och forskning samt officiell statistikproduktion i vid bemärkelse. Önskvärt vore att skapa ett speciellt organ härför. Åt detta organ skulle eventuellt kunna uppdragas att administrera den praktiska utbildningen av de statistikstuderande.

Vid planeringen av produktionen är det icke tillräckligt att peka på att konsumenterna skall fälla avgörandet. Mera adekvat vore att säga, att *behoven* av statistik skall fälla avgörandet. Våra erfarenheter från statistiskt konsultationsarbete har övertygat oss om att konsumenterna ofta saknar möjlighet och/eller förmåga att själva besvara frågor om vad slags statistisk information de behöver för att komma till rätta med ett visst problem. En viktig funktion, som statistikern i detta sammanhang ofta har, är att fungera som en brygga mellan konsument och producent. Denna erfarenhet är tillämplig också på konsumtionen och produktionen av officiell statistik.

En nödvändig förutsättning för att ett statistiskt system skall fungera tillfredsställande är, att statistisk expertis med sådana förmedlande uppgifter på skilda områden organisatoriskt ingår i systemet.

Enligt vår åsikt borde kommittén ha tagit upp den betydelsefulla och omfattande informationsinsamling, som äger rum inom ramen för »Statens offentliga utredningar». I ett flertal fall ha vi funnit behandlingen av statistiska problem inom utredningsväsendet otillfredsställande med meningslösa och missvisande resultat som följd. Detta förhållande tillskriver vi de administrativa myndigheternas bristande kännedom om och förståelse för statistiskt analysarbete, vilket enligt vår mening i viss grad influerats av slentrianmässigheten i den officiella statistikproduktionen.

Slutligen vill vi påpeka, att en genomtänkt arbetsfördelning snarast bör komma till stånd mellan å ena sidan den officiella statistikproduktionen och å den andra sidan universitet och högskolor i fråga om Sveriges deltagande i det internationella statistiska samarbetet.

Kommitténs förslag till genomförandet av den stora och betydelsefulla arbetsuppgift, som skapandet av ett svenskt statistiskt system utgör, är enligt vår bestämda uppfattning icke praktiskt genomförbart. De personella och andra resurser, som skulle användas för nämnda arbetsuppgift, är ur flera synpunkter fullständigt otillräckliga. Den omständigheten, att vissa stora och resurskrävande produktionsuppgifter (bl. a. folkräkningen och bostadsräkningen) kommer att vara aktuella under första delen av 1960-talet, gör icke kommitténs förslag lättare att genomföra.

Kommitténs förslag kan sägas innebära, att utredningsuppdraget föreslås överfört till ett annat organ, delegationen för statistikfrågor. Denna delegation skulle få följande uppgifter (sid. 184):

»Delegationens huvuduppgift under uppbyggnadstiden blir att svara för de förberedelser och förslag, som erfordras för att omorganisationen skall förverkligas enligt den tidsplan och enligt de riktlinjer som fastställts av riksdagen. Den bör i sammanhang därmed verka för:

att utvecklingen av statistikproduktionen avvägs med hänsyn till aktuella samhällsintressen;

att verksamheten inom den statliga statistikproduktionen samordnas;

att den statliga statistikproduktionen samordnas med den privata data- och statistikproduktionen;

att statistikproduktionens tekniska utveckling befrämjas och effektivitet höjs;

att statistiska standards, centrala register och andra instrument för en effektiv statistik utvecklas;

att utbildning och efterutbildning av den statistikproducerande personalen befrämjas;

att statistikproduktionens maskinbehov *samordnas med tillgången på* datamaskiner i övrigt;

att statistikproduktionen samordnas med den administrativa databehandlingen;

att den statistiska publikationsverksamheten samordnas.»

Utöver dessa planerande uppgifter skulle delegationen dessutom handha utredningar i samband med överföringen av statistikgrenar till statistikverket samt tjänstgöra som kontaktorgan med konsumenterna. Vi vill bestämt säga ifrån, att den av kommittén föreslagna delegationen enligt vår uppfattning icke kommer att kunna lösa dessa uppgifter *på den principiella grundval, som givits i betänkandet,* eftersom praktiskt taget hela planeringsarbetet återstår (resultatet av kommitténs treåriga verksamhet är en åskådlig illustration av svårighetsgraden härvidlag). Man riskerar, att hela frågan om skapandet av ett svenskt statistiskt system självdör. Följden härav skulle kunna bliva, att den svenska officiella statistikproduktionen kommer att kvalitativt alltmera försämras. Detta är desto mera beklagligt, som uppgiften att skapa ett svenskt statistiskt system enligt vår uppfattning är synnerligen angelägen.

Vi vill dessutom ifrågasätta, huruvida icke den organisatoriska utformningen av ett svenskt statistiskt system i väsentliga avseenden bör avvika från den skiss, som 1956 års statistikutredning presenterat. I första hand tänker vi därvid på möjligheten att *över* den egentliga statistikproduktionen placera ett samordnande organ, som skall ha det avgörande ansvaret för att den målsättning realiseras, som är implicerad i begreppet »ett statistiskt system». För att systemet skall fungera och utvecklas på ett tillfredsställande sätt har det samordnande organet att genomföra och upprätthålla en effektiv samordning av konsumtionen och produktionen av statistik samt för det tredje den statistiska forskningen, en verksamhet, som tjänar såväl konsument- som producentsidan.

Vi avstyrker därför, att betänkandet lägges till grund för arbetet på att skapa ett svenskt statistiskt system.

Det är emellertid möjligt att omgående vidtaga vissa föreslagna åtgärder, som kan genomföras utan att man föregriper en systematisk behandling av problemet.

Som vi tidigare anfört delar vi den i betänkandet uttalade uppfattningen, att knappheten på statistisk expertis och utvecklingen i fråga om bl. a. automatisk databehandling aktualiserar en ökad centralisering.

Vissa åtgärder kan och bör redan nu vidtagas. Sålunda bör statistiska centralbyrån:

a) ges erforderliga resurser för att organisera en arbetsgrupp med primär uppgift att verka för teknisk rationalisering m. m. inom verket;

b) ges i uppdrag att organisera en effektiv utrustad central för statistisk databehandling; samt

c) ges i uppdrag att skapa ett centralt företagsregister.

Vi är vidare beredda att tillstyrka en omedelbar centralisering till statistiska centralbyrån av vissa statistikgrenar. Vi avser därmed t. ex. socialstyrelsens pris-, löne- och sysselsättningsstatistik samt kommerskollegii pris- och industristatistik.

Tjänsten som överdirektör och chef för statistiska centralbyrån bör ändras till en generaldirektörstjänst.

Vi är övertygade om att åtgärder av just antytt slag är ägnade att effektivisera den officiella statistikproduktionen. Vi vill emellertid understryka, att

dessa åtgärder endast rör utanverket av den statistiska organisationen.

Då uppgiften att skapa ett svenskt statistiskt system är angelägen, får denna fråga icke avföras från dagordningen. Vi är beredda att medverka i arbetet härpå under förutsättning av en positiv inställning från statsmakternas sida till betydelsen av vår vetenskap i sådant sammanhang.

Socialstyrelsen

Socialstyrelsen, som inom byrån för pris- och socialvårdsstatistik samt byrån för löne- och sysselsättningsstatistik producerar en inte ringa del av den statliga statistiken, kan i huvudsak ansluta sig till de skäl som kommittén anfört för en centralisering av betydande delar av den för närvarande starkt splittrade statliga statistiken.

Socialstyrelsens nu angivna rent principiella ståndpunkt till grundtanken i kommittéförslaget innebär emellertid inte, att styrelsen tillstyrker förslaget i alla dess delar. Enligt styrelsens mening kan starka erinringar göras särskilt mot den föreslagna organisationen av det nya statistikverket. Vidare är följderna för socialstyrelsens vidkommande av den föreslagna överflyttningen inte utredda, vilket sammanhänger med att betänkandet närmast har karaktären av förslag till direktiv för den statistikdelegation, vilken skulle få till uppgift att pröva frågan om överföring under den närmast följande femårsperioden av statistik till det nya verket.

Antalet enheter i det blivande verket bör antingen väsentligen reduceras eller samordnas under ett begränsat antal avdelningar, och cheferna för de olika enheterna eller i förekommande fall avdelningarna bör delta i den direkta ledningen av verket. Såvitt styrelsen kan bedöma utgör detta en förutsättning för att statistikverket skall kunna fungera såsom en organisatorisk enhet och åstadkomma en saklig avvägning mellan de olika statistikgrenarnas intressen.

Vidare torde det bli nödvändigt att skapa en organisatorisk ram för ett samarbete mellan verket och de myndigheter eller organ inom statsförvaltningen, som utnyttjar den inom verket producerade statistiken. Detta lärer inte kunna uppnås genom att den föreslagna delegationen för statistikfrågor efter uppbyggnadstiden övergår till att bli ett permanent samordningsorgan, utan för det betydelsefulla samarbete varom här är fråga måste särskilda organ inrättas för olika grenar av statistiken. Man kan härvidlag tänka sig en särskild nämnd för envar av de avdelningar, som bör inrättas inom verket. Varje sådan nämnd bör i så fall bestå av, förutom representanter för statistikverket och för det eller de andra verk, som är berörda av den aktuella statistiken, även företrädare för uppgiftslämnare och andra intressenter. Därutöver kan behov föreligga av en allmän nämnd för samordningsfrågor, vilkens uppgifter emellertid bör begränsas till det principiella och organisatoriska planet.

Även under uppbyggnadstiden bör uppgifterna för den tilltänkta delegationen för statistikfrågor vara begränsade. Enligt förslaget skulle delegationen i samband med att de olika statistikgrenarna inlemmas i det nya verket pröva statistikens materiella innehåll. Enligt socialstyrelsens mening är det en illusion att tro att en dylik genomgång av en grupp personer, av vilka envar inte kan förutsättas vara specialiserad på mer än ett av de statistiska områden, som samordningen gäller, kommer att kunna åstadkomma allt vad som enligt betänkandet skulle krävas av dem inom den angivna perioden av fem år. Prövningen av statistikens materiella innehåll bör få anstå till dess den organisatoriska inordningen av de olika statistikgrenarna i det nya verket redan har skett och bör då ske under ledning av de ovan omtalade nämnderna för varje statistikgren. En prövning av statistikens materiella innehåll är för övrigt icke en uppgift av engångskaraktär utan bör ske ständigt. Vad det gäller är att åstadkomma en organisatorisk ram, som gör det möjligt för det statistiska arbetet att fungera tillfredsställande. Om en tillfredsställande dylik ram kan åstadkom-

mas, kommer en prövning av statistikens materiella innehåll att av sig självt äga rum.

Om delegationens roll under samordningstiden begränsas på det nyss angivna sättet, kan samordningstidens längd också begränsas väsentligt, vilket vore en uppenbar fördel. Inte minst för de avlämnande verken vore det en avgjord nackdel, om samordningstiden blir så lång som fem år.

Vad därefter beträffar förslagets verkningar i fråga om den av socialstyrelsen producerade statistiken har styrelsen intet att erinra mot att *löne-, sysselsättnings- och detaljhandelsstatistiken* överföres till det nya statistikverket. Denna statistik har inte något direkt samband med socialstyrelsens arbetsuppgifter på det sociala området. Styrelsens ståndpunkt i denna del innebär praktiskt, att byrån för löne- och sysselsättningsstatistik i sin helhet skulle kunna inlemmas i statens statistikverk.

Svårare ställer sig ställningstagandet för styrelsen i fråga om *konsumentprisindex samt levnads- och bostadskostnadsundersökningar.*

Ehuru kommitténs beskrivning av dessa statistikgrenars betydelse för socialstyrelsen i stort sett är riktig, har kommittén emellertid enligt styrelsens mening underskattat fördelarna för styrelsen att mot bakgrunden av dess allmänt sociala verksamhet ha tillgång till den expertis varom här är fråga. Inte minst när det gäller socialstyrelsens omfattande remissverksamhet är detta av väsentlig betydelse. Socialstyrelsen anser sig därför böra avstyrka förslaget i denna del.

Vad därefter angår styrelsens *socialvårdsstatistik* måste styrelsen bestämt motsätta sig att denna överföres, och kommittén har också i sitt förslag lämnat denna fråga öppen.

Om all den statistik, som utarbetas inom byrån för pris- och socialvårdsstatistik, skulle överflyttas till det nya statistikverket, skulle socialstyrelsen helt berövas personal, som förenar sakkunskap på det statistiska området med insikter om frågeställningarna på det socialpolitiska området. Ifrågavarande personal är för närvarande ingalunda enbart sysselsatt med det regelmässiga statistiska arbetet utan tas därjämte ständigt i anspråk för olika arbetsuppgifter av analyserande och utredande karaktär. Styrelsen kan inte räkna med att få sistnämnda arbetsuppgifter utförda på ett tillfredsställande sätt genom personal, tillhörande det centrala statistikverket. Även när det gäller motsvarande arbetsuppgifter, som utförs i samband med offentliga utredningar av olika slag, torde det vara uppenbara fördelar, om de kan förläggas till socialstyrelsen. Som exempel på dylika arbetsuppgifter av mera omfattande karaktär vill styrelsen peka på det utredningsarbete, som styrelsen utfört åt 1954 års familjeutredning och de nu pågående utredningarna åt socialpolitiska kommittén. Utredningsarbeten av detta slag ligger enligt styrelsens mening inte lika väl till för ett statistiskt centralverk. Socialstyrelsen vill i detta sammanhang särskilt peka på att den framlagda organisationsplanen för det nya statistikverket har sin tyngdpunkt förlagd till den ekonomiska statistiken och att den till följd härav inte blott tilldelat annan statistik, däribland den sociala statistiken, en synnerligen undanskymd plats utan också förbisett betydelsen av de sociala synpunkterna på statistiken i allmänhet.

Vidare måste socialstyrelsen i detta sammanhang erinra om betydelsen av att den hittills så försummade forskningen på det sociala området blir föremål för större uppmärksamhet än vad som hittills varit fallet. I den mån dylikt forsknings- och utredningsarbete skulle komma att erfordra mera omfattande insamling och bearbetning av statistiskt primärmaterial, kan det givetvis befinnas lämpligt att denna del av arbetet anförtros åt det centrala statistikverket.

Slutsatsen blir sålunda, att man kring socialvårdsstatistiken som en kärna bör bygga upp en statistik- och utredningsbyrå inom styrelsen. Denna byrå krävs även för att det skall vara möjligt för styrelsen att kunna följa och riktigt bedöma det allmänna statistiska arbete, som på andra styrelsen berörda områden bedrivs av bland andra det centrala

statistikverket. Härigenom tillgodoses också det för styrelsen oavvisliga kravet, att styrelsen vid sina avgöranden i plenum har tillgång till en ledamot som företräder erforderlig sakkunskap på det socialstatistiska området.

Socialstyrelsen vill till sist framhålla, att styrelsen självfallet är beredd att ställa erforderlig expertis till förfogande för de organisationsproblem och andra problem, som det framlagda förslaget aktualiserar för styrelsens vidkommande.

I reservation avgiven av styrelsens två statistiska byråchefer har ytterligare överflyttning till centralverket förordats.

Statistiska centralbyrån

Statistiska centralbyrån ansluter sig till kommitténs *allmänna utgångspunkter* angående statistikens roll i samhället. Ämbetsverket har i sin dagliga verksamhet funnit, att utvecklingen på samhällslivets olika områden kräver en ökad kontaktverksamhet, en rörlighet och en successiv omdaning inom statistikproduktionen. De ökade kraven på fakta som underlag för beslut på olika samhällsområden och den växande komplicitet som kännetecknar hela samhällsutvecklingen gör också behovet av samordning inom statistikproduktionen alltmer accentuerat. Statistikproduktionens omfattning blir enligt centralbyrån en fråga om samhällelig lönsamhet och dess utformning en fråga om det ekonomiskt bästa sättet att under givna tekniska förutsättningar organisera statistiken så att resultat av en viss avsedd omfattning och kvalitet uppnås. Utvecklingen från »hantverk till industriella organisationsformer» innebär emellertid att det måste skapas möjligheter för investeringar i maskiner och för ett utvidgat planläggningsarbete. Det innebär ett behov att anställa tekniker på olika områden. Det innebär också krav på en intern rörlighet som inte alltid är förenlig med de statliga verkens organisationsform.

Statistiska centralbyrån konstaterar beträffande *samordningen* att det för närvarande icke sker någon mer utvecklad organiserad samordning av den svenska statistikproduktionen, och delar därför statistikkommitténs uppfattning, att det nuvarande systemet med en starkt decentraliserad statistik utan mera utvecklade former för samordning icke kan bibehållas. I likhet med statistikkommittén anser centralbyrån även, att samordningsfrågorna icke kan lösas på ett tillräckligt effektivt sätt enbart med fria kontakter mellan olika statistikproducenter.

Man måste sålunda enligt verkets mening genom organisatoriska förändringar skapa förutsättningar för en lösning av den svenska statistikproduktionens samordningsfrågor. I varje organisatorisk form, som kan möjliggöra en lösning av olika samordningsfrågor, existerar vissa typer av kontaktproblem. Samordningsproblemen i statistikproduktionen tillhör de mera komplicerade, bl. a. just genom mångfalden av deltagare och intressenter i den statistiska produktionsprocessen — annars torde samordningsproblemet icke vara något speciellt karakteristiskt just för statistikproduktionen. Det understryks även, att nya former för organisation av statistikproduktionen, t. ex. genom olika grad av centralisering eller decentralisering, leder till att kontaktproblemen skiftar form och nya kombinationsformer uppstår i det samarbete som måste ingå som ett led i strävandena till samordning.

Ämbetsverket framhåller också, att en organisationsform för statistikproduktionen endast kan vara ett medel i strävan att lösa samordningsproblem. Om dessa medel sedan används på rätt sätt, är en annan fråga. Även om det just nu finns ackumulerade samordningsbehov, kommer samordningsproblem att uppstå kontinuerligt i den statistiska produktionsprocessen, och det bör skapas en effektiv organisatorisk form för att möjliggöra en successiv lösning av dem. Denna organisatoriska form kan ges alternativa skepnader, men det finns knappast en realistisk möjlighet att framlägga ett objektivt material, som preciserat visar hur mycket effektivare, hur mycket mer ekonomiskt lönande den ena

formen av samordning är än den andra. Diskussionen om samordningens organisatoriska förutsättningar blir en diskussion av för- och nackdelar med olika system, där bedömare med olika utgångspunkter kan tänkas värdera olika faktorer med olika styrka.

Centralbyrån ansluter sig till kommitténs synpunkter på olika *organisatoriska åtgärder* som kan underlätta en lösning av samordningsproblemen för svensk statistikproduktion. Det synes icke troligt att ett rådgivande samordningsorgan skulle vara tillfyllest för att möjliggöra en lösning av samordningsproblemen. I och för sig skulle verket vara berett att som en förbättring av nuvarande läge acceptera ett samordnande organ som placerades utanför de nu statistikproducerande enheterna och som utrustades med administrativa befogenheter. De betänkligheter som statistikkommittén framfört angående ansvarsfördelning m. m. om ett sådant förslag realiseras synes dock verket realistiska. Centralbyrån anser därför att en ökad centralisering i nuvarande läge är det mest realistiska alternativet att skapa bättre organisatoriska förutsättningar för lösning av samordningsfrågorna. En ökad centralisering skapar förutsättningar att lösa väsentliga samordningsproblem som bl. a. sammanhänger med den tekniska bearbetningsprocessen. Den ger möjlighet till att samordna vissa knappa eller kapitalkrävande produktionsresurser och den ger möjlighet till en snabbare anpassning av statistiken till enhetliga statistiska standards där så befinnes lämpligt. Den underlättar anpassningen av statistikproduktionen till konsumentbehoven. Å andra sidan uppstår andra kontaktproblem främst med verk som drar nytta av den statistik som produceras i deras regi.

Anpassningen av produktionen till konsumentbehoven har diskuterats av kommittén men några konkreta förslag om hur denna för statistikproduktionen betydelsefulla fråga om fastare former för kontakterna med konsumenterna och om prioriteringen av behoven organisatoriskt skall lösas har icke framlagts av kommittén. Ett tänkbart led i en strävan att lösa dessa frågor vore inrättandet av ett till statistikproduktionen knutet råd.

Beträffande *graden av centralisering tillstyrker centralbyrån att flertalet av* de statistikgrenar som anges i kol. 1 (sid. 169 och 170 av betänkandet) i enlighet med kommitténs förslag överförs till ett nybildat statens statistikverk. Ett eventuellt kommande utvecklingsarbete enligt kommitténs riktlinjer bör i första hand syfta till en centralisering och samordning av den ekonomiska statistiken (näringsstatistiken). De största vinsterna genom en samordning torde stå att vinna för denna statistik där en samordning bl. a. kan bygga på nationalräkenskaper och ett företagsregister. Bortsett från vissa enstaka grenar tillhörande näringsstatistiken (t. ex. lantbruksstyrelsens räkenskapsundersökningar och viss skogsstatistik) synes det däremot centralbyrån böra övervägas, om icke genomgången av den statistik som redovisas i kolumn 2 på sidorna 169 och 170 av betänkandet tillsvidare kunde lämnas utanför det utredningsarbete som leder till en ökad centralisering under den föreslagna femårsperioden. En sådan prioritering synes verket snarast nödvändig bl. a. med hänsyn till knappheten på resurser för utrednings- och planeringsarbeten. Däremot skulle tillsvidare en funktionell centralisering kunna genomföras i så måtto, att de serviceorgan (främst maskincentralen) som kommer att finnas i det föreslagna statistikverket även skulle kunna betjäna den statistikproduktion som fortfarande bedrivs inom andra verk. Efter femårsperiodens slut bör dock dessa andra statistikgrenar i kolumn 2 tas upp till successiv prövning.

Kommittén har föreslagit en *delegation för statistikfrågor* och angivit vissa arbetsuppgifter för denna. Statistiska centralbyrån anser att det är omöjligt att delegationen med de angivna resurserna och på den angivna tiden kan utföra alla de angivna arbetsuppgifterna. Det utredningsarbete som pålägges delegationen är av en sådan omfattning — inte minst om statistiska centralbyråns statistikgrenar såsom synes lämpligt in-

nefattas i utredningsuppdraget — att man omöjligt kan tänka sig att förslaget *kan realiseras i sin helhet. Vid en gransk*ning av tänkbara modifikationer av delegationens arbetsuppgifter anser statistiska centralbyrån, att delegationens resurser inte kan utvidgas i en sådan omfattning att arbetet kunde medhinnas inom den givna tidsramen. Ej heller anser verket att övergångstiden bör göras längre än de fem åren. Det förordas därför att statistikdelegationens arbetsuppgifter koncentreras på näringsstatistiken, att de begränsas till en viss kartläggning av konsumentsituationen och till ett utarbetande av direktiv för den fortsatta handläggningen av näringsstatistiken när det gäller såväl allmänna samordningsfrågor som produktionstekniska spörsmål. Därutöver skulle delegationen så snart som möjligt kunna tänkas framlägga förslag till organisatorisk lösning av de samordningsproblem som kvarstår eller tillkommit i och med den föreslagna centraliseringen. Enligt centralbyrån är det sannolikt att det behövs ett samordningsorgan även sedan den föreslagna centraliseringen slutförts.

Kommittén har föreslagit att en *arbetsgrupp för utvecklingsfrågor* tillsättes. Centralbyrån har i sina petita för budgetåret 1960/61 framfört förslag om medel för planeringsverksamhet just i form av tjänster för specialister på olika områden. Centralbyrån anser, att arbetsgruppen blivit underdimensionerad i kommitténs förslag men konstaterar samtidigt, att den takt i vilken arbetsgruppen för utvecklingsfrågor kan byggas upp bl. a. beror på tillgången på lämpliga personer.

Det konstateras också, att metodutvecklingen på olika områden går mycket snabbt. Fackkunskapen blir mer komplicerad och svårtillgänglig icke minst genom sin omfattning. Det är icke möjligt och blir i varje fall oekonomiskt att låta alla akademiska tjänstemän sätta sig in i alla olika discipliner. Det *förefaller inte heller ekonomiskt att för pla*nering till varje avdelning knyta experter på alla specialområden. Utvecklingen måste därför bygga på ett ökat anlitande av konsulter och specialister för att lösa olika problem. Detta i sin tur leder givetvis till kravet på ett ökat *samarbete. Ett lagarbete på bred front* blir ett nödvändigt instrument, om verksamheten inom statistikproduktionen skall utvecklas på ett effektivt sätt.

Centralbyrån anser därför en av de stora fördelarna med kommitténs förslag till en centralisering av statistikproduktionen vara, att produktionen på detta sätt i större utsträckning får möjlighet att ekonomiskt bära tjänster med specialistinriktning. På så sätt möjliggörs en snabbare anpassning av verksamheten till metodutvecklingen på olika områden än som annars vore möjligt. Den mer företagsmässiga inriktning av verksamheten som kommittén föreslagit och som verket ansluter sig till kommer dock enligt verkets förmenande att medföra *behov av specialister även på andra om*råden, t. ex. specialister med företagsekonomisk utbildning.

Avgörande för möjligheten att överhuvudtaget realisera ett förslag om en förbättrad samordning och en rationalisering av statistikproduktionen blir tillgången på personella och maskinella resurser. Centralbyrån har behandlat dessa två frågor och konstaterar, att när det gäller de personella resurserna *utbildnings- och vidareutbildningsproble*met träder i förgrunden.

Som på så många andra områden, där behov finns av tekniker, har även för statistikproduktionen en påtaglig knapphetssituation uppstått vid rekrytering. Det är svårt att rekrytera tjänster på många nivåer, speciellt för en utbyggnad av verksamheten. För statistikproduktionen utgör den statliga lönesättningen ett allvarligt hinder i konkurrensen med näringslivet om den mest kvalificerade tekniska arbetskraften. Den offentliga statistikproduktionen efterfrågar en icke ringa del av de statistiskt utbildade, medan inom den privata verksamheten statistiker ofta endast anställs på enstaka punkter, varför lönesättningen där ur företagens kostnadssynpunkter spelar en underordnad roll. Det vill också synas som om många personer med statistisk utbildning skulle föredra att söka sig till sådana statliga verksamhetsgre-

nar, där i dagens läge samhällsvetenskaplig analys spelar större roll än inom statistikproduktionen. Dessutom medför den pågående upprustningen av universiteten med en automatik mellan antalet elever och lärarkrafter en stark engångsansvällning i efterfrågan på kvalificerade akademiker, vilket ytterligare försvårar rekrytering till administrationen.

Statistikproduktionen står sålunda inför en utveckling som kräver ett väsentligt ökat antal kvalificerade tjänstemän, samtidigt som tillgången på dessa är knapp. Med hänsyn härtill vill statistiska centralbyrån för det första understryka, att det är angeläget, att tjänsterna vid det föreslagna statistikverket bestäms så, att detta blir konkurrenskraftigt. Tjänstestrukturen måste också erbjuda snabbare karriärmöjligheter än för närvarande. För det andra måste arbetet, där så är möjligt, få en sådan inriktning, att det blir mer stimulerande för den mest kvalificerade personalen. Inom vissa statistikgrenar förekommer för övrigt arbeten som för närvarande handhas av akademisk personal men som kanske kan överföras på kvalificerad biträdespersonal. Huruvida för det tredje förutsättningar finns att genom väsentligt ökad utbildning av lämpliga personer förbättra rekryteringsläget ligger utanför verkets möjligheter att bedöma. En förbättring i de två första avseendena skulle dock kunna ha verkningar även indirekt via denna tredje faktor.

En annan viktig fråga gäller enligt centralbyrån vidareutbildningen, som icke behandlas i större utsträckning av kommittén. De högre tjänstemän som tjänstgör i statistikproduktionen har i allmänhet en akademisk examen. Ofta har de sedan i sin praktiska tjänstgöring icke tid till vidareutbildning på olika områden. Det kan medföra, att arbetet icke håller jämn takt med metodutvecklingen utan eftersläpningen mellan teori och praktik kan komma att öka. Det uppstår också gärna en viss klyfta mellan å ena sidan den administrativa statistikens tjänstemän, som har lång erfarenhet av praktiskt arbete men examina ganska långt tillbaka i tiden, och å andra sidan mera vetenskapligt betonade statistiker med en modern utbildning men med ingen eller kort praktisk erfarenhet. Denna klyfta kan konkretiseras i svårbedömda konkurrenssituationer vid tjänstetillsättning.

Statistiska centralbyrån anser dock, att det för den statliga statistikproduktionens del är ett förstarangsintresse att kunna tillgodogöra sig såväl den praktiska erfarenheten som den moderna vetenskapens rön. Det bör därför i framtiden vara möjligt att uppnå en ordning, där vidareutbildning ger de praktiskt arbetande statistikerna den allmänna insikt i metodutvecklingen som ger dem möjlighet att genomföra allmänt planeringsarbete och att bedöma, när och hur specialister på olika områden skall konsulteras. Arbetsgruppen för utvecklingsfrågor bör också ge de moderna statistiska metoderna en bättre möjlighet att på ett tidigare stadium sätta sina spår i statistikproduktionen inom ämnesavdelningarna. Det är emellertid mycket som krävs av de tjänstemän som arbetar på ämnesavdelningarna. De behöver goda kunskaper om ämnesområdet för statistiken och om uppgiftslämnarnas förhållanden. De behöver goda kunskaper i olika typer av produktionstekniska metoder, t. ex. i sampling, i maskinteknik, i kontorsorganisation och i arbetsledning. De behöver ha insikt i den statliga administrationens arbetsformer. Ett långsiktsmål för statistikproduktionen vore att kunna bereda tjänstemän vid de olika statistiska avdelningarna tillfälle att under vissa perioder med full lön bedriva studier för vidareutbildning i metodfrågor. Skulle ett »skiftesbruk» av kvalificerad personal på olika sätt kunna komma till stånd med utbildningsanstalterna, vore det kanske en ännu lyckligare lösning.

Det är enligt centralbyråns mening bl. a. ur ovanstående synpunkter viktigt, att statistikproduktionens kontakter med de vetenskapliga institutionerna byggs ut och fördjupas, något som verket anser också kommer till uttryck i kommitténs betänkande. Statistikproduktionen behöver tjänstemän med akademisk utbildning. De akademiska läroanstalterna

torde i statistikproduktionen kunna finna material för sin utbildningsverksamhet. Det synes som om ett samarbete mellan universiteten och statistikproduktionen med fördel kunde antaga fastare former. Centralbyrån finner sålunda exempelvis, att möjligheter till en praktikanttjänstgöring vid verken och möjligheter att använda visst arbete vid verken som akademisk meritering borde prövas.

Statistikkommittén har föreslagit, att det nya statistikverket skall få medel för anlitande av vetenskaplig expertis. I anslutning härtill har centralbyrån, dock utan att närmare gå in på administrativa och vissa andra frågor, föreslagit, att dessa medel användes till *en professur.* Innehavaren av denna professur skulle på sätt som centralbyrån inte nu kunde precisera vara knuten dels till det centrala statistikverket och dels till en statistisk universitetsinstitution, lämpligen den vid Stockholms Högskola. Innehavaren av denna tjänst skulle på verkssidan kunna få sådana uppgifter som

att tjäna som allmän vetenskaplig rådgivare,
att utföra grundforskning för statistikproduktionen.
att befrämja utbildningsfrågornas rationella lösning vid statistikverket och
att organisera vidareutbildning och praktikanttjänstgöring.

När det gäller *maskinfrågorna* anser centralbyrån liksom statistikkommittén att tillgången till en databehandlingsmaskin är av väsentlig betydelse för statistikproduktionens rationella utformning. Det synes verket vara en angelägenhet av stor vikt att samordningen mellan olika grenar av statsförvaltningen, valet av maskinsystem samt organisationen av databehandlingen snarast bringas till sin lösning. I annat fall försvåras planläggningen och utformningen av den framtida statistikproduktionen. Sammanfattningsvis framhåller centralbyrån beträffande maskinfrågorna som sin uppfattning:

att den nuvarande maskincentralen i enlighet med kommitténs förslag bör bilda stommen till en motsvarande organisation inom statistikverket,
att man inom statistikproduktionen bör beredas tillgång till en databehandlingsmaskin i överensstämmelse med kommitténs uttalanden,
att den av centralbyrån beställda databehandlingsmaskinen för leverans under förra delen av 1961 bör ingå i den nyssnämnda centralens organisation,
att den inom statistikproduktionens område erforderliga databehandlingsexpertisen med hänsyn till sin speciella inriktning och i konsekvens med vad som ovan föreslagits beträffande datamaskinens placering bör organisatoriskt ingå i statistikverkets maskincentral samt
att frågor i samband med överförande av maskiner från de av statistikens centralisering berörda verken till det nya verkets maskincentral görs till föremål för den föreslagna delegationens beaktande.

Beträffande *det föreslagna statistikverket* anser centralbyrån, att detta om det utformades enligt kommitténs principskiss skulle få en brist på inre balans. För att det föreslagna verket skulle fungera på ett organisatoriskt smidigt sätt synes det centralbyrån rationellt att ledamöterna i verket icke blir alltför många, att det interna samordningsarbetet kan drivas rationellt och att man uppnår en balanserad arbetsfördelning. Detta skulle kunna uppnås utan genomgripande förändringar i kommitténs principskiss om antalet avdelningschefer utökades. Centralbyrån anser därför att det nya verket i första hand bör organiseras på två statistiska avdelningar med var sin avdelningschef.

Beträffande serviceorganen anser centralbyrån, att även räkningsbyrån bör föras till denna grupp. På så sätt skulle uppstå en serie serviceorgan som kan betraktas som enheter i en funktionell

centralisering. De skulle handha olika arbetsmoment i den statistiska produktionsprocessen. Denna funktionella centralisering leder speciellt med hänsyn till möjligheterna av automation med de nya maskinernas hjälp till att en vertikal samordningsverksamhet blir nödvändig. Det skulle därför kunna vara lämpligt att foga samman serviceorganen i en avdelning med egen avdelningschef.

Centralbyrån föreslår, att de två avdelningscheferna till en början blir utredningsmän i delegationens kansli. En tredje statistisk expert skulle tjänstgöra inom kansliet med sikte på att eventuellt överta tjänsten som chef för serviceavdelningarna. Slutligen borde en administrativ kraft ingå i kansliet.

Det skulle kunna resas den invändningen mot kommitténs förslag, att det icke leder *till kostnadsbesparingar* utan att tvärtom en kostnadsökning kommer att äga rum i varje fall under de första åren. Det är centralbyråns uppfattning, att man måste betrakta kommittéförslagets kostnadssida ur bl. a. två synpunkter. Det gäller dels en kvalitetsfråga och dels en rationaliseringsfråga.

Den grundläggande frågan, som har varit utgångspunkten för de diskussioner som förts angående utvecklingen av svensk statistik, är samordning. Sedan länge har många intressenter i svensk statistikproduktion varit ense om att en samordning bör komma till stånd. En sådan samordning skulle innebära en kvalitetsförbättring av svensk statistik. Denna kvalitetsförbättring torde i och för sig medföra en kostnadsökning inom den statliga statistikproduktionen. Tidigare diskuterade lösningar av samordningsproblemen har exempelvis redovisat kostnadskrävande samordningsorgan. Vill man ha en kvalitetsförbättring, medför genomförandet av denna förbättring en kostnadsökning, som dock måste vägas mot avkastningen.

När en lösning av samordningsproblemet uppskjutits från utredning till utredning, fortsätter centralbyrån, uppstår naturligtvis dessutom ett ackumulerat behov av engångsinsatser. Detta är en konsekvens av tidigare utveckling.

Samtidigt måste den tekniska samordningen, i den mån dubbelarbete därigenom undviks, emellertid leda till kostnadsbesparingar. Hur stora dessa blir, anses icke i dagens läge kunna anges. Det bedöms som realistiskt att räkna med att dessa kostnadsbesparingar till icke oväsentlig del kommer att finnas hos uppgiftslämnarna, vilket blir en besparingspost, som icke kommer in på statsbudgeten men har en samhällsekonomisk betydelse.

Den andra aspekten i den nu diskuterade utvecklingen kan, framhåller centralbyrån, sökas i den tekniska rationaliseringen. Genom denna skall man vinna dels kvalitetsförbättringar, dels kostnadsbesparingar. Centralbyrån vill här ansluta sig till kommitténs uttalande, att den redovisade kostnaden gäller en ökad medelstilldelning för planering och investering, som skall leda till förbättringar och rationaliseringar av statistikproduktionen. Verket erinrar i detta sammanhang också om de inledande allmänna synpunkterna i sin petita för budgetåret 1960/61; det vore orealistiskt att tro, att kostnaderna i den statliga verksamheten — åtminstone för den verksamhetstyp som centralbyrån representerar — skulle kunna nedbringas per producerad enhet av viss kvalitet utan insatser av resurser av investeringstyp. Många faktorer medverkar till att göra tidpunkten lämplig för en ökad rationaliseringsverksamhet inom statistikproduktionen. I den mån inte utvecklingen hindras av brist på lämplig personal, bör det sålunda på längre sikt löna sig att i dag satsa hårdare på planeringsverksamhet inom statistikproduktionen.

Slutsatsen av ovanstående resonemang blir, enligt centralbyrån, att en kostnadsökning under ett inledningsskede är nödvändig, om man vill uppnå de eftersträvade målsättningarna i svensk statistikproduktion. Hur den totala kostnaden för statistikproduktionen kommer att utvecklas på längre sikt, blir beroende av en mängd olika faktorer. Centralbyrån understryker, att hela kostnaden för statistikproduktionen till slut måste ses mot bakgrunden av den avkastning statistiken ger som grundval för information,

analys, planering och beslut. Sedd ur denna synpunkt anses möjligheten till väsentligt ökad lönsamhet i statistikproduktionen genom den nu diskuterade reformen vara mycket stor.

Avslutningsvis konstaterar centralbyrån, att de arbetsuppgifter som ligger framför statistikproduktionen är många och viktiga. Genom statistikkommitténs förslag med de viktiga modifieringar som centralbyrån föreslagit har förutsättningarna för samordning förbättrats. Utvecklingsarbetet måste dock ses på lång sikt, där lösningen av olika kontaktproblem och tillgången på kvalificerad arbetskraft är av avgörande betydelse för bl. a. takten i utvecklingsarbetet.

Det torde kunna hävdas, fortsätter centralbyrån, att den statliga statistikproduktionen har många och svåra kontaktproblem. Det finns en mångfald deltagare och intressenter i den statistiska produktionsprocessen. Det är då också klart, att det är svårt att uppnå allmän enighet om hur statistikproduktionen skall organiseras och utvecklas. Ett belägg för detta finner man icke minst i att de många utredningar som utförts under gångna decennier icke har lett till föreslagna åtgärder för att möjliggöra en lösning av samordningsproblemen. Den statliga statistikproduktionen har nu åter varit under utredning. Förutsättningarna för en rationaliseringsverksamhet förefaller centralbyrån i dagens läge vara gynnsamma, men blott om statistikproduktionen ges möjligheter i olika avseenden att tillvarata dem.

I ett sådant läge anser centralbyrån det angeläget för de statistikproducerande verken att så snart som möjligt få ett definitivt besked om inom vilken organisatorisk ram statistikproduktionen kommer att få bedriva sin verksamhet under de närmaste åren. Utan principbeslut i någon riktning är det svårt för statistikproduktionen att tillvarata utvecklingsmöjligheterna i dagens läge. Statistiska centralbyrån hemställer därför, att de närmaste årens organisatoriska förutsättningar för statistikproduktionen snarast fastställs av statsmakterna.

Statistiska föreningen

Föreningen anser, att det är angeläget att en samordning av svensk statistik kommer till stånd. Enligt föreningens mening synes en ökad centralisering av statistikproduktionen vara en av förutsättningarna för att man skall uppnå en ändamålsenlig samordning. Dels bör vissa statistikgrenar centraliseras och dels bör en funktionell centralisering genomföras på så sätt att en för hela statistikproduktionen gemensam datacentral och gemensamt företagsregister m. m. skapas. Föreningen tillstyrker därför en sådan ökad centralisering, men synes det föreningen tveksamt, om produktionens centralisering bör genomföras i hela den omfattning, som kommittén föreslagit.

I den mån en statistikavdelning i ett fackverk utgör en utredningsavdelning till detta verk och sålunda icke är mer eller mindre isolerad från verkets övriga avdelningar, kan statistikerna lättare erhålla erforderlig kontakt med de praktiskt relevanta frågeställningarna, om denna sakkunskap finnes i fackverket.

Verken har vidare behov av en analys, som ofta går vida längre än de resultat, vilka omedelbart erhålles genom insamling och bearbetning av primärmaterial. Dessa resultat har många gånger karaktär av »halvfabrikat», som behöver »vidareförädlas» genom att sättas in i sitt sammanhang med andra data, både statistiska och andra, och i övrigt underkastas fortsatt analys. Detta analysarbete, som är oundgängligt, om statistikproduktionen skall komma till full nytta, ställer emellertid så stora krav på en nära kontakt med aktuella praktiska frågeställningar, att den ofta kan drivas med större fördel inom utredningsavdelningar tillhörande olika fackverk än inom ett statistiskt centralverk.

Kommittén har föreslagit en delegation och framhåller, att för infogandet av nya statistikgrenar i den nya organisationen kräves ett utredningsarbete omfattande tre moment, nämligen:

a) bedömning av den rationella utformningen av den statistik, som skall överföras;

b) förslag till ifrågavarande statistiks organisatoriska inordnande i statistikverket med utgångspunkt från mom. a;

c) förslag till omorganisation i det avlämnande verket.

Föreningen delar utredningens uppfattning om att översyn av statistiken och organisationen erfordras för att nå en god samordning. Emellertid synes det föreningen uppenbart att de arbetsuppgifter, som inryms i punkt a) ovan, är av sådan omfattning och svårighetsgrad att den föreslagna delegationen i flera väsentliga avseenden är otillräcklig för den föreslagna uppgiften. Den torde heller icke kunna slutföra arbetet inom den tidsram, som utredningen föreslagit. Vad åter angår de organisatoriska momenten, som inryms under

b) och c) torde dessa kunna genomföras inom tidsramen.

En väsentlig arbetsuppgift är att behandla frågan om hur flera framtida samordningsproblem skall lösas efter det att det nya statistikverket organiserats. Det är därför väsentligt att denna uppgift blir föremål för erforderlig utredning.

Utan att närmare ingå på den föreslagna organisationen av det centrala statistikverket vill föreningen dock tillåta sig understryka, att behovet av ledande statistisk expertis betydligt underskattats av utredningen. I detta sammanhang kan bl. a. framhållas att den av verkets båda avdelningar, som icke är anknuten till nationalräkenskapsarbetet, icke skulle erhålla någon avdelningschef. Det betyder, att avdelningens fem sektioner blir direkt underställda verkschefen, som dessutom har omedelbart under sig verkets tre serviceorgan, en administrativ byrå och en arbetsgrupp för utvecklingsfrågor. Därtill kommer den näringsstatistiska avdelningen, som dock förestås av en avdelningschef; dessutom måste verkschefen ägna en betydande del av sin uppmärksamhet åt det gemensamma samordningsorganet. Det framgår ej klart vilken lönegrad sektionscheferna skulle erhålla, men föreningen utgår ifrån att samtliga erhåller byråchefs tjänsteställning. Det synes icke ha stått tillräckligt klart för utredningen, att utvecklingen på det statistiska området gentemot mera kvalificerad analys och användande av moderna tekniska metoder samtidigt som den sparar arbete och kostnader för rutinarbete ställer ökade och icke minskade krav på den statistiska expertisen.

En av förutsättningarna för att genomföra en samordning och rationalisering av svensk statistik är att frågor rörande utbildning och rekrytering ägnas ökad uppmärksamhet. Föreningen vill särskilt framhålla önskvärdheten av att organiserat samarbete kommer till stånd mellan utbildningsanstalterna och det nya statistikverket. Därvid bör beaktas att möjligheter skapas för statistikstuderande att få praktiktjänstgöring på verket. Tjänstemän vid verket bör även beredas tillfälle att få tillgodoräkna arbeten för akademisk meritering.

Statistiska föreningen hemställer, att Kungl. Maj:t ville skapa ett samordningsorgan, som med beaktande av ovan framförda synpunkter är i stånd att lösa de med samordningen sammanhängande problemen.

POTENTIELLA ANVÄNDNINGAR AV SAMPLING I ETT STATISTISKT SYSTEM[1]

Av docenten TORE DALENIUS

Innehåll

		Sid.
0	Inledning	29
I.	*Renodlade produktionsmålanvändningar*	30
1	Produktionsmålanvändningar — allmänna synpunkter	30
2	Produktionsmålanvändningar inom ramen för ett räkningsprogram	32
3	Produktionsmålanvändningar för övrigt	40
II.	*Kombinerade produktionsmål- och produktionsmedelanvändningar*	41
4	Kombinerade användningar	41
III.	*Renodlade produktionsmedelanvändningar*	42
5	Produktionsmedelanvändningar	42
IV.	*Den administrativa samordningen av olika användningar av sampling*	47
6	Samordningsproblemet	47
V.	*Litteraturförteckning*	48

0. Inledning

0.1. *Det statistiska systemets roll.* Det för verksamheten i ett statistiskt system[2] utmärkande är, att man söker åvägabringa en sådan avvägning av den samlade statistikproduktionen, att samhällets behov av statistik tillgodoses till lägsta möjliga kostnad. Syftet med denna framställning är att visa, vilken roll sampling kan spela vid försök att förverkliga denna målsättning.

0.2. *Samplingbegreppet.* »Sampling» ges i denna framställning en *vid* mening, som överensstämmer med den som detta ord har i läroböcker i statistisk teori.

Från metodologisk synpunkt kan användningarna av sampling systematiseras på följande sätt:

(1) Experimentella användningar.

(2) Icke-experimentella användningar.

a) Stickprovsundersökningar i begränsad mening.

b) Statistisk kvalitetskontroll.

c) Monte Carlo-tillämpningar m. fl. undersökningstyper.

Det för ett experiment utmärkande är, att vi som ett led i detsamma varierar en eller flera oberoende variabler och mäter effekten därav på den beroende variabeln; vid ett experiment studerar vi sålunda effekten av olika »behandlingar». Vid en icke-experimentell undersökning observerar vi en eller flera variabler i en population, sådan denna är vid undersökningstidpunkten.

0.3. *Statistikproduktionen som grundval för användning av sampling.* Statistikproduktionen i ett modernt samhälle kan med fog karaktäriseras som en *informationsindustri.* Liksom andra industriella verksamheter består statistikproduktionen av en serie produktionsprocesser, från utformningen av de statistiska verktygen (= metoderna), som erfordras för anskaffandet av råvarorna (= observationerna), via olika behandlingsprocesser fram till presentationen av den färdiga produkten (= statistiken). Och liksom de olika produktionsprocesserna i en vanlig industriell verksamhet representerar potentiella till-

[1] Föreliggande uppsats utarbetades i december 1957 på uppdrag av 1956 års statistikkommitté.

[2] För en diskussion av begreppet »statistiskt system» hänvisas till Dalenius (1955).

lämpningsområden för sampling, i första hand experiment, statistisk kvalitetskontroll och stickprovsundersökningar (i detta ords vanliga, begränsade mening), representerar produktionsprocesserna i statistikproduktionen analoga potentiella tillämpningsområden för sampling.

Till grund för den fortsatta framställningen läggs följande systematik av olika användningar av sampling:

a) renodlade produktionsmålanvändningar;

b) kombinerade produktionsmål- och produktionsmedelanvändningar; samt

c) renodlade produktionsmedelanvändningar.

Produktionsmålanvändningar syftar primärt till att tillfredsställa behov av statistisk information bland statistikkonsumenterna.

Praktiskt taget alla potentiella produktionsmålanvändningar av sampling gäller stickprovsundersökningar i begränsad mening. För enhetlighetens skull används dock genomgående sådana begrepp som *sampling*förfarande etc. vid diskussionen av dessa produktionsmålanvändningar.

Produktionsmedelanvändningar representerar primärt ett statistiskt-tekniskt hjälpmedel vid statistikproduktionen; på detta område möter såväl experimentella som icke-experimentella användningar.

I. RENODLADE PRODUKTIONSMÅLANVÄNDNINGAR

1. Produktionsmålanvändningar — allmänna synpunkter

1.0. *Skäl för och emot användning av sampling.* En förutsättning för en rationell användning av sampling är en klar insikt om de relativa fördelarna av totalundersöknings- respektive samplingförfarande. Bedömningen härav måste göras med beaktande av bl. a. följande tre aspekter:

a) I vissa fall leder användningen av samplingförfarande på en viss produktionsprocess endast till att *omfattningen* av det arbete, som processen innebär, reduceras i jämförelse med vad fallet skulle bli vid användningen av totalundersökningsförfarande; val av mätmetod eller förfarande i övrigt påverkas däremot icke.

I dessa fall bör valet mellan sampling- och totalundersökningsförfarande träffas uteslutande med hänsynstagande till dels vilket förfarande, som ger resultat av *erforderlig* precision till lägsta kostnad, dels tidsfaktorns roll. Precisionen är ett uttryck för hur väl resultatet av samplingförfarandet approximerar resultatet av det analoga totalundersökningsförfarandet. I många situationer skall man finna, att samplingförfarandet är ur kostnadssynpunkt överlägset totalundersökningsförfarandet, så länge precisionskravet är rimligt stort; samplingförfarandet är efficientare. Det är dock anledning att observera, att totalundersökningsförfarandet i speciella *situationer kan vara efficientare än* samplingförfarandet. Två viktiga exempel på sådana situationer är följande:

(1) Populationen är »liten» *och* precisionskravet är »stort». Om den teoretiska urvalsstorleken är t. ex. 85 % av populationen, kan det i vissa fall vara praktiskt optimalt att göra en totalundersökning.

(2) Syftet med en undersökning är att uppskatta dels en parameter P, som avser hela *populationen*, dels parameterarna P_d, som avser *delar* av populationen (»domains of study»).

För en utförligare diskussion av denna problematik liksom av frågan om samplingförfarandets begränsningar hänvisas till Dalenius (1957), Ch. 10.

b) I andra fall innebär användningen av samplingförfarande icke endast, att det med produktionsprocessen ifråga förenade arbetet reduceras, utan också att det blir (ekonomiskt, administrativt etc.) möjligt att utnyttja tekniskt mer tillfredsställande mätmetoder eller förfaranden för övrigt än dem som kan ifrågakomma vid totalundersökningsförfarande. Som en konsekvens härav kan samplingförfarandet vara det som är bäst ur synpunkten av hur väl det »sanna» resultatet kan approximeras, särskilt om hänsyn tages till kostnaden i respektive fall.[1]

c) Användningen av samplingförfarande är (i regel) överlägset användningen av totalundersökningsförfarande med avseende på tidsåtgången. Denna överlägsenhet kan i vissa fall mer än kompensera för den precisionsförlust, som (oundvikligen) följer med användningen av samplingförfarande.

En vanlig situation är att värdet av en statistisk undersökning är en avtagande funktion av bl. a. tidsåtgången. För en utförlig diskussion av denna aspekt hänvisas till Törnqvist (1948).

1.1. Enumerativa och analytiska användningar av statistik. I föregående paragraf uttalades, att valet mellan totalundersöknings- och samplingförfarandet måste göras med hänsynstagande till vilket förfarande, som ger resultat av erforderlig precision till lägsta kostnad. Det är därvid uppenbart, att frågan om vad som är erforderlig precision måste göras beroende av vad resultaten skall användas till. För en belysning av denna problematik har man under de senaste två decennierna i allt större utsträckning funnit anledning göra en distinktion mellan enumerativa och analytiska användningar av statistik. Till förklaring av denna viktiga distinktion må följande citat tjäna.

»The distinction between *enumerative* and *analytic* studies is extremely important in the design and analysis of either complete counts or sample. — — —

An example of an enumerative problem is the estimation of the number of inhabitants in a certain area and the inventory or the yield of wheat, rice, or other grain, in order to determine the amount of food that must be shipped in to feed the people in that area, or the amount that can be shipped out without detriment to health. Such a problem is enumerative because it depends on determining the number of people in the area, and the inventory and production of grain, and does not involve the (analytic) question of why all these people are there or why the crop is what it is.

— — —

In analytic problems the action is to be directed at the underlying causes that have made the frequencies of various classes of the population what they are, and will govern the frequencies of these classes in time to come. Familiar examples of analytic studies can be found in intelligent city-planning, and in the measurement of differential effects of treatments in agriculture and entomology. The control chart is a splendid example, the purpose being to control the production process.

— — —

The ultimate reason for studying the causes is to learn to control them and hence to control health, yields of crops, diseases of crops, insects, performance of workers, and quality of industrial product. For such studies even a complete count is still only a sample of

[1] Jfr distinktionen mellan »true value associated with the survey procedure (= »expected survey value») och »true value indicated by the objectives of the survey» i framför allt amerikansk litteratur, t. ex. Deming (1950), Ch. 1; Hansen et al. (1953), Ch. 1 och 2 m. fl.

the product (people, crops, insects, of industrial product) of the underlying cause system. — — —

— — — This fact is extremely important in sample-design and tabulation plans. For analytic uses a small sample taken at frequent time-intervals, by showing trends and changes while they are taking place, will furnish much more information than would be furnished at about the same cost by a much larger sample or even a complete count taken at wider intervals of time.

— — —

This means that in using a census-table for analytic purposes, even though the figures come from a complete count, it is absolutely necessary to bear in mind that small numbers (frequencies) in a cell are unreliable in the sense of having a standard error just as if they had arisen in sampling, as indeed they did. This fact is of extreme importance in the planning of a research program and in planning the tabulations of a survey, as well as in interpreting data in tables already made», Deming (1950).

Den ovan nämnda strävan på statistikproduktionens område mot en distinktion mellan enumeration och analys som grundval för en bestämning av den erforderliga precisionen hos statistik, har motsvarigheter inom utvecklingen av den statistiska teorin. Sitt mest pregnanta uttryck har denna strävan fått i den statistiska beslutsteorin. En översikt av denna ges i Dalenius (1959).

2. Produktionsmålanvändningar inom ramen för ett räkningsprogram

2.0. *Äldre och nyare räkningsbegrepp.* Folkräkningar, jordbruksräkningar och andra räkningar har under långa tider dominerat den officiella statistikproduktionen. Utmärkande för dessa räkningar var länge — och är så än i dag i vissa länder — bl. a. följande, Sukhatme (1957) och Zarkovich (1958):

a) Räkningarna planerades att (i princip) vara totalundersökningar; för många statistiker innebar en räkning självklart en total inventering.[1]

b) Räkningarna baserades (så vitt möjligt) på observationer beträffande förhållandena vid en och samma tidpunkt (t. ex. 31.12 räkningsåret).

c) Räkningarna utfördes (till allra största delen) med användning av en enda metod för insamling av data.

Som ett resultat av en utveckling, som varit särskilt kraftig de senaste två decennierna, har emellertid ett radikalt nytt räkningsbegrepp vuxit fram. Det för detta nyare räkningsbegrepp utmärkande är följande:

a') Räkningarna baseras endast i viss utsträckning på totalundersökning; samplingundersökningar betraktas som ett självklart inslag i räkningsprogrammet.

b') De data, som presenteras som resultat av en viss räkning, avser icke nödvändigtvis en och samma tidpunkt. Det ges exempel på räkningar, som redovisat data hänförliga till såväl en viss tidpunkt som en viss observationsperiod.

c') Man utnyttjar vanligen två eller flera olika metoder för insamlingen av data. Ett realistiskt exempel är simultan användning av postundersökningsmetod, metoden med folkräknare och metoden med särskilt utbildade intervjuare.

Följande citat är belysande för mo-

[1] Det ges dock betydelsefulla enstaka exempel från äldre tider på en modern uppfattning i hithörande frågor. Redan i början av 1900-talet användes samplingförfarande t. ex. i de danska och norska folkräkningarna. För Sveriges del skulle det dock dröja ända till särskilda folkräkningen 1935/36, innan man tillgrep samplingförfarande vid en räkning. Sedan 1930-talets början verkställdes i vårt land »representativa jordbruksräkningar». För en utförlig historik i fråga om Sverige hänvisas till Dalenius (1957), Ch. 2.

dern uppfattning om samplingundersökningarnas roll vid räkningar:

»Four main types of census activity are referred to in this report — *enumerations or complete censuses, sample censuses, sample surveys,* and *estimates.*

In the enumeration or complete census an attempt is made to count all persons or other units in the subject field to be covered. Actual totals are provided for small as well as large geographic areas. Possible sources of error are largely restricted to the responses to particular questions and to the extent of under- or overenumeration.

In complete censuses, some of the questions may for economy be asked of only a sample, such as every fifth person. For example, this was done with the income question and a few others in the 1950 population census.

The *sample census* is designed to achieve with a predetermined but tolerable degree of sampling error many of the purposes of a complete census, such as state totals for a wide range of economic and demographic items. — — — Its principal virtues as compared with the complete census, are savings in cost and promptness in producing results. A sample census differs from a sample survey, described below, in degree rather than in kind.

The term *sample survey* is used to describe a collection of information on a smaller-scale sample. It differs from the sample census in that it does not represent in any sense a substitute for a complete census because it produces totals for only a limited number of items or activities and usually only on a national or possibly a regional basis. Its use extends greatly the advantages of low cost and timeliness found in the sample census but at a further sacrifice in detail. — — —

Two different uses of the term *estimate* must be noted. In the sense in which the term is used in connection with sample censuses and sample surveys, it means a figure of measurable reliability calculated from the survey results. On the other hand, the term is also used in connection with such activities as the monthly computation of the population totals for the United States, based on the most recent census supplemented by somewhat incomplete data on births, death, immigration, and emigration», Intensive Review Committee, (1954).

Den ovan redovisade principiella attityden i USA till användningen av samplingundersökningar inom ramen för ett räkningsprogram har f. ö. sedan 1957 legaliserats. Kongressen har sålunda vidtagit en ändring av vissa delar av lagen, nämligen de som rubriceras »Census». Paragraf 195 i denna lagtext har nu följande lydelse:

»Except for the determination of population for apportionment purposes, the Secretary may, where he deems it appropriate, authorize the use of the statistical method known as 'sampling' in carrying out the provisions of this title», U.S. Code (1957).

Den tidigare redovisade distinktionen mellan enumeration och analys har spelat en betydelsefull roll som »vägröjare» för det nyare räkningsbegreppet. Följande citat är ägnat att ytterligare belysa distinktionen ifråga:

»For inventory purposes *an enquiry must be complete* — — —

As a basis for scientific generalizations and decisions for action, a census is only a sample. In addition to serving the function of an inventory as of a certain date, the census tabulations serve also another important objective, namely, as bases for prediction. Any social or economic generalization, and any recommendation for a course of action, involves a prediction. For such purposes, the census takes on the character of a sample.

— — —

As a basis for action, a sample may be preferable because of shorter processing time. Census and sample are

both subject to the common error that arises from the fact that the social order is not static, but dynamic. It takes time to process and tabulate a small sample, but more for a complete canvass. — — — the complete canvass, by the time it is processed and tabulated, may not be as good a basis for social action as the earlier returns of a sample coverage would have been. To the extent that sampling methods produce quicker results, they also produce more accurate results for purposes of prediction. The error that lurks in predicting the future from the past may thus be greater when the prediction is based on a complete canvass than when it is based on a sample.», Deming and Stephan (1941).

Den fortsatta framställningen av produktionsmålanvändningar av sampling inom ramen för ett räkningsprogram har disponerats på följande sätt:

2.1 För produktion av preliminära data.

2.2 För utvidgning av tabelleringsprogrammet.

2.3 För utvidgning av räkningspopulationen.

2.4 För ökning av antalet vid räkningen studerade variabler.

2.5 För förlängning av observationsperiodens längd.

Vid diskussionen av ovanstående produktionsmålanvändningar läggs tyngdpunkten på den principiella aspekten. Denna illustreras vanligen med ett konkret exempel. Valet av detta har i första hand gjorts avhängigt av önskemålet att erhålla bästa möjliga illustration av framställningen. Det har därför genomgående gjorts utan omedelbart hänsynstagande till prioritetsfrågor av olika slag. Det är säkerligen i flertalet fall möjligt att finna äldre exempel.

Vid utformningen av paragraferna 2.1—2.5 har Zarkovich (1958) varit särskilt värdefull. Denna referens har gjort det möjligt att illustrera framställningen med exempel, som eljest troligen skulle ha undgått *författaren vid* hans litteraturgenomgång. Litteraturhänvisning har genomgående gjorts till originalkällan, även i de fall denna sålunda utnyttjats indirekt.

2.1. *För produktion av preliminära data.* Den mekanisering av statistikproduktionen, som ägde rum i många länder i slutet av 1800-talet och under de första decennierna av 1900-talet, främst genom införandet av hålkortsmetoden[1] syftade till att dels *nedbringa kostnaderna* för statistikproduktionen, dels tillgodose det av industrialismens framväxt föranledda kravet på *större snabbhet* i statistikproduktionen.

Det visade sig emellertid i många länder redan efter första världskriget, att den successiva ökning av snabbheten i statistikproduktionen, som mekaniseringen möjliggjorde, icke räckte till för att hålla jämna steg med ökningen i anspråken på snabbhet; speciellt tydligt var detta ifråga om olika räkningar. Följande uttalande beträffande tidsåtgången vid folkräkningen i England är ett exempel härpå.

»— — — the position was not materially altered by the introduction in 1911 of high speed tabulating machinery; its power and flexibility merely stimulated the demand for more detailed and more complex cross-tabulations — — —», General Register Office (1952).

I allt fler länder har man sedan länge sökt komma till rätta med de ökade anspråken på snabbhet i statistikproduktionen genom produktion av preliminära

[1] Det kan vara anledning att här erinra om, att både Hollerith och Power, de främsta uppfinnarna på detta område, var tjänstemän vid US Bureau of the Census.

data för en räkning på grundval av sampling ur materialet. Det är omedelbart klart, att den tidsvinst som man på detta sätt kan göra i hög grad beror av dels vid vilket stadium av statistikproduktionen urvalet görs (tidsvinsten blir, ceteris paribus, givetvis störst ju tidigare urvalet sker), dels urvalets omfattning.

Vid 1950 års folkräkning i Japan tillämpades metoden med produktion av preliminära data på samplingbasis, Morita (1951). En översikt skall här ges av denna tillämpning; då de tekniska detaljerna i samplingplanen saknar praktiskt intresse för svenska förhållanden, ges här endast en schematisk och därför betydligt förenklad redovisning av densamma.[1]

Denna tillämpning hade två syften:

a) Man önskade så snart som möjligt erhålla statistik (i första hand för hela riket) beträffande bl. a. ålders-, köns- och civilståndsfördelning.

b) Man önskade så snart som möjligt därefter erhålla samma statistik för vissa delar av riket.

Urvalsplanen innebar i stora drag följande. För genomförandet av folkräkningen var Japan indelat i ca 370 000 folkräkningsdistrikt. För att tillgodose syftet b) uttogs 10 % av dessa distrikt; urvalet skedde med användning av distrikten som urvalsenheter. Genom »subsampling» av 10 % av de sålunda uttagna distrikten erhölls ett urval om 1 % av det ursprungliga kollektivet av folkräkningsdistrikt. Detta delurval bearbetades först för tillgodoseendet av syftet a).

Följande ungefärliga data beträffande tidsschemat är belysande för den tidsvinst, som förfarandet medförde:

Folkräkningen ägde rum i fältet	1—3 okt. 1950
Statistik baserad på det enprocentiga samplet var tillgänglig	april 1951
Statistik baserad på det tioprocentiga samplet var tillgänglig	sept. 1951
Statistik baserad på hela folkräkningsmaterialet var tillgänglig	våren 1953

Innebörden av att statistik var tillgänglig var i ovanstående tre fall, att maskintabelleringen avslutats och grundtabellerna utarbetats, publiceringen i tryck var genomgående betydligt senare.

2.2. *För utvidgning av tabelleringsprogrammet.* De senaste två-tre decennierna har i flertalet länder präglats av en stark stegring i efterfrågan på statistik; detta har bl. a. tagit sig uttryck i längre gående önskemål än tidigare ifråga om arten och omfattningen av tabelleringsprogrammet vid räkningar. Som exemplifierades i en tidigare paragraf stimulerades denna efterfrågeökning bl. a. av införandet av hålkortsmetoden.

I denna situation har man i många länder tillgripit samplingförfarande för att alls vara i stånd att tillgodose efterfrågan på statistik: en del av tabelleringsprogrammet har genomförts på samplingbasis. Därigenom har det blivit möjligt att utvidga tabelleringsprogrammet i jämförelse med vad det skulle omfatta vid en bearbetning på totalundersökningsbasis.

Denna användning av sampling aktualiserar ett i princip viktigt problem: bestämningen av den del av tabelleringsprogrammet, som skall genomföras på samplingbasis.

Det är av tekniska skäl klart, att sampling i första hand ifrågakommer för produktion av »rikssiffror» men icke lämpar sig lika väl för produktion av regional statistik; för en utförlig diskus-

[1] En redogörelse för räkningen har lämnats i denna tidskrift 1956, s. 539.

sion av denna problematik hänvisas till Dalenius (1957), Ch. 10.

Av vikt för frågan om i vilken utsträckning sampling kan och bör användas i detta sammanhang är vidare användningen av statistiken; den tidigare diskuterade distinktionen mellan enumerativa och analytiska undersökningar är av omedelbart intresse i detta sammanhang.

Exempel på denna tillämpning finns i stort antal från olika länder, t. ex. den amerikanska folkräkningen 1940. Följande citat är instruktivt:

»Finally, the use of the sampling in the census made possible a considerable increase in the scope of cross tabulations of basic social and economic characteristics of the population. Detailed cross tabulations resulting in a series of special census reports would have been completely impossible if it had been necessary to process the hundreds of millions of punch cards involved, but were quite feasible on a sample basis», Hansen and Hurwitz (1946).

2.3. För utvidgning av räkningspopulationen. För genomförandet av en räkning är det nödvändigt att entydigt avgränsa det kollektiv, som skall göras till föremål för räkning, räkningspopulationen. Denna avgränsning görs på så sätt, att räkningspopulationen definieras att omfatta alla de (elementära) enheter, som har vissa egenskaper; dessa egenskaper avser i regel nationalitet, bostadsort eller motsvarande etc. Vid många slags räkningar utnyttjas dessutom något slags storleksvariabel: de enheter, som skall göras till föremål för räkning, måste uppfylla ett *minimivillkor ifråga om storlek*. Några exempel härpå är följande:

Räkning	Storleksvariabel
Inkomsträkning	Inkomst
Förmögenhetsräkning	Förmögenhet
Företagsräkning	Antal anställda
Jordbruksräkning	Åkerareal

Innebörden av denna avgränsning kan i princip redovisas som följer. Vi har *ett totalt kollektiv av enheter med* en fördelning av följande t. ex. utseende; i diagrammet betecknas storleksvariabeln med X.

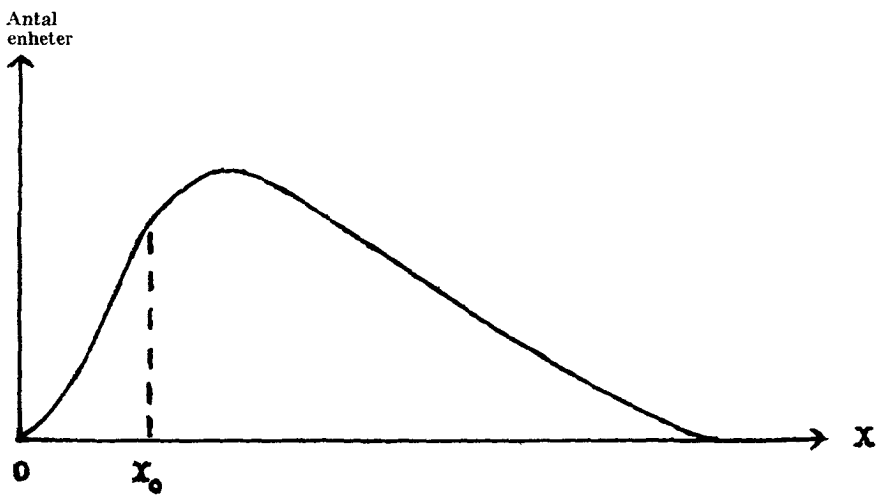

Fig. 1. Ett fiktivt kollektiv.

För genomförandet av räkningen specificeras *minimistorleken* X_0; *endast* enheter, för vilka storleken uppgår till minst X_0, medtages i räkningen; dessa enheter konstituerar definitionsmässigt *räkningspopulationen.*

Det är omedelbart klart, att ju större X_0 väljs, desto mindre blir räkningspopulationen och desto lägre blir kostnaden för räkningen. Men samtidigt gäller, att de resultat i form av totaler, medeltal etc. för olika variabler, som räkningen ger, blir i motsvarande mån sämre som mått på motsvarande parametrar i det totala kollektivet.[1]

Vidare gäller, att om det totala kolektivet har en (markant) sned fördelning — som i figuren ovan — kommer förhållandevis *många* enheter att ligga under minimigränsen X_0, även om det bidrag, som dessa små enheter lämnar till respektive total i det totala kollektivet, möjligen är förhållandevis litet.

Det är uppenbart, att det är förenat med vissa svårigheter att göra ett rationellt val av X_0; i själva verket måste varje val bli i någon mån godtyckligt. I denna situation har man i några länder valt att förfara på följande sätt. För den del av totala kollektivet, som utgörs av enheter om minst storleken X_0, verkställs en totalundersökning. För övriga enheter, som alltså har en storlek understigande X_0, utnyttjas samplingförfarande. Den praktiska innebörden härav är en *utvidgning av räkningspopulationen* i jämförelse med vad fallet eljest skulle bli.

Här ovan angivna metod för utvidgning av räkningspopulationen kom till användning på Ceylon vid 1952 års jordbruksräkning, Ceylon Department of Census and Statistics (1956). På grund av avsaknaden av tillförlitliga register över små brukningsenheter, otillräcklig tillgång på kompetent fältpersonal för insamling av data m. fl. skäl verkställdes räkningen på följande sätt. För brukningsenheter om minst 20 acres, »estates», användes metoden med totalundersökning, medan brukningsenheter mindre än 20 acres gjordes till föremål för en samplingundersökning; på grund av avsaknaden av användbara register över dessa senare enheter verkställdes samplingundersökningen medelst enstegsurval av byar.

Den kombinerade användningen av sampling- och totalundersökningsförfarande, som ovan beskrivits, kan betraktas som ett specialfall av stratifierad sampling med användning av minimum-varians-fördelning. Vid stratifierad sampling från en population med markant sned fördelning för estimation av en total (eller ett medeltal per elementär enhet) är det effektivitetsbefrämjande att uttaga en (betydligt) större andel stora enheter än små. Om antalet strata är endast två — vilket ringa antal kan vara motiverat av t. ex. administrativa skäl — är det ofta praktiskt optimalt att för urvalsundersökningen uttaga alla stora enheter och relativt få små enheter. Om man kan a priori ange med vilken precision målpopulationens total skall estimeras, är det f. ö. i princip möjligt att ange, var gränsen lämpligen läggs mellan stora respektive små enheter. För en diskussion av detta problem hänvisas till Dalenius (1957), Ch. 7.

2.4. *För ökning av antalet vid räkningen studerade variabler.* I paragraferna 1.1 och 1.2 framhölls som karaktäristiskt för statistikproduktionens

[1] Det kan här vara anledning att tillämpa en distinktion mellan »räknings-populationen» och »mål-populationen». Jfr Dalenius (1957), sid. 8, fotnot 1.

situation under de senaste decennierna, att sådana åtgärder som en mekanisering av statistikproduktionen, vilka vidtagits i avsikt att tillgodose ökade anspråk från konsumenternas sida, i sin tur verkat stimulerande på efterfrågan. I många länder har man därvid funnit det vara omöjligt att helt tillgodose konsumenternas ökade anspråk ifråga om vilka variabler, som skall medtagas på en räkningsblankett.

I denna situation har det visat sig synnerligen fördelaktigt att använda samplingförfarande. I princip tillämpas en räkningsplan av följande slag. Vissa centrala variabler görs till föremål för totalräkning, andra perifera variabler däremot studeras på samplingbasis; genom att använda flera, parallella urval är det på detta sätt möjligt att väsentligt utvidga antalet i räkningen studerade variabler utan att överskrida gränsen för det möjliga och/eller lämpliga ifråga om omfattningen av det uppgiftslämnande, som den enskilda räkningsenheten måste deltaga i.

Ett tidigt exempel på användningen av denna teknik är 1940 års folkräkning i USA. Som ett resultat härav var det möjligt att öka antalet studerade variabler med ca 50 % och sålunda »tremendously to increase the accuracy of the data and at considerable savings in the cost of the enterprise to taxpayers», Hansen and Hurwitz (1946).

Detta exempel är av särskilt intresse ur följande synpunkt, Hauser (1941). Användningen av samplingförfarandet föregicks av en utredning av vilka variabler som bäst lämpade sig för att studeras på sampling- respektive totalundersökningsbasis. Till den senare kategorin hörde i första hand räkningen av antalet enheter för små geografiska områden; generellt omfattade denna kategori alla de fall, då räkningsinformationen användes »for the purpose of an inventory».[1]

Å andra sidan gällde, att »fields of study — — — in which the primary objective is the ascertaining of general relationships, or obtaining information needed only for large geographical areas, for studies of various economic and social relationships, and for recommending courses of action, are ideally suited for sample treatment».

De »fields of study», som sålunda baserades på samplingförfarande, var:

(1) Data beträffande förhållanden av större betydelse i det förflutna än i nuet. Genom att dessa data medtogs, möjliggjordes kontinuitet i historiskt intressanta statistiska serier; ett exempel var data beträffande nationell härkomst.

(2) Data, som primärt skulle tjäna syftet att kartlägga förhållanden av betydelse för administrationen eller utformningen av »administrative or legislative policy»; ett exempel var data beträffande social grupp.

(3) Data av allmänt ekonomiskt och socialt vetenskapligt intresse; ett exempel var fruktsamhetsdata.

Andra exempel på användning av sampling för ökning av antalet vid räkningar studerade variabler kan hämtas från bl. a. Sverige. Vid 1945 års folkräkning blev t. ex. simkunnigheten föremål för kartläggning på detta sätt, statistiska centralbyrån (1948).

2.5. *För förlängning av observationsperiodens längd.* Det sätt, på vilket en räkning numera tages, präglas i många länder av en klar insikt om att uppgiftslämnandet inrymmer ett stort och

[1] Jfr begreppet »enumerativ» respektive »analytisk» undersökning enligt paragraf 1.1.

svårbemästrat mättekniskt problem. Som en konsekvens härav har man i många länder övergivit användningen av sådana räkningsfrågor, som kräver, att uppgiftslämnaren erinrar sig förhållandena i något visst avseende under en längre period tillbaka, eller innebär, att han måste prestera något slags generalisering, t. ex. ange den för en förfluten period »typiska», »vanliga» situationen. I stället har man övergått till att använda metoden att registrera den aktuella situationen, dvs. den just vid tidpunkten för uppgiftslämnandet.

Ett exempel på ovanstående utveckling är övergången i amerikansk folkräkningspraxis från det så kallade »gainful worker»-begreppet till det sedan 1940 använda »current labor force»-begreppet.[1]

Metoden att registrera den aktuella situationen möjliggör eo ipse, att mätningarna kan göras med mindre mätfel än eljest. För räkningsparametrar, som är utpräglat konstanta över ett intervall om t. ex. ett år — könskvoten är ett exempel — är därför metoden att registrera den aktuella situationen i stort sett invändningsfri. Andra räkningsparametrar däremot är i hög grad variabla över ett intervall om ett år, varför metoden att registrera den aktuella situationen icke är omedelbart invändningsfri. Ett konkret exempel är belysande.

Följande tabell ger index för antalet i jordbruket sysselsatta för tolv månader 1956; antalet sysselsatta i januari 1956 = 100.

[1] I samband med förberedelserna för 1960 års amerikanska folkräkning har frågan om användningen av »current labor force» respektive »annual labor force» tagits upp till förnyad diskussion, särskilt ur synpunkten av önskvärdheten av att kunna verkställa analyser, som simultant utnyttjar statistik rörande både sysselsättning och inkomstförhållanden, US Bureau of the Census (1956).

Månad	Index
Januari	100
Februari	97
Mars	101
April	113
Maj	127
Juni	140
Juli	137
Augusti	129
September	131
Oktober	127
November	110
December	91

Källa: US Bureau of the Census (1957).

I princip analoga serier skulle erhållas, om man studerade kreatursstockens växlingar över året, variationerna i omsättningen i detaljhandeln etc.

Det är av ovanstående exempel tydligt, att för populationer, som icke är höggradigt tidsinvarianta, metoden att registrera den aktuella situationen ensam icke är tillräcklig för att erhålla god information. Man måste komplettera användningen av denna metod med användningen av samplingundersökningar, som registrerar den temporala variationen.

Det är en allmänt accepterad uppfattning, att för analys av en icke tidsinvariant population ger flera små successiva undersökningar mera information än en stor (för samma kostnad). Följande uttalande förtjänar att ånyo återges:

»For analytic uses a small sample taken at frequent timeintervals, by showing trends and changes while they are taking place, will furnish much more information than would be furnished at about the same cost by a much larger sample or even a complete count taken at wider intervals of time», Deming (1950).

Liknande synpunkter har ofta framförts av bl. a. Mahalanobis. I själva verket har den ökade insikten om för- och nackdelar med att vid en räkning

(eller mer generellt: vid en statistisk undersökning) registrera den aktuella situationen på ett avgörande sätt påverkat avvägningen i flera länder mellan innehållet i räkningsprogrammet respektive i produktionsprogrammet för övrigt. Ett exempel är den relativt allt större roll, som samplingundersökningar spelar i amerikansk statistikproduktion för studium av arbetsmarknaden.

3. Produktionsmålanvändningar för övrigt

3.0. *Räkningsprogrammet som en del av det totala produktionsprogrammet.* I paragraf 0.1 framhölls det såsom något för verksamheten i ett statistiskt system utmärkande, att man söker ernå en sådan avvägning av den samlade statistikproduktionen, att samhällets behov av statistik tillgodoses till lägsta möjliga kostnad. Denna strävan tenderar till att i allt högre grad homogenisera statistikproduktionen; räkningar intager icke längre samma utpräglade principiella särställning — vare sig ifråga om betydelse eller använda metoder — som förr. Innebörden härav är, att det icke föreligger någon principiell olikhet ifråga om samplingmetodens potentiella produktionsmålanvändningar mellan de två fallen »inom ramen för ett räkningsprogram» och »för övrigt». Att denna distinktion likväl gjorts här, sammanhänger med att den är särskilt väl ägnad att läggas till grund för en behandling av potentiella användningar av sampling; dessa är som visats i föregående paragraf utomordentligt stora just inom ramen för ett räkningsprogram.

Bland de faktorer, som påverkar avvägningen mellan ett räkningsprogram och statistikproduktionsprogrammet för övrigt, skall här endast erinras om

a) hänsynstagandet till mätfelsproblemet; och
b) tidsfaktorn,

vilka båda är av direkt relevans för valet mellan sampling- och totalundersökningsförfarandet, såsom visats i paragraf 1.0.

3.1. *Exempel på produktionsmålanvändningar för övrigt.* Den följande framställningen utformas som en exemplifiering; användningen av sampling har därvid grupperats med hänsynstagande till arten av den med respektive användningar studerade populationen.

a) *Skogen.* Sedan 1923 görs i vårt land riksskogstaxeringar för bestämning av den skogsbärande arealen, tillgången på timmer m. m. För en utförlig diskussion av dessa tillämpningar hänvisas till Hagberg (1952).

b) *Jordbruket.* Arealinventeringar verkställs i vårt land årligen på basis av ett urval omfattande drygt 25 000 brukningsenheter. Samplingplanen är sådan, att resultatet kan redovisas separat för ca 60 jordbruksområden, Dalenius (1957), Ch. 3.

I främst Indien men under senare år även i Västeuropa och USA har man för beräkning av skörden av vissa viktiga växtslag utnyttjat provytemetoden. Sedan 1952 pågår försök härmed i Sverige.

c) *Företagen.* Några svenska exempel på företagsundersökningar är prisinsamling, detaljhandelsomsättningsundersökningar och »företagsbarometrar».

d) *Trafiken.* Detta är — liksom f. ö. skogen, som diskuterats ovan — ett område, där samplingmetoden representerar den enda framkomliga vägen. Exempel på tillämpningar är framför allt trafikräkningar.

e) *Bostäder.* Samplingmetoden har på detta område kommit till stor användning särskilt för undersökningar, som verkställts med anlitande av kvalificerade mätmetoder, t. ex. bostadsvaneundersökningar.

f) *Befolkning.* På detta område är det i första hand intervjuundersökningarna, som bör nämnas. Några exempel är attityd-, spar- och levnadskostnadsundersökningar.

Uppräkningen i punkterna a)—f) är som ovan sagts endast exemplifierade och detta såväl med avseende på art av population som slag av undersökning.[1]

För en utförligare redovisning jämte en historik hänvisas ifråga om svenska användningar av sampling till Dalenius (1957), Ch. 2.

II. KOMBINERADE PRODUKTIONSMÅL- OCH PRODUKTIONSMEDELANVÄNDNINGAR

4. Kombinerade användningar

4.0. *Karaktäristik av användningarna.* De till denna klass hörande användningarna av sampling intager en mellanställning mellan de renodlade produktionsmålanvändningarna och de renodlade produktionsmedelanvändningarna. Arten av denna mellanställning framgår bäst av exemplen.

[1] Användningen av samplingförfarande för produktionsmålanvändning är givetvis icke begränsad till den egentliga statistikproduktionen. Som exempel på användningar utanför densamma kan nämnas undersökningar för beräkning av storleken av en viltstam (antalet harar, skogsfågelbeståndet, laxtillgången etc.). Ett annat exempel är för kostnadsberäkning av alternativa förslag till sträckning av väg e. d.; jfr Dalenius (1957), Ch. 2. Det är lätt att här ge ett mycket stort antal exempel, men de anförda får vara nog för att illustrera den inledningsvis anförda testen.

4.1. *Exempel på kombinerade produktionsmål- och produktionsmedelanvändningar.* Följande två exempel är karaktäristiska för denna klass av användningar.

a) *Basurval.* De riksomfattande intervjuundersökningar, som t. ex. statistiska centralbyråns utredningsinstitut verkställer, utförs medelst flerstegssampling. Första steget utgörs av ett fixt urval av primära urvalsenheter, ett basurval. För en utförlig diskussion av den vid användningen och konstruktionen av ett basurval aktuella problematiken hänvisas till Dalenius (1957), Ch. 4.

b) *Urvalsregister.* Det i punkt a) ovan nämnda basurvalet ligger till grund för uppläggning av ett urvals-register för detaljhandeln, som används bl. a. för socialstyrelsens detaljhandelsomsättningsundersökningar. Den princip, som ligger till grund för denna tillämpning, skall här kortfattat exemplifieras.

Antag, att vi avser att beräkna den totala omsättningen X kr i detaljhandeln. Vi vet, att denna variabel har en markant sned fördelning. Om vi hade ett fullständigt företagsregister och utan prohibitiva kostnader kunde erhålla omsättningsuppgifter från vilket företag som helst, skulle vi lägga t. ex. följande samplingplan till grund för en undersökning.

Vi stratifierar populationen i tre strata: små, medelstora och stora företag. Vi uttager därefter relativt få av de små, relativt många av de medelstora och (nästan) alla av de stora företagen.

I praktiken är en plan av detta slag icke omedelbart användbar. Vi saknar ett fullständigt företagsregister och vi kan av kostnadsskäl icke låta urvalet få en okontrollerad geografisk spridning. En praktisk framkomlig väg är följande. Ett möjligast fullständigt register upp-

rättas först över landets alla stora företag. I ett basurval av primära urvalsenheter upprättas därefter register över dels små företag, dels alla övriga (dvs. medelstora och de stora, som av någon anledning ej medtagits i registret över landets alla stora företag). Samplingen kan nu verkställas på följande sätt.

(1) Samplingen av stora företag görs från registret över stora företag.

(2) Samplingen av övriga företag sker inom varje primär urvalsenhet, t. ex. så att *alla* övriga företag i basurvalsregistren uttages.

(3) Samplingen av små företag sker inom varje primär urvalsenhet medelst *delurval* från respektive basurvalsregister.

III. RENODLADE PRODUKTIONSMEDELANVÄNDNINGAR[1]

5. Produktionsmedelanvändningar

5.0. *Två slags användningar.* De produktionsmedelanvändningar av sampling, som här skall redovisas, är av två slag:

(1) Användning av sampling för utformning av statistiska metoder; och

(2) Användning av sampling för kontroll av statistiska produktionsprocesser.

Den följande framställningen disponeras i överensstämmelse med denna indelning.

5.1. *Användning av sampling för utformning av statistiska metoder.* De metoder, som i dag används i statistikproduktionen, är till mycket stor del resultatet av en naturlig strävan bland statistikerna att successivt utnyttja erfarenheter, som görs vid den fortlöpande användningen.

Det säger sig själv, att det på detta sätt tager lång tid, innan metoderna blir tillfredsställande utformade, om de alls blir det. Man har därför på olika håll sökt påskynda denna process; de sätt, som anlitas härför, kan översiktligt beskrivas sålunda:

(0) Granskning ex post av metodologiska erfarenheter vid en viss undersökning.

(1) Surveys beträffande det sätt, varpå en viss metod fungerar vid en undersökning.

(2) Provundersökningar ex ante under realistiska förhållanden.

(3) Användning ex ante av experiment.

Av dessa sätt representerar (1)—(3) tillämpningar av sampling, medan (0) kan beskrivas som deskriptiv registrering av erfarenheter och sålunda icke blir föremål för ytterligare diskussion här.

(1) I samband med en »coverage check» — en kontrollundersökning beträffande förekomsten av bortfall etc.; denna användning skall diskuteras i paragraf 5.2 — av 1945 års jordbruksräkning i USA konstaterade man en utpräglad tendens till bortfall av små marginella jordbruksenheter. Ett resultat av denna iakttagelse var, att man vid 1950 års motsvarande räkning medtog ett antal frågor, som särskilt utformats för att bemästra just det 1945 akuta bortfallsproblemet, Eckler and Hurwitz (1958). För andra liknande exempel hänvisas till samma uppsats; av denna framgår f. ö., att detta slags sampling beräknas användas i stor utsträckning i framtida statistisk verksamhet vid US Bureau of the Census.

[1] För en utförlig exemplifiering hänvisas till Hansen et al. (1953), Vol. 1, Ch. 12.

(2) Provundersökningar har använts i statistikproduktionen sedan t. o. m. mycket lång tid tillbaka som underlag för utformning av de statistiska metoderna. Ett tidigt exempel härpå är den s. k. Värmlandsundersökningen 1911, som fungerade som provundersökning för senare tiders svenska riksskogstaxeringar. Ett aktuellt och betydelsefullt exempel är den särskilda folkräkning för New York City, som US Bureau of the Census verkställde 1957 och därvid fick tillfälle att under realistiska förhållanden pröva »FOSDIC» som grundval för »automatic information processing» vid bl. a. 1960 års räkningar, Daly (1957).[1]

Det är viktigt att klargöra vad slags frågeställning, som provundersökningar kan användas för att besvara. Värdet med provundersökningar ligger främst i att de kan ge besked om hur en viss metod fungerar under realistiska förhållanden; i den mån metoden icke fungerar tillfredsställande, är det ofta möjligt att finna den svaga länken; men provundersökningen ger icke explicit anvisning om *hur* en förbättring skall ernås. Vid den ovan nämnda provundersökningen med »FOSDIC» har man sålunda erhållit värdefulla upplysningar om i vilken utsträckning denna metod kan användas för direkt inmatning i databehandlingsmaskin av information vid räkningar och i vilken utsträckning man måste räkna med att utnyttja mera konventionella metoder (t. ex. hålkortsmetod). Det är emellertid uppenbart, att dessa icke-experimentella undersökningar i princip icke är de lämpligaste, då det gäller att utforma nya metoder eller att träffa ett val mellan alternativa metoder; härför lämpar sig experimentella undersökningar bättre.

(3) Exempel på användningen av regelrätta experiment för utformning av statistiska metoder är förhållandevis sällsynta. Som illustration skall här refereras till det sätt, varpå experimentella provundersökningar organiserades och genomfördes av författaren till detta kapitel, då han tjänstgjorde som chef för statistiska centralbyråns utredningsinstitut.

Innan en sådan experimentell provundersökning fördes ut på fältet, skedde en konkret precisering av vad undersökningen var avsedd att vara ett prov på; denna aspekt — hur självklar den än kan te sig, då den framläggs på detta sätt — är i själva verket i hög grad försummad i modern statistikproduktion; det nästan uteslutande använda förfaringssättet är att »skicka ut intervjuare att göra intervjuer och se hur det går». Om utredningsinstitutets syfte var att avgöra, vilken av två frågeformuleringar som skulle komma till användning (om alls någon), formulerades undersökningens syfte i överensstämmelse härmed och möjligast relevanta kriterier uppställdes för bedömning av provundersökningens resultat. I den utsträckning lokalombudens sätt att genomföra provundersökningen kunde tänkas påverka resultatet av denna (och detta är ofta fallet just vid komparativa undersökningar), planerades deras medverkan på grundval av en regelrätt experimentplan. Som illustration kan nämnas, att särskilda åtgärder användes för att eliminera inlärningseffekten i sådana fall, där frågan om valet av förfarande i någon mån var beroende av lokalombudens erfarenheter; syftet var m. a. o. att tillse, att de olika erfarenheter, som lokalombuden gjorde, var resultatet av olikheter i förfarande men icke betingade av i vilken ordning lokalombuden prövade det ena respektive det andra

[1] Jämför denna tidskrift 1959: 11, s. 707.

förfarandet eller av andra systematiska felkällor. För en utförlig diskussion av de principer och metoder, som sålunda utnyttjades, hänvisas till Dalenius (1956).

5.2. *Användning av sampling för kontroll av statistiska produktionsprocesser.* I paragraf 0.2 betraktades statistikproduktionen som en informationsindustri. Detta betraktelsesätt är icke nytt; analogin med vanlig industriproduktion har länge varit klar och kommer till uttryck bl. a. i begreppet statistik*produktion*.

Det är då icke överraskande, att man sökt att på statistikproduktionen tillämpa principer och metoder, som befunnits värdefulla i vanlig industriproduktion, särskilt då den statistiska kvalitetskontrollen. USA kan på detta område med fog betecknas som föregångslandet; det ges i dag exempel på analoga användningar på många andra håll i världen. Det kan också nämnas, att då planerna på skapandet av vad som sedermera blev statistiska centralbyråns utredningsinstitut började utarbetas omkring 1951, de här aktuella produktionsmedelanvändningarna bedömdes representera en viktig uppgift för institutet ifråga, Dalenius (1951).

En pionjär, då det gäller applicerandet av statistisk kvalitetskontroll på statistikproduktionen, har definierat statistisk kvalitetskontroll på följande sätt. Den är »the application of statistical principles and techniques in all stages of production directed toward the economic manufacture of a product that is useful and has a market», Deming (1953).

Det är icke möjligt att ge en kortfattad och på samma gång rättvisande framställning av betydelsen för statistikproduktionen av att på densamma applicera den statistiska kvalitetskontrollen. Betydelsen av denna är tvåfaldig.

(1) Den möjliggör utformningen av ett operativt meningsfullt *kvalitetsbegrepp* för en viss produktionsprocess; för en utförlig diskussion av begreppet kvalitet i den statistiska kvalitetskontrollen hänvisas i första hand till Shewhart (1939), speciellt Ch. IV.

(2) Den möjliggör *mätning av kvaliteten* hos en produktionsprocess och därmed (2 a) en mätning av tillförlitligheten av de resultat, som framkommer; och (2 b) uppnåendet av den som erforderlig angivna kvalitetsnivån.

Punkt (1) ovan kan sägas innebära den statisticering av statistikproduktionens principiella grundvalar, som är nödvändig för den praktiska tillämpningen enligt punkterna (2a) och (2 b). Denna tillämpning är en logisk konsekvens av att man lägger den statistiska kvalitetskontrollens principer till grund för produktionen i ett statistiskt system.

Som framgår av den följande framställningen representerar emellertid den statistiska kvalitetskontrollen endast ett av de statistiska samplingförfaranden, som kan ifrågakomma för produktionsmedelanvändning.

Den följande framställningen disponeras på följande sätt:

5.2.1. Produktionsmedelanvändning av sampling vid insamling av data.

5.2.2. Produktionsmedelanvändning av sampling vid olika »clerical operations».

Det kan vara anledning att framhålla, att denna ordningsföljd *icke* representerar en historisk-kronologisk ordning. En sådan har icke ansetts vara av primärt intresse i föreliggande framställning som primärt syftar till att ge en någorlunda systematisk framställning av potentiella användningar av sampling i ett statistiskt system.

5.2.1. *Produktionsmedelanvändning av sampling vid insamling av data.* Den omständigheten, att det i praktiken är omöjligt — och i princip icke alltid önskvärt — att (söka) genomföra en insamling av data helt utan fel, har lett till, att sampling tagits i anspråk vid räkningar och andra statistiska undersökningar i följande två syften:

Syfte 1) för att mäta förekommande fels betydelse för resultatens tillförlitlighet; och

Syfte 2) för eliminering eller åtminstone reduktion av felens effekt på tillförlitligheten.

Dessa två tillämpningar har främst inriktats på följande typer av fel:

Typ a) enumerationsfel: bortfall respektive dubbelräkning av vissa enheter; och

Typ b) mätfel: avvikelser mellan observerade och förväntade, sanna värden.

För den följande framställningen refereras till ovanstående med sådana beteckningar som »Fall 1 a» för användning av sampling vid mätning av enumerationsfelens betydelse för resultatens tillförlitlighet, »Fall 2 a» etc. i analogi med föregående illustration.

Fall 1 a. I samband med 1943 års amerikanska jordbruksräkning utnyttjades, som redan antytts, samplingförfarande för att erhålla ett mått på räkningens fullständighet, »to provide information on the coverage of the census itself», Hansen and Hurwitz (1946). Andra tidiga analoga exempel kan hämtas från 1947 års industriräkning och 1948 års handelsräkning, 1950 års folk- och bostadsräkning samt 1950 års jordbruksräkning, Eckler and Pritzker (1951).

Vid 1950 års ovan nämnda räkningar gjordes dessa »coverage checks» till en del av programmet vid bl. a. en »Post Enumeration Survey», PES, och en undersökning, som vanligen benämnes »the Current Population Survey — Census Match». PES baserades på area sampling; en särskilt utvald och omsorgsfullt utbildad ombudskår samlade in uppgifter i ett urval av områden, varefter en jämförelse kunde göras med samma områden vid den egentliga räkningen. Den senare genomfördes i direkt anslutning till den månatliga »Current Population Survey», CPS. Vid senare räkningar har användningen av »coverage checks» ytterligare utvecklats såväl kvantitativt som kvalitativt; vid 1960 års räkningar planeras en fortsättning på detta program.

Ett exempel från en annan del av världen på användning av sampling för »coverage control» är »the Post Enumeration Survey» av 1953 års folkräkning på Ceylon, Ceylon Department of Census and Statistics (1953).

Fall 2 a. Vid t. ex. en postundersökning måste man vid planeringen räkna med att icke alla för undersökningen tillämnade respondenter verkligen medverkar. Det bortfall, som sålunda inträffar, kan allvarligt snedvrida resultaten av postundersöknigen och därmed helt eliminera de fördelar, som denna metod har.

I syfte att så långt möjligt bli i tillfälle att utnyttja postundersökningsmetodens ekonomiska fördelar utan att riskera ovan nämnda snedvridning kan man gå tillväga på följande sätt; förfarandet benämnes vanligen »Hansen-Hurwitz-metoden» efter de två statistiker, som utvecklade den egentliga samplingteorin för förfarandet. Man uttager sålunda ett delurval av icke-medverkande och gör dessa till föremål för intervjuundersökning. De för detta del-

urval erhållna resultaten kombineras sedan enligt vissa regler med resultaten för de vid postundersökningsfasen medverkande.[1] Analoga metoder har utformats för andra typer av undersökningar; för en översikt hänvisas till Dalenius (1957), Ch. 11.

Fall 1 b. Den tidigare nämnda »CPS-Census-Match» användes icke endast för en »coverage check» utan också en »content check» av 1950 års folkräkning. Vid CPS i april 1950 gjordes sålunda för det då använda urvalet av hushåll och de till dem hörande hushållsmedlemmarna observationer beträffande en rad variabler, som också observerats vid folkräkningen, Eckler and Hurwitz (1958). Det framgick härvid, att CPS gav mindre mätfel än folkräkningen för t. ex. labor force-variabler, men det visade sig också, att de metoder, som användes vid räkningen för observation beträffande sådana variabler som kön, ålder, näringsgren m. fl. var praktiskt tillfredsställande.

För andra exempel på analoga användningar av sampling hänvisas till den numera rikliga litteraturen om »response-errors» i allmänhet.

Fall 2 b. Som illustration härav skall den ursprungliga planen för 1950 års arealinventering i Sverige användas, Dalenius (1957), Ch. 3.

Det fanns vid planeringen av denna undersökning anledning att antaga, att de uppgifter beträffande t. ex. arealer, som skulle inhämtas vid arealinventeringen direkt från uppgiftslämnarna, skulle vara behäftade med betydande fel. Den ursprungliga undersökningsplanen upptog därför en med arealinventeringen samordnad kalibreringsundersökning: för ett delurval av de brukningsdelar, som uttagits för arealinventeringen, skulle arealer etc. noggrant fastställas med anlitande av härför lämpad personal. För detta delurval skulle sålunda erhållas två observationsserier. Det hade därefter varit möjligt att med utnyttjande av dessa två observationsserier kalibrera resultaten av den omfattande arealinventeringen. Av skäl, som icke förtjänar att återges, förkastades dock denna plan.

5.2.2. *Produktionsmedelanvändningar vid olika rutinarbeten.* Sedan fältarbetet vid t. ex. en räkning avslutats, vidtager en rad rutinarbeten, som t. ex. granskning av primärmaterialet, kodning, stansning, tabellgranskning m. m. Flertalet av dessa arbetsuppgifter kan i princip jämställas med arbetsmoment vid vissa industriella massproduktionsprocesser och lämpar sig därför för en omfattande statisticering på den statistiska kvalitetskontrollens grundvalar.

Statistisk kvalitetskontroll (i detta ords tekniska mening; jfr ovan) torde första gången ha kommit till användning vid 1940 års amerikanska folk- och bostadsräkning. Denna användning gällde bl. a. hålkortsstansning, Deming and Geoffrey (1941). Framgångarna med denna tillämpning jämte en klar insikt om den statistiska kvalitetskontrollens potentialitet ledde till tillsättande vid US Bureau of the Census av en särskild kommitté för kvalitetskontroll; bland denna kommittés rekommendationer — de spände över ett mycket stort område — ingick också organiserandet av statistisk kvalitetskontroll av en rad rutinarbeten. Denna rekommendation har sedermera lagts till grund för administrationen av kontrollen av en rad rutinarbeten vid senare räkningar. Vid

[1] Hansen and Hurwitz (1946) visar, hur stor postundersökningen respektive intervjuundersökningen optimalt skall göras vid olika kostnadssituationer och förväntat antal medverkande.

t. ex. 1950 års folk- och bostadsräkning var »each of the major processing operations subject to sample inspection at some stage», Steinberg and Waksberg (1956). Analoga användningar redovisas vid senare räkningar. För 1960 års räkningar planeras en utvidgning av detta slags verksamhet.

Det ges numera även från andra länder än USA exempel på användning av statistiska metoder för kontroll av olika slags rutinarbeten.

I likhet med vad som gäller ifråga om produktionsmålanvändningarna (jfr fotnoten i paragraf 3.1), är användningen av sampling för produktionsmedelanvändning icke begränsad till statistikproduktionen som sådan. En tillämpning av *omedelbart intresse för statistikproduktionen* — men i princip för vilken som helst förvaltning — är användning av sampling för arkivering av olika slags dokument. Ett klassiskt exempel härpå gäller 1921 års italienska folkräkning. Enligt planerna skulle primärmaterialet till denna förstöras. I syfte att möjliggöra framtida demografisk forskning sökte man draga ett »representativt urval» ur folkräkningsmaterialet; för en engelskspråkig diskussion av denna tillämpning hänvisas till Neyman (1934). Det är naturligt att tänka sig att tillämpa denna idé på de stora hålkortskartotek, som t. ex. folkräkningar skapar, särskilt som förvaringen av dessa av tekniska skäl är relativt dyrbar; till grund för denna tillämpning skulle då kunna läggas en plan innebärande en successiv uttunning av sampelmaterialet.

En annan tillämpning av intresse för olika slags förvaltningar är för kontroll av bokföring; för en utförlig diskussion av denna tillämpning hänvisas till Vance and Nether (1956).

IV. DEN ADMINISTRATIVA SAMORDNINGEN AV OLIKA ANVÄNDNINGAR AV SAMPLING

6. Samordningsproblemet

6.0. *Sammanfattning av den föregående framställningen.* Framställningen i paragraferna 1—5 har klart givit vid handen, att det ges ett stort antal möjligheter att använda sampling i ett statistiskt system. En sammanfattning ges i nedanstående tablå:

Renodlade produktionsmålanvändningar:

Inom ramen för ett räkningsprogram.

Produktionsmålanvändningar för övrigt.

Kombinerade produktionsmål- och produktionsmedelanvändningar.

Renodlade produktionsmedelanvändningar:

För utformning av statistiska metoder.

För kontroll av statistiska produktionsprocesser.

6.1. *Den administrativa samordningen.* Då syftet med den föregående framställningen primärt har varit att presentera en systematisk redovisning av olika potentiella användningar av sampling i ett statistiskt system, har varje potentiell tillämpningsmöjlighet betraktats isolerad från andra tillämpningsmöjligheter.

Man får härav icke draga den slutsatsen, att dessa olika tillämpningar är av varandra administrativt, tekniskt eller annorledes oberoende. Det för utnyttjandet av sampling i ett statistiskt system utmärkande är tvärtom, att dessa olika tillämpningar administrativt, tekniskt och annorledes görs beroende av varandra och av andra förfaranden.

Instruktiva exempel härpå ges av verksamheten vid US Bureau of the Census. Karaktäristiskt för denna är en *långtgående statisticering i syfte att* ernå en »balancing the costs of producing statistics against the over-all accuracy achieved and the loss which would result from various levels of error», Eckler and Hurwitz (1958).

Belysande för den roll, som man i USA tillmäter dessa produktionsmedelanvändningar, är att det både vid Bureau of the Census och vid Bureau of Labor Statistics skapats regelrätta organ för statistisk kvalitetskontroll, vilkas arbetsområde utgörs av statistikproduktionen i dess helhet vid respektive verk. Man gör icke anspråk på att i dag ha kommit så långt, att man på ett i allo invändningsfritt sätt kan realisera ett ideal av ovan *antytt slag för verksamheten i ett* statistiskt system. Men det är icke tvivel underkastat, att här pågår en snabb utveckling, som i högsta grad måste intressera envar, som omfattar den grundsyn, som kommer till uttryck i målsättningen för ett statistiskt system.

V. LITTERATURFÖRTECKNING

CEYLON, DEPARTMENT OF CENSUS AND STATISTICS (1953): Post enumeration survey. Monograph. No 1. Colombo 1953.

— Census of Agriculture 1952. P. 4. Colombo 1956.

DALENIUS, T. (1951): Utkast till P. M. angående *statlig stickprovsorganisation. Manuskript.* Sthlm 1951.

— Ett svenskt statistiskt system. Tiden 47 (1955): 7, s. 412—417.

— Metoder för »provundersökningar». Manuskript. Sthlm 1956.

— Sampling in Sweden. Contributions to the methods and theories of sample survey practice. Sthlm 1957.

— Statistisk teori och officiell statistikproduktion. Ekonomisk tidskrift 61 (1959): 1, s. 11—33.

DALY, J. F. (1957): Personlig information.

DEMING, W. E. (1950): Some theory of sampling. New York 1950.

DEMING, W. E. (1953): Management's responsibility for the use of statistical techniques in industry. Advanced management 18 (1953): 11, s. 8—12.

DEMING, W. E. and GEOFFREY, L. (1941): On sample inspection in the processing of census returns. Journal of the American statistical association 36 (1941), s. 351—360.

DEMING, W. E. and STEPHAN, F. F. (1941): On the interpretation of censuses as samples. *Journal of the American statistical association* 36 (1941), s. 45—49.

ECKLER, A. R. and HURWITZ, W. N. (1958): Response variance and biases in censuses and surveys. Bulletin de l'Institut international de statistique 36 (1957): 2, s. 12—35.

ECKLER, A. R. and PRITZKER, L. (1951): Measuring the accuracy of enumerative surveys. Bulletin of the International statistical institute 33 (1951): 4, s. 7—24.

GENERAL REGISTER OFFICE (1952): Census 1951, Great Britain. One percent sample tables. P. 1—2. London 1952.

HAGBERG, E. (1952): Avdelningen för skogstaxering. Kap. 6 i Statens skogsforskningsinstitut 1902—1952. Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut 42 (1952/53): 1.

HANSEN, M. H. and HURWITZ, W. N. (1946): Sampling methods applied to census work. Washington 1946. (US Department of commerce.) Stencilerad.

HANSEN, M. H., HURWITZ, W. N. and MADOW, W. G. (1953): Sample survey methods and theory. Vol. 1. New York 1953.

HAUSER, Ph. M. (1941): The use of sampling in the census. Journal of the American statistical association 36 (1941), s. 369—375.

INTENSIVE REVIEW COMMITTEE (1954): Appraisal of census programs. Washington 1954.

MORITA, Y. (1951): Sampling tabulation of the 1950 population census in Japan. Bulletin of the International statistical institute 33 (1951): 4, s. 47—54.

NEYMAN, J. (1934): On the two different aspects of the representative method: the method of stratified sampling and the method of purposive selection. Journal of the Royal Statistical society 97 (1934), s. 558—625.

SHEWHART, W. A. (1939): Statistical method from the viewpoint of quality control. Washington 1939.

STATISTISKA CENTRALBYRÅN (1948): Folkräkningen den 31 december 1945. 2:2 Partiella undersökningar (tolvtedelssamplingen). Sthlm 1948.

STEINBERG, J. and WAKSBERG, J. (1956): Sampling in the 1950 census of population and housing. Washington 1956. (US Department of Commerce.) Stencilerad.

SUKHATME, P. V. (1958): The 1960 world census of agriculture. Bulletin de l'Institut international de statistique 36 (1957): 4, s. 239—250.

TÖRNQVIST, L. (1948): An attempt to analyse the problem of an economical production of statistical data. Nordisk tidsskrift for teknisk økonomi 1948, s. 265—274.

US BUREAU OF THE CENSUS (1956): Council of population and housing census users. Washington 1956. Stencilerad.

US BUREAU OF THE CENSUS (1957): Current population reports, Labor force, Series P—57: The monthly report on the labor force 1956: Dec.

US CODE (1957): Public Law 85—207. 85th Congress, S. 1631 August 28, 1957. Government Printing Office 86139, Washington.

VANCE, L. L. and Nether, J. (1956): Statistical sampling for auditors and accountants. New York 1956.

ZARKOVICH, S. S. (1958): Sampling methods and censuses. P. 1. Collecting data and tabulation. 2. draft. Rome 1958. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Statistiska centralbyråns krönika 1959

Chronicle of the Central Bureau of Statistics

Inledning

Några större förändringar i de olika statistikgrenarnas omfattning har icke ägt rum under år 1959. De större planeringsarbeten som pågick 1958 har fortsatt. Det gäller framför allt skördeuppskattningarna enligt objektiv metod, 1960 års folkräkning, den kommunala finansstatistiken samt införandet av elektronisk databehandling. Dessutom har bilregistret varit under ännu ej avslutad utredning; denna syftar till en rationalisering i flera etapper; den första etappen, som torde bli aktuell våren 1960, gäller avskaffandet av det manuella registret. I övrigt har inom de begränsade resurser som stått till förfogande vissa utvecklingsproblem varit föremål för överväganden. Det gäller bl. a. frågor sådana som fortbildningsverksamhet, konsumentkontakter och kvalitetskontroll.

Befolkningsstatistiska avdelningen

I förberedelsearbetet för 1960 års folkräkning har under året bl. a. ingått fortsatta kontakter med olika grupper av konsumenter. I maj utsände statistiska centralbyrån en preliminär folkräkningsplan till ett 60-tal myndigheter, organisationer och andra för yttrande.

Under våren 1959 utfördes en provundersökning berörande ett mindre antal hushåll i olika delar av landet. Vid undersökningen, som var en kombinerad post- och intervjuundersökning, prövades olika utformningar av blankett och anvisningar. I samband med mantalsskrivningen hösten 1959 företogs i samarbete med bostadsstyrelsen ytterligare en provundersökning inom ett mindre antal kommuner. Även vid denna undersökning, som icke innefattade någon intervjuundersökning, användes olika typer av blanketter. Den senare undersökningen syftade även till att ge erfarenheter beträffande uppläggningen av rutiner för insamling och lokal granskning av de uppgifter, som år 1960 skall inhämtas från allmänheten. Båda provundersökningarnas material ger underlag för prov av centrala bearbetningsrutiner.

I mitten av oktober 1959 avgav centralbyrån anslagsäskanden för 1960 års folkräkning och redovisade därvid riktlinjerna för denna.

Under året har arbetet påbörjats med den centrala avgränsning av tätorter, som avses att genomföras vid 1960 års folkräkning. Vidare har man påbörjat arbetet med planeringen av dels maskinbearbetningen av folkräkningens primäruppgifter, dels den riksomfattande intervjuundersökning, som ingår som en integrerande del i folkräkningen. Arbetet med att samordna de till tiden sammanfallande folk- och bostadsräkningarna har fortsatt. Bland för de båda räkningarna gemensamma frågor, varom diskussioner ägt rum under året, kan nämnas uppläggningen av det lokala granskings- och kompletteringsarbetet samt av den allmänna informationsverksamheten kring räkningarna.

Bestämmelserna rörande insändande till centralbyrån av uppgifter om födda, vigda och döda har ändrats, varigenom kvartalsstatistiken fr. o. m. 1960 kommer att föreligga tidigare än hittills.

Under året publicerades för första gången uppgifter rörande giftermål, födelser, dödsfall och folkökning inom varje kommun. Uppgifterna, som avsåg 1958 och ingår i Folkmängden inom administrativa områden, är preliminära men torde i allmänhet föga skilja sig från de definitiva talen.

Dödlighets- och livslängdstabeller har tidigare utarbetats endast för fem- och tioårsperioder. Centralbyrån har nu även offentliggjort dylika tabeller för ett enda år, 1957. Avsikten är att även i fortsättningen utarbeta årliga tabeller.

Det i föregående års krönika omnämnda förslaget till förbättring av dödsorsaksstatistiken har lett till att kungörelse utfärdats, som innebär ändrade föreskrifter i fråga om redovisningen av dödsorsaker, vilka ej styrkts med dödsbevis. Fr. o. m. år 1960 skall i de fall, där dödsbevis icke utfärdats, pastorsämbete tillställa vederbörande tjänsteläkare en särskild blankett, kallad dödsorsaksavi, på vilken tjänsteläkaren skall lämna lika utförliga uppgifter om dödsorsak som förekommer på dödsbevisen. Dödsorsaksstatistiken kommer därigenom hädanefter helt och hållet att grundas på läkarutlåtanden.

Arbetet med statistiken över andrakammarvalet och kommunala valen 1958 har avslutats. Uppdelningen av de valstatistiska redogörelserna på två volymer för varje val har medfört betydande tidsvinst rörande de viktigaste uppgifternas publicering.

Statistiken över högre studier har under 1959 utkommit med sin första berättelse »Högre studier 1956/57». I samband härmed har en stencilerad tabellsammanställning utgivits omfattande de äldre serierna fr. o. m. 1937.

Ur registret över dem, som bedriver licentiatstudier eller arbetar med doktorsavhandling, har de första preliminära resultaten sammanställts i stencilform under våren 1959.

Jordbruksstatistiska avdelningen

Skördeuppskattningarna enligt objektiv metod har under år 1959 fortsatt i ytterligare utökad omfattning. De har liksom tidigare utförts för 7 grödor men urvalet av brukningsenheter där provytor skördats har utökats från cirka 6 000 år 1958 till omkring 9 000 år 1959. Utvidgningen har skett i enlighet med en plan för successiv utbyggnad av de objektiva skördeuppskattningarna till den omfattning, som i tidigare kommittébetänkande antagits bli erforderlig för en skördeskadeförsäkring, nämligen 12 000 brukningsenheter. Genom utvidgningen har det varit möjligt att under år 1959 inom 16 hushållningssällskapsområden genomföra skördeuppskattningarna i den slutliga omfattningen. Därigenom har inom dessa områden erhållits kännedom om precisionen i skattningarna för mindre områden och om möjligheterna att genomföra fältarbete i större skala. I övriga 10 hushållningssällskapsområden har de objektiva skördeuppskattningarna haft samma storlek som år 1958. De speciella undersökningarna för bestämning av spill och bärgningsförluster har även utvidgats betydligt under år 1959. Sålunda har inom 13 län utvalts ett område, i allmänhet ett stratum, där skillnaden mellan den enligt provytorna skattade skörden och den av jordbrukarna bärgade skörden bestämts för vallhö och spannmål. För vallhö har orsakerna till de funna differenserna, som sammanhänger med skillnader i torkningssätt, stubbhöjd och skördetidpunkt, närmare undersökts. Vidare har återväxten på vallarna uppskattats enligt provytemetoden.

Utöver de ordinarie statistiska undersökningarna har under året utförts en extra svinräkning i januari för fyra län samt en undersökning av mjölkproduktionens storlek och användning under år 1958. Vidare har i samband med svinräkningarna m. m. i april och oktober företagits särskilda räkningar av antalet nötkreatur med fullständigare fördelning av kor och kalvar på åldersgrupper. Liksom tidigare har i oktober även inhämtats uppgifter om vallfröodlingen.

För fiskestatistiken har försöken med insamling av uppgifter om försäljningen vid fiskauktionshamnarna fortsatt under år 1959 och omfattat Smögen, Gravarne och Göteborg.

Avdelningen för ekonomisk statistik

Den årliga statistiken över inkomstfördelningen har något utökats, varvid bl. a. uppgifter om inkomstfördelningen på storleksklasser inom olika ålders-

grupper lämnats separat för män och kvinnor.

En engångsundersökning, till vilken riksräkenskapsverket är ursprunglig initiativtagare, har utförts under höstmånaderna, vilken dels visar huru de vid årets inkomsttaxering medgivna allmänna avdragen fördelar sig på olika slag av avdrag, dels belyser sambandet vid den statliga inkomsttaxeringen mellan begreppet sammanräknad nettoinkomst på ena sidan samt taxerad resp. beskattningsbar inkomst på den andra. Centralbyrån har planerat att publicera resultaten av dessa undersökningar i berättelsen Skattetaxeringarna m. m. för taxeringsåret 1959.

Den år 1958 tillsatta arbetsgruppen för kommunal finansstatistik har under år 1959 fortsatt sitt arbete. Därvid har bl. a. en konsumentenkät utsänts för att inhämta konsumenternas åsikt om vissa av centralbyrån planerade åtgärder för att rationalisera och framför allt påskynda den kommunala finansstatistiken. En mindre arbetsgrupp har bildats med inslag från konjunkturinstitutet och kommunförbunden i akt och mening att revidera de nuvarande uppgiftsblanketterna med sikte på att göra dem mer lämpade än de nuvarande dels för undersökningar med karaktär av snabbstatistik, dels för maskinella bearbetningsmetoder. Vidare har vissa undersökningar gjorts för att utröna effekten av de s. k. anmärkningsskrivelserna, d. v. s. centralbyråns hänvändelser till uppgiftslämnarna för rättelse och/eller komplettering av primärmaterialet, och av de rättelser som av nyssnämnda och andra anledningar vidtas under granskning av detta material inom centralbyrån. Slutligen har i kvalitetskontrollsyfte en enkät utsänts till ett antal uppgiftslämnare, varigenom arbetsgruppen velat skaffa ett underlag för att bedöma enhetligheten i de till statistiken på grundval av den kommunala bokföringen lämnade uppgifterna.

Avdelningen för rättsstatistik m. m.

Inga förändringar av vikt i avdelningens organisation eller verksamhet har ägt rum under år 1959.

Bibliotek, arkiv och upplysningsavdelningen

Biblioteket. Accessionen under 1959 utgjorde 1 800 band, men sifffran visar inte den verkliga tillväxten, enär katalogiseringen inte kunnat hålla takt med det starkt ökade bytestrycket.

På hyllorna utlagda tidskrifter var vid årets slut 526, vilket betyder en ökning sedan föregående år med 19.

Utlånade volymer från biblioteket var 5 300, därav läsesalslån 2 300. För de sistnämnda börjar statistiken först 1958. Övriga lån, 3 000, motsvaras för perioden 1951/55 av i medeltal drygt 2 000 per år.

Bland nyförvärven märks statistiska serier från den Europeiska gemenskapen (sexstatsmarknaden) samt från Albanien och Paraguay ävensom Madagaskar och andra nyblivna självständiga stater inom Franska samväldet.

Biblioteket har mottagit en värdefull gåva, nämligen ett 60-tal viktiga arbeten i statistikens teori från de senaste tjugo åren. De har tillhört framlidne byrådirektören Henrik Geschwind.

Under året har med hjälp av arkivarbetare satts igång att ordna den internationella statistiska bibliografi, som årligen erhålles från ISI, men som av brist på arbetskraft blivit liggande för åren 1950 och senare. Dessa årgångar omfattar 16 000 kort.

En ättling till centralbyråns förste chef Fr. Th. Berg har skänkt verket hans porträttbyst, vilken fått sin plats i bibliotekets läsesal.

Arkivet. Accessionen utgjorde omkring 500 hm, under det att 260 hm gallrades ut. Den nya arkivlokalen Banérgatan 9 har inretts med stålhyllor, och en del arkivalier har överförts dit. Utlånade volymer till arkivlåneberättigade institutioner var ca 1 500 och lånen på stället 11 000.

Den mikrofotografering av centralbyråns utdrag ur kyrkoböckerna, som påbörjades 1958 för mormonsamfundet, avslutades under 1959 med årgång 1890, sedan Kungl. Maj:t avslagit begäran om dispens från sekretessbestämmelsernas 70-årsgräns. Pågående mikrofotografe-

ring av tabellverkets sockentabeller fortsätter i landsarkiven, och centralbyrån har fått kopior av dessa filmer för 14 län.

I arbetet med revision av arkivförteckningarna har tyngdpunkten under året legat på materialets plats i arkivrum och på hyllor. En preliminär uppställningsförteckning har upprättats. Från dessa listor har sedan beteckningar för platsen börjat föras in i den systematiska arkivförteckningen, ett arbete som i huvudsak avslutats för befolkningsstatistiken.

Arkivarbetare, vilka avlönas genom arbetsmarknadsstyrelsen, var vid årets slut sysselsatta till ett antal av 14, varav 3 arbetade för annan avdelning inom centralbyrån.

Upplysningsverksamheten. I december 1959 utkom Historisk statistik för Sverige 2. Denna del omfattar väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk och fiske t. o. m. år 1955.

Med hänsyn till att Historisk statistik tagit väsentligt mycket längre tid att utarbeta än från början beräknats har under år 1959 ett program utarbetats för en presentation av en volym »översiktstabeller» för gångna år fram till år 1950 på de områden som ej täckts av Historisk statistik 1 och 2.

Utredningsinstitutet

Institutet har under år 1959 dels slutfört ett antal uppdrag, dels planlagt sådana att utföras under 1960. Här skall först nämnas de undersökningar som varit riksomfattande men ej årligen återkommande.

På uppdrag närmast av konjunkturinstitutet utfördes en landsomfattande intervjuundersökning om de privata hushållens finanser år 1958 (den s. k. sparundersökningen); likartade undersökningar har tidigare genomförts med avseende på åren 1955 och 1957. Fältarbetet utfördes under våren och försommaren.

En riksomfattande provundersökning gjordes på uppdrag av 1960 års folkräkning för att pröva formulärets användbarhet. Undersökningen verkställdes dels genom en postenkät och dels genom intervjuer i ett urval av bostadshushåll. Fältarbetet genomfördes under juni månad.

I samband med prisinsamlingen gjordes under november intervjuer om olika former av rabatter som lämnas konsumenterna. Intervjuerna utfördes på uppdrag av socialstyrelsen med företrädare för livsmedelsaffärer m. m. i syfte att undersöka om dessa rabatter har någon betydelse för konsumentprisindex.

Under året har institutet kompletterat socialstyrelsens register över butiker och vissa betjäningsställen, som upprättades år 1954 under medverkan av institutet.

Institutet har även anlitats för en rad lokalt begränsade undersökningar. Sålunda utfördes på uppdrag av personaladministrativa rådet intervjuer för en sociologisk undersökning i Oxelösund. På uppdrag av statens institut för folkhälsan gjordes dels intervjuer för en sociologisk undersökning i Mönsterås med omgivningar dels en intervjuundersökning över vissa bostadsförhållanden i Stockholm. En serie provintervjuer inför 1960 års bostadsräkning utfördes i Stockholm och Trollhättan på uppdrag av bostadsstyrelsen. Institutet gjorde dessutom en »bortfallsundersökning» till 1958 års intervjuundersökning om bostadsförhållanden och resvanor i Stor-Stockholm.

Av årligen återkommande uppdrag kan nämnas hyresundersökningen och prisinsamlingen för socialstyrelsen samt lagerinventering och notering av inköp inom detaljhandeln i Norrland för AB Affärsindex.

Utredningsinstitutet har dessutom utfört konsultationer av olika slag samt i åtskilliga fall även verkställt bearbetningen av det statistiska materialet och dragit urval för vissa uppdragsgivare.

Inom institutet har vidare under året bedrivits studier angående omorganisation och rationalisering av verksamheten.

Ombudskåren utgjordes vid årets slut 1959 av 5 distriktsombud, ca 210 lokalombud samt ett fyrtiotal reserver. Två

utbildningskurser för lokalombud har hållits under året. Vidare har en serie speciella kurser arrangerats på olika platser i landet, dels som förberedelse för undersökningen om hushållens finanser, dels för lokalombud som har deltagit i butikslistningen m. m.

Maskincentralen

Det gångna året har i flera avseenden varit ett märkesår i maskincentralens tioåriga historia. I augusti installerades den första elektroniska databehandlingsmaskinen. Det är en IBM 650, d. v. s. en medelstor trumminnesmaskin. Till denna är kopplad dels en kortläsare-kortstans typ 533, dels en kortläsare-kortstans typ 537 samt en tabulator typ 407. Förberedelserna för installationen av denna maskin hade pågått i drygt ett år. Från första början hade maskinen en god beläggning. Redan under det gångna budgetåret hade vissa arbeten utförts genom bearbetning i främmande 650-anläggningar.

Ämbetsverket har emellertid fortsatt sina utredningar med inriktning på en mera långsiktig lösning av datamaskinfrågan. Det har därvid framgått att en numera utkommen datamaskin, typ IBM 7070, väsentligt bättre svarar mot maskincentralens behov och framför allt uppvisar en i förhållande till 650 gynnsammare driftsekonomi. Centralbyrån har därför under året tecknat kontrakt på den större maskinen, i versionen basmaskin med hålkortsmatning. Utbytet skall ske vid den tid då den maskinella bearbetningen av 1960 års folk- och bostadsräkningar skall påbörjas, d. v. s. i maj 1961. Ämbetsverkets beslut föregicks av samråd med kommittén för maskinell databehandling. Vid kontraktets ingående har centralbyrån sökt ge maskinfrågan en sådan lösning att ämbetsverket skall kunna anpassa sig till den framtida organisationen av databehandlingen inom statsförvaltningen. Under hösten har personal börjat utbildas för den så kontrakterade nya maskinen.

Maskincentralen är numera en av landets största anläggningar, och som mått på verksamhetens omfattning kan nämnas att omsättningen 1959 utgjorde drygt 2,5 milj. kronor och att antalet anställda uppgår till ca 70.

I maskincentralens verksamhet ingår också bilregistret. Med hänsyn till den snabba expansion som ägt rum på bilismens område under senare år, har arbetet på bilregistret ökat alltmer i omfattning. Då tillgängliga resurser icke räcker till för att vidmakthålla den föreskrivna registerorganisationen, har centralbyrån tagit upp den vid många tillfällen diskuterade frågan om en omorganisation av bilregistret och beslutat att nedlägga det manuella registret. Undersökningarna för förutsättningarna och sättet härför skall fortsättas under 1960. Under året har samtidigt vissa förberedande undersökningar gjorts angående möjligheterna att lägga över registervården på en större databehandlingsmaskin.

Folkbokföringsavdelningen

Planering och vissa förberedelser för länsbyråernas för folkbokföringen medverkan vid genomförandet av den allmänna tilläggspensioneringen pågår. Det är avsett att folkpensionärernas pensionsbrevsnummer, som bl. a. ligger till grund för bokföringen av folkpensionsutbetalningarna och för revisionen av dessa utbetalningar, framdeles skall utgöras av pensionärernas födelsetid och födelsenummer. Kungl. Maj:t har på grund därav ålagt länsbyråerna att lämna pensionsstyrelsen uppgift om pensionärernas födelsenummer. Arbetet därmed har påbörjats under året. Delvis sammankopplas det med ovannämnda förberedelser för tilläggspensionsreformen.

Det är vidare avsett att länsbyråernas adressmaskinpark skall utnyttjas även för vissa registrerings- och tryckningsarbeten som har avseende på den allmänna varuskatten. Såsom en biprodukt av registreringen av de varuskatteskyldiga synes det bliva möjligt att för statistiskt ändamål skapa ett register över företagare inom detaljhandeln. Varuskatteregistret synes kunna utnyttjas även på

annat sätt inom den ekonomiska statistiken.

Bland remisser av mera allmänt intresse må nämnas centralbyråns yttrande den 15 september 1959 över betänkande, avgivet år 1959 av Utredningen om identitetsbrickor för barn. I betänkandet föreslogs bl. a. att identitetsbrickor skola utfärdas obligatoriskt dels för nyfödda dels — vid förslagets genomförande — för barn upp till 12 års ålder. Bestyret med iordningställande och expediering av identitetsbrickorna avses skola tillföras länsbyråerna för folkbokföringen.

Antalet till folkbokföringsavdelningen under år 1959 inkomna registrerade ärenden utgjorde i det närmaste 21 000, varav 3 700 utgjorde framställningar om byte av efternamn och 15 700 invandringsärenden. Av namnärendena har 2 600 bifallits och 900 avslagits.

Antalet inkomna icke diarieförda handlingar uppgick till närmare 108 000, varav ca 90 000 avsåg personakter för avlidna, för emigranter och för till bok över obefintliga överförda personer och resten vissa prästbevis och enklare rutinärenden såsom blankettrekvisitioner, födelsenummerändringar m. m.

Diverse

Den fortbildningskurs för den akademiska personalen vid verket som påbörjades i oktober 1958 och redovisades i föregående års krönika fortsattes under våren 1959 med en kurs i maskinell databehandling. Under hösten anordnades en kurs i programmering för den beställda större elektronmaskinen, där även tjänstemän från vissa andra verk deltagit. För biträdespersonalen har en maskinräkningskurs anordnats såväl våren som hösten 1959.

Under år 1959 har olika arbetsgrupper varit i verksamhet vid centralbyrån. Bland dessa märkes en arbetsgrupp för biträdestjänsterna, en arbetsgrupp för information inåt och utåt samt en arbetsgrupp för kvalitetskontroll. En speciell arbetsgrupp (7070-kommittén) har också bildats för planering och organisation av 7070-installationen.

Utlandsresor i offentligt uppdrag har företagits av ÖD Ohlsson i juni till Genève (Europeiska statistikerkonferensen), bch Widstam i juni till Paris (expertgrupp för befolkningsprognoser, vilken sorterar under OEEC:s arbetskraftskommitté, bch Pernelid i juni till Paris (UNESCO-konferens om databehandling), bdir Jacobsson i juni till London (studium av Social survey-organisationen) samt fbint Brolenius och fakt Andreasson i maj till Oslo för att studera norsk integrerad databehandling.

Att delta i statligt utredningsarbete m. m. har under året kallats ÖD Ohlsson (ledamot och ordförande i försvarets prisdelegation) och bch Widstam (expert hos uppbördsorganisationskommittén).

Kontaktkommittén för internationell statistik har sammanträtt fyra gånger under år 1959. Två sammanträden har också hållits med representanter för de statistiska avdelningarna i andra större statistikproducerande verk rörande samarbete i utvecklingsarbetet för integrerad databehandling i statistikproduktionen. Nordiska utskottet för befolknings- och arbetskraftsstatistik och Nordiska utskottet för kulturstatistik sammanträdde båda i februari 1959 i Stockholm.

Minnesskriften »Statistiska centralbyrån 100 år» utkom under oktober.

Europeiska statistikerkonferensen: *Conference of European Statisticians:*

Arbetsgrupp för statistik över privata konsumtionsutgifter *Working Group on Statistics of Private Consumption Expenditure*

Den 16—20 november 1959 sammanträdde i Genève Europeiska statistikerkonferensens arbetsgrupp för statistik över privata konsumtionsutgifter. Konferensen bevistades av representanter från 19 europeiska länder. Dessutom deltog observatörer från flera internationella organisationer, nämligen OEEC, WHO, ISI, ILO samt EEC (Europeiska ekonomiska gemenskapen). Från Sverige deltog förste aktuarien Arne Näverfelt,

socialstyrelsen, och förste aktuarien Bengt Pettersson, konjunkturinstitutet.

Till grund för diskussionerna låg en inom ECE:s sekretariat utarbetad promemoria rörande behoven av statistik över den privata konsumtionen, definitioner och avgränsningsfrågor, klassificeringsproblem, behov av och krav på statistik över den privata konsumtionen inom olika hushållskategorier, metoder för insamling av statistik på området samt hur man lämpligen bör prioritera arbetet med att få fram en konsumtionsstatistik. Gruppens arbete skulle utmynna i ett förslag till europeiskt program för statistik över den privata konsumtionen.

På grund av tidsbrist kunde arbetsgruppen ej slutbehandla mer än de båda första punkterna (behoven, definitioner och avgränsningsfrågor). Klassificeringsproblemen var föremål för omfattande diskussion men hann ej slutbehandlas i deras helhet. Till följd härav *föreslog arbetsgruppen* att återstående frågor skulle upptas till behandling vid ett sammanträde 1960—1961 då problem rörande hushållsundersökningar även skulle diskuteras.

Från resultaten av arbetsgruppens diskussioner kan följande nämnas. Gruppen rekommenderade sådan klassifikation av den offentliga sektorns löpande utgifter för varor och tjänster att de utgifter som helt eller delvis avser varor och tjänster konsumerade av hushållen särredovisas. Detta innebär en särredovisning av det offentligas utgifter för hälsovård, undervisning etc. och skulle medföra ökade möjligheter för jämförelser mellan olika länder av levnadsnivån och dess förändringar. Av institutionella skäl föreligger nämligen stora olikheter mellan länderna i sättet för finansiering av hälsovård, undervisning m. m. och följaktligen även olikheter i avgränsningen av den privata konsumtionen.

Arbetsgruppen rekommenderade vidare studium av behandlingen i nationalräkenskapen av privata institutioner som ej har något vinstsyfte. Kritik framfördes bl. a. från norskt håll att dessa institutioners förbrukning av varor och tjänster räknas till privat konsumtion.

Större delen av mötet ägnades åt problemen rörande klassificeringen av den privata konsumtionen. FN:s förslag till klassificering granskades ingående och flera revisioner föreslogs. I första hand ledde dock diskussionen till att konsumtionsgrupperna i FN:s system delades upp i ytterligare undergrupper. Som huvudsaklig riktpunkt hade man dels att konsekvent särskilja varor från sådana tjänster som i de östeuropeiska länderna ej räknas in i produktionen och därför ej heller i konsumtionen. Reparationstjänster skulle därvid i enlighet med vad som föreslogs från svensk sida redovisas under respektive varugrupper och ej sammanföras till en särskild grupp. Därjämte skulle så långt möjligt varaktiga varor särskiljas från icke-varaktiga varor. Kraven från bl. a. svensk sida, att klassificeringen skall göras så att det bleve möjligt att utläsa från vilka näringsgrenar konsumtionsvarorna och -tjänsterna kommer, stötte på motstånd från en majoritet av länderna på ett flertal punkter när de konkreta klassificeringsproblemen diskuterades.

B. P.

Andra europeiska statistiska möten: *Other European Statistical Meetings:*

Expertmöte i Genève angående efterfrågan på jordbruksprodukter

Meeting in Geneva on Demand for Agricultural Products

Under tiden 31 augusti—4 september sammanträdde i Genève en expertgrupp, som sysslar med efterfrågeproblem på jordbrukets område. Initiativtagare till dessa möten är ECE i samarbete med FAO, vilka organisationer år 1957 vid ett informellt sammanträffande med experter från ett fåtal stater lade grunden för gruppens arbete. Intresset för den teoretiska efterfrågeanalysen och för de praktiskt användbara resultat, som denna kan lämna, synes ha vuxit betydligt under senare år i flera länder. I år deltog experter från sjutton stater, varav fem länder öster om järnridån. Dessutom deltog representanter för olika

internationella organisationer, bl. a. OEEC, GATT och IFAP. Från Sverige deltog byråchefen Lars Juréen, statens jordbruksnämnd.

Till grund för diskussionerna inom gruppen låg bl. a. en omfattande undersökning, baserad på resultaten från ett femtiotal hushållsundersökningar från efterkrigstiden i olika länder. Undersökningen, som utförts inom ECE/FAO:s sekretariat, bestod dels av en beskrivning av de olika hushållsundersökningarna och en redovisning av grundmaterialet i dessa, dels en analys av efterfrågans känslighet för inkomstförändringar med utgångspunkt från uppgifterna om såväl utgifter som kvantiteter av konsumerade livsmedel för vart och ett av de undersökta länderna. Undersökningen föranledde diskussion av en rad teoretiska problem, sammanhängande med bl. a. valet av förklarande variabler, efterfrågefunktionens form (linear, logaritmiskt linear eller icke linear) etc. Det underströks från flera håll att efterfrågefunktionerna borde vara tillräckligt enkla för att tillåta analys av inflytandet av andra förklarande variabler än inkomsten, t. ex. hushållsstorlek, hushållstyper, socialgrupper etc. Inom gruppen framhölls bl. a. att effekten av andra variabler än den totala inkomsten (alt. totala konsumtionsutgiften) kunde elimineras med tillämpning av kovariansanalys. Man skulle vidare bl. a. få möjlighet att bestämma vissa enkla konsumtionsenhetsskalor för olika slag av livsmedel.

Ganska ingående diskussioner fördes beträffande värdet av »statiska» inkomstelasticiteter (erhållna från budgetdata) jämfört med »dynamiska» inkomstelasticiteter (erhållna ur tidsserier). Man var på det klara med att om man använde sig av statiska koefficienter så borde kontroller göras av resultaten mot de verkliga förändringarna i konsumtionen under tidigare år. Det är emellertid uppenbart att stora svårigheter föreligger att tillfredsställande eliminera trendeffekten av sociala och andra ekonomiska faktorer än inkomsten. Ett närmare studium av detta ansågs skulle komma att lämna resultat, som kunde variera från vara till vara och från land till land.

Av det antal mer eller mindre omfattande undersökningar, som under året utförts av gruppens medlemmar och som presenterades vid mötet, fäste man sig bl. a. vid en undersökning, utförd av den engelske representanten J. A. C. Brown, Cambridge. I denna undersökning hade priselasticiteterna för olika slag av livsmedel i England bestämts på grundval av den engelska konsumtionsundersökning, som sedan ett antal år utföres månad för månad. Säsongvariationer och årliga förändringar i efterfrågan hade elimineras med användning av bl. a. kovariansteknik. Undersökningen har värde inte minst med tanke på att årliga tidsserier efter kriget (eller rättare sagt efter ransoneringarnas avveckling i de olika länderna) ännu i åtskilliga fall omfattar alltför korta perioder för att kunna användas i efterfrågeanalysen. Med andra ord har man i England i den tillämpade efterfrågeanalysen icke behövt vänta på att data från ett tillräckligt antal år förelegat. Det kan tilläggas att den använda eller annan liknande teknik givetvis kan tillämpas även vid ett studium av månatliga tidsseriedata eller kvartalsdata från marknadsstatistik, i de länder och för de varor, där sådana data föreligger. Tyvärr är emellertid statistiken på detta område ännu så länge i många länder alltför bristfällig för att man på denna väg skall kunna nå tillfredsställande resultat.

Vid mötet genomgicks vidare den faktiska produktions- och konsumtionsutvecklingen under senare år vara för vara i de olika staterna. På begäran av sekretariatet beslöts att experterna för de olika länderna skulle bidraga med att före årets slut till sekretariatet inlämna resultat från de prognoser rörande konsumtionsutvecklingen, som kunde komma att utformas i de olika länderna för tiden omkring år 1965, med fördelning på huvudgrupper av livsmedel såsom cerealier, kött och fläsk, mjölk och mejeriprodukter etc. Avsikten är att dessa resultat skall publiceras genom sekretariatets försorg någon gång under år 1960.

L. J.

Arbetsgrupp för skogs- och skogsproduktsstatistik

Joint FAO/ECE Working Party on Forest and Forest Products Statistics

FAO/ECE gemensamma arbetsgrupp för statistik rörande skog och skogens produkter sammanträdde under tiden 7—11 december 1959 i Genève. I detta möte, som var gruppens tredje, deltog representanter från Belgien, Finland, Frankrike, Förbundsrepubliken Tyskland, Förenta staterna, Italien, Jugoslavien, Canada, Nederländerna, Norge, Schweiz, Sovjetunionen, Storbritannien, Sverige, Tjeckoslovakien samt Österrike. *Från svensk sida deltog aktuarie Olof* Rönöberg, kommerskollegium.

På programmet för mötet stod bl. a. frågan om statistik över skogsinvesteringar. I anslutning härtill hade av en expertgrupp framlagts ett kontosystem för skogsbruket. Den diskussion som fördes rörde sig främst kring två huvudfrågor, nämligen kontoindelning för enskilda skogsföretags räkenskaper och skogsbrukets totala investeringsverksamhet. Frågan skulle vidare utredas av särskilda expertgrupper.

En annan fråga som debatterades var »end-use»-statistik för skogsprodukter. Som underlag för diskussionen låg här av en expertgrupp utarbetade utkast till scheman för klassificering på varor och sektorer. Avsikten är att dessa scheman skall i reviderad form sändas ut till olika länder, då de kan vara till ledning vid planläggning av »end-use»-statistik. För att erhålla en uppfattning om i vilken utsträckning sådan statistik för närvarande utarbetas, skulle arbetsgruppens sekretariat insamla uppgifter härom.

Bland övriga punkter på programmet kan nämnas förslag till riktlinjer för redovisning av skogsbrandsstatistik. Detta gäller främst olika slag av kostnader och skador vid skogsbränder.

Arbetsgruppen diskuterade vidare vissa definitioner och uppdelningar beträffande massaved samt hack och flis.

O. R.

Personalnotiser

Personal Notes

Otto Zetterberg

Byråchefen Otto Zetterberg avgår vid januari månads utgång med pension från sin tjänst i statistiska centralbyrån.

Efter filosofisk ämbetsexamen i Uppsala 1918 och ett års arbete i kristidsorganen tog Zetterberg under 1919 anställning först i riksförsäkringsanstalten och sedan i statistiska centralbyrån. Det var ännu rätt vanligt att börja en karriär som statstjänsteman med samtidig halvtidsanställning i två verk. Han övergick dock redan 1922 helt till centralbyrån, där han utnämndes till aktuarie från den 1/10 1935. Zetterbergs arbete i centralbyrån har varit förlagt till såväl jordbruksstatistiska och befolkningsstatistiska avdelningarna som biblioteket och kansliet, men det är dock jordbruksstatistiken som han framförallt ägnat sina krafter. Hans stora erfarenhet på detta område togs snart i anspråk utanför centralbyrån. Med tjänstledighet från centralbyrån från juli 1938 anställdes han först hos 1938 års jordbruksutredning och därefter från november 1939 hos statens livsmedelskommission och dess efterföljare statens jordbruksnämnd, dit en stor del av jordbruksstatistiken vid krigsutbrottet blivit överförd. I kommissionen och nämnden ledde han som byråchef den långa rad av statistiska inventeringar och andra utredningar, som krävdes i ett krisläge såsom det dåvarande. Zetterberg var under sin tid i livsmedelskommissionen även dess personalchef.

När statens jordbruksnämnd inrättades 1950 såsom permanent organ i jordbruksekonomiska frågor, uppstod frågan om jordbruksstatistikens förläggning. 1948 års statistikutredning (prof. Wahlund) föreslog att jordbruksnämndens statistiska avdelning i huvudsak skulle överflyttas till centralbyrån, och det blev också statsmakternas beslut. Härmed blev Otto Zetterberg återbördad till sitt gamla ämbetsverk i juli 1951.

I den utvidgade jordbruksstatistiska avdelningen väntade honom stora uppgifter. Under hans tid som chef för den-

Byråchef Otto Zetterberg

na avdelning har sålunda genomförts vittgående omläggningar av jordbruksstatistiken, såväl i fråga om metodik som omfattning. Sedan 1950 har exempelvis vid de årliga jordbruksstatistiska undersökningarna tillämpats modern samplingsteknik, som gjort det möjligt att få resultaten snabbare och billigare än vid totalundersökningar och ändå erhålla god säkerhet. Beträffande skördestatistiken har under 1950-talet omfattande provundersökningar genomförts för att utforma metoder för uppskattningar av skörden på objektiv grund. I stället för tidigare subjektiva uppskattningar baserade på främst okulär bedömning har de nya metoderna inneburit att skörden bestämts på slumpmässigt utplacerade provytor. På grundval därav har objektiva skattningar av skörden per hektar kunnat göras och precisionen i skattningarna beräknas.

Under Zetterbergs ledning och med hushållningssällskapens intresserade medverkan har denna såvitt man kan se lyckliga kombination av statistisk teori och praktiskt arbete fört till allt bättre resultat och kan tänkas bli den definitiva formen för skördestatistiken.

Under det sista året av sin tjänst har han innehaft uppdraget att vara överdirektörens ställföreträdare.

Otto Zetterbergs gärning i statistiska centralbyrån har varit präglad av lugn, säkerhet, gediget arbete och gott omdöme. Den har bidragit till att lägga en god grund för ämbetsverkets vidare utveckling, inte minst genom de goda och nära kontakter som kommit att råda med statistikkonsumenterna på jordbruksstatistikens område.

* *
*

Till byråchef i statistiska centralbyrån har Kungl. Maj:t den 27 febr. 1959 utnämnt fil. lic. Knut Medin, e. o. byråchef i statens pris- och kartellnämnd. Han efterträder Otto Zetterberg som chef för jordbruksstatistiska avdelningen och som överdirektörens ställföreträdare och tillträder tjänsten den 1 februari 1960.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Togo TOG-48-A

Organiserande av statistisk centralbyrå. Tre månader. Avge rekommendationer till landets regering rörande upprättandet och organiserandet av en statistisk centralbyrå samt rörande samordningen inom en sådan verksamhet av det statistiska material som insamlas av statsdepartementen, uppläggandet av statistiska serier som erfordras med hänsyn till landets ekonomiska utveckling, tillämpningen av moderna metoder för insamling av statistiska data och utbildningen av erforderlig personal. Franska, kunskaper i engelska önskvärda. 5 februari.

Togo TOG-48-B

Nationalräkenskaper. Tre månader. Göra en inventering av existerande statistiska och ekonomiska data med sikte på upprättandet av ett system för nationalräkenskaper. Avge rekommendationer till landets regering rörande erforderliga, ytterligare åtgärder på området. Experten bör om möjligt ha erfarenhet av upprättandet av nationalräkenskaper från underutvecklade länder, helst i Afrika. Franska. 5 februari.

Guinea GUI-46-A, *Demografisk statistik* — se GUI-46-B, Statistisk Tidskrift nr 10/1959.

Laos LAO-46-A, *Folkräkning* — se Stat. t. nr 12/1959.

Venezuela VEN-46-C, *Folkräkningskartografi* — se Stat. t. nr 11/1959.

Kambodja CAM-46-D, *Folkräkning* — se Stat. t. nr 12/1959.

Marocko MOR-47-A, *Ekonomisk statistik* — se Stat. t. nr 10/1959.

Indien IND-48-A, *Statistisk utbildning och träning* — se Stat. t. nr 9/1959.

Indien IND-48-B, *Statistisk kvalitetskontroll* — se Stat. t. nr 9/1959.

Förenade Arabrepubliken (Egypten) UAR-48-B, *Statistik (teoretisk och tillämpad statistik samt statistisk kvalitetskontroll)* — se Stat. t. nr 6/1959.

Indien IND-48-M, *Ekonometriker* — se Stat. t. nr 9/1959.

Irak IRAQED 14 (Unesco), *Undervisningsstatistik* — se Stat. t. nr 11/1959.

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 62.

Larger commercial enterprises

1 Number of employees

Income

2 Gross profit
3 Sundry
4 Total

Expenditure and net profit

5 Interest
6 Depreciation
7 Taxes
8 Pension funds
9 Sundry
10 Net profit
11 Total

Gross profit account

12 Sales proceeds
13 Added: Inventories at end of accounting period
14 Total
15 Deducted: Inventories at beginning of accounting period
16 Purchase of goods
17 Expenses
18 Excise duty
19 Total
20 Gross profit

Other data

21 Investments in plant and equipment
22 Inventories; variation in value
23 Inventories; variation in volume (rough estimate)
24 Wages and salaries
25 Rent
26 Costs of pension and pension insurance
27 Paid dividends
28 Declared dividends

Beställningstrafiken med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik med lastbil för november månad 1959.

Sysselsättningen — räknat i använd tid per bil och månad i all trafik — utvisade för november månad i år jämfört med föregående redovisningsmånad (augusti) en ökning från 182 till 189 timmar. Härigenom har siffran för november 1959 kommit att ligga 8 enheter högre än motsvarande månad föregående år. I realiteten har dock efterfrågan på bilar varit ännu större än vad siffrorna utvisar beroende på att ett större antal bilar satts in i trafiken; november 1958 var antalet 21 549 och november 1959 22 227 — en ökning med 678 bilar.

Frakten vid körning enligt timtaxa/timtariff uppvisar en fortgående stegring. Från februari till augusti steg frakten med kronor 1,14. Denna kraftiga ökning torde till största delen bero på att nya högre taxor börjat tillämpas under året.

Även frakten per körd kilometer vid körning efter kilometertaxa/kombinerad tariff har under året ökat, vilket även det till största delen torde bero på de nya taxorna. Ökningen under året har varit 6 öre — från 111 öre i februari till 117 öre i november. Däremot har frakten per godstonkilometer varit lägre än under 1958 beroende bl. a. på att medelbärigheten uppvisar en kraftigare ökning i år. Ökningen var för 1958 0,13 ton mot 0,19 ton i år.

B. Thn

Kommunalskatterna år 1960

Local Taxes

En tabell över skatteunderlaget och den kommunala utdebiteringen för år 1960 har uppgjorts i statistiska centralbyrån. Tabellen innehåller preliminära uppgifter för de särskilda städerna och landskommunerna (inkl. köpingarna) om skatteunderlaget samt om utdebiteringen per skattekrona, dels enbart till borgerlig kommun, dels sammanlagt till kommun (borgerlig såväl som kyrklig), landsting och tingslag. Uppgifterna om utdebiteringen avser de skattesatser, efter vilka 1960 års preliminära kommunalskatter har beräknats. Tabellen, som föreligger i stencil, kan rekvireras från centralbyrån. Utförligare uppgifter om skatteunderlag och utdebitering för innevarande år kommer att publiceras i Årsbok för Sveriges kommuner 1960.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Järn och metaller samt arbeten därav (100 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
	1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
			absolut	%
1 Antal anställda	14 097	14 242	+ 145	+ 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	59,6	54,7	— 4,9	— 8
3 Övriga intäkter	14,0	16,4	+ 2,4	+ 17
4 Summa	73,6	71,1	— 2,6	— 3
Kostnader och vinst				
5 Räntor	15,7	16,0	+ 0,3	+ 2
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	8,4	9,8	+ 1,4	+ 17
7 Skatter samt investeringsavgift	17,9	14,8	— 3,2	— 18
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	8,4	11,5	+ 3,0	+ 36
9 Övriga kostnader	9,8	7,1	— 2,7	— 28
10 Redovisad vinst	13,3	11,9	— 1,4	— 10
11 Summa	73,6	71,1	— 2,6	— 3
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	2 363,0	2 382,5	+ 19,5	+ 1
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	204,9	193,5	— 11,4	— 6
14 Summa	2 567,9	2 576,0	+ 8,1	+ 0
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	201,5	204,9	+ 3,4	+ 2
16 Inköp av varor	1 975,7	1 980,4	+ 4,7	+ 0
17 Omkostnader	330,3	335,4	+ 5,2	+ 2
18 Försäljningsskatt	0,8	0,6	— 0,1	— 18
19 Summa avgående poster	2 508,3	2 521,4	+ 13,1	+ 1
20 Bruttovinst	59,6	54,7	— 4,9	— 8
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	14,6	24,7	+ 10,2	+ 70
22 Lagervärdeförändring	+ 17,4	— 10,0	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 21,3	+ 4,1	.	.
24 Lön till anställda	203,1	217,0	+ 13,9	+ 7
25 Lokalhyror	7,0	7,6	+ 0,5	+ 8
26 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	8,4	9,4	+ 1,0	+ 12
27 Betald utdelning	6,4	6,5	+ 0,1	+ 2
28 Beslutad utdelning	6,5	7,5	+ 0,9	+ 14

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Larger commercial enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Partihandel *Wholesale trade*

Bilar (36 företag) *Motor cars*				Bränsle, oljor, byggnadsmaterial (31 företag) *Combustibles, oils and greases, construction materials*				
1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		
		absolut	%			absolut	%	
7 750	8 691	+ 941	+ 12	8 772	8 974	+ 202	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
61,7	63,6	+ 1,9	+ 3	74,5	51,2	— 23,3	— 31	2
14,9	15,6	+ 0,7	+ 5	6,2	7,7	+ 1,5	+ 24	3
76,6	79,2	+ 2,6	+ 3	80,7	58,9	— 21,8	— 27	4
9,1	12,2	+ 3,1	+ 34	11,8	12,5	+ 0,7	+ 6	5
4,7	6,2	+ 1,5	+ 33	37,8	38,0	+ 0,3	+ 1	6
29,5	27,5	— 2,0	— 7	12,3	3,0	— 9,3	— 76	7
0,8	1,6	+ 0,8	+ 99	10,6	10,3	— 0,3	— 3	8
13,3	11,3	— 1,9	— 15	5,1	4,8	— 0,3	— 6	9
19,2	20.4	+ 1,2	+ 6	3,1	[1] — 9,7	[1] — 12,8	[1] —415	10
76,6	79,2	+ 2,6	+ 3	80,7	58,9	— 21,8	— 27	11
1 371,5	1 447,3	+ 75,8	+ 6	2 642,6	2 691,5	+ 48,9	+ 2	12
120,3	178,1	+ 57,8	+ 48	247,0	219,9	— 27,1	— 11	13
1 491,8	1 625,4	+133,6	+ 9	2 889,6	2 911,4	+ 21,8	+ 1	14
146,8	120,3	— 26,5	— 18	241,3	247.0	+ 5,7	+ 2	15
1 045,9	1 208,8	+162,9	+ 16	1 801,2	1 630,3	—170,9	— 9	16
168,8	167,5	— 1,3	— 1	303,4	334,9	+ 31,5	+ 10	17
68,6	65,2	— 3,4	— 5	469,2	648,0	+178,8	+ 38	18
1 430,1	1 561,8	+131,7	+ 9	2 815,0	2 860,2	+ 45,1	+ 2	19
61,7	63,6	+ 1,9	+ 3	74,5	51,2	— 23,3	— 31	20
27,8	28,3	+ 0,5	+ 2	76,5	107.4	+ 30,9	+ 40	21
—26,5	+ 57,8	.	.	+ 10,5	— 24,6	.	.	22
—25,7	+ 65,5	.	.	+ 68,6	— 5,2	.	.	23
111,1	123,1	+ 12,0	+ 11	125,7	136,2	+ 10,5	+ 8	24
5,7	6,3	+ 0,6	+ 10	15,6	16,8	+ 1,2	+ 8	25
2,7	2,5	— 0,2	— 8	3,0	2,9	— 0,2	— 5	26
9,4	18,7	+ 9,3	+ 98	3,0	3,1	+ 0,1	+ 3	27
18,7	13,8	— 4,9	— 26	3,1	3,1	+ 0,1	+ 2	28

[1] Ett av företagen har redovisat en större förlust år 1958.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Trävaror, snickeriarbeten, pappersmassa m. m. (24 företag) *Timber, wood products, wood pulp, etc.*			
		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
				absolut	%
1	Antal anställda	1 749	1 685	— 64	— 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	5,6	3,1	— 2,5	— 45
3	Övriga intäkter	2,0	2,6	+ 0,6	+ 28
4	Summa	7,7	5,7	— 1,9	— 25
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	1,7	1,6	— 0,1	— 6
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,6	1,1	— 0,4	— 26
7	Skatter samt investeringsavgift	1.5	0.5	— 1,0	— 65
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,4	0,5	+ 0,0	+ 10
9	Övriga kostnader	1,5	0,8	— 0,8	— 49
10	Redovisad vinst	0,9	1,2	+ 0,3	+ 31
11	Summa	7,7	5,7	— 1,9	— 25
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	299,5	259,3	— 40,2	— 13
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	19,4	19,3	— 0,1	— 0
14	Summa	318,9	278,7	— 40,2	— 13
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	22,4	19,4	— 3,1	— 14
16	Inköp av varor	253,4	219,8	— 33,7	— 13
17	Omkostnader	37,4	36,4	— 1,0	— 3
18	Försäljningsskatt	—	—	—	—
19	Summa avgående poster	313,3	275,5	— 37,7	— 12
20	Bruttovinst	5,6	3,1	— 2,5	— 45
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,8	2,4	— 0,5	— 16
22	Lagervärdeförändring	— 2,6	— 0,8	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	— 2,4	+ 0,8	.	.
24	Lön till anställda	21,5	21,8	+ 0,4	+ 2
25	Lokalhyror	0,4	0,5	+ 0,1	+ 13
26	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,8	0,8	+ 0,0	+ 2
27	Betald utdelning	0,1	0,1	— 0,0	— 7
28	Beslutad utdelning	0,1	0,2	+ 0,1	+ 38

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Papp och papper samt arbeten därav, kontors- och förlagsartiklar jämte kontorsmaskiner (23 företag)[1]				Livsmedel (53 företag) *Groceries and food*				
1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		
		absolut	%			absolut	%	
3 118	3 272	+ 154	+ 5	7 945	8 076	+ 131	+ 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
27,3	27,6	+ 0,3	+ 1	27,7	27,5	— 0,2	— 1	2
3,8	3,8	— 0,1	— 2	6,0	6,9	+ 0,9	+ 15	3
31,2	31,4	+ 0,2	+ 1	33,7	34,3	+ 0,7	+ 2	4
1,7	1,9	+ 0,2	+ 12	8,3	9,7	+ 1,4	+ 17	5
2,5	2,3	— 0,2	— 10	9,3	11,4	+ 2,1	+ 23	6
12,0	9,1	— 2,9	— 24	5,7	4,7	— 1,0	— 18	7
5,2	8,7	+ 3,6	+ 69	5,1	3,3	— 1,8	— 35	8
1,0	1,2	+ 0,3	+ 28	1,6	2,1	+ 0,6	+ 36	9
8,9	8,2	— 0,7	— 8	3,7	3,1	— 0,6	— 16	10
31,2	31,4	+ 0,2	+ 1	33,7	34,3	+ 0,7	+ 2	11
409,2	421,9	+ 12,7	+ 3	1 575,3	1 673,0	+ 97,7	+ 6	12
25,6	28,3	+ 2,7	+ 11	69,3	70,8	+ 1,5	+ 2	13
434,8	450,2	+ 15,5	+ 4	1 644,6	1 743,8	+ 99,2	+ 6	14
17,5	25,6	+ 8,1	+ 46	73,6	69,3	— 4,3	— 6	15
319,5	319,9	+ 0,4	+ 0	1 375,6	1 473,3	+ 97,7	+ 7	16
70,3	77,1	+ 6,7	+ 10	167,7	173,7	+ 6,0	+ 4	17
0,1	0,1	— 0,0	— 6	—	—	—	—	18
407,5	422,7	+ 15,2	+ 4	1 616,9	1 716,3	+ 99,4	+ 6	19
27,3	27,6	+ 0,3	+ 1	27,7	27,5	— 0,2	— 1	20
3,7	5,5	+ 1,8	+ 48	18,2	26,1	+ 7,9	+ 43	21
+ 8,1	+ 2,7	.	.	— 4,3	+ 1,5	.	.	22
+ 6,8	+ 4,4	.	.	+ 1,1	+ 2,8	.	.	23
44,8	49,0	+ 4,2	+ 9	95,8	100,7	+ 4,9	+ 5	24
2,4	2,6	+ 0,2	+ 7	3,6	3,9	+ 0,3	+ 7	25
1,0	1,1	+ 0,1	+ 8	3,0	3,3	+ 0,3	+ 10	26
4,7	4,7	+ 0,0	+ 1	3,1	2,1	— 1,0	— 31	27
4,7	4,7	— 0,0	— 0	2,1	2,0	— 0,2	— 8	28

[1] *Paper and its products; stationery, office supplies and office machines.*

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
	Textil- och beklädnadsvaror (30 företag) *Textile products, clothing*			
	1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
			absolut	%
1 Antal anställda	2 753	2 760	+ 7	+ 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	8,2	9,6	+ 1,4	+ 16
3 Övriga intäkter	4,5	4,8	+ 0,3	+ 6
4 Summa	12,8	14,4	+ 1,6	+ 13
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,7	2,6	— 0,1	— 3
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,2	1,0	— 0,2	— 13
7 Skatter samt investeringsavgift	3,1	2,6	— 0,4	— 14
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,2	2,2	+ 2,0	[1] —
9 Övriga kostnader	1,3	3,6	+ 2,2	+169
10 Redovisad vinst	4,3	2,4	— 1,9	— 44
11 Summa	12,8	14,4	+ 1,6	+ 13
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	323,7	328,2	+ 4,5	+ 1
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	35,6	33,9	— 1,8	— 5
14 Summa	359,4	362,1	+ 2,7	+ 1
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	29,5	35,6	+ 6,2	+ 21
16 Inköp av varor	266,1	258,1	— 8,0	— 3
17 Omkostnader	55,5	58,7	+ 3,2	+ 6
18 Försäljningsskatt	0,0	0,0	+ 0,0	+ 18
19 Summa avgående poster	351,1	352,5	+ 1,3	+ 0
20 Bruttovinst	8,2	9,6	+ 1,4	+ 16
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1,5	1,7	+ 0,1	+ 10
22 Lagervärdeförändring	+ 6,2	— 1,8	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 7,6	— 2,0	.	.
24 Lön till anställda	31,5	32,8	+ 1,4	+ 4
25 Lokalhyror	1,2	1,3	+ 0,1	+ 6
26 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,3	1,0	— 0,3	— 20
27 Betald utdelning	2,2	2,2	+ 0,0	+ 2
28 Beslutad utdelning	2,2	2,0	— 0,3	— 12

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Hudar och skinn, läder, gummivaror o. d. (9 företag) *Hides and furs, leather, rubber products, etc.*				Färger, kemisk-tekniska artiklar o. d. (21 företag) *Colours, chemicals, chemical products, etc.*				
1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		
		absolut	%			absolut	%	
639	613	— 26	— 4	2 674	2 676	+ 2	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
1,0	1,4	+ 0,4	+ 46	16,5	10,8	— 5,7	— 35	2
[1] 2,3	1,0	— 1,3	— 56	1,0	1,6	+ 0.6	+ 59	3
3,2	2,4	— 0,8	— 26	17,5	12.4	— 5,1	— 29	4
0,7	1,0	+ 0,2	+ 31	1,9	2,3	+ 0,4	+ 22	5
0,2	0,2	+ 0,0	+ 17	2,0	2,2	+ 0,2	+ 10	6
0,3	0,3	+ 0,0	+ 16	2,7	2,7	— 0,0	— 1	7
—	—	—	—	7,9	2,3	— 5,6	— 71	8
0,5	0,7	+ 0,3	+ 60	1,1	1,1	+ 0,0	+ 3	9
1,6	0,2	— 1,4	— 89	1,9	1,9	— 0,1	— 3	10
3,2	2,4	— 0,8	— 26	17,5	12,4	— 5,1	— 29	11
70,3	69,3	— 1,0	— 1	507,3	520,4	+ 13,1	+ 3	12
4,9	4,5	— 0,4	— 8	26,9	28,1	+ 1,1	+ 4	13
75,2	73,9	— 1,3	— 2	534,3	548,5	+ 14,2	+ 3	14
5,6	4,9	— 0,7	— 12	22,2	26,9	+ 4,8	+ 21	15
60,7	60,1	— 0,5	— 1	423,5	433,8	+ 10,3	+ 2	16
8,0	7,4	— 0,5	— 7	65,3	68,5	+ 3,2	+ 5	17
—	—	—	—	6,8	8,5	+ 1,7	+ 24	18
74,2	72,5	— 1,8	— 2	517,8	537,7	+ 19,9	+ 4	19
1,0	1,4	+ 0,4	+ 46	16,5	10,8	— 5,7	— 35	20
1,2	0,5	— 0,7	— 59	2,1	2,9	+ 0,8	+ 40	21
— 0,7	— 0,4	.	.	+ 4,8	+ 1,1	.	.	22
— 0,8	— 0,8	.	.	+ 0,7	+ 5,6	.	.	23
7,0	7,1	+ 0,1	+ 2	33,6	35,3	+ 1,7	+ 5	24
0,2	0,3	+ 0,1	+ 29	2,4	2,6	+ 0,2	+ 7	25
0,2	0,2	+ 0,0	+ 7	1,0	0,9	— 0,0	— 3	26
0,2	0,2	— 0,0	— 10	1,1	1,1	+ 0,0	+ 4	27
0,2	0,2	— 0,0	— 11	1,1	1,1	— 0,0	— 2	28

[1] Häri ingår en vinst vid avyttring av materiella tillgångar uppgående till 1,6 milj. kr.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Utsädes-, spannmåls- och fröhandel (13 företag) *Seed and grain*			
		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
				absolut	%
1	Antal anställda	1 625	1 681	+ 56	+ 3
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	8,2	9,3	+ 1,1	+ 14
3	Övriga intäkter	2,3	2,9	+ 0,6	+ 26
4	Summa	10,5	12,2	+ 1,7	+ 16
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	4,7	5,2	+ 0,5	+ 11
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,4	2,9	+ 0,5	+ 21
7	Skatter samt investeringsavgift	1,5	1,5	+ 0,0	+ 3
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,5	0,8	+ 0,3	+ 50
9	Övriga kostnader	0,6	0,7	+ 0,2	+ 26
10	Redovisad vinst	0,9	1,1	+ 0,2	+ 28
11	Summa	10,5	12,2	+ 1,7	+ 16
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	284,3	307,7	+ 23,4	+ 8
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	33,3	31,2	— 2.1	— 6
14	Summa	317,5	338,9	+ 21,4	+ 7
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	33,9	33,3	— 0,6	— 2
16	Inköp av varor	245,6	265,1	+ 19,5	+ 8
17	Omkostnader	29,8	31,2	+ 1,4	+ 5
18	Försäljningsskatt	—	—	—	—
19	Summa avgående poster	309,3	329,6	+ 20,3	+ 7
20	Bruttovinst	8,2	9,3	+ 1,1	+ 14
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	3,1	6,4	+ 3,3	+ 108
22	Lagervärdeförändring	— 0,3	— 2,1	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 4,9	— 1,4	.	.
24	Lön till anställda	19,5	21,0	+ 1,5	+ 8
25	Lokalhyror	0,4	0,4	— 0,0	— 2
26	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,5	0,6	+ 0,1	+ 15
27	Betald utdelning	0,7	0,7	+ 0,0	+ 2
28	Beslutad utdelning	0,7	0,7	—	—

Larger commercial enterprises (cont.)

Partihandel *Wholesale trade*

Jordbrukskooperativa inköps- och försäljningsföreningar (22 föreningar) *Farm products and farm supplies (cooperative enterprises)*				Blandade eller ej specificerade varuslag (28 företag) *Nonspecified branches*				
1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		
		absolut	%			absolut	%	
4 407	4 462	+ 55	+ 1	2 925	2 766	— 159	— 1	
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
29,7	33,0	+ 3,3	+ 11	10,0	7,3	— 2,7	— 27	2
23,8	24,6	+ 0,8	+ 4	4,2	4,4	+ 0,2	+ 5	3
53,5	57,6	+ 4,1	+ 8	14,2	11,7	— 2,5	— 17	4
34,6	31,7	— 3,0	— 9	2,9	3,1	+ 0,1	+ 5	5
11,8	15,2	+ 3,4	+ 29	2,2	2,3	+ 0,1	+ 6	6
3,9	3,1	— 0,8	— 20	2,9	1,9	— 1,0	— 33	7
0,7	1,9	+ 1,2	+171	1,5	0,9	— 0,6	— 39	8
0,5	2,8	[1] + 2,3	+464	2,0	1,3	— 0,7	— 37	9
1,9	2,9	+ 1,0	+ 53	2,6	2,2	— 0,5	— 17	10
53,5	57,6	+ 4,1	+ 8	14,2	11,7	— 2,5	— 17	11
1 725,3	1 737,3	+ 11,9	+ 1	711,0	604,9	— 106,1	— 15	12
143,0	120,1	— 22,9	— 16	31,9	33,1	+ 1,2	+ 4	13
1 868,3	1 857,4	— 10,9	— 1	742,9	638,0	— 104,9	— 14	14
181,1	143,0	— 38,1	— 21	28,7	31,9	+ 3,3	+ 11	15
1 577,2	1 588,3	+ 11,1	+ 1	634,3	534,9	— 99,4	— 16	16
80,3	93,1	+ 12,8	+ 16	69,9	63,8	— 6,1	— 9	17
—	—	—	—	0,1	0,1	+ 0,0	+ 1	18
1 838,6	1 824,4	— 14,2	— 1	732,9	630,7	— 102,2	— 14	19
29,7	33,0	+ 3,3	+ 11	10,0	7,3	— 2,7	— 27	20
18,8	43,1	+ 24,3	+129	3,7	3,9	+ 0,2	+ 5	21
— 40,6	— 21,6	.	.	+ 3,3	+ 1,2	.	.	22
— 24,8	— 12,7	.	.	+ 3,1	+ 1,3	.	.	23
47,8	50,0	+ 2,2	+ 5	35,8	36,0	+ 0,2	+ 1	24
1,5	1,7	+ 0,2	+ 12	1,5	1,6	+ 0,1	+ 6	25
2,4	2,5	+ 0,1	+ 4	1,3	1,5	+ 0,2	+ 15	26
0,2	0,3	+ 0,0	+ 17	1,1	1,2	+ 0,1	+ 8	27
0,3	0,1	— 0,1	— 48	1,2	1,2	— 0,0	— 0	28

[1] Avsättningar till investeringsfonder ökade med 1,4 milj. kr.

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Partihandel *Wholesale trade*			
		Samtliga branscher (390 företag) *Total*			
		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
				absolut	%
1	Antal anställda	58 454	59 898	+ 1 444	+ 2
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2	Bruttovinst	330,0	299,0	— 30,9	— 9
3	Övriga intäkter	85,0	92,3	+ 7,3	+ 9
4	Summa	415,0	391,3	— 23,7	— 6
	Kostnader och vinst				
5	Räntor	95,9	99,7	+ 3,9	+ 4
6	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	83,9	92,8	+ 8,8	+ 10
7	Skatter samt investeringsavgift	93,2	71,7	— 21,5	— 23
8	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	41,2	43,8	+ 2,6	+ 6
9	Övriga kostnader	38,3	37,6	— 0,7	— 2
10	Redovisad vinst	62,5	45,8	— 16,7	— 27
11	Summa	415,0	391,3	— 23,7	— 6
	Beräkning av bruttovinsten				
12	Försäljningsintäkt m. m.	12 282,8	12 443,3	+ 160,4	+ 1
13	Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	962,2	960,9	— 1,3	— 0
14	Summa	13 245,1	13 404,2	+ 159,1	+ 1
15	Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	1 004,1	962,2	— 41,9	— 4
16	Inköp av varor	9 978,7	9 972,8	— 5,9	— 0
17	Omkostnader	1 386,7	1 447,6	+ 61,0	+ 4
18	Försäljningsskatt	545,5	722,5	+ 177,0	+ 32
19	Summa avgående poster	12 915,1	13 105,1	+ 190,1	+ 1
20	Bruttovinst	330,0	299,0	— 30,9	— 9
	Övriga uppgifter				
21	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	174,0	252,8	+ 78,9	+ 45
22	Lagervärdeförändring	— 24,9	+ 3,1	.	.
23	Uppskattad lagervolymförändring	+ 60,4	+ 62,3	.	.
24	Lön till anställda	777,1	830,0	+ 52,9	+ 7
25	Lokalhyror	42,0	45,4	+ 3,4	+ 8
26	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	25,7	26,8	+ 1,1	+ 4
27	Betald utdelning	32,3	41,0	+ 8,7	+ 27
28	Beslutad utdelning	41,0	36,6	— 4,5	— 11

Larger commercial enterprises (cont.)

Detaljhandel *Retail trade*

Textil- och beklädnadsvaror (34 företag) *Textile products, clothing*				Järnaffärer (16 företag) *Hardware*				
1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		
		absolut	%			absolut	%	
3 277	3 172	−105	− 3	1 048	1 012	− 36	− 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5,5	4,6	− 0,9	− 16	3,0	2,4	− 0,7	− 22	2
2,2	2,7	+ 0,5	+ 20	0,7	1,2	+ 0,5	+ 64	3
7,7	7,3	− 0,4	− 5	3,8	3,6	− 0,2	− 6	4
1,2	1,2	+ 0,1	+ 5	1,0	1,0	+ 0,1	+ 10	5
0,9	1,1	+ 0,2	+ 19	0,4	0,5	+ 0,1	+ 15	6
2,7	2,2	− 0,5	− 19	0,8	0,3	− 0,5	− 58	7
0,2	0,1	− 0,1	− 39	0,3	0,5	+ 0,2	+ 71	8
1,1	1,3	+ 0,1	+ 13	1,0	1,0	+ 0,0	+ 0	9
1,7	1,5	− 0,2	− 13	0,3	0,2	− 0,1	− 46	10
7,7	7,3	− 0,4	− 5	3,8	3,6	− 0,2	− 6	11
168,2	169,8	+ 1,6	+ 1	133,9	133,7	− 0,2	− 0	12
23,1	24,1	+ 1,0	+ 4	11,6	11,0	− 0,5	− 5	13
191,3	193,8	+ 2,6	+ 1	145,4	144,7	− 0,7	− 0	14
21,1	23,1	+ 2,0	+ 9	9,9	11,6	+ 1,7	+ 17	15
114,8	114,4	− 0,4	− 0	114,3	111,7	− 2,6	− 2	16
49,8	51,7	+ 1,9	+ 4	18,3	19,1	+ 0,9	+ 5	17
—	—	—	—	—	—	—	—	18
185,8	189,2	+ 3,4	+ 2	142,4	142,4	− 0,0	− 0	19
5,5	4,6	− 0,9	− 16	3,0	2,4	− 0,7	− 22	20
2,0	2,3	+ 0,4	+ 19	0,7	1,5	+ 0,9	+127	21
+ 2,0	+ 1,0	.	.	+ 1,7	− 0,5	.	.	22
− 0,9	+ 0,1	.	.	+ 1,2	− 0,7	.	.	23
33,9	34,6	+ 0,7	+ 2	12,7	12,9	+ 0,2	+ 2	24
4,1	4,4	+ 0,3	+ 7	0,5	0,6	+ 0,1	+ 12	25
0,9	0,8	− 0,1	− 7	0,3	0,3	− 0,0	− 2	26
0,4	0,3	− 0,0	− 8	0,0	0,0	—	—	27
0,3	0,3	+ 0,0	+ 6	0,0	0,0	—	—	28

Större handelsföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar) (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Detaljhandel *Retail trade*			
	Varuhus (8 företag) *Department stores*			
	1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
			absolut	%
1 Antal anställda	9 751	9 982	+ 231	+ 2
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Bruttovinst	47,9	51,2	+ 3,3	+ 7
3 Övriga intäkter	12,2	15,1	+ 3,0	+ 24
4 Summa	60,1	66,3	+ 6,2	+ 10
Kostnader och vinst				
5 Räntor	2,0	2,2	+ 0,2	+ 9
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	6,0	8,4	+ 2,4	+ 40
7 Skatter samt investeringsavgift	27,9	25,7	— 2,1	— 8
8 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	3.8	4,1	+ 0,2	+ 6
9 Övriga kostnader	4,8	6,4	+ 1,6	+ 33
10 Redovisad vinst	15,6	19,6	+ 4,0	+ 26
11 Summa	60,1	66,3	+ 6,2	+ 10
Beräkning av bruttovinsten				
12 Försäljningsintäkt m. m.	545,6	588,6	+ 43,0	+ 8
13 Tillkommer: Utgående lager (inkl. kontrakterade varor)	17,8	18,9	+ 1,2	+ 7
14 Summa	563,4	607,5	+ 44,2	+ 8
15 Avgår: Ingående lager (inkl. kontrakterade varor)	20,7	17,8	— 2,9	— 14
16 Inköp av varor	368,8	401,6	+ 32,8	+ 9
17 Omkostnader	125,4	136,3	+ 11,0	+ 9
18 Försäljningsskatt	0,6	0,7	+ 0,1	+ 10
19 Summa avgående poster	515,5	556,4	+ 40,9	+ 8
20 Bruttovinst	47,9	51,2	+ 3,3	+ 7
Övriga uppgifter				
21 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	17,1	16,7	— 0,4	— 2
22 Lagervärdeförändring	— 2,9	+ 1,2	.	.
23 Uppskattad lagervolymförändring	+ 2,1	+ 10,0	.	.
24 Lön till anställda	88,7	92,5	+ 3,8	+ 4
25 Lokalhyror	3,5	3,7	+ 0,2	+ 5
26 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,4	1,5	+ 0,0	+ 3
27 Betald utdelning	9,5	9,5	+ 0,0	+ 0
28 Beslutad utdelning	9,5	9,5	— 0,0	— 0

Larger commercial enterprises (cont.)

Detaljhandel *Retail trade*

Övrig detaljhandel (47 företag) [1] *Nonspecified branches*				Samtliga branscher (105 företag) *Total*				
1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958		
		absolut	%			absolut	%	
5 673	5 413	— 260	— 5	19 749	19 579	— 170	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
70,1	58,7	— 11,4	— 16	126,5	116,9	— 9,7	— 8	2
3,9	4,4	+ 0,5	+ 13	19,0	23,4	+ 4,4	+ 23	3
74,0	63,1	— 10,9	— 15	145,5	140,2	— 5,3	— 4	4
1,9	1,7	— 0,2	— 9	6,0	6,1	+ 0,2	+ 3	5
2,1	2,3	+ 0,2	+ 8	9,4	12,2	+ 2,8	+ 30	6
38,0	32,8	— 5,2	— 14	69,4	61,1	— 8,3	— 12	7
0,8	0,4	— 0,4	— 55	5,1	5,1	— 0,1	— 1	8
0,8	0,8	— 0,0	— 2	7,7	9,4	+ 1,7	+ 22	9
30,4	25,1	— 5,3	— 17	47,9	46,3	— 1,6	— 3	10
74,0	63,1	— 10,9	— 15	145,5	140,2	— 5,3	— 4	11
1 695,9	1 683,2	— 12,7	— 1	2 543,5	2 575,3	+ 31,7	+ 1	12
105,6	110,6	+ 5,0	+ 5	158,0	164,6	+ 6,6	+ 4	13
1 801,4	1 793,8	— 7,7	— 0	2 701,5	2 739,9	+ 38,4	+ 1	14
98,5	105,6	+ 7,0	+ 7	150,2	158,0	+ 7,8	+ 5	15
1 512,0	1 530,2	+ 18,2	+ 1	2 109,9	2 157,9	+ 48,0	+ 2	16
97,7	98,6	+ 0,9	+ 1	291,2	305,8	+ 14,6	+ 5	17
23,1	0,7	[2] — 22,4	[2] — 97	23,7	1,4	[2] — 22,4	[2] — 94	18
1 731,3	1 735,1	+ 3,7	+ 0	2 575,0	2 623.0	+ 48,0	+ 2	19
70,1	58,7	— 11,4	— 16	126,5	116,9	— 9,7	— 8	20
2,9	3,2	+ 0,4	+ 12	22,6	23,9	+ 1,2	+ 5	21
+ 7,0	+ 5,0	.	.	+ 7,8	+ 6,6	.	.	22
+ 6,5	— 5,0	.	.	+ 8,9	+ 4,3	.	.	23
58,0	58,6	+ 0,6	+ 1	193,3	198,6	+ 5,3	+ 3	24
6,3	6,8	+ 0,5	+ 8	14,4	15.5	+ 1,1	+ 7	25
7,8	7,9	+ 0,1	+ 1	10,4	10.5	+ 0,1	+ 1	26
0,2	0,2	— 0,0	— 17	10,1	10,1	— 0,0	— 0	27
0,2	0,2	+ 0,0	+ 19	10,1	10,1	+ 0,0	+ 0	28

[1] Nya Systemaktiebolaget ingår i denna bransch. — [2] Minskningen sammanhänger med omläggningen av utskänkningsskatten.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av *notarii publici* på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	13 249	4 047	6 830	1 342	25 468	6 702	541	1 347
1957 Dec.	107	12	856	345	496	104	1 801	459	110	57
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 128	348	581	116	[1] 2 173	507	[1] 66	153
Febr.	145	7	912	309	511	117	[2] 1 849	456	[2] 10	107
Mars	112	14	903	302	529	104	[3] 1 838	508	[3] 26	99
April	156	8	1 033	325	567	105	[4] 2 030	556	[4] 22	97
Maj	118	16	1 128	387	592	124	[5] 2 231	575	[5] 126	111
Juni	138	10	1 138	369	596	126	[6] 2 229	564	[6] 98	115
Juli	73	4	1 195	361	621	96	[7] 2 273	632	[7] 16	111
Aug.	76	10	1 226	375	600	108	[8] 2 309	624	[8] 36	127
Sept.	117	13	1 176	328	604	116	[9] 2 224	610	[9] 38	116
Okt.	128	10	1 232	342	547	108	[10] 2 229	560	[10] 48	119
Nov.	140	8	1 057	289	540	114	[11] 2 000	544	[11] 34	103
Dec.	90	15	1 121	312	542	108	[12] 2 083	566	[12] 21	89

Not [1]—[7] se häfte 8, s. 456. — [8] Göteborgs särskilde protestförrättare, verksam fr. o. m. 1/1 1959, har under augusti protesterat 190 växlar på sammanlagt 251 785 kr. — [9] Samme protestförrättare har under september protesterat 210 växlar på sammanlagt 259 251 kr. — [10] Samme protestför-

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537.8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667.6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535.9	1957
2 901.0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140.6	12 183,0	3 211,0	1 436.8	1958
3 110,2	3 010,2	15 496,0	15 410,5	37 026,9	9 454,3	660,6	1 877,4	1959
207,3	255,7	1 053,9	1 313,6	2 830,5	798,9	182,6	112,7	1957 Dec.
188,6	241,9	1 028,4	1 715,9	3 174,8	815,3	384,0	88,3	1958 Jan.
184,8	208,5	1 100.3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99.2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
268,1	259,0	1 302,3	1 318,7	[1] 3 148,1	714,9	[1] 59,3	245,9	1959 Jan.
216,3	233,0	1 163,9	1 274,8	[2] 2 888,0	691,4	[2] 3,5	84,5	Febr.
208,4	229,2	1 197,8	1 329,5	[3] 2 964,9	721,4	[3] 38,2	132,7	Mars
240,1	238,9	1 274,3	1 110,2	[4] 2 863,5	723,8	[4] 6,8	89,2	April
271,4	286,6	1 372,6	1 683,5	[5] 3 614,1	1 035,9	[5] 149,5	215,2	Maj
275,6	273,8	1 348,5	1 277,9	[6] 3 175,8	798,4	[6] 117,6	151,7	Juni
276,5	267,4	1 412,2	1 083,5	[7] 3 039,6	794,8	[7] 13,4	169,4	Juli
281,6	277,8	1 325,5	1 184,9	[8] 3 069,8	797,5	[8] 41,3	178,7	Aug.
268,7	243,6	1 368,6	1 131,9	[9] 3 012,8	750,0	[9] 43,0	120,4	Sept.
288,6	252,7	1 267,6	1 325,8	[10] 3 134,7	855,7	[10] 74,2	130,1	Okt.
249,2	215,6	1 234,1	1 343,3	[11] 3 042,2	798,4	[11] 44,1	147,2	Nov.
265,7	232,6	1 228,6	1 346,5	[12] 3 073,4	772,1	[12] 69,7	212,4	Dec.

[1] Samme protestförrättare har under oktober protesterat 165 växlar på sammanlagt 276 389 kr. — [2] Samme protestförrättare har under november protesterat 142 växlar på sammanlagt 175 518 kr. — [12] Samme protestförrättare har under december protesterat 150 växlar på sammanlagt 206 714 kr.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — November 1959

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *November 1959*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	14	3	17	42	11	53	244	121	365	300	135	435
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	11	—	11	44	13	57	266	118	384	321	131	452
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	1	—	1	4	8	12	11	32	43	16	40	56
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	—	1	1	1	2	1	7	8	3	8	11
Mopedist[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	4	5	9	10	25	35	23	98	121	37	128	165
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	3	4	7	7	11	18	9	21	30	19	36	55
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	10	7	17	10	18	28	23	106	129	43	131	174
Fotgängare *Pedestrians* ..	11	14	25	12	54	66	23	163	186	46	231	277
Övriga *Others*	4	—	4	4	1	5	7	14	21	15	15	30
Summa *Total*	59	33	92	134	142	276	607	680	1 287	800	855	1 655

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	3	7	34	44
7—10 »	2	11	18	31
11—14 »	2	17	36	55
15—17 »	5	31	107	143
18—29 »	12	43	340	395
30—44 »	13	53	243	309
45—59 »	23	52	192	267
60—69 »	13	24	86	123
> 69 »	19	14	37	70
Okänd ålder .. *Age not stated*	—	24	194	218
Samtliga *Total*	92	276	1 287	1 655
Därav *Of which*				
män..... *males*	71	183	848	1 102
kvinnor .... *females*	21	80	329	430
okänt kön .. *sex not stated*	—	13	110	123

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 690	3 885	5 575
Lastbil ..... *Lorry*	400	691	1 091
Buss ..... *Bus*	36	109	145
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	26	96	122
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	44	213	257
Annan lätt mc..... *Other light mc*	27	60	87
Spårvagn ..... *Tram*	—	54	54
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	6	12	18
Cykel ..... *Cycle*	49	184	233
Annat fordon ..... *Other vehicle*	77	436	513
Fotgängare ..... *Pedestrian*	48	239	287
Andra trafikelement *Other traffic elements*	72	6	78
Summa *Total*	2 475	5 985	8 460

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — November 1959

Road accidents: Number of accidents, by type — *November 1959*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 727	14	310	364	334	2 029
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 154	13	279	341	307	1 506
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	418	2	75	106	186	126
» korsande » *crossing*	976	4	134	76	45	855
» samma » *same*	383	2	34	75	29	279
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	3	—	1	2	—	1
» annan » *other*	374	5	35	82	47	245
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	573	1	31	23	27	523
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 588	54	725	389	532	667
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	355	23	232	40	42	273
med fotgängare *with pedestrian*	248	24	217	28	30	190
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	985	7	276	321	460	204
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	248	14	115	24	52	172
Olycka av annan art *Other kind of accident*	35	2	15	8	5	22
Summa *Total*	4 598	84	1 165	785	923	2 890
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	866	19	205	175	302	389
Mellesta » *Middle* »	2 930	46	733	403	449	2 078
Södra » *South* »	802	19	227	207	172	423

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden

Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	1 899	30	77	336	556	1 343
Halvdager *Twilight*	257	7	14	58	132	125
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 582	25	88	353	162	1 420
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	752	20	58	181	698	54
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	108	2	—	—	9	99

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

November 1959

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	12	29	62	105	2	20	66	88
Uppsala »	—	2	13	17	32	—	2	23	25
Södermanlands »	3	6	11	42	62	3	6	17	26
Östergötlands »	4	5	13	44	66	4	5	34	43
Jönköpings »	—	4	15	47	66	—	5	27	32
Kronobergs »	2	3	9	27	41	2	4	18	24
Kalmar »	4	2	6	37	49	4	3	15	22
Gotlands »	—	1	4	10	15	—	1	11	12
Blekinge »	2	2	10	23	37	2	3	15	20
Kristianstads »	4	2	20	49	75	5	4	33	42
Malmöhus »	3	13	25	80	121	3	15	36	54
Hallands »	—	2	13	26	41	—	2	18	20
Göteb. o. Bohus »	3	3	23	36	65	3	3	32	38
Älvsborgs »	4	8	12	52	76	5	18	20	43
Skaraborgs »	3	3	14	60	80	3	3	20	26
Värmlands »	1	3	14	51	69	6	5	24	35
Örebro »	4	2	19	36	61	4	3	37	44
Västmanlands »	2	2	15	33	52	2	2	21	25
Kopparbergs »	2	4	19	59	84	2	4	28	34
Gävleborgs »	3	7	14	59	83	4	9	18	31
Västernorrlands »	3	7	19	49	78	3	7	27	37
Jämtlands »	—	4	10	30	44	—	6	16	22
Västerbottens »	1	4	16	46	67	1	4	26	31
Norrbottens »	1	—	17	70	88	1	—	25	26
Summa *Total*	51	101	360	1 045	1 557	59	134	607	800

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *November 1959*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	7	16	134	674	831	7	16	168	191
Stockholms län	2	10	26	111	149	2	11	34	47
Uppsala »	—	2	15	51	68	—	3	22	25
Södermanlands »	1	—	13	42	56	1	—	14	15
Östergötlands »	1	9	12	90	112	1	10	13	24
därav Norrköpings stad	1	1	5	38	45	1	1	6	8
Jönköpings län	—	5	24	63	92	—	5	26	31
Kronobergs »	—	1	5	16	22	—	1	5	6
Kalmar »	2	4	5	27	38	2	4	7	13
Gotlands »	—	1	1	7	9	—	1	1	2
Blekinge »	—	2	5	21	28	—	2	7	9
Kristianstads »	—	3	9	42	54	—	3	12	15
Malmöhus »	2	13	74	218	307	2	13	83	98
därav Malmö stad	1	6	49	154	210	1	6	57	64
Hallands län	2	1	9	16	28	2	1	10	13
Göteb. o. Bohus »	2	31	74	324	431	2	32	86	120
därav Göteborgs stad ..	1	29	69	293	392	1	30	78	109
Älvsborgs län	1	8	24	56	89	1	8	30	39
Skaraborgs »	—	2	13	28	43	—	2	14	16
Värmlands »	3	7	12	45	67	3	8	13	24
Örebro »	1	4	21	57	83	1	4	28	33
Västmanlands »	—	4	21	87	112	—	4	23	27
Kopparbergs »	1	4	17	35	57	1	4	21	26
Gävleborgs »	2	4	11	70	87	2	5	15	22
Västernorrlands »	—	1	12	72	85	—	1	13	14
Jämtlands »	1	1	3	37	42	1	1	3	5
Västerbottens »	1	2	15	29	47	1	2	17	20
Norrbottens »	4	1	13	86	104	4	1	15	20
Summa *Total*	33	136	568	2 304	3 041	33	142	680	855
Hela riket *Sweden*	84	237	928	3 349	4 598	92	276	1 287	1 655

Beställningstrafik med lastbil — November 1959

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1954: Medeltal per månad	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
2	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
3	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
4	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
5	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
6	1958: November	21 549	5,19	38 377	2 460	15,60
7	1959: Februari	21 695	5,28	35 286	2 165	16,30
8	Maj	21 896	5,33	39 883	2 358	16,91
9	Augusti	22 043	5,39	43 431	2 500	17,37
10	November	[2] 22 227	5,47	46 131	2 645	17,44
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 621	4,44	8 046	450	17,88
B	Stockholms län	976	5,67	2 798	148	18,91
C	Uppsala län	576	5,88	823	49	16,80
D	Södermanlands län	735	5,67	1 237	72	17,18
E	Östergötlands län	1 009	5,71	1 540	90	17,11
F	Jönköpings län	822	5,71	1 275	75	17,00
G	Kronobergs län	470	5,75	404	25	16,16
H	Kalmar län	633	6,27	887	51	17,39
I	Gotlands län	182	4,23	173	10	17,30
K	Blekinge län	379	5,90	506	28	18,07
L	Kristianstads län	753	5,87	779	45	17,31
M	Malmöhus län	1 567	5,38	2 691	177	15,20
N	Hallands län	492	5,45	677	42	16,12
O	Göteborgs och Bohus län	1 967	4,74	5 288	317	16,68
P	Älvsborgs län	1 058	5,40	1 432	91	15,74
R	Skaraborgs län	747	5,86	1 141	63	18,11
S	Värmlands län	900	5,68	1 302	77	16,91
T	Örebro län	800	5,87	1 582	94	16,83
U	Västmanlands län	601	5,91	1 113	68	16,37
W	Kopparbergs län	888	5,82	1 387	81	17,12
X	Gävleborgs län	1 084	6,31	2 515	139	18,09
Y	Västernorrlands län	1 050	5,32	2 648	148	17,89
Z	Jämtlands län	386	4,98	743	39	19,05
AC	Västerbottens län	804	6,05	2 816	141	19,97
BD	Norrbottens län	727	5,43	2 328	125	18,62

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 120 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *November 1959*

Statistics prepared by the National Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
2	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
3	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
4	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
5	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
6	3 431	20 685	10 000	33	54	1 445	33 847	109
7	2 988	19 321	9 312	33	58	1 380	31 895	111
8	3 609	19 848	9 850	33	51	1 398	33 720	114
9	3 787	21 488	10 908	34	53	1 522	37 300	115
10	4 140	22 421	10 617	32	52	1 545	38 680	117
A	9	239	8	—	443	10	518	210
B	124	390	305	44	25	27	712	102
C	136	803	458	36	48	58	1 332	106
D	171	1 102	572	34	63	71	1 822	109
E	221	1 591	653	29	58	97	2 349	105
F	190	1 314	436	25	63	85	2 164	124
G	139	933	381	29	63	65	1 480	113
H	143	1 132	481	30	89	66	1 817	113
I	79	217	150	41	15	17	381	104
K	65	772	190	20	127	42	1 190	124
L	251	1 719	639	27	74	112	2 840	120
M	348	1 916	811	30	49	132	3 315	122
N	103	742	345	32	68	52	1 248	115
O	84	656	264	29	75	51	1 196	130
P	237	1 509	719	32	48	108	2 388	107
R	133	1 294	458	26	105	79	2 084	119
S	191	1 213	739	38	58	86	2 099	108
T	139	940	490	34	72	69	1 867	131
U	433	565	389	41	17	52	1 392	146
W	276	1 000	653	40	33	79	1 923	116
X	145	936	469	33	63	61	1 623	116
Y	145	649	406	38	41	55	1 181	112
Z	182	318	300	49	14	30	739	120
AC	73	243	147	38	44	20	496	127
BD	123	228	154	40	19	21	524	137

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) November 1959

For-hire lorry transport (cont.) *November 1959*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
2	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
3	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
4	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
5	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
6	184 147	18	290 555	12	63	181	3 352
7	174 685	18	281 947	11	62	163	3 097
8	184 206	18	290 453	12	63	172	3 361
9	201 485	19	327 665	11	61	182	3 662
10	215 836	18	344 995	11	63	189	3 816
A	3 988	13	4 468	12	89	176	3 267
B	3 102	23	5 221	14	59	179	3 596
C	6 574	20	12 235	11	54	186	3 741
D	10 850	17	16 603	11	65	195	4 162
E	12 846	18	21 625	11	59	185	3 854
F	11 935	18	19 225	11	62	195	4 184
G	8 695	17	12 986	11	67	191	4 009
H	12 684	14	20 150	9	63	185	4 272
I	1 224	31	2 118	18	58	148	3 044
K	8 270	14	12 444	10	66	185	4 475
L	18 673	15	26 742	11	70	208	4 806
M	17 218	19	25 824	13	67	197	3 833
N	7 017	18	10 988	11	64	191	3 913
O	6 327	19	9 645	12	66	187	3 296
P	11 437	21	20 108	12	57	188	3 611
R	14 028	15	19 580	11	72	190	4 317
S	11 047	19	17 882	12	62	181	3 779
T	10 064	19	17 412	11	58	204	4 311
U	7 568	18	13 834	10	55	200	4 168
W	8 982	21	16 067	12	56	180	3 727
X	9 146	18	16 178	10	57	185	3 817
Y	6 015	20	10 106	12	60	193	3 647
Z	2 507	30	4 753	16	53	179	3 839
AC	3 238	15	5 142	10	63	200	4 119
BD	2 401	22	3 659	14	66	201	3 923

[1] Se not 1 på föregående sida.

A Proposal for the Future Organization of Swedish Statistical Production: Some Comments

The proposal was described in issue 1959: 11, p. 740. Some of the comments submitted to the Minister of Finance by agencies and organizations are summarized below.

Arbetsmarknadsstyrelsen (Labour Market Board)

This office shares the opinion of the committee that the task of producing statistics must be rationalized and that concentration to one office would result in distinct advantages to both producers and consumers of statistics.

In the case of statistics dealing with school children's careers the Board recommends an immediate transfer. For the labour force investigations a transfer may be convenient later. As regards the other centralization measures proposed by the committee the Board cannot comment until the various statistical departments have been examined individually.

Bostadsstyrelsen (The Housing Board)

In principle the Board has nothing against the basic idea behind the committee's proposal calling for increased centralization of the production of official Swedish statistics, nor against the establishment of a National Statistical Office. This does not mean, however, that the Board accepts all the arguments put forward in support of centralization.

As regards the planning of major operations — for example the housing and population censuses — the experience gained in connection with the planning of the Population and Housing Censuses 1960 indicates that these censuses should be closely allied. Thus, in the opinion of the Board, future censuses of this kind should — as was recommended by the committee — be entrusted to the National Statistical Office.

In the opinion of the Board the committee's reasons for transferring housing construction statistics to the national office lack adequate motivation. There are no obvious advantages to be gained — on the contrary, there are certain disadvantages. The Board therefore rejects the committee's proposal for deciding to transfer these statistics before a close investigation about the contents and scope of the housing construction statistics.

The Board does not consider it suitable to transfer the drawing up of the index of building costs to the national office. Collection of price data is on a limited scale and a great deal of technical knowledge is required when collecting these data and drafting a budget. Further, the calculation of the indices and the valuation methods used by the Housing Board are closely allied. For partially the same reasons the transfer of statistics dealing with communal taxes and the cost of operating blocks of flats would be unsuitable. The planning of statistics dealing with operational costs should, however, be further investigated.

Kommerskollegium (Board of Trade)

The Board agrees with the committee that improved statistical information — and not least as regards industry and commerce — is necessary. The Board considers — as does the committee — that State activity in the field of statistics should be accorded greater resources than is at present the case. However, in the opinion of the Board, the committee has not demonstrated that the proposed centralized system would, as regards industrial and commercial statistics,

produce better results than a basically decentralized system if the same resources were available in both cases. Furthermore, the proposed reorganization would involve complicated transition problems. The Board therefore recommends the decentralized system — especially as regards industrial and commercial statistics of the type produced by the Board. It is, however, a matter of importance that the statistical work for which the Board is responsible be backed by greater resources. Without such it will be impossible for either the Board or any central office to continue over any period of time to produce adequate statistics by current conditions.

Konjunkturinstitutet (National Institute of Economic Research)

According to the Institute the present organization does not provide for the co-ordination between the various sources of statistics in a satisfactory way to the great direct and indirect disadvantage of the consumers. Therefore the Institute recommends that, in principle, the production of statistics be centralized on more or less the same lines as recommended by the committee. Although the committee referred on several occasions to the necessity of finding a suitable form of co-operation between the consumers and the producers of statistical material no concrete proposal was made as to how this problem should be solved. The Institute considers it regrettable that such an important question was not made the subject of a more detailed discussion.

For the time being the Institute is responsible for the annual Swedish national accounts. Considering the necessity to co-ordinate statistics on the basis of a plan which should be sound from the point of view of economic analysis the Institute supports the recommendation that certain aspects of the work associated with the national accounts should be transferred to the new National Statistical Office. The future work of the Institute, however, should include the responsibility for economic-scientific development work in connection with national accounts. It is proposed that the actual system and such definitions as are incorporated therein should be settled by a special national accounts committee. It is extremely regrettable that the committee did not discuss the question of the demands which must be made on the national accounts and the corresponding department within the National Statistical Office to ensure that the desired co-ordination is achieved. The consequence of the fact that the committee did not take this step is that the proposed resources do not meet the requirements.

Professors of Statistics

The various components of the statistical activity must be so constructed as to ensure effective co-operation within the framework of a common programme. Statistical production achieved in this manner can be said to constitute a *statistical system.*

The committee's report makes some general references to the great importance of ensuring that the statisticians employed within the statistical system are well trained. We do not find present conditions to be favourable to the raising of neither the number nor the quality of statisticians destined for employment within the official statistical system. It is possible that prospects of being able to recruit the necessary specialists will become even more unfavourable in the future. We are also aware that training must be so designed as to satisfy the special requirements of official statistical production. It is therefore essential that the question of practical training be effectively solved.

If a statistical system is to function satisfactorily special measures must be adopted to ensure that the system benefits from the results of statistical and other forms of research. At the same time it must be arranged that research receives impulses from the statistical system. We would emphasize the necessity of seizing every opportunity to establish organized contact between sta-

tistical training on the one hand and research and official statistical production on the other over as wide a field as possible. A desirable feature would be the establishment of a special council for this purpose. In our opinion the committee's proposal is unsatisfactory. The committee has only considered some questions of organizing the statistical production, whereas other and perhaps more important questions of raising the quality of the product are neglected.

We would mention the possibility of making statistical production subject to the control of a co-ordinating agency; this agency to be responsible for ensuring that aims embodied in the »statistical system» are in fact achieved. In order to ensure that the system functions and develops in a satisfactory manner the co-ordinating agency will be required to introduce and maintain the effective co-ordination of the consumption and production of statistics and, furthermore, of statistical research — a field of endeavour which serves both consumer and producer.

Certain measures can — and should — be adopted without delay. Thus, the Central Bureau of Statistics should be commissioned to a) organize a working committee with the prime task of seeking to establish technical rationalization etc., within the bureau; b) organize a properly equipped centre for the processing of statistical data; c) establish a central register of enterprises.

We are also willing to recommend that certain statistical sections now in other agencies should be amalgamated with the Central Bureau of Statistics.

Socialstyrelsen (Social Welfare Board)

The Social Welfare Board recommends a system whereby a considerable portion of the currently widely diversified state statistical work is centralized. However, this general attitude does not mean that the Board is in full agreement with the committee's proposal. Thus the Board is by no means in favour of the proposed organization of the new statistical office.

In order that the statistical office shall function satisfactorily it will probably be necessary to create a body within which co-operation can be established between the office and the government authorities and agencies which utilize the statistics produced by the office. As a suggestion, a special council could be established for each department of the National Statistical Office. In addition, it may be necessary to establish a general co-ordination board, but the latter's activity should be restricted to questions of principles and organization. Examination of the material contents of statistics should be held in abeyance until the various statistical departments have been embodied in the new office.

As regards the transfer of certain statistical departments the Board is of the opinion that the department dealing with wages and employment statistics could be transferred in its entirety to the National Statistical Office. The Board finds it more difficult to make a recommendation concerning the consumer price index and standard of living and housing investigations but nevertheless considers that it should not recommend the committee's proposal in this respect.

As regards social welfare statistics the Board is definitely opposed to their transfer and notes that the committee left this question open. Using the social welfare statistics as a core a statistical and investigation department should be established within the Social Welfare Board.

Statistiska centralbyrån (Central Bureau of Statistics)

The Central Bureau of Statistics notes that, under present circumstances, there is no really developed co-ordination as regards the production of statistics in Sweden. Changes in organization must be introduced in order to solve the problems concerning the co-ordination of the various components of the Swedish statistical system. It is stressed, however, that re-organization is only a mean in the endeavour to bring about a

solution of the problems of co-ordination.

The Central Bureau of Statistics agrees with the committee that, under the circumstances, increased centralization is the most realistic alternative for creating the organizational pre-requisites to co-ordination. As regards the degree of centralization the Bureau agrees with the transfer to a newly-created National Statistical Office of most of the statistical branches in respect of which the committee has made a definite recommendation. The immediate development work should be in respect of economic statistics, and national accounts and a register of enterprises used as the co-ordination instruments. The Bureau is of the opinion that the Delegation on Statistical Matters proposed by the committee as the medium through which the reorganization should be effected during the coming five-year period cannot fulfill its scheduled duties within the specified time with the resources proposed. The aims of the delegation should thus be modified and its activity should be restricted to the organization of the economic statistics and to submitting proposals for the co-ordination problems remaining at the close of the five-year period.

The Bureau notes that development in various fields of methods is proceeding at a rapid rate and that it is thus impossible to let all employees with academic qualifications become acquainted with the various scientific problems. Consequently use must be made of the services of consultants and specialists, a factor which calls for widespread teamwork in the production of statistics. It is considered that one of the big advantages of centralization is that, to a great extent, production will be able to carry the economic cost of specialist services. The Bureau is of the opinion, however, that the working group proposed by the committee for the handling of development questions is under-dimensioned.

The Bureau attaches great importance to the question of training and post-graduate training of staff engaged in the production of statistics. It is also noted that competition from commerce and industry and from more analytic fields of endeavour is such that difficulties are encountered in recruiting the best qualified staff. It is therefore essential that the new office be in a position to apply flexible, competitive wage and salary scales. As regards additional training the Bureau considers that the acquisition of both practical experience and results of scientific progress are items of top importance to the production of statistics. However, practicing statisticians rarely have time to undertake the necessary additional training. Viewing the matter at long term it is desirable that employees in the various statistical departments should be allowed to pursue full-time studies during certain periods and, at the same time, enjoy full salary rights. Another idea would be the exchange of qualified staff with the educational centres. Opportunities should also be taken to allow teaching staff and students to practice in statistical departments and to use their time in such establishments as a part qualification for academic degrees. The Bureau proposes that a Chair in Statistics be introduced and allied both to the National Statistical Office and, as a suggestion, the Stockholm University. The holder of this professorship should serve the office as a scientific adviser, carry out basic research, foster the rational solution of training questions and organize both additional theoretical training and trainee duty at the National Office for undergraduates.

As regards the question of machines the Bureau shares the committee's opinion that access to a data processing machine is of vital importance to the rationalization of the production of statistics. The IBM 7070 data processing machine ordered by the Bureau should form part of the equipment at the new national office and the necessary experts be made available.

The desire for a greater number of departmental directors than has been proposed by the committee is based on the wish to achieve rationalized internal co-ordination and a balanced distribu-

tion of work. It is considered that the new office should be organized on the basis of two statistical departments and a service department.

An increase in the cost of producing statistics during the initial stages is considered necessary if the required aims — rationalization and improved quality — are to be achieved. It should be remembered that the cost of producing a unit of given quality cannot be reduced without investments. The present time is considered to be favourable for rationalization.

In conclusion the Bureau wishes to record that the committee's proposal improves the chances of achieving coordination in the field of the production of statistics in Sweden. However, the development work must be viewed at long term. The solution of various contact problems and access to qualified staff are essential factors to the rate of progress. It is a matter of urgency that the Government reaches a decision concerning the organization of the production of statistics as soon as possible.

Potential Applications of Sampling in a Government Statistical System

By T. Dalenius

The purpose of the paper is to present a systematic review of potential applications of sampling in official statistics production. »Sampling» here is used in a rather broad sense; it refers to both experiments and surveys.

Three broad categories A)—C) of applications are distinguished. These categories are discussed in paragraphs 1—3, 4 and 5 respectively.

A) In paragraphs 1—3, pure ends-of-production applications are presented. This section of the paper starts (par. 1) with a discussion of the pros and cons of sampling. In addition, the important distinction between enumerative and analytic uses of statistics is reviewed.

In paragraph 2, applications within the framework of a census are discussed. These applications include the use of sampling for

(1) the production of preliminary data;

(2) the enlargement of the tabulation program;

(3) the enlargement of the census universe;

(4) increasing the number of variables observed in the census; and

(5) supplementing census data by information on seasonal changes.

In paragraph 3, applications of sampling outside the framework of a census are discussed.

B) In paragraph 4, combined ends-of-production and means-of-production applications are discussed. Examples of such applications are furnished by the use of a fixed set of primary sampling units for a sequence of interview surveys, and the use of sample registers.

C) In paragraph 5, pure means-of-production applications are presented.

One type of such application is for the development of statistical methods. Examples are given by methodological investigations designed to observe the performance of specific procedures in regular surveys (e. g. coverage checks and content checks), by pilot surveys to test specific procedures, and by the use of regular experiments (e. g. in the development of a specific survey procedure).

Another type of pure means-of-production application is for control of statistical production processes (e. g. control of the collection of data for a census, or control of clerical operations).

In the final paragraph 6, the problem of technical and administrative coordination of the different applications is briefly mentioned.

LITTERATUR

Nyare svensk statistisk litteratur

Ett urval av tidskriftsartiklar och böcker[1]

Recent Swedish Books and Articles on Statistics

Ahlberg, G., Stockholms befolkningsutveckling efter 1850. Sthlm 1958. 209 s. (Stockholms utveckling under de senaste hundra åren. [1.]) Även utg. som: Monografier utg. av Stockholms kommunalförvaltning. 22: 1. Med eng. resumé.

Block, E., Numerical considerations for the stratification of variables following a logarithmic normal distribution. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 3/4, s. 185—200.

Blom, G., Statistical estimates and transformed beta-variables. Sthlm 1958. 174 s. Akad. avh., Sthlms högsk. Se recension i denna tidskrift 8 (1959): 7, s. 439—440.

Bonnier, G., & Tedin, O., Biologisk variationsanalys. 2. omarb. uppl. Sthlm 1957. 185 s. (*Scandinavian university books.*)

Borenius, G., On the distribution of the extreme values in a sample from a normal distribution. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 3/4, s. 131—166.

Bostadsräkningen i Göteborg 1955. 1—2. Göteborg 1958—59. (Göteborgs statistik.) Med eng. resumé.

Byggindustrins kostnadsindex. Sthlm 1959. 89 s. (Byggfackens industriutredning. Betänkande. D. 3.)

Carlson, Ph. G., A recurrence formula for the mean range for odd sample sizes. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 55—56.

— Tests of hypothesis on the exponential lower limit. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 47—54.

Collett, J., Intervjuundersökning av personer under 25 år som omhändertagits för fylleri. Alkoholfrågan 53 (1959): 5, s. 178—188.

Dalenius, T., En geometrisk representation av medelavvikelsen för en tvåpunktsfördelad variabel. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 9, s. 505—507. Med eng. resumé.

— Internationella statistiska institutets möte i Bryssel: det vetenskapliga programmet. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 11, s. 607—611. Med eng. resumé.

— Marknadsundersökningarna — några kritiska synpunkter. Ekonomisk revy 16 (1959): 1, s. 31—38.

— Några viktigare tillämpningsområden för operationsanalys. Ekonomisk revy 16 (1959): 5, s. 350—359.

— Statistisk teori och officiell statistikproduktion. Ett debattinlägg. Ekonomisk tidskrift 61 (1959): 1, s. 11—33.

— Vad är operationsanalys? Ekonomisk revy 16 (1959): 4, s. 271—278.

Dalenius, T., & Hodges, J. L. Jr., The choice of stratification points. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 3/4, s. 198—203.

De Geer, E., Emigrationen i Västsverige i slutet av 1800-talet. Ymer 79 (1959): 3, s. 194—223. Med eng. resumé.

Enequist, G., Region — något om termen och begreppet. Statistisk tidskrift, Ny följd, 8 (1959): 3, s. 135—141. Med eng. resumé.

Fisz, M., Characterization of some probability distributions. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 65—67.

Folkräkningen i Göteborg 1955. [Av] Göteborgs stads statistiska byrå. Göteborg 1958. 106 s. (Göteborgs statistik.) Med eng. resumé.

Fredriksson, G., Biltillgrepp i Sverige 1950—1957. En kriminalstatistisk undersökning. Sthlm 1958. 89, 72 s. Se recension i denna tidskrift 8 (1959): 5, s. 327—328.

Författningsutredningen. 3—4. Sthlm 1958—59. (Statens offentliga utredningar. 1958: 29, 1959: 10.)
3. Janson, C.-G., Majoritetsval. Valstatistiska undersökningar. Tr. 1958.
4. Särlvik, B., Opinionsbildningen vid folkomröstningen 1957. Tr. 1959.

Ghurye, S. G., A remark on stable laws. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 68—70.

Gillberg, J., & Rundblad, B. R., Användning av befolkningsregistret för undersökning av arbetskraftens rörlighet — en metodstudie. Statistisk tidskrift, Ny

[1] I de flesta fall utg. under tiden 16/9 1958—15/11 1959; urvalet har gjorts för den systematiskt ordnade bibliografien i kommande nummer av Revue de l'Institut international de statistique.

följd, 8 (1959): 1, s. 32—45. Med eng. resumé.

Hildebrand, K.-G., Foreign markets for Swedish iron in the 18th century. The Scandinavian economic history review 6 (1958): 1, s. 3—52.

Hofsten, E. von, Konsumentprisindex. Sthlm 1959. 114 s.

— Vägvisare i svensk statistik. 3. [rev.] uppl. Sthlm 1958. 195 s.

Höijer, E., Sveriges befolkningsutveckling genom tiderna. Sthlm 1959. 115 s. (Verdandis skriftserie. 11.) Se recension i detta nummer av tidskriften s. 90.

Israelsson, B., Migrationen efter födelseår. En metodisk studie med speciell hänsyn tagen till dess användning i lokala befolkningsprognoser. Lund 1958. 132 s. (Statistiska institutionen vid Lunds universitet.)

Israelsson, B., & Quensel, C.-E., Studenternas utbildningsval. Lund 1958. 127 s. (Samhällsvetenskapliga studier. 15.) Med eng. resumé.

Jacobson, B., Metod för bestämning av tätorters centralitetsgrad. Svensk geografisk årsbok 34 (1958), s. 149—173. Med eng. resumé.

Kock, K., The Central bureau of statistics 100 years old. Statistisk tidskrift, Ny följd, 8 (1959): 7, s. 363—372.

— Statistiska centralbyrån 100 år. Minnesskrift med anledning av Tabellkommissionens omvandling år 1858 till ett allmänt statistiskt ämbetsverk. Sthlm 1959. 141 s. (Statistiska centralbyrån.)

Kulldorff, G., Maximum likelihood estimation of the mean of a normal random variable when the sample is grouped. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 1—17.

— Maximum likelihood estimation of the standard deviation of a normal random variable when the sample is grouped. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 18—36.

— On the conditions for consistency and asymptotic efficiency of maximum likelihood estimates. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 3/4, s. 129—144.

Lokaliseringsutredning. [1—2.] Sthlm 1958—59. (Kungl. Arbetsmarknadsstyrelsen. Lokaliserings- och utredningsbyrån.)
1. Skaraborgs län.
2. Kronobergs län.

Lönnqvist, Å., Konjunkturbarometern. En metodstudie. Sthlm 1959. 212 s. (Meddelanden från Konjunkturinstitutet. Ser. B: 29.) Med eng. resumé.

Malmquist, S., Precisionsproblemet vid beräkning av konsumentprisindex. [1]—2. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 9, 11, s. 492—504, 612—628. Med eng. resumé.

Nationalbokföring för Sverige. [1—2.] Sthlm 1958—59. (Meddelanden från Konjunkturinstitutet. Ser. B: 27—28.) Med eng. resumé.
1. 1938/39, 1946—1957. Tr. 1958.
2. 1938/39, 1946—1958. Tr. 1959.

Nationalräkenskaper för Sverige 1930—1954. 1—3. Kommersiella meddelanden 46 (1959): 7/8—9, s. 285—303, 355—373.
1. Lindahl, E., Nationalräkenskapsarbetets bakgrund.
2. Forsmo, O., Nationalräkenskapsarbetets allmänna uppläggning.
3. Forsmo, O., Transport- och kommunikationsväsendet 1950—1954.

Nelson, H., Säsongvandringar och svenskt näringsliv under 1800- och 1900-talen. Handelshögskolans i Göteborg skriftserie 1959: 1, s. 134—154.

Nettoprisindex. Betänkande avgivet av 1958 års indexutredning. Sthlm 1958. 124 s. (Statens offentliga utredningar. 1958: 36.) Se recension i denna tidskrift 8 (1959): 1, s. 85—86.

Nordbotten, S., Bruk av en EDB-maskin i statistikkproduksjonen. Statistisk tidskrift, Ny följd, 8 (1959): 9, s. 487—501. Med eng. resumé.

Nordiskt ekonomiskt samarbete. Tilläggsrapport från Nordiska ekonomiska samarbetsutskottet. Bil. 3. Statistiskt samarbete. Sthlm 1958. 236 s.

Olkin, I., An inequality satisfied by the gamma function. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 37—39.

Organisatoriska riktlinjer för svensk statistik. Utredningar och förslag av 1956 års statistikkommitté. Sthlm 1959. 198 s. (Statens offentliga utredningar. 1959: 33.) Se recension i denna tidskrift 8 (1959): 11, s. 663—673.

Porter, R., Approach to migration through its mechanism. Geografiska annaler 38 (1956): 4, s. 317—343.

Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. 7: [1—2]. Av O. Zetterberg, T. Söderlind & B. Nilsson. Statistisk tidskrift, Ny följd, 8 (1959): 3, 9, s. 142—154, 502—511. Med eng. resumé.

Pålsson, E., Gymnasiers rekrytering och lokalisering. Samhällsgeografiska studier. Lund 1958. 190 s., 17 pl.-bl. & 1 löst kartbl. (Meddelanden från Lunds universitets geografiska institution. Avhandlingar. 35.) Akad. avh. Lunds univ. Med eng. resumé.

Quensel, C.-E., A contribution to the theory of correlation and regression in non-random samples. Lund 1958. 31 s. (Lunds universitets årsskrift. N. F. Avd. 2. Bd 54: 7.)

— Some sampling problems when a stratification variable follows a logarithmic normal distribution. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 3/4, s. 177—184.

— Testresultaten mot bakgrunden av olika sociala och demografiska data. Sociala meddelanden, Statistisk information

1959: april, s. 113—124. Med eng. resumé.
Rao, B. R., On an analogue of Cramér-Rao's inequality. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 57—64.
Sambergs, Å., Lantbrukarnas sparande. Meddelande från Jordbrukets utredningsinstitut 1958: 7, s. 3—68. Med eng. resumé.
Sjöstrand, J., Taxeringsvärden och inkomster från olika förvärvskällor åren 1922—1958. Statistisk tidskrift, Ny följd, 8 (1959): 1, s. 27—31. Med eng. resumé.
Strand, E., Studies on the efficiency of experimental designs in small grain experiments. Acta agriculturæ scandinavica 9 (1959): 3, s. 321—340.
Swedborg, E., Den animaliska produktionen i Sovjetunionen. Jordbruksekonomiska meddelanden 21 (1959): 5, s. 192—205. Med eng. resumé.
Söderlund, E. F., The Swedish iron industry during the first world war and the post-war depression. The Scandinavian economic history review 6 (1958): 1, s. 53—94.
Thorburn, Th., Sveriges inrikes sjöfart 1818—1949. Uddevalla 1958. 539 s. Med eng. resumé.
Törnqvist, L., A method for calculating changes in regression coefficients and inverse matrices corresponding to changes in the set of available data. Skandinavisk aktuarietidskrift 40 (1957): 3/4, s. 219—226.
Wallander, J., Studier i bilismens ekonomi. Sthlm 1958. 363 s. (Industriens utredningsinstitut.)
Wallberg, U., Sparundersökningarna. Problem och erfarenheter. Statistisk tidskrift, Ny följd, 7 (1958): 11, s. 629—640. Med eng. resumé.
Walsh, J. E., Nonparametric mean and variance estimation from truncated data. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 3/4, s. 125—130.
Varenius, B., Intervjuundersökningsteknik vid marknadsstudier och opinionsmätningar. Metodik och felrisker. [Ny, omarb. uppl.] Sthlm 1958. 300 s.
Weibull, Ch., The distribution of reciprocal choices in sociometric tests. Göteborg 1958. 16 s. (Statistiska institutionen, Göteborgs universitet. Skriftserie. 4.)
— The distribution of the Student ratio in the case of serially correlated normal variables. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 3/4, s. 172—176.
Westerståhl, J., & Janson, C.-G., Politisk press. Studier till belysning av dagspressens politiska roll i Sverige. Göteborg 1958. 127 s., 1 kartbl. (Göteborgs universitets årsskrift 64 (1958): 10.) Med eng. resumé.
Winberg, I. P., Några synpunkter på förekommande regionala olikheter i befolkningsutvecklingen i Sverige. Ymer 79 (1959): 1, s. 22—43. Med eng. resumé.
Zackrisson, U., The distribution of »Student's» t in samples from individual non-normal populations. Göteborg 1959. 31 s. (Statistiska institutionen, Göteborgs universitet. Skriftserie. 6.)
— Stickprovsundersökningar. Meddelanden från Göteborgs stads statistiska byrå 6 (1958): 1—4; 7 (1959): 1, s. 5—8, 5—16, 19—22, 10—14, 5—10. Se recension i denna tidskrift 8 (1959): 9, s. 572—574.
Zetterberg, O., & Gunnarsson, M., Nötkreatursräkningar och deras användning för slaktprognoser. Jordbruksekonomiska meddelanden 21 (1959): 3, s. 81—106. Med eng. resumé.
Åberg, C. J., Sparundersökningarna: urvalsproblem. Statistisk tidskrift, Ny följd, 8 (1959): 5, s. 247—253. Med eng. resumé.
Åkerman, G., Befolkningsändringar och bostadsekonometri. Ekonomisk tidskrift 61 (1959): 2: bil., s. 1—28.
Ångström, K. H., An asymptotic expansion of bias in a non-linear function of a set of unbiased characteristics from a finite sample. Skandinavisk aktuarietidskrift 41 (1958): 1/2, s. 40—46.

Bokanmälningar

Book Reviews

Höijer, Ernst, Sveriges befolkningsutveckling genom tiderna. Sthlm 1959. 115 s. (Verdandis skriftserie. 11.) Kr 8:50.

Den välkända serien Verdandis småskrifter avlöstes för några år sedan av en ny serie, där statistiska centralbyråns tidigare chef utgivit en befolkningsstatistisk överblick. Han ger en fyllig bild av det svenska folkets utveckling under nära två och ett halvt sekel. De äldsta tabellerna över födda och döda 1721—1748, tabellverkets unika material för tiden därefter fram till 1860 och den följande mer utvecklade befolkningsstatistiken har lämnat materialet, och dess bearbetare har som författaren framhåller främst varit Wargentin, Sundbärg och Heckscher.

Efter en kort beskrivning av tabellverket och en framställning av befolkningsrörelsens mekanism ger författaren en överblick i stora drag över utvecklingen 1721—1957 och belyser den med ett diagram som ger födelse-, döds- och folkökningstal samt från 1850 utvandringstal och för senare tid invandringstal, allt per 1 000 invånare. Därefter studeras utvecklingen mera i detalj. För årtionde efter årtionde 1750—1900 redovisas händelseförloppet. Samspelet mellan befolkningsrörelsens faktorer och de ekonomiska och sociala faktorerna påvisas. Framställningen går här bl. a. tillbaka på de artiklar i denna tidskrift åren 1901—1909, där Gustav Sundbärg gav sin kända exposé över den svenska demografiska utvecklingen under 150 år. För denna period får det räcka med att nämna att befolkningsutvecklingen var nära beroende av skördeutfallet särskilt under 1700-talet och att den stora utvandringsströmmen under 1800-talet fluktuerade inte bara med mer eller mindre dåliga konjunkturer i Sverige utan också med mer eller mindre goda tider i USA. Men även fortsättningen med 1900-talet är lika intressant, när den bl. a. med ett diagram illustrerar det dramatiska förloppet av spanska sjukan 1918—1919 eller skildrar den stora omsvängningen vid mitten av 1930-talet av födelsekurvan från nedgång till uppgång, vilken föranleddes framför allt av tidigare äktenskap men även av ökad fruktsamhet i äktenskapen.

Till ett studium av ålderssammansättningen och dess förändringar knyter författaren en tabell över storleken av årskullarna från 1920 fram till 1957 och visar hur den vågtopp som 1940-talet bildar just nu och under de närmaste åren träder in på arbetsmarknaden.

Åtskilliga diagram utöver de nämnda, bl. a. en ålderspyramid för 1970, kryddar framställningen, som också åtföljs av en litteraturförteckning.

Det är en rikedom av fakta, jämförelser och förklaringar till skeendet på befolkningsområdet som genom denna lilla skrift blir tillgängliga för en större allmänhet.

Yngve Fritzell

Holland's economy. A statistical portrait. Issued by the Netherlands Government Economic Information Service. The Hague [1958?]. 143 s.

För den som har speciellt synminne för grafisk framställning är »Holland's Economy, A statistical portrait» ett fynd; den består mest av bilder kompletterad med ett mindre antal tabeller. Den är utan tvivel en utmärkt hjälp för den som på kortast möjliga tid vill skaffa sig litet allmänna kunskaper om det holländska näringslivet m. m.

Med ett ögonkast får man klart för sig, att en holländsk ko mjölkar nästan dubbelt mot en fransk, att det numera finns flera bostadsrum än invånare i Holland, att av 10 holländare 9 har vattenledning och 7 gas etc.

Många idéer för grafisk framställning finns att låna som är bra och ej särskilt kostnadskrävande för trycket; något »eftertryck förbjudes» återfinns ej i boken. Åtskilliga bilder kan användas även i stencilerade redogörelser (t. ex. sid. 50, kreatur o. s. v.). Boken använder sig visserligen av flera olika färger, men detta är ju ej alltid nödvändigt.

Den vackra boken utges av The Netherlands Government Economic Information Service, till vilken vi väl knappast har någon motsvarighet här i landet, i samarbete med Nederländernas statistiska centralbyrå och Netherlands Foundation of Statistics.

Jo Södergren

The international standardisation of labour statistics. Geneva 1959. 124 s. (Studies and reports. N. s. No. 53.) (International labour office.) $ 1.

Internationella arbetsbyrån — väl det enda Nationernas-Förbunds-organ som överlevde det andra världskrigets påfrestningar — har allsedan sin start försökt göra skilda länders socialstatistik internationellt jämförbar. Som ett led i dessa försök att uppnå en internationell standardisering har arbetsbyrån organiserat en serie av konferenser med socialstatistiker från olika länder. Men även andra internationella organ har verkat i samma syfte, exempelvis Nationernas Förbunds statistiska expertkommitté och Förenta Nationernas statistiska kommission och befolkningskommission.

De internationella standards som accepterats inom olika grenar av socialstatistiken har vid några tillfällen (1934, 1943 och nu 1959) redovisats av arbetsbyrån i behändiga sammanfattningar.

Den nu aktuella publikationen ger i sin första del en allmän beskrivning av det arbete som utförts på det internationella planet på socialstatistikens område. I den andra delen återges de grundläggande dokument som innehåller internationella standards för de olika grenarna av socialstatistiken. Varje avsnitt där består av en inledning, en litteraturförteckning och de relevanta texterna.

Begreppet socialstatistik *(labour statistics)* är långt ifrån entydigt — det växlar från land till land och har dessutom förändrats i tiden. Vissa grenar såsom bostadsstatistiken har ansetts vara gränsstatistiker och har uteslutits ur publikationen. De grenar av socialstatistiken som tagits med är följande:

I. Ekonomiska huvudklassifikationer: näringsgren, yrke, status;
II. Arbetskraft *(labour force)*, sysselsättning, arbetslöshet och undersysselsättning;

III. Löner, arbetstid och arbetsinkomst;
IV. Konsumentprisindexar;
V. Levnadskostnadsundersökningar;
VI. Internationella jämförelser av reallöner;
VII. Social säkerhet;
VIII. Yrkesskador och yrkessjukdomar;
IX. Arbetskonflikter;
X. Kollektivavtal;
XI. Migration.

För de statistiker som arbetar på dessa områden är arbetsbyråns sammanfattning av nu gällande standards en bekväm vademecum. *Sten Kruse*

STATISTISK TIDSKRIFT

2 · 1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2: 50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 2 FEBRUARI 1960

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 96

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 97
Brott som kommit till polisens kännedom ... 97, 100
Konkurser och protesterade växlar ... 102
Vägtrafikolyckor:
Vägtrafikolyckorna år 1959. Preliminära uppgifter ... 104
Månadsuppgifter ... 110
Års- och kvartalsuppgifter ... 114
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter ... 116
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958. Preliminära uppgifter ... 117
Städernas finanser 1958 ... 126
Landstingens finanser 1958 ... 130
Förmögenhetsfördelningen 1958. Preliminär redogörelse ... 132
Preliminär försäkringsstatistik för andra halvåret 1959 ... 135
Nötkreatursräkningen den 12 oktober 1959 med återblick på tidigare räkningar 143

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance ... 96

TABLES

Commentary ... 97
Offences known to the police ... 97, 100
Bankruptcies and protested bills ... 102
Road accidents:
Road accidents in 1959. Preliminary data ... 104
Monthly data ... 110
Annual and quarterly data ... 114
Local savings banks statistics, quarterly ... 116
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1957 and 1958. Preliminary data ... 117
Town finance in 1958 ... 126
County council finance in 1958 ... 130
Distribution of property in 1958. Preliminary data ... 132
Preliminary insurance statistics, July—December, 1959 ... 135
Census of livestock: October, 1959 ... 143

†1—*600193*

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Grekland GRE-48-B

Industristatistik. Ett år. Avge rekommendationer till Greklands statistiska centralbyrå rörande planeringen och verkställandet av program på det industristatistiska området, särskilt en årlig stickprovsundersökning ingående i en serie undersökningar i syfte att insamla och utarbeta grundstatistik beträffande industriens struktur, resurser och verksamhet. Avge rekommendationer rörande utarbetandet av index för industriproduktionen. Engelska eller franska. 11 mars.

Grekland GRE-48-F

Finansstatistik. Tre månader. Avge rekommendationer rörande upprättandet av en fullständig plan för finansstatistiken. Upprätta ett klassifikationssystem för statens utgifter och inkomster. Avge rekommendationer rörande utarbetandet av balansräkningar utvisande storleken och sammansättningen av statliga organs och företags tillgångar, samt rörande utbyggnaden av en detaljerad uppbördsstatistik, som kan läggas till grund för beskattningsväsendets administration och utformningen av skattepolitiken. Engelska och/eller franska. 1 april.

Venezuela VEN-48-A

Socialstatistik och ekonomisk statistik. Ett år. Fungera som rådgivare till en arbetsgrupp för statistisk samordning i fråga om studiet av nu existerande organisation och metoder. Biträda vid utformningen av rekommendationer rörande förbättringen av den offentliga statistiken och uppgöra förslag till ett statistiskt arbetsprogram samt lämna råd vid förverkligandet av dessa rekommendationer, särskilt vad beträffar den ekonomiska statistiken. I samarbete med övriga utländska experter avge rekommendationer rörande organisationen och arbetet inom Central Planning Office samt utbilda inhemsk personal. Helst spanska, eljest engelska.

Laos LAO-46-A, *Folkräkning* — se Stat. t. nr 12/1959.

Venezuela VEN-46-C, *Folkräkningskartografi* — se Stat. t. nr 11/1959.

Kambodja CAM-46-D, *Folkräkning* — se Stat. t. nr 12/1959.

Marocko MOR-47-A, *Ekonomisk statistik* — se Stat. t. nr 10/1959.

Indien IND-48-A, *Statistisk utbildning och träning* — se Stat. t. nr 9/1959.

Indien IND-48-B, *Statistisk kvalitetskontroll* — se Stat. t. nr 9/1959.

Förenade Arabrepubliken (Egypten) UAR-48-B, *Statistik (teoretisk och tillämpad statistik samt statistisk kvalitetskontroll)* — se Stat. t. nr 6/1959.

Indien IND-48-M, *Ekonometriker* — se Stat. t. nr 9/1959.

Kommentar

Commentary

Brottsligheten. Frånsett årets två första kvartal har antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende) i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år visat någon minskning. För fjärde kvartalet 1959 redovisas 68 516 sådana brott mot 76 270 vid samma tid år 1958, vilket innebär en minskning med något mer än 10 %.

I vad mån dessa uppgifter rörande den till polisens kännedom komna strafflagsbrottsligheten är ägnade att belysa strafflagsbrottslighetens verkliga omfattning, är beroende av skilda faktorer, bl. a. anmälningsfrekvensen. Erinras må även att en del av de till polisen anmälda brotten avser förment brottsliga förfaranden, vilka senare konstateras icke vara brott. Viss osäkerhet torde vidare kunna föreligga i fråga om räkningen av antalet icke anmälda, vid utredningen av under året anmälda, framkomna ytterligare brott, vilket tillskott av brott emellanåt torde belasta fjärde kvartalets siffror.

Nedanstående tabell visar för vissa grupper av strafflagsbrott dels antalet sådana brott under fjärde kvartalet åren 1958 och 1959 dels brottstalens procentuella förändring. Härjämte meddelas motsvarande preliminära årssiffror. De redovisade brottsgrupperna är i huvudsak sådana som antagits bättre än andra ägnade för jämförelser av brottslighetens förändringar i tiden. I tabellen är medtagna uppgifter även om dels totalantalet strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), dels vissa av

Brottslighetens förändringar sedan föregående år, 4:e kvartalet resp. 1—4:e kvartalen 1959

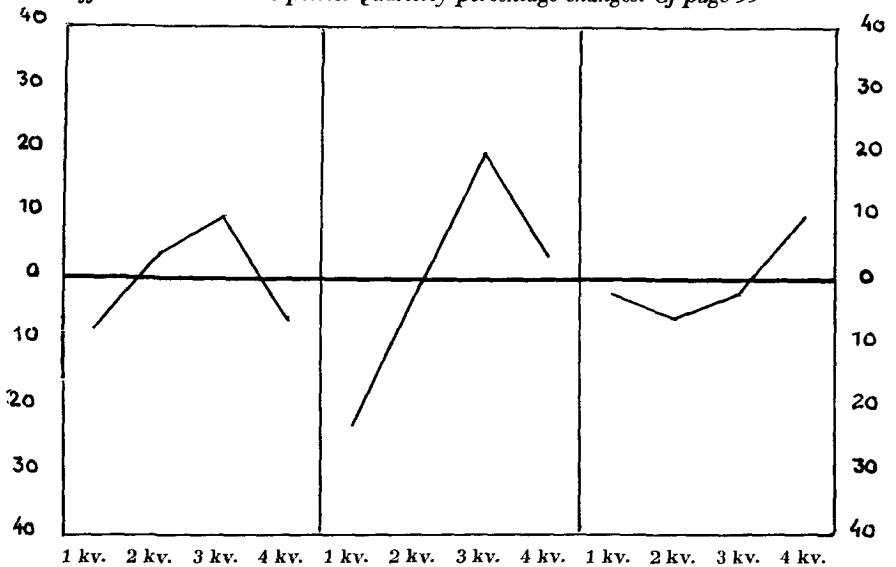
Offences known to the police. Percentage change since the preceding year

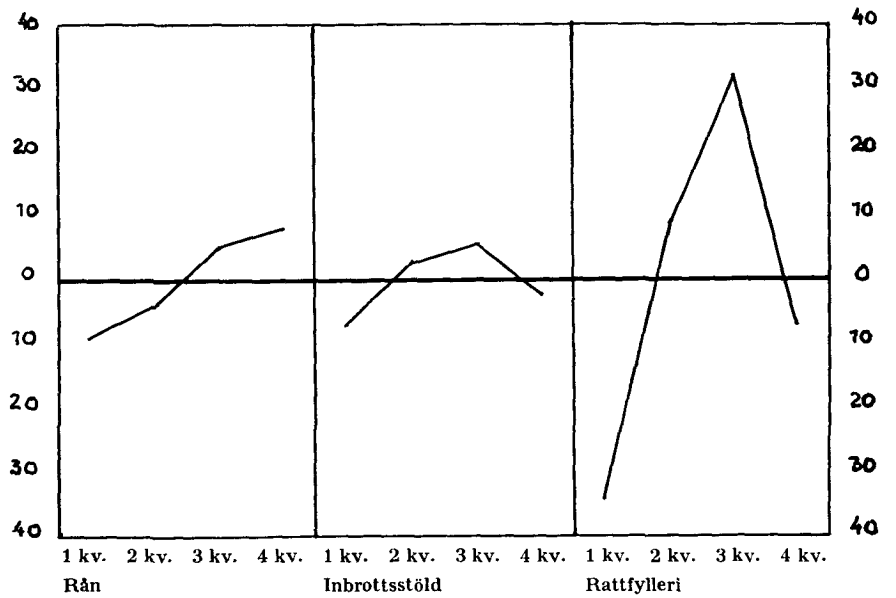
Brott		Antal 4 kv.		Diff. i %	Antal 1—4 kv.		Diff. i %
		1958	1959		1958	1959	
SL (utom 11: 10 och 11)		76 270	68 516	89,8	279 403	273 882	98,0
Därav							
10: 1—3	Våld el. hot mot tjänsteman	162	159	98,1	630	638	101,3
10: 4	Våldsamt motstånd	413	402	97,3	1 808	1 761	97,4
14: 1, 3	Mord, dråp	17	12	70,6	55	53	96,4
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	10	2	20,0	19	10	52,6
15: 12—15a	Våldtäkt	94	95	101,1	374	404	108,0
20: 1, 4, 10	Stöld, grov stöld[1]	14 364	14 615	101,7	54 284	56 486	104,1
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	14 966	12 994	86,8	53 611	52 976	98,8
20: 1, 4, 6, 10	Tillgrepp av:						
	Bil	6 032	4 945	82,0	21 192	17 933	84,6
	Motorcykel	1 449	875	60,4	5 796	4 414	76,2
	Moped	3 409	3 293	96,6	12 821	12 359	96,4
	Cykel	11 989	9 576	79,9	48 918	44 833	91,6
20: 5	Rån	116	110	94,8	443	408	92,1
Andra författningar:							
Lönnbränning		39	36	92,3	173	163	94,2
Rattfylleri		3 173	3 075	96,9	12 092	13 246	109,5

[1] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

Brottslighetens kvartalsvariationer. %

Offences known to the police. Quarterly percentage changes. Cf page 99

de brott enligt specialförfattningar, vilka kan föranleda urbota straff, nämligen lönnbränningsbrott och rattfylleribrott.

Av tabellen framgår bl. a., att enligt de preliminära siffrorna inbrottsstölderna icke visar någon ökning i jämförelse med år 1958 samt att framför allt tillgreppen av motorcyklar (utom mopeder) och bilar minskat. Siffrorna för nyssnämnda tillgreppsbrott ligger ungefär på 1957 års nivå. Mopedtillgreppen visar i jämförelse med år 1958 någon minskning under tredje och fjärde kvartalen år 1959, men för hela året 1959 är den preliminära siffran nära nog densamma som för år 1958. Medräknas även mopedtillgreppen, befinnes antalet motorfordonstillgrepp enligt den preliminära kvartalsstatistiken alltjämt betydligt överstiga 1955 och 1956 års siffra.[1]

Antalet i städerna Stockholm, Göteborg och Malmö till polisens kännedom år 1959 komna inbrottsstölder utgör omkring 40 % av antalet i hela riket samma år polisanmälda sådana brott. För tillgreppen av bilar är motsvarande procenttal 57. Av antalet biltillgrepp i hela riket (17 933) har inemot 44 % stannat vid försök.

Diagrammet visar de kvartalsvisa förändringarna i brottslighetens omfattning för vissa grupper av strafflagsbrott i förhållande till årsmedelvärdet under år 1959.

Det framgår, att våld eller hot mot tjänsteman och våldsamt motstånd (10 kap. 1—4 §§ SL) är vanligast under tredje kvartalet, medan rånbrotten (20 kap. 5, 10 §§ SL) under år 1959 nådde sin högsta frekvens under årets fjärde kvartal. Inbrottsstölderna visar jämförelsevis små kvartalsvariationer. Den avtagande frekvensen under fjärde kvartalet innebär en avvikelse i förhållande till utvecklingen åren 1957 och 1958. Stölderna, inberäknat grov stöld (20 kap. 1, 4 §§ SL utom inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel) kulminerar under tredje kvartalet. Detsamma gäller i utpräglad grad de polisanmälda rattfylleribrotten. Biltillgreppen däremot var vanligast under fjärde kvartalet 1959.

[1] En uppdelning av motorfordonstillgreppen efter det tillgripna fordonets art föreligger först fr. o. m. år 1957.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 100.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
- of which:
  - Violence or threats against officials
  - Forcible resistance

» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)

» 12. Forgery

» 13. Perjury, false charge and other false statements

» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
- of which:
  - Murder and manslaughter
  - Homicide by misadventure, etc.
  - Infanticide
  - Procuring abortion

» 15. Violation of personal safety, etc.
- of which:
  - Rape

» 18. Sexual offences
- of which:
  - Indecent assaults on persons under 15 years of age
  - Other indecent assaults
  - Indecent exposure
  - Other indecent actions

» 19. Offences dangerous to the public
- of which:
  - Arson

» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
- of which:
  - Housebreaking and burglary
  - Thefts of motorcars
  - Thefts of motorcycles
  - » of cycles with aux. motor
  - » of bicycles
  - Robbery

» 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
- of which: hotel, restaurant and taxi fraud

» 22. Embezzlement, etc.

» 23. Offences in bankruptcy

» 24. Damage, trespass on land

» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)

Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

Unlicensed distillery

Driving vehicles under influence of alcohol

False or negligent income-tax return

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences*[1]	1957	1958	1959	1957 4 kv.	1958 1 kv.
	Strafflagsbrott					
1	10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 752	3 488	3 452	911	830
2	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	726	630	638	169	146
3	våldsamt motstånd	2 054	1 808	1 761	511	418
4	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	460	445	493	119	110
5	12 kap. Förfalskningsbrott	1 152	[2] 2 684	1 518	295	322
6	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	806	930	970	196	251
7	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 369	9 262	8 795	2 426	2 168
8	Därav: mord och dråp	55	55	53	19	14
9	vållande till annans död	264	278	245	84	63
10	barnamord o. dyl.	14	6	6	3	2
11	fosterfördrivning	119	61	69	16	10
12	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 575	2 519	2 552	662	590
13	Därav: våldtäkt	345	374	404	70	79
14	18 kap. Sedlighetsbrott	1 906	2 147	2 602	398	460
15	Därav: otukt med person under 15 år.	532	788	1 032	120	171
16	annan otukt	147	117	227	44	33
17	exhibitionism	439	479	594	79	97
18	annan sedlighetssårande handling	616	613	617	123	126
19	19 kap. Allmänfarliga brott	3 426	3 445	5 008	750	743
20	Därav: mordbrand	243	234	324	57	57
21	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	191 460	213 188	206 291	50 362	39 101
22	Därav: inbrottsstöld	42 853	53 611	52 976	12 103	11 255
23	tillgrepp av bilar	17 848	21 192	17 933	5 574	4 133
24	» » motorcyklar	4 723	5 796	4 414	1 041	403
25	» » mopeder	10 062	12 821	12 359	2 720	1 572
26	» » cyklar	50 319	48 918	44 833	11 594	7 533
27	rån	438	443	408	125	107
28	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[3] 18 664	18 883	18 527	[3] 5 619	4 378
29	Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	3 704	3 935	3 788	847	969
30	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 316	5 659	6 267	1 322	1 264
31	23 kap. Gäldenärsbrott	466	386	395	103	102
32	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	11 374	12 383	13 235	2 970	2 377
33	25 kap. Ämbetsbrott	791	786	711	190	197
34	Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	2 930	3 198	3 066	784	748
35	Summa	254 447	279 403	273 882	67 107	53 641
	Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
36	Lönnbränning	130	173	163	26	25
37	Rattfylleri	11 811	12 092	13 246	3 090	1 845
38	Skattestrafflagen	2 917	3 838	3 678	937	968

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning. [3] året 2 415 brott.

Offences known to the police. Preliminary data

1959							Därav i			
2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
890	948	820	804	889	916	843	241	59	45	1
156	166	162	152	164	163	159	44	17	6	2
469	508	413	401	461	497	402	98	30	18	3
139	96	100	116	148	148	81	5	—	1	4
287	479	[1] 1 596	402	374	395	347	42	22	4	5
192	231	256	243	238	186	303	40	23	16	6
2 112	2 404	2 578	2 017	2 072	2 401	2 305	462	192	166	7
17	7	17	6	15	20	12	1	2	—	8
44	86	85	50	32	83	80	4	2	2	9
1	—	3	2	2	1	1	—	—	—	10
13	13	25	13	35	11	10	1	2	—	11
554	662	713	655	603	631	663	124	59	31	12
90	111	94	93	106	110	95	25	13	4	13
477	551	659	582	774	581	665	83	39	65	14
178	164	275	228	336	191	277	11	9	17	15
23	26	35	56	75	55	41	4	1	7	16
96	145	141	142	165	145	142	34	14	22	17
143	175	169	127	156	157	177	19	14	17	18
1 046	800	856	908	1 566	1 493	1 041	356	5	22	19
55	53	69	59	81	99	85	16	3	2	20
53 817	63 309	56 961	41 920	53 809	59 901	50 661	12 199	4 328	2 265	21
13 327	14 063	14 966	12 367	13 661	13 954	12 994	3 072	1 484	577	22
4 836	6 191	6 032	4 385	4 211	4 392	4 945	2 521	397	101	23
1 584	2 360	1 449	475	1 433	1 631	875	346	129	27	24
3 385	4 455	3 409	1 919	3 335	3 812	3 293	806	610	242	25
13 488	15 908	11 989	7 871	12 880	14 506	9 576	883	321	515	26
96	124	116	93	98	107	110	50	21	9	27
4 118	4 662	5 725	4 538	4 330	4 278	5 381	1 091	429	245	28
965	1 045	956	992	1 007	891	898	334	94	46	29
1 220	1 571	1 604	1 377	1 888	1 451	1 551	316	163	83	30
104	83	97	90	131	79	95	5	4	2	31
3 490	3 297	3 219	2 819	3 668	3 258	3 490	417	153	95	32
207	186	196	160	193	145	213	11	2	—	33
718	842	890	717	664	808	877	79	64	5	34
69 371	80 121	76 270	57 348	71 347	76 671	68 516	15 471	5 542	3 045	35
38	71	39	38	46	43	36	—	1	—	36
2 947	4 127	3 173	2 179	3 606	4 386	3 075	459	238	194	37
359	1 279	1 232	578	344	1 330	1 426	33	52	20	38

— [1] Därav annonsbedrägeri i Uppsala: 3 kv. 801 brott; 4 kv. 1 614 brott eller tillhopa för hela

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna om protesterade växlar avser endast av *notarii publici* på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor samt ej heller växlar, protesterade av annan person än notarius publicus. Fr. o. m. $^1/_1$ 1959 finnes i Göteborg särskild protestförrättare förordnad. Tabellen omfattar jämväl de av denne protesterade växlarna.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Jan.	90	10	800	325	458	103	1 686	457	126	53
Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267.7	13 316.4	3 567.7	2 247,4	1956
2 667.6	3 054.2	13 574.9	19 855,4	39 152.1	12 453.5	2 827.6	1 535.9	1957
2 901.0	3 192.5	15 421,0	22 626.1	44 140.6	12 183.0	3 211.0	1 436.8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805.8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
188.6	241,9	1 028.4	1 715,9	3 174,8	815.3	384.0	88.3	1958 Jan.
184.8	208,5	1 100.3	1 084.4	2 578,0	518.8	211,7	99.2	Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231.1	87,7	Mars
218.4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381.1	855.6	224,3	121.0	April
239.9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344.3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307.8	115,3	Juni
302.1	315.2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273.5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220.2	264,7	1 350,8	1 616.5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269.6	268.2	1 390,7	1 571,6	3 500.1	808.8	281.5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714.9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84.5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721.4	218 9	132.7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723.8	409,9	89.2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035.9	323,5	215.2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798.4	242,7	151.7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169.4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178.7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120.4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855.7	350,6	130.1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798.4	219,6	147.2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423.1	3 280.1	772.1	276.5	212.4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95.4	1960 Jan.

Vägtrafikolyckorna år 1959
Preliminära uppgifter

Road Accidents. Preliminary Data

Årets fjärde kvartal visar i jämförelse med motsvarande kvartal år 1958 en ökning av antalet polisundersökta vägtrafikolyckor endast inom tättbebyggda områden, medan för ej tättbebyggda områden tvärtom noteras en minskning. Frekvenstalen för sistnämnda områden ligger dock i jämförelse med motsvarande kvartal under senare år fortfarande på en hög nivå.

Antalet dödsolyckor inom tättbebyggda områden under fjärde kvartalet 1959 (92) är förhållandevis högt, högre än vid samma tid under något av åren 1956—1958. Mer än två tredjedelar av dessa dödsolyckor (62) har uppstått genom kollision mellan bil eller annan motorcykel än moped samt moped, cykel eller fotgängare.

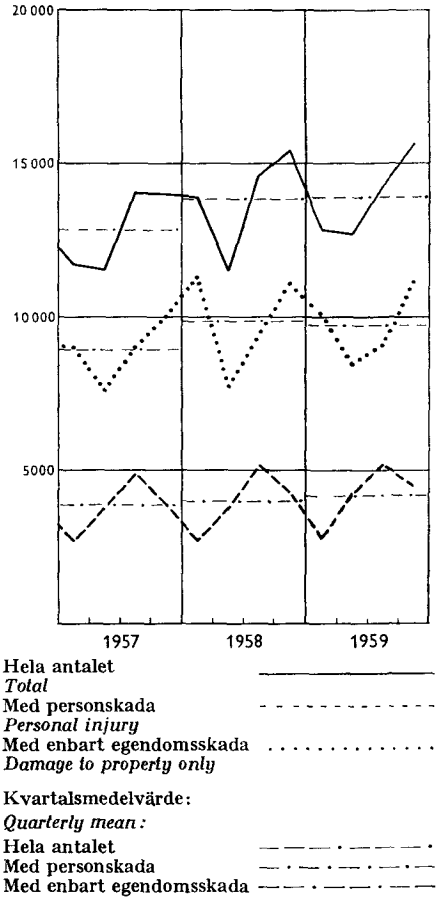
I fråga om antalet redovisade vägtrafikolyckor under fjärde kvartalet 1959 med enbart egendomsskada till följd märkes, att ett antal dylika olyckor, i synnerhet sådana vilka föranlett endast mindre egendomsskada, ej blir föremål för polisundersökning.

I jämförelse med tredje kvartalet 1959 noteras, att den vid denna tid på året eljest vanliga minskningen av antalet dödsolyckor i hela riket uteblivit under fjärde kvartalet 1959.

Vidstående diagram visar de kvartalsvisa förändringarna av antalet vägtrafikolyckor med olika skadepåföljd för hela riket åren 1957—1959.

Hela året. Enligt de preliminära siffrorna utgör antalet polisundersökta vägtrafikolyckor, vilka medför dödlig utgång eller annan personskada, 16 964 år 1959 mot 16 211 år 1958. Dessa båda tal är högre än summan av de preliminära kvartalssiffrorna för resp. år, enär i de preliminära årssiffrorna även senare inkomna uppgifter om polisundersökta vägtrafikolyckor är medräknade. Ökningen hänför sig så gott som helt till tättbebyggda områden och avser till större delen olyckor vilka medfört lindrig personskada. För ej tättbebyggda

Diagram 1. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor *Number of Road accidents: Quarterly data*

områden visar de preliminära siffrorna påtagligt avtagande ökning.

Antalet olyckor med dödlig utgång uppgår enligt de preliminära siffrorna för år 1959 till 870, varav 264 i tättbebyggda och 606 i ej tättbebyggda områden. De definitiva siffrorna brukar medföra någon ökning av det preliminärt redovisade antalet dödsolyckor, enär en del av de personer, som enligt de preliminära siffrorna redovisas såsom svårt skadade senare avlider. Tillskottet utgjorde det senaste år, för vilket siffror i detta hänseende är tillgäng-

Tab. A. Vid vägtrafikolyckor dödade eller eljest skadade personer efter trafikantgrupper år 1959. Preliminära siffror

Road accidents 1959: Persons killed and injured by group of road users Provisional figures

For translation, see table p. 110.

Område Skadans art	Bil		Tung motorcykel		Mopedister[1]	Förare av annan lätt mc[1]	Cyklister[1]	Fotgängare	Andra	Samtliga
	Förare	Passagerare	Förare	Passagerare						
ABSOLUTA TAL										
Ej tättbebyggt område										
Dödade	145	108	43	12	64	28	97	110	49	656
Svårt skadade	447	497	157	47	161	87	143	196	50	1 785
Lindrigt skadade	2 666	3 305	407	146	463	185	376	356	132	8 036
Samtliga	3 258	3 910	607	205	688	300	616	662	231	10 477
Tättbebyggt område										
Dödade	28	11	11	3	38	12	47	112	9	271
Svårt skadade	107	107	167	32	237	92	234	490	30	1 496
Lindrigt skadade	1 374	1 637	908	244	1 568	409	1 449	2 019	136	9 744
Samtliga	1 509	1 755	1 086	279	1 843	513	1 730	2 621	175	11 511
Hela riket										
Dödade	173	119	54	15	102	40	144	222	58	927
Svårt skadade	554	604	324	79	398	179	377	686	80	3 281
Lindrigt skadade	4 040	4 942	1 315	390	2 031	594	1 825	2 375	268	17 780
Samtliga	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
PROCENTTAL										
Ej tättbebyggt område										
Dödade	22,1	16,4	6,5	1,8	9,8	4,3	14,8	16,8	7,5	100,0
Svårt skadade	25,1	27,8	8,8	2,6	9,0	4,9	8,0	11,0	2,8	100,0
Lindrigt skadade	33,2	41,1	5,1	1,8	5,8	2,3	4,7	4,4	1,6	100,0
Samtliga	31,1	37,3	5,8	1,9	6,6	2,9	5,9	6,3	2,2	100,0
Tättbebyggt område										
Dödade	10,3	4,1	4,1	1,1	14,0	4,4	17,4	41,3	3,3	100,0
Svårt skadade	7,2	7,2	11,2	2,1	15,8	6,1	15,6	32,8	2,0	100,0
Lindrigt skadade	14,1	16,8	9,3	2,5	16,1	4,2	14,9	20,7	1,4	100,0
Samtliga	13,1	15,3	9.4	2,4	16,0	4,5	15,0	22,8	1,5	100,0
Hela riket										
Dödade	18,7	12,8	5,8	1,6	11,0	4,3	15,5	24,0	6,3	100,0
Svårt skadade	16,9	18,4	9,9	2,4	12,1	5,5	11,5	20,9	2,4	100,0
Lindrigt skadade	22,7	27,8	7,4	2,2	11,4	3,3	10,3	13,4	1,5	100,0
Samtliga	21,7	25,8	7,7	2,2	11,5	3,7	10,7	14,9	1,8	100,0

[1] Inkl. passagerare.

liga (1957), ca 5 % på antalet för hela riket preliminärt redovisade dödsolyckor.

Av tab. A framgår, hurusom de oskyddade trafikantgrupperna i tättbebyggda områden utgör en större andel av de i

Ålder	Dödade	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa	Dödade	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
	Antal				Procenttal			
< 7 år	54	136	560	750	5,8	4,2	3,2	3,4
7—17 »	127	569	2 901	3 597	13,7	17,3	16,3	16,3
18—29 »	157	730	4 576	5 463	16,9	22,3	25,7	24,8
30—59 »	332	992	5 622	6 946	35.8	30,2	31,6	31,6
60—69 »	120	250	1 006	1 376	13,0	7,6	5,7	6,3
>69 »	137	207	573	917	14,8	6,3	3,2	4,2
Okänd ålder ..	—	397	2 542	2 939	—	12,1	14,3	13,4
Samtliga	927	3 281	17 780	21 988	100,0	100,0	100,0	100,0
därav								
män	712	2 287	11 638	14 637	76,8	69,7	65,5	66,6
kvinnor ..	215	788	4 826	5 829	23,2	24,0	27,1	26,5
okänt	—	206	1 316	1 522	—	6,3	7,4	6,9

trafiken dödade och skadade personerna än i ej tättbebyggda områden samt att olyckorna för deras del företrädesvis i ej tättbebyggda områden oftare leder till svårare påföljder än för andra trafikantgrupper. Sina flesta offer har trafiken i ej tättbebyggda områden skördat bland bilförare och bilpassagerare. Tillsammans utgör dessa något mer än två tredjedelar av de dödade och skadade personerna. I tättbebyggda områden är fotgängarna den största gruppen (23 %). Andelen dödade och skadade mopedister visar någon ökning i jämförelse med år 1958 (jfr häfte 1959: 2, sid. 112).

I tablån överst på denna sida har de dödade samt skadade personerna fördelats på olika åldersgrupper och efter kön. Den ger därmed en viss uppfattning om, i vad mån skadepåföljderna belastar åldersgrupperna olika.

I åldrarna under 7 år samt över 59 år är de dödade, som av tablån synes, procentuellt flera än de skadade.

Tab. B ger en åldersfördelning av de i trafiken dödade eller skadade olika trafikanterna samt en fördelning av dessa på män och kvinnor. Det förhållandevis stora antalet personer, beträffande vilka uppgift saknas rörande ålder och/eller kön, gör uppgifterna mindre säkra än den definitiva årsstatistikens motsvarande uppgifter. Avsaknaden om kännedom om den utsträckning, vari trafikanter i olika åldrar är företrädda i trafiken utesluter vidare en bedömning, huruvida vissa åldrar är mer utsatta i trafiken än andra.

Tab. C ger en fördelning av olyckorna bl. a. efter olyckans art samt efter påföljd. Härjämte meddelas uppgifter rörande antalet olyckor, som inträffat på huvudled resp. ej huvudled samt i olika delar av landet.

Indelningen efter olycksart avviker i vissa hänseenden från den i den definitiva årsstatistiken och ursprungligen även i den preliminära statistiken tillämpade. Den innebär i huvudsak, att den hittillsvarande indelningen efter olycksart kombinerats med en indelning jämväl efter fordonstyp (jfr häfte 1959: 3, sid. 171). Av fordonskollisionerna har sålunda separerats och särredovisats de kollisioner, vilka skett enbart mellan motorfordon, varmed här avses bil och annan motorcykel än moped. Kollision mellan motorfordon i rörelse eller med parkerat fordon avser således endast dylik kollision, vari enbart motorfordon i nyss angiven bemärkelse å ömse sidor varit delaktigt. Primärmaterialet visar, att andelen sådana kollisioner av hela antalet fordonskollisioner, växlar vid olika tider på året och är mindre under årets andra och tredje än under dess första och fjärde kvartal. Uttrycket motorfordon är även i övriga fall i denna tabell använt i nu nämnda bemärkelse.

Vid den regionala indelningen har till Norra Sverige förts Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län; till Södra Sverige Kalmar, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län; samt till Mellersta Sverige övriga län.

Av tab. C framgår, att av de kollisio-

Tab. B. Vid vägtrafikolyckor dödade eller eljest skadade personer efter ålder år 1959. Preliminära siffror

Road accidents 1959: Persons killed and injured by age. Provisional figures

For translation of boxhead, see table p. 110.

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Bil		Tung motorcykel		Mopedister[1]	Förare av annan lätt mc[1]	Cyklister[1]	Fotgängare	Andra	Samtliga
	Förare	Passagerare	Förare	Passagerare						
ABSOLUTA TAL										
< 7 år	—	164	—	—	8	—	41	469	68	750
7—17 »	43	790	90	103	892	427	650	534	68	3 597
18—29 »	2 050	1 188	1 081	171	264	180	196	285	48	5 463
30—59 »	2 306	1 349	422	44	903	137	851	828	106	6 946
60—69 »	157	169	32	6	264	28	294	381	45	1 376
>69 »	42	91	4	1	105	7	194	446	27	917
Okänd ålder *Age unknown*	169	1 914	64	159	95	34	120	340	44	2 939
Samtliga *Total*	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
Därav män *males*	4 267	2 011	1 614	178	2 177	778	1 553	1 793	266	14 637
kvinnor *females*	487	2 555	75	192	338	18	755	1 293	116	5 829
okänt *sex unknown*	13	1 099	4	114	16	17	38	197	24	1 522
PROCENTTAL										
< 7 år	—	21,9	—	—	1,0	—	5,5	62,5	9,1	100,0
7—17 »	1,2	21,9	2,5	2,9	24,8	11,9	18,1	14.8	1,9	100,0
18—29 »	37,5	21,8	19,8	3,1	4,8	3,3	3,6	5,2	0,9	100,0
30—59 »	33,2	19,4	6,1	0.6	13.0	2,0	12,3	11,9	1,5	100,0
60—69 »	11,4	12,3	2,3	0,4	19,2	2,0	21,4	27,7	3,3	100,0
69 »	4,6	9,9	0,4	0,1	11,5	0,8	21,2	48,6	2,9	100,0
Okänd ålder *Age unknown*	5,8	65,1	2,2	5,4	3,2	1,1	4,1	11,6	1,5	100,0
Samtliga *Total*	21,7	25,8	7,7	2,2	11,5	3,7	10,7	14,9	1,8	100,0
Därav män *males*	29,2	13,7	11,0	1,2	14,9	5,3	10,6	12,3	1.8	100,0
kvinnor *females*	8,4	43,8	1,3	3,3	5,8	0,3	12,9	22,2	2.0	100,0
okänt *sex unknown*	0,9	72,2	0,3	7,5	1,0	1,1	2,5	12,9	1,6	100,0

[1] Inkl. passagerare.

ner, vilka utan samband med omkörning inträffat på huvudled mellan motorfordon, som varit i rörelse eller mellan sådana och tillfälligt stannade motorfordon, kollisionerna i motsatt och i samma färdriktning, varit ungefär lika talrika. På ej huvudled är däremot i ej tättbebyggda områden kollisionerna i motsatt färdriktning betydligt vanligare än kollisionerna i annan färdriktning, och i tättbebyggda områden överväger, såsom man kan vänta sig, kollisionerna i korsande färdriktning. Det framgår vidare, att av de icke omkörningskollisioner mellan motorfordon i rörelse (inkl. tillfälligt stillastående), vilka medfört dödlig utgång (127) omkring 61 % (77) inträffat i motsatt, 28 % (36) i korsande och 11 % (14) i samma färdriktning. Medräknas även omkörningsolyckorna visar sig, att dessa utgör inemot 20 % av hela antalet kollisioner mellan motorfordon i rörelse (inkl. tillfälligt stillastående), vilka lett till dödlig utgång.

Av samtliga polisundersökta vägtrafikolyckor har enligt de preliminära siffrorna för år 1959 något mer än 27 % (15 363) inträffat under mörker. Motsvarande procenttal är för ej tättbebyggda områden omkring 30 och för tätt-

Tab. C. Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art

Road accidents: Number of accidents, by type

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	33 777	168	5 026	4 567	5 377	23 833
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	27 325	158	4 779	4 287	5 053	17 985
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	6 026	77	1 271	1 140	3 089	1 797
» korsande » *crossing* »	11 940	36	2 239	852	877	10 211
» samma » *same* »	4 559	14	592	1 104	443	3 012
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	37	—	12	10	2	25
» annan » *other*	4 763	31	665	1 181	642	2 940
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	6 452	10	247	280	324	5 848
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	19 112	553	9 388	4 666	6 118	8 328
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	5 172	203	3 613	741	653	3 778
med fotgängare *with pedestrian*	2 877	204	2 597	419	344	2 114
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	11 063	146	3 178	3 506	5 121	2 436
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	3 046	127	1 454	330	643	2 073
Olycka av annan art *Other kind of accident*	626	22	226	102	156	368
Summa *Total*	56 561	870	16 094	9 665	12 294	34 602
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	10 049	228	2 727	1 878	3 737	4 434
Mellersta » *Middle* »	36 180	472	10 152	5 333	6 164	24 683
Södra » *South* »	10 332	170	3 215	2 454	2 393	5 485

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

bebyggda områden 26. Medräknas endast olyckorna under mörker utan vägbelysning blir procenttalen 24 resp. 1. I tättbebyggda områden stiger andelen olyckor under mörker utan vägbelysning med olyckans svårhetsgrad; procenttalet för olyckor med dödlig utgång är ca 3.

Andelen mörkerolyckor växlar naturligen i hög grad vid olika tider på året. Härefter intagna tablå, vilken grundar sig på de preliminära kvartalssiffrorna, visar andelen mörkerolyckor under de olika kvartalen. Den inom parentes angivna årssiffran inkluderar olyckor, varom preliminära uppgifter inkommit senare under året.

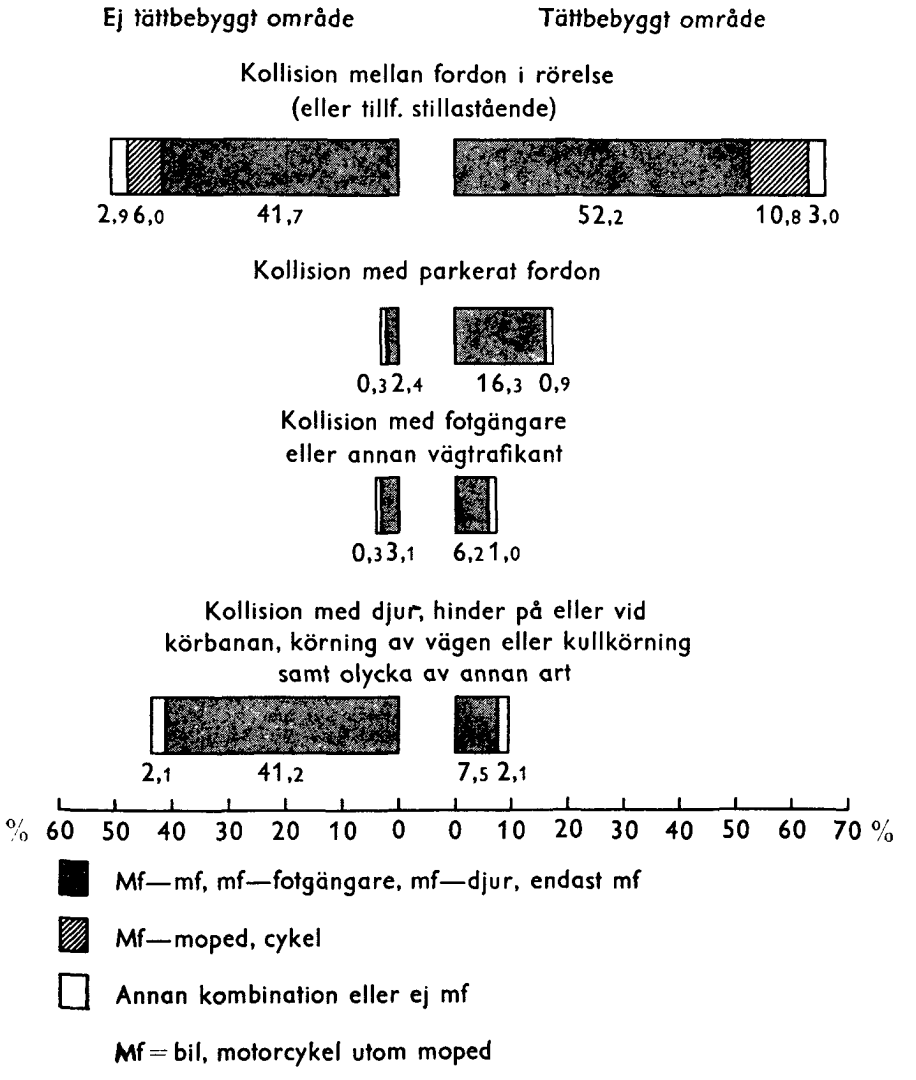
Period	Mörkerolyckor i % av samtliga[1]
1 kv.	31,2
2 »	12,6
3 »	16,5
4 »	45,9
Hela året	27,3 (27,2)

[1] Olyckor under okända ljusförhållanden resp. 2,6; 1,8; 1,4; 2,2; 2,0 % (2,0 %).

Stapeldiagrammet (diagr. 2), visar olyckornas procentuella fördelning efter olycksart. Procentfördelningen har genomförts särskilt för tättbebyggda resp. ej tättbebyggda områden. Till jämförelse har i staplarna inlagts den förutnämnda efter fordonstyp genomförda underindelningen av olycksarterna. Det erinras om att underindelningen efter fordonstyp icke är fullständigt genomförd utan begränsats till de särskilt angivna kombinationerna av fordonstyp resp. av olycksart och fordonstyp. I sist-

(forts. sid. 112)

Diagram 2. Vägtrafikolyckor efter olyckans art och fordonstyp, år 1959
Road accidents, by nature and by type of vehicles

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — December 1959

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *December 1959*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	17	4	21	36	11	47	317	154	471	370	169	539
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	16	4	20	44	11	55	353	196	549	413	211	624
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	2	—	2	3	7	10	12	18	30	17	25	42
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	1	—	1	3	5	8	4	5	9
Mopedist[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	7	4	11	9	16	25	18	83	101	34	103	137
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	1	—	1	4	—	4	4	17	21	9	17	26
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	11	6	17	11	27	38	24	119	143	46	152	198
Fotgängare *Pedestrians* ..	14	11	25	30	79	109	52	271	323	96	361	457
Övriga *Others*	9	1	10	12	3	15	22	13	35	43	17	60
Summa *Total*	77	30	107	150	154	304	805	876	1 681	1 032	1 060	2 092

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	5	32	39
7—10 »	1	4	39	44
11—14 »	3	12	55	70
15—17 »	9	16	119	144
18—29 »	16	54	426	496
30—44 »	18	49	296	363
45—59 »	24	46	285	355
60—69 »	14	31	92	137
> 69 »	20	46	60	126
Okänd ålder .. *Age not stated*	—	41	277	318
Samtliga *Total*	107	304	1 681	2 092
Därav *Of which*				
män ..... *males*	77	196	1 039	1 312
kvinnor .... *females*	30	91	492	613
okänt kön .. *sex not stated*	—	17	150	167

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 430	4 669	7 099
Lastbil ..... *Lorry*	570	875	1 445
Buss ..... *Bus*	53	163	216
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	26	61	87
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	42	173	215
Annan lätt mc..... *Other light mc*	13	33	46
Spårvagn ..... *Tram*	—	79	79
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	10	5	15
Cykel ..... *Cycle*	61	185	246
Annat fordon ..... *Other vehicle*	117	436	553
Fotgängare ..... *Pedestrian*	97	370	467
Andra trafikelement *Other traffic elements*	69	9	78
Summa *Total*	3 488	7 058	10 546

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — December 1959

Road accidents: Number of accidents, by type — *December 1959*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	3 435	17	455	456	598	2 381
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 808	17	419	422	567	1 819
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	795	11	173	162	397	236
» korsande » *crossing*	1 174	1	173	62	65	1 047
» samma » *same*	423	2	31	103	37	283
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	1	1	—	1
» annan » *other*	414	3	41	94	68	252
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	627	—	36	34	31	562
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 898	54	922	481	579	838
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	349	19	256	60	38	251
med fotgängare *with pedestrian*	416	24	384	61	48	307
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 133	11	282	360	493	280
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	280	24	114	45	71	164
Olycka av annan art *Other kind of accident*	53	1	17	6	11	36
Summa *Total*	5 666	96	1 508	988	1 259	3 419
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	1 108	26	308	238	419	451
Mellesta » *Middle* »	3 515	57	905	520	630	2 365
Södra » *South* »	1 043	13	295	230	210	603

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden

Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 407	26	79	451	890	1 517
Halvdager *Twilight*	293	10	10	58	138	155
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 980	26	126	494	207	1 773
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	873	30	50	240	830	43
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	113	4	—	—	16	97

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis — December 1959

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	6	8	35	77	126	6	9	58	73
Uppsala »	6	2	13	24	45	6	4	15	25
Södermanlands »	6	3	31	50	90	6	5	53	64
Östergötlands »	—	5	21	79	105	—	8	34	42
Jönköpings »	3	4	32	76	115	3	8	54	65
Kronobergs »	2	2	11	31	46	5	3	17	25
Kalmar »	3	3	8	39	53	3	5	11	19
Gotlands »	2	2	4	14	22	2	2	4	8
Blekinge »	—	—	11	37	48	—	—	19	19
Kristianstads »	2	7	22	58	89	4	10	40	54
Malmöhus »	2	6	36	89	133	2	8	52	62
Hallands »	1	4	11	36	52	1	4	23	28
Göteb. o. Bohus »	1	7	12	40	60	1	7	13	21
Älvsborgs »	3	6	25	66	100	3	6	32	41
Skaraborgs »	3	6	18	67	94	3	6	22	31
Värmlands »	4	5	34	100	143	4	11	73	88
Örebro »	1	1	21	46	69	1	1	34	36
Västmanlands »	3	7	20	43	73	4	9	25	38
Kopparbergs »	2	2	21	86	111	2	2	30	34
Gävleborgs »	6	5	24	81	116	6	5	35	46
Västernorrlands »	4	17	32	82	135	6	18	50	74
Jämtlands »	1	5	16	32	54	1	5	21	27
Västerbottens »	5	6	26	73	110	6	8	51	65
Norrbottens »	2	5	27	58	92	2	6	39	47
Summa *Total*	68	118	511	1 384	2 081	77	150	805	1 032

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

(forts. från sid. 109)

nämnda avseende märkes, att underindelningen av olycksart efter olyckor, vari endast motorfordon varit delaktigt (»endast mf») uteslutande avser olyckor av typen kollision med hinder på eller vid körbanan, körning av vägen eller kullkörning (i tab. C betecknade singleolyckor). Uttrycket »motorfordon» (förkortat »mf») är här använt för att beteckna bil eller annan motorcykel än moped.

Av diagrammet framgår, att den andel av olycksarterna, vilken icke täckes av underindelningen efter fordonstyp, sam-

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *December 1959*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	18	114	684	819	3	18	131	152
Stockholms län	3	14	40	118	175	3	14	51	68
Uppsala »	1	4	18	46	69	1	4	20	25
Södermanlands »	1	2	16	46	65	1	3	16	20
Östergötlands »	—	10	26	111	147	—	10	28	38
därav Norrköpings stad	—	2	19	46	67	—	2	19	21
Jönköpings län	1	4	30	83	118	1	4	36	41
Kronobergs »	—	1	11	18	30	—	2	20	22
Kalmar »	—	1	7	42	50	—	1	9	10
Gotlands »	1	—	—	12	13	1	—	1	2
Blekinge »	—	4	15	30	49	—	4	15	19
Kristianstads »	2	3	11	52	68	2	3	16	21
Malmöhus »	—	17	101	295	413	—	17	131	148
därav Malmö stad	—	10	69	182	261	—	10	91	101
Hallands län	—	5	17	31	53	—	5	20	25
Göteb. o. Bohus »	4	23	125	437	589	4	23	141	168
därav Göteborgs stad	2	20	115	383	520	2	20	125	147
Älvsborgs län	1	8	14	59	82	1	8	15	24
Skaraborgs »	—	3	11	45	59	—	3	12	15
Värmlands »	2	10	25	74	111	4	13	25	42
Örebro »	1	3	17	63	84	1	3	18	22
Västmanlands »	2	1	28	70	101	2	1	34	37
Kopparbergs »	3	1	15	45	64	3	1	20	24
Gävleborgs »	1	3	22	77	103	1	3	39	43
Västernorrlands »	1	4	17	70	92	1	4	19	24
Jämtlands »	—	1	4	39	44	—	1	4	5
Västerbottens »	1	4	22	33	60	1	6	26	33
Norrbottens »	—	3	26	98	127	—	3	29	32
Summa *Total*	28	147	732	2 678	3 585	30	154	876	1 060
Hela riket *Sweden*	96	265	1 243	4 062	5 666	107	304	1 681	2 092

manlagt utgör för icke tättbebyggda områden mindre än 6 % samt för tättbebyggda områden 7 %. Dessa olyckor utgöres bl. a. av sådana olyckor, i vilka motorfordon (utom moped) kolliderat med annat fordon än motorfordon (utom moped) eller med moped eller cykel, t. ex. kollision bil—spårvagn, tung motorcykel—traktor, samt av kollisioner med parkerat fordon, varvid icke både det påkörande och det påkörda fordonet varit av typen motorfordon (utom moped).

Hg

Vägtrafikolyckor: års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	40 490	595	2 471	8 112	11 178
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 2 9	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	854	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	856	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958*[2].....	859	2 666	12 686	40 418	56 629	105 195	907	3 109	16 876	20 892
1959*[2].....	870	2 788	13 306	39 597	56 561	105 062	927	3 281	17 780	21 988
1957* 4 kv.	237	3 752		10 066	14 055	25 782	252	4 733		4 985
1958* 1 kv.	139	449	2 067	11 284	13 939	26 398	148	521	2 808	3 477
2 kv.	176	586	3 045	7 687	11 494	21 411	188	687	3 901	4 776
3 kv.	288	858	4 016	9 419	14 581	27 014	302	1 007	5 402	6 711
4 kv.	254	727	3 331	11 108	15 420	28 232	267	845	4 468	5 580
1959* 1 kv.	149	386	2 194	10 116	12 845	24 336	157	453	2 983	3 593
2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
Ej tättbebyggt område *Nonbuilt-up areas*										
1957* 4 kv.	155	1 577		3 410	5 142	8 396	170	2 285		2 455
1958* 1 kv.	89	229	967	3 966	5 251	9 307	97	294	1 506	1 897
2 kv.	118	284	1 018	2 249	3 669	6 021	128	357	1 545	2 030
3 kv.	214	452	1 572	3 381	5 619	9 391	227	583	2 548	3 358
4 kv.	183	382	1 383	3 947	5 895	9 538	196	478	2 196	2 870
1959* 1 kv.	99	224	897	3 324	4 544	7 965	104	277	1 443	1 824
2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1957* 4 kv.	82	2 175		6 656	8 913	17 386	82	2 448		2 530
1958* 1 kv.	50	220	1 100	7 318	8 688	17 091	51	227	1 302	1 580
2 kv.	58	302	2 027	5 438	7 825	15 390	60	330	2 356	2 746
3 kv.	74	406	2 444	6 038	8 962	17 623	75	424	2 854	3 353
4 kv.	71	345	1 948	7 161	9 525	18 694	71	367	2 272	2 710
1959* 1 kv.	50	162	1 297	6 792	8 301	16 371	53	176	1 540	1 769
2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i all- *figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within*

Road accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[2] *Drivers of cycle with aux. motor*[2]	Förare av annan lätt mc[2] *Drivers of other light mc*[2]	Cyklister[3] *Cyclists*[3]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1950	1 182	2 161	1 553	272	.	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	.	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958*[1]	4 463	5 293	1 862	493	2 061	848	2 282	3 181	409	20 892
1959*[1]	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
1957* 4 kv. ..	1 173	1 244	256	43	411	190	574	1 015	79	4 985
1958* 1 kv. ..	991	1 114	78	9	147	57	242	668	171	3 477
2 kv. ..	827	1 000	610	165	594	233	576	711	60	4 776
3 kv. ..	1 206	1 606	817	255	813	344	799	803	68	6 711
4 kv. ..	1 387	1 507	311	53	474	195	628	931	94	5 580
1959* 1 kv. ..	918	1 092	111	26	236	105	281	666	158	3 593
2 kv. ..	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv. ..	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv. ..	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
Ej tättbebyggt område *Nonbuilt-up areas*										
1957* 4 kv. ..	799	898	87	21	105	69	179	251	46	2 455
1958* 1 kv. ..	695	814	29	4	32	14	77	140	92	1 897
2 kv. ..	559	658	216	76	148	88	143	122	20	2 030
3 kv. ..	843	1 167	333	122	266	132	252	207	36	3 358
4 kv. ..	974	1 128	109	20	103	65	184	226	61	2 870
1959* 1 kv. ..	624	757	41	9	53	34	77	142	87	1 824
2 kv. ..	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv. ..	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv. ..	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1957* 4 kv. ..	374	346	169	22	306	121	395	764	33	2 530
1958* 1 kv. ..	296	300	49	5	115	43	165	528	79	1 580
2 kv. ..	268	342	394	89	446	145	433	589	40	2 746
3 kv. ..	363	439	484	133	547	212	547	596	32	3 353
4 kv. ..	413	379	202	33	371	130	444	705	33	2 710
1959* 1 kv. ..	294	335	70	17	183	71	204	524	71	1 769
2 kv. ..	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv. ..	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv. ..	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional 24 hours.* — [1] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [2] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr			
	31 dec. *1958*	30 juni *1959*	30 sept. *1959*	31 dec. *1959*
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	13 973 633	14 387 554	14 728 418	14 963 844
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:				
Certain assets:				
Kassabehållning *Cash*	50 926	50 710	49 657	58 295
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	8 085	9 616	11 967	12 649
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc.*	272 267	214 377	304 485	178 503
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc.*	6 216	6 840	7 148	6 932
Obligationer *Bonds*	1 374 137	1 408 227	1 418 368	1 429 638
Lån *Loans*	12 032 410	12 509 130	12 722 059	13 015 765
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	4 246	5 901	5 925	5 821
AV SKULDERNA UTGJORDE:				
Certain liabilities:				
Insättarnas medel *Deposits by the public*	12 942 478	13 662 573	13 915 455	13 830 056
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	12 113 037	12 788 904	12 964 067	12 834 165
fria sektorn » » *other* »	829 441	873 669	951 388	995 891
Upplåning *Borrowings*	18 547	30 775	15 990	70 228

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Fjärde kvartalet 1958 *4th quarter*	1 759 926	1 710 011
Andra » 1959 *2nd* »	1 753 663	1 820 999
Tredje » 1959 *3rd* »	1 830 422	1 581 607
Fjärde » 1959 *4th* »	2 098 947	2 185 030

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Mindre handelsföretag. Detaljhandel

Income, expenditure and profits of business enterprises Preliminary data

Small commercial enterprises. Retail trade

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m. For translation of text, see next stub.	1957	1958	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1957—1958	
			Absolut	%
	Specerier, mjölk och kött (54 företag) *Groceries, milk, and meat*			
1 Antal anställda	284	273	— 11	— 4
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	26,68	27,63	+ 0,95	+ 4
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	8,58	8,74	+ 0,16	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,81	0,80	— 0,01	— 1
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,02	0,01	— 0,01	— 65
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,22	0,23	+ 0,01	+ 3
7 Lön till anställda	2,20	2,26	+ 0,07	+ 3
8 Räntor	0,05	0,06	+ 0,01	+ 24
9 Lokalhyror	0,31	0,34	+ 0,03	+ 10
10 Lagervärdeförändring	+ 0,01	+ 0,01	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,15	0,15	— 0,00	— 0
12 Redovisad vinst	0,01	0,00	— 0,00	— 33
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Bageri- och konditorivaror (40 företag) *Bakery products*			
1 Antal anställda	476	463	— 13	— 3
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	12,75	12,97	+ 0,22	+ 2
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	3,05	3,10	+ 0,05	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,80	0,75	— 0,06	— 7
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,04	0,01	— 0,03	— 85
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,23	0,26	+ 0,03	+ 15
7 Lön till anställda	3,66	3,84	+ 0,19	+ 5
8 Räntor	0,06	0,08	+ 0,02	+ 28
9 Lokalhyror	0,31	0,35	+ 0,04	+ 14
10 Lagervärdeförändring	+ 0,01	+ 0,02	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,17	0,16	— 0,01	— 7
12 Redovisad vinst	0,04	0,02	— 0,03	— 63
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Kind of income, etc.	1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958	
			Absolut	%
	Annan livsmedelshandel utom lant- och skeppshandel (48 företag) *Other food products*			
1 Number of employees	325	320	— 5	— 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Turnover	27,06	27,56	+ 0,50	+ 2
3 Of which in joint-stock companies and corporations	7,94	8,40	+ 0,46	+ 6
4 Net income according to returns to the assessment authorities	0,66	0,58	— 0,07	— 11
5 Of which in joint-stock companies and corporations	0,02	0,02	+ 0,00	+ 0
6 Depreciation	0,24	0,21	— 0,02	— 10
7 Wages and salaries	2,69	2,87	+ 0,18	+ 7
8 Interest	0,04	0,05	+ 0,01	+ 26
9 Rent	0,22	0,22	+ 0,01	+ 2
10 Inventories, variation in value	+ 0,07	+ 0,08	.	.
Special information of joint-stock companies and corporations				
11 Salaries to board of directors, managing director and other executives	0,15	0,14	— 0,01	— 7
12 Net profit	0,01	0,00	— 0,01	— 64
13 Paid dividends	—	—	—	—
14 Declared dividends	—	—	—	—
	Herrkonfektion (34 företag) *Men's wear*			
1 Number of employees	321	324	+ 3	+ 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Turnover	26,45	26,70	+ 0,25	+ 1
3 Of which in joint-stock companies and corporations	15.84	16,11	+ 0,27	+ 2
4 Net income according to returns to the assessment authorities	0,50	0,51	+ 0,01	+ 2
5 Of which in joint-stock companies and corporations	0,10	0,04	— 0,06	— 59
6 Depreciation	0,12	0,12	+ 0,00	+ 2
7 Wages and salaries	3,58	3,78	+ 0,20	+ 6
8 Interest	0,09	0,10	+ 0.01	+ 6
9 Rent	0,51	0.58	+ 0,07	+ 14
10 Inventories, variation in value	+ 0,70	+ 0,28	.	.
Special information of joint-stock companies and corporations				
11 Salaries to board of directors, managing director and other executives	0,51	0,56	+ 0,05	+ 9
12 Net profit	0,03	0,02	— 0,01	— 35
13 Paid dividends	—	—	—	—
14 Declared dividends	—	—	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958			1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958		
		Absolut	%				Absolut	%	
Damkonfektion (31 företag) *Women's wear*					Modeartiklar (32 företag) *Women's hats, etc.*				
312	311	— 1	— 0	1	97	90	— 7	— 7	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
17,06	17.66	+ 0,60	+ 4	2	3,31	3,19	— 0,12	— 4	2
12,24	12,71	+ 0,47	+ 4	3	1,36	1,28	— 0,08	— 6	3
0,36	0,35	— 0,01	— 2	4	0,21	0,24	+ 0,03	+ 12	4
0,13	0,09	— 0,04	— 33	5	0,01	0,02	+ 0,02	(+ 376)	5
0,20	0,09	— 0,11	— 56	6	0.01	0,02	+ 0,01	+ 56	6
2,76	2,90	+ 0,13	+ 5	7	0,73	0,66	— 0,06	— 9	7
0,06	0,07	+ 0,01	+ 14	8	0,01	0,02	+ 0,00	+ 20	8
0,44	0,48	+ 0,04	+ 9	9	0,14	0,14	+ 0,00	+ 3	9
— 0,05	+ 0,04	.	.	10	+ 0,03	+ 0,01	.	.	10
0,44	0,50	+ 0,07	+ 16	11	0,07	0,06	— 0,02	— 21	11
0,09	0,02	— 0,07	— 78	12	— 0,00	0,01	— 0,00	.	12
0,01	0,01	—	—	13	—	—	—	—	13
0,01	0,01	—	—	14	—	—	—	—	14
Herr- och damkonfektion i kombination (17 företag) *Combined men's and women's wear*					Andra textilvaror (52 företag) *Other textiles and apparel*				
292	285	— 7	— 2	1	456	446	— 10	— 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
19,35	19,77	+ 0,43	+ 2	2	27,55	28,41	+ 0,86	+ 3	2
11,71	11,23	— 0,48	— 4	3	15,24	16,20	+ 0,96	+ 6	3
0,35	0,43	+ 0,08	+ 24	4	0,69	0,70	+ 0,00	+ 0	4
0,04	0,01	— 0,02	— 58	5	0,14	0,18	+ 0,05	+ 34	5
0,30	0,24	— 0,07	— 22	6	0,13	0,15	+ 0,02	+ 14	6
2,87	2,93	+ 0,07	+ 2	7	4,48	4,45	— 0,03	— 1	7
0.22	0,22	+ 0,00	+ 1	8	0,13	0,13	— 0,00	— 1	8
0,38	0,43	+ 0,05	+ 13	9	0,58	0,58	— 0,01	— 1	9
+ 0,06	+ 0,44	.	.	10	+ 0,61	+ 0,31	.	.	10
0,36	0,36	+ 0,01	+ 2	11	0,94	0,84	— 0,11	— 11	11
— 0,01	— 0,01	+ 0,01	.	12	0,02	0,04	+ 0,02	+ 108	12
—	—	—	—	13	0,02	0,02	—	—	13
—	—	—	—	14	0,02	0,02	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958	
			Absolut	%
	Päls- och skinnvaror (26 företag) *Furs*			
1 Antal anställda	145	144	— 1	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	6,82	6,95	+ 0,13	+ 2
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	4,38	4,38	+ 0,00	+ 0
4 Deklarerad nettointäkt	0,21	0,20	— 0,01	— 5
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,02	0,01	— 0,01	— 52
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,06	0,05	— 0,01	— 13
7 Lön till anställda	1,30	1,30	+ 0,01	+ 0
8 Räntor	0,06	0,07	+ 0,01	+ 12
9 Lokalhyror	0,26	0,27	+ 0,01	+ 6
10 Lagervärdeförändring	+ 0,13	+ 0,00	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,25	0,23	— 0,03	— 12
12 Redovisad vinst	0,00	— 0,06	— 0,06	[1] —
13 Betald utdelning	—	—	—	—
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Skodon (30 företag) *Shoes*			
1 Antal anställda	220	219	— 1	— 0
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	17,36	17,37	+ 0,00	+ 0
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	14,74	14,76	+ 0,03	+ 0
4 Deklarerad nettointäkt	0,33	0,34	+ 0,00	+ 1
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,11	0,10	— 0,01	— 11
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,09	0,09	+ 0,00	+ 2
7 Lön till anställda	1,92	2,04	+ 0,12	+ 6
8 Räntor	0,21	0,21	— 0,00	— 0
9 Lokalhyror	0,30	0,31	+ 0,00	+ 1
10 Lagervärdeförändring	+ 0,21	— 0,25	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,28	0,27	— 0,01	— 4
12 Redovisad vinst	0,09	0,09	— 0,00	— 2
13 Betald utdelning	0,00	0,00	+ 0,00	+ 48
14 Beslutad utdelning	0,00	0,00	— 0,00	— 54

[1] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958			1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958		
		Absolut	%				Absolut	%	
Bosättningsartiklar (24 företag) *Household appliances*					**Järn- och metallvaror (65 företag)** *Hardware*				
77	75	— 2	— 3		1 046	1 018	— 28	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
5.01	5,18	+ 0,18	+ 4		113,24	107,64	— 5,60	— 5	2
1,84	1,99	+ 0,15	+ 8		98,50	93,10	— 5,40	— 6	3
0,24	0,19	— 0,05	— 20		0,86	0,59	— 0,27	— 31	4
0,00	0,00	+ 0,00	(+175)		0,43	0,25	— 0,18	— 43	5
0,03	0,04	+ 0,01	+ 25		0,54	0,50	— 0.04	— 8	6
0,68	0,68	— 0,00	— 0		11.50	11,75	+ 0,25	+ 2	7
0,02	0,02	+ 0,00	+ 2		0,74	0,86	+ 0,11	+ 15	8
0,15	0,17	+ 0,02	+ 14		0,79	0,79	— 0,00	— 0	9
+ 0,08	+ 0,05	.	.		+ 0,26	— 0,01	.	.	10
0,11	0,09	— 0,02	— 15		1,87	1,84	— 0,03	— 2	11
— 0,00	— 0,01	— 0,01	.		0,21	— 0,03	— 0,24	—114	12
—	—	—	—		0,05	0,05	+ 0,00	+ 2	13
—	—	—	—		0,05	0,01	— 0,04	— 73	14
Möbler och mattor (20 företag) *Furniture*					**Cyklar och sportartiklar (22 företag)** *Bicycles and sporting goods*				
86	85	— 1	— 1		109	108	— 1	— 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
8,54	8,39	— 0,15	— 2		10,49	10,46	— 0,03	— 0	2
5,88	5,69	— 0,18	— 3		6,31	6,32	+ 0,01	+ 0	3
0,36	0.35	— 0,01	— 2		0,22	0,23	+ 0,01	+ 5	4
0,11	0,08	— 0,03	— 24		0,01	0,02	+ 0,00	+ 25	5
0,07	0,05	— 0,02	— 27		0,04	0,04	— 0,00	— 1	6
0,98	0,96	— 0,02	— 2		1,15	1,18	+ 0,03	+ 2	7
0,01	0,02	+ 0,01	(+ 88)		0,06	0,07	+ 0,01	+ 12	8
0,25	0,30	+ 0,05	+ 21		0,11	0,11	+ 0,00	+ 1	9
+ 0,07	+ 0,29	.	.		+ 0,01	+ 0,16	.	.	10
0,16	0,17	+ 0,01	+ 9		0,17	0,16	— 0,01	— 4	11
0,05	0,02	— 0,02	— 51		0,00	0,00	+ 0,00	+ 49	12
0,00	0,01	+ 0,00	(+ 20)		—	—	—	—	13
0,01	—	— 0,01	(— 100)		—	—	—	—	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Mindre handelsföretag. Detaljhandel (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958	
			Absolut	%
	Ur och guldsmedsarbeten (32 företag) *Watches and jewellery*			
1 Antal anställda	212	205	— 7	— 3
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	10,71	10,76	+ 0,05	+ 1
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	4,51	4,60	+ 0,10	+ 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,49	0,46	— 0,03	— 6
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,03	0,02	— 0,00	— 6
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,05	0,05	+ 0,00	+ 5
7 Lön till anställda	2,42	2,45	+ 0,04	+ 1
8 Räntor	0,03	0,04	+ 0,01	+ 39
9 Lokalhyror	0,31	0,32	+ 0,02	+ 5
10 Lagervärdeförändring	— 0,08	+ 0,13	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,21	0,21	+ 0,00	+ 1
12 Redovisad vinst	0,01	0,01	— 0,00	— 9
13 Betald utdelning	0,05	—	— 0,05	(—100)
14 Beslutad utdelning	—	—	—	—
	Böcker och pappersvaror, konst och antikviteter m. m. (47 företag) *Book and stationery, art goods, etc.*			
1 Antal anställda	407	416	+ 9	+ 2
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	28,40	29,68	+ 1,28	+ 5
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	20,42	21,42	+ 1,00	+ 5
4 Deklarerad nettointäkt	0,71	0,70	— 0,02	— 2
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,23	0,21	— 0,03	— 12
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,18	0,17	— 0,01	— 6
7 Lön till anställda	4,27	4,59	+ 0,32	+ 7
8 Räntor	0,05	0,07	+ 0,02	+ 38
9 Lokalhyror	0,47	0,51	+ 0,05	+ 10
10 Lagervärdeförändring	+ 0,49	+ 0,57	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	0,67	0,68	+ 0,01	+ 1
12 Redovisad vinst	0,09	0,08	— 0,01	— 10
13 Betald utdelning	0,03	0,03	+ 0,00	+ 6
14 Beslutad utdelning	0,03	0,03	—	—

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Small commercial enterprises. Retail trade (cont.)

1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958			1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958		
		Absolut	%				Absolut	%	
Färger och kemikalier (26 företag) *Paints and chemicals*					**Övrig detaljhandel (55 företag)** *Other retail trade*				
276	276	—	—		356	347	— 9	— 3	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
16,55	17,21	+ 0,66	+ 4		23,52	23,36	— 0,16	— 1	2
13,84	14,37	+ 0,53	+ 4		15,88	15,68	— 0,20	— 1	3
0,30	0,36	+ 0,05	+ 18		0,78	0,90	+ 0,11	+ 14	4
0,05	0,08	+ 0,03	+ 48		0,11	0,26	+ 0,15	+ 136	5
0,09	0,12	+ 0,03	+ 28		0,19	0,19	— 0,01	— 4	6
2,90	2,95	+ 0,05	+ 2		3,75	3, 9	+ 0,03	+ 1	7
0,10	0,08	— 0,02	— 18		0,04	0,05	+ 0,01	+ 24	8
0,30	0,25	— 0,02	— 6		0,35	0,40	+ 0,06	+ 16	9
+ 0,19	+ 0,03	.	.		+ 0,15	+ 0,19	.	.	10
0,56	0,52	— 0,04	— 8		0,56	0,59	+ 0,03	+ 5	11
0,00	0,00	+ 0,00	+ 80		0,10	0,23	+ 0,13	+ 129	12
—	—	—	—		—	—	—	—	13
—	—	—	—		—	0,00	+ 0,00	.	14
Lanthandel (63 företag) *General stores*					**Samtliga detaljhandelsbranscher (718 företag)** *Retail trade, total*				
588	577	— 11	— 2		6 085	5 982	—103	— 2	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
57,82	59,82	+ 2,00	+ 4		458,66	460,73	+ 2,07	+ 0	2
32,75	33,73	+ 0,98	+ 3		295,00	293,84	— 1,16	— 0	3
0,81	0,87	+ 0,06	+ 8		9,70	9,54	— 0,16	— 2	4
0,06	0,04	— 0,02	— 31		1,63	1,44	— 0,20	— 12	5
0,38	0,38	+ 0,00	+ 1		3,19	3,01	— 0,18	— 6	6
5,10	5,28	+ 0,18	+ 4		58,93	60,66	+ 1.73	+ 3	7
0,23	0,22	— 0.01	— 5		2,21	2,42	+ 0.20	+ 9	8
0,36	0,40	+ 0,05	+ 13		6,52	6,99	+ 0,47	+ 7	9
— 0,11	+ 0,15	.	.		+ 2,85	+ 2,49	.	.	10
0,53	0,48	— 0,05	— 9		8,17	8,01	— 0,15	— 2	11
0,02	0,08	+ 0.06	+ 230		0,76	0,50	— 0,26	— 34	12
0,01	0,02	+ 0.00	+ 29		0,18	0,14	— 0,04	— 23	13
0,02	0,03	+ 0,01	+ 51		0,14	0,10	— 0,04	— 28	14

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1957 och 1958 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Mindre handelsföretag. Partihandel

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958	
			Absolut	%
	Järn o. metaller samt arbeten därav (33 företag) *Iron, steel, metals and their products*			
1 Antal anställda	581	576	— 5	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	82,18	80,97	— 1,21	— 2
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	74,63	73,45	— 1,18	— 2
4 Deklarerad nettointäkt	0,90	0,91	+ 0,01	+ 1
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,68	0,60	— 0,08	— 13
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,44	0,46	+ 0,02	+ 5
7 Lön till anställda	8,44	8,34	— 0,10	— 1
8 Räntor	0,66	0,64	— 0,01	— 2
9 Lokalhyror	0.52	0,55	+ 0,03	+ 6
10 Lagervärdeförändring	— 0,47	+ 0,01	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,26	1,19	— 0,08	— 6
12 Redovisad vinst	0,28	0,02	— 0,26	— 93
13 Betald utdelning	0,18	0,14	— 0,04	— 24
14 Beslutad utdelning	0,14	0,19	+ 0,05	+ 37
	Livsmedel (62 företag) *Groceries and foods*			
1 Antal anställda	684	677	— 7	— 1
	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
2 Omsättning	144,78	147,82	+ 3,03	+ 2
3 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	100,54	105,30	+ 4.76	+ 5
4 Deklarerad nettointäkt	0,85	0,74	— 0.11	— 13
5 Därav i aktiebolag och ekon. föreningar	0,24	0,27	+ 0,03	+ 14
6 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	0,54	0,53	— 0,01	— 2
7 Lön till anställda	8,20	8,34	+ 0.15	+ 2
8 Räntor	0,28	0,25	— 0,03	— 10
9 Lokalhyror	0,43	0,48	+ 0,05	+ 11
10 Lagervärdeförändring	— 0,03	— 0,52	.	.
Särskilda uppgifter betr. aktiebolag och ekonomiska föreningar				
11 Lön till styrelse, verkst. direktör och andra företagsledare	1,04	1,09	+ 0,05	+ 4
12 Redovisad vinst	0,06	0,05	— 0,00	— 4
13 Betald utdelning	0,01	0,01	—	—
14 Beslutad utdelning	0,01	—	— 0,01	(— 100)

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data

Small commercial enterprises. Wholesale trade

1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958			1957	1958	Ökning (+) eller minskning (—) 1957—1958		
		Absolut	%				Absolut	%	
Textil- och beklädnadsvaror (20 företag) *Textile products, clothing*					**Övrig partihandel (57 företag)** *Other wholesale trade*				
290	299	+ 9	+ 3		881	886	+ 5	+ 1	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
36,04	34,85	— 1,19	— 3		111,69	108,77	— 2,92	— 3	2
34,00	33,05	— 0,95	— 3		87,65	87,15	— 0,50	— 1	3
0,21	0,24	+ 0,03	+ 15		1,73	1,44	— 0,29	— 17	4
0,12	0,13	+ 0,01	+ 11		0,72	0,60	— 0,11	— 16	5
0,12	0,11	— 0,01	— 6		0,56	0,55	— 0,01	— 1	6
4,07	4,36	+ 0,30	+ 7		10,79	10,99	+ 0,20	+ 2	7
0,19	0,18	— 0,01	— 4		0,33	0,28	— 0,04	— 14	8
0,32	0,36	+ 0,04	+ 11		0,55	0,56	+ 0,01	+ 2	9
+ 0,07	— 0,22	.	.		+ 0,47	— 0,19	.	.	10
0,93	0,93	— 0,01	— 1		1,86	1,85	— 0.01	— 1	11
0,03	0,05	+ 0.02	+ 71		0,32	0,29	— 0,03	— 9	12
0,04	0,02	— 0,02	— 42		0,07	0,08	+ 0,01	+ 7	13
0,02	0,04	+ 0,02	+ 71		0,08	0,08	+ 0,00	+ 3	14
Färger, kemisk-tekn. artiklar o. d. (17 företag) *Paints, chemicals, chemical products, etc.*					**Samtliga partihandelsbranscher (189 företag)** *Wholesale trade, total*				
266	265	— 1	— 0		2 702	2 703	+ 1	+ 0	1
milj. kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
29,53	29,66	+ 0,13	+ 0		404,23	402,07	— 2,16	— 1	2
23,66	23,81	+ 0.15	+ 1		320,49	322,76	+ 2,27	+ 1	3
0,30	0,20	— 0,11	— 35		3,99	3,52	— 0,47	— 12	4
0,21	0,08	— 0,13	— 61		1,96	1,68	— 0,28	— 14	5
0,16	0,17	+ 0,02	+ 11		1,82	1,84	+ 0,01	+ 1	6
3,23	3,40	+ 0,17	+ 5		34,72	35,43	+ 0,71	+ 2	7
0,17	0,18	+ 0,01	+ 5		1.62	1,54	— 0.08	— 5	8
0,25	0,28	+ 0,03	+ 12		2,07	2,22	+ 0,16	+ 8	9
— 0,08	— 0,16	.	.		— 0,05	— 1,08	.	.	10
0,43	0,46	+ 0,03	+ 7		5,52	5,51	— 0,02	— 0	11
0,07	0,04	— 0,02	— 35		0,76	0,46	— 0,29	— 39	12
—	—	—	—		0,30	0,25	— 0,05	— 18	13
—	—	—	—		0,25	0,30	+ 0,06	+ 22	14

Tab. 1. Städernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1958 *Income and expenditure of towns by economic categories*

INKOMSTER *Revenue*	Belopp, 1 000 kr	%	UTGIFTER *Expenditure*	Belopp, 1 000 kr	%
Intäkter *Current revenue*			Kostnader *Current expenditure*		
Skatter *Taxes*	2 164 188,2	42,3	Löner och arvoden *Wages and salaries*	1 596 953,3	30,6
Därav: allmän kommunalskatt.	2 137 220,2	41,8	Pensioneringskostnader *Pensions*	197 608,4	3,8
andra skatter	26 968,0	0,5	Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	295 316,9	5,7
Statsbidrag *State grants*	841 317,5	16,5	Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	68 921,2	1,3
Därav skatteersättning *Substitute for taxes*	243 241,0	4,8	Hyror och arrenden *Rents*	59 694,1	1,1
Hyror och arrenden *Rents*	206 029,4	4,0	Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	159 220,1	3,1
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	415 140,7	8,1	Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	130 945,7	2,5
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	1 148 843,5	22,5	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	550 530,1	10,6
Räntor *Interest*	79 973,1	1.6	Räntor och lånekostnader *Interest*	180 239,2	3,5
Andra driftinkomster *Others*	12 663,8	0,2	Expenser *Stationery, etc.*	90 598,7	1,7
Summa *Total*	4 868 156,2	95,2	Andra driftutgifter *Others*	692 900,0	13,3
Kapitalinkomster *Capital revenue*			Summa *Total*	4 022 927,7	77,2
Bidrag av staten till investering *State grants*	118 728,3	2,3	Kapitalutgifter *Capital expenditure*		
Andra bidrag till investering *Other grants*	20 917,5	0,4	Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	1 095 195,2	21,0
Försäljning av fastigheter och anläggningar *Sale of real estate*	95 678,4	1,9	Anskaffn. av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	82 808,9	1,6
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	7 511,4	0,2	Förvärv av aktier och andelar *Shares*	12 498,4	0,2
Andra kapitalinkomster *Others*	86,3	0,0	Andra kapitalutgifter *Others*	—	—
Summa *Total*	242 921,9	4,8	Summa *Total*	1 190 502,5	22,8
Totalsumma *Grand total*	5 111 078,1	100	Totalsumma *Grand total*	5 213 430,2	100

Städernas finanser 1958

Town Finance

Härmed framlägges i tre tabeller uppgifter om städernas finanser år 1958. Uppgifterna får anses som delvis preliminära, men några mer väsentliga förändringar i dem i samband med deras slutliga publicering i berättelsen Kommunernas finanser år 1958 torde dock ej vara att vänta. I samband med att uppgiftsblanketten omlagts i enlighet med ett nytt bokföringssystem, som rekommenderats av kapitalredovisningskommittén, har en del förändringar i terminologien vidtagits. Så har t. ex. de gamla beteckningarna driftutgifter och driftinkomster ersatts med resp. kostnader och intäkter.

I tab. 1 och 2 lämnas uppgifter om städernas inkomster och utgifter. I tab. 1 redogöres för dessas fördelning efter realekonomiska grunder, d. v. s. efter de särskilda slagen av inkomster och utgifter, såsom skatter och statsbidrag resp. löner samt anskaffning av fastighet, medan i tab. 2 uppgifter lämnas om inkomsternas och utgifternas fördelning på de 20 huvudtitlar, i vilka stä-

dernas räkenskaper enligt Svenska stadsförbundets bokföringssystem är indelade. Vidare må nämnas, att uppgifterna avser endast de borgerliga kommunerna och att således inga inkomster eller utgifter för de kyrkliga kommunerna är medtagna. Däremot ingår sådana räkenskaper, som är gemensamma antingen för enbart städer eller för städer och landskommuner. Dessa gemensamma räkenskaper är emellertid av en mycket obetydlig storleksordning. Deras sammanlagda utgifter utgör sålunda endast omkring fyra promille av de i tabellerna angivna totalsummorna.

I tab. 1 har åtskillnad även gjorts mellan intäkter och kapitalinkomster resp. kostnader och kapitalutgifter. Skillnaden mellan drift- och kapitalbudget kan sammanfattningsvis sägas vara den, att de förstnämnda avser den löpande verksamheten, medan de sistnämnda innebär förändringar i kommunernas förmögenhetsförhållanden. Av tab. 1 framgår i stort sett vilka slags poster, som räknas till det ena eller det andra slaget. I den kommunala finansstatistiken upptagna lån eller i anspråk tagna medel ur egna fonder redovisas emellertid icke som inkomst, liksom ej heller amorteringar på kommunernas lån eller avsättningar till egna fonder medtages bland utgifterna.

Såsom framgår av tab. 1, uppgick städernas inkomster år 1958 till 5 111 milj. kr, varav den övervägande delen eller 95 % utgjordes av intäkter. Den mest betydande delposten var skatterna, som i sin tur huvudsakligen utgjordes av den allmänna kommunalskatten. Den sistnämnda uppgick till 42 % av totalsumman inkomster. En betydande andel, över 22 %, belöpte även på rörelseinkomsterna. Dessa härrör huvudsakligen från de industriella verken samt vattenverken. Det må i samband härmed påpekas, att gränsdragningen mellan rörelseinkomsterna samt avgifter och ersättningar ej alltid torde ske efter enhetliga principer i de olika städerna. Därnäst i betydenhet följde statsbidragen (exklusive investeringsbidragen) med över 16 % av totalsumman. Bland dessa märkes särskilt den s. k. skatteersättningen som kommunerna från och med år 1958 erhåller från staten som kompensation för det skattebortfall, som drabbar kommunerna genom tillämpningen av de nya kommunala ortsavdragen (SFS 1957: 205).

Kapitalinkomsterna bestod huvudsakligen av statsbidrag till investering samt av inkomster genom försäljning av fastigheter och anläggningar.

Utgifterna uppgick till sammanlagt 5 213 milj. kr, varav drygt tre fjärdedelar utgjorde kostnader. Den största delposten är löner och arvoden, som svarade för något över 30 % av den totala utgiftssumman. Här må framhållas, att åtskilliga löner även ingår i posterna underhåll av fastigheter och anläggningar samt fastighetsanskaffning och nyanläggning. De sistnämnda utgifterna uppgår till omkring 21 % av utgiftssumman och kommer sålunda som nummer två i betydelse bland de i tabellen upptagna utgiftsslagen.

Till jämförelse kan nämnas, att städernas inkomster och utgifter år 1957 uppgick till 4 784 resp. 4 890 milj. kr. Siffrorna för år 1958 överstiger således 1957 års med 327 milj. kr eller nära 7 % i fråga om inkomsterna samt med 323 milj. kr eller drygt 6 1/2 % i fråga om utgifterna. Skatteintäkterna minskade med 174 milj. kr eller över 7 % i jämförelse med år 1957, vilket beror på att de ovannämnda nya kommunala ortsavdragen för första gången tillämpades vid beräkning av preliminärskatt för år 1958. Flertalet övriga såväl inkomst- som utgiftsslag visade däremot ökning i jämförelse med år 1957.

I tab. 2 lämnas, som ovan nämnts, uppgifter om inkomster, bruttoutgifter och nettoutgifter för de olika förvaltningsgrenarna. I inkomsterna för de olika titlarna ingår inga skatter. Med nettoutgifter förstås skillnaden mellan bruttoutgifterna och inkomsterna. Totalsumman nettoutgifter motsvarar i stort sett det belopp, som måste finansieras medelst skatter, upplåningsöverskott eller i anspråk tagna fondmedel.

Av tab. 2 framgår även de olika huvudtitlarnas inbördes betydelse. Som synes kommer de industriella verken (elektricitetsverk, gasverk m. m.) främst

Tab. 2. Städernas inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda huvudtitlar år 1958 ***Income (except taxes) and expenditure of towns by administrative units***

Huvudtitlar *Administrative units*	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster *Revenue*	Bruttoutgifter *Gross expenditure*	Nettoutgifter *Net expenditure*	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Allmän förvaltning *General administration*	4 948,3	89 482,3	84 534,0	0,2	1,7	3,8
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police*	37 535,0	210 462,9	172 927,9	1,3	4,0	7,6
Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen *Registration of population and taxation*	6 108,2	48 051,1	41 942,9	0,2	0,9	1,8
Byggnads- och stadsplaneväsen *Construction and town planning*	10 908,9	46 741,8	35 832,9	0,4	0,9	1,6
Försvarsväsen *Civil defence*	23 299,9	33 411,5	10 111,6	0,8	0,6	0,4
Brandförsvar *Fire precaution*	8 453,8	65 214,4	56 760,6	0,3	1,3	2,5
Fastighetsförvaltning(ej annorstädes redovisad) *Real estate administration (not dealt with elsewhere)*	276 383,1	396 945,4	120 562,3	9,4	7,6	5,3
Gatu- och parkförvaltning *Construction and maintenance of streets and parks*	206 096,9	493 348,7	287 251,8	7,0	9.5	12,7
Hamnförvaltning *Harbours*	129 588,4	131 566,5	1 978,1	4,4	2.5	0,1
Kommunikationsföretag *Transport*	82 400,5	120 820,2	38 419,7	2,8	2,3	1,7
Industriella verk o. d. *Public utilities*	798 911.3	704 869,9	− 94 041.4	27.1	13,5	− 4,1
Hälso- och sjukvård *Public health*	150 151,1	510 088,8	359 937,7	5,1	9,8	15,9
Allmän hygien *Sanitary service*	213 144,5	410 226,2	197 081,7	7,2	7,9	8,7
Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel *Supervision of food and food marketing*	12 460,3	12 467,0	6,7	0,4	0,2	0,0
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	443,853,1	991 041,3	547 188,2	15,0	19,0	24,1
Socialvård *Social services*	146 202,2	448 172,5	301 970,3	4,9	8,6	13,3
Social förmedlingsverksamhet *Social agency*	2 455,7	5 239,8	2 784,1	0,1	0,1	0,1
Socialförsäkring *Social security*	6,2	185 815,7	185 809,5	0,0	3,6	8,2
Kristidsförvaltning *Emergency administration (rationing, etc.)*	17,0	2 433,3	2 416,3	0,0	0,1	0,1
Finansförvaltning *Financial administration*	393 965,5	307 030,9	− 86 934,6	13,4	5,9	− 3,8
Summa *Total*	2 946 889,9	5 213 430,2	2 266 540,3	100	100	100

i fråga om inkomster. I regel brukar inkomsterna överstiga bruttoutgifterna för de industriella verken. Detta var också fallet år 1958. Huvudtiteln finansförvaltning uppvisar även ett ganska stort inkomstöverskott, vilket beror på att skatteersättningen föres under nämnda titel.

En viktig huvudtitel är undervisnings- och bildningsverksamhet, som i fråga om nettoutgifterna är den mest betydande med 24 % av totalsumman. Till omkring 3/5 avser denna titel folkskoleväsendet. För ytterligare tre huvudtitlar överstiger nettoutgifterna 10 % av totalsumman, nämligen hälso- och sjukvård, socialvård samt gatu- och parkförvaltning.

I tab. 3 lämnas uppgifter om städernas tillgångar och skulder vid 1958 års slut. Samtliga tillgångar uppgår till 11 321 milj. kr, varav 76 % belöper på anläggningstillgångar (tidigare betecknade fasta tillgångar). Anläggningstill-

Tab. 3. Städernas tillgångar och skulder vid 1958 års slut ***Assets and liabilities of towns at the end of 1958***

	Belopp, 1 000 kr	%
TILLGÅNGAR *Assets*		
Anläggningstillgångar *Fixed assets*		
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	7 518 997,0	66,4
Maskiner och andra inventarier *Machines and other inventory*	333 759,5	2,9
Aktier och andelar *Shares*	212 048,9	1,9
Utlämnade anslagstäckta lån *Loans*	496 256,6	4,4
Andra anläggningstillgångar *Others*	41,542,3	0,4
Summa *Total*	8 602 604,3	76,0
Omsättningstillgångar *Liquid assets*		
Kassa *Cash in hand*	16 327,3	0,1
Postgiro *Postal cheque accounts*	31 677,2	0.3
Bank *At banks*	754 715,9	6.7
Obligationer *Bonds*	97 066,0	0,8
Interimsfordringar *Interim claims*	348 165,1	3,1
Andra omsättningstillgångar *Others*	1 470 753,2	13,0
Summa *Total*	2 718 704,7	24,0
Samtliga tillgångar *Total assets*	11 321 309,0	100
SKULDER *Liabilities*		
Långfristiga *Fixed*	3 989 983,2	68,6
Kortfristiga *Liquid*	1 822 274,6	31,4
Samtliga skulder *Total liabilities*	5 812 257,8	100

gångarna består till övervägande delen av fastigheter och anläggningar. Bland omsättningstillgångarna (tidigare rörliga tillgångar) märkes bank- och postgirotillgodohavandena med sammanlagt 786 milj. kr, medan kassabehållningen utgör endast 16 milj. kr.

Städernas skulder utgjorde vid 1958 års slut 5 812 milj. kr, varav 69 % långfristiga (tidigare fasta) och 31 % kortfristiga (tidigare rörliga) skulder.

Enligt 1957 års statistik uppgick städernas tillgångar och skulder vid detta års slut till resp. 11 646 resp. 5 372 milj. kr. Under år 1958 minskades sålunda tillgångarna med 325 milj. kr, medan skulderna ökades med 440 milj. kr. Minskningen av tillgångarna är emellertid endast skenbar, beroende på att Stockholms stad tidigare bland rörliga tillgångar inräknat avsevärda förskott, vilka rätteligen borde ha redovisats som budgetregleringsposter.

Beträffande städernas fonder enligt kommunallagen lämnas uppgifter i efterföljande sammanställning.

	Belopp, 1 000 kr	%
Pensionsfonder	497 038,7	29,9
Kassaförlagsfonder	53 923,4	3,2
Allmänna investeringsfonder	275 846,2	16,6
Särskilda investeringsfonder	80 488,1	4,8
Skatteregleringsfonder	447 168,3	26,9
Särskilda skatteregleringsfonder	124 482,7	7,5
Övriga fonder	185 129,5	11,1
Summa	1 664 076,9	100

Av fondernas totalbehållning kommer nära 30 % på pensionsfonderna, under det att den näst största gruppen, skatteregleringsfonderna, utgör ej fullt 27 % av densamma. Med skatteregleringsfonderna bör ej förväxlas de s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning, varom föreskrives i lagen den 9 april 1954 (nr 154).

Samtliga fonders behållning har nedgått med 226 milj. kr sedan år 1957. Minskningen faller nästan helt på de allmänna investeringsfonderna, som reducerats med drygt 257 milj. kr, medan övriga fondkategorier, med undantag av de båda skatteregleringsfonderna, ökat i jämförelse med år 1957. Den kraftiga nedgången av de allmänna investeringsfonderna sammanhänger med att Stockholms stad förbrukat 279 milj. kr av denna fond under år 1958.

Slutligen må nämnas, att städernas långfristiga upplåning under år 1958 uppgick till 428 milj. kr, under det att verkställda amorteringar endast utgjorde 191 milj. kr. Ett upplåningsöverskott på 237 milj. kr förelåg alltså nämnda år.

L. A.

Landstingens finanser 1958

County Council Finance

Uppgifter om landstingens finanser år 1958 föreligger nu färdiga. De viktigaste resultaten redovisas härmed i tre tabeller. Siffrorna får anses vara delvis preliminära, men några mer väsentliga förändringar torde dock ej vara att vänta.

I tab. 1 lämnas uppgifter om landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, varvid även fördelning på drift- och kapitalbudget meddelas. Av tabellen framgår, att inkomsterna till största delen består av skatter, som år 1958 upptog 62,4 % av totalsumman. Av återstoden utgör statsbidragen den mest betydande posten, 18,1 %. Av statsbidragen utgjorde 112,7 milj. kr skatteersättning samt 20,9 milj. kr bidrag till investering. Skatteersättningen utgör en kompensation för minskade skatteintäkter på grund av de fr. o. m. år 1958 tillämpade höjda kommunala ortsavdragen. Bland övriga mera betydande inkomstslag märkes avgifter och ersättningar med 13,7 %. På utgiftssidan är löner och arvoden den största

Tab. 1. Landstingens inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder år 1958 ***Income and expenditure of county councils by economic categories***

INKOMSTER *Revenue*	Belopp, 1 000 kr	%	UTGIFTER *Expenditure*	Belopp, 1 000 kr	%
Driftinkomster *Current revenue*			Driftutgifter *Current expenditure*		
Skatter *Taxes*	785 690,8	62,4	Löner och arvoden *Wages and salaries*	588 740,4	44,7
Statsbidrag *State grants*	206 164,5	16,4	Pensioneringskostnader *Pensions*	20 388,0	1,5
Därav skatteersättning *Substitute for taxes*	112 724,9	9,0	Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	19 946,6	1,5
Hyror och arrenden *Rents*	20 886,0	1,7	Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	30 050,8	2,3
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	172 882,9	13,7	Hyror och arrenden *Rents*	10 219,5	0,8
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	10 149,3	0,8	Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	54 204,3	4,1
Räntor *Interest*	37 217,5	3,0	Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	135 514,9	10,3
Andra driftinkomster *Others*	3 360,7	0,3	Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	144 294,9	11,0
Summa *Total*	1 236 351,7	98,3	Räntor och lånekostnader *Interest*	4 210,7	0,3
Kapitalinkomster *Capital revenue*			Expenser *Stationery, etc.*	15 627,0	1,2
Bidrag av staten till investering *State grants*	20 863,0	1,7	Andra driftutgifter *Others*	60 982,8	4,6
Andra bidrag till investering *Other grants*	274,0	0,0	Summa *Total*	1 084 179,9	82,3
Försäljning av fastigheter och anläggningar *Sale of real estate*	598,4	0,0	Kapitalutgifter *Capital expenditure*		
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	24,7	0,0	Fastighetsanskaffning o. nyanläggning *Investment in real estate*	206 341,1	15,7
Andra kapitalinkomster *Others*	—	—	Anskaffn. av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	26 175,1	2,0
Summa *Total*	21 760,1	1,7	Förvärv av aktier och andelar *Shares*	138,4	0,0
Totalsumma *Grand total*	1 258 111,8	100	Andra kapitalutgifter *Others*	—	—
			Summa *Total*	232 654,6	17,7
			Totalsumma *Grand total*	1 316 834,5	100

Tab. 2. Landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1958 ***Income (except taxes) and expenditure of county councils by administrative units***

Ändamål *Administrative units*	Belopp, 1 000 kr			%		
	Inkomster *Revenue*	Bruttoutgifter *Gross expenditure*	Nettoutgifter *Net expenditure*	Inkomster	Bruttoutgifter	Nettoutgifter
Hälso- och sjukvård *Public health*	246 067,3	1 116 619,8	870 552,5	52,1	84,8	103,1
därav: lasarettsvård	111 985,4	678 567,4	566 582,0	23,7	51,5	67,1
epidemisjukvård	3 997,8	24 126,9	20 129,1	0,8	1,8	2,4
tuberkulossjukvård	11 342,3	53 735,9	42 393,6	2,4	4,1	5,0
vård av kroniskt sjuka	11 786,2	89 160,8	77 374,6	2,5	6,8	9,2
vård av sinnessjuka	10 978,9	24 287,4	13 308.5	2,3	1.8	1,6
undervisning och vård av psykiskt efterblivna	30 278,5	65 790,3	35 511,8	6,4	5,0	4,2
folktandvård	37 830,3	76 805,6	38 975,3	8,0	5,8	4,6
Undervisnings- o. bildningsanstalter *Education*	59 335.3	117 478,6	58 143,3	12,5	8,9	6,9
Social verksamhet o. d. *Social services*	11 713,0	46 904,1	35 191.1	2,5	3,6	4,2
Allmän förvaltning *General administration*	786,5	17 701,8	16 915,3	0,2	1,3	2,0
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	1 847,8	6 341,0	4 493.2	0,4	0,5	0,5
Finansförvaltning *Financial administration*	152 671,1	11 789,2	−140 881,9	32,3	0.9	− 16,7
Summa *Total*	472 421,0	1 316 834,5	844 413,5	100	100	100

delposten med 44,7 % av samtliga utgifter. Närmast därefter i storleksordning kommer kostnaderna för fastighetsanskaffning och nyanläggning med 15,7 % samt förbrukningsmaterial o. d. (främst vid sjukvårdsanstalterna) med 11,0 %.

Landstingens totala inkomster och utgifter uppgick år 1958 till 1 258,1 resp. 1 316,8 milj. kr mot 1 260,3 resp. 1 186,5 milj. kr år 1957. Inkomsterna har sålunda minskat obetydligt, eller med 2,2 milj. kr (0,2 %), medan utgifterna ökat med 130,3 milj. kr eller 11,0 %.

Nedgången av inkomsterna beror på minskade skatteintäkter. Minskningen av landstingsskatten utgjorde sålunda 16 %. Till största delen beror dock denna minskning på att de ovannämnda nya kommunala ortsavdragen för första gången tillämpades vid beräkning av preliminärskatt för år 1958. Genom skatteersättningen ökade i stället statsbidragen med ej mindre än 123 %. Bland utgifterna ökade löner och arvoden med 9 % samt fastighetsanskaffning och nyanläggning med drygt 15 %.

Hur landstingens inkomster (utom skatter) och utgifter år 1958 fördelar sig på skilda ändamål, framgår av tab. 2. Som synes av denna, utgöres landstingens huvudsakliga verksamhet av hälso- och sjukvård. Inkomsterna och utgifterna för denna förvaltningsgren upptar nämligen 52,1 resp. 84,8 % av landstingens samtliga inkomster och utgifter. Inom hälso- och sjukvården är lasarettsvården den mest omfattande verksamhetsgrenen. Landstingens undervisnings- och bildningsverksamhet avser huvudsakligen folkhögskolor och lantmannaskolor samt anstalter för yrkesutbildning o. d.

Tab. 2 innehåller även uppgifter om landstingens nettoutgifter för de olika verksamhetsområdena. Dessa uppgifter har erhållits genom att minska bruttoutgifterna med de i tabellen redovisade inkomsterna. Att finansförvaltningen visar en avsevärd nettoinkomst beror på

Tab. 3. Landstingens tillgångar och skulder vid 1958 års slut *Assets and liabilities of county councils at the end of 1958*

TILLGÅNGAR *Assets*	Belopp, 1 000 kr	%
Fasta *Fixed assets*		
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	1 393 129,7	55,9
Inventarier och transportmedel *Inventory and transport equipment*....	112 516,6	4,5
Aktier och andelar *Shares*	4 379,0	0,2
Utlånade medel *Loans* ..	20 681,6	0,8
Summa *Total*	1 530 706,9	61,4
Rörliga *Liquid assets*		
Kassa *Cash in hand*	1 745.3	0,1
Postgiro *Postal cheque accounts*	18 181,4	0,7
Bank *At banks*	587 333,0	23,6
Obligationer *Bonds*	133 427,7	5,4
Interimsfordringar *Interim claims*	49 704,6	2,0
Andra rörliga tillgångar *Others*	170 642,8	6,8
Summa *Total*	961 034,8	38,6
Samtliga tillgångar *Total assets*	2 491 741,7	100
SKULDER *Liabilities*		
Fasta *Fixed*	113 192,7	54,6
Rörliga *Liquid*.....	94 073,9	45,4
Samtliga skulder *Total liabilities*	207 266,6	100

att den betydande skatteersättningen föres under denna förvaltningsgren.

I tab. 3 lämnas uppgifter om landstingens tillgångar och skulder vid 1958 års slut. Tillgångarna uppgår till 2 491,7 milj. kr, varav 1 393,1 milj. kr eller 56 % utgöres av fastighetsvärdena. De rörliga tillgångarna består till största delen av medel innestående i bank. Skulderna utgjorde vid samma tidpunkt 207,3 milj. kr. Vid 1957 års slut uppgick tillgångarna till 2 328,6 och skulderna till 186,6 milj. kr, vilket betyder att tillgångarna under år 1958 ökat med 7 % och skulderna med 11 %.

Beträffande landstingens fonder enligt landstingslagen lämnas uppgifter i nedanstående sammanställning.

Som synes av sammanställningen är skatteregleringsfonderna de mest betydande, omfattande drygt 40 % av den totala fondbehållningen. Den därnäst största gruppen, pensionsfonderna, uppnådde knappt 19 % av totalbehållningen. Med skatteregleringsfonderna bör ej förväxlas de s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning jämlikt lag den 9 april 1954 (nr 154).

	Belopp, 1 000 kr	%
Pensionsfonder	119 221,5	18,5
Kassaförlagsfonder	20 254,8	3,1
Allmänna investeringsfonder	107 761,4	16,7
Särskilda investeringsfonder	84 020,0	13,0
Skatteregleringsfonder	260 599,3	40,3
Särskilda skatteregleringsfonder	50 956,1	7,9
Övriga fonder.....	3 271,6	0,5
Summa	646 084,7	100

Det totala fondkapitalet har sedan år 1957 nedgått med 7 milj. kr, eller 1,1 %.

Utöver i tabellerna lämnade uppgifter må nämnas, att landstingens fasta upplåning under år 1958 uppgick till 30,3 milj. kr, under det att verkställda amorteringar utgjorde 8,7 milj. kr. Avsättningarna till egna fonder utgjorde 64,2 milj. kr, medan ur fonderna disponerade medel uppgick till 71,1 milj. kr.

L. A.

Förmögenhetsfördelningen 1958
Preliminär redogörelse

Distribution of Property
Preliminary Data

Föreliggande förmögenhetsstatistik omfattar endast fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (skattskyldiga enligt A-längderna) med förmögenhet överstigande 80 000 kr. Uppgifterna har erhållits ur 1959 års längder över taxeringen till statlig förmögenhetsskatt och avser således i huvudsak förmögenheterna den 31 december 1958.

I tab. 1—2 redovisas förmögenheternas fördelning efter storlek och i förhållande till respektive inkomst samt närings- och yrkesgrupp. Med förmögenhet

Tab. 1. Antal förmögenheter över 80 000 kr efter storlek och i förhållande till de skattskyldigas inkomster i hela riket år 1958 (taxeringsåret 1959)

Owners of taxable property in 1958, by size of property, and by size of income

Inkomstklasser, kr *Income*	Förmögenhetsklasser, kr *Property*										
	80 000— 90 000	90 000— 100 000	100 000— 125 000	125 000— 150 000	150 000— 200 000	200 000— 300 000	300 000— 400 000	400 000— 500 000	500 000— 1 000 000	1 000 000— ω	Summa
—	145	139	182	101	166	127	79	27	53	34	1 053
< 1 200...	111	91	133	74	54	35	14	6	3	4	525
1 200— 2 000...	176	101	157	64	75	31	12	2	7	3	628
2 000— 3 000...	645	390	458	170	141	65	19	5	10	1	1 904
3 000— 4 000...	1 127	810	941	356	237	106	28	5	14	2	3 626
4 000— 5 000...	1 276	899	1 292	636	381	116	32	7	13	3	4 655
5 000— 6 000...	1 681	1 164	1 623	854	529	174	35	14	13	3	6 090
6 000— 7 000...	1 520	1 202	1 951	888	704	262	37	10	18	2	6 594
7 000— 8 000...	1 428	1 124	1 967	1 124	912	353	47	16	18	1	6 990
8 000— 10 000...	2 668	2 056	3 360	2 055	2 060	1 035	138	42	40	6	13 460
10 000— 12 000...	2 450	1 920	3 227	1 844	1 839	1 220	231	63	49	2	12 845
12 000— 15 000...	2 797	2 383	3 940	2 368	2 428	1 836	498	113	88	18	16 469
15 000— 20 000...	2 898	2 305	4 304	2 799	3 127	2 468	932	329	220	30	19 412
20 000— 30 000...	2 721	2 370	4 332	2 817	3 562	3 257	1 300	707	667	83	21 846
30 000— 50 000...	1 733	1 461	3 071	2 278	3 076	3 185	1 547	848	1 355	208	18 762
50 000—100 000...	580	502	1 205	959	1 545	1 928	1 163	737	1 424	648	10 691
100 000—ω ...	59	50	140	122	221	408	286	234	590	707	2 817
Hela riket[1] *Total*	24 015	18 967	32 283	19 539	21 057	16 606	6 398	3 165	4 582	1 755	148 367
Därav landsbygden *Rural districts* ..	15 022	11 727	19 297	11 027	11 036	7 433	2 352	1 076	1 375	553	80 898
städerna *Towns*	8 975	7 218	12 941	8 486	9 975	9 116	4 004	2 072	3 168	1 182	67 137
I %:											
Hela riket	16,2	12,8	21,7	13,2	14,2	11,2	4,3	2,1	3,1	1,2	100
Landsbygden.....	18,6	14.5	23.9	13,6	13,6	9.2	2,9	1,3	1,7	0,7	100
Städerna.....	13,4	10,7	19,3	12,6	14,9	13,6	5,9	3,1	4,7	1,8	100

[1] Inräknat det för riket gemensamma taxeringsdistriktet med sammanlagt 332 förmögenheter.

avses här *den skattepliktiga förmögenheten* samt med inkomst *den sammanräknade nettoinkomsten*, vilken — enligt förordningen om statlig inkomstskatt — utgör summan av inkomsttagarens uppskattade inkomster av olika förvärvskällor, sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla. Samtaxerade makar har i förmögenhetsstatistiken genomgående räknats som en förmögenhetsägare.

Av tab. 1 framgår, att antalet förmögenheter för hela riket uppgår till 148 367, varav 80 898 (54,5 %) på landsbygden, 67 137 (45,3 %) i städerna och 332 (0,2 %) i det för riket gemensamma taxeringsdistriktet. I jämförelse med år 1957, då antalet i hela riket uppgick till 140 607, varav 77 660 på landsbygden, 62 621 i städerna och 326 i det för riket gemensamma taxeringsdistriktet, innebär detta en ökning för hela riket med 5,5 %, för landsbygden med 4,2 % och i städerna med 7,2 %.

De lägre förmögenhetsklasserna är starkare representerade på landsbygden än i städerna, vilket kanske delvis även framgår av tab. 2, enligt vilken gruppen jordbruk med binäringar i jämförelse med övriga grupper är synnerligen starkt fö-

Tab. 2. Förmögenhetsfördelning efter storleksklasser inom närings- och yrkesgrupper i hela riket år 1958

Properties, by owner's group of industry, and by occupational status, in 1958

Närings- och yrkesgrupper	Antal förmögenheter *Number of properties*							
	Förmögenhetsklasser, kr *Size of property*							Summa *Total*
	80 000–100 000	100 000–150 000	150 000–200 000	200 000–300 000	300 000–500 000	500 000–1000000	1000000–	
FÖRETAGARE *Employers*								
Jordbruk med binäringar[1]	16 930	19 239	6 710	4 285	1 795	662	288	49 909
Byggnadsverksamhet[2]	567	657	248	179	116	56	15	1 838
Industri och hantv. i övr.[3]	1 329	1 856	804	574	334	156	60	5 113
Samfärdsel[4]	567	633	203	118	56	23	12	1 612
Handel *Commerce*	3 419	4 800	2 195	1 766	918	399	126	13 623
Fria yrken *Professions*	393	643	311	341	231	97	25	2 041
Övriga *Others*	52	68	29	31	12	11	2	205
Samtliga företagare	23 257	27 896	10 500	7 294	3 462	1 404	528	74 341
ANSTÄLLDA *Employees*								
Jordbruk med binäringar	488	432	137	104	46	29	9	1 245
Byggnadsverksamhet	893	764	242	164	88	67	12	2 230
Industri och hantv. i övr.	2 520	2 773	1 239	1 199	853	521	230	9 335
Samfärdsel	662	651	211	199	101	61	29	1 914
Handel	2 401	3 031	1 497	1 505	1 028	536	202	10 200
Allmän förvaltn.-tjänst[5]	2 315	2 963	1 311	1 055	641	289	95	8 669
Fria yrken	149	245	90	85	69	33	9	680
Husligt arbete[6]	98	77	16	11	4	—	—	206
Övriga	21	39	17	17	8	3	2	107
Samtliga anställda	9 547	10 975	4 760	4 339	2 838	1 539	588	34 586
ICKE YRKESVERKSAMMA *Economically inactive*	10 178	12 951	5 797	4 973	3 263	1 639	639	39 440
SAMTLIGA *Total*	42 982	51 822	21 057	16 606	9 563	4 582	1 755	148 367

[1] *Agriculture, forestry, fishing.* — [2] *Construction.* — [3] *Mining, manufacturing.* — [4] *Transport and communications.* — [5] *General administration.* — [6] *Domestic service.*

reträdd i dessa förmögenhetsklasser. På landsbygden har således enligt tab. 1 70,6 % av förmögenhetsägarna en förmögenhet, som är mindre än 150 000 kronor. Motsvarande siffra i städerna är 56 %. Ser man till de största förmögenhetsklasserna visar sig skillnaden mellan landsbygd och stad även ganska stor. Endast 2,4 % av förmögenheterna på landsbygden uppgår till minst 1/2 milj. kr mot 6,5 % i städerna.

I allmänhet motsvaras de större förmögenheterna av höga inkomster. I åtskilliga fall förekommer dock större förmögenheter med ingen eller endast mindre inkomst.

Antalet miljonärer ökade till 1 755 mot 1 631 år 1957. Inom gruppen icke yrkesverksamma återfinnes 639 (36,4 %) av miljonärerna.

I tab. 2 bör observeras, att uppdelningen av yrkesverksamma mellan företagare och anställda inom vissa närings- och yrkesgrupper är av formell natur, i det att bland de anställda ofta ingår tjänstemän i chefsställning, vilka räknas som anställda inom företag, i vilka de är betydande delägare.

Den största gruppen bland de yrkesverksamma utgöres av jordbruk med binäringar med 51 154 förmögenhetsägare. Den därnäst största gruppen är handel med 23 823 förmögenhetsägare.

Den skattepliktiga förmögenheten upp-

går för hela riket till 28 741,4 milj. kronor mot 27 040,4 milj. kronor år 1957 (ökn. 6,3 %). Av denna förmögenhet svarar landsbygden för 13 403,6 milj. kronor mot 12 852,7 milj. kronor år 1957 (ökn. 4,3 %) och städerna för 15 218,3 milj. kronor mot 14 077,5 milj. kronor år 1957 (ökn. 8,1 %).

Den beskattningsbara förmögenheten uppgår för hela riket till 27 520,0 milj. kr, varav landsbygden svarar för 12 661,0 milj. kronor och städerna för 14 753,1 milj. kronor. Den beskattningsbara förmögenheten understiger således beträffande hela riket den skattepliktiga förmögenheten med 1 221,4 milj. kronor. Nu utgöres emellertid den beskattningsbara förmögenheten av den skattepliktiga förmögenheten avrundad till närmast lägre hundratal kronor eller, därest den skattepliktiga förmögenheten överstiger ett belopp, som motsvarar trettio gånger den sammanräknade nettoinkomsten, av sistnämnda belopp, vilket dock inte får vara mindre än hälften av den skattepliktiga förmögenheten. Av bortfallet kan därför 7,4 milj. kronor antagas vara att hänföra till de förstnämnda s. k. avrundningsfallen och 1 214,0 milj. kronor till de sistnämnda s. k. reduktionsfallen.

Elmh.

Preliminär försäkringsstatistik för andra halvåret 1959

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen[1] *förvaltade tillgångar*

Nominalvärdet av riksbolagens *tillgångar* uppgick vid utgången av 1959 till över 16 miljarder kronor. Ökningen under 1959 utgjorde, liksom under 1958, drygt 1 miljard, varav 489 mkr föll på första halvåret och 585 mkr på andra halvåret. Av hela ökningen kom ca 60 % på SPP, där kapitalbildningen åtminstone ännu inte hunnit nämnvärt påverkas av pensionsreformen. Tillgångarnas fördelning på skilda placeringsobjekt vid utgången av första och andra halvåret 1959 framgår av *tabell 1*. För jämförelse har i tabellen medtagits motsvarande siffror vid slutet av åren 1957 och 1958. Av tillgångarnas nominella värde ultimo 1959 utgjorde inteckningslån i bostadsfastigheter alltjämt den största delposten (18,3 %), följd av hypoteksobligationer (17,0 %) och statsobligationer inkl. statsskuldförbindelser (16,5 %). Riksbolagens utlåning till kommunerna upptog 13,4 % av tillgångarnas nominella belopp, och utlåningen till det privata näringslivet i övrigt 24,6 %, varav 13,9 % var inteckningar i andra fastigheter än bostadsfastigheter och återstoden (10,7 %) aktier och andra andelsbevis, förlagsbevis, trafik- och industriobligationer samt andra värdehandlingar.

Mäter man *placeringsförändringarna* i aktuella kontantvärden — dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. — erhålles en ökning av tillgångarna under andra halvåret 1959 av 610 mkr. Detta belopp utgör skillnaden mellan en bruttoökning av 1 085 mkr och en bruttominskning av 475 mkr. Bruttoförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1957—dec. 1959 redovisas i *tabell 2*.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning, dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp, med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för olika perioder jan. 1957—dec. 1959. I tabell 3 har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru de lämnas en tvåmånadersperiod senare än övriga uppgifter.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för perioden jan.—okt. 1958 och 1959 uppdelats på skilda grupper av

(forts. sid. 138)

[1] Redovisningen avser *svenska riksbolag* (inalles 104 bolag, varav 20 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 64 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1957 tillhopa svarade för mindre än 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt 31/12 1957—31/12 1959. Nominella belopp

Assets[1] of Swedish nation-wide companies, by kind of object. Nominal values

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckn. liv- och sjukförs.-bolag *Life and sickness insurance companies*			
	31/12 1957	31/12 1958	30/6 1959	31/12 1959	31/12 1957	31/12 1958	30/6 1959	31/12 1959
Fastigheter[2] *Real property[2]*	603	643	650	667	337	350	352	364
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	353	403	424	444	169	205	220	236
Svenska *Swedish*	336	387	407	427	169	205	220	236
Utländska[3] *Foreign*	17	16	17	17	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 246	4 701	4 911	5 205	3 110	3 497	3 679	3 925
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 554	2 758	2 835	2 964	1 919	2 111	2 184	2 297
Övriga fastigheter *Other buildings*	1 692	1 943	2 076	2 241	1 191	1 386	1 495	1 628
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 382	1 506	1 553	1 578	1 271	1 386	1 430	1 457
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 100	1 155	1 182	1 186	1 008	1 054	1 079	1 085
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	282	351	371	392	263	332	351	372
Obligationer *Bonds*	6 100	6 467	6 652	6 853	5 389	5 701	5 867	6 063
Svenska *Swedish borrowers*	5 956	6 305	6 494	6 721	5 312	5 609	5 776	5 995
Issued by								
Statens o. statsgar.	2 289	2 390	2 420	2 640	2 028	2 112	2 128	2 336
Statsskuldförbind.	25	25	25	25	20	20	20	20
Hypoteksbankens	519	526	528	530	488	493	496	498
Stadshypotekskassans	1 324	1 517	1 663	1 693	1 234	1 416	1 552	1 581
Bostadskreditkassans	312	388	420	421	284	349	377	376
Skeppshypotekskass:s	25	26	29	28	11	10	13	13
Övr. hyp. o. int.bol.	82	74	73	74	76	66	67	69
Kommuners *municipalities*	643	614	598	591	581	552	538	531
Trafik- o. industribolags *traffic, shipping and ind. comp.*	713	715	709	686	582	580	574	559
Övriga *others*	24	30	29	33	8	11	11	12
Utländska[3] *Foreign borrowers*	144	162	158	132	77	92	91	68
Förlagsbevis *Debentures*	156	148	157	151	75	71	78	76
Andra värdehandlingar[4] *Other securities*	390	395	397	410	246	254	249	265
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	202	226	229	235	144	158	153	162
Övriga *Others*	188	169	168	175	102	96	96	103
Livlån *Policy loans*	621	615	607	614	621	615	607	614
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	199	207	223	237	48	52	32	53
Summa *Total*	14 050	15 085	15 574	16 159	11 266	12 131	12 514	13 053

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance companies, etc.* — [2] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [3] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [4] Exkl. Framtidens lån till fyra återförsäkrare utgörande ult. 1957 152, 1958 143 och 1959 134 mkr.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1957—dec. 1959 ***Gross and net changes of investments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1957	1958	1959	1957	1958	1959	1957	1958	1959
Jan.—febr.	254	313	343	61	153	151	193	160	192
Mars—april	247	319	311	70	138	116	177	181	195
Maj—juni	287	259	291	164	112	138	123	147	153
Juli—aug.	264	225	241	130	102	94	134	123	147
Sept.—okt.	303	350	367	150	180	178	153	170	189
Nov.—dec.	392	422	477	162	158	203	230	264	274
Hela året *Whole year*	1 747	1 888	2 030	737	843	880	1 010	1 045	1 150
Därav: Juli—Dec. *Of which: July—dec.*	959	997	1 085	442	440	475	517	557	610

Tab. 3. Nettoresultatet av riksbolagens rörelse jan. 1957—dec. 1959 ***Net result of the activities of the nation-wide companies***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1957	1958			1959		
	Jan.—Dec.	Jan.—Dec.	Juli—Dec.	Nov.—Dec.	Jan.—Dec.	Juli—Dec.	Nov.—Dec.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*..	1 010	1 045	557	264	1 150	610	274
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	43,4	68,5	43,0	18,8	78,2	35,5	17,2
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	21,4	48,5	36,1	17,5	51,0	21,4	12,8
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*.....	48,2	68,9	52,5	17,8	75,4	31,6	10,6
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	14,6	43,5	33,4	9,1	56,6	20,4	6,9
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 4,8	— 0,4	— 9,5	1,0	2,8	3,9	6,6
Nettoresultat *Net result*	1 016	1 046	566	263	1 146	605	267
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	1 955	2 052	1 055	419	..	..	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	507	573	304	127	..	..	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*.....	966	1 041	520	186	..	..	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—okt. 1958 och 1959

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—okt.								Jan.—dec.	
	Liv- o. sjuk-förs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	448	450	376	401	809	839	1 633	1 690	466	505
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	218	244	135	166	93	108	446	518	170	206
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	325	333	61	62	469	494	855	889	71	74
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	341	361	450	505	433	453	1 224	1 319	565	637

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

(forts. från sid. 135)

försäkringsbolag i *tabell 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten har ökat något under jan.—okt. 1959 i jämförelse med motsvarande period föregående år. Ökningen hänför sig till SPP och skadebolagen under det att premieintäkten i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) hållit sig i stort sett oförändrad.

Brutto- resp. nettoökningarna under första halvåret 1959 med fördelning på skilda placeringsobjekt har tidigare publicerats i denna tidskrift 1959: 8. Motsvarande siffror för andra halvåret 1959 återges i *tabell 5* resp. *tabell 6*.

Hur de överenskommelser, som riksbanken träffat med försäkringsbolagen om placeringarnas inriktning, påverkat bolagens placeringspolitik kommer till uttryck i tabell 5, som visar att av det belopp bolagen placerat under andra halvåret 1959 (bruttoökningarna med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodohavanden) 60,8 % avser placering huvudsakligen för offentliga ändamål (lån till stat, kommun och bostadsbyggande), 30,4 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt, 7,8 % använts för inköp av fastigheter och aktier samt 1,0 % placerats i utländska obligationer. Vad angår nettoökningarna visar tabell 6, att ökningen under andra halvåret 1959 var störst ifråga om inteckningslån och statsobligationer (291 resp. 213 mkr). Kommunobligationer samt trafik- och industriobligationer visar en nettominskning (8 resp. 14 mkr).

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under 1959 *(tabell 7)* till 1 931 mkr (f. å. 1 880 mkr), en uppgång med 3 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring, som motsvarade drygt hälften av nyssnämnda nyanskaffning, utgjorde 975 mkr (f. å. 901 mkr). Av totalbeloppet föll

(forts. sid. 141)

Tab. 5. Kontantvärden av placeringarnas bruttoökningar i riksbolagen under andra halvåret 1959

Cash values of gross increases in investments during July—Dec. 1959

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.
Fastigheter *Real property*	6	15	20	41	2	10	6	18
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	8	16	17	41	6	13	13	32
Svenska *Swedish*	8	16	17	41	6	13	13	32
Utländska[1] *Foreign*	0	—	—	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	138	104	185	427	102	79	142	323
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	40	40	88	168	26	32	76	134
Övriga fastigheter *Other buildings*	98	64	97	259	76	47	66	189
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	25	7	20	52	23	5	17	45
Lån till kommun *Loans to municipalities*	9	6	13	28	7	4	11	22
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	16	1	7	24	16	1	6	23
Obligationer *Bonds*	56	206	184	446	46	192	177	415
Svenska *Swedish borrowers*	51	203	180	434	45	191	176	412
Statens o. statsgar. *Issued by the Government*	40	192	144	376	34	182	144	360
Statsskuldförbind. » »	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypoteksbankens *mortgage companies*	—	1	3	4	—	1	3	4
Stadshypotekskassans *mortgage companies*	11	8	14	33	11	6	13	30
Bostadskreditkassans *mortgage companies*	—	1	4	5	—	—	4	4
Skeppshypotekskass:s *mortgage companies*	—	—	1	1	—	—	—	—
Övr. hyp. o. int.bol. *mortgage companies*	—	—	1	1	—	—	1	1
Kommuners *municipalities*	—	—	4	4	—	—	4	4
Trafik- o. industribolags *traffic, shipping and ind.comp.*	—	1	9	10	—	1	7	8
Övriga *others*	—	—	—	—	—	1	—	1
Utländska[1] *Foreign borrowers*	5	3	4	12	1	1	1	3
Förlagsbevis *Debentures*	1	1	1	3	1	—	1	2
Andra värdehandlingar *Other securities*	6	15	25	46	4	7	19	30
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	3	9	13	25	2	5	11	18
Övriga *Others*	3	6	12	21	2	2	8	12
Livlån[2] *Policy loans*	..	(3)	(4)	(7)	..	(3)	(4)	(7)
Kontanta medel, checkar och banktillgodhav.[2] *Cash at banks and in hand*	(1)	..	(21)	(22	..	(6)	(19)	(25)
Summa *Total*	241	367	477	1 085	184	315	398	897

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [2] Endast nettoförändringar angives.

Tab. 6. Kontantvärden av placeringarnas nettoökningar i riksbolagen under andra halvåret 1959

Cash values of net increases in investments during July—Dec. 1959

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Juli–Dec.
Fastigheter *Real property*	3	14	14	31	2	10	6	18
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	7	15	16	38	5	12	13	30
Svenska *Swedish*	7	15	16	38	5	12	13	30
Utländska[1] *Foreign*	—	—	—	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	116	56	119	291	91	48	106	245
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	36	19	74	129	25	17	73	115
Övriga fastigheter *Other buildings*	80	37	45	162	66	31	33	130
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	17	1	9	27	18	— 1	10	27
Lån till kommun *Loans to municipalities*	2	1	3	6	3	— 1	5	7
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	15	—	6	21	15	—	5	20
Obligationer *Bonds*	8	108	83	199	9	103	83	195
Svenska *Swedish borrowers*	10	109	102	221	9	104	103	216
Issued by								
Statens o. statsgar.	6	120	87	213	3	112	87	202
Statsskuldförbind.	—	—	—	—	—	—	—	—
Hypoteksbankens	—	—	3	3	—	—	3	3
Stadshypotekskass:s	10	7	12	29	10	6	11	27
Bostadskreditkassans	— 2	—	3	1	— 2	— 1	4	1
Skeppshypotekskassans	— 1	— 1	—	— 2	—	—	—	—
Övr. hyp. o. int.bol.	—	—	1	1	—	—	1	1
Kommuners	— 2	— 5	— 1	— 8	— 1	— 4	— 1	— 6
Trafik- o. industri-	— 1	—10	— 3	—14	— 1	— 8	— 2	—11
bolags	—	— 2	—	— 2	—	— 1	—	— 1
Övriga	— 2	— 1	—19	—22	—	— 1	—20	—21
Utländska[1] *Foreign borrowers*	1	— 5	— 1	— 5	1	— 3	—	— 2
Förlagsbevis *Debentures*	— 6	5	9	8	— 2	2	13	13
Andra värdehandlingar *Other securities*	— 3	5	7	9	— 1	4	8	11
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	— 3	—	2	— 1	— 1	— 2	5	2
Övriga *Others*	—	3	4	7	—	3	4	7
Livlån *Policy loans*	1	— 8	21	14	— 3	6	19	22
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	147	189	274	610	121	180	254	555
Summa *Total*								

mortgage companies: Hypoteksbankens, Stadshypotekskass:s, Bostadskreditkassans, Skeppshypotekskassans, Övr. hyp. o. int.bol.

municipalities: Kommuners

traffic, shipping and ind.comp.: Trafik- o. industri- bolags

others: Övriga

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten.

Tab. 7. Nyanskaffning av dödsfallskapital

New life insurance business

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content«*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*[1]		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959
Jan.	82,8	66,1	58,8	55,4	141,6	121,5	23.8	17,7	166,2	397,7	307,8	519,2
Febr.	68,7	68,6	80.6	76,1	149.3	144,7	34.5	22.5	88.5	100.8	237,8	245,5
Mars	73,5	75,0	74,9	88,0	148.4	163,0	26,8	29,2	101,4	98,7	249,8	261,7
April	64.4	78,0	75.2	88,6	139,6	166,6	29.1	28,0	169.1	101,3	308,7	267,9
Maj	67,0	61,7	74,3	73,1	141,3	134,8	30.1	18,5	174.7	148,0	316,0	282,8
Juni	68,0	78,4	67,4	86,5	135,4	164,9	33.5	24,5	94.9	140.2	230.3	305,1
Juli	44,9	44,7	48,8	50,1	93.7	94,8	17,7	11,5	48,6	55,9	142.3	150,7
Aug.	36,6	37,0	47,5	46,6	84,1	83.6	17,3	10,4	41,1	59,7	125,2	143,3
Sept.	63,4	58,8	72,0	71,6	135,4	130,4	31,5	22,7	69,6	54,9	205,0	185,3
Okt.	95,3	89,3	96,6	103,3	191,9	192,6	47,7	39,9	129,2	141,5	321,1	334,1
Nov.	91,4	82,1	89,3	107,9	180,7	190,0	30,8	23,0	110,1	89,1	290,8	279,1
Dec.	223,0	216,3	115,9	128,1	338,9	344,4	29,1	22,0	533,5	291,7	872,4	636,1
Summa *Total*	979,0	956,0	901,3	975,3	1 880,3	1 931,3	351,9	269,9	1 726,9	1 679,5	3 607,2	3 610,8

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.*

(forts. från sid. 138)

270 mkr eller 14 % (f. å. 19 %) på liten försäkring.

Inom grupplivförsäkring utgjorde det under 1959 nytecknade beloppet 1 680 mkr mot 1 727 mkr under 1958, en nedgång med 3 %. Den totala nyanskaffningen av dödsfallskapital (individuellt och kollektivt) under 1959 (3 611 mkr) blev sålunda obetydligt större än året förut (3 607 mkr).

Lång sjukförsäkring (dvs. sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år) tecknades under 1959 *(tabell 8)* av drygt 18 000 personer till ett sammanlagt årligt ersättningsbelopp av 90 mkr. Resultatet var något sämre än föregående år, då nyteckningen omfattade 19 000 personer och ersättningsbeloppet 96 mkr. Gruppsjukförsäkringen, som introducerades under 1958, svarade för 26 % av nyteckningen (antal) resp. 20 % (belopp).

SPP:s årliga avgiftssumma steg 1959 *(tabell 9)* med brutto 48 och netto 29 mkr samt uppgick vid årsskiftet till 547 mkr mot 518 mkr vid utgången av 1958.

S. J. B. W.

Tab. 8. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än 10 år, kvartalsvis 1959 och årsvis åren 1958, 1959

New sickness insurance business (for more than ten years) quarterly 1959 and total year 1958, 1959

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	Antal *No. of policies*	Årligt belopp *Annual income*	Antal *No. of insured persons*	Årligt belopp *Annual income*	Antal *No. of insured persons*	Årligt belopp *Annual income*	Antal *No. of insured persons*	Årligt belopp *Annual income*
1959:								
1:a kvartalet *Jan.—March*	2 793	14 389	1 820	7 547	227	1 269	4 840	23 205
2:a kvartalet *April—June*	3 270	16 289	983	3 729	120	871	4 373	20 889
3:e kvartalet *July—September*	2 359	13 431	1 027	3 487	96	139	3 482	17 057
4:e kvartalet *October—December*	4 371	24 702	879	3 593	151	861	5 401	29 156
Hela året *Total year*								
1958	13 904	72 092	3 786	16 408	1 432	7 650	19 122	96 150
1959	12 793	68 811	4 709	18 356	594	3 140	18 096	90 307

Tab. 9. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman

Collective pension insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1958	1959	1958	1959	1958	1959
Jan.	4,6	2,7	3,9	1,5	482,6	519,5
Febr.	6,4	3,1	4,0	1,7	486,6	521,2
Mars	6,1	2,9	4,7	1,2	491,3	522,4
April	7,2	4,3	5,3	3,0	496,6	525,4
Maj	7,8	3,5	6,2	1,7	502,8	527,1
Juni	7,0	7,4	6,1	5,8	508,9	532,9
Juli	6,6	6,8	5,5	5,8	514,4	538,7
Aug.	3,0	5,7	0,2	3,9	514,6	542,6
Sept.	2,3	3,6	0,2	1,7	514,8	544,3
Okt.	2,5	3,6	0,8	1,6	515,6	545,9
Nov.	2,8	2,7	1,2	0,7	516,8	546,6
Dec.	2,6	2,0	1,2	0,4	518,0	547,0

Nötkreatursräkningen den 12 oktober 1959 med återblick på tidigare räkningar

Census of Livestock: October, 1959

I. *Material och metod*

På framställning av Sveriges slakteriförbund och med tillstyrkan av statens jordbruksnämnd infordrade statistiska centralbyrån i samband med arealinventeringen och arbetskraftsundersökningen i oktober 1959 specificerade uppgifter även om antalet nötkreatur av olika slag. Uppgifterna avsåg den 12 oktober. Samma slag av nötkreatursräkning utfördes i oktober 1958 samt i april 1959. Huvudsyftet med dessa nötkreatursräkningar är att få underlag för bedömning av slaktdjursproduktionens utveckling. Nötkreatursräkningar med mera allmänt syfte har tidigare under en följd av år utförts i juni. Dessa har omfattat brukningsenheter med mer än 2 hektar åker och avsett hela riket. För brukningsenheter med mindre än 2 hektar åker har man härvid enligt redovisningen i SOS Jordbruk och Boskapsskötsel beräknat ett särskilt tillägg.

De i oktober och april utförda räkningarna begränsades även till jordbruk med mer än 2 hektar åker men till skillnad från juniundersökningarna omfattade de ej de fyra nordligaste länen. Vid undersökningen i april har dessutom Hälsinglands kustland och inland uteslutits i överensstämmelse med omfattningen av övriga räkningar.

Nötkreatursräkningen i oktober 1959 utfördes enligt stickprovsmetod liksom de föregående räkningarna i april och oktober och de i juni årligen återkommande arealinventeringarna och husdjursräkningarna. Det slumpmässiga urval av gårdar, som legat till grund för uppräkningarna, drogs hösten 1957 ur RLF:s register över jordbruk. Skattningarna av det totala antalet djur vid samtliga gårdar i det undersökta området har utförts med ledning av den i urvalet redovisade åkerarealen och den kända totala åkerarealen enligt 1956 års allmänna jordbruksräkning. Djurantalet har skattats för 7 storleksgrupper av jordbruk inom varje naturligt jordbruksområde. Antalet sådana områden, som ingick i oktoberundersökningen, utgjorde 54.

Vid såväl oktoberräkningarna 1958 och 1959 som aprilräkningen 1959 har något mer specificerade uppgifter infordrats än vid tidigare räkningar i juni. Avsikten med den mera detaljerade redovisningen är att få bättre underlag för slaktprognoser (grupperingen på djurslag se tabellen).

Den utförda undersökningen omfattar uppgifter från 23 159 brukningsenheter, vilket utgör 95,8 % av samtliga som ingår i urvalet för det undersökta området.

II. *Undersökningsresultat*

Enligt nötkreatursräkningarna i juni 1952—juni 1959 minskade antalet kor i hela riket mer än 1/10 och ökade ungnöten ca 1/3. En stor del av minskningen för kor kom 1955—1956 med extra utslaktning på grund av torka och foderbrist. Även för ungnöten noterades då avbrott i den allmänna ökningstendensen, men sedan har ungnöten fortsatt att öka starkt och kontinuerligt. Det är främst ungnöt avsatta till slakt vid åldrar över 1 år, som ökat.

Vid samtliga jordbruk i hela riket fanns i juni 1959 1 353 400 kor och 1 197 100 ungnöt. Vid jordbruk med mer än 2 hektar åker inom Svealand, Götaland och Gästrikland, som de extra nötkreatursräkningarna i huvudsak avser, fanns i juni ca 80 % av antalet kor och 86 % av antalet ungnöt i hela riket. I oktober 1959 omfattade den begränsade delen av nötkreatursstammen 1 053 500 kor och 990 900 ungnöt.

Antalet nötkreatur av olika slag redovisas mera detaljerat i följande tabell dels enligt räkningen i juni och dels enligt räkningen i oktober 1959 som hade olika omfattning.

Från oktober 1958 till oktober 1959 hade antalet kor minskat ca 3 %. Ungnöten över 1 år och under 1 år hade ökat respektive 4,7 % och 1,3 %. Detta innebar något starkare minskning för kor och svagare ökning för ungnöt än under perioden juni—juni samma år. Då minskade nämligen korna 2,2 % och ökade ungnöten respektive 9,2 och

Antalet nötkreatur enligt räkningar 1959 i juni och oktober

Gruppering på djurslag vid räkningarna	Hela riket, avser samtliga jordbruk juni	Svealand, Götaland och Gästrikland, avser jordbruk med mer än 2 ha åker oktober
Tjurar för avel, 1 år och däröver	29 800	21 090
Kor, som kalvat endast 1 gång	246 300	204 410
Övriga kor:	1 107 100	849 040
Kor, som kalvat 2—4 gånger	—	451 940
» » » 5—7 »	—	326 470
» » » 8 » och däröver	—	70 630
Kvigor och kvigkalvar, 1 år och däröver avsedda för pålägg	459 300	389 350
Stutar, ungtjurar, kvigor och kalvar, 1 år och däröver avsedda för slakt	158 900	143 720
Kalvar under 1 år avsedda för pålägg	332 200	277 810
» » 1 » » » slakt	246 700	179 970
härav 3—12 månader avsedda för slakt	—	115 230
» under 3 månader » » »	—	64 740
Summa nötkreatur	2 580 300	2 065 390

5,4 %. Analysen ger vid handen att en särskild utslaktning ägt rum under eftersommaren och hösten 1959. Denna förklaras av årets torka med betesbrist och sänkt höskörd. Det var främst ungnöt över 1 år redan avsatta till slakt, som levererats tidigare än avsett, men även äldre kor.

Den extra slakten har inverkat på kornas åldersfördelning. Beståndet har föryngrats på liknande sätt som vid utslaktningarna 1955—1956.

Den allmänna trenden till ökat antal ungnöt per ko mattades något på grund av den extra slakten. Från juni 1952 till juni 1959 ökade antalet ungnöt per 100 kor från ca 67 till nära 100.

Inom alla de olika *länen* i det undersökta området minskade antalet kor och ökade antalet ungnöt under perioden 1952—1959. Länen tillhörande slättbygderna i mellersta Sverige visar härvid ej så avsevärda ändringar i det totala antalet nötkreatur. Inom andra mera skogrika län i Svealand minskade däremot det totala antalet nötkreatur kraftigt. I länen inom Götaland ökade det totala antalet nötkreatur med betydande tal. Samtidigt förelåg där liksom i övriga län en betydande övergång från mjölk- till köttproduktion.

Utvecklingen oktober 1958—oktober 1959 för olika län karakteriseras av den extra slakten hösten 1959. Särskilt ungnöt över 1 år ökade ofta omkring 10 % mindre under perioden oktober 1958—oktober 1959 än under perioden från juni till juni samma år. Extra slakt synes ha förekommit under hösten 1959 i större delen av det undersökta området. Den har emellertid varierat ganska kraftigt, varvid tydligt samband synes föreligga med skördeskadorna i respektive län. I allmänhet och till största delen har slakten berört ungnöt över 1 år.

Speciell bearbetning av resultaten från de extra nötkreatursräkningarna i oktober och april jämte de ordinarie räkningarna i juni visar troliga säsongvariationer i antalet nötkreatur av olika slag. Det mest markanta är att säsongvariationen för antalet kor är relativt liten — omkring 1 % — men att det sammanlagda antalet ungnöt normalt synes vara ca 5 % lägre i oktober än i juni. Även antalet i april är lägre än i juni. Talen, som erhållits efter bearbetning av 1959 års oktoberräkning, visar större skillnad än de nämnda (7 à 9 % lägre än i juni), men får anses påverkade av den tillfälligt stora slakten under hösten. För prognosberäkningar av marknadsförd slakt är det angeläget att kunna fastställa den rätta säsongvariationen i antalet nötkreatur.

Fullständig redogörelse har lämnats i stencil 23.1.1960 och publiceras i något omarbetad form i Jordbruksekonomiska Meddelanden 1960: 2.

O. Z./M. G.

KUNGL. BOKTR. STHLM 1960 600193

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 3 MARS 1960

INNEHÅLL

ARTIKLAR

GUNNAR JACOBSSON:
The Social Survey 147, 203

TORSTEN SÖDERLIND:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. VIII 155, 203

INGEMAR STÅHL:
Input-output-analys 177, 205

MEDDELANDEN

Statistiska föreningens verksamhet år 1959 183

De nordiska statistiska utskotten:
Nationalräkenskaper 183

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik 184

Internationella statistiska institutet:
Möte i Tokio 1960 185

Begåvningsreserven i USA 185

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 186

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 187
Befolkningsutvecklingen 187, 188
Beställningstrafiken med lastbil under 1959 ..... 190, 205
Vägtrafikolyckor 194
Konkurser och protesterade växlar 198
Dödlighets- och livslängdstabeller för år 1958 200

THE ISSUE IN BRIEF 203

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juli 1959—januari 1960 207

Bokanmälningar:
Eklund, G., Studies of selection bias in applied statistics (H. Wold) 209
Kjenn ditt marked (K.-E. Friberg, L. Lindgren) 210
International repertory of institutions conducting population studies (Y. Fritzell) 212

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 9 No. 3 MARCH 1960

CONTENTS

ARTICLES

G. JACOBSSON:
The Social Survey 147, 203

T. SÖDERLIND:
Pilot crop-cutting survey. VIII 155, 203

I. STÅHL:
Input-output analysis 177, 205

NOTES

The Swedish Statistical Society in 1959.. 183

Inter Nordic Working Groups for Statistics:
National accounting 183

Conference of European Statisticians:
Working group on industrial statistics.. 184

International Statistical Institute:
32nd session in Tokyo, 1960 185

Project Talent in USA 185

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance 186

TABLES

Commentary 187
Vital statistics 187, 188
For-hire lorry transport in 1959 .....190, 205
Road accidents 194
Bankruptcies and protested bills 198
Life tables for 1958 200

THE ISSUE IN BRIEF 203

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, July, 1959—January, 1960 207

Book reviews:
Eklund, G., Studies of selection bias in applied statistics (H. Wold) 209
Kjenn ditt marked (K.-E. Friberg, L. Lindgren) 210
International repertory of institutions conducting population studies (Y. Fritzell) 212

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

THE SOCIAL SURVEY

Av byrådirektören GUNNAR JACOBSSON

Inledning

The Social Survey är ett statligt utredningsinstitut, som inrättades i England under det sista världskriget. Dess främsta uppgift var att utföra intervjuundersökningar på stickprovsbasis för att man snabbt skulle kunna få underlag för organisatoriska åtgärder. Institutet befanns fylla ett behov även under normala förhållanden och gjordes därför permanent efter krigets slut. Bortsett från en tillfällig tillbakagång i samband med den ekonomiska åtstramningen efter det konservativa partiets valseger har institutets verksamhet blivit alltmer omfattande, och dess ställning torde nu vara väl etablerad. Administrativt ingår institutet som en avdelning av det statliga informationsorganet, the Central Office of Information. I realiteten har det en tämligen självständig ställning med egna arbetslokaler vid Baker Street i London.

Institutet arbetar väsentligen på uppdrag av de olika departementen och statliga organ såsom kommittéer m. m. I den mån institutet åtar sig andra arbetsuppgifter, vilka i så fall skall vara av stort allmänt intresse, måste särskilt tillstånd inhämtas från the Treasury, den brittiska motsvarigheten till finansdepartementet. Treasury utövar också den ekonomiska kontrollen över institutet.

The Social Survey har gradvis blivit en ledande organisation inom sitt gebit och utövat ett stort inflytande ifråga om lämpliga metoder för intervjuundersökningar. Emellertid har institutet icke att bedriva forskning i egentlig mening utan att tjänstgöra som serviceorgan i den statliga förvaltningen.

Organisation

The Social Survey har sedan starten undergått en del organisatoriska förändringar. Den nuvarande organisationsformen är ett resultat av lång erfarenhet och baserad på två principer:

1) att den av institutets direktör utsedde utredningsmannen för ett visst projekt skall vara ensam ansvarig för undersökningen i alla dess stadier

2) att ansvaret för utförande av de tekniska processerna i en undersökning såsom träning av intervjuare, sampling, kodning, maskinbearbetning, tabellarbete m. m. skall ligga hos specialiserade enheter, som var och en biträder utredningsmannen.

Personalen består av direktör, administrativ sektion (kansli), utredningsmän (Research Officers), tekniska sektioner för sampling, fältarbete, kodning och bearbetning samt en intervjuarkår. Efterföljande tablå visar den centrala stabens sammansättning våren 1959 (utom direktören).

Sektion	Antal personer	Kvalifikationer	Arbetsuppgifter
Kansli	6	Inga formella krav; administrativ skicklighet	Administration, finanser, bokföring
Utredningsmän	12	Statistik el. psykologi el. ekonomi	Utförande av enskilda undersökningar
Sampling	3	Matematik	Urvalsdragning vid alla undersökningar
Fältarbete	10	Inga formella krav; väsentligen »erfarenhet»	Rekrytering av intervjuare, utbildning av dessa, kontakt med intervjuarkåren
Kodning	19	Statistik, dock endast för chefspersonal	Preliminär kontroll, kodning, utarbetande av tabellstommar
Bearbetning	23	Matematik, statistik, dock endast för chefspersonal	Maskinbearbetning, tabellarbete, statistisk analys

Med direktören uppgick således antalet personer i den centrala staben till 74. Det bör påpekas, att personalstyrkan är av varierande omfattning och beroende av uppdragens art och omfattning.

The Social Survey sysselsatte vid nämnda tid mellan 120 och 150 deltidsarbetande intervjuare, bosatta i olika delar av Storbritannien.

Direktörens uppgifter

Direktören har ansvaret för att institutet är i stånd att möta efterfrågan på tjänster från de olika statliga myndigheterna. Han skall upprätta och vidmakthålla en stab av specialister, som kan lösa de skiftande problem, som institutet ställs inför. Han har att diskutera viktiga frågor med personer i nyckelpositioner inom förvaltningen. Han skall kunna ställa en snabb diagnos rörande problemets natur och bestämma den lämpliga formen för utredningsarbetets bedrivande. Det är hans uppgift att utse lämplig utredningsman för en undersökning. Vidare skall han fortlöpande granska och övervaka institutets verksamhet och arbetsprocesser. Personliga kontakter, såväl av intern natur som med avseende på kunder, är en av de viktigaste uppgifterna. Han skall tillse att undersökningarna bedrives skyndsamt och att kostnaderna hålles på en rimlig nivå. I viss utsträckning skall han demonstrera för potentiella kunder de möjligheter, som fältundersökningar erbjuder. Slutligen har han att hålla kontakt med utvecklingen inom sitt fackområde såväl inom som utom landet.

Befattningen som direktör för the Social Survey innehas för närvarande av dr Louis Moss.

Kansliet och institutets finansiering

The Social Surveys utgifter är av tre slag. Dels är det kostnader som ersättes av myndigheterna eller andra uppdragsgivare i utbyte mot utförda tjänster. Denna kategori av utgifter kallas »Operational Expenditure». Därmed täcks ersättningen till intervjuare och/eller bearbetningen. Den andra kategorien är löner, som betalas till heltidsanställda i organisationen. Detta slag av utgifter benämnes »Staff Costs». Det tredje slaget är »General Charge», som utgör kostnaden för utrustning etc. och som beräknas utgöra en viss procent av »Staff Costs». Procenten bestäms årligen av institutets överordnade organ the Central Office of Information.

Det första steget vid planerandet av the Social Surveys finansiella program som bestäms på ettårsbasis från 1 april till följande 30 maj tages under den före-

gående vintern. Myndigheter, som veterligen är intresserade av fältundersökningar, kontaktas och ombedes rapportera vilka utredningar som the Social Survey antagligen kommer att anmodas företa för deras räkning under det följande året. På basis av dessa upplysningar sammanställes ett program och en uppskattning göres av kostnaderna med fördelning på de tre ovannämnda kategorierna. Det belopp, som man sålunda kommer fram till, blir sedan föremål för diskussion och underhandlingar mellan myndigheterna och the Treasury, vilket resulterar i ett beslut. Man är medveten om att kostnadsberäkningarna för de olika projekten endast är approximativa vid denna tidpunkt och att programmet vanligen inte helt representerar det arbete, som senare genomföres under året.

När det totala beloppet är känt, kan mer detaljerade arrangemang göras med avseende på det antal projekt, som kan genomföras, tidsprogrammet och den centrala personal, som är disponibel för att utföra arbetet.

Därefter igångsättes en viss procedur för varje individuellt projekt. Institutet anmodas ange detaljerad specifikation med avseende på varje projekt, som begärts av en viss myndighet. Denna specifikation lämnas till finansdepartementet (då detaljerade informationer beträffande kundens behov föreligger vid denna tid, kan en mer objektiv och noggrann skattning göras). Hela tiden är kostnadsberäkningarna uppdelade på de tre typerna av utgifter. Efter erhållande av tillstånd från departementet beträffande ett visst projekt kan arbetet fortsätta.

Kansliet vid the Social Survey är ansvarigt för att 1) kostnaderna för varje undersökning icke överstiger angivna belopp och att 2) hela budgeten för det årliga programmet icke överstiges för varje grupp av utgifter.

Detta innebär icke i sig självt att överskridande icke kan tillåtas. Om det visar sig att beräknad kostnad för ett visst projekt är för låg och att »Operational Expenditure» blir högre än förutsett, kan departementet ge tillstånd till ytterligare utgifter för undersökningen ifråga. På liknande sätt kan tillstånd sökas för överskridande av den ursprungliga budgetsiffran om det dyker upp ett viktigt projekt, som icke från början ingick i programmet.

Erfarenheten visar, att vissa av de i programmet ingående kostnadsposterna faller bort; omvänt kan uppdykandet av en ny viktig fråga resultera i en oförutsedd kostnadsökning.

Kansliet är ansvarigt för granskning av intervjuarnas räkningar före utbetalningen. Riktigheten kontrolleras och utgifterna analyseras. Analysen skall visa:

1. Utgifter för själva intervjuarbetet
2. Kostnader för restid
3. Utlägg av olika slag.

På detta sätt erhålles genomsnittskostnader vid intervjuer av olika slag av populationer, t. ex. husmödrar, röstberättigade, ungdomar, företag, etc. Detta är av stort värde vid beräkning av kostnaderna för nya projekt.

Kansliet är också ansvarigt för 1) avtalen med uppdragsgivarna 2) kontrollen av att reglerna för dessa avtal noggrant följes samt 3) kontroll av att kontraktet fullföljes och att ersättning erlägges från kundens sida.

Vid slutet av det finansiella året skall kansliet göra en fördelning av utgifterna under de tre nämnda titlarna till varje myndighet, för vilket arbete utförts. Eftersom »Operational Costs» bokföres på de olika projekten, är det ingen svårighet att bestämma utgifterna med

fördelning på olika kunder. Men då det inte anses praktiskt att föra arbetsrapporter för att kartlägga i detalj den tid, som medlemmar av den centrala staben använder för individuella projekt, begärs endast en uppskattning av dessa kostnaders fördelning på olika projekt.

Utredningsmännen

Som tidigare nämnts är den utredningsman, som utsetts att handha ett visst projekt, ensam ansvarig för att undersökningen utföres på ett tillfredsställande sätt alltifrån de inledande diskussionerna med uppdragsgivarna till dess den slutliga rapporten har skrivits. Denna grupp inom the Social Survey består av statistiker, psykologer, antropologer, ekonomer och sociologer med akademisk utbildning. Som en följd av ansvarsfördelningen är deras kapacitet av stor betydelse.

I sitt arbete samarbetar utredningsmännen med de olika tekniska sektionerna. Dragningen av urval görs av samplingsektionen, genomförandet av fältarbetet åligger fältsektionen etc. Det kan nämnas, att förslag till kodschema utarbetas av kodningssektionen. Utredningsmannen kan alltefter läggning intressera sig mer eller mindre för de olika facksektionernas sätt att utföra arbetet.

Den bakomliggande grundtanken är att utredningsmännen icke själva bör belastas med övervakning och handledning av de många personer, som är engagerade i fältarbete och kontorsarbete. Deras uppgift — och den bästa användningen av den kvalificerade arbetskraft, som utredningsmännen utgör — är att de planerar, genomför och slutför sina projekt på ett effektivt sätt. I sitt arbete har de att stå i förbindelse med uppdragsgivarna. Utredningsmännens huvudsakliga bidrag skall ligga i deras vetenskapliga kapacitet och förmåga att betrakta problem klart samt att förvissa sig om att vad som görs är till nytta för dem. De anses inte kunna arbeta snabbt eller ha tillfredsställande kontakt med uppdragsgivarna om de samtidigt skall utöva kontroll över intervjuare och kontorspersonal.

Någon organiserad form av samarbete mellan utredningsmännen förekommer ej utan var och en arbetar individuellt. Ett tidigare försök att vid gruppmöten diskutera planläggning av olika undersökningar tycks inte ha slagit särskilt väl ut. Man ansåg att kritiken gärna blev ensidigt negativ eller ytlig och därför inte gav vederbörande utredningsman verklig hjälp vid lösandet av sina problem. Emellertid tycks det individuella arbetssättet passa utredningsmännen. Den färdiga rapporten förses också med utredningsmannens namn.

Sampling

Under de första åren av sin verksamhet använde the Social Survey urvalsmetoder av Galluptyp, s. k. kvotasampling. Redan i slutet av 1940-talet övergavs detta förfarande till förmån för sannolikhetsurval. Institutet har haft stor betydelse för praxis beträffande urvalsmetoder och har för Storbritanniens del gått i spetsen för utvecklingen på detta område.

Urvalsförfarandet underlättas av att det existerar ett register över befolkningen. Det register, som främst kommer till användning vid urvalsdragning är röstlängderna (the Register of Electors). En annan urvalsram utgöres av

the Rating Records, som närmast motsvarar våra av hyresvärdarna avlämnade »huvudförteckningar» till mantalsuppgifterna.

Eftersom de studerade populationerna är av mycket varierande slag arbetar institutet med olika urvalsplaner allt efter omständigheterna. I flertalet landsomfattande undersökningar av den allmänna befolkningen, hushåll, etc. användes flerstegssampling, där det första steget består i att lotta ut ett antal geografiska områden.

The Social Survey har bidragit med flera praktiska metoder att stratifiera förstastegsenheterna. Sålunda beräknas en index på industrialiseringsgraden för varje område. En beskrivning av denna index har lämnats av Gray och Corlett. Vidare har institutet utarbetat en för Storbritannien specifik index, kallad »J-index», som anger andelen personer kvalificerade för jurytjänstgöring i ett visst område. Då detta äger samband med förmögenhetsförhållandena erhålles rimligen en indikator på områdets ekonomiska status. En närmare redogörelse har lämnats av Gray, Corlett och Jones.

Institutet arbetar inte med ett fast basurval. Detta medför givetvis en högre grad av flexibilitet. Möjligheterna att använda olika förstastegsenheter bottnar i att landet har en förhållandevis liten areal, en hög befolkningstäthet och goda kommunikationer.

Fältsektionen och intervjuarkåren

I slutet av 1940-talet uppgick intervjuarkåren till mellan 250 och 300 deltidsanställda personer. Övervakningen av dessa samt rekrytering och träning av nya intervjuare sköttes av sju heltidsanställda distriktsombud, vardera med hjälp av en heltidsanställd assistent. Sedermera har dels antalet intervjuare skurits ned till mellan 120—150 våren 1959, dels har distriktsombuden avskaffats. Allt arbete med fältkåren sköts numera av en till huvudkvarteret knuten avdelning.

Intervjuarna rekryteras lokalt så att hela landet täcks. De är geografiskt fördelade på ungefär samma sätt som den totala befolkningen.

Rekryteringen av nya ombud sker på olika vägar; genom rekommendation av intervjuare, genom annonsering och genom direkt hänvändelse från allmänheten. Man anser inom the Social Survey att rekommendation av redan anställda på det hela taget är den bästa vägen. Aspiranten har då ofta fått en realistisk bild av vad arbetet kräver.

Intervjuarkåren består till största delen av kvinnor, i stor utsträckning av husmödrar utan annat förvärvsarbete. Man anser att denna kategori är särskilt lämplig för intervjuarbete. Andra grupper tar ofta denna sysselsättning av främst ekonomiska skäl och frestas kanske att arbeta med höga kostnader. Det anses vidare att studerande i stort *sett icke lyckats särskilt väl med fält*arbete.

Innan intervjuarbetet i en viss undersökning börjar samlas ombuden till särskilda instruktionskurser. Utredningsmannen redogör för undersökningens syfte och frågeformuläret medan fältsektionen besvarar frågor angående intervjutekniken. Representanter för uppdragsgivare kan närvara, men tillåtes icke ge anvisningar åt intervjuarna, vilket anses olämpligt av disciplinära skäl.

Vid utbildningen av nya ombud läggs tonvikten på praktiska övningar i intervjuteknik. Efter en snabbkurs på några dagar får aspiranten gå ut i fältet och göra intervjuer under någon vecka.

Därvid åtföljes han av en »övervakare» (supervisor), som påpekar felaktigheter och diskuterar lämpliga förfaringssätt i konkreta situationer. Därefter bedömes aspiranternas prestationer, varvid en icke ringa del underkännes. De, som på ett tillfredsställande sätt genomgått dessa praktiska prov, erhåller sedan en tillfällig anställning på 6 månader, varpå en förnyad prövning av deras lämplighet äger rum.

Chefen för fältsektionen har valts på grund av erfarenhet ifråga om intervjuarbete och lämplighet för uppgiften men har däremot icke någon akademisk examen. Under sig har fältchefen ett antal medhjälpare. Varje övervakare har sig tilldelad ett antal ombud och har att tillse att deras prestationer i alla avseenden håller sig på en acceptabel nivå. Ofta göres kontroller på så sätt, att övervakare går ut och gör om det arbete, som hans tilldelade ombud utfört. Bl. a. besökes vägrare och om alltför många av dessa visar sig mottagliga för övertalning anses detta tyda på otillfredsställande förmåga hos ombudet att lägga fram lämpliga argument.

Förvarningar till utlottade personer eller hushåll utsändes vanligen icke. Man har gjort vissa undersökningar, som ger vid handen att någon effekt av sådana brev icke kan påvisas.

En tidsgräns för fältarbetets avslutande fastställes alltid och hålles mycket strängt. Tre veckor är en vanlig period, under vilken en fältundersökning skall genomföras.

Vägrarbrev utsändes icke. Man vill markera att ansvaret för det direkta fältarbetet ligger hos intervjuaren. Det är hans uppgift att nå ett gott resultat. Stora krav ställes sålunda på en intervjuare och endast ett mindre antal når därför fram till en mer permanent anställning. Omsättningen synes också vara relativt stor.

Övriga facksektioner

Mellan kodnings- och fältsektionerna förekommer visst samarbete genom att den förstnämnda medverkar vid bedömning av intervjuarnas prestationer. Kodningssektionens arbete anses bl. a. av utredningsmännen vid institutet vara av stor betydelse. Man har där utbildat en stab, som specialiserat sig på att granska och klassificera intervjudata.

Bearbetningssektionen är den största avdelningen inom institutet och har egen maskinpark. The Social Survey arbetar visserligen på uppdrag av olika kunder men genomför undersökningarna från början till slut i institutets regi. Detta leder till en integration i reell mening. Man vet vad materialet är värt och lägger inte in mer i undersökningsresultaten än vad som är befogat.

Utförda undersökningar

The Social Survey har utfört många hundra undersökningar sedan starten. Som väntat är ämnesområdet synnerligen vidsträckt. Institutet har bl. a. utfört vissa fortlöpande arbeten. Bland dessa kan nämnas en undersökning (för the General Register Office), vilken lämnade information om hälsotillståndet i landet. En alltjämt pågående serie är levnadskostnadsundersökningarna. Värdet av dessa ligger främst däri att the Central Statistical Office använder de framkomna resultaten vid nationalinkomstberäkningar. En tredje fortlöpande serie gäller kosten bland familjer av olika storlek och sammansättning, socialgrupp och bostadsort.

I stigande grad har institutet kommit att engageras i social och ekonomisk forskning. Det samarbetar sålunda med the London School of Economics ifråga om utredningar av social mobilitet och med the Oxford Institute of Statistics beträffande sparundersökningar.

I det följande ges några exempel på projekt, som tagits upp av the Social Survey. Exemplen är godtyckligt valda men torde visa mångsidigheten i institutets verksamhet:

Uppvärmning och belysning i lägenheter. Utförd åt the Building Research Station i samarbete med expertkommittéer inom the Ministry of Works.

Veneriska sjukdomar. Undersökning på uppdrag av the Ministry of Health rörande effekten av en kampanj mot veneriska sjukdomar.

Middlesborough. På uppdrag av the Ministry of Town and Country Planning för att ge en uppfattning om de sociala faktorer, som är betydelsefulla vid stadsplanering.

Förvärvsarbete bland äldre personer. Arbetet utfördes åt the Medical Research Council för att bestämma andelen personer över 60 år, som alltjämt var förvärvsarbetande. Undersökningen diskuterade skälen till att vissa äldre personer slutat arbeta. De äldres allmänna levnadsförhållanden belystes samtidigt.

Rekrytering till allmän tjänst. Undersökningen, som gjordes på begäran av the Treasury, behandlade attityderna till anställning i allmän tjänst.

Undersökning om dövhet. En studie åt the Medical Research Council för att beräkna förekomsten av dövhet och det sannolika behovet av hörselapparater.

Inställning till trafiksäkerhet och trafiksäkerhetskampanjer. Utfördes på uppdrag av the Ministry of Transport.

Industrien och kvinnorna. En undersökning åt the Ministry of Labour för att ta reda på vilka sociala faktorer, som spelar roll för kvinnornas villighet att ta anställning.

Tiggeriet. På uppdrag av the Central Statistical Office.

Filmpublikens reaktion. En studie åt the Central Office of Information rörande publikens reaktion på en film kallad »De obesegrade» och som handlade om handikappade krigsveteraner.

Skolbarn utanför skolan. En undersökning på uppdrag av the Ministry of Education rörande skolbarnens intressen och sysselsättningar utanför skolan.

Omhändertagna barn och fosterföräldrar. Undersökningen utfördes på begäran av the Home Office främst för att erhålla information rörande fosterföräldrarnas bakgrund och intressen.

Resvaneundersökning i London. På uppdrag av bl. a. London Passenger Transport Board.

Tobak och lungcancer. Studien genomfördes åt the Medical Research Council i samband med forskning rörande sambandet mellan lungcancer och cigarettrökning.

Kriminologiska studier. En analys utförd åt the Prison Commission beträffande effekten av träning vid Borstalinstitutioner, som tar hand om kriminell ungdom.

Vid sidan av det egentliga arbetet har institutet även sysslat med metodfrågor. I en särskild publikationsserie behandlas samplingproblem, intervjuteknik, kon-

struktion av frågeformulär, intervjuarvariabilitet m. m. Institutets inriktning och arten av dess arbetsuppgifter ger emellertid begränsade möjligheter till forskning rörande intervjuundersökningarnas teori och metod. Sådan verksamhet bedrives i Storbritannien särskilt vid the London School of Economics, där en avdelning, som ledes av den kände statistikern M. G. Kendall, ägnar fältundersökningsmetodiken stor uppmärksamhet.

Litteraturförteckning

DALENIUS, T., Vad är »Social Survey»? Sociala meddelanden 1949: 7, s. 499—502.

GRAY, P. G., & CORLETT, T., Sampling for the Social Survey. Journal of the Royal Statistical society, Ser. A., 113 (1950): 2, s. 150—206.

GRAY, P. G., CORLETT, T. and JONES, P., The proportion of jurors as an index of the economic status of a district, The Social Survey (1951).

Moss, L., The Social Survey och den statliga förvaltningen i Storbritannien. Sociala meddelanden 1950: 2, s. 83—95.

The Social Survey, A Handbook for Interviewers. The Social Survey, 1956.

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. VIII

Av byrådirektören TORSTEN SÖDERLIND

Under år 1959 har statistiska centralbyrån genomfört objektiva skördeuppskattningar i ytterligare utökad omfattning. Utvidgningen har skett i enlighet med den plan för skördeuppskattningarnas utbyggnad, som centralbyrån i anslutning till skördeskadeutredningens rekommendationer framlade hösten 1958 för representanter för olika ämbetsverk och institutioner på jordbrukets område och som dessa tillstyrkte. Planen innebar, att de objektiva skördeuppskattningarna 1959 skulle utökas till att omfatta ca 9 000 brukningsenheter. De skulle liksom föregående år avse höstvete, höstråg, vårvete, korn, havre, potatis och vallhö. Vidare innefattade den planerade utbyggnaden av skördeuppskattningarna utvidgade undersökningar av spill- och bärgningsförluster, vilka påbörjades 1958 i mindre omfattning. En säkrare kännedom om dessa faktorer har ansetts nödvändig för skattningar av bärgad skörd. Centralbyrån upprättade kostnadskalkyler för de sålunda planerade skördeuppskattningarna 1959 och hemställde hos Kungl. Maj:t om medel härför. De begärda anslagen beviljades av 1959 års riksdag.

I denna rapport lämnas en redogörelse för främst huvudundersökningen och resultaten därav. Specialundersökningarna beröres endast mycket kort. För dessa lämnas särskilda rapporter.

Planeringen av urvalet

Konstruktionen och uttagningen av urvalet för 1959 års objektiva skördeuppskattningar har gjorts på samma sätt som 1958, då riktlinjer härför uppdrogs i samarbete mellan centralbyrån och skördeskadeutredningen.

Områdesindelning. I den officiella skördestatistiken har skördeuppskattningar verkställts för hushållningssällskapsområden, län och hela riket samt naturliga jordbruksområden. De objektiva skördeuppskattningarna har sedan 1957 planerats för skattningar även för mindre områden, vilka har benämnts strata. Denna stratumindelning har utnyttjats av jordbrukets utredningsinstitut för olika slag av undersökningar inom jordbruket. Indelningen har sålunda inte utformats för skördeuppskattningar eller som skördeskadeersättningsområden. Den viktigaste grunden vid en områdesindelning för sådana ändamål bör vara likartade skördebetingelser. Indirekt torde emellertid denna faktor i någon mån ha blivit beaktad, då en av de använda indelningsgrunderna har varit likartad odlingsinriktning. Det torde nämligen föreligga samband mellan skördebetingelser och odlingsinriktning. Det har emellertid konstaterats, att de här använda skördeuppskattningsområdena ofta ej är tillfredsställande sammansatta. De är i allmänhet uppbyggda av hela socknar, som i vissa fall kan vara mycket heterogena. Den hittills använda områdesindelningen kännetecknas av att den innehåller ungefär lika antal brukningsenheter, medan den totala åkerarealen växlar efter gårdarnas storlek. Den är sålunda större i slättbygderna än i skogsbygderna. Hela lan-

det är indelat i 124 huvudstrata, vilka i södra och mellersta Sverige är indelade i vardera 4 substrata.

Centralbyrån har påbörjat en granskning av den hittills använda områdesindelningens lämplighet som skördeuppskattningsområden. En sådan undersökning har utförts för Stockholms, Uppsala och Kristianstads län i samarbete med resp. hushållningssällskap. Man har därvid eftersträvat att bilda områden med så likartade skördebetingelser som möjligt. Detta har i vissa fall inneburit, att en uppdelning av socknar måste göras. Antalet områden (strata) har bibehållits, men det har visat sig svårt att liksom tidigare göra dessa ungefär lika stora i fråga om antalet gårdar, när krav ställes på homogenitet beträffande skördebetingelserna.

Urvalets fördelning på hushållningssällskapsområden och strata. Den utbyggnad av de objektiva skördeuppskattningarna, som företagits sedan 1957, har inneburit en ökning från 3 000 provytegårdar 1957 till ca 6 000 1958 och 9 000 1959. När skördeuppskattningar enligt objektiv metod 1957 påbörjades för ovan beskrivna underområden inom län, som benämnts strata, uttogs 6 eller 8 provytegårdar inom varje substratum i södra och mellersta Sverige och 16 inom varje huvudstratum i norra Sverige. Vid utvidgningen 1958 och 1959 ansågs det lämpligt att fördela det tillkomna antalet så att skördeuppskattningarna i vissa hushållningssällskapsområden skulle få en omfattning, som motsvarade vad som planerats vid en fullständig utbyggnad. En sådan utvidgning av skördeuppskattningarna genomfördes sålunda för 7 hushållningssällskapsområden 1958 och för ytterligare 9 områden 1959, så att de då hade den fulla omfattningen i 16 områden. Dessa är Stockholms, Södermanlands och Jönköpings län, Kalmar läns södra del, Gotlands, Kristianstads, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs läns norra del, Skaraborgs, Värmlands, Västmanlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län. I de övriga 10 områdena har skördeuppskattningarna 1959 haft ungefär samma storlek som 1957 och 1958. För dessa områden har dock skördeuppskattningen haft den fullt utbyggda omfattningen inom ett substratum, vilket i flertalet fall använts för specialundersökningar. I de utökade områdena har antalet provytegårdar utgjort 24, 30 eller 32 beträffande substrata i södra och mellersta Sverige. Det lägsta antalet (24 per substratum) har uttagits i områden med övervägande små brukningsenheter och således mindre stratumareal, medan antalet provytegårdar inom substrata utgjorde 30 eller 32 i län med större brukningsenheter och därmed även större åkerareal per stratum. Inom hushållningssällskapsområden har i allmänhet uttagits samma antal provytegårdar per stratum. Trots att fler gårdar uttagits i slättbygdsområdena, är antalet i förhållande till åkerarealen dock lägre där än i skogsbygdsområdena. Av resultaten för åren 1958 och 1959 har framgått, att de relativa medelfelen i skattningarna för strata dock ej är större i områden med stor åkerareal per stratum. Fördelningen av det fastställda antalet provytegårdar på hushållningssällskapsområden och olika strata inom dessa är beroende av hur anspråken på säkerheten i skattningarna för olika slag av områden skall avvägas, nämligen för strata, län och hela riket. Med hänsyn till att urvalet av provytegårdar vid full utbyggnad av skördeuppskattningarna blir ganska stort för län och hela riket,

väntas skattningarna för dessa större områden bli tillfredsställande, även om urvalet ej optimaliserats härför. Då det vid skördeskador ofta föreligger behov av skadeberäkningar för delområden av län, kan det därför vara motiverat att i första hand eftersträva goda skattningar för strata.

Urvalets uttagning inom strata. För södra och mellersta Sverige användes två olika förfaranden för uttagningen av provytegårdarna. I de sällskapsområden, där urvalet utökades till den fulla omfattningen, uttogs brukningsenheterna som primär urvalsenhet. För områden med från föregående år oförändrad urvalsstorlek valdes i första urvalssteget 2 socknar, inom vilka uttogs 4 (i vissa fall 3) brukningsenheter. I substrata med endast ett par socknar uttogs dock brukningsenheten som primär urvalsenhet. Detta gällde även för det särskilda specialsubstratum, där urvalet hade full omfattning.

I norra Sverige valdes för samtliga huvudstrata byar som primär urvalsenhet. För huvudstrata med utökning av antalet provytegårdar uttogs 15 byar och i övriga 5 byar samt i varje by 3 brukningsenheter. Följande schema ger en mera överskådlig bild av de olika urvalsförfaranden, som tillämpats.

Helt nytt urval uttogs 1959 i hela landet av såväl socknar och byar som brukningsenheter. Liksom tidigare år verkställdes uttagningen av de sistnämnda med hjälp av listor över samtliga brukningsenheter inom substrata, socknar resp. byar, vilka upprättades på basis av RLF:s jordbruksregister. Brukningsenheterna liksom även socknar och byar valdes med sannolikheten proportionell mot åkerarealen.

Fältarbetet

Organisation och personal. Hushållningssällskapen har i enlighet med överenskommelser med statistiska centralbyrån anställt och organiserat personal för fältarbetet.

Formen för fältarbetets organisation har liksom tidigare år växlat mellan olika hushållningssällskapsområden. I de områden, där skördeuppskattningarna haft den utvidgade omfattningen, har i allmänhet anställts en särskild ledare, som arbetat enbart med skördeuppskattningarna. Ledaren har därvid i de flesta fall vid sidan av arbetet med ledning, kontroll och uppgiftsredovisning även medverkat i fältarbetet. I vissa områden har ledningen omhänderhafts av en tjänsteman hos sällskapet (jordbrukskonsulent eller jordbruksinstruktör). Även i övrigt har olika slag av personal anlitats och i flertalet fall har denna utfört arbetet som en bisyssla. För specialundersökningarna, som stått direkt under centralbyråns ledning, har beträffande vissa arbeten i stor utsträckning anlitats studenter från lantbrukshögskolan.

	Södra och mellersta Sverige				Norra Sverige			
	Substrata				Huvudstrata			
	Primär urvalsenhet	Antal	Sekundär urvalsenhet	Antal	Primär urvalsenhet	Antal	Sekundär urvalsenhet	Antal
Strata med ökat urval	BE[1]	[2]30			By	15	BE	3
Oförändrade strata ..	Socken	[3]2	BE	[4]4	By	5	BE	3

[1] BE = brukningsenhet. — [2] I vissa substrata med övervägande små brukningsenheter uttogs 24 BE, medan i ett fåtal substrata med stora BE uttogs 32. — [3] I substrata med högst 3 socknar valdes i allmänhet brukningsenheten som primär urvalsenhet. — [4] I vissa socknar uttogs 3 BE.

Utbildning. Under våren har anordnats kurser för utbildning av ny personal, varvid centralbyråns tjänstemän i många fall medverkat. I vissa fall har utbildningen uppdragits åt tidigare ledare för fältarbetet. Till ledning för personalen har centralbyrån utarbetat utförliga instruktioner för olika arbetsmoment.

Fältarbetets teknik. I tidigare redogörelser för de objektiva skördeuppskattningarna har lämnats fullständiga upplysningar om fältarbetets teknik. Denna beröres därför här endast i korthet. Fältarbetet uppdelas i två huvudetapper:

1) Utläggning av provytor
2) Provtagning och tröskning.

Sedan centralbyrån verkställt urvalet av provytegårdar, har förteckningar däröver tillställts hushållningssällskapen, som därefter tagit den första kontakten med vederbörande jordbrukare. Detta har i regel skett genom en skrivelse, där en kort information lämnats om undersökningen och sällskapet uttalat förhoppning om välvilligt tillmötesgående från jordbrukarens sida.

1) Utläggning. Vid besök under våren eller försommaren inhämtas arealuppgifter och sker utläggning av provytor. För var och en av de 7 grödor, som skördeuppskattningen omfattar, väljes ett fält. Valet av fält (där mer än ett fält funnits) göres slumpmässigt med sannolikheten proportionell mot åkerarealen. Efter uppmätning av de uttagna fältens längd och bredd bestämmes slumpmässigt 2 punkter, där provytor skall skördas.

2 a) Provtagning. Vid provtagningen, som skall utföras i så nära anslutning till jordbrukarens skörd som möjligt, avgränsas provytorna, vilka för spannmål och vall omfattar 1 m², med hjälp av ett cirkelinstrument. För potatis utgör provytan ca 2 längdmeter av en fåra. All skörd på provytorna tillvaratages vid provtagningen, dvs intet spill får förekomma. Anslutningen till jordbrukarens skörd kan ibland vara svår att uppnå. Sålunda kan regn orsaka uppskov.

Vid provtagningen för spannmål placeras skörden på provytorna i säckar, som upphänges i lagerlokaler för torkning, innan tröskning utföres. På grund av risk för skador av råttor och fåglar erfordras ständig tillsyn av proven.

För vall skall provtagningen avse första skörden, inberäknat även fält avsedda för ensilage. Vid provtagningen väges den skördade grönmassan på de två provytorna. Ett prov på omkring 2 kg uttages från den ena eller ibland båda ytorna med angivande av grönvikten. Dessa prov medtages för torkning och förnyad vägning. Därigenom erhålles uppgift om höprocenten. För cirka var fjärde provytegård insändes det torra höprovet till anstalt för vattenhaltsbestämning. På grund av att vattenhalten ej bestämmes för samtliga prov är det av vikt, att torkningen sker så att proven vid vägningen har ungefär lika vattenhalt.

Vid provtagningen av potatis bestämmes först provytans exakta längd och bredd. Därefter skördas ytan och väges skörden. För cirka var fjärde provytegård göres ett återbesök för bestämning av den i jorden kvarlämnade kvantiteten potatis vid jordbrukarens skörd. Därvid undersökes noga tre slumpmässigt utplacerade provytor på 1 m². Vid provtagningen bestämmes för varje provyta förutom den totala skörden även hur stor del därav som utgör små eller skadad potatis. Under 1959 har även inhämtats uppgifter om upptagningsmetoderna. Vid jordbrukarnas skörd av

potatis uppstår mekaniska skador, som nödvändiggör ytterligare bortsortering, vilket ej sker vid skörd av provytor. Då de mekaniska skadornas omfattning är beroende av upptagningsmetoderna, erfordras kännedom därom för reducering av provyteskörden med hänsyn till dessa skador. För det provskördade potatisfältet anges vidare, om odlingen avser mat- eller fabrikspotatis.

2 b) Tröskning av spannmålsproverna utföres på hushållningssällskapens parcelltröskverk. På grund av provens ringa storlek och risken för spill krävs stor försiktighet. Tillräcklig renhet kan därför ej erhållas vid genomgången av tröskverket, varför särskild rensning sker på speciella harpor. Sedan skörden på varje provyta bestämts, sammanslås skörden från de två ytorna på ett fält för uttagning av ett prov för vattenhaltsbestämning.

Uppgiftsredovisning. Förutom organisationen och övervakningen av fältarbetet utgör insamlingen, granskningen och redovisningen till centralbyrån av alla olika slag av data en betydande arbetsuppgift för arbetsledaren.

Bearbetning

Insamling och kontroll av materialet. De moment av fältarbetet, som beträffande spannmål återstår efter provtagningen, nämligen torkning, tröskning och vattenhaltsbestämning, är tidskrävande, vilket medför en ganska lång tidsutdräkt, innan uppgiftsmaterialet kan insändas till centralbyrån. Genom att tröskning och vattenhaltsbestämning utföres successivt, kan tiden dock begränsas. Detta förutsätter emellertid, att tröskverket ständigt är disponibelt, vilket ofta ej är fallet. Under alla förhållanden kan en fullständig insändning till centralbyrån av uppgiftsmaterialet ej ske, förrän resultaten från de sist skördade provytorna erhållits. Redovisningen till centralbyrån omfattar förutom skörderesultaten från provytorna ett flertal övriga slag av uppgifter, vilket kräver sammanställningar och utskrivning av olika protokoll.

Sedan uppgiftsmaterialet inkommit till centralbyrån, krävs en omfattande granskning därav innan maskinbearbetningen kan påbörjas. Sålunda kontrolleras att fullständiga uppgifter erhållits i fråga om antal, areal av åker och undersökta grödor, skördeuppgifter, beteckningar och bortfall. Genom avstämningar undersökes om uppgifter saknas eller felaktiga nummer å provytegårdarna angivits. Där brister konstateras, sker komplettering genom kontakt med ledarna för fältarbetet.

Primärkorten för maskinbearbetningen har även i år framställts på två olika sätt. För vissa områden och grödor har använts marksensingkort, medan manuell stansning från protokoll tillämpats för andra områden. En fortsatt prövning av de två metoderna har ansetts önskvärd.

Bearbetning. Sedan materialets fullständighet kontrollerats och nödvändig komplettering utförts, har den räknemässiga bearbetningen verkställts. På grund av materialets storlek och de komplicerade beräkningar, som erfordras för variansskattningar, har det varit nödvändigt att utföra räknearbetet maskinellt. Det utfördes tidigare huvudsakligen på konventionella hålkortsmaskiner. Centralbyråns maskincentral har under 1959 utrustats med en elektronisk datamaskin och bearbetningen av 1959 års material har nästan helt utförts på denna. Detta innebär, att räknearbetet kunnat göras betydligt snabbare än ti-

digare. För att möjliggöra vissa kontrollmoment måste emellertid maskinräkningen uppdelas i etapper, vilket ökar bearbetningstiden. Sålunda har för varje undersökt brukningsenhet den sammanlagda arealen av grödorna uträknats och jämförts med åkerarealen, varvid större felskrivningar kunnat upptäckas. Vidare har den för varje provtaget fält beräknade hektarskörden listats och granskats. För mera avvikande värden har därvid gjorts kontroller. Vissa mindre omfattande beräkningar har utförts manuellt, såsom skattning av i jorden kvarlämnad potatis.

Bearbetningen har utförts i två etapper. För att kunna lägga fram vissa resultat redan under hösten 1959 verkställdes en separat bearbetning beträffande skörden på slåttervall. För denna gröda kan nämligen uppgiftsmaterialet erhållas tidigare.

Skattningsmetoder. Skattningar av hektarskörd och varianser har utförts för varje substratum (i norra Sverige huvudstratum). Genom sammanvägning har man sedan fått skattningar för större områden. Liksom tidigare har hektarskörden erhållits som kvoten mellan skattad totalskörd och areal. Skattningen av varianserna i hektarskörden har grundats på variationerna mellan de primära urvalsenheterna inom substrata (i norra Sverige huvudstrata). I denna tidskrift, 1958: 3, har fullständigare redogörelse lämnats för de använda metoderna.

Specialundersökningar

De särskilda undersökningar, som 1959 utförts för bestämning av spill- och bärgningsförluster m. m., har gällt slåttervall och spannmål. Det spill, som uppstår vid skörd av potatis genom att en del blir kvar i jorden, har bestämts genom efterskörd på potatisfälten efter jordbrukarens skörd. Syftemålet med dessa undersökningar av spill och bärgningsförluster är att erhålla korrektionsfaktorer, som gör det möjligt att med utgångspunkt från den enligt provytorna skattade skörden bestämma den av jordbrukaren tillvaratagna skörden. De skattningar av skörden för spannmål, som grundas på provyteskördarna, motsvarar i huvudsak den biologiska skörden. Undersökningar har dock visat, att det vid tröskningen av provyteskördarna uppstår ett spill av drygt 1 %.

För att beräkna skillnaden mellan den enligt provytorna skattade biologiska skörden och den faktiskt bärgade skörden, erfordras säkra beräkningar av dessa två slag av skördeuppgifter för såväl hö som spannmål. Vid undersökningarna har i första hand eftersträvats en bestämning av denna skillnad. För spannmål beror skillnaden mellan biologisk och faktisk skörd huvudsakligen av spill. Beträffande hö förklaras skillnaden främst av följande tre faktorer:

1) olika sätt för torkning av provyteskörd och jordbrukarens skörd,
2) olika stubbhöjd,
3) olika tidpunkt för skörd.

Undersökningarna har, i korthet beskrivet, utförts på följande sätt. Inom 13 hushållningssällskapsområden har utvalts ett undersökningsområde (i regel 1 stratum). På de inom detta område uttagna gårdarna har beträffande vall uttagits ett fält eller del därav, på vilket utlagts och skördats 20 provytor. Genom det stora antalet provytor erhålles små slumpfel i därpå grundade skattningar. I samband med jordbrukarens inkörning av höet på fältet har en noggrann uppvägning av skörden företagits. Efter justering för skillnaden i vattenhalt har den enligt provytorna skattade genom-

snittliga skörden för samtliga undersökta fält inom området jämförts med den faktiska skörden enligt vägningarna.

För att erhålla närmare kännedom om i vilken grad ovannämnda faktorer bidragit till den funna skillnaden har företagits undersökningar av dels stubbhöjden vid jordbrukarens skörd, dels skillnaden i tidpunkt för provyteskörd och jordbrukarens skörd, dels tillväxtens storlek vid tiden för skörden. Vidare har inom ifrågavarande specialområden utförts undersökningar av återväxtens storlek på vallarna. Vid sidan därav har i varje hushållningssällskapsområde liknande uppskattningar av återväxten företagits på ett urval av gårdar spridda över hela länet. För samtliga brukningsenheter, där provytor lagts ut i vall, har dessutom inhämtats uppgifter om sättet för vallåterväxtens tillvaratagande.

För bestämningen av spill för spannmål har inom undersökningsområdena skördats 4 provytor på samtliga förekommande fält av i regel tre olika spannmålsgrödor. Därigenom har säkerheten hos den enligt provytorna skattade biologiska skörden ökats. Brukarna av ifrågavarande gårdar har vidtalats att medverka för fastställande av den faktiskt bärgade skörden av undersökta spannmålsgrödor. För brödsäd har skördeuppgift ofta kunnat erhållas från leveransbesked. För beräkning av den bärgade skörden per hektar erfordras även säkra uppgifter om den odlade arealen. Det har därför blivit nödvändigt att för spillgårdarna företaga en kontrollmätning av undersökta fält. Förutom dessa speciella spillundersökningar har inom samtliga hushållningssällskapsområden uttagits 2 gårdar i varje substratum och 5 för huvudstratum i norra Sverige, för vilka liknande undersökningar utförts. Därvid har emellertid provytor skördats på endast ett fält av de härför utvalda spannmålsgrödorna. För samtliga undersökta brukningsenheter har dessutom inhämtats uppgifter om skördesättet beträffande spannmål.

Fullständigare redogörelse för specialundersökningarna och resultaten därav kommer som förut nämnts att lämnas i särskilda rapporter i senare nummer av denna tidskrift.

Resultat

Antal undersökta brukningsenheter och förekomst av grödor på dessa samt bortfall av brukningsenheter och provytor. I tab. A redovisas för hushållningssällskapsområden och hela riket antalet uttagna brukningsenheter samt det antal, som fallit bort. De senare har fördelats på fall, där vederbörande jordbrukare vägrat och fall där åkerareal saknats (obrukad eller nedlagd till skog eller annat ändamål). Några enstaka bortfall har uppstått på grund av att brukaren ej varit anträffbar. För hela riket har 114 brukningsenheter fallit bort på grund av jordbrukarens vägran att tillåta undersökningen. I 204 fall har bortfall orsakats av att åkerareal saknats eller av annan orsak. Dessutom har på 56 av de uttagna brukningsenheterna hela åkerarealen använts till bete eller odling av andra grödor än de 7, som undersökningen omfattat. Dessa har ej betraktats som bortfall utan såsom saknande här aktuella grödor. Bortfall på grund av nedläggning har varit störst i nordvästra Götaland, västra Svealand och södra Norrland. Även Stockholms län har ganska stort bortfall av detta slag. Bortfallets relativa storlek för 1959 har i följande tablå sammanställts med motsvarande tal för åren 1958 och 1957.

Bortfall av brukningsenheter i % av antalet uttagna

Undersökning ej tillåten			Nedläggning		
1959	1958	1957	1959	1958	1957
1,3	1,3	0,7	2,3	1,3	1,2

Det relativa antalet fall, där jordbrukaren vägrat undersökning, är lika åren 1958 och 1959 men högre än 1957. Vid första kontakten med jordbrukaren har antalet vägrare varit större. I vissa fall har nämligen undersökning tillåtits, sedan hushållningssällskapet eller arbetsledaren förhandlat med vederbörande jordbrukare. Ökningen i förhållande till 1957 av detta slag av bortfall kan sammanhänga med att det efter utökningen av antalet uttagna gårdar blivit svårare att hinna utföra sådana medlingar. Det ökade antalet bortfall på grund av nedläggning torde främst bero av att län med större förekomst av dylika gårdar genom utvidgningen blivit starkare representerade i urvalet för hela riket än tidigare.

Förekomsten av ifrågavarande grödor på de undersökta brukningsenheterna framgår av tab. 1, där för varje hushållningssällskap och hela riket anges antalet brukningsenheter med respektive grödor. Av samtliga undersökta brukningsenheter i hela riket hade 44,4 % odling av höstvete, 29,9 % av höstråg, 32,1 % av vårvete, 56,1 % av korn, 66,0 % av havre, 65,6 % av potatis och 94,4 % av slåttervall. Mellan olika hushållningssällskapsområden föreligger stora skillnader, vilket särskilt gäller spannmål. Slåttervall förekom mest allmänt, nämligen på lägst 85 % av undersökta gårdar (Malmöhus län) och i vissa län på samtliga. Beträffande potatis har mycket obetydliga odlingar och odling i trädgård uteslutits, varför de redovisade talen ej motsvarar all odling. Det bör vidare observeras, att det här angivna relativa antalet brukningsenheter med odling av ifrågavarande grödor ej ger uttryck för förhållandena inom jordbruket i dess helhet. Urvalet av brukningsenheter har nämligen ej lika sammansättning som hela populationen i fråga om fördelningen på skilda storleksgrupper. Vidare har hushållningssällskapsom-

Tab. A. Antal uttagna brukningsenheter (BE) och antal, som fallit bort vid de objektiva skördeuppskattningarna 1959
Farms selected and farms not used, by county

Hushållningssällskapsområden	Antal uttagna BE *Farms selected*	Bortfall av BE *Non response*	
		Undersökning ej tillåten på BE *Harvesting not allowed*	Åkerarealen nedlagd till skog, uppdelad på flera brukare och andra orsaker *Wood planted etc.*
Stockholms län	416	3	13
Uppsala »	102	2	1
Södermanlands »	352	1	1
Östergötlands »	166	1	—
Jönköpings »	528	5	3
Kronobergs »	144	1	—
Kalmar läns norra del	70	1	—
» » södra »	360	6	—
Gotlands län	240	—	2
Blekinge »	92	1	2
Kristianstads »	759	8	4
Malmöhus »	753	5	6
Hallands »	150	2	3
Göteborgs och Bohus »	440	11	17
Älvsborgs läns norra del	494	11	15
» » södra »	120	2	5
Skaraborgs län	870	9	5
Värmlands »	746	23	35
Örebro »	166	1	5
Västmanlands »	323	—	2
Kopparbergs »	474	8	46
Gävleborgs »	330	9	16
Västernorrlands »	339	4	15
Jämtlands »	219	—	3
Västerbottens »	165	—	3
Norrbottens »	120	—	2
Hela riket *Sweden*	8 938	114	[1]204

[1] Här ingår ej 56 BE som saknat undersökta grödor. Dessa har i flertalet fall endast haft betesvall.

Tab. B. Antal brukningsenheter (BE), där provtagning fallit bort för båda provytorna
Farms visited, where crop-cutting has failed for both plots

Hushållningssällskapsområden	Antal undersökta BE	Höstvete	Höstråg	Vårvete	Korn	Havre	Potatis	Slåttervall
Stockholms län.....	400	7	1	6	7	11	12	6
Uppsala »	99	1	—	1	2	2	1	2
Södermanlands »	350	8	8	3	4	9	7	4
Östergötlands »	165	—	—	1	—	2	2	—
Jönköpings »	520	1	—	6	—	6	6	9
Kronobergs »	143	—	—	2	—	—	1	—
Kalmar läns norra del	69	—	—	—	—	—	—	—
» » södra »	354	8	8	10	2	8	9	14
Gotlands »	238	—	—	—	2	2	—	—
Blekinge »	89	1	—	1	1	1	—	4
Kristianstads »	747	5	2	5	4	5	7	16
Malmöhus »	742	1	2	3	4	1	4	6
Hallands »	145	1	—	2	4	3	—	7
Göteborgs och Bohus »	412	10	2	11	3	8	30	5
Älvsborgs läns norra del	468	—	1	5	3	3	13	3
» » södra »	113	—	—	1	2	2	1	2
Skaraborgs »	856	9	10	4	12	7	13	4
Värmlands »	688	6	—	4	2	6	8	8
Örebro »	160	—	—	2	1	1	3	1
Västmanlands »	321	2	—	2	1	1	1	3
Kopparbergs »	420	6	4	2	4	15	14	16
Gävleborgs »	305	2	—	—	3	11	3	6
Västernorrlands »	320	—	—	—	3	4	6	6
Jämtlands »	216	—	—	—	3	3	2	4
Västerbottens »	162	—	—	—	2	—	2	4
Norrbottens »	118	—	—	—	7	—	4	—
Hela riket *Sweden*	8 620	68	38	71	76	111	149	130

rådena varit olika starkt representerade i urvalet för hela riket på grund av att skördeuppskattningarna haft växlande omfattning i olika områden.

Bortfall av provtagning för hela fält (båda provytorna), som redovisas i tab. B, har relativt sett varit störst för vårvete och potatis (2,6 %) och lägst för höstråg (1,5 %). I allmänhet förklaras bortfall av provytor vid provtagningen av att vederbörande jordbrukare skördat fältet utan att varsla därom eller att skörden verkställts tidigare än provtagaren väntat. Det sistnämnda gäller särskilt för potatis; för denna gröda kan skördetidpunkten förskjutas mera i tiden än för spannmål. I följande tablå har för hela riket det relativa antalet fält, där provtagning fallit bort 1959, sammanställts med motsvarande antal åren 1958 och 1957.

Relativa antalet fält, där provtagning bortfallit

	1959 %	1958 %	1957 %
Höstvete	1,8	2,7	0,8
Höstråg	1,5	2,2	0,7
Vårvete	2,6	2,7	1,6
Korn	1,6	1,9	1,5
Havre	2,0	2,5	1,7
Potatis	2,6	3,4	1,0
Slåttervall	1,6	1,4	1,0

Trots utökningen av antalet provytegårdar och koncentrerad skördeperiod 1959, som kan göra det svårt att hinna med provtagningen, har bortfallet minskat i jämförelse med 1958. Endast för slåttervall konstateras en liten ökning.

Utöver det bortfall, som uppstått på

grund av att provtagningen ej hunnit utföras, har i några enstaka fall förekommit bortfall för spannmål på grund av att proven skadats av råttor under torkningen. Genom anskaffning av bättre lagerlokaler och successiv tröskning har detta slag av bortfall varit mycket litet 1959.

Skattad skörd per hektar med dess medelfel. I tab. 2 redovisas för hushållningssällskapsområden och hela riket den på grundval av provytorna skattade biologiska skörden per hektar och dess medelfel. För bedömning av säkerheten i skattningarna redovisas förutom medelfelet för varje gröda även det antal brukningsenheter, för vilka skördeuppgift erhållits och använts vid bearbetningen.

Den biologiska skörden avser den på fälten befintliga totala skörden före bärgningen. Vid provtagningen tillses, att all skörd bärgas på provytorna. Det torde emellertid ej kunna undvikas, att mindre spill uppstår vid transport av proven och vid tröskningen av dessa, varför den fullständiga biologiska skörden ej erhålles. I Malmöhus län har 1957—1959 utförts undersökningar av spillets storlek vid tröskningen, varvid konstaterats, att detta uppgått till drygt 1 %. Vid liknande undersökningar i några andra län 1959 har konstaterats ett spill mellan 1 och 2 %. För potatis uppstår ej något dylikt spill, varför skattningarna för potatis bör avse den fullständiga biologiska skörden.

I fråga om potatis har verkställts tre skattningar av hektarskörd och medelfel, nämligen för 1) total biologisk skörd, 2) efter reducering för små och skadade knölar, 3) efter ytterligare reducering för mekaniska skador. Beträffande de fem spannmålsgrödorna avses skörd med 16,5 % vattenhalt. Omräkning till gemensam vattenhalt har skett för varje fält före skattningarna. Variansberäkningarna grundar sig därför på skörd med lika vattenhalt. För slåttervall däremot är de i tab. 2 angivna hektarskördarna ej vattenhaltskorrigerade. Varianserna för slåttervall inkluderar därför bidrag från variationer i vattenhalt. Då vattenhalten för skörden på slåttervall bestämts endast för var tredje eller fjärde gård, har omräkning till gemensam vattenhalt gjorts endast för områdesmedeltal. Den här redovisade skörden för slåttervall avser första skörden inklusive skörd till ensilage. Den skattade avkastningen på slåttervall torde dock ganska väl motsvara hela höskörden. Enligt undersökningar av återväxtens tillvaratagande användes nämligen endast obetydlig del av återväxten till höberedning.

Precisionen i den skattade biologiska hektarskörden framgår av de angivna medelfelen. Dessa avser att belysa slumpfelen i skattningarna. För hela riket är medelfelet hos den skattade hektarskörden lågt, mellan 0,6 och 1,2 %. Det är lägst för höstvete och vall (0,6 %) och högst för höstråg och potatis (1,2 %). För reducerad potatis uppgår medelfelet till 1,5 %. Medelfelen för de olika hushållningssällskapsområdena växlar något, men endast i enstaka fall föreligger större avvikelser, vilket i regel gäller skattningar grundade på ett fåtal prov. För potatis konstateras större variationer än för övriga grödor, vilket torde sammanhänga med att skördeutfallet i vissa län varit mycket ojämnt för potatis. Växlingarna i länsmedelfelen beror även av att antalet provytegårdar och förekomsten av undersökta grödor varierat mellan olika områden. Detta framgår i tabellen av det där angivna antalet brukningsenheter med skördeuppgift.

Skattad hektarskörd med dess medelfel för strata. Skattningar av hektarskörd och dess medelfel har verkställts för samtliga strata i hela landet. Av utrymmesskäl har resultaten av dessa skattningar ej medtagits här. Tabeller har emellertid uppgjorts med uppgifter för samtliga strata, där skördeuppskattningarna haft full omfattning. De kan erhållas från centralbyråns jordbruksstatistiska avdelning.

Reducering för spill m. m. och jämförelse med hushållningsgillenas uppskattning. 1. Spannmål. Såsom tidigare nämnts har särskilda undersökningar företagits för bestämning av skillnaden mellan den enligt provytorna skattade biologiska skörden och den av jordbrukarna bärgade. Denna differens benämnes här spill, trots att den ej helt motsvarar skillnaden mellan biologisk och bärgad skörd. På grund av att uppgifter om faktisk skörd ej erhållits från samtliga gårdar, som uttagits härför, har bearbetningen ännu ej kunnat slutföras. Av hittills föreliggande resultat har emellertid en preliminär beräkning gjorts av spillet 1959. Följande sammanställning visar det för hela riket beräknade spillet 1959 och 1958. Det anges i procent av provyteskörden.

	1959 %	1958 %
Höstvete	7	2,9
Höstråg	8	6,1
Vårvete	8	3,7
Korn	9	6,1
Havre	10	6,6

För 1959 konstateras betydligt högre spill än 1958. Som ev. förklaring härtill kan nämnas, att spannmålsskörden 1959 kännetecknats av ovanligt kort strå samt hög förekomst av sönderslagna kärnor. Under 1958 var spillet avsevärt lägre för höstvete och vårvete än för höstråg, korn och havre. Denna skillnad är ej lika markant för 1959. Det bör emellertid beaktas, att de här angivna spillprocenttalen 1959 är preliminära och att de slutgiltiga beräkningarna kan innebära justeringar av siffrorna. De nu föreliggande spillprocenttalen för 1959 har här använts för nedräkning av provyteskörden till att avse bärgad skörd.

Den sålunda skattade tillvaratagna skörden har i tab. 3 sammanställts med de på grundval av hushållningsgillenas uppskattningar beräknade hektarskördarna. För spannmål konstateras liksom tidigare år i allmänhet högre skörd enligt den objektiva uppskattningen. I följande tablå redovisas för de fem spannmålsgrödorna skillnaden mellan objektivt och subjektivt uppskattad skörd per hektar för hela riket. Skillnaden har beräknats i % av den subjektiva uppskattningen. För jämförelse har även medtagits motsvarande tal 1958, sedan spillreducering där gjorts med de definitiva spillprocenttalen.

Skillnad mellan objektivt och subjektivt uppskattad skörd per hektar 1959 och 1958, hela riket

	1959 %	1958 %
Höstvete	18,3	19,0
Höstråg	11,8	16,6
Vårvete	19,4	16,1
Korn	7,1	7,1
Havre	19,0	23,2

Liksom tidigare år är differensen mellan de båda uppskattningarna lägst för korn. För höstråg och havre konstateras mindre skillnad än föregående år, medan avvikelsen för vårvete är något större.

Differensen mellan de två uppskattningarna varierar ganska mycket mellan olika hushållningssällskapsområden. I allmänhet beror detta på växlande sä-

kerhet i de subjektiva uppskattningarna. För de områden och grödor, där endast ett fåtal provskördade fält legat till grund för de objektiva skattningarna, kan även dessa vara osäkra.

2. Slåttervall. För slåttervall har en förenklad metod använts för omräkning av provyteskörden till konstant vattenhalt. Med ledning av den för var fjärde provytegård bestämda vattenhalten hos det torkade höprovet har skattats den genomsnittliga vattenhalten hos samtliga höprov inom resp. hushållningssällskapsområde. I flertalet områden har variationerna i vattenhalten för de undersökta proven i allmänhet varit små, varför tillfredsställande säkerhet torde ha erhållits i den skattade medelvattenhalten. Med ledning av denna har hektarskörden för hushållningssällskapsområden och hela riket omräknats till 16,5 % vattenhalt.

För att erhålla en skattning av den av jordbrukarna tillvaratagna skörden på slåttervall har i likhet med spilljusteringen för spannmål företagits vissa korrigeringar av den enligt provytorna skattade skörden per hektar. Enligt de specialundersökningar, som utförts i 13 hushållningssällskapsområden, har framgått, att den enligt provytorna skattade skörden överstiger den bärgade skörden. Det har konstaterats, att olikheten i torkningssätt orsakar överskattning. Den främsta orsaken till överskattningen är emellertid, att stubben i genomsnitt blir kortare vid skörd av provytor än vid jordbrukarens skörd. Särskilt på klöverrika vallar, där grödan ofta ligger, lämnar slåttermaskinerna delvis lång stubb, vilket ej blir fallet vid provyteskörd. Överskattningen motverkas emellertid något av att provtagningen i medeltal utföres någon dag före jordbrukarens skörd. Den sammanlagda effekten blir dock en överskattning. Den funna differensen mellan den av jordbrukarna bärgade (uppvägda) skörden för ett undersökningsområde och den enligt provytorna skattade har emellertid någon osäkerhet beroende på att den senare skörden har ett slumpfel. Genom det stora antalet provytor är detta dock ganska litet, mellan 1 och 2 %. Med hänsyn till denna osäkerhet har det dock ansetts lämpligt att sammanväga de för 13 områden beräknade differenserna till medeltal för ett fåtal större områden, nämligen Götaland, Svealand och Norrland och använda samma korrektionsfaktor för beräkning av tillvaratagen vallskörd för samtliga hushållningssällskapsområden inom respektive huvudområde. De sålunda erhållna korrektionsfaktorerna 1959 utgör för Götaland 7,1, Svealand 7,7 och Norrland 8,6 %. För samtliga hushållningssällskapsområden har emellertid en justering av denna korrektionsfaktor gjorts med ledning av den för varje område bestämda tidsskillnaden mellan provtagning och jordbrukarens skörd.

Vid jämförelse mellan den objektivt skattade tillvaratagna höskörden och skörden enligt hushållningsgillenas uppskattning (tab. 3) konstateras, att den förra är 24 % högre beträffande riksmedeltalet. Motsvarande avvikelse 1958 var 12 %. Orsaken till den större differensen 1959 torde vara, att skörden på slåttervall på grund av främst låg vattenhalt blivit mera underskattad än normalt vid den okulära bedömningen. Vid denna jämförelse bör beaktas, att hektarskörden enligt skörderapporterna även innefattar efterslåtter.

3. Potatis. Som förut nämnts har för potatis verkställts tre olika skattningar av den biologiska skörden. Vid provtagningen bestämmes dels den totala

skörden på provytan, dels skörden efter reducering för små och skadade knölar. Härvid avses skador av sjukdom o. dyl. Vid jordbrukarens skörd erfordras dessutom en frånsortering på grund av mekaniska skador. Det har beträffande matpotatis ansetts angeläget att kunna göra motsvarande sortering även vid de objektiva skördeuppskattningarna för potatis. Då någon uppskattning av dessa skador ej kan göras på grundval av provyteskörden, har uppgifter därom fått inhämtas på annat sätt. De mekaniska skadornas omfattning är beroende av upptagningsmetoden. Vid Jordbrukstekniska Institutet, Ultuna, har under de senaste åren företagits undersökningar av de mekaniska skadorna vid olika skördesätt. Med ledning av föreliggande resultat därav, som får anses som approximativa, har centralbyrån beräknat nedanstående reduceringsfaktorer för olika upptagningsmetoder. Dessa resultat har beträffande upptagning med maskiner erhållits vid en korrekt inställning av dessa, vilket ej alltid torde vara fallet vid jordbrukarens skörd. Siffrorna kan därför vara något i underkant.

Upptagningsmetod	Mekaniska skador, %
Handupptagning	3
Sprättmaskin	12
Elevator	7
Automatisk maskin	9

Vid provtagningen har inhämtats uppgift om upptagningsmetod. Med ledning därav samt ovan angivna procenttal har för varje provytefält med potatis företagits en reducering av den efter frånsortering av små och på annat sätt skakade knölar erhållna skörden. Beträffande fält med fabrikspotatis har sådan reducering dock ej gjorts.

Vid skörd av potatis uppstår även ett spill, nämligen i jorden kvarlämnad kvantitet. Genom efterundersökningar på var tredje eller fjärde gård av det skördade potatisfältet (efterskörd på tre provytor) har för varje hushållningssällskapsområde verkställts en skattning av kvantiteten kvarlämnad potatis per hektar. Resultaten därav redovisas i tab. 4. I medeltal för hela riket har 1 450 kg per hektar eller 7,4 % av den totala biologiska skörden lämnats kvar på fälten vid jordbrukarnas skörd av potatis 1959. Motsvarande tal föregående år var 1 740 kg och 8,6 %. Minskningen torde förklaras av att upptagningen blivit noggrannare genom att jorden varit ovanligt torr och bärgningsvädret gynnsamt. Mellan olika områden föreligger rätt stora skillnader ifråga om bärgningsförluster för potatis. För större delen av Svealand, Kalmar läns norra del och Gotlands län samt Västernorrlands och Norrbottens län konstateras jämförelsevis små kvantiteter kvarlämnade i jorden. Vissa av dessa områden har kännetecknats av stark torka, vilket kan ha bidragit till lägre bärgningsförluster. Vidare torde skillnader i upptagningsmetoderna påverka dessa förluster. Vid bedömningen av olikheter mellan områdena i fråga om i jorden kvarlämnad potatis bör emellertid beaktas, att skattningen därav har grundats på betydligt mindre antal undersökta fält än beträffande den biologiska skörden och därför har större slumpfel. Vid efterskörden har, liksom vid första provtagningen, ej blott den totala kvantiteten på provytan bestämts utan även skörden efter reducering för små och skadade knölar.

Den enligt objektiv metod uppskattade skörden av potatis överstiger betydligt hushållningsgillenas uppskattning. För hela riket uppgår skillnaden till 53,3 % beträffande den totala skör-

den och 28,2 % i fråga om skörden efter reducering för små och skadade knölar (mekaniska skador inberäknade).

För jämförelse redovisas i följande sammanställning för åren 1957—1959 den skattade skörden per hektar i hela riket enligt objektiv resp. subjektiv metod.

Skörd per hektar av potatis, hela riket

Objektiv uppskattning	1959 kg	1958 kg	1957 kg
Total skörd	18 210	18 610	19 920
Efter reducering för små och skadade knölar	16 230	16 520	17 310
Efter ytterligare reducering för mekaniska skador	15 230	[1]15 500	[1]16 240
Subjektiv uppskattning	11 880	12 260	12 560
Skillnad mellan de två uppskattningarna i % av den subjektiva			
a) i förhållande till totalskörd	53,3	51,8	58,6
b) i förhållande till reducerad skörd	28,2	26,4	29,3

[1] För åren 1958 och 1957, då reducering för mekaniska skador ej utfördes, har motsvarande reducering beräknats med ledning av relationerna 1959.

Avvikelserna är genomgående högre för potatis än för övriga undersökta grödor. Förklaringen härtill kan tänkas vara, att hushållningsgillenas uppskattning även inkluderar reducering för förväntade lagringsskador.

Separat skattning av areal samt hektarskörd för mat- respektive fabrikspotatis. Vid utläggningen av provytorna noterades för det uttagna potatisfältet, huruvida den odlade potatisen var mat- eller fabrikspotatis. Med ledning av dessa uppgifter har för Kronobergs län, Kalmar läns norra och södra delar samt Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län utförts separata skattningar av arealer och hektarskördar för de två potatisslagen. Resultaten framgår av följande tablå. För Kalmar läns norra del och Gotlands län redovisas endast odling av matpotatis och för Kalmar läns södra del och Hallands län endast mindre förekomst av fabrikspotatis, medan i Blekinge och Kristianstads län en mycket stor del av arealen avser fabrikspotatis. I Kronobergs län, Kalmar läns södra del, Blekinge och Kristianstads län har fabrikspotatis lämnat något högre avkastning per hektar än matpotatis. För Malmöhus och Hallands län konstateras ett motsatt förhållande. Särskilt för Malmöhus län redovisas hög skörd av matpotatis.

Hushållningssällskapsområden	Relativ andel i % av potatisarealen odlad med		Skattad total biologisk skörd per hektar, kg	
	matpotatis	fabrikspotatis	matpotatis	fabrikspotatis
Kronobergs län	75,4	24,6	21 700	23 720
Kalmar läns norra del	100,0	—	12 620	—
Kalmar läns södra del	89,6	10,4	14 380	15 250
Gotlands län	100,0	—	11 210	—
Blekinge län	37,2	62,8	20 050	22 560
Kristianstads län	34,7	65,3	19 350	20 770
Malmöhus län	63,7	36,3	24 850	21 810
Hallands län	91,0	9,0	22 440	21 750

Hektolitervikt. I samband med vägningen av skörden från provytorna har även utförts volymviktsbestämningar. Detta har i allmänhet skett genom vägning av prov från den sammanslagna skörden från några fält. I många fall har använts förenklade vägningsanordningar, vilket för havre kan ha medfört en underskattning av volymvikten. Genom beräkning av enkla medeltal har erhållits skattningar av hektolitervikten för hushållningssällskapsområden. Dessa medeltal har sedan omräknats till att avse vikten vid 16,5 % vattenhalt. Då det föreligger en omvänd proportionalitet mellan vattenhalt och volymvikt och vattenhalten hos provyteproven varit lägre än nämnda procenttal, har denna omräkning inneburit en reducering av

Arbetsmoment	Tid och resor avseende 1 man	Medhjälpare
Förarbete (utläggning av provytor)		
Tid		
Antal timmar	35 300	830
Per uttagen BE, timmar	3,9	
Reslängd		
Totalt, km	276 320	
Per uttagen BE, km....	30,9	
Provtagning		
Tid		
Antal timmar	52 080	290
Per uttagen BE, timmar	5,8	
Reslängd		
Totalt, km	678 840	
Per uttagen BE, km	75,9	
Tröskning		
Tid		
Antal timmar	5 830	
Per uttagen BE, timmar	0,7	
Reslängd		
Totalt, km	14 480	
Per uttagen BE, km	1,6	

hektolitervikten. De sålunda beräknade områdesmedeltalen redovisas i *tab. C.*

Arbetstid och reslängd för fältarbetet. Med ledning av de uppgifter om arbetstid och reslängd, som samtliga deltagare i fältarbetet för huvudundersökningen varje dag redovisat på särskilda protokoll, har gjorts en sammanräkning av den totala arbetstiden och reslängden för samtliga hushållningssällskapsområden. I tablån ovan redovisas för hela riket den sammanlagda arbetstiden och reslängden för förarbete (utläggning av provytor), provtagning resp. tröskning. Uppgifterna omfattar ej arbetstid och resor för specialundersökningarna utan avser enbart fältarbetet för huvudundersökningen. Vidare ingår ej expeditionstid, vilken beträffande ledarpersonal, som endast i mindre utsträckning deltagit i fältarbetet, utgör stor del av arbetstiden. För ledarna har medtagits huvudsakligen tid och resor, som avsett egentligt fältarbete (utläggning, provtagning, tröskning och mätningar).

Sammanlagt användes för förarbetet 35 300 timmar. Under en mindre del av denna tid, 830 timmar, utfördes arbetet av 2 personer, dvs. medhjälpare anlitades. Den genomsnittliga tiden per uttagen brukningsenhet utgjorde 3,9 timmar.

För provtagningen användes totalt 52 080 timmar. Därtill kom 290 timmar för medhjälpare. Per uttagen brukningsenhet krävde provtagningen 5,8 timmar. Den sammanlagda tiden för tröskning uppgick till 5 830 timmar eller 0,7 timmar per brukningsenhet.

Den totala reslängden för fältarbetet utgjorde 969 640 km varav 276 320 km för förarbetet, 678 840 km för provtagningen och 14 480 km för tröskningen, vilket för hela fältarbetet motsvarade 108,5 km och för de tre arbetsmomenten utgjorde resp. 30,9, 75,9 och 1,6 km per uttagen brukningsenhet.

I nedanstående tablå har medeltal av tid och resor per uttagen brukningsenhet under 1959 sammanställts med motsvarande tal för åren 1958 och 1957

	Förarbete	Provtagning	Tröskning
Tid, timmar			
1959	3,9	5,8	0,7
1958	3,8	6,2	0,8
1957	4,0	6,4	0,8
Reslängd, km			
1959	30,9	75,9	1,6
1958	32,2	81,3	2,8
1957	36,2	92,2	2,9

I fråga om förarbetet konstateras endast mindre avvikelser från medeltalen för närmast föregående år. För provtagningen har en fortsatt reducering skett av såväl arbetstid som reslängd. Genom utökningen av antalet provytegårdar minskas avståndet mellan dessa, vilket påverkar provtagningen mera än utläggningsarbetet. Provtagningen kräver nämligen flera besök och vidare kan

Tab. C. Hektolitervikt för spannmål enligt provyteskördarna ***Weight per hectolitre of cereals***

Avser vikten vid 16,5 % vattenhalt.

Hushållningssällskaps-områden	Höst-vete	Höst-råg	Vår-vete	Havre
Stockholms län	76	71	77	42
Uppsala »	79	—	81	48
Södermanlands »	76	—	78	44
Östergötlands »	75	—	77	48
Jönköpings »	75	—	78	45
Kronobergs »	76	..	78	43
Kalmar läns norra del	78	72	78	44
» » södra »	78	71	79	43
Gotlands »	81	—	82	49
Blekinge »	75	—	75	43
Kristianstads »	77	73	78	46
Malmöhus »	75	68	76	45
Hallands »	76	—	80	46
Göteborgs och Bohus »	79	76	81	46
Älvsborgs läns norra del	74	69	76	42
» » södra »	77	—	79	42
Skaraborgs »	79	—	81	50
Värmlands »	76	73	79	44
Örebro »	76	—	77	44
Västmanlands »	74	71	75	47
Kopparbergs »	73	—	—	46
Gävleborgs »	79	—	81	47
Västernorrlands »	..	..	..	45
Jämtlands »	—	..	—	51
Västerbottens »	—	—	—	..
Norrbottens »	—	—	—	..

resorna då ej planeras på ett lika ekonomiskt sätt, som är möjligt vid utläggningen av provytor. Även för tröskningen har en minskning av tid och resor skett.

Erfarenheter och synpunkter. Genom utökningen av de objektiva skördeuppskattningarna till full omfattning inom ytterligare 9 hushållningssällskapsområden har vidgad kännedom vunnits om de problem, som är förknippade med att genomföra ett fältarbete av ifrågavarande stora omfattning. Även i de 9 områden, där utvidgning ägde rum 1959, har föreliggande svårigheter kunnat bemästras, liksom fallet varit i de 7 områden, där skördeuppskattningar av full omfattning påbörjades redan 1958. De goda resultat som uppnåtts har visat, att hushållningssällskapen på ett mycket tillfredsställande sätt kunnat anskaffa och organisera lämplig personal för fältarbetet. Då fältarbetet ej omfattar hela året, föreligger emellertid svårigheter för hushållningssällskapen att behålla samma ledare från år till år, vilket vore önskvärt ur flera synpunkter.

Liksom tidigare har olika organisationsformer tillämpats, vilket främst gällt fältpersonalens storlek. Erfarenheterna av 1959 års fältarbete har ytterligare visat, att det är fördelaktigt att anlita ett större antal personer, som utför fältarbetet för skördeuppskattningarna som bisyssla. Varje person får då ett mindre antal provytegårdar att sköta och kan lättare bevaka provtagningen, så att bortfall kan undvikas. Vidare kan bättre anslutning i tiden mellan provtagning och jordbrukarens skörd uppnås.

Med hänsyn till önskvärdheten av att tidigt kunna framlägga resultaten av skördeuppskattningarna är det av stor betydelse, att redovisningen till centralbyrån kan ske så tidigt som möjligt. Det är därför av vikt, att denna del av fältarbetet ägnas ökad uppmärksamhet. Sålunda är det angeläget att undersöka, vilka möjligheter som kan finnas att dels begränsa tidsutdräkten mellan provtagning och uppgiftsinsändning, dels uppnå större samtidighet mellan olika områden. Det sistnämnda är av betydelse vid maskinell bearbetning på grund av att räknearbetet ej påbörjas, förrän materialet är fullständigt inkommet för hela landet.

Genom den starka utökningen av specialundersökningarna har det visat sig möjligt att erhålla säkra beräkningar av de korrektionsfaktorer, som erfordras för omräkningen av den enligt provytorna skattade skörden till att avse den av jordbrukarna bärgade skörden.

Planer för objektiva skördeuppskattningar 1960

Statistiska centralbyrån har efter överläggningar med berörda institutioner upprättat en plan för fortsatta och ytterligare utvidgade objektiva skördeuppskattningar under 1960. Den planerade utvidgningen ansluter sig till den sedan 1957 successivt genomförda utbyggnaden av de objektiva skördeuppskattningarna och innebär, att dessa 1960 i hela landet skulle få den omfattning, som ansetts erforderlig för skördeskadeberäkningar.

För 1960 har sålunda planerats, att skördeuppskattningarna skall utökas till att omfatta ca 12 000 brukningsenheter. Förutom i de 16 hushållningssällskapsområden, där skördeuppskattningarna 1959 hade den fulla omfattningen, är det avsikten att under 1960 genomföra motsvarande utvidgning i de återstående 10 områdena. Dessutom har specialundersökningarna för bestämning av spill m. m. planerats få något större omfattning än 1959. Statistiska centralbyrån har upprättat kostnadskalkyler för de planerade skördeuppskattningarna 1960 och hemställt hos Kungl. Maj:t att medel ställes till centralbyråns förfogande härför.

Tab. 1. Antal undersökta brukningsenheter (BE) och antal befintliga fält (grödor)

Farms visited (BE), by county; fields selected

Hushållningssällskapsområden	Antal undersökta BE	Därav med *Of which*													
		höstvete *winter wheat*		höstråg *winter rye*		vårvete *spring wheat*		korn *barley*		havre *oats*		potatis *potatoes*		slåttervall *tame hay*	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Stockholms län	400	326	81,5	82	20,5	224	56,0	244	61,0	274	68,5	308	77,0	375	93,8
Uppsala »	99	83	83,8	24	24,2	72	72,7	71	71,7	66	66,7	68	68,7	85	85,9
Södermanlands »	350	309	88,3	106	30,3	119	34,0	197	56,3	309	88,3	164	46,9	324	92,6
Östergötlands »	165	123	74,5	81	49,1	90	54,5	104	63,0	121	73,3	110	66,7	142	86,1
Jönköpings »	520	116	22,3	152	29,2	262	50,4	165	31,7	426	81,9	467	89,8	511	98,3
Kronobergs »	143	22	15,4	52	36,4	39	27,3	44	30,8	112	78,3	129	90,2	142	99,3
Kalmar läns norra del	69	46	66,7	39	56,5	42	60,9	31	44,9	62	89,9	59	85,5	66	95,7
» » södra »	354	217	61,3	214	60,5	117	33,1	221	62,4	147	41,5	265	74,9	336	94,9
Gotlands län	238	190	79,8	146	61,3	51	21,4	212	89,1	32	13,4	41	17,2	218	91,6
Blekinge »	89	44	49,4	54	60,7	33	37,1	54	60,7	43	48,3	85	95,5	84	94,4
Kristianstads »	747	147	19,7	309	41,4	196	26,2	370	49,5	285	38,2	565	75,6	707	94,6
Malmöhus »	742	375	50,5	280	37,7	361	48,7	486	65,5	274	36,9	284	38,3	630	84,9
Hallands »	145	28	19,3	69	47,6	69	47,6	106	73,1	114	78,6	113	77,9	138	95,2
Göteborgs och Bohus »	412	143	34,7	69	16,7	255	61,9	127	30,8	321	77,9	312	75,7	390	94,7
Älvsborgs läns norra del	468	168	35,9	110	23,5	187	40,0	201	42,9	430	91,9	269	57,5	449	95,9
» » södra »	113	17	15,0	26	23,0	52	46,0	50	44,2	99	87,6	105	92,9	113	100,0
Skaraborgs län	856	564	65,9	424	49,5	167	19,5	503	58,8	812	94,9	398	46,5	807	94,3
Värmlands »	688	362	52,6	126	18,3	135	19,6	262	38,1	596	86,6	540	78,5	672	97,7
Örebro »	160	89	55,6	48	30,0	53	33,1	108	67,5	156	97,5	123	76,9	149	93,1
Västmanlands »	321	220	68,5	42	13,1	164	51,1	217	67,6	283	88,2	121	37,7	290	90,3
Kopparbergs »	420	172	41,0	112	26,7	28	6,7	313	74,5	328	78,1	224	53,3	406	96,7
Gävleborgs »	305	67	22,0	10	3,3	44	14,4	217	71,1	235	77,0	235	77,0	295	96,7
Västernorrlands »	320	3	0,9	3	0,9	4	1,3	229	71,6	104	32,5	269	84,1	319	99,7
Jämtlands »	216	—	—	1	0,5	—	—	140	64,8	46	21,3	155	71,8	214	99,1
Västerbottens »	162	—	—	—	—	—	—	101	62,3	5	3,1	136	84,0	162	100,0
Norrbottens »	118	—	—	—	—	—	—	61	51,7	7	5,9	107	90,7	117	99,2
Hela riket *Sweden*	8 620	3 831	44,4	2 579	29,9	2 764	32,1	4 834	56,1	5 687	66,0	5 652	65,6	8 141	94,4

Tab. 2. Skattad biologisk skörd per hektar, relativa medelfelet samt antalet brukningsenheter (BE) med skördeuppgift
Estimated biological crop yield per hectare, standard deviation and number of farms (BE) with crop

För spannmålsgrödorna avses 16,5 % vattenhalt men höskörden är här ej omräknad till gemensam vattenhalt.
Hektarskörd *Yield per hectare*, kg. Medelfel *Standard deviation*.

Hushållningssällskapsområden	Antal uttagna BE	Höstvete *Winter wheat*			Höstråg *Winter rye*			Vårvete *Spring wheat*			Korn *Barley*		
		Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektarskörd, kg	Medelfel, %
Stockholms län	416	319	3 840	2,0	81	2 850	4,8	218	2 510	3,5	237	2 410	3,9
Uppsala »	102	82	4 000	2,6	24	3 230	6,9	71	2 540	4,7	69	2 400	5,8
Södermanlands »	352	301	3 840	1,5	98	2 920	4,9	116	2 330	4,3	193	2 340	3,2
Östergötlands »	166	123	4 610	1,9	81	3 240	4,8	89	2 760	2,8	104	3 150	5,0
Jönköpings »	528	115	3 240	3,6	152	2 760	3,3	256	2 190	2,9	165	2 120	4,6
Kronobergs »	144	22	2 540	6,6	52	2 590	5,8	37	2 010	8,6	44	1 980	7,9
Kalmar läns norra del	70	46	3 350	5,0	39	2 180	6,1	42	1 610	4,3	31	2 020	10,2
» » södra »	360	209	2 740	4,4	206	1 710	4,9	107	1 850	5,3	219	1 860	3,6
Gotlands län	240	190	2 850	2,7	146	2 230	3,3	51	2 020	7,6	210	2 210	3,3
Blekinge »	92	43	4 010	3,8	54	2 550	8,1	32	3 110	4,4	53	2 620	6,9
Kristianstads »	759	142	4 300	2,2	307	2 520	3,1	191	3 070	2,5	366	3 050	2,4
Malmöhus »	753	374	4 900	1,1	278	3 130	2,6	358	3 580	1,3	482	3 830	1,6
Hallands »	150	27	4 090	6,1	69	2 710	4,4	67	2 480	4,3	102	2 770	6,5
Göteborgs och Bohus »	440	133	3 240	3,5	67	2 940	4,5	244	1 920	3,1	124	2 070	5,2
Älvsborgs läns norra del	494	168	3 170	3,3	109	2 720	3,9	182	1 720	3,6	198	2 060	3,2
» » södra »	120	17	3 360	6,0	26	2 650	10,0	51	2 320	5 8	48	2 640	7,8
Skaraborgs län	870	555	3 720	1,5	414	2 850	2,1	163	1 970	4,7	491	2 230	2,5
Värmlands »	746	356	2 050	3,1	126	1 700	5,9	131	1 120	6,7	260	1 380	3,5
Örebro »	166	89	3 270	4,4	48	2 550	4,5	51	2 200	5,0	107	1 990	4,8
Västmanlands »	323	218	3 680	1,8	42	2 990	7,2	162	2 230	4,2	216	2 090	3,6
Kopparbergs »	474	166	2 620	4,0	108	2 710	4,1	26	1 210	6,3	309	1 720	3,9
Gävleborgs »	330	65	2 550	10,9	10	2 450	9,4	44	1 460	6,8	214	1 550	3,6
Västernorrlands »	339	3	2 270	13,4	3	2 580	34,0	4	2 170	12,9	226	1 710	3,9
Jämtlands »	219	—	—	—	1	..	—	—	—	—	137	2 150	3,3
Västerbottens »	165	—	—	—	—	—	—	—	—	—	99	2 060	7,1
Norrbottens »	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	2 340	10,4
Hela riket *Sweden*	8 938	3 763	3 830	0,6	2 541	2 690	1,2	2 693	2 610	1,0	4 758	2 470	1,1

Tab. 2 (forts.). Skattad biologisk skörd per hektar, relativa medelfelet samt antalet brukningsenheter (BE) med skördeuppgift
Estimated biological crop yield per hectare, standard deviation and number of farms (BE) with crop (cont.)

Hushållningssällskapsområden	Havre *Oats*			Potatis *Potatoes* Total skörd *Total*			Potatis Skörd efter reducering för små och skadade knölar [1]			Potatis Efter ytterligare reducering för mekaniska skador [2]			Slåttervall *Tame hay*		
	Antal BE med skördeuppg.	Hektar skörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektar skörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektar skörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektar skörd, kg	Medelfel, %	Antal BE med skördeuppg.	Hektar skörd, kg	Medelfel, %
Stockholms län	263	2 110	3,3	296	11 970	6,6	296	10 150	8,4	296	9 460	7,9	369	3 450	2,8
Uppsala »	64	2 340	5,7	67	12 650	18,2	67	11 180	21,4	67	10 410	20,6	83	3 680	3,5
Södermanlands »	300	2 170	2,5	157	13 240	8,6	157	10 840	11,5	157	10 120	10,6	320	4 410	1,8
Östergötlands »	119	2 420	4,0	108	13 190	10,0	108	11 100	11,6	108	10 570	11,6	142	4 060	4,5
Jönköpings »	420	1 950	2,1	461	22 130	2,6	461	18 820	3,4	461	18 240	2,8	502	4 080	2,1
Kronobergs »	112	1 730	6,3	128	22 200	2,9	128	19 590	2,7	128	17 770	3,4	142	3 900	3,0
Kalmar läns norra del	62	1 880	3,3	59	12 620	7,9	59	8 960	11,6	59	8 510	11,5	66	3 620	4,1
» » södra »	139	1 900	5,0	256	14 480	4,0	256	11 800	5,0	256	10 920	4 9	322	3 120	3,1
Gotlands län	30	1 860	9,9	41	11 210	14,0	41	9 760	16,0	41	9 110	15,6	218	3 540	3,5
Blekinge »	42	1 830	5,4	85	21 620	7,3	85	17 860	10,1	85	17 280	10,6	80	4 280	3,7
Kristianstads »	280	2 190	4,2	558	20 270	2,0	558	18 570	2,4	558	18 010	2,5	691	4 630	1,6
Malmöhus »	273	3 500	2,1	280	23 750	2,6	280	20 850	2,8	280	19 550	2,7	624	5 380	1,3
Hallands »	111	2 180	4,0	113	22 390	6,4	113	18 710	7,5	113	17 170	7,1	131	5 210	3,1
Göteborgs och Bohus »	313	1 660	3,1	282	17 260	3,5	282	15 640	3,8	282	14 250	3,8	385	4 310	1,9
Älvsborgs läns norra del	427	1 590	2,1	256	21 130	3,1	256	18 320	3,7	256	16 840	3,6	446	4 200	1,9
» » södra »	97	2 220	7,9	104	25 480	4,6	104	21 570	5,4	104	20 150	5 7	111	3 800	5,6
Skaraborgs län	805	1 940	1,5	385	21 560	2,6	385	18 310	2,9	385	16 870	3,0	803	4 780	1,4
Värmlands »	590	1 120	2,1	532	17 820	2,7	532	14 750	3,2	532	13 700	3,1	664	3 190	2,0
Örebro »	155	1 850	3,8	120	16 620	6,9	120	12 790	5,9	120	12 040	5,9	148	4 000	4,2
Västmanlands »	282	1 910	2,5	120	11 320	13,6	120	8 660	24,6	120	7 950	24,8	287	3 910	2,6
Kopparbergs »	313	1 390	2,4	210	18 240	5,1	210	16 220	5,9	210	14 710	6,2	390	4 230	2,2
Gävleborgs »	224	1 540	3,8	232	17 360	12,7	232	15 360	15,4	232	13 860	15,6	289	3 610	3,3
Västernorrlands »	100	1 590	5,2	263	16 580	3,5	263	14 690	3,8	263	13 420	3,8	313	3 830	2,3
Jämtlands »	43	1 780	7,9	153	22 490	2,8	153	19 530	3,2	153	17 830	3,2	210	3 860	3,0
Västerbottens »	5	3 280	16,3	134	20 580	5,9	134	17 700	6,2	134	16 310	5,9	158	3 560	3,8
Norrbottens »	7	2 080	10,0	103	21 990	4,5	103	19 730	5,2	103	18 420	5,2	117	3 920	3,7
Hela riket *Sweden*	5 576	1 940	0,8	5 503	19 660	1,2	5 503	17 030	1,5	5 503	16 030	1,5	8 011	4 050	0,6

[1] *Reduced for small and damaged potatoes.* — [2] *Further reduced for mechanical damage.*

Tab. 3. Skattad tillvaratagen skörd per hektar samt hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1960
Reduced yield per hectare, further reduced for waste; yield per hectare according to ocular estimate

Hushållningssällskapsområden	Skattad skörd per hektar efter reducering av säd för spill, samt efter omräkning av vallhö till 16,5 % vattenhalt och korrigering för bärgningsförluster m. m. kg *Estimated yield per hectare, reduced; for grain by waste, for hay to 16,5 % water content and for waste*						Hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1960, kg *Yield per hectare according to ocular estimate*					
	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Slåttervall *Tame hay*	Höstvete *Winter wheat*	Höstråg *Winter rye*	Vårvete *Spring wheat*	Korn *Barley*	Havre *Oats*	Slåttervall *Tame hay*
Stockholms län	3 570	2 620	2 310	2 190	1 900	3 300	3 070	2 230	1 790	1 910	1 570	3 070
Uppsala »	3 720	2 970	2 340	2 180	2 110	3 470	3 170	2 670	1 840	1 970	1 620	2 820
Södermanlands »	3 570	2 690	2 140	2 130	1 950	4 220	3 130	2 680	1 760	2 120	1 750	3 240
Östergötlands »	4 290	2 980	2 540	2 870	2 180	4 020	3 660	2 850	2 390	2 950	2 220	3 420
Jönköpings »	3 010	2 540	2 010	1 930	1 760	3 870	2 310	2 010	1 530	1 700	1 420	3 090
Kronobergs »	2 360	2 380	1 850	1 800	1 560	3 690	2 290	1 950	1 390	1 770	1 360	3 260
Kalmar läns norra del	3 120	2 010	1 480	1 840	1 690	3 480	2 430	1 550	1 230	1 560	1 230	2 750
» » södra »	2 550	1 570	1 700	1 690	1 710	2 960	2 050	1 600	1 290	1 440	1 120	2 090
Gotlands län	2 650	2 050	1 860	2 010	1 670	3 420	2 050	1 820	1 590	1 820	1 420	2 290
Blekinge »	3 730	2 350	2 860	2 380	1 650	4 280	2 870	1 820	1 780	2 140	1 370	3 470
Kristianstads »	4 000	2 320	2 820	2 780	1 970	4 390	3 400	2 100	2 490	2 620	1 670	4 230
Malmöhus »	*4 560*	*2 880*	*3 290*	*3 490*	*3 150*	*5 090*	*3 890*	*2 730*	*2 980*	*3 470*	*2 820*	*4 260*
Hallands »	3 800	2 490	2 280	2 520	1 960	4 970	3 240	1 990	1 980	2 090	1 630	4 150
Göteborgs och Bohus »	3 010	2 700	1 770	1 880	1 490	4 280	2 450	2 130	1 380	1 630	1 190	3 200
Älvsborgs läns norra del	2 950	2 500	1 580	1 870	1 430	4 050	2 130	1 930	1 120	1 630	1 040	2 660
» » södra »	3 120	2 440	2 130	2 400	2 000	3 770	1 730	1 650	1 320	1 590	1 340	3 250
Skaraborgs län	3 460	2 620	1 810	2 030	1 750	4 620	2 920	2 270	1 460	1 880	1 480	3 300
Värmlands »	1 910	1 560	1 030	1 260	1 010	3 120	1 560	1 420	830	1 000	860	2 220
Örebro »	3 040	2 350	2 020	1 810	1 670	3 830	2 740	2 310	1 770	1 790	1 480	2 660
Västmanlands »	3 420	2 750	2 050	1 900	1 720	3 690	2 880	2 560	1 560	1 750	1 470	2 960
Kopparbergs »	2 440	2 490	1 110	1 570	1 250	4 120	1 990	1 920	1 140	1 370	1 110	2 800
Gävleborgs »	2 370	2 250	1 340	1 410	1 390	3 550	2 140	1 730	1 230	1 310	1 210	2 730
Västernorrlands »	2 110	2 370	2 000	1 560	1 430	3 700	1 530	1 380	970	1 450	1 130	3 000
Jämtlands »	—	..	—	1 960	1 600	3 620	1 400	1 300	1 200	2 210	1 630	3 230
Västerbottens »	—	—	—	1 870	2 950	3 370	—	1 400	1 000	2 060	1 790	3 320
Norrbottens »	—	—	—	2 130	1 870	3 770	—	—	—	2 170	1 880	3 420
Hela riket *Sweden*	3 560	2 470	2 400	2 250	1 750	3 890	3 010	2 210	2 010	2 100	1 470	3 140

Tab. 4. Skattad kvantitet i jorden kvarlämnad potatis, tillvaratagen skörd per hektar samt hektarskörd enligt skörderapporterna i januari 1960

Potatoes: tubers left in ground by cultivators (estimate); actual yield per hectare according to plot method and to ocular estimate

Hushållningssällskapsområden	I jorden kvarlämnad kvantitet potatis *Left in ground*			Tillvaratagen skörd per hektar *Actual yield*			Skörd per hektar enligt skörderapporterna i januari 1960, kg *Ocular estimate*
	Totalt, kg per hektar	%	Därav små och skadade knölar, kg per hektar[1]	Totalt, kg per hektar	Efter reducering för små och skadade knölar, kg[2]	Efter ytterligare reducering för mekaniska skador, kg[3]	
Stockholms län	1 050	8,8	570	10 920	9 670	8 980	7 670
Uppsala »	800	6,3	130	11 850	10 510	9 740	7 500
Södermanlands »	590	4,5	270	12 650	10 520	9 800	5 520
Östergötlands »	1 440	10,9	690	11 750	10 350	9 820	9 900
Jönköpings »	1 460	6,6	760	20 670	18 120	17 540	13 670
Kronobergs »	1 600	7,2	770	20 600	18 760	16 940	13 430
Kalmar läns norra del	610	4,8	310	12 010	8 660	8 210	5 850
» » södra »	1 500	10,4	530	12 980	10 830	9 950	8 010
Gotlands län	150	1,3	80	11 060	9 690	9 040	5 210
Blekinge »	1 540	7,1	760	20 080	17 080	16 500	13 810
Kristianstads »	1 890	9,3	700	18 380	17 380	16 820	13 060
Malmöhus »	2 060	8,7	1 120	21 690	19 910	18 610	12 670
Hallands »	1 570	7,0	820	20 820	17 960	16 420	13 810
Göteborgs och Bohus län	1 130	6,5	480	16 130	14 990	13 600	9 990
Älvsborgs läns norra del	1 260	6,0	650	19 870	17 710	16 230	11 480
» » södra »	1 130	4,4	680	24 350	21 120	19 700	13 330
Skaraborgs län	1 380	6,4	670	20 180	17 600	16 160	13 060
Värmlands »	730	4,1	330	17 090	14 350	13 300	9 760
Örebro »	510	3,1	200	16 110	12 480	11 730	6 960
Västmanlands »	350	3,1	190	10 970	8 500	7 790	6 950
Kopparbergs »	1 280	7,0	590	16 960	15 530	14 020	11 440
Gävleborgs »	1 260	7,3	700	16 100	14 800	13 300	10 690
Västernorrlands »	610	3,7	250	15 970	14 330	13 060	11 850
Jämtlands »	1 580	7,0	810	20 910	18 760	17 060	14 770
Västerbottens »	1 020	5,0	470	19 560	17 150	15 760	16 740
Norrbottens »	720	3,3	350	21 270	19 360	18 050	16 310
Hela riket *Sweden*	1 450	7,4	650	18 210	16 230	15 230	11 880

[1] *Of which small and damaged potatoes.* — [2] *Reduced for small and damaged potatoes.* — [3] *Further reduced for mechanical damage.*

INPUT-OUTPUT-ANALYS

En kort översikt med anledning av Roland Artles doktorsavhandling

Av fil. kand. INGEMAR STÅHL

Under de senaste decennierna har en ny analysteknik — input-output-analysen — fått en mycket omfattande användning för empiriska studier av produktionsstrukturen i ett land eller i en region. Sverige har hittills varit rätt underutvecklat på detta område, och intresset har på allvar väckts först de senare åren. Den första input-output-studien i Sverige publicerades 1957 och hade utarbetats av Företagsekonomiska Forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm med bidrag av Stockholms stad. Denna studie avsåg Stor-Stockholms ekonomiska struktur med data från 1950. Förra året förelåg i Roland Artles doktorsavhandling, »Studies in the Structure of the Stockholm Economy», en mer utförlig redogörelse för denna undersökning.

F. n. pågår också ett arbete som syftar till en input-output-tabell och modell för hela Sverige med utgångspunkt från 1957 års data. Detta arbete, som bl. a. har finansierats av Fordstiftelsen och utförs i samarbete mellan ett flertal institutioner som konjunkturinstitutet, Industriens Utredningsinstitut, Jordbrukets Utredningsinstitut, kommerskollegium och Stockholms Högskola, beräknas att vara avslutat inom det närmaste året.

Utgångspunkten för en input-output-studie är en tabell, som kan ses som en speciell form av nationalräkenskapssammanställning. Samhällsekonomien tänkes indelad i ett antal sektorer för produktion, konsumtion, investering och export, och tabellen visar hur mycket som levereras från varje sektor till samtliga övriga sektorer. Hur en sådan tabell kan se ut då vi har endast tre produktionssektorer och en sektor som tar emot slutprodukter framgår av följande tabell.

Input-output-tabell

Mottagande sektor / Levererande sektor	Produktionssektor 1	Produktionssektor 2	Produktionssektor 3	Mottagarsektor för slutprodukter (Konsumtion, investering och export)	Total produktion
Produktionssektor 1	X_{11}	X_{12}	X_{13}	K_1	Y_1
Produktionssektor 2	X_{21}	X_{22}	X_{23}	K_2	Y_2
Produktionssektor 3	X_{31}	X_{32}	X_{33}	K_3	Y_3
Sektor för primära produktionsfaktorer	W_1	W_2	W_3		
Total insats	Y_1	Y_2	Y_3		

Som denna tabell är uppställd visar den första raden att sektor 1 under en period levererar för X_{11} (milj. kr) till sig själv, mängden X_{12} till sektor 2, X_{13} till sektor 3 och för värdet K_1 till slutlig användning (konsumtion, investering och export). Den totala produktionen i sektorn är summan av dessa delleveranser och betecknas här med Y_1. Motsvarande gäller för de övriga sektorerna.

Om vi i stället betraktar den första kolumnen, så visar tabellen att sektor 1 mottar mängden X_{11} från sig själv, X_{21} från sektor 2 och X_{31} från sektor 3 samt en insats av primära produktionsfaktorer (arbete, import och kapitaldepreciering) motsvarande W_1. Om vinst betraktas som en faktorinsats, får vi då att den totala insatsen (input) i en sektor är lika med den totala produktionen (output) från sektorn.

En tabell av detta slag visar utöver vad som förekommer i de vanliga nationalbokföringssystemen leveranserna mellan de olika produktionssektorerna. En input-output-*tabell* kan vara intressant i sig själv som en deskription av ekonomiska strömmar, men det är dock möjligt att väsentligt vidga användningen genom att till tabellen knyta en input-output-*modell* som blir en modell för hela produktionsstrukturen.

Från tabell 1 framgår av våra definitioner att

$$\begin{aligned} X_{11} + X_{12} + X_{13} + K_1 &= Y_1 \\ X_{21} + X_{22} + X_{23} + K_2 &= Y_2 \\ X_{31} + X_{32} + X_{33} + K_3 &= Y_3 \end{aligned}$$

vilket innebär att totalproduktionen för en sektor är lika med summan av de olika delleveranserna.

Dessutom antar man i input-output-teorien att leveranserna till en sektor står i en bestämd proportion till sektorns totalproduktion. Om sektor 1 är exempelvis järnindustri och sektor 2 kolgruvor så kommer alltid den totala produktionen från järnindustrien att motsvaras av en (teknologiskt bestämd) konstant andel av direkta insatser från kolgruvorna. Detta kan formelmässigt uttryckas så att

$$\frac{X_{ij}}{Y_j} = a_{ij} \qquad \begin{matrix} i = 1,2,3 \\ j = 1,2,3 \end{matrix}$$

där a_{ij} då betraktas som en tekniskt bestämd konstant.

Det som framförallt stimulerat intresset för input-output är att denna analysteknik möjliggör studier av det ömsesidiga beroendet (interdependensen) mellan olika produktionssektorer. En efterfrågeökning på järn medför ökade råvaruleveranser från bl. a. kolgruvorna och en ökad arbetsinsats i samtliga sektorer som levererar råvaror till järnindustrien. Men de ökade råvaruleveranserna från kolgruvorna medför en ökad insats i kolgruvorna av bl. a. råvaror från järnindustrien, som därigenom behöver ytterligare mera kol. Denna process med ett ömsesidigt beroende mellan sektorerna kan uppenbarligen föras i det oändliga, men en input-output-modell gör det möjligt att relativt lätt studera denna process, samtidigt som siffermässiga uppskattningar kan göras.

Om vi känner de teknologiska konstanterna a_{ij}, vilka helt enkelt erhålles genom att dividera X_{ij} med Y_j, kan vårt ekvationssystem skrivas i följande form

$$\begin{aligned} a_{11}Y_1 + a_{12}Y_2 + a_{13}Y_3 + K_1 &= Y_1 \\ a_{21}Y_1 + a_{22}Y_2 + a_{23}Y_3 + K_2 &= Y_2 \\ a_{31}Y_1 + a_{32}Y_2 + a_{33}Y_3 + K_3 &= Y_3 \end{aligned}$$

genom att X_{ij} ersättes med $a_{ij}Y_j$.

Om vi nu betraktar de kvantiteter som skall lämna produktionssystemet (K_1, K_2 och K_3) som utifrån bestämda, får vi ett ekvationssystem med 3 ekvationer och 3 obekanta (Y_1, Y_2 och Y_3), vilka kan

lösas ur systemet. (Först i samband med tillkomsten av stora elektroniska räknemaskiner har det blivit möjligt att till rimlig kostnad lösa ekvationssystem med mer än 30—40 sektorer och ekvationer.)

Vi kan skriva det lösta ekvationssystemet som

$$Y_1 = b_{11}K_1 + b_{12}K_2 + b_{13}K_3$$
$$Y_2 = b_{21}K_1 + b_{22}K_2 + b_{23}K_3$$
$$Y_3 = b_{31}K_1 + b_{32}K_2 + b_{33}K_3$$

där b_{ij} är nya konstanter, vilka beror på de tidigare konstanterna a_{ij}.

I denna form ser vi att totalproduktionen i en sektor är beroende av hur mycket som efterfrågas inom samtliga sektorer.

Input-output-modellens främsta användningsområde är studiet av totala verkningar av en efterfrågeändring på en eller flera sektorers produkter. Man kan därvid få en ungefärlig uppfattning av hur mycket samtliga sektorers produktion måste ändras när man har tagit hänsyn till det ömsesidiga beroende som finns mellan sektorerna. Ett konkret exempel kan vara att man önskar se hur stor importökning som en bestämd export- eller investeringsökning medför — ett problem som kan vara aktuellt i länder med begränsade valutareserver. I Norge, där man har gjort input-output-tabeller för åren 1948, 1950 och 1954, har motsvarande tabeller kunnat användas i samband med uppställandet av nationalbudgeten.

En input-output-modell innebär dock mycket starka förenklingar av den ekonomiska verkligheten. De allvarligaste nackdelarna är att priserna inte är inbyggda i modellen, varigenom substitution mellan olika insatser vid ändrade prisförhållanden är omöjlig samt att de konstanta koefficienter man arbetar med i verkligheten är allt annat än konstanta. Framförallt gäller detta importen av råvaror och arbetskraftsinsatsen. Genom att det för ett flertal sektorer är möjligt att direkt substituera mellan hemmavaror och importvaror, kan exempelvis en ändring av tullsatserna för en ekonomi av svensk typ innebära så pass stora rubbningar av importkoefficienterna, att en input-outputtabells användningar begränsas till räkneexemplens område.

Den svenska litteraturen om input-output-analys är ganska begränsad. I anslutning till arbetet på den svenska input-output-undersökningen för år 1957 publicerade Industriens Utredningsinstitut 1958 en kortare framställning — Input-output och den strukturella interdependensen — författad av Bengt Höglund. Denna skrift är en lättfattlig och instruktiv inledning till den centrala teorien för input-output. Den läsare som helt saknar kunskaper i elementär matrisalgebra tvingas dock att hoppa över vissa delar av den matematiska framställningen.

I en skrift som utkommit i anslutning till Industriens Utredningsinstituts tjugoåriga tillvaro — Industriproblem 1960 — ger Bengt Höglund i en artikel »Input-output-undersökning för verkstadsindustrien» en helt verbal framställning av väsentliga delar av bakgrunden till input-output samt en kort redogörelse för den undersökning som nu pågår. Dessutom publiceras några preliminära resultat som visar sambandet mellan bilproduktion och övriga sektorer. Artikeln bidrar till att man med en viss förväntan ser fram till publiceringen av den första större input-output-undersökningens slutresultat.

Ett tillämpningsområde med anknytning till indexteorien är användandet av

en input-output-modell för att »rensa» en konsumtionsprisindex från olika former av prisändringar förorsakade av exempelvis indirekta skatter i de tidigare produktionsleden. Med hjälp av modellen är det möjligt att undersöka hur en skatt, importprisändring eller löneändring sprider sig från en insatssektor till slutleveranserna från samtliga sektorer. Ett räkneexempel av denna typ applicerad på en fingerad input-output-tabell återfinnes i Nettoprisindex s. 63 ff. (SOU 1958: 36).

Det första större rent vetenskapliga arbetet i Sverige baserat på input-output-teorien är Roland Artles tidigare nämnda doktorsavhandling. Detta verk är ett pionjärarbete i dubbel bemärkelse, genom att det dels är den första studien i landet och dels tillämpar teorien på ett nytt fält, nämligen studiet av en region. Avhandlingen innehåller dessutom ett par empiriska lokaliseringsstudier.

Artles huvudtes är att man i studiet av ett begränsat geografiskt område inom ett land kan dra nytta av metoder som nationalbokföringssystem och input-output-analys, vilka i första hand utarbetats för studier av den totala nationella ekonomien. Framförallt vill Artle framhålla det ömsesidiga beroende, som kan finnas mellan näringarna i ett avgränsat område, och polemiserar därmed mot den s. k. basteoriens förespråkare, vilka indelar näringarna i exportindustrier och industrier för den lokala marknaden, varvid exportindustriernas omfattning är avgörande för den ekonomiska utvecklingen och de kausala sambanden är enkelriktade.

Efter att inledningsvis ha presenterat denna programförklaring ger Artle i avhandlingens andra kapitel en framställning av input-output-analysens elementa. Framställningen och formelhärledningarna är i stor utsträckning baserade på Ragnar Frischs arbeten, vilket i detta fall inte innebär någon pedagogisk lättillgänglighet jämfört med de traditionella framställningarna i amerikanska handböcker.

I det tredje kapitlet redovisas några av den mångfald problem, som uppstår då man skall försöka fylla en input-output-tabell med data. Problem, som här berörs, är bl. a. dateringssvårigheterna när man vill mäta ekonomiska strömmar, sektorindelningen samt mät- och beräkningsfel. Läsaren får här en god överblick av den mängd svårigheter som finns på vägen från abstrakt teori till meningsfylld empirisk modell.

Själva tabellen och den på denna baserade modellen med beräknade koefficienter redovisas i appendix. Stor-Stockholm är i denna modell indelat i 62 produktionssektorer. På input-sidan är övriga Sverige indelat i två sektorer — jordbruk och andra näringsgrenar. Till detta kommer sedan utlandet, det offentliga, hushållen i Stor-Stockholm och i övriga Sverige som levererar arbetskraft samt vissa balansposter för avskrivningar, vinster och lagerminskningar.

I appendix ges också en beskrivning sektor för sektor av olika definitions- och beräkningsproblem. Huvudproblemet har varit att fördela råvarorna efter de olika ursprungssektorerna, då vår offentliga statistik — till skillnad från bl. a. den norska — inte direkt medger en sådan uppdelning. Såvitt framgår har man här tvingats att använda uppgifter av i hög grad varierande kvalitet från en rad olika källor. I övrigt har som grund för tabellen i första hand legat 1951 års företagsräkning och specialundersökningar i anknytning till räkningen.

I bokens fjärde kapitel redovisar förf.

ett antal analyser baserade på den tabell och modell som ställts upp. Analysen ägnas främst åt problem som sammanhänger med hur mycket av en primärfaktor (som arbete eller import) som ingår i slutprodukterna från en sektor när man tar hänsyn till den indirekta primärfaktorinsatsen i alla de råvaror som också har levererats till sektorn. Det visar sig att det ofta kan bli stora skillnader mellan den direkta insatsen och den sammanlagda direkta och indirekta insatsen. Förf. analyserar i i kapitlet främst importen och inkomstbildningen och utvidgar sedan denna analys till att gälla även arbetskrafts- och golvytebehov för de olika sektorerna.

I det femte kapitlet får vi en antydan om problem som kan bli föremål för ytterligare forskning och hur analysen kan utvidgas.

Förf. lämnar input-output-analysen helt i det sjätte kapitlet där två modeller för lokalisering av detaljhandelsföretag presenteras. Vi skall här endast beröra den första av dessa modeller. I denna har förf. indelat Stockholms centrala delar i kvadrater om 250 × 250 m. För varje sådan ruta har sedan bestämts.

X_0 = antalet företag i en viss bransch
X_1 = antalet bosatta personer
X_2 = antalet personer med arbetsplats inom rutan.

Därefter uppställer förf. modellen: $X_0 = a + b\,X_1 + c\,X_2$
och skattar parametrarna a, b och c med minsta kvadratmetoden. Efter värdena på b och c indelar förf. branscherna i convenience goods-type (b och c positiva och »signifikant» större än 0) och specialty goods-type (endast c positivt och »signifikant» större än 0). Till den första gruppen hör bl. a. tobaksaffärer och frisersalonger medan vi i den senare gruppen återfinner bokhandlar och advokatkontor.

Genom att X_0 i detta fall även måste påverka X_2 kommer minsta kvadratmetoden att medföra en viss bias vid estimation av parametrarna, och koefficienterna kan genom den simultanitet som finns inte ges den enkla tolkning som författaren vill ge dem.

Avhandlingens främsta förtjänster består i att den ger en god inblick i input-output-teknikens teori och problematik samtidigt som den introducerar nya ekonomiska analysmetoder för en regional ekonomi. Men på den senare punkten vill man gärna önska att förf. hade gett en fylligare framställning av de problem som uppstår när man lämnar den nationella ekonomien och övergår till den regionala. En av huvudsvårigheterna inom input-output är ju att förhållandet mellan hemmaproduktion och import kan variera starkt. Detta importproblem blir ytterligare accentuerat för den Artleska studien då importen i hans modell även omfattar leveranser till Stor-Stockholm från övriga Sverige. Då det här är mycket lätt att substituera mellan hemmavaror och importvaror leder det till att modellen får en mycket låg grad av stabilitet. Omfattningen av detta problem framgår av att de totala leveranserna mellan de 62 industrisektorerna i Stor-Stockholm var ungefär lika stora som importen från övriga delar av landet samt att de interindustriella leveranserna svarade för endast ca 20 % av den totala insatsen av råvaror, arbete etc. Under dessa förhållanden kan input-output-analysens möjligheter att ge prognoser gå helt förlorade.

Boken är som helhet lättläst och innehåller stora mängder av empiriskt material och torde trots den något speciella problemställningen kunna använ-

das som *en lämplig introduktion till* djupare studier i input-output-teknikens möjligheter och de datasamlingsproblem som är specifika för varje land.

Litteraturförteckning[1]

ARTLE, R., Studies in the structure of the Stockholm economy. Towards a framework for projecting metropolitan community development. Sthlm 1959. 197 s. (Företagsekonomiska forskningsinstitutet vid Handelshögskolan i Stockholm. Meddelande. 56.) Akad. avh. Handelshögsk. i Sthlm.

HÖGLUND, B., Input-output och den strukturella interdependensen. Sthlm 1958. 35 s. (Småtryck från Industriens utredningsinstitut. Nr 11.)

— Input-output-undersökning för verkstadsindustrin. Några preliminära resultat med anknytning till bilindustrin. Industriproblem 1960, [Av] Göran Ahrsjö . . . Marcus Wallenberg, Sthlm 1960, s. 84—100.

Input-output metoden. Nettoprisindex, Betänkande avgivet av 1958 års indexutredning, Statens offentliga utredningar 1958: 36, s. 63—68.

[1] Jämför även P. J. Bjerve Kryssløpsforsking i Statistisk Sentralbyrå (Stat. Tidskr. 1954, s. 3.) *Red.*

MEDDELANDEN

Statistiska föreningens verksamhet år 1959

The Swedish Statistical Society

Föreningen har under verksamhetsåret 1959 hållit 6 ordinarie sammanträden samt 10 styrelsesammanträden. Sammanträdena besöktes i medeltal av ca 50 personer.

Vid de ordinarie föreningssammanträdena har följande föredrag hållits:

1. Vid årsmötet den 27 februari 1959 chefen för Industriens Utredningsinstitut, docenten Jan Wallander, om »Studier i bilismens ekonomi».
2. Den 2 april 1959, byråchefen Otto Zetterberg, byrådirektören Gustaf Berglund och förste aktuarien Einar Eriksson lämnade redogörelser för jordbruks-, folk- och bostadsräkningarna 1960.
3. Den 11 juni 1959 besök på Oskar Fredriksborgs museum, varvid förvaltare Karlsson talade om »Skärgårdsförsvaret under gångna tider».
4. Den 16 oktober 1959 generaldirektören Richard Sterner om »Några behov i medicinalstatistiken».
5. Den 9 november 1959 byråchefen Sven Moberg om 1956 års statistikkommittés betänkande »Organisatoriska riktlinjer för svensk statistik».
6. Den 4 december 1959 disponenten Håkan Tångeberg om »Blanketteknik» i samband med utflykt till SAF:s nybyggda arbetsledareinstitut Skogshem på Lidingö.

Föreningen har under året yttrat sig över 1956 års statistikkommittés betänkande, varvid föreningens medlemmar beretts tillfälle att framlägga synpunkter härpå vid ett särskilt möte. Föreningens yttrande har även utsänts till varje medlem.

Föreningens styrelse har även under hand diskuterat formerna för nordiska statistikermötet i Helsingfors den 11—13 augusti 1960.

Föreningen har under årets början utsänt sin matrikel »Statistiska föreningen 1901—1959» med förteckning över statistiska sällskap i olika länder.

Föreningens medlemmar uppgick den 31 december 1959 till 440.

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Nationalräkenskaper

National Accounting

Nordiska utskottet för nationalräkenskaper sammanträdde i Stockholm den 11—15 januari 1960 under ordförandeskap av kontorchef Kjeld Bjerke, Det statistiske departement, Köpenhamn. I mötet deltog från svensk sida representanter för konjunkturinstitutet, statistiska centralbyrån och input-output-utredningen. Överläggningarna omfattade två ämnesområden nämligen:

1. *Deflatering av nationalräkenskapens »non-commodity flows».* Såsom underlag för diskussionen förelåg en från dansk sida utarbetad promemoria. Från FN:s sida har under senare år framförts vissa förslag till standardiserade deflateringsmetoder vad gäller nationalräkenskapens »non-commodity flows». Utskottet betonade att frågan om vilken metod som skall tillämpas vid dylika deflateringar måste ses i förbindelse med den i det aktuella fallet konkreta problemställningen. Man konstaterade vidare att den ekonomiskt-teoretiska bakgrunden till deflateringar av »non-commodity flows» var föga utredd, och att det bl. a. av den anledningen icke syntes lämpligt att på detta stadium fastställa något standardiserat system. Det beslöts att man från dansk sida skulle följa den fortsatta diskussionen på detta område.

Man enades emellertid också om att deflateringen av varu- och tjänsteströmmarna i nationalräkenskapen rymde många olösta problem, och att diskussionen av dessa borde prioriteras i utskottets arbete framför en fortsatt diskussion av deflateringen av »non-commodity flows».

2. *Kreditmarknadsstatistiken och dess relation till nationalräkenskapen.* Denna fråga kommer att behandlas av en av den Europeiska statistikerkonferensen anordnad arbetsgrupp vilken sammanträder i Genève 29 februari—4 mars. Det Nordiska utskottets diskussion syftade, förutom till ett utbyte av synpunkter och erfarenheter på detta område, även till utarbetandet av ett gemensamt nordiskt dokument att framläggas vid Genèvemötet. Såsom underlag för utskottets diskussion förelåg två från norsk sida utarbetade promemorior. Med utgångspunkt från dessa fastställde utskottet en detaljerad disposition för Genève-dokumentet. Härvid lades tyngdpunkten på behandlingen av problem i samband med sektors- och objektsklassificeringar samt värderingsnormer att tillämpas vid uppställandet i kontoform av en statistik över finansiella tillgångar och skulder samt förändringar i dessa. Frågan om hur ett kontosystem av detta slag skulle integreras med den nuvarande nationalräkenskapen berördes, men utskottet fann att lösningen av de problem som är förknippade härmed bör anstå, tills frågan om vilka krav på kreditmarknadsstatistikens utformning som följer av dess analytiska användning behandlats mera ingående. Det fortsatta arbetet på det gemensamma nordiska dokumentet fördelades på de olika länderna, och slutredigeringen utfördes i Norge. Det har sedermera (under titeln Financial Capital Accounts) översänts till Europeiska statistikerkonferensens sekretariat i Genève samt distribuerats till deltagarna i arbetsgruppen.

Nästa sammanträde i Nordiska utskottet för nationalräkenskaper kommer att hållas i Köpenhamn, sannolikt under 1961.

L. F.

Europeiska statistikerkonferensen: *Conference of European Statisticians:*

Arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik

Working Group on Industrial Statistics

Den 18—22 januari 1960 sammanträdde i Genève en av Europeiska statistikerkonferensen tillsatt arbetsgrupp för industri- och annan näringsstatistik. I sammanträdet deltog representanter för 18 europeiska länder samt USA och Canada. Bl. a. var fyra öststater representerade, däribland USSR. Dessutom var en representant för Den europeiska ekonomiska gemenskapens (CEE) statistiska kontor närvarande som observatör. Från Sverige deltog förste aktuarierna B. Nyvander och I.-B. Ericsson, kommerskollegium.

Vid sammanträdet diskuterades främst av FN föreslagna ändringar i de för produktionsstatistiken grundläggande definitionerna (the International Standards in Basic Industrial Statistics) samt det föreslagna programmet för en världsomfattande produktionsräkning år 1963. Det konstaterades att vid uppställandet av världsräkningsprogrammet stor hänsyn tagits till länder med föga utvecklad produktionsstatistik och att tyngdpunkten lagts på data och sammanställningar därav som är väsentliga för ekonomisk analys på internationell nivå. Arbetsgruppen enades om att ett speciellt europeiskt program för räkningar år 1963 skall utarbetas och drog upp vissa riktlinjer härför. Sekretariatet kommer att arbeta vidare på detta regionala program och i samband härmed insamla ytterligare informationer om praxis och planer på området i olika länder. Sekretariatets förslag till program kommer att behandlas på ett kommande sammanträde med arbetsgruppen. Det är framför allt två frågor som är aktuella, nämligen möjligheterna att för ändamålet skapa gemensamma standardförteckningar över varor resp. över kombinerade verksamheter.

Även problemen kring valet av statistisk enhet behandlades vid samman-

trädet. Det föreligger ett växande intresse både nationellt och internationellt för studier av sammanhangen mellan statistik baserad på arbetsställen eller liknande enheter och på företagsenheter av olika slag. Vid utarbetandet av det europeiska programmet kommer att i möjligaste mån tas hänsyn till arbetet i olika länder kring dessa frågor.

Ec

Internationella statistiska institutet: Möte i Tokio 1960

International Statistical Institute: 32nd Session in Tokyo

Det 32:a mötet i Internationella statistiska institutet skall äga rum i Tokio under tiden 30 maj—9 juni i år.

Nedan återgives det preliminära programmet, vari för varje ämne organisatörens namn och land är utsatt inom parentes. Liksom vid föregående möten skall behandlas dels på förhand bestämda ämnen (invited papers) vari medlemmar och andra inbjudits författa avhandlingar, dels också andra ämnen (contributed papers).

Invited papers meetings

Economic growth and capital formation (Y. Morita, Japan).

Macro-economic entities at constant prices and concomitant price series (R. C. Geary, Ireland).

Statistics for purposes of market analysis (G. M. W. Fürst, Germany).

Measurement of the labour force (C. Taeuber, USA).

The role of statistics in insurance (T. Dalenius, Sweden).

Population dynamics, including optimum utilization of fisheries resources (E. A. Cornish, Australia).

Statistical methodology for medical research (Joint meeting with the Biometric Society I) (M. Masuyama, Japan).

Statistical methodology for biologists (Joint meeting with the Biometric Society II) (W. G. Cochran, USA).

The planning of experiments (W. J. Yoden, USA).

Multivariate analysis (M. S. Bartlett, United Kingdom).

Evaluation of censuses and sample surveys (A. R. Eckler, USA).

Statistical decision functions (T. Kita gawa, Japan).

Interval estimates (D. Dugué, France).

Applied production and inventory control (Meeting under auspices of Committee on Statistics in Industry and Technology I) (H. C. Hamaker, Netherlands).

The influence of errors of measurement in industrial statistics (Meeting under auspices of Committee on Statistics in Industry and Technology II) (A. Vessereau, France).

Information and communication theory (Meeting under auspices of Committee on Statistics in the Physical Sciences I) (D. Blackwell, USA).

Stochastic processes and their applications to physical sciences (Meeting under auspices of Committee on Statistics in the Physical Sciences II, A. Renyi, Hungary).

One paper meetings

Measurements and interpretation of uncertainties in statistical data.

Statistical study of measurement errors.

Apparent anomalies and irregularities in maximum likelihood estimation.

Round table meeting

Population estimation in the Southeast Asian Countries (M. Tachi, Japan).

Meetings for contributed papers

Omedelbart efter mötet kommer att i Tokio ordnas ett internationellt statistiskt seminarium under några dagar med föredrag av statistiker från olika länder.

Begåvningsreserven i USA

Project Talent

I julinumret 1959 av Statistical Reporter redogöres i korthet för ett intressant långsiktsprojekt, som syftar till att grundligt kartlägga den amerikanska high-schoolungdomens begåvning, personlighet och miljö för att sedan se hur utbildningen tillsammans med de övriga faktorerna påverkar individernas yrkes-

val och anpassning i yrket och den övriga sociala miljön. Undersökningen, i korthet benämnd »Project Talent», skall genomföras av Pittsburguniversitetet på uppdrag av Office of Education. Projektet uppges vara av sådan omfattning att det inte skulle varit möjligt att genomföra innan man hade tillgång till elektroniska databehandlingsmaskiner med stor kapacitet.

De mer preciserade frågeställningar, som skall belysas av undersökningen, framgår icke av meddelandet i Statistical Reporter. De fyra huvudsyftena med »Project Talent» anges dock vara

att inventera den begåvningsreserv som ungdomar i high-schoolålder utgör;

att undersöka vilka faktorer, som påverkar de studerande i deras val, planer och beslut, särskilt sådana som gäller deras vidare utbildning och yrkeskarriär;

att undersöka hur olika utbildning inverkat på de studerandes verksamhet efter studietiden; samt

att för olika kombinationer av testresultat och annan deskriptiv information som inhämtats bestämma prognosvärdet med stöd av de resultat som kommer att uppnås i vidare utbildning och yrkesverksamhet.

Den första undersökningsomgången planeras omfatta testningar och intervjuer med ca en halv miljon high-schoolelever i 9—12:e skolåren, elever i 1 400 skolor som utgör ett stratifierat urval av USA:s sammanlagt 30 000 allmänna och privata secondary-schools. I denna undersökningsomgång, som planeras bli genomförd i mars 1960, avser man använda 32 olika test och 6 frågeformulär för att kartlägga undersökningspersonernas begåvning och personlighet samt att erhålla uppgifter om deras person och miljö.

Dessa personer planeras få genomgå en ny undersökning ungefär ett år efter att de examinerats från skolan. För åtminstone ett urval av de första gången undersökta avser man även att göra förnyade undersökningar efter 5, 10 och 20 år. Vid dessa tillfällen skall undersökas sådant som val av yrke, yrkesframgång, karriärplaner, äktenskap, flyttningar, social anpassning, deltagande i det offentliga livet etc.

En betydelsefull del i detta projekt är en studie av de pojkar och flickor i de berörda åldersgrupperna, som inte åtnjuter high-schoolundervisning. Samma testbatteri och frågeformulär kommer att användas för att samla in uppgifter från ett urval av dessa ungdomar.

K. W.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Laos LAO-46-A, *Folkräkning* — se Stat. t. nr 12/1959.

Indien IND-48-A, *Statistisk utbildning och träning* — se Stat. t. nr 9/1959.

Indien IND-48-B, *Statistisk kvalitetskontroll* — se Stat. t. nr 9/1959.

Förenade Arabrepubliken (Egypten) UAR-48-B, *Statistik (teoretisk och tillämpad statistik samt statistisk kvalitetskontroll)* — se Stat. t. nr 6/1959.

Togo TOG-48-A, *Organiserande av statistisk centralbyrå* — se Stat. t. nr 1/1960.

Togo TOG-48-B, *Nationalräkenskaper* — se Stat. t. nr 1/1960.

Venezuela VEN-48-A, *Socialstatistik och ekonomisk statistik* — se Stat. t. nr 2/1960.

Grekland GRE-48-F, *Finansstatistik* — se Stat. t. nr 2/1960.

Indien IND-48-M, *Ekonometriker* — se Stat. t. nr 9/1959.

Kommentar

Commentary

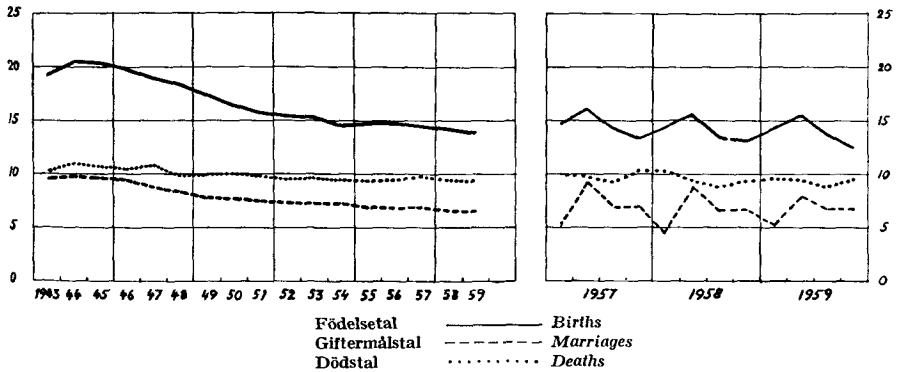
Befolkningsutvecklingen. Födelsetalet i landet, som varit sjunkande sedan andra världskrigets slut, fortsatte under 1959 att gå ned till 14,1 promille, vilket är den lägsta siffran sedan 1935. Under hela år 1959 föddes 104 800 barn mot 105 500 under 1958. Nedgången är koncentrerad till årets sista kvartal, då 1 200 färre barn föddes än samma tid 1958.

Dödstalet med 70 900 avlidna uppgick till 9,5 promille, vilket är något lägre än år 1958. Under fjärde kvartalet i fjol inträffade dock omkring 700 fler dödsfall än motsvarande tid 1958.

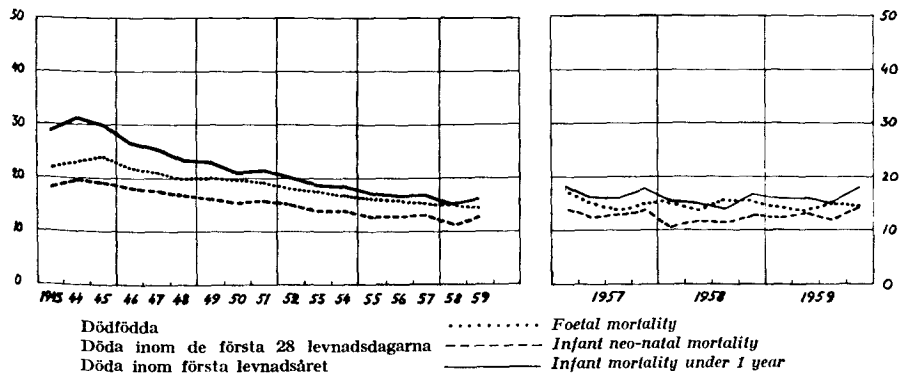
Födelseöverskottet under 1959 stannade sålunda vid 33 900, det lägsta som redovisats sedan 1941.

Giftermålsfrekvensen visade såväl under fjärde kvartalet som hela år 1959 vikande tendens. Antalet giftermål under året uppgick till 50 100 och giftermålstalet till 6,7 promille, den lägsta siffran under de senaste trettio åren.

Befolkningsutvecklingen i $^0/_{00}$ *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i $^0/_{00}$ *Infant and foetal mortality rates*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 549	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 315 617	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 366 997	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 415 138	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959*	7 454 000	50 119	104 772	70 871	33 901	18 982	15 723	1 710	1 366	1 553
1958* okt.	7 429 000	3 689	8 349	5 694	2 655	3 303	1 395	129	106	128
nov.	7 433 000	4 307	7 869	5 590	2 279	3 024	1 631	156	115	130
dec.	7 436 000	5 217	8 471	6 258	2 213	2 062	3 112	135	100	134
1959* jan.	7 437 000	2 639	8 482	6 429	2 053	1 441	974	134	106	115
febr.	7 439 000	2 382	8 080	5 520	2 560	1 070	1 131	131	105	141
mars	7 440 000	4 740	9 878	5 915	3 963	873	1 062	161	122	137
april	7 444 000	2 508	10 099	6 177	3 922	1 072	925	171	141	141
maj	7 448 000	5 518	9 821	5 964	3 857	920	1 022	156	130	151
juni	7 452 000	6 619	8 894	5 905	2 989	1 087	998	137	112	117
juli	7 455 000	4 851	9 021	5 748	3 273	1 004	913	134	107	154
aug.	7 459 000	4 668	8 387	5 502	2 885	1 574	929	120	95	120
sept.	7 463 000	3 352	8 641	5 489	3 152	2 123	1 150	138	112	128
okt.	7 467 000	4 693	8 026	5 949	2 077	2 948	1 414	130	103	127
nov.	7 470 000	3 309	7 498	5 915	1 583	2 956	1 920	159	117	116
dec.	7 471 000	4 840	7 945	6 358	1 587	1 914	3 285	139	116	106
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7.19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 315 617	7,07	14,76	9,60	5,16	3.83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 366 997	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17,8	13,6	15,6
1958	7 415 138	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959*	7 454 000	6,72	14,06	9,51	4,55	2,55	2,11	16,3	13,0	14,6
1958* 4 kv.	7 433 000	7,1	13,2	9,4	3.8	4,5	3,3	16,9	12,9	15,6
1959* 1 kv.	7 439 000	5,3	14,4	9,7	4,7	1,8	1,7	16,1	12,6	14.6
2 kv.	7 448 000	7,9	15,5	9,7	5,8	1,7	1,6	16,1	13.3	14,0
3 kv.	7 459 000	6,8	13,9	8,9	5,0	2,5	1,6	15,0	12,1	15,2
4 kv.	7 469 000	6,8	12,5	9,7	2,8	4,2	3,5	18,2	14,3	14,7

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956	3 632 196	29 425	55 702	32 117	23 585	16 289	9 822	891	689	905
1957	3 692 894	30 110	56 215	33 366	22 849	19 152	10 383	991	772	840
1958	3 744 293	29 097	55 719	32 724	22 995	14 037	9 585	849	643	852
1959*	..	29 041	55 343	32 898	22 445	12 263	10 554	890	720	809
1958* okt.	..	2 066	4 379	2 583	1 796	2 051	815	63	53	71
nov.	..	2 439	4 112	2 562	1 550	1 940	906	77	57	71
dec.	..	2 909	4 409	2 875	1 534	1 166	2 370	68	54	71
1959* jan.	..	1 624	4 508	2 968	1 540	1 027	742	62	50	60
febr.	..	1 440	4 221	2 588	1 633	721	817	64	54	67
mars	..	2 821	5 195	2 716	2 479	587	783	84	59	71
april	..	1 479	5 401	2 839	2 562	716	600	85	71	73
maj	..	3 201	5 217	2 787	2 430	612	615	80	66	81
juni	..	3 800	4 686	2 706	1 980	723	662	76	60	61
juli	..	2 888	4 702	2 599	2 103	625	529	79	66	79
aug.	..	2 576	4 398	2 571	1 827	983	566	58	45	69
sept.	..	1 906	4 532	2 595	1 937	1 365	720	80	65	63
okt.	..	2 688	4 299	2 862	1 437	1 869	853	68	52	71
nov.	..	1 906	4 031	2 704	1 327	1 810	1 131	81	70	57
dec.	..	2 712	4 153	2 963	1 190	1 225	2 536	73	62	57
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956	3 632 196	8,10	15,34	8,84	6,50	4,48	2,70	16,0	12,4	16,0
1957	3 692 894	8,15	15,22	9,04	6,18	5,19	2,81	17,6	13,7	14,7
1958	3 744 293	7,77	14,88	8,74	6,14	3,75	2,56	15,2	11,5	15,1
1959*	..	7,68	14,64	8,71	5,93	3,24	2,79	16,1	13,0	14,4
1958* 4 kv.	..	7,9	13,8	8,6	5,2	5,5	4,4	16,1	12,7	16,2
1959* 1 kv.	..	6,3	14,9	8,9	6,0	2,5	2,5	15,1	11,7	14,0
2 kv.	..	9,0	16,2	8,8	7,4	2,2	2,0	15,7	12,9	13,9
3 kv.	..	7,7	14,3	8,2	6,1	3,1	1,9	15,9	12,9	15,2
4 kv.	..	7,7	13,1	9,0	4,1	5,1	4,7	17,8	14,7	14,6

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Tab. A. Beställningstrafik med lastautomobil

Relativtalen är t. o. m. 1957 beräknade på icke avrundade siffror.

	År *Year*	Antal redovisade bilar *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1943: Medeltal per månad	14 097	3,14	8 862	1 228	7,22
2	1944: » » »	14 497	3,15	9 295	1 255	7,41
3	1945: » » »	14 715	3,19	10 144	1 352	7,50
4	1946: » » »	15 677	3,45	10 232	1 414	7,24
5	1947: » » »	16 329	3,76	10 865	1 478	7,35
6	1948: » » »	16 474	3,94	12 112	1 460	8,30
7	1949: » » »	16 719	4,06	12 415	1 448	8,57
8	1950: » » »	16 882	4,16	13 619	1 567	8,69
9	1951: » » »	17 717	4,21	17 880	1 768	10,12
10	1952: » » »	18 733	4,28	22 348	1 869	11,96
11	1953: » » »	19 309	4,40	24 738	1 931	12,81
12	1954: » » »	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
13	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
14	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
15	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
16	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
17	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
18	1959: Månadsvis Februari.....	21 695	5,28	35 286	2 165	16,30
19	Maj	21 896	5,33	39 883	2 358	16,91
20	Augusti.....	22 043	5,39	43 431	2 500	17,37
21	November	22 227	5,47	46 131	2 645	17,44
22	1959: Totalt.....	—	5,37	500 480	29 443	17,00

Beställningstrafiken med lastbil under 1959

For-hire Lorry Transport

Antalet av de bilar, som redovisas i biltrafiknämndens driftstatistik, hade från november 1958 till november 1959 stigit med 3,1 % till 22 227. Fördelningen på bärighetsklasser fortsatte att förändras i riktning mot ökning av klassen om högst 2 ton, minskning av klassen 2—4,5 ton samt ökning av klasserna 4,5—6 och över 6 ton. I november 1959 räknade de fyra klasserna 1 134 respektive 5 404, 10 124 och 5 565 bilar. Medelbärigheten totalt var 5,47 ton.

Liksom för år 1958 har statistiken för 1959 sammanställts till rikssiffror endast för februari, maj, augusti och november. De i tab. A angivna årssummorna har erhållits genom uppräkning av talen för de nämnda månaderna, dock med undantag för bilantalet och sysselsättningstiden, vilka direktsummerats.

Differensen mellan de sistnämnda uppgifterna och de för kontroll på grundval av fyra månader kalkylerade uppgick i fråga om bilantalet till 0,023 % och i fråga om timantalet till 3,339 %. Det kan konstateras, att sysselsättningen var exceptionellt hög under maj och juni. Det torde därför vara riktigt att, liksom föregående år, korrigera övriga summatal, denna gång genom multiplikation med 1,03339.

För relativtalens del uppstår härigenom ingen förändring utom beträffande frakten per bil.

Totala antalet timmar i tjänst utgjorde

Transport by lorries (trucks) for hire

Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul. distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	1 426	9 536	5 963	38	22	1 215	9 406	61
2	1 586	10 580	6 362	38	22	1 357	10 651	63
3	1 714	10 465	6 247	37	20	1 363	10 997	66
4	1 808	11 256	6 961	38	23	1 376	11 563	63
5	1 784	12 903	6 830	35	31	1 346	12 001	61
6	1 778	13 034	6 335	33	34	1 278	12 938	67
7	1 999	13 965	6 770	33	35	1 351	14 283	69
8	1 988	14 369	6 366	31	38	1 323	14 594	70
9	2 167	15 494	7 105	31	39	1 399	17 715	78
10	2 463	16 361	7 897	33	39	1 449	21 327	88
11	2 676	16 846	7 954	32	39	1 419	22 570	91
12	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
13	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
14	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
15	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
16	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
17	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
18	2 988	19 321	9 312	33	59	1 380	31 895	111
19	3 609	19 848	9 850	33	51	1 398	33 720	114
20	3 787	21 488	10 908	34	53	1 522	37 300	115
21	4 140	22 421	10 617	32	52	1 545	38 680	117
22	44 051	254 895	125 086	33	54	17 945	432 970	114

47,4 milj., alltså en ökning med 5,8 %. Eftersom timantalet stigit mera än bilantalet, steg också antalet timmar per bil och månad från 174 till 179, ett av de högsta årsmedeltal som redovisats sedan statistikens början 1943.

I frakt inkördes totalt cirka 933 milj. kronor, vilket även det är en ökning, nämligen med 13 %. Delvis sammanhänger ökningen med ökad medelbärighet och ökad utnyttjning. Multipliceras nämligen antalet timmar med medelbärigheten, blir produkten för år 1959 cirka 10 % högre än för 1958. Till en del härrör emellertid fraktökningen av att tarifferna under senare halvåret höjdes med procenttal, som varierade från 4 till 10 för skilda avgiftstyper men torde ha hållit sig i vägt medeltal nära de 7 %, varmed timtariffen höjdes. De 3 % ökning av inkörd frakt, som icke nyss förklarats, motsvarar mycket nära en allmän höjning med 7 % under senare halvåret. Förhållandet tyder på att åkarna funnit behövligt och möjligt att omedelbart uttaga den medgivna höjningen av maximitaxan.

Beträffande sysselsättningen månad från månad erbjuder en jämförelse mellan procenttalen utnyttjad ordinarie arbetstid en god måttstock. Talen för åren 1958 och 1959 var följande.

	Jan.	Febr.	Mars	April	Maj	Juni
1958	81,3	83,3	84,5	83,9	90,5	96,5
1959	85,9	84,9	91,4	90,0	96,9	100,0

	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.
1958	74,5	86,9	93,3	90,6	94,3	84,8
1959	75,9	88,3	92,3	93,7	94,3	89,1

Beställningstrafik med lastautomobil (forts.)

Transport by lorries (trucks) for hire (cont.)

	Körning enligt kilometertaxa *Kilometre rate*					Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm [1] *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm [1] *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm [1] *Load factor* %		
1	31 045	30	50 673	18	61	173	1 296
2	34 389	31	55 116	19	62	180	1 376
3	34 182	32	55 148	20	62	185	1 437
4	41 027	28	64 354	18	63	178	1 390
5	55 937	22	76 521	15	71	173	1 400
6	60 814	21	79 150	16	75	166	1 521
7	69 060	21	87 152	16	77	167	1 597
8	75 567	19	117 165	12	64	171	1 671
9	85 238	21	131 205	14	65	179	2 009
10	94 819	22	147 336	14	64	177	2 331
11	104 511	22	161 995	14	65	173	2 450
12	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
13	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
14	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
15	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
16	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
17	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
18	174 685	18	281 947	11	62	163	3 097
19	184 206	18	290 453	12	63	172	3 361
20	201 485	19	327 665	11	62	182	3 662
21	215 836	18	344 995	11	63	189	3 816
22	2 371 096	18	3 813 579	11	62	2 158	42 505

[1] Före 1950 beräknades antalet bärighetstonkm enligt en uppskattningsmetod. Siffrorna blev genomgående för låga, särskilt under de senare åren.

Talen var sålunda högre än år 1958 alla månader utom november, och sysselsättningen denna månad var, såsom anfördes i föregående årsredogörelse, exceptionellt hög även 1958.

De mera detaljerade uppgifterna beträffande kilometertaxetrafiken ger anledning till följande reflexioner.

Frakten per körd km steg från 108 till 114 öre. För de fyra grundmånaderna var stigningen ganska jämn; denna frakt har sålunda icke i lika hög grad som frakten per timme påverkats av taxehöjningen. Ännu mera betydelsefullt är att frakten per tonkm fallit från 19,0 till 18,3 öre trots att medeltransportlängden något fallit liksom procenttalet utnyttjade bärighetstonkm. Förklaringen ligger i ökat antal km per timme i tjänst — nu 21,2 — och ökad medellastvikt vid körning med last — nu 9,3 i stället för 8,5 ton.

Mätt i godstonkm hade transporterna stigit från 2 092 milj. till 2 371 milj., och 44,1 milj. ton gods hade transporterats i stället för 38,4.

I de här angivna talen ingår även fjärrtrafiken. Denna redovisas dock särskilt i form av uppgifter om bilar, som enligt lastbilcentralernas bedömande huvudsakligen används i transporter över 100 km. Fjärrtrafiken jämföres med övrig trafik i tab. B.

Från genomsnittligt 1 227 under år 1958 växte antalet fjärrbilar till genomsnittet 1 277 för år 1959, och medelbä-

Tab. B. Jämförelse mellan fjärrtrafik och övrig kilometertaxetrafik 1959

Long-distance transport compared with other kilometre rate transport

F = fjärrtrafikbilar *Long-distance lorries.* Ö = övriga bilar *Other lorries.*

Månad *Month*	Antal bilar *Number of lorries*	Godsvikt *Goods carried* 1000 ton		Miljoner *Million* km		Tomkörning *Empty haulage* %		Medeltransportlängd *Mean hauling distance* km		1000 tonkm per timme ordinarie arbetstid *per regular working hour*		Frakt *Freight* per tonkilometer öre	
	F	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö	F	Ö
Februari	1 245	266	2 722	5,9	22,0	10,2	39,2	274	37,4	379	531	12,5	22,4
Maj	1 266	279	3 330	5,8	23,2	10,3	39,6	267	33,0	419	675	12,5	22,3
Augusti	1 317	316	3 471	6,4	25,2	10,9	40,1	262	34,2	402	576	12,4	22,8
November	1 281	345	3 795	7,1	25,3	9,2	39,2	254	33,8	437	366	12,9	21,3
Månadsmedeltal *Average*	1 277	305	3 365	6,4	24,6	9,9	39,5	263	34,9	401	588	12,6	22,2

righeten steg från 7,94 till 8,66 ton. Eftersom dessa bilar helt övervägande köres med tillkopplad släpvagn, kunde en genomsnittlig godsvikt av 12,5 ton medföras vid körning med last. Detta var 0,8 ton mer än år 1958.

Fjärrbilarna transporterade 3,7 milj. ton gods och presterade 960 milj. tonkm gentemot 3,2 milj. ton och 847 milj. tonkm. Medeltransportlängden var i huvudsak oförändrad, nu 263 km, och tomkörningen så ringa som 9,9 %. Man lägger vid jämförelse med övrig trafik märke till den låga frakten per tonkm, 12,6 öre mot övrigas 22,2.

Totalt inkördes i fjärrtrafik 121 milj. kronor frakt, en ökning gentemot år 1958 med 14 %.

Sysselsättningen, som redan 1958 var så hög som 228 timmar per bil och månad, hade för 1959 stigit till 232 timmar. De stora fjärrbilarna utnyttjas synbarligt intensivare.

Viktor Tryselius

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Januari 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *January 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	14	3	17	36	12	48	221	121	342	271	136	407
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	11	1	12	45	3	48	270	139	409	326	143	469
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	1	—	1	4	2	6	4	14	18	9	16	25
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	—	1	—	1	1	—	—	—	1	1	2
Mopedist[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	1	1	2	1	4	5	8	51	59	10	56	66
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	—	—	—	3	3	3	8	11	3	11	14
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	3	3	6	6	7	13	19	57	76	28	67	95
Fotgängare *Pedestrians* ..	9	8	17	15	40	55	44	119	163	68	167	235
Övriga *Others*	9	2	11	10	1	11	15	18	33	34	21	55
Summa *Total*	49	18	67	117	73	190	584	527	1 111	750	618	1 368

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	6	31	39
7—10 »	4	8	30	42
11—14 »	4	9	34	47
15—17 »	3	18	82	103
18—29 »	8	44	292	344
30—44 »	11	36	202	249
45—59 »	13	23	164	200
60—69 »	7	12	55	74
> 69 »	15	14	41	70
Okänd ålder .. *Age not stated*	—	20	180	200
Samtliga *Total*	67	190	1 111	1 368
Därav *Of which*				
män..... *males*	47	115	724	886
kvinnor .... *females*	20	65	300	385
okänt kön .. *sex not stated*	—	10	87	97

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 263	4 318	6 581
Lastbil ..... *Lorry*	570	791	1 361
Buss ..... *Bus*	74	178	252
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	15	27	42
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	17	82	99
Annan lätt mc..... *Other light mc*	4	20	24
Spårvagn ..... *Tram*	—	62	62
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	11	11	22
Cykel ..... *Cycle*	35	76	111
Annat fordon ..... *Other vehicle*	99	465	564
Fotgängare ..... *Pedestrian*	71	172	243
Andra trafikelement *Other traffic elements*	125	12	137
Summa *Total*	3 284	6 214	9 498

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Januari 1960

Road accidents: Number of accidents, by type — *January 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	3 417	13	367	488	596	2 333
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 844	12	350	464	560	1 820
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	868	8	156	179	372	317
» korsande » *crossing*	1 179	1	125	87	77	1 015
» samma » *same*	424	1	39	100	58	266
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	—	—	1	1
» annan » *other*	371	2	30	98	52	221
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	573	1	17	24	36	513
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 404	34	500	401	490	513
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	167	8	126	36	22	109
med fotgängare *with pedestrian*	217	16	195	30	38	149
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 020	10	179	335	430	255
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	219	15	66	26	59	134
Olycka av annan art *Other kind of accident*	32	—	10	3	9	20
Summa *Total*	5 072	62	943	918	1 154	3 000
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	1 040	17	190	199	383	458
Mellersta » *Middle* »	3 062	27	546	432	545	2 085
Södra » *South* »	970	18	207	287	226	457

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Januari 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	6	23	92	122	1	9	39	49
Uppsala »	—	4	13	55	72	—	6	17	23
Södermanlands »	1	1	16	50	68	1	1	21	23
Östergötlands »	3	6	13	63	85	4	7	23	34
Jönköpings »	1	1	13	59	74	1	1	22	24
Kronobergs »	—	3	15	34	52	—	3	25	28
Kalmar »	2	3	23	56	84	2	5	47	54
Gotlands »	—	—	1	12	13	—	—	1	1
Blekinge »	1	—	12	43	56	1	1	21	23
Kristianstads »	5	7	13	80	105	5	9	25	39
Malmöhus »	4	8	31	111	154	4	9	59	72
Hallands »	2	2	15	31	50	2	3	27	32
Göteb. o. Bohus »	2	3	17	30	52	2	7	29	38
Älvsborgs »	1	5	11	62	79	1	6	19	26
Skaraborgs »	2	4	18	63	87	2	5	32	39
Värmlands »	3	3	15	66	87	4	4	19	27
Örebro »	2	2	11	38	53	2	5	15	22
Västmanlands »	—	2	8	44	54	—	2	13	15
Kopparbergs »	1	2	16	72	91	1	6	24	31
Gävleborgs »	2	8	20	60	90	3	12	26	41
Västernorrlands »	4	1	18	75	98	6	1	22	29
Jämtlands »	—	1	7	50	58	—	1	9	10
Västerbottens »	3	4	14	84	105	3	5	25	33
Norrbottens »	4	5	18	69	96	4	9	24	37
Summa *Total*	44	81	361	1 399	1 885	49	117	584	750

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *January 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	2	6	76	666	750	2	6	102	110
Stockholms län	1	3	31	140	175	1	3	36	40
Uppsala »	—	—	7	94	101	—	—	7	7
Södermanlands »	—	1	9	80	90	—	1	9	10
Östergötlands »	2	4	18	100	124	2	4	20	26
därav Norrköpings stad	—	1	6	42	49	—	1	8	9
Jönköpings län	—	2	9	76	87	—	2	12	14
Kronobergs »	—	2	6	16	24	—	2	6	8
Kalmar »	1	3	13	38	55	1	3	17	21
Gotlands »	—	1	4	13	18	—	1	5	6
Blekinge »	—	1	2	40	43	—	1	2	3
Kristianstads »	—	—	12	49	61	—	—	12	12
Malmöhus »	3	4	45	236	288	3	4	48	55
därav Malmö stad	1	3	22	118	144	1	3	24	28
Hallands län	—	1	6	36	43	—	1	6	7
Göteb. o. Bohus »	3	9	58	278	348	3	10	68	81
därav Göteborgs stad ..	2	6	55	251	314	2	7	64	73
Älvsborgs län	1	5	18	68	92	1	5	22	28
Skaraborgs »	—	2	8	62	72	—	2	8	10
Värmlands »	2	4	14	69	89	2	5	17	24
Örebro »	—	4	21	68	93	—	4	29	33
Västmanlands »	—	4	12	116	132	—	4	13	17
Kopparbergs »	—	2	12	54	68	—	2	17	19
Gävleborgs »	1	4	15	116	136	1	5	19	25
Västernorrlands »	1	3	4	69	77	1	3	8	12
Jämtlands »	—	—	3	41	44	—	—	4	4
Västerbottens »	—	2	9	34	45	—	2	14	16
Norrbottens »	1	3	19	109	132	1	3	26	30
Summa *Total*	18	70	431	2 668	3 187	18	73	527	618
Hela riket *Sweden*	62	151	792	4 067	5 072	67	190	1 111	1 368

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över 5 000 kr *Over*	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Febr.	115	8	738	281	496	85	1 600	348	127	47
Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005.5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667.6	3 054,2	13 574.9	19 855,4	39 152,1	12 453.5	2 827.6	1 535.9	1957
2 901.0	3 192.5	15 421,0	22 626.1	44 140.6	12 183.0	3 211.0	1 436.8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
184,8	208,5	1 100,3	1 084,4	2 578,0	518,8	211,7	99,2	1958 Febr.
207,9	235,9	1 183,0	2 539,6	4 166,4	1 813,7	231,1	87,7	Mars
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121.0	April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302.1	315.2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220.2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218.9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.

Dödlighets- och livslängdstabeller för år 1958

Life Tables

Inom statistiska centralbyrån har dödlighets- och livslängdstabeller nu utarbetats för år 1958. Det är andra gången som centralbyrån framlagt sådana tabeller för ett enstaka år. De viktigaste delarna av 1958 års tabeller, nämligen uppgifter om observerade dödsrisker, kvarlevande av 100 000 levande födda och återstående medellivslängden, återfinns i tabellen på sid. 201—202. Med undantag av sannolika återstående livslängden, vilken nu endast beräknats för nyfödda, finns i manuskript hos centralbyrån övriga uppgifter som brukar ingå i fullständiga dödlighets- och livslängdstabeller, nämligen om medelfolkmängd, döda, »efter födelsedagen döda», successivt avlidna, genomlevda år och år att genomleva (de tre sistnämnda uppgifterna beräknade på 100 000 levande födda).

Centralbyråns metod för beräkningarna har varit densamma som för 1957 års tabeller och framgår av textkommentaren till dessa, vilken finns publicerad i *Statistisk Tidskrift nr 10, 1959.*

Av tabellen framgår bl. a., att återstående medellivslängden vid födelsen för män är 71,38 och för kvinnor 74,63 år. För år 1957 var motsvarande tal 70,82 resp. 74,29 år. Den s. k. sannolika återstående livslängden vid födelsen, d. v. s. den tid, som förflyter innan hälften av de födda avlidit, har för männen ökats från 75,08 för år 1957 till 75,52 år och för kvinnorna från 77,77 år till 78,24.

En jämförelse mellan dödlighets- och livslängdstabellerna för åren 1958 och 1957 visar, att dödsriskerna för både män och kvinnor i flertalet åldrar minskat. Den procentuella förändringen av dödsriskerna jämfört med femårsperioden 1951—1955 och förändringen i återstående medellivslängden jämfört med år 1957 i vissa åldrar framgår av tablån i vidstående spalt.

Dödsrisker beräknade för enstaka år inrymmer större variationer uppåt och nedåt som följd av tillfälliga variationer i antalet döda än dödsrisker beräknade för perioder av flera år. För att i någon

Ålders-år	Dödsrisker 1958 i % av motsvarande för perioden 1951—55		Ökning av återstående medellivslängden (år) från år 1957 till 1958	
	M	Kv	M	Kv
0	89,9	90,8	+ 0,56	+ 0,34
1	74,6	94,2	+ 0,67	+ 0,36
2	79,4	61,2	+ 0,65	+ 0,39
5	100,0	93,0	+ 0,64	+ 0,37
10	90,0	67,7	+ 0,61	+ 0,36
15	79,7	76,7	+ 0,58	+ 0,36
20	68,5	56,9	+ 0,59	+ 0,36
25	75,6	76,8	+ 0,57	+ 0,33
30	85,2	57,9	+ 0,54	+ 0,33
35	74,0	80,8	+ 0,49	+ 0,31
40	79,7	84,9	+ 0,50	+ 0,33
45	76,5	78,8	+ 0,47	+ 0,34
50	96,1	89,5	+ 0,42	+ 0,36
55	85,3	86,0	+ 0,34	+ 0,37
60	99,2	85,1	+ 0,29	+ 0,34
65	96,2	83,9	+ 0,21	+ 0,29
70	101,0	92.9	+ 0,20	+ 0,26
75	99,1	92,9	+ 0,21	+ 0,19
80	94,8	100,5	+ 0,15	+ 0,14
85	91,2	96,3	+ 0,13	+ 0,17
90	99,0	100,9	− 0,11	+ 0,08

mån erhålla stabilare underlag för bedömningen av dödsriskernas förändringar har i tablån jämförelsen gjorts med siffrorna för perioden 1951—55. Denna jämförelse visar fortsatt nedgång av dödsriskerna. Minskningen är störst för 20-åringarna, både män och kvinnor.

Förändringarna i dödsriskerna har medfört, att återstående medellivslängden ökat. Tillfälliga variationer har här inte lika stort inflytande som på dödsriskerna. För det i tablån använda jämförelseåret 1957 bör dock framhållas, att under detta år konstaterades en stor ökning av antalet dödsfall, bl. a. i influensa och lunginflammation, vilket bidrog till nedgång av återstående medellivslängden jämfört med 1956. Denna nedgång medför att differenserna mellan åren 1957 och 1958 blivit större än vad som annars skulle varit att vänta. För nyfödda barn har medellivslängden sedan 1957 sålunda ökat med drygt ett halvt år för gossarna, medan för flickorna ökningen stannar vid ett tredjedels år. Både männens och kvinnornas tal i åldersklasserna under 90 år visar genomgående ökning. I åldersklasserna under 55 år är förbättringen genomgående större för männen än för kvinnorna.

S. Lbg

Dödlighets- och livslängdstabell för år 1958
Life tables

Åldersår *Age*	Observerade dödsrisker, ‰ *Mortality rates*		Kvarlevande av 100 000 levande födda *Survivors of 100 000 births*		Återstående medellivslängden, år *Mean expectation of life, years*	
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0	20,12	15,58	100 000	100 000	71,38	74,63
1	1,32	1,46	97 988	98 442	71,84	74,81
2	1,00	0,60	97 858	98 298	70,94	73,92
3	0,93	0,75	97 760	98 239	70,01	72,96
4	0,84	0,39	97 670	98 166	69,07	72,01
5	0,83	0,40	97 587	98 128	68,13	71,04
6	0,76	0,30	97 507	98 089	67.19	70,07
7	0,40	0,26	97 433	98 059	66,24	69,09
8	0,34	0,27	97 394	98 033	65,26	68,11
9	0,45	0,37	97 361	98 007	64,29	67,13
10	0,45	0,21	97 317	97 971	63,31	66,15
11	0,37	0,34	97 273	97 950	62,34	65,17
12	0,45	0,41	97 238	97 917	61,37	64,19
13	0,36	0,24	97 194	97 877	60,39	63,21
14	0,42	0,39	97 159	97 854	59,41	62,23
15	0,59	0,33	97 118	97 815	58,44	61,25
16	1,03	0,59	97 061	97 783	57,47	60,27
17	1,09	0,38	96 961	97 726	56,53	59,31
18	0,91	0,45	96 856	97 688	55,59	58,33
19	1,40	0,41	96 768	97 645	54,64	57,36
20	0,89	0,33	96 632	97 605	53,72	56,38
21	1,13	0,50	96 546	97 573	52,77	55,40
22	1,04	0,39	96 437	97 524	51,83	54,43
23	1,06	0,47	96 336	97 486	50,88	53,45
24	1,12	0,38	96 234	97 440	49,93	52,47
25	0,96	0,53	96 127	97 404	48,99	51,49
26	1,22	0,67	96 035	97 352	48,03	50,52
27	1,04	0,57	95 918	97 286	47,09	49,55
28	1,10	0,61	95 818	97 231	46,14	48,58
29	1,25	0,62	95 712	97 171	45,19	47,61
30	1,27	0,55	95 592	97 111	44,25	46,64
31	1,42	0,67	95 471	97 057	43,30	45.66
32	1,04	0,95	95 335	96 992	42,36	44,69
33	1,35	0,85	95 236	96 900	41,41	43,74
34	1,55	0,88	95 107	96 818	40,46	42,77
35	1,31	1,05	94 960	96 733	39,52	41,81
36	1,91	1,09	94 836	96 631	38,58	40,85
37	1,56	1,27	94 655	96 525	37,65	39,90
38	1,89	1,69	94 507	96 402	36,71	38,95
39	2,31	1,35	94 328	96 239	35,78	38,01
40	1,77	1,63	94 111	96 109	34,86	37,06
41	2,27	1,93	93 944	95 953	33,92	36,12
42	2,51	1,80	93 731	95 768	32,99	35,19
43	2,75	2,04	93 495	95 595	32,08	34,26
44	2,94	2,34	93 238	95 400	31,16	33,32
45	2,89	2,27	92 964	95 177	30,25	32,40
46	3,27	3,02	92 695	94 961	29,34	31,47
47	3,33	2,85	92 392	94 674	28,43	30,57

Dödlighets- och livslängdstabell för år 1958 (forts.)
Life tables (cont.)

Åldersår	Observerade dödsrisker, ‰		Kvarlevande av 100 000 levande födda		Återstående medellivslängden, år	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
48	4,49	3,48	92 084	94 404	27,53	29,65
49	4,56	3,74	91 671	94 075	26,65	28,76
50	5,38	3,99	91 252	93 723	25,77	27,86
51	5,58	4,45	90 762	93 349	24,91	26,97
52	6,54	4,88	90 255	92 934	24,04	26,09
53	6,94	5,10	89 664	92 480	23,20	25,22
54	7,19	4,71	89 043	92 009	22,36	24,34
55	8,23	5,88	88 403	91 575	21,51	23,46
56	9,38	6,99	87 675	91 037	20,69	22,59
57	11,76	6,88	86 853	90 401	19,88	21,75
58	11,17	7,86	85 832	89 779	19,11	20,89
59	12,44	9,10	84 873	89 073	18,32	20,06
60	15,47	9,56	83 818	88 263	17,55	19,23
61	16,11	11,61	82 521	87 419	16,81	18,42
62	17,18	11,62	81 192	86 404	16,08	17,63
63	20,05	13,21	79 797	85 400	15,35	16,83
64	21,29	15,06	78 197	84 272	14,66	16,05
65	23,07	15,73	76 532	83 002	13,96	15,28
66	26,71	18,01	74 767	81 697	13,28	14,52
67	29,33	21,85	72 770	80 225	12,63	13,78
68	31,99	25,45	70 635	78 472	12,00	13,07
69	36,63	25,53	68 376	76 475	11,38	12,40
70	40,26	30,83	65 871	74 523	10,79	11,71
71	41,20	32,29	63 219	72 226	10,23	11,07
72	48,05	35,81	60 615	69 894	9,64	10,42
73	50,16	42,98	57 702	67 391	9,10	9,79
74	56,45	49,37	54 808	64 495	8,56	9,21
75	63,87	52,56	51 714	61 311	8,04	8,66
76	69,83	59,19	48 411	58 088	7,56	8,11
77	77,56	68,50	45 031	54 650	7,09	7,59
78	84,23	75,55	41 538	50 906	6,64	7,11
79	90,89	82,62	38 039	47 060	6,20	6,65
80	102,18	99,73	34 582	43 172	5,77	6,21
81	116,31	100,54	31 048	38 867	5,37	5,84
82	134,50	116,59	27 437	34 959	5,02	5,44
83	132,41	123,99	23 747	30 883	4,72	5,09
84	148,44	140,51	20 602	27 054	4,36	4,74
85	159,33	151,06	17 544	23 253	4,04	4,43
86	187,79	168,42	14 749	19 740	3,71	4,13
87	216,23	179,29	11 979	16 415	3,45	3,87
88	219,85	200,06	9 389	13 472	3,26	3,61
89	223,60	204,50	7 325	10 777	3,04	3,38
90	257,93	235,40	5 687	8 573	2,77	3,12
91	291,36	236,46	4 220	6 555	2,56	2,93
92	286,12	268,82	2 991	5 005	2,40	2,68
93	338,71	282,32	2 135	3 660	2,16	2,49
94	352,24	321,23	1 412	2 626	2,01	2,27

THE ISSUE IN BRIEF

The Social Survey

By G. Jacobsson

Last year the leader of the Survey Research Centre of the Central Bureau of Statistics visited his sister agency in Great Britain. In the article he presents the latter for Swedish readers. His main points are the following:

Organization
Task of the Director
The administrative section and the finances of the institute
The research workers
Sampling
The field section and the interviewer staff
Other branches
Projects carried out

In the first paragraph he gives for each section the number of persons engaged and their qualifications and tasks. The last paragraph contains the titles and the sponsors of some fifteen projects.

Pilot Crop-Cutting Survey. VIII

By T. Söderlind

During 1959 the Central Bureau of Statistics has continued and further expanded the pilot surveys for harvest estimates according to objective methods that were begun in 1952. As in the previous year, these surveys have covered 7 types of crops — winter wheat, winter rye, spring wheat, barley, oats, potatoes and tame hay. The surveys have been extended so as to cover nearly 9 000 farming units as against nearly 6 000 in the previous year. This great expansion is based upon the recommendations of a Government Committee on measures against harvest damage. The committee suggested that for this reason the country should be divided in a great number of areas, and thought about 30 plot farms per area would suffice to provide an estimate for each one. The 1959 surveys were planned with this in mind. It was thus thought of importance to carry out the harvest estimates to this extent in certain parts of the country. In this way it would be possible to obtain information on the accuracy of the estimates and to gain experience of the practical problems connected with harvest estimates of this size.

The sample, as was previously the case, has taken the form of stratified multistage sampling. All the county agricultural committee districts were divided into a number of strata covering approximately 800 farming units. There were 388 strata in the whole country. In 16 county agricultural committee areas, the sample (the number of farming units on which test cutting was to take place) was extended to about 30 farming units in each stratum, while in the other areas 6 or 8 farming units were selected in each stratum. In strata in which the sample was thus extended, the farming units formed the primary sampling unit, while, in the other strata, 2 parishes (in Northern Sweden, 5 villages) were first chosen and then a selection was made of 3 of 4 farming units in each of them. On each selected farming unit, a field of the crops in question has been chosen, 2 plots 1 sq. m. in area then being harvested on it. The potato plots covered about 2 metres of a furrow. The samples of parishes, farming units and fields have been drawn at random with probability proportional to their area. When the plots were laid out on the field, a choice was made at random of 2 co-ordinates in a parallelogram, which included or coincided with the field.

The field work has been carried out by the county agricultural committees. As was the case in previous years, the field work was divided into four different stages.

1) The placing of the plots. At visits during the spring to the farming units selected, the fields were chosen and the position of the plots was decided on and marked.

2) Test cutting. When information had been received from a farmer on his forthcoming harvest, the plots were cut. In the case of the cereal crops, the harvest from each plot was put in an open-meshed sack and hung up to dry in a suitable place. The yield of the potatoes was determined by weighing them immediately after they had been lifted. In the case of tame hay, the weight of the green mass cut from the two plots was determined. A sample was then taken and this was dried and weighed once again. The relationship obtained in this way between the weight of the sample before and after it was dried (the hay percentage) was used to estimate the hay yield. The water content for a sub-sample of the dried hay sample was also determined. It was then possible to convert the figures into common water content.

3) Threshing. After the grain samples had been dried, they were threshed and weighed for each plot. A sample was then selected for each field for the determination of the water content.

4) The potato »after-harvest». When the potato samples were lifted, the biological yield of the plots was obtained. In order to be able to form an estimate of the harvest gathered by the farmers, examinations had to be made to see how much of the biological yield was left in the ground. On every third or fourth farming unit selected, three plots 1 sq. m. in area were placed on the harvested potato field and the amount of potatoes left on them was determined.

Special surveys. The corn harvest estimated by test cutting is practically the equivalent of the biological harvest. A reduction must be made in order to form an estimate of the harvest gathered in. Special surveys have therefore been made in order to determine the difference, the »waste», between the biological harvest and the harvest carried. In each stratum such surveys were made on 2 farms (in Northern Sweden 5). Moreover, for about half the country, in one stratum per county all sample farms were surveyed. For those farms the yield per hectare carried by the farmer on the field was stated. The size of the waste has been obtained by means of comparisons. In the case of hay, to obtain an estimate of the harvest gathered in, certain corrections had also to be made. As the method of drying, the height of the stubble and the date of harvesting were not the same as in the harvest by the farmer, there has been an element of uncertainty, in addition to the standard error, about the estimates for tame hay. It has been established in surveys made in 1959 that a slight overestimation has been made amounting to an average of nearly 8 % in 13 investigated areas. Furthermore, in the case of hay, special surveys have been made on the size of the regrowth and how it has been utilized.

Estimation. As in previous years, the yield per hectare has been obtained by ratio estimates, giving the ratio between the estimated total yield and area. For each stratum an estimate has been made of the total standard error in the hectare yield, the calculations being based on the variance between the primary sampling units in the stratum.

Results. It proved possible to carry out the field work satisfactorily in spite of the large coverage of the survey in certain areas. The field work has been carried out in different ways. When a great number of persons were employed, the risk of wastage proved smaller. When a person carrying out the test cutting has been responsible for a great number of farming units, it has been difficult for him to find time for his work in certain cases. Plots were placed on 8 564 of the 8 938 selected farming units and 33 488 fields. The plots were cut on 32 845 fields, the wastage being 1,9 %.

The following table shows the estimat-

Estimated harvest per hectare for the whole country in 1959

Crop	According to the plot method				According to ocular inspection, kg
	Biological yield, kg	Relative standard error %	Yield further reduced for waste, by %	Yield further reduced for waste, kg	
Winter wheat	3 830	0,6	7	3 560	3 010
Winter rye	2 690	1,2	8	2 470	2 210
Spring wheat	2 610	1,0	8	2 400	2 010
Barley	2 470	1,1	9	2 250	2 100
Oats	1 940	0,8	10	1 750	1 470
Potatoes					
Total harvest	19 660	1,2	[1]	18 210	11 880
Reduced for small and damaged potatoes	17 030	1,5	[1]	16 230	
Reduced för small and damaged potatoes and mechanical damage	16 030	1,5	[1]	15 230	
Tame hay	4 050	0,6	[2]	3 890	3 140

[1] Reduced by yield left in ground. — [2] Converted to 16,5 % of water content.

ed biological yield per hectare for the whole country with its relative standard error and after reduction for waste. For purposes of comparison, the table also indicates the hectare yield according to the official ocular estimates as set out in the harvest reports of January 1960. As was formerly the case, the harvest according to objective estimates is higher for all crops. The difference is greatest for potatoes and smallest for barley.

Plans for a continuation of the surveys in 1960. Plans have been drawn up for a continuation and further extension of the objective harvest estimates during 1960. The continued expansion of the field-work apparatus and a further development and improvement in the technique and methods used in the objective harvest estimates have been considered desirable in view of their importance for measures against harvest damage. It has thus been planned that the 1960 surveys are to cover about 12 000 farming units. Furthermore, special surveys are to be carried out on an increased scale in order to determine waste, etc.

Input-Output Analysis

By I. Ståhl

The author starts with a brief summary of the elementary theory of input-output analysis and then presents some documentation. In the fifties two surveys were made in Sweden. First, there is the thesis of Dr. Roland Artle, »Studies in the structure of the Stockholm economy», with a table and a model for Greater Stockholm in 1950. The other one is planned to appear in about a year; it is a team work covering all Sweden for 1957 and enjoying a grant from the Ford Foundation.

Mr. Artle's paper then is described. It is the first scientific input-output study made in Sweden. Of special interest is the fact that for a regional study he uses methods hitherto restricted to national economies. The study above all points at the interdependence inherent in a large city economy. This causes Mr. Artle to reject the so called base theory. However, for regional prognoses it would be unwise to use input-output methods, before a number of problems have been investigated — i. a., the stability of import coefficients.

The thesis also contains two empirical localization studies where different models are tried.

For-hire Lorry Transport in 1959

The steady increase of the number of for-hire lorries continued in 1959, so that in November there were 22 227 lorries with a mean loading capacity which had in a year increased from 5,12 to 5,37 tons. At the same time the structural development had continued in the direction of increase in the smallest and biggest classes, while the capacity class of 2,1 to 4,5 tons decreased.

The annual total sums, with the exception of the number of lorries and

hours in service, have been estimated by the use of the quotients given in the report for 1957; due to comparison between actual and computed hours in service, they have, however, also been multiplied by a correction factor of 1,03339. The relative values were not affected by this procedure, except freight per vehicle.

Hours in service had increased by 5,8 % and amounted to 47,4 million, which involved 179 hours per vehicle and month, one of the highest annual means observed.

Total freight had increased by 13 % to 933 million kronor. In part this was due to increased capacity and increased utilization, but about 3 of the 13 % were the result of a raise in tariffs by about 7 % during the latter half of the year.

Each month except November represented a higher percentage of regular working hours utilized than in 1958.

In kilometre rate transport the freight per km rose, but in spite of somewhat decreased mean hauling distance and load factor the freight per tonkm fell from 19,0 to 18,3 öre. The reason must have been longer distance travelled per hour in service 21,2 kms — and higher mean weight of load — 9,3 tons.

Long-distance transport — more than 100 kms — is included in the figures given, but is also shown separately. The average number of lorries employed in this activity was 1277, with a capacity of 8,66 tons. By means of using trailers they were able to take a mean load of 12,5 tons. They hauled 3,7 million tons of goods over a mean distance of 263 kms, and earned 121 million kronor freight.

V. T.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek
under tiden juli 1959—januari 1960

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, July, 1959—January, 1960

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Bibliography on demand analysis and projections. Rome 1959. 167 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Bibliography on land tenure. Roma 1955. 386 s. — Suppl. Roma 1959. 282 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

National grain policies. Roma 1959. 108 s. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Statistics on libraries. Paris 1959. 128 s. (Statistical reports and studies.) (UNESCO.)

Officiella statistiska publikationer

Argentina

Comercio exterior 1951—1954. Buenos Aires 1959. 711 s. (Dirección nacional de estadística y censos.)

Belgiska Kongo

Statistiques des véhicules à moteur au 31. 12. 1958. U.o.o.å. (Direction de la statistique.)

Brittiska Östafrika

African population of Tanganyika territory. Geographical and tribal studies (source: East African population census, 1948). Publ. by the East African statistical department 15th December, 1950. Rev. & reprinted. Nairobi 1953. 89 s.

Report on the analysis of the sample census of African agriculture 1950. Prepared by the East African statistical department. Rev. U.o. 1953. 46 s.

Budapest

Budapest statisztikai zsebkönyve. 1956—59. Budapest 1956—59. (Központi statisztikai hivatal. — Budapest városi igazgatósága.)

Chile

3. censo nacional agrícola ganadero abril 1955. T. 1. Santiago u.å. (Servicio nacional de estadística y censos.)

Costa Rica

Censo agropecuario de 1955. San José 1959. 387 s. (Dirección general de estadística y censos.)

Grekland

Preliminary report on the 1957—58 household survey in the urban areas of Greece. Athens 1959. 19 s. (National statistical service of Greece.)

Indien

Charting manual. New Delhi [1959]. 69 s. (Central statistical organisation.)

Irland

Census of population of Ireland 1956. Population, area and valuation of each district, electoral division and of each larger unit of area. Compiled by Central statistics office. Dublin 1957. 146 s.

Island

Húsnæðisskýrslur 1. desember 1950. Gefið út af Hagstofu Íslands. Reykjavík 1957. 63 s. (Hagskýrslur Íslands. 2: 15.)

Israel

Bank of Israel. Annual report. 1958. Jerusalem 1959.

Italien

Caratteristiche demografiche ed economiche dei grandi comuni. Vol. 1—3. Roma 1959. (9. censimento generale della popolazione & 3. censimento generale dell'industria e del commercio 4—5 novembre 1951.) (Istituto centrale di statistica.)

Metodi e norme. Ser. A.: N. 1—3, ser. B.: N. 2—4. Roma 1957—58. (Istituto centrale di statistica.)

Note e relazioni. No 1—7. Roma 1958—59. (Istituto centrale di statistica.)

Norge

Produktivitetsutviklingen i industrien 1949—1955. [Utg. av] Statistisk sentralbyrå. Oslo 1959. 192 s. (Norges offisielle statistikk. R. 11: 326.)

Polen

Polska w liczbach 1944—1958. Warszawa 1959. 56 s. (Główny urząd statystyczny.)

Portugal

Estatística das pescas maritimas no continente e ilhas adjacentes. 1954—57. Lisboa 1957—58. (Direcção das pescarias.)

Salvador

Diccionario geográfico de la república de El Salvador 1959. San Salvador u. å. 258 s. (Dirección general de estadística y censos.)

Tunisien

Recensement général de la population de la Tunisie du 1er février 1956. Répartition géographique de la population. Tunis u. å. 191 s. (Service des statistiques.)

Tyskland (Förbundsrepubl.)

Polizeiliche Kriminalstatistik. Bundesrepublik Deutschland. Hrsg. vom Bundeskriminalamt. 1954—58. Wiesbaden 1955—59.

USA

Plans for taking the 1960 census. Hearing before the subcommittee on census and government statistics ... eighty-sixth Congress, first session, April 8, 1959. Washington 1959. 40 s.

Use of electronic data-processing equipment. Hearing before the subcommittee on census and government statistics ... eighty-sixth Congress, first session, June 5, 1959. Washington 1959. 142 s.

1956 national housing inventory. Vol. 1—3. Washington 1958—59. (U. S. department of commerce. Bureau of the census.)

Warszawa

Rocznik statystyczny Warszawy. 1956, 1958—59. Warszawa 1957—59. (Prezydium rady narodowej w m. st. Warszawie. Wydział statystyki.)

Österrike

Selbstmordversuche im Gross-Stadtraum. Bearb. im Österreichischen statistischen Zentralamt. Wien 1959. 33 s. (Beiträge zur österreichischen Statistik. H. 42.)

Österreichs Industrie. Bearb. im Österreichischen statistischen Zentralamt. 1954/58. Wien 1959. (Beiträge zur österreichischen Statistik. H. 40.)

Övriga publikationer

Anwendung der Matrizenrechnung auf wirtschaftliche und statistische Probleme. Von A. Adam ... W. Wetzel. Würzburg 1959. 262 s. (Einzelschriften der Deutschen statistischen Gesellschaft. Nr 9.)

Arrow, K. J., & Hoffenberg, M., A time series analysis of interindustry demands. With the assistance of Harry Markowitz and Ronald Shephard. Amsterdam 1959. 292 s. (Contributions to economic analysis. 17.)

The cement industry in Europe. Year 4 (1957)—5 (1958). Paris 1958—59. (Trends in economic sectors.) (Organisation for European economic co-operation.)

The consumer's food-buying habits. Publ. by the European productivity agency of the Organisation for European economic co-operation. Paris 1958. 175 s. (Project. No 169.)

Lehmann, E. L., Testing statistical hypotheses. New York [m. fl.] 1959. 369 s.

Luce, R. D., & Raiffa, H., Games and decisions. Introduction and critical survey. New York [m. fl.] 1957. 509 s.

Market sampling study on iron and steel products. Results of a pilot study carried out in Switzerland. Publ. by the European productivity agency of the Organisation for European economic co-operation. Paris 1958. 116 s. (Project. No 328.)

Nordisk arkivnyt. Udg.: Rigsarkivet, København. Årg. 1 (1956)—. København.

OEEC statistical bulletins. Manpower, population 1900—1958. Paris 1959. 20 s. (Organisation for European economic co-operation.)

Organisation for European economic co-operation. General catalogue of books publ. from 1948 to 1958. Paris u. å. 110 s.

Paige, D., & Bombach, G., A comparison of national output and productivity of the United Kingdom and the United States. Paris 1959. 245 s.

The small family farm, a European problem. Methods for creating economically viable units. Publ. by the European productivity agency of the Organisation for European economic co-operation. Paris 1959. 103 s. (Project. No 199/2.)

Statistiche sul Mezzogiorno d'Italia 1861—1953. Roma 1954. 1095 s. (SVIMEZ. Associazone per lo sviluppo dell'industria nel Mezzogiorno.)

Statistics of exports from the overseas territories of the O. E. E. C. countries and from states or territories for whose international relations member countries are responsible. Paris 1957. (Organisation for European economic co-operation.)

Technometrics. A journal of statistics for the physical, chemical and engineering sciences. Publ. quarterly by the American

society for quality control and the American statistical association. Vol. 1 (1959) —. Princeton.

Terms used in international trade and payments and national accounts. English-French, French-English glossary and definitions. Paris 1958. 146 s. (Organisation for European economic co-operation.)

Timber statistics. 1957—58. Paris 1958—59. (Organisation for European economic co-operation.)

Vocabulario estadístico plurilingüe. Madrid 1959. 189 s. (Instituto nacional de estadística.) Se recension i denna tidskrift 8 (1959): 11, s. 748.

The work of the Organisation for European economic co-operation. A report by the secretary-general. Paris 1959. 114 s.

Bokanmälningar

Book Reviews

Eklund, Gunnar, Studies of selection bias in applied statistics. Uppsala 1959. 144 s. Akad. avh. Uppsala univ. Kr 25: —.

Föreliggande avhandling tar upp den för den tillämpade statistiken synnerligen viktiga frågan hur man skall förfara när ett observationsmaterial på grund av bortfall eller av annan anledning icke kan anses vara representativt för den population varifrån det härrör, eller när det material man förfogar över, även om det skulle vara fullständigt, icke direkt ger svar på den aktuella frågeställningen, utan där dolda faktorer inverkar snedvridande på resultatet. Eklund har fullt självständigt tagit upp denna allmänna problemkrets på basis av mångårig statistisk konsultationsverksamhet, huvudsakligen inom medicin, odontologi och statistiskt betonade samhällsvetenskaper. Problemområdet är vidsträckt och betydelsefullt, men har hittills icke blivit föremål för systematisk genomarbetning.

I de fyra första kapitlen redogör förf. ingående för olika metoder varmed problem av den angivna typen hittills angripits. Framställningen är fylligt belyst med exempel från olika områden, och härvid kommer förf:s erfarenhet som konsulterande statistiker synnerligen väl till sin rätt. Det bör vidare betonas att framställningen vittnar om god förtrogenhet inte bara med den statistiska utan även med facklitteraturen på ett flertal tillämpningsområden; några metoder är ännu inte behandlade i den rent statistiska litteraturen.

Därefter framlägger förf. i femte kapitlet sina nya tillvägagångssätt och metoder för lösning av bortfallsproblemen. Han finner direkta lösningar för det fall då bortfallet bara beror av den ena av de ingående variablerna. När dolda faktorer påverkar resultatet lyckas han få fram en behandlingsmetod som arbetar med vägda medelvärden, och i det fall då den beroende variabeln är kontinuerlig ger han maximi- och minimiestimat.

Sjätte kaptitlet behandlar några hittills använda metoder för att komma tillrätta med den snedvridning som är en följd av en dold faktor. Författarens egna bidrag till hithörande frågor kommer i sjunde kapitlet, varvid metoderna är besläktade med dem han använt i femte kapitlet.

Slutligen tar förf. i åttonde kapitlet upp frågan hur man skall bestämma riktningen hos ett kausalt samband om man inte känner denna *a priori*. Om man förfogar över variabler som är oberoende av residualerna i effekt- och orsaksvariabeln, respektive, kan man få fram den kausala riktningen. Om det å andra sidan är så att den kausala påverkan går i bägge riktningarna, vilket kan vara fallet vid aggregerat material, kan man bedöma styrkan hos komponenterna i denna påverkan.

Förf. arbetar på ett område som länge varit aktuellt inom statistiska institutionen vid Uppsala Universitet, varvid jag särskilt hänvisar dels till mina egna arbeten inom ekonometrin, dels mina översiktsarbeten rörande den tillämpade statistikens problematik[1]. För förf. har det därför varit angeläget att klarlägga avgränsningen av hans problemkrets i förhållande till den övriga forskningsverksamheten vid institutionen, vilket han gjort på ett i allt väsentligt tillfredsställande sätt. Kort uttryckt kan man säga att förf. behandlar statistiska standardsituationer inom området för icke-experimentell orsaksanalys, fundamentala problemställningar som bildar motsvarigheter till vissa av de experimentella standardsituationer som är grundläggande inom den moderna statistiken. Förf. bemästrar utmärkt väl den mångfald av problemstrukturer som därvid uppkommer, både vad gäller översikten över problemen och deras

[1] Se, även för ytterligare litteraturhänvisningar, H. Wold (1956): Causal inference from observational data. A review of ends and means. Journal of the Royal Statistical society, Ser. A, 119 (1956), s. 28—60.

statistiska behandling. Hans grepp vid problembehandlingen är enkla i metodologiskt hänseende, och han ådagalägger stor skarpsinnighet vid deras konsekventa utnyttjande.

Avhandlingen är ganska svårtillgänglig, vilket delvis beror på att Eklund rör sig på ett hittills obearbetat område, men delvis på att framställningen lämnar en hel del övrigt att önska i formellt hänseende. Sålunda är framställningen alltför knapphändig i de verbala resonemangen, och vidare kunde symbolspråket vara klarare och mer systematiskt upplagt. Tämligen många tryckfel och smärre inadvertenser förekommer, men dessa skall elimineras i avhandlingens försäljningsupplaga.

Herman Wold

Kjenn ditt marked. Oppslagsbok for næringslivet. Utg. av Statistisk sentralbyrå. Oslo 1958. 203 s. No. kr 48:50.

Statistisk Sentralbyrå i Oslo utgav i början av år 1958 en publikation med namnet »Kjenn ditt marked» med uppgifter från Norges officiella statistik speciellt anpassade efter näringslivets behov. Publikationen är tänkt som en nyttig handbok vid marknadsanalyser, planläggnings- och organisationsarbete, försäljningskontroll osv. I förordet framhålles att publikationen får betraktas som ett experiment att finna ett lämpligt sätt att publicera officiell statistik på ett för näringslivet så användbart sätt som möjligt. Så vitt det är anmälaren bekant har någon fortsättning ej utkommit.

Bokens disposition är i korthet följande:

1. *Textavsnittet* innehåller tekniska kommentarer till tabellerna i tabellavsnittet och ett synpunktsrikt kapitel om hur tabellmaterialet kan utnyttjas vid marknadsanalyser o. dyl.
2. *Standardkoder för handelsområden och näringsgruppering. Detta avsnitt innehåller* dels en redogörelse för de regionala enheter på vilka statistiken redovisas dels en redogörelse för det i norsk officiell statistik tillämpade näringsgruppsschemat.
3. *Tabellavsnittet* inledes med en »tabellnyckel» från vilken man lätt kan leta sig fram till de data man söker. Själva siffermaterialet inledes med vissa översikter gällande hela riket. Därefter följer statistiska uppgifter för de fem handelsfälten (handelsområdesindelningen — se nedan); för varje handelsområde och för varje handelsdistrikt samt vissa uppgifter för enskilda kommuner. Sammanlagt 60 sidor fyllda med siffror åtgår till denna redovisning. Efter detta kompakta siffermaterial följer speciella översikter för varje handelsområde som med kartor, kommunförteckningar, diagram och vissa viktigare sifferuppgifter ger en helhetsbild av varje handelsområde. För de 45 viktigaste handelsdistrikten följer en speciell tabell med i stort sett samma uppgifter som för handelsområdena. För de största städerna finns också en speciell tabell. Tabellavsnittet avslutas med s. k. rangordningstabeller, där handelsfälten, handelsområdena och handelsdistrikten rangordnats efter åtta huvudkriterier. För att underlätta orienteringen i publikationen finns förutom den ovan nämnda tabellnyckeln dels ett sakregister, dels ett alfabetiskt ortsregister med hänvisningar till tabellerna.

Det behöver knappast understrykas att behovet av aktuella och detaljerade statistiska uppgifter som underlag för rationellt handlande vid marknadsbearbetning o. dyl. är mycket stort och för varje dag blir alltmera påtagligt. Den offentliga statistiken redovisas dock — med undantag för de stora räkningarna, där mycket detaljerade regionala uppgifter lämnas — i regel på sådana administrativa enheter (t. ex. län i Sverige) vilka ur marknadssynpunkt i regel ej kan sägas utgöra några »naturliga» områden. För marknadsanalytiska problem vill man i stället ha statistiken redovisad på sådana regionala enheter som bättre anknyter till ekonomisk aktivitet. Sådana indelningar kan göras på ett flertal sätt beroende på hur de statistiska uppgifterna skall utnyttjas.

Den områdesindelning som används har kommit till efter en längre tids diskussioner såväl internt inom Statistisk Sentralbyrå som mellan representanter för berörda näringslivsintressen. En översiktlig redogörelse för utvecklingen av detta arbete finns i Statistiske Meldinger nr 11, 1956. Här framhålles starkt behovet av och kravet på att den offentliga statistiken blir regionalt redovisad på ett sådant sätt att den såväl medger publicering av tillgängliga ekonomiska data som att områdesindelningen ur näringslivets synpunkt är »naturlig».

Som huvudkriterier har härvid valts inländsk varuhandel, bebyggelse och kommunikationer.

För att få klarhet i hur en lämplig gränsdragning borde utföras utsändes till samtliga kommuner ett antal frågor rörande vilket handelscentrum befolkningen i respektive kommun utnyttjade. På motsvarande sätt tillfrågades dels städerna dels köpmannaföreningarna om vilka områden som de betraktade som sina naturliga omland. Svaren sammanställdes samt diskuterades med representanter för olika institutioner och centrala organisationer, varefter en hierarkisk indelning i 5 handelsfält, 25 handelsområden och 119 handelsdistrikt fastlades.

Detta torde ur statistikproducentsynpunkt utgöra den snart sagt enda praktiskt framkomliga vägen, men ur den enskilde sta-

tistikanvändarens synpunkt är den sällan helt idealisk. Dels sker en fortgående förändring av de valda huvudkriterierna dels är det snarast regel att det för den enskilde statistikanvändaren är mera specifika kriterier som först måste beaktas. Ett tänkbart alternativ skulle vara att data för handelsområdena gavs en detaljerad och periodisk publicering medan distrikts- och framför allt kommunuppgifterna gjordes tillgängliga via en effektiv hålkortsservice. Härigenom skulle man kunna åstadkomma en snabb redovisning av data enligt individuellt anpassade områdesindelningar.

De statistiska uppgifter som redovisas på de olika regionala enheterna har koncentrerats till tre områden: befolkning, inkomster samt industri och handel. Befolkningsuppgifterna har hämtats från 1950 års folkräkning med undantag för uppgifter om åldersfördelningen som avser 1. 1. 1956. Genomsnittlig årlig befolkningstillväxt redovisas dels för tiden 1930—1950 dels för tiden 1950—1956. Uppgifterna om antal inkomsttagare, totalt och på inkomstklasser, samt inkomstbeloppens storlek avser 1955. Uppgifterna om antal industriföretag och dessas bruttoproduktionsvärde avser 1953 och uppgifterna om antal detalj- och partihandelsföretag och dessas omsättning 1952 och 1953. De riksöversikter som finns behandlar områden som ej ingår i detaljtabellerna — t. ex. privat konsumtion, levnadskostnadsindex och handelsstatistik.

Det torde inte råda någon tvekan om att uppgifter om befolkning och köpkraftsförhållanden är av grundläggande betydelse vid marknadsföring och marknadsanalyser. Det är därför helt i sin ordning att dessa områden ges företräde i en publikation av detta slag. Uppgifter om ekonomisk aktivitet i form av industriell produktion och distribution måste också ges hög prioritet i ett sådant marknadsstatistiskt arbete som detta. Koncentrationen av uppgifterna till de nämnda tre områdena kan därför väl försvaras i all synnerhet som en utvidgning av antalet kriterier skulle ha ökat publikationens omfång betydligt. Man får de basuppgifter som ger grunddragen i områdenas struktur. Sedan kan man givetvis säga, att man förgäves letar efter uppgifter som också skulle ha varit av stort intresse, t. ex. bilinnehav eller bostadsproduktion.

Vad man ur mera principiella synpunkter kan anmärka på är att detaljtabellerna, som ger en helt statisk bild av strukturen i olika avseenden, borde ha satts in i sitt tidsmässiga sammanhang. Man bör känna till tendenserna för att rätt kunna utnyttja de detaljinformationer som finns för vissa tidpunkter. Några serier som visar befolkningsutvecklingen (antal födda, antal döda, giftermål och flyttningsrörelser) eller inkomstutvecklingen under de senare åren finns sålunda ej. Några prognosredovisningar lämnas ej heller.

Att de flesta detaljuppgifterna ej avser senare tidpunkter än åren 1950—1953 minskar givetvis deras användbarhet. Till detta kan man blott säga att så länge det förflyter så lång tid som 10 år mellan de stora räkningarna kan man aldrig få så aktuella och samtidigt detaljerade uppgifter som man skulle önska.

Den åldersgruppering som användes i tabellerna har gjorts för att täcka olika behovsområden, vilket är mycket värdefullt. De använda grupperna är följande: 0—6 år, 7—14 år, 15—19 år, 20—49 år, 50—69 år, 70 år o. över.

Industriföretagens bruttoproduktionsvärde redovisas på de olika handelsområdena utan någon närmare kommentar till vad detta innebär av dubbelredovisning. Här hade alltså en precisare presentation varit önskvärd.

De speciella översikter för varje handelsområde som följer efter det välfyllda tabellavsnittet synes vara mycket värdefulla. De ger snabbt uppgifter om var handelsområdet är beläget, av vilka delar det består och de viktigaste data för området. Med hjälp av dessa översikter har man mycket lätt att orientera sig i publikationen. Vad man kan anmärka på i översiktsdelen är att den grafiska framställningen kunde genomförts på ett enhetligare sätt. Ett diagram med några genomsnittstal i % av rikets genomsnitt borde ha utformats så att man tydligare sett områdets värden i relation till rikets.

De rangordningstabeller som avslutar publikationen är mycket intressanta. Varje handelsområde och handelsdistrikt har rangordnats efter följande kriterier:

a) Hemmahörande befolkning 1. 1. 1956
b) Tätortsbefolkning (i %) 1. 12. 1950
c) Genomsnittlig årlig befolkningstillväxt 1950/1956
d) Inkomstbelopp för enskilda inkomsttagare 1955
e) Genomsnittlig inkomst per hushåll 1955
f) Antal inkomsttagare med inkomst över 20 000 kr
g) Detaljhandelsomsättning 1952
h) Detaljhandelsomsättning per hushåll 1955.

Värdet för hela riket anges vid varje rangordningstabell, och de enskilda områdenas och distriktens värden anges tillsammans med rangordningsnumret. I en särskild sammanfattningstabell har områdena respektive distrikten ordnats efter befolkningstalet 1. 1. 1956 men för varje regional enhet har dessutom rangordningsnumret utskrivits för samtliga åtta kriterier. När man läser denna tabell får man dock ej låta lura sig då en skillnad i t. ex. genomsnittsinkomst mellan två områden på 30 à 40 kr kan betyda att områdenas rangordningsnummer kan skilja på flera enheter. Frå-

gan är om man inte hade bort företaga en *grövre klassindelning av kriterierna innan* rangordningsnummer angivits.

De väsentliga anmärkningarna mot denna publikation gäller bristen på översiktliga tidsserier och prognoser vilka är nödvändiga för bedömningen av detaljuppgifternas värde. Karaktären av engångspublikation känns likaså som en brist, medan man beträffande områdesindelningen möjligen kan anmärka på att den gjorts alltför detaljerad. Denna invändning är dock endast motiverad om redovisningen av kommunuppgifter kan ordnas på något annat smidigt och snabbt sätt.

Värdet av en publikation av denna typ ligger inte bara i dess betydelse för marknadsundersökare och likställda, det är i en mängd sammanhang väsentligt att man har tillgång till en referensbok som innehåller de centrala statistiska uppgifterna om ett område. Detta behov framträder klarast *inom undervisningsområdet men utrikesrepresentationen* och turistorganisationerna torde likaså känna av det.

Som helhet kan man säga om publikationen att den förefaller ganska överskådligt uppställd, koncentrerar sig på för näringslivets behov väsentliga uppgifter och kommer med många friska uppslag.

Karl-Erik Friberg *Lennart Lindgren*

International repertory of institutions conducting population studies. Paris 1959. 240 s. (Reports and papers in the social sciences. No. 11.) (UNESCO.) $ 2.50.

Det är ett vällovligt företag att sätta sig *ner och göra en förteckning över institutioner* världen över som sysslar med befolkningsforskning. Frågan är endast hur fullständig en sådan lista kan bli.

Det föreliggande Unesco-arbetet har haft flera föregångare, som dock samtidigt gällt ett större ämnesområde (samhällsvetenskaperna) och en mindre grupp av institutioner (t. ex. forskningsråden). Vid insamlingen av data till denna bok har man anlitat olika vägar. En har bestått i hänvändelser till medlemmar av Internationella befolkningsunionen. En annan var att anlita de nationella Unesco-råden. Ett tredje sätt bestod i att gå igenom Unescos adressregister. »Negative entries» har enligt vad som sägs tagits med endast för statliga institutioner och sådana självständiga institutioner, som enligt namnet syntes bedriva befolkningsforskning. När svar uteblivit, syns institutionen helt ha utelämnats.

När frågeformulären hade kommit in och granskats, har de tydligen tryckts i huvudsak in extenso, ordnade först efter länder i bokstavsordning och därinom i tre grupper: 1) statliga och statskontrollerade institutioner, 2) universitet och därtill knutna forskningsinstitut samt 3) självständiga *institutioner*.

Eftersom huvudvikten legat på institutionerna och medarbetarna, har dessas namn och forskningsområdet angivits först. Specialupplysningar kommer därefter, gällande samarbete med andra institutioner, sättet för finansieringen och förekomsten av undervisning. Sist i raden kommer en lista över utgivna publikationer på befolkningsområdet sedan 1954.

Utom dessa upplysningar, som återges efter samma mall för varje institution, finns också en sammanfattning i tabellform. Med länderna i textspalten och underområden av demografin i tabellhuvudet (t. ex. inrikes omflyttning) anger en siffra här på hur många håll man i ett visst land studerar ett visst specialområde. Eftersom dessa områden griper in i varandra, men forskningsinstituten är få eller ett enda i många länder, har tabellen i flertalet rutor en *etta*.

När man vill pröva en uppslagsbok av det här slaget, börjar man alltid med sitt eget land. Sverige representeras av statistiska centralbyrån, socialstyrelsen och statens rasbiologiska institut samt statistiska institutet vid Göteborgs Universitet. Man borde här haft med åtminstone statistiska kontoren i Stockholms och Göteborgs städer samt statistiska institutionen i Lund. Kort nämnda är Industriens Utredningsinstitut och Jordbrukets d:o. (Under Västtyskland, universitetet i München, redovisas svensken W. William-Olsson såsom ordförande i en kommitté för en demografisk världskarta, som redigeras i München).

Svårigheterna för ett arbete av detta slag *ligger utom i insamlingen också i gränsdragningen*. En sådan gräns har man sökt dra mellan statistikproduktion och demografisk forskning. Andra gränser går mellan den senare och medicinsk, sociologisk, ekonomisk och geografisk forskning, vilka man velat ta med när de haft betydelse för demografien men inte annars. Det är ganska naturligt att med så obestämda gränser befolkningsforskningen måste bli redovisad på ett rätt godtyckligt sätt. Institutioner som inte har sänt in upplysningar har utelämnats. Institutioner som har bidragit kommer ibland med även där det inte lämpligen bort ske. Medicinska, ekonomiska osv. institutioner som i ett eller annat projekt studerat frågor som delvis kommer in på demografien förefaller ha bort utgå, när den väsentliga delen av deras forskning haft annan karaktär. Frischs berömda social-ekonomiska institut i Oslo vill man närmast hänföra till dem.

De långa litteraturlistorna kunde nog i en kommande upplaga begränsas. För recensentens ögon är det störande att se alla boktitlar understrukna.

Yngve Fritzell

STATISTISK TIDSKRIFT

4 · 1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

Stockholm 1960. Kungl. Boktr. P. A. Norstedt & Söner

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2:50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 4 APRIL 1960

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 216

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 217
Befolkningsutvecklingen i länen under år 1959 ... 217
Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1959 ... 220
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag ... 217, 222
Traktorer ... 224
Bilar fördelade efter drivmedel ... 225
Förändringar i beståndet av motorfordon ... 226
Särskilda undersökningar på grundval av 1959 års taxeringsmaterial. Preliminär redogörelse ... 227, 239
Konkurser och protesterade växlar ... 240
Vägtrafikolyckor ... 242
Beställningstrafiken med lastbil ... 217, 246
Preliminär försäkringsstatistik för januari och februari 1960 ... 249
Befolkningen i Sovjetunionen efter utbildning, nationalitet, ålder m. m. enligt 1959 års folkräkning ... 253

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance ... 216

TABLES

Commentary ... 217
Vital statistics in 1959, by county ... 217
Landings in the Swedish sea fisheries in 1959. Preliminary data ... 220
Registered motor vehicles ... 217, 222
Special investigations based on returns of income delivered by taxpayers in 1959. Preliminary data ... 227, 239
Bankruptcies and protested bills ... 240
Road accidents ... 242
For-hire lorry transport ... 217, 246
Preliminary insurance statistics, January—February, 1960 ... 249
The population census of the USSR in 1959: Distribution by education, nationality, age, etc. ... 253

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Venezuela VEN-00-D

Ekonomisk statistik (nationalinkomststatistik). Ett år. Fungera som rådgivare vid Central Planning Office i fråga om speciell teknik för behandling av statistiska data på det ekonomiska området (input-output-tabeller, capital-output ratios och produktivitetsfaktorer). Bistå den avdelning vid Central Bank, som handhar nationalräkenskapen, vid bearbetning av statistiska data angående bruttokapitalbildning, avskrivningar och nettokapitalbildning inom skilda ekonomiska sektorer och geografiska regioner. I viss utsträckning ge råd åt finansdepartementet, vissa ämbetsverk och statliga institut rörande lämpligt system för uppställning av årlig utgiftsbudget, klassificerad i anslutning till nationalinkomstkategorier. Avge rekommendationer beträffande organisationen och arbetet vid Central Planning Office samt utbildningen av inhemsk personal. Helst spanska, eljest engelska.

Libyen LIB-45-A

Statistisk organisation och allmän statistik. Ett år. Bistå Libyens regering vid utvecklingen av landets offentliga statistik, särskilt vid förbättring och utvidgning av grundläggande statistiska serier, industristatistik, parti- och detaljpriser samt statistik över utrikeshandeln. Ge råd angående nationalräkenskapen framför allt på jordbruksområdet. Medverka vid uppbyggandet av en statlig befolkningsstatistik. I samband härmed föreslå nödvändiga åtgärder för effektivisering av samarbetet mellan Central Statistical Office och statsdepartementen samt rekommendera lämpliga former av »inservice training» i statistik. Engelska. 29 april.

Nicaragua NIC-47-A

Nationalinkomst-statistik. Sex månader. Ge råd rörande metoder för beräkning av nationalprodukten och dess komponenter samt åtgärder för förbättring av grundläggande ekonomisk statistik och finansstatistik. Bearbeta material insamlat för att användas i ett ekonomiskt utvecklingsprogram och därvid bistå respektive myndigheter att genomföra en analys av den ekonomiska utvecklingen och utarbeta långtidsplaner samt utbilda personal kompetent att fullfölja detta arbete. Uppgifterna kan även omfatta planering för insamling av data medelst sample surveys. Spanska. 27 maj.

Afrika AFR-48-B

Statistik (statistisk sampling). Ett år. Huvudkvarter i Addis Abeba. Besöka ett antal länder och territorier i Afrika med uppgift att bistå statistiska institutioner vid utarbetande av femårsplaner och samtidigt förbereda ett program för regionalt samarbete på statistikområdet, särskilt i samband med »the Statistical Survey of Africa». Eventuellt undervisa i ekonomisk statistik vid sub-regionala utbildningscentra i den mån sådana kommer till stånd. Engelska och franska. 13 maj.

(forts. sid. 226)

Kommentar

Commentary

Motorfordonsbeståndet. Vid slutet av andra kvartalet 1959 omfattade motorfordonsbeståndet 1 158 184 bilar, varav 1 032 747 var personbilar, 117 382 lastbilar och 8 055 bussar samt 211 651 motorcyklar, 170 345 traktorer och 31 435 släpvagnar jämte släpsläder. Under kvartalet har antalet personbilar ökat med 51 758 mot 50 135 under samma kvartal 1958, lastbilarna har ökat med 1 781 (1 614), motorcyklarna med 5 927 (8 522) och traktorerna med 3 483 (2 962).

Av de olika förändringarna som inverkat på beståndet av registrerade motorfordon visar antalet överföringar till och från bilreservregistret en ökning under ifrågavarande kvartal vid jämförelse med samma tid året innan. Likaså har hela antalet definitivt avregistrerade fordon varit något större än under motsvarande kvartal föregående år.

Antalet nyregistrerade personbilar var 52 304 mot 47 058 samma kvartal 1958 och lastbilar 3 502 mot 3 063.

Beställningstrafiken med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik med lastbil för februari månad 1960.

Den ökning av sysselsättningen — räknat i använd tid per bil och månad i all trafik — som varit påvisbar under hela år 1959, fortsatte även under år 1960. För februari i år redovisas 173 timmar, vilket är 10 enheter mera än motsvarande månad 1959. Under samma period har även antalet bilar ökat och likaså bärigheten; bilarna med 707 st., från 21 695 i februari 1959 till 22 402 i februari i år och bärigheten från 5,28 ton till 5,57 ton d. v. s. med 0,29 ton.

Frakten vid körning enligt timtaxa/timtariff, som också den under år 1959 uppvisat en fortgående ökning, uppgick i februari i år till kr 17,57, vilket är 1,27 kr högre än samma tid föregående år. Den mycket kraftiga ökningen torde till största delen bero på att man mer och mer börjat tillämpa de nya högre taxor, som medgavs föregående år.

Även frakten per körd kilometer vid körning efter kilometertaxa/kombinerad tariff har ökat; från februari i fjol till februari i år med 7 öre, från 111 till 118 öre. Även här torde de nya taxorna ha inverkat. Under samma tidsperiod har emellertid frakten per godstonkilometer legat i stort sett oförändrad vid omkring 18 öre.

B. Thn

Befolkningsutvecklingen i länen under år 1959

Vital Statistics, by County

Sveriges folkmängd den 1 januari 1960 uppgick till inalles 7 471 345 personer. Uppgiften avser den kyrkobokförda befolkningen och grundar sig på summariska redogörelser för befolkningsutvecklingen, som pastorsämbetena årligen har att avge före den 1 mars och som nu bearbetats av statistiska centralbyrån. Resultatet innebär, att landets folkmängd under år 1959 ökats med i runt tal 35 300 personer eller 4,7 ‰. Folkökningen är väsentligt mindre än föregående år; skillnaden utgör cirka 6 600 personer. Denna nedgång beror främst på minskad invandring från utlandet. Invandringsöverskottets andel i folkökningen uppgick 1957 till icke mindre än 35 % och 1958 till 19 % men har nu reducerats till 10 %. Födelseöverskottet är något mindre än de närmast föregående åren.

Uttunningen av glesbygdernas befolkning genom inflyttning till städer och andra tätorter fortsätter. Vid början av innevarande år bodde i runt tal 170 000

Folkmängden den 1 januari 1960 och dess förändringar under år 1959 länsvis[1]

Vital statistics in 1959, by county

Län *County*	Folkmängd den 1 januari 1960 *Population 1 January 1960*			Ingångna äktenskap[2] *Marriages*		Levande födda *Live births*		Döda *Deaths*		Födelseöverskott *Excess of births*		Inflyttningsöverskott *Excess of immigration*	
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]	Absolut	‰[3]
Stockholms stad	377 838	430 071	807 909	6 555	8,13	10 501	13,02	7 753	9,61	2 748	3,41	268	0,33
Stockholms län	222 492	223 609	446 101	3 047	6,94	7 127	16,22	3 386	7,71	3 741	8,51	9 752	22,20
Uppsala »	82 382	84 452	166 834	1 125	6,76	2 556	15,37	1 568	9,43	988	5,94	— 14	— 0,08
Södermanlands »	113 366	112 569	225 935	1 396	6,21	3 176	14,12	2 230	9,91	946	4,21	1 064	4,73
Östergötlands »	178 823	179 635	358 458	2 367	6,60	4 915	13,70	3 605	10.05	1 310	3,65	— 1 679	— 4,68
Jönköpings »	142 537	141 443	283 980	1 773	6,25	3 924	13,84	2 693	9,50	1 231	4,34	258	0,91
Kronobergs »	81 659	77 652	159 311	865	5,43	2 009	12,62	1 615	10,14	394	2,48	— 175	— 1,10
Kalmar »	119 994	116 612	236 606	1 362	5,75	3 137	13,25	2 494	10,53	643	2,72	— 1 054	— 4,45
Gotlands »	27 796	27 255	55 051	274	4,95	824	14,88	661	11,94	163	2,94	— 813	—14,68
Blekinge »	72 812	71 756	144 568	908	6,27	1 836	12,69	1 486	10,27	350	2,42	— 618	— 4,27
Kristianstads »	129 419	127 846	257 265	1 507	5,86	3 365	13,07	2 616	10,16	749	2,91	— 963	— 3,74
Malmöhus »	305 106	316 975	622 081	4 323	6,98	8 514	13,74	5 846	9,43	2 668	4,31	2 050	3,31
Hallands »	85 524	83 844	169 368	996	5,89	2 271	13,44	1 610	9,53	661	3,91	135	0,80
Göteborgs och Bohus »	306 835	312 862	619 697	4 652	7,54	9 072	14,71	5 480	8,89	3 592	5,82	2 295	3,72
Älvsborgs »	186 652	187 092	373 744	2 399	6,43	5 104	13,67	3 447	9,23	1 657	4,44	— 743	— 1,99
Skaraborgs »	126 530	123 208	249 738	1 460	5,85	3 486	13,97	2 711	10,87	775	3,10	— 303	— 1,21
Värmlands »	148 033	143 122	291 155	1 824	6,27	3 927	13,49	3 058	10,51	869	2,98	— 743	— 2,55
Örebro »	130 894	130 552	261 446	1 617	6,19	3 364	12,87	2 672	10,22	692	2,65	— 663	— 2,54
Västmanlands »	117 570	112 390	229 960	1 533	6,70	3 566	15,58	1 938	8,47	1 628	7,11	441	1,93
Kopparbergs »	145 294	140 921	286 215	1 668	5,84	4 017	14,06	2 880	10,08	1 137	3,98	— 285	— 1,00
Gävleborgs »	148 562	145 476	294 038	1 791	6,09	4 015	13,66	3 002	10,21	1 013	3,45	— 995	— 3,38
Västernorrlands »	146 013	142 218	288 231	1 692	5,86	3 860	13,37	2 859	9,91	1 001	3,46	— 1 812	— 6,28
Jämtlands »	72 826	68 590	141 416	809	5,71	1 876	13,24	1 369	9,66	507	3,58	— 1 102	— 7,78
Västerbottens »	123 672	116 682	240 354	1 537	6,39	3 701	15,40	1 999	8,32	1 702	7,08	— 1 744	— 7,26
Norrbottens »	135 141	126 743	261 884	1 774	6,80	4 701	18,03	1 944	7,45	2 757	10,58	— 563	— 2,16
Hela riket *Total*	3 727 770	3 743 575	7 471 345	49 899	6,69	104 844	14,07	70 922	9,51	33 922	4,56	1 994	0,27

[1] Uppgifterna företer vissa avvikelser från de i häfte 3 publicerade preliminära uppgifterna, för vilka kvartalsstatistiken ligger till grund. — [2] Efter mannens kyrkobokföringsort; i uppgifterna för hela riket ingår 645 fall, där mannen ej var kyrkobokförd i Sverige. — [3] Räknat på 1 000 av medelfolkmängden.

flera personer i städerna än på landsbygden. Städernas nettovinst genom inflyttning från landsbygden uppgick under året till 21 000 personer eller samma antal som närmast föregående år. Det är framför allt i de mindre städerna med högst 30 000 invånare som folkökningen under 1959 varit betydande; den har där uppgått till 15 ‰, medan den i landets tre största städer stannat vid 7 ‰.

Folkminskningen på landsbygden är större än de närmast föregående åren och uppgår till 2 ‰. I mer än två tredjedelar av landskommunerna har folkmängden minskats under år 1959, och i en del fall är nedgången i förhållande till folkmängden ganska betydande. I 99 av landets 898 landskommuner understiger folkmängden numera 2 000 invånare, det antal som vid kommunindelningsreformen 1952 eftersträvades som minimigräns för folkmängden i en kommun, och i 370 kommuner är folkmängden lägre än 3 000 invånare, vilken siffra togs som riktpunkt i storlekshänseende för en kommun. Av landets 133 städer uppvisar 114 folkökning, varav 7 med minst 1 000 personer. I 19 städer konstateras folkminskning, som dock i allmänhet håller sig inom relativt snäva gränser.

Liksom de närmast föregående åren har folkökningen varit koncentrerad till de delar av landet, som inrymmer de tre största städerna, d. v. s. mälarprovinserna samt de sydvästra delarna av landet. Ett annat område med folkökning omfattar Norrbottens län. Folkökningen har under 1959 varit särskilt betydande i Stockholms län, där den främst faller på kommunerna i huvudstadens omedelbara närhet. Göteborgs och Bohus, Västmanlands samt Södermanlands län kommer närmast därefter i fråga om folkmängdstillväxt. I två större områden konstateras folkminskning, nämligen östra Götaland och mellersta Norrland. Folkmängden har sålunda gått ned i åtta län. Den relativt största nedgången hade liksom föregående år Gotland med 11,7 ‰, följt av Jämtlands och Västernorrlands län. I Östergötlands län, som tidigare haft folkökning, har denna förbytts i reducering av folkmängden, och i bl. a. Gävleborgs och Örebro län tenderar folkmängden att stagnera.

Av befolkningsrörelsens olika faktorer visar äktenskapsfrekvensen särskilt stora regionala variationer från maximum i Stockholms stad med 8,1 ‰ till endast 5,0 ‰ på Gotland. Födelsetalet var som vanligt högst i Norrbottens län med 18,0 ‰; närmast följde Stockholms län med 16,2 ‰. I motsats härtill hade Kronobergs, Blekinge och Örebro län låg födelsefrekvens, som understeg 13 ‰. Norrbottens län hade också det lägsta dödstalet (7,5 ‰) och som följd härav det största födelseöverskottet. Detta var dock i likhet med närmast föregående år relativt betydande även i Stockholms, Västmanlands och Västerbottens län.

Den inrikes omflyttningen under året har varit betydande, och antalet flyttningar mellan församlingar översteg 530 000. Inflyttningen var större än utflyttningen endast i Stockholms stad och län samt i Södermanlands, Jönköpings, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Västmanlands län. Hela den återstående delen av landet från östra Skåne till nordligaste Norrland är numera ett sammanhängande mer eller mindre utpräglat utflyttningsområde. Relativt sett har utflyttningen varit särskilt betydande från Gotland. Norrland hade en nettoutflyttning av inalles 6 200 personer. Till skillnad från tidigare konstateras utflyttningsöverskott även i Norrbottens län.

Folkbytet med andra länder under 1959 resulterade i ett invandringsöverskott med cirka 3 500 personer; detta är mindre än hälften av 1958 års och endast en femtedel av 1957 års siffror, som emellertid var de högsta under årtiondet. Redovisningen av invandrare avser personer, som blivit kyrkobokförda i svensk församling, och omfattar därför även personer, som inflyttat tidigare men blivit kyrkobokförda först under 1959. Det är dessutom att märka, att utvandrare, som aldrig varit kyrkobokförda i Sverige, ej blivit räknade som emigranter.

Antalet immigranter uppgick till cirka 19 100 personer, vilket innebär en

nedgång med ungefär 3 000 sedan 1958. Antalet emigranter översteg däremot 1958 års siffror med 1 400 och uppgick till omkring 15 600 personer. Invandringsöverskottet härrör liksom tidigare år från folkbytet med andra europeiska länder, medan utvandringen till främmande världsdelar översteg invandringen därifrån med över 1 000 personer. Den sistnämnda utvandringen har i främsta rummet gått till Förenta staterna med en nettoutflyttning av 600 personer och därnäst till Australien med 300 personer. En fördelning efter in- och utvandringsland visar, att folkbytet med Finland medförde det utan jämförelse största invandringsöverskottet, 4 800 personer.

Av immigranterna var 14 % svenska medborgare. Den största gruppen av immigranterna var av finländsk nationalitet och omfattade 39 % av alla immigranter. Danskarna utgjorde 12 %, tyskarna 11 % och norrmännen 8 %. Av totalantalet emigranter var endast 31 % svenska medborgare. Utvandrare av dansk nationalitet utgjorde 19 %, finländsk 17 % och tysk 14 %.

T. W-m

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1959

Landings in the Sea Fisheries

Preliminary Data

Det svenska havsfisket gav år 1959 en fångst på 250 milj. kg (landad vikt) till ett värde av 162 milj. kr enligt den preliminära statistik, som utarbetats av statistiska centralbyrån. Fångstmängden var 16 % större och värdet 9 % större än år 1958 och är den största som hittills redovisats för något år. Av fångsten landades 110 milj. kg (varav 17 milj. kg skrapfisk) vid Västkusten, 33 milj. kg vid Sydkusten, 26 milj. kg vid Ostkusten och ej mindre än 81 milj. kg (varav 21 milj. kg skrapfisk) direkt i utländska hamnar. Över 54 % av fångsten och nära 41 % av fångstvärdet utgjordes av sill och strömming, som svarade för huvuddelen av ökningen jämfört med föregående år. Även fångsten av ål, nordhavsräka och skarpsill var betydligt större än år 1958, av makrill och torskfiskar däremot mindre.

Av vidstående tabell framgår i absoluta tal för de viktigare fiskslagen fångstmängdens och fångstvärdets fördelning på kuststräckor resp. utrikes ilandföring under år 1959 under jämförelse, vad hela fångsten beträffar, med år 1958. I relativa tal var förändringarna följande:

	Fångstmängd %	Fångstvärde %
Ostkusten[1]	+ 3	+ 8
Sydkusten[1]	— 6	+ 5
Västkusten[1]	+ 25	+ 9
Utrikes ilandföring[1]	+ 21	+ 13
Hela fångsten[1]	+ 16	+ 9
därav:		
sill	+ 20	+ 9
strömming	+ 2	+ 5
skarpsill	+ 86	+ 3
torskfiskar	— 8	— 4
flundrefiskar	+ 11	+ 3
makrill	— 8	— 5
ål	+ 51	+ 41
lax	+ 7	+ 2
nordhavsräka	+ 49	+ 28

[1] Skrapfisk resp. industrifisk inräknade.

Västkustfiskarna har i allt större utsträckning övergått till att landa sina fångster i Danmark. Den i utlandet landade delen av västkustfiskarnas fångst uppgick år 1959 till över 42 % i fråga om kvantiteten och till 29 % i fråga om värdet. Hela *västkustfiskets* fångstresultat för år 1959 ligger 23 % högre än föregående år i fråga om kvantiteten och 10 % högre i fråga om värdet.

På begäran kan en utförligare redogörelse erhållas från statistiska centralbyrån. Därjämte finnes mer detaljerade uppgifter införda i aprilnumret av Jordbruksekonomiska Meddelanden.

JoS

Preliminär fångststatistik över det svenska havsfisket år 1959

Landings in the salt-water fishery in 1959. Preliminary data

Anm. Tal, som innehåller approximativa tilläggsposter av 10—25 % storlek, har markerats med * för att utvisa, att en viss grad av osäkerhet föreligger. I de fall, där tilläggsposterna utgör mer än 25 % eller talen av annan anledning får betecknas som i högre grad osäkra, har de markerats med **.

Fiskar och skaldjur *Fish and shell-fish*	I Sverige ilandförda fångster vid *Landings in Sweden*						Utrikes ilandföring *Landings abroad*		Summa år 1959 *Total*		Summa år 1958 *Total*	
	Ostkusten		Sydkusten		Västkusten							
	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr	ton	1 000 kr
Sill och strömming *Herring*	19 721	11 078	11 246	6 197	52 863	24 435	52 158	24 215	135 988	65 925	116 482	60 861
Skarpsill *Sprat*	**82	**42	142	73	3 713	3 585	134	86	4 071	3 786	*2 188	3 670
Torskfiskar *Cods, haddocks, lings, etc.*	2 243	1 121	16 053	9 370	19 159	18 758	3 023	2 178	40 478	31 427	43 840	32 901
Flundrefiskar *Flounders, plaices, witches, etc.*	**375	**436	527	626	2 066	3 490	62	81	3 030	4 633	*2 721	*4 487
Makrill *Mackerel*	—	—	91	97	7 383	5 890	4 704	2 826	12 178	8 813	13 287	9 230
Ål *Eel*	601	3 256	1 484	7 023	154	574	—	—	2 239	10 853	1 487	7 681
Lax *Salmon*	209	2 048	102	1 074	9	108	—	—	320	3 230	299	3 153
Övriga havsfiskar *Other salt-water fishes*	—	—	60	48	1 149	1 249	85	49	1 294	1 346	1 447	1 480
Övriga söt- och bräckvattensfiskar *Other fresh-water fishes*	**2 139	**3 787	113	301	14	75	—	—	2 266	4 163	**2 227	**4 078
Skaldjur *Shell-fish*	—	—	1	7	4 796	18 804	0	0	4 797	18 811	*3 683	*15 323
Skrapfisk *Scrap*	**201	**37	** 3 422	**978	17 488	2 637	20 726	3 964	41 837	7 616	**25 945	**4 452
Ej specificerade *Not specified*	**114	**167	—	—	1 212	1 247	201	240	1 527	1 654	1 600	1 754
Samtliga år 1959 *Total*	25 685	21 972	33 241	25 794	110 006	80 852	81 093	33 639	250 025	162 257	—	—
Samtliga år 1958 *Total*	24 825	20 300	35 272	24 648	88 341	74 467	[1] 66 768	[1] 29 655	—	—	215 206	149 070
därav skrapfisk	*185	*32	** 3 149	**755	** 8 199	**1 356	14 412	2 309	—	—	**25 945	** 4 452

[1] Enligt SOS Fiske 1958.

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Specialbilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957 2 kv.	38 230	8 523	6 168	10 247	19 342	11 485	2 075	3 971	12 311	112396	20 809
3 kv.	39 265	8 724	6 169	10 150	19 271	12 047	2 185	4 116	12 583	114555	21 086
4 kv.	40 011	8 861	6 137	9 819	19 129	12 550	2 272	4 246	12 727	115797	20 892
1958 1 kv.	39 613	8 774	5 956	8 893	17 876	12 869	2 362	4 282	12 766	113439	20 578
2 kv.	40 263	9 042	5 956	8 735	17 730	13 305	2 506	4 426	13 049	115053	20 724
3 kv.	40 840	9 395	5 986	8 621	17 627	13 792	2 638	4 615	13 269	116826	21 094
4 kv.	41 162	9 694	5 926	8 310	17 314	14 355	2 752	4 832	13 433	117822	21 009
1959 1 kv.	40 440	9 722	5 738	7 543	16 281	14 576	2 831	4 942	13 490	115601	20 823
2 kv.	40 923	10 077	5 784	7 375	16 125	15 073	3 031	5 248	[2]13 710	117382	21 226
Därav *County*											
A o. AA Sthlms stad	5 625	1 799	1 024	1 232	1 818	828	277	173	1 514	14 295	2 579
B Stockholms län	3 061	576	274	349	719	838	220	278	709	7 025	1 036
C Uppsala »	975	218	110	170	336	360	73	152	320	2 716	560
D Södermanlands »	1 239	275	150	198	531	429	92	177	528	3 623	735
E Östergötlands »	2 135	430	281	236	691	698	88	321	605	5 487	872
F Jönköpings »	1 221	357	186	205	518	632	103	243	459	3 925	690
G Kronobergs »	570	217	88	121	334	421	61	207	268	2 288	490
H Kalmar »	998	248	154	182	477	496	127	355	388	3 426	706
I Gotlands »	329	57	37	94	146	112	15	17	87	894	131
K Blekinge »	670	148	76	163	308	299	55	134	216	2 069	347
L Kristianstads »	1 440	404	263	241	630	740	126	243	578	4 667	618
M o. MA Malmöh. »	3 952	973	508	660	1 557	1 247	263	303	1 094	10 561	1 410
N Hallands »	1 074	250	126	183	411	490	96	99	295	3 025	450
O o. OA Gbgs o. Boh. »	3 708	912	596	712	1 436	922	223	280	955	9 747	1 847
P Älvsborgs »	2 009	404	306	339	740	933	111	274	678	5 794	943
R Skaraborgs »	1 067	290	161	222	511	652	138	270	410	3 724	717
S Värmlands »	1 348	268	189	237	573	566	99	243	768	4 294	802
T Örebro »	1 192	307	137	232	646	529	65	296	526	3 930	697
U Västmanlands »	1 139	261	157	209	482	491	90	222	448	3 499	730
W Kopparbergs »	1 340	333	252	309	632	585	102	206	696	4 455	770
X Gävleborgs »	1 502	421	184	316	567	556	76	136	743	4 501	1 014
Y Västernorrl. »	1 567	317	198	223	666	703	168	179	486	4 508	984
Z Jämtlands »	820	149	89	152	263	315	42	50	195	2 075	335
AC Västerbottens »	838	234	107	151	448	597	182	212	375	3 145	783
BD Norrbottens »	1 104	229	131	239	685	634	139	178	369	3 709	980

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 223.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[3] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[4] *Total*		
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	1956
796 819	11 234	8 341	917 556	259 652	7 210	12 292	1 232	1 200	10941	25 769	1 915	1957 2 kv.
842 034	11 306	8 278	964 867	264 802	7 796	13 060	1 233	1 208	11298	26 903	1 915	3 kv.
862 992	11 321	8 163	986 952	247 587	7 424	13 219	1 223	1 189	11563	27 297	1 911	4 kv.
877 978	11 234	8 120	999 537	230 448	7 131	12 957	1 173	1 109	11594	26 933	1 902	1958 1 kv.
928 113	11 293	8 181	1051347	238 970	7 410	13 399	1 161	1 091	11847	27 597	1 899	2 kv.
960 206	11 249	8 153	1085185	239 785	7 584	14 185	1 164	1 082	12187	28 718	1 898	3 kv.
971 973	11 145	8 042	1097837	221 598	7 133	14 395	1 172	1 050	12534	29 255	1 891	4 kv.
980 989	11 119	8 006	1104596	205 724	6 840	14 124	1 142	997	12441	28 806	1 891	1959 1 kv.
1032747	11 098	8 055	1158184	211 651	7 234	14 621	1 147	972	12701	29 544	1 891	2 kv.
												Därav *County*
101 799	1 593	755	116 849	12 444	848	604	45	46	409	1 105	—	A o. AA
58 477	484	519	66 021	9 511	531	568	44	46	318	979	1	B
24 836	233	210	27 762	4 800	263	351	13	24	345	734	6	C
33 120	268	258	37 001	6 122	317	346	27	27	426	827	—	D
50 086	373	345	55 918	11 132	465	592	35	29	681	1 338	2	E
42 561	389	347	46 833	9 815	215	722	40	30	496	1 290	—	F
23 000	307	119	25 407	4 576	160	426	15	16	290	749	3	G
33 252	389	230	36 908	7 217	176	502	25	31	436	996	—	H
7 758	67	73	8 725	2 369	135	155	18	12	43	228	—	I
18 110	114	141	20 320	3 777	145	323	5	8	265	604	—	K
38 206	303	173	43 046	7 991	195	735	14	18	640	1 414	—	L
86 358	483	458	97 377	15 156	583	1 062	67	65	952	2 161	—	M o. MA
23 791	165	179	26 995	6 164	142	337	15	33	335	722	—	N
74 364	991	506	84 617	18 468	595	771	52	58	500	1 384	—	O o. OA
52 712	545	362	58 868	12 995	338	599	56	38	580	1 279	—	P
38 987	380	225	42 936	8 436	227	744	21	23	571	1 369	3	R
42 699	526	344	47 337	9 470	275	594	99	84	567	1 347	16	S
40 695	282	262	44 887	8 312	353	702	41	22	454	1 223	1	T
35 483	265	283	39 265	5 527	254	457	21	28	549	1 058	52	U
45 091	488	305	49 851	10 480	283	657	54	35	709	1 462	103	W
39 686	516	387	44 574	9 656	248	858	93	57	723	1 742	204	X
38 670	560	480	43 658	9 288	166	669	74	64	730	1 539	224	Y
17 707	413	251	20 033	4 260	87	354	47	45	315	763	242	Z
33 306	513	416	36 867	7 349	150	871	117	82	738	1 812	440	AC
31 993	451	427	36 129	6 336	83	622	109	51	629	1 419	594	BD

[3] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[4] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjul-traktorer *Tractors wheeled*	Band-traktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensin-blandn. *Gasoline*	Bränn-olja *Gas oil*	Foto-gen *Kero-sene*	Gen-gas *Prod-ucer gas*	Andra *Other*	Ej an-givet *Un-known*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957 2 kv.	148 850	1 486	150 336	25 354	42 390	81 960	20	3	609
3 kv.	151 499	1 497	152 996	26 293	44 238	81 837	20	3	605
4 kv.	153 656	1 517	155 173	26 962	45 990	81 598	20	3	600
1958 1 kv.	155 929	1 585	157 514	27 591	48 001	81 304	21	3	594
2 kv.	158 880	1 596	160 476	28 299	50 525	81 040	21	3	588
3 kv.	161 401	1 599	163 000	28 858	52 735	80 797	21	3	586
4 kv.	163 319	1 604	164 923	29 340	54 553	80 426	20	3	581
1959 1 kv.	165 252	1 610	166 862	29 835	56 385	80 043	19	5	575
2 kv.	168 737	1 608	170 345	30 775	59 311	79 664	19	5	571
Därav *County*									
A o. AA Sthlms stad	655	55	710	220	369	121	—	—	—
B Stockholms län	6 519	20	6 539	723	2 339	3 437	1	—	39
C Uppsala »	6 741	16	6 757	428	2 740	3 563	1	—	25
D Södermanlands »	7 270	14	7 284	717	2 774	3 765	—	—	28
E Östergötlands »	10 996	42	11 038	1 149	4 304	5 542	3	—	40
F Jönköpings »	5 390	14	5 404	1 702	1 806	1 882	—	—	14
G Kronobergs »	3 369	20	3 389	749	1 400	1 229	—	—	11
H Kalmar »	8 323	19	8 342	993	3 027	4 306	—	—	16
I Gotlands »	4 314	7	4 321	316	1 478	2 493	—	—	34
K Blekinge »	2 396	3	2 399	327	959	1 095	—	—	18
L Kristianstads »	12 331	36	12 367	2 166	4 471	5 706	1	—	23
M o. MA Malmöh. »	17 843	71	17 914	2 923	6 090	8 811	1	1	88
N Hallands »	6 851	17	6 868	1 270	2 165	3 386	1	—	46
O o. OA Gbgs o. Boh. »	4 509	19	4 528	1 409	1 228	1 882	2	—	7
P Älvsborgs »	8 782	26	8 808	2 796	2 353	3 637	—	2	20
R Skaraborgs »	14 283	26	14 309	2 711	4 977	6 607	—	1	13
S Värmlands »	6 996	105	7 101	1 521	1 923	3 628	1	—	28
T Örebro »	7 112	70	7 182	1 162	2 070	3 916	2	—	32
U Västmanlands »	7 316	73	7 389	561	2 723	4 075	2	1	27
W Kopparbergs »	5 887	142	6 029	1 952	1 652	2 411	—	—	14
X Gävleborgs »	5 063	69	5 132	1 206	1 977	1 934	1	—	14
Y Västernorrlands »	3 950	163	4 113	1 110	1 351	1 644	2	—	6
Z Jämtlands »	2 690	128	2 818	724	1 113	973	—	—	8
AC Västerbottens »	5 748	240	5 988	1 382	2 452	2 142	1	—	11
BD Norrbottens »	3 403	213	3 616	558	1 570	1 479	—	—	9

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin- och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957 2 kv.	794 858	1 906	48	7	1 956	6 244	1	140	84 283	28 035	21	57
3 kv.	839 803	2 182	43	6	1 927	6 223	1	127	85 567	28 912	20	56
4 kv.	860 726	2 225	38	3	1 865	6 155	1	142	86 126	29 601	17	53
1958 1 kv.	875 680	2 263	32	3	1 813	6 157	1	149	84 012	29 361	16	50
2 kv.	925 662	2 417	31	3	1 830	6 214	1	136	84 903	30 088	16	46
3 kv.	957 501	2 673	29	3	1 794	6 224	1	134	85 762	31 004	15	45
4 kv.	968 982	2 959	29	3	1 753	6 148	1	140	85 982	31 780	15	45
1959 1 kv.	977 704	3 259	24	2	1 703	6 162	1	140	83 843	31 703	15	40
2 kv.	1029248	3 475	23	1	1 704	6 216	1	134	84 650	32 679	15	38
Därav: *County*												
A o. AA	101 449	350	—	—	38	595	—	122	12 622	1 666	—	7
B	58 275	201	1	—	76	443	—	—	5 382	1 641	1	1
C	24 784	52	—	—	57	153	—	—	1 912	803	—	1
D	33 069	51	—	—	59	199	—	—	2 598	1 020	—	5
E	50 002	84	—	—	80	265	—	—	3 998	1 489	—	—
F	42 461	99	1	—	95	252	—	—	2 583	1 340	1	1
G	22 920	78	2	—	44	75	—	—	1 375	912	—	1
H	33 199	53	—	—	90	140	—	—	2 238	1 188	—	—
I	7 751	7	—	—	31	42	—	—	689	205	—	—
K	18 076	34	—	—	21	120	—	—	1 472	595	—	2
L	38 134	72	—	—	50	123	—	—	3 382	1 285	—	—
M o. MA	86 252	98	8	—	112	346	—	—	8 775	1 779	6	1
N	23 697	94	—	—	51	128	—	—	2 198	827	—	—
O o. OA	74 040	324	—	—	45	449	—	12	7 890	1 851	3	3
P	52 553	158	1	—	78	284	—	—	4 027	1 763	—	4
R	38 839	147	1	—	63	162	—	—	2 301	1 423	—	—
S	42 404	294	1	—	90	254	—	—	2 652	1 640	—	2
T	40 621	72	1	1	62	200	—	—	2 601	1 327	2	—
U	35 386	96	1	—	79	204	—	—	2 297	1 201	—	1
W	44 993	97	1	—	72	233	—	—	2 845	1 607	—	3
X	39 534	151	1	—	112	275	—	—	3 024	1 473	—	4
Y	38 385	285	—	—	100	380	—	—	2 767	1 738	1	2
Z	17 553	154	—	—	48	203	—	—	1 332	743	—	—
AC	33 054	249	3	—	64	351	1	—	1 688	1 456	1	—
BD	31 817	175	1	—	87	340	—	—	2 002	1 707	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1958		1959		1958		1959	
	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.	1 kv.	2 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	15 092	2 639	17 282	4 105	215	205	192	193
Definitivt avregistrerade *Condemned*	6 996	4 166	7 877	6 886	22	12	18	11
Återregistrerade *Re-registered*	4 240	9 761	4 636	10 314	79	201	113	176
Nyregistrerade *Registered*	*32 448*	*47 058*	*29 496*	*52 304*	*124*	*97*	*60*	*72*
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+14 986	+50 135	+ 9 016	+51 758	— 43	+ 61	— 36	+ 49
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	5 037	1 600	4 739	1 903	12 816	2 810	11 741	3 084
Definitivt avregistrerade *Condemned*	1 582	952	1 577	1 116	6 729	2 402	6 107	3 064
Återregistrerade *Re-registered*	753	1 079	829	1 221	1 710	9 708	1 489	8 268
Nyregistrerade *Registered*	3 454	3 063	3 204	3 502	846	3 930	556	3 713
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	— 2 358	+ 1 614	— 2 221	+ 1 781	—17 139	+ 8 522	—15 874	+ 5 927
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	174	160	172	120	1 065	310	1 098	376
Definitivt avregistrerade *Condemned*	374	337	349	398	275	103	225	121
Återregistrerade *Re-registered*	12	28	52	39	151	251	145	301
Nyregistrerade *Registered*	2 793	3 349	2 300	3 804	818	824	716	918
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 341	+ 2 962	+ 1 939	+ 3 483	— 373	+ 664	— 449	+ 738

(forts. från sid. 216)

Grekland GRE-48-G

Bankstatistik. Fyra månader. Ge råd vid utarbetande av ett enhetligt system för kommersiell bankstatistik, vilket uppfyller de krav som modern bankstandard, inter-bank-operationer samt statlig penning- och kreditpolitik ställer. Utarbeta och föreslå metoder för insamling, bearbetning och analys av data rörande kommersiella bankoperationer och för deras presentation i tidsserier. Särskild uppmärksamhet skall ägnas statistiskt material rörande typer av insättningar och lån, användningen av kommersiell bankkredit (lån till jordbruk, handel, industri osv.) samt långivarkategorier (inhemsk och utländsk, privat, inter-bank och offentlig osv.). Uppgiften syftar även till att belysa lånens »average maturity», relationen mellan typer av löpande lån och lån som berörs av statlig reglering och kontroll, omsättningen i inlåningen, valutalägets inverkan och banksystemets likviditet. Slutligen skall bl. a. myndigheters och statliga institutioners bankoperationer uppmärksammas. Engelska och/eller franska. 20 maj.

(forts. sid. 245)

Särskilda undersökningar på grundval av 1959 års taxeringsmaterial

Preliminär redogörelse

Special Investigations Based on Returns of Income Delivered by Taxpayers in 1959 Preliminary Data

På initiativ av riksräkenskapsverket framlade statistiska centralbyrån i skrivelse den 1 december 1958 förslag till en undersökning, som på grundval av 1959 års deklarationsmaterial skulle utvisa dels utnyttjandet av vissa schablonavdrag och sammansättningen av de vid nämnda års inkomsttaxering medgivna allmänna avdragen samt dels förhållandet mellan olika taxeringstekniska inkomstbegrepp (sammanräknad nettoinkomst, taxerad och beskattningsbar inkomst). Genom beslut den 30 januari 1959 bemyndigade Kungl. Maj:t centralbyrån att utföra denna undersökning.

Uppgifterna har inhämtats på en av centralbyrån i samråd med riksräkenskapsverket utarbetad blankett.

Undersökningen har utförts enligt urvalsmetod och omfattar dels inkomsttagare födda den 15 maj, dels samtliga inkomsttagare, som ensamma eller tillsammans med andra maken haft en sammanräknad nettoinkomst av minst 100 000 kr. Redovisade resultat utgöres av till rikstotaler uppräknade belopp. Fullständigare redogörelse kommer att lämnas i statistiska centralbyråns berättelse Skattetaxeringarna m. m. år 1959, som väntas utkomma i juni.

Statlig inkomstskatt utgår efter olika grunder för gift person, som levt tillsammans med den andra maken, och för andra skattskyldiga. Vid materialets bearbetning har dessa kategorier så långt sig göra låter åtskilts från varandra. I den fortsatta redogörelsen har mestadels använts begreppen gifta och ensamstående, allteftersom de skattskyldiga beskattas efter den ena eller den andra av de båda skatteskalor som finns.

Då emellertid vederbörandes civilstånd icke kan direkt utläsas av blanketten, har inkomsttagarnas fördelning på gifta och ensamstående måst utföras med ledning av uppgifterna om ortsavdragens storlek, sedan äkta makar, som båda haft inkomst utsorterats. På grund av ortsavdragsbestämmelserna föreligger emellertid vissa brister i fördelningen på gifta och ensamstående. I totalresultatet har dock dessa förskjutningar varit av ringa betydelse, såsom av nedanstående sammanställning framgår. I denna har i fråga om gifta skattskyldiga, äkta makar, som båda haft inkomst, räknats som *två* inkomsttagare. Som jämförelse lämnas motsvarande uppgifter från centralbyråns årliga inkomststatistik (preliminära resultat av denna har lämnats i Statistisk Tidskrift 1959:12).

	Antal inkomsttagare	
	Gifta	Ensamstående
Enligt de särskilda blanketterna	2 361 262	1 661 092
Enligt den årliga inkomststatistiken	2 380 405	1 663 961
Differens	19 143	2 869

De beräknade totaluppgifterna till denna undersökning understiger endast obetydligt inkomststatistikens uppgifter, nämligen med 0,8 % i fråga om gifta och 0,2 % i fråga om ensamstående. Dessa smärre differenser hindrar dock ej, att antal gifta och ensamstående inom olika inkomstklasser kan vara beroende av slumpmässiga avvikelser, vilka inom tabellerna orsakat större differenser i fråga om detaljuppgifter än ovanstående procenttal, som enbart berör totalsummorna. Detta torde särskilt gälla uppgifterna i de högsta inkomstklasserna av urvalsdelen, vilka grundar sig på en uppräkning av mycket låga tal.

Schablonavdrag från inkomst av tjänst och kapital

Vid fastställandet av den skattepliktiga inkomsten av tjänst och kapital äger skattskyldig att för var och en av dessa förvärvskällor under vissa givna förhållanden tillgodogöra sig ett schablonmässigt fastställt avdrag, som ej behöver specificeras eller särskilt motiveras.

Från *inkomst av tjänst* får kostnader för inkomsternas förvärvande avdragas. Dessa kostnader utgörs vanligen av resor till och från arbetsplatsen samt avgifter för vissa försäkringar, som tagits i samband med tjänsten. Avdraget erhålles enligt två alternativ, antingen schablonmässigt med 100 kr, vilket medgives, även om inga kostnader funnits, eller med det högre belopp som kostnaderna verkligen uppgått till, fastän avrundat uppåt till fullt 100-tal kronor.

Den använda blanketten innehåller ifråga om inkomst av tjänst uppgift om huruvida avdraget skett enligt det första alternativet eller ej. Det synes tveksamt på vilket sätt inkomsttagare som helt saknat inkomst av tjänst har redovisats på blanketten beträffande detta avdrag. Två fall är möjliga: antingen markeras, att avdrag ej skett enligt det första alternativet eller också utsättes ingen markering alls. I förstnämnda fall är det ovisst, om avdrag utgått enligt det andra alternativet eller om ingen inkomst av tjänst funnits. Om avdrag ej utgått enligt det första alternativet (100 kr), föreligger alltså möjligheten att inkomst av tjänst verkligen funnits men att blanketten av förbiseende ej ifyllts. Materialets uppgifter över antalet inkomsttagare, som ej erhållit avdrag enligt det första alternativet, kan därför ej läggas till grund för en säkrare beräkning av antalet inkomsttagare, som erhållit avdrag enligt det andra alternativet dvs. med belopp större än 100 kr.

Antalet inkomsttagare med avdrag enligt första alternativet (100 kr) uppgick enligt verkställd uppräkning till 2 270 847 eller 56,5 % av totala antalet inkomsttagare, som vid denna undersökning beräknats till 4 022 354. Återstående antal inkomsttagare kommer då att utgöra 1 751 507. Dessa har således antingen erhållit avdrag enligt det senare alternativet eller ej haft inkomst av tjänst.

Antalet inkomsttagare med avdrag enligt det andra alternativet kan såsom nämnts ej direkt beräknas ur materialet. På indirekt väg kan emellertid en uppskattning av detta antal erhållas såsom skillnaden mellan antalet inkomsttagare med inkomst av tjänst och antalet avdrag enligt första alternativet. Enligt kommunalskattelagen betraktas förutom avlöning även pension, livränta och periodiskt understöd som inkomst av tjänst. Det totala antalet inkomsttagare med inkomst av tjänst, dvs. det antal inkomsttagare, som äger tillgodogöra sig avdrag enligt endera av ovan nämnda alternativ, kan därför till största delen anses bestå av anställda samt av företagare och icke yrkesverksamma i åldern 67 år och däröver. Sistnämnda grupp består av personer, vilkas inkomst helt eller delvis utgöres av pension (folkpension jämte eventuellt annan pension).

Enligt inkomststatistiken utgör antalet anställda cirka 73 % av totala antalet inkomsttagare. Med ledning därav kan antalet anställda enligt denna undersökning uppskattas till 2 936 318. Antalet företagare och icke yrkesverksamma i åldern 67 år och däröver erhålles ur inkomststatistiken till 64 313 resp. 401 413 eller sammanlagt 465 726. Totala antalet personer med inkomst av tjänst eller pension kan således uppskattas till ett *lägsta* antal av 3 402 044. Av dessa skulle, som nämnts 2 270 847 erhållit avdrag enligt första alternativet medan återstående 1 131 197 eller 28 % av totala antalet inkomsttagare skulle ha medgivits avdrag enligt det andra alternativet. Således skulle sammanlagt nära 85 % av alla inkomsttagare ha medgivits detta avdrag, antingen schablonmässigt med 100 kr eller med högre av deklaranten specificerat belopp.

Från *inkomst av kapital* får avdragas dels förvaltningskostnader m. m., dels därutöver, om inkomsten därtill förslår, ett extra avdrag uppgående till 300 kr eller för gift skattskyldig 600 kr för makarna gemensamt. Med inkomst av kapital avses enligt skatteförfattningarna huvudsakligen ränteinkomster av obligationer, bankmedel eller utlånade medel samt avkastning av aktier och andelar. Såsom kapitalinkomst räknas däremot ej inkomst av fastighet, även om fastigheten endast är att betrakta som ett placeringsobjekt.

Beträffande inkomst av kapital infordrades uppgifter, huruvida schablon-

avdragen helt utnyttjats eller ej, men däremot icke om avdragen endast delvis utnyttjats. Det beräknade antalet till fullo utnyttjade avdrag från inkomst av kapital utgör 558 156, vilket motsvarar 17 % av samtliga inkomsttagare. Samtaxerade äkta makar har i detta avsnitt räknats som *en* inkomsttagare.

Antalet samtaxerade makar och ensamstående, som helt utnyttjat dessa avdrag, utgör enligt företagen uppräkning 256 394 resp. 301 762 eller ca 15 och 18 % av motsvarande antal bland inkomsttagarna. Med ledning av dessa uppgifter kan summan helt utnyttjade avdrag uppskattas till 153,8 milj. kr för gifta och 90,5 milj. kr för ensamstående eller totalt 244,3 milj. kr. Mot denna avdragssumma svarar kapitalinkomster uppgående till samma belopp. Om man räknar med en avkastning efter 4 %, kan det sammanlagda värdet av motsvarande förmögenheter uppskattas till 6 107,5 milj. kr.

I *tab. A* lämnas uppgifter om inkomsttagare, som helt utnyttjat avdragen, med fördelning efter storleken av deras sammanräknade nettoinkomst. Uppgifterna i tabellen grundar sig beträffande gifta i den lägsta inkomstklassen samt gifta och ensamstående i de högsta klasserna av urvalsdelen på mycket låga tal, som uppräknats till totalsiffror. Dessa bör därför användas med stor försiktighet.

Procenttalen för de ensamstående visar en jämförelsevis jämn ökning med stigande inkomst. För gifta stiger procenttalet till klassen 6 000—8 000 kr, sjunker därefter med stigande nettoinkomst och når sitt lägsta värde i inkomstklassen 16 000—18 000 kr. Denna tendens torde vara beroende av flera orsaker. De högre procenttalen i de lägsta klasserna bör till stor del vara ett resultat av att dessa klasser i hög grad utgöres av äldre inkomsttagare, som passerat de arbetsföra åldrarna och hunnit avsätta ett kapital stort nog för att avdraget skall kunna helt utnyttjas. Efter inkomstklassen 16 000—18 000 kr stiger procenttalen med stigande nettoinkomst och uppgår i högsta klassen till 79,3 %.

Anmärkningsvärt är, att andelen inkomsttagare i de tre högsta klasserna

Tab. A. Antalet inkomsttagare med helt utnyttjat avdrag från inkomst av kapital fördelade efter den sammanräknade nettoinkomstens storlek, hela riket, vid taxeringen år 1959

Number of income earners having made full use of their standard deductions from income of capital, by size of total net income

Sammanräknad nettoinkomst, kr	Antal gifta och ensamstående med nedanstående avdrag		Antal gifta och ensamstående med avdrag, i % av motsvarande totala antal	
	Gifta, 600 kr	Ensamstående, 300 kr	Gifta	Ensamstående
0— 2 000	365	12 045	4,5	10,1
2 000— 4 000	13 510	69 350	16,4	16,4
4 000— 6 000	24 836	47 450	17,0	17,3
6 000— 8 000	22 459	37 960	17,9	15,7
8 000— 10 000	21 731	38 325	12,8	18,1
10 000— 12 000	23 011	26 645	10,5	15,9
12 000— 14 000	27 944	18 980	11,8	20,6
14 000— 16 000	20 097	17 155	11,5	29,2
16 000— 18 000	12 247	7 300	8,6	28,2
18 000— 20 000	15 346	5 840	13,7	51.6
20 000— 25 000	26 497	6 935	16,6	42.2
25 000— 30 000	13 158	3 285	23,1	56 3
30 000— 60 000	25 585	7 665	35 9	75 0
60 000—100 000	7 858	2 555	64 2	70 0
100 000—150 000	1 086	155	66 6	76 7
150 000—200 000	342	57	70,5	85 1
200 000—	322	60	79 3	82.2
Totalt	256 394	301 762	14 9	18.2

Anm. Samtaxerade äkta makar har räknats som *en* inkomsttagare.

(totalräknade delen), som haft kapitalinkomster uppgående till lägst 600 kr resp. 300 kr, ej är större än 67—79 % för gifta och 77—85 % för ensamstående. Detta förhållande måste dock ses mot bakgrund av att åtskilliga förmögenhetsobjekt finns (t. ex. fastigheter), vilkas avkastning ej beskattas som inkomst av kapital.

För såväl ensamstående som gifta är procenttalen i tab. A av ungefär samma storlek i de lägsta inkomstklasserna men ligger i övriga klasser utom de högsta på en betydligt högre nivå för

Sammanräknad nettoinkomst, kr	Avdraget belopp, milj. kr			Beräknat bortfall av statlig inkomstskatt, milj. kr		
	Gifta	Ensamstående	Samtliga	Gifta	Ensamstående	Samtliga
— 6 000	23,2	38,6	61,8	2,6	4,2	6,8
6 000— 12 000	40,3	30,9	71,2	4,4	5,0	9,4
12 000— 18 000	36,2	13,0	49,2	5,8	3,2	9,0
18 000— 30 000	33,0	4,8	37,8	9,2	1,6	10,8
30 000— 60 000	15,4	2,3	17,7	6,1	1,0	7,1
60 000—100 000	4,7	0,8	5,5	2,4	0,4	2,8
100 000—	1,0	0,1	1,1	0,6	0,0	0,6
Summa	153,8	90,5	244,3	31,1	15,4	46,5

ensamstående. I de högsta klasserna är skillnaden obetydlig.

Genom att sammanställa uppgifterna i tab. A och tab. 1 har det bortfall av statlig inkomstskatt, som de helt utnyttjade avdragen förorsakar, på ett ungefär uppskattats. Resultatet redovisas i ovanstående sammanställning, som utvisar det beräknade skattebortfallet i olika storleksklasser av sammanräknad nettoinkomst.

De helt utnyttjade avdragen har beräknats orsaka ett skattebortfall av 46,5 milj. kr. Den mest betydande delen av bortfallet hänför sig till inkomstklasserna mellan 18 000 och 30 000 kr.

Då olika skatteskalor gäller för gifta och ensamstående, har skattebortfallet beräknats separat för dessa, varvid medelvärdet *beskattningsbar inkomst* lagts till grund för beräkningen. Av ovanstående följer, att vid beräkningen av skattebortfallet på grund av olika avdrag för gifta och ensamstående beloppet för de förra blir för högt och för de senare för lågt. Detta förhållande, tillsammans med att det för såväl gifta som ensamstående gemensamma medelvärdet beskattningsbar inkomst i olika inkomstklasser använts, medför att siffrorna i ovanstående sammanställning ger en bättre bild av avdragens inverkan i olika inkomstklasser än de redovisar det faktiska skattebortfallet.

Allmänna avdrag (utom underskott å förvärvskälla)

Innan den taxerade inkomsten fastställes, äger de skattskyldiga att tillgodogöra sig följande s. k. allmänna avdrag:

Kommunala skatter (vid statlig inkomsttaxering)
Folkpensionsavgifter
Sjukförsäkringsavgifter och försäkringspremier
Pensionsförsäkringsavgifter
Periodiskt understöd
Gift kvinnas förvärvsavdrag
Jordbrukare och rörelseidkare tillkommande hustruavdrag (vid statlig inkomsttaxering)
Andra makens outnyttjade avdrag.

Vid 1959 års taxering gällde i stora drag följande bestämmelser för de olika avdragen. De kommunala skatterna består av kommunalskatt samt landstings- och tingshusmedel, som påförts på grund av 1958 års taxering. Med folkpensioneringsavgifter avses den obligatoriska avgiften samt ev. frivilliga avgifter. Den obligatoriska avgiften uppgår till högst 250 kr eller 500 kr för ensamstående resp. gifta. Avdraget för sjukförsäkringsavgifter etc. utgår antingen schablonmässigt med 150 kr för ensamstående och 300 kr för gifta, även om inga avgifter erlagts, eller också med det högre belopp avgifterna och premierna verkligen uppgått till, dock högst 300 kr resp. 600 kr. De närmare bestämmelserna angående avdrag för pensionsförsäkringsavgifter och periodiskt understöd återfinns i kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomstskatt. Dessa avdrag är ej maximerade till storleken. Gift kvinnas förvärvsavdrag utgår med 300 kr men kan vid taxering till statlig inkomstskatt under vissa förutsättningar uppgå till högst 1 000 kr. Gift man med inkomst av jordbruksfastighet eller

Allmänna avdrag (utom underskott å förvärvskälla)	Vid taxeringen till inkomstskatt			
	Statlig		Kommunal	
	Milj. kr	%	Milj. kr	%
Kommunala skatter	3 619,5	60,7	—	—
Folkpensionsavgifter	605,8	10,2	605,2	28,1
Sjukförsäkringsavgifter etc.	1 003,8	16,8	1 003,2	46,6
Pensionsförsäkringsavgifter	241,4	4,0	241,1	11,2
Periodiskt understöd	126,4	2,1	126,4	5,9
Gift kvinnas förvärvsavdrag	277,7	4,7	164,4	7,6
Hustruavdrag	75,3	1,3	—	—
Andra makens outnyttjade avdrag	11,9	0,2	13,1	0,6
Summa	5 961,8	100	2 153,4	100

rörelse erhåller vid taxering till statlig (men ej till kommunal) inkomstskatt ett avdrag med 300 kr, därest hustrun utfört arbete inom makens förvärvskälla till ett värde motsvarande minst detta belopp. Sistnämnda två avdragstyper kan till skillnad från övriga avdrag endast avdragas från inkomsttagarens egen inkomst och ingår således ej bland andra makens outnyttjade avdrag.

Genom urvalets starka begränsning kan de slumpmässiga avvikelserna bli mycket betydande. Detta torde i synnerhet vara fallet beträffande avdrag för kommunalskatt, pensionsförsäkringsavgifter, periodiskt understöd och andra makens outnyttjade avdrag. Övriga avdrag får enligt författningarna ej överstiga vissa relativt obetydliga maximibelopp och företer därför blott smärre variationer jämfört med de förstnämnda avdragen, varför urvalets begränsning ej har haft någon större inverkan vid uppräkningen av dessa sistnämnda avdrag.

Avdragens absoluta och relativa fördelning på olika typer av avdrag framgår av ovanstående sammanställning, där de absoluta talen är till totalsiffror uppräknade belopp.

De sålunda uppräknade avdragens totalsumma skiljer sig mycket obetydligt, endast med 1,5 %, från det verkliga, ur sammandragen av 1959 års taxering till statlig inkomstskatt erhållna totalbeloppet, såsom av följande sammanställning framgår. I taxeringsuppgifterna ingår emellertid även oskifta dödsbon och familjestiftelser, varför skillnaden i själva verket är något större än vad nedanstående siffror utvisar.

Motsvarande uppgifter vid taxering till kommunal inkomstskatt ingår ej i taxeringslängderna, varför jämförelse med deras summa ej kan göras.

	Summa avdrag, milj. kr
Enligt de särskilda blanketterna	5 961,8
» taxeringsuppgifterna	5 873,8
Differens	88,0

Vid taxeringen till statlig inkomstskatt utgöres de största avdragsposterna av kommunala skatter, sjukförsäkrings- och folkpensionsavgifter m. m. Sammanlagt utgör dessa 88 % av totalsumman. Vid taxeringen till kommunal inkomstskatt är kommunalskatt ej avdragsgill. De största avdragsposterna utgöres här av sjukförsäkrings- och folkpensionsavgifter m. m., vilka tillsammans upptager 75 % av gjorda avdrag.

En särställning bland avdragen intager pensionsförsäkringsavgifter och periodiskt understöd. Övriga avdrag (utom andra makens outnyttjade avdrag) utgår med visst högsta belopp. Avdraget för kommunala skatter är dock ej begränsat till storleken men är beroende av föregående års beskattningsbara inkomst. Förstnämnda avdrag däremot utgår med samma belopp som den erlagda försäkringsavgiften resp. det utgivna understödet.

I *tab. B* har inkomsttagare med avdrag för pensionsförsäkringsavgift resp. periodiskt understöd fördelats efter avdragets storlek och efter två grupper av den sammanräknade nettoinkomstens storlek. Den högre inkomstklassen (lägst 100 000 kr) består av inkomsttagare från den totalräknade delen av undersökning-

Tab. B. Antal inkomsttagare med avdrag för pensionsförsäkringsavgift och periodiskt understöd, hela riket, vid taxeringen år 1959

Number of income earners having made deductions for pension insurance premiums and for permanent assistance

	Antal inkomsttagare med sammanräknad nettoinkomst		
	under 100 000 kr	100 000 kr eller högre	Summa inkomsttagare
Pensionsförsäkringsavgift, kr			
— 1 000	111 690	105	111 795
1 000— 5 000	45 260	381	45 641
5 000— 10 000	14 235	315	14 550
10 000—100 000	14 235	810	15 045
100 000—	—	36	36
Summa	185 420	1 647	187 067
Periodiskt understöd, kr			
— 1 000	31 755	113	31 868
1 000— 5 000	36 135	384	36 519
5 000—10 000	8 760	265	9 025
10 000—50 000	8 030	399	8 429
50 000—	—	35	35
Summa	84 680	1 196	85 876

en och den lägre av inkomsttagare från urvalsdelen.

Enligt tabellen har 1 647 inkomsttagare i den högre klassen erhållit avdrag för pensionsförsäkringsavgift, vilket motsvarar 63 % av totala antalet inkomsttagare i klassen. Något fler än hälften av avdragen har utgått med 10 000 kr eller mer. Av de 36 inkomsttagare, som avdragit 100 000 kr eller mer, har i 11 fall avdragen överstigit 200 000 kr. I den lägre inkomstklassen utgör andelen inkomsttagare med avdrag endast 5 %. Omkring hälften av avdragen har utgått med belopp understigande 1 000 kr.

Enligt samma tabell har 1 196 inkomsttagare i den högre klassen eller 46 % av totala antalet i klassen gjort avdrag för periodiskt understöd. I den lägre klassen är motsvarande andel 2 %. Avdragen har i åtta fall överstigit 100 000 kr men ej nått upp till 160 000 kr. Avdragen för periodiskt understöd är betydligt färre än avdragen för pensionsförsäkringsavgifter. Jämföres tabellens uppgifter om de båda avdragsslagen visar det sig, att skillnaden i den högre inkomstklassen huvudsakligen yttrar sig i en stark minskning av antalet avdrag med 10 000 kr eller mer samt i den lägre klassen i en likaledes stark minskning av antalet avdrag understigande 1 000 kr.

Förhållandet mellan sammanräknad nettoinkomst, taxerad och beskattningsbar inkomst vid taxering till statlig inkomstskatt

För sambandet mellan å ena sidan sammanräknad nettoinkomst samt taxerad resp. beskattningsbar inkomst å den andra redogöres i tab. 1, medan i tab. 2 uppgifter lämnas om såväl antal inkomsttagare som totala inkomstsummor inom olika storleksklasser av resp. inkomst.

Uppgifterna i tab. 1 och 2 är till totaler uppräknade antal och måste därför användas med största försiktighet. Äkta makar, som samtaxerats, redovisas i denna redogörelse som *en* inkomsttagare.

I *tab. C* lämnas uppgifter om inkomsttagarnas procentuella fördelning efter dels den sammanräknade nettoinkomstens, dels den taxerade och dels den beskattningsbara inkomstens storlek. Den taxerade inkomsten erhålles sedan vissa allmänna avdrag (utom underskott å förvärvskälla) avräknats från den sammanräknade nettoinkomsten, samt den beskattningsbara inkomsten, sedan den taxerade minskats med ortsavdragen. Medelvärdena (vägda aritmetiska media) inom dessa olika inkomstbegrepp utgör 11 053 kr för sammanräknad nettoinkomst, 9 350 kr för taxerad och 6 516 kr för beskattningsbar inkomst. Talen för de olika inkomstbegreppen avspeglar den starka förskjutning av inkomsttagarna mot lägre inkomstklasser, som orsakas av de nyssnämnda avdragen. Under 10 000 kr fanns sålunda, för att ta endast ett exempel,

Tab. C. Inkomsttagarna procentuellt fördelade efter storlek av sammanräknad nettoinkomst, taxerad och beskattningsbar inkomst, hela riket, vid taxeringen år 1959

Income earners, in percentage, by size of total net income, of assessed income, and of taxable income

Inkomstklass, kr	Antal inkomsttagare, i %								
	Sammanräknad nettoinkomst			Taxerad inkomst			Beskattningsbar inkomst		
	Gifta	Ensamstående	Samtliga	Gifta	Ensamstående	Samtliga	Gifta	Ensamstående	Samtliga
0— 2 000	0,5	7,1	3,7	0,9	10,7	5,7	17,0	36,3	26,5
2 000— 4 000	4,8	25,4	14,9	7,8	26,6	17,1	10,1	17,8	13,9
4 000— 6 000	8,5	16,5	12,4	9,8	17,6	13,6	13,7	17,4	15,5
6 000— 8 000	7,3	14,4	10 8	10,6	17,1	13,8	16,5	12,7	14,7
8 000— 10 000	9 9	12,8	11 3	14,7	12,6	13,7	12,1	7,2	9,7
10 000— 12 000	12,7	10,0	11 4	15,7	7,0	11.4	9,1	4,0	6,6
12 000— 14 000	13,8	5,6	9,8	11,4	3 9	7,7	7,0	1,8	4,4
14 000— 16 000	10 2	3,6	7 0	8,7	1.7	5,3	4,2	0,7	2,5
16 000— 18 000	8,2	1,6	5,0	6,4	0,7	3,6	2,9	0,4	1,7
18 000— 20 000	6,5	0,7	3,6	4,1	0,5	2,3	1,5	0,5	1,0
20 000— 25 000	9,3	1,0	5,2	4.7	0,7	2,7	2,3	0,3	1,4
25 000— 30 000	3,3	0,4	1,9	2,0	0.4	1,2	1,3	0,4	0,8
30 000— 35 000	1 8	0.3	1,1	1.2	0,1	0,7	0,6	0,1	0,4
35 000— 40 000	1,1	0,1	0 6	0 6	0,0	0 3	0,5	0,0	0,2
40 000— 60 000	1,3	0 2	0,8	0,9	0,3	0,6	0,8	0,3	0,5
60 000— 80 000	0 4	0,2	0,3	0 3	0 1	0,2	0 2	0.1	0.1
80 000—100 000	0,3	0,1	0 2	0,1	0 0	0,1	0 1	0,0	0 1
100 000—	0 1	0 0	0 0	0 1	0 0	0,0	0.1	0 0	0,0
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Anm. Samtaxerade äkta makar har räknats som *en* inkomsttagare.

53,1 % av inkomsttagarna i fråga om sammanräknad nettoinkomst, medan motsvarande relativtal är 63,9 % för taxerad och 80,3 % för beskattningsbar inkomst.

Enligt författningarna skall taxerad och beskattningsbar inkomst avrundas nedåt till fulla tiotal resp. hundratal kronor. I den lägsta inkomstklassen i tab. 2 ingår 437 192 inkomsttagare, varav 168 187 gifta och 269 005 ensamstående, vilkas beskattningsbara inkomst därigenom kommit att understiga 100 kr. Dessa inkomsttagare har därför ej påförts någon beskattningsbar inkomst. I förstnämnda antal ingår 10 221 ensamstående, vilka av ovanstående anledning ej påförts någon taxerad inkomst.

Inkomstnivån för ensamstående ligger, såsom framhållits i den preliminära redogörelsen för inkomstfördelningen (Statistisk Tidskrift 1959: 12), betydligt lägre än för gifta. Medelvärdet av nettoinkomsten utgör för de förra 7 302 kr och för de senare 14 682 kr. För den beskattningsbara inkomsten erhålles motsvarande värden till 4 415 kr resp. 8 548 kr. Till den högre inkomstnivån för gifta har i viss mån bidragit, att makarna i jämförelsevis stor utsträckning båda haft inkomster. Av det redovisade antalet gifta skattskyldiga har således 38 % utgjorts av makar, som båda haft inkomst. Beräknas medelvärdet av nettoinkomsten och den beskattningsbara inkomsten för gifta, då båda resp. endast endera maken haft inkomst, erhålles en grund för jämförelse mellan dessa två kategoriers inkomstförhållanden. För nettoinkomsten erhålles värdena 17 688 kr resp. 12 858 kr och för beskattningsbara inkomsten 10 886 kr resp. 7 129 kr. Då båda makarna haft inkomst, ligger således nettoinkomsten

genomsnittligt 38 % högre, än då endast endera maken haft inkomst.

Den totala beskattningsbara inkomsten uppgår enligt tab. 2 till 14 679,66 milj. kr för gifta och till 7 333,80 milj. kr för ensamstående och totalt till 22 013,46 milj. kr. Enligt till centralbyrån inkomna sammandrag av A-längderna vid 1959 års taxering uppgick totalbeloppet till 22 309,4 milj. kr. Det förra beloppet understiger det senare med 1,3 %. Till någon del beror skillnaden på att A-längden omfattar även oskifta dödsbon och familjestiftelser.

I syfte att närmare åskådliggöra giftas och ensamståendes fördelning på inkomstklasser har i nedanstående sammanställning dessa kategoriers procentuella fördelning efter storleken av beskattningsbara inkomsten beräknats. För varje klass angives motsvarande andel av totalsumman beskattningsbar inkomst för gifta och ensamstående.

Bland gifta befann sig 57,3 % i klasserna under 8 000 kr, 32,4 % mellan 8 000 kr och 16 000 kr samt 10,3 % över 16 000 kr. Motsvarande andelar av summa beskattningsbar inkomst var 25,7 % resp. 42,1 % och 32,2 %. Bland ensamstående inkomsttagare hade 54,1 % under 4 000 kr i beskattningsbar inkomst, 41,3 % mellan 4 000 kr och 12 000 kr samt 4,6 % över 12 000 kr. Motsvarande andelar av summa beskattningsbar inkomst var 16,0 % resp. 63,5 % och 20,5 %. I detta sammanhang kan nämnas, att de 57,3 % av äkta makarna och 54,1 % av antalet ensamstående, vars beskattningsbara inkomst understeg 8 000 kr resp. 4 000 kr, undgår all progressivitet i inkomstbeskattningen, då denna inträder först när den beskattningsbara inkomsten överstiger nämnda belopp.

Tab. 1 ger en bild av relationen mellan sammanräknad nettoinkomst och taxerad eller beskattningsbar inkomst. Förhållandet mellan dessa inkomstbelopp kan i vissa fall variera inom vida gränser, eftersom storleken av vissa allmänna avdrag är beroende av inkomsttagarens egna dispositioner, såsom framgått av redogörelsen för allmänna avdrag m. m. En jämförelse mellan fördelningen efter taxerad och beskattningsbar inkomst visar, att inkomsttagarna i den senare fördelningens lägre inkomstklasser har en större spridning inom kolumnerna än i den förra, vilket orsakats av att gifta skattskyldiga äger tillgodoräkna sig dubbelt så stort ortsavdrag som ensamstående i samma ortsgrupp. I klasserna med en nettoinkomst av 100 000 kr eller däröver (totalräknade delen) är såväl den taxerade som den beskattningsbara inkomstens spridning på raderna mycket stor, vilket sammanhänger med de i dessa inkomstklasser ofta förekommande avdragen för pensionsförsäkringar och periodiskt understöd (jfr tab. B, sid. 232). Någon därmed jämförbar spridning återfinns ej i de högsta inkomstklasserna av urvalsdelen,

Beskattningsbar inkomst, kr	*Gifta skattskyldiga*		*Ensamstående skattskyldiga*	
	Antal inkomsttagare, i %	Summa beskattningsbar inkomst, i %	Antal inkomsttagare, i %	Summa beskattningsbar inkomst, i %
0— 2 000	17,0	0,8	36,3	4,4
2 000— 4 000	10,1	3,5	17,8	11,6
4 000— 6 000	13,7	8,0	17,4	19,4
6 000— 8 000	16,5	13,4	12,7	19,9
8 000— 10 000	12,1	12,7	7,2	14,4
10 000— 12 000	9,1	11,6	4,0	9,8
12 000— 16 000	11,2	17,8	2,5	7,5
16 000— 20 000	4,4	9,0	0,9	3,8
20 000— 30 000	3,6	10,3	0,7	3,7
30 000— 40 000	1,1	4,5	0,1	0.6
40 000— 60 000	0,8	4,3	0,3	2,8
60 000—100 000	0,3	2,7	0,1	1.6
100 000—150 000	0,1	0,7	0 0	0,2
150 000—	0,0	0,7	0,0	0,3
Summa	100	100	100	100

där dessa avdrag även borde förekomma fast i mer begränsad omfattning och till lägre belopp. De låga tal som redovisningen där bygger på gör det emellertid troligt, att frånvaron av en jämförbar spridning kan vara en följd av slumpmässiga avvikelser.

Tabellens klassindelning gör det svårt att bilda sig en uppfattning om avdragens storlek vid olika skikt av sammanräknad nettoinkomst (nettoinkomst minus allmänna avdrag utgör taxerad inkomst). En klarare bild av avdragens förändring vid stigande inkomst erhålles ur nedanstående sammanställning, där medelvärdet allmänna avdrag beräknats för olika klasser av sammanräknad nettoinkomst.

Sammanräknad nettoinkomst, kr	Medelvärde allmänna avdrag, kr
0— 2 000	198
2 000— 4 000	369
4 000— 6 000	649
6 000— 8 000	940
8 000— 10 000	1 297
10 000— 12 000	1 671
12 000— 16 000	2 160
16 000— 20 000	2 829
20 000— 30 000	3 663
30 000— 40 000	5 574
40 000— 60 000	7 527
60 000—100 000	15 063
100 000—150 000	24 540
150 000—200 000	36 398
200 000—	67 401

Medelvärdena har korrigerats för den inverkan, som avrundningen av den taxerade inkomsten medför.

Den mot medelvärdena svarande totalsumman allmänna avdrag uppgår till 5 736,6 milj. kr och är ca 2 % lägre än summan avdrag enligt sammandrag av A-längden vid 1959 års taxering.

Av tab. 1 framgår, att inom större delen av tabellen sambandet mellan sammanräknad nettoinkomst och taxerad inkomst är i det närmaste lineärt med undantag av i de högsta inkomstklasserna. Sambandets grad kan uttryckas i korrelationskoefficienten, som vid beräkning ur tabellen erhåller värdet 0,99. Bortsett från det höga värde, som erhållits på korrelationskoefficienten, talar även de villkor som bestämmer de vanligaste allmänna avdragens storlek för ett starkt lineärt samband. Avdraget för kommunala skatter, som är det mest betydande av avdragen (jfr sid. 231), är proportionellt mot närmast föregående års inkomst. Om inkomsten varierat med större belopp mellan olika år, kan emellertid avdraget ett visst år vara onormalt högt eller lågt jämfört med samma års nettoinkomst, vilket medför att inkomsttagare i sådana fall blir placerade utanför huvuddelen av övriga inkomsttagare i tabellen. Övriga avdrag med undantag av pensionsförsäkringsavgifter och periodiskt understöd företer blott smärre variationer och gynnar därigenom ett lineärt samband. Pensionsförsäkringar och periodiskt understöd förekommer, i varje fall om de är av mer betydande storleksordning, praktiskt taget uteslutande i de högsta inkomstklasserna och medför där en avvikelse från lineärt samband.

Även mellan den sammanräknade nettoinkomsten och den beskattningsbara inkomsten existerar ett starkt samband, ehuru icke i samma grad som mellan sammanräknad nettoinkomst och taxerad inkomst, beroende på att den beskattningsbara inkomsten företer större spridning i förhållande till den sammanräknade nettoinkomsten än vad fallet är med den taxerade, vilket förut framhållits. Korrelationskoefficienten utgör 0,96 och är alltså även i detta fall mycket hög.

Med utgångspunkt från uppgifterna i tab. 1 kan förhållandet mellan sammanräknad nettoinkomst (x) och taxerad inkomst (y) uttryckas i ekvationen

$$y = 0{,}8181x + 285$$

samt förhållandet mellan sammanräknad nettoinkomst och beskattningsbar inkomst (z) i ekvationen

$$z = 0{,}7577x - 1\,833$$

Den förstnämnda ekvationen gäller endast, då nettoinkomsten är större än 1 567 kr, den sistnämnda, när nettoinkomsten överstiger 2 419 kr. För lägre värden erhålles nämligen i förstnämnda fallet en taxerad inkomst, som överstiger nettoinkomsten, medan i sistnämnda

Tab. 1. Inkomsttagarna fördelade på storleksklasser av sammanräknad nettoinkomst i kombination med taxerad och beskattningsbar inkomst, hela riket, vid taxeringen år 1959

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Sammanräknad nettoinkomst, kr	Inkomstklasser, kr									
		0	<2 000	2 000-4 000	4 000-6 000	6 000-8 000	8 000-10 000	10 000-12 000	12 000 14 000	14 000-16 000	16 000-18 000
		Taxerad inkomst									
1	0— 2 000	9 125	117 166	—	—	—	—	—	—	—	—
2	2 000— 4 000	730	64 609	438 757	—	—	—	—	—	—	—
3	4 000— 6 000	365	732	134 902	283 484	—	—	—	—	—	—
4	6 000— 8 000	—	—	2 010	168 863	194 204	—	—	—	—	—
5	8 000— 10 000	—	—	183	5 114	262 327	114 088	—	—	—	—
6	10 000— 12 000	—	—	—	1 826	8 586	314 390	60 239	—	—	—
7	12 000— 14 000	—	183	—	—	913	30 884	276 464	21 174	—	—
8	14 000— 16 000	—	—	—	—	—	2 008	46 422	177 155	9 677	—
9	16 000— 18 000	—	—	—	—	—	—	2 009	61 056	101 580	3 653
10	18 000— 20 000	—	—	183	—	—	365	548	2 011	63 988	54 637
11	20 000— 25 000	—	—	—	—	—	—	731	365	3 105	63 073
12	25 000— 30 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	30 000— 35 000	—	—	183	—	—	—	—	—	—	—
14	35 000— 40 000	—	—	—	—	—	—	—	—	183	—
15	40 000— 60 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	60 000— 80 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	80 000—100 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	100 000—150 000	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—
19	150 000—200 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	200 000—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Summa	10 221	182 690	576 218	459 287	466 030	461 735	386 413	261 762	178 534	121 363
		Beskattningsbar inkomst									
22	0— 2 000	122 276	4 015	—	—	—	—	—	—	—	—
23	2 000— 4 000	229 798	271 378	2 920	—	—	—	—	—	—	—
24	4 000— 6 000	79 449	126 873	212 066	1 095	—	—	—	—	—	—
25	6 000— 8 000	5 302	52 964	147 488	158 228	1 095	—	—	—	—	—
26	8 000— 10 000	183	2 377	99 158	195 131	84 498	365	—	—	—	—
27	10 000— 12 000	—	366	6 575	155 596	179 799	41 610	1 095	—	—	—
28	12 000— 14 000	183	—	548	13 344	202 191	97 839	14 418	1 095	—	—
29	14 000— 16 000	—	—	—	914	25 954	145 604	53 847	8 213	730	—
30	16 000— 18 000	—	—	—	—	731	39 493	101 419	25 924	731	—
31	18 000— 20 000	—	183	—	—	730	2 011	49 370	59 764	10 588	365
32	20 000— 25 000	—	—	—	—	—	1 096	2 010	53 569	69 836	41 118
33	25 000— 30 000	—	—	—	—	—	—	—	—	2 375	15 910
34	30 000— 35 000	—	183	—	—	—	—	—	—	365	183
35	35 000— 40 000	—	—	—	—	—	—	—	183	—	—
36	40 000— 60 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	60 000— 80 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	80 000—100 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	100 000—150 000	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—
40	150 000—200 000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	200 000—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
42	Summa	437 192	458 339	468 755	524 308	494 998	328 018	222 160	148 749	84 625	57 577

Anm. Samtaxerade äkta makar har räknats som *en* inkomsttagare.

Income earners, by size of total net income, in relation to size of assessed income, and to size of taxable income

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
18 000–20 000	20 000–25 000	25 000–30 000	30 000–35 000	35 000–40 000	40 000–60 000	60 000–80 000	80 000–100 000	100 000–150 000	150 000–200 000	200 000–	Summa inkomsttagare	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126 291	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	504 096	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	419 483	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	365 077	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	381 712	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	385 041	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	329 618	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	235 262	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	168 298	9
1 279	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123 011	10
73 302	35 450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	176 026	11
3 105	51 005	9 135	—	—	—	—	—	—	—	—	63 245	12
548	4 751	26 859	3 288	—	—	—	—	—	—	—	35 629	13
—	548	4 750	14 619	183	—	—	—	—	—	—	20 283	14
—	—	183	3 656	10 600	12 058	—	—	—	—	—	26 497	15
—	—	—	365	365	7 126	2 374	—	—	—	—	10 230	16
—	—	—	—	—	1 279	2 741	1 827	—	—	—	5 847	17
—	—	3	5	6	43	229	870	673	—	—	1 832	18
—	—	1	—	1	4	8	26	388	124	—	552	19
1	—	—	—	—	2	3	6	44	173	250	479	20
78 235	91 754	40 931	21 933	11 155	20 512	5 355	2 729	1 105	297	250	3 378 509	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126 291	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	504 096	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	419 483	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	365 077	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	381 712	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	385 041	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	329 618	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	235 262	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	168 298	30
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123 011	31
8 032	365	—	—	—	—	—	—	—	—	—	176 026	32
23 580	20 650	730	—	—	—	—	—	—	—	—	63 245	33
1 279	23 024	10 230	365	—	—	—	—	—	—	—	35 629	34
365	1 645	15 168	2 922	—	—	—	—	—	—	—	20 283	35
—	—	2 194	8 956	7 675	7 672	—	—	—	—	—	26 497	36
—	—	365	365	366	8 403	731	—	—	—	—	10 230	37
—	—	—	—	—	1 279	3 654	914	—	—	—	5 847	38
—	2	5	5	6	67	302	904	538	—	—	1 832	39
—	—	1	—	1	4	10	32	414	90	—	552	40
—	—	—	—	—	2	3	8	51	178	236	479	41
33 256	45 686	28 693	12 613	8 048	17 427	4 700	1 858	1 003	268	236	3 378 509	42

Tab. 2. Inkomsttagare och inkomstsummor inom olika storleksklasser av sammanräknad nettoinkomst samt taxerad och beskattningsbar inkomst, hela riket, vid taxeringen år 1959

Income earners and total income, by size of total net income, of assessed income, and of taxable income

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Storleksklass, kr	Sammanräknad nettoinkomst				Taxerad inkomst				Beskattningsbar inkomst			
	Gifta		Ensamstående		Gifta		Ensamstående		Gifta		Ensamstående	
	Antal inkomsttagare	Inkomstsumma, milj. kr	Antal inkomsttagare	Inkomstsumma, milj. kr	Antal inkomsttagare	Inkomstsumma, milj. kr	Antal inkomsttagare	Inkomstsumma, milj. kr	Antal inkomsttagare	Inkomstsumma, milj. kr	Antal inkomsttagare	Inkomstsumma, milj. kr
0— 2 000	8 031	10,78	118 260	165,51	15 886	19,33	177 025	229,36	291 821	120,31	603 710	321,05
2 000— 4 000	82 156	277,85	421 940	1 227,08	134 203	439,04	442 015	1 258,05	173 105	518,53	295 650	849,03
4 000— 6 000	146 098	717,89	273 385	1 360,25	167 652	825,55	291 635	1 440,70	235 593	1 176,63	288 715	1 420,69
6 000— 8 000	125 272	879.14	239 805	1 696.57	181 695	1 279,66	284 335	1 984,08	283 298	1 960,89	211 700	1 463,39
8 000— 10 000	169 282	1 531 27	212 430	1 888,99	252 955	2 283,73	208 780	1 871,93	208 298	1 865,37	119 720	1 055,25
10 000— 12 000	218 236	2 406,00	166 805	1 831,16	269 248	2 947,25	117 165	1 271,58	156 094	1 701,85	66 066	716,76
12 000— 16 000	412 677	5 707,37	152 203	2 063,39	346 489	4 796,37	93 807	1 261,51	192 128	2 606,08	41 246	549,26
16 000— 20 000	253 349	4 528,42	37 960	649,61	180 252	3 198.96	19 346	341,99	75 502	1 324,29	15 331	276,21
20 000— 30 000	216 275	5 081,45	22 996	523,46	114 067	2 682,61	18 618	446,86	63 060	1 510,77	11 319	275,11
30 000— 40 000	48 247	1 644 36	7 665	258,92	30 898	1 051,83	2 190	72,61	19 200	654,55	1 461	47,16
40 000— 60 000	23 029	1 096.29	3 468	129,61	16 124	781,88	4 388	217,09	13 036	634,88	4 391	208,64
60 000—100 000	12 244	932,44	3 833	274,74	6 509	507,78	1 575	118,68	4 980	398,83	1 578	116,16
100 000—150 000	1 630	194,20	202	24,33	972	115.65	133	16,18	873	104,13	130	15,87
150 000—	891	207,94	140	35,15	467	109,98	80	20,13	429	102,55	75	19,22
Summa	1 717 417	25 215,40	1 661 092	12 128,77	1 717 417	21 039,62	1 661 092	10 550,75	1 717 417	14 679,66	1 661 092	7 333,80

Anm. Samtaxerade äkta makar har räknats som *en* inkomsttagare.

fallet den beskattningsbara inkomsten skulle komma att utgöra ett negativt belopp. Genom insättning av beloppet för nettoinkomsten i ekvationerna erhålles motsvarande genomsnittliga taxerade resp. beskattningsbara inkomst. Ekvationerna kan användas för en uppskattning av summan taxerad eller beskattningsbar inkomst inom en inkomstintervall, då motsvarande summa sammanräknad nettoinkomst är känd, men kan däremot naturligtvis ej användas för att i individuella fall beräkna storleken av taxerad eller beskattningsbar inkomst.

I nedanstående sammanställning lämnas uppgifter om utfallet av sådana beräkningar. Beloppen är uttryckta i milj. kr.

	Taxerad inkomst	Beskattningsbar inkomst
Verkligt belopp	32 268,4	22 309,4
Beräknat belopp.....	31 514,2	22 102 9
Differens	754,2	206,5

Som synes av sammanställningen understiger den beräknade taxerade och beskattningsbara inkomsten den verkliga med 2,3 % resp. 0,9 %. I båda fallen är således skillnaden mellan de verkliga och de teoretiska totalbeloppen mycket liten. De verkliga beloppen omfattar emellertid även oskifta dödsbon och familjestiftelser, men deras andel i totalsumman är obetydlig.

Ingmar Fries

Special Investigations Based on Returns of Income Delivered by Taxpayers in 1959 Preliminary Data

Based on returns of income delivered by taxpayers in 1959 (referring to income year 1958) certain investigations have been made with a view to illustrate the extent to which standard deductions are made and the composition of permitted deductions and, in addition, the relation between various technical terms referring to income (total net income, assessed income and taxable income). The investigations were made on a sample basis in that they involved income earners born on 15th May and all income earners who, either alone or in combination with spouse, had a total net income of at least Kr 100 000. State income tax in Sweden for married couples is calculated on the joint income and thus married couples, both earning income, have been taxed as *one* income earner. The given figures are totals.

Standard deductions are applicable to both earned income and income of capital. Deductions from earned income refer to costs incurred in acquiring said income and amount to either Kr 100, regardless of whether any cost was involved, or to such larger amount as may be applicable in a given case. Deductions from income of capital — provided that the income exceeds the given figures — are permissible at the rate of Kr 300 for single persons and Kr 600 for married couples. The total number of deductions from earned income as per the two alternatives has been calculated as has also the total utilized deduction from income of capital.

When assessing incomes for state tax the general deductions are made from the so-called total net income, i. e., the total of estimated income from various sources less any deficit on a source of income. This leaves the assessed income. The estimated total of general deductions has been divided into different types of deduction (local income taxes, old age pension premium, insurance premiums etc.). Certain general deductions (pension insurance premiums and permanent assistance) have been subdivided by size.

Finally, income earners have been grouped in accordance with the size of the total net income in relation to assessed and taxable income respectively. The taxable income is obtained after making certain deductions from the assessed income, viz. deductions according to cost-of-living groups.

Frs

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^1/_1$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över 5 000 kr *Over*	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Mars	139	15	848	318	541	130	1 837	445	129	59
April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667 6	3 054.2	13 574 9	19 855,4	39 152.1	12 453.5	2 827.6	1 535 9	1957
2 901 0	3 192.5	15 421.0	22 626.1	44 140.6	12 183.0	3 211.0	1 436.8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
207,9	235.9	1 183,0	2 539.6	4 166,4	1 813.7	231.1	87,7	1958 Mars
218.4	256,4	1 225.5	1 680,8	3 381 1	855.6	224.3	121 0	April
239.9	251.9	1 308.7	1 967.8	3 768,3	1 036,2	344.3	162,5	Maj
256,0	283 7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302.1	315 2	1 439.8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273.5	128.1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236.7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183.4	1 135.2	399,5	132,9	Okt.
220 2	264,7	1 350.8	1 616.5	3 452.2	699.2	176,4	67,0	Nov.
269 6	268.2	1 390.7	1 571.6	3 500 1	808.8	281.5	110.1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245.9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691.4	303,1	84.5	Febr.
225,6	248.6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721.4	218 9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377.2	1 368,8	3 266,6	723.8	409,9	89.2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035.9	323,5	215.2	Maj
290,8	281.8	1 392,0	1 336,4	3 301.0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797.5	293,1	178.7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750.0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855.7	350,6	130.1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798.4	219,6	147.2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326.6	1 521,6	3 344,1	874.1	181 2	87.2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98 2	Mars

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Februari 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *February 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	12	1	13	36	4	40	208	118	326	256	123	379
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	9	—	9	21	8	29	216	104	320	246	112	358
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	—	1	1	—	—	—	1	11	12	1	12	13
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	1	1	—	4	4	—	5	5
Mopedist[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	3	—	3	2	7	9	12	35	47	17	42	59
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	1	—	1	—	2	2	3	8	11	4	10	14
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	4	2	6	4	15	19	20	42	62	28	59	87
Fotgängare *Pedestrians*..	9	12	21	17	30	47	33	126	159	59	168	227
Övriga *Others*	2	1	3	3	2	5	6	9	15	11	12	23
Summa *Total*	40	17	57	83	69	152	499	457	956	622	543	1 165

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	3	38	45
7—10 »	4	7	21	32
11—14 »	—	5	33	38
15—17 »	6	13	58	77
18—29 »	9	33	222	264
30—44 »	15	27	191	233
45—59 »	9	24	160	193
60—69 »	5	19	48	72
> 69 »	5	8	27	40
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	13	158	171
Samtliga *Total*	57	152	956	1 165
Därav *Of which*				
män..... *males*	42	113	602	757
kvinnor .... *females*	15	34	267	316
okänt kön.. *sex not stated*	—	5	87	92

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 072	3 846	5 918
Lastbil ..... *Lorry*	614	759	1 373
Buss ..... *Bus*	76	145	221
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	4	27	31
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	20	87	107
Annan lätt mc..... *Other light mc*	7	16	23
Spårvagn ..... *Tram*	1	44	45
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	2	7	9
Cykel ..... *Cycle*	33	82	115
Annat fordon ..... *Other vehicle*	77	325	402
Fotgängare ..... *Pedestrian*	59	177	236
Andra trafikelement *Other traffic elements*	89	7	96
Summa *Total*	3 054	5 522	8 576

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Februari 1960

Road accidents: Number of accidents, by type — *February 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	3 130	13	316	381	696	2 053
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 691	13	309	362	656	1 673
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	915	9	151	140	485	290
» korsande » *crossing*	1 075	1	94	61	63	951
» samma » *same*	330	—	39	79	52	199
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	—	—	—	1
» annan » *other*	370	3	25	82	56	232
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	439	—	7	19	40	380
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 251	37	456	344	413	494
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	175	9	122	32	24	119
med fotgängare *with pedestrian*	213	22	183	25	34	154
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	863	6	151	287	355	221
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	186	3	61	24	46	116
Olycka av annan art *Other kind of accident*	14	—	3	3	2	9
Summa *Total*	4 581	53	836	752	1 157	2 672
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	861	11	144	128	329	404
Mellersta » *Middle* »	2 838	35	535	408	583	1 847
Södra » *South* »	882	7	157	216	245	421

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Februari 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	6	19	57	84	2	6	27	35
Uppsala »	4	—	6	24	34	4	1	8	13
Södermanlands »	—	1	20	61	82	—	1	27	28
Östergötlands »	2	5	21	65	93	3	5	31	39
Jönköpings »	3	2	10	44	59	3	5	24	32
Kronobergs »	—	3	9	51	63	—	3	18	21
Kalmar »	2	3	4	52	61	2	3	8	13
Gotlands »	—	2	3	10	15	—	2	3	5
Blekinge »	1	2	5	50	58	1	4	9	14
Kristianstads »	1	1	22	65	89	2	2	35	39
Malmöhus »	—	4	33	111	148	—	4	41	45
Hallands »	—	1	7	38	46	—	1	13	14
Göteb. o. Bohus »	2	5	16	64	87	2	7	31	40
Älvsborgs »	2	5	16	78	101	2	6	27	35
Skaraborgs »	1	3	23	59	86	1	5	36	42
Värmlands »	4	1	18	75	98	4	3	26	33
Örebro »	2	3	8	47	60	2	5	16	23
Västmanlands »	2	3	14	43	62	2	3	22	27
Kopparbergs »	2	5	11	54	72	2	7	16	25
Gävleborgs »	3	—	13	55	71	3	—	25	28
Västernorrlands »	—	3	15	69	87	—	4	23	27
Jämtlands »	—	2	6	34	42	—	2	10	12
Västerbottens »	2	2	8	61	73	4	2	12	18
Norrbottens »	1	2	7	75	85	1	2	11	14
Summa *Total*	36	64	314	1 342	1 756	40	83	499	622

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *February 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	9	78	566	656	3	9	96	108
Stockholms län	—	2	19	115	136	—	2	21	23
Uppsala »	—	—	10	49	59	—	—	10	10
Södermanlands »	—	—	2	52	54	—	—	2	2
Östergötlands »	2	6	16	82	106	2	6	20	28
därav Norrköpings stad	1	—	10	32	43	1	—	11	12
Jönköpings län	2	4	16	75	97	2	4	19	25
Kronobergs »	1	—	5	21	27	1	—	5	6
Kalmar »	—	1	5	44	50	—	1	6	7
Gotlands »	—	—	2	9	11	—	—	2	2
Blekinge »	—	—	1	33	34	—	—	1	1
Kristianstads »	—	3	4	50	57	—	3	5	8
Malmöhus »	3	2	46	230	281	3	3	54	60
därav Malmö stad	1	—	29	127	157	1	—	35	36
Hallands län	—	1	5	26	32	—	1	5	6
Göteb. o. Bohus »	1	14	65	349	429	1	16	73	90
därav Göteborgs stad ..	1	14	57	308	380	1	16	65	82
Älvsborgs län	—	4	12	66	82	—	4	15	19
Skaraborgs »	—	1	5	37	43	—	1	8	9
Värmlands »	1	3	10	56	70	1	3	10	14
Örebro »	1	2	16	62	81	1	2	18	21
Västmanlands »	—	5	14	70	89	—	6	16	22
Kopparbergs »	1	1	13	44	59	1	1	15	17
Gävleborgs »	1	1	11	73	86	1	1	12	14
Västernorrlands »	—	—	13	64	77	—	—	14	14
Jämtlands »	—	2	3	42	47	—	2	4	6
Västerbottens »	1	1	5	42	49	1	1	6	8
Norrbottens »	—	3	17	93	113	—	3	20	23
Summa *Total*	17	65	393	2 350	2 825	17	69	457	543
Hela riket *Sweden*	53	129	707	3 692	4 581	57	152	956	1 165

(forts. från sid. 226)

Venezuela VEN-48-H/Rev. 1

Socialstatistik. Ett år. Ge råd rörande utarbetande av en nationell statistik lämpad för ett socialt utvecklingsprogram inom vilket den statistiska aktiviteten vid Department of Demography and Epidemiology kan koordineras med motsvarande aktivitet vid bl. a. jordbruks- och undervisningsdepartementen. Bistå med rekommendationer vid inrättandet av en avdelning för socialvetenskaplig forskning inom förstnämnda departement utrustad att genomföra sample surveys. Viss färdighet i spanska. Engelska eller franska.

Laos LAO-46-A, *Folkräkning* — se Stat. t. nr 12/1959.

Beställningstrafik med lastbil — Februari 1960

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1954: Medeltal per månad	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
2	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
3	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
4	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
5	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
6	1959: Februari	21 695	5,28	35 286	2 165	16.30
7	Maj	21 896	5.33	39 883	2 358	16.91
8	Augusti	22 043	5,39	43 431	2 500	17.37
9	November	22 227	5,47	46 131	2 645	17.44
10	1960: Februari	[2] 22 402	5,57	40 906	2 328	17,57
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 573	4,48	6 864	385	17.83
B	Stockholms län	1 306	5.64	3 264	169	19,31
C	Uppsala län	578	5,93	620	37	16,76
D	Södermanlands län	766	5,65	1 063	63	16.87
E	Östergötlands län	1 000	5,81	1 443	85	16.98
F	Jönköpings län	819	5,75	1 086	67	16.21
G	Kronobergs län	470	5,78	347	23	15,09
H	Kalmar län	668	6.13	788	51	15.45
I	Gotlands län	161	4,59	146	9	16.22
K	Blekinge län	368	5,96	405	26	15.58
L	Kristianstads län	722	6,05	626	43	14,56
M	Malmöhus län	1 568	5,48	2 555	167	15.30
N	Hallands län	503	5,48	491	32	15.34
O	Göteborgs och Bohus län	1 971	4,79	4 366	259	16,86
P	Älvsborgs län	862	5,51	1 028	63	16,32
R	Skaraborgs län	748	6.07	927	54	17.17
S	Värmlands län	919	5.82	1 141	66	17.29
T	Örebro län	793	5,96	1 284	76	16.90
U	Västmanlands län	616	5,99	1 076	62	17.35
W	Kopparbergs län	862	5,96	1 076	61	17,64
X	Gävleborgs län	1 070	6.62	2 000	115	17.39
Y	Västernorrlands län	1 066	5.43	2 585	136	19.01
Z	Jämtlands län	356	5.17	680	32	21.25
AC	Västerbottens län	824	6,35	2 704	127	21,29
BD	Norrbottens län	813	5,70	2 341	120	19,51

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 137 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *February 1960*

Statistics prepared by the National Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
2	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
3	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
4	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
5	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
6	2 988	19 321	9 312	33	58	1 380	31 895	111
7	3 609	19 848	9 850	33	51	1 398	33 720	114
8	3 787	21 488	10 908	34	53	1 522	37 300	115
9	4 140	22 421	10 617	32	52	1 545	38 680	117
10	3 378	21 634	10 987	34	62	1 539	38 379	118
A	9	263	7	—	489	9	420	156
B	87	466	335	42	41	37	802	100
C	128	838	485	37	59	62	1 436	109
D	161	1 106	585	35	63	75	1 923	114
E	197	1 352	645	32	66	95	2 322	116
F	163	1 226	395	24	71	83	2 070	128
G	102	889	340	28	82	62	1 406	114
H	138	1 024	423	29	77	69	1 800	124
I	48	96	76	44	96	9	171	99
K	38	611	119	16	175	32	939	129
L	140	1 460	483	25	102	80	2 158	111
M	165	1 426	567	28	83	97	2 305	116
N	101	675	343	34	52	49	1 094	107
O	61	674	233	26	116	40	1 225	135
P	141	1 051	475	31	57	80	1 665	109
R	111	1 138	420	27	119	72	1 838	118
S	181	1 273	792	38	65	98	2 242	109
T	136	647	504	44	75	70	1 830	159
U	181	896	389	30	37	50	1 337	104
W	294	1 186	849	42	35	98	2 282	112
X	184	1 059	718	40	63	81	2 099	118
Y	162	834	624	43	50	68	1 735	119
Z	138	377	340	47	22	38	909	127
AC	118	479	387	45	51	37	1 107	128
BD	194	588	453	44	25	48	1 264	121

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) Februari 1960

For-hire lorry transport (cont.) *February 1960*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
2	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
3	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
4	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
5	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
6	174 685	18	281 947	11	62	163	3 097
7	184 206	18	290 453	12	63	172	3 361
8	201 485	19	327 665	11	61	182	3 662
9	215 836	18	344 995	11	63	189	3 816
10	210 110	18	347 831	11	60	173	3 539
A	4 400	10	4 801	9	92	153	2 831
B	3 583	22	6 177	13	58	158	3 113
C	7 566	19	13 546	11	56	171	3 557
D	10 083	19	16 964	11	59	180	3 898
E	12 988	18	21 485	11	60	180	3 765
F	11 621	18	16 996	12	68	183	3 853
G	8 332	17	12 675	11	66	181	3 730
H	10 577	17	20 206	9	52	180	3 874
I	463	37	901	19	51	112	1 969
K	6 637	14	10 143	10	65	158	3 652
L	14 226	15	22 153	10	64	170	3 856
M	13 638	17	20 240	11	67	168	3 099
N	5 284	21	9 154	12	58	161	3 151
O	7 068	17	10 780	11	66	152	2 837
P	8 057	21	14 619	11	55	166	3 124
R	13 161	14	18 201	10	72	168	3 697
S	11 711	19	19 969	11	59	178	3 681
T	10 225	18	17 994	10	57	184	3 927
U	6 643	20	11 575	12	57	182	3 917
W	10 297	22	20 436	11	50	184	3 896
X	11 503	18	22 003	10	52	183	3 831
Y	8 173	21	13 693	13	60	191	4 053
Z	3 006	30	5 163	18	58	197	4 464
AC	6 032	18	10 266	11	59	199	4 625
BD	4 836	26	7 691	16	63	207	4 434

[1] Se not 1 på föregående sida.

Preliminär försäkringsstatistik för januari och februari 1960

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 63 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1958 tillhopa svarade för mindre än 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under jan. och febr. 1960 med 169 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 296 mkr och en bruttominskning av 127 mkr. I *tabell 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under jan. och febr. 1960 (bruttoökningarna med undantag av kontanta medel och banktillgodohavanden) 50 % avsåg statslån och bostadslån (s. k. prioriterade tillgångar), 14 % utlånats till kommuner, 4 % använts för inköp av fastigheter och aktier, 25 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt samt 7 % placerats i utländska obligationer. För enbart livbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 54, 15, 4, 21 och 6 %. Av intresse i detta sammanhang är riksbankens rekommendation till försäkringsbolagen i slutet av jan. 1960 som innebär, att livbolagen skall placera 75 % av sin kapitalökning i prioriterade tillgångar (statslån och bostadslån) medan 25 % får placeras fritt. För skadebolagen skall en kvotering av 50 % tillämpas. Till de prioriterade tillgångarna räknar riksbanken numera icke kommunlån.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska inteckningslån den största ökningen medan fastigheter, förlagsbevis och andra värdehandlingar visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar utländska obligationer och svenska kommunlån den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1958—febr. 1960 redovisas i *tabell 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under jan. och febr. 1960 var 23 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1959.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning d. v. s. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1958—febr. 1960. I tabellen har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadersperiod senare än de övriga uppgifterna.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—dec. 1958 och 1959 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tabell 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten har ökat något under 1959 i jämförelse med föregående år. Ökningen hänför sig till SPP och skadebolagen under det att premieintäkten i liv- och sjukförsäkringsbolagen (exkl. SPP) hållit sig i stort sett oförändrad.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under jan.—febr. 1960 *(tabell 5)* till 315 mkr (f. å. 266 mkr), en uppgång med 18 %. Nyteckningen av ren riskförsäkring, som motsvarade närmare hälften av nyssnämnda nyanskaffning, utgjorde 148 mkr (f. å. 132 mkr). Av totalbelop-

(forts. sid. 253)

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] of the nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	31/12[2] 1959	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan. + Febr. 1960		31/12[2] 1959	Ökningar[3] *Increases*[3] Jan. + Febr. 1960	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4]667	3	— 3	[4]364	2	— 4
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	444	8	6	236	7	7
Svenska *Swedish*	427	8	8	236	7	7
Utländska[5] *Foreign*	17	—	— 2	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 205	97	77	3 925	72	60
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 964	35	28	2 297	28	23
Övriga fastigheter *Other buildings*	2 241	62	49	1 628	44	37
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 578	41	32	1 457	35	28
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 186	24	16	1 085	19	12
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	392	17	16	372	16	16
Obligationer *Bonds*	6 853	136	68	6 063	115	56
Svenska *Swedish borrowers*	6 721	115	51	5 995	101	44
Issued by						
Statens o. statsgar. .. *the Government*	2 640	24	— 6	2 336	21	— 8
Statsskuldförbind. .... » »	25	—	—	20	—	—
Hypoteksbankens .... *Mortgage companies*	530	2	1	498	—	—
Stadshypotekskassans *Mortgage companies*	1 693	66	66	1 581	62	62
Bostadskreditkassans *Mortgage companies*	421	15	11	376	11	8
Skeppshypotekskass:s *Mortgage companies*	28	—	— 1	13	—	— 1
Övr. hyp. o. int.bol. . *Mortgage companies*	74	5	5	69	5	5
Kommuners ..... *Municipalities*	591	—	— 5	531	—	— 5
Trafik- o. industri- bolags ..... *Traffic, shipping and ind.comp.*	686	—	—20	559	—	—18
Övriga ..... *Others*	33	3	0	12	2	1
Utländska[5] *Foreign borrowers*	132	21	17	68	14	12
Förlagsbevis *Debentures*	151	—	— 5	76	0	— 3
Andra värdehandlingar *Other securities*	[4]410	10	— 7	[4]265	2	— 8
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	235	5	— 2	162	2	— 2
Övriga *Others*	175	5	— 5	103	0	— 6
Livlån[7] *Policy loans*	614	..	..	614	..	..
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*..	237	(1)	1	53	..	—21
Summa *Total*	16 159	296	169	13 053	233	115

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 134 miljoner kronor utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1958—febr. 1960 ***Gross and net changes of investments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Jan.—febr.	313	343	296	153	151	127	160	192	169
Mars—april	319	311		138	116		181	195	
Maj—juni	259	291		112	138		147	153	
Juli—aug.	225	241		102	94		123	147	
Sept.—okt.	350	367		180	178		170	189	
Nov.—dec.	422	477		158	203		264	274	
Hela året *Whole year*	1 888	2 030		843	880		1 045	1 150	

Tab. 3. Nettoresultatet av riksbolagens rörelse jan. 1958—febr. 1960
Net result of the activities of the nation-wide companies

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1958	1959							1960
	Jan.–Dec.	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Juli–Aug.	Sept.–Okt.	Nov.–Dec.	Jan.–Dec.	Jan.–Febr.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	1 045	192	195	153	147	189	274	1 150	169
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	68,5	11,8	13,5	17,4	3,9	14,4	17,2	78,2	10,3
härav banklån *of which: borrowings from banks*	48,5	6,8	7.4	15,4	1,9	6,7	12,8	51,0	3,6
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	68,9	8,6	19,7	15,5	8,2	12,8	10,6	75,4	10,2
härav banklån *of which: borrowings from banks*	43,5	7,8	17,3	11,1	4,5	9,0	6,9	56,6	6,1
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	— 0,4	3,2	— 6,2	1,9	— 4,3	1,6	6,6	2,8	0,1
Nettoresultat *Net result*	1 046	189	201	151	151	187	267	1 146	169
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 052	354	344	346	309	337	437	2 127	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	573	82	122	114	82	118	137	655	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 041	178	191	160	163	197	216	1 105	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—dec. 1958 och 1959

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—dec.								Jan.—febr.	
	Liv- o. sjuk-förs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1958	1959	1959	1960
Influtna premier Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	612	617	466	505	974	1 005	2 052	2 127	69	56
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	280	310	170	206	123	139	573	655	32	36
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	400	409	71	74	570	622	1 041	1 105	14	15
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	492	518	565	637	527	522	1 584	1 677	87	77

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital

New life insurance business

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Gruppliv-försäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content«*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*[1]		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	66,1	98,4	55,4	65,7	121,5	164,1	17,7	16,5	397,7	84,4	519.2	248.5
Febr.	68,6	68,6	76,1	82,1	144,7	150,7	22,5	16,7	100.8	88,3	245,5	239,0
Mars	75,0		88,0		163,0		29,2		98,7		261,7	
April	78,0		88,6		166,6		28,0		101,3		267,9	
Maj	61,7		73,1		134,8		18,5		148,0		282,8	
Juni	78,4		86,5		164.9		24,5		140.2		305,1	
Juli	44,7		50,1		94,8		11,5		55,9		150,7	
Aug.	37,0		46,6		83.6		10,4		59,7		143,3	
Sept.	58,8		71,6		130,4		22,7		54,9		185,3	
Okt.	89,3		103,3		192,6		39,9		141,5		334,1	
Nov.	82,1		107,9		190,0		23,0		89,1		279,1	
Dec.	216,3		128,1		344,4		22,0		291,7		636,1	
Summa *Total*	956,0		975,3		1 931,3		269,9		1 679,5		3 610,8	

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. *Including pure premium insurance.*

Tab. 6. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman

Collective pension insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	2,7	1,8	1,5	0,2	519,5	547.2
Febr.	3,1	3,1	1,7	0,7	521,2	547,9
Mars	2,9		1,2		522,4	
April	4,3		3,0		525.4	
Maj	3,5		1,7		527,1	
Juni	7,4		5,8		532,9	
Juli	6,8		5,8		538,7	
Aug.	5,7		3,9		542,6	
Sept.	3,6		1,7		544,3	
Okt.	3,6		1,6		545,9	
Nov.	2,7		0,7		546,6	
Dec.	2,0		0,4		547,0	

(forts. från sid. 249)

pet föll 33 mkr eller 10 % (f. å. 15 %) på liten försäkring.

Nyanskaffningen inom grupplivförsäkring var 173 mkr under jan.—febr. 1960 (f. å. 498 mkr), vilket innebär en nedgång med 65 %. I förhållande till anskaffningsresultatet under motsvarande månader 1958 (255 mkr) var minskningen 32 %.

SPP:s årliga avgiftssumma ökade under jan.—febr. 1960 *(tabell 6)* med brutto 5 och netto 1 mkr samt uppgick vid utgången av febr. 1960 till 548 mkr mot 521 mkr vid samma tidpunkt förra året.

B. W. K. v. W.

Befolkningen i Sovjetunionen efter utbildning, nationalitet, ålder m. m. enligt 1959 års folkräkning

The Population Census of the USSR: Distribution by Education, Nationality, Age, etc.

De första preliminära uppgifterna från Sovjetunionens allmänna folkräkning, som ägde rum den 15 januari 1959, publicerades redan i maj 1959 (Se Statistisk Tidskrift 1959: 9). Nu har Sovjetunionens centrala statistiska förvaltning avslutat bearbetningen av den första delen av vid folkräkningen inhämtade uppgifter och enligt SSSR Statistiska Meddelanden 1960: 2 föreligger definitiva siffror beträffande befolkningens sammansättning efter kön, utbildning, nationalitet, modersmål, ålder och civilstånd.

Hela Sovjetunionens folkmängd uppgick den 15 januari 1959 till 208 826 650 personer, därav 94 050 303 män och 114 776 347 kvinnor. Stadsbefolkningen utgjorde 99 977 695 personer eller 48 % och landsbygdsbefolkningen 108 848 955 personer eller 52 %.

Befolkningens utbildningsnivå (inkl. sysselsatta i hushållen samt pensionärer) karakteriseras av följande siffror:

Personer med	Antal i 1 000-tal	Därav män	kvinnor
avslutad högskoleutbildning	3 778	1 933	1 845
icke avslutad högskoleutbildning	1 738	820	918
avslutad speciell mellanskoleutbildning (fackläroverk och analoga skolor)	7 870	3 414	4 456
avslutad allmän mellanskoleutbildning	9 936	4 408	5 528
icke avslutad allmän mellanskoleutbildning	35 386	17 070	18 316

År 1913 fanns i det tsaristiska Ryssland endast omkring 290 000 personer med avslutad eller icke avslutad högskoleutbildning eller utbildning i fackläroverk. År 1959 uppgick deras antal till 13,4 miljoner. Antalet personer, som fått högre utbildning än bottenskolan (fyra klasser), uppgick enligt folkräkningen år 1897 i hela dåvarande Ryssland till 1,4 miljoner. Vid 1959 års folkräkning registrerades 71,2 miljoner personer med högre utbildning än bottenskolan, varvid 58,7 miljoner hade högskole-, mellanskole- eller icke avslutad mellanskoleutbildning, 12,5 miljoner hade ännu icke avslutat sjuårsskolan. Även i förhållande till år 1939 uppvisar 1959 års siffror vilken stark utveckling som har skett under de sista 20 åren. Under år 1939 var det endast 6 personer med avslutad högskoleutbildning räknat per 1 000 invånare och år 1959 uppgick antalet sådana personer till 18. År 1939 fanns det 77 personer per 1 000 inv. med icke avslutad högskoleutbildning, fackläroverk, allmän mellanskoleutbildning eller icke avslutad mellanskoleutbildning. År 1959 hade antalet av dessa personer stigit till 263.

Av 3,8 miljoner personer med högskoleutbildning utgör 1,8 miljoner eller 49 % kvinnor, och av 54,9 miljoner personer med avslutad eller icke avslutad mellanskoleutbildning, uppgår kvinnorna till 29 miljoner eller 53 %. Antalet kvinnor med högskoleutbildning har år 1959 i jämförelse med 1939 ökats nästan 5 gånger och antal män 2,4 gånger; antal kvinnor med avslutad eller icke avslutad mellanskoleutbildning har under samma tid ökats 4,4 gånger, men antal män 3,2 gånger. Enligt 1897 års folkräkning fanns i Ryssland 535 000 kvinnor med högre utbildning än bottenskoleutbildning, nu uppgår deras antal till 36,7 miljoner.

Den ökade utbildningen under de sista 20 åren gäller inte bara städerna utan till och med i ännu större utsträckning landsbygden. Detta framgår av tablån nedan.

Antalet personer med högskoleutbildning har från år 1939 till år 1959 i städerna 3,3-faldigats och på landsbygden 2,8-faldigats; antalet personer med avslutad eller icke avslutad mellanskoleutbildning i städerna har 3,5-faldigats, och på landsbygden 4,2-faldigats. År 1897 fanns per 1 000 invånare i städerna 61 personer med högre utbildning än bottenskolan och på landsbygden 3. År 1959 uppgår resp. siffror till 441 och 249.

Vid 1959 års folkräkning gjordes upp särskilda förteckningar över analfabeter i åldern 9—49 år. Sammanlagt har i denna ålder 1 929 000 personer eller 1,5 % uppgett sig vara analfabeter. Förändringar som skett i detta avseende under de sista 62 åren visar vidstående tablå (enl. folkräkningen resp. år).

Vid en jämförelse med siffrorna från folkräkningen före revolutionen ser man, att antalet läs- och skrivkunniga ökats från 26,3 till 98,5 % varvid antalet läs- och skrivkunniga kvinnor ökat från 13,7 till 97,8 % och därav på landsbygden från 9,6 till 97,5 %.

Samtidigt med folkräkningsuppgifterna publicerades även en kort översikt av antalet skolor och elever i Sovjetunionen. Av denna framgår att i SSSR finns det 766 högskolor och 3 346 fackläroverk och andra specialmellanskolor. Antalet studenter vid högskolorna har, räknat per 1 000 invånare, sedan år 1939 fördubblats (1939 5,2 och 1959 10,5) och antalet elever i specialmellanskolorna har ökats med 30 % (1939 6,7 och 1959 8,9 per 1 000 inv.). År 1958 utexaminerades 94 000 ingenjörer.

I meddelandet ges även en utförlig

	Antal i 1 000-tal		1959 i % av	Per 1 000 invånare	
	1939	1959	1939	1939	1959
Personer med högskoleutbildning					
Städerna (inkl. orter av stadskaraktär)	956	3 170	331	16	32
Landsbygden	221	608	275	1,7	5,6
Personer med avslutad eller icke avslutad mellanskoleutbildning					
Städerna	9 806	34 458	351	162	344
Landsbygden	4 883	20 472	419	37	188

		Läs- och skrivkunniga i åldern 9—49 år, %		
		Män	Kvinnor	Båda könen
Samtliga	1897	39,1	13,7	26,3
	1926	71,5	42,7	56,6
	1939	95,1	83,4	89,1
	1959	99,3	97,8	98,5
Städerna	1897	65,5	43,1	55,6
	1926	88,0	73,9	80,9
	1939	97,6	91,0	94,2
	1959	99,5	98,1	98,7
Landsbygden	1897	34,3	9,6	21,7
	1926	67,3	35,4	50,6
	1939 ...	93,7	79,2	86,3
	1959	99,1	97,5	98,2

översikt över folkmängdens fördelning efter olika nationaliteter inom varje sovjetrepublik. För varje person antecknades den nationalitet som personen själv ansåg sig tillhöra. Barnens nationalitet bestämdes av föräldrarna. I följande tabell redovisas av utrymmesskäl endast resp. republiks huvudnationalitet och sammanlagt antal ryssar, ukrainare och vitryssar.

Folkmängden i flera av Sovjetunionens republiker uppvisar betydligt större ökning från år 1939 till år 1959 än den som ges av resp. befolknings födelseöverskott. Enligt meddelandet beror det på ökad inflyttning från andra republiker, särskilt under andra världskriget och efterkrigsperioden. Industriens utveckling och decentralisering samt skapandet av nya lantbruksområden har väsentligt förändrat den tidigare regionala fördelningen av befolkningen i landet samt de relativa förhållandena bland de olika *nationaliteterna i republikerna*. Hela SSSR:s folkmängd har under de senaste 20 åren ökats med 9,5 %. Samtidigt har emellertid befolkningen i Uralområdena ökats med 32 %, i västra Sibirien med 24 %, i östra Sibirien med 34 %, i Fjärran Östern med 70 % och i Centralasien och Kazakstan med 38 %. Det framhålles att i flera republiker har, oavsett att absoluta antalet personer tillhörande resp. republikens huvudnationalitet ökats, samtidigt deras proportion av republikens befolkning betydligt minskats. Till exempel har antalet kazaker i Kazakstanska Sovjetrepubliken från år 1939 till år 1959 ökats med 19 %, men i förhållande till hela folkmäng-

	Antal i 1 000-tal	I % av hela folkmängden inom resp. republik
R S F S R (Hela folkm.) ..	117 534	100
därav ryssar	97 845	83,2
ukrainare och vitryssar	4 222	3,6
Armeniska Sovjetrepubl.	1 763	100
därav armenier	1 552	88,0
ryssar	56	3,2
Azerbajdzjanska Sovjetrepubliken	3 698	100
därav azerbajdzjaner ..	2 481	67,1
ryssar	515	13,9
Estniska Sovjetrepubl. ..	1 197	100
därav ester	873	72,9
ryssar, ukrainare och vitryssar	287	23,9
Georgiska Sovjetrepubl...	4 044	100
därav georgier	2 558	63,3
ryssar och ukrainare	490	12,1
Kazakska Sovjetrepubl...	9 310	100
därav kazaker	2 755	29,6
ryssar, ukrainare och vitryssar	4 884	52,5
Kirgisiska Sovjetrepubl.	2 066	100
därav kirgiser	837	40,5
ryssar och ukrainare	761	36,8
Lettiska Sovjetrepubl. ..	2 093	100
därav letter	1 298	62,0
ryssar, ukrainare och vitryssar	646	30,9
Litauiska Sovjetrepubl...	2 711	100
därav litauer	2 151	79,3
ryssar, ukrainare och vitryssar	279	10,3
Moldaviska Sovjetrepubl.	2 885	100
därav moldaver	1 887	65,4
ryssar och ukrainare	714	24,8
Tadzjikiska Sovjetrepubl.	1 980	100
därav tadzjiker	1 051	53,1
ryssar och ukrainare	290	14,7
Turkmeniska Sovjetrepubl.	1 516	100
därav turkmener.....	924	60,9
ryssar och ukrainare	284	18,7
Ukrainska Sovjetrepubl.	41 869	100
därav urkrainare.....	31 852	76,1
ryssar och vitryssar	7 691	18,4
Uzbekiska Sovjetrepubl.	8 106	100
därav uzbeker	5 026	62,0
ryssar och ukrainare	1 189	14,7
Vitryska Sovjetrepubl. ..	8 055	100
därav vitryssar	6 444	80,0
ryssar och ukrainare	879	11,0

den i republiken har deras antal minskats från 38 % 1939 till 30 % 1959; antalet uzbeker i Uzbekiska republiken har ökats med 23 % och deras proportion minskats från 65 till 62 %; antalet tadzjiker har i Tadzjikiska republiken ökats med 19 %, men deras proportion minskats från 60 till 53 %; antalet kirgiser har i Kirgisiska republiken ökats med 11 %, men deras andels nedgång utgör 11 %.

Sovjetbefolkningens ålderssammansättning framgår av nedanstående tablå.

Den största delen av Sovjetunionens befolkning dvs. 151 milj. eller nästan 3/4, utgörs av personer som är födda efter oktoberrevolutionen. Antalet barn i åldern under 10 år har ökat från 43,5 milj. år 1939 till 46,4 milj. år 1959 och, trots att födelsetalen under krigsåren var mycket låga, uppgick antalet barn i åldern 10—15 år 1959 till 17,1 milj. En sänkt barnadödlighet har gjort det möjligt att bevara de generationer av barn, som föddes strax innan kriget bröt ut och under kriget.

Dessa generationer har redan delvis kommit upp i arbetsför ålder. Antalet personer i arbetsför ålder, dvs. män i ålder 16—59 år och kvinnor i ålder 16—54 år, har ökat från 102 milj. personer 1939 till 119,8 miljoner år 1959 eller med mer än 17 %.

Det framhålles även att dödstalen år 1958 uppvisar endast 7,2 avlidna per 1 000 invånare. I jämförelse med tiden före revolutionen är dödligheten i Sovjetunionen nu mindre än fjärdedelen och i jämförelse med förkrigsåret 1940 mindre än hälften. Dödlighetens minskning har gjort att medellivslängden i landet har ökat från 32 år före revolutionen och 44 år 1926—1927 till 68 år 1957—1958.

Åldersfördelningen för de båda könen år 1959 karakteriseras i följande tablå:

Åldern	Antal i 1 000-tal		Per 1 000 av resp. åldersgrupper	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
0— 9 år	23 608	22 755	509	491
10—19 »	16 066	15 742	505	495
20—24 »	10 056	10 287	494	506
25—29 »	8 917	9 273	490	510
30—34 »	8 611	10 388	453	547
35—39 »	4 528	7 062	391	609
40—44 »	3 998	6 410	384	616
45—49 »	4 706	7 558	384	616
50—54 »	4 010	6 437	384	616
55—59 »	2 906	5 793	334	666
60—69 »	4 099	7 637	349	651
70— »	2 541	5 431	319	681
okänd	4	4	—	—
Samtliga	94 050	114 777	450	550
därav 0—31 år	62 729	62 489	501	499
32— »	31 317	52 284	375	625

Antalet män i åldern under 32 år är 62,7 milj. dvs. 240 000 mer än antalet kvinnor i samma ålder.

I sista avsnittet av meddelandet redovisas, att år 1959 86,5 milj. män och kvinnor var gifta mot 76,6 milj. år 1939. Antalet gifta män i ålder 16 år och äldre var år 1959 räknat per 1 000 av samtliga män 695 mot 690 år 1939. Antalet gifta kvinnor i samma ålder har minskats från 605 år 1939 till 522 år 1959 per 1 000 av samtliga kvinnor. Minskningen beror på kvinnoöverskottet, eftersom det under de båda världskrigen stupade ett avsevärt antal män.

V. B.

	Antal i 1 000-tal		Relativ fördelning		År 1959 i % av 1939
	1939	1959	1939	1959	
Hela befolkningen	190 678	208 827	100	100	109,5
Därav i åldern					
0— 9 år	43 476	46 363	22,8	22,2	107
10—15 »	28 365	17 133	14,9	8,2	60
16—19 »	13 030	14 675	6,8	7,0	113
20—24 »	15 786	20 343	8,3	9,7	129
25—29 »	18 520	18 190	9,7	8,7	98
30—34 »	15 598	18 999	8,2	9,1	122
35—39 »	12 958	11 590	6,8	5,6	89
40—44 »	9 603	10 408	5,0	5,0	108
45—49 »	7 776	12 264	4,1	5,9	158
50—59 »	12 533	19 146	6,6	9,2	153
60—69 »	8 535	11 736	4,5	5,6	137
70—	4 462	7 972	2,3	3,8	179

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 5 MAJ 1960

INNEHÅLL

ARTIKLAR

SVEIN NORDBOTTEN:
Integrert databearbeiding i statistikkproduksjonen 259, 329

FOLKE LARSSON:
Svenska försök med labour force-metoden. I 272, 329

BÖRJE NILSSON:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. VIII. Specialundersökningar på slåttervall 280, 330

MEDDELANDEN

Ny bas i producentprisindex för jordbruksprodukter 301
Nordiska statistiska möten i Helsingfors 301

Europeiska statistikerkonferensen:
Arbetsgrupp för statistik över finansiella tillgångar och skulder 302
Första afrikanska statistikerkonferensen, Addis Abeba 1959 304
Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 305

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 306
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter 306, 309
Brott som kommit till polisens kännedom 306, 310
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter 312
Års- och kvartalsuppgifter 308, 316
Konkurser och protesterade växlar 318
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 320
Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1958 321

THE ISSUE IN BRIEF 329

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden februari—april 1960 332

Bokanmälningar:
The world's metropolitan areas (G. Ahlberg) 334
The length of working life of males in Great Britain (S. Lundeborg) 335
Pfanzagl, J., Allgemeine Methodenlehre der Statistik. I (S. Lundquist) 336

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 9 | No. 5 | MAY 1960

CONTENTS

ARTICLES

S. NORDBOTTEN:
Integrated data processing in the production of statistics 259, 329

F. LARSSON:
Tentative labour force surveys in Sweden. I 272, 329

B. NILSSON:
Pilot crop-cutting survey. VIII. Special surveys of hay 280, 330

NOTES

A new basis for the agricultural producer price index 301
Statistical meetings in Helsinki for the Northern countries 301
Conference of European Statisticians:
Working group on statistics of financial assets and liabilities..... 302
First conference of African statisticians, Addis Ababa, 1959 304
Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance 305

TABLES

Commentary 306
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data 306, 309
Offences known to the police 306, 310
Road accidents:
Monthly data 312
Annual and quarterly data 308, 316
Bankruptcies and protested bills 318
Local savings banks statistics, quarterly 320
Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income in 1958 321

THE ISSUE IN BRIEF 329

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, February —April, 1960 332
Book reviews:
The world's metropolitan areas (G. Ahlberg) 334
The length of working life of males in Great Britain (S. Lundeborg)..... 335
Pfanzagl, J., Allgemeine Methodenlehre der Statistik. I (S. Lundquist) 336

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	"	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift.....	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

INTEGRERT DATABEARBEIDING I STATISTIKKPRODUKSJONEN[1]

Av byråsjef SVEIN NORDBOTTEN, Statistisk Sentralbyrå, Oslo

Innhold

0. Innledning .....
1. Statistikkproduksjonen .....
1.1. Et teoretisk skjema for statistikkproduksjonen .....
1.2. Kriterier for valg av produksjonsteknikk .....
2. Målet — integrert statistikkbearbeiding
2.1. IDB — et relativt begrep .....
2.2. Første fase — integrering av den enkelte statistikkoperasjon.....
2.3. Annen fase — integrering av flere operasjoner .....
2.4. Tredje fase — integrering av flere statistikker .....
3. Midlene — automatiske maskiner.....
4. Planlegging av integrert databearbeiding
4.1. Organisasjon av et statistisk IDB-system .....
4.2. Program for gjennomføring av integrert databearbeiding i statistikkproduksjonen.....

0. Innledning

Emnet for denne artikkel er en drøfting av de muligheter som eksisterer for videre utvikling og bruk av en bestemt teknikk, *integrert databearbeiding,* i produksjonen av statistikk, og hvilke konsekvenser det vil få for statistikkproduktet og statistikkproduksjonen. Jeg oppfatter således integrert databearbeiding som en utvikling og ikke som noen endelig tilstand. Innenfor statistikkproduksjonen har vi lenge sett bestrebelser på å integrere forskjellige arbeider i en prosess, blant annet ved hjelp av hullkortmaskinene. I dag er vi interessert i den videre integrering som de nye elektroniske maskinene gjør mulig. Da dette for statistikkproduksjonens vedkommende er en utvikling som både er mangelfullt teoretisk behandlet og som vi har beskjedne praktiske erfaringer om, vil jeg først drøfte begreper som er nødvendige for å klargjøre problemstillingene og deretter noen ideer om hvordan disse problemer muligens kan løses.

[1] Artikkelen bygger på et foredrag som ble holdt i Stockholm 28.-29. september 1959 etter innbydelse fra Kungl. Statistiska Centralbyrån.

1. Statistikkproduksjon

1.1. Et teoretisk skjema for beskrivelse av statistikkproduksjonen

Når vi skal drøfte databearbeiding i statistikkproduksjonen trenger vi et teoretisk skjema for beskrivelse av det kompleks av virksomheter vi kaller statistikkproduksjonen. Som alle teoretiske systemer er også vårt en sterk forenkling og idealisering av det virkelige forhold. Det vil likevel hjelpe oss til å få en oversikt over vårt problem og finne fram til de virkelige problemer uten å snuble for ofte i uvesentlige detaljer.

Med *statistikkproduksjon* menes her all virksomhet som tar sikte på å gi numeriske opplysninger om masser i samsvar med en viss plan. Produksjonen består av et kompleks av *virksomheter.* Hver virksomhet tenkes gruppert etter *funksjon,* etter det *sted* den foregår, hvilken *statistikk* den inngår i produksjonen av og etter hvilke *produksjonsfaktorer* som nyttes.

Vi klassifiserer virksomhetene etter funksjon i tre grupper:[2]

a. Planlegging og administrasjon, som består av all virksomhet som har tilknytning til planlegging, administrasjon, kontroll og opplæring

b. Statistikkinnsamling, som består av registerarbeid og oppgaveinnhenting

c. Bearbeiding, som består av dataoverføring og punching, kontroll av de innhentede opplysninger, korreksjon av gale opplysninger, koding, beregning, grupperinger, tabulering, analysearbeid og kommentering

d. Publisering, som består av all form for spredning av resultatene enten som kopiering, mangfoldiggjøring eller trykning.

Produksjonsstedet er forskjellige institusjoner eller avdelinger innen den enkelte institusjon, mens statistikken f. eks. kan være innførselsstatistikk, varehandelsstatistikk, dødelighetsstatistikk, lønnsstatistikk osv.

Av produksjonsfaktorer har vi fire hovedtyper:

a. Arbeidskraft, som består av kvalifiserte statistikere, kontorfunksjonærer og tekniske spesialister

b. Maskiner, som omfatter manuelle bordmaskiner, hullkortmaskiner eller andre spesialmaskiner som ikke er tilknyttet et større system, og programstyrte databearbeidingssystemer

c. Lokaler

d. Rekvisita, som omfatter rekvisita, hullkort, bånd m. m.

Med betegnelsen kvalifiserte statistikere tenker vi her på statistikere som er spesialister på sitt område, kjenner behovet og til slutt skal kommentere resultatene og gjøre de tilgjengelige for andre. I motsetning til denne gruppen har vi de tekniske eksperter som f. eks. blankettspesialistene, programmererne, samplingeksperter, trykningseksperter, matematikere og systemfolk, maskinteknikere osv. Gruppen av kontorfunksjonærer omfatter maskinoperatører, tellere, kontorassistenter uten høyere utdannelse, bud, m. m.

For maskinenes vedkommende har vi her betegnet som bordmaskiner rent manuelle maskiner som bordregnemaskiner m. m. Blant hullkortmaskiner og andre spesialmaskiner regner vi alle spesialmaskiner som utfører enkelte spesielle elementæroperasjoner automatisk.

Rekvisita kan oppfattes som råstoff, men i statistikkproduksjon er det hensiktsmessig å se på den innsamlede informasjon som produksjonsråstoff.

Vi innfører til slutt sondringen mellom metode og teknikk. Med *metode* mener vi her et teoretisk begrunnet opplegg for en undersøkelse, mens *teknikk* er et spørsmål om hvilke produksjonsfaktorer som nyttes når metoden skal realiseres. Valg av utvalgsplan er et metodespørsmål mens spørsmålet om trekningen av utvalget skal skje manuelt eller maskinelt er et spørsmål om teknikk. Metode og teknikk kan og bør gjensidig påvirke hverandre, men det er ikke noen nødvendighet.

I snever forstand er således integrert databearbeiding et spørsmål om teknikk, men de store fordeler vil vi først oppnå når vi tilpasser metodene etter den nye teknikken.

1.2. Kriterier for valg av produksjonsteknikk

På lang sikt vil en statistisk institusjon kunne tilpasse og allokere sine resurser til forskjellige produksjonsfakto-

[2] For en mer utførlig oversikt vises til Petter Jakob Bjerve og Svein Nordbotten: Automasjon i statistikkproduksjonen, Statistiske meldinger, Oslo, 1956, Nr. 6.

rer. Det vil med andre ord eksistere en rekke mulige produksjonsteknikker for gjennomføring av en bestemt statistisk plan. Skal en utføre en indeksberegning ved hjelp av bordmaskiner, eller bør den programmeres og beregnes automatisk ved hjelp av en EDB-maskin? Skal en bestemt maskinbearbeiding utføres trinnvis som sortering, sumkortkjøring og kalkulering ved hjelp av konvensjonelle hullkortmaskiner eller utføres integrert i en prosess ved hjelp av et EDB-system?

Rasjonell planlegging betinger at det settes opp visse kriterier for valg og at det disponeres etter disse. Det hører ikke hjemme her å drøfte i detalj hva som menes med gode kriterier, vi skal bare gi et eksempel på hvordan kriteriet kanskje kan stilles opp.

Som alle andre produksjonsresultater tenker vi oss *statistikkproduktet* målbart. Det er da fire sider ved produktet som sannsynligvis spesielt må påvirke målingen:

a. Statistikkens omfang, dvs. størrelsen av den masse en innhenter informasjon om

b. Statistikkens mengde, dvs. et mål for de resultater en produserer

c. Statistikkens aktualitet

d. Statistikkens kvalitet.

Vi unngår her å drøfte de avveinings- og målingsproblemer som oppstår, men fastslår bare at til samme kostnad vil øking i en dimensjon betinge reduksjon i en eller flere av de andre.

En nærliggende type av kriterier ved valg av produksjonsteknikk vil da være: *Velg det av de mulige alternativer som med de tilgjenglige resurser vil gi det største statistikkprodukt hvor de enkelte dimensjoner er målt og veid med de etter forholdene realistiske vekter.*

2. Målet — integrert statistikkbearbeiding

2.1. IDB — et relativt begrep[1]

Med utgangspunkt i det ovenfor skisserte begrepsapparat, vil vi ta fatt på drøftingen av den integrerte databearbeiding i statistikkproduksjonen. Etter hvert som samfunnsmekanismen vokser og blir mer komplisert vil det være nødvendig med mer informasjon om samfunnet. Det vil med andre ord si at både statistikkens omfang og statistikkens mengde vokser ikke minst fordi det vil bli behov for oppgaver som krever krysstabuleringer mellom de forskjellige statistikker. Om ikke kravene til kvalitet vil øke, er det ganske sikkert at aktualitetskravet vil skjerpes etter hvert. Det vil således etter all sannsynlighet bli krav om et stadig voksende statistikkprodukt.

Hvordan stiller det seg så med resursene? Vil vi med de nåværende metoder og den anvendte teknikk ha muligheter til å tilfredsstille kravene om stadig økende statistikkprodukt? La oss først se hvordan kravene virker inn på de forskjellige funksjoner. Innenfor funksjonen planlegging og administrasjon må vi i det minste regne med øking i planleggingsarbeidet og opplæringen proporsjonalt med de voksende krav. Dessuten må vi regne med en atskillig sterkere øking i administrasjonen på grunn av det sterkt voksende samordningsarbeid som følger med en øking i statistikkmengden. Kravene til statistikkinnsamling vil også øke proporsjonalt i takt med kravet om flere opplysninger. Til bearbeidingsfunksjonen vil det bli stilt krav som delvis øker i takt med kra-

[1] IDB = Integrerad databehandling; EDB = Elektronisk d:o. *Red.*

vene om innsamling av mer grunnmateriale gjennom operasjoner som dataoverføring, kontroll, korreksjon, koding og delvis i takt med virksomheter som tabulering og kommentering påvirket av kravene om større statistikkmengde. Beregning, gruppering og analyse derimot vil påvirkes av både de økede krav til innsamling og statistikkmengde. Til slutt vil publiseringsfunksjonen trolig påvirkes av kravene om større statistikkmengde. Økende aktualitetskrav vil komme som en ekstra belastning på alle funksjoner.

Med den nåværende teknikk, dvs. manuell bearbeiding basert i stor utstrekning på kontorfunksjonærer og bruk av konvensjonelle hullkortmaskiner til operasjoner som gruppering, beregning av tabulering, vil vi ha behov for en kontinuerlig voksende stab av kontorfunksjonærer administrert av flere og flere kvalifiserte statistikere hvis oppgave det i denne forbindelse må være tillatt å karakterisere som uproduktiv. Parallelt vil behovet for hullkortmaskiner øke minst like sterkt og gjennom økingen i arbeidskraften og maskinene vil behovet for såvel lokaler som rekvisita bli bestemt. Vil de statistikkproduserende institusjoner kunne forsvare å legge beslag på slike resurser?

Mange vil kanskje si at det er et pessimistisk syn på utviklingen som her har vært framsatt. Jeg vil peke på at da det norske statistiske sentralbyrå ble opprettet for 83 år siden hadde det bare 15 funksjonærer. I dag sysselsetter det om lag 300. En undersøkelse med sikte på å måle utviklingen i statistikkproduktet i Norge, viste at i løpet av de siste ti år har statistikkens omfang økt med 81 prosent og statistikkmengden med 74 prosent.

Vi vil neppe kunne håpe på at noen teoretisk metodeutvikling alene vil hjelpe oss. Finnes det så noen bearbeidingsteknikk som er bedre enn den vi hittil har nyttet? Det er først og fremst hullkortmaskinene som hittil har gjort det mulig for oss å tilfredsstille de økende behov. Men hullkortmaskinene er konstruert med sikte på å utføre bestemte elementæroperasjoner og de krever en relativt stor stab av en annen type arbeidskraft, nemlig hullkortspesialister. Med den rivende utvikling hullkortsystemet har hatt i det siste, har også denne arbeidskraft blitt en mangelfaktor.

Vår løsning må være en bearbeidingsteknikk som er relativt lite arbeidskrevende, og hvor det nåværende manuelle arbeid er overlatt til maskiner. Da en vesentlig del av vårt arbeid er av administrativ karakter må det være maskiner som også på samme måte som menneskene kan integrere de enkelte deloperasjoner til automatiske prosesser. Her er det først og fremst de elektroniske, programstyrte databearbeidingssystemer som kan komme til anvendelse.

Det er realistisk å tenke seg den videre utviklingen inndelt i tre faser:

a. Første fase — integrering av de enkelte operasjoner

b. Annen fase — integrering av flere funksjoner

c. Tredje fase —integrering av flere statistikker.

2.2. Første fase — integrering av de enkelte operasjoner[3]

De aller fleste som har tatt fatt på elektronisk databearbeiding, har gjerne begynt med en mellomstor, programstyrt, elektronisk maskin med standard utstyr,

[3] Praktiske erfaringer fra første fase er beskrevet i en annen artikkel, Svein Nordbotten: Bruk av en EDB-maskin i statistikkproduksjonen, Statistisk Tidskrift, 1959, 9.

dvs. en maskin med en intern lagerkapasitet på under 10 000 ord og med en enkel hullkortleser og punch. Anvendelse av en slik maskin vil som regel alltid bety en integrasjon av virksomhetene. La oss se hvilke anvendelser som kan gjøres i statistikkproduksjonen av en slik maskin uten at det krever endringer i den bakenforliggende statistiske metode. Den enkleste anvendelse av en EDB-maskin er vel trolig å nytte den som en stor tabulator. Maskinens arbeid består da i å lese kort, summere de opp og punche ut summene. Vi har i Norge nyttet vår EDB-maskin til rent tabulatorarbeid og har målt en effektivitet som svarer til tre ganger en tabulator med sumpunch.

Forut for tabuleringsarbeidet har en så å si alltid en grupperingsoperasjon. På grunn av EDB-maskinens lagerkapasitet og selekteringsevne, vil en alltid nytte den til å utføre en del av grupperingen. Dette sparer kanskje flere kortgjennomganger på en sorterer og for en stor masse kan det være av stor betydning. Det er imidlertid en dårlig anvendelse å nytte en EDB-maskin av denne størrelse med standard utstyr til ren sortering. Som sorteringsmaskin vil den på ingen måte kunne konkurrere hverken i kostnader eller tid med de raske hullkortsorterere som nå finnes på markedet.

Den neste operasjonen som det er naturlig å legge om til EDB-maskinen er kontroll av grunnmaterialet. Med et grundig forarbeid er det mulig å bygge opp et program som får maskinen til å simulere det arbeid som kontorfunksjonærene utfører når de går igjennom grunnmaterialet for å kontrollere at oppgavene er riktige. Vår erfaring tyder på at denne operasjon lett lar seg integrere med tabellreduksjonsoperasjonen som er nevnt ovenfor.

Som nevnt innledningsvis er det imidlertid først når en lar teknikk og metodeutvikling gjensidig påvirke hverandre at en kan oppnå store fordeler. Når en derfor har foretatt de første primitive integreringer, vender interessen seg mot nye metoder som nå kan anvendes på grunn av bedre utstyr. Det har f. eks. lenge vært en utbredt oppfatning at statistisk beskrivelse av massene ved førsteordens momenter som gjennomsnitt og totaler er utilfredsstillende og sløseri med kostbar informasjon. Både statistikk-konsumenter og statistikkprodusenter kan ha stor nytte av høyereordens momenter som f. eks. spredningsmål. Ved hjelp av EDB-maskinen er det nå innen rekkevidde å utføre denslags beregninger, ofte kanskje samtidig som en integrert del av tabuleringsarbeidet.

Integrasjonen av kontrollarbeidet i en EDB-prosess fører til at maskinen indikerer de feil den finner. Indikasjonen skjer på dette stadium av utviklingen trolig mest hensiktsmessig som utpunching av et feilkort. Det oppstår da et behov for en metode som tillater en automatisk korreksjon av disse feil. Nå må en nødvendigvis konvertere opplysningene i alle feilkortene til klarskrift, gå tilbake til skjemaene, foreta en manuell gransking og kanskje skrive til oppgavegiveren for nærmere opplysninger. Vi vet at det i dag nyttes meget tid på korreksjoner som i virkeligheten har ingen eller liten betydning for resultatene.

Det er her behov for en metode som skiller mellom *alvorlige feil*, dvs. feil som virkelig har utsagnskraftig innflytelse på viktige resultater, og *uvesentlige feil* som man uten større risiko kan anvende automatiske opprettingsregler på.

Disse regler må gjøres avhengig av

fordelingen av de godkjente observasjoner som på dette stadium er den beste informasjon vi har om massen. Den enkleste regel vil være å korrigere det eller de kjennemerker som antas å være uriktige til fordelingens gjennomsnitt. For noen formål kan dette være en tilfredsstillende framgangsmåte, for andre vil det være ønskelig med mer kompliserte regler. Når det gjelder observasjoner med alvorlige feil, kan det være grunn til å innhente tilleggsopplysninger som jeg kan tenke meg behandles på følgende måte: Når maskinen påviser en slik feil ved en observasjon, registrerer den observasjonsenhetens løpenummer og kode for feiltype. Etter at kontrollrutinen er utført, leses det inn et adresseregister over observasjonsenhetene og en formularkatalog over de brevtekster som er relevant i forbindelse med de forskjellige feiltyper. Ved hjelp av de registrerte feilobservasjoner, adresseregisteret og formularkatalogen, produserer maskinen deretter ferdig adresserte og redigerte brev med forespørsel om nødvendige tilleggsopplysninger.

For beregninger og analyse, vil EDB-maskinen bety muligheter til å ta i bruk helt nye metoder. I Norge arbeides det blant annet med å lage visse tabeller ved hjelp av regresjonsestimater i stedet for simpel estimering av totaler eller gjennomsnitt. Dette er neppe mulig i større målestokk uten å nytte en EDB-maskin og operasjonen skulle i prinsippet lett la seg integrere i andre operasjoner, og betyr en langt bedre utnyttelse av grunnmaterialet. I alminnelighet tror jeg bruken av EDB-maskiner vil være en kraftig stimulans til matematisk-statistiske studier som korrelasjons- og regresjonsanalyser.

Innledningsvis skisserte jeg et system for beskrivelse og registrering av statistikkproduksjonens forskjellige virksomheter. Det er en administrativ oppgave å registrere kostnader og resultatet innenfor rammen av et slikt system.

Dette driftsregnskapet kan være til stor nytte under planleggingen av statistikkproduksjonen. En møter her imidlertid fordelingsproblemer som det bare vil være mulig å gi en realistisk utforming og løsning ved hjelp av et EDB-system.

Jeg vil til slutt i denne første fase peke på at det også innenfor publiseringsfunksjonen ligger integreringsoppgaver. For enkelte statistikker er konsumentene ikke interessert i det fullstendige resultat men spredte enkeltopplysninger og meget raskt. Her kan det etableres et informasjonssystem slik at de enkelte konsumenter kan få nettopp den eller de seller som er av interesse i tabellverket. Framgangsmåten kan være følgende: For hver selle i hver tabell har vi et registerkort for hver kunde som ønsker opplysninger om denne bestemte sellen. Disse registerkortene er identifisert med et konsumentnummer. EDB-maskinen produserer kopier med konsumentnummer av hvert sumkort. Kopikortene fra alle sumkortene sorteres deretter på konsumentnummer, kolleres sammen med et navnekort for konsumenten, listes og er klar til utsending.

Hvilke konsekvenser kan så denne integreringen i første fase tenkes å ha? Først og fremst kan vi peke på at behovet for kontorfunksjonærer og konvensjonelle hullkortmaskiner vil bli mindre enn hva en ellers måtte regne med. Dermed reduseres også selvsagt plassbehovet. På den annen side vil det oppstå nye behov for tekniske spesialister samt programmerere og teknikere for å ta vare på de ennå nokså ømfintlige EDB-maskiner. I den utstrekning det

må utvikles nye metoder vil vi også trenge flere systemfolk enn nå.

Organisasjonsmessig vil integreringen kreve visse endringer fordi vi nå får en maskin som alt skal gjennom. Maskinen kan bare stå ett sted og en stor del av databearbeidingen må sentraliseres. Personlig ser jeg ikke dette som noen ulempe da det gir mulighet for bedre planlegging og utnytting av kostbare maskiner og tekniske eksperter. Det at en nå har en maskin som alt skal gjennom, fører også til et nytt køproblem som kan være alvorlig. Mens bearbeidingen foregikk manuelt, var produksjonen vesentlig horisontalt organisert, dvs. at hvert produksjonssted selv sto for bearbeidingen fra planlegging til publisering. Dette gjorde det mulig å produsere statistikkene parallellt og uavhengig av hverandre. I en integrert produksjon må alt foregå i samordnet rekkefølge.

For statistikkproduktet vil integrasjonen gi seg utslag i kortere bearbeidingstid for den enkelte statistikk. En kan av grunner som er nevnt ovenfor få den temmelig kjedelige erfaring at totalt sett kommer statistikken senere dersom produksjonen ikke sterkt omorganiseres. Dette tror jeg er et viktig moment en har lett for å overse under forarbeidene og vurderingene av en omlegging til EDB. Vi må imidlertid regne med at integrasjonen i første fase vil gi oss kapasitet til å behandle større statistiske masser og utarbeide en større statistikkmengde.

Et annet viktig moment i forbindelse med statistikkproduktets egenskaper er følgende: Ideelt bør det alltid eksistere en klar definisjonsmessig sammenheng mellom innsamlede opplysninger og de derav utarbeidde statistiske opplysninger. Et hvert brudd på denne sammenheng er en kilde til misvisende resultater. Vi kan si at en slik klart definert sammenheng sjelden eller aldri eksisterer i mer eller mindre manuelt bearbeidde statistikker fordi menneskene nå en gang vanskelig kan arbeide helt konsekvent under skiftende forhold. Jo mer integrert databearbeidingen imidlertid foregår, jo mer konsekvent og ideell blir den. Den integrerte databearbeiding vil derfor føre til kvalitetsmessig bedre statistikkprodukt.

2.3. Annen fase — integrering av flere operasjoner

Første fase gir oss relativt liten besparelse i arbeidsledelse fordi en får en rekke uavhengige integrerte prosesser som må samordnes. Den er også karakterisert av et køproblem som kan føre til lengre total produksjonstid for statistikkproduksjonen. Videre er det flere meget arbeidskrevende operasjoner som det ikke er mulig å komme noen vei med ved hjelp av en mellomstor, standard utstyrt EDB-maskin.

For å bøte på disse mangler finner jeg det naturlig å tenke meg en annen fase i utviklingen som representerer en integrering av operasjonene i større prosesser. Annen fase innledes med anskaffelse av en større EDB-maskin som blant annet er karakterisert ved fleksibelt input-output system og stor lagerkapasitet i form av både stort internt og eksternt lager. Videre vil en i annen fase få bruk for spesialutstyr av forskjellig art som allerede nå er markedsført eller vil være på markedet om kort tid.

Det første problem jeg vil drøfte i denne fasen er et publiseringsproblem. I dag er en av de avgjørende faktorer med hensyn til statistikkproduktets aktualitet den lange trykningstid. Så lenge den typografiske industri er avhengig av

kvalifisert teknisk arbeidskraft til setting, skulle jeg tro at dette problem ikke vil få noen typografisk løsning på lange tider. Det som her er av betydning er at det materiale statistikkproduserende institusjoner ønsker å publisere allerede foreligger på en standardisert form som maskiner arbeider med. Eksperter hevder at det prinsipielt ikke byr på store problemer å bygge en konverter som omsetter opplysninger på hullkort, hullbånd eller magnetbånd til de hullbånd som styrer de typografiske settemaskiner. Etter konstruksjonen og anskaffelsen av en slik konverter vil vårt problem være å lage et redaksjonsprogram for EDB-maskinen slik at den omsetter de statistiske agregater til en ønsket tabellredigert form. Dette vil trolig kreve visse metodiske endringer med hensyn til tabellstandardisering m. m.

I første fase var dataoverføringen, dvs. konvertering av det statistiske grunnmaterialet til hullkort som maskinene kunne arbeide videre med en meget arbeidskrevende operasjon. Her vil en uten tvil oppnå stor besparelse ved automatisk dataoverføring. I USA har en i lengre tid nå benyttet seg av en spesiell type av slik automatisk dataoverføring, og det pågår også i Canada arbeid på dette felt i forbindelse med den kommende Folketelling. Foreløpig setter det spesialutstyr som foreligger store krav til skjemautforming og -utfylling som kanskje ikke gjør det særlig anvendelig i skandinaviske forhold. Imidlertid vil det trolig om kort tid komme annet utstyr på markedet som setter langt færre krav til skjema og utfylling.

Hvilke muligheter vil vi så ha for å redusere de voksende administrative samordningsoppgaver ved hjelp av et større EDB-system utstyrt med lagerkapasitet i form av f. eks. magnetbånd, magnetiske skivesystemer eller karuseller? Først og fremst vil øking i lagerkapasitet bety at vi kan integrere flere prosesser.

Forskjellige metoder for sortering ved hjelp av EDB-maskiner er forlengst utviklet, men dersom sorteringen er den eneste oppgave som skal utføres på materialet så finnes det fremdeles neppe noe system som kan konkurrere med hullkortsorterere.

Koding av materialet er en operasjon vi hittil ikke har berørt. Prinsipielt er koding intet annet enn standardiseringsoperasjon hvor uensartet beskrivelse av samme egenskap omsettes til en representasjon som er hensiktsmessig for den videre bearbeiding. Det kan meget lett utvikles klare regler for standardiseringen som derfor ligger til rette for EDB. Arbeidet vil på mange måter være likt det språkfolkene nå forsøker å utføre ved hjelp av EDB-maskiner, og vil kreve raske og store systemer.

Virkelig besparelse i administrativ arbeidskraft oppnår vi imidlertid først når flere av operasjonene integreres til større automatiske prosesser. I Norge har vi gjennomført en viss integrasjon av kontroll, gruppering og tabellreduksjon, og vi planlegger å inkludere deler av publiseringsfunksjonen i samme prosess. Skal full integrasjon av disse operasjoner imidlertid lykkes, krever det også at korreksjoner av forkastet materiale integreres for å unngå at kjøringen må avbrytes mens en venter på resultatene fra granskingen. Mens jeg i første fase stiller meg skeptisk til mulighetene for selvstendig automatisk oppretting ved hjelp av en mellomstor EDB-maskin, mener jeg det kan tenkes når en nytter et større system med stor lagerkapasitet til disposisjon.

Momentan automatisk korreksjon vil

først og fremst kreve utvikling av nye metoder både for kontroll og korreksjon på teoretisk-statistisk grunnlag. Det nytter ikke å basere seg på tradisjonelle, enkle intuisjonsregler, en må studere de enkelte massers fordelinger og la så vel kontroll som eventuell oppretting være bestemt av de empiriske fordelinger. En vei som her kanskje kan følges er at alle observasjoner betraktes som påvirket av stokastiske observasjonsfeil. På grunnlag av obervasjonsmassen estimeres så den sanne fordeling som så nyttes i det videre arbeid. Det vil bety at en retter opp operasjonene mot den estimerte sanne fordelingen.

Løsningen av det tekniske køproblemet ligger kanskje på det metodiske plan og en mulighet er her hva jeg kaller *arkivstatistikk*. Jeg skal utdype litt nærmere hva jeg mener med dette begrep. Hver gang det skal utføres en statistisk undersøkelse må det i dag vanligvis innhentes nytt materiale før en kan gå i gang med selve bearbeidingen. Bearbeidingen foregår også selvstendig og uavhengig av foregående bearbeidinger. Med *spesiell arkivstatistikk* mener jeg kontinuerlig innsamling av oppgaver som samles i et arkiv hvor de er gruppert etter enhet og systematisk gruppert innenfor enheten. Når det reises krav om ny bearbeiding, vil denne foregå på grunnlag av arkivet og uten noen direkte foregående innsamling. Arkivet som vi kan tenke oss på magnetbånd, vil gjøre det mulig å foreta studier over utviklingen på enhetsbasis i stedet for på gruppebasis slik den vanligvis foregår i dag.

Organiseringen av de integrerte prosesser kan da tenkes ordnet slik: Først har en for hver statistikk en automatisk dataoverføring av de kontinuerlig innsamlede opplysninger til magnetbånd som deretter blir kontrollert og korrigert før de innordnes i sin plass i arkivet. Denne prosess har som en ser meget til felles med vanlig registerføring ved hjelp av EDB-systemer. Den andre prosessen vil være bearbeidingsprosessen hvor opplysningene hentes fram fra arkivet, de grupperes, beregnes, analyseres og eventuelt tabellredigeres.

Statistikkproduksjonen etter arkivsystemet skulle kunne by på en rekke fordeler. For det første vil det gi økt statistisk beredskap, dvs. en vil raskere kunne tilfredsstille et spesielt behov som oppstår fordi en allerede har opplysningene innsamlet og kontrollert.

Det vil bli lettere å planlegge flytende produksjon idet en gjør innsamlingstidspunktene uavhengig av bearbeidingstidspunkter. På grunn av den korte bearbeidingstid og den jamne innsamling vil køproblemet på EDB-anlegget minimaliseres. Rent praktisk vil en også unngå de problemer som en har med store hullkortarkiv, hvor kortene kan komme ut av orden og bli borte. Arkivene vil selvsagt også kunne tjene andre ikke-statistiske formål av administrativ karakter. Dette vil oftest kreve utskrift av arkivene, og det vil være nødvendig med en rask linjeskriver. Da utskrivningsprosessen ofte er enkel, bør en slik hurtigskriver vanligvis være off-line men imidlertid ha en viss selekteringsevne.

Summerer vi opp utviklingen i annen fase vil den bestå i overgang til et større EDB-system med stor hastighet, fleksibilitet og lagerkapasitet, anskaffelse av spesialutstyr, integrering i større prosesser og utvikling og anvendelse av en ny metode som vi har kalt arkivstatistikk. Dette vil redusere behovet for kontorfunksjonærer og administrative arbeidsledere, øke det statistiske beredskap, gi raskere resultater på oppdrag og

muliggjøre jevnere statistikkproduksjon. Det vil stille økede krav til tekniske eksperter, spesielt systemfolk. Organisasjonsmessig er det rimelig at arkivstatistikksystemet som skissert her vil føre til et spesielt organ som står for den egentlige innsamling og et annet som står for arkivering og utnytting av det innsamlede materialet.

2.4. Tredje fase — integrering av flere statistikker

Den tredje fase ligger så langt fram at vi ikke skal gjøre noen bestemte forutsetninger med hensyn til tekniske hjelpemidler bortsett fra at EDB-systemet forutsettes å være meget raskt og har meget stor såvel intern som ekstern lagerkapasitet.

Det er særlig to problemer som jeg tror vil være framtredende på dette trinn i utviklingen. Først og fremst samfunnets behov for en samordning i bearbeidingen av de enkelte statistikker, f. eks. samkjøring av oppgaver som i dag innhentes til industristatistikk og til finansstatistikk. I dag er dette vanskelig på annet enn på gruppebasis både fordi de statistiske definisjoner ikke alltid er tilstrekkelig standardisert og fordi en samordning av grunnmaterialet rent teknisk er et omfattende arbeide. Det andre problemet jeg sikter til er problemet med rasjonell organisering av EDB-systemenes bruk som sikrer en objektiv prioritering av de forskjellige arbeider.

Det første problemet tror jeg må løses ved overgang til hva jeg med et stikkord vil betegne som *generell arkivstatistikk*. Med generell arkivstatistikk mener jeg for det første en koordinering av alle de spesielle arkiver til to hovedarkiver. Enhetene i det første vil være personer og bedrifter, institusjoner og administrative enheter i det andre. Innsamlingen vil nå kunne rasjonaliseres ved at en ikke lenger uavhengige innsamler for spesielle formål, men f. eks. ser all innsamling av personopplysninger i sammenheng. Fra oppgavegivernes synspunkt skulle dette bety en stor lettelse når de slipper å oppgi alle vita hver gang de skal svare på et spørreskjema. Det generelle arkivstatistikksystemet ligger også vel til rette for ikkestatistisk bruk. Det vil trolig være hensiktsmessig fortsatt å holde på den integrerte prosess med dataoverføring, kontroll, korreksjon og arkivering uavhengig av den etterfølgende bearbeidingsprosess. Men metodemessig har vi nå muligheter for en langt bedre kontroll og korreksjon fordi alle opplysninger, både aktuelle og historiske, er samlet enhet for enhet.

Det tekniske organisasjonsproblemet vil på dette stadium ha antatt meget store dimensjoner fordi en meget stor del av statistikkproduksjonen nå vil være integrert, og fordi flere uavhengige oppdrag konkurrerer med andre om bruk av arkivet og bearbeidingskapasiteten. Det er nærliggende her å la EDB-systemet selv overta også administrasjon av sin egen virksomhet.

Allerede nå finns det maskinsystemer som tillater automatisk prioritering av flere bearbeidingsoppgaver og parallell bearbeiding. Disse maskinsystemer er blant annet karakterisert ved flere parallelle input og output kanaler. Anvendt på den integrerte statistikkproduksjon kan disse systemer tenkes å få følgende anvendelse: Et administrativt program kontrollerer systemet etter en programmert prioritering av de arbeider som pålegges systemet. Prioriteringer er slik at gjennom en maksimal utnytting av maskinen tar en sikte på raskest mulig utføring av oppdragene etter prioritet.

En kan tenke seg en indre og en ytre prioritering. Den indre prioritering tar sikte på en time-sharing av systemets forskjellige organer avbalansert etter dets egenskaper. Den ytre prioritering er spesifiserbar og referer seg til oppdragene slik at et oppdrag som må være ferdig om kort tid gis høyere prioritet i bearbeidingssystemet enn et oppdrag som det ikke haster så med. Ved siden av de høyere prioriterte oppdrag har en så lavt prioriterte kapasitetsutnyttingsoppdrag som maskinen tar fatt på når den ikke har høyere prioriterte oppdrag å arbeide med. I et arkivstatistisk system skulle den kontinuerlige arkiveringsprosessen passe utmerket som kapasitetsutnyttingsoppdrag.

I tredje fase vil vi mer enn tidligere kunne anta at behovet for kontorfunksjonærer og administrative arbeidsledere vil være relativt lite i forhold til hva vi ellers måtte ha regnet med. Vi har kanskje funnet en brukbar løsning på køproblemet og maskinadministrasjonsproblemet. Det integrerte, generelle arkivstatistikksystem vil gi oss en høy statistisk beredskap som tillater tidsmessig og rask utførelse av såvel løpende arbeider som tilfeldige oppdrag.

Den sterkt integrerte statistikkproduksjonen som gjør dette mulig vil imidlertid være meget kapitalkrevende og sette store krav til tekniske eksperter, først og fremst system- og programmeringseksperter. Arkivstatistikken som bygger på kontinuerlig innsamling av data vil også sette krav til innsamlingsmetoder og teknikk og derved til blant annet blankettspesialister, utvalgseksperter o. l.

3. Midlene — automatiske maskiner

Vi har drøftet og funnet at integrasjon av statistikkproduksjonen ved hjelp av EDB-systemet kan bli løsningen på framtidens krav til statistikkproduktet. Dette har delvis sin forklaring i de store likheter mellom den menneskelige hjerne og de programstyrte siffermaskinsystemers virkemåte. Jeg vil sitere noen sammenlikninger som den kjente matematiker og vitenskapsmann John von Neumann påviste kort tid før sin død i 1957 både for å illustrere effektivitetsforholdene mellom hjernen og de elektroniske maskiner og for å vise hvor raskt utviklingen på dette område går.[4] Von Neumann påviste at den elektroniske maskin kunne være om lag 10 000 ganger raskere enn den menneskelige hjerne som imidlertid på sin side hadde en langt større total lagerkapasitet. Han konkluderte blant annet med at EDB-systemene derfor ville være hjernen langt overlegen når det gjaldt mange og kompliserte operasjoner, på et relativt lite materiale målt med den menneskelige hjernes lagerkapasitet som mål.

Allerede i dag bare to år etter vet vi at det nå konstrueres EDB-systemer som vil være nærmere en million ganger raskere enn den menneskelige hjerne og som kanskje får en lagerkapasitet som svarer til lagring av alle de impulser som et menneske kan tenkes å motta over et helt år. Dette muliggjør det store arbeid som integrasjonen og gjennomføringen av vårt arkivstatistikksystem vil legge på maskinene.

En annen av von Neumanns observasjoner var at mens de elektroniske systemer arbeidde hovedsakelig i serie, dvs. tok for seg en etter en av de operasjoner og oppdrag som skulle utføres, var de menneskelige organer innstilt på parallell bearbeiding. I dag ser vi at det er en sterk tendens mot *time-sharing* og

[4] John v. Neumann: The Computer and the Brain, Yale University Press, New Haven 1958.

automatisk prioritering av arbeider i de elektroniske systemer for å gjøre de mer effektive gjennom simultan bearbeiding av flere arbeider på samme tid.

Selv om vi i den foregående diskusjon har stilt meget store krav til det tekniske utstyr er jeg således ikke i tvil om at utviklingen på dette område er så rask at vi vil finne høvelig utstyr på markedet etter hvert som vårt integrasjonsarbeide skrider fram.

4. Planlegging av et integrert databearbeidingssystem

4.1. Organisasjon av et statistisk IDB-system

Jo mer integrert og komplisert statistikkproduksjonen blir, jo mer avhengig blir en av forskjellige typer av eksperter. En rasjonell utnytting av ekspertene krever ofte en sentralisering av enkelte virksomheter. Dette gjelder særlig når en bygger bearbeidingen på et større EDB-system fordi den maskinelle bearbeiding da må foregå på et sted.

Den ideelle framtidige organisasjon av statistikkproduksjonen består etter min mening av tre samordnede seksjoner, en bestående av de forskjellige grupper av fag-statistikere, en seksjon for innsamling av statistisk materiale og en tredje for integrert statistisk databearbeiding. Den siste seksjon som er av interesse her, må bestå av 5 grupper:

a. En gruppe for utvikling av langtidsplaner og koordinering

b. En gruppe for utvikling av metoder for databearbeiding

c. En gruppe for løpende planlegging av konkret databearbeiding

d. En gruppe for drift av systemet

e. En gruppe for teknisk vedlikehold.

Gruppen for langtidsplanlegging bør ha som oppgave å utarbeide oversikter over framtidig maskinbehov på grunnlag av de arbeider statistikerne har planer om å sette i gang. Gruppen må således holdes orientert om alle framtidige undersøkelser som tenkes satt i gang. Den må følge med i den tekniske utvikling, herunder leveringstider og betingelser for det utstyr som kan komme på tale og anbefale anskaffelser i god tid før behovet oppstår. Det kan også være hensiktsmessig at koordinering og utarbeiding av retningslinjer for arbeidet i de andre grupper utføres av denne gruppen. Likeens spørsmålet om rekruttering av nye spesialister.

Gruppen for metodespørsmål bør ha som hovedoppgave å utvikle nye metoder for integrert databearbeiding i takt med anskaffelsen av nytt utstyr. Det er rimelig at denne gruppen vil få sterkt preg av matematikere og systemfolk.

Gruppen for kjøreplanlegging skal forberede og programmere all kjøring på systemet på grunnlag av de metoder som metodegruppen anbefaler. Innen denne gruppen vil det være rimelig med en spesialisering på funksjon, f. eks. inputprogrammer, arkivprogrammer, analyseprogrammer.

Gruppen for drift bør ha ansvaret for den rent tekniske betjening av maskinene og kjøring av arbeidene etter de utarbeidde kjøreinstrukser. Operatørene bør trolig spesialiseres på forskjellig utstyr.

Gruppen for teknisk vedlikehold består av teknikere som har til oppgave å holde systemet på en høy teknisk standard. Under visse forhold vil denne gruppe høre hjemme i produsentens organisasjon.

Spesialiseringen gjør det rimelig med

en så sterk oppdeling i grupper, blant annet fordi en her har lang planleggingsperiode som gjør det nødvendig å holde seg til planene. Det bør ikke være for enkelt å foreta stadige overføringer av arbeidskraft mellom gruppene. Organisasjon i så mange grupper har imidlertid den svakhet at den kan føre til dårlig samarbeid. Derfor tror jeg det er absolutt nødvendig at en fra begynnelsen må gi organisasjonen en slik utforming at arbeidet i gruppene blir koordinert ved en felles ledelse.

4.2. Program for gjennomføring av IDB i statistikkproduksjonen

Som en avslutning og sammenfatning av disse betraktninger om integrert databearbeiding i statistikkproduksjonen vil jeg sette fram følgende arbeidsprogram hvor gjennomføring av hvert punkt kan antas å kreve om lag et år:

1. Utredning om anskaffelse av en mellomstor EDB-maskin
2. Forberedelser til omlegging til EDB-maskinen
3. Anskaffelse av EDB-maskin og omlegging av operasjoner som ikke betinger metodeendring
4. Omlegging av operasjoner som betinger metodeendring
5. Utredning om anskaffelse av et stort EDB-system
6. Forberedelser til omlegging til det store EDB-system
7. Anskaffelse av ett stort EDB-system og videre integrasjon av operasjoner til større prosesser
8. Utvikling av metoder for arkivstatistikk
9. Omlegging av enkelte statistikker til arkivstatistikk
10. Generell omlegging til arkivstatistikk.

SVENSKA FÖRSÖK MED LABOUR FORCE-METODEN. I

Av fil. lic. FOLKE LARSSON, Detaljhandelns utredningsinstitut

Labour force-undersökningar började praktiseras i Förenta staterna redan i slutet av 1930-talet, och metoden har sedan dess prövats i ett flertal länder. Helt utan vånda har detta inte skett, ty de försök som på sina håll gjorts att förenkla formuläret och insamlingsmetoden har inte alltid varit framgångsrika. »Poängen» i labour force-metoden ligger nämligen just i den speciella intervjutekniken, där frågornas formulering och den inbördes ordningsföljd i vilken de ställes är avgörande för möjligheten att företa en strikt gruppering enligt labour force(LF)-schemat. Frågetekniken har under en följd av år blivit omsorgsfullt testad i Förenta staterna, och erforderliga modifikationer har vid olika tillfällen vidtagits. Varje avvikelse från schemat leder ofelbart till svårigheter, när det gäller att komma fram till en konsekvent klassificering.

Befolknings- eller arbetsmarknadsstatistik?

Det är naturligt att det först var arbetsmarknadsmyndigheterna som kom att intressera sig för LF-metoden. Man har i Förenta staterna med framgång utnyttjat resultaten av undersökningarna för arbetskraftsdisponeringen under kriget och har även efter kriget kunnat använda den information som undersökningarna gett om utvecklingen på arbetsmarknaden. Mätningar av LF-typ synes åtminstone i vårt land inte kunna ersätta den traditionella arbetslöshets- och sysselsättningsstatistiken, som trots sina brister i vissa avseenden kan ge en mera uttömmande bild av arbetsmarknadssituationen. Å andra sidan ger LF-tekniken möjligheter att studera befolkningens yrkesaktivitet på ett bra mycket mera meningsfullt sätt än den ordinarie befolkningsstatistiken förmår. Vid planeringen av 1960 års folkräkning har också koordineringen med ev. LF-undersökningar tillmätts stor betydelse.

Frågan om till vilket statistikområde LF-undersökningarna skall hänföras är måhända ointressant. Uppenbarligen fyller denna metod att insamla och sammanställa data rörande de enskilda individerna ett stort behov inom båda de nämnda områdena. Det är mot denna bakgrund som de förra året inledda försöken att åstadkomma en svensk serie av LF-typ får ses. Vad som hittills har gjorts är två provundersökningar i stor skala under våren resp. hösten 1959. En tredje undersökning av provkaraktär planeras till maj 1960. De erfarenheter som gjorts under dessa prov, vilka utförts efter något olika linjer, skall ligga till grund för ev. reguljära LF-undersökningar.

Förutsättningarna

Naturligen är förutsättningarna för anordnandet av LF-undersökningar delvis annorlunda i ett litet land som Sverige än i Förenta staterna. Avgörande för bestämmandet av den strategi som skulle prövas vid de inledande studierna var i första hand följande villkor:

1. Meningsfulla skattningar rörande såväl totalbefolkningen som delgrupper därav önskades.
2. Primäruppgifterna skulle inhämtas genom direkt (muntlig) kontakt med individerna.
3. Kostnadsramen var förhållandevis snäv.

Det ansågs således av ekonomiska skäl uteslutet att företa intervjuer med ett urval individer av samma storleksordning som i USA. En nedskärning av antalet till en väsentligt lägre nivå kunde dock föranleda sådana precisionsförluster att skattningarna bleve meningslösa. Uppenbarligen kräver undersökningar av denna och liknande typ under i övrigt lika omständigheter proportionellt större insatser i ett litet land än i ett större.

I detta dilemma kan olika alternativa lösningar övervägas. En möjlighet är att modifiera villkoret nr 2 ovan och insamla uppgifterna t. ex. per post. Denna metod har bl. a. prövats i Finland. Förutsätter man emellertid att LF-schemat skall följas strikt är en uppgiftsinsamling per post ej tänkbar. Arbetskraftsundersökningar av denna typ må vara av värde ur vissa synpunkter men kan ej användas för bestämning av de olika LF-komponenterna.

Riktlinjer för provundersökningarna

Man inriktade följaktligen förstudierna på att få fram en metod som förbättrade den ogynnsamma precision/kostnad-relationen utan att man därvid skulle behöva ge avkall på LF-definitionen. Av flera skäl kunde denna målsättning inte formuleras som ett enkelt optimaliseringsproblem. Bl. a. var undersökningarnas syfte, i den mån det uttalats, av klar »multi purpose»-karaktär. Olika ansatser kunde vidare föranleda skillnader i uppgifternas kvalitet, som försvårade en behandling i matematisk form. För att möjliggöra de i detta sammanhang nödvändiga bedömningarna gavs de första LF-undersökningarna en sådan utformning och omfattning att ett tillräckligt brett primärmaterial skulle erhållas. Avsikten var också att pröva fältorganisationen i full skala.

Det är angeläget att understryka de företagna LF-undersökningarnas provkaraktär. Visserligen sökte man redan från början nå fram till en allokering av urvalet som gav minimal varians för vissa relevanta storheter, men denna plan har på åtskilliga punkter fått modifieras, bl. a. för att underlaget i skilda strata skulle bli tillräckligt för variansmätningar och olika tests. De osäkerhetsmarginaler som utmärker de från provundersökningarna företagna estimaten ger därför ingen korrekt bild av förhållandena vid reguljära LF-undersökningar.

Den metodik som kommit till användning för provundersökningarna innebär att mätningen av de studerade variablerna skett utifrån intervjusvaren. För att skärpa precisionen i skattningarna har emellertid supplementär information inhämtats genom blanketter utsända per post. Tillvägagångssättet har varit det, att en postundersökning som gett vissa preliminära upplysningar rörande arbetskraftsförhållandena först anordnats på ett större urval. Därefter har ett underurval dragits med utnyttjande för stratifiering av den från postundersökningen erhållna informationen. Underurvalet har sedan legat till grund för intervjuundersökningarna.

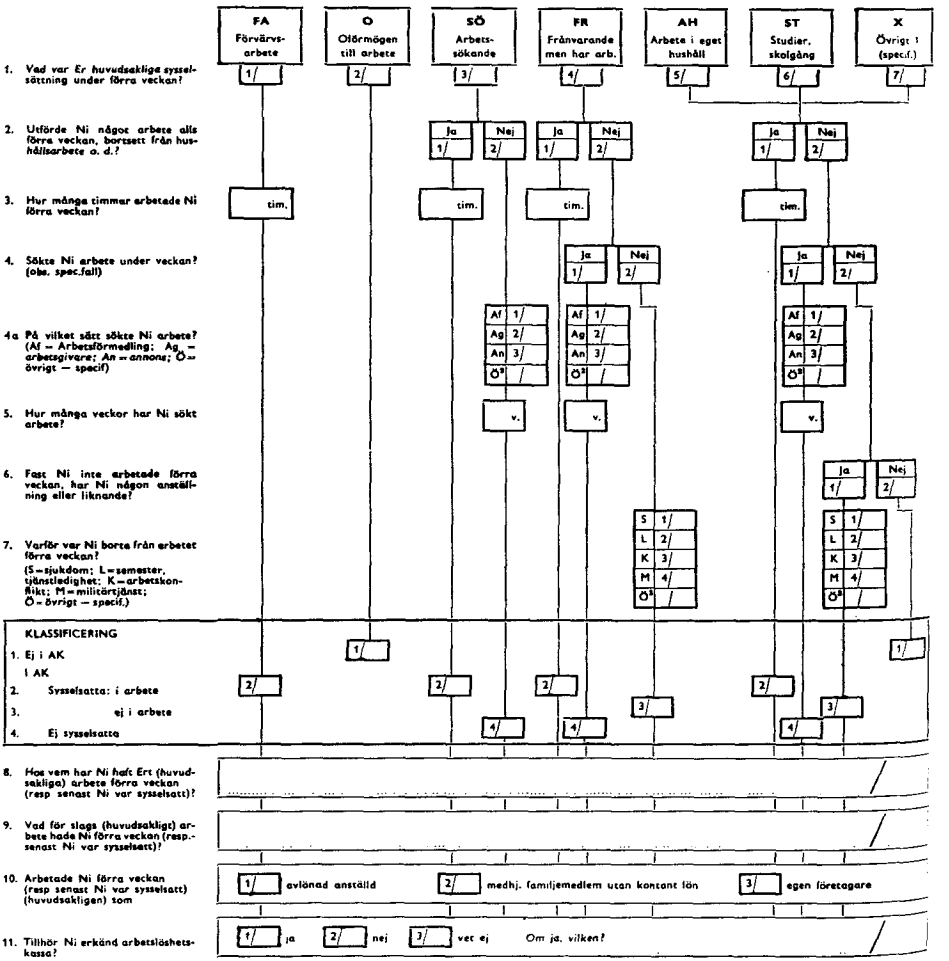
Intervjutekniken

Det intervjuformulär som använts skiljer sig i princip inte från den ameri-

ARBETSMARKNADSSTYRELSEN
Statistiksektionen

ARBETSKRAFTSUNDERSÖKNINGEN HÖSTEN 1959

Formulär U
Mätvecka 8—14 november 1959

kanska förebilden. Utredigeringen av formuläret har emellertid gjorts annorlunda. Liksom i USA sker en grovklassificering av populationen med ledning av den inledande frågan rörande *huvudsysselsättningen* veckan före. Det primära syftet härmed är att särskilja de klara fallen »arbetsoförmögna» och »personer i förvärvsarbete». För säkerhets skull ställes beträffande den senare kategorien därefter en fråga om antalet arbetstimmar — skulle någon ha miss-

uppfattat första frågan framkommer detta här. Personer som klassats under någon av de övriga fem rubrikerna utsättes för ytterligare frågor, som framgår av den avbildade blanketten. Intervjuaren har endast att följa resp. vertikallinjer. Som slutresultat erhålles den välkända LF-grupperingen:

Ej i labour force
I labour force
Sysselsatta: i arbete
ej i arbete
Ej sysselsatta

De följande frågorna har till uppgift att möjliggöra vissa korsklassificeringar. Grupperingen på näringsgrenar har härvid skett enligt ISIC:s rekommendationer medan yrkesklassificeringen följer ISCO:s schema.

Det använda frågeformuläret synes ha fungerat tillfredsställande. Genom att »spela» med illusoriska exempel kontrollerades före undersökningen att intervjupersonalen helt behärskade tekniken. I flertalet fall kunde intervjuerna genomföras mycket snabbt utan att kravet på kvalitet i uppgifterna därvid eftersattes. Det var därigenom möjligt att företa en del av intervjuerna per telefon. Man frågar sig helt naturligt om denna omständighet kan ha haft någon systematisk effekt på svaren. Det har hittills inte varit möjligt att avgöra detta, men till undersökningen i maj 1960 planeras några specialstudier som bl. a. skall belysa dessa förhållanden.

Valet av urvalsenhet

Intervjumetoden har här diskuterats först, eftersom den varit av betydelse för planeringen av urvalsförfarandet. Genom att uppgiftsinsamlingen i stor utsträckning kunde ske per telefon påverkades kostnadsförhållandena i sådan riktning att en urvalsplan som baserades på någon form av flockurval (cluster sample) inte beräknades ge några påtagliga vinster. Det använda urvalet är därför av enstegstyp, d. v. s. samma urvalsenhet har genomgående använts trots att, som skall beskrivas längre fram, urvalet drogs i etapper.

I Förenta staterna användes *hushållet* som elementär urvalsenhet. Man intervjuar således samtliga personer i de uttagna hushållen. Man kan därigenom få förhållandevis rikhaltig information vid varje besök, d. v. s. kostnaderna för resor m. m. slås ut på ett större antal observationer. Den klumpning av observationerna som en hushållsansats innebär behöver inte föranleda precisionsförluster. Emellertid förutsätter metoden att man kan åstadkomma en korrekt avgränsning av hushållsbegreppet. Detta kan emellertid stundom vara förenat med stora svårigheter, eftersom en hel del människor lever under ganska speciella bostadsförhållanden. Under alla omständigheter ställer dessa definitionsproblem stora krav på fältpersonalen och föranleder givetvis också en del extra kostnader.

Vid de svenska LF-undersökningarna är fördelarna med att använda hushållet som urvalsenhet mindre påtagliga. Vid telefonintervjuer bortfaller resekostnaderna — denna intervjumetod torde för övrigt vara mindre lämplig om samtliga hushållsmedlemmar skulle kontaktas. Därtill kommer att man i Sverige har bättre möjligheter att företa direkta individurval än i Förenta staterna. Man stannade därför inför alternativet att använda *individen* som urvalsenhet. Denna lösning har många fördelar. Det är således av värde ur beräkningssynpunkt att urvals- och analysenheten sammanfaller.

Mätpopulation och urvalsbas

Skattningarna skall i princip ge uttryck för arbetskraftsförhållandena inom *hela befolkningen,* 14 år och äldre, samt delar därav. Vissa smärre justeringar har emellertid fått göras för i utlandet bosatta svenskar m. m.

Som underlag för urvalet har diskuterats *mantalslängderna* samt länsstyrelsernas folkbokföringsregister. För en enstegsmodell bedömdes dock urvalsproceduren med användning av dessa manuella register bli alltför tungrodd och ej möjlig att inpassa i den uppgjorda tidsplanen. I stället har urvalet baserats på *befolkningsregistret* som ställts till förfogande av statistiska centralbyrån. Detta register som i sig självt utgör ett urval har bl. a. fördelarna att det innehåller vissa grunddata som kan användas för stratifieringsändamål samt att det är upplagt på hålkort, vilket underlättar uttagandet av urvalet. En nackdel med befolkningsregistret som urvalsbas är att det ej innehåller adressuppgifter, som för den aktuella undersökningen fick kompletteras genom hänvändelser till länsstyrelserna.

Det urval som slutligen kom till användning för intervjuundersökningen kan följaktligen karakteriseras som ett stratifierat trefasurval.

Urvalet för postundersökningen

Befolkningsregistret består av alla personer födda den 15 i varje månad och utgör således ungefär ett 30-dels urval ur befolkningen. Registret innehåller vissa grunddata för denna urvalsmassa såsom kön, födelseår, uppgift om yrkesverksamhet m. m. På grundval av dessa uppgifter företogs en uppdelning av materialet i 17 strata på sätt som framgår av tabellen.

Avsikten med stratifieringen var att bilda grupper som kunde antagas vara homogena med avseende på de variabler som studerades. Det visade sig också efteråt att en anmärkningsvärt hög korrelation rådde mellan förvärvsverksamheten (företagare, anställda, yrkeslösa) *enligt befolkningsregistret* samt motsvarande gruppering enligt postenkäten. Den ursprungliga stratumindelningen modifierades dock med hänsyn till resultaten av en före huvudundersökningen företagen provenkät. Denna gav också underlag för bestämning av variabiliteten inom strata, varigenom en allokering av urvalet enligt Neyman möjliggjordes. Den variabel som undersökts för detta ändamål är »andelen personer i LF» som bestämts på grundval av upplysningarna på postformulären (som ovan antytts kan det exakta LF-begreppet endast fastställas genom intervjumetoden).

Vissa avvikelser från Neymansampling företogs dock av följande skäl. Man önskade kunna företaga separata skattningar för åldersgruppen 14—21 år med hänsyn till det speciella intresse dessa kategorier har i arbetsmarknadshänseende. Av denna anledning överrepresenterades de s. k. »ungdomsstrata» (nr 1—4) i förhållande till den optimala lösningen. Å andra sidan har urvalskvoterna reducerats tämligen kraftigt i de högre åldersklasserna (nr 5—6), vilket motsvarats av det begränsade intresse dessa grupper har ur arbetsmarknadssynpunkt.

Inom strata sorterades korten efter födelseår m. fl. egenskaper, varefter urvalet skedde systematiskt med slumpmässig start. Totalt uttogs härvid ca 37 000 personer för postundersökningen.

Tabell. Urvalet för postundersökningen
Sampling for the mail survey

Stratum	Födelseår *Birth year*	Yrkesverksamhetskod[1] *Occup. status*	Kön *Sex*	Civilstånd *Marital status*	Antal i befolkningsregistret[2]	Urvalskvot *Sampling ratio*	Beräknat antal i urvalet *Sampling units*
1	1940—1945	1, 2, 3	M	alla	2 955	1/2	1 478
	1939—1945	1, 2, 3	Kv	»			
2	1943—1945	4	M + Kv	»	12 512	1/2	6 256
3	1940—1942	4	M	»	8 487	1/2	4 244
	1939—1942	4	Kv	»			
4	1939	alla	M	»	1 669	1/2	834
5	1889—1893	4	M + Kv	»	5 197	1/40	130
6	1888 o. tid.	4	»	»	16 650	1/400	42
7	1893 o. tid.	1	»	»	4 216	1/4	1 054
8	1893 o. tid.	2, 3	»	»	5 905	1/4	148
9	1929—1938	4	M	»	934	1/4	234
10	1929—1938	1, 2, 3	Kv	»	11 798	1/4	2 950
11	1894—1938	4	»	gifta	26 231	1/8	3 279
12	1929—1938	1, 2, 3	M	alla	13 072	1/8	1 634
13	1899—1928	alla	»	»	51 683	1/8	6 460
14	1894—1898	»	»	»	6 338	1/8	792
15	1929—1938	4	Kv	ogifta	1 203	1/4	301
16	1899—1928	1, 2, 3	»	alla	26 053	1/4	6 513
		4	»	ogifta			
17	1894—1898	1, 2, 3	»	alla	3 517	1/4	879
		4	»	ogifta			
					198 420	—	37 228

[1] 1 = Företagare *Employer*, 2 = Tjänsteman *Salaried employer*, 3 = Arbetare *Wage-earner*, 4 = Yrkeslös *Not in labour force*. — [2] *Number in Population Sample Register.*

Genomförandet av postenkäten

Frågorna på postblanketten avsåg främst att belysa vederbörandes sysselsättningsstatus under mätveckan 19—25 april 1959. Samtliga, som utfört något arbete under veckan, redovisade detta. De som ej arbetat fick uppge orsaken härtill (sjukdom, semester, arbetslöshet o. s. v.). Vidare skulle individualyrke och arbetsgivare (näringsgren) anteckna. Arbetslösa skulle uppge anledningen till arbetslösheten samt senaste anställning. Alla dessa uppgifter tjänade i första hand att möjliggöra en preliminär klassning av befolkningen efter sysselsättningsstatus.

Svarsbortfallet uppgick till ca 20 procent. Även bortsett från de kvalitativa bristerna i materialet skulle det tydligen varit alltför riskabelt att bygga skattningarna enbart på de data som erhölls genom postenkäten.

Urvalet för intervjuundersökningarna

Det genom postenkäten erhållna blankettmaterialet kunde nu grupperas på följande sätt.

A. Personer ej i LF
B. Personer i LF: sysselsatta
C. Personer i LF: ej sysselsatta (d. v. s. arbetssökande).

Med LF avses här den approximation till labour force som framkom vid postenkäten. Ovanstående grupper bildade substrata för urvalet till intervjuundersökningen; den förutnämnda stratumin-

delningen bibehölls som huvudgruppering. Men även personer som ej svarat på postenkäten måste vara representerade i intervjuundersökningen. Därför bildades ett särskilt substratum:

D. Personer som ej insänt postblanketten.

Det slutliga urvalet för undersökningen i maj 1959 skedde sedan slumpmässigt inom varje substratum.

Syftet med substratifieringen var givetvis att öka homogeniteten. Även om en observation vid postundersökningen (19—25 april) kan avvika från motsvarande värde enligt intervjuundersökningen (10—16 maj), dels på grund av tidsförskjutningen och dels som följd av skillnaden i mätteknik, föreligger dock stor sannolikhet att korrelationen är hög. Följaktligen bör en gruppering på basis av enkätresultaten ge förhållandevis låg variabilitet inom substratum. Detta resonemang gäller naturligtvis inte substrata av typ D. Här fick man räkna med större heterogenitet, vilket vid urvalet fick balanseras av relativt högre urvalssannolikheter. Urvalskvoterna bestämdes även i denna urvalsfas optimalt enligt Neyman på grundval av data inhämtade från några hundra provintervjuer. Den grupp som i postundersökningen klassificerats som arbetssökande (substratum C) intervjuades dock i sin helhet eftersom separata skattningar för denna grupp ansågs önskvärda. Urvalssannolikheterna varierade mellan skilda strata enligt följande:

Substratum typ:	Urvalssannolikheter i tredje urvalsfasen
A	1/6—1/48
B	1/6—1/24
C	1/1
D	1/4—1/16

För den första intervjuundersökningen uttogs på detta sätt ca 6 000 personer. Intervjuarbetet genomfördes planenligt med endast någon procents bortfall.

Undersökningen i november 1959 byggde delvis på samma urval som majundersökningen. Genom att samma individer ingick i båda undersökningarna erhölls ett material som möjliggör skattningar av variansen i tidsförändringarna.

Urvalets effektivitet

Den analys av materialet från de båda undersökningarna som företagits i avsikt att komma fram till en rationell plan för eventuella reguljära undersökningar av labour force-typ är ännu ej avslutad. Ytterligare frågeställningar kommer att belysas i samband med undersökningen i vår. Vid denna undersökning kommer en modifierad urvalsmodell att användas. Vissa slutsatser kan emellertid redan nu dras rörande det tillämpade urvalsförfarandet.

1) Användningen av befolkningsregistret som underlag för stickprovet har i stort sett fungerat tillfredsställande. Med hänsyn till att LF-undersökningarna framför allt avser att mäta de tidsmässiga förändringarna är det värdefullt att befolkningsregistret ger möjlighet att följa in- och utträden ur populationen. Liksom alla andra register kan naturligtvis även detta vara behäftat med vissa bristfälligheter. Det är därför angeläget att frågan om befolkningsregistrets fullständighet och aktualitet klarlägges.
2) Stratifieringen av enheterna i befolkningsregistret synes i stort sett ha varit framgångsrik. En viss överarbetning av grupperingen är dock önskvärd.
3) De urvalssannolikheter som använts bestämdes ursprungligen utifrån en

»pilot survey» omfattande endast några hundra individer. Genom den ökade informationen rörande variabiliteten inom strata samt fältkostnadernas storlek bör en justering av urvalssannolikheterna i vissa strata kunna ge effektivitetsvinster.

[1] Användningen av postenkäten för att effektivisera urvalsmodellen visade sig i vissa strata ha varit verkningsfull. I andra strata har betydelsen varit ringa. Bl. a. sammanhänger detta med att redan stratifieringen av enheterna i befolkningsregistret varit så effektiv att den ytterligare stratifiering som företagits på grundval av postundersökningens uppgifter inte kunnat ge särskilt stora precisionsvinster i skattningarna. Frågan om postundersökningens berättigande måste därför ytterligare prövas. Bl. a. kommer att undersökas om informationen från postundersökningen i stället kan användas i samband med estimationsförfarandet.

Det fortsatta arbetet

För närvarande inriktar man sig på att komplettera det insamlade materialet med hjälp av den undersökning som planeras i maj. Först därefter är det möjligt att något närmare precisera de förutsättningar under vilka meningsfulla data kan erhållas genom labour force-undersökningarna.

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. VIII

Specialundersökningar på slåttervall

Av förste aktuarien BÖRJE NILSSON

1959 års specialundersökningar på slåttervall har i likhet med föregående år omfattat undersökningar beträffande tidsskillnaden mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd, tillväxten vid det utvecklingsstadium då slåttern genomföres, skillnaden mellan skattad höskörd (biologisk skörd) och vägd höskörd (tillvaratagen skörd), stubbhöjden vid skörd av provytor, vallåterväxtens storlek samt sättet för vallåterväxtens tillvaratagande. Flertalet av dessa undersökningar har haft karaktären av metodundersökningar, och vissa har utförts i begränsad omfattning, varför årets resultat ej helt kan läggas till grund för allmängiltiga bedömanden utan ytterligare undersökningar krävs kommande år.

a) Tidsskillnad mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd

Vid skörd av provytorna på slåttervall är det önskvärt, att tidpunkten härför sammanfaller med jordbrukarnas slåtter. Av praktiska skäl kan dock fullständig anslutning av provtagningen till jordbrukarnas skörd ej erhållas. Ofta sker provtagningen någon dag före den verkliga slåttern, vilket medför en underskattning av skörden, beroende på tillväxt. I enstaka fall sker provtagningen någon dag efter den verkliga slåttern, vilket å andra sidan medför en överskattning av skörden. För att erhålla kännedom om denna tidsskillnad inhämtades vid 1959 års provyteundersökning uppgift om tidpunkten för brukarens slåtter på det uttagna vallfältet för samtliga uttagna brukningsenheter, där provytor skördats. Med ledning av dessa uppgifter samt uppgifter om tidpunkten för provtagningen har för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet beräknats den genomsnittliga tidsskillnaden mellan provtagning och verklig skörd. Härigenom föreligger möjlighet att med kännedom om tillväxtens relativa storlek korrigera den skattade höskörden för den erhållna tidsskillnaden.

Resultaten av beräkningarna redovisas i tab. 1. I tabellen anges för varje hushållningssällskapsområde och för riket i dess helhet antalet uttagna brukningsenheter där provytor skördats, antalet bortfall (dvs. antalet gårdar, där uppgift om tidpunkten för den verkliga skörden ej erhållits), antalet brukningsenheter med uppgift om tidpunkt för provyteskörd respektive verklig skörd, den genomsnittliga tidsskillnaden i dagar mellan provyteskörd och verklig skörd samt kvartilerna uttryckta i dagar. Beteckningen + i tabellen anger, att provtagningen har infallit före den verkliga slåttern. Av tabellen framgår, att bortfallet i de flesta länen är obetydligt.

Tab. 1. Tidsskillnad mellan provyteskörd och jordbrukarnas skörd
Time difference between pilot-plot haymaking and farm haymaking

Hushållningssällskapsområden	Antal uttagna brukningsenheter (BE), där provytor skördats	Bortfall av tidsuppgift	Antal BE, med uppg. om tidp. för provytesk. resp. verklig skörd	Genomsnittlig tidsskillnad mell. provyteskörd o. verklig skörd, dagar	Kvartiler, dagar		
					Första	Andra (Median)	Tredje
Stockholms län	369	29	340	+ 0,6	0	0	+ 1
Uppsala »	83	2	81	+ 1,3	0	+ 1	+ 2
Södermanlands »	320	2	318	± 0,0	− 1	0	+ 1
Östergötlands »	142	—	142	+ 0,7	0	0	+ 1
Jönköpings »	502	3	499	+ 0,5	0	+ 1	+ 2
Kronobergs »	142	—	142	+ 0,6	0	+ 1	+ 1
Kalmar läns norra del ..	66	—	66	+ 1,0	0	+ 1	+ 2
» » södra » ..	322	2	320	+ 0,5	0	0	+ 1
Gotlands län	218	3	215	+ 0,6	0	0	+ 1
Blekinge »	80	7	73	+ 0 5	0	0	+ 1
Kristianstads »	691	31	660	+ 0,6	0	0	+ 1
Malmöhus »	624	2	622	+ 1,0	0	+ 1	+ 2
Hallands »	131	11	120	+ 0,4	0	0	+ 1
Göteborgs och Bohus län	385	50	335	+ 2,1	+ 1	+ 2	+ 4
Älvsborgs läns norra del	446	1	445	+ 1.1	0	+ 1	+ 2
» » södra »	111	1	110	+ 1,3	0	+ 1	+ 2
Skaraborgs län	803	6	797	+ 1,0	0	+ 1	+ 2
Värmlands »	664	39	625	+ 1,1	0	+ 1	+ 2
Örebro »	148	2	146	+ 0,9	0	+ 1	+ 2
Västmanlands »	287	4	283	+ 1,0	0	+ 1	+ 2
Kopparbergs »	390	37	353	+ 1,3	0	+ 1	+ 2
Gävleborgs »	289	14	275	+ 1,1	0	+ 1	+ 2
Västernorrlands »	313	—	313	+ 1 6	0	+ 1	+ 3
Jämtlands »	210	—	210	+ 0,9	0	0	+ 2
Västerbottens »	158	—	158	+ 0,9	0	+ 1	+ 2
Norrbottens »	117	11	106	+ 1,4	0	+ 1	+ 2
Hela riket	8 011	257	7 754	+ 0,9	0	+ 1	+ 2

För riket i dess helhet uppgår bortfallsprocenten till 3,2 %. I några enstaka län är den dock relativt betydande, dock ej så stor att den nämnvärt behöver påverka tillförlitligheten i resultaten. Av tabellen framgår vidare, att den genomsnittliga tidsskillnaden mellan provyteskörd och verklig skörd, beräknad som enkelt medeltal, utgör för riket i dess helhet + 0,9 dagar, vilket innebär något lägre intervall än föregående år. Detta torde sammanhänga med de rådande väderleksbetingelserna vid skörden. Jordbrukarnas uppgivna tidpunkt för slåttern blev i år uppskjuten av regn endast i undantagsfall. För huvudparten av hushållningssällskapsområdena ligger den genomsnittliga tidsskillnaden mellan + 0,5 och + 1,5 dagar. I endast ett län är tidsskillnaden större än + 2 dagar. Av tabellen framgår slutligen, att för riket i dess helhet 50 % av brukningsenheterna har en differens, som ligger mellan 0 och + 2 dagar med variationer mellan olika sällskapsområden.

b) Tillväxt

För att erhålla kännedom om tillväxten vid det utvecklingsstadium då slåttern genomföres, företogs vissa specialundersökningar under år 1959. Dessa un-

Tab. 2. Resultat av tillväxtundersökningen
Findings of growth survey

Undersökningsområden	Antal provskördade försöksrutor	Skattad skörd vid 1:a provtagn.		Skattad skörd vid 2:a provtagn.		Tillväxt under perioden, kg hö/ha (biologisk skörd)	Genomsnittligt tidsintervall mellan 1:a och 2:a provtagn., dagar	Tillväxt per dag		Genomsnittlig baljväxthalt, %	Genomsnittlig nederbördsmängd under perioden m. m.
		Kg hö/ha (biologisk skörd	Relativa medelfelet, %	Kg hö/ha (biologisk skörd	Relativa medelfelet, %			Kg hö/ha (biologisk skörd	i % av skörden vid 1:a provtagn.		
1. Kalmar läns södra del	28	3 365	1,8	3 764	1,9	399	8,1	49	1,5	39	3,7
2. Kristianstads län	31	4 722	1,2	5 102	1,2	380	7,9	48	1,0	46	7,0
3. Göteborgs och Bohus län....	28	4 643	1,0	4 905	0,9	262	7,0	37	0,8	39	15,1
4. Skaraborgs län	30	6 018	1,1	6 315	1,1	297	8,3	36	0,6	40	13,1
1—4 (Götaland	117	4 711	0,6	5 046	0,6	335	7,8	43	0,9	41	9,7
5. Uppsala län (Svealand)....	29	4 110	0,9	4 742	1,0	632	8,0	79	1,9	34	0,9
6. Västerbottens län (Norrland)	30	3 845	1,3	4 939	1,3	1 094	7,9	138	3,6	21	4,0
1—6	176	4 464	0,5	4 978	0,5	514	7,9	65	1,5	36	7,3
Hela riket (sammanvägt)									1,9		

dersökningar utfördes i Kalmar läns södra del, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Uppsala och Västerbottens län. Inom vartdera av dessa hushållningssällskapsområden utsågs i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 strata, inom vilka 30 (i Kristianstads län 31) av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna valdes för tillväxtundersökning. Saknades vall eller vägrades undersökningen utsågs en ny brukningsenhet. På varje gård uttogs slumpmässigt ett vallfält, på vilket en försöksruta på ca 0,25 ha valdes i samråd med brukaren. Vid val av försöksruta har avsikten varit att på denna erhålla ett relativt jämnt bestånd för att därigenom med ett begränsat antal provytor uppnå större precision i skattningarna av skördens storlek vid de olika provtagningstillfällena. På varje försöksruta utlades slumpmässigt 20 provytor. Antalet utvalda försöksrutor uppgick totalt till 181. Av dessa fullföljdes undersökningarna på 176. Bortfallen berodde på missförstånd vid skörden.

För samtliga uttagna försöksrutor studerades tillväxten under ett tidsintervall av ca 8 dagar. Provtagning gjordes två gånger. Första provtagningen gjordes ungefär 3 dagar före brukarens slåtter. Härvid skördades de utlagda 20 provytorna. Andra provtagningen inföll ca 8 dagar senare, varvid 20 nya provytor slumpmässigt utvaldes och skördades. Skörd och torkning av provyteprov verkställdes på samma sätt som för övriga provytefält för slåttervall i den objektiva skördeuppskattningen. För be-

stämning av höprocenten uttogs vid varje provtagningstillfälle 4 grönmasseprov. Vid vägningen av det torkade höet från dessa prov uttogs ett generalprov för bestämning av vattenhalten. Vid första provtagningstillfället gjordes en okulär uppskattning av baljväxthalten på försöksrutan. Då tillväxtens storlek är beroende av bl. a. väderleksförhållandena inhämtades från samtliga brukare uppgift om nederbörden under det studerade tidsintervallet.

Resultaten av de utförda undersökningarna redovisas i tab. 2. I tabellen anges för de olika undersökningsområdena antalet provskördade fält, den genomsnittliga skattade hektarskörden vid de båda provtagningstillfällena uttryckt i kg hö, den skattade hektarskördens relativa medelfel, den genomsnittliga totala tillväxten under det studerade tidsintervallet uttryckt i kg hö/ha, det genomsnittliga tidsintervallet i dagar, den genomsnittliga tillväxten per dag uttryckt i kg hö/ha och i % av den skattade hektarskörden vid första provtagningstillfället, den genomsnittliga baljväxthalten i % och den genomsnittliga nederbördsmängden i mm. De angivna hektarskördarna och tillväxten är beräknade med gemensamma vattenhalten 16,5 %. Den genomsnittliga skattade hektarskörden vid de båda provtagningstillfällena är fastställd som ett ovägt medeltal av de enskilda försöksrutornas skattade hektarskörd. Varianserna är likaledes beräknade som ovägda skattningar. Vid beräkningarna har antagits att produktionskurvan för slåttervall visar ett lineärt förlopp, dvs. att det råder ett lineärt samband mellan avkastning och utvecklingsstadium. Ett sådant antagande bör utan större felaktigheter kunna göras för ett så kort tidsintervall som det här är fråga om. Under ett längre tidsintervall däremot beskriver produktionskurvan till en början ett progressivt stigande förlopp, senare ett degressivt stigande och slutligen ett avtagande förlopp. Av tabellen framgår, att tillväxten per dag för området i Kalmar läns södra del uppgår till 1,5 % av skörden vid första provtagningen, i Kristianstads län 1,0 %, Göteborgs och Bohus län 0,8 %, Skaraborgs län 0,6 %, Uppsala län 1,9 % och Västerbottens län 3,6 %. För de fyra förstnämnda undersökningsområdena sammantagna har dessutom genomsnittliga värden beräknats. Den härvid erhållna tillväxtprocenten har ansetts kunna representera Götaland. För Svealand respektive Norrland har tillväxtprocenten för undersökningsområdet i Uppsala län resp. Västerbottens län tillämpats. Med ledning av värdena för dessa tre landsdelar har slutligen en genomsnittlig tillväxtprocent för riket i dess helhet beräknats som ett vägt medeltal med totalskörden som vikt. För Götaland uppgår tillväxtprocenten till 0,9 %, Svealand 1,9 %, Norrland 3,6 % och för riket i dess helhet 1,9 %. Genomgående är procenttalen lägre än föregående år, vilket torde sammanhänga med de torra väderleksbetingelserna under det studerade tidsintervallet. Då relativa medelfelen är låga, synes god säkerhet i skattningarna ha erhållits. Vid bedömning av medelfelens storlek bör beaktas att primäruppgifterna härstammar från ett särskilt utvalt undersökningsområde inom varje län.

Förutom väderleksbetingelserna torde tillväxten vara beroende av bl. a. baljväxthalten. För att erhålla en orienterande uppfattning om detta förhållande har följande beräkningar gjorts. De provskördade försöksrutorna har för varje undersökningsområde klassificerats i två kategorier, baljväxtfattiga vallar (balj-

Tab. 3. Tillväxtens storlek vid baljväxtrika respektive baljväxtfattiga vallar
Growth according to proportion of leguminous plants

Undersökningsområden	Baljväxthalt mindre än 50 %				Baljväxthalt 50 % och däröver			
	Antal provskördade försöksrutor	Genomsnittlig baljväxthalt, %	Tillväxt per dag		Antal provskördade försöksrutor	Genomsnittlig baljväxthalt, %	Tillväxt per dag	
			Kg hö/ha (biologisk skörd)	i % av skörden vid 1:a provtagningen			Kg hö/ha (biologisk skörd)	i % av skörden vid 1:a provtagningen
Kalmar läns södra del ..	15	20	52	1,5	13	61	47	1,5
Kristianstads län	14	19	40	0,9	17	69	56	1,2
Göteborgs och Bohus »	20	24	30	0,6	8	77	49	1,3
Skaraborgs »	20	25	− 17	− 0,3	10	71	103	1,8
Uppsala »	20	18	64	1,7	9	70	111	2,3
Västerbottens »	27	16	136	3,9	3	73	148	2,1

växthalt mindre än 50 %) och baljväxtrika vallar (baljväxthalt 50 % eller däröver). För varje kategori har absoluta respektive relativa tillväxten beräknats. Resultaten framlägges i tab. 3. Där anges för varje undersökningsområde och kategori antalet provskördade försöksrutor, den genomsnittliga baljväxthalten i %, den genomsnittliga tillväxten per dag uttryckt i kg hö/ha och i % av den skattade hektarskörden vid första provtagningstillfället. Av tabellen framgår att tillväxten såväl absolut som relativt i allmänhet är större för baljväxtrika vallar än för baljväxtfattiga. Det negativa värdet för området i Skaraborgs län innebär, att skörden minskat under det studerade intervallet, vilket torde sammanhänga med torkan. Nederbördsfaktorn kan vid jämförelsen negligeras, då nederbördsmängden under tillväxtperioden dels har varit obetydlig och dels har fördelats tämligen likformigt mellan de studerade försöksrutorna.

För att erhålla uppfattning om kvalitetens förändring under tillväxtintervallet för området i Västerbottens län, har vid vattenhaltsbestämningen även utförts analyser av råprotein- och växttrådhalt samt fodervärdesberäkningar. Dessa analyser och beräkningar gav som resultat en genomsnittlig minskning av råproteinhalten från 8,6 % till 7,4 % från första till andra provtagningstillfället, medan växttrådhalten ökade från 27,0 % till 27,3 %. Beträffande fodervärdesberäkningarna ökade i genomsnitt mängden hö per fe (sk) från första till andra provtagningstillfället från 2,00 kg till 2,01 kg, medan mängden smältbar renprotein sjönk från 85 till 74 g/fe (sk). Beräkningarna är gjorda vid en gemensam vattenhalt av 16,5 %. Fodervärdesberäkningarna är gjorda under antagande av följande botaniska sammansättning: gräs 80 %, baljväxter 15 %, ogräs 5 % samt normal askhalt.

c) Skillnad mellan skattad och vägd höskörd (»bärgningsförluster»)

Vid provtagning av provytorna på slåttervall och torkning av provyteprov erhålles i regel lägre spill och torkningsför-

luster än vad som erhålles vid jordbrukarnas slåtter och höberedning. Dessutom erhålles vid provtagningen i allmänhet lägre stubbhöjd än vad slåttermaskinerna ger. Dessa faktorer orsakar en överskattning av skörden. Å andra sidan skördas som tidigare nämnts provytorna i regel någon dag före jordbrukarnas slåtter, vilket ger en underskattning av skörden. Dessa faktorer sammantagna ger dock i allmänhet en total överskattning av den tillvaratagna skörden. För att erhålla kännedom om skillnaden, benämnd »bärgningsförluster», mellan den enligt provytorna skattade biologiska skörden och den faktiskt bärgade skörden, utfördes under år 1959 vissa specialundersökningar. Dessa undersökningar utfördes i Stockholms, Uppsala, Östergötlands och Kronobergs län, Kalmar läns södra del, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västerbottens län. Inom vartdera av dessa hushållningssällskapsområden utsågs i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 stratа, inom vilka 30 (i Stockholms län 15 och Kristianstads län 60) av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna valdes för bärgningsförlustundersökning. Saknades vall eller vägrades undersökningen utsågs en ny brukningsenhet. På varje gård uttogs slumpmässigt ett vallfält, på vilket en försöksruta på ca 0,5 ha valdes i samråd med brukaren. Visade det sig praktiskt omöjligt att utföra undersökningen på det slumpmässigt uttagna fältet eller var beståndet mycket ojämnt, valdes ett nytt fält i samråd med brukaren. Att fälten ej alltid har uttagits slumpmässigt behöver ej ha någon större inverkan på undersökningens tillförlitlighet, speciellt då utgångspunkten vid val av fält och försöksruta har varit att inom varje undersökningsområde få med den relativa frekvens av olika valltyper beträffande baljväxthalt, ålder och bärgningsmetod, som kan anses representera länet. En annan utgångspunkt vid val av fält och försöksrutor har varit att erhålla ett relativt jämnt bestånd, för att därigenom med ett begränsat antal provytor uppnå god precision i skattningen av hektarskörden. På varje försöksruta utlades slumpmässigt 20 provytor. Antalet utvalda försöksrutor uppgick totalt till 405. Av dessa fullföljdes undersökningarna på 358, varför bortfallsprocenten uppgår till 11,6 % med variationer mellan områdena. Bortfallen berodde i allmänhet på missförstånd vid slåttern eller vid inkörningen av höet.

Skörd och torkning av provyteprov utfördes på samma sätt som för övriga provytefält för slåttervall. Från varje fält uttogs 4 grönmasseprov för bestämning av höprocenten. Vid skörden av provytorna gjordes en okulär uppskattning av baljväxthalten på den provskördade arealen, utom beträffande försöksrutorna i Hallands län. För beräkning av tidsintervallet mellan provyteskörd och faktisk skörd inhämtades från samtliga brukare uppgift om tidpunkten för brukarens slåtter. Då det kunde antagas, att förutom baljväxthalten bl. a. väderleksförhållandena under fälttorkningsperioden har inflytande på storleken av bärgningsförlusterna, införskaffades från samtliga gårdar uppgift om den fallna nederbördsmängdens storlek, dels medan grönmassan legat på slag, dels medan höet varit hässjat, volmat eller krakat. Vid utläggningen av provytorna uppmättes försöksrutorna noggrant. Vid inkörningen vägdes höet på fältet med speciell våganordning. Prov för bestämning av vattenhalten togs dels vid vägningen av

Tab. 4. Skattad hektarskörd på vissa vallfält enligt provytemetoden i jämförelse med den faktiska skörden

Estimated hectare-yield from certain hayfields according to plot method as compared to actual yield

Undersökningsområden	Antal provskördade försöksrutor	Skattad skörd		Vägd skörd, kg hö/ha	Differens mellan skattad och vägd skörd		Relativa frekvensen försöksrutor med relativa medelfel i skattningen av försöksrutans hektarskörd			Genomsnittlig nederbördsmängd, m m		Genomsnittlig baljväxthalt, %	Genomsnittlig tidsdiff. mellan provyteskörd o. verklig skörd, dagar
		Kg hö/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg hö/ha	i % av skattad skörd	< 5 %	5–10 %	> 10 %	Medan grönmassan legat på slag	Medan höet varit hässjat, volmat el. krakat		
1. Östergötlands län	30	5 038	1,1	4 834	204	4,0	0,40	0,53	0,07	7,0	31,3	54	+ 1,1
2. Kronobergs »	27	4 363	1,9	4 150	213	4,9	0,00	0,67	0,33	4,3	7,4	13	+ 1,0
3. Kalmar läns södra del	25	4 259	1,7	4 068	191	4,5	0 24	0,60	0,16	0,8	21,7	44	+ 0,9
4. Kristianstads län	54	5 007	0,8	4 439	568	11,3	0,37	0,56	0,07	0,3	7,2	37	+ 0,9
5. Hallands »	25	5 150	1,1	4 729	421	8,2	0,44	0,56	0,00	1,6	17,1	—	+ 0,4
6. Göteborgs och Bohus län	29	4 108	1,2	3 993	115	2,8	0,21	0,76	0,03	2,0	15,1	31	+ 0,6
7. Skaraborgs län	25	5 785	1,2	5 276	509	8,8	0,56	0,44	0,00	1,4	19,7	41	+ 0,8
1—7. (Götaland)	215	4 829	0,4	4 486	343	7,1	0,32	0,59	0,09	2,3	15,9	37	+ 0,8
8. Uppsala län + Stockholms län	40	4 383	0,9	4 083	300	6,8	0,43	0,55	0,02	0,1	1,8	40	+ 0,8
9. Värmlands »	25	4 163	1,7	3 850	313	7,5	0,28	0,64	0,08	2,7	9,0	31	+ 1,4
10. Kopparbergs län	23	5 174	1,2	4 696	478	9,2	0,35	0,61	0,04	1,7	8,6	39	+ 0,9
8—10. (Svealand)	88	4 527	0,7	4 177	350	7,7	0,37	0,59	0,04	1,2	5,6	37	+ 1,0
11. Gävleborgs län	27	3 933	1,4	3 559	374	9,5	0,22	0,70	0,08	1,6	8,9	32	+ 1,6
12. Västerbottens »	28	4 401	1,2	4 056	345	7,8	0,21	0,75	0,04	0,6	2,2	17	+ 0,6
11—12. (Norrland)	55	4 171	0,9	3 812	359	8,6	0,21	0,73	0,06	1,1	5,5	24	+ 1,1
1—12.	358	4 654	0,3	4 306	348	7,5	0,32	0,61	0,07	1,8	11,8	35	+ 0,9
Hela riket (sammanvägt)						7,7							

de torkade provyteskördarna och dels vid inkörningen av skörden från den undersökta försöksrutan. För att man skall få tillförlitliga resultat av dylika undersökningar krävs, att hektarskörden kan skattas med god precision och att inga systematiska mätfel förekommer. Sålunda är det viktigt, att stor noggrannhet iakttages vid uppmätning av försöksrutorna samt vid skörd av provytorna och vägningar. Vidare måste provytorna skördas i nära anslutning till den faktiska skörden. Det är även av stor betydelse, att vattenhaltsproven uttages på ett representativt sätt.

För varje undersökningsområde har den genomsnittliga skattade respektive vägda hektarskörden beräknats som ovägt medeltal av de enskilda fältens skattade respektive vägda hektarskörd. Varianser har likaledes beräknats som ovägda skattningar. Dessutom har genomsnittliga värden beräknats för Götaland, Svealand och Norrland på basis av erhållna data. Med ledning av resultaten för dessa tre landsdelar har slutligen en genomsnittlig bärgningsförlustprocent för riket i dess helhet beräknats som ett vägt medeltal med totalskörden som vikt. Resultaten av de utförda undersökningarna framgår av tab. 4. I tabellen anges för varje undersökningsområde och landsdel antalet provskördade försöksrutor, den genomsnittliga skattade respektive vägda hektarskörden uttryckt i kg hö vid 16,5 % vattenhalt, den skattade hektarskördens relativa medelfel, den genomsnittliga differensen mellan skattad och vägd skörd uttryckt dels i kg hö/ha och dels i % av den skattade skörden, relativa frekvensen försöksrutor med ett relativt medelfel i skattningen av försöksrutans hektarskörd mindre än 5 % respektive mellan 5 och 10 % och över 10 %, den genomsnittliga nederbördsmängden under fälttorkningen i mm, den genomsnittliga baljväxthalten i % samt den genomsnittliga differensen i dagar mellan provyteskörd och verklig skörd. Av tabellen framgår, att den skattade skörden för samtliga områden är större än den vägda. Skillnaden uppgår i genomsnitt till 7,1 % för Götaland, 7,7 % för Svealand och 8,6 % för Norrland och för riket i dess helhet till 7,7 %. Då medelfelen genomgående är låga, synes god säkerhet i skattningarna ha erhållits. De olika stora skillnaderna för skilda områden torde bero på skiljaktigheter i väderleksförhållandena före slåttern och under fälttorkningsperioden, baljväxthalterna, tidsintervallen mellan provtagning och slåtter, tillväxthastigheterna, torkningsmetoderna samt jordbrukarnas noggrannhet vid höberedningen. Dessa förhållanden skall närmare diskuteras i kommande avsnitt. Jämfört med föregående år gav årets undersökningar som resultat större skillnader mellan skattad och vägd skörd. Detta torde bero på årets extremt torra väderleksförhållanden dels före och dels under skörden, varigenom stort spill av både blad och hela strån erhölls vid jordbrukarnas beredning.

d) Stubbhöjden

Vid skörd av provytorna på slåttervall är det önskvärt, att stubbhöjden motsvarar den vid jordbrukarnas skörd. För att möjliggöra detta har på de saxar, som används vid provtagningen, efter samråd med Jordbrukstekniska institutet, Ultuna, monterats en 5 cm hög sko. Risk föreligger dock, att stubben kan bli kortare än vid skörd med slåttermaskin. För att erhålla närmare kännedom härom gjordes under år 1959 undersökning av stubbhöjden på samtliga provskörda-

Tab. 5. Resultat av stubbundersökningen
Findings of cutting height investigation

Undersökningsområden	Genomsnittlig strålängd med avdrag för normal stubblängd, cm	Genomsnittlig skattad hektarskörd hö per cm strålängd, kg	Skattad stubbskörd, kg/ha		Korrigerad stubbskörd i % av skattad höskörd
			Före korrigering	Efter korrigering	
1. Östergötlands län....	49	103	269	259	5,1
2. Kronobergs »	52	84	129	121	2,8
3. Kalmar läns södra del	40	82	79	71	1,7
4. Kristianstads län	49	102	287	277	5,5
5. Hallands »	56	92	187	178	3,5
6. Göteborgs o Bohus län	51	81	130	122	3,0
7. Skaraborgs län	61	95	278	268	4,6
1—7. (Götaland)	51	95	207	197	4,1
8. Uppsala län + Stockholms län	59	74	213	205	4,7
9. Värmlands län	68	61	267	261	6,3
10. Kopparbergs län	64	81	173	165	3,2
8—10. (Svealand)	63	72	218	211	4,7
11. Gävleborgs län.....	57	69	131	124	3,2
12. Västerbottens län ..	55	80	171	163	3,7
11—12 (Norrland)	56	74	151	144	3,5
1—12	55	85	201	192	4,1
Hela riket (sammanvägt)					4,1

de försöksrutor i bärgningsförlustundersökningen. På de valda försöksrutorna utlades slumpmässigt 10 provytor omedelbart efter brukarens slåtter. Erhölls härvid i något fall samma provyta som tidigare skördats, valdes en ny provyta slumpmässigt. På dessa ytor klipptes med provtagningssax stubben. Den därvid erhållna mängden stubb vägdes, torkades och vattenhaltsbestämdes på samma sätt som för övriga provyteskördar på slåttervall. Den genomsnittliga skillnad i hektarskörd, som motsvarar skillnaden i stubbhöjd, har skattats på samma sätt som hektarskördarna i bärgningsförlustundersökningen. Vid skörd av stubb på skördade försöksrutor enligt här tillämpad metod har det inte varit möjligt att ta hänsyn till de strån, som varit kortare än den stubböjd, som uppstår vid skörd med sax, varigenom en överskattning av den skillnad i hektarskörd, som orsakas av olikhet i stubbhöjd, erhålles. Vid en undersökning år 1958 konstaterades, att i genomsnitt 10 % av stråna hade en stubbhöjd, som i genomsnitt var 1 cm lägre än den stubbhöjd, som uppstod vid skörd med sax. Vid årets undersökningar har samma förhållande antagits vara rådande. Vid skörden av provytorna i bärgningsförlustundersökningen gjordes mätning av vallbeståndets genomsnittliga höjd i cm med avdrag för en normal stubbhöjd av 5 cm. Med ledning av detta resultat har den skattade hektarskörden i bärgningsförlustundersökningen kunnat approximativt uttryckas i kg hö per cm strålängd, varigenom korrigering av den ovan nämnda skattade skillnaden i hektarskörd (stubbskörd) har kunnat ske för de för korta stråna.

Beräkningar har utförts för samtliga undersökningsområden ingående i bärgningsförlustundersökningen. Vidare har beräkningar utförts för Götaland, Svealand och Norrland och för riket i dess helhet enligt samma metoder som tillämpats i de båda tidigare relaterade undersökningarna. Resultaten av de utförda undersökningarna framgår av tab. 5. I tabellen anges för varje område den genomsnittliga strålängden med avdrag för normal stubbhöjd i cm, den genomsnittliga skattade hektarskörden hö, uttryckt i kg/cm strålängd vid en vattenhalt av 16,5 %, den skattade stubbskörden före och efter korrigering uttryckt i kg/ha vid en vattenhalt av 16,5 % samt den korrigerade stubbskörden i % av den skattade höskörden. Av tabellen framgår, att för samtliga undersökningsområden har stubbskörd erhållits. För Götaland uppgår den korrigerade stubbskörden till 4,1 %, för Svealand till 4,7 %, för Norrland till 3,5 % och för riket i dess helhet till 4,1 % av den skattade höskörden. Skörd med provtagningssax ger sålunda en genomsnittligt lägre stubbhöjd än jordbrukarnas slåttermaskin, ett förhållande, som medför en överskattning av hektarskörden enligt provytemetoden. De olika stora överskattningarna för skilda områden torde bero på skiljaktigheter i väderleksförhållandena före slåttern, baljväxthalterna, stenförekomsten samt inställningssätten för slåttermaskinerna. Jämfört med 1958 års stubbundersökning gav årets undersökning som resultat en lägre stubbskörd, vilket i huvudsak torde bero på de extremt torra väderleksförhållandena före slåttern. Under år med frodiga vallbestånd och mycket nederbörd vid tiden före slåttern föreligger nämligen risk att beståndet lägger sig, varigenom skillnaden i stubbhöjden blir större än under år med mindre frodiga vallbestånd och mindre nederbörd.

För att erhålla en orienterande uppfattning om baljväxthaltens inverkan på stubbskördens storlek har följande analyser gjorts. Försöksrutorna har klassificerats i två kategorier, baljväxtfattiga vallar (baljväxthalt mindre än 50 %) och baljväxtrika vallar (baljväxthalt 50 % eller däröver). För varje kategori har stubbskörden skattats enligt samma principer som ovan. Försöksrutorna för området i Hallands län har ej medtagits, då uppskattning av baljväxthalten i detta område ej har gjorts. Beräkningar har utförts för Götaland, Svealand och Norrland samt för samtliga undersökningsområden sammantagna. Beräkningarna gav följande resultat för baljväxtfattiga respektive baljväxtrika vallar: Götaland 4,3 % respektive 4,2 %, Svealand 5,3 % respektive 3,9 %, Norrland 3,8 % respektive 2,4 % och för samtliga områden 4,4 % respektive 4,0 % av den skattade höskörden. Som synes har de baljväxtfattiga vallarna givit något högre stubbskörd relativt sett än de baljväxtrika vallarna, i varje fall i Svealand och Norrland, ett förhållande, som torde sammanhänga med årets väderleksbetingelser. Under regnrika år torde med all sannolikhet det omvända förhållandet gälla, då liggande partier under regnår är mera vanliga vid baljväxtrika vallar än vid baljväxtfattiga vallar.

e) Sammanfattande analyser

Den enligt tab. 4 funna skillnaden mellan skattad och vägd hektarskörd är, som tidigare nämnts, sammansatt av 3 element, nämligen för det första en skillnad, som hänför sig till differens i skördetid, för det andra en skillnad på grund av olika stubbhöjd och för det

Tab. 6. Sammanfattande analyser av resultaten av bärgningsförlust- och stubbundersökningen

Final analyses of harvesting losses and cutting height investigations

Geografiska områden	Tillväxt per dag, %	Tillväxt under tiden mellan provyteslåtter och verklig slåtter		För tillväxt korrigerade bärgningsförluster enl. tab. 4		Avdrag för stubbskörd enligt tab. 5		Differens beroende på skillnader i torkningsförluster o. spill	
		Kg/ha (biol. skörd)	i % av skattad skörd	Kg/ha	i % av skattad skörd	Kg/ha	i % av skattad skörd	Kg/ha	i % av skattad skörd
1. Götaland.....	0,9	35	0,7	378	7,8	197	4,1	181	3,7
2. Svealand.....	1,9	86	1,9	436	9,6	211	4,7	225	4,9
3. Norrland.....	3,6	165	4,0	524	12,6	144	3,5	380	9,1
1—3	1,5	63	1,4	411	8,9	192	4,1	219	4,8
Hela riket (sammanvägt)	1,9		1,7		9,4		4,1		5,3

tredje en skillnad, som sammanhänger med olika torkningsförluster inklusive spill. Dessa tre elements olika bidrag till den nämnda totala skillnaden har analyserats och framlägges i tab. 6. Analyserna omfattar samtliga i bärgningsförlustundersökningen ingående brukningsenheter och är gjorda för Götaland, Svealand och Norrland samt för riket i dess helhet (sammanvägda resultat). Som förut nämnts är det av praktiska skäl ej möjligt att erhålla full överensstämmelse i tidpunkten för provtagning och verklig slåtter. I tab. 4 har redovisats den genomsnittliga differensen i dagar mellan provyteslåtter och verklig slåtter. Denna differens utgör för Götaland + 0,8, Sveland + 1,0 Norrland + 1,1 och för samtliga områden + 0,9 dagar. Vid fastställandet av den underskattning totalt såväl som relativt, som denna tidsskillnad orsakar beroende på tillväxt, har de tillväxtprocenter som framkommit i tillväxtundersökningen tillämpats i analyserna.

Av tab. 6 framgår, att tillväxten under tiden mellan provtagningen och den verkliga slåttern bidrar till den totala differensen med 0,7 % för Götaland, 1,9 % för Svealand, 4,0 % för Norrland och med 1,7 % för riket i dess helhet. Efter avdrag för stubbskörden erhålles det bidrag till den totala differensen, som hänför sig till olika torkningsförluster inklusive spill. Tab. 6 visar, att denna differens utgör för Götaland 3,7 %, Svealand 4,9 %, Norrland 9,1 % och för riket i dess helhet 5,3 %. De faktorer som påverkar storleken av skillnaderna beroende på olika torkningsförluster inkl. spill torde vara väderleksbetingelserna före slåttern och under torkningsperioden, baljväxthalterna, torkningsmetoderna samt jordbrukarnas noggrannhet vid höberedningen. Att värdena genomgående är högre vid årets skörd än föregående års skörd torde sålunda bero på väderleksbetingelserna före slåttern. Den genomgående kraftiga torkan orsakade nämligen både stort bladavfall och stort spill av hela strån. Väderleksbetingelserna under torkningsperioden var däremot genomgående mycket gynnsamma för en snabb och effektiv ned-

torkning, varför nederbördsfaktorn ej kan förklara det högre värdet för Norrland. En orsak härtill kan dock vara den senare tidpunkt, vid vilken slåttern genomföres i Norrland, varigenom fälttorkningen ej försiggår lika snabbt som söderut.

Som sammanfattning av resultaten av bärgningsförlust- och stubbundersökningarna må framhållas, att provytemetoden ger en viss överskattning av den tillvaratagna skörden, beroende på skillnader i stubbhöjd samt på skillnader i rena torkningsförluster inkl. spill. Denna överskattning varierar mellan olika områden och torde även variera mellan olika år av berörda orsaker. Överskattningen motverkas dock av att fullständig anslutning av provtagningen till jordbrukarnas skörd ej kan erhållas, vilket i och för sig medför en underskattning av skörden. Totalt erhålles dock en överskattning av skörden. Av årets undersökningar framgår, att totala överskattningen för riket i dess helhet utgör 7,7 % av den skattade skörden. Denna förklaras av överskattning på grund av skillnader i stubbhöjd med 4,1 % och skillnader i torkningsförluster inkl. spill med 5,3 % samt underskattning genom skillnader i skördetid med 1,7 %.

f) Vallåterväxtens storlek

Provtagningen för skördeuppskattningen på slåttervall har avsett den första skörden (inkl. för ensilage). För att få kännedom om den del av den totala avkastningen på vallarna, som erhålles i form av återväxt, företogs under år 1959 särskilda undersökningar i samtliga hushållningssällskapsområden. Dessa undersökningar planerades på följande sätt. I samtliga substrata uttogs slumpmässigt 2 av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna (i Norrland 5 per huvudstratum) för vallåterväxtundersökning. Dessutom valdes i 13 hushållningssällskapsområden (Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kronobergs län, Kalmar läns södra del, Kristianstads, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs och Västerbottens län) i samarbete med sällskapens personal 1—2 »specialstrata», inom vilka samtliga för objektiv skördeuppskattning uttagna brukningsenheter uttogs för vallåterväxtundersökning. På dessa gårdar skulle på det för första provtagningen slumpmässigt uttagna vallfältet förnyad provtagning verkställas på samma platser och på samma sätt som beträffande första skörden. Tillvaratogs ej återväxten på det utvalda fältet, skulle provtagning ej verkställas. Tillvaratogs återväxten i form av hö eller ensilage skulle provtagningen ske i nära anslutning till slåttern. Betades fältet skulle provtagning göras vid betesgångens sista dag. Ansågs ordnad betesgång föreligga, dvs. skedde bete flera gånger efter väl avgränsade tillväxtperioder, skulle provtagning verkställas sista dagen vid varje betesomgång. Ansågs däremot ordnad betesgång ej föreligga, skulle provtagning göras endast en gång, utom för hushållningssällskapsområdena i södra Sverige, där två provtagningar skulle utföras beroende på den längre vegetationsperioden. Den genomsnittliga baljväxthalten på de båda provytorna skulle uppskattas och datum för provtagningen noteras. Vägning och torkning av proven skulle vidare ske enligt samma metoder som för första skörden.

För att provytorna för vallåterväxten skulle kunna placeras på exakt samma platser på fältet som vid den första skör-

den, lät man markeringsstörarna stå kvar efter första provtagningen. I de fall fältet skulle betas, uppsattes omedelbart efter brukarens slåtter nätburar på provytorna för att skydda dessa mot djuren. Om markeringsstörarna vid provtagningen eller uppsättningen av burarna hade borttagits, lokaliserades provytorna med hjälp av utläggningsskissen. I dylika fall torde de båda provytorna ej ha sammanfallit fullständigt. Det fel i relationen mellan första skörden och återväxtskörden, som därigenom uppstår, torde dock vara litet. I de fall fälten ej kunde anses vara helt avbetade, skördades en tilläggsprovyta 4 meter i en förutbestämd riktning från varje bur. Grönmassevikten från de ordinarie provytorna korrigerades med skörden från dessa tilläggsprovytor, varigenom den tillvaratagna skörden har kunnat bestämmas. Vid vägningen av de torkade höproven uttogs för vattenhaltsbestämning ett prov från varje brukningsenhet. Med ledning därav har vallåterväxten omräknats till att avse hö med 16,5 % vattenhalt. Skattningar av medeltal och varianser har verkställts enligt samma metoder som för första skörden. Med hänsyn till bortfallet av gårdar vid provtagning av återväxten har för erhållande av bättre jämförbarhet en särskild skattning av första skörden utförts, som grundats på samma gårdar som i fråga om återväxtskörden. Bearbetningen har verkställts efter två olika alternativ. I alternativ I har för de gårdar, där återväxten ej utnyttjats, totalskörden för återväxten satts till 0. Detta alternativ ger således den genomsnittliga tillvaratagna hektarskörden för totala vallarealen. I alternativ II däremot har för de gårdar, där återväxten ej utnyttjats, både totalskörd och totalareal satts till 0. Detta alternativ ger således den genomsnittliga tillvaratagna hektarskörden för den vallareal, där återväxten tillvaratagits. Skattningar är gjorda för varje större geografiskt område, produktionsområde samt för riket i dess helhet. Fördelningen av hushållningssällskapsområdena i större geografiska områden framgår av nedanstående tablå. Fördelningen är gjord med hänsyn till årets naturliga förutsättningar för återväxtskörden.

Tablå över fördelning av hushållningssällskapsområdena i större geografiska områden

Geografiska områden	Hushållningssällskapsområden
1.	Östergötlands län, Skaraborgs län
2.	Jönköpings län, Kronobergs län, Älvsborgs läns södra del
3.	Kalmar läns norra del, Gotlands län
4.	Kalmar läns södra del, Blekinge län
5.	Kristianstads län, Malmöhus län, Hallands län
6.	Göteborgs och Bohus län, Älvsborgs läns norra del
7.	Stockholms län, Uppsala län, Södermanlands län
8.	Värmlands län, Kopparbergs län
9.	Örebro län, Västmanlands län
10.	Gävleborgs län, Västernorrlands län, Jämtlands län
11.	Västerbottens län, Norrbottens län

Resultaten av undersökningarna framgår av tab. 7—9. I tab. 7 anges för varje större geografiskt område och för riket i dess helhet antalet uttagna brukningsenheter, antalet brukningsenheter, där båda provytorna fallit bort, antalet brukningsenheter utan slåttervall, antalet brukningsenheter utan tillvaratagande av vallåterväxten på det uttagna fältet samt antalet brukningsenheter med skörd av provytor på vall-

Tab. 7. Antal brukningsenheter i vallåterväxtundersökningen
Number of farming units in new hay crop investigation

Geografiska områden	Antal uttagna brukningsenheter (BE)	Antal BE med bortfall av båda provytorna	Antal BE utan slåttervall	Antal BE utan tillvaratagande av vallåterväxten på det uttagna fältet	Antal BE med skörd av provytor
1	150	29	20	28	73
2	146	24	—	2	120
3	28	5	—	12	11
4	78	30	2	5	41
5	221	40	22	17	142
6	120	23	4	2	91
1— 6 (Götaland)	743	151	48	66	478
7	127	22	15	36	54
8	171	42	12	40	77
9	56	11	5	10	30
7— 9 (Svealand)	354	75	32	86	161
10	137	23	2	36	76
11	110	14	—	27	69
10—11 (Norrland)	247	37	2	63	145
1—11 (Hela riket)	1 344	263	82	215	784

återväxt. Av tabellen framgår, att för riket i dess helhet 1 344 gårdar uttagits. Av dessa har 263 eller 19,6 % fallit bort, med variationer mellan olika områden. Bortfallets storlek torde i vissa områden påverka säkerheten i skattningarna. Orsaken till detta relativt stora bortfall är huvudsakligen det förhållandet, att burarna på betade fält ej alltid har motstått djurens åverkan, varigenom provytorna har blivit avbetade. Till kommande år skall en effektivare metod för inhägnad av provytorna tillämpas. Av tabellen framgår vidare, att antalet brukningsenheter med skörd av provytor uppgick till 784 för hela riket eller 58,3 % av antalet för återväxtundersökning uttagna brukningsenheter, med variationer mellan olika län.

I tab. 8 anges för varje större geografiskt område samt för riket i dess helhet den skattade hektarskörden för första skörden och återväxtskörden vid en vattenhalt av 16,5 %, relativa medelfelen, återväxtskörden i % av första skörden, den genomsnittliga baljväxthalten i % samt det genomsnittliga intervallet i dagar mellan första skörden och återväxtskörden. I tab. 9 anges för varje produktionsområde antalet brukningsenheter med skörd av provytor på vallåterväxt, den skattade hektarskörden respektive återväxtskörden samt återväxtskörden i % av första skörden. Av tab. 8 framgår att återväxtprocenten för riket i dess helhet uppgår till 22,0 % respektive 27,2 % för alternativ I och II, med stora variationer mellan olika områden. För alternativ I varierar återväxtprocenten från 8,2 % (område 3) till 48,2 % (område 5). För vissa områden får tolkningen av resultaten ske med viss försiktighet, då urvalet är begränsat och bortfallet relativt stort. De olika stora

Tab. 8. Skattad avkastning på slåttervall av första skörd och återväxtskörd i olika geografiska områden
Estimated yield of hay from first and later crops in groups of counties

Geografiska områden	Alternativ I					Alternativ II					Genomsnittlig baljväxthalt, %	Genomsnittligt intervall mellan förstaskörd och återväxtskörd, dagar
	Första skörd[1]		Återväxtskörd		Återväxtskörd i % av första skörd	Första skörd[1]		Återväxtskörd		Återväxtskörd i % av första skörd		
	Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %	Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %		Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %	Kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %			
1	4 349	4,5	967	10,1	22,2	4 584	4,7	1 258	7,8	27,4	41	82
2	4 175	2,5	1 719	6,9	41,2	4 215	3,1	1 760	6,7	41,8	25	78
3	3 913	6.3	320	22,6	8,2	3 914	8,9	587	18,9	15,0	48	60
4	3 960	4,3	1 488	9,5	37,6	4 032	3,5	1 660	7,6	41,2	51	83
5	4 666	2.5	2 248	5,6	48,2	4 796	2,5	2 494	5,2	52,0	43	87
6	4 320	4,6	868	11,1	20,1	4 291	4,6	914	10,6	21,3	45	91
1—6 (Götaland)	4 331	1,6	1 423	3,5	32,9	4 437	1,6	1 650	3,2	37,2	39	84
7	3 803	2,8	432	18,0	11,4	4 357	9,2	719	15,9	16,5	48	86
8	3 785	5,5	521	22,0	13,8	3 571	4,4	708	22,7	19,8	44	77
9	4 059	7,6	388	19,0	9,6	3 957	8,1	474	18,4	12,0	40	80
7—9 (Svealand)	3 863	3,0	451	11,9	11,7	3 951	3,9	641	11,7	16,2	45	81
10	3 964	5,3	361	15,2	9,1	4 150	7,6	577	12,8	13,9	34	74
11	4 131	7,2	542	12,2	13,1	4 187	6,9	652	11,6	15,6	26	62
10—11 (Norrland)	4 103	4,6	454	9,5	11,1	4 172	5,1	621	8,7	14,9	30	68
1—11 (Hela riket)	4 153	1,6	914	3,4	22,0	4 262	1,8	1 161	3,2	27,2	38	80

[1] Beräknad för BE ingående i återväxtundersökningen.

Tab. 9. Skattad avkastning på slåttervall av första skörd och återväxtskörd i olika produktionsområden

Estimated yield of hay from first and later crops in groups of counties in production

Produktionsområden	Antal brukningsenheter (BE) med skörd av provytor	Alternativ I			Alternativ II		
		Kg/ha (biologisk skörd)		Återväxtskörd i % av första skörd	Kg/ha (biologisk skörd)		Återväxtskörd i % av första skörd
		Första skörd[1]	Återväxtskörd		Första skörd[1]	Återväxtskörd	
1. Skånes-Hallands slättbygd ..	66	4 826	2 396	49,6	4 748	2 592	54,6
2. Sydsvenska mellanbygden....	63	4 270	2 090	48,9	4 600	2 510	54.6
3. Öland och Gotland	5	3 681	350	9,5	4 038	1 330	32 9
4. Östgötaslätten	15	4 053	795	19,6	3 749	1 822	48,6
5. Vänerslätten	80	4 311	810	18,8	4 306	944	21,9
6. Mälar- och Hjälmarbygden ..	69	3 778	392	10,4	4 055	614	15,1
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	298	4 135	997	24,1	4 325	1 356	31,4
7. Sydsvenska höglandet.....	175	4 115	1 561	37,9	4 211	1 668	39,6
8. Östsvenska dalbygden	9	3 831	631	16,5	3 858	646	16.7
9. Västsvenska dalbygden	76	5 157	1 628	31,6	5 157	1 628	31,6
10. Södra Bergslagen	9	4 938	782	15,8	5 165	899	17.4
11. Västsvenska dalsjöområdet ..	22	3 795	478	12,6	3 251	673	20,7
12. Norra Bergslagen.....	17	3 554	273	7,7	3 568	280	7,8
13. Östra Dalarne-Gästrikland....	22	3 524	210	6,0	3 286	463	14,1
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	330	4 170	1 189	28,5	4 235	1 346	31,8
14. Kustlandet i nedre Norrland..	44	4 056	368	9,1	3 786	510	13.5
15. Kustlandet i övre Norrland..	33	3 930	578	14,7	3 975	702	17,7
16. Nordsvenska mellanbygden ..	30	3 862	752	19,5	3 910	922	23.6
17. Jämtländska silurområdet....	7	4 134	172	4.2	4 273	448	10.5
18. Fjäll- och moränbygden	42	4 672	416	8,9	4 914	551	11,2
14—18. (Norra Sverige)	156	4 108	499	12,1	4 139	668	16,1

[1] Beräknad för BE ingående i återväxtundersökningen.

procenttalen för områdena torde förutom växlande säkerhet i skattningarna bero på skillnader i baljväxthalten och tidsintervallet mellan första skörden och återväxtskörden, olikheter i natur- och väderleksförhållandena samt beträffande alternativ I på olikheter i antalet gårdar som ej tillvaratagit återväxten. Av tabellen framgår vidare, att för de områden, där återväxten ej tillvaratagits på samtliga uttagna fält, den skattade första skörden i regel är större för alternativ II än för alternativ I. Detta förhållande innebär sålunda, att det i allmänhet är de sämst avkastande vallarna, som ej blir föremål för någon återväxtskörd. Vid jämförelse mellan de relativa medelfelen för återväxtskörden respektive första skörden finner man, att de förra i allmänhet avsevärt överstiger de senare, vilket är naturligt med tanke på bl. a. de olika utvecklingsstadier, under vilka återväxten skördas. Då samma provytor har skördats för återväxten som för första skörden, torde relationen mellan återväxtskörden och första skörden vara säkrare än vad de höga medelfelen ger uttryck för.

Tab. 10. Återväxtprocentens variation med baljväxthalten
New crop percentage as compared to proportion of leguminous plants

Baljväxthalt, %	Medelbaljväxthalt, %	Medelintervall, dagar	Återväxtskörd i % av 1:a skörd	Medelbaljväxthalt, %	Medelintervall, dagar	Återväxtskörd i % av 1:a skörd
	Götaland			Svealand		
0— 33	14	84	26,5	13	81	13,8
34— 66	50	85	46,6	49	80	22,4
67—100	81	83	50,8	83	82	26,1
	Norrland			Hela riket		
0— 33	10	69	13,0	13	80	21,6
34— 66	48	64	16,5	49	80	35,4
67—100	82	66	17,3	82	81	42,2

Som tidigare nämnts är återväxtprocenten beroende av bl. a. baljväxthalten. För att erhålla en orienterande uppfattning om återväxtprocentens variation med denna faktor har följande analyser gjorts. För varje brukningsenhet där provytor av återväxt har skördats, har hektarskörden vid en vattenhalt av 16,5 % beräknats för första skörd och återväxtskörd. Beträffande beräkningarna av återväxtskörden har, i de fall tilläggsprovytor skördats, skörden från dessa ej frångragits skörden från de ordinarie provytorna, varför återväxtskörden avser den »biologiska skörden». Med ledning av uppgifterna om baljväxthalten har gårdarna grupperats på tre kategorier. Följande uppdelning har tillämpats: baljväxthalt 0—33 %, 34—66 % och 67—100 %. Beräkningar har utförts för Götaland, Svealand och Norrland samt för riket i dess helhet. För varje landsdel och kategori har den genomsnittliga hektarskörden för första skörden resp. återväxtskörden beräknats som ett ovägt medeltal av de enskilda gårdarnas hektarskörd, varefter återväxtprocenten uträknats. Resultaten framlägges i tab. 10. Där anges för varje landsdel och kategori medelbaljväxthalten i %, medelintervallet i dagar mellan första skörden och återväxtskörden samt återväxtprocenten (»biologisk återväxtprocent»). Av tabellen framgår, att för riket i dess helhet återväxtprocenten ökar från 21,6 % för den lägsta baljväxthaltskategorien, till 35,4 % för den mellersta kategorien och till 42,2 % för den högsta kategorien. För de tre landsdelarna är tendensen ökad återväxtprocent med stigande baljväxthalt likartad. Av tabellen framgår vidare, att intervallet mellan första skörden och återväxtskörden för resp. landsdelar är ungefär detsamma för de tre kategorierna, varför denna faktor kan negligeras vid tolkningen av resultaten. Därvid må dock framhållas, att resultaten förutom med slumpfel kan vara behäftade med ett visst mätfel för baljväxthalten, då denna är uppskattad rent subjektivt av olika personer. Resultaten torde dock ge en god uppfattning om återväxtprocentens variation med baljväxthalten.

g) Sättet för vallåterväxtens tillvaratagande

I samband med skörden av provytorna för spannmål och potatis inhämta-

Tab. 11. Fördelning av arealen slåttervall efter sättet för återväxtens tillvaratagande i olika hushållningssällskapsområden
Use for new hay crop, by county

Hushållningssällskapsområden	Upplöjning					Kvarliggande vall						Summa vall				
	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	S:a, %	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %	S:a, %	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %
Stockholms län	8,1	10,2	—	1,4	19,7	10,7	63,7	0,9	4,6	0,4	80,3	18,8	73,9	0,9	6,0	0,4
Uppsala »	9,5	10,4	—	—	19,9	2,8	70,7	3,8	2,0	0,8	80,1	12,3	81,1	3,8	2,0	0,8
Södermanlands »	8,1	13,1	—	—	21,2	3,4	71,4	2,4	1,2	0,4	78,8	11,5	84,5	2,4	1,2	0,4
Östergötlands »	10,4	21,6	—	—	32,0	2,4	61,1	0,6	0,7	3,2	68,0	12,8	82,7	0,6	0,7	3,2
Jönköpings »	1,9	24,0	—	0,2	26,1	1,6	71,2	0,3	0,7	0,1	73,9	3,5	95,2	0,3	0,9	0,1
Kronobergs »	0,2	26,0	—	—	26,2	1,4	67,1	0,6	4,7	—	73,8	1,6	93,1	0,6	4,7	—
Kalmar läns norra del ..	—	18,9	—	—	18,9	2,4	75,1	—	0,9	2,7	81,1	2,4	94,0	—	0,9	2,7
» » södra » ..	7,3	13,8	—	—	21,1	4,1	68,8	1,3	3,2	1,5	78,9	11,4	82,6	1,3	3,2	1,5
Gotlands län	8,1	10,6	—	3,3	22,0	7,5	61,4	—	8,5	0,6	78,0	15,6	72,0	—	11,8	0,6
Blekinge »	5,4	15,7	0,1	0,6	21,8	1,0	61,8	0,6	14,8	—	78,2	6,4	77,5	0,7	15,4	—
Kristianstads »	2,7	34,2	0,1	0,5	37,5	0,9	55,6	1,5	4,5	—	62,5	3,6	89,8	1,6	5,0	—
Malmöhus »	4,0	39,6	0,1	1,2	44,9	0,2	50,0	3,0	1,8	0,1	55,1	4,2	89,6	3,1	3,0	0,1
Hallands »	0,8	37,4	2,0	—	40,2	—	58,0	1,1	0,7	—	59,8	0,8	95,4	3,1	0,7	—
Göteborgs och Bohus »	0,1	33,3	—	—	33,4	—	65,5	—	0,3	0,8	66,6	0,1	98,8	—	0,3	0,8
Älvsborgs läns norra del	2,2	20.4	0,2	—	22,8	6,7	68,9	0,4	—	1,2	77,2	8,9	89,3	0,6	—	1,2
» » södra »	0,5	26,9	—	—	27,4	6,0	63,9	1,9	—	0,8	72,6	6,5	90,8	1,9	—	0,8
Skaraborgs län	7,7	26,4	0,2	0,2	34,5	2,4	61,1	0,7	1,1	0,2	65,5	10,1	87,5	0,9	1,3	0,2
Värmlands »	6,6	18,5	—	0,1	25,2	20,5	53,7	—	0,6	—	74,8	27,1	72,2	—	0,7	—
Örebro »	5,3	13,1	—	—	18,4	13,5	66,3	—	0,6	1,2	81,6	18,8	79,4	—	0,6	1,2
Västmanlands »	11,2	10,8	—	—	22,0	11,6	63,5	0,6	0,5	1,8	78,0	22,8	74,3	0,6	0,5	1,8
Kopparbergs »	12,3	20,8	—	—	33,1	25,3	38,5	0,2	2,1	0,8	66,9	37,6	59,3	0,2	2,1	0,8
Gävleborgs »	5,9	18,8	0,2	—	24,9	18,0	56,9	0,1	—	0,1	75,1	23,9	75,7	0,3	—	0,1
Västernorrlands »	6,6	14,2	—	—	20.8	21,0	58,1	—	—	0,1	79,2	27,6	72,3	—	—	0,1
Jämtlands »	4,6	11,6	—	—	16,2	26,1	57,3	0,4	—	—	83,8	30,7	68,9	0,4	—	—
Västerbottens »	2,6	14,8	—	—	17,4	24,7	57,9	—	—	—	82,6	27,3	72,7	—	—	—
Norrbottens »	4,9	6,8	—	—	11,7	21,2	65,8	1,3	—	—	88,3	26,1	72,6	1,3	—	—
Hela riket	5,2	19,8	0,1	0,2	25,3	10,4	61,5	0,8	1,4	0,6	74,7	15,6	81,3	0,9	1,6	0,6

Tab. 12. Fördelning av arealen slåttervall efter sättet för återväxtens tillvaratagande i olika produktionsområden
Use for new hay crop in production areas

Produktionsområden	Upplöjning					Kvarliggande vall						Summa vall				
	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	S:a, %	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %	S:a, %	Ej utnyttjad, %	Bete, %	Ensilage, %	Hö, %	Frö, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	3,1	43,0	1,4	1,0	48,5	0,1	46,2	3,3	1,8	0,1	51,5	3,2	89,2	4,7	2,8	0,1
2. Sydsvenska mellanbygden	4,8	28,2	—	0,8	33,8	0,2	58,1	1,5	6,3	0,1	66,2	5,0	86,3	1,5	7,1	0,1
3. Öland och Gotland	8,7	15,4	—	2,1	26,2	5,0	59,9	—	6,5	2,4	73,8	13,7	75,3	—	8,6	2,4
4. Östgötaslätten	15,2	16,6	—	—	31,8	3,8	57,1	1,0	1,5	4,8	68,2	19,0	73,7	1,0	1,5	4,8
5. Vänerslätten	7,0	23,0	0,2	0,2	30,4	6,6	61,4	0,4	0,8	0,4	69,6	13,6	84,4	0,6	1,0	0,4
6. Mälar- och Hjälmarbygden	9,2	11,0	—	0,3	20,5	8,6	66,2	1,7	2,0	1,0	79,5	17,8	77,2	1,7	2,3	1,0
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	7,6	21,1	0,3	0,5	29,5	5,5	60,3	1,4	2,4	0,9	70,5	13,1	81,4	1,7	2,9	0,9
7. Sydsvenska höglandet	1,1	25,1	—	0,3	26,5	2,8	67,6	0,6	2,4	0,1	73,5	3,9	92,7	0,6	2,7	0,1
8. Östsvenska dalbygden	6,3	10,6	—	—	16,9	0.6	78,6	—	1,0	2,9	83,1	6,9	89,2	—	1,0	2,9
9. Västsvenska dalbygden	0,5	28,9	—	—	29,4	1,3	67,4	0,6	0,2	1,1	70,6	1,8	96,3	0,6	0,2	1,1
10. Södra Bergslagen	5,2	36,6	—	—	41,8	1,9	55,6	0,7	—	—	58,2	7,1	92.2	0,7	—	—
11. Västsvenska dalsjöomr.	4,1	16,2	—	0,3	20,6	22,1	56,3	—	0,6	0,4	79.4	26,2	72,5	—	0,9	0,4
12. Norra Bergslagen	2,1	19,0	—	—	21,1	9,2	69,2	0,2	0,3	—	78,9	11,3	88,2	0,2	0,3	—
13. Östra Dalarne-Gästrikland	12,7	21,0	0,3	—	34,0	19,3	45,9	—	—	0,8	66,0	32,0	66,9	0,3	—	0,8
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	2,8	23,9	0,0	0,2	26,9	6,1	64,7	0,4	1,4	0,5	73,1	8,9	88,6	0,4	1,6	0,5
14. Kustlandet i nedre Norrland	7,6	18,6	—	—	26,2	21,7	50,6	0,1	—	1,4	73,8	29,3	70,2	0,1	—	0,4
15. Kustlandet i övre Norrland	4,1	12,2	—	—	16,3	22,6	60,4	0,7	—	—	83,7	26,7	72,6	0,7	—	—
16. Nordsvenska mellanbygden	3,2	12,1	—	—	15,3	23.4	59,7	—	1,2	0,4	84,7	26,6	72,1	—	1,2	0,1
17. Jämtländska silurområ.	5,3	10,6	—	—	15,9	24,7	58,6	0,5	—	0,3	84,1	30,0	69,5	0,5	—	—
18. Fjäll- o. moränbygden	2,7	8,6	—	—	11,3	25,9	62,8	—	—	—	88,7	28,6	71,4	—	—	—
14—18. (Norra Sverige)	4,5	12,6	—	—	17,1	23,2	58,8	0,4	0,2	0,3	82,9	27,7	71,6	0,4	0,2	0,1

des från samtliga uttagna gårdar, där provyteundersökning utförts och där slåttervall förekommit, uppgift om det sätt, på vilket återväxten tillvaratagits på det uttagna vallfältet. Bortfallet i denna undersökning är således detsamma som vid skördeuppskattningen. Tillämpades mer än ett sätt vid tillvaratagandet av återväxten, angavs den relativa andelen av fältets areal för varje sätt av tillvaratagande. På de enstaka fält, där mer än en återväxtskörd tagits, exempelvis först ensilageskörd och därefter bete, fick det sätt på vilket första återväxtskörden tillvaratagits vara utslagsgivande. Med ledning av de sålunda inhämtade uppgifterna har för varje hushållningssällskapsområde och produktionsområde och för riket i dess helhet verkställts skattningar av slåttervallens relativa fördelning efter sättet för vallåterväxtens tillvaratagande. Resultaten redovisas i tab. 11—12. För de gårdar, där återväxten ej tillvaratagits på »kvarliggande vall», inhämtades från vederbörande brukare uppgift om orsaken härtill. Frekvensen av dylika gårdar med uppdelning på olika uppgivna orsaker har sammanfattats i tab. 13.

I tab. 11—12 har uppdelning av den totala vallarealen gjorts på vall som upplöjts och på vall som skulle ligga kvar ytterligare ett år. För varje kategori har angivits vallarealens fördelning efter sättet för återväxtens tillvaratagande. Dessutom har i tabellerna angivits sättet för tillvaratagandet för den totala vallarealen. Beträffande den totala vallarealen torde skattningarna av arealen för de olika sätten för tillvaratagandet i olika hushållningssällskapsområden och produktionsområden vara relativt säkra, i varje fall för de områden, där skördeuppskattningarna 1959 hade full utbyggnad. Däremot torde skattningarna efter uppdelning på »upplöjning» och »kvarliggande vall» förutom med slumpfel vara behäftade med vissa fel på grund av att det vid tidpunkten för uppgiftslämnandet i vissa fall kunde vara svårt att med säkerhet angiva, om vallen skulle plöjas upp eller ligga kvar ytterligare ett år. Felet torde dock ej vara av någon större storleksordning. Av tab. 11 framgår, att för riket i dess helhet arealen med outnyttjad återväxt uppgick till 15,6 % av den totala arealen slåttervall, varav 5,2 % faller på kategorien »upplöjning» och 10,4 % på kategorien »kvarliggande vall». Variationen är stor mellan olika län. De sydligaste länen har de lägsta värdena och de nordligaste de högsta, vilket är fullt naturligt med tanke på den lägre intensiteten i vallproduktionen och den kortare vegetationsperioden i Norrland. I de sistnämnda länen faller huvudparten av den outnyttjade återväxten på kategorien »kvarliggande vall». Bete utgjorde det vanligaste sättet för vallåterväxtens tillvaratagande. För riket i dess helhet betades återväxten på 81,3 % av den totala arealen slåttervall. I södra Sverige uppgick bete till ca 85—95 % av arealen, medan i Norrland motsvarande värden var ca 65—75 %. Endast på en mycket liten del av slåttervallen användes återväxten till ensilage — höberedning och till frö. För riket i dess helhet användes återväxten på 0,9 % resp. 1,6 % av den totala arealen till ensilage- och höberedning och på 0,6 % till frö. Variationen är stor mellan olika län.

I tab. 13 anges antalet undersökta brukningsenheter med slåttervall, antalet brukningsenheter med ej utnyttjad återväxt för »kvarliggande vall» samt antalet brukningsenheter, där brukaren som orsak till ej utnyttjad återväxt uppgivit ogynnsamt läge, litet djurantal, dålig

Tab. 13. Orsak till ej utnyttjad återväxt för kvarliggande vall
Reasons for the non-use of new hay crops found standing

Hushållningssällskapsområden	Antal undersökta brukningsenheter (BE) med slåttervall	Antal BE med ej utnyttjad återväxt för kvarliggande vall	Orsak till ej utnyttjad återväxt för kvarliggande vall, BE			
			Ogynnsamt läge	Litet djurantal	Dålig återväxt	Andra orsaker
Stockholms län	375	52	14	18	20	—
Uppsala »	85	2	1	1	—	—
Södermanlands »	324	18	6	4	8	—
Östergötlands »	142	5	—	3	2	—
Jönköpings »	511	9	5	4	—	—
Kronobergs »	142	2	—	—	2	—
Kalmar läns norra del ..	66	2	—	2	—	—
» » södra » ..	336	12	3	5	4	—
Gotlands län	218	19	1	—	18	—
Blekinge »	84	1	—	—	1	—
Kristianstads »	707	5	2	3	—	—
Malmöhus »	630	1	—	1	—	—
Hallands »	138	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus län	390	—	—	—	—	—
Älvsborgs läns norra del	449	25	4	17	4	—
» » södra »	113	4	1	—	2	1
Skaraborgs län	807	21	7	12	2	—
Värmlands »	672	123	39	71	10	3
Örebro »	149	18	4	12	2	—
Västmanlands »	290	40	10	23	7	—
Kopparbergs »	406	94	44	32	17	1
Gävleborgs »	295	48	15	29	2	2
Västernorrlands »	319	60	11	47	1	1
Jämtlands »	214	61	14	39	8	—
Västerbottens »	162	33	15	17	1	—
Norrbottens »	117	25	1	16	8	—
Hela riket	8 141	680	197	356	119	8
%		8	29	53	17	1

återväxt eller annan orsak. Kolumnen för antal brukningsenheter med ej utnyttjad återväxt för »kvarliggande vall» åskådliggör antalet brukare som ej utnyttjade återväxten på det uttagna fältet, vilket avsågs ligga kvar ytterligare ett år. Dessa brukare uppgick till 8 % av antalet undersökta brukningsenheter med lägre värden för södra delarna av landet och högre värden för de norra. Av dessa uppgav som orsak till att återväxten ej utnyttjades för »kvarliggande vall» 53 % alltför litet djurantal, 29 % ogynnsamt läge, 17 % alltför dålig återväxt och 1 % andra orsaker, såsom fröinsådd, skogsplantering, praxis eller risk för trampskador.

Ny bas i producentprisindex för jordbruksprodukter

A New Basis for the Agricultural Producer Price Index

Under den gångna treårsperioden, 1956/57—1958/59, tillämpades producentprisindex (index -56) bl. a. för bevakning av den s. k. 6-procentregeln. Som vikter i denna index användes de för regleringsåret 1954/55 definitivt beräknade kvantiteterna för jordbrukets slutprodukter. Den genomsnittliga mittprisnivån per den 1 september 1956 användes som bas. Reell index beräknades med hjälp av den förändring, som socialstyrelsens konsumentprisindex efter uteslutning av bostadsposten visade jämfört med medeltalet av konsumentprisindex för augusti och september 1956.

Fr. o. m. den 1 september 1959 och för sex år framåt har 6-procentregeln ersatts av andra spärregler, varför en beräkning av *reell* producentprisindex i fortsättningen inte längre är nödvändig för jordbruksregleringen. Däremot beräknas storleken av erforderliga förändringar av importavgifterna vid en utlösning av den s. k. 3-procentregeln med tillämpning av *nominell* producentprisindex. När skillnaden mellan kostnadsprisindex (K-index)[1] och världsmarknadsprisindex (VM-index)[2] under tre månader i följd har överstigit 3 procent, skall nämligen importavgifterna ändras på sådant sätt att det ovägda medeltalet av producentprisindex för ifrågavarande tre månader beräknas komma att ändras med hälften av förenämnda skillnad, dvs. 1,5 procent eller därutöver.

I den nominella producentprisindex, som nu skall användas i prisregleringssystemet, index -59, har som vikter insatts de i normkalkylen våren 1959 för regleringsåret 1959/60 beräknade kvantiteterna av jordbrukets slutprodukter. Den genomsnittliga mittprisnivån per den 1 september 1959 tages som ny bas.

Ehuru reell producentprisindex inte längre ingår i regleringssystemet kommer beräkningar även i fortsättningen att ske fortlöpande. Reell producentprisindex beräknas i index -59 genom att den nominella indexen divideras med ett korrektionstal, som är kvoten mellan socialstyrelsens konsumentprisindex för ifrågavarande månad och medeltalet av konsumentprisindex för augusti och september 1959. Någon frånräkning av bostadsposten kommer inte att ske.

Förutom förenämnda skillnader i vikter och bas skiljer sig den reviderade indexen från den tidigare bl. a. ifråga om säsongkorrigeringen för matpotatis och ägg. Beräkningsprinciperna för brödsäd, fabrikspotatis och smör har också ändrats. För skillnaderna i metodiken mellan de olika indexberäkningarna redogörs närmare i Jordbruksekonomiska Meddelanden 1960: 1. Liksom tidigare kommer producentprisindex att redovisas dels i stencilerade meddelanden, dels i Jordbruksekonomiska Meddelanden.

N. L.

[1] Se Jordbruksekon. Medd. 1960:3, s. 99.
[2] Se Statistisk Tidskr. 1959:11, s. 710.

Nordiska statistiska möten i Helsingfors

Statistical Meetings in Helsinki for the Northern Countries

I regel samordnas de nordiska statistiska chefsmötena, som har långvarig hävd, och de statistikermöten som sedan 1927 anordnats av föreningarna på området i Norden. Om så ske kan, samlas man vart tredje år i tur och ordning i

huvudstäderna. I år är ett sådant år, och Finland är värdland.

Det 22:a chefsmötet avhålles i Helsingfors den 8—10 augusti 1960 enligt följande preliminära dagordning:

I. Inledande åtgärder.
Fastställande av dagordning.
Val av ordförande.
Val av sekreterare.
II. Handläggning av rapporter om de nordiska utskottens arbete.
Utskottet för befolknings- och arbetskraftsstatistik.
Utskottet för kulturstatistik.
Utskottet för industri- och annan näringsstatistik.
Utskottet för samfärdselstatistik.
Utskottet för nationalräkenskaper.
Diskussion om formerna för det fortsatta nordiska samarbetet och utfärdandet av direktiv för detta.
III. Rapport om den nordiska statistiska skriftserien (framlägges av Danmark).
IV. Teknisk samverkan mellan de nordiska länderna i metodfrågor m. m. på statistikproduktionens område med speciell inriktning på elektronisk databehandling (referat framlägges av Sverige).
V. Intern vidareutbildning av funktionärer i den statliga statistikproduktionen (referat framlägges av Norge).
VI. De statistiska centralämbetsverkens ställning till administrationen (referat framlägges av Finland).
VII. Övriga frågor.

Det nionde statistikermötet äger rum den 11—13 augusti i Svenska Handelshögskolan på inbjudan av Statistiska samfundet i Finland. Professor Gunnar Fougstedt håller hälsningstalet, och en referent från varje land ger en översikt av statistikens utveckling sedan 1954. Följande föredrag hålles:

Professor Sten Malmquist, Sverige: Statistisk teori och statistikproduktionen.

Professorerna Heikki Waris och Gösta Mickwitz, Finland: Den officiella statistiken som bas för samhällsvetenskaplig forskning.

Fuldmægtig Gunnar Klavsen, Danmark: Statistiken som redskap för den ekonomiska politiken.

Byråsjef Svein Nordbotten, Norge: Elektronmaskinerna och samhällsstatistikens framtida utformning.

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Arbetsgrupp för statistik över finansiella tillgångar och skulder

Working Group on Statistics of Financial Assets and Liabilities

Den 29 februari—4 mars sammanträdde i Genève en arbetsgrupp i den europeiska statistikerkonferensens regi för att diskutera statistik över finansiella tillgångar och skulder. Konferensen bevistades av delegater från 18 europeiska länder samt Förenta staterna. I sammanträdet deltog också representanter för ett flertal andra internationella organ eller organisationer, av vilka särskilt kan nämnas FN:s sekretariat i New York, Internationella valutafonden (IMF) och OEEC. Till ordförande valdes chefen för Statistisk Sentralbyrå i Norge Petter Jakob Bjerve. Från svensk sida deltog t. f. byråchefen Lennart Fastbom, konjunkturinstitutet.

Kreditmarknadsstatistiken har vid flera tidigare tillfällen varit föremål för diskussion inom ramen för europeiska statistikerkonferensens arbete. Problemen behandlades första gången inom en arbetsgrupp för sparandestatistik, men ämnesområdet har senare koncentrerats till kreditmarknadsstatistiken. I februari 1959 sammanträdde en expertgrupp vars uppgift var att genom en grundläggande diskussion förbereda arbetet för den arbetsgrupp som nu sammanträdde (se Statistisk Tidskrift 1959: 3, s. 166). I förhållande till expertgruppens uppdrag hade ramen för arbetsgruppens uppdrag utvidgats till att omfatta icke endast statistik över förändringar i finansiella tillgångar och skulder utan också balansräkningsdata.

Bland de dokument som förelåg vid årets sammanträde ingick naturligtvis i första hand rapporten från expertgruppens sammanträde. Vidare hade FN (sekretariatet i New York) och IMF gemensamt på expertgruppens uppdrag utarbetat ett diskussionsdokument. De skilda ländernas före sammanträdet avgivna skriftliga kommentarer till detta dokument fanns också tillgängliga liksom FN:s och IMF:s svar på dessa kommentarer och med hänsyn härtill modifierade förslag till diskussionspunkter. Slutligen hade de nordiska länderna (Danmark, Finland, Norge och Sverige) i samband med nationalräkenskapskonferensen i Stockholm (se Statistisk Tidskrift 1960: 3, s. 183) gemensamt utarbetat en promemoria för konferensen.

I det av FN och IMF utarbetade dokumentet intog frågan om sammanfogandet av kreditmarknadsstatistiken med den traditionella nationalräkenskapsstatistiken till ett sammanhängande system en central plats. De avgivna länderkommentarerna visade dock att det knappast var möjligt att för närvarande komma fram till några allmänt accepterade rekommendationer rörande utformningen av ett sådant integrerat system. Arbetsgruppen lade i stället — helt i enlighet med de av plenarkonferensen uppdragna riktlinjerna — tyngdpunkten på frågor rörande den för kreditmarknadsstatistiken lämpliga utformningen av sektorsindelningen och av klassificeringen av tillgångar och skulder efter typ. Även de med en sådan statistik förknippade värderingsproblemen berördes, ehuru tiden icke medgav någon uttömmande diskussion på denna punkt.

Inom den traditionella nationalräkenskapen arbetar man i regel med vad som brukar kallas en funktionell sektorsindelning. Det betyder bl. a. att verksamheten inom företag som arbetar inom två eller flera näringsgrenar (som hålles åtskilda i sektorsindelningen) redovisas uppdelad på de olika sektorerna. I praktiken sker detta i regel genom att företagets arbetsställen (establishments) väljes som klassificeringsenhet. Det är uppenbart att det icke är möjligt och icke analytiskt meningsfyllt att göra en sådan uppdelning av ett företags finansiella tillgångar och skulder. Då det gäller kreditmarknadsstatistiken får man arbeta med institutionellt avgränsade enheter och motsvarande sektorsindelning. Den i statistiken tillämpade enheten bör sammanfalla med den beslutande vad gäller de finansiella transaktionerna. I regel innebär detta att man får arbeta med företaget, firman (enterprise) som enhet. I det fall flera företag är förenade i en koncern kan det dock bli fråga om att betrakta denna som en ur kreditmarknadsstatistikens synpunkt odelbar enhet. I praktiken kan detta ofta vara mycket svårt att genomföra.

En annan svårighet vid den institutionella indelningen ligger i gränsdragningen mellan hemland och utland. Ett företag kan ha vissa produktionsenheter förlagda till utlandet. En strikt tillämpning av den institutionella indelningsprincipen skulle leda till att arbetsställena i utlandet skulle redovisas tillsammans med företagets inhemska arbetsställen och inkluderas i beräkningarna för endast ett av de berörda länderna exempelvis det där huvudkontoret ligger. Arbetsgruppen ansåg dock att man i detta sammanhang borde göra ett avsteg från huvudprincipen och försöka genomföra en uppdelning av företaget som svarade mot den i andra statistiska sammanhang tillämpade gränsdragningen mellan hemland och utland.

Arbetsgruppen diskuterade tämligen ingående frågan om sektorsindelningen. Ett allmänt önskemål är att denna utformas så att sektorerna blir så homogena som möjligt med avseende på företagens beteende. Det måste dock givetvis här bli fråga om en avvägning mellan å ena sidan homogenitetskravet och å andra sidan den praktiska nödvändigheten att begränsa antalet sektorer. Frågan om arbetsgruppen skulle rekommendera länderna att använda en viss gemensam sektorsindelning diskuterades. Det ansågs likväl att det med hänsyn till de från land till land starkt varierande institutionella förhållandena icke var möjligt att uppställa en lista som var användbar för alla länder. För internationella jämförelser föreligger

emellertid ett behov av likformighet i de olika ländernas redovisning. Arbetsgruppen beslöt därför att utarbeta en minimilista, omfattande elva sektorer, i första hand avsedd att användas för detta ändamål.

På liknande sätt uppställde man en lista över de typer av finansiella tillgångar och skulder som i första hand borde särredovisas. I det gemensamma nordiska dokumentet hade föreslagits att typindelningen skulle vara helt fristående från sektorsindelningen. Den för analysen nödvändiga informationen om gäldenär skulle kunna utläsas ur den kombination av sektorsindelning och typindelning man fick i redovisningarna. Emellertid konstaterades att en sådan indelning förutsatte en mycket detaljerad statistik. Arbetsgruppen stannade för ett mindre ambitiöst program på denna punkt, i det att man i själva typindelningen inkluderade vissa kombinationer av typ- och sektorsegenskaper (exempelvis betraktas »central government loans» som en typ). Den av arbetsgruppen föreslagna listan omfattar ett 20-tal klasser av skulder och tillgångar.

Arbetsgruppen sammanfattade sina rekommendationer i ett program för den fortsatta utvecklingen av den europeiska kreditmarknadsstatistiken. Man konstaterade härvid att även om man på lång sikt önskade såväl balansräkningsdata som statistik över de löpande transaktionerna var man i många länder av praktiskt statistiska skäl tvungen att för vissa sektorer tills vidare begränsa sig till statistik över transaktionerna.

L. F.

Första afrikanska statistikerkonferensen, Addis Abeba 1959

First Conference of African Statisticians

En föregångare till afrikanska statistikerkonferensen har nämnts i denna tidskrift 1959, s. 541. Vid första mötet med Ekonomiska kommissionen för Afrika (ECA) 1958 beslöts att bilda en motsvarighet till de statistiska samarbetsorgan som redan finns i Europa och Asien. Detta organ sammanträdde i Addis Abeba den 29/9—8/10 1959 med 39 representanter från 18 länder och områden eller så gott som hela världsdelen utom Sydafrikanska unionen samt Rhodesia och Nyasaland.

Redogörelsen för mötet (E/CN. 14/25, E/CN. 14/Stat/2, 8 oct. 1959) ger ett allmänt intryck av att statistikproduktionen är i full gång ehuru den ännu är mycket ojämn i olika länder. Endast tre områden anges sakna statistiska byråer.

Huvuddelen av förhandlingarna kretsade kring ett projekt kallat Statistical survey of Africa. Tydligen avses härmed inte en publikationsserie såsom t. ex. Economic survey of Europe utan närmast en femårsplan för statistikens utveckling i de särskilda länderna under ECA:s ledning. Det program som hör till planen ser ut som en tabellförteckning till en tämligen mager statistisk årsbok. Förverkligandet skulle komma på länderna, men de skulle få hjälp från ECA, bl. a. med litteratur i metodfrågor, tryckning av blanketter och publicering av resultaten. Vid denna nyordning var det klart att man måste börja med att revidera den statistik som redan fanns. Det uttalades önskemål om en databehandlingscentral vid ECA som skulle kunna bistå mindre länder med bearbetning av deras material.

Givet är att utbildningsfrågorna var många och viktiga. Emellertid var man tämligen tillfreds med förhållandena i fråga om högre utbildning. Unesco håller i vart fall på att undersöka möjligheterna för afrikaner till sådan utbildning i samhällsvetenskapliga ämnen. Rekryteringen av personal i mellangrader (med ungefär studentexamen) vållade större bekymmer. Dessa försvinner ofta efter genomgången statistisk träning till andra poster där de får bättre betalt. Man tänkte sig ett utbildningscentrum för hela regionen kompletterat med mindre anstalter för delar av området. FN och Arabligan erbjöd sin hjälp. Redan under 1960 åtog sig Portugal att i

Moçambique ta emot elever för utbildning i jordbruksstatistik.

Utav särskilda statistikgrenar studerades av naturliga skäl nyssnämnda gren i första hand. Bland svårigheter som där mötte nämndes säsongfluktuationerna, mångfalden av måttenheter, de blandade skördarna och förekomsten av nomadgrupper.

I befolkningsstatistiken ansågs allmänna räkningar värdefulla, även om de bara gällde hushåll eller t. o. m. byar. Statistik över befolkningsrörelsen på total basis sades vara ogenomförbar i de flesta länder men sådan på urvalsbas borde befrämjas.

Ganska utförligt behandlades nationalräkenskaperna. Det fanns länder där sådana utarbetats i åratal och andra som gjort engångsundersökningar, medan åter andra ännu inte börjat därmed av brist på sakkunskap och pengar. Under 1960 ville man börja ett expertarbete för att söka inordna ekonomier med naturahushållning i en nationalräkenskap. Man hyste vissa förhoppningar om hjälp från Internationella unionen för inkomst- och förmögenhetsforskning (IARIW), som skulle hålla ett möte i Afrika under 1960—1961.

I hela rapporten finns inte en enda gång en direkt upplysning på vilken nivå ett visst land står vare sig allmänt eller i fråga om en bestämd statistikgren. Man har velat undvika detaljer men vill också arbeta under diskretion. Det hindrar inte att man redan förefaller på god väg att utforma metoder som passar för statistikproduktionen i Afrika.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Latinamerika LAT 62-D

Demografisk forskning. Ett år. Biståchefen för FN:s regionala institut för demografisk forskning och undervisning i Santiago, Chile. Institutet, som startade 1958, behöver experthjälp för ett större demografiskt forskningsprojekt, som syftar till att göra de latinamerikanska staterna medvetna om befolkningsfaktorns betydelse vid långtidsplaneringen samt för utbildning av forskningspersonal. Uppgifterna omfattar även förhandlingsarbete med internationella organisationer, statliga myndigheter och universitet, som berörs av projektet, samt konsulterande verksamhet vid resor i Latinamerika. Förmåga att läsa spanska nödvändig, att tala och skriva detta språk önskvärd. 17 juni.

Iraq IRQ-41-A

Statsfinanser (finansstatistik). Sex månader. Råda och biträda vid omorganisation av de olika statistiska byråerna under finansministeriet och i de halvt fristående organen därunder; vid omklassificering av statsbudgeten; vid utarbetandet av rapporter över statens räkenskaper; och vid utbildning av personal i statistisk teknik på ovannämnda område. Grundliga kunskaper i engelska, helst även arabiska.

Nicaragua NIC-47-A, *Nationalinkomststatistik* — se Stat. t. nr 4/1960.

Afrika AFR-48-B, *Statistik (statistisk sampling)* — se Stat. t. nr 4/1960.

Grekland GRE-48-G, *Bankstatistik* — se Stat. t. nr 4/1960.

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster. Preliminära uppgifter om företagens intäkter, kostnader och vinster år 1958 eller motsvarande bokföringsår har varit införda i Statistisk Tidskrift 1959: 5—12 och 1960: 1—2. En definitiv redogörelse för 1958 utkommer under innevarande år i serien Sveriges officiella statistik.

Uppgifter för år 1959 eller motsvarande bokföringsår insamlas från i stort sett samma företag som närmast föregående år eller omkring 4 000. Härav tillhör c:a 1 900 industrin och 1 600 handeln.

I fråga om industrin omfattar undersökningen så gott som samtliga företag med mer än 50 arbetare och ett begränsat antal med 26—50 arbetare samt i fråga om handeln de flesta företag med mer än 50 anställda jämte ett antal mindre företag.

Undersökningen rörande förhållandena inom rederinäringen grundar sig på uppgifter från c:a 170 rederiföretag (vilka uttagits med hjälp av Sveriges skeppslista).

Utvecklingen inom den yrkesmässiga lastbilstrafiken belyses genom uppgifter från inemot 260 lastbilstrafikföretag.

För varje bransch upprättas en preliminär sammanställning, så snart huvuddelen av dit hänförliga uppgifter hunnit bearbetas. Ett sammandrag därav införes i närmast följande nummer av Statistisk Tidskrift. Den första av dessa delrapporter för år 1959 avser bryggerier och vattenfabriker och återfinnes på sid. 309.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 309.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 " Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 " ; " " volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 Declared dividends
32 Declared dividends for previous year

Brottsligheten. Från och med tredje kvartalet 1959 har antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), tagna i ett, visat en viss nedgång i jämförelse med motsvarande kvartal året förut. Av tablån på s. 307 synes, att även

Brott		Antal 1 kvartalet 1959	1960	Diff. i %
SL (utom 11: 10 och 11)		57 348	57 160	— 0,3
Därav				
10: 1—3	Våld eller hot mot tjänsteman	152	154	+ 1,3
10: 4	Våldsamt motstånd	401	361	— 10,0
14: 1, 3	Mord, dråp	6	6	—
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	3	5	+ 66,7
15: 12—15a	Våldtäkt	93	93	—
20: 1, 4, 10	Stöld, även grov[1]	10 826	11 715	+ 8,2
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	12 367	13 137	+ 6,2
20: 1, 4, 6, 10	Tillgrepp av:			
	Bil	4 385	3 736	— 14,8
	Motorcykel	475	320	— 32,6
	Moped	1 919	1 842	— 4,0
	Cykel	7 871	6 561	— 16,6
20: 5	Rån	93	101	+ 8,6
Andra författningar:				
Lönnbränning		38	16	— 57,9
Rattfylleri		2 179	1 991	— 8,6

[1] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

siffran för första kvartalet 1960 är lägre än motsvarande siffra för första kvartalet 1959. Inom den dominerande gruppen, brotten enligt 20 kap. strafflagen (stöld o. dyl.), visar tillgreppen av motorcyklar, cyklar och bilar fortsatt nedgång. Även mopedtillgreppen har något avtagit i jämförelse med första kvartalet 1959. Inbrottsstölderna däremot visar åter en viss ökning.

Minskningen av biltillgreppen kommer till övervägande delen på städerna Stockholm, Göteborg och Malmö.

Av biltillgreppen under första kvartalet 1960 i hela riket, tillhopa 3 736, hade 1 665 eller 44,6 % stannat vid försök till sådant tillgrepp.

De i tablån redovisade grupperna av strafflagsbrott är i huvudsak sådana, som antagits bättre än andra ägnade för jämförelser av brottslighetens förändringar i tiden. I tablån är medtagna uppgifter även om dels totalantalet strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), dels vissa av de brott enligt specialförfattningar, vilka kan föranleda urbota straff, nämligen lönnbränningsbrott och rattfylleribrott. Det erinras, att en del av de till polisen anmälda brotten avser förment brottsliga förfaranden, vilka senare konstaterats icke vara brott.

Offences known to the police. Translation of the text in the table, p. 310.

Offences against the penal code

Chapter 10. Offences against public activities
of which:
Violence or threats against officials
Forcible resistance
» 11. Breach of the peace (except drunkenness and disorderly conduct)
» 12. Forgery
» 13. Perjury, false charge and other false statements
» 14. Murder, manslaughter, assault and battery and similar offences
of which:
Murder and manslaughter
Homicide by misadventure, etc.
Infanticide
Procuring abortion
» 15. Violation of personal safety, etc.
of which:
Rape
» 18. Sexual offences
of which:
Indecent assaults on persons under 15 years of age
Other indecent assaults
Indecent exposure
Other indecent actions
» 19. Offences dangerous to the public
of which:
Arson
» 20. Larceny, robbery, unauthorized takings of goods, etc.
of which:
Housebreaking and burglary
Thefts of motorcars

Thefts of motorcycles
» of cycles with aux. motor
» of bicycles
Robbery
Chapter 21. Fraud and other similar dishonesty, extortion, usury and keeping stolen goods
of which: hotel, restaurant and taxi fraud
» 22. Embezzlement, etc.
» 23. Offences in bankruptcy
» 24. Damage, trespass on land
» 25. Offences by officials

Other offences against the penal code (except drunkenness and disorderly conduct)
Total

Certain offences against other statutes where imprisonment may be imposed

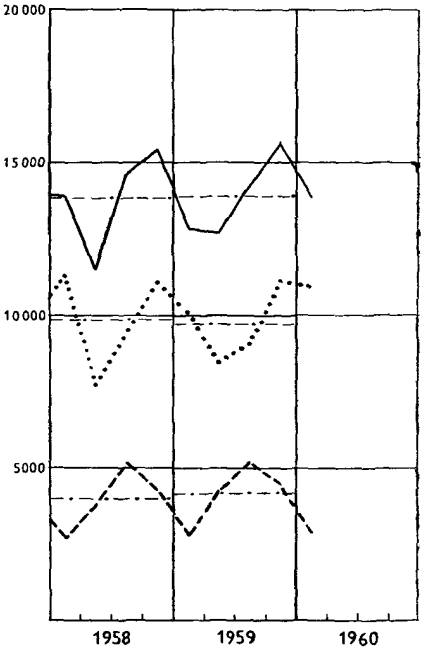
Unlicensed distillery
Driving vehicles under influence of alcohol
False or negligent income-tax return

Vägtrafikolyckor. En fördelning av de polisundersökta vägtrafikolyckorna efter skadepåföljd återges i tabellen på s. 316.

Tabellen ger icke någon entydig bild av förändringarna under första kvartalet år 1960 i jämförelse med samma kvartal under tidigare år. Antalet polisundersökta vägtrafikolyckor med lindrig personskada i tättbebyggt område är i det närmaste oförändrat, medan vägtrafikolyckorna med svår personskada i ej tättbebyggt område visar minskning i jämförelse med första kvartalet år 1959, liksom under sistnämnda kvartal i jämförelse med motsvarande kvartal år 1958. Dödsolyckorna visar ökning i såväl tättbebyggt (8 %) som ej tättbebyggt område (7 %). Detsamma gäller olyckorna med enbart egendomsskada till följd samt olyckorna med svår personskada i tättbebyggt område. I fråga om egendomsskadeolyckorna märkes, att ett antal dylika, i synnerhet sådana vilka föranlett endast mindre egendomsskada, ej blir föremål för polisundersökning.

Under det senaste redogörelseår, för vilket uppgifter i båda dessa hänseenden är tillgängliga (1958), omfattade de preliminära uppgifterna för första kvartalet i jämförelse med de definitiva för samma kvartal omkring 97 % av dödsolyckorna, 94 % av personskadeolyckorna, tagna i ett, samt 98 % av olyckorna med endast egendomsskada till följd eller tillhopa mellan 97 och 98 % av hela antalet i årsstatistiken redovisade polisundersökta vägtrafikolyckor under kvartalet i fråga.

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor *Number of Road accidents: Quarterly data*

Diagrammet visar de kvartalsvisa förändringarna i antalet vägtrafikolyckor samt olika efter skadepåföljd bestämda huvudgrupper av dessa, åren 1958—1960. För åren 1958 och 1959 är till jämförelse även kvartalsmedelvärdet inlagt.

Antalet under första kvartalet 1960 i trafiken dödade och skadade personer

(forts. sid. 315)

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data

Industriföretag *Manufacturing enterprises*

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer.

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Bryggerier och vattenfabriker (32 företag) *Breweries and aerated water industry*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	5 184	5 235	+ 51	+ 1
2	Antal industriarbetare	3 943	3 982	+ 39	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	37,5	36,8	— 0,7	— 2
4	Utdelning å aktier och andelar	6,8	8,3	+ 1,5	+ 21
5	Räntor	2,8	3,2	+ 0,4	+ 14
6	Överskott å annan rörelse	0,9	0,9	+ 0,0	+ 2
7	Övriga intäkter	0,4	1,9	+ 1,5	+ 329
8	Summa	48,5	51,1	+ 2,6	+ 5
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	2,5	2,8	+ 0,3	+ 11
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	12,0	13,5	+ 1,5	+ 12
11	Skatter	11,9	11,4	— 0,5	— 4
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	6,3	4,5	— 1,8	— 29
13	Avsättningar till investeringsfonder	0,3	1,3	+ 1,0	+ 381
14	Övriga kostnader	0,9	1,5	+ 0,6	+ 71
15	Redovisad vinst	14,6	16,2	+ 1,6	+ 11
16	Summa	48,5	51,1	+ 2,6	+ 5
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	323,6	365,9	+ 42,3	+ 13
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	187,2	213,5	+ 26,3	+ 14
19	Varuskatter	98,9	115,6	+ 16,7	+ 17
20	Summa avgående poster	286,1	329,1	+ 43,0	+ 15
21	Bruttovinst	37,5	36,8	— 0,7	— 2
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	15,4	16,5	+ 1,1	+ 7
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	13,9	15,8	+ 1,9	+ 13
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,7	1,3	+ 0,5	+ 74
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	6,7	7,3	+ 0,6	+ 9
26	Lagervärdeförändring	— 3,4	— 3,6	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 3,3	+ 3,0	.	.
28	Lön till anställda	68,0	71,8	+ 3,8	+ 6
29	Därav till industriarbetare	44,7	47,3	+ 2,6	+ 6
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	4,2	4,5	+ 0,3	+ 6
31	Beslutad utdelning	14,0	15,6	+ 1,5	+ 11
32	För föregående år beslutad utdelning	13,2	14,0	+ 0,8	+ 6

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences*[1]	1957	1958	1959	1958	
					1 kv.	2 kv.
	Strafflagsbrott					
1	10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 752	3 488	3 452	830	890
2	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	726	630	638	146	156
3	våldsamt motstånd	2 054	1 808	1 761	418	469
4	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	460	445	493	110	139
5	12 kap. Förfalskningsbrott	1 152	[2] 2 684	1 518	322	287
6	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	806	930	970	251	192
7	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 369	9 262	8 795	2 168	2 112
8	Därav: mord och dråp	55	55	53	14	17
9	vållande till annans död	264	278	245	63	44
10	barnamord o. dyl.	14	6	6	2	1
11	fosterfördrivning.....	119	61	69	10	13
12	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 575	2 519	2 552	590	554
13	Därav: våldtäkt	345	374	404	79	90
14	18 kap. Sedlighetsbrott	1 906	2 147	2 602	460	477
15	Därav: otukt med person under 15 år.	532	788	1 032	171	178
16	annan otukt	147	117	227	33	23
17	exhibitionism	439	479	594	97	96
18	annan sedlighetssårande handling	616	613	617	126	143
19	19 kap. Allmänfarliga brott	3 426	3 445	5 008	743	1 046
20	Därav: mordbrand	243	234	324	57	55
21	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	191 460	213 188	206 291	39 101	53 817
22	Därav: inbrottsstöld	42 853	53 611	52 976	11 255	13 327
23	tillgrepp av bilar	17 848	21 192	17 933	4 133	4 836
24	» » motorcyklar	4 723	5 796	4 414	403	1 584
25	» » mopeder	10 062	12 821	12 359	1 572	3 385
26	» » cyklar.....	50 319	48 918	44 833	7 533	13 488
27	rån	438	443	408	107	96
28	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[3] 18 664	18 883	18 527	4 378	4 118
29	Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	3 704	3 935	3 788	969	965
30	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 316	5 659	6 267	1 264	1 220
31	23 kap. Gäldenärsbrott	466	386	395	102	104
32	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	11 374	12 383	13 235	2 377	3 490
33	25 kap. Ämbetsbrott	791	786	711	197	207
34	Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	2 930	3 198	3 066	748	718
35	Summa	254 447	279 403	273 882	53 641	69 371
	Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
36	Lönnbränning	130	173	163	25	38
37	Rattfylleri	11 811	12 092	13 246	1 845	2 947
38	Skattestrafflagen	2 917	3 838	3 678	968	359

[1] *For translation of text, v. commentary.* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning.

Offences known to the police. Preliminary data

		1959				1960	Därav i			
3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
948	820	804	889	916	843	804	256	53	51	1
166	162	152	164	163	159	154	41	14	13	2
508	413	401	461	497	402	361	108	26	20	3
96	100	116	148	148	81	117	18	1	1	4
479	[1] 1 596	402	374	395	347	339	41	35	7	5
231	256	243	238	186	303	241	48	17	14	6
2 404	2 578	2 017	2 072	2 401	2 305	1 995	443	163	139	7
7	17	6	15	20	12	6	2	1	—	8
86	85	50	32	83	80	49	7	—	5	9
—	3	2	2	1	1	—	—	—	—	10
13	25	13	35	11	10	11	3	1	2	11
662	713	655	603	631	663	576	138	49	21	12
111	94	93	106	110	95	93	22	11	3	13
551	659	582	774	581	665	583	149	43	39	14
164	275	228	336	191	277	218	28	11	11	15
26	35	56	75	55	41	94	57	4	2	16
145	141	142	165	145	142	124	29	17	10	17
175	169	127	156	157	177	109	22	7	11	18
800	856	908	1 566	1 493	1 041	980	284	3	31	19
53	69	59	81	99	85	75	44	—	4	20
63 309	56 961	41 920	53 809	59 901	50 661	41 200	9 405	3 994	2 134	21
14 063	14 966	12 367	13 661	13 954	12 994	13 137	3 218	1 538	824	22
6 191	6 032	4 385	4 211	4 392	4 945	3 736	1 559	388	105	23
2 360	1 449	475	1 433	1 631	875	320	64	56	18	24
4 455	3 409	1 919	3 335	3 812	3 293	1 842	285	409	176	25
15 908	11 989	7 871	12 880	14 506	9 576	6 561	357	288	404	26
124	116	93	98	107	110	101	31	24	4	27
4 662	5 725	4 538	4 330	4 278	5 381	5 010	994	557	223	28
1 045	956	992	1 007	891	898	960	372	109	51	29
1 571	1 604	1 377	1 888	1 451	1 551	1 500	289	149	91	30
83	97	90	131	79	95	140	6	2	6	31
3 297	3 219	2 819	3 668	3 258	3 490	2 705	400	125	142	32
186	196	160	193	145	213	226	19	2	—	33
842	890	717	664	808	877	744	45	34	5	34
80 121	76 270	57 348	71 347	76 671	68 516	57 160	12 535	5 227	2 904	35
71	39	38	46	43	36	16	—	—	—	36
4 127	3 173	2 179	3 606	4 386	3 075	1 991	276	138	105	37
1 279	1 232	578	344	1 330	1 426	677	15	—	3	38

[1] Därav annonsbedrägeri 2 415 brott.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Mars 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *March 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	2	3	5	27	4	31	153	95	248	182	102	284
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	7	—	7	36	5	41	187	89	276	230	94	324
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	2	—	2	4	1	5	10	29	39	16	30	46
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	—	1	1	3	10	13	3	11	14
Mopedist[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	5	1	6	4	13	17	17	78	95	26	92	118
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	1	1	3	4	7	4	15	19	7	20	27
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	4	3	7	3	9	12	22	53	75	29	65	94
Fotgängare *Pedestrians* ..	8	10	18	11	34	45	24	130	154	43	174	217
Övriga *Others*	1	—	1	4	1	5	8	16	24	13	17	30
Summa *Total*	29	18	47	92	72	164	428	515	943	549	605	1 154

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	5	12	50	67
7—10 »	5	11	31	47
11—14 »	2	8	31	41
15—17 »	3	16	100	119
18—29 »	5	27	259	291
30—44 »	6	24	151	181
45—59 »	10	18	125	153
60—69 »	4	15	44	63
> 69 »	7	6	25	38
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	27	127	154
Samtliga *Total*	47	164	943	1 154
Därav *Of which*				
män..... *males*	33	113	642	788
kvinnor .... *females*	14	44	234	292
okänt kön.. *sex not stated*	—	7	67	74

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 414	3 144	4 558
Lastbil ..... *Lorry*	415	590	1 005
Buss ..... *Bus*	57	105	162
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	25	81	106
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	32	162	194
Annan lätt mc..... *Other light mc*	12	40	52
Spårvagn ..... *Tram*	—	35	35
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	6	11	17
Cykel ..... *Cycle*	33	98	131
Annat fordon ..... *Other vehicle*	60	370	430
Fotgängare ..... *Pedestrian*	46	178	224
Andra trafikelement *Other traffic elements*	53	13	66
Summa *Total*	2 153	4 827	6 980

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Mars 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *March 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 447	10	294	260	461	1 726
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	1 990	10	284	252	444	1 294
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	576	8	107	90	310	176
» korsande » *crossing*	861	1	110	43	58	760
» samma » *same*	238	1	33	44	29	165
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	—	—	—	—	—	—
» annan » *other*	315	—	34	75	47	193
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	457	—	10	8	17	432
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 049	28	456	263	292	494
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	229	11	151	34	23	172
med fotgängare *with pedestrian*	186	15	167	26	19	141
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	634	2	138	203	250	181
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	193	6	91	19	46	128
Olycka av annan art *Other kind of accident*	25	1	9	4	8	13
Summa *Total*	3 714	45	850	546	807	2 361
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	764	8	145	114	300	350
Mellersta » *Middle* »	2 327	26	524	295	384	1 648
Södra » *South* »	623	11	181	137	123	363

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 741	34	96	543	931	1 810
Halvdager *Twilight*	138	1	8	26	65	73
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	529	3	18	100	54	475
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	218	7	13	44	194	24
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	88	—	—	2	8	80

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan.

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Mars 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	4	27	77	109	1	4	40	45
Uppsala »	—	2	3	29	34	—	2	5	7
Södermanlands »	1	2	22	50	75	1	3	37	41
Östergötlands »	1	2	15	48	66	1	3	30	34
Jönköpings »	—	4	7	32	43	—	5	8	13
Kronobergs »	—	—	2	17	19	—	—	2	2
Kalmar »	—	4	11	21	36	—	4	18	22
Gotlands »	—	1	1	9	11	—	3	5	8
Blekinge »	—	—	5	17	22	—	—	5	5
Kristianstads »	—	1	14	35	50	—	1	19	20
Malmöhus »	5	7	17	52	81	5	11	23	39
Hallands »	4	5	12	11	32	4	6	14	24
Göteb. o. Bohus »	2	5	9	30	46	2	5	14	21
Älvsborgs »	1	2	21	34	58	1	3	29	33
Skaraborgs »	2	1	10	40	53	3	1	17	21
Värmlands »	—	2	15	43	60	—	2	21	23
Örebro »	—	1	9	18	28	—	1	17	18
Västmanlands »	2	1	10	24	37	2	1	21	24
Kopparbergs »	1	3	7	27	38	1	3	12	16
Gävleborgs »	—	4	17	45	66	—	4	27	31
Västernorrlands »	2	3	10	68	83	2	3	12	17
Jämtlands »	1	2	9	33	45	1	6	14	21
Västerbottens »	2	6	12	55	75	3	11	22	36
Norrbottens »	1	5	11	68	85	2	10	16	28
Summa *Total*	26	67	276	883	1 252	29	92	428	549

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *March 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	5	16	93	587	701	5	17	113	135
Stockholms län	1	7	26	113	147	1	7	31	39
Uppsala »	1	—	5	49	55	1	—	5	6
Södermanlands »	—	—	11	45	56	—	—	13	13
Östergötlands »	1	2	16	77	96	—	3	18	21
därav Norrköpings stad	—	—	13	34	47	—	—	14	14
Jönköpings län	2	4	12	44	62	2	4	13	19
Kronobergs »	2	—	3	9	14	2	—	3	5
Kalmar »	—	1	9	29	39	—	1	13	14
Gotlands »	—	—	2	6	8	—	—	4	4
Blekinge »	—	1	3	25	29	—	1	5	6
Kristianstads »	—	2	11	25	38	—	3	11	14
Malmöhus »	2	8	56	181	247	2	8	65	75
därav Malmö stad	2	6	36	98	142	2	6	44	52
Hallands län	—	3	7	20	30	—	3	9	12
Göteb. o. Bohus »	1	9	76	204	290	1	9	82	92
därav Göteborgs stad ..	1	7	69	192	269	1	7	75	83
Älvsborgs län	1	3	13	36	53	1	3	14	18
Skaraborgs »	2	—	6	28	36	2	—	7	9
Värmlands »	—	1	14	50	65	—	1	19	20
Örebro »	—	—	18	45	63	—	—	20	20
Västmanlands »	—	2	11	48	61	—	2	12	14
Kopparbergs »	—	2	9	32	43	—	2	9	11
Gävleborgs »	—	2	9	48	59	—	3	13	16
Västernorrlands »	—	2	8	56	66	—	2	8	10
Jämtlands »	—	1	3	28	32	—	1	4	5
Västerbottens »	1	—	9	36	46	1	—	11	12
Norrbottens »	—	2	9	115	126	—	2	13	15
Summa *Total*	19	68	439	1 936	2 462	18	72	515	605
Hela riket *Sweden*	45	135	715	2 819	3 714	47	164	943	1 154

(forts. från sid. 308)

uppgår till 3 789, varav 171 dödade, 518 svårt och 3 100 lindrigt skadade. Av de dödade var 35 bilförare, 28 bilpassagerare, 5 förare av eller passagerare å tung motorcykel, 2 förare av lätt motorcykel, 11 mopedister, 19 cyklister, 56 fotgängare samt 15 andra trafikanter. 30 av de dödade var barn i åldern under 15 år och 43 var i åldern över 59 år.

Hg

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	40 490	595	2 471	8 112	11 178
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958*[2].....	859	2 666	12 686	40 418	56 629	105 195	907	3 109	16 876	20 892
1959*[2].....	870	2 788	13 306	39 597	56 561	105 062	927	3 281	17 780	21 988
1958* 1 kv.	139	449	2 067	11 284	13 939	26 398	148	521	2 808	3 477
2 kv.	176	586	3 045	7 687	11 494	21 411	188	687	3 901	4 776
3 kv.	288	858	4 016	9 419	14 581	27 014	302	1 007	5 402	6 711
4 kv.	254	727	3 331	11 108	15 420	28 232	267	845	4 468	5 580
1959* 1 kv.	149	386	2 194	10 116	12 845	24 336	157	453	2 983	3 593
2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
Ej tättbebyggt område *Nonbuilt-up areas*										
1958* 1 kv.	89	229	967	3 966	5 251	9 307	97	294	1 506	1 897
2 kv.	118	284	1 018	2 249	3 669	6 021	128	357	1 545	2 030
3 kv.	214	452	1 572	3 381	5 619	9 391	227	583	2 548	3 358
4 kv.	183	382	1 383	3 947	5 895	9 538	196	478	2 196	2 870
1959* 1 kv.	99	224	897	3 324	4 544	7 965	104	277	1 443	1 824
2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 1 kv.	50	220	1 100	7 318	8 688	17 091	51	227	1 302	1 580
2 kv.	58	302	2 027	5 438	7 825	15 390	60	330	2 356	2 746
3 kv.	74	406	2 444	6 038	8 962	17 623	75	424	2 854	3 353
4 kv.	71	345	1 948	7 161	9 525	18 694	71	367	2 272	2 710
1959* 1 kv.	50	162	1 297	6 792	8 301	16 371	53	176	1 540	1 769
2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i all- *figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within*

Road accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[1] *Drivers of cycle with aux. motor*[1]	Förare av annan lätt mc[1] *Drivers of other light mc*[1]	Cyklister[1] *Cyclists*[1]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1950	1 182	2 161	1 553	272	.	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	.	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958*[2]	4 463	5 293	1 862	493	2 061	848	2 282	3 181	409	20 892
1959*[2]	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
1958* 1 kv. ..	991	1 114	78	9	147	57	242	668	171	3 477
2 kv. ..	827	1 000	610	165	594	233	576	711	60	4 776
3 kv. ..	1 206	1 606	817	255	813	344	799	803	68	6 711
4 kv. ..	1 387	1 507	311	53	474	195	628	931	94	5 580
1959* 1 kv. ..	918	1 092	111	26	236	105	281	666	158	3 593
2 kv. ..	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv. ..	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv. ..	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv. ..	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
Ej tättbebyggt område *Nonbuilt-up areas*										
1958* 1 kv. ..	695	814	29	4	32	14	77	140	92	1 897
2 kv. ..	559	658	216	76	148	88	143	122	20	2 030
3 kv. ..	843	1 167	333	122	266	132	252	207	36	3 358
4 kv. ..	974	1 128	109	20	103	65	184	226	61	2 870
1959* 1 kv. ..	624	757	41	9	53	34	77	142	87	1 824
2 kv. ..	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv. ..	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv. ..	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv. ..	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 1 kv. ..	296	300	49	5	115	43	165	528	79	1 580
2 kv. ..	268	342	394	89	446	145	433	589	40	2 746
3 kv. ..	363	439	484	133	547	212	547	596	32	3 353
4 kv. ..	413	379	202	33	371	130	444	705	33	2 710
1959* 1 kv. ..	294	335	70	17	183	71	204	524	71	1 769
2 kv. ..	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv. ..	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv. ..	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv. ..	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional 24 hours.* — [2] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [1] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^1/_1$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 April	145	16	906	346	547	132	1 931	471	133	75
Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	07	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
218,4	256,4	1 225,5	1 680,8	3 381,1	855,6	224,3	121,0	1958 April
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr			
	31 mars 1959	30 sept. 1959	31 dec. 1959	31 mars 1960
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	14 281 353	14 728 418	14 963 844	15 162 061
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:				
Certain assets:				
Kassabehållning *Cash*	48 863	49 657	58 295	55 415
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	9 166	11 967	12 649	11 238
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc.*	337 724	304 485	178 503	303 035
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc.*	7 074	7 148	6 932	7 037
Obligationer *Bonds*	1 395 682	1 418 368	1 429 638	1 457 792
Lån *Loans*	12 289 109	12 722 059	13 015 765	13 189 297
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	5 171	5 925	5 821	6 976
AV SKULDERNA UTGJORDE:				
Certain liabilities:				
Insättarnas medel *Deposits by the public*	13 729 615	13 915 455	13 830 056	14 635 562
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	12 827 411	12 964 067	12 834 165	13 596 512
fria sektorn » » *other* »	902 204	951 388	995 891	1 039 050
Upplåning *Borrowings*	10 948	15 990	70 228	19 761

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Första kvartalet 1959 *1st quarter*	1 974 061	1 684 622
Tredje » 1959 *3rd* »	1 830 422	1 581 607
Fjärde » 1959 *4th* »	2 098 947	2 185 030
Första » 1960 *1st* »	2 314 661	2 014 965

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1958

Farmers' Assessed Income and Expenditure in Cash and Net Income

I anslutning till de alltsedan 1930-talet årligen utförda undersökningarna av jordbrukarnas kontanta inkomster och utgifter m. m. har statistiska centralbyrån efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 september 1959 nu verkställt en undersökning för inkomståret 1958 grundad på självdeklarationer avlämnade under 1959.

Materialet till deklarationsundersökningen avser 8 400 gårdar, som även ingår i de vid centralbyrån årligen utförda arealinventeringarna och husdjursräkningarna. Från det större slumpmässiga urvalet av gårdar (ca 27 000) för de sistnämnda undersökningarna uttages — ävenledes slumpmässigt — ett begränsat antal gårdar (subsampel) för deklarationsundersökningen.

Skattningarna av totalsiffror och siffror per hektar jordbruksjord har utförts för varje storleksgrupp av jordbruk (7 st.) inom de olika områdena (18 delområden och 3 huvudområden) varvid beräkningarna baserats på den totala åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning. För perioden 1953—1956 skattades resultaten tidigare på basis av 1951 års jordbruksräkning (beträffande omräkningar med hänsyn till ändrade uppgifter om åkerarealen från 1951 till 1956 års jordbruksräkning samt ändringar i deklarationsprinciperna hänvisas till tidigare års redogörelser i Statistisk Tidskrift; maj 1958 och juni 1959).

De i årets redogörelse framlagda talen rörande inkomster omfattar icke de till beskattning upptagna uttagen från skogskonto. I tidigare publicerade resultat för 1957 (det år då sådana uttag först förekommit) ingick dessa uttag.

En viss ändring i deklarationsprinciperna för inkomster av sockerbetor samt utgifter för betmassa etc. har höjt de sammanlagda inkomsterna såväl som de sammanlagda utgifterna något 1958, dock ej av väsentlig betydelse för jämförbarheten mellan 1958 och tidigare år. Särskilda beräkningar för att exakt visa inverkan på de sistnämnda posterna av de ändrade principerna har ej ansetts befogade.

Vid användningen av resultaten från deklarationsundersökningen bör man särskilt observera, att brukningsenheter med mindre än 2 hektar åker ej ingår, att undersökningen avser kalenderår och att skogsbruket ingår däri.

Tabellerna i föreliggande redogörelse lämnar uppgifter dels för hela riket och dels för tre naturliga jordbruksområden. Uppgifterna avser 1956, 1957 och 1958, dvs. de år då nu gällande deklarationsprinciper i huvudsak varit oförändrade. Den följande analysen begränsas dock till jämförelser mellan åren 1957 och 1958. För den tidigare utvecklingen hänvisas till 1958 och 1959 års redogörelser.

Inkomster för hela riket

Av jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster 1958, som redovisas i tab. 1, kom 3 415,8 milj. kr. (63,3 %) från försäljning av animaliska produkter, under det att inkomsterna av vegetabiliska produkter uppgick till 940,8 milj. kr (17,4 %) och inkomsterna från skogsbruk till 697,4 milj. kr (12,9 %). Dessa tre grupper av inkomster omfattade således 93,6 % av samtliga kontanta inkomster.

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta inkomster (tab. 1) minskade från 1957 till 1958 med 124,3 milj. kr eller 2,3 %. Reduceringen hänför sig till både jordbruks- och skogsprodukter. Övriga inkomster, som även innefattar de för 1957 års skördeskador utdelade stödbidragen, ökade starkt. Detaljerade uppgifter lämnas i det följande.

De sammanlagda inkomsterna av jordbruksprodukter minskade 2,0 % varav den del som avser vegetabilier minskade 11,3 % och den som avser animalier ökade 0,9 %.

Tab. 1. Jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter milj. kr 1956, 1957 och 1958

Farmers' assessed income and expenditure in cash and net income

	Södra o. mell. Sveriges slättbygder			Södra o. mell. Sveriges skogs- o. dalbygder		
	1956 [1]	1957 [2]	1958	1956 [1]	1957 [2]	1958
Samtliga kontanta inkomster *Income*	2 939,0	2 974,1	2 936,1	1 726,5	1 794,5	1 766,5
därav: från försålda jordbruksprodukter *Farming*	2 642,6	2 713,9	2 645,6	1 274,7	1 350,5	1 335,4
från skogsbruk *Forests*.....	203,6	171,7	161,1	372,1	357,1	321,6
Samtliga kontanta utgifter *Expenditure* ..	2 224,4	2 291,0	2 300,7	1 180,1	1 249,4	1 254,8
därav arbetslöner *Wages*	440,9	437,8	421,2	197,0	195,9	183,2
Samtliga nettointäkter *Net income*	1 008,7	1 002,9	961,5	857,3	881,3	863,4
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	866,3	842,5	793,1	704,4	716,5	685,6
	Norra Sverige			Hela riket		
Samtliga kontanta inkomster *Income*	770,0	752,3	694,0	5 435,5	5 520,9	5 396,6
därav: från försålda jordbruksprodukter *Farming*	395,4	383,7	378,2	4 312,7	4 448,0	4 359,2
från skogsbruk *Forests*.....	270,4	256,9	214,7	846,1	785,7	697,4
Samtliga kontanta utgifter *Expenditure* ..	462,0	485,5	470,5	3 866,5	4 025,9	4 026,0
därav arbetslöner *Wages*	91,3	102,1	86,3	729,1	735,8	690,7
Samtliga nettointäkter *Net income*	595,9	575,1	570,5	2 461,9	2 459,3	2 395,4
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	405,0	382,7	348,5	1 975,7	1 941,7	1 827,2

[1] Tidigare för 1956 publicerade resultat har här omräknats med hänsyn till åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning. — [2] Tidigare för 1957 publicerade inkomster omfattade, i motsats till de här framlagda, uttag från skogskonto.

Minskningen *i vegetabilieinkomsterna* är i grova drag i överensstämmelse med tillgänglig pris- och kvantitetsstatistik. Skördarna av brödspannmål och oljeväxter minskade starkt samtidigt som priserna föll. För fodersäden ökade skördarna något, samtidigt som priserna steg ca 15 %. Troligen föreligger för den marknadsförda delen av spannmål och frö en gemensam prishöjning av omkring 5 %. Denna prishöjning jämte uppgifterna om inkomstminskningen leder till slutsatsen att motsvarande marknadsförda kvantitet av spannmål och frö minskat ca 20 %, dvs. ungefär så mycket som man kunde vänta enligt skördestatistiken. Inkomster av sockerbetor minskade och de av potatis ökade. Tillsammans var de oförändrade.

Den sammanlagda ökningen för *animalieinkomsterna* var resultatet av ökningar för samtliga de häri ingående huvudposterna, om man undantar mjölk till mejeri. Inkomsterna av slaktboskap, svin och livdjursförsäljning ökade sålunda 7,0 %. Enligt tillgängliga uppgifter steg priserna på storboskap ca 2,5 % men föll för svin med ca 3,5 %. Samtidigt ökade slakten av nötkreatur ca 14 % och för svin ca 9 %. I förhållande till dessa pris- och kvantitetsuppgifter är den anförda inkomstökningen relativt begränsad. Inkomsterna av livdjursförsäljningen har emellertid sjunkit starkt, främst beroende på sänkta smågrispriser.

Inkomsterna av mjölk minskade 5,7 %. Priserna föll ca 5 % och invägningen vid mejerierna reducerades 2,3 %. Med ledning av dessa uppgifter från mejeristatistiken och med hänsynstagande till utdelade producentbidrag, leveranstillägg etc. kommer man till att inkomsterna för mjölk från samtliga jordbruk

Tab. 2. Indextal för jordbrukarnas taxerade kontanta inkomster, utgifter och nettointäkter 1958 (år 1953 = 100)

Index numbers for farmers' assessed income and expenditure in cash and net income

	Södra och mellersta Sveriges slättbygder	Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	Norra Sverige	Hela riket
KONTANTA INKOMSTER *Income*				
Jordbruksprodukter[1] *Farming*	108,1	119,6	100,3	110,6
därav vegetabiliska	82,1	85,2	88,6	82,6
animaliska[1]	125,1	124,7	100,8	121,9
Diverse inkomster[2] *Sundry*	196,7	177,1	118,9	157,7
Skogsbruk[3] *Forests*	117,8	107,8	90,0	103,5
Samtliga kontanta inkomster[1] *Total*	110,5	119,4	99,2	111,6
KONTANTA UTGIFTER *Expenditure*				
Arbetslöner *Wages*	99,1	95,0	103,5	98,5
Inköp av förnödenheter[1] *Requisites*	123,1	139,7	117,0	127,4
Inköp av levande och döda inventarier *Investments in equipment*	124,6	130,5	107,2	124,6
Underhåll av inventarier och byggnader *Maintenance*	99,2	106,7	101,4	101,8
Diverse driftkostnader[1] *Sundry*	116,9	128,8	135,4	123,3
Räntor *Interest*	174,6	199,3	213,0	185,3
Samtliga kontanta utgifter[1] *Total*	118,3	127,4	119,2	121,1
Samtliga nettointäkter *Net income*	103,4	114,9	106,2	108,0
därav av jordbruksfastighet *Farming and forests*	96,4	108,5	89,8	99,2

[1] Med anledning av olika principer för självdeklaration för 1958 i jämförelse med 1953 har vissa absoluta tal för 1953 korrigerats för jämförbarhet med 1958. I första hand beröres härav posten för animaliska produkter och de poster, vari denna ingår samt även posten inköp av förnödenheter. — [2] I diverseinkomsterna ingår stödbidragen för 1957 års skördeskador. — [3] I inkomsterna av skog ingår ej uttag från skogskonto.

— även de om högst 2 hektar medräknade — skulle ha minskat 6,6 %.

Inkomsterna av fjäderfä och ägg ökade 3,4 %.

Den post som benämnes »diverse inkomster» innefattar bl. a. körslor samt för 1956 och 1958 även de för 1955 och 1957 års skördeskador särskilt utdelade stödbidragen.

Skogsinkomsterna minskade 11,2 % från 1957 (uttagen från skogskonto ingår då ej). Volymen avverkad skog från rikets samtliga skogar sjönk enligt officiell statistik ca 2 % och priserna torde genomsnittligt ha fallit ca 2 %. Inkomstminskningen beräknad med ledning härav skulle således bli betydligt mindre än den som anförts för enbart jordbrukarnas skogar. De av jordbrukarna deklarerade inkomsterna omfattar emellertid inte endast avverkad skog, såsom den refererade skogsstatistiken, utan även försäljningar på rot. Dessa reducerades väsentligt från hösten 1957 till hösten 1958. Av de i tab. 1 redovisade skogsinkomsterna insatte jordbrukarna på s. k. skogskonto i bank 1957 och 1958 respektive 32,3 milj. kr och 28,3 milj. kr. Samtidigt uttogs från skogskonto respektive 33,5 milj. kr och 30,2 milj. kr för beskattning.

Inkomster för rikets huvudområden

Jordbrukarnas *sammanlagda kontanta inkomster* minskade 1957—1958 med 1,3 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder, 1,6 % i dess skogs- och dalbygder samt 7,7 % i norra Sverige.

Inkomster av enbart jordbruksprodukter minskade inom respektive 3 huvudområden med 2,5, 1,1 och 1,4 %. I södra och mellersta Sveriges slättbygder var minskningen för jordbruksprodukterna avgörande för inkomstutvecklingen i dess helhet. Vegetabilieinkomsterna minskade här starkt. I viss utsträckning kompenserades detta genom ökade inkomster för animalier och de utbetalade stödbidragen. I södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder är inkomstbortfallet av jordbruket mindre betydande än av skogen. Detta gäller i än högre grad för norra Sverige.

Skogsinkomsterna minskade i södra och mellersta Sveriges slättbygder med 6,2 %, i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder med 10,0 % samt i norra Sverige med 16,4 %.

Utgifter för hela riket

Jordbrukarnas sammanlagda kontanta avdragbara utgifter (tab. 1) var nästan lika 1958 och 1957. Utöver de avdragbara utgifterna tillkommer vissa icke avdragbara. Dessa minskade relativt sett starkt 1958 (se även nedan).

Kontanta arbetslöner minskade 6,1 %. Med en ökning av 5,5 % i timlönerna inom jordbruket och ca 2 % i tim- och ackordslönerna i skogsbruket kommer man till att volymen lejd arbetskraft skulle ha minskat omkring 10 %.

Utgifterna för utsäde och fodermedel ökade 8,9 %. Ökningen torde i huvudsak vara en följd av höjda priser. Utgifterna för handelsgödsel minskade 6,5 %, vilket i huvudsak synes bero på minskad användning. För bränn- och smörjoljor ökade utgifterna 3,5 %. Den gemensamma prisutvecklingen för olika slag av bränsle kan ej förklara denna utgiftsökning, varför de förbrukade mängderna måste ha ökat. Utgifterna för elström ökade 17,5 % (för såväl hushåll som drift), vilket i huvudsak torde bero på höjda taxor.

För levande inventarier sjönk utgifterna 6,8 %. Kraftiga sänkningar i smågrispriset har starkt bidragit härtill.

Utgifter för ersättningsköp av döda inventarier var 3,6 % mindre 1958 än 1957. Priserna på maskiner och redskap anses ha ökat ca 6 % och för traktorer 2 à 3 % varför det troligen föreligger en minskning i den gemensamma inköpsvolymen med 5—10 %. För underhållet av döda inventarier konstateras en minskning motsvarande 1,3 %. Utgifterna för nyuppsättning av yttre inventarier, som ej är avdragbara, minskade ca 14 %.

De sammanlagda utgifterna för döda inventarier, omfattande ersättningsköp, underhåll och nyuppsättning (i sistnämnda del ingår i någon utsträckning även levande inventarier), minskade sammanlagt med 4,1 % från 1957 till 1958. Med hänsyn till prisutvecklingen torde man kunna räkna med att inköpsvolymen var 5—10 % lägre 1957 än 1958. Minskning har noterats även för de närmast föregående åren, men den synes nu ha varit större än tidigare.

De kontanta utgifterna för byggnadsunderhållet var 8,3 % lägre 1958 än 1957. De redovisade utgifterna för ny-, till- och ombyggnad minskade 7,6 %. Utgår man från att byggnadskostnadsindex stigit 1,5 % från 1957 till 1958 kommer man till att byggnadsvolymen minskat ca 10 % under samma period. Enligt samma beräkningsunderlag har minskad byggnadsverksamhet förelegat under vart och ett av åren 1953—1958. Vid beräkningarna har det emellertid ej kunnat tagas hänsyn till jordbrukarnas egen arbetsinsats eller till förbrukning av egen skog.

Underhåll jämte nyanläggning av vägar, diken, stängsel o. d. visade tillsammans en minskning med 1,4 %.

De icke avdragbara utgifterna för yttre inventarier, byggnader, markanläggningar (vägar, diken, stängsel etc.) utgjorde 1958 138,4 milj. kr vilket var 10 % lägre än 1957 (samtidigt erhölls ett schablonmässigt värdeminskningsavdrag på ca 113 milj. kr). Sammanlagda avdragbara och icke avdragbara utgifter för nämnda anläggningar belöpte till 821,5 milj. kr 1958. Beloppet hade minskat från 1957 med 5,3 %. Då priserna på produktionsmedlen för berörda anlägg-

ningar i allmänhet stigit blir slutsatsen att den volymmässiga minskningen är större än nämnda tal, troligen mellan 5 och 10 %.

Jordbrukarnas ränteutgifter ökade 11,4 % medan skulderna ökade 4,5 %.

Utgifter för rikets huvudområden

Jordbrukarnas samtliga kontanta utgifter ökade i södra och mellersta Sveriges såväl slättbygder som skogs- och dalbygder med 0,4 %, dvs. var i huvudsak lika 1957 och 1958. I norra Sverige minskade utgifterna 3,1 %.

Arbetslönerna minskade 3,8 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder, 6,5 % i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder samt 15,5 % i norra Sverige. Den starka minskningen för norra Sverige torde förklaras av de här starkt minskade skogsavverkningarna och körslorna, men i de södra områdena kan de anses vara en följd av minskad förbrukning i både jordbruk och skog.

Utgifterna för utsäde och fodermedel ökade i de två södra områdena, men de minskade i norra Sverige. För handelsgödsel minskade utgifterna i alla tre områdena. Den relativa ökningen för utsäde och foder respektive minskningen för handelsgödsel var störst i södra och mellersta Sveriges slättbygder. För levande inventarier ökade utgifterna relativt sett mest i södra och mellersta Sveriges slättbygder samt norra Sverige.

Sammanlagda utgifter för ersättningsköp, underhåll och nyuppsättning minskade med 3,1 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder, med 3,9 % i skogs- och dalbygderna och 10,7 % i norra Sverige. Skillnaderna mellan dessa tal kan bl. a. sättas i samband med den tidigare angivna utvecklingen för skogsavverkning och en särskilt för norra Sverige därmed förenad minskning i körslor.

Ränteutgifterna ökade 12,5 % i södra och mellersta Sveriges slättbygder, 9,4 % i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder samt 11,4 % i norra Sverige.

Kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord för olika storleksgrupper av jordbruk

Uppgifterna om kontanta inkomster och utgifter per hektar jordbruksjord (tab. 3) belyser en del av de faktorer, som främst är orsak till lönsamhetsresultatens — nettointäkternas — förändringar. Kommentarerna, som lämnas i det följande, grundas på ett mera detaljerat material än som framlagts i hithörande tabeller. De avser utvecklingen så som den framgår av jämförelse mellan endast 1957 och 1958. I resultaten återspeglas de båda årens speciella produktionsresultat som en följd av prisutveckling och tekniska resultat (skördar etc.). De är emellertid även påverkade av hur jordbrukarna enligt principer för kontant deklaration reglerat sina in- och utbetalningar. Särskilt bör beaktas att lagerförändringarna ej kommer till uttryck. De ekonomiska resultaten blir således andra än om varje års särskilda produktionsresultat kunde redovisas (se även föregående års redogörelse).

Södra och mellersta Sveriges slättbygder

Den allmänna tendensen 1957—1958 är relativt små ändringar i de sammanlagda kontanta inkomsterna såväl som i de sammanlagda kontanta utgifterna. Inom flertalet grupper av jordbruk minskade dock inkomsterna något och ökade utgifterna; och inom samtliga grupper ledde förändringarna till att relationen mellan inkomster och utgifter försämrades. Man konstaterar vidare att differensen mellan kontanta inkomster och utgifter reducerades för grupperna med 20—30 hektar och däröver — relativt sett mest vid de största gårdarna. Vidare minskade resultaten markant vid gårdarna med 2—5 hektar men var i stort sett oförändrade inom grupperna med 5—10 och 10—20 hektar åker. Nästan samma utveckling visade nettointäkterna (tab. 4).

Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder

De sammanlagda kontanta inkomsterna minskade 1957—1958 vid flertalet storleksgrupper av gårdar — mest vid

Tab. 3. Taxerade kontanta inkomster och utgifter i kr per hektar jordbruksjord vid jordbruksfastighet inom olika storleksgrupper och områden 1958

Assessed income and expenditure in cash of farming per hectare of arable land, by size groups in major regions

	Storleksgrupper, hektar åker *Hectare of arable land*							Samtliga
INKOMSTER AV FÖRSÅLDA VEGETABILISKA PRODUKTER *Income from vegetable products*	2–5	5–10	10–20	20–30	30–50	50–100	över 100	
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	146	193	255	356	417	524	575	390
skogs- och dalbygder	76	52	86	125	184	267	409	113
Norra Sverige	26	27	46	61	..	..	..	33
Hela riket	67	79	168	291	371	477	551	260
INKOMSTER AV FÖRSÅLDA ANIMALISKA PRODUKTER[1] *Income from animal products*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 559	1 400	1 183	956	831	546	512	895
skogs- och dalbygder	1 284	1 340	1 139	917	878	588	523	1 110
Norra Sverige	772	823	750	665	..	..	..	781
Hela riket	1 124	1 205	1 113	936	837	554	514	945
SAMTLIGA KONTANTA INKOMSTER[1] *Total income*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 837	1 774	1 571	1 445	1 364	1 201	1 274	1 427
skogs- och dalbygder	1 968	1 858	1 547	1 301	1 366	1 173	1 274	1 618
Norra Sverige	1 713	1 514	1 279	1 178	..	..	..	1 495
Hela riket	1 845	1 738	1 526	1 401	1 362	1 196	1 273	1 494
UTGIFTER FÖR ARBETSLÖNER *Expenditure: wages*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	60	77	106	160	192	273	409	205
skogs- och dalbygder	132	120	125	148	267	361	453	168
Norra Sverige	231	164	167	197	..	..	..	186
Hela riket	160	122	121	158	206	287	414	191
SAMTLIGA KONTANTA UTGIFTER[1] *Total expenditure*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1 409	1 223	1 108	1 083	1 084	1 029	1 191	1 118
skogs- och dalbygder	1 324	1 230	1 077	964	1 120	1 031	1 217	1 150
Norra Sverige	1 171	998	875	915	..	..	..	1 013
Hela riket	1 276	1 161	1 068	1 049	1 088	1 028	1 193	1 114
Indextal, år 1956 = 100								
SAMTLIGA KONTANTA INKOMSTER[1] *Total income*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	93,3	99,2	101,7	100,4	101,3	93,7	102,5	99,9
skogs- och dalbygder	106,7	102,9	100,5	100,2	117,1	101,1	..	102,3
Norra Sverige	88,1	93,5	86,9	90,3	..	..	..	90,2
Hela riket	96,9	99,4	99,5	100,0	103,7	94,8	99,3	99,3
SAMTLIGA KONTANTA UTGIFTER[1] *Total expenditure*								
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	100,8	101,7	104,5	103,6	105,6	97,5	106,2	103,4
skogs- och dalbygder	112,3	105,7	105,3	103,1	126,4	103,2	..	106,3
Norra Sverige	99,4	103,0	100,4	115,5	..	..	..	101,8
Hela riket	105,2	104,0	104,3	103,9	109,0	98,5	103,3	104,1

[1] Då andra principer för självdeklaration tillämpades 1956, 1957 och 1958 än 1955 och tidigare är resultaten i fråga om inkomster av försålda animaliska produkter, samtliga kontanta inkomster och samtliga kontanta utgifter i denna tabell ej fullt jämförbara med dem som lämnats för 1955 och tidigare. I inkomsterna för 1958 ingår ej uttag från skogskonto vilket var fallet 1957.

Tab. 4. Jordbrukarnas taxerade nettointäkter i kr per brukningsenhet 1956[1], 1957 och 1958

Farmers' assessed net income per holding

TAXERAD NETTOINTÄKT AV JORDBRUKSFASTIGHET *Assessed net income from farming and forests*	År	Storleksgrupper, hektar åker *Hectare of arable land*							Samtliga
		2-5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100	över 100	
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1956	3 648	6 435	8 990	11 527	14 384	17 725	26 350	9 335
	1957	3 398	6 109	8 957	11 707	13 776	16 012	25 322	9 078
	1958	3 129	6 135	8 702	10 880	12 801	14 152	20 194	8 547
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1956	4 097	6 787	9 344	11 016	12 832	13 720	27 834	6 788
	1957	4 380	7 045	9 069	10 639	12 220	15 332	25 209	6 904
	1958	4 104	6 709	8 935	10 439	12 567	12 831	..	6 607
Norra Sverige	1956	4 122	6 330	9 291	13 459	..	..	..	..
	1957	4 054	6 179	7 927	9 379	..	..	..	..
	1958	3 564	5 770	7 384	8 336	..	..	..	..
Hela riket[2]	1956	4 036	6 565	9 159	11 482	14 107	17 059	26 546	7 369
	1957	4 084	6 562	8 857	11 369	13 498	15 899	25 307	7 242
	1958	3 718	6 289	8 606	10 680	12 759	13 932	19 653	6 816
SAMTLIGA TAXERADE NETTOINTÄKTER *Assessed total net income*									
Södra och mellersta Sveriges slättbygder	1956	6 632	7 752	9 701	12 324	15 638	20 510	35 965	10 869
	1957	6 441	7 558	9 848	12 655	15 221	19 495	36 109	10 807
	1958	6 351	7 607	9 704	11 845	14 110	17 422	32 909	10 361
Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	1956	6 108	7 951	10 232	12 406	14 739	17 436	37 421	8 261
	1957	6 717	8 252	10 050	11 726	14 376	17 492	29 933	8 492
	1958	6 615	8 036	9 994	11 515	14 805	15 230	..	8 319
Norra Sverige	1956	7 322	8 500	11 039	16 002	..	..	..	..
	1957	7 260	8 368	9 897	11 068	..	..	..	..
	1958	7 286	8 319	9 428	10 638	..	..	..	..
Hela riket[2]	1956	6 707	8 071	10 076	12 484	15 477	19 999	36 158	9 183
	1957	6 903	8 124	9 928	12 378	15 071	19 162	35 291	9 173
	1958	6 857	8 021	9 771	11 721	14 234	17 057	31 293	8 935

[1] Tidigare för 1956 publicerade resultat har här omräknats med hänsyn till åkerarealen enligt 1956 års jordbruksräkning. — [2] I medeltalen under rubriken »hela riket» för grupperna 30—50, 50—100 och över 100 ingår ej Norra Sverige.

dem med 2—5 och dem med mer än 50 hektar åker. Utgifterna förändrades relativt litet. Förändringarna inom samtliga storleksgrupper av jordbruk ledde dock till att relationen (kvoten) mellan kontanta inkomster och utgifter försämrades liksom differensen mellan dem. Undantag utgjorde möjligen gruppen med 20—30 hektar åker. I fråga om nettointäkterna var utvecklingen förmånligast i grupperna med 10—50 hektar åker.

Norra Sverige

De sammanlagda kontanta inkomsterna minskade starkt i gruppen med 2—5 hektar åker men även betydande i grupperna med 5—10 och 10—20 hektar åker. I gruppen med 20—30 hektar var inkomsterna nästan lika 1957 och 1958. Utgifterna reducerades samtidigt i grupperna med 2—20 hektar men ökade i gruppen med 20—30. Relationen mellan inkomster och utgifter försämrades och differensen mellan dem minskade avsevärt inom alla storleksgrupperna av jordbruk med 2—30 hektar — de i huvudsak enda förekommande grupperna i området. Försämringen var mest framträdande i gruppen med 2—5 hektar. Nettointäkterna visade samma tendenser som de här anförda resultaten.

Jordbrukarnas taxerade nettointäkter

Taxerade totala nettointäkter för hela riket och dess 3 huvudområden framgår av tab. 1, nämligen dels nettointäkter av enbart jordbruksfastighet och dels samtliga nettointäkter.

De taxerade nettointäkterna av enbart jordbruksfastighet minskade från 1957 till 1958 med 5,9 %. Insättningar och uttag på skogskonto har ej nämnvärt inverkat på den relativa förändringens storlek. Den differens mellan kontanta inkomster och utgifter som erhålles, då uttag från skogskonto ej ingår, minskade med 124,4 milj. kr eller 8,3 %. Den nämnda minskningen i milj. kr är ungefär densamma som för nettointäkterna av jordbruket, om man reducerar dessa för förekommande underskott.

I södra och mellersta Sveriges slättbygder minskade de totala nettointäkterna av jordbruk med 5,9 %, i södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder med 4,3 % och i norra Sverige med 8,9 %. Motsvarande förändringar i differensen mellan kontanta inkomster och utgifter var för respektive områden 7,0 %, 6,1 % och 16,2 %.

Samtliga taxerade nettointäkter för hela riket sjönk 2,6 % från 1957 till 1958. Av dessa nettointäkter kom 76,3 % från jordbruksfastighet, 17,1 % från tjänst och förvärvsverksamhet men endast 3,8 % från kapital och 2,8 % från övriga förvärvskällor.

Taxerade nettointäkter per brukare framgår för olika storleksgrupper av jordbruk av tab. 4.

De taxerade nettointäkterna av enbart jordbruk beräknade per brukningsenhet avser hela den areal av åker och skog som jordbrukarna deklarerat i huvudformuläret. Särskilt talen för 1957 och 1958 var ej väsentligt påverkade av uttag och insättningar på skogskonto, varför den lönsamhetsutveckling som framgår av nettointäkterna i huvudsak är i överensstämmelse med den som refererats rörande utvecklingen för kontanta inkomster och utgifter. Vid jämförelse mellan de absoluta tal, som tabellen visar för olika storleksgrupper av jordbruk, bör det beaktas att dessa icke omfattar de underskott, som i vissa fall förekommer. Underskott utföres såsom noll vid deklaration på huvudformuläret. För hela rikets samtliga storleksgrupper av jordbruk blir de sammanlagda underskotten av relativt begränsad betydelse. Här reduceras nämligen de taxerade nettointäkterna av jordbruksfastighet 1958 med 1,3 % och 1957 med 0,8 %. I fråga om gårdar med 50—100 och över 100 hektar reduceras emellertid de taxerade nettointäkterna med respektive 3,8 % och 21,6 % 1958 mot 2,6 % och 8,0 % 1957. För gruppen med 10—20 hektar var talen 0,3 % både 1958 och 1957.

Samtliga nettointäkter per brukare (eller *medelinkomsten*) innefattar utöver nettointäkt av jordbruk även inkomst av tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet, kapital och övriga förvärvskällor. Såsom medeltal för brukare vid brukningsenheter med över 2 hektar åker utgjorde samtliga nettointäkter 9 183 kr 1956, 9 173 kr 1957 och 8 935 kr 1958. Enligt den av centralbyrån för publikationen »Skattetaxeringarna» utarbetade inkomststatistiken var medelinkomsten för 1956, 1957 och 1958 respektive 8 103, 8 028 och 7 959 kronor. Inkomststatistiken omfattar emellertid i motsats till deklarationsundersökningen jordbruk med 2 hektar åker och därunder och dessutom jordbrukets binäringar, såsom fiske, trädgårdsskötsel m. m., vilket sänker inkomstsiffrorna. På grund härav bör de höjas ca 6 % för att man skall få bättre jämförbarhet. Efter en sådan höjning av beloppen enligt Skattetaxeringarna erhålles för 1956, 1957 och 1958 respektive 8 589, 8 510 och 8 437 kronor. Härigenom blir de senast anförda nettointäkterna per jordbrukare 6,5, 7,2 respektive 5,6 % lägre än de, som erhållits enligt deklarationsundersökningen.

En utförligare redogörelse för deklarationsundersökningen ingår i Jordbruksekonomiska Meddelanden 1960: 5 och finnes tillgänglig i stencil i statistiska centralbyrån.

M. G.

THE ISSUE IN BRIEF

Integrated Data Processing in the Production of Statistics

By S. Nordbotten

The integration of the various steps in the production of statistics has for a considerable time been done with the aid of punch card machines. The author calls attention to new methods of integration made possible through the EDP (Electronic Data Processing) machines. He presents a theoretical scheme for this production and then proceeds to the problem of integration.

With the steadily increasing demand for statistics, the volume of labour would grow proportionately, if integration were not introduced. IDP (Integrated Data Processing) is the symbol for a process which can be divided into three phases. In the first phase, work within one single operation (e. g. control or tabulation) is integrated into an automatic process. In the second phase, several operations are integrated into one process within a branch of statistics. In the third phase, the integration is extended to comprise a number of statistical branches. This development will eventually result in a system of statistical archives where the collection process is not linked to the preparation of statistics but aims at keeping the statistical archives in a state of highest possible readiness. Integration however causes a queue problem.

The tools for obtaining an integrated statistical production are the EDP machines. This technique is developing very fast. There is a tendency to use time-sharing and thus admit parallel processing in order to solve the queue problems.

In an integrated data processing system there will be need for a staff of technical specialists as well as a number of branch statisticians. Careful and purposeful long-time planning will be required.

Tentative Labour Force Surveys in Sweden. I

By F. Larsson

Two preliminary labour force surveys were taken in 1959 and in May, 1960 a third pilot survey is being performed. These surveys aim at testing the method used in Swedish conditions. Regular surveys are planned for introduction as from autumn, 1960.

The sampling frame was in each case the Population Sample Register (PSR), which is made up of all persons born on 15th and thus comprises about 1/30 of the total population. This register, intended primarily for demographic studies, contains a lot of data, such as sex, age, marital status, occupation, etc., which are currently revised. The register is kept on punched cards. For this survey children under 14 were excluded. The rest was about 200 000 persons.

For sampling the units were grouped in 17 strata, which were made as homogenous as possible in respect of the variables to be studied. 35 000 cards were taken out by systematic sampling with random start, the cards being kept in meaningful order. Sampling ratios were varying and aimed at a Neyman allocation.

This sample was the base of a *mail survey* used as the first phase. The information obtained in the mail survey

was utilized for attaining higher precision in the estimates.

Thus, to all 35 000 persons a questionnaire was mailed. True, a correct labour force classification was not possible at this stage, but the following groups could be obtained:

a) Persons not in the labour force
b) » in the labour force: Occupied
c) Persons in the labour force: Not occupied

About 20 per cent did not answer, they formed a special group:

d) Non-response

The units of the mail survey were distributed according to the strata mentioned and, within strata, according to the substrata a)—d). Then a random sample of about 6 000 cards was drawn and used for the first and second interview surveys in 1959. The PSR being itself a sample, the labour force survey is thus a three phase sample from the adult Swedish population.

In principle, the interview technique is that practised in the US, but only the persons in the sample were interviewed here, whereas in the States this is the case with all members of the respondents' households which are in the labour force. As interviews were rather short, it was possible, to a considerable degree, to make them on the telephone and so to save money. Practically all of the interviews were fulfilled.

As yet, the analysis is not completed. Nevertheless, experience has been gained for coming surveys. For instance, it was possible to estimate with sufficient accuracy the status of occupation of the total population. But for subgroups by age, industry, etc. it is not yet clear whether reliable estimates can be provided. For some strata (age groups) the mail survey using a greater sample proved to be advantageous, though it is not clear whether the gain outweighed the increased cost.

Some of the unsettled questions will be studied at the May survey. A sample of 6 000 cards is being drawn directly from the PSR. Part of this group is to be tested especially as concerns the quality of data. I. a. there will be tests to show whether the way of interviewing (telephone or visit) bear upon the accuracy of the results. In addition the variance of some estimates will be calculated.

Pilot Crop-Cutting Survey. VIII

Special Surveys of Hay

By B. Nilsson

As in the preceding year, the 1959 special surveys of hay comprised surveys of time interval between pilot-plot haymaking and farm haymaking, of growth at harvest time, of difference between estimated biological yield and actual yield, of cutting height by the plot method, of new crop size, and finally, of the use of new hay crop.

With pilot plots of hay it is important that the haymaking should coincide with the haymaking on the farms. However, from the practical point of view this cannot always be achieved. In general the surveys take place immediately before the haymaking in order to eliminate the risk of non-response. In certain cases the actual haymaking can be delayed several days because of uncertain weather, this generally causes an undervaluation of the yield per hectare in the survey. Should the survey take place after the actual cutting of the hay the yield might be over-estimated. This year the plots were cut on an average 0,9 days before farm haymaking. In most of the counties the mean time was between 0,5 and 1,5 days.

In order to determine the rate of growth during the harvesting period this year growth studies have been carried out in 6 different counties throughout Sweden, the time interval being 8 days. On average the growth was 1,9 per cent a day with variations between the different areas. The difference already mentioned of 0,9 days between the survey and the haymaking would with 1,9 per cent growth cause an under-

valuation of the hectare-yield in the survey of 1,7 per cent. However, this undervaluation probably is varying from year to year depending on the weather.

The hay from the pilot plots is dried indoors and thus is not affected by the weather to the same extent as hay dried in the fields, neither is it subject to the same mechanical handling. There is the likelihood that the losses in harvesting will be lower with the survey method than with other methods of haymaking, and this will cause the hectare-yield to be over-estimated. A special investigation of this was undertaken in 358 fields in 1959. The investigation gave the total over-valuation of the hectare-yield of 7,7 per cent on an average for all the fields surveyed. The total difference between the estimated and the actual hectare-yield is the result of three factors, firstly the difference in the time of cutting, secondly the different drying losses and wastage, and thirdly because of the different heights of cutting the hay with shears and with a hay-cutting machine.

The difference between the heights of cutting the hay was investigated during the year in 358 fields. This investigation showed that haycutting machines cut higher up than the inspectors' shears, and an over-valuation of the yield per hectare by the survey method resulted. The difference on an average amounted to 4,1 per cent of the estimated hay crop. This difference probably varies from time to time depending on the weather before haymaking.

In order to determine the part of the hay-yield coming from the second crop — in the form of hay, silage or pasture — special investigations have been made in 1959 in every county. According to these investigations the new crop from those farms which utilized a new crop amounted to about 27 per cent of the first yield on average throughout Sweden. If farms which did not use a new crop were included in the calculation, the new crop percentage amounted to about 22 per cent.

Also during the year the way the second hay crop is used has been investigated throughout the entire country. The results show that for Sweden as a whole 15,6 per cent of the new crop in the total area under hay had not been used; the variations between the different counties are rather significant. The southern counties of Sweden have the lowest values and the northern the highest — this is natural considering the lower intensity of hay cultivation and the shorter growing season in Norrland (the northern half of Sweden). The most usual way of attaining the new crop was by pasture. Throughout Sweden as a whole pasture provides the new crop in 81,3 per cent of the total area. In southern Sweden pasture accounted for no less than 85—95 per cent of the area, while in Norrland the figure was 65—75 per cent. Only in a very small percentage of the hayfield area was the new crop used for silage, hay or seed, namely, 0,9 per cent, 1,6 per cent and 0,6 per cent respectively.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek
under tiden februari—april 1960

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, February—April, 1960

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Census taken in 1955 on main international traffic arteries. Strip maps showing particulars of each road, the counting posts and the volume of traffic recorded. Vol. 1—4. Geneva 1958. (Economic commission for Europe. Inland transport committee.)

International repertory of institutions conducting population studies. Paris 1959. 240 s. (Reports and papers in the social sciences. No 11.) (UNESCO.)

Review of food consumption surveys. Rome [1958]. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Officiella statistiska publikationer

Benelux

Benelux 1948—1958. Aperçu statistique de 10 années de coopération. Ed. par le secrétariat général du Benelux. Bruxelles [1959]. 198 s.

Budapest

Budapest statisztikai évkönyve. 1959. Budapest 1959. (Központi statisztikai hivatal & Budapest városi igazgatósága.)

Bulgarien

Statističeski spravočnik na nr Bălgarija. 1958. Sofija 1959. (Centralno statističesko upravlenie.)

Italien

Annuario di statistiche meteorologiche. 1959. Roma 1959. (Istituto centrale di statistica.)

Annuario di statistiche provinciali. 1959. Roma u. å. (Istituto centrale di statistica.)

Kina (Folkrepubl.)

Handbook on People's China. Peking 1957. 235 s.

Nederländerna

Naamlijsten voor de statistiek van de in-, uit- en doorvoer. Zeist 1959. (Centraal bureau voor de statistiek.)

Polen

Concise statistical year book. 1959. Warsaw 1959. (Central statistical office.)

Rumänien

Recensământul populaţiei din 21 februarie 1956. Rezultate generale. Bucureşti 1959. 1081 s. (Direcţia centrală de statistică.)

Spanien

El suicidio en España durante medio siglo. Su carácter y evolución en los años 1906 a 1955. Madrid 1959. 85 s. (Instituto nacional de estadística.)

Storbritannien

Report on the census of distribution and other services 1957. Prepared by the Board of trade. London 1959. 83 s.

USA

Sampling in the 1950 census of population and housing. Prepared by Joseph Steinberg and Joseph Waksberg. Washington 1956. 39 s. (Bureau of the census. Working paper. No 4.)

Österrike

Entwicklung der Sterblichkeit in der Republik Österreich. Bearb. im Österreichischen statistischen Zentralamt. Wien 1960. 47 s. (Beiträge zur österreichischen Statistik. H. 47.)

Övriga publikationer

Acton, F. S., Analysis of straight-line data. New York [m. fl.] 1959. 267 s.

Aitchison, J., & Brown, J. A. C., The lognormal distribution with special reference to its uses in economics. Cambridge 1957. 176 s. (University of Cambridge, Department of applied economics. Monographs. 5.)

Bailey, N. T. J., The mathematical theory of epidemics. London 1957. 194 s.

Barnes, R. M., Motion and time study. 4. ed. New York [m. fl.] 1958. 665 s.

Benjamin, B., Elements of vital statistics. London 1959. 352 s.

Bibliografie con brevi cenni biografici. Bologna 1959. 550 s. (Biblioteca di »Statistica». 2.)

Bjerke, K., & Ussing, N., Studier over Danmarks nationalprodukt 1870—1950. København 1958. 175 s.

Bogue, D. J., The population of the United States. With a special chapter on fertility by Wilson H. Grabill. Glencoe, Ill. 1959. 873 s.

Brown, R. G., Statistical forecasting for inventory control. New York [m. fl.] 1959. 232 s.

Burger, E., Einführung in die Theorie der Spiele mit Anwendungsbeispielen, insbesondere aus Wirtschaftslehre und Soziologie. Berlin 1959. 169 s.

Carmille, R., La mécanographie dans les administrations. 2. éd. Paris 1942. 151 s., 29 pl.-bl. (Recueil Sirey.)

Demographic analysis. Selected readings. Ed. by Joseph J. Spengler and Otis Dudley Duncan. Glencoe, Ill. 1956. 819 s.

Dictionnaire des sciences économiques. Publ. sous la direction de Jean Romeuf. T. 1—2. Paris 1956—58.

Directory of periodicals publ. by international organizations. 2. ed. Brussels [1959]. 241 s. (Union of international associations.)

Encyclopædia britannica world atlas. World distributions and world political geography ... Geographical editor: G. Donald Hudson. Unabridged. Chicago [m. fl.] 1959. 38 cm. 119, 414 s.

Ferguson, R. O., & Sargent, L. F., Linear programming: fundamentals and applications. New York [m. fl.] 1958. 342 s.

Fraser, D. A. S., Statistics. An introduction. New York [m. fl.] 1958. 398 s.

Freedman, R., Whelpton, P. K., & Campbell, A. A., Family planning, sterility and population growth. New York [m. fl.] 1959. 515 s.

George, P., Questions de géographie de la population. Paris 1959. 229 s. (Institut national d'études démographiques. Travaux et documents. Cahier no 34.)

Heiland, R. E., & Richardson, W. J., Work sampling. New York [m. fl.] 1957. 243 s.

Kac, M., Statistical independence in probability, analysis and number theory. New York 1959. 93 s. (The Carus mathematical monographs. Nr 12.)

Kendall, M. G., A course in multivariate analysis. London 1957. 185 s. (Griffin's statistical monographs & courses. Nr 2.)

Ladame, P. A., Le rôle des migrations dans le monde libre. Genève [m. fl.] 1958. 525 s. (Etudes d'histoire économique, politique et sociale. 24.)

Lindgren, B. W., & McElrath, G. W., Introduction to probability and statistics. New York 1959. 277 s.

McCarthy, P. J., Introduction to statistical reasoning. New York [m. fl.] 1957. 402 s.

Monroe, J., & Finkner, A. L., Handbook of area sampling. Philadelphia [m. fl.] 1959. 55 s.

Moser, C. A., Survey methods in social investigation. London [m. fl.] 1958. 352 s.

Nomenclature for the classification of goods in customs tariffs 1955. Brussels 1959. 197 s. (Customs co-operation council.)

Okun, B., Trends in birth rates in the United States since 1870. Baltimore 1958. 203 s. (The Johns Hopkins university studies in historical and political science. Ser. 76 (1958): 1.)

Operations research for management. Ed. by Joseph F. McCloskey ... Vol. [1]—2. Baltimore 1956—59.

Petit Larousse. Dictionnaire encyclopédique pour tous. Paris 1959. 1795 s.

Pfanzagl, J., Allgemeine Methodenlehre der Statistik. 1. Berlin 1960. (Sammlung Göschen. Bd 746/746a.)

Population theory and policy. Selected readings. Ed. by Joseph J. Spengler and Otis Dudley Duncan. Glencoe, Ill. 1956. 522 s.

Quenouille, M. H., The analysis of multiple time-series. London 1957. 105 s. (Griffin's statistical monographs & courses. Nr 1.)

Quenouille, M. H., The fundamentals of statistical reasoning. London 1958. 169 s. (Griffin's statistical monographs & courses. Nr 3.)

Rohrberg, A., Die Anwendung der Wahrscheinlichkeits- und Häufigkeitsnetze. Einbeck [1958]. 28 s., 21 pl.-bl.

Rohrberg, A., Die Anwendung logarithmischer Netze. Einbeck [1958]. 31 s., 42 pl.-bl.

Roy, S. N., Some aspects of multivariate analysis. New York [m. fl.] 1957. 214 s. (Indian statistical series. No 1.)

Sasieni, M., Yaspan, A., & Friedman, L., Operations research. Methods and problems. New York [m. fl.] 1959. 316 s.

Scandinavian fishing year-book. Year-book and directory for the fish trade. 1958/59. Copenhagen u. å.

Sittig, J., & Freudenthal, H., De juiste maat. Lichaamsafmetingen van Nederlandse vrouwen als basis van een nieuw maat-

systeem voor dames-confectiekleding. Leiden 1951. 402 s.

Statistical abstract of Latin America. Prepared by Committee on Latin American studies, University of California at Los Angeles. 1955—57. Los Angeles 1956—59.

Stephan, F. F., & McCarthy, P. J., Sampling opinions. An analysis of survey procedure. New York [m. fl.] 1958. 451 s.

The study of population. An inventory and appraisal. Ed. by Philip M. Hauser and Otis Dudley Duncan. Chicago 1959. 864 s.

Teknisk og naturvidenskabelig arbejdskraft. Betænkning afgivet af den af statsministeriet nedsatte teknikerkommission. København 1959. 255 s. (Betænkning. Nr 229.)

Vajda, S., Readings in linear programming. London 1958. 99 s.

Webster's new international dictionary of the English language. 2. ed., unabridged. Vol. 1—2. Springfield, Mass. 1960. 31 cm.

Weltatlas. Die Staaten der Erde und ihre Wirtschaft. Gemeinschaftsarbeit ... unter Leitung von Edgar Lehmann. 3., verbesserte Aufl. Leipzig 1958.

Werner, K., Die Industriestatistik der Bundesrepublik Deutschland. Berlin 1958. 171 s.

World population trends and problems. Washington 1959. 23 s. (Bureau of intelligence and research. Intelligence report. No 8057.)

Zemanek, H., Elementare Informationstheorie. Wien [m. fl.] 1959. 120 s.

Bokanmälningar

Book Reviews

The world's metropolitan areas. [By] International urban research, Institute of international studies, University of California. Berkeley [m. fl.] 1959. 115 s. $ 3: —.

Hur en befolkningsagglomeration lämpligen bör avgränsas är ett vanskligt och ofta diskuterat problem, som i vårt land framför allt gjort sig påmint i samband med folkräkningarnas redovisning av de talrika s. k. icke-administrativa tätorterna. Men även i fråga om mäktigare centra av typen Stor-Stockholm är svårigheterna i grund och botten desamma, något som bl. a. framgår av att detta huvudstadsområde definierats på olika sätt i skilda sammanhang. Liknande svårigheter föreligger naturligt nog också i andra länder, och detta är väl orsaken till, att hittills så litet gjorts för att möjliggöra internationella jämförelser rörande storstädernas tillväxtförhållanden m. m.

Det är bristen på sakligt underlag för dylika jämförelser som här refererade arbete är avsett att i görligaste mån täcka. Den självklara utgångspunkten har varit, att man kan få en rättvisande bild av en storstads struktur och utveckling endast genom att också ta förekommande förortsbebyggelse i betraktande. Det har därför först och främst gällt att finna en internationellt användbar definition av begreppet storstadsområde (metropolitan area). Om hithörande frågor handlar bokens textavdelning, som efterföljs dels av en 27-sidig nominativ förteckning över de städer, som ansetts ha rang och värdighet av storstäder, dels av en bilaga med uppgifter om de källor, som använts vid områdesavgränsningarna och folkmängdsberäkningarna.

Någon i gängse mening fängslande framställning bjuder denna bok knappast på. Läsaren kan tvärtom känna sig åtskilligt besviken över, att den inte innehåller någon analys av det med stor möda hopbragta siffermaterialet. Men förklaringen till denna underlåtenhet ges i förordet: föreliggande publikation är endast den första i en serie, som är avsedd att statistiskt belysa storstäderna och deras utveckling, och man får alltså ge sig till tåls i fråga om de mera intresseväckande resultat, som den fortsatta utredningen tilläventyrs kan ge.

Det forskar-team, som med understöd från Ford Foundation ägnar sina krafter åt studiet av storstäderna, har säkerligen ställts inför åtskilliga knepiga problem redan då det gällt att finna en lämplig norm för storstadsavgränsningen. Det har för utredningsmännen varit naturligt att som förebild välja den i USA använda indelningen i Standard metropolitan areas (SMA). Varje sådant område utgörs av en centralort med minst 50 000 inv. samt vanligen ett eller flera counties, som uppfyller vissa villkor i fråga om agglomerationsgrad, näringslivets art och graden av samhörighet med huvudorten. Som regel har SMA-områdena därmed också kommit att omfatta en i det aktuella sammanhanget ovidkommande landsbygdsbefolkning, men denna nackdel har ansetts väga lätt mot fördelen att för de på angivet sätt definierade storstadsområdena kunna erhålla lika detaljerad statistik som för de särskilda counties, något som ju ej bleve fallet om avgränsningen gjordes mera strikt, dvs. med hänsyn till tätortsbebyggelsens faktiska utbredning.

Avgränsningen av storstadsområdena i

andra delar av världen har av forskargruppen av nyss antydda skäl överlag gjorts på basis av de administrativa indelningarna. Men redan den omständigheten, att dessa indelningar är så artskilda i olika länder, har lagt hinder i vägen för ett enhetligt förfarande — som exempel må här blott nämnas, att våra svenska kommuner merendels är betydligt mindre än de amerikanska counties. Den största svårigheten har dock otvivelaktigt bestått i den på sina håll besvärande bristen på information rörande de administrativa centralorternas omgivningar; det har i dylika »hard cases» befunnits ogörligt att fastställa hur vidsträckt storstadsområdet i verkligheten är. Beträffande Kina har det sålunda endast varit möjligt att erhålla uppgifter för städernas administrativa områden, och detsamma gäller Sovjetunionen med undantag av Moskva, Leningrad och Baku, för vilka data funnits att tillgå även beträffande förorterna.

Enligt forskargruppens bedömning skulle det på hela jorden finnas inalles 1 046 storstäder, som motsvarar dess metropolitan-area-definition (vilken bl. a. innebär, att områdets totalfolkmängd skall uppgå till minst 100 000; för Sveriges del har därmed Stockholm, Göteborg och Malmö kommit med i räkningen). Flertalet av dessa städer har upptagits i den nämnda förteckningen, och i 720 fall har det lyckats att åtminstone ungefärligen ange folkmängden ej blott i den administrativa centralorten utan även i hela storstadsområdet. Folkmängdsuppgifterna hänför sig dels till senaste folkräkningstillfälle (vanligen 1950), dels till något av åren 1954, 1955 eller 1956. Sistnämnda data grundar sig dock delvis på mer eller mindre grova uppskattningar och är därmed i många fall tämligen osäkra.

Det är alltså endast ett mycket kort skede i storstädernas utveckling, som det än så länge blivit möjligt att överblicka, men man vågar kanske hoppas, att det fortsatta forskningsarbetet bl. a. skall resultera i, att folkmängdsuppgifterna föres så långt tillbaka i tiden, som tillgänglig statistik i varje särskilt fall tillåter. En god grund är i alla händelser redan lagd för ett mera ingående studium av den internationella urbaniseringsprocessen, sådan den manifesterar sig i storstädernas expansion.

Gösta Ahlberg

The length of working life of males in Great Britain. [By] Ministry of labour and national service. London 1959. 24 s. (Studies in official statistics. No. 4.) Pris: 3 s. 6 d.

Hur stor är risken att en man drar sig tillbaka från egentliga förvärvslivet före en viss ålder eller hur länge kan samme man väntas tillhöra den förvärvsarbetande befolkningen? Detta är ett par av de frågeställningar som behandlas i föreliggande studie. Först lämnas en beskrivning av metodiken för beräkning av avgången ur förvärvslivet och sedan redovisas i två tabeller och några illustrativa diagram resultat från de gjorda beräkningarna på nationell basis.

För särskilda yrkesgrupper har tabeller av denna typ sedan länge använts i samband med bestämning av pensionsavgifter. På nationell basis har working-life tabeller tidigare utarbetats och publicerats av USA och Nya Zeeland.

I metodberäkningarna utgår man nu från vanliga dödlighets- och livslängdstabeller. Den faktor som man i sådana tabeller tar hänsyn till är dödligheten under en viss period, och tabellerna visar vad som skulle hända om den noterade dödligheten ej förändras. Om nu alla män över en viss ålder tillhör den förvärvsarbetande befolkningen och kvarstår där tills de dör, kan en vanlig dödlighets- och livslängdstabell användas för att ge svar på frågor av den typ som ställdes inledningsvis. Av olika orsaker är det ej exakt överensstämmelse, och differensen har vidgats alltmer de sista decennierna. Man har då funnit det önskvärt med särskilda tabeller som ger exaktare svar på dessa frågor.

På grundval av känt eller skattat antal personer i olika åldersklasser av totala och förvärvsarbetande befolkningen ett visst år har man bildat den procentandel av totala befolkningen som de förvärvsarbetande utgör. Man har antagit att inträdet i förvärvslivet skett vid 15 års ålder trots medvetandet om att en allt större andel av de unga ägnar flera år ytterligare helt åt teoretisk utbildning. Maximum av andelen förvärvsarbetande nås i åldersklassen 25—30 år. Med utgångspunkt från ett antagande om att maximal andel för vart och ett av åldersåren från 15 år upp till maximum ingår bland de förvärvsarbetande, har man undvikit att ta hänsyn till inträde vid olika åldersår, och andelen är därför att betrakta som den andel av manliga befolkningen som inträtt eller förbereder inträde i förvärvslivet.

Genom att multiplicera procentandelen förvärvsarbetande med antalet kvarlevande av 10 000 levande födda för varje åldersår har man så erhållit tal som skattar antalet förvärvsarbetande av de 10 000 levande födda. Sedan har det varit möjligt att, på liknande sätt som vid bildandet av återstående medellivslängden i vanliga livslängdstabeller för olika åldersår, bilda genomsnittliga återstående tiden i förvärvslivet. De erhållna talen för de kvarvarande möjliggör en analys av det antal, som vid olika åldersår lämnar förvärvslivet. I en vanlig livslängdstabell reduceras befolkningen endast genom dödsfall, men i en working-life tabell sker reducering både genom

dödsfall och av andra orsaker, t. ex. sjukdom, pensionering etc. Med vissa förbehåll har man ansett att antalet som lämnar arbetslivet mellan två successiva år kan uppfattas som ett mått på totala förlusterna bland förvärvsarbetande, d. v. s. innefatta förluster genom dödsfall å ena sidan och av alla andra orsaker å andra sidan. Med antagandet att dödsriskerna för männen bland de förvärvsarbetande är desamma *som för samtliga män i samma ålder har* det så blivit möjligt att dela totala förlusterna i de två komponenterna.

Slutligen uttrycks dessa förluster som risker per 1 000 av de förvärvsarbetande. Detta underlättar den praktiska användningen. En viktig sådan anges vara att skatta årliga förlusterna i den aktuella arbetande manliga befolkningen enligt siffror från folkräkningar eller andra källor.

Av de redovisade resultaten för 1955 framgår, att en 15 års pojke med en återstående medellivslängd av 54,9 år kommer att tillhöra den förvärvsarbetande befolkningen i genomsnitt 48,4 år. På samma sätt har en förvärvsarbetande 65 års man en återstående medellivslängd på 11,9 år, varav 4,3 år i aktivt arbete. Något förbryllande vid första anblicken verkar talen för genomsnittliga återstående tiden i förvärvslivet för en 66-åring jämfört med 65-åringens *eller 5,5 år mot 4,3. Detta hänger emellertid* samman med att ett stort antal personer pensioneras vid 65 års ålder.

Man antar att återstående medellivslängden är densamma för de förvärvsarbetande som för de icke förvärvsarbetande. Eftersom de största förlusterna från den arbetande befolkningen upp till 65 år beror på dödsfall, påverkar dessa förluster återstående medellivslängden och genomsnittliga återstående tiden i förvärvslivet i nästan samma grad. Differenserna dem emellan varierar som väntat obetydligt mellan åldersåren 15 och 65.

Genomsnittliga tiden i förvärvslivet vid födelsen noteras i 1955 års tabell till 46,3 år. Talet blir 45,6 år om korrektion för ut*bildning efter 15 år göres. För att få* förändringar sedan före kriget belysta utarbetades även en tabell för 1931. Återstående tiden i förvärvslivet för nyfödda var då 40,6 år *(med nämnda korrektion), d. v. s.* fram till 1955 noteras en ökning på 12,5 % trots ökad skolplikt och tendens att dra sig tillbaka ur förvärvslivet tidigare nu.

Sammanfattningsvis kan framhållas den enkla metodiken och de intressanta aspekter på användandet som lämnas i redogörelsen. Även för vårt land synes arbetslivstabeller av motsvarande typ kunna vara av värde.

Stig Lundeborg

Pfanzagl, Johann, Allgemeine Methodenlehre der Statistik. 1. Elementare Methoden unter besonderer Berücksichtigung der Anwendungen in den Wirtschafts- und Sozialwissenschaften. Berlin 1960. 205 s. (Sammlung Göschen. Bd 746/746a.) DM 5.80.

Det råder ingen brist på elementära läroböcker i statistik och nya texter för nybör*jarstadiet kommer med korta intervall,* särskilt engelskspråkiga. Pfanzagls bok är emellertid ett välkommet bidrag. Inom det begränsade utrymmet (200 sidor i litet format) ger författaren en mycket rikhaltig framställning av allmän statistisk metodik av betydelse för samhällsvetenskapliga tilllämpningar.

Efter några inledande kapitel om population — stickprov, frekvensfördelningar, lokalisations- och spridningsparametrar m. m. samt om statistiska fel följer ett kapitel om metoder för stickprovsundersökningar i ekonomisk och social statistik. Huvudsakligen behandlas principerna för stratifiering och cluster-sampling samt bortfallsproblemet. I ett kapitel om popu*lationer avseende tidpunkter* resp. tidsperioder redogörs för vissa befolkningsstatistiska metoder, och detta följs av ett avsnitt med allmän teori för konstruktion av olika statistiska jämförelsetal inkluderande standardberäkningar. Beräkning av prisindextal genomgås rätt ingående. I en rad prov på olika slag av indextal exemplifieras sedan de problem, som uppstår i samband med dylika beräkningar. Ett kapitel är ägnat åt metoder för analys av tidsserier, framförallt beräkning av glidande medeltal och säsongrensning. Ett tekniskt bihang behandlar slutligen insamling, räknemässig behandling samt presentation i form av tabeller och diagram av numeriska material. Litteraturförteckningen förefaller bra och up to date.

Boken är mycket klart skriven och lättläst; några större förkunskaper i matematik fordras ej av läsaren. Framställningen *innehåller en mängd klargörande exempel* mestadels hämtade från samhällsvetenskaperna.

Ett band II som skall behandla mer avancerade statistiska metoder främst för naturvetenskapliga användningar utlovas av författaren.

Staffan Lundquist

STATISTISK TIDSKRIFT

6 · 1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

Stockholm 1960. Kungl. Boktr. P. A. Norstedt & Söner

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: YNGVE FRITZELL

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15:— per år och kr. 2:50 resp. 1:— per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 6 JUNI 1960

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 340

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 341
Befolkningsutvecklingen ... 341, 342
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter ... 344
Konkurser och protesterade växlar ... 346
Vägtrafikolyckor ... 348
Preliminär försäkringsstatistik för mars och april 1960 ... 352
Befolkningsutvecklingen 1960—1975 ... 357, 359

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance ... 340

TABLES

Commentary ... 341
Vital statistics ... 341, 342
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data ... 344
Bankruptcies and protested bills ... 346
Road accidents ... 348
Preliminary insurance statistics, March—April, 1960 ... 352
A population forecast for 1960—1975 ... 357, 359

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Guinea GUI-46 A

Demografisk statistik. Ett år. Tjänstgöra som rådgivare till regeringen i demografisk-statistiska frågor. Bistå vid bearbetningen av resultatet från den folkräkning, som genomfördes i Guinea juli—september 1959, med utnyttjande av moderna klassifikationsprinciper. Organisera insamlandet av uppgifter om födelser, vigslar och dödsfall. Utarbeta planer för en allmän folkräkning eller urvalsundersökning, som ger uppgifter om befolkningens fördelning efter ålder, kön, civilstånd och yrke. Träna personal i användning av maskinella hjälpmedel (l'équipement mécanographique) för bearbetning av statistiska data. Goda kunskaper i franska. 9 juli.

Latinamerika LAT 62-D, *Demografisk forskning* — se Stat. t. nr 5/1960.

Iraq IRQ-41-A, *Statsfinanser (finansstatistik)* — se Stat. t. nr 5/1960.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\begin{matrix}0{,}5\\0{,}05\end{matrix}$ av enheten	$\begin{matrix}0\\0{,}0\end{matrix}$	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift.....	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Kommentar

Commentary

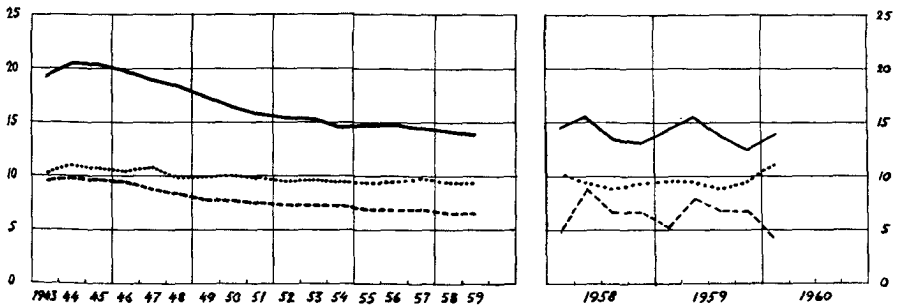
Befolkningsutvecklingen. Antalet dödsfall under första kvartalet i år visar en betydande ökning i jämförelse med samma tidsperiod förra året. Dödsfallens antal har sålunda sedan första kvartalet 1959 ökat med 2 800 till 20 700 och dödstalet stigit från 9,7 till 11,1 promille.

Antalet födelser har fortsatt att sjunka till 26 000, vilket är 400 färre än samma period 1959, och födelsetalet har gått ned från 14,4 till 14,0 promille.

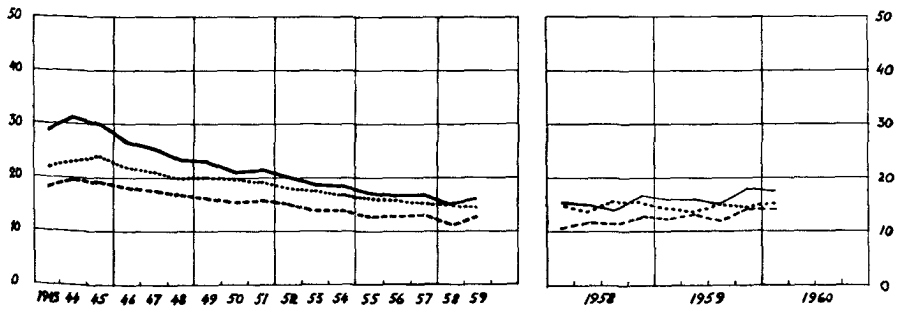
Födelseöverskottet under kvartalet har härigenom starkt reducerats nämligen från 8 500 (4,7 promille) under första kvartalet 1959 till 5 300 (2,9 promille).

Antalet giftermål har gått ned med 2 100 till 7 700 (4,2 promille). Nedgången faller uteslutande på mars månad och får sättas i samband med att påsken, då många giftermål brukar ingås, förra året inföll i mars men i år i april.

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

†—600656

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 549	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 315 617	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 366 997	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 415 138	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959*	7 454 000	50 119	104 772	70 871	33 901	18 982	15 723	1 710	1 366	1 553
1959* jan.	7 437 000	2 639	8 482	6 429	2 053	1 441	974	134	106	115
febr.	7 439 000	2 382	8 080	5 520	2 560	1 070	1 131	131	105	141
mars	7 440 000	4 740	9 878	5 915	3 963	873	1 062	161	122	137
april	7 444 000	2 508	10 099	6 177	3 922	1 072	925	171	141	141
maj	7 448 000	5 518	9 821	5 964	3 857	920	1 022	156	130	151
juni	7 452 000	6 619	8 894	5 905	2 989	1 087	998	137	112	117
juli	7 455 000	4 851	9 021	5 748	3 273	1 004	913	134	107	154
aug.	7 459 000	4 668	8 387	5 502	2 885	1 574	929	120	95	120
sept.	7 463 000	3 352	8 641	5 489	3 152	2 123	1 150	138	112	128
okt.	7 467 000	4 693	8 026	5 949	2 077	2 948	1 414	130	103	127
nov.	7 470 000	3 309	7 498	5 915	1 583	2 956	1 920	159	117	116
dec.	7 471 000	4 840	7 945	6 358	1 587	1 914	3 285	139	116	106
1960* jan.	7 472 000	2 730	8 098	6 603	1 495	1 494	1 003	161	135	131
febr.	7 473 000	2 439	8 326	6 661	1 665	1 180	1 309	157	126	125
mars	7 474 000	2 547	9 582	7 419	2 163	1 233	812	134	107	145
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 315 617	7,07	14,76	9,60	5,16	3,83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 366 997	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17.8	13,6	15,6
1958	7 415 138	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959*	7 454 000	6,72	14,06	9,51	4,55	2,55	2,11	16,3	13,0	14,6
1959* 1 kv.	7 439 000	5,3	14.4	9,7	4,7	1,8	1,7	16.1	12,6	14,6
2 kv.	7 448 000	7,9	15,5	9,7	5,8	1,7	1,6	16.1	13.3	14.0
3 kv.	7 459 000	6,8	13,9	8,9	5,0	2,5	1,6	15,0	12,1	15.2
4 kv.	7 469 000	6,8	12,5	9,7	2,8	4,2	3,5	18,2	14,3	14,7
1960* 1 kv.	7 473 000	4,2	14,0	11,1	2.9	2,1	1,7	17,4	14,2	15,2

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956	3 632 196	29 425	55 702	32 117	23 585	16 289	9 822	891	689	905
1957	3 692 894	30 110	56 215	33 366	22 849	19 152	10 383	991	772	840
1958	3 744 293	29 097	55 719	32 724	22 995	14 037	9 585	849	643	852
1959*	..	29 041	55 343	32 898	22 445	12 263	10 554	890	720	809
1959* jan.	..	1 624	4 508	2 968	1 540	1 027	742	62	50	60
febr.	..	1 440	4 221	2 588	1 633	721	817	64	54	67
mars	..	2 821	5 195	2 716	2 479	587	783	84	59	71
april	..	1 479	5 401	2 839	2 562	716	600	85	71	73
maj	..	3 201	5 217	2 787	2 430	612	615	80	66	81
juni	..	3 800	4 686	2 706	1 980	723	662	76	60	61
juli	..	2 888	4 702	2 599	2 103	625	529	79	66	79
aug.	..	2 576	4 398	2 571	1 827	983	566	58	45	69
sept.	..	1 906	4 532	2 595	1 937	1 365	720	80	65	63
okt.	..	2 688	4 299	2 862	1 437	1 869	853	68	52	71
nov.	..	1 906	4 031	2 704	1 327	1 810	1 131	81	70	57
dec.	..	2 712	4 153	2 963	1 190	1 225	2 536	73	62	57
1960* jan.	..	1 688	4 324	3 036	1 288	1 052	719	92	83	65
febr.	..	1 502	4 516	3 131	1 385	786	975	77	66	61
mars	..	1 520	5 041	3 501	1 540	773	597	74	65	61
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956	3 632 196	8,10	15,34	8,84	6,50	4,48	2,70	16,0	12,4	16,0
1957	3 692 894	8,15	15,22	9,04	6,18	5,19	2,81	17,6	13,7	14,7
1958	3 744 293	7,77	14,88	8,74	6,14	3,75	2,56	15,2	11,5	15,1
1959*	..	7,68	14,64	8,71	5,93	3,24	2,79	16,1	13,0	14,4
1959* 1 kv.	..	6,3	14,9	8,9	6,0	2,5	2,5	15,1	11,7	14,0
2 kv.	..	9,0	16,2	8,8	7,4	2,2	2,0	15,7	12,9	13,9
3 kv.	..	7,7	14,3	8,2	6,1	3,1	1,9	15,9	12,9	15,2
4 kv.	..	7,7	13,1	9,0	4,1	5,1	4,7	17,8	14,7	14,6
1960* 1 kv.	..	5,0	14,6	10,2	4,4	2,7	2,4	17,5	15,4	13,3

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tegelbruk (25 företag)[1] *Manufacture of bricks and tiles*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	1 270	1 314	+ 44	+ 3
2 Antal industriarbetare	1 104	1 142	+ 38	+ 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	3,6	4,3	+ 0,7	+ 20
4 Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	+ 7
5 Räntor	0,1	0,1	+ 0,0	+ 38
6 Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	— 0,1	— 51
7 Övriga intäkter	0,3	0,7	+ 0,4	+ 128
8 Summa	4,1	5,2	+ 1,1	+ 26
Kostnader och vinst				
9 Räntor	0,8	0,7	— 0,1	— 14
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1,5	2,2	+ 0,7	+ 47
11 Skatter	0,4	0,6	+ 0,1	+ 31
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,2	0,2	— 0,0	— 14
13 Avsättningar till investeringsfonder	0,2	0,3	+ 0,1	+ 39
14 Övriga kostnader	0,4	0,6	+ 0,1	+ 31
15 Redovisad vinst	0,5	0,7	+ 0,2	+ 37
16 Summa	4,1	5,2	+ 1,1	+ 26
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	30,6	34,9	+ 4,3	+ 14
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	27,0	30,6	+ 3,6	+ 13
19 Varuskatter	0,1	0,1	+ 0,0	+ 9
20 Summa avgående poster	27,1	30,7	+ 3,6	+ 13
21 Bruttovinst	3,6	4,3	+ 0,7	+ 20
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	3,3	2,1	— 1,2	— 37
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	3,1	1,9	— 1,2	— 38
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,1	— 0,1	— 60
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,4	1,8	+ 0,4	+ 30
26 Lagervärdeförändring	— 0,2	— 1,2	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,3	— 0,9	.	.
28 Lön till anställda	13,9	15,1	+ 1,2	+ 9
29 Därav till industriarbetare	11,0	11,8	+ 0,8	+ 8
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,3	0,3	+ 0,0	+ 14
31 Beslutad utdelning	0,3	0,3	+ 0,0	+ 0
32 För föregående år beslutad utdelning	0,3	0,3	— 0,0	— 2

[1] Branscherna stenindustri, cement- och betongindustri samt glasindustri kommer att redovisas i Stat. Tidskr. nr 7.

Income, expenditure, and profits of business enterprises

Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Porslins-, kakel- och lergodsindustri (8 företag) *Manufacture of china, pottery and earthenware*				Annan jord- och stenindustri samt komb. företag (18 företag)[1] *Not specified non-metallic industry including enterprises combining different non-metallic branches*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
5 487	5 299	− 188	− 3	7 516	7 193	− 323	− 4	1
4 423	4 272	− 151	− 3	5 857	5 616	− 241	− 4	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
18,2	24,4	+ 6,2	+ 34	68,3	94,9	+ 26,6	+ 39	3
1,7	1,7	+ 0,1	+ 3	0,9	1,0	+ 0,2	+ 17	4
1,0	1,0	+ 0,1	+ 7	4,3	5,3	+ 1,0	+ 23	5
0,0	0,0	+ 0,0	+ 64	0,1	0,2	+ 0,1	+ 44	6
0,5	0,0	− 0,4	− 97	3,5	4,2	+ 0,7	+ 20	7
21,3	27,2	+ 5,9	+ 28	77,1	105,6	+ 28,5	+ 37	8
2,1	2,2	+ 0,0	+ 1	5,6	5,9	+ 0,2	+ 4	9
8,3	7,5	− 0,8	− 10	25,2	25,5	+ 0,4	+ 1	10
4,3	6,1	+ 1,8	+ 41	17,5	26,3	+ 8,8	+ 50	11
1,0	3,0	+ 2,0	+ 200	4,1	5,9	+ 1,8	+ 45	12
0,3	2,8	+ 2,5	(+ 833)	6,6	19,1	+ 12,4	+ 187	13
0,1	0,0	− 0,1	− 98	4,3	3,1	− 1,2	− 27	14
5,2	5,7	+ 0,5	+ 10	13,8	19,9	+ 6,1	+ 44	15
21,3	27,2	+ 5,9	+ 28	77,1	105,6	+ 28,5	+ 37	16
164,0	181,4	+ 17,4	+ 11	329,1	360,2	+ 31,1	+ 9	17
145,4	156,6	+ 11,2	+ 8	257,9	262,0	+ 4,0	+ 2	18
0,4	0,5	+ 0,0	+ 9	2,9	3,3	+ 0,4	+ 15	19
145,8	157,0	+ 11,2	+ 8	260,8	265,3	+ 4,5	+ 2	20
18,2	24,4	+ 6,2	+ 34	68,3	94,9	+ 26,6	+ 39	21
5,7	6,5	+ 0,8	+ 14	20,3	30,8	+ 10,4	+ 51	22
5,4	6,5	+ 1,1	+ 21	18,2	29,7	+ 11,4	+ 63	23
0,0	0,1	+ 0,1	(+ 369)	0,1	0,3	+ 0,2	(+ 169)	24
6,0	6,7	+ 0,7	+ 12	31,3	38,0	+ 6,7	+ 21	25
− 1,3	− 3,0	.	.	− 5,7	− 0,7	.	.	26
+ 0,8	− 2,1	.	.	− 1,1	+ 3,6	.	.	27
59,1	59,3	+ 0,2	+ 0	92,4	92,3	− 0,2	− 0	28
42,9	42,9	+ 0,0	+ 0	65,0	63,8	− 1,2	− 2	29
1,5	1,4	− 0,0	− 1	4,5	4,4	− 0,0	− 1	30
4,0	4,1	+ 0,1	+ 3	9,3	10,3	+ 1,0	+ 10	31
4,0	4,0	—	—	9,2	9,3	+ 0,1	+ 1	32

[1] Se not på föregående sida.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^1/_1$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Maj	113	9	1 011	343	568	133	2 055	573	149	81
Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222.6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
239,9	251,9	1 308,7	1 967,8	3 768,3	1 036,2	344,3	162,5	1958 Maj
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — April 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *April 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare *Motorcar drivers*	10	1	11	20	11	31	148	103	251	178	115	293
Bilpassagerare *Motorcar passengers*	9	—	9	17	8	25	185	98	283	211	106	317
Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	2	—	2	10	10	20	16	50	66	28	60	88
Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	—	1	1	1	2	3	2	14	16	3	17	20
Mopedist[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	4	2	6	9	18	27	23	97	120	36	117	153
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	—	—	2	8	10	8	18	26	10	26	36
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	7	8	15	12	20	32	16	86	102	35	114	149
Fotgängare *Pedestrians*	11	5	16	15	28	43	18	138	156	44	171	215
Övriga *Others*	1	1	2	1	3	4	5	7	12	7	11	18
Summa *Total*	44	18	62	87	108	195	421	611	1 032	552	737	1 289

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	9	37	50
7—10 »	1	16	38	55
11—14 »	—	7	37	44
15—17 »	4	21	114	139
18—29 »	15	45	276	336
30—44 »	8	21	119	148
45—59 »	11	28	157	196
60—69 »	10	12	57	79
> 69 »	9	14	38	61
Okänd ålder *Age not stated*	—	22	159	181
Samtliga *Total*	62	195	1 032	1 289
Därav *Of which*				
män *males*	44	149	694	887
kvinnor *females*	18	40	264	322
okänt kön *sex not stated*	—	6	74	80

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil *Passenger car*	1 196	3 103	4 299
Lastbil *Lorry*	196	444	640
Buss *Bus*	24	78	102
Tung motorcykel *Heavy motorcycle*	41	141	182
Moped *Cycle with aux. motor*	45	210	255
Annan lätt mc *Other light mc*	12	53	65
Spårvagn *Tram*	—	46	46
Järnvägsfordon *Railway vehicle*	3	5	8
Cykel *Cycle*	43	158	201
Annat fordon *Other vehicle*	29	318	347
Fotgängare *Pedestrian*	47	181	228
Andra trafikelement *Other traffic elements*	42	13	55
Summa *Total*	1 678	4 750	6 428

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — April 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *April 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 056	7	282	242	214	1 600
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	1 651	7	271	235	201	1 215
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	240	4	51	40	118	82
» korsande » *crossing*	812	2	139	53	37	722
» samma » *same*	283	—	34	75	15	193
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	—	—	—	2
» annan » *other*	314	1	47	67	31	216
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	405	—	11	7	13	385
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 200	48	570	296	356	548
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	343	17	223	48	41	254
med fotgängare *with pedestrian*	187	15	167	30	20	137
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	670	16	180	218	295	157
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	176	6	87	13	22	141
Olycka av annan art *Other kind of accident*	32	—	13	3	7	22
Summa *Total*	3 464	61	952	554	599	2 311
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	504	15	137	116	163	225
Mellersta » *Middle* »	2 324	36	612	309	308	1 707
Södra » *South* »	636	10	203	129	128	379

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 650	40	139	603	763	1 887
Halvdager *Twilight*	90	2	2	36	38	52
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	445	5	17	94	37	408
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	207	14	15	45	195	12
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	72	—	1	—	11	61

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

April 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	1	9	17	35	62	1	10	26	37
Uppsala »	2	5	10	27	44	2	5	13	20
Södermanlands »	5	1	14	26	46	5	1	25	31
Östergötlands »	—	1	16	34	51	—	1	25	26
Jönköpings »	—	3	8	32	43	—	3	13	16
Kronobergs »	1	4	7	13	25	1	4	11	16
Kalmar »	—	4	10	12	26	—	4	18	22
Gotlands »	—	—	3	5	8	—	—	3	3
Blekinge »	1	1	5	16	23	1	1	8	10
Kristianstads »	2	2	20	45	69	2	2	29	33
Malmöhus »	4	3	21	49	77	4	7	41	52
Hallands »	1	1	5	21	28	1	2	8	11
Göteb. o. Bohus »	4	5	9	27	45	5	5	12	22
Älvsborgs »	—	6	17	31	54	—	6	29	35
Skaraborgs »	5	4	8	51	68	5	5	12	22
Värmlands »	1	6	16	37	60	1	8	25	34
Örebro »	1	—	7	15	23	1	—	9	10
Västmanlands »	1	1	5	27	34	1	1	6	8
Kopparbergs »	4	4	6	24	38	4	4	14	22
Gävleborgs »	2	4	17	23	46	2	7	20	29
Västernorrlands »	3	1	12	33	49	3	2	17	22
Jämtlands »	3	3	5	23	34	3	5	16	24
Västerbottens »	—	3	10	27	40	—	4	16	20
Norrbottens »	2	—	15	34	51	2	—	25	27
Summa *Total*	43	71	263	667	1 044	44	87	421	552

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *April 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	7	11	94	534	646	7	12	125	144
Stockholms län	2	11	31	71	115	2	11	35	48
Uppsala »	—	3	7	43	53	—	3	9	12
Södermanlands »	—	3	7	44	54	—	3	7	10
Östergötlands »	—	5	35	71	111	—	5	37	42
därav Norrköpings stad	—	1	19	26	46	—	1	19	20
Jönköpings län	—	5	16	70	91	—	6	18	24
Kronobergs »	—	—	7	9	16	—	—	7	7
Kalmar »	—	3	12	21	36	—	3	14	17
Gotlands »	—	1	2	9	12	—	1	3	4
Blekinge »	—	1	16	26	43	—	1	19	20
Kristianstads »	—	—	12	30	42	—	—	13	13
Malmöhus »	1	10	61	164	236	1	13	72	86
därav Malmö stad	—	3	40	91	134	—	3	44	47
Hallands län	1	1	9	25	36	1	1	11	13
Göteb. o. Bohus »	2	19	91	265	377	2	19	102	123
därav Göteborgs stad ..	2	16	85	234	337	2	16	95	113
Älvsborgs län	—	4	13	41	58	—	4	17	21
Skaraborgs »	1	6	8	48	63	1	6	8	15
Värmlands »	—	2	18	37	57	—	2	18	20
Örebro »	1	3	22	48	74	1	3	25	29
Västmanlands »	2	3	9	40	54	2	3	14	19
Kopparbergs »	—	1	9	34	44	—	1	13	14
Gävleborgs »	—	2	15	48	65	—	2	17	19
Västernorrlands »	1	3	5	28	37	1	3	7	11
Jämtlands »	—	1	2	14	17	—	1	2	3
Västerbottens »	—	1	7	17	25	—	1	10	11
Norrbottens »	—	4	7	47	58	—	4	8	12
Summa *Total*	18	103	515	1 784	2 420	18	108	611	737
Hela riket *Sweden*	61	174	778	2 451	3 464	62	195	1 032	1 289

Preliminär försäkringsstatistik för mars och april 1960

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 63 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, häradsoch sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1958 tillhopa svarade för mindre än 2 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under mars—april 1960 med 206 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 434 mkr och en bruttominskning av 228 mkr. I *tabell 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under mars—april 1960 (bruttoökningarna med undantag av livlån samt kontanta medel och banktillgodohavanden) 75 % avsåg statslån och bostadslån (inteckningslån och lån till hypoteksinrättningar), 7 % utlånats till kommuner (inräknat av kommuner garanterade lån), 5 % använts för inköp av fastigheter och aktier samt 13 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt. För enbart livbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 81 %, 7 %, 4 % och 8 %. Statslånens och bostadslånens procentuella andel i bruttoökningarna var 25 % (för enbart livbolagen 27 %) högre under mars—april än under jan.—febr. 1960. Ökningen kan ses mot bakgrunden av den rekommendation riksbanken utfärdat till försäkringsbolagen i slutet av jan. 1960 och som innebär att livbolagen skall placera minst 75 % av sin kapitalökning i s. k. prioriterade tillgångar (statslån och bostadslån) medan 25 % får placeras fritt. För skadebolagen skall en kvotering av 50 % tillämpas.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska obligationer den största ökningen medan förlagsbevis, lån till svenska näringslivet samt kontanter och banktillgodohavanden visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar aktier och övriga andra värdehandlingar den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1958—april 1960 redovisas i *tabell 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under jan.—april 1960 var 2 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1959.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1959—april 1960. I tabellen har även vissa huvudposter av inkomster och utgifter medtagits, ehuru dessa uppgifter lämnas en tvåmånadersperiod senare än de övriga uppgifterna.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—febr. 1959 och 1960 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tabell 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under mars—april 1960 *(tabell 5)* till 342 mkr (f. å. 330 mkr), en uppgång med 4 %. Av nyteckningen utgjorde 200 mkr (f. å. 177 mkr) eller 58 % ren riskförsäkring. 43 mkr av nyanskaffningen eller 13 % (f. å. 17 %) föll på liten försäkring.

(forts. sid. 357)

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets*[1] *of the nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	31/12[2] 1959	Ökningar[3] *Increases*[3] Mars+April 1960		31/12[2] 1959	Ökningar[3] *Increases*[3] Mars+April 1960	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4]667	7	4	[4]364	5	5
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	444	14	11	236	8	8
Svenska *Swedish*	427	14	11	236	8	8
Utländska[5] *Foreign*	17	0	0	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 205	71	51	3 925	47	39
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 964	39	32	2 297	30	27
Övriga fastigheter *Other buildings*	2 241	32	19	1 628	17	12
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 578	29	17	1 457	22	12
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 186	13	2	1 085	6	— 3
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	392	16	15	372	16	15
Obligationer *Bonds*	6 853	299	124	6 063	270	103
Svenska *Swedish borrowers*	6 721	296	122	5 995	270	103
Issued by						
Statens o. statsgar.	2 640	274	117	2 336	255	102
Statsskuldförbind.	25	—	—	20	—	—
Hypoteksbankens	530	2	1	498	2	0
Stadshypotekskassans	1 693	1	0	1 581	1	— 0
Bostadskreditkassans	421	0	— 3	376	0	— 3
Skeppshypotekskass:s	28	2	1	13	1	1
Övr. hyp. o. int.bol.	74	0	0	69	—	—
Kommuners *Municipalities*	591	1	— 1	531	1	— 0
Trafik- o. industribolags *Traffic, shipping and ind.comp.*	686	16	7	559	10	3
Övriga *Others*	33	0	0	12	—	—
Utländska[5] *Foreign borrowers*	132	3	2	68	0	— 0
Förlagsbevis *Debentures*	151	3	— 1	76	2	— 1
Andra värdehandlingar *Other securities*	[4]410	10	6	[4]265	0	— 4
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	235	1	— 1	162	—	— 2
Övriga *Others*	175	9	7	103	0	— 2
Livlån[7] *Policy loans*	614	(1)	1	614	(1)	1
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*	237	..	— 7	53	(0)	0
Summa *Total*	16 159	434	206	13 053	355	163

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 134 miljoner kronor utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1958—april 1960 *Gross and net changes of investments*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Jan.—febr.	313	343	[1] 305	153	151	[1] 126	160	192	[1] 179
Mars—april	319	311	434	138	116	228	181	195	206
Maj—juni	259	291		112	138		147	153	
Juli—aug.	225	241		102	94		123	147	
Sept.—okt.	350	367		180	178		170	189	
Nov.—dec.	422	477		158	203		264	274	
Hela året *Whole year*	1 888	2 030		843	880		1 045	1 150	
Därav:									
Jan.—april *Of which Jan.—April*	632	654	739	291	267	354	341	387	385

[1] Korrigerad siffra.

Tab. 3. Nettoresultatet av riksbolagens rörelse jan. 1959—april 1960 *Net result of the activities of the nation-wide companies*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1959		1960		
	Jan.–Dec.	Jan.–April	Jan.–April	Jan.–Febr.	Mars–April
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	1 150	387	385	[2]179	206
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	78,2	25,3	26,6	10,3	16,3
härav banklån *of which: borrowings from banks*	51,0	14,2	13,9	3,6	10,3
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	75,4	28,3	24,8	10,2	14,6
härav banklån *of which: borrowings from banks*	56,6	25,1	18,9	6,1	12,8
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	2,8	— 3,0	1,8	0,1	1,7
Nettoresultat *Net result*	1 146	390	383	[2]179	204
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 127	698	..	355	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	655	204	..	91	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 105	369	..	186	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.* — [3] Korrigerad siffra.

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos svenska riksbolag under perioden jan.—febr. 1959 och 1960

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—febr.								Jan.—april	
	Liv- o. sjuk-förs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	108	109	69	56	177	190	354	355	151	140
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	37	40	32	36	13	15	82	91	72	87
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	69	76	14	15	95	95	178	186	26	29
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	76	73	87	77	95	110	258	260	197	198

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital

New life insurance business

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content«*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	66,1	98,4	55,4	65,7	121,5	164,1	17,7	16,5	397,7	84,4	519,2	248,5
Febr.	68,6	68,6	76,1	82,1	144,7	150,7	22,5	16,7	100.8	88,3	245,5	239,0
Mars	75,0	70,8	88,0	104,5	163,0	175,3	29,2	19,9	98,7	153,0	261,7	328,3
April	78,0	70,5	88,6	95,7	166,6	166,2	28,0	22,9	101,3	123,7	267.9	289,9
Maj	61,7		73,1		134,8		18,5		148,0		282,8	
Juni	78,4		86,5		164,9		24,5		140,2		305,1	
Juli	44,7		50,1		94,8		11,5		55,9		150,7	
Aug.	37,0		46,6		83,6		10,4		59,7		143,3	
Sept.	58,8		71,6		130,4		22,7		54,9		185,3	
Okt.	89,3		103,3		192,6		39,9		141,5		334,1	
Nov.	82,1		107,9		190,0		23,0		89,1		279,1	
Dec.	216,3		128,1		344,4		22,0		291,7		636,1	
Summa *Total*	956,0		975,3		1 931,3		269,9		1 679,5		3 610,8	

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

Tab. 6. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman

Collective pension insurance: size of business in force as measured by annual amount of premiums

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	2,7	1,8	1,5	0,2	519,5	547,2
Febr.	3,1	3,1	1,7	0,7	521,2	547,9
Mars	2,9	2,5	1,2	0,5	522,4	548,4
April	4,3	2,2	3,0	0,6	525,4	549,0
Maj	3,5		1,7		527,1	
Juni	7,4		5,8		532,9	
Juli	6,8		5,8		538,7	
Aug.	5,7		3,9		542,6	
Sept.	3,6		1,7		544,3	
Okt.	3,6		1,6		545,9	
Nov.	2,7		0,7		546,6	
Dec.	2,0		0,4		547,0	

Tab. 7. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1959 och 1960

New sickness insurance business (for more than ten years) 1959 and 1960

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	2 793	3 594	1 820	1 391	227	51	4 840	5 036
2:a kvartalet *April—June*	3 270		983		120		4 373	
3:e kvartalet *July—September*	2 359		1 027		96		3 482	
4:e kvartalet *October—December*	4 371		879		151		5 401	
Årligt belopp i 1 000-tal kronor *Annual income 000 omitted*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	14 389	20 699	7 547	6 167	1 269	372	23 205	27 238
2:a kvartalet *April—June*	16 289		3 729		871		20 889	
3:e kvartalet *July—September*	13 431		3 487		139		17 057	
4:e kvartalet *October—December*	24 702		3 593		861		29 156	

(forts. från sid. 352)

Nyanskaffningen inom grupplivförsäkring var 277 mkr under mars—april 1960 (f. å. 200 mkr), vilket innebär en ökning med 39 %.

SPP:s årliga avgiftssumma ökade unders mars—april 1960 *(tabell 6)* med brutto 5 och netto 1 mkr samt uppgick vid utgången av april 1960 till 549 mkr mot 525 mkr vid samma tidpunkt förra året.

Lång sjukförsäkring (dvs. sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år) tecknades under första kvartalet 1960 *(tabell 7)* av drygt 5 000 personer till ett sammanlagt årligt ersättningsbelopp av 27 mkr (f. å. 23 mkr). Gruppsjukförsäkringen, som introducerades under 1958, svarade härvid för 28 % av nyteckningen (antal) resp. 23 % (belopp).

B. W. K. v. W.

Befolkningsutvecklingen 1960—1975

A Population Forecast

Folkmängden undergår ständiga förändringar förorsakade av dödligheten, omflyttningen och fruktsamheten. Dessa demografiska faktorer är i sin tur variabla med tiden, varför vid upprättandet av en befolkningsprognos vissa antaganden måste uppställas rörande deras framtida utveckling. De antaganden härutinnan, som gjorts i denna prognos, som sträcker sig fram till 1975, har grundats enbart på tidsserier över tidigare skeenden. Några hypoteser rörande exempelvis den kommande ekonomiska utvecklingen och dess inverkan på nämnda faktorer har inte uppställts.

Det första avsnittet i beräkningarna har gällt framskrivningen av den observerade befolkningen med avseende på dödligheten. Utgångsläget härvidlag har varit folkmängdens fördelning efter kön och ålder den 31 december 1955.

En undersökning av dödlighetens utveckling sedan 1930-talet har företagits. Därvid har för varje femårsklass uträknats de observerade överlevelsesannolikheterna. Av dessa framgår, att dödligheten nedgått i alla femårsklasser. För den tid prognosen omfattar har därför räknats med successivt stigande överlevelsesannolikheter. Intensiteten i stegringen antages emellertid för åldersklasserna under 30 år komma att avtaga i jämförelse med den senast observerade perioden 1951—1955. Detta är nödvändigt, eftersom vid oförändrad intensitet dödligheten under det tidsavsnitt, som prognosen avser, helt skulle komma att upphöra i dessa åldrar.

I tab. A redovisas de överlevelsesannolikheter eller reduktionskvoter, som ligger till grund för framskrivningen.

Omflyttningen har antagits komma att resultera i ett immigrationsöverskott på 10 000 årligen, fördelat efter kön och ålder enligt förhållandena under åren 1953—1957.

Det andra avsnittet i beräkningarna har avsett utfyllningen av de yngre åldersklasserna i den enligt ovan framräknade befolkningen. Detta arbete har inletts med en beräkning av de framtida födelsekullarnas numerär. Denna kalkyl har grundats på uppgifter om antalet bestående äktenskap i skilda durationsklasser och den äktenskapliga fruktsamheten. Även den utomäktenskapliga fruktsamheten har beaktats.

Beräkningarna rörande antalet framtida äktenskap har baserats på uppgifter om gifta kvinnor efter ålder och vigselår vid slutet av år 1955. Dessa uppgifter har sammanställts i femårsklasser beträffande såväl äktenskapets varaktighet som kvinnans ålder. Reduktionen av äktenskapen på grund av dödlighet och skilsmässor har skett med särskilt framräknade kvoter, angivande sannolikheten för ett äktenskap i viss durationsklass och viss åldersklass att bestå i fem år. Det bör tilläggas, att denna kvot för åldersklassen 15—19 år är större än ett, vilket torde bero på en relativt stor invandring av gifta kvinnor i dessa åldrar.

Framskrivningen av de observerade äktenskapen erfordrar emellertid en successiv komplettering av antalet gifta kvinnor i durationsklassen 0—4 år. Underlaget härför har utgjorts av de vid

Tab. A. Beräknade överlevelsesannolikheter för femårsperioderna 1956/60—1971/75
Estimated survival rates for five-year periods

Åldersår *Age*	1956—1960		1961—1965		1966—1970		1971—1975	
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*
0— 4	0,9915	0,9935	0,9925	0,9940	0,9935	0,9945	0,9945	0,9950
5— 9	0,9975	0,9983	0,9975	0,9985	0,9975	0,9985	0,9975	0,9985
10—14	0,9970	0,9981	0,9970	0,9985	0,9970	0,9985	0,9970	0,9985
15—19	0,9940	0,9975	0,9945	0,9980	0,9945	0,9980	0,9945	0,9980
20—24	0,9940	0,9970	0,9945	0,9970	0,9945	0,9970	0,9945	0,9970
25—29	0,9935	0,9960	0,9940	0,9960	0,9945	0,9960	0,9950	0,9960
30—34	0,9920	0,9940	0,9925	0,9945	0,9930	0,9945	0,9935	0,9945
35—39	0,9900	0,9920	0,9905	0,9925	0,9910	0,9930	0,9915	0,9935
40—44	0,9840	0,9875	0,9850	0,9885	0,9860	0,9895	0,9870	0,9905
45—49	0,9760	0,9820	0,9780	0,9830	0,9800	0,9840	0,9820	0,9850
50—54	0,9600	0,9710	0,9640	0,9740	0,9680	0,9770	0,9720	0,9800
55—59	0,9350	0,9550	0,9380	0,9600	0,9410	0,9650	0,9440	0,9700
60—64	0,8950	0,9240	0,8980	0,9300	0,9010	0,9360	0,9040	0,9420
65—69	0,8350	0,8650	0,8400	0,8720	0,8450	0,8790	0,8600	0,8860
70—74	0,7440	0,7780	0,7500	0,7880	0,7560	0,7980	0,7620	0,8080
75—79	0,6080	0,6330	0,6150	0,6400	0,6220	0,6470	0,6290	0,6540
80—84	0,4350	0,4630	0,4400	0,4680	0,4450	0,4730	0,4500	0,4780
85—89	0,2680	0,2980	0,2730	0,3020	0,2780	0,3060	0,2830	0,3100
90—94	0,0570	0,0640	0,0570	0,0640	0,0570	0,0640	0,0570	0,0640

kalenderårens slut föreliggande uppgifterna om antalet gifta kvinnor efter ålder i durationsklassen 0—4 år. För varje femårs åldersklass har uträknats relationstal, angivande förhållandet mellan antalet gifta kvinnor och samtliga kvinnor vid årets slut. Företagen undersökning visar, att dessa relationstal under en följd av år varit stigande i åldrarna under 25 år och fallande i övriga åldrar. Då denna tendens i utvecklingen kan antagas komma att bestå, så har för tiden fram till 1975 räknats med relationstal, som stiger i de yngre men faller i de äldre åldersklasserna.

I tab. B redovisas det beräknade antalet gifta kvinnor efter ålder och äktenskapets duration vid slutet av åren 1965, 1970 och 1975.

Den äktenskapliga fruktsamheten i skilda durationsklasser har antagits komma att ligga på samma nivå som under år 1957. Antalet utom äktenskap födda barn har beräknats på grundval av fruksamhetsförhållandena bland ogifta kvinnor under år 1957. Av de födda har 51,5 % beräknats vara gossar och 48,5 % flickor i enlighet med förhållandena under femårsperioden 1953—1957.

Under åren 1965, 1970 och 1975 beräknas antalet födda uppgå till 116 100, 125 800 och 127 400, därav i äktenskap 102 300, 112 500 och 114 600.

Slutresultatet av de verkställda beräkningarna framlägges i tab. C. Enligt prognosen kommer folkmängden totalt sett att tillväxa i antal under hela femtonårsperioden. Intensiteten i ökningen är emellertid inte enhetlig utan varierar rätt avsevärt inom olika åldersgrupper. Detta framgår av nedanstående tabla med indextal, ur vilken man kan utläsa den procentuella förändringen enligt prognosen i skilda åldersgrupper med utgångspunkt från 1960.

Åldersår	1960	1965	1970	1975
0—19	100	98	97	101
20—64	100	104	107	108
65—ω	100	112	126	141

Under tiden fram till 1975 beräknas hela befolkningen i åldrarna under 20 år inte undergå några större förändringar. Åldersfördelningen inom denna grupp kommer däremot såsom framgår av tab. C att förskjutas. På grund av tillkomsten av de relativt sett stora födelsekullarna ges med tiden de yngre

Tab. B. Beräknat antal gifta kvinnor efter ålder och äktenskapets varaktighet vid slutet av åren 1960, 1965, 1970 och 1975

Estimated number of married women by age and duration of marriage at end of years

Äktenskapets varaktighet, år *Duration of marriage, year*	Åldersår *Age*	Antal gifta kvinnor *Number of married women*			
		1960	1965	1970	1975
0— 4	15—19	10 900	11 600	10 400	10 400
	20—24	92 200	120 900	125 900	110 600
	25—29	82 700	87 300	109 500	111 500
	30—34	32 900	31 100	33 200	42 100
	35—39	16 400	13 600	12 000	11 900
	40—44	9 300	9 000	7 700	7 100
	45—49	6 100	5 800	5 500	4 600
5— 9	20—24	11 200	14 800	15 700	14 000
	25—29	83 200	91 300	119 700	124 700
	30—34	79 600	75 300	79 400	99 600
	35—39	35 400	30 000	28 300	30 200
	40—44	16 200	15 000	12 400	10 900
	45—49	9 300	8 500	8 200	7 000
10—14	25—29	7 200	10 900	14 400	15 300
	30—34	62 400	64 500	70 800	92 800
	35—39	74 000	61 700	58 300	61 600
	40—44	34 000	27 400	23 200	21 900
	45—49	15 500	12 300	11 400	9 400
15—19	30—34	4 800	5 600	8 500	11 200
	35—39	62 700	48 400	50 000	54 800
	40—44	76 500	57 300	47 800	45 200
	45—49	36 700	25 900	20 800	17 600
	Summa *Total* 15—49	859 200	828 200	873 100	914 400

åldersklasserna i gruppen under 20 år en numerisk övervikt, som kompenserar minskningen av de äldre åldersklasserna i gruppen.

Befolkningen i åldrarna 20—64 år, de s. k. arbetsföra åldrarna, synes komma att tillväxa under hela perioden, men ökningen beräknas fortgå i betydligt långsammare takt under periodens senare del.

De största förändringarna är att vänta i fråga om åldringarna. Gruppen över 65 år företer en oavlåtlig ökning och beräknas vara över 40 procent större vid periodens slut.

L. W.

A Population Forecast for 1960—1975

The basis of a population prognosis (for the period 1960—1975) prepared in the Central Bureau of Statistics was the sex and age distribution on December 31, 1955.

The observed trends of mortality show it has diminished in practically all age groups for both sexes. It is expected that there will be a similar trend during the period in question.

Since the war there has been an excess of immigration into Sweden. In the fifties, this excess was approximately 10 000 annually. For each of the next fifteen years we have reckoned with the same surplus of immigration.

The number of marriages to be contracted was estimated on the basis of the number of married women by age and year of marriage on December 31 1955. Probabilities for a marriage to exist in five years were used for forecasts in each class of age/year of marriage. For the 15—19 age class this

Tab. C. Beräknad sammansättning av befolkningen efter kön och ålder vid slutet av åren 1960, 1965, 1970 och 1975

Projections of population by sex and age at end of years

Åldersår *Age*	Män *Males*				Kvinnor *Females*			
	1960	1965	1970	1975	1960	1965	1970	1975
Folkmängd (i tusental) *Population, in thousands*								
0— 4	267,6	279,2	303,6	315,9	252,5	265,1	288,2	299,8
5— 9	273,1	267,1	278,9	303,4	258,0	252,1	264,7	287,8
10—14	313,2	273,6	267,6	279,3	297,8	258,7	252,8	265,4
15—19	301,6	313,1	273,5	267,6	288,1	298,1	259,1	253,2
20—24	232,3	303,2	314,5	275,2	229,4	293,5	303,5	264,6
25—29	222,3	239,5	310,0	321,2	220,6	236,0	299,9	309,9
30—34	239,4	226,5	243,7	313,9	235,2	222,1	237,4	301,1
35—39	270,1	240,0	227,2	244,4	265,1	235,1	222,1	237,3
40—44	271,5	268,7	239,0	226,5	266,1	263,9	234,2	221,4
45—49	269,4	268,1	265,7	236,6	265,3	263,7	261,8	232,7
50—54	262,1	264,1	263,4	261,5	261,2	261,2	260,0	258,4
55—59	226,7	253,0	256,0	256,4	235,3	254,7	255,6	255,1
60—64	191,4	212,9	238,3	241,9	205,7	226,1	246,1	248,2
65—69	152,7	172,0	191,9	215,6	173,0	191,5	211,9	232,0
70—74	116,9	128,6	145,6	165,3	137,5	151,1	168,6	188,0
75—79	78,8	87,8	97,4	111,1	94,7	108,5	120,8	136,4
80—84	43,8	48,5	54,7	61,3	53,2	60,7	70,3	79,1
85—89	16,1	19,3	21,6	24,7	20,6	25,0	28,8	33,7
90—ω	4,0	5,1	6,5	7,9	6,1	7,4	9,4	11,6
Summa *Total*	3 753,0	3 870,3	3 999,1	4 129,7	3 765,4	3 874,5	3 995,2	4 115,7
Därav *Of which*								
0—19	1 155,5	1 133,0	1 123,6	1 166,2	1 096,4	1 074,0	1 064,8	1 106,2
20—64	2 185,2	2 276,0	2 357,8	2 377,6	2 183,9	2 256,3	2 320,6	2 328,7
65—ω	412,3	461,3	517,7	585,9	485,1	544,2	609,8	680,8

rate was more than 1, the reason being that the immigrants include quite a number of wives of this age.

The prediction for marriages was completed by successive estimates of the number of women married less than five years. For a considerable time the proportion of those married women to all women has increased for ages under 25 and decreased for other age groups, and it has been taken that this tendency will last during the time of the forecast.

The fertility of marriages was estimated for each duration class to be as in 1957. Illegitimate births were calculated from the corresponding rates of fertility for unmarried women. Finally, the sex proportion was estimated as the level of 1953—55.

L. W.

KUNGL. BOKTR. STHLM 1960 601073

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 7 JULI 1960

INNEHÅLL

ARTIKLAR

ERIK LUNDÉN:

I statens tjänst anställd personal år 1959 ..... 363, 435

Den officiella statistikens framtida organisation 401, 436

MEDDELANDEN

De nordiska statistiska utskotten:

Kulturstatistik 404
Befolknings- och arbetskraftsstatistik .. 404
Industri- och annan näringsstatistik 405

Andra europeiska statistiska möten:

Det fiskeristatistiska expertmötet i Edinburgh september 1959 405

Förenta Nationernas statistiska kommission: Elfte mötet 406

Personalnotiser 409

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 411

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter 411, 412

Konkurser och protesterade växlar 416

Vägtrafikolyckor 418

Beställningstrafiken med lastbil 411, 422

Priserna på jordbruksfastigheter år 1959. Preliminära uppgifter 425

Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1958 431

Kinesisk befolkningsstatistik 432

THE ISSUE IN BRIEF 435

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden maj—juni 1960 437

Bokanmälningar:

Acton, F. S., Analysis of straight-line data (A. Taube) 439

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 9 | No. 7 | JULY 1960

CONTENTS

ARTICLES

E. LUNDÉN:
Government employees in 1959 ....363, 435

The future organization of Swedish State statistics.....401, 436

NOTES

Inter Nordic Working Groups for Statistics:
Cultural statistics 404
Population and labour force statistics .. 404
Production and distribution statistics .. 405

Other European statistical meetings:
Expert meeting on fishery statistics in the Northern Atlantic area 405

The United Nations Statistical Commission: 11th session 406

Personal notes 409

TABLES

Commentary 411
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data 411, 412
Bankruptcies and protested bills 416
Road accidents..... 418
For-hire lorry transport 411, 422
Farm real estate prices in 1959. Preliminary data..... 425
Income and expenditure of professional fishermen in 1958 431
Population statistics in China..... 432

THE ISSUE IN BRIEF 435

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, May—June, 1960..... 437

Book reviews:
Acton, F. S., Analysis of straight-line data (A. Taube) 439

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift.....	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

I STATENS TJÄNST ANSTÄLLD PERSONAL ÅR 1959

Av förste aktuarien ERIK LUNDÉN

Sedan år 1954 utarbetar statistiska centralbyrån statistik över tjänstemännen inom statlig och statsunderstödd verksamhet. Resultaten har årligen redovisats dels i denna tidskrift, dels även i en särskild publikation med titeln »Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957». Den redogörelse, som framlägges här nedan, omfattar emellertid endast statistik över tjänstemän inom det statliga området.

I fråga om allmänna redovisningsprinciper samt insamlingsförfarande m. m. hänvisas till ovannämnda publikation. De från myndigheterna varje år insamlade uppgifterna beträffande tjänstemännen hänför sig till den 1 oktober med undantag av ett fåtal myndigheter — postverket, väg- och vattenbyggnadsverket samt arbetsmarknadsstyrelsen — vilka tillåtits att redovisa sin personal per den 1 januari i stället för den 1 oktober. I tabellerna lämnade uppgifter avser sålunda för dessa myndigheter närmast följande 1 januari, oaktat i tabellrubrikerna endast angivits 1 oktober.

I fråga om löneplansplacerad personal innehåller primärmaterialet följande data i nämnd ordning:

namn
folkbokföringsnummer (födelseår, -månad, -dag, -nr)
anställningsår i statstjänst
tjänstetidsbefordran
lönegradsbeteckning
lönegrad
löneklass
anslagstyp (avlöningsanslag, sakanslag m. m.)
pensionsålder
befattning
utbildning.

För nyanställda redovisas dessutom anställningsdatum samt för avgångna tidpunkt för och orsak till avgången. I fråga om icke löneplansplacerade tjänstemän (arvodister) har uppgifterna om födelsenummer, anställningsår och utbildning uteslutits. Uppgifterna om lönegrad m. m. har ersatts med det under september månad utbetalade arvodet.

Statens löneförordning, som trädde i kraft den 1 juli 1957, omfattar fem löneplaner, varav löneplan A avser det stora flertalet statstjänstemän, medan på löneplan B ingår chefstjänstemän fr. o. m. byråchefs tjänsteställning. Av övriga löneplaner avser löneplan C provinsialläkare, löneplan D distriktsveterinärer samt löneplan E manskapsbeställning vid försvaret. Till vägledning vid studium av tabellerna lämnas på följande sida en sammanställning av omfattningen av löneplanerna A och B.

För den som önskar beräkna lönesummor med ledning av i tabellerna angivna löneklasser och ortsgrupper hänvisas till »Statsliggare för budgetåret 1959/60», II, Bihang, sid. B 16.

Anställningsform	Löneplan A		Löneplan B	
	Lönegrads-beteckning	Nummer	Lönegrads-beteckning	Nummer
Ordinarie anställning:				
Fullmakt eller konstitutorial	Ao	1—26	Bo	1—10
Förordnande för viss tid	ABp	18—26	Bp	1—10
» för begränsad anställningstid	ABq	20—26	Bq	1—10
» tillsvidare	Ar	1—26		
	ABr	25	Br	1—10
Icke ordinarie anställning:				
Förordnande såsom extra ordinarie	Ae	1—26	Be	1—10
» såsom aspirant	Af	1—24	—	—
» såsom extra	Ag	1—26	Bg	1

I likhet med tidigare år redovisas statstjänstemännen med fördelning efter olika indelningsgrunder i ett antal tabeller, där uppdelning i allmänhet skett på dels allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet, dels affärsverken m. m. I avsikt att underlätta studiet av tabellerna ges här nedan en sammanfattning av tabellernas innehåll.

Tab. 1 fördelning efter löneplan och anställningsform på huvudtitlar

Tab. 2 löneplan A med fördelning efter lönegrad och anställningsform

Tab. 3 löneplan B

Tab. 4 löneplan C och D

Tab. 5 löneplan A med fördelning efter lönegrad och ortsgrupp

Tab. 6 löneplan A med fördelning efter löneklass och ortsgrupp

Tab. 7 icke löneplansplacerade tjänstemän fördelade efter månadslön

Tab. 8 fördelning efter födelseår (löneplan A, B, C och D)

Tab. 9 fördelning efter utbildning, födelseår och lönegrad (a = män b = kvinnor)

Tab. 10 fördelning efter myndighet och anställningsform

Tab. 11 nyanställda fördelade efter lönegrad och anställningsform på löneplan A

Tab. 12 avgångna fördelade efter födelseår och avgångsorsak (löneplan A, B, C och D)

Tab. 13 avgångna på löneplan A med fördelning efter lönegrad och avgångsorsak (a = män, b = kvinnor)

Tab. 14 vissa uppgifter beträffande de vanligast förekommande befattningarna

Tab. 15 befordrade på löneplan A fördelade efter erhållen lönegrad och antal uppflyttade lönegrader

Tab. 16 befordrade på löneplan A fördelade efter erhållen löneklass och antal uppflyttade löneklasser

Tab. 17 statens lönekostnader under år 1959.

Av tab. A framgår förändringen av totala antalet statstjänstemän under redovisningsåret 1958/59. Såsom framgår av tabellen redovisas totalt en ökning med 4 420 personer eller 1,9 %. Denna ökning hänför sig endast i obetydlig utsträckning (ca 400 personer) till under redovisningsperioden nytillkommande myndigheter, vilka tidigare ej medtagits i denna statistik. Ökningen faller dessutom helt på allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet, under det att affärsverken däremot uppvisar någon minskning.

I föregående redogörelse i denna tidskrift redovisades tjänstemännens antal vid 4:e huvudtiteln till 39 936. Denna siffra har emellertid visat sig vara för hög och borde rätteligen ha varit 38 455. Anledningen till att ett fel av denna

Tab. A. Förändringar i antalet statstjänstemän under redovisningsåret 1958/59 (ökning +, minskning −)

Changes in Government employees staff

Huvudtitlar m. m.	1958	1959	Antal	%
Allm. civilförvaltn. och försvarsväsendet				
Justitiedepartementet	4 376	4 838	+ 462	+ 10,6
Utrikesdepartementet	1 042	1 046	+ 4	+ 0,4
Försvarsdepartementet	38 455	39 708	+ 1 253	+ 3,3
Socialdepartementet	5 291	5 617	+ 326	+ 6,2
Kommunikationsdepartementet	5 038	5 442	+ 404	+ 8,0
Finansdepartementet	6 018	6 001	− 17	− 0,3
Ecklesiastikdepartementet	17 431	18 844	+ 1 413	+ 8,1
Jordbruksdepartementet	5 076	5 105	+ 29	+ 0,6
Handelsdepartementet	3 459	3 533	+ 74	+ 2,1
Inrikesdepartementet	25 703	26 251	+ 548	+ 2,1
Civildepartementet	120	135	+ 15	+ 12,5
Riksdagen och dess verk	1 020	999	− 21	− 2,1
Summa	113 029	117 519	+ 4 490	+ 4,0
Affärsverken m. m.				
Postverket	31 301	32 055	+ 754	+ 2,4
Televerket	23 791	23 459	− 332	− 1,4
Statens järnvägar	49 960	49 360	− 600	− 1,2
Statens vattenfallsverk	6 541	6 559	+ 18	+ 0,3
Domänverket	1 681	1 717	+ 36	+ 2,1
Övriga affärsverk	1 365	1 419	+ 54	+ 4,0
Summa	114 639	114 569	− 70	− 0,1
Totalsumma	227 668	232 088	+ 4 420	+ 1,9

storleksordning, 1 481 kan ha uppstått skall här något beröras. Inom försvarets civilförvaltning har under de senaste åren pågått en centralisering av löneutbetalningarna för huvuddelen av tjänstemännen tillhörande 4:e huvudtiteln. För detta ändamål har successivt upplagts ett hålkortsregister, vilket i reproducerat skick ställts till centralbyråns förfogande i samband med myndigheternas uppgiftslämnande per den 1 oktober. Det hos centralbyrån befintliga hålkortsregistret har sålunda utbytts mot civilförvaltningens hålkort. Då det begränsade utrymmet på det reproducerade hålkortet inte tillåtit utsättande av tjänstemannens namn, har vid nämnda utbyte såsom identifieringsbegrepp endast kunnat anlitas folkbokföringsnumret (inkl. födelsenumret). En dylik identifiering har visat sig vara både svår och tidsödande. Under det sista halvåret har det emellertid varit möjligt att i samarbete med civilförvaltningen företaga en grundlig genomgång av hålkortsmaterialet tillhörande 4:e huvudtiteln. De här angivna 1 481 hålkorten (vart och ett representerande en tjänsteman) har dels visat sig bestå av tjänstemän, som tidigare avgått, dels ock av dubbelredovisningar. För den som närmare önskar studera den inverkan som denna korrigering haft på 1958 års redovisade uppgifter i fråga om lönegrader, löne-

klasser, ortsgruppering m. m., hänvisas till en inom centralbyrån framställd stencil, som kan erhållas på begäran.

Vad *dubbelredovisningar beträffar* torde sådana för övrigt icke helt ha kunnat elimineras i fråga om löneplansplacerad personal tillhörande andra huvudtitlar än den 4:e. Enligt anvisningarna till uppgiftslämnarna skall nämligen tjänstledig personal medtagas utom i sådana fall, då tjänstledigheten åtnjutes för tjänstgöring vid annan statlig myndighet. Med statlig myndighet avses ej kommitté eller liknande. Tjänsteman, som har tjänstledighet för offentligt uppdrag, skall därför redovisas av det verk (myndighet) han tillhör. De uppgiftslämnande myndigheterna synes i åtskilliga fall enligt de undersökningar som företagits inom centralbyrån ha haft svårigheter att fastställa den verkliga anledningen till tjänstledigheten. Om vederbörande tjänsteman tjänstgjort vid annan statlig myndighet eller om tjänstledigheten åtnjutits av privata skäl, studier och liknande, eller för tjänstgöring hos exempelvis kommunal myndighet, har uppgiftslämnaren icke alltid kunnat avgöra.

Ett annat speciellt redovisningsproblem är redovisningen av avgångna och nyanställda tjänstemän. Förflyttning inom statstjänst har icke betraktats som vare sig avgång eller nyanställning. Hålkorten för tjänstemän, som flyttat från en myndighet till en annan, har vid bearbetningen kvittats mot varandra. På grund av felaktigheter eller ofullständigheter bl. a. i fråga om folkbokföringsnumret är det emellertid icke osannolikt att en del tjänstemän, ehuru säkerligen endast ett fåtal, av misstag har kommit att redovisas både som avgångna och nyanställda. Tillfälligt nyanställda i form av vikarier o. dyl., som avgått före redovisningsårets slut, ingår icke i de redovisade siffrorna. Dessa har icke heller medräknats bland avgångna. Vad här sagts gäller endast löneplansplacerade tjänstemän. Icke löneplansplacerade tjänstemän (arvodister) ingår överhuvudtaget-ej i förändringsstatistiken (avgångna, nyanställda, befordrade).

Televerket, som tidigare lämnat uppgifter per den 1 januari, har fr. o. m. detta redovisningsår övergått till redovisning per den 1 oktober. För televerkets del omfattar redovisningsperioden och således även förändringsstatistiken endast tiden 2 januari t. o. m. 1 oktober 1959.

För att belysa förändringarna i statstjänstemännens antal under en följd av år har med ledning av skilda årgångar av Riksräkenskapsverkets årsbok gjorts en sammanställning av tjänstemannabeståndet omfattande åren 1944—1953. Såsom närmare framgår av redogörelsen

Tab. B. Antal statstjänstemän åren 1944—1959

Government employees staff

År	Allmänna civilförv. o. försv.	Affärsverken	Totalt	Ökning
1944	95 101	74 436	169 537	
1946	87 958	85 198	173 156	+ 3 619
1948	90 866	100 008	190 874	+ 17 718
1949	103 259	109 085	212 344	+ 21 470
1950	104 283	110 080	214 363	+ 2 019
1951	101 361	109 549	210 910	— 3 453
1952	103 026	106 903	209 929	— 981
1953	104 329	105 763	210 092	+ 163
1954	103 712	109 423	213 135	+ 3 043
1955	105 263	111 255	216 518	+ 3 383
1956	107 493	113 375	220 868	+ 4 350
1957	110 586	115 188	225 774	+ 4 906
1958	113 029	114 639	227 668	+ 1 894
1959	117 519	114 569	232 088	+ 4 420

Källa: För åren 1944—1953 Riksräkenskapsverkets årsbok, skilda årgångar 1950—1954.
För åren 1954—1959 Statistisk Tidskrift samt publikationen »Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957», SOS 1959.

Tab. C. Samtliga statstjänstemän fördelade efter olika verksamhetsområden åren 1958 och 1959

All Government employees by different types of occupation

Verksamhetsområden	Antal tjänstemän 1959			Lönekostnad 1959		Antal tjänstemän 1958	Total lönekostnad 1958, 1 000 kr[1]
	Män	Kvinnor	S:a	Tjänstemän	Totalt, 1 000 kr[1]		
Undervisning	11 210	6 626	17 836	366 017	379 705	16 725	344 830
Därav universitet o. högskolor	4 538	2 139	6 677	117 303	123 259	6 165	110 371
» allmänna läroverk	5 232	3 429	8 661	192 352	197 799	8 205	180 964
Sjukvårdsanstalter	6 076	10 803	16 879	205 196	207 089	16 478	195 639
Därav statens sinnessjukhus	4 973	7 830	12 803	146 148	147 819	12 402	138 649
Socialvårds- o. fångvårdsanstalter	2 658	681	3 339	43 470	43 702	2 857	37 628
Försvarsväsendet	32 738	7 736	40 474	649 843	805 992	39 235	824 561
Därav centrala förvaltningsmyndigheter m. m.	4 616	2 021	6 637	108 730	111 379	6 317	121 787
» armén	14 211	3 179	17 390	275 488	318 551	16 792	328 551
» marinen	6 018	968	6 986	112 527	163 901	7 178	191 953
» flygvapnet	7 342	1 302	8 644	139 793	176 329	8 122	167 763
Statens järnvägar, post- o. televerken	73 843	31 031	104 874	1 335 760	1 637 669	105 052	1 586 072
Andra industri- o. kommunikationsverk	12 623	2 712	15 335	247 735	636 448	14 819	620 506
Rätts- o. ordningsväsen	3 237	3 038	6 275	101 783	102 888	6 091	97 826
Bibliotek o. forskningsinstitutioner m. m.	3 027	2 090	5 117	79 567	84 581	4 700	76 382
Övrig förvaltning	11 738	10 221	21 959	359 983	383 553	21 711	365 228
Därav tullverket	3 830	700	4 530	66 432	67 160	4 592	66 112
» departement o. centralförvaltning	2 546	2 598	5 144	98 361	114 050	5 017	100 876
» lokalförvaltning	3 171	4 338	7 509	109 704	113 453	7 430	112 382
Summa	157 150	74 938	232 088	3 389 354	4 281 627	227 668	4 148 672

[1] Avser såväl tjänstemän som arbetare.

i nämnda årsbok är de för åren 1944—1950 hänförliga uppgifterna icke fullt jämförbara med uppgifterna för senare år, bl. a. beroende på att olika redovisningsprinciper tillämpats i fråga om icke löneplansplacerade tjänstemän. Uppgifterna avseende åren 1954 och senare har sammanställts på grundval av hos statistiska centralbyrån befintligt material.

Såsom framgår av tab. B har antalet statstjänstemän under den sistlidna 15-årsperioden ökat med drygt 62 000 personer eller nästan 37 %. För affärsverken är ökningen ca 54 % mot 24 % för allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet.

I tab. C har statstjänstemännen grupperats efter olika verksamhetsområden enligt en indelningsgrund, som ursprungligen uppgjordes för 1949 års arbetskraftsutredning. Vid sidan av de stora grupperna industri- och kommunikationsverk samt försvarsväsendet intar undervisning och sjukvårdsanstalter en framträdande plats med mer än 16 000 anställda vardera. Inom den centrala och lokala förvaltningen redovisas drygt 12 000 tjänstemän eller 5,5 % av samtliga.

Tab. 1. Samtliga tjänstemän fördelade efter löneplan och anställningsform på olika huvudtitlar m. m. den 1 oktober 1959

	Huvudtitel m. m.	Män *Males* Kvinnor *Females*	Löneplan A								
			Ordinarie tjänstemän					Icke-ordinarie tjänstemän			
			Ao	Ar	ABp	ABq	ABr	Ae	Af	Ag	Arvode
1	Justitiedepartementet	M	673	2	—	—	—	766	5	1 492	2
2		Kv	505	—	—	—	—	396	19	522	5
3	Utrikesdepartementet	M	112	—	—	—	—	167	16	16	—
4		Kv	97	—	—	—	—	191	33	32	—
5	Försvarsdepartementet	M	15 204	120	33	—	1	11 734	976	2 500	817
6		Kv	1 263	—	—	—	1	3 865	107	1 986	9
7	Socialdepartementet	M	817	—	2	—	2	1 046	57	647	31
8		Kv	775	—	—	—	—	1 268	80	607	34
9	Kommunikationsdeparte-	M	463	—	23	—	—	1 933	4	1 225	182
10	mentet	Kv	185	—	—	—	—	471	13	495	3
11	Finansdepartementet	M	3 412	—	—	—	2	741	49	144	29
12		Kv	609	1	—	—	—	490	97	178	29
13	Ecklesiastikdepartementet .	M	3 929	1	123	11	3	3 236	416	1 292	351
14		Kv	1 958	1	5	1	1	3 099	190	883	140
15	Jordbruksdepartementet...	M	811	—	1	—	2	1 236	69	248	24
16		Kv	408	—	—	—	—	906	58	466	12
17	Handelsdepartementet	M	861	—	6	—	1	1 008	23	422	111
18		Kv	156	1	—	—	—	267	29	146	35
19	Inrikesdepartementet	M	4 398	1	—	—	2	2 043	91	1 994	124
20		Kv	4 783	—	—	—	—	4 953	216	6 047	55
21	Civildepartementet	M	10	—	—	—	3	34	—	1	—
22		Kv	8	—	—	—	—	33	1	21	—
23	Riksdagen och dess verk..	M	212	9	21	—	—	153	12	13	—
24		Kv	125	—	—	—	—	166	10	41	—
25	Summa för allm. civil-	M	30 902	133	209	11	16	24 097	1 718	9 994	1 671
26	förvaltn. o. försvarsväs.	Kv	10 872	3	5	1	2	16 105	853	11 424	322
27	Postverket	M	8 384	—	—	—	—	2 179	1 132	961	—
28		Kv	4 493	—	—	—	—	1 843	372	937	—
29	Televerket	M	3 897	—	—	—	—	2 921	121	186	—
30		Kv	6 124	—	—	—	—	7 042	241	1 873	—
31	Statens järnvägar	M	36 236	—	7	—	—	9 148	250	741	51
32		Kv	1 009	—	—	—	—	676	67	179	3
33	Statens vattenfallsverk	M	140	—	6	—	—	4 648	93	352	—
34		Kv	11	—	—	—	—	813	107	126	—
35	Domänverket.....	M	678	—	2	—	—	464	59	54	—
36		Kv	41	—	—	—	—	313	32	23	1
37	Statens reproduktionsanstalt	M	—	—	—	—	—	13	—	—	—
38		Kv	—	—	—	—	—	16	—	4	—
39	Försvarets fabriksverk	M	—	—	—	—	—	445	—	86	—
40		Kv	—	—	—	—	—	198	2	66	—
41	Luftfartsverket.....	M	11	—	6	—	—	302	10	53	3
42		Kv	6	—	—	—	—	75	15	21	—
43	Summa för affärsverken ..	M	49 346	—	21	—	—	20 120	1 665	2 433	54
44		Kv	11 684	—	—	—	—	10 976	836	3 229	4
45	Samtliga tjänstemän.....	M	80 248	133	230	11	16	44 217	3 383	12 427	1 725
46		Kv	22 556	3	5	1	2	27 081	1 689	14 653	326
47		S:a	102 804	136	235	12	18	71 298	5 072	27 080	2 051

All employees, by salary scheme, and by type of appointment under different ministries, etc.

Summa löneplan A	Löneplan B								Löneplan C	Löneplan D	Löneplan E	Icke lönegradsplacerade arvodister m. m.	Samtliga tjänstemän *All salaried employees*	
	Ordinarie tjänstemän				Icke-ordinarie tjänstemän			Summa löneplan B						
	Bo	Bp	Bq	Br	Be	Bg	Arvode		Co	Do	Eh			
2 940	360	—	—	11	26	1	5	403	—	—	—	20	3 363	1
1 447	3	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	24	1 475	2
311	82	—	—	—	9	—	—	91	—	—	—	170	572	3
353	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	120	474	4
31 385	205	74	—	6	2	—	12	299	—	—	167	372	32 223	5
7 231	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	254	7 485	6
2 602	42	11	—	5	6	4	1	69	—	—	—	104	2 775	7
2 764	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	77	2 842	8
3 830	17	59	—	7	2	—	—	85	—	—	—	273	4 188	9
1 167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87	1 254	10
4 377	71	6	—	19	1	1	1	99	—	—	—	65	4 541	11
1 404	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	54	1 460	12
9 362	606	137	1	6	7	41	7	805	—	—	—	1 540	11 707	13
6 278	5	3	—	—	2	—	—	10	—	—	—	849	7 137	14
2 391	173	16	—	4	10	3	1	207	—	263	—	209	3 070	15
1 850	2	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	181	2 035	16
2 432	39	22	—	7	9	—	4	81	—	—	—	332	2 845	17
634	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	53	688	18
8 653	252	17	—	8	20	1	—	298	473	—	—	308	9 732	19
16 054	8	—	—	—	1	—	—	9	11	—	—	445	16 519	20
48	7	1	—	6	1	—	—	15	—	—	—	2	65	21
63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	70	22
420	7	23	—	4	1	—	1	36	—	—	—	16	472	23
342	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	185	527	24
68 751	1 861	366	1	83	94	51	32	2 488	473	263	167	3 411	75 553	25
39 587	22	3	—	1	4	—	—	30	11	2	—	2 336	41 966	26
12 656	4	11	—	—	1	—	—	16	—	—	—	6 657	19 329	27
7 645	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 081	12 726	28
7 125	3	28	—	—	—	—	—	31	—	—	—	358	7 514	29
15 280	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	665	15 945	30
46 433	5	39	—	—	4	—	—	48	—	—	—	519	47 000	31
1 934	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	426	2 360	32
5 239	3	28	—	—	20	—	—	51	—	—	—	158	5 448	33
1 057	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	1 111	34
1 257	18	3	—	—	—	—	—	21	—	—	—	17	1 295	35
410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	422	36
13	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	14	37
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	38
531	2	8	—	—	2	—	—	12	—	—	—	8	551	39
266	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	266	40
385	2	3	—	—	—	1	—	6	—	—	—	55	446	41
117	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	122	42
73 639	37	120	—	—	28	1	—	186	—	—	—	7 772	81 597	43
26 729	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 243	32 972	44
142 390	1 898	486	1	83	122	52	32	2 674	473	263	167	11 183	157 150	45
66 316	22	3	—	1	4	—	—	30	11	2	—	8 579	74 938	46
208 706	1 920	489	1	84	126	52	32	2 704	484	265	167	19 762	232 088	47

Tab. 2. Civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1959

Civil Government employees in salary scheme A, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*								Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*								Hela statsförvaltningen *Total civil service*		
	Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra		Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra				
	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*
1	—	—	—	4	16	527	121	1 345	—	—	—	2	47	784	17	675	201	3 337	3 538
2	—	—	1	508	—	3	7	1 292	—	—	—	8	7	—	10	—	25	1 811	1 836
3	—	—	13	2 056	2	92	61	1 350	—	1	13	560	5	23	26	783	120	4 865	4 985
4	—	8	1	419	15	9	46	396	—	249	3	63	1 336	—	65	117	1 466	1 261	2 727
5	59	2 113	92	4 142	31	22	668	2 791	5	2 440	38	6 808	64	25	18	1 138	975	19 479	20 454
6	—	48	11	167	7	2	271	582	—	—	846	135	21	1	1 058	2	2 214	937	3 151
7	709	1 502	2 682	3 181	14	5	1 982	2 019	12 092	4 435	4 503	1 317	2	1	274	190	22 258	12 650	34 908
8	2 780	1 617	1 923	772	27	20	827	392	10 404	596	3 791	482	44	1	351	46	20 147	3 926	24 073
9	2 659	1 644	1 533	1 442	107	19	761	319	9 452	1 218	2 688	403	27	1	131	75	17 358	5 121	22 479
10	2 730	1 255	1 069	606	14	1	523	161	5 413	1 846	1 308	499	58	—	69	196	11 184	4 564	15 748
11	502	119	689	235	—	—	146	44	858	6	379	209	2	—	31	—	2 607	613	3 220
12	922	330	1 661	236	6	—	514	76	5 275	608	1 161	162	1	—	89	2	9 629	1 414	11 043
13	446	292	1 654	413	78	7	925	128	1 049	90	1 184	68	12	—	109	6	5 457	1 004	6 461
14	733	62	359	78	4	4	113	14	893	29	305	131	—	—	20	—	2 427	318	2 745
15	502	104	1 168	105	453	136	1 009	327	673	80	903	48	35	—	29	—	4 772	800	5 572
16	329	90	353	98	—	—	94	9	455	8	188	50	—	—	25	—	1 444	255	1 699
17	544	54	1 971	630	13	6	504	41	880	58	842	16	—	—	29	—	4 783	805	5 588
18	301	158	140	92	—	—	9	1	6	—	22	—	—	—	3	1	481	252	733
19	811	169	1 881	479	4	—	356	32	636	17	762	10	4	—	17	—	4 471	707	5 178
20	138	96	214	136	—	—	43	13	3	—	12	—	—	—	1	—	411	245	656
21	1 204	400	1 278	162	1	—	277	22	530	3	547	4	—	—	35	1	3 872	592	4 464
22	9	—	1	—	—	—	34	12	—	—	2	—	—	—	1	—	47	12	59
23	2 626	722	855	93	—	—	278	49	221	—	335	1	—	—	13	—	4 328	865	5 193
24	823	54	591	41	—	—	117	8	146	—	252	—	—	—	8	—	1 937	103	2 040
25	332	7	61	—	—	—	48	1	128	—	—	—	—	—	4	—	573	8	581
26	1 146	39	296	10	—	—	36	—	248	—	36	—	—	—	51	—	1 813	49	1 862
Summa	20 305	10 883	20 497	16 105	792	853	9 770	11 424	49 367	11 684	20 120	10 976	1 665	836	2 484	3 232	125 000	65 993	190 993

Tab. 3. Statstjänstemän på löneplan B fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1959

Government employees in salary scheme B, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad	Anställningsform										Därav *Of which*		
	Bo	Be	Bg	Bp	Bq	Br	Arvode	Samtliga *Total*			Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*		Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*
								Män	Kvinnor	Summa	Civila	Militära	
1	965	100	52	270	1	2	20	1 383	27	1 410	1 267	49	94
2	—	4	—	—	—	47	—	50	1	51	47	—	4
3	701	12	—	71	—	—	9	792	1	793	678	87	28
4	143	10	—	72	—	22	2	248	1	249	173	38	38
5	27	—	—	27	—	11	—	65	—	65	40	12	13
6	18	—	—	28	—	1	—	47	—	47	44	3	—
7	66	—	—	9	—	—	1	76	—	76	69	3	4
8	—	—	—	7	—	1	—	8	—	8	6	1	1
9	—	—	—	3	—	—	—	3	—	3	—	—	3
10	—	—	—	2	—	—	—	2	—	2	1	—	1
Summa *Total*	1 920	126	52	489	1	84	32	2 674	30	2 704	2 325	193	186

Tab. 4. Statstjänstemän på löneplanerna C och D fördelade efter löneklass och lönegrupp den 1 oktober 1959

Government employees in salary schemes C and D, by salary class, and by salary group

Löneklass	Löneplan C [1]						Löneplan D [2]					
	Lönegrupp					Summa *Total*	Lönegrupp					Summa *Total*
	I	II	III	IV	V		I	II	III	IV	V	
1	73	11	4	3	2	93	13	13	15	9	8	58
2	69	16	4	2	—	91	3	12	3	4	3	25
3	39	3	1	2	1	46	2	4	4	—	3	13
4	208	24	10	11	1	254	91	37	28	7	6	169
Summa *Total*	389	54	19	18	4	484	109	66	50	20	20	265

[1] Provinsialläkare. — [2] Distriktsveterinärer.

Tab. 5. Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Government employees in salary scheme A, by salary scale, and by regional cost-of-living group

Lönegrad	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*											Totalt *Total*		
	Civila tjänstemän *General civil service*						Militära tjänstemän *Military personnel*							
	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor *Of which females*	Ortsgrupp				Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
	2	3	4	5			2	3	4	5				
1	79	853	190	891	2 013	1 876	—	—	—	—	—	137	1 876	2 013
2	36	795	162	818	1 811	1 803	—	—	—	—	—	8	1 803	1 811
3	85	1 526	354	1 609	3 574	3 498	—	—	—	—	—	76	3 498	3 574
4	36	410	68	380	894	832	—	438	197	94	729	791	832	1 623
5	234	4 477	1 174	4 033	9 918	9 068	—	113	47	40	200	1 050	9 068	10 118
6	21	665	137	265	1 088	799	—	—	—	—	—	289	799	1 088
7	291	5 571	1 308	4 924	12 094	6 707	34	882	241	530	1 687	7 074	6 707	13 781
8	246	5 266	1 171	1 675	8 358	2 801	20	364	94	182	660	6 217	2 801	9 018
9	296	3 930	1 277	2 981	8 484	3 424	40	1 489	362	652	2 543	7 603	3 424	11 027
10	359	3 235	734	2 031	6 359	2 023	—	6	—	3	9	4 345	2 023	6 368
11	99	854	277	505	1 735	398	84	1 686	437	643	2 850	4 187	398	4 585
12	221	1 752	513	1 259	3 745	642	—	5	2	—	7	3 110	642	3 752
13	166	1 749	460	1 568	3 943	840	62	1 626	468	808	2 964	6 067	840	6 907
14	107	709	197	354	1 367	158	3	67	11	21	102	1 311	158	1 469
15	193	1 644	403	1 564	3 804	672	3	137	57	79	276	3 408	672	4 080
16	74	519	113	267	973	197	—	—	—	—	—	776	197	973
17	166	1 632	460	1 505	3 763	731	10	485	126	348	969	4 001	731	4 732
18	28	396	96	181	701	251	—	2	—	—	2	452	251	703
19	85	1 383	382	1 882	3 732	680	—	2	—	1	3	3 055	680	3 735
20	2	345	118	175	640	245	—	—	—	—	—	395	245	640
21	154	1 183	310	1 697	3 344	584	41	931	230	873	2 075	4 835	584	5 419
22	1	38	8	9	56	12	—	—	—	—	—	44	12	56
23	187	1 919	463	2 054	4 623	864	—	3	—	5	8	3 767	864	4 631
24	23	643	157	811	1 634	103	8	162	44	229	443	1 974	103	2 077
25	40	200	63	146	449	8	—	—	—	—	—	441	8	449
26	28	650	177	672	1 527	49	1	68	20	109	198	1 676	49	1 725
Summa *Total*	3 257	42 344	10 772	34 256	90 629	39 265	306	8 466	2 336	4 617	15 725	67 089	39 265	106 354

Tab. 5 (forts.). Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Lönegrad	Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*											Hela statsförvaltningen *Total*		
	Ortsgrupp				Samtliga ortsgrupper			Därav						
	2	3	4	5	Män	Kvinnor	Summa	Postverket	Televerket	Statens järnvägar	Vattenfallsverket	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
1	34	531	265	695	64	1 461	1 525	375	861	67	160	201	3 337	3 538
2	—	1	2	22	17	8	25	7	16	—	2	25	1 811	1 836
3	32	401	240	738	44	1 367	1 411	327	846	82	115	120	4 865	4 985
4	15	746	388	684	1 404	429	1 833	1 129	54	636	11	2 195	1 261	3 456
5	423	4 542	1 640	3 931	125	10 411	10 536	2 505	6 905	598	284	1 175	19 479	20 654
6	62	813	363	825	1 925	138	2 063	979	121	905	57	2 214	937	3 151
7	1 977	10 977	3 560	6 300	16 871	5 943	22 814	4 242	4 605	13 130	568	23 945	12 650	36 595
8	2 043	8 253	2 287	3 132	14 590	1 125	15 715	3 932	548	11 019	122	20 807	3 926	24 733
9	1 058	6 828	2 201	3 908	12 298	1 697	13 995	1 135	2 696	9 126	845	19 901	5 121	25 022
10	318	4 262	1 479	3 330	6 848	2 541	9 389	3 180	1 474	3 714	719	11 193	4 564	15 757
11	51	782	284	368	1 270	215	1 485	44	877	382	159	5 457	613	6 070
12	365	3 441	1 278	2 214	6 526	772	7 298	690	1 150	4 496	736	9 636	1 414	11 050
13	119	912	392	1 095	2 354	164	2 518	217	398	872	408	8 421	1 004	9 425
14	183	585	224	386	1 218	160	1 378	338	162	633	213	2 529	318	2 847
15	26	617	229	896	1 640	128	1 768	278	371	618	351	5 048	800	5 848
16	47	364	134	181	668	58	726	99	116	334	129	1 444	255	1 699
17	31	604	282	908	1 751	74	1 825	310	352	620	426	5 752	805	6 557
18	—	22	—	10	31	1	32	—	—	10	—	483	252	735
19	43	390	161	852	1 419	27	1 446	235	335	423	301	4 474	707	5 181
20	—	9	—	7	16	—	16	—	—	7	—	411	245	656
21	19	342	114	645	1 112	8	1 120	173	223	320	261	5 947	592	6 539
22	—	2	—	1	3	—	3	—	—	—	—	47	12	59
23	3	143	60	364	569	1	570	64	140	130	186	4 336	865	5 201
24	2	77	24	303	406	—	406	33	80	78	167	2 380	103	2 483
25	9	54	15	54	132	—	132	3	2	7	—	573	8	581
26	—	106	38	191	335	—	335	6	73	160	76	2 011	49	2 060
Summa *Total*	6 860	45 804	15 660	32 040	73 636	26 728	100 364	20 301	22 405	48 367	6 296	140 725	65 993	206 718

Tab. 6. Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Government employees in salary scheme A, by salary class, and by regional cost-of-living group

Anm. I tabellen ingår 1 988 icke lönegradsplacerade tjänstemän, som har arvode motsvarande viss löneklass.

Löne-klass	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*											Totalt *Total*		
	Civila tjänstemän						Militära tjänstemän							
	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor *Of which females*	Ortsgrupp				Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
	2	3	4	5			2	3	4	5				
1	96	919	191	910	2 116	1 884	—	—	—	—	—	232	1 884	2 116
2	34	737	151	774	1 696	1 687	—	—	—	—	—	9	1 687	1 696
3	42	629	128	747	1 546	1 448	—	—	—	—	—	98	1 448	1 546
4	35	570	95	402	1 102	1 030	—	438	197	94	729	801	1 030	1 831
5	133	2 927	712	2 087	5 859	5 111	—	113	47	40	200	948	5 111	6 059
6	101	1 696	452	1 413	3 662	3 359	—	—	—	—	—	303	3 359	3 662
7	161	3 199	719	2 242	6 321	4 050	33	872	233	522	1 660	3 931	4 050	7 981
8	158	2 479	644	2 338	5 619	4 119	1	9	9	11	30	1 530	4 119	5 649
9	170	2 472	681	1 929	5 252	2 838	27	515	102	199	843	3 257	2 838	6 095
10	217	3 276	767	2 523	6 783	2 866	13	480	122	222	837	4 754	2 866	7 620
11	225	3 638	776	1 732	6 371	1 893	55	877	206	336	1 474	5 952	1 893	7 845
12	229	3 000	969	2 101	6 299	1 881	18	833	206	368	1 425	5 843	1 881	7 724
13	308	3 206	808	2 072	6 394	1 685	31	553	123	231	938	5 647	1 685	7 332
14	165	1 060	364	748	2 337	520	26	802	229	398	1 455	3 272	520	3 792
15	242	2 263	587	1 827	4 919	943	6	130	38	47	221	4 197	943	5 140
16	85	958	197	682	1 922	379	30	1 199	382	633	2 244	3 787	379	4 166
17	194	1 713	514	1 334	3 755	740	16	284	65	186	551	3 566	740	4 306
18	98	669	138	570	1 475	243	4	230	71	164	469	1 701	243	1 944
19	78	1 058	320	1 065	2 521	475	2	17	3	12	34	2 080	475	2 555
20	55	732	146	736	1 669	274	4	183	60	96	343	1 738	274	2 012
21	65	783	220	928	1 996	388	14	217	39	204	474	2 082	388	2 470
22	31	615	173	872	1 691	290	5	169	42	190	406	1 807	290	2 097
23	83	975	228	1 018	2 304	485	5	115	33	135	288	2 107	485	2 592
24	105	1 087	250	1 107	2 549	439	19	566	146	477	1 208	3 318	439	3 757
25	40	540	128	548	1 256	180	5	31	3	34	73	1 149	180	1 329
26	78	903	236	970	2 187	309	2	40	11	120	173	2 051	309	2 360
27	12	251	69	492	824	40	3	127	36	141	307	1 091	40	1 131
28	41	336	90	216	683	17	1	17	2	22	42	708	17	725
29	16	312	73	308	709	14	—	34	14	49	97	792	14	806
Summa *Total*	3 297	43 003	10 826	34 691	91 817	39 587	320	8 851	2 419	4 931	16 521	68 751	39 587	108 338

Tab. 6 (forts.). Statstjänstemän på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Löne-klass	Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*											Hela statsförvaltningen *Total*		
	Ortsgrupp				Samtliga ortsgrupper			Därav						
	2	3	4	5	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Post-verket	Tele-verket	Statens järnvägar	Vatten-fallsverket	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
1	34	529	265	693	63	1 458	1 521	375	857	67	160	295	3 342	3 637
2	—	1	2	17	18	2	20	1	17	—	2	27	1 689	1 716
3	32	401	239	735	44	1 363	1 407	328	846	77	115	142	2 811	2 953
4	6	559	321	588	1 404	70	1 474	1 134	45	281	11	2 205	1 100	3 305
5	92	1 301	731	1 770	113	3 781	3 894	1 118	2 061	337	232	1 061	8 892	9 953
6	204	2 270	881	1 674	1 915	3 114	5 029	1 376	2 433	1 089	83	2 218	6 473	8 691
7	290	2 856	996	2 139	3 397	2 884	6 281	1 261	1 896	2 705	307	7 328	6 934	14 262
8	379	2 484	856	1 863	2 661	2 921	5 582	1 466	1 852	1 945	172	4 191	7 040	11 231
9	610	3 474	1 140	2 011	5 266	1 969	7 235	1 336	1 594	3 758	431	8 523	4 807	13 330
10	1 163	5 866	1 747	3 538	8 596	3 718	12 314	2 305	2 669	6 589	532	13 350	6 584	19 934
11	1 997	8 772	2 419	3 690	15 462	1 416	16 878	3 651	1 515	11 206	356	21 414	3 309	24 723
12	930	6 100	2 019	3 377	10 949	1 477	12 426	1 368	1 760	8 467	677	16 792	3 358	20 150
13	304	3 648	1 270	2 661	6 795	1 088	7 883	2 231	1 227	3 596	598	12 442	2 773	15 215
14	120	1 758	653	1 031	3 190	372	3 562	258	878	1 935	342	6 462	892	7 354
15	277	2 244	786	1 679	4 423	563	4 986	580	944	2 725	482	8 620	1 506	10 126
16	116	703	281	580	1 545	135	1 680	161	264	693	199	5 332	514	5 846
17	152	714	264	797	1 744	183	1 927	400	297	743	377	5 310	923	6 233
18	21	387	141	376	848	77	925	110	185	439	114	2 549	320	2 869
19	*32*	*396*	*157*	*534*	1 060	*59*	1 119	176	215	374	274	3 140	*534*	*3 674*
20	*26*	*345*	*139*	*381*	*836*	*55*	*891*	*177*	*172*	*374*	*102*	*2 574*	*329*	*2 903*
21	*8*	*130*	*62*	*381*	*574*	*7*	*581*	*47*	*115*	*124*	*216*	*2 656*	*395*	*3 051*
22	*41*	*241*	*80*	*309*	*658*	*13*	*671*	*179*	*104*	*260*	*53*	*2 465*	*303*	*2 768*
23	*1*	*86*	*43*	*227*	*357*	—	*357*	*22*	*53*	*78*	*153*	*2 464*	*485*	*2 949*
24	*11*	*227*	*61*	*366*	*661*	*4*	*665*	*142*	*161*	*193*	*111*	*3 979*	*443*	*4 422*
25	—	*36*	*17*	*148*	*201*	—	*201*	*5*	*36*	*33*	*83*	*1 350*	*180*	*1 530*
26	*6*	*97*	*33*	*214*	*350*	—	*350*	*64*	*82*	*95*	*55*	*2 401*	*309*	*2 710*
27	*3*	*72*	*23*	*144*	*242*	—	*242*	*22*	*63*	*74*	*31*	*1 333*	*40*	*1 373*
28	*5*	*51*	*9*	*44*	*109*	—	*109*	*4*	*5*	*40*	*11*	*817*	*17*	*834*
29	—	*58*	*25*	*75*	*158*	—	*158*	*4*	*59*	*70*	*17*	*950*	*14*	*964*
Summa *Total*	6 860	45 806	15 660	32 042	73 639	26 729	100 368	20 301	22 405	48 367	6 296	142 390	66 316	208 706

Tab. 7. Icke löneplansplacerade statstjänstemän fördelade efter månadslön den 1 oktober 1959

Government employees, not in receipt of a schemed salary, by monthly salary

Månadslön, kr	Allmänna civilförvaltn. och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*			Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*			Samtliga *Total*	Därav	
	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*		stadigvarande anställda	uppbärande statlig pension
Högst 99	7	62	69	254	231	485	554	490	7
100— 199	34	35	69	346	435	781	850	822	38
200— 299	95	41	136	396	418	814	950	916	46
300— 399	190	203	393	554	670	1 224	1 617	1 387	56
400— 499	293	267	560	929	787	1 716	2 276	2 023	76
500— 599	183	427	610	1 314	927	2 241	2 851	2 519	139
600— 699	344	412	756	1 250	1 010	2 260	3 016	2 518	162
700— 799	245	251	496	1 054	802	1 856	2 352	1 967	122
800— 899	266	146	412	703	579	1 282	1 694	1 452	90
900— 999	216	117	333	550	230	780	1 113	935	68
1 000—1 099	184	68	252	260	106	366	618	515	32
1 100—1 199	128	41	169	49	41	90	259	199	17
1 200—1 299	168	52	220	39	7	46	266	181	16
1 300—1 399	121	46	167	18	—	18	185	125	13
1 400—1 499	164	47	211	10	—	10	221	127	23
1 500—1 599	154	39	193	6	—	6	199	146	5
1 600—1 699	106	26	132	4	—	4	136	96	4
1 700—1 799	97	18	115	8	—	8	123	88	8
1 800—1 899	68	9	77	7	—	7	84	62	5
1 900—1 999	44	4	48	4	—	4	52	34	2
2 000—2 099	55	4	59	4	—	4	63	51	7
2 100—2 199	55	4	59	3	—	3	62	51	2
2 200—2 299	42	6	48	2	—	2	50	41	7
2 300—2 399	25	5	30	1	—	1	31	23	1
2 400—2 499	11	—	11	2	—	2	13	10	—
2 500—2 599	21	1	22	1	—	1	23	13	3
2 600—2 699	12	1	13	—	—	—	13	7	4
2 700—2 799	11	—	11	1	—	1	12	12	—
2 800—2 899	3	2	5	—	—	—	5	2	—
2 900—2 999	14	—	14	1	—	1	15	7	1
3 000—3 099	9	—	9	—	—	—	9	6	1
3 100—3 199	2	—	2	1	—	1	3	2	—
3 200—3 299	2	1	3	—	—	—	3	3	—
3 300—3 399	3	—	3	—	—	—	3	2	1
3 400—3 499	4	—	4	—	—	—	4	3	1
3 500 och däröver	35	1	36	1	—	1	37	21	2
Summa *Total*	3 411	2 336	5 747	7 772	6 243	14 015	19 762	16 856	959

Tab. 8. Löneplansplacerade statstjänstemän fördelade efter födelseår den 1 oktober 1959

Government employees, in receipt of a schemed salary, by year of birth

Födelseår *Year of birth*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet *General civil service and defence forces*			Därav militära tjänstemän	Affärsverken m. m. *State business enterprises, etc.*			Samtliga *Total*		
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*		Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Summa *Total*
—1942	57	220	277	9	433	300	733	490	520	1 010
41	280	687	967	143	650	634	1 284	930	1 321	2 251
40	547	1 078	1 625	372	805	873	1 678	1 352	1 951	3 303
39	881	1 376	2 257	602	1 111	1 210	2 321	1 992	2 586	4 578
38	1 080	1 403	2 483	640	1 319	1 307	2 626	2 399	2 710	5 109
37	1 200	1 394	2 594	560	1 276	1 088	2 364	2 476	2 482	4 958
36	1 288	1 316	2 604	522	1 151	972	2 123	2 439	2 288	4 727
35	1 327	1 255	2 582	527	1 267	860	2 127	2 594	2 115	4 709
34	1 371	1 168	2 539	428	1 357	863	2 220	2 728	2 031	4 759
33	1 516	1 135	2 651	446	1 427	880	2 307	2 943	2 015	4 958
32	1 638	1 124	2 762	458	1 469	919	2 388	3 107	2 043	5 150
31	1 745	1 071	2 816	436	1 612	911	2 523	3 357	1 982	5 339
30	1 742	1 089	2 831	363	1 721	1 076	2 797	3 463	2 165	5 628
29	1 662	1 042	2 704	358	1 755	1 086	2 841	3 417	2 128	5 545
28	1 846	1 033	2 879	427	2 053	1 104	3 157	3 899	2 137	6 036
27	1 988	943	2 931	450	2 137	1 050	3 187	4 125	1 993	6 118
26	2 053	935	2 988	437	2 271	1 021	3 292	4 324	1 956	6 280
25	2 202	1 036	3 238	529	2 403	901	3 304	4 605	1 937	6 542
24	2 141	904	3 045	486	2 736	703	3 439	4 877	1 607	6 484
23	2 259	1 016	3 275	519	2 990	640	3 630	5 249	1 656	6 905
22	2 125	897	3 022	503	3 083	566	3 649	5 208	1 463	6 671
21	2 292	1 056	3 348	553	3 232	590	3 822	5 524	1 646	7 170
20	2 468	1 011	3 479	685	3 415	526	3 941	5 883	1 537	7 420
19	2 248	919	3 167	614	2 790	450	3 240	5 038	1 369	6 407
18	2 244	896	3 140	702	2 859	369	3 228	5 103	1 265	6 368
17	2 274	833	3 107	626	2 336	351	2 687	4 610	1 184	5 794
16	2 050	821	2 871	517	2 123	291	2 414	4 173	1 112	5 285
15	1 792	834	2 626	419	1 872	285	2 157	3 664	1 119	4 783
14	1 815	874	2 689	376	1 807	287	2 094	3 622	1 161	4 783
13	1 850	812	2 662	355	1 742	374	2 116	3 592	1 186	4 778
12	1 809	786	2 595	293	1 649	339	1 988	3 458	1 125	4 583
11	1 760	770	2 530	275	1 456	360	1 816	3 216	1 130	4 346
10	1 745	774	2 519	252	1 339	316	1 655	3 084	1 090	4 174
09	1 664	767	2 431	239	1 302	395	1 697	2 966	1 162	4 128
08	1 618	735	2 353	214	1 183	427	1 610	2 801	1 162	3 963
07	1 513	674	2 187	212	993	357	1 350	2 506	1 031	3 537
06	1 483	699	2 182	199	951	267	1 218	2 434	966	3 400
05	1 351	662	2 013	186	857	213	1 070	2 208	875	3 083
04	1 275	525	1 800	172	851	142	993	2 126	667	2 793
03	1 105	492	1 597	111	812	154	966	1 917	646	2 563
02	1 092	481	1 573	103	903	195	1 098	1 995	676	2 671
01	1 075	481	1 556	101	960	235	1 195	2 035	716	2 751
00	967	396	1 363	80	1 004	253	1 257	1 971	649	2 620
1899	786	315	1 101	49	612	189	801	1 398	504	1 902
98	698	244	942	43	534	164	698	1 232	408	1 640
97	641	237	878	37	509	142	651	1 150	379	1 529
96	481	147	628	35	352	55	407	833	202	1 035
95	410	126	536	34	247	27	274	657	153	810
94	272	48	320	8	89	10	99	361	58	419
93	110	41	151	4	18	1	19	128	42	170
92—	139	52	191	5	2	1	3	141	53	194
Summa *Total*	71 975	39 630	111 605	16 714	73 825	26 729	100 554	145 800	66 359	212 159

Tab. 9 a. Statstjänstemän fördelade efter utbildning (utöver folkskola) samt efter *födelseår och* lönegrad den 1 oktober 1959. Män

	Utbildning	Samtliga löneplansplacerade män									
		Födelseår									
		-1942	41—38	37—34	33—30	29—25	24—20	19—15	14—10	09—00	99—
1	Teol. dr, teol. lic., teol. kand.	—	—	1	4	13	29	51	71	115	37
2	Jur. dr, jur. lic., jur. kand.	—	—	28	324	417	396	396	431	605	220
3	Med. dr, med. lic., med. kand.	—	5	92	140	263	258	231	205	356	160
4	Fil. dr, fil. lic.	—	—	4	25	184	245	295	282	554	240
5	Fil. mag.	—	1	101	491	632	347	329	242	473	147
6	Fil. kand.	—	2	52	137	121	91	61	58	106	47
7	Pol. mag.	—	—	2	26	41	57	66	23	1	—
8	Kansliexamen	—	—	—	—	—	—	1	24	74	43
9	Utländsk akademisk examen	—	—	10	12	36	39	31	29	48	28
10	Tekn. dr, tekn. lic., civilingenjörsex.	—	—	82	363	473	498	433	405	540	204
11	Läroverksingenjörsexamen	—	41	303	441	599	624	412	321	272	118
12	Institutsingenjörsexamen	—	33	289	465	698	999	833	483	346	57
13	Sjöingenjörsexamen	—	1	2	8	16	22	29	36	86	18
14	Utländsk högre teknisk utbildning	—	—	5	21	28	12	13	13	40	19
15	Lägre teknisk utbildning	1	153	384	475	765	939	738	654	792	172
16	Ekon. dr, ekon. lic., civilekonom	—	—	7	42	46	86	106	80	73	21
17	Handelsgymnasium	—	27	98	66	81	86	63	45	67	22
18	Handelsskola o. handelsinstitut	3	40	60	70	92	141	143	135	153	65
19	Studentex. jämte handelsutbildning	—	1	19	18	18	55	41	33	48	13
20	Realex. jämte handelsutbildning	1	17	49	33	34	50	54	46	32	10
21	Sjökaptensexamen	—	—	—	36	69	73	64	67	92	19
22	Styrmansexamen	—	—	—	11	33	25	37	52	91	11
23	Lägre navigationsutbildning	—	—	29	19	28	31	42	52	112	24
24	Radiotelegrafistutbildning	—	3	33	38	125	195	57	33	48	10
25	Odont. dr, odont. lic., tandläkarexamen	—	—	14	58	36	50	24	18	45	6
26	Farm. lic., apotekarex. receptarieex.	—	—	—	2	5	11	7	5	5	—
27	Vet. med. dr, veterinärexamen	—	—	4	12	28	61	51	57	128	49
28	Diplomerad från socialinstitut	—	—	2	18	37	51	55	40	19	—
29	Folkskoleseminarium	—	—	34	98	170	118	75	68	145	43
30	Gymnastiklärarexamen	—	—	4	30	47	49	50	31	49	7
31	Musikhögskolan	—	—	2	4	9	19	17	26	50	15
32	Teckningslärarexamen	—	—	1	22	19	33	32	22	36	9
33	Slöjdlärarutbildning	—	—	—	10	24	31	31	32	30	8
34	Agr. dr, agr. lic., agronomexamen	—	—	—	13	48	41	43	27	80	43
35	Annan jordbruks- o. trädgårdsutbildn.	—	1	29	36	88	91	104	133	141	34
36	Civiljägmästarexamen	—	—	—	36	64	70	49	23	50	72
37	Skogsskolor	—	2	7	81	166	195	176	128	146	50
38	Landsfiskalsutbildning	—	—	2	33	71	60	46	38	277	68
39	Studentexamen utan påbyggnad	—	50	436	500	511	601	606	352	405	312
40	Realexamen utan påbyggnad	64	798	663	540	705	1 077	781	491	702	388
41	Andra allmänbildande studier	41	371	306	212	339	395	347	328	313	68
42	Övrig utbildning	27	65	75	166	365	1 016	744	641	522	134
43	Summa *Total*	137	1 611	3 229	5 136	7 544	9 267	7 764	6 280	8 267	3 011

Government employees by professional training and degrees, by year of birth and by salary scale; Males

Summa	Därav löneplan A														
	Lönegrad													Summa	
	1—2	3—4	5—6	7—8	9—10	11—12	13—14	15—16	17—18	19—20	21—22	23—24	25—26		
321	—	—	—	—	1	—	1	7	17	12	34	152	58	282	1
2 817	—	—	—	—	—	—	217	246	143	239	285	512	320	1 962	2
1 710	—	—	—	—	—	1	4	99	46	84	45	593	20	892	3
1 829	—	—	—	—	—	—	3	28	37	70	130	504	586	1 358	4
2 763	—	—	—	—	1	—	16	385	438	160	246	1 342	103	2 691	5
675	—	—	1	2	2	5	30	154	66	85	86	133	30	594	6
216	—	—	—	—	1	1	7	21	15	31	39	75	7	197	7
142	—	—	—	—	—	2	4	6	1	22	39	51	8	133	8
233	1	—	3	5	6	—	9	7	9	14	33	57	7	151	9
2 998	—	—	—	1	1	7	7	138	219	163	266	988	747	2 537	10
3 131	1	—	2	7	118	162	311	426	490	696	550	312	33	3 108	11
4 203	1	—	2	35	348	366	550	623	736	792	479	214	12	4 158	12
218	—	—	—	1	29	36	50	31	29	23	17	2	—	218	13
151	—	—	—	—	2	2	6	27	19	3	28	41	13	141	14
5 073	6	26	108	759	1 258	1 066	777	514	314	136	62	24	3	5 053	15
461	—	—	—	—	—	—	27	29	14	66	102	130	55	423	16
555	2	1	5	21	123	39	84	88	65	51	43	22	7	551	17
902	18	10	52	136	224	106	122	84	49	51	23	11	3	889	18
246	1	—	1	4	21	12	14	36	37	34	42	27	5	234	19
326	16	3	11	30	54	35	52	29	35	26	20	8	—	319	20
420	—	—	2	18	50	216	40	24	12	24	11	12	8	417	21
260	—	—	—	6	27	190	32	1	1	1	1	1	—	260	22
337	—	—	9	53	143	106	23	2	1	—	—	—	—	337	23
542	—	—	6	8	37	271	153	43	14	7	3	—	—	542	24
251	—	—	—	—	—	—	18	85	88	29	1	3	10	234	25
35	—	—	—	—	—	—	—	2	—	5	7	9	3	26	26
390	—	—	—	—	—	—	—	11	4	12	18	30	6	81	27
222	—	—	—	—	—	8	18	39	45	52	31	17	6	216	28
751	—	—	1	2	—	30	117	146	136	257	9	27	4	729	29
267	—	—	—	—	—	—	—	43	193	24	7	—	—	267	30
142	—	—	—	—	—	—	—	8	66	55	9	2	1	141	31
174	—	—	—	—	1	—	—	19	121	23	8	1	1	174	32
166	—	—	—	1	1	129	6	4	24	—	—	1	—	166	33
295	—	—	—	—	2	—	3	22	18	36	57	96	13	247	34
657	—	—	7	186	129	173	69	32	15	18	14	6	2	651	35
364	—	—	—	—	—	1	1	18	24	47	57	36	145	329	36
951	—	—	—	59	191	20	544	92	20	8	5	5	4	948	37
595	—	—	—	1	1	1	26	34	43	129	193	155	10	593	38
3 773	8	1	16	58	121	92	658	625	564	683	471	279	62	3 638	39
6 209	58	317	367	1 156	1 236	723	718	532	318	318	205	145	38	6 131	40
2 720	10	180	234	938	638	264	239	106	45	24	12	3	1	2 694	41
3 755	6	50	52	1 004	1 453	445	190	151	91	85	78	66	24	3 695	42
52 246	128	588	879	4 491	6 219	4 509	5 146	5 017	4 622	4 595	3 766	6 092	2 355	48 407	43

Tab. 9 b. Statstjänstemän fördelade efter utbildning (utöver folkskola) samt efter födelseår och lönegrad den 1 oktober 1959. Kvinnor

	Utbildning	Samtliga löneplansplacerade kvinnor									
		Födelseår									
		-1942	41—38	37—34	33—30	29—25	24—20	19—15	14—10	09—00	99—
1	Teol. dr, teol. lic., teol. kand.	—	—	—	1	2	6	4	7	14	3
2	Jur. dr, jur. lic., jur. kand.	—	—	6	54	74	50	35	27	23	4
3	Med. dr, med. lic., med. kand.	—	—	11	20	32	44	30	12	22	11
4	Fil. dr, fil. lic.	—	—	2	5	13	29	40	32	47	9
5	Fil. mag.	—	2	126	434	335	253	251	172	276	71
6	Fil. kand.	—	—	22	42	32	56	40	36	31	12
7	Pol. mag.	—	—	—	2	8	14	16	1	—	—
8	Kansliexamen	—	—	—	—	—	—	—	6	9	2
9	Utländsk akademisk examen	—	—	3	8	8	9	14	10	16	7
10	Civilingenjörsexamen	—	—	6	4	4	7	5	2	—	1
11	Läroverksingenjörsexamen	—	—	8	4	4	7	2	—	1	—
12	Institutsingenjörsexamen	—	2	6	8	22	22	15	3	8	—
13	Lägre teknisk utbildning	2	101	129	72	76	66	32	33	26	3
14	Civilekonomexamen	—	—	3	5	5	6	3	6	1	—
15	Handelsgymnasium	—	31	49	26	26	43	41	18	25	8
16	Handelsskola och handelsinstitut	36	378	403	317	415	345	206	158	217	62
17	Studentex. jämte handelsutbildning	—	12	37	26	21	39	40	20	24	1
18	Realex., *normal*skolekompetens jämte handelsutbildning	8	203	226	103	132	159	112	91	92	27
19	Sjukgymnastutbildning	—	1	1	4	2	2	2	5	5	2
20	Sjuksköterske- och barnmorskeutbildn.	—	—	154	195	136	159	152	153	245	29
21	Laboratris- och preparatrisutbildning	—	32	53	31	23	10	7	8	10	4
22	Tandsköterske- o. tandteknikerutbildn.	—	4	52	43	48	31	25	15	15	—
23	Diplomerad från socialinstitut	—	—	7	19	42	38	43	38	20	3
24	Högre lärarinneseminarium	—	—	—	—	—	2	22	27	124	56
25	Folkskoleseminarium	—	—	51	44	70	55	33	39	89	22
26	Småskoleseminarium	—	—	4	8	5	6	4	4	24	8
27	Gymnastiklärarexamen	—	—	11	31	34	35	36	41	65	22
28	Musikhögskolan	—	—	1	3	5	9	6	12	15	8
29	Teckningslärarexamen	—	—	1	7	11	7	12	13	32	8
30	Skolköks- och lanthushållsseminarium	—	1	3	19	27	30	33	46	70	14
31	Handarbets- och vävlärarinneutbildn.	—	—	7	20	16	26	24	35	77	19
32	Ekonomi- och internatföreståndarinneutbildning	—	—	9	30	30	40	39	38	47	7
33	Barnsköterskeutbildning	—	16	29	18	5	8	15	12	11	1
34	Lanthushållsskolor, husmoderskurser	—	42	30	23	12	14	16	13	21	3
35	Studentexamen utan påbyggnad	—	80	294	233	288	310	240	145	198	53
36	Normalskolekompetens	8	392	491	380	586	603	590	588	1 159	442
37	Realexamen utan påbyggnad	150	2 364	1 975	1 484	1 764	1 209	688	379	536	107
38	Andra allmänbildande studier	29	856	829	669	732	456	306	268	322	53
39	Övrig utbildning	33	162	35	49	52	53	51	45	69	15
40	Summa *Total*	266	4 679	5 074	4 441	5 097	4 258	3 230	2 558	3 986	1 097

Government employees by professional training and degrees, by year of birth and by salary scale; Females

	Därav löneplan A													
Summa	Lönegrad													Summa
	1—2	3—4	5—6	7—8	9—10	11—12	13—14	15—16	17—18	19—20	21—22	23—24	25—26	
37	—	—	—	—	—	—	—	4	1	2	7	22	1	37 1
273	—	—	—	—	—	3	32	49	29	70	35	34	9	261 2
182	—	—	—	1	—	—	1	9	6	11	4	114	1	147 3
177	—	—	—	—	—	—	—	10	10	14	20	74	37	165 4
1 920	—	—	—	—	5	3	7	334	405	235	260	653	3	1 905 5
271	—	—	1	4	23	18	33	58	19	62	26	13	1	258 6
41	—	—	—	—	—	3	—	3	4	13	10	6	—	39 7
17	—	—	—	2	2	—	1	2	2	3	2	2	1	17 8
75	—	—	9	7	5	1	2	4	4	1	13	18	—	64 9
29	—	—	—	—	1	—	—	1	6	5	9	6	1	29 10
26	—	—	—	4	4	3	2	5	5	2	1	—	—	26 11
86	1	1	2	14	20	13	16	10	2	5	2	—	—	86 12
540	30	74	133	166	113	16	4	—	—	—	—	—	—	536 13
29	1	1	—	1	—	—	3	4	—	10	6	3	—	29 14
267	16	2	23	45	109	32	23	8	3	5	—	1	—	267 15
2 537	264	148	938	664	424	51	22	7	4	2	2	—	—	2 526 16
220	4	9	28	58	66	11	19	12	7	3	1	—	—	218 17
1 153	145	82	273	304	260	38	24	13	1	1	2	—	—	1 143 18
24	—	—	—	1	4	13	2	—	4	—	—	—	—	24 19
1 223	—	2	1	259	757	87	87	4	12	9	1	2	—	1 221 20
178	—	19	28	79	50	1	1	—	—	—	—	—	—	178 21
233	—	2	82	124	20	5	—	—	—	—	—	—	—	233 22
210	—	—	—	1	9	64	33	20	21	41	15	4	1	209 23
231	—	—	1	2	1	—	2	11	1	81	129	2	1	231 24
403	—	—	2	4	3	30	79	44	57	176	5	2	—	402 25
63	—	—	1	3	22	15	16	3	1	1	—	—	—	62 26
275	—	—	2	1	2	7	4	38	168	46	5	—	—	273 27
59	—	—	—	—	—	1	—	4	30	24	—	—	—	59 28
91	—	—	—	—	—	—	—	23	53	13	2	—	—	91 29
243	—	—	1	1	3	16	178	12	3	19	5	3	1	242 30
224	—	—	10	6	17	86	31	12	54	2	3	1	—	222 31
240	—	—	2	7	91	95	34	7	1	1	2	—	—	240 32
115	—	75	10	16	13	—	—	—	—	—	—	—	—	114 33
174	5	27	66	43	27	2	2	2	—	—	—	—	—	174 34
1 841	31	24	94	214	695	255	229	156	53	35	13	1	—	1 800 35
5 239	212	185	1 121	1 433	1 473	479	194	83	26	13	1	1	—	5 221 36
10 656	953	691	3 471	2 545	2 431	348	116	42	12	11	2	—	—	10 622 37
4 520	289	425	2 027	1 251	454	42	13	5	—	—	1	—	—	4 507 38
564	137	60	86	48	46	21	23	35	46	29	18	7	—	556 39
34 686	2 088	1 827	8 412	7 308	7 150	1 759	1 233	1 034	1 050	945	602	969	57	34 434 40

Tab. 10. Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1959

All Government employees by authorities and types of appointment

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Justitiedepartementet									
Justitiedepartementet	24	6	8	24	11	12	43	42	85
Lagberedningen	3	—	—	1	2	—	5	1	6
Justitiekanslersämbetet	4	1	1	—	1	1	6	2	8
Riksåklagarämbetet	5	1	2	1	1	2	8	4	12
Högsta domstolen och nedre justitierevisionen	58	24	25	11	1	2	84	37	121
Regeringsrätten	18	—	—	—	—	—	18	—	18
Svea hovrätt	53	30	105	24	45	20	203	74	277
Göta hovrätt	16	7	22	3	6	8	44	18	62
Hovrätten över Skåne och Blekinge	16	9	30	5	1	7	47	21	68
Hovrätten för Västra Sverige	16	10	21	3	3	5	40	18	58
Hovrätten för Nedre Norrland	10	4	11	4	5	1	26	9	35
Hovrätten för Övre Norrland	8	9	8	4	5	—	21	13	34
Domsagorna	167	322	53	134	327	235	547	691	1 238
Vattendomstolarna	26	10	13	11	24	22	63	43	106
Tornedalens rättshjälpsanstalt	1	—	2	1	—	—	3	1	4
Fångvårdsstyrelsen	17	12	17	10	14	33	48	55	103
Fångvårdsanstalterna	594	60	455	130	1 074	204	2 123	394	2 517
Interneringsnämnden	—	—	1	2	—	2	1	4	5
Ungdomsfängelsenämnden	—	—	1	2	—	1	1	3	4
Skyddskonsulentorganisationen	10	4	17	26	5	15	32	45	77
Summa	1 046	509	792	396	1 525	570	3 363	1 475	4 838
Utrikesdepartementet									
Utrikesförvaltningen	194	98	176	191	202	184	572	473	1 045
Flyktkapitalbyrån	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Summa	194	98	176	191	202	185	572	474	1 046
Försvarsdepartementet									
Försvarsdepartementet	21	10	8	5	7	—	36	15	51
Försvarets civilförvaltning	67	78	68	51	15	11	150	140	290
Försvarets sjukvårdsstyrelse	17	7	12	9	7	5	36	21	57
Fortifikationsförvaltningen	28	22	266	56	73	34	367	112	479
Armétygförvaltningen	190	117	588	187	78	81	856	385	1 241
Arméintendenturförvaltningen	22	26	84	37	20	20	126	83	209
Marinförvaltningen	111	42	245	96	51	47	407	185	592
Flygförvaltningen	169	23	554	154	255	165	978	342	1 320
Försvarsstaben m. m.	148	58	384	188	210	132	742	378	1 120
Armén	7 895	576	4 571	1 713	1 745	890	14 211	3 179	17 390
Marinen	3 138	157	1 824	508	1 056	303	6 018	968	6 986
Flygvapnet	3 748	118	2 504	663	1 090	521	7 342	1 302	8 644
Krigsarkivet	3	2	6	2	5	5	14	9	23
Armémuseum	6	2	—	1	—	1	6	4	10
Försvarets forskningsanstalt	50	24	600	133	209	71	859	228	1 087
Försvarets socialbyrå	1	1	8	3	1	2	10	6	16
Försvarets läroverk	25	—	4	1	—	—	29	1	30
Garnisonssjukhusen	1	1	2	42	8	42	11	85	96
Militärapoteket	3	—	8	16	14	26	25	42	67
Summa	15 643	1 264	11 736	3 865	4 844	2 356	32 223	7 485	39 708
Socialdepartementet									
Socialdepartementet	19	3	4	13	9	4	32	20	52
Socialstyrelsen	22	77	29	79	13	46	64	202	266
Arbetsdomstolen	—	2	2	—	2	—	4	2	6
Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården	96	47	115	95	152	109	363	251	614

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1959

All Government employees by authorities and types of appointment, (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Statens vårdanstalter för alkoholmissbrukare	49	3	54	13	69	20	172	36	208
Länsnykterhetsnämnderna	—	—	46	37	7	12	53	49	102
Arbetsmarknadsstyrelsen	54	46	103	108	56	74	213	228	441
Den offentliga arbetsförmedlingen	393	231	375	355	211	286	979	872	1 851
Arbetskliniken i Stockholm	—	—	3	5	5	4	8	9	17
Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsföretag	—	—	59	—	198	24	257	24	281
Bostadsstyrelsen	20	26	55	87	14	19	89	132	221
Länsbostadsnämnderna	23	7	61	86	21	40	105	133	238
Statens nämnd för byggnadsforskning	1	—	—	2	1	4	2	6	8
Försäkringsrådet	17	5	4	3	1	2	22	10	32
Riksförsäkringsanstalten	70	159	54	165	19	63	143	387	530
Arbetarskyddsstyrelsen	20	13	10	16	8	4	38	33	71
Yrkesinspektionen	55	32	34	17	21	11	110	60	170
Pensionsstyrelsen	39	125	44	187	25	52	108	364	472
Statens hyresråd	1	—	—	—	12	24	13	24	37
Summa	879	776	1 052	1 268	844	798	2 775	2 842	5 617
Kommunikationsdepartementet									
Kommunikationsdepartementet	16	2	11	9	7	5	34	16	50
Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	71	40	124	49	142	63	337	152	489
Vägförvaltningarna	325	66	1 353	175	1 098	281	2 776	522	3 298
Statens bilinspektion	52	8	36	32	25	26	113	66	179
Statens biltrafiknämnd	—	4	7	8	3	5	10	17	27
Statens trafiksäkerhetsråd	—	—	—	—	3	2	3	2	5
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	23	25	137	59	203	144	363	228	591
Byggnadsstyrelsen	41	29	139	69	133	23	313	121	434
Länsarkitektsorganisationen	24	9	82	57	29	22	135	88	223
Statens väginstitut	8	1	26	4	15	9	49	14	63
Statens geotekniska institut	3	—	12	5	22	11	37	16	53
Statens elektriska inspektion	6	1	5	1	2	7	13	9	22
Djurgårdsnämnden	—	—	3	3	2	—	5	3	8
Summa	569	185	1 935	471	1 684	598	4 188	1 254	5 442
Finansdepartementet									
Finansdepartementet	30	19	22	40	33	12	85	71	156
Kammarkollegiet	23	10	3	7	6	4	32	21	53
Statskontoret	24	21	6	16	14	29	44	66	110
Kammarrätten	40	11	40	16	4	10	84	37	121
Statistiska centralbyrån	21	121	19	45	50	94	90	260	350
Riksräkenskapsverket	42	37	17	41	9	25	68	103	171
Konjunkturinstitutet	2	5	6	6	19	12	27	23	50
Statens sakrevision	1	—	15	4	5	1	21	5	26
Statens organisationsnämnd	2	—	20	3	22	8	44	11	55
Generaltullstyrelsen	75	60	6	45	15	28	96	133	229
Tullstaten	3 204	299	469	195	61	73	3 734	567	4 301
Kontrollstyrelsen	19	18	66	50	32	36	117	104	221
Mynt- och justeringsverket	12	4	9	13	9	11	30	28	58
Statens justerare	—	—	35	—	—	—	35	—	35
Riksskattenämnden	3	3	4	2	2	2	9	7	16
Bank- och fondinspektionen	7	3	1	3	1	2	9	8	17
Sparbanksinspektionen	4	1	4	2	—	—	8	3	11

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1959

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Mellankommunala prövningsnämnden	1	—	—	—	5	3	6	3	9
Länsstyrelsernas folkbokföringsavdelningar	—	—	—	2	2	8	2	10	12
Summa	3 510	612	742	490	289	358	4 541	1 460	6 001
Ecklesiastikdepartementet									
Ecklesiastikdepartementet	25	13	12	10	15	6	52	29	81
Riksarkivet	19	4	18	9	12	4	49	17	66
Lands- och länsarkiven	17	—	23	7	27	5	67	12	79
Kungl. biblioteket	19	6	20	26	19	18	58	50	108
Stifts- och landsbiblioteken	6	1	3	6	—	—	9	7	16
Nationalmuseum	21	4	25	15	4	6	50	25	75
Livrustkammaren	7	1	2	4	2	1	11	6	17
Naturhistoriska riksmuseet	30	5	19	6	9	1	58	12	70
Statens etnografiska museum	3	1	4	—	—	1	7	2	9
Domkapitlen och stiftsnämnderna	56	17	22	26	9	18	87	61	148
Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien	28	21	28	24	24	30	80	75	155
Akademien för de fria konsterna med konsthögskolan	12	3	2	—	2	—	16	3	19
Musikaliska akademien med musikhögskolan	25	2	19	6	6	5	50	13	63
Universitetskanslersämbetet	3	3	2	4	4	1	9	8	17
Uppsala universitet	199	27	398	186	346	159	943	372	1 315
Lunds universitet	162	13	231	196	405	147	798	356	1 154
Göteborgs universitet	70	13	114	84	120	39	304	136	440
Karolinska institutet	83	13	87	144	74	65	244	222	466
Medicinska högskolan i Umeå	7	—	3	10	12	10	22	20	42
Tandläkarhögskolan i Stockholm	20	34	84	85	58	103	162	222	384
Tandläkarhögskolan i Malmö	12	1	70	114	46	19	128	134	262
Tandläkarinstitutet i Umeå	—	—	13	11	12	43	25	54	79
Farmacevtiska institutet	5	—	5	11	20	17	30	28	58
Ortnamnskommissionen	—	1	5	2	1	1	6	4	10
Landsmålsarkiven	—	—	8	6	3	3	11	9	20
Garantilånenämnden	—	—	1	1	—	3	1	4	5
Överstyrelsen för de tekniska högskolorna	1	—	—	2	—	—	1	2	3
Tekniska högskolan i Stockholm	102	19	160	71	584	97	846	187	1 033
Chalmers tekniska högskola	55	2	75	38	298	67	428	107	535
Länsskolnämnderna	75	26	1	4	4	24	80	54	134
Skolöverstyrelsen	42	57	29	59	41	85	112	201	313
Lärarhögskolan i Stockholm	60	25	10	15	55	48	125	88	213
Allmänna läroverken	2 999	1 416	1 272	1 287	961	726	5 232	3 429	8 661
Statens särskilda försöksskola i Linköping	15	12	6	7	3	13	24	32	56
Statens skolköksseminarium	—	7	—	11	—	1	—	19	19
Psykologisk-pedagogiska biblioteket	—	—	—	2	—	—	—	2	2
Folkskoleseminarierna	312	133	229	237	42	26	583	396	979
Nomadskolorna	9	18	—	17	9	30	18	65	83
Läroanstalterna för blinda	12	12	9	44	3	18	24	74	98
Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte	4	7	3	55	—	4	7	66	73
Dövstumskolorna	32	32	60	156	15	37	107	225	332
Överstyrelsen för yrkesutbildning	21	13	17	40	24	43	62	96	158
Högre tekniska läroverk	220	3	120	30	70	13	410	46	456

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1959

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Konstfackskolan	20	6	14	9	11	5	45	20	65
Studiehjälpsnämnden	1	—	1	3	—	2	2	5	7
Statens biografbyrå	4	1	—	2	1	2	5	5	10
Gymnastiska centralinstitutet	4	2	5	5	4	1	13	8	21
Statens medicinska forskningsråd	—	—	—	3	—	3	—	6	6
Statens naturvetenskapliga forskningsråd	—	—	—	3	91	73	91	76	167
Statens nämnd för flyg- och navalmedicinsk forsknings- och försöksverksamhet	—	—	5	3	14	2	19	5	24
Statens råd för atomforskning	—	—	—	4	149	27	149	31	180
Matematikmaskinnämnden	—	—	9	1	38	10	47	11	58
Summa	4 817	1 974	3 243	3 101	3 647	2 062	11 707	7 137	18 844
Jordbruksdepartementet									
Jordbruksdepartementet	17	4	4	8	6	3	27	15	42
Lantbruksstyrelsen	38	22	25	29	7	12	70	63	133
Lantbruksnämnderna	202	95	175	110	28	67	405	272	677
Skogs- och lantbruksakademien	6	—	1	—	—	—	7	—	7
Jordbrukets forskningsråd	—	—	1	—	—	—	1	—	1
Statens växtskyddsanstalt	7	2	31	18	7	15	45	35	80
Lantbrukshögskolan	59	5	126	61	96	52	281	118	399
Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut	23	—	22	25	27	19	72	44	116
Lantbruksskolan vid Ultuna	2	—	1	—	7	1	10	1	11
Statens hingstdepåer och stuteri	3	—	29	—	3	1	35	1	36
Veterinärstyrelsen	10	5	8	9	3	6	21	20	41
Veterinärhögskolan	50	3	50	37	35	22	135	62	197
Veterinärinrättningen i Skara	2	—	8	3	2	2	12	5	17
Statens veterinärmedicinska anstalt	27	16	31	47	14	45	72	108	180
Veterinärstaten	285	2	—	—	—	—	285	2	287
Statens centrala frökontrollanstalt	7	19	22	84	3	16	32	119	151
Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt	2	2	3	6	3	8	8	16	24
Statens jordbruksnämnd	17	20	34	38	19	24	70	82	152
Statens *maskin- och redskapsprovningsanstalter*	—	—	10	5	7	3	17	8	25
Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader	1	—	7	3	1	—	9	3	12
Nämnden för täckdikningsförsök	—	—	—	—	3	1	3	1	4
Fiskeristyrelsen med statens vatteninspektion samt fiskeriintendenter	20	2	41	18	14	21	75	41	116
Skogsstyrelsen	10	3	17	12	11	4	38	19	57
Skogshögskolan	9	3	13	8	16	11	38	22	60
Statens skogsmästarskola	—	—	4	—	—	1	4	1	5
Statens skogsforskningsinstitut	11	17	32	21	59	54	102	92	194
Statens skogsskolor m. m.	12	—	5	—	4	—	21	—	21
Lantmäteristyrelsen	14	17	5	18	5	8	24	43	67
Lantmäteristaten	282	140	465	322	122	294	869	756	1 625
Rikets allmänna kartverk	149	33	61	23	51	26	261	82	343
Lappfogdarna m. fl.	5	2	15	1	1	1	21	4	25
Summa	1 270	412	1 246	906	554	717	3 070	2 035	5 105
Handelsdepartementet									
Handelsdepartementet	19	5	9	12	5	4	33	21	54
Kommerskollegium	28	38	27	41	22	28	77	107	184

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1959

All Government employees by authorities and types of appointment (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Bergsstaten	6	3	—	1	1	—	7	4	11
Sprängämnesinspektionen	3	2	3	1	3	—	9	3	12
Näringsfrihetsrådet och ombudsmannaämbetet för näringsfrihetsfrågor	—	—	7	3	1	1	8	4	12
Statens pris- och kartellnämnd	3	—	43	20	14	17	60	37	97
Sveriges geologiska undersökning	19	2	25	12	37	20	81	34	115
Statens provningsanstalt	15	9	42	14	62	16	119	39	158
Flygtekniska försöksanstalten	6	—	47	23	94	20	147	43	190
Statens hantverksinstitut	7	5	12	5	45	11	64	21	85
Statens tekniska forskningsråd	—	—	—	—	37	4	37	4	41
Statens institut för konsumentfrågor	—	2	3	25	5	16	8	43	51
Sjöfartsstyrelsen	68	23	102	26	43	22	213	71	284
Lots- och fyrstaten	556	1	557	—	351	6	1 464	7	1 471
Fartygsinspektionen	25	7	15	2	8	1	48	10	58
Sjöbefälsskolorna	33	—	2	2	20	5	55	7	62
Södertälje kanalverk	8	—	9	—	4	—	21	—	21
Handelsflottans pensionsanstalt	1	1	1	—	—	—	2	1	3
Statens skeppsprovningsanstalt	2	—	16	3	14	1	32	4	36
Statens sjöhistoriska museum	4	2	6	—	7	—	17	2	19
Handelssekreterare	—	—	—	—	9	—	9	—	9
Patent- och registreringsverket	107	48	56	56	52	44	215	148	363
Försäkringsinspektionen	16	5	8	12	—	2	24	19	43
Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap	8	4	25	6	28	14	61	24	85
Statens handelslicensnämnd	1	—	—	—	25	27	26	27	53
Exportkreditnämnden	1	—	2	4	5	4	8	8	16
Summa *Inrikesdepartementet*	936	157	1 017	268	892	263	2 845	688	3 533
Inrikesdepartementet	17	5	13	11	12	6	42	22	64
Medicinalstyrelsen	33	28	21	48	17	47	71	123	194
Medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd	—	—	4	7	5	7	9	14	23
Statens bakteriologiska laboratorium	26	19	41	106	46	128	113	253	366
Statens rättskemiska laboratorium	1	2	5	17	13	28	19	47	66
Statens farmacevtiska laboratorium	2	1	8	12	2	14	12	27	39
Svenska farmakopékommittén m. m.	—	—	—	—	2	3	2	3	5
Statens rättsläkarstationer	3	—	2	4	6	6	11	10	21
Provinsialläkarstaten	496	11	4	—	—	—	500	11	511
Statens sinnessjukhus	2 834	2 832	707	1 349	1 432	3 649	4 973	7 830	12 803
Statens skol- och yrkeshem	9	4	13	16	3	8	25	28	53
Statens anstalt för fallandesjuka	15	46	6	16	7	44	28	106	134
Karolinska sjukhuset	48	219	212	935	114	969	374	2 123	2 497
Serafimerlasarettet	15	69	74	271	41	247	130	587	717
Statens institut för folkhälsan	8	6	32	93	26	45	66	144	210
Barnmorskeläroanstalterna	3	3	—	1	—	59	3	63	66
Statens sjuksköterskeskolor	1	5	—	18	—	9	1	32	33
Centralskolan för specialutbildning av barnsjuksköterskor	—	—	—	—	—	2	—	2	2
Medicinalstyrelsens skärmbildscentral	—	—	17	21	3	12	20	33	53
Centrala sjukvårdsberedningen	3	—	8	5	3	—	14	5	19
Statens institut för högre utbildning av sjuksköterskor	—	—	—	3	—	5	—	8	8
Medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd	4	—	17	9	12	5	33	14	47
Överståthållarämbetet	122	87	21	58	21	62	164	207	371
Länsstyrelserna	868	866	344	593	338	610	1 550	2 069	3 619
Landsfogdarna m. fl.	23	3	35	5	5	2	63	10	73

Tab. 10 (forts.). Samtliga statstjänstemän fördelade efter myndighet och anställningsform den 1 oktober 1959

All Government employees by authorities and types of appointment, (cont.)

Myndighet	Ordinarie		Extra ordinarie		Övriga		Samtliga		
	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	M *Males*	Kv *Fem.*	Summa *Total*
Häradsskrivarna m. fl.	168	227	57	641	29	304	254	1 172	1 426
Landsfiskalerna m. fl.	369	330	246	339	161	249	776	918	1 694
Statspolisintendenten m. fl.	4	11	8	122	9	52	21	185	206
Norrbottens statliga poliskår	45	1	7	2	7	2	59	5	64
Statens polisskola	3	2	4	3	4	3	11	8	19
Statens kriminaltekniska anstalt	13	5	11	23	7	10	31	38	69
Polisväsendets organisationsnämnd	1	—	4	2	2	2	7	4	11
Civilförsvarsstyrelsen	14	20	54	15	19	9	87	44	131
Civilförsvarsområdena	1	—	63	60	172	122	236	182	418
Statens brandinspektion	1	—	—	—	—	—	1	—	1
Statens brandskola	1	—	1	2	—	—	2	2	4
Statens utlänningskommission	—	—	24	147	—	43	24	190	214
Summa	5 151	4 802	2 063	4 954	2 518	6 763	9 732	16 519	26 251
Civildepartementet									
Civildepartementet	19	2	9	4	3	2	31	8	39
Statens lönenämnd	2	1	5	1	—	—	7	2	9
Statens avtalsnämnd	1	—	5	3	—	—	6	3	9
Statens pensionsanstalt	5	5	16	25	—	27	21	57	78
Summa	27	8	35	33	3	29	65	70	135
Riksdagen och dess verk									
Riksgäldskontoret	17	42	13	31	2	5	32	78	110
Riksdagens ekonomibyrå	15	1	31	3	4	1	50	5	55
Riksdagsbiblioteket	5	3	3	4	2	—	10	7	17
Justitieombudsmannen och hans expedition	7	2	—	—	3	—	10	2	12
Militieombudsmannen och hans expedition	5	1	—	—	—	1	5	2	7
Riksdagens revisorer (kansliet)	1	—	3	—	1	—	5	—	5
Riksbanken (inkl. sedeltryckeriet och pappersbruket)	226	76	103	127	28	228	357	431	788
Nordiska rådet	—	—	1	1	2	1	3	2	5
Summa	276	125	154	166	42	236	472	527	999
Affärsverken m. m.									
Generalpoststyrelsen (inkl. postsparbanken och postgirokontoret)	267	1 594	296	956	155	1 492	718	4 042	4 760
Postverkets lokalförvaltningar	8 132	2 899	1 884	887	8 595	4 898	18 611	8 684	27 295
Telestyrelsen	318	177	705	202	183	110	1 206	489	1 695
Televerkets lokalförvaltningar	3 610	5 947	2 216	6 840	482	2 669	6 308	15 456	21 764
Järnvägsstyrelsen	950	244	479	155	182	90	1 611	489	2 100
Statens järnvägars lokalförvaltningar	35 337	765	8 673	521	1 379	585	45 389	1 871	47 260
Vattenfallsstyrelsen	25	6	1 667	482	324	145	2 016	633	2 649
Statens vattenfallsverks lokalförvaltningar och byggnadsföretag	152	5	3 001	331	279	142	3 432	478	3 910
Domänstyrelsen	36	31	101	137	24	31	161	199	360
Domänverkets lokalförvaltningar	665	10	363	176	106	37	1 134	223	1 357
Statens reproduktionsanstalt	—	—	14	16	—	4	14	20	34
Försvarets fabriksstyrelse	4	—	93	48	28	18	125	66	191
Försvarets fabriksverks lokalförvaltningar	6	—	354	150	66	50	426	200	626
Luftfartsstyrelsen	15	4	54	32	35	14	104	50	154
Luftfartsverkets lokalförvaltningar	7	2	248	43	87	27	342	72	414
Summa *Total*	49 524	11 684	20 148	10 976	11 925	10 312	81 597	32 972	114 569
Totalsumma *Grand total*	83 842	22 606	44 339	27 085	28 969	25 247	157 150	74 938	232 088

Tab. 11. Under redovisningsåret 1958/59 nyanställda civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter erhållen lönegrad och anställningsform

Civil Government employees, appointed during 1958/59 in salary scheme A, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad	Anställningsform					Samtliga			Därav							
	Ao	Ae	Af	Ag	Övriga	Män *Males*	Kvinnor *Fem.*	Summa *Total*	Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet		Statens järnvägar *State railways*		Postverket *Post office*		Övriga affärsverk *Other State business enterprises*	
									Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
1	—	3	1 001	1 497	—	136	2 365	2 501	95	1 387	—	37	2	384	39	557
2	—	103	7	840	—	17	933	950	3	933	—	—	—	—	14	—
3	—	69	57	356	—	23	459	482	15	411	—	5	—	7	8	36
4	7	18	998	233	15	1 028	243	1 271	20	214	124	26	868	—	16	3
5	22	247	86	1 984	—	576	1 763	2 339	534	1 541	14	13	—	113	28	96
6	1	25	14	170	—	150	60	210	83	59	22	—	1	—	44	1
7	172	604	14	1 239	4	1 438	595	2 033	1 005	552	299	8	49	4	85	31
8	165	141	71	489	1	493	374	867	261	225	145	—	38	147	49	2
9	199	394	83	496	—	977	195	1 172	448	173	178	6	32	6	319	10
10	102	104	55	246	—	359	148	507	194	137	58	—	6	8	101	3
11	4	33	—	86	—	88	35	123	66	34	1	—	—	—	21	1
12	94	132	6	219	—	380	71	451	190	70	118	—	1	—	71	1
13	14	184	70	490	2	618	142	760	542	137	22	—	1	1	53	4
14	13	25	8	48	—	68	26	94	47	26	12	—	—	—	9	—
15	9	74	413	613	1	807	303	1 110	755	303	13	—	2	—	37	—
16	56	63	—	10	—	99	30	129	87	30	8	—	—	—	4	—
17	35	386	3	147	1	427	145	572	383	145	21	—	1	—	22	—
18	14	43	—	4	—	33	28	61	31	28	—	—	—	—	2	—
19	24	185	2	69	1	218	63	281	190	63	10	—	—	—	18	—
20	5	14	—	31	—	34	16	50	34	16	—	—	—	—	—	—
21	43	91	1	53	—	161	27	188	142	27	3	—	1	—	15	—
22	—	—	—	32	—	26	6	32	25	6	—	—	—	—	1	—
23	85	68	—	121	1	225	50	275	221	50	—	—	—	—	4	—
24	62	61	—	31	2	147	9	156	141	9	2	—	—	—	4	—
25	—	2	—	5	6	13	—	13	12	—	—	—	—	—	1	—
26	30	12	—	4	5	47	4	51	43	4	3	—	—	—	1	—
Summa *Total*	1 156	3 081	2 889	9 513	39	8 588	8 090	16 678	5 567	6 580	1 053	95	1 002	670	966	745

Tab. 12. Under redovisningsåret 1958/59 avgångna civila statstjänstemän fördelade efter födelseår och avgångsorsak

Civil Government employees who have resigned during 1958/59, by year of birth, and by cause of resignation

Födelseår	Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän						Aspiranter, extra tjänstemän och arvodister[2]		Samtliga	Därav	
	Avgångsorsak				Summa					Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet	Affärsverken m. m.
	Ålderspension	Annan pension[1]	Dödsfall	Annan orsak	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor			
—1941	—	—	—	—	—	—	61	123	184	84	100
40	—	—	—	—	—	—	113	317	430	235	195
39	—	—	1	29	13	17	162	416	608	362	246
38	—	—	—	151	63	88	151	367	669	403	266
37	—	—	2	213	73	142	124	286	625	374	251
36	—	—	2	199	55	146	133	190	524	338	186
35	—	—	—	224	77	147	123	188	535	351	184
34	—	—	2	253	77	178	142	147	544	367	177
33	—	1	2	243	68	178	129	131	506	363	143
32	—	—	1	249	75	175	128	137	515	369	146
31	—	—	1	259	82	178	114	90	464	342	122
30	—	—	2	247	100	149	121	82	452	337	115
29	—	—	—	223	81	142	107	87	417	301	116
28	—	1	2	206	80	129	103	79	391	306	85
27	—	—	—	191	70	121	74	54	319	235	84
26	—	—	—	165	77	88	69	51	285	218	67
25	—	3	3	153	84	75	65	46	270	205	65
24	—	2	3	159	75	89	40	57	261	209	52
23	—	3	6	135	69	75	53	47	244	200	44
22	—	1	4	125	74	56	31	49	210	158	52
21	—	2	6	98	66	40	37	50	193	152	41
20	—	8	6	99	63	50	23	37	173	134	39
19	—	1	3	85	53	36	11	36	136	110	26
18	—	1	5	80	55	31	14	34	134	117	17
17	—	4	4	58	38	28	23	33	122	105	17
16	—	1	10	70	54	27	19	25	125	103	22
15	—	3	7	52	44	18	13	30	105	89	16
14	—	3	11	44	35	23	15	27	100	83	17
13	—	6	6	35	32	15	8	28	83	71	12
12	—	—	9	38	31	16	17	24	88	79	9
11	1	3	13	37	35	19	10	23	87	71	16
10	—	4	10	44	35	23	5	22	85	73	12
09	1	2	9	28	30	10	14	24	78	71	7
08	—	5	8	26	19	20	10	20	69	62	7
07	—	6	15	20	26	15	10	20	71	61	10
06	—	2	17	24	28	15	14	22	79	69	10
05	—	2	12	15	23	6	8	20	57	47	10
04	73	6	18	12	21	88	6	19	134	91	43
03	29	7	28	5	29	40	6	17	92	64	28
02	10	11	23	10	32	22	9	15	78	55	23
01	28	11	24	9	34	38	4	6	82	44	38
00	3	10	23	10	34	12	3	17	66	53	13
1899	494	10	19	6	447	82	14	12	555	139	416
98	248	13	19	6	242	44	8	16	310	87	223
97	94	6	16	3	100	19	4	6	129	43	86
96	423	4	24	8	347	112	12	14	485	190	295
95	185	3	19	3	177	33	13	9	232	111	121
94	328	2	9	3	278	64	7	7	356	174	182
93	217	—	7	1	197	28	7	11	243	160	83
92—	93	—	—	10	90	13	48	25	176	165	11
Summa	2 227	147	411	4 363	3 988	3 160	2 435	3 593	13 176	8 630	4 546

[1] Invalid-, sjuk- och förtidspension. — [2] Därav annan pension 3, dödsfall 36, i övrigt annan orsak.

Tab. 13 a. Under redovisningsåret *1958/59* avgångna civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och avgångsorsak. Män

Civil Government employees who have resigned during 1958/59, in salary scheme A, by salary scale, and by cause of resignation; Males

Lönegrad	Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän						Aspiranter och extra tjänstemän[1]	Samtliga	Därav			
	Avgångsorsak					Summa *Total*			Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs. *Civil service and defence forces*	Postverket *Post office*	Statens järnvägar *State railways*	Övriga affärsverk *Other State business enterprises*
	Ålderspension *Old age pension*	Invalid- o. sjukpension *Invalidity and sickness pension*	Förtidspension *Pension before normal retiring age*	Dödsfall *Death*	Annan orsak *Other cause*							
1	—	—	—	—	—	—	189	189	178	1	—	10
2	—	—	—	—	—	—	6	6	4	—	—	2
3	—	—	—	—	4	4	15	19	14	—	—	5
4	—	—	—	—	—	—	209	209	25	145	30	9
5	3	—	—	1	16	20	297	317	283	—	25	9
6	—	—	—	1	30	31	134	165	34	31	88	12
7	41	9	—	25	325	400	437	837	472	102	214	49
8	299	13	1	51	169	533	73	606	182	60	345	19
9	224	11	1	42	111	389	124	513	202	35	176	100
10	194	8	—	30	124	356	85	441	203	21	131	86
11	77	—	—	4	28	109	17	126	59	1	56	10
12	195	11	2	29	106	343	77	420	158	16	157	89
13	121	1	2	12	114	250	140	390	204	1	92	93
14	112	1	1	21	10	145	10	155	60	9	73	13
15	21	2	1	8	94	126	308	434	356	1	24	53
16	40	3	2	9	34	89	3	92	49	4	25	14
17	54	1	1	16	177	249	93	342	278	3	38	23
18	8	—	—	3	12	23	1	24	23	—	1	—
19	43	2	—	15	98	158	38	196	150	7	20	19
20	6	—	—	1	6	13	25	38	33	—	2	3
21	47	1	—	17	105	170	20	190	152	8	16	14
22	—	—	—	—	1	1	23	24	24	—	—	—
23	61	2	—	17	125	205	65	270	244	9	6	11
24	23	1	1	6	63	94	22	116	93	6	5	12
25	17	—	—	4	9	30	1	31	22	—	—	9
26	44	3	—	10	31	88	4	92	79	3	6	4
Summa *Total*	1 630	69	12	322	1 793	3 826	2 416	6 242	3 581	463	1 530	668

Därav annan pension 1, dödsfall 26.

Tab. 13 b. Under redovisningsåret 1958/59 avgångna civila statstjänstemän på löneplan A fördelade efter lönegrad och avgångsorsak. Kvinnor

Civil Government employees who have resigned during 1958/59, in salary scheme A, by salary scale, and by cause of resignation; Females

Lönegrad	Ordinarie och extra ordinarie tjänstemän						Aspiranter och extra tjänstemän[1]	Samtliga	Därav			
	Avgångsorsak					Summa *Total*			Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs. *Civil service and defence forces*	Postverket *Post office*	Statens järnvägar *State railways*	Övriga affärsverk *Other State business enterprises*
	Ålderspension *Old age pension*	Invalid- o. sjukpension *Invalidity and sickness pension*	Förtidspension *Pension before normal retiring age*	Dödsfall *Death*	Annan orsak *Other cause*							
1	—	—	—	—	—	—	846	846	517	57	10	262
2	2	—	—	1	79	82	594	676	675	—	—	1
3	22	5	—	5	209	241	374	615	401	54	19	141
4	16	2	—	2	19	39	454	493	461	—	24	8
5	61	8	—	15	1 069	1 153	578	1 731	983	206	54	488
6	9	2	—	2	9	22	92	114	103	6	1	4
7	88	11	1	11	413	524	231	755	527	42	18	168
8	60	5	1	—	95	161	82	243	201	15	3	24
9	31	6	1	12	166	216	89	305	240	8	11	46
10	82	5	2	3	149	241	54	295	179	69	4	43
11	17	3	1	1	11	33	6	39	25	9	—	5
12	42	4	2	4	36	88	29	117	73	11	1	32
13	23	1	1	2	34	61	23	84	67	5	4	8
14	3	—	—	—	6	9	2	11	8	2	—	1
15	4	—	—	1	19	24	108	132	125	1	2	4
16	3	—	—	1	20	24	1	25	23	2	—	—
17	7	—	—	4	96	107	6	113	109	1	1	2
18	5	1	—	—	8	14	—	14	14	—	—	—
19	4	1	—	—	37	42	5	47	46	1	—	—
20	2	—	—	1	4	7	4	11	11	—	—	—
21	11	—	—	2	17	30	1	31	31	—	—	—
22	—	—	—	—	—	—	3	3	3	—	—	—
23	10	1	1	2	19	33	10	43	43	—	—	—
24	—	—	—	—	5	5	1	6	6	—	—	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Summa *Total*	502	55	10	69	2 521	3 157	3 593	6 750	4 872	489	152	1 237

[1] Därav annan pension 1, dödsfall 10.

Tab. 14. Statstjänstemän i vissa befattningar fördelade efter lönegrad och anställningsår samt under redovisningsåret 1958/59 inträffad avgång, nyanställning och befordran

	Befattning	Löne-grad	Antal tjänstemän 1 oktober 1959										
			Anställningsår i statstjänst										Summa
			1959-*56*	55—54	53—52	51—50	49—45	44—40	39—35	34—30	29—25	24—	
1	Skrivbiträde	1—2	2 250	15	4	—	1	—	—	—	—	2	2 272
2		3—4	1 556	34	9	1	3	—	2	—	1	—	1 606
3	Kontorsbiträde	5	3 855	2 140	1 593	1 250	2 315	600	63	17	9	41	11 883
4		6	2	3	2	—	10	74	46	30	9	25	201
5	Kanslibiträde	6	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	10
6		7	*917*	*515*	*572*	*663*	*2 340*	*1 214*	*337*	*177*	*107*	*126*	6 968
7		8	—	—	2	—	1	13	16	20	15	21	88
8	Kontorist	9	267	155	205	260	1 174	1 993	1280	326	223	383	6 266
9		10	—	—	—	—	5	—	6	9	18	41	79
10	Kontorist, förste	10	—	—	2	5	62	151	356	82	39	181	878
11		11	—	—	1	—	—	—	—	—	2	10	13
12	Kansliskrivare	10	47	46	44	51	243	414	207	142	97	205	1 496
13		11	—	—	—	—	—	*3*	*3*	*1*	*3*	40	50
14	Kansliskrivare, förste	12	15	5	21	27	97	249	235	123	88	312	1 172
15		13	—	—	—	—	—	—	3	1	5	1	10
16	Kontorsskrivare	13	33	18	21	13	106	164	101	60	30	115	661
17		14	—	—	—	—	—	2	1	4	1	10	18
18	Kontorsskrivare, förste	15	3	—	1	—	2	4	7	7	8	21	53
19	Sjukvårdsbiträde	2	475	11	1	1	—	—	1	—	—	2	491
20		3—4	74	78	72	63	99	36	9	7	2	2	442
21	Sjuksköterska	8	199	10	7	8	1	2	—	—	—	—	227
22		9	20	4	3	4	4	2	—	—	—	—	37
23		10	6	7	4	3	8	1	—	—	—	—	29
24	Ekonomibiträde	1	60	—	—	1	—	—	—	—	—	—	61
25		2	1 072	23	6	4	13	4	3	2	—	5	1 132
26		3—4	266	346	277	234	368	285	74	38	21	17	1 926
27		5—6	55	23	*30*	*26*	*60*	*83*	*23*	*17*	*9*	*11*	337
28		7—8	108	26	21	16	56	33	36	23	6	11	336
29	Skötare	5	1 404	5	1	1	1	—	1	—	—	—	1 413
30		6	22	10	5	2	—	—	—	—	—	—	39
31		7	1 097	222	59	39	42	5	—	*3*	—	—	*1 467*
32		8	427	525	544	520	1 005	553	479	277	65	19	4 414
33	Skötare, förste	9	6	10	27	50	105	120	202	113	23	1	657
34	Överskötare	10	2	—	—	—	*1*	*3*	*52*	*92*	*42*	*13*	205
35	Översköterska (med sjuk-	9	128	38	16	22	38	24	7	9	1	2	285
36	sköterskeutbildning)	10	110	31	28	25	44	63	33	24	2	—	360
37		11	1	—	2	—	1	3	2	—	—	—	9
38	Översköterska (övriga)	9	9	5	1	3	5	8	—	—	—	1	32
39		10	19	7	9	12	28	78	145	123	49	4	474
40	Vaktkonstapel	7	335	10	1	1	2	1	1	—	—	—	351
41		8	196	89	91	74	133	108	58	37	23	22	831

Government employees in certain types of employment, by salary scale, and by year of appointment; number of resignations, of appointments, and of advancements during 1958/59

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade										
			Anställningsår i statstjänst										Summa
Samtliga	Därav med ålderspension		1959— 56	55— 54	53— 52	51— 50	49— 45	44— 40	39— 35	34— 30	29— 25	24—	
463	2	1 668	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	1
245	—	202	1 203	15	1	—	—	—	—	—	—	—	1 219	2
1 118	29	754	1 499	114	8	3	3	—	1	—	—	1	1 629	3
15	8	1	—	1	1	—	2	31	4	2	2	3	46	4
—	—	2	3	—	2	—	3	1	—	—	—	—	9	5
455	37	361	208	185	127	160	301	91	14	2	2	6	1 096	6
13	5	—	—	—	—	—	—	4	6	5	1	3	19	7
199	48	148	65	67	53	74	186	237	58	24	13	12	789	8
9	5	—	—	—	—	—	—	1	3	3	—	7	14	9
50	43	14	—	—	—	3	23	31	45	7	5	8	122	10
2	2	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	3	11
66	25	24	7	11	18	17	48	50	28	14	6	20	219	12
6	6	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	4	6	13
76	50	20	7	3	11	11	34	62	49	30	12	34	253	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	15
21	11	8	13	2	1	3	23	23	16	9	2	11	103	16
3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	4	17
—	—	1	2	—	—	—	—	—	1	2	—	—	5	18
156	—	272	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	19
42	3	16	34	15	6	2	1	3	—	—	1	—	62	20
108	—	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
9	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
1	—	4	2	3	1	—	2	—	—	—	—	—	8	23
34	—	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
412	—	568	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	25
166	17	100	94	104	30	23	41	12	6	—	—	1	311	26
36	16	24	12	4	2	2	5	1	—	2	1	—	29	27
34	6	39	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	3	28
328	—	1 231	122	3	1	—	—	—	—	—	—	—	126	29
62	2	2	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	30
164	3	132	826	182	40	30	30	2	—	2	—	—	1 112	31
107	37	84	310	178	33	17	21	6	1	—	—	—	566	32
12	5	3	2	3	12	21	35	20	30	10	1	—	134	33
13	10	—	—	—	—	—	—	—	15	8	1	—	24	34
61	1	47	44	2	—	1	—	—	—	—	—	—	47	35
56	9	40	17	3	2	1	—	1	4	1	—	—	29	36
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
4	—	4	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	38
33	27	10	3	2	2	1	6	21	21	10	1	—	67	39
83	—	234	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	40
25	6	26	106	4	1	1	6	2	—	—	—	—	120	41

Tab. 14 (forts.). Statstjänstemän i vissa befattningar fördelade efter lönegrad och anställ-

	Befattning	Löne-grad	Antal tjänstemän 1 oktober 1959										
			Anställningsår i statstjänst										Sum-ma
			1959-56	55—54	53—52	51—50	49—45	44—40	39—35	34—30	29—25	24—	
42	Eldare	7	189	80	66	273	98	43	8	5	1	6	769
43		8	—	1	—	1	—	6	16	9	4	6	43
44	Vaktmästare, exp.vakt o.	1—5	138	8	3	—	—	1	—	—	—	1	151
45	förste exp.vakt	6	63	12	3	—	—	—	—	—	—	—	78
46		7	364	190	135	105	324	118	30	8	6	9	1 289
47		8	29	26	27	25	100	118	104	50	45	57	581
48		9	—	2	—	—	7	14	22	11	8	13	77
49	Reparatör	7	1	—	1	—	2	1	3	—	1	2	11
50		8	42	12	7	65	54	41	18	17	15	36	307
51		9	190	76	170	342	1 117	1 175	889	469	204	143	4 775
52		10	—	—	—	—	—	—	9	8	10	13	40
53	Reparatör, förste	10	73	31	33	45	204	376	308	130	74	97	1 371
54		11	6	4	6	26	126	99	233	111	32	21	664
55	Flygtekniker	9	36	—	1	1	1	—	—	—	—	—	39
56		10	222	86	100	59	492	803	56	1	—	6	1 825
57		11	—	—	—	—	17	4	10	1	—	5	37
58	Ingenjörsbiträde	12	102	34	27	35	46	48	12	—	1	5	310
59	Ingenjör, biträdande	13	162	63	34	47	97	71	12	1	3	5	495
60	Ingenjör	14	12	—	—	1	1	—	1	1	—	2	18
61		15	299	198	125	96	231	146	60	29	11	17	1 212
62		16	4	3	—	—	5	20	1	1	2	4	40
63		17	256	102	171	153	287	234	117	41	30	41	1 432
64		18	13	1	—	3	3	4	1	1	—	—	26
65		19	84	45	49	64	229	157	95	40	13	24	800
66		21	65	30	35	28	129	91	88	53	12	37	568
67		23	2	1	3	2	5	8	1	3	—	1	26
68		24—26	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	5
69	Byråingenjör o. förste by-	19	46	25	38	47	124	143	35	17	4	9	488
70	råingenjör	21	45	23	28	30	120	157	55	12	3	9	482
71		23	33	27	52	33	102	84	44	23	6	17	421
72	Amanuens	13	168	2	2	—	4	—	—	—	—	—	176
73		15	319	15	4	3	5	1	1	—	—	46	394
74		17	84	62	16	2	6	1	1	1	—	7	180
75	Byråsekreterare	19	22	16	25	31	91	119	64	21	7	29	425
76	Byråsekreterare, förste	21	18	17	9	25	84	120	81	21	8	37	420
77		23	10	3	6	9	48	111	75	29	15	33	339
78	Adjunkt	15	562	6	3	5	3	1	1	—	1	1	583
79		17	594	127	21	10	11	1	1	—	1	1	767
80		19	61	129	85	40	27	7	1	1	—	—	351
81		21	105	58	59	65	152	58	28	13	—	—	538
82		23	158	160	196	185	517	284	307	237	121	69	2 234
83	Lektor	19—23	2	2	1	—	2	2	3	2	—	—	14
84		24	77	38	30	28	73	26	19	18	5	2	316
85		26	39	18	27	19	128	113	122	72	51	42	631
86	Tullvakt	4—6	29	5	—	1	—	—	—	—	—	—	35
87		7	116	53	12	6	1	—	1	—	—	—	189
88		8	—	1	54	36	7	—	1	—	—	—	99
89	Tulluppsyningsman	9	—	—	5	87	568	22	262	107	58	14	1 123
90		10	—	—	—	—	—	—	4	4	11	67	86

ningsår samt under redovisningsåret 1958/59 inträffad avgång, nyanställning och befordran

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa	
			1959—56	55—54	53—52	51—50	49—45	44—40	39—35	34—30	29—25	24—		
50	3	65	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	42
6	4	—	—	—	—	1	—	3	2	—	—	—	6	43
14	—	72	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	7	44
16	—	22	28	7	—	—	—	—	—	—	—	—	35	45
66	3	100	19	33	1	2	—	—	—	—	—	—	55	46
22	13	14	8	6	10	6	36	26	15	6	2	3	118	47
5	3	—	—	—	—	—	2	5	2	1	2	2	14	48
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49
17	8	14	5	5	2	11	—	2	1	—	—	1	27	50
109	73	251	20	6	18	32	57	42	22	6	3	2	208	51
4	4	—	—	—	—	—	—	—	6	2	1	2	11	52
48	41	16	11	1	—	6	31	28	19	9	5	—	110	53
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	54
8	—	24	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	12	55
45	1	17	74	8	—	—	1	—	—	—	—	—	83	56
—	—	—	—	—	—	—	14	4	8	—	—	5	31	57
35	—	46	16	3	3	2	3	2	1	—	—	—	30	58
36	—	59	54	14	7	9	10	9	1	—	1	—	105	59
1	—	7	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	60
8	4	119	72	85	27	21	64	27	10	4	—	1	311	61
2	—	4	2	3	—	—	1	1	1	—	—	—	8	62
61	5	72	90	37	64	33	49	25	17	9	1	4	329	63
1	—	4	5	—	—	2	2	3	1	1	—	—	14	64
21	5	24	26	16	18	36	57	26	15	4	2	5	205	65
24	4	16	31	16	10	11	29	17	8	5	—	3	130	66
2	—	2	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	4	67
1	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	3	68
18	5	34	10	9	7	8	15	16	4	2	—	2	73	69
14	1	23	16	—	5	8	22	17	10	1	1	2	82	70
13	2	22	7	6	11	7	27	21	6	4	—	—	89	71
36	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	72
61	—	195	33	11	1	2	1	1	1	—	—	5	55	73
14	—	35	47	23	9	1	4	1	—	—	—	4	89	74
15	2	10	5	7	10	2	14	25	7	2	—	4	76	75
12	3	5	8	7	3	7	19	23	18	3	—	3	91	76
12	5	4	6	1	3	3	6	18	14	3	—	3	57	77
123	—	405	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	78
108	—	136	246	16	6	1	3	1	—	—	—	—	273	79
34	1	31	24	83	16	4	1	1	—	—	—	—	129	80
41	1	46	38	17	19	13	9	3	—	—	—	—	99	81
101	38	92	38	50	22	14	27	10	3	1	—	—	165	82
1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83
20	2	51	11	8	—	—	9	1	2	—	1	—	32	84
42	24	21	1	1	2	—	1	2	—	—	—	—	7	85
6	—	27	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	86
3	—	—	38	3	2	—	—	—	—	—	—	—	43	87
1	—	—	—	1	19	6	—	—	—	—	—	—	26	88
10	1	—	—	—	3	53	8	2	1	—	—	—	67	89
10	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	4	7	90

Tab. 14 (forts.). Statstjänstemän i vissa befattningar fördelade efter lönegrad och anställ-

	Befattning	Löne-grad	Antal tjänstemän 1 oktober 1959										
			Anställningsår i statstjänst										Sum-ma
			1959-56	55—54	53—52	51—50	49—45	44—40	39—35	34—30	29—25	24—	
91	Tulluppsyningsman,förste	10	—	—	—	—	2	—	9	36	107	294	448
92	Tullöveruppsyningsman .	12	—	—	—	—	1	—	1	1	18	118	139
93	Telefonist	1	611	15	—	—	—	—	—	—	—	—	626
94		3	653	30	1	1	—	—	—	—	—	—	685
95		4	3	4	—	—	1	6	4	4	1	—	23
96		5	988	930	623	955	1 841	200	55	43	31	9	5 675
97		6	—	—	—	—	—	4	5	3	—	1	13
98		7	—	1	—	—	—	3	4	—	—	—	8
99	Rikstelefonist	7	—	—	17	43	1 245	921	546	298	376	70	3 516
100		8	—	—	—	—	—	1	84	98	98	84	365
101	Postiljon	4	1 129	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 129
102		6	839	—	—	—	—	—	—	—	—	—	839
103		7	762	483	390	436	931	87	1	1	—	—	3 091
104		8	—	—	—	7	62	84	83	27	8	9	280
105	*Postiljon, förste*	8	6	6	13	22	315	291	153	80	52	32	970
106		9	—	—	—	—	2	2	6	17	20	26	73
107	Postiljon, förste (brev-	8	12	11	19	47	451	321	167	85	53	23	1 189
108	bärare)	9	—	—	—	—	—	3	2	3	10	31	49
109	Överpostiljon	10	2	1	1	2	101	389	481	216	37	34	1 264
110	Postexpeditör	10	439	84	254	151	249	53	2	1	2	—	1 235
111		11	1	—	—	—	1	16	9	7	3	—	37
112		12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3
113	Postexpeditör, förste	12	4	13	15	32	100	102	44	48	10	5	373
114	Trafikbiträde	4	67	1	—	—	—	—	—	—	—	—	68
115		5	17	1	—	1	1	1	—	—	—	—	21
116		6	514	30	—	—	—	—	—	—	—	—	544
117		7	1 121	1 040	610	1 532	3 479	664	42	13	2	—	8 503
118		8	—	—	—	—	1	250	124	38	17	32	462
119	*Trafikbiträde, förste*.....	8	5	6	29	142	1 973	2 585	451	99	60	96	5 446
120	Stationsförman	8	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
121		9	—	1	—	1	50	438	279	44	19	30	862
122		10	—	—	—	—	—	—	1	1	1	2	5
123	Banbiträde	6	142	3	—	—	—	—	—	—	—	—	145
124		7	332	163	219	251	472	332	60	23	9	2	1 863
125		8	—	—	—	—	—	17	61	68	28	14	188
126	*Banbiträde, förste*	8	10	6	47	67	388	764	547	352	163	93	2 437
127	Maskinbiträde	6	151	5	—	—	—	—	—	—	—	—	156
128		7	461	205	190	316	550	310	60	8	5	—	2 105
129		8	—	1	—	—	—	52	42	26	21	21	163
130	Maskinbiträde, förste....	8	3	—	13	110	573	431	123	46	22	20	1 341
131	Lokbiträde	8	—	—	20	115	416	48	4	2	1	2	608
132		9	—	—	2	1	848	363	7	3	12	4	1 240
133	Lokförare	10	—	—	—	3	1	559	6	—	2	—	571
134		12	1	—	—	1	2	1 433	948	188	126	96	2 795
135		13	—	—	—	—	—	—	—	45	54	98	197
136	Konduktör	9	—	—	—	—	68	594	506	43	34	29	1 274
137		10	—	—	—	—	—	—	—	2	2	13	17

ningsår samt under redovisningsåret 1958/59 inträffad avgång, nyanställning och befordran

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa	
			1959—56	55—54	53—52	51—50	49—45	44—40	39—35	34—30	29—25	24—		
22	20	—	—	—	—	—	2	—	9	31	77	16	135	91
10	10	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	14	23	92
200	—	316	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93
103	—	6	428	20	1	—	—	—	—	—	—	—	449	94
10	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95
363	8	48	489	58	7	2	—	—	—	—	—	—	556	96
1	1	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	4	97
—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	—	4	98
98	45	1	—	—	14	12	86	14	4	1	1	1	133	99
19	16	—	—	—	—	—	—	1	36	—	2	20	59	100
145	—	868	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101
28	—	1	517	—	—	—	—	—	—	—	—	—	517	102
97	5	34	368	61	—	—	—	—	—	—	—	—	429	103
10	8	—	—	—	—	8	8	37	—	—	—	—	53	104
24	13	—	3	4	7	10	73	10	—	—	—	—	107	105
11	10	—	—	—	—	—	—	—	1	5	6	2	14	106
13	9	—	5	5	8	19	92	11	—	—	—	—	140	107
6	6	—	—	—	—	—	—	3	2	2	6	2	15	108
9	5	—	2	1	1	2	101	389	479	219	37	38	1 269	109
65	—	8	283	12	6	3	9	—	—	1	—	—	314	110
3	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	5	111
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112
9	3	—	1	4	5	2	16	19	2	2	1	—	52	113
14	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114
16	—	5	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—	8	115
84	—	11	104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	116
166	11	140	276	166	2	—	1	—	1	—	1	—	447	117
39	25	1	—	—	—	—	1	148	16	—	—	—	165	118
85	66	46	2	1	10	50	257	98	2	—	—	—	420	119
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120
25	19	21	—	1	—	—	3	28	2	—	—	1	35	121
1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	122
7	—	9	31	2	—	—	—	—	1	—	—	—	34	123
33	6	96	63	22	—	1	—	1	—	—	—	—	87	124
9	9	—	—	—	—	—	—	11	21	2	—	—	34	125
87	75	70	6	5	6	8	38	35	7	2	—	2	109	126
22	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	127
61	10	54	102	43	—	1	—	—	—	—	—	—	146	128
16	14	3	—	—	—	—	—	19	3	2	1	—	25	129
22	16	13	—	—	8	24	52	26	9	1	3	2	125	130
6	—	7	—	—	20	71	43	1	—	—	—	—	135	131
15	13	1	1	—	2	1	855	372	3	—	—	—	1 234	132
—	—	7	—	—	—	3	1	2	—	—	—	—	6	133
36	27	47	—	—	—	—	—	156	1	—	—	—	157	134
72	69	—	—	—	—	—	—	—	—	45	45	51	141	135
9	6	46	—	—	—	—	3	11	1	—	—	—	15	136
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	4	137

Tab. 15. Under redovisningsåret 1958/59 på löneplan A befordrade civila statstjänstemän fördelade efter erhållen lönegrad och antal uppflyttade lönegrader

Civil Government employees in salary scheme A who have advanced during 1958/59, by salary scale, and by rise on the scale

Efter befordran erhållen lönegrad	Antal uppflyttade lönegrader														Samtliga befordrade	Därav			
	Män Males							Kvinnor Females								Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs.	Postverket	Statens järnvägar	Övriga affärsverk
	1	2	3	4	5	6—	Summa	1	2	3	4	5	6—	Summa					
2	—	—	—	—	—	—	—	43	—	—	—	—	—	43	43	43	—	—	—
3	1	51	—	—	—	—	52	388	1 833	—	—	—	—	2 221	2 273	1 239	321	67	646
4	—	13	11	—	—	—	24	44	11	8	—	—	—	63	87	68	—	—	19
5	27	48	—	7	—	—	82	152	2 071	14	247	—	—	2 484	2 566	1 164	432	112	858
6	42	742	—	1	1	—	786	251	206	2	—	—	—	459	1 245	471	544	189	41
7	1 001	337	211	4	—	5	1 558	429	1 467	332	42	2	20	2 292	3 850	2 117	559	781	393
8	1 719	39	5	2	—	—	1 765	325	179	119	5	—	—	628	2 393	1 075	409	807	102
9	1 795	424	14	5	8	2	2 248	188	558	9	82	1	3	841	3 089	991	115	1 674	309
10	2 247	326	91	2	1	2	2 669	490	147	60	1	27	9	734	3 403	866	1 666	461	410
11	688	216	23	2	—	—	929	42	24	5	1	—	1	73	1 002	248	5	64	685
12	63	929	164	20	8	1	1 185	20	194	27	—	6	3	250	1 435	519	143	369	404
13	740	137	93	31	3	6	1 010	66	17	32	13	—	2	130	1 140	664	95	109	272
14	69	316	2	4	6	—	397	126	19	2	3	—	—	150	547	161	184	108	94
15	91	838	41	4	8	10	992	4	53	5	—	6	3	71	1 063	681	40	116	226
16	68	125	25	12	—	2	232	55	8	15	—	—	—	78	310	123	69	70	48
17	96	938	15	84	6	5	1 144	5	185	5	12	2	2	211	1 355	950	58	111	236
18	31	14	—	—	—	—	45	9	7	2	—	—	—	18	63	49	—	—	14
19	7	797	33	83	3	19	942	1	146	6	14	1	4	172	1 114	778	59	99	178
20	189	2	—	6	—	—	197	126	2	—	4	4	—	136	333	327	—	—	6
21	8	489	1	106	3	48	655	1	60	1	20	—	6	88	743	523	32	68	120
22	5	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	5	3	—	—	2
23	118	285	13	87	—	59	562	3	34	6	21	—	13	77	639	498	19	26	96
24	219	9	24	—	6	17	275	12	—	—	—	—	2	14	289	195	9	16	69
25	37	16	—	11	—	8	72	1	3	—	—	—	—	4	76	66	—	—	10
26	106	113	28	—	27	6	280	4	1	—	—	1	—	6	286	246	3	13	24
Summa	9 367	7 204	794	471	80	190	18 106	2 785	7 225	650	465	50	68	11 243	29 349	14 065	4 762	5 260	5 262

Tab. 16. Under redovisningsåret 1958/59 på löneplan A befordrade civila statstjänstemän fördelade efter erhållen löneklass och antal uppflyttade löneklasser

Civil Government employees in salary scheme A who have advanced during 1958/59, by salary class, and by rise on the class scale

Efter befordran erhållen löneklass	Antal uppflyttade löneklasser														Samtliga befordrade	Därav			
	Män Males							Kvinnor Females								Allm. civilförvaltn. o. försvarsväs.	Postverket	Statens järnvägar	Övriga affärsverk
	1	2	3	4	5	6—	Summa	1	2	3	4	5	6—	Summa					
2	—	—	—	—	—	—	—	43	—	—	—	—	—	43	43	43	—	—	—
3	—	51	—	—	—	—	51	18	1 829	—	—	—	—	1 847	1 898	865	321	66	646
4	2	21	10	—	—	—	33	78	171	8	—	—	—	257	290	271	—	—	19
5	27	49	—	7	—	—	83	183	2 100	17	237	—	—	2 537	2 620	1 226	432	112	850
6	45	738	—	1	1	—	785	245	223	2	1	1	—	472	1 257	502	524	189	42
7	849	310	224	4	—	6	1 393	473	597	332	42	1	20	1 465	2 858	1 533	428	673	224
8	334	116	5	4	—	—	459	362	340	106	8	—	—	816	1 275	925	109	110	131
9	217	255	11	6	9	2	500	430	289	34	37	1	3	794	1 294	822	97	71	304
10	868	105	44	3	2	2	1 024	363	322	17	8	9	9	728	1 752	606	418	329	399
11	1 803	161	21	1	—	—	1 986	271	92	10	—	—	—	373	2 359	617	294	682	766
12	1 587	570	63	4	2	—	2 226	116	175	5	1	3	2	302	2 528	563	132	1 406	427
13	2 308	238	49	16	2	10	2 623	228	33	10	6	—	2	279	2 902	737	1 360	523	282
14	274	268	6	2	2	—	552	78	39	1	—	—	—	118	670	331	52	175	112
15	216	823	46	2	7	7	1 101	44	133	3	2	2	2	186	1 287	720	153	177	237
16	286	89	5	6	—	2	388	35	20	5	—	—	—	60	448	281	20	95	52
17	202	863	23	51	2	2	1 143	126	178	8	6	—	1	319	1 462	941	165	125	231
18	192	76	3	—	—	1	272	19	13	—	—	1	—	33	305	194	38	56	17
19	202	560	21	50	5	8	846	58	102	5	12	2	2	181	1 027	689	74	87	177
20	99	70	4	—	—	—	173	19	16	2	—	4	1	42	215	151	22	32	10
21	134	249	10	95	1	48	537	36	38	1	16	1	5	97	634	445	21	48	120
22	58	117	4	—	—	—	179	10	29	3	—	1	—	43	222	158	26	35	3
23	314	120	33	48	2	53	570	94	15	9	16	—	13	147	717	585	5	31	96
24	145	109	12	3	5	17	291	6	17	2	—	—	2	27	318	202	22	25	69
25	81	26	5	12	1	9	134	5	5	—	—	—	—	10	144	124	5	5	10
26	55	126	15	8	15	4	223	2	7	—	—	1	1	11	234	179	17	14	24
27	80	22	2	—	1	—	105	2	2	—	—	—	—	4	109	100	4	5	—
28	28	29	1	4	6	1	69	—	—	—	1	2	—	3	72	71	1	—	—
29	46	31	3	1	2	1	84	—	1	—	—	—	—	1	85	82	—	3	—
Summa	10 452	6 192	620	328	65	173	17 830	3 344	6 786	580	393	29	63	11 195	29 025	13 963	4 740	5 074	5 248

Tab. 17. Statens lönekostnader under år 1959 (1 000 kr)

Government expenditure on wages and salaries in 1959 (000 omitted)

Huvudtitlar och affärsverk m. m. *Government agencies, etc.*	Löneplansplacerade tjänstemän *Schemed salary*	Övriga tjänstemän *Other salary*	Arbetare (inkl. städerskepersonal) *Wages for workers, incl. cleaning staff*	Summa år 1959	Summa år 1958
Allmänna civilförvaltningen och försvarsväsendet:					
Justitiedepartementet	73 937	1 050	278	75 265	67 363
Utrikesdepartementet	26 076	3 434	91	29 601	29 069
Försvarsdepartementet	627 702	10 115	133 621	771 438	789 622
Därav civil o. civilmilitär personal:					
armén	95 421	3 064	43 062	141 547	150 220
marinen	37 775	1 300	51 374	90 449	120 269
flygvapnet	86 018	844	36 536	123 398	119 613
i övrigt	104 308	2 323	2 649	109 280	97 910
militär personal: armén	174 724	2 279	—	177 003	178 331
marinen	73 298	154	—	73 452	71 686
flygvapnet	52 780	151	—	52 931	48 152
i övrigt	3 378	—	—	3 378	3 441
Socialdepartementet	76 226	7 318	14 977	98 521	89 124
Därav arbetsmarknadsstyrelsen och den offentliga arbetsförmedlingen	32 110	5 266	14 343	51 719	44 326
Kommunikationsdepartementet	81 762	1 351	141 107	224 220	214 671
Därav väg- och vattenbyggnadsverket	58 183	—	125 879	184 062	179 242
Finansdepartementet	91 516	2 425	1 896	95 837	91 556
Därav generaltullstyrelsen och tullstaten	66 250	182	728	67 160	66 112
Ecklesiastikdepartementet	343 072	45 657	12 204	400 933	358 777
Därav allmänna läroverken	183 528	8 825	5 445	197 798	180 963
Jordbruksdepartementet	81 099	4 152	5 068	90 319	87 316
Handelsdepartementet	55 541	5 867	7 501	68 909	64 463
Inrikesdepartementet	327 256	9 906	5 018	342 180	328 331
Därav statens sinnessjukhus	145 077	1 071	1 671	147 819	138 649
ÖÄ och länsstyrelserna	52 131	1 811	1 106	55 048	57 801
Landsfogdarna	1 922	10	23	1 955	1 840
Häradsskrivarna	16 181	1 161	268	17 610	16 991
Landsfiskalerna	23 642	1 049	237	24 928	23 585
Civilförsvaret	5 016	1 445	874	7 335	7 368
Civildepartementet	2 395	92	22	2 509	2 368
Riksdagen och dess verk	13 761	2 385	2 478	18 624	18 148
Summa för allm. civ.förv. o. försvarsväsendet	1 800 343	93 752	324 261	2 218 356	2 140 808
Affärsverken m. m.:					
Postverket	244 234	91 036	17 679	352 949	335 944
Televerket	264 572	62 492	106 529	433 593	419 933
Statens järnvägar	663 722	9 705	177 700	851 127	830 194
Statens vattenfallsverk	103 041	4 387	99 701	207 129	191 863
Domänverket	27 446	530	141 443	169 419	181 800
Statens reproduktionsanstalt	538	—	1 248	1 786	1 755
Försvarets fabriksverk	13 220	84	22 529	35 833	36 204
Luftfartsverket	8 693	1 560	1 182	11 435	10 171
Summa för affärsverken m. m.	1 325 466	169 794	568 011	2 063 271	2 007 864
Totalsumma *Grand total*	3 125 809	263 546	892 272	4 281 627	4 148 672
Hushållningssällskap	12 068	1 517	1 649	15 234	14 284
Skogsvårdsstyrelser	15 282	333	13 498	29 113	23 902

DEN OFFICIELLA STATISTIKENS FRAMTIDA ORGANISATION

På hösten förra året framlade 1956 års statistikkommitté sina förslag rörande den officiella statistikens framtida utformning. För huvudpunkterna i dessa förslag har en redogörelse lämnats i novembernumret av denna tidskrift (sid. 663), medan vissa av remissutlåtandena återgavs i januarinumret (sid. 3).

På grundval av kommittébetänkandet och remissvaren uppdrogs riktlinjerna för den kommande organisationen i proposition nr 104 till årets riksdag. Förslaget, som godkänts av riksdagen, innebar att sådan statlig statistik som icke av administrativa skäl är bunden till ett visst verk skulle koncentreras till statistiska centralbyrån. Omläggningen avsågs bli genomförd successivt enligt en fastställd tidsplan under loppet av en femårsperiod. I första hand föreslogs, att kommerskollegii och huvuddelen av socialstyrelsens nuvarande statistiska verksamhet skulle överflyttas.

För att leda omläggningen har en delegation för statistikfrågor inrättats fr. o. m. den 1/7 1960.

Centraliseringen

Redan tidigare hade riksdagen efter framställning från skolöverstyrelsen och centralbyrån bestämt, att skolstatistiken skulle överföras från skolöverstyrelsen till statistiska centralbyrån. Tidsplanen för överförandet av de olika statistikgrenarna blir därför följande:

1. Den 1/7 1960 har skolöverstyrelsens skolstatistik överförts till statistiska centralbyrån och sammanslagits med universitetsstatistiken till en egen undervisningsstatistisk avdelning under ledning av en byrådirektör som chef. En reorganisation av skolstatistiken sker i enlighet med de planer som har utarbetats av en arbetsgrupp inom skolöverstyrelsen med skoldirektör M. Hultin som ordförande.

2. Under budgetåret 1962/63 överförs från kommerskollegium de arbetsuppgifter som nu åvilar dess statistiska byrå, vidare från socialstyrelsen utarbetandet av konsumentprisindex samt från konjunkturinstitutet dess pris- och volymindexberäkningar för utrikeshandeln.

3. Under budgetåret 1963/64 överflyttas de uppgifter som nu åligger socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik liksom även arbetsmarknadsstyrelsens sysselsättningsstatistik.

4. Slutligen överföres under budgetåren 1964/65 och 1965/66 den ytterligare statistiska verksamhet varom beslut kan komma att fattas på grundval av statistikdelegationens förslag.

5. Under ifrågavarande femårsperiod kan det också bli aktuellt att till centralbyrån förlägga vissa speciella statistikgrenar, nämligen levnadskostnadsundersökningar, sparundersökningar, arbetskraftsundersökningar och s. k. konjunkturbarometrar. För att en överflyttning skall komma till stånd förutsättes dock, att dessa har stabiliserats och fått permanent karaktär.

Delegationen för statistikfrågor

Enligt sin nu utfärdade instruktion skall delegationen för statistikfrågor planlägga genomförandet av den beslutade omläggningen och i övrigt verka för en rationell statistikproduktion. Den skall bedriva sin verksamhet i samarbete med de berörda myndigheterna.

Delegationen skall upprätta förslag till utformningen av den statistik som avses bli överförd till statistiska centralbyrån. Dessa förslag skall innefatta en redovisning av de organisatoriska konsekvenserna beträffande såväl centralbyrån som övriga berörda verk samt åtföljas av noggranna kostnadsberäkningar.

Enligt instruktionen bör delegationen vidare bland annat tillse *att* inriktningen av statistikproduktionen avväges med hänsyn till de aktuella behoven inom skilda områden och att prövning sker i vad mån mindre väsentlig statistik kan slopas; *att* verksamheten inom den statliga statistikproduktionen samordnas inbördes och, i den utsträckning så befinnes lämpligt, med den kommunala och enskilda statistikproduktionen; *att* den tekniska utvecklingen inom den statliga statistikproduktionen befrämjas och samordnas samt att möjligheterna till en kostnadssänkande rationalisering av statistikproduktionen tillvaratages; *att* utbildningen av personal för den statistiska verksamheten befrämjas samt *att* den statistiska publikationsverksamheten samordnas.

Till ledamöter i delegationen har förordnats verkställande direktören i Sveriges jordbrukskasseförbund B. H. Åstrand, tillika ordförande i delegationen, överdirektören och chefen för statistiska centralbyrån P. T. I. Ohlsson, tillika vice ordförande i delegationen, docenten vid Stockholms Högskola T. E. Dalenius, direktören i Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag G. A. Henrikson, professorn vid Stockholms Högskola S. G. Malmquist, chefen för finansdepartementets budgetavdelning K. G. Ringström samt föreståndaren för Jernkontorets statistikavdelning E. H. Ruist. Till chef för delegationens kansli har förordnats byråchefen E. L. Fastbom.

Statistiska centralbyråns organisation

Som nämnts ankommer det på delegationen att framlägga förslag beträffande statistikgrenarnas organisation inom centralbyrån. Enligt propositionen förutsätts delegationen härvid komma att behandla statistikens gruppering på facksektioner samt presentera material för en bedömning av tjänsteställningen för såväl sektionscheferna som övriga befattningshavare inom facksektionerna.

Inom verket kommer att finnas gemensamma stabs- och serviceorgan. Vad beträffar centralbyråns utredningsinstitut kommer enligt beslutet utredningsinstitutet att behålla sina nuvarande uppgifter, då det är väsentligt att man inom statsförvaltningen har tillgång till ett hjälporgan för statistiska undersökningar och konsultation.

Maskincentralen skall enligt planen liksom utredningsinstitutet bedriva sin verksamhet som hittills. Det innebär, att maskincentralen även i fortsättningen skall lämna maskinteknisk service såväl till centralbyråns övriga avdelningar som till andra statliga myndigheter, ävensom till kommunala och enskilda beställare. Till maskincentralen kommer sedermera att överflyttas de maskinanläggningar som nu finns hos socialstyrelsen och kommerskollegium i

samband med att dessa verks statistik överförs till centralbyrån.

En arbetsgrupp för utvecklingsfrågor skall stå till verksledningens förfogande för att fortlöpande arbeta för att utvecklingen på det statistiska metodområdet utnyttjas i den praktiska verksamheten. De medel som centralbyrån begärde i petita till årets riksdag för personal för utvecklingsarbete har beviljats, och arbetsgruppen har börjat organiseras. Till gruppen skall fr. o. m. budgetåret 1961/62 medel beräknas för arbete som syftar till en rationalisering av det statistiska trycket.

Samarbetet med representanter för den statistiska vetenskapen vid universitet och högskolor bör enligt beslutet fördjupas. Ett anslag på 50 000 kronor avses bli anvisat fr. o. m. budgetåret 1961/62 för att centralbyrån skall ha möjlighet att till sig knyta vetenskaplig expertis.

Verkschefen skall enligt propositionen ha generaldirektörs tjänsteställning fr. o. m. budgetåret 1961/62.

Slutligen hävdas i propositionen, att statistikverket i möjligaste mån helt bör inriktas på statistiska uppgifter. I avvaktan på framlagda och pågående utredningar angående handläggningen av namnärenden och de uppgifter som åvilar avdelningen för folkbokföringen skall dock denna handläggning tillsvidare ankomma på centralbyrån liksom hittills.

MEDDELANDEN

De nordiska statistiska utskotten:

Inter Nordic Working Groups for Statistics:

Kulturstatistik

Cultural Statistics

Nordiska utskottet för kulturstatistik sammanträdde den 10 maj 1960 i Helsingfors under ordförandeskap av byråchefen T. Widstam. I mötet deltog från Sverige dessutom förste aktuarien K. Wallberg.

Vid sammanträdet diskuterades inledningsvis utbildningsfrågorna i 1960 års folkräkning. Huvuddelen av sammanträdet ägnades klassificerings- och definitionsproblem i den nordiska undervisningsstatistiken. Man enades om att försöka åstadkomma ett samordnat nordiskt klassifikationssystem för undervisningsstatistiken byggt på en indelning efter klassnivåer. Målsättningen borde därvid vara att samtliga förekommande skolformer skulle inplaceras i ett sådant grupperingssystem. Beträffande yrkesutbildningen beslöts att en nivågruppering på tre grupper skulle kombineras med en indelning efter följande sju grupper av yrkesutbildning, nämligen lärarutbildning, industri, handel, lantbruk, sjöfart, husliga yrken samt sociala yrken. Nivågrupperingen skulle utgå från den allmänna skolutbildning som föregår yrkesutbildningen, nämligen folkskola, realskola och gymnasium. Endast yrkesutbildning som motsvarar minst fem månaders heltidsutbildning skulle medtagas.

Utskottet behandlade även statistiken över undervisningsväsendets finansiering och kostnader. En central sammanställning skall göras enligt riktlinjer som angivits i en promemoria av kontorsjef K. Eide.

Man beslöt också att medverka till en utformning av statistiken över bokproduktionen i de nordiska länderna enligt det system som nu användes i Norge.

Utskottet enades slutligen om att utöver de påbörjade arbetsuppgifterna i första hand ta upp till behandling de delar av undervisningsväsendet som för närvarande helt eller till större delen saknar statistisk belysning. I det sammanhanget framhölls att utskottet bör beakta kraven på en effektiviserad statistik beträffande universitetet och högskolor samt forskning.

K. W.

Befolknings- och arbetskraftsstatistik

Population and Labour Force Statistics

Nordiska utskottet för befolknings- och arbetskraftsstatistik sammanträdde den 11 och 12 maj 1960 i Helsingfors under ordförandeskap av byråchefen T. Widstam, Sverige. I mötet deltog från Sverige förutom ordföranden byrådirektören G. Berglund och förste aktuarien F. Lublin.

Huvuddelen av förhandlingarna ägnades åt frågor rörande 1960 års folkräkning. I fråga om tätortsredovisningen enades utskottet om en slutlig definition av begreppen tätort och förort. I fråga om klassifikationen efter yrke beslöts att rekommendera, att de nordiska länderna skulle genomföra en gruppering på 3-siffernivå och därvid ta hänsyn till ISCO och förslaget till nordisk yrkesklassificering. Beträffande klassifikationen efter yrkesställning rekommenderades en fördelning av anställda på tjänstemän och arbetare, trots att gränsdragningen i en del fall vållar svårigheter. I fråga om den socialekonomiska grupperingen enades utskottet om en rekommendation, att de nordiska länderna

skulle som ett minimiprogram följa den uppdelning i »summary groups», som antagits av europeiska statistikerkonferensen.

Vidare diskuterades vissa frågor rörande statistiken över dödsorsaker. Representanterna för de nordiska länder, som utarbetar statistik över komplikationer och bidragande dödsorsaker, redogjorde för sina erfarenheter på detta område, och det ansågs önskvärt, att statistiken över grundorsakerna allmänt kompletterades med uppgifter om komplikationer och bidragande orsaker. Vidare berördes vissa andra problem i samband med dödsorsakerna, nämligen frågor om anlitande av medicinsk expertis och införande av särskilda interimsdödsbevis.

Utskottet diskuterade ett förslag om införande av nordiska flyttningsattester, som skulle kunna läggas till grund för utarbetande av enhetlig statistik över flyttningar mellan de nordiska länderna.

Andra frågor, som behandlades vid sammanträdet, gällde bl. a. utarbetande av regionala befolkningsprognoser och folkmängdskartor i anslutning till 1960 års folkräkning.

F. L—n

Industri- och annan näringsstatistik

Production and Distribution Statistics

Nordiska utskottet för industri- och annan näringsstatistik sammanträdde i Stockholm den 23 och 24 maj 1960. I mötet deltog från svensk sida kommerserådet A. Eriksson och förste aktuarierna B. Nyvander, P. Garås och I.-B. Ericsson.

Vid mötet behandlades bl. a. en detaljerad sammanställning av de definitioner och grupperingar som för närvarande tillämpas i de nordiska länderna i statistik över byggnads- och anläggningsverksamhet. Vidare diskuterades frågor rörande företagsräkningarnas målsättning och allmänna uppläggning, varvid speciellt behandlades definitioner och gränsdragningar i samband med uppgifter om antal räkneenheter, personal, utbetalda löner, omsättning, inköp och lager. Slutligen granskades vid mötet ett förslag till rapport till nordiska chefsstatistikermötet i Helsingfors i augusti 1960 angående utskottets verksamhet.

Ec

Andra europeiska statistiska möten:

Other European Statistical Meetings:

Det fiskeristatistiska expertmötet i Edinburgh september 1959

Expert Meeting on Fishery Statistics in the Northern Atlantic Area

Ett möte av experter på fiskeristatistik ägde rum i Edinburgh 22—30 september 1959 organiserat av FAO, Internationella havsforskningsrådet (Köpenhamn) och Internationella kommissionen för det västatlantiska fisket (Halifax, Can.). Ingen svensk deltog, något som bidragit till att mötet inte kunnat redovisas tidigare i denna tidskrift.

Den nyligen utsända rapporten har närmast formen av en önskelista på lång sikt och denna är tämligen diger. Här skall blott nämnas ett litet urval.

1) Man vill ha fiskarna fördelade på följande tre kategorier:

a) Heltidsfiskare = den som får minst 90 % av sin inkomst från fisket eller som ägnar minst 90 % av sin arbetstid åt fisket. Som en kommentar härtill kan anföras att man enligt denna definition väl knappast skulle få någon yrkesfiskare på Norrlandskusten. Vår nuvarande definition: yrkesfiskare = den som har sin huvudsakliga inkomst av fisket (minst 50 %).

b) Deltidsfiskare = den som får minst 30 och högst 90 % av sin inkomst från fisket eller ägnar o. s. v.

c) Tillfällighetsfiskare = den som får mindre än 30 % av sin inkomst från fisket. Sportfiskare skall dock ej inräknas här.

Tid tillbringad med arbete på land i direkt samband med fiske skall inräknas här ovan. Där kan gränsdragningen bli svår. Att t. ex. hemmaberedning av

surströmming skall medräknas är väl klart, men hur blir det med t. ex. en ålfiskare med en liten verkstad för tillverkning av fiskredskap, mest för avsalu, som drivs den tid ålfiske ej pågår?

2) Det framhålles, att statistiken över kasserad fisk är av stort intresse. Helst vill man ha fångsten redovisad på följande kategorier:

a) Bruttofångsten (gross catch) = vikten av den fisk som fångats

b) Den del av fångsten som ej tillvaratages (discarded catch) = hel fisk som slängs tillbaka i sjön

c) Nettofångsten (retained catch) = gross catch minus discarded catch

d) Vikten av den fisk och de fiskprodukter som landas (landings)

e) Motsvarigheten i »levande vikt» (nominal catch) till »landings».

Skillnaden mellan nettofångsten och »landings» skulle utgöras av besättningens konsumtion, fisk som använts till bete, avrens som kastats i havet samt viktförlusten genom vattenhaltsminskning.

3) Med tillfredsställelse noterar man, att det i Sverige nytillkomna registret över fiskebåtar ger möjligheter att tillmötesgå här framställda önskemål om specifikation av fiskefartygen efter bruttotonnage, maskinstyrka och båtens längd.

4) Värdeuppgifter för fångsten bör avse värdet vid första försäljningen, en princip som länge tillämpats här i landet. Detsamma gäller om redovisningen av den fångst som landas i utlandet.

5) Man rekommenderar samplingundersökningar för beräkning av sportfiskets fångst. Då ingen »moderpopulation» finns noterad, blir det dock bekymmersamt att åstadkomma ett representativt urval. Fångsten skulle redovisas separat, skild från det kommersiella fiskets.

6) I fråga om värdet av »capital stock» (redskap och båtar) rekommenderas att angiva *kostnaden vid inköp* från nuvarande ägarens sida. Därjämte uttalas en önskan att *tidpunkten* för inköpet skall angivas.

7) Betydelsen av »input — output» undersökningar betonas.

JoS

Förenta Nationernas statistiska kommission: Elfte mötet

The United Nations Statistical Commission: 11th Session

Den danska delegaten (suppleanten) vid Förenta Nationernas statistiska kommission, kontorchefen Kjeld Bjerke i Det Statistiske Departement, har liksom vid mötet 1958 välvilligt sänt Statistisk Tidskrift en rapport från det senaste mötet i kommissionen. Denna består av fjorton delegater från lika många länder samt av representanter för FN:s sekretariat, fackorgan och andra internationella organ.

I dagene fra 20. april til 5. maj 1960 afholdtes det 11. møde i U. N.'s Statistical Commission i New York. Fra alle lande, der er medlemmer af kommissionen, — undtagen Cuba — var mødt enten deres repræsentanter i kommissionen eller suppleanter. Yderligere var forskellige internationale organisationer repræsenteret.

Chefen for Irlands statistiske Centralbureau M. D. McCarthy valgtes til formand for kommissionen, og som næstformand valgtes chefen for det rumænske Centralbureau M. Levente. Endelig valgtes chefen for det new-zealandske statistiske Centralbureau J. V. T. Baker til rapporteur.

Det foreslåede agenda godkendtes. Dog enedes man om, at drøfte punkt 8 lige efter punkt 3.

Punkt 3: Review of development in international statistics

Herom førtes en ret indgående diskussion:

1. Kommissionen viste særlig interesse for den aktivitet, som de regionale konferencer i Asien og Afrika havde udvist.[1]
2. Af hensyn særlig til de underudviklede lande bestemtes det, at der kunne nedsættes særlige expertgrupper som kunne tage sig af samplingproblemer. Disse expertgrupper skulle også inte-

[1] Jfr senast Stat. T. 1960: 5, s. 304.

ressere sig for de små landes problemer i denne forbindelse.

3. Det betonedes også, at for de underudviklede lande var det af betydning at udarbejde en teknik til beregning af behovet for videnskabelig og teknisk arbejdskraft fremover.
4. Ved omtalen af en ny publikation »Current Economic Indicators» blev det fremhævet, at man skulle søge at undgå »overlapping» med andre organisationer.

Punkt 8. External Trade Statistics Draft Report

Den sammenarbejdning, der har fundet sted, af SITC og BTN (Nomenclature for the Classification of Goods in Customs Tariffs, Brussels 1955) til en fælles international handelsnomenklatur blev godkendt. Den godkendtes dog ikke af repræsentanterne fra USSR og Ukraine. Det blev bla. besluttet at anmode generalsekretæren om at foranledige en offentliggørelse: 1) af den reviderede SITC-nomenklatur sammen med et alfabetisk indeks, 2) af den opdelte BTN-nomenklatur og 3) af fælleskoden mellem SITC- og BTN-nomenklaturerne.

Punkt 4a: International Standards in Basic Industrial Statistics

Dokumentet E/CN3/257 blev gennemgået, og Kommissionen anmodede bl. a. generalsekretæren om at forberede en publikation indeholdende forslagene i E/CN3/257 med de ændringer, som var fremgået af diskussionen i kommissionen.

Punkt 4b: 1963 Programme of Basic Industrial Inquiries. Draft Report

Også her anmodede Kommissionen generalsekretæren om at drage omsorg for at forberede en publikation om det omhandlede spørgsmål.

Yderligere blev generalsekretæren anmodet om at foranledige, at der kunne ydes teknisk råd og hjælp i forbindelse med forberedelserne til 1963-tællingen.

Punkt 5: The Statistical Unit in Economic Inquiries. Draft Report

Der førtes en indgående diskussion om spørgsmålet på basis af E/CN3/259, og kommissionen vedtog bl. a. at anmode generalsekretæren om at udarbejde en teknisk redegørelse på grundlag af E/CN3/259 og ligeledes at konsultere landene om disse problemer.

Punkt 6: Statistics of the Accounts of Enterprises. Draft Report

På grundlag af det foreliggende dokument E/CN3/260 anmodede kommissionen generalsekretæren om at udarbejde en redegørelse vedrørende erfaringer fra det enkelte land. Yderligere på grundlag af oplysninger fra de enkelte lande, fra regnskabsorganisationer og andre at fremkomme med forslag til de forskellige data, der bør indgå i regnskabsopstillinger og forslag til den nærmere klassifikation af regnskaberne.

Punkt 7: Wholesale Price Statistics. Draft Report

I redegørelsen E/CN3/264 drøftedes bl. a. spørgsmålet om måling af kvalitetsændringer, og i kommissionen drøftedes indgående spørgsmålet, om man ved en måling af disse skulle betragte problemerne fra udbuds- eller efterspørgselssiden.

Også her anmodedes generalsekretæren om at udarbejde en teknisk redegørelse på grundlag af kommissionens diskussion af E/CN3/264.

Yderligere anmodedes generalsekretæren om, til brug for næste møde i kommissionen, at udarbejde en redegørelse vedrørende de principper, som ligger til grund for indsamling og bearbejdelse af engrosprisstatistiken og at foretage en eventuel revision m. v. af de anbefalinger, som var foreslået af Kommissionen i dens syvende møde.

Punkt 9a: Capital Formation Statistics in Under-Developed Countries. Draft Report

Som man kunne vente, var det ikke mindst den indiske repræsentant, som interesserede sig for dette spørgsmål, der behandledes i E/CN3/265.

Kommissionen besluttede bl. a. at anmode generalsekretæren om: 1) at søge at fremme investeringsstatistiken i de underudviklede lande indenfor visse nøgleindustrier, 2) at rundsende en revideret udgave af E/CN3/265, 3) at indsamle oplysninger om national praksis til brug for en redegørelse, 4) at være rådgivende for landene i deres bestræbelser for at forbedre deres investeringsstatistik.

Punkt 9b: Input-Output Statistics. Draft Report

Kommissionen mente, det var for tidligt at tage stilling til disse problemer og anmodede generalsekretæren bl. a. om følgende:

1. at følge udviklingen i lande som foretager input-output opgørelser
2. også at tage de varebalancer i betragtning, som bliver opgjort i lande med »centrally planned economies»
3. at være rådgiver for lande, som måtte ønske det, vedrørende opgørelse af input-output-tabeller.

Punkt 9c: National Accounting and Associated Papers

Der diskuteredes, hvilke af de forskellige emner: forbedring af nationalregnskabsstatistiken, omregning til faste priser, forholdet mellem kreditmarkedsstatistiken og nationalregnskabet m. v., der burde have 1ste prioritet. USA's repræsentant fremhævede stærkt betydningen af en undersøgelse af metoder til forbedring af nationalregnskabsstatistiken, og kommissionens øvrige medlemmer var enige heri og anbefalede at generalsekretæren skulle påpege betydningen heraf. Yderligere fremhævedes betydningen af en undersøgelse vedrørende en koordinering af nationalregnskabsstatistiken med »systems of balance of national economy in centralized national economies». Kommissionen blev også enig om, at der bl. a. i samarbejde med the International Monetary Fund og interesserede »regional organizations» skulle foretages videre arbejde med at analysere formålet med og det nyttige i at foretage en integrering af money flow-statistiken og nationalregnskabet.

Endelig henledtes opmærksomheden på den hjælp, man burde yde de underudviklede lande i deres forsøg på at forbedre deres statistik vedrørende: nationalregnskab, indkomstfordeling, finansstatistik, omregning til faste priser o. s. v.

Punkt 10b: Compendium of Social Statistics

Kommissionen anbefalede, at generalsekretæren bl. a. skulle

1. bestemme compendiets endelige indhold, under hensyn til diskussionen i kommissionen
2. nærmere undersøge brugen af »socio-economic classifications» i de forskellige lande af hensyn til senere at opnå en vis standardisering.

Punkt 10c: International Definition and Measurement of Levels of Living. Draft Report

Medens man i rapporten E/CN3/270 havde ment, at »real income pr. capita (in $)» alene skulle være »background information», var adskillige af kommissionens medlemmer af den mening, at realindkomsten kunne tillægges større betydning.

Kommissionen anbefalede, at de kommentarer og forslag, der var fremkommet i kommissionens møder skulle tages op til overvejelse af the Working Party on Statistics for Social Programme.

Yderligere anbefaledes det, at the Social Commission skulle se, om Part 1 af rapporten efter en eventuel revision af den under punkt 1 nævnte arbejdsgruppe var så langt fremme, at man kunne anmode generalsekretæren om at

fremsende rapporten til medlemsstaterne.

Punkt 10d: Progress Report on Methodology of Household Surveys

Kommissionen anbefalede nedsættelse af en ad hoc Working Group vedrørende sampling med det formål at anbefale metoder til indsamling af statistik vedrørende »social programmes» i de underudviklede lande.

Yderligere anbefaledes udarbejdelse af en håndbog vedrørende »sample surveys of family living conditions».

Punkt 11: Housing Statistics. Draft Report

Kommissionen anmodede bl. a. generalsekretæren om at fortsætte arbejdet vedrørende »housing statistics» og se på de underudviklede landes særlige behov.

Punkt 12: 1960 World Population Census Programme. Draft Report

Visse oplysninger fra USA's repræsentant om benyttelse af elektronregnemaskiner og uden anvendelse af punchcard vakte opmærksomhed.

Punkt 13a: Other Demographic Statistics. Progress Report

Flere af kommissionens medlemmer stillede sig tvivlende over for betydningen af folkeregistre, men var indforstået med, at de undersøgelser, der var igang herom, burde afsluttes.

Punkt 13b: Balance of Payments Statistics

Det betonedes, at de uoverensstemmelser, der endnu fandtes mellem nationalregnskabet og betalingsbalancens definitioner af forskellige poster, burde søges bragt ud af verden.

Punkt 13c: Classification of Government Accounts

Her betonedes bla. betydningen af fremtidig at sammenligne det system der allerede forelå i en Manual med lignende systemer i lande med »centrally planned economies».

Punkt 14: Training of Statisticians. Draft Report

Dette spørgsmål fandtes behandlet i dokument E/CN3/263 (siderne 218—227).

Det fremhævedes, at der var et betydeligt behov for oplæring af statistikere på alle trin, og at oplæringen på det lavere stade og mellemstadet bedst kunne foregå i de pågældende lande eller regionalt.

Den indiske repræsentant nævnte, hvorledes man i Indian Statistical Institute var i stand til at give en fremskreden undervisning i statistik.

*

Rangfølgen for Kommissionens fremtidige arbejde blev drøftet på grundlag af en rapport E/CN3/L53, og den foreløbige rapport vedrørende det 11. møde blev gennemgået og godkendt med forskellige ændringer, jfr. dog hvad er nævnt foran under punkt 8 vedrørende USSR's og Ukraines stilling.

Personalnotiser
Personal Notes

Yngve Fritzell

Redaktören för denna tidskrift, förste aktuarien Yngve Fritzell, avgick med pension från sin tjänst i statistiska centralbyrån vid juni månads utgång.

Sin statstjänst började Yngve Fritzell redan hösten 1917 i folkhushållningskommissionen, och på nyåret 1918 kom han till statistiska centralbyrån. Dessförinnan hade han blivit fil. kand. vid Stockholms Högskola, och han fortsatte sedermera studierna på fritid, så att han år 1947 kunde avlägga licentiatexamen i statistik vid Uppsala Universitet. Under sin mer än 40-åriga tjänstgöring i statistiska centralbyrån har han varit verksam på flera olika arbetsområden,

Förste aktuarie Yngve Fritzell

men sin mesta tid torde han dock ha ägnat den avdelning, vars chef han varit under de senaste 12 åren, statistiska centralbyråns bibliotek, arkiv och upplysningsavdelning. När han övertog ledningen av denna avdelning, hade de under andra världskriget avbrutna internationella förbindelserna endast delvis hunnit komma igång. Yngve Fritzell ägnade ett mycket intresserat och framgångsrikt arbete åt att utöka och stärka de utländska kontakterna. Till hans omfattande arbetsuppgifter under denna tid hörde också flyttningen av bibliotek och arkiv från Riddarholmen och de många depåerna runt om i staden till de nuvarande lokalerna. I den minnesskrift, som statistiska centralbyrån gav ut år 1949 med anledning av den svenska befolkningsstatistikens 200-åriga bestånd har han medverkat genom att i en uppsats om det svenska tabellverket och dess ståndstabell publicera och kommentera tabellverkets primärtabeller över befolkningens fördelning efter stånd och yrke åren 1751—1855. Men framför allt bör i dessa spalter erinras om att Yngve Fritzell varit redaktör för Statistisk Tidskrift, alltsedan den började utkomma i ny gestalt år 1952.

Yngve Fritzells gärning i statistiska centralbyrån har varit präglad av pliktrohet, redbarhet och hjälpsamhet. Inte minst den sistnämnda egenskapen har varit väsentlig då det gällt arbetet på en avdelning, vars huvuduppgift är att betjäna kolleger och allmänhet såväl i Sverige som i andra länder.

* *
*

Till byrådirektörer i statistiska centralbyrån har Kungl. Maj:t den 30 juni utnämnt förste aktuarierna Margit Vinge och Klas Wallberg; samtidigt har till extra byrådirektör förordnats t. f. förste aktuarien i konjunkturinstitutet Åke Lönnqvist.

Vinge efterträder Yngve Fritzell som chef för bibliotek, arkiv och upplysningsavdelning och är redaktör för Statistisk Tidskrift fr. o. m. föreliggande häfte.

Wallberg inträder som chef för den nyinrättade avdelningen för undervisningsstatistik.

Lönnqvist skall vara ledare för 1961 års allmänna jordbruksräkning.

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 412.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 Declared dividends
32 Declared dividends for previous year

Beställningstrafiken med lastbil. I detta nummer redovisas biltrafiknämndens statistik över beställningstrafik med lastbil för maj månad 1960.

Sysselsättningen — räknat i använd tid per bil och månad i all trafik — har efter den säsongmässiga nedgången under vintermånaderna (173 timmar i februari 1960) ökat till 188 timmar i maj, vilket är 16 enheter högre än motsvarande månad föregående år och 9 enheter högre än årsgenomsnittet för år 1959. Från maj 1959 till maj 1960 har dessutom antalet bilar ökat från 21 896 till 22 554 st., d. v. s. med 658 st., samtidigt som bärigheten stigit från 5,33 till 5,62 ton.

Frakten vid körning enligt timtaxa/timtariff uppvisar alltjämt en fortgående ökning, till största delen beroende på att de högre taxor, som medgivits 1959, alltmer börjat tillämpas. Beloppet har ökats från 16,91 kronor i maj 1959 till 17,82 kronor i maj 1960, d. v. s. med 91 öre under tretton månader.

Frakten per körd kilometer vid körning efter kilometertaxa/kombinerad tariff, som även den visat en fortgående ökning under 1959, steg i maj i år till 119 öre, d. v. s. en ökning med 5 öre jämfört med maj 1959. Att frakten per godstonkilometer ändock håller sig konstant vid 18 öre torde bero på fortsatt rationalisering och medelbärighetens fortgående ökning.

B. Thn

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Stenindustri (13 företag) *Stone quarrying and manufacturing*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	1 957	2 104	+ 147	+ 8
2 Antal industriarbetare	1 675	1 806	+ 131	+ 8
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	7,3	8,2	+ 0,9	+ 12
4 Utdelning å aktier och andelar	0,1	0,1	+ 0,0	+ 2
5 Räntor	0,3	0,2	— 0,1	— 28
6 Överskott å annan rörelse	0,0	—	— 0,0	— 100
7 Övriga intäkter	0,1	0,7	+ 0,6	+ 546
8 Summa	7,8	9,2	+ 1,4	+ 18
Kostnader och vinst				
9 Räntor	0,5	0,8	+ 0,3	+ 69
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	2,0	1,9	— 0,2	— 8
11 Skatter	0,5	0,6	+ 0,1	+ 19
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	0,9	+ 0,2	+ 25
13 Avsättningar till investeringsfonder	—	0,2	+ 0,2	.
14 Övriga kostnader	3,6	3,9	+ 0,3	+ 7
15 Redovisad vinst	0,5	0,9	+ 0,5	+ 100
16 Summa	7,8	9,2	+ 1,4	+ 18
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	48,3	55,7	+ 7,4	+ 15
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	40,9	47,4	+ 6,5	+ 16
19 Varuskatter	0,1	0,1	—	—
20 Summa avgående poster	41,0	47,5	+ 6,5	+ 16
21 Bruttovinst	7,3	8,2	+ 0,9	+ 12
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	2,1	2,6	+ 0,5	+ 25
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	1,8	2,4	+ 0,6	+ 34
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,2	+ 0,1	+ 85
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,6	1,6	— 0,0	— 1
26 Lagervärdeförändring	— 0,2	— 0,3	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,5	— 0,3	.	.
28 Lön till anställda	22,1	24,4	+ 2,3	+ 10
29 Därav till industriarbetare	17,3	19,4	+ 2,1	+ 12
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,3	0,3	— 0,0	— 7
31 Beslutad utdelning	0,4	0,4	+ 0,0	+ 6
32 För föregående år beslutad utdelning	0,4	0,4	— 0,0	— 1

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Cement- och betongindustri (9 företag) *Manufacture of concrete products*				Glasindustri (32 företag) *Manufacture of glass and glass products*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
1 618	1 793	+ 175	+ 11	4 527	4 573	+ 46	+ 1	1
1 285	1 433	+ 148	+ 12	3 946	4 009	+ 63	+ 2	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
10,4	11,6	+ 1,2	+ 11	7.2	8,5	+ 1,3	+ 19	3
0,2	0,2	— 0,0	— 4	0,1	0,1	— 0,0	— 33	4
0,2	0,2	— 0,0	— 1	0,1	0,1	+ 0,0	+ 5	5
0,0	—	— 0,0	— 100	0,1	0,2	+ 0,0	+ 12	6
0,2	0,2	— 0,0	— 8	0,9	0,3	— 0,6	— 67	7
11,0	12,1	+ 1,1	+ 10	8,4	9,2	+ 0,7	+ 9	8
1,2	1,4	+ 0,2	+ 16	1,4	1,4	+ 0,1	+ 6	9
3,5	4,3	+ 0,9	+ 25	4,3	4,7	+ 0,4	+ 10	10
1,1	2,0	+ 0,9	+ 77	0,7	0,8	+ 0,1	+ 21	11
1,3	1,4	+ 0,1	+ 5	0,6	0,7	+ 0,1	+ 8	12
0,5	1,0	+ 0,4	+ 86	0,1	0,4	+ 0,4	+ 430	13
2,2	0,4	— 1,7	— 79	0,2	0,3	+ 0,1	+ 38	14
1,2	1,6	+ 0,4	+ 34	1,2	0,8	— 0,4	— 33	15
11,0	12,1	+ 1,1	+ 10	8,4	9,2	+ 0,7	+ 9	16
86,2	104,7	+ 18,5	+ 21	112,8	121,6	+ 8,9	+ 8	17
75,7	93,0	+ 17,3	+ 23	105,3	112,8	+ 7,5	+ 7	18
0,1	0,1	+ 0,0	+ 41	0,3	0,3	— 0,0	— 5	19
75,8	93,1	+ 17,3	+ 23	105,6	113,1	+ 7,5	+ 7	20
10,4	11,6	+ 1,2	+ 11	7,2	8,5	+ 1,3	+ 19	21
7,3	6,3	— 1,0	— 14	6,3	6,8	+ 0,4	+ 7	22
7,0	6,0	— 1,0	— 14	6,2	6,8	+ 0,6	+ 9	23
—	0,2	+ 0,2	.	0,9	0,9	— 0,0	— 2	24
4,3	4,6	+ 0,3	+ 6	3,6	3,9	+ 0,3	+ 8	25
— 1,1	— 0,0	.	.	+ 0,6	— 1,1	.	.	26
— 0,6	+ 1,4	.	.	+ 3,0	+ 3,3	.	.	27
23,5	26,7	+ 3,3	+ 14	46,2	47,7	+ 1,5	+ 3	28
17,4	20,1	+ 2,6	+ 15	36,5	37,9	+ 1,4	+ 4	29
0,4	0,4	— 0,0	— 6	1,2	1,3	+ 0.1	+ 10	30
0,8	1,0	+ 0,2	+ 28	0,7	0,7	+ 0.0	+ 4	31
0,9	0,8	— 0,1	— 8	0,7	0,7	— 0,1	— 10	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Jord- och stenindustri; samtliga branscher (105 företag)[1] *Total non-metallic mining, quarrying and manufacturing of non-met. mineral prod.*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	22 375	22 276	— 99	— 0
2	Antal industriarbetare	18 290	18 278	— 12	— 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	114,8	151,8	+ 37,0	+ 32
4	Utdelning å aktier och andelar	3,0	3,1	+ 0,2	+ 6
5	Räntor	6,0	7,0	+ 1,0	+ 17
6	Överskott å annan rörelse	0,4	0,4	+ 0,0	+ 2
7	Övriga intäkter	5,5	6,1	+ 0,6	+ 11
8	Summa	129,7	168,4	+ 38,8	+ 30
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	11,6	12,3	+ 0,7	+ 6
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	44,7	46,1	+ 1,4	+ 3
11	Skatter	24,6	36,4	+ 11,8	+ 48
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	7,9	12,0	+ 4,1	+ 51
13	Avsättningar till investeringsfonder	7,7	23,7	+ 16,0	+ 207
14	Övriga kostnader	10,7	8,2	— 2,5	— 23
15	Redovisad vinst	22,3	29,6	+ 7,2	+ 32
16	Summa	129,7	168,4	+ 38,8	+ 30
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	770,9	858,5	+ 87,6	+ 11
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	652,2	702,4	+ 50,2	+ 8
19	Varuskatter	3,9	4,3	+ 0,5	+ 12
20	Summa avgående poster	656,1	706,7	+ 50,7	+ 8
21	Bruttovinst	114,8	151,8	+ 37,0	+ 32
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	45,1	55,1	+ 10,0	+ 22
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	41,7	53,3	+ 11,6	+ 28
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,3	1,7	+ 0,4	+ 30
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	48,2	56,6	+ 8,4	+ 17
26	Lagervärdeförändring	— 8,0	— 6,3	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,3	+ 5,0	.	.
28	Lön till anställda	257,2	265,5	+ 8,3	+ 3
29	Därav till industriarbetare	190,1	195,9	+ 5,8	+ 3
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	8,2	8,2	+ 0,1	+ 1
31	Beslutad utdelning	15,4	16,8	+ 1,3	+ 9
32	För föregående år beslutad utdelning	15,5	15,4	— 0,1	— 0

[1] De i gruppen ingående branscherna, *tegelbruk, porslins-, kakel- och lergodsindustri* och annan jord- och stenindustri samt kombinerade företag har redovisats i Stat. Tidskr. nr 6.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Malmbrytning och anrikningsverk (10 företag)[1] *Ore mines and processing plants*				Järn-, stål- och andra metallverk (15 företag) *Iron, steel and other metal mills*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
6 517	6 210	− 307	− 5	28 640	30 083	+ 1,4	+ 5	1
3 446	3 198	− 248	− 7	21 846	23 287	+ 1,4	+ 7	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
59,9	46,9	− 13,0	− 22	189,2	229,6	+ 40,4	+ 21	3
12,0	12,2	+ 0,3	+ 2	5,3	6,4	+ 1,1	+ 21	4
41,1	39,2	− 1,9	− 5	3,1	5,3	+ 2,2	+ 69	5
43,6	33,7	− 9,9	− 23	1,5	1,1	− 0,4	− 28	6
5,7	17,1	+ 11,4	+198	2,9	3,3	+ 0,4	+ 14	7
162,3	149,1	− 13,3	− 8	202,1	245,7	+ 43,7	+ 22	8
2,1	2,9	+ 0,8	+ 37	18,3	22,2	+ 4,0	+ 22	9
55,0	73,5	+ 18,5	+ 34	87,1	95,2	+ 8,1	+ 9	10
29,6	23,6	− 6,1	− 21	23,2	23,5	+ 0,4	+ 2	11
0,1	0,3	+ 0,2	+239	37,8	58,4	+ 20,5	+ 54	12
0,6	2,0	+ 1,4	+233	11,1	17,9	+ 6,8	+ 61	13
32,1	13,9	− 18,2	− 57	2,9	2,3	− 0,5	− 19	14
42,7	32,9	− 9,8	− 23	21,7	26,2	+ 4,5	+ 21	15
162,3	149,1	− 13,3	− 8	202,1	245,7	+ 43,7	+ 22	16
206,9	189,8	− 17,1	− 8	1 276,5	1 489,7	+ 213,3	+ 17	17
146,6	142,4	− 4,2	− 3	1 078,7	1 249,8	+ 171,1	+ 16	18
0,5	0,6	+ 0,1	+ 20	8,6	10,3	+ 1,7	+ 20	19
147,1	143,0	− 4,1	− 3	1 087,3	1 260,1	+ 172,8	+ 16	20
59,9	46,9	− 13,0	− 22	189,2	229,6	+ 40,4	+ 21	21
185,8	313,1	+ 127,2	+ 68	137,7	125,5	− 12,2	− 9	22
185,4	313,0	+ 127,6	+ 69	137,3	125,2	− 12,2	− 9	23
0,2	4,1	+ 4,0	[2] —	2,7	4,7	+ 2,0	+ 73	24
19,3	19,1	− 0,3	− 2	90,8	96,8	+ 6,0	− 7	25
+ 12,9	+ 8,8	.	.	− 36,6	+ 5,5	.	.	26
+ 12,6	+ 19,7	.	.	− 25,8	+ 27,0	.	.	27
86,2	85,9	− 0,4	− 0	374,0	406,8	+ 32,8	+ 9	28
43,5	40,4	− 3,1	− 7	264,8	291,7	+ 26,8	+ 10	29
4,0	4,4	+ 0,4	+ 11	12,5	14,7	+ 2,2	+ 18	30
40,8	41,3	+ 0,5	+ 1	19,4	20,6	+ 1,2	+ 6	31
44,1	40,8	− 3,3	− 7	17,5	19,4	+ 1,9	+ 11	32

[1] LKAB ingår ej i undersökningen på grund av omläggning av bokföringsåret. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Juni	118	8	1 050	389	614	147	2 200	555	160	105
Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
256,0	283,7	1 407,2	2 529,5	4 476,4	1 408,0	307,8	115,3	1958 Juni
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Maj 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *May 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	9	4	13	33	8	41	208	140	348	250	152	402
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	10	1	11	18	6	24	250	154	404	278	161	439
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	2	5	7	12	16	28	24	105	129	38	126	164
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	—	1	2	2	4	11	20	31	14	22	36
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	3	3	6	3	18	21	36	186	222	42	207	249
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	1	3	4	10	14	16	39	55	22	50	72
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	8	3	11	10	15	25	33	111	144	51	129	180
Fotgängare *Pedestrians*..	4	8	12	12	27	39	26	174	200	42	209	251
Övriga *Others*	—	—	—	1	—	1	4	2	6	5	2	7
Summa *Total*	39	25	64	95	102	197	608	931	1 539	742	1 058	1 800

Ålder *Age* Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	12	44	58
7—10 »	4	8	47	59
11—14 »	11	4	53	68
15—17 »	15	26	194	235
18—29 »	7	57	428	492
30—44 »	9	21	214	244
45—59 »	10	26	217	253
60—69 »	5	15	78	98
> 69 »	1	10	56	67
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	18	208	226
Samtliga *Total*	64	197	1 539	1 800
Därav *Of which* män..... *males*	54	144	1 024	1 222
kvinnor .... *females*	10	42	397	449
okänt kön.. *sex not stated*	—	11	118	129

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 447	3 560	5 007
Lastbil ..... *Lorry*	204	494	698
Buss ..... *Bus*	14	99	113
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	65	241	306
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	51	351	402
Annan lätt mc..... *Other light mc*	25	95	120
Spårvagn ..... *Tram*	—	52	52
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	4	10	14
Cykel ..... *Cycle*	59	198	257
Annat fordon ..... *Other vehicle*	45	377	422
Fotgängare ..... *Pedestrian*	42	215	257
Andra trafikelement *Other traffic elements*	51	9	60
Summa *Total*	2 007	5 701	7 708

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas,* Tättbebyggt område = *Built-up areas,* S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Maj 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *May 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 395	14	417	301	249	1 845
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	1 910	13	401	291	239	1 380
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	270	4	67	54	113	103
» korsande » *crossing*	898	2	222	61	58	779
» samma » *same*	335	3	47	78	20	237
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	—	—	—	—	—	—
» annan » *other*	407	4	65	98	48	261
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	485	1	16	10	10	465
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 475	38	782	305	448	722
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	463	15	320	54	47	362
med fotgängare *with pedestrian*	191	10	179	20	18	153
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	821	13	283	231	383	207
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	249	7	134	21	38	190
Olycka av annan art *Other kind of accident*	38	1	18	9	9	20
Summa *Total*	4 157	60	1 351	636	744	2 777
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	584	5	184	89	191	304
Mellersta » *Middle* »	2 814	45	907	385	415	2 014
Södra » *South* »	759	10	260	162	138	459

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 352	45	155	984	958	2 394
Halvdager *Twilight*	172	3	9	36	77	95
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	378	7	9	102	32	346
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	189	5	6	48	177	12
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	66	—	1	1	7	59

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Maj 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	6	7	42	62	117	6	8	61	75
Uppsala »	1	4	9	30	44	1	5	15	21
Södermanlands »	2	5	22	20	49	2	6	39	47
Östergötlands »	3	4	23	43	73	5	5	33	43
Jönköpings »	1	4	13	42	60	2	5	19	26
Kronobergs »	—	—	5	16	21	—	—	11	11
Kalmar »	2	3	16	23	44	2	4	28	34
Gotlands »	—	1	4	6	11	—	1	5	6
Blekinge »	1	2	5	17	25	1	3	13	17
Kristianstads »	1	5	9	27	42	1	5	13	19
Malmöhus »	2	5	34	54	95	2	6	52	60
Hallands »	—	3	16	31	50	—	2	23	25
Göteb. o. Bohus »	2	5	18	31	56	2	8	28	38
Älvsborgs »	1	6	23	34	64	1	7	33	41
Skaraborgs »	5	6	16	51	78	5	8	26	39
Värmlands »	—	—	27	42	69	—	—	46	46
Örebro »	1	1	11	25	38	2	2	21	25
Västmanlands »	4	4	11	28	47	4	3	15	22
Kopparbergs »	—	2	16	26	44	—	2	26	28
Gävleborgs »	—	4	14	35	53	—	4	19	23
Västernorrlands »	2	2	18	31	53	2	2	26	30
Jämtlands »	—	3	8	22	33	—	3	11	14
Västerbottens »	—	4	17	18	39	—	5	30	35
Norrbottens »	1	1	10	34	46	1	1	15	17
Summa *Total*	35	81	387	748	1 251	39	95	608	742

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *May 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	7	12	153	628	800	7	11	184	202
Stockholms län	2	10	49	94	155	2	11	57	70
Uppsala »	—	1	14	40	55	—	1	17	18
Södermanlands »	3	2	21	24	50	3	2	22	27
Östergötlands »	1	6	37	80	124	1	6	39	46
därav Norrköpings stad	1	—	22	38	61	1	—	24	25
Jönköpings län	—	4	21	57	82	—	4	25	29
Kronobergs »	—	2	3	7	12	—	2	3	5
Kalmar »	—	1	2	28	31	—	1	2	3
Gotlands »	—	1	5	7	13	—	1	6	7
Blekinge »	1	3	9	25	38	1	3	9	13
Kristianstads »	—	2	15	37	54	—	2	17	19
Malmöhus »	3	9	94	199	305	3	11	112	126
därav Malmö stad	1	4	59	107	171	1	4	70	75
Hallands län	—	—	16	35	51	—	—	18	18
Göteb. o. Bohus »	2	21	161	265	449	2	22	199	223
därav Göteborgs stad ..	2	20	150	233	405	2	21	184	207
Älvsborgs län	1	3	29	46	79	1	3	34	38
Skaraborgs »	—	1	10	22	33	—	1	11	12
Värmlands »	—	1	25	49	75	—	1	32	33
Örebro »	1	2	32	59	94	1	2	38	41
Västmanlands »	2	3	18	67	90	2	3	21	26
Kopparbergs »	1	5	16	34	56	1	5	24	30
Gävleborgs »	1	3	16	67	87	1	3	18	22
Västernorrlands »	—	5	10	45	60	—	5	14	19
Jämtlands »	—	—	5	19	24	—	—	4	4
Västerbottens »	—	1	10	22	33	—	1	12	13
Norrbottens »	—	1	13	42	56	—	1	13	14
Summa *Total*	25	99	784	1 998	2 906	25	102	931	1 058
Hela riket *Sweden*	60	180	1 171	2 746	4 157	64	197	1 539	1 800

Beställningstrafik med lastbil — Maj 1960

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1954: Medeltal per månad	19 809	4,52	26 494	2 040	12,99
2	1955: » » »	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
3	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
4	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
5	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
6	1959: Maj	21 896	5,33	39 883	2 358	16,91
7	» Augusti.....	22 043	5,39	43 431	2 500	17,37
8	» November	22 227	5,47	46 131	2 645	17,44
9	1960: Februari	22 402	5,57	40 906	2 328	17,57
10	» Maj	[2] 22 554	5,62	46 744	2 623	17,82
	Därav *County*					
A	Stockholms stad	2 632	4,46	7 784	433	17,98
B	Stockholms län	1 319	5,76	3 913	199	19,66
C	Uppsala län	580	6,09	827	48	17,23
D	Södermanlands län	772	5,75	1 206	70	17,23
E	Östergötlands län	1 021	5,75	1 787	101	17,69
F	Jönköpings län	844	5,83	1 287	76	16,93
G	Kronobergs län	502	5,83	434	27	16,07
H	Kalmar län	670	6,40	1 133	63	17,98
I	Gotlands län	164	4,65	204	12	17,00
K	Blekinge län	373	5,97	488	31	15,74
L	Kristianstads län	744	6,09	985	55	17,91
M	Malmöhus län	1 603	5,45	2 776	176	15,77
N	Hallands län	511	5,58	792	46	17,22
O	Göteborgs och Bohus län	1 914	4,74	5 005	292	17,14
P	Älvsborgs län	1 036	5,50	1 548	93	16,65
R	Skaraborgs län	749	6,18	1 312	70	18,74
S	Värmlands län	936	5,93	1 352	78	17,33
T	Örebro län	808	5,99	1 620	94	17,23
U	Västmanlands län	565	6,46	1 056	61	17,31
W	Kopparbergs län	869	6,11	1 337	73	18,32
X	Gävleborgs län	1 075	6,53	2 434	135	18,03
Y	Västernorrlands län	1 072	5,61	2 642	143	18,48
Z	Jämtlands län	386	5,31	716	38	18,84
AC	Västerbottens län	833	6,31	2 578	129	19,98
BD	Norrbottens län	576	5,81	1 528	80	19,10

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 55 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *May 1960*

Statistics prepared by the National Commission for Road Transport

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul-distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 706	17 943	8 658	33	44	1 475	24 700	93
2	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
3	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
4	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
5	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
6	3 609	19 848	9 850	33	51	1 398	33 720	114
7	3 787	21 488	10 908	34	53	1 522	37 300	115
8	4 140	22 421	10 617	32	52	1 545	38 680	117
9	3 378	21 634	10 987	34	62	1 539	38 379	118
10	4 201	23 569	11 771	33	54	1 610	41 884	119
A	10	264	6	—	463	10	482	179
B	124	561	425	43	37	39	971	98
C	144	855	488	36	53	62	1 516	113
D	191	1 182	670	36	58	79	2 173	117
E	242	1 413	698	33	56	101	2 538	120
F	200	1 370	481	26	68	94	2 400	130
G	159	1 110	471	30	60	71	1 724	109
H	144	1 081	449	29	77	72	1 991	130
I	66	114	89	44	87	12	220	108
K	56	661	150	18	130	36	1 077	133
L	222	1 537	583	28	76	91	2 536	120
M	305	1 662	768	32	51	109	2 825	116
N	148	743	384	34	43	54	1 302	116
O	99	720	284	28	80	44	1 367	136
P	216	1 490	694	32	56	106	2 400	110
R	136	1 290	427	25	103	78	2 088	122
S	256	1 573	870	36	51	102	2 581	106
T	160	979	528	35	66	68	1 879	125
U	172	817	408	33	43	45	1 236	101
W	323	1 139	780	41	31	93	2 328	121
X	221	1 020	660	39	46	82	2 082	124
Y	164	787	524	40	48	66	1 626	124
Z	142	358	310	46	20	33	798	119
AC	122	464	341	42	52	32	967	120
BD	179	379	283	43	20	31	777	117

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) — Maj 1960
For-hire lorry transport (cont.) — *May 1960*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	119 482	21	187 333	13	64	177	2 584
2	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
3	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
4	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
5	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
6	184 206	18	290 453	12	63	172	3 361
7	201 485	19	327 665	11	61	182	3 662
8	215 836	18	344 995	11	63	189	3 816
9	210 110	18	347 831	11	60	173	3 539
10	228 133	18	385 174	11	59	188	3 930
A	4 625	10	5 051	10	92	168	3 141
B	4 616	21	7 384	13	63	180	3 703
C	7 616	20	14 081	11	54	190	4 040
D	10 998	20	19 660	11	56	193	4 377
E	13 433	19	22 362	11	60	198	4 236
F	13 575	18	19 045	13	71	201	4 368
G	9 607	18	14 780	12	65	195	4 299
H	11 056	18	26 121	8	42	201	4 663
I	575	38	1 668	13	34	146	2 585
K	7 278	15	11 034	10	66	180	4 196
L	16 968	15	26 936	9	63	196	4 733
M	15 439	18	25 249	11	61	178	3 494
N	6 297	21	11 041	12	57	196	4 098
O	7 949	17	12 037	11	66	176	3 329
P	12 121	20	20 240	12	60	192	3 811
R	14 028	15	21 065	10	67	198	4 539
S	13 128	20	21 387	12	61	192	4 202
T	10 525	18	18 515	10	57	200	4 330
U	7 344	17	12 795	10	57	188	4 057
W	10 083	23	18 861	12	53	191	4 217
X	10 217	20	20 460	10	50	202	4 201
Y	7 869	21	13 145	12	60	195	3 981
Z	2 843	28	6 272	13	45	184	3 922
AC	6 353	15	10 110	10	63	193	4 256
BD	3 590	22	5 875	13	61	193	4 002

[1] Se not 1 på föregående sida.

Priserna på jordbruksfastigheter år 1959. Preliminära uppgifter

Farm Real Estate Prices
Preliminary Data

De här för år 1959 framlagda uppgifterna rörande förhållandet mellan jordbruksfastigheters saluvärden och taxeringsvärden är preliminära, d. v. s. de omfattar av 1959 års frivilliga köp icke sådana, vilka är lagfarna senare än den 31 december s. å. Definitiva uppgifter, omfattande även de under första hälften av påföljande år lagfarna köpen, kommer att framläggas senare. De definitiva siffrorna för år 1958 återfinnes i häfte 1959: 11, s. 731.

Av tab. 1 framgår, att överpriserna för hela riket enligt de preliminära siffrorna år 1959 är några enheter lägre än år 1958 (26,9 % resp. 29,5 %). Spridningen mellan länen är efter vanligheten stor. Den högsta överprisprocenten har år 1959 Kronobergs län (43 %), den lägsta Jönköpings län (16 %).

Den i huvudtabellerna förekommande länsindelningen har i tab. A ersatts med den indelning i åtta produktionsområden, vilken lantbruksstyrelsen använder sig av vid de genom dess försorg utför-

(forts. sid. 431)

Tab. A. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, efter produktionsområden. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land, by production area, 1 000 kr. Preliminary data

Produktionsområden *Production area*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxeringsvärden *Ass. value*	Överpris% *Surplus %*
Götalands				
s. slättbygder	231	17 930,5	14 378,3	24,7
mellanbygder	230	12 594,2	9 766,3	29,0
skogsbygder ..	479	29 468,8	23 431,6	25,8
n. slättbygder	268	17 205,0	13 328,1	29,1
Svealands				
slättbygder ..	299	19 380,8	15 213,2	27,4
skogsbygder[1]	229	10 399,5	8 023,6	29,6
Norrland				
nedre[2]	176	4 693,4	3 693,6	27,1
övre.....	128	3 563,4	2 960,6	20,4
Hela riket				
Sweden 1959	2 040	115 235,6	90 795,3	26,9
» » 1958	2 085	112 669,5	87 023,8	29,5

[1] Omfattar även mindre delar av Götaland.
[2] » » » » » Svealand.

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, länsvis. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr eller lydande under rådhusrätt ej medtagna.

Län *County*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Taxeringsvärden *Ass. value*	Överpris% *Surplus %*
Stockholms.....	27	1 900,8	1 563,2	21,6
Uppsala.....	59	3 941,6	2 986,1	32,0
Södermanlands..	78	5 349,9	4 188,2	27,7
Östergötlands...	111	8 864,3	7 008,5	26,5
Jönköpings	70	4 950,6	4 257,8	16,3
Kronobergs.....	45	2 577,7	1 807,3	42,6
Kalmar	69	6 506,5	5 181,2	25,6
Gotlands	50	2 395,5	2 018,2	18,7
Blekinge	26	1 180,5	948,1	24,5
Kristianstads ...	189	11 447,9	8 739,7	31,0
Malmöhus	263	17 190,1	13 740,5	25,1
Hallands	59	3 286,7	2 564,9	28,1
Göteborgs o. Bohus	48	1 972,9	1 490,2	32,4
Älvsborgs	146	7 615,6	6 045,8	26,0
Skaraborgs	171	11 551,5	8 910,3	29,6
Värmlands	125	5 467,3	4 335,8	26,1
Örebro	101	4 257,5	3 399,4	25,2
Västmanlands ..	44	4 021,9	3 051,4	31,8
Kopparbergs ...	40	1 948,4	1 432,2	36,0
Gävleborgs	74	2 189,0	1 822,9	20,1
Västernorrlands.	85	2 123,7	1 587,9	33,7
Jämtlands.....	43	1 204,7	1 009,7	19,3
Västerbottens...	70	2 123,6	1 731,1	22,7
Norrbottens	47	1 167,4	974,9	19,7
Summa *Total* 1959	2 040	115235,6	90 795,3	26,9
» » 1958	2 085	112669,5	87 023,8	29,5

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, länsvis efter taxeringsvärdet. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land by assessed farm value, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—10 000 kronor				10 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	1	17,0	6,9	146	14	521,3	445,0	17	9	742,5	622,8	19	3	620,0	488,5	27
Uppsala	5	65,0	41,7	56	36	1 220,7	984,7	24	12	980,0	803,8	22	6	1 675,9	1 155,9	45
Södermanlands	2	30,5	17,2	77	52	1 818,4	1 411,0	29	16	1 366,5	1 144,7	19	8	2 134,5	1 615,3	32
Östergötlands	8	80,3	62,2	29	58	1 903,7	1 486,9	28	27	2 466,5	2 004,3	23	18	4 413,8	3 455,1	28
Jönköpings	4	45,0	27,0	67	39	1 263,5	1 057,6	19	16	1 191,5	1 058,0	13	11	2 450,6	2 115,2	16
Kronobergs	7	83,1	54,9	51	28	868,1	695,1	25	7	589,0	448,1	31	3	1 037,5	609,2	70
Kalmar	1	13,0	7,0	86	41	1 573,2	1 226,1	28	14	1 200,0	961,2	25	13	3 720,3	2 986,9	25
Gotlands	10	103,5	74,8	38	28	916,5	763,6	20	8	595,5	518,1	15	4	780,0	661,7	18
Blekinge	3	22,5	21,2	6	17	604,0	482,4	25	5	434,0	339,1	28	1	120,0	105,4	14
Kristianstads	18	198,4	139,2	43	111	3 806,5	2 725,2	40	40	3 341,3	2 677,1	25	20	4 101,7	3 198,2	28
Malmöhus	20	190,8	154,3	24	148	5 130,5	3 872,4	32	63	5 436,9	4 268,8	27	32	6 431,9	5 445,0	18
Hallands	4	38,9	31,9	22	41	1 587,4	1 252,7	27	10	787,4	640,9	23	4	873,0	639,4	37
Göteborgs o. Bohus	2	24,0	11,8	103	40	1 284,6	1 018,2	26	5	364,3	317,6	15	1	300,0	142,6	110
Älvsborgs	12	133,3	97,8	36	98	2 975,3	2 334,9	27	29	2 374,0	1 937,3	23	7	2 133,0	1 675,8	27
Skaraborgs	16	170,3	131,9	29	106	3 436,8	2 763,1	24	33	2 770,7	2 198,5	26	16	5 173,7	3 816,8	36
Värmlands	18	198,6	142,0	40	89	2 809,7	2 187,0	28	11	894,0	698,4	28	7	1 565,0	1 308,4	20
Örebro	17	200,5	137,0	46	66	2 034,4	1 609,2	26	13	1 017,6	859,2	18	5	1 005,0	794,0	27
Västmanlands	5	52,9	37,0	43	24	945,0	704,8	34	7	584,0	484,5	21	8	2 440,0	1 825,1	34
Kopparbergs	6	81,7	47,3	73	24	725,2	556,5	30	8	641,5	535,2	20	2	500,0	293,2	71
Gävleborgs	18	178,4	139,7	28	49	1 359,5	1 099,7	24	5	379,1	337,2	12	2	272,0	246,3	10
Västernorrlands	29	323,9	228,3	42	53	1 464,8	1 155,0	27	3	335,0	204,6	64	—	—	—	—
Jämtlands	5	64,0	39,7	61	36	906,7	808,5	12	1	64,0	55,1	16	1	170,0	106,4	60
Västerbottens	9	83,7	67,8	23	58	1 864,4	1 494,8	25	3	175,5	168,5	4	—	—	—	—
Norrbottens	7	54,4	48,1	13	38	1 007,7	817,7	23	2	105,3	109,1	— 3	—	—	—	—
Summa *Total* 1959	227	2 453,7	1 766,7	38,9	1 294	42 027,9	32 952,1	27,5	347	28 836,1	23 392,1	23,3	172	41 917,9	32 684,4	28,3
» » 1958	257	2 940,2	2 036,5	44,4	1 342	43 246,4	33 146,7	30,5	348	29 245,2	23 612,7	23,9	138	37 237,7	28 227,9	31,9

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen. Preliminära uppgifter

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	0,0 %				0,1—25,0 %				25,1—50,0 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus* %	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus* %	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus*%
Stockholms	—	—	—	—	16	795,9	659,5	21	10	1 062,5	861,3	23
Uppsala	10	292,1	200,5	46	32	2 524,6	1 844,0	37	16	1 049,9	872,8	20
Södermanlands	5	135,7	117,8	15	29	2 334,3	1 638,2	42	38	2 515,9	2 117,9	19
Östergötlands	30	1 462,4	1 008,7	45	32	2 780,9	2 176,5	28	26	2 410,1	2 022,4	19
Jönköpings	5	119,0	92,2	29	6	437,6	298,0	47	18	724,9	613,0	18
Kronobergs	4	65,5	47,3	38	11	495,6	351,1	41	15	380,6	322,3	18
Kalmar	9	328,7	249,0	32	19	1 373,0	1 136,7	21	5	316,5	233,9	35
Gotlands	7	121,9	78,3	56	31	1 683,1	1 420,9	18	10	568,5	503,5	13
Blekinge	—	—	—	—	13	764,7	614,4	24	5	95,5	75,5	26
Kristianstads	102	6 559,3	5 194,2	26	56	3 510,6	2 548,6	38	16	735,9	592,1	24
Malmöhus	232	15 050,1	11 948,9	26	28	2 008,0	1 691,0	19	3	132,0	100,6	31
Hallands	21	1 158,0	850,6	36	18	1 333,3	1 050,6	27	12	416,1	368,6	13
Göteborgs o. Bohus	4	122,0	60,7	101	29	912,1	742,0	23	12	769,8	538,4	43
Älvsborgs	11	199,9	144 8	38	54	2 249,8	1 788,2	26	44	1 783,3	1 455,9	22
Skaraborgs	41	1 405,8	1 049,8	34	70	5 644,8	4 384,8	29	45	3 591,9	2 700,2	33
Värmlands	10	179,3	114,0	57	36	1 004,5	777,0	29	50	2 239,8	1 843,1	22
Örebro	22	609,3	439,8	39	39	1 185,4	961,0	23	24	1 467,1	1 255,2	17
Västmanlands	4	77,8	52,5	48	24	2 205,1	1 658,8	33	10	1 090,0	849,8	28
Kopparbergs	3	54,0	44,9	20	14	447,3	308,5	45	11	484,7	419,5	16
Gävleborgs	12	132,1	108,4	22	23	478,7	361,5	32	22	664,8	560,1	19
Västernorrlands	30	454,2	332,2	37	27	539,3	410,9	31	12	331,2	266,8	24
Jämtlands	14	229,2	184,6	24	19	643,6	533,3	21	9	311,9	273,5	14
Västerbottens	6	81,0	62,0	31	34	958,2	805,7	19	25	868,9	685,1	27
Norrbottens	9	122,4	98,3	25	20	476,3	416,6	14	13	444,3	350,8	27
Summa *Total* 1959	591	28 959,7	22 479,5	28,8	680	36 786,7	28 577,8	28,7	451	24 456,1	19 882,3	23,0
» » 1958	613	26 660,6	20 713,4	28,7	715	33 921,1	26 124,5	29,8	454	28 776,2	21 721,6	32,5

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, länsvis efter värdet av skogsmarken och skogen. Preliminära uppgifter (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by assessed value of forests, by county, 1 000 kr. Preliminary data (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Värdet av skogsmark o. skog i % av hela tax.-värdet[1] / Län *County*	50,1—75,0 %				75,1—90,0 %				Över 90 %			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	1	42,4	42,4	± 0	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	1	75,0	68,8	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	6	364,0	314,3	16	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands	12	1 010,6	883,2	14	11	1 200,3	917,7	31	—	—	—	—
Jönköpings	35	3 256,0	2 915,4	12	6	413,1	339,2	22	—	—	—	—
Kronobergs	12	598,5	477,4	25	2	437,5	299,4	46	1	600,0	309,8	94
Kalmar	24	2 951,8	2 466,5	20	11	1 426,5	996,4	43	1	110,0	98,7	11
Gotlands	2	22,0	15,5	42	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	6	220,3	183,3	20	1	25,0	20,9	20	1	75,0	54,0	39
Kristianstads	13	485,1	302,6	60	1	75,0	51,7	45	1	82,0	50,5	62
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands	7	332,7	272,3	22	1	46,6	22,8	104	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	3	169,0	149,1	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	25	2 156,1	1 691,6	27	11	1 161,5	906,7	28	1	65,0	58,6	11
Skaraborgs	11	769,5	678,0	13	3	116,5	76,4	52	1	23,0	21,1	9
Värmlands	19	1 667,4	1 322,1	26	9	351,3	267,4	31	1	25,0	12,2	105
Örebro	15	785,7	621,0	27	1	210,0	122,4	72	—	—	—	—
Västmanlands	6	649,0	490,3	32	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	11	945,4	644,0	47	1	17,0	15,3	11	—	—	—	—
Gävleborgs	12	783,0	687,1	14	5	130,4	105,8	23	—	—	—	—
Västernorrlands	9	476,0	385,0	24	5	165,0	117,5	40	2	158,0	75,5	109
Jämtlands	1	20,0	18,3	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	4	160,5	157,2	2	1	55,0	21,1	161	—	—	—	—
Norrbottens	4	116,4	103,8	12	—	—	—	—	1	8,0	5,4	48
Summa *Total* 1959	239	18 056,4	14 889,2	21,3	69	5 830,7	4 280,7	36,2	10	1 146,0	685,8	67,1
» » 1958	235	16 926,1	13 588,2	24,6	55	5 382,8	4 134,8	30,2	13	1 002,7	741,3	35,3

[1] *Forest value % of total assessed value.*

Tab. 4. **Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, länsvis efter åkerarealens storlek. Preliminära uppgifter**

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr. Preliminary data

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land area* / Län *County*	Högst 5 ha *hectares*				5—10 ha *hectares*				10—20 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	5	119,9	99,0	21	6	354,0	283,2	25	3	132,0	111,9	18
Uppsala	10	169,5	119,7	42	9	264,0	209,3	26	13	613,7	462,5	33
Södermanlands	10	249,0	157,7	58	9	270,5	195,9	38	10	563,5	417,0	35
Östergötlands	22	382,8	280,8	36	11	363,5	299,4	21	11	742,5	572,7	30
Jönköpings	7	123,6	81,5	52	1	40,0	42,8	−7	2	333,0	215,2	55
Kronobergs	10	179,5	130,6	37	3	208,0	143,6	45	1	48,6	48,6	± 0
Kalmar	8	194,3	125,3	55	6	200,8	139,8	44	10	606,6	474,2	28
Gotlands	11	148,6	125,2	19	5	158,9	108,8	46	10	362,0	319,4	13
Blekinge	4	84,5	71,6	18	4	224,2	174,7	28	5	456,0	368,1	24
Kristianstads	55	1 154,4	841,9	37	38	1 587,5	1 118,3	42	46	3 467,8	2 838,6	22
Malmöhus	112	2 747,1	2 120,3	30	49	2 449,5	1 909,2	28	63	5 221,4	4 045,1	29
Hallands	15	389,5	267,9	45	7	311,9	232,8	34	12	877,9	728,6	20
Göteborgs o. Bohus	16	394,5	276,2	43	14	453,6	375,0	21	3	186,0	151,5	23
Älvsborgs	28	556,7	404,1	38	17	552,5	408,6	35	12	530,5	439,3	21
Skaraborgs	29	466,2	373,3	25	25	728,3	560,6	30	35	2 004,4	1 561,9	28
Värmlands	32	608,8	408,7	49	6	137,0	109,4	25	5	204,0	156,7	30
Örebro	42	793,4	566,0	40	5	114,0	107,7	6	10	564,3	452,2	25
Västmanlands	10	180,9	116,3	56	4	165,0	107,7	53	7	334,5	251,8	33
Kopparbergs	12	222,2	147,6	51	2	48,0	38,9	23	3	231,1	166,9	38
Gävleborgs	29	416,3	322,0	29	5	159,5	114,2	40	1	35,0	33,7	4
Västernorrlands	47	720,0	526,1	37	9	232,7	176,2	32	1	40,8	40,8	± 0
Jämtlands	26	466,3	395,3	18	4	122,5	112,8	9	2	114,0	103,4	10
Västerbottens	18	293,0	234,5	25	16	482,6	424,8	14	6	263,6	208,4	26
Norrbottens	20	294,7	244,3	21	8	247,0	221,2	12	1	57,0	49,4	15
Summa *Total* 1959	578	11 355,7	8 435,9	34,6	263	9 875,5	7 614,9	29,7	272	17 990,2	14 217,9	26,5
» » 1958	645	12 868,6	9 391,0	37,0	300	10 696,3	8 196,2	30,5	252	16 653,5	13 209,0	26,1

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1959 frivilligt försålda jordbruksfastigheter med högst 25 % skog, beträffande vilka lagfart sökts år 1959, länsvis efter åkerarealens storlek. Preliminära uppgifter (forts.)

Market prices and assessed values of farm land by arable land area, by county, 1 000 kr. Preliminary data (cont.)

Jämför anm. till tab. 1.

Åkerareal *Arable land area* / Län *County*	20—50 ha *hectares*				50—100 ha *hectares*				Över 100 ha *hectares*			
	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*	Antal köp *Purchases*	Köpeskill. *Price*	Tax.-värden *Ass. value*	Överpris % *Surplus %*
Stockholms	2	190,0	165,4	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	9	869,5	713,8	22	—	—	—	—	1	900,0	539,2	67
Södermanlands	2	167,0	143,7	16	1	215,0	161,9	33	2	1 005,0	679,8	48
Östergötlands	17	2 424,5	1 799,3	35	1	330,0	233,0	42	—	—	—	—
Jönköpings	1	60,0	50,7	18	—	—	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	1	125,0	75,6	65	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	2	140,0	127,1	10	2	560,0	519 3	8	—	—	—	—
Gotlands	10	705,5	592,2	19	2	430,0	353,6	22	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	19	3 860,2	2 944,0	31	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	30	4 680,1	3 831,4	22	4	1 100,0	1 030,6	7	2	860,0	703,3	22
Hallands	5	912,0	671,9	36	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älvsborgs	7	655,0	551,2	19	1	155,0	129,8	19	—	—	—	—
Skaraborgs	16	1 433,7	1 166,1	23	3	663,0	554,5	20	3	1 755,0	1 218,2	44
Värmlands	2	134,0	106,9	25	1	100,0	109,3	− 9	—	—	—	—
Örebro	4	323,0	274,9	17	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands	5	722,5	478,2	51	1	130,0	125,4	4	1	750,0	631,9	19
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	*1*	*170,0*	*106,4*	*60*	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total* 1959	133	17 572,0	13 798,8	27,3	16	3 683,0	3 217,4	14,5	9	5 270,0	3 772,4	39,7
» » 1958	117	14 255,3	11 432,0	24,7	9	2 388,0	1 911,4	24,9	5	3 720,0	2 698,3	37,9

(forts. från sid. 425)

da jordbruksekonomiska undersökningarna. Till grund för denna indelning ligger den av statistiska centralbyrån i jordbruksstatistiken tillämpade indelningen i naturliga jordbruksområden, vilken innebär, att flertalet län uppdelats på områden, vart och ett med såvitt möjligt likartade naturförhållanden.

Tab. 2 redovisar köpen efter fastigheternas taxeringsvärden. Tab. 4 ger en fördelning av fastigheterna med högst 25 % skog efter åkerarealens storlek. I tab. 3 är en fullständig fördelning genomförd av fastigheterna efter den procent summan av värdena för skogsmarken och skogen utgör av hela taxeringsvärdet.

Enligt tab. 3 visar visserligen de mest skogrika fastigheterna (> 75 % skog), vilka dock utgör en blott liten del av totalantalet köp i hela riket, de högsta överpriserna, men i fråga om övriga fastigheter är överpriserna år 1959 snarast avtagande med stigande inslag av skog. Genomföres en fördelning jämväl efter fastigheternas taxeringsvärden, visar sig denna bild i huvudsak som kännetecknande för fastigheter med taxeringsvärden om 10 100—100 000 kronor.

Hg

Yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m. år 1958

Income and Expenditure of Professional Fishermen

I anslutning till de tidigare stickprovsundersökningarna av yrkesfiskarnas taxerade inkomster och utgifter m. m., avseende åren 1938 och 1941—1957 har statistiska centralbyrån efter Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 september 1959 nu utfört en motsvarande undersökning för år 1958. Som primärmaterial för undersökningen infordrades från länsstyrelserna självdeklarationer för samma urval av yrkesfiskare som vid 1956 och 1957 års undersökningar. En fullständig redogörelse för dessa undersökningar har årligen lämnats i Jordbruksekonomiska Meddelanden, nu senast i nr 1960: 7. I detta sammanhang skall endast några korta kommentarer till resultaten lämnas.

Utvecklingen beträffande yrkesfiskarnas inkomstförhållanden har sedan år 1952 i stort sett varit ogynnsam vid såväl Svealandskusten som Norrlandskusten. Den främsta orsaken därtill har varit det minskade utbytet av strömmingsfisket. Om man jämför år 1958 med år 1957 konstateras lägre kontant netto utom för nyssnämnda kuststräckor även för Öland och Gotland samt Malmöhus län och södra Halland, medan främst Västkusten men även Östergötlands, Kalmar, Blekinge och Kristianstads län visar mer eller mindre markerade ökningar.

I undersökningen har även gjorts den sedvanliga jämförelsen mellan yrkesfiskarnas och jordbrukarnas ekonomiska förhållanden. Denna jämförelse omfattar självägande jordbrukare i storleksgrupperna 2—5, 5—10, 10—20 och 20—30 hektar åkerjord, varvid jämförelsetalen hämtats från en liknande deklarationsundersökning, för vilken redogjorts i nr 1960: 5 av denna tidskrift. För år 1958 finner man vid jämförelsen bl. a. att nettointäkten för yrkesfiskare vid kusterna i Norrland och Svealand samt Östergötlands och norra Kalmar län låg lägre än för jordbrukare med 2—5 hektar åker. På Öland och Gotland samt i södra Sverige låg nettointäkten högre och var av ungefär samma storlek som för jordbrukare med omkring 10 hektar åker.

På Västkusten ger jämförelsen gynnsammare resultat för yrkesfiskarna men är mindre rättvisande, då fisket där ofta bedrives under andra former än på ostkusten.

För att erhålla en fullständigare redovisning av västkustfisket har man liksom tidigare år utfört specialundersökningar för kommunerna Öckerö, Styrsö, Smögen, Tjärnö och Tanum. För dessa kommuner har samtliga självdeklarationer, som avgivits av yrkesfiskare, lånats från länsstyrelsen. Dessutom har de av taxeringsmyndigheterna infordrade s. k. båt- och samfiskebilagorna använts i detta avsnitt av deklarationsundersökningen.

För alla fem kommunerna sammantagna ökade båtlagens nettointäkter och därmed också utdelningen på båt- och redskapslotter samt manskapslotter. Utvecklingen var dock oenhetlig; för Styrsö och Tjärnö var sålunda nettointäkten per båtlag lägre än år 1957.

T. Z-r

Kinesisk befolkningsstatistik

Population Statistics in China

Det är nu fem år sedan ett sensationellt meddelande kom från Kina. Folkmängden hade räknats och befunnits vara 602 miljoner. Den siffra Kinas regering senast uppgivit (nämligen nationalistregeringen 1947) och som Förenta Nationerna tagit upp i Demographic Yearbook, hade varit omkring 460 miljoner. Nu hade Kinas första verkliga folkräkning utförts vid mitten av 1953. Folkmängdsuppgiften omfattade även Formosa och utlandskineserna, tillsammans 19 miljoner, och Folkrepubliken Kina skulle sålunda haft 583 milj.

Världens största folk, med omkring en fjärdedel av jordens befolkning, erbjuder därmed ett statistiskt spörsmål av synnerligt intresse. Man har bland demografer i olika länder sökt bedöma det angivna resultatet. Men av ännu större vikt än själva befolkningssiffran är dess förändringar. Nedanstående översikt är i huvudsak grundad på artiklar av amerikanskan Irene B. Taeuber, Princetonuniversitetet.

Ett slags register över befolkningen upprättades 1644. Totalresultat därav blev kända från 1740-talet, sålunda nästan samtidigt som det svenska tabellverket började. Från 1750—1850 blev folkmängden nära 2 1/2-faldigad, från 180 till 430 milj. (i Sverige fördubblad). Senare gjorde olika myndigheter då och då beräkningar, stödda på lokala organ: tullverket, postverket, saltmonopolet.

År 1928 försökte Kuomintang i Nanking en folkräkning, men den ebbade ut i sanden.

Efter kriget och revolutionen behövde man tillförlitliga siffror ej blott totalt utan även med fördelningar. Man hade nu en statistisk centralbyrå, och den fick förbereda en allmän räkning. Resultaten skulle bl. a. genast användas vid allmänna val.

Folkräkningen år 1953 avsåg population de jure. Det ansågs dock lämpligt att samtidigt begära uppgifter om frånvarande. För att kontrollera dessa uppgifter använde man den registrering av flyttningar som förekommer.

Könsfördelningen hade vid tidigare räkningar varit sådan att man kunnat förstå att kvinnorna varit ofullständigt redovisade. De hade till och med i vissa fall saknat namn (tjänare som anställts från barndomen hos rika familjer — ja, i vissa trakter alla kvinnor av låg börd).

Även åldersfördelningen har haft sina stötestenar. Olika tideräkningar användes. För att koordinera dessa hade räknarna en nyckel. Men därtill kommer att det var brukligt ange en nyfödd såsom varande 1 år gammal och öka åldern med 1 för var nyårsdag.

Provundersökningar ingick i förberedelserna. Räknarna hade hjälp av »aktivister». Dessa gick i husen och hjälpte till att fylla i formulären, beräkna personernas ålder osv. Efterkontroll gjordes på 53 milj. Man fann att 1,4 % dubbelräknats och 2,55 % utelämnats. Sammanräkningen verkställdes för de minsta områdena lokalt och sedan centralt.

En rysk detaljerad beskrivning av räkningen lämnas i Vestnik statistiki av den ryss (Krotevič) som var kinesiska regeringens rådgivare för folkräkningen. Den ger upplysningen, att de lokala folkräknarna i förväg hade fått vissa estimat över folkmängden och dess sammansättning. Estimaten var grundade på register av olika slag såsom hushållslistor, polisregister, register hos jordbrukskooperativa föreningar m. m. Detta förhållande kan ha medfört, att sådana lokala folkräkningsresultat som legat nära skattningarna godtagits, men sådana som avvikit från de skattade siffrorna antagits vara felaktiga och korrigerats.

En omständighet som kan ha inverkat i denna riktning är förseningen av räkningen. Räkningsdatum var 30/6 1953, och enligt programmet skulle resultaten

föreligga i november samma år. Men vid årets slut var bara 29 % av landet räknat (det bör väl betyda: av arealen) och i mars 1954 30 %. Därefter förenklades proceduren och återstoden av räkningen påskyndades, delvis i samband med att man höll lokala val, så att i juni hela arbetet var avslutat. Statistiska byråns rapport kom i november. Det ligger nära till hands att antaga att beroendet av gamla register och skattningar gjorde sig särskilt gällande under folkräkningens hektiska slutskede.

Det är intressant att konstatera en viss skillnad i Taeubers bedömning av folkräkningen och den som ges av Alfred Sauvy, chef för franska institutet för befolkningsforskning. Samtidigt som Taeuber hävdar, att räkningen i Kina är den bästa som utförts, betonar hon rätt starkt den bias som kan befaras vid den förhandsuppskattning som kineserna uppgivit att de lokala folkräkningsorganen haft tillgång till.

Sauvy trycker å sin sida på det goda resultatet av efterkontrollen. Men han medger dock att det rätt höga mansöverskottet kan bero på luckor på spinnsidan (107,7 mot 100).

Det är emellertid av speciellt intresse att få en uppfattning om folkökningens ungefärliga storlek. Folkökningen har studerats bl. a. av Roland Pressat från franska institutet för befolkningsforskning. Han har besökt folkrepubliken och av dess regering erhållit en del material.

Till en början betraktar han den naturliga folkökningen från folkräkningen 1953 till slutet av 1957 och dess faktorer nativitet och dödlighet. Dessa kvantiteter har beräknats av kinesiska centralbyrån på grundval av data för områden där man anser att en tillfredsställande folkregistrering finns. Man kommer på det sättet till en folkökning av 15 miljoner per år under nämnda period och en folkmängd vid slutet av 1957 av 650 miljoner. Därvid räknas med en nativitet vid början av perioden av 37 ‰ och vid dess slut av 34 ‰. Mortaliteten beräknas samtidigt ha gått ned från 17 till 11 ‰. Trots att grunden skulle vara distrikt med pålitliga tal anser Pressat dock att de bör justeras i fråga om både nativitet och mortalitet. Båda anses vara för lågt värderade, särskilt i början av perioden, och mortaliteten 1957 sätter han till 12 à 13 ‰.

Ett sådant dödstal motsvarar för ett folk med en ålderssammansättning som Kinas en medellivslängd av 55 år. Dessa siffror stämmer något så när med en beräkning av Madame Li Teh Chuan att den naturliga folkökningen under 1955 och 1956 var ungefär 2,5 promille per år. Det skulle betyda en exempellös stegring av livslängden inom ett så väldigt land, nämligen med 15 år på en period av 5 år.

Det föreligger siffror på spädbarnsdödligheten i de största av Kinas städer. De visar mycket stora framsteg, och 1956, det sista år för vilket dylika uppgifter finnes, är frekvenstalen alla under 50 promille. Exempelvis ges för Kanton en frekvens av 25 promille eller lika lågt tal som för Paris. Detta förefaller kanske osannolikt, men befolkningens disciplin och entusiasm har gjort stora ting för den allmänna hygienen, säger Pressat, så att en stor förbättring har skett.

På landsbygden har man gjort stickprovsundersökningar i samma ämne. Medan man under tidigare skeden skattade spädbarnsdödligheten på landsbygden till 200 à 250 ‰, har stickproven visat tal på 140 för 1954 och 110 för 1955. Man räknar med en spädbarnsdödlighet i dag av högst 100 ‰ på landet i genomsnitt och högst 50 ‰ i de bäst ställda städerna.

På senare år har man bedrivit propaganda för barnbegränsning. Den började intensivt 1957, men uppmjukades 1958. Och vad räknar man nu med för verkan av propagandan? Ta Chen säger i sin rapport till ISI-mötet i Stockholm 1957 att man hoppas reducera nativiteten med 50 % på 10 år. Inget land har gjort det förut, men Japan kom nära 1947—1956. Å andra sidan var utgångspunkten ett onormalt år, soldaterna hade då just kommit hem från kriget.

Men även om man antar att detta befolkningsprogram skulle lyckas, så kommer Kina ändå att få en avsevärd folkökning. *Fzl*

Litteratur

KROTEVIČ, S., Le recensement de la Chine. Méthodes et principaux résultats. Population 11 (1956): 4, s. 725—736. Övers. av rysk artikel i Vestnik statistiki 1955: 5, s. 31—50.

PRESSAT, R., La population de la Chine et son économie. Population 13 (1958): 4, s. 569—590.

SAUVY, A., La population de la Chine. Nouvelles données et nouvelle politique. Population 12 (1957): 4, s. 695—706.

TA CHEN, New China's population census of 1953 and its relations to national reconstruction and demographic research. Bulletin de l'Institut international de statistique 36 (1957): 2, s. 255—271.

TAEUBER, I. B., Population policies in Communist China. Population index 22 (1956): 4, s. 261—273.

TAEUBER, I. B. & ORLEANS, L. A., A note on the population statistics of Communist China. Population index 22 (1956): 4, s. 274—276.

THE ISSUE IN BRIEF

Government Employees in 1959

By E. Lundén

Since 1954 the Central Bureau of Statistics has collected annual statistics of salaried employees in official and quasi-official occupational groups. A punched-card register of the salaried employees who were employed on 1st October was set up during this year. Changes that have occurred have been entered in the register during its annual revision. The result of the revision up to 1st October 1959 is set out in an article on p. 363. These statistics only cover salaried employees.

The primary material for the personnel statistics includes the following data: name, date of birth, year of appointment to Government service, promotion after certain length of service, salary scale designation, salary scale, salary class, pensionable age, type of employment, and education. For those recently appointed, their date of appointment is also given and for those who have resigned, the date and the reason for their resignation. A somewhat simpler form has been used for salaried employees outside the salary scheme (persons in receipt of specific remuneration).

Where those coming under the salary scheme are concerned, all persons are covered, even if they were only employed for reduced working hours. Persons on leave of absence have also been included, but not, on the other hand, vacant situations. Each employee is recorded in the highest position he holds, or is filling with a deputy's salary. Where other personnel are concerned, it has been the rule only to include those doing at least half the standard hours of work.

The State Remuneration Regulations cover five salary schemes, Salary Scheme A referring to salaried employees in general and covering about 90 % of all Government employees. Certain higher salaried employees come under Salary Scheme B, while Salary Schemes C—E refer to special salaried employees. Only 1,6 % of all salaried employees belong to Salary Schemes B—E. Persons in receipt of specific remuneration, 8,5 %, account for the remainder.

Figures for the personnel situation on 1st October 1959 are set out in Tables 1—10. The distribution of the employees here includes type of appointment, salary scale, salary class, employing authority, education and age.

On 1st October 1959 there were 232 088 Government employees, this number being 1,9 % more than in the previous year. Salaried employees in Government business enterprises amounted to just under half the total.

The changes that have taken place during the accounting year, 2nd October 1958—1st October 1959, are set out in Tables 11—16. These changes do not refer to military personnel. Newly appointed salaried employees are recorded with distribution by salary scale received; those who have resigned are recorded both by year of birth and by salary scale in combination with cause of resignation. Employees who have been promoted are recorded by their rise in salary scale and salary class. A compilation has finally been made, in Table 14, of the number of salaried employees in the most usual types of employment with distribution by salary scale and year of appointment, as well as by the resignations, new appointments and promotions that have occurred during the accounting year. In the processing of the primary material, transfer to other Government employment has neither been counted as res-

ignation nor as a new appointment. Nor have short-term deputies who have resigned before the end of the accounting year been included in the figures.

In addition to the detailed statistics on salaried employees, data on Government expenditure on wages and salaries were collected. According to Table 17, Government expenditure on wages and salaries in 1959 amounted to kronor 4 281 million, this being an increase of 3,2 % since the previous year.

The Future Organization of Swedish State Statistics

In the November issue of this review a detailed presentation was given of a proposed re-organization of the Swedish State Statistics. The recommendations are to be found in the report delivered by a working group appointed by the Government called the 1956 State Commission on Statistics. The main parts of the proposal were approved by the Riksdag in 1960.

It was decided that those branches of the State statistics which are not, for administrative reasons, tied to one certain civil service department, should be centralized through incorporation into the Central Bureau of Statistics. The re-organization will be carried out gradually over a period of five years. A Delegation on Statistical Matters (Delegationen för Statistikfrågor) was appointed on July 1, 1960, in order to lead the work of re-organization. The delegation is to plan the carrying out of the centralization and to work, on the whole, for a rational production of statistics.

It was previously decided that the school statistics should be transferred from Skolöverstyrelsen (the National Board of Education) to the Central Bureau of Statistics. The time-schedule for transferring the different branches of statistics will thus be as follows:

1. On July 1, 1960, the school statistics were transferred from the National Board of Education and linked to the university statistics, the two branches now forming the new Division of statistics of education within the Central Bureau.

2. During the financial year 1962/63 the statistics now compiled at the statistical bureau of Kommerskollegium (the Board of Trade) will be transferred. Also the calculations of the Consumer Price Index and the Indices of Price and Volume of Imports and Exports will be brought to the Central Bureau of Statistics, the former from Socialstyrelsen (the Social Welfare Board), the latter from Konjunkturinstitutet (the National Institute of Economic Research).

3. During the financial year 1963/64 the statistical work now done at the bureau of wage and employment statistics of the Social Welfare Board and the employment statistics now compiled at the Board of Trade will be transferred.

4. Finally, in the years 1964/65 and 1965/66, any other branch of statistics may be transferred upon governmental decision based on future recommendations by the Delegation on Statistical Matters.

5. During the here-mentioned period of five years it may also be found suitable to transfer certain special branches of statistics, e. g. cost-of-living investigations and investigations concerned with household expenditure, labour-force developments, and business cycle indicators from the authorities concerned to the Central Bureau of Statistics.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter
Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek
under tiden maj—juni 1960

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, May—June, 1960

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Case studies of arrangements for evaluation and utilization of population census results. Report. 1—3. New York 1959—60. (United Nations.)

Economic survey of Africa since 1950. New York 1959. 248 s. (United Nations publication. 1959. 2: K: 1.)

Expert meeting on fishery statistics in the North Atlantic area. Edinburgh, Scotland 22—30 September 1959. Report. U. o. 1960. 41 s. 33 cm. (Food and agriculture organization of the United Nations, International council for the exploration of the sea, & International commission for the Northwest Atlantic fisheries.)

Food supply, time series. Rome 1960. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Government policies and the cost of building. Prepared by the secretariat of the Economic commission for Europe. Geneva 1959. (United Nations publication. 1959. 2: E: 3.)

Manual on economic development projects. New York 1958. 242 s. (United Nations publication. 1958. 2: G: 5.)

Publications of the World health organization 1947—1957. A bibliography. Geneva 1958. 128 s. (World health organization.)

Report of the first conference of African statisticians. Addis Ababa, Ethiopia 28 September—8 October 1959. U. o. 1959. (United Nations. Economic commission for Africa.)

Statistics of newspapers and other periodicals. Paris 1959. 70 s. (Statistical reports and studies.) (UNESCO.)

Officiella statistiska publikationer

Argentina

Censo de comercio 1954. T. 1—2. Buenos Aires 1959. (Dirección nacional de estadística y censos.)

Danmark

Danmarks statistik. Boligtællingen oktober 1955. Udg. af Det statistiske departement. København 1959. 138 s. (Statistiske meddelelser. R. 4. Bd 170: 3.)

Finland

Finlands officiella statistik. 1953 års företagsräkning. [Av Statistiska centralbyrån.] H. 2. Helsinki 1958. (FOS. 35: 1.)

Samfärdselstatistisk årsbok för Finland. 1958—59. Helsinki 1958—59. (Kommunikationsrådets publikationer.)

Frankrike

Recensement général de la population de mai 1954. Résultats du sondage au 1/20ème. Population active. France entière, départements, grandes agglomérations, grandes villes. P. 1. Paris 1958. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Grekland

Mouvement naturel de la population de la Grèce. 1956. Athènes 1960. 32 cm. (Office national de statistique.)

Japan

Economic survey of Japan. 1958/59. Tokyo u. å. (Economic planning agency.)

Mexico

Censo industrial 1956. (Información censal 1955.) Resumen general. T. 1—3 & parte especial. México 1959. (Dirección general de estadística.)

Censos agropecuarios. Totales comparativos en 1930, 1940 y 1950. Por entidades y distritos económico agrícolas en 1950. México 1959. 60 s., 1 kartbl. (Dirección general de estadística. Departamento de los censos.)

Cuarto censo de transportes 1955. Resumen general. México 1959. 73 s. (Dirección general de estadística.)

Schweiz

4. eidgenössische Betriebszählung 25. August

1955. [Hrsg.:] Eidgenössisches statistisches Amt. (Statistische Quellenwerke der Schweiz. H. 309—310.)

Spanien

Estadística de la enseñanza media en España. Curso 1956/57. Madrid 1959. (Instituto nacional de estadística.)

Estadística de la enseñanza primaria y de las escuelas del magisterio en España. Curso 1956/57. Madrid 1959. (Instituto nacional de estadística.)

Estadística de la enseñanza superior en España. Curso 1956/57. Madrid 1959. (Instituto nacional de estadística.)

Estadística de las enseñanzas varias en España. Curso 1956/57. Madrid 1959. (Instituto nacional de estadística.)

Sudan

First population census of Sudan 1955/56. Town planners' supplement. Vol. 2. Khartoum 1960. (Ministry for social affairs. Population census office.)

USA

Hanna, F. A., The compilation of manufacturing statistics. Washington 1959. 233 s. (U. S. department of commerce. Bureau of the census.)

Övriga publikationer

Alder, H. L., & Roessler, E. B., Introduction to probability and statistics. San Francisco [m. fl.] 1960. 252 s.

Bellman, R., Dynamic programming. Princeton 1957. 339 s.

Bowker, A. H., & Lieberman, G. J., Engineering statistics. Englewood Cliffs 1960. 585 s.

Buch und Buchhandel in Zahlen. Hrsg. vom Börsenverein des deutschen Buchhandels E. V. Ausg. 1959. Frankfurt am Main u. å.

Chandrasekhar, S., Infant mortality in India 1901—55. A matter of life and death. London 1959. 175 s.

Chernoff, H., & Moses, L. E., Elementary decision theory. New York [m. fl.] 1959. 364 s.

Contributions to the theory of games. Vol. 1—4. Princeton 1950—59. (Annals of mathematics studies. Nr 24, 28, 39—40.)

Dandekar, K., Demographic survey of six rural communities. Poona 1959. 142 s.

Dodge, H. F., & Romig, H. G., Sampling inspection tables. Single and double sampling. 2. ed. rev. and expanded. New York [m. fl.] 1959. 224 s.

Dorfman, R., Samuelson, P. A., & Solow, R. M., Linear programming and economic analysis. New York [m. fl.] 1958. 527 s.

DuBois, P. H., Multivariate correlational analysis. New York 1957. 202 s.

Electronic business machines. Ed. J. H. Leveson. London 1959. 272 s.

Europäische Gemeinschaft für Kohle und Stahl. Hohe Behörde. Gesamtbericht über die Tätigkeit der Gemeinschaft. [1](1952/53)—8(1959/60). Luxemburg 1953—60.

Gass, S. I., Linear programming. Methods and applications. New York [m. fl.] 1958. 223 s.

Hogg, R. V., & Craig, A. T., Introduction to mathematical statistics. New York 1959. 245 s.

Karlin, S., Mathematical methods and theory in games, programming, and economics. Vol. 1. London [m. fl.] 1959.

Kempthorne, O., An introduction to genetic statistics. New York [m. fl.] 1957. 545 s.

Lütgens, R., Die Produktionsräume der Erde. Ein weltwirtschaftlicher Überblick. 2. neubearb. und erweiterte Aufl. Stuttgart 1958. 320 s. (Erde und Weltwirtschaft. Bd 2.)

Morse, P. M., Queues, inventories and maintenance. The analysis of operational systems with variable demand and supply. New York [m. fl.] 1958. 202 s. (Operations research society of America. Publications in operations research. Nr 1.)

Mudra, A., Statistische Methoden für landwirtschaftliche Versuche. Berlin 1958. 336 s.

Neumann, J. von, & Morgenstern, O., Theory of games and economic behavior. 3. ed. Princeton 1955. 641 s.

Notes on operations research 1959. Assembled by the Operations research center, Massachusetts institute of technology. Cambridge, Mass. 1959. 256 s.

Peck, L. G., & Hazelwood, R. N., Finite queuing tables. New York [m. fl.] 1958. 210 s. (Publications in operations research. Nr 2.)

Pulp and paper statistics. 1954—57, 1958: 1st half-year. Paris 1955—59. (Organisation for European economic co-operation.)

Scheffé, H., The analysis of variance. New York [m. fl.] 1959. 477 s.

Selected studies of migration since World War II. New York 1958. 244 s. (Proceedings of the annual conference of the Milbank memorial fund. 34 (1957): 3.)

Statistics of sources and uses of finance 1948—1958. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1960. 195 s.

Studenski, P., The income of nations. Theory, measurement, and analysis: past and present. A study in applied economics and statistics. New York 1958. 554 s.

Thompson, W. S., Population and progress in the Far East. Chicago 1959. 443 s.

Towards a new energy pattern in Europe. Report prepared by the Energy advisory commission. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. Paris 1960. 125 s.

The world's metropolitan areas. Berkeley [m. fl.] 1959. 115 s. (International urban research. Institute of international studies, University of California.)

Bokanmälningar

Book Reviews

Acton, Forman S., Analysis of straight-line data. New York & Lond. 1959. 267 s. Kr 52:50.

F. S. Acton säger i förordet till sin bok bl. a.: »I did not intend this book for classroom use. Rather I wanted it to be a reference book in which the exposition was sufficiently detailed to make it satisfactory for home perusal by the statistically self-educating physical scientist and engineer» (s. VIII). Acton förutsätter emellertid att läsaren har viss statistisk bildning — studium av t. ex. vissa delar i Snedecors »Statistical Methods», synes utgöra lämplig grund. Det förefaller som om boken, trots att den är tänkt som »reference book» med fördel skulle kunna användas som kursbok på 3-betygsstadiet. De statistiska resonemangen är mycket klart och pedagogiskt presenterade och i texten illustrerade med lagom långa konkreta exempel. Tyvärr finns emellertid inga övningsuppgifter, vilket varit önskvärt, inte minst med tanke på de läsare som är »self-educated» och studerar boken på egen hand.

* * *

För att ge en överblick av bokens innehåll presenteras här nedan några kommentarer, kapitel för kapitel:

Kap. 1 The choice of a model. (7 sid.)

Författaren presenterar här sju konkreta situationer där man kan förvänta sig straight-line data, men där olika uppsättningar av matematiska förutsättningar är aktuella. Läsaren får alltså från början en nyttig tankeställare: Valet av modell är fundamentalt. Hur pass svårt detta val kan vara i till synes enkla situationer är här väl illustrerat. Denna fråga behandlas i allmänhet allt för lättvindigt i den statistiska lärobokslitteraturen.

Kap. 2. The classical model: x known without error; variance of y constant. (75 sid.)

Varför just minsta kvadratmetoden i så stor utsträckning kan anses tillämpbar berör Acton endast med följande: »... the justification for its use resting on computational expediency, analytical convenience, and some theorems by Gauss» (s. 9).

Detta kapitel kan i viss mån sägas utgöra bokens tyngdpunkt.

Mom. 1 är synnerligen detaljerad i framställningen och själva räkneproceduren vid anpassning av olika räta linjer samt uträkning av residualvarianser är föredömligt klar. Som ett kuriosum kan nämnas att Askowitz' metod för grafisk konstruktion av minsta kvadratlinjen, när x-värdena är ekvidistanta, även finns behandlad.

Mom. 2 innehåller bl. a. en redogörelse för tankegången vid angivande av konfidensgränser som är utomordentligt pedagogiskt upplagd. Den redogör på ett elementärt sätt för avancerade resonemang som är svårtillgängliga i annan statistisk lärobokslitteratur.

Mom. 3 innehåller redogörelser för räknetekniskt förenklade regressionsanalytiska metoder, utvecklade framförallt på 40-talet (»quick-and-not-too-dirty»): Nair-Shrivastava-metoden, hur man beräknar konfidensgränser med hjälp av range-data, icke-parametriska metoder m. m. Dessa metoder finns naturligtvis förut behandlade i diverse tidskriftsartiklar, men de har här samlats i läroboksform och sålunda på ett lättförståeligt sätt presenterats för ett större auditorium.

Mom. 4 behandlar följande: Man är intresserad av regressionen y på x och undersöker olika uppsättningar av data. Kan de erhållna empiriska regressionslinjerna betraktas som härrörande från en och samma teoretiska linje? Framställningen är helt byggd på två konkreta kemiska exempel (paired, resp. unpaired data).

Kap. 3. Regression with several values of y for each known x. (29 sid.)

Här presenteras alltså en situation där det i viss mån är möjligt att testa två för den statistiska bearbetningen fundamentala förutsättningar: Lineariteten samt variansens oberoende av x. Flera test på homoscedasticitet presenteras och uppdelning på variankomponenter illustreras utifrån den teoretiska modellen

$$y_{ij} = \mu + \beta(x_i - x_\cdot) + \gamma_i + \epsilon_{ij}$$

där undergrupperna ej förutsättas likstora. I ett intressant men relativt svårläst supplement behandlas uppdelning på variankomponenter vid finita populationer. Vid angivande av förutsättningarna för ovanstående modell i det finita fallet har formuleringen tyvärr blivit något oklar (s. 104 överst). Några för sammanhanget oväsentliga smärre tryckfel har även insmugit sig i texten (s. 99 o. s. 104).

Kap. 4. Samples from bivariate normal populations. (16 sid.)

I detta kapitel behandlas bl. a. begreppen bivariatfördelning och marginalfördelning. Framställningen är elementär och mycket välgjord. Man får emellertid en känsla av att den i viss mån berör begrepp som bör

vara kända av en läsare som skall förväntas förstå de föregående kapitlen. Korrelationskoefficientens svagheter som mått på sambandet mellan två variabler poängteras (s. 125). Framställningen är till stor del grundad på ett material där man mäter en ärftlig faktor på par av far och son. Det förefaller anmälaren som om åtminstone några spekulationer om valet av regression — y på x eller x på y? — här lämpligen kunde ha presenterats.

Kap. 5. Regression with both x and y in error. (43 sid.)

Författaren utgår från en teoretisk *modell med ett lineärt samband mellan två* variabler ξ och ς, vilka bägge mätes med *vissa slumpmässiga fel*

$$x = \xi + u; y = \varsigma + v .$$

Efter en teoretisk härledning av regressionskoefficienternas maximum likelihood-estimat diskuteras, utifrån två omfångsrika konkreta exempel, dels olika uppsättningar av a priori-information (man känner resp. inte känner ρ_{uv}, σ^2_u osv.) dels olika regressionsmodeller. Vilka matematiska antaganden som kan betraktas som realistiska behandlas mycket ingående på grundval av de aktuella tillämpningssituationerna. I stor utsträckning kan kapitlet betraktas som en fördjupning av den diskussion om olika modellers realism som presenterades i kap. 1.

Framställningen bygger alltså praktiskt *taget helt på konkreta exempel och de teoretiska* härledningarna följs av ingående *numeriska kalkyler* på grundval av dessa exempel. Trots detta förefaller det anmälaren som om detta kapitel måste vara ganska svårläst för den »self-educating» läsekrets som författaren enligt förordet i första hand vänder sig till.

Kap. 6. Several lines; the analysis of variance. (20 sid.)

Någon grundligare introduktion i ämnet variansanalys är detta kapitel ej avsett att ge — det hade legat utanför arbetets ram. Det kan sägas utgöra en briljant tvåtimarsföreläsning i tillämpad statistik, lämplig för studenter som studerat elementa i variansanalys. Kapitlet bygger helt på ett *kemiskt exempel — tre serier mätningar* gjorda med olika bestämningsmetoder.

Efter att först ha poängterat hur mycket information som, i vissa situationer *åtminstone, faktiskt* kan erhållas genom en enkel grafisk representation av siffermaterialet säger författaren bl. a.

»The ability of the human eye to pick out linear and even quadratic trends from properly plotted data is probably as powerful a discriminator as any of the quantitative algebraic techniques illustrated in this chapter. The advantage of the algebraic methods lies in their utter indifference to the temporary foibles of their user» (s. 173).

I slutet av kapitlet »erkänner» författaren att det första studiet av det i exemplet presenterade siffermaterialet inspirerat honom till testning av vissa hypoteser, ställda s. a. s. a posteriori. Denna s. k. »statistical sin» tas så upp till en ingående och intressant diskussion.

Kap. 7. The exposure of curvature: Orthogonal polynomials. (26 sid.)

Motivering för detta kapitel i en bok om straight-line-analysis ges i dess första mening:

»*Although it is far from certain that our* Creator cast this universe in a linear mold, *it is quite apparent that we strive* continually to force it back into one. Our arithmetic becomes so much easier!» (s. 193).

Förutom behandlingen av ett stort praktiskt exempel omfattar kapitlet ett supplement där den formella proceduren för konstruktion av ortogonala polynom presenteras.

Tyvärr är framställningen något oklar — en förväxling (tryckfel?) av p_0 och P_0 [jfr formel (2) s. 206 och första formeln efter tabell 11 s. 207] synes ha skett. I supplementet behandlas även »Crouts metod» som illustreras med ett fotometriskt problem.

Kap. 8 (5 sid.), 9 (5 sid.) och 10 (3 sid.).

Dessa kapitel är små essäer — författarens *högst personliga synpunkter* beträffande transformationer, outlayers och ett *långt konkret exempel*. Angående de önskvärda förutsättningarna additivitet, normalitet och konstant varians, vilka man söker åstadkomma medelst transformationer, säger Acton bl. a.:

»The gods who favor statisticians have frequently ordained that the world be well behaved and so we often find that a transformation to obtain one of these *desiderata* in fact achieves them all (well, *almost* achieves them!)» (s. 221).

* * *

Allmänt kan sägas att boken är synnerligen innehållsrik — författaren har presenterat en *rad metoder som ej är vanliga i* övrig läroboksliteratur. Tabellbilagan *innehåller förutom de vanliga* tabellerna för t-, χ^2- och F-fördelningarna många tabeller *för mindre vanliga test*.

Det bör kanske understrykas att exemplen är aktuella framförallt för fysiker och kemister — vilket givetvis inte hindrar att boken erbjuder en synnerligen stimulerande läsning för mer allmänt inriktade statistiker. Bokens stora förtjänst är, som väl framgått av ovanstående resumé, att författaren så ingående behandlar problematiken vid rent konkreta tillämpningssituationer. Den är mycket personligt skriven och förefaller att ge utmärkta diskussionsunderlag för seminarier i tillämpad statistik.

Adam Taube

STATISTISK TIDSKRIFT

8 · 1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

Stockholm 1960. Kungl. Boktr. P. A. Norstedt & Söner

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 8 AUGUSTI 1960

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 444

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 445
Arealinventeringen den 1 juni 1960 ... 447
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter ... 445, 448
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter ... 453
Konkurser och protesterade växlar ... 454
Brott som kommit till polisens kännedom ... 445, 456
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter ... 458
Års- och kvartalsuppgifter ... 446, 462
Centrala bilregistret:
Fordon fördelade efter fordonsslag ... 447, 464
Traktorer ... 466
Bilar fördelade efter drivmedel ... 467
Förändringar i beståndet av motorfordon ... 468
Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1958 ... 469
De borgerliga primärkommunernas finanser år 1958. Preliminära uppgifter ... 481
Preliminär försäkringsstatistik för 1959 och första halvåret 1960 ... 486, 502

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance ... 444

TABLES

Commentary ... 445
Survey of acreage lst June, 1960 ... 447
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data ... 445, 448
Local savings banks statistics, quarterly ... 453
Bankruptcies and protested bills ... 454
Offences known to the police ... 445, 456
Road accidents:
Monthly data ... 458
Annual and quarterly data ... 446, 462
Registered motor vehicles ... 447, 464
Prices of dwelling and business real estate in 1958 ... 469
Finance of civil primary communes in 1958. Preliminary data ... 481
Preliminary insurance statistics: 1959 and Jan.—June, 1960 ... 486, 502

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Columbia COL-62-A

Demografisk forskning. 6 månader. Bistå vid utarbetandet av demografiska studier för ekonomisk planering. Studierna omfattar bl. a. befolkningsuppskattning för varje år till 1970, mortalitet och nativitet, befolkningsfördelning på åldersgrupper, tänkbara befolkningsomflyttningar. Omfattande erfarenhet i analys av befolkningstrenden, beräkning och korrigering av ofullständig demografisk statistik samt befolkningsuppskattningar. Engelska eller spanska. 2 september.

Venezuela VEN-48-I

Statistisk samplingexpert. Ett år. Vägleda regeringen vid upprättandet och organisationen av National Sample Survey Centre; biträda vid igångsättandet av institutets verksamhet: lägga upp ett program för utbildning av tekniker på sampling-området. Grundlig kunskap om samplingteorier och vidsträckt praktisk erfarenhet av samplingteknik. Erfarenhet av administrerandet av statlig statistisk verksamhet önskvärd. Spanska mycket önskvärd annars engelska eller franska. 30 september.

Indien IND-48-A, *Statistisk utbildning och träning* — se Stat. t. nr 9/1959.

Indien IND-48-B, *Statistisk kvalitetskontroll* — se Stat. t. nr 9/1959.

Nicaragua NIC-47-A, *Nationalinkomststatistik* — se Stat. t. nr 4/1960.

Venezuela VEN-48-H Rev 1, *Socialstatistik* — se Stat. t. nr 4/1960.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 448.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 Declared dividends
32 Declared dividends for previous year

Brottsligheten. Från och med tredje kvartalet 1959 har antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), tagna i ett, visat en viss nedgång i jämförelse med motsvarande kvartal året förut. Även siffran för andra kvartalet 1960 är, såsom synes av följande tablå, något lägre än motsvarande siffra för år 1959. Nedgången i antalet strafflagsbrott är dock, liksom under första kvartalet

Brott		Antal 2 kvartalet 1959	1960	Diff. i %[1]
SL (utom 11: 10 och 11)		71 347	70 910	— 0,6
Därav				
10: 1—3	Våld eller hot mot tjänsteman	164	171	+ 4,3
10: 4	Våldsamt motstånd	461	459	— 0,0
14: 1, 3	Mord, dråp	15	7	..
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	4	3	..
15: 12—15a	Våldtäkt	106	133	+ 25,5
20: 1, 4, 10	Stöld, även grov[2]	14 063	14 497	+ 3,1
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	13 661	14 566	+ 6,6
20: 1, 4, 6, 10	Tillgrepp av:			
	Bil	4 211	4 319	+ 2,6
	Motorcykel	1 433	1 121	— 21,8
	Moped	3 335	3 219	— 3,5
	Cykel	12 880	10 818	— 16,0
20: 5	Rån	98	112	+ 14.3
Andra författningar:				
Lönnbränning		46	48	..
Rattfylleri		3 606	3 459	— 4,1

[1] Procenttal ej uträknade på tal mindre än 50.
[2] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cykel.

*1960 blott obetydlig och för flera brotts*grupper noteras en viss ökning i jämförelse med andra kvartalet 1959. Inom den dominerande brottsgruppen, brotten *enligt 20 kap. strafflagen (stöld o. dyl.)*, visar inbrottsstölderna, liksom under första kvartalet 1960, ökning. Även för biltillgreppen noteras någon ökning *under andra kvartalet 1960 och i fråga* om övriga brott inom denna brottsgrupp gäller detsamma andra tillgreppsbrott än tillgrepp av motorcykel, moped eller cykel, bl. a. *rånbrotten*. Viss ökning i jämförelse med andra kvartalet 1959 visar vidare bl. a. våldtäktsbrotten. En ökning av biltillgreppen kommer till synes i samtliga de tre största städerna Stockholm Göteborg och Malmö.

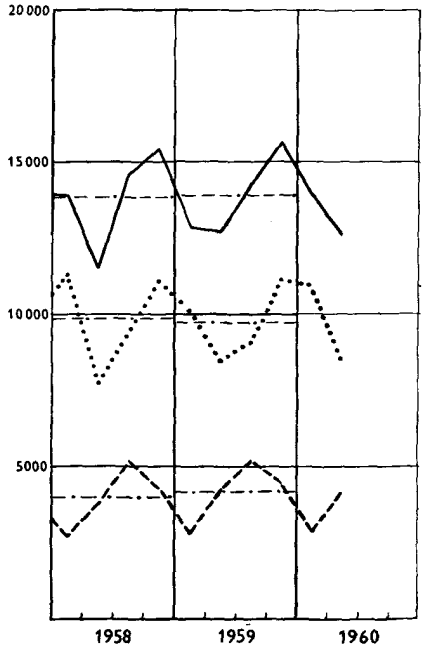
Av biltillgreppen under andra kvartalet 1960 i hela riket tillhopa 4 319 hade 1 810 eller 41,9 % stannat vid försök till sådant tillgrepp.

De i tablån redovisade grupperna av strafflagsbrott är i huvudsak sådana, som antagits bättre än andra ägnade för jämförelser av brottslighetens förändringar i tiden. I tablån är medtagna uppgifter även om dels totalantalet strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), dels vissa av de brott enligt specialförfattningar, vilka kan föranleda urbota straff, nämligen lönnbränningsbrott och rattfylleribrott. Det erinras, att en del av de till polisen anmälda brotten avser förment brottsliga förfaranden, vilka senare konstaterats icke vara brott.

Vägtrafikolyckor. En fördelning av de polisundersökta vägtrafikolyckorna bl. a. efter skadepåföljd återges i översiktstabellen på s. 462. För år 1958 har i denna tabell de preliminära årsuppgifterna kunnat ersättas med definitiva uppgifter. Den preliminära årsredogörelsen är meddelad för år 1958 i häfte 1959: 2, s. 111, och för år 1959 i häfte 1960: 2, s. 104.

Av tabellen framgår, att antalet polisundersökta vägtrafikolyckor under andra kvartalet 1960, frånsett ett lägre antal olyckor med svår personskada såsom följd, icke visar större förändringar i jämförelse med motsvarande kvar-

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor *Number of Road accidents: Quarterly data*

tal år 1959. Utvecklingen är dock icke densamma i icke-tättbebyggda som i tättbebyggda områden. I de förra visar såväl dödsolyckorna som olyckorna med svår personskada en viss nedgång, medan i de senare dödsolyckornas antal är större än vid samma tid i fjol. Olyckorna med enbart egendomsskada som följd är i tättbebyggda områden flera än under andra kvartalet 1959.

Under senaste redogörelseår, för vilket uppgifter i båda dessa hänseenden är tillgängliga (1958), omfattade de preliminära uppgifterna för andra kvartalet

i jämförelse med de definitiva för samma kvartal omkring 96 % av dödsolyckorna, 95 % av personskadeolyckorna tagna i ett, samt 98 % av olyckorna med endast egendomsskada till följd eller tillhopa inemot 97 % av hela antalet i årsstatistiken redovisade polisundersökta vägtrafikolyckor under kvartalet i fråga.

Diagrammet visar de kvartalsförändringar i antalet vägtrafikolyckor samt olika efter skadepåföljd bestämda huvudgrupper av dessa, åren 1958—1960. För åren 1958 och 1959 är till jämförelse även kvartalsmedelvärdet inlagt.

Antalet under andra kvartalet 1960 i trafiken dödade och skadade personer uppgår till 5 278. Siffran understiger med något mer än 3 % motsvarande siffra för år 1959. Av dessa blev 202 dödade, 729 svårt skadade och 4 347 lindrigt skadade. Av de dödade var 35 bilförare, 33 bilpassagerare, 17 förare av eller passagerare å tung motorcykel, 8 förare av lätt motorcykel, 20 mopedister, 38 cyklister, 47 fotgängare och 4 andra trafikanter. 33 av de dödade var barn i åldern under 15 år och 47 var i åldern över 59 år.

Motorfordonsbeståndet. Vid slutet av tredje kvartalet 1959 omfattade motorfordonsbeståndet 1 195 548 bilar, varav 1 068 133 var personbilar, 119 367 lastbilar och 8 048 bussar samt 210 792 motorcyklar, 173 752 traktorer och 32 903 släpvagnar jämte släpslädar. Under kvartalet har antalet personbilar ökat med 35 386 mot 32 093 under samma kvartal 1958, lastbilarna har ökat med 1 985 (1 773) och traktorerna med 3 407 (2 524).

Av de olika förändringarna som inverkat på beståndet av registrerade motorfordon visar antalet överföringar till bilreservregistret en obetydlig ökning under ifrågavarande kvartal vid jämförelse med samma tid året innan. Hela antalet definitivt avregistrerade fordon har varit större än under samma kvartal föregående år.

Antalet nyregistrerade personbilar var 44 174 mot 38 895 samma kvartal 1958 och lastbilar 3 807 mot 3 111.

Arealinventeringen den 1 juni 1960
Survey of Acreage

Åkerarealens användning på försommaren 1960 har undersökts enligt bestämmelserna i kungörelsen den 13 april 1956 (nr 116). Undersökningen har liksom tidigare år varit baserad på uppgifter, som kommunernas styrelser insamlat från ett av centralbyrån fastställt urval av brukningsenheter. Detta urval, som varit nytt för året, har omfattat 26 736 brukningsenheter av vilka 25 485 eller 95 % ingått i det bearbetade materialet. Stickprovsundersökningen, vilken berör hela riket, har avsett brukningsenheter med mer än 2 hektar åker. I det följande redovisas huvudresultaten från inventeringen.

Vid jämförelse med de 1959 skördade arealerna kännetecknas arealdispositionen innevarande år främst av ökad areal för brödsäd, fodersäd, baljväxter, potatis, köksväxter på åkern, andra växtslag och varaktigt obrukad åkerjord, medan arealerna minskats för foderväxter, oljeväxter samt helträda och tillfälligt obrukad åkerjord.

Brödsädsarealen uppgår i år till 442 600 hektar eller 30 900 hektar (7,5 %) mer än 1959. Ökningen kommer huvudsakligen på höstsäden. Odlingen av höstvete, som omfattar 242 500 hektar, har ökat med 39 600 hektar (19,5 %). Arealen av höstråg, 100 000 hektar, visar mindre ökning, nämligen med 5 900 hektar (6,3 %). Vid jämförelse med 1959 års areal av höstsäd bör beaktas, att odlingen 1959 var begränsad på grund av dåliga väderleksförhållanden för sådden hösten 1958, medan 1959 års höstsådd gynnades av bättre väderlek. En bidragande orsak till denna arealökning är även, att en stor del av de med oljeväxter hösten 1959 besådda arealerna måste harvas upp på grund av torkan, varefter de besåddes främst med vete. För vårvete omfattar arealen i år endast 96 000 hektar eller 15 800 hektar (14,1 %) mindre än föregående år. Fodersädsarealerna omfattar i år 1 111 900 hektar, vilket är 11 500 hektar (1,0 %) mer än i fjol. Ökningen kommer på korn och havre. Arealen för korn har i år

(forts. sid. 504)

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.[1]	Järn- och stålmanufaktur (68 företag) *Manufacture of hardware*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	15 280	15 983	+ 703	+ 5
2 Antal industriarbetare	11 993	12 534	+ 541	+ 5
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	57,5	63,1	+ 5,6	+ 10
4 Utdelning å aktier och andelar	2,3	3,1	+ 0,8	+ 35
5 Räntor	1,7	1,9	+ 0,2	+ 10
6 Överskott å annan rörelse	0,7	0,4	— 0,3	— 38
7 Övriga intäkter	1,8	2,2	+ 0,4	+ 24
8 Summa	64,0	70,8	+ 6,7	+ 11
Kostnader och vinst				
9 Räntor	7,1	7,4	+ 0,3	+ 5
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	21,2	23,0	+ 1,7	+ 8
11 Skatter	12,5	12,6	+ 0,2	+ 1
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	4,8	7,8	+ 3,1	+ 65
13 Avsättningar till investeringsfonder	5,1	5,1	— 0,0	— 1
14 Övriga kostnader	1,2	2,7	+ 1,6	+ 133
15 Redovisad vinst	12,2	12,1	— 0,1	— 1
16 Summa	64,0	70,8	+ 6,7	+ 11
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	597,1	681,0	+ 83,9	+ 14
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	538,8	617,1	+ 78,2	+ 15
19 Varuskatter	0,7	0,8	+ 0,0	+ 3
20 Summa avgående poster	539,6	617,9	+ 78,3	+ 15
21 Bruttovinst	57,5	63,1	+ 5,6	+ 10
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	34,0	39,3	+ 5,3	+ 16
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	31,2	38,3	+ 7,1	+ 23
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,4	0,8	+ 0,3	+ 74
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	18,7	21,6	+ 2,9	+ 16
26 Lagervärdeförändring	— 4,3	+ 0,8	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 5,1	+ 4,4	.	.
28 Lön till anställda	186,3	201,9	+ 15,7	+ 8
29 Därav till industriarbetare	130,4	141,8	+ 11,5	+ 9
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	4,8	6,1	+ 1,3	+ 27
31 Beslutad utdelning	9,7	9,4	— 0,3	— 3
32 För föregående år beslutad utdelning	9,1	9,7	+ 0,5	+ 6

[1] *For translation v. p. 445.*

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Annan metallmanufaktur (40 företag) *Manufacture of non-ferrous metal products*					Mekaniska verkstäder och gjuterier (197 företag) *Engineering works and foundries*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959			1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%				absolut	%	
6 083	6 303	+ 220	+ 4	1	101 465	103 176	+ 1 711	+ 2	1
4 782	4 926	+ 144	+ 3	2	70 899	71 800	+ 901	+ 1	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr			milj. kr	milj. kr	milj. kr		
21,7	20,4	− 1,2	− 6	3	497,2	565,3	+ 68,1	+ 14	3
0,3	0,3	+ 0,0	+ 14	4	12,5	14,0	+ 1,5	+ 12	4
1,2	1,4	+ 0,2	+ 17	5	33,2	41,5	+ 8,3	+ 25	5
0,7	0,6	− 0,0	− 6	6	4,2	3,1	− 1,1	− 26	6
2,2	0,4	− 1,8	− 81	7	30,3	20,3	− 10,0	− 33	7
25,9	23,1	− 2,8	− 11	8	577,4	644,1	+ 66,8	+ 12	8
2,6	2,8	+ 0,2	+ 6	9	43,1	45,7	+ 2,7	+ 6	9
6,3	6,8	+ 0,6	+ 9	10	158,3	170,1	+ 11,8	+ 7	10
6,3	5,6	− 0,7	− 10	11	125,1	130,1	+ 5,0	+ 4	11
2,0	2,2	+ 0,1	+ 7	12	74,7	102,5	+ 27,8	+ 37	12
1,9	1,1	− 0,8	− 42	13	69,5	78,5	+ 9,0	+ 13	13
0,6	0,5	− 0,1	− 13	14	8,8	10,0	+ 1,2	+ 14	14
6,2	4,1	− 2,1	− 34	15	97,9	107,2	+ 9,3	+ 9	15
25,9	23,1	− 2,8	− 11	16	577,4	644,1	+ 66,8	+ 12	16
256,4	296,7	+ 40,3	+ 16	17	5 122,6	5 752,2	+629,6	+ 12	17
234,6	276,1	+ 41,5	+ 18	18	4 561,2	5 113,5	+552,3	+ 12	18
0,1	0,1	+ 0,0	+ 18	19	64,2	73,4	+ 9,2	+ 14	19
234,8	276,3	+ 41,5	+ 18	20	4 625,5	5 186,9	+561,5	+ 12	20
21,7	20,4	− 1,2	— 6	21	497,2	565,3	+ 68,1	+ 14	21
13,5	10,8	− 2,6	− 20	22	223,6	285,7	+ 62,1	+ 28	22
13,3	10,4	− 2,9	− 22	23	214,7	237,5	+ 22,8	+ 11	23
0,2	0,2	− 0,0	− 5	24	4,1	2,3	− 1,8	− 44	24
4,4	4,3	− 0,1	− 2	25	133,6	139,2	+ 5,6	+ 4	25
+ 0,0	+ 0,4	.	.	26	− 21,5	− 92,2	.	.	26
− 1,6	+ 4,0	.	.	27	+ 26,5	− 69,3	.	.	27
70,9	75,4	+ 4,5	+ 6	28	1 338,8	1 407,5	+ 68,7	+ 5	28
48,1	51,2	+ 3,2	+ 7	29	831,4	860,8	+ 29,5	+ 4	29
1,1	1,2	+ 0,0	+ 2	30	47,1	50,4	+ 3,3	+ 7	30
3,3	3,2	− 0,2	− 5	31	59,6	65,4	+ 5,8	+ 10	31
2,9	3,3	+ 0,5	+ 16	32	58,4	59,6	+ 1,2	+ 2	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Skeppsvarv och båtbyggerier (17 företag) *Shipyards and boat building*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	27 432	26 483	— 949	— 3
2 Antal industriarbetare	21 968	20 892	— 1 076	— 5
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	169,0	170,2	+ 1,2	+ 1
4 Utdelning å aktier och andelar	1,4	1,4	— 0,0	— 2
5 Räntor	63,7	58,8	— 4,9	— 8
6 Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	— 0,0	— 30
7 Övriga intäkter	0,3	0,3	+ 0,0	+ 3
8 Summa	234,5	230,8	— 3,7	— 2
Kostnader och vinst				
9 Räntor	15,9	16,1	+ 0,1	+ 1
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	45,8	47,3	+ 1,5	+ 3
11 Skatter	51,2	51,7	+ 0,5	+ 1
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	33,6	15,5	— 18,1	— 54
13 Avsättningar till investeringsfonder	43,3	50,9	+ 7,6	+ 18
14 Övriga kostnader	2,1	[1] 9,2	+ 7,1	+ 344
15 Redovisad vinst	42,5	40,1	— 2,4	— 6
16 Summa	234,5	230,8	— 3,7	— 2
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	1 632,4	1 433,2	— 199,1	— 12
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 463,1	1 262,8	— 200,4	— 14
19 Varuskatter	0,2	0,2	+ 0,0	+ 14
20 Summa avgående poster	1 463,4	1 263,0	— 200,3	— 14
21 Bruttovinst	169,0	170,2	+ 1,2	+ 1
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	115,3	88,0	— 27,3	— 24
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	114,9	85,7	— 29,2	— 25
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,2	—	— 1,2	— 100
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	18,7	17,2	— 1,5	— 8
26 Lagervärdeförändring	— 132,2	— 140,1	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 34,9	— 71,5	.	.
28 Lön till anställda	399,7	396,8	— 3,0	— 1
29 Därav till industriarbetare	296,2	287,9	— 8,4	— 3
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	8,3	10,3	+ 2,0	+ 24
31 Beslutad utdelning	11,6	13,2	+ 1,5	+ 13
32 För föregående år beslutad utdelning	10,7	11,6	+ 0,9	+ 8

[1] Häri ingår koncernbidrag på tillsammans 6,9 milj. kr.

Income, expenditures, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Elektroteknisk industri (53 företag) *Manufacture of electrical machinery, apparatus etc.*				Annan metallindustri samt kombinerade företag (37 företag) *Not specified metal industries incl. enterprises comb. different ore and metal products industries*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
51 869	52 259	+ 390	+ 1	32 719	32 565	− 154	− 0	1
32 312	32 001	− 311	− 1	23 865	23 549	− 316	− 1	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
248,1	264,8	+ 16,7	+ 7	210,9	241,6	+ 30,7	+ 15	3
32,7	32,9	+ 0,2	+ 1	25,4	137,1	+ 111,7	+ 439	4
29,0	32,8	+ 3,8	+ 13	13,4	15,8	+ 2,4	+ 18	5
0,1	0,1	− 0,0	− 33	0,6	2,9	[1] + 2,3	[1] + 422	6
62,3	63,6	+ 1,3	+ 2	4,2	25,8	+ 21,5	+ 509	7
372,2	394,2	+ 22,1	+ 6	254,5	423,2	+ 168,7	+ 66	8
19,4	22,4	+ 3,0	+ 15	16,3	18,5	+ 2,2	+ 14	9
57,0	61,8	+ 4,8	+ 8	66,7	84,2	+ 17,4	+ 26	10
70,7	80,8	+ 10,2	+ 14	48,1	52,3	+ 4,1	+ 9	11
26,3	64,0	+ 37,8	+ 144	48,0	11,2	− 36,8	− 77	12
38,9	20,7	− 18,2	− 47	16,5	33,8	+ 17,3	+ 105	13
47,4	26,9	− 20,5	− 43	3,5	114,3	+ 110,8	[2] —	14
112,5	117,6	+ 5,0	+ 4	55,3	109,0	+ 53,7	+ 97	15
372,2	394,2	+ 22,1	+ 6	254,5	423,2	+ 168,7	+ 66	16
2 120,8	2 303,0	+ 182,2	+ 9	1 558,9	1 738,9	+ 180,0	+ 12	17
1 870,6	2 036,2	+ 165,6	+ 9	1 341,5	1 489,9	+ 148,4	+ 11	18
2,1	2,0	− 0,1	− 5	6,5	7,3	+ 0,8	+ 13	19
1 872,7	2 038,2	+ 165,5	+ 9	1 348,0	1 497,3	+ 149,3	+ 11	20
248,1	264,8	+ 16,7	+ 7	210,9	241,6	+ 30,7	+ 15	21
87,0	100,5	+ 13,5	+ 16	87,2	102,5	+ 15,3	+ 18	22
79,3	87,8	+ 8,5	+ 11	84,2	99,4	+ 15,2	+ 18	23
0,7	0,8	+ 0,1	+ 13	2,2	3,5	+ 1,2	+ 54	24
51,6	50,1	− 1,5	− 3	99,5	99,8	+ 0,3	+ 0	25
− 30,3	− 24,8	.	.	+ 8,8	+ 63,0	.	.	26
− 35,2	− 33,3	.	.	+ 6,9	+ 70,1	.	.	27
675,0	706,1	+ 31,1	+ 5	440,2	460,8	+ 20,6	+ 5	28
359,3	364,1	+ 4,9	+ 1	292,7	304,6	+ 11,9	+ 4	29
30,8	32,2	+ 1,4	+ 5	17,7	18,2	+ 0,4	+ 2	30
60,2	68,6	+ 8,4	+ 14	45,6	47,3	+ 1,6	+ 4	31
59,7	60,2	+ 0,5	+ 1	43,9	45,6	+ 1,7	+ 4	32

[1] Jämförelsen har påverkats av vissa organisatoriska förändringar inom branschen. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data (cont.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Malmbrytning och metallindustri; samtliga branscher (437 företag) *Ore mining, metal industries, manufacture of metal products*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	270 005	273 062	+ 3 057	+ 1
2	Antal industriarbetare	191 111	192 187	+ 1 076	+ 1
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	1 453,4	1 602,0	+ 148,6	+ 10
4	Utdelning å aktier och andelar	91,9	207,5	+ 115,6	+ 126
5	Räntor	186,5	196,8	+ 10,3	+ 6
6	Överskott å annan rörelse	51,3	41,9	— 9,5	— 18
7	Övriga intäkter	109,7	132,9	+ 23,2	+ 21
8	Summa	1 892,9	2 181,1	+ 288,2	+ 15
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	124,8	138,0	+ 13,2	+ 11
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	497,5	561,9	+ 64,4	+ 13
11	Skatter	366,7	380,3	+ 13,6	+ 4
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	227,3	261,9	+ 34,6	+ 15
13	Avsättningar till investeringsfonder	187,0	210,0	+ 23,0	+ 12
14	Övriga kostnader	98,5	179,9	+ 81,4	+ 83
15	Redovisad vinst	391,1	449,1	+ 58,0	+ 15
16	Summa	1 892,9	2 181,1	+ 288,2	+ 15
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	12 771,6	13 884,6	+1 113,0	+ 9
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	11 235,2	12 187,8	+ 952,6	+ 8
19	Varuskatter	83,0	94,8	+ 11,8	+ 14
20	Summa avgående poster	11 318,2	12 282,6	+ 964,4	+ 9
21	Bruttovinst	1 453,4	1 602,0	+ 148,6	+ 10
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	884,0	1 065,4	+ 181,4	+ 21
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	860,3	997,2	+ 136,9	+ 16
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	11,8	16,4	+ 4,6	+ 39
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	436,6	448,2	+ 11,6	+ 3
26	Lagervärdeförändring	— 203,1	— 178,5	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 56,6	— 48,8	.	.
28	Lön till anställda	3 571,0	3 741,1	+ 170,1	+ 5
29	Därav till industriarbetare	2 266,3	2 342,6	+ 76,3	+ 3
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	126,3	137,4	+ 11,1	+ 9
31	Beslutad utdelning	250,3	268,9	+ 18,6	+ 7
32	För föregående år beslutad utdelning	246,3	250,3	+ 4,0	+ 2

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter för de enskilda bankerna *Preliminary data*

	Ställningen i 1 000 kr			
	30 juni 1959	31 dec. 1959	31 mars 1960	30 juni 1960
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	14 387 554	14 963 844	15 162 061	15 337 160
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:				
Certain assets:				
Kassabehållning *Cash*	50 710	58 295	55 415	60 058
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	9 616	12 649	11 238	11 363
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc.*	214 377	178 503	303 035	229 422
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc.*	6 840	6 932	7 037	7 072
Obligationer *Bonds*	1 408 227	1 429 638	1 457 792	1 479 742
Lån *Loans*	12 509 130	13 015 765	13 189 297	13 334 816
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	5 901	5 821	6 976	7 576
AV SKULDERNA UTGJORDE:				
Certain liabilities:				
Insättarnas medel *Deposits by the public*	13 662 573	13 830 056	14 635 562	14 557 758
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	12 788 904	12 834 165	13 596 512	13 550 938
fria sektorn » » *other* »	873 669	995 891	1 039 050	1 006 820
Upplåning *Borrowings*	30 775	70 228	19 761	24 238

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Andra kvartalet 1959 *2nd quarter*	1 753 663	1 820 999
Fjärde » 1959 *4th* »	2 098 947	2 185 030
Första » 1960 *1st* »	2 314 661	2 014 965
Andra » 1960 *2nd* »	1 932 717	2 011 159

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^{1}/_{1}$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Juli	113	8	1 257	424	638	150	2 469	673	224	82
Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	5 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
302,1	315,2	1 439,8	2 212,3	4 269,4	1 495,5	273,5	128,1	1958 Juli
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences*[1]	1957	1958	1959	1958	
					2 kv.	3 kv.
	Strafflagsbrott					
1	10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 752	3 488	3 452	890	948
2	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	726	630	638	156	166
3	våldsamt motstånd	2 054	1 808	1 761	469	508
4	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	460	445	493	139	96
5	12 kap. Förfalskningsbrott	1 152	[2] 2 684	1 518	287	479
6	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	806	930	970	192	231
7	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 369	9 262	8 795	2 112	2 404
8	Därav: mord och dråp	55	55	53	17	7
9	vållande till annans död	264	278	245	44	86
10	barnamord o. dyl.	14	6	6	1	—
11	fosterfördrivning	119	61	69	13	13
12	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 575	2 519	2 552	554	662
13	Därav: våldtäkt	345	374	404	90	111
14	18 kap. Sedlighetsbrott	1 906	2 147	2 602	477	551
15	Därav: otukt med person under 15 år.	532	788	1 032	178	164
16	annan otukt	147	117	227	23	26
17	exhibitionism	439	479	594	96	145
18	annan sedlighetssårande handling	616	613	617	143	175
19	19 kap. Allmänfarliga brott	3 426	3 445	5 008	1 046	800
20	Därav: mordbrand	243	234	324	55	53
21	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	191 460	213 188	206 291	53 817	63 309
22	Därav: inbrottsstöld	42 853	53 611	52 976	13 327	14 063
23	tillgrepp av bilar	17 848	21 192	17 933	4 836	6 191
24	» » motorcyklar	4 723	5 796	4 414	1 584	2 360
25	» » mopeder	10 062	12 821	12 359	3 385	4 455
26	» » cyklar	50 319	48 918	44 833	13 488	15 908
27	rån	438	443	408	96	124
28	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[2] 18 664	18 883	18 527	4 118	4 662
29	Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	3 704	3 935	3 788	965	1 045
30	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 316	5 659	6 267	1 220	1 571
31	23 kap. Gäldenärsbrott	466	386	395	104	83
32	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	11 374	12 383	13 235	3 490	3 297
33	25 kap. Ämbetsbrott	791	786	711	207	186
34	Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	2 930	3 198	3 066	718	842
35	Summa	254 447	279 403	273 882	69 371	80 121
	Vissa i strafflagen ej upptagna brott, varå urbota straff kan följa					
36	Lönnbränning	130	173	163	38	71
37	Rattfylleri	11 811	12 092	13 246	2 947	4 127
38	Skattestrafflagen	2 917	3 838	3 678	359	1 279

[1] *For translation of text, v. p. 307 (No. 5).* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning.

Offences known to the police. Preliminary data

	1959				1960		Därav i			
4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
820	804	889	916	843	804	908	243	68	73	1
162	152	164	163	159	154	171	42	15	11	2
413	401	461	497	402	361	459	106	34	25	3
100	116	148	148	81	117	93	6	1	2	4
[2]1 596	402	374	395	347	339	386	61	15	11	5
256	243	238	186	303	241	306	37	19	7	6
2 578	2 017	2 072	2 401	2 305	1 995	2 341	529	203	185	7
17	6	15	20	12	6	7	2	1	—	8
85	50	32	83	80	49	46	10	—	4	9
3	2	2	1	1	—	5	—	—	—	10
25	13	35	11	10	11	10	3	—	1	11
713	655	603	631	663	576	634	120	53	27	12
94	93	106	110	95	93	133	28	11	4	13
659	582	774	581	665	583	675	105	56	40	14
275	228	336	191	277	218	279	17	12	14	15
35	56	75	55	41	94	50	15	1	1	16
141	142	165	145	142	124	160	34	24	12	17
169	127	156	157	177	109	162	33	16	10	18
856	908	1 566	1 493	1 041	980	1 745	[4] 518	3	40	19
69	59	81	99	85	75	73	21	1	4	20
56 961	41 920	53 809	59 901	50 661	41 200	53 238	11 844	4 798	2 446	21
14 966	12 367	13 661	13 954	12 994	13 137	14 566	3 016	1 445	688	22
6 032	4 385	4 211	4 392	4 945	3 736	4 319	1 935	391	97	23
1 449	475	1 433	1 631	875	320	1 121	424	149	33	24
3 409	1 919	3 335	3 812	3 293	1 842	3 219	748	581	228	25
11 989	7 871	12 880	14 506	9 576	6 561	10 818	1 206	558	601	26
116	93	98	107	110	101	112	48	18	9	27
5 725	4 538	4 330	4 278	5 381	5 010	4 207	773	399	171	28
956	992	1 007	891	898	960	884	311	102	41	29
1 604	1 377	1 888	1 451	1 551	1 500	1 412	280	143	65	30
97	90	131	79	95	140	89	10	3	3	31
3 219	2 819	3 668	3 258	3 490	2 705	3 816	484	142	155	32
196	160	193	145	213	226	229	25	3	—	33
890	717	664	808	877	744	831	78	31	4	34
76 270	57 348	71 347	76 671	68 516	57 160	70 910	15 113	5 937	3 229	35
39	38	46	43	36	16	48	—	—	—	36
3 173	2 179	3 606	4 386	3 075	1 991	3 459	413	287	172	37
1 232	578	344	1 330	1 426	677	374	32	22	39	38

— [3] Därav annonsbedrägeri 2 415 brott. — [4] Därav 182 gräsbränder.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Juni 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *June 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	9	2	11	51	15	66	237	102	339	297	119	416
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	11	2	13	42	10	52	293	129	422	346	141	487
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	5	—	5	23	7	30	53	104	157	81	111	192
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	—	1	3	3	6	20	24	44	24	27	51
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	6	2	8	26	20	46	66	160	226	98	182	280
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	3	5	11	12	23	18	47	65	31	62	93
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	7	5	12	14	25	39	39	155	194	60	185	245
Fotgängare *Pedestrians* ..	9	10	19	17	39	56	16	149	165	42	198	240
Övriga *Others*	1	1	2	1	1	2	2	3	5	4	5	9
Summa *Total*	51	25	76	188	132	320	744	873	1 617	983	1 030	2 013

Ålder *Age* Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	3	14	57	74
7—10 »	4	15	44	63
11—14 »	4	11	48	63
15—17 »	8	47	184	239
18—29 »	12	70	426	508
30—44 »	9	38	265	312
45—59 »	14	53	244	311
60—69 »	12	21	74	107
> 69 »	10	20	55	85
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	31	220	251
Samtliga *Total*	76	320	1 617	2 013
Därav *Of which* män..... *males*	56	230	1 066	1 352
kvinnor .... *females*	20	71	425	516
okänt kön.. *sex not stated*	—	19	126	145

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 896	3 412	5 308
Lastbil ..... *Lorry*	257	479	736
Buss ..... *Bus*	31	109	140
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	116	254	370
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	113	297	410
Annan lätt mc..... *Other light mc*	38	99	137
Spårvagn ..... *Tram*	—	46	46
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	9	6	15
Cykel ..... *Cycle*	74	243	317
Annat fordon ..... *Other vehicle*	48	276	324
Fotgängare ..... *Pedestrian*	44	210	254
Andra trafikelement *Other traffic elements*	82	7	89
Summa *Total*	2 708	5 438	8 146

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Juni 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *June 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1]	med annan personskada		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 474	14	436	357	406	1 711
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 106	14	421	347	387	1 372
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	381	7	88	78	210	93
» korsande » *crossing*	988	3	205	54	89	845
» samma » *same*	353	3	64	103	35	215
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	—	—	—	1
» annan » *other*	383	1	64	112	53	218
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	368	—	15	10	19	339
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 665	47	914	405	542	718
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	547	17	404	85	79	383
med fotgängare *with pedestrian*	203	17	179	26	19	158
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	915	13	331	294	444	177
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[2]	258	8	133	30	59	169
Olycka av annan art *Other kind of accident*	36	1	12	5	7	24
Summa *Total*	4 433	70	1 495	797	1 014	2 622
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	726	16	252	135	243	348
Mellersta » *Middle* »	2 873	41	939	462	569	1 842
Södra » *South* »	834	13	304	200	202	432

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 789	61	230	1 088	1 377	2 412
Halvdager *Twilight*	219	3	16	50	121	98
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	215	4	7	43	13	202
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	151	2	17	42	133	18
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	59	—	1	1	12	47

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Juni 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	12	50	78	142	2	17	72	91
Uppsala »	2	2	8	23	35	2	2	10	14
Södermanlands »	3	2	21	69	95	3	3	40	46
Östergötlands »	3	6	26	53	88	3	9	33	45
Jönköpings »	2	10	16	45	73	2	11	34	47
Kronobergs »	1	4	19	42	66	1	4	29	34
Kalmar »	—	6	17	21	44	—	8	24	32
Gotlands »	—	2	2	6	10	—	4	8	12
Blekinge »	1	4	16	25	46	5	7	24	36
Kristianstads »	1	6	14	53	74	1	8	24	33
Malmöhus »	5	13	39	73	130	5	14	55	74
Hallands »	2	4	22	33	61	2	5	36	43
Göteb. o. Bohus »	—	9	23	57	89	—	11	40	51
Älvsborgs »	5	7	23	42	77	5	8	36	49
Skaraborgs »	4	10	22	65	101	4	13	43	60
Värmlands »	2	8	16	56	82	2	10	23	35
Örebro »	1	7	14	19	41	1	6	25	32
Västmanlands »	1	7	13	36	57	1	9	23	33
Kopparbergs »	4	5	29	34	72	4	7	40	51
Gävleborgs »	1	7	21	38	67	1	10	30	41
Västernorrlands »	3	8	25	38	74	3	9	40	52
Jämtlands »	1	4	13	27	45	1	5	21	27
Västerbottens »	1	4	14	26	45	2	4	18	24
Norrbottens »	1	3	13	25	42	1	4	16	21
Summa *Total*	46	150	476	984	1 656	51	188	744	983

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *June 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	3	17	133	471	624	3	20	159	182
Stockholms län	1	11	49	85	146	2	12	60	74
Uppsala »	1	2	19	40	62	1	2	20	23
Södermanlands »	—	5	23	45	73	—	5	26	31
Östergötlands »	3	6	33	94	136	3	7	37	47
därav Norrköpings stad	—	—	22	37	59	—	—	23	23
Jönköpings län	1	5	24	52	82	1	5	26	32
Kronobergs »	—	2	6	19	27	—	2	9	11
Kalmar »	1	1	7	26	35	1	1	9	11
Gotlands »	—	1	3	9	13	—	1	3	4
Blekinge »	1	4	14	16	35	1	6	18	25
Kristianstads »	1	4	13	53	71	1	6	15	22
Malmöhus »	1	7	84	165	257	1	7	93	101
därav Malmö stad	1	2	41	79	123	1	2	47	50
Hallands län	—	3	18	37	58	—	3	18	21
Göteb. o. Bohus »	2	15	128	284	429	2	15	148	165
därav Göteborgs stad ..	2	12	112	252	378	2	12	130	144
Älvsborgs län	3	5	28	41	77	3	5	39	47
Skaraborgs »	1	4	9	36	50	1	4	9	14
Värmlands »	—	3	19	42	64	—	5	23	28
Örebro »	—	5	21	48	74	—	5	25	30
Västmanlands »	—	8	24	51	83	—	8	29	37
Kopparbergs »	3	4	20	43	70	3	4	25	32
Gävleborgs »	1	—	29	69	99	1	—	34	35
Västernorrlands »	—	2	15	64	81	—	2	15	17
Jämtlands »	—	1	2	22	25	—	1	2	3
Västerbottens »	—	4	15	26	45	—	4	16	20
Norrbottens »	1	2	12	46	61	1	2	15	18
Summa *Total*	24	121	748	1 884	2 777	25	132	873	1 030
Hela riket *Sweden*	70	271	1 224	2 868	4 433	76	320	1 617	2 013

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*				Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	40 490	595	2 471	8 112	11 178
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958.....	876	2 675	13 211	40 296	57 058	106 812	941	3 104	17 755	21 800
1959*[2].....	870	2 788	13 306	39 597	56 561	105 062	927	3 281	17 780	21 988
1958* 2 kv.	176	586	3 045	7 687	11 494	21 411	188	687	3 901	4 776
3 kv.	288	858	4 016	9 419	14 581	27 014	302	1 007	5 402	6 711
4 kv.	254	727	3 331	11 108	15 420	28 232	267	845	4 468	5 580
1959* 1 kv.	149	386	2 194	10 116	12 845	24 336	157	453	2 983	3 593
2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
2 kv.	191	640	3 300	8 457	12 588	23 250	202	729	4 347	5 278
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1958* 2 kv.	118	284	1 018	2 249	3 669	6 021	128	357	1 545	2 030
3 kv.	214	452	1 572	3 381	5 619	9 391	227	583	2 548	3 358
4 kv.	183	382	1 383	3 947	5 895	9 538	196	478	2 196	2 870
1959* 1 kv.	99	224	897	3 324	4 544	7 965	104	277	1 443	1 824
2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
2 kv.	124	314	1 161	2 537	4 136	6 680	134	384	1 832	2 350
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 2 kv.	58	302	2 027	5 438	7 825	15 390	60	330	2 356	2 746
3 kv.	74	406	2 444	6 038	8 962	17 623	75	424	2 854	3 353
4 kv.	71	345	1 948	7 161	9 525	18 694	71	367	2 272	2 710
1959* 1 kv.	50	162	1 297	6 792	8 301	16 371	53	176	1 540	1 769
2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822
2 kv.	67	326	2 139	5 920	8 452	16 570	68	345	2 515	2 928

1 »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i all- *figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within*

Road accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	Cyklister[3] *Cyclists*[3]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1950	1 182	2 161	1 553	272	·	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958	4 621	5 656	1 909	526	2 180	869	2 393	3 206	440	21 800
1959*[2]	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
1958* 2 kv.	827	1 000	610	165	594	233	576	711	60	4 776
3 kv.	1 206	1 606	817	255	813	344	799	803	68	6 711
4 kv.	1 387	1 507	311	53	474	195	628	931	94	5 580
1959* 1 kv.	918	1 092	111	26	236	105	281	666	158	3 593
2 kv.	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv.	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv.	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv.	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
2 kv.	1 148	1 287	459	110	704	208	589	739	34	5 278
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1958* 2 kv.	559	658	216	76	148	88	143	122	20	2 030
3 kv.	843	1 167	333	122	266	132	252	207	36	3 358
4 kv.	974	1 128	109	20	103	65	184	226	61	2 870
1959* 1 kv.	624	757	41	9	53	34	77	142	87	1 824
2 kv.	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv.	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv.	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv.	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
2 kv.	751	868	150	41	181	67	146	130	16	2 350
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 2 kv.	268	342	394	89	446	145	433	589	40	2 746
3 kv.	363	439	484	133	547	212	547	596	32	3 353
4 kv.	413	379	202	33	371	130	444	705	33	2 710
1959* 1 kv.	294	335	70	17	183	71	204	524	71	1 769
2 kv.	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv.	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv.	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv.	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822
2 kv.	397	419	309	69	523	141	443	609	18	2 928

mänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provisional 24 hours.* — [2] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Centrala bilregistret: fordon fördelade efter fordonsslag

Vid utgången av *End of*	Lastbilar *Commercial vehicles*										
	Skåp- och flakbilar med en maximilast av *Flat lorries, vans etc., by capacity*								Specialbilar *Special vehicles*	Summa[1] *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *For hire*
	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över 3–4 ton	över 4–5 ton	över 5–6 ton	över 6–7 ton	över *over* 7 ton			
1948	17 287	6 236	8 613	21 317	13 102	2 377	821	792	5 763	76 368	16 892
1949	18 991	6 474	8 109	20 290	14 787	2 635	850	966	6 344	79 503	16 921
1950	22 150	6 819	7 687	19 339	16 834	3 105	909	1 225	6 778	84 904	17 163
1951	25 564	7 101	7 256	18 130	18 224	3 584	892	1 487	7 195	89 486	17 995
1952	29 159	7 611	7 336	17 899	20 366	4 155	1 107	1 853	7 539	97 089	18 592
1953	32 533	8 145	6 881	16 432	21 763	4 940	1 287	2 380	8 561	102977	19 026
1954	35 143	8 587	6 683	14 716	21 898	6 623	1 702	2 985	9 704	108100	19 515
1955	36 161	8 448	6 567	12 827	21 289	8 301	2 022	3 642	10 743	110043	20 411
1956	37 621	8 471	6 421	11 215	20 375	10 487	2 013	3 838	11 834	112319	20 650
1957 3 kv.	39 265	8 724	6 169	10 150	19 271	12 047	2 185	4 116	12 583	114555	21 086
4 kv.	40 011	8 861	6 137	9 819	19 129	12 550	2 272	4 246	12 727	115797	20 892
1958 1 kv.	39 613	8 774	5 956	8 893	17 876	12 869	2 362	4 282	12 766	113439	20 578
2 kv.	40 263	9 042	5 956	8 735	17 730	13 305	2 506	4 426	13 049	115053	20 724
3 kv.	40 840	9 395	5 986	8 621	17 627	13 792	2 638	4 615	13 269	116826	21 094
4 kv.	41 162	9 694	5 926	8 310	17 314	14 355	2 752	4 832	13 433	117822	21 009
1959 1 kv.	40 440	9 722	5 738	7 543	16 281	14 576	2 831	4 942	13 490	115601	20 823
2 kv.	40 923	10 077	5 784	7 375	16 125	15 073	3 031	5 248	13 710	117382	21 226
3 kv.	41 390	10 549	5 830	7 217	15 970	15 518	3 376	5 596	[2]13 887	119367	21 494
Därav *County*											
A o. AA Sthlms stad	5 574	1 866	1 015	1 196	1 810	832	295	182	1 509	14 284	2 561
B Stockholms län	3 123	600	280	345	699	868	254	304	723	7 197	1 069
C Uppsala »	975	244	108	168	324	377	85	159	332	2 774	575
D Södermanlands »	1 236	286	153	201	516	456	104	186	527	3 669	761
E Östergötlands »	2 143	449	287	231	681	710	103	330	612	5 548	885
F Jönköpings »	1 230	375	189	201	506	653	114	249	468	3 986	729
G Kronobergs »	584	219	89	117	318	435	65	214	273	2 315	492
H Kalmar »	1 027	256	157	178	469	508	127	362	390	3 474	702
I Gotlands »	332	57	38	97	143	118	17	19	87	908	128
K Blekinge »	683	157	75	161	306	311	60	137	222	2 113	350
L Kristianstads »	1 460	426	268	231	613	757	140	253	580	4 730	633
M o. MA Malmöh. »	4 004	1 032	507	637	1 571	1 278	292	319	1 111	10 754	1 432
N Hallands »	1 100	266	130	176	408	507	103	104	308	3 103	454
O o. OA Gbgs o. Boh. »	3 780	970	597	705	1 447	959	237	286	975	9 959	1 842
P Älvsborgs »	2 028	420	312	330	734	939	125	274	689	5 851	957
R Skaraborgs »	1 069	292	164	218	503	670	150	280	419	3 768	713
S Värmlands »	1 364	288	193	238	570	594	110	265	769	4 393	810
T Örebro »	1 215	313	135	226	636	541	74	318	537	3 995	705
U Västmanlands »	1 167	264	160	196	459	508	98	230	442	3 524	724
W Kopparbergs »	1 364	351	252	297	632	608	118	224	694	4 540	781
X Gävleborgs »	1 528	425	180	314	578	588	96	133	755	4 597	1 008
Y Västernorrl. »	1 600	342	207	224	658	717	185	204	507	4 645	1 010
Z Jämtlands »	809	154	90	141	266	319	44	62	201	2 086	344
AC Västerbottens »	840	241	104	147	443	601	208	275	374	3 234	826
BD Norrbottens »	1 155	256	140	242	680	664	172	227	383	3 920	1 003

[1] Här ingår bilar av ej angiven storlek eller ej angivet karosseri. — [2] Därav tankvagnar 1 214.

Registered motor vehicles by type

Personbilar *Passenger cars*		Bussar *Buses*	Summa bilar *Total motor cars*	Motorcyklar[1] *Motorcycles*		Släpvagnar med en maximilast av *Wheeled trailers, by capacity*					Släpslädar *Sleigh trailers*	Vid utgången av *End of*
Hela antalet *Total*	Därav i yrkesmässig trafik *Taxis*			Hela antalet *Total*	Med sidvagn *With side-car*	högst *up to* 1 ton	över 1–2 ton	över 2–3 ton	över *over* 3 ton	Summa[2] *Total*		
179 587	10 340	6 471	262 426	153 508	6 174	6 435	1 766	2 391	3 867	14 624	1 704	1948
194 454	10 399	7 014	280 971	172 338	6 361	7 373	1 671	2 452	4 667	16 333	1 790	1949
252 503	10 834	7 546	344 953	212 378	6 508	8 351	1 579	2 438	5 368	17 900	1 850	1950
313 058	10 935	7 818	410 362	258 451	6 373	8 484	1 432	2 232	6 009	18 309	1 901	1951
360 552	10 982	8 138	465 779	287 289	6 354	9 351	1 396	2 055	7 143	20 065	1 928	1952
431 085	10 977	8 272	542 334	306 394	6 328	9 945	1 330	1 941	7 875	21 199	1 960	1953
535 857	10 879	8 364	652 321	313 805	6 563	10 584	1 294	1 710	8 963	22 653	1 921	1954
636 543	10 806	8 309	754 895	292 328	6 882	11 479	1 287	1 484	9 923	24 275	1 917	1955
734 533	11 176	8 296	855 148	266 786	7 041	12 158	1 286	1 324	10705	25 574	1 915	1956
842 034	11 306	8 278	964 867	264 802	7 796	13 060	1 233	1 208	11298	26 903	1 915	1957 3 kv.
862 992	11 321	8 163	986 952	247 587	7 424	13 219	1 223	1 189	11563	27 297	1 911	4 kv.
877 978	11 234	8 120	999 537	230 448	7 131	12 957	1 173	1 109	11594	26 933	1 902	1958 1 kv.
928 113	11 293	8 181	1051347	238 970	7 410	13 399	1 161	1 091	11847	27 597	1 899	2 kv.
960 206	11 249	8 153	1085185	239 785	7 584	14 185	1 164	1 082	12187	28 718	1 898	3 kv.
971 973	11 145	8 042	1097837	221 598	7 133	14 395	1 172	1 050	12534	29 255	1 891	4 kv.
980 989	11 119	8 006	1104596	205 724	6 840	14 124	1 142	997	12441	28 806	1 891	1959 1 kv.
1032747	11 098	8 055	1158184	211 651	7 234	14 621	1 147	972	12701	29 544	1 891	2 kv.
1068133	10 966	8 048	1195548	210 792	7 572	15 771	1 135	943	13163	31 012	1 891	3 kv.
												Därav *County*
104 695	1 526	753	119 732	13 458	893	681	44	46	414	1 185	—	A o. AA
61 308	477	523	69 028	9 495	546	624	46	46	337	1 053	1	B
25 519	244	219	28 512	4 760	265	377	12	23	363	775	6	C
33 988	269	261	37 918	6 036	328	374	26	27	441	868	—	D
51 531	378	345	57 424	11 049	487	636	34	30	706	1 406	2	E
43 828	392	349	48 163	9 621	218	765	39	27	529	1 360	—	F
23 520	289	117	25 952	4 521	166	449	15	13	297	774	3	G
34 290	380	231	37 995	7 219	193	527	23	29	457	1 036	—	H
7 963	64	70	8 941	2 358	144	172	19	12	44	247	—	I
18 799	111	141	21 053	3 738	156	353	5	8	273	639	—	K
39 237	312	173	44 140	7 864	215	765	13	16	668	1 462	—	L
89 323	479	470	100 547	15 055	598	1 123	67	63	989	2 242	—	M o. MA
24 514	162	178	27 795	6 071	148	360	15	30	355	760	—	N
76 904	1 003	497	87 360	18 583	619	845	52	58	530	1 485	—	O o. OA
54 290	538	355	60 496	12 953	345	656	54	38	606	1 354	—	P
39 963	374	225	43 956	8 215	237	809	21	24	594	1 448	3	R
44 188	524	345	48 926	9 341	297	653	96	83	591	1 423	16	S
42 275	273	260	46 530	8 265	379	796	42	21	471	1 330	1	T
36 583	264	280	40 387	5 542	270	507	21	25	574	1 127	52	U
46 570	477	302	51 412	10 309	289	708	53	34	728	1 523	103	W
41 179	508	385	46 161	9 646	254	928	94	57	744	1 823	204	X
40 559	552	476	45 680	9 165	176	709	72	61	746	1 588	224	Y
18 332	407	243	20 661	3 979	100	377	46	41	319	783	242	Z
34 884	506	415	38 533	7 199	159	918	113	81	741	1 853	440	AC
33 891	457	435	38 246	6 350	90	659	113	50	646	1 468	594	BD

[1] Exkl. sådana som före den 1 januari 1952 var registrerade såsom lättviktsmotorcyklar. —

[2] Här ingår släpvagnar av ej angiven storlek eller utan lastutrymme samt gengasverk.

Centrala bilregistret: traktorer

Registered tractors

Vid utgången av *End of*	Hjul-traktorer *Tractors wheeled*	Band-traktorer *Caterpillars*	Summa *Total*	Fördelning efter drivmedel *Fuel type*					
				Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Bränn-olja *Gas oil*	Foto-gen *Kero-sene*	Gen-gas *Produ-cer gas*	Andra *Other*	Ej angivet *Un-known*
1953	102 140	1 257	103 397	12 007	19 773	70 966	23	1	627
1954	118 853	1 394	120 247	15 553	25 892	78 131	21	3	647
1955	131 606	1 396	133 002	20 068	31 135	81 138	25	3	633
1956	142 489	1 424	143 913	23 576	37 698	82 001	18	3	617
1957 3 kv.	151 499	1 497	152 996	26 293	44 238	81 837	20	3	605
4 kv.	153 656	1 517	155 173	26 962	45 990	81 598	20	3	600
1958 1 kv.	155 929	1 585	157 514	27 591	48 001	81 304	21	3	594
2 kv.	158 880	1 596	160 476	28 299	50 525	81 040	21	3	588
3 kv.	161 401	1 599	163 000	28 858	52 735	80 797	21	3	586
4 kv.	163 319	1 604	164 923	29 340	54 553	80 426	20	3	581
1959 1 kv.	165 252	1 610	166 862	29 835	56 385	80 043	19	5	575
2 kv.	168 737	1 608	170 345	30 775	59 311	79 664	19	5	571
3 kv.	172 138	1 614	173 752	31 704	62 139	79 318	20	5	566
Därav *County*									
A o. AA Sthlms stad	704	55	759	220	418	121	—	—	—
B Stockholms län	6 605	20	6 625	735	2 429	3 422	1	—	38
C Uppsala »	6 807	16	6 823	438	2 815	3 544	1	—	25
D Södermanlands »	7 394	14	7 408	751	2 887	3 742	—	—	28
E Östergötlands »	11 174	41	11 215	1 173	4 489	5 512	2	—	39
F Jönköpings »	5 528	13	5 541	1 753	1 904	1 870	—	—	14
G Kronobergs »	3 506	19	3 525	802	1 483	1 229	—	—	11
H Kalmar »	8 465	19	8 484	1 022	3 138	4 308	—	—	16
I Gotlands »	4 368	7	4 375	330	1 531	2 480	—	—	34
K Blekinge »	2 458	4	2 462	337	1 010	1 097	—	—	18
L Kristianstads »	12 566	36	12 602	2 206	4 696	5 675	2	—	23
M o. MA Malmöh. »	18 213	71	18 284	2 971	6 445	8 779	2	1	86
N Hallands »	7 001	17	7 018	1 319	2 299	3 353	1	—	46
O o. OA Gbgs o. Boh. »	4 625	19	4 644	1 465	1 292	1 878	2	—	7
P Älvsborgs »	8 984	26	9 010	2 902	2 467	3 619	—	2	20
R Skaraborgs »	14 548	26	14 574	2 781	5 216	6 563	—	1	13
S Värmlands »	7 126	104	7 230	1 564	2 030	3 607	1	—	28
T Örebro »	7 208	71	7 279	1 193	2 157	3 895	2	—	32
U Västmanlands »	7 369	73	7 442	568	2 805	4 042	2	1	24
W Kopparbergs »	5 992	142	6 134	1 962	1 737	2 420	—	—	15
X Gävleborgs »	5 178	69	5 247	1 231	2 071	1 929	1	—	15
Y Västernorrlands »	4 052	163	4 215	1 147	1 418	1 642	2	—	6
Z Jämtlands »	2 788	129	2 917	780	1 153	976	—	—	8
AC Västerbottens »	5 899	242	6 141	1 434	2 562	2 133	1	—	11
BD Norrbottens »	3 580	218	3 798	620	1 687	1 482	—	—	9

Centrala bilregistret: bilar fördelade efter drivmedel

Registered motor cars by fuel type

Vid utgången av *End of*	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*				Lastbilar *Commercial vehicles*			
	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*	Bensin och bensinblandn. *Gasoline*	Brännolja[1] *Gas oil*[1]	Gengas *Producer gas*	Andra *Other*
1948	178 919	52	574	42	3 401	2 921	20	129	69 035	6 351	517	465
1949	194 127	51	239	37	3 200	3 626	4	184	70 052	8 803	244	404
1950	252 165	100	206	32	3 111	4 254	2	179	72 631	11 814	115	344
1951	312 706	151	175	26	2 885	4 724	2	207	74 783	14 366	66	271
1952	360 186	192	151	23	2 786	5 142	1	209	79 425	17 397	52	215
1953	430 639	310	121	15	2 622	5 440	1	209	82 398	20 370	38	171
1954	534 981	762	103	11	2 441	5 713	1	209	84 398	23 529	29	144
1955	635 181	1 282	67	13	2 197	5 953	1	158	84 284	25 619	22	118
1956	732 785	1 691	50	7	2 007	6 121	1	167	84 907	27 319	21	72
1957 3 kv.	839 803	2 182	43	6	1 927	6 223	1	127	85 567	28 912	20	56
4 kv.	860 726	2 225	38	3	1 865	6 155	1	142	86 126	29 601	17	53
1958 1 kv.	875 680	2 263	32	3	1 813	6 157	1	149	84 012	29 361	16	50
2 kv.	925 662	2 417	31	3	1 830	6 214	1	136	84 903	30 088	16	46
3 kv.	957 501	2 673	29	3	1 794	6 224	1	134	85 762	31 004	15	45
4 kv.	968 982	2 959	29	3	1 753	6 148	1	140	85 982	31 780	15	45
1959 1 kv.	977 704	3 259	24	2	1 703	6 162	1	140	83 843	31 703	15	40
2 kv.	1029248	3 475	23	1	1 704	6 216	1	134	84 650	32 679	15	38
3 kv.	1064342	3 768	21	2	1 704	6 218	1	125	85 520	33 800	13	34
Därav: *County*												
A o. AA	104 330	365	—	—	43	597	—	113	12 579	1 698	—	7
B	61 082	225	1	—	72	451	—	—	5 462	1 733	1	1
C	25 459	60	—	—	60	159	—	—	1 937	836	—	1
D	33 934	54	—	—	59	202	—	—	2 603	1 062	—	4
E	51 436	95	—	—	77	268	—	—	4 024	1 524	—	—
F	43 722	105	1	—	97	252	—	—	2 590	1 394	1	1
G	23 434	85	1	—	44	73	—	—	1 394	920	—	1
H	34 232	58	—	—	89	142	—	—	2 270	1 204	—	—
I	7 954	9	—	—	28	42	—	—	698	210	—	—
K	18 761	38	—	—	22	119	—	—	1 494	617	—	2
L	39 159	78	—	—	51	122	—	—	3 408	1 322	—	—
M o. MA	89 214	101	8	—	113	357	—	—	8 883	1 864	6	1
N	24 416	98	—	—	51	127	—	—	2 241	862	—	—
O o. OA	76 557	347	—	—	45	440	—	12	8 021	1 933	2	3
P	54 112	177	1	—	81	274	—	—	4 062	1 785	—	4
R	39 799	163	1	—	68	157	—	—	2 310	1 458	—	—
S	43 889	299	—	—	93	252	—	—	2 702	1 689	—	2
T	42 182	90	1	2	61	199	—	—	2 633	1 361	1	—
U	36 479	103	1	—	80	200	—	—	2 307	1 216	—	1
W	46 465	104	1	—	71	231	—	—	2 867	1 671	—	2
X	41 007	171	1	—	104	281	—	—	3 070	1 525	—	2
Y	40 250	309	—	—	95	381	—	—	2 849	1 793	1	2
Z	18 174	158	—	—	46	197	—	—	1 335	751	—	—
AC	34 604	277	3	—	65	349	1	—	1 688	1 545	1	—
BD	33 691	199	1	—	89	346	—	—	2 093	1 827	—	—

[1] samt fotogen *and kerosene.*

Centrala bilregistret: förändringar i beståndet av motorfordon

Changes in registration of motor vehicles

Förändring *Change*	1958		1959		1958		1959	
	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.	2 kv.	3 kv.
	Personbilar *Passenger cars*				Bussar *Buses*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	2 639	3 970	4 105	4 774	205	216	193	228
Definitivt avregistrerade *Condemned*	4 166	6 628	6 886	8 122	12	24	11	25
Återregistrerade *Re-registered*	9 761	3 526	10 314	3 949	201	104	176	112
Nyregistrerade *Registered*	47 058	38 895	52 304	44 174	97	118	72	133
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+50 135	+32 093	+51 758	+35 386	+ 61	— 28	+ 49	— 7
	Lastbilar *Commercial vehicles*				Motorcyklar *Motorcycles*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	1 600	1 502	1 903	1 662	2 810	5 228	3 084	4 503
Definitivt avregistrerade *Condemned*	952	1 150	1 116	1 328	2 402	4 004	3 064	4 139
Återregistrerade *Re-registered*	1 079	1 250	1 221	1 071	9 708	4 886	8 268	4 319
Nyregistrerade *Registered*	3 063	3 111	3 502	3 807	3 930	4 880	3 713	3 297
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 1 614	+ 1 773	+ 1 781	+ 1 985	+ 8 522	+ 815	+ 5 927	— 859
	Traktorer *Tractors*				Släpfordon *Trailers*			
Överförda till bilreservregistret *Transferred to reserve*	160	153	120	111	310	363	376	424
Definitivt avregistrerade *Condemned*	337	376	398	381	103	94	121	131
Återregistrerade *Re-registered*	28	27	39	41	251	342	301	354
Nyregistrerade *Registered*	3 349	2 846	3 804	3 678	824	1 216	918	1 668
Nettoskillnad (inkl. andra ändringar) *Net change*	+ 2 962	+ 2 524	+ 3 483	+ 3 407	+ 664	+ 1 120	+ 738	+ 1 468

Priserna på bostads- och affärsfastigheter år 1958

Prices of Dwelling and Business Real Estate

Härmed framlagda uppgifter rörande förhållandet mellan bostads- och affärsfastigheters saluvärden och taxeringsvärden avser år 1958. För år 1957, det första året i den nu löpande taxeringsperioden, är en redogörelse lämnad i Statistisk Tidskrift 1959: 12, s. 812.

Beträffande den omläggning av statistiken som skett år 1957 hänvisas till de upplysningar därom, som är lämnade i nyssnämnda redogörelse. Därav framgår, att förutsättning för att ett köp skall komma med i statistiken bl. a. är, dels att fastigheten har ett taxeringsvärde överstigande 5 000 kr, dels att lagfart sökts inom sex månader efter köpet. Närmare upplysningar i övrigt rörande statistikens omfattning och uppläggning är meddelade i redogörelsen för taxeringsperioden 1952—1956 (häfte 1958: 5, s. 247).

Huvudtabellerna är desamma som i redogörelsen för år 1957. Beträffande flerfamiljs- och affärsfastigheterna på landsbygden är således länsfördelningen icke, såsom i fråga om övriga fastighetstyper, genomförd även i kombination med en fördelning efter fastigheternas taxeringsvärde, på grund av det ringa antalet köp av dylika fastigheter. Även i de administrativa tätorterna blir köpen av sådana fastigheter vid en kombinerad fördelning årsvis, efter län och taxeringsvärde, i flera fall fåtaliga, varför försiktighet är nödvändig vid bedömande av pristalen.

Det redovisade materialet för år 1958 omfattar 14 764 köp. Detta innebär en obetydlig minskning i antalet köp från år 1957, som dock helt faller på landsbygden (— 1,7 %), medan köpen i de administrativa tätorterna något ökat i antal (+ 0,8 %).

Av följande tablå framgår, att överpriserna i hela riket sedan år 1957 genomgående stigit för samtliga fastighetstyper. Ökningen håller sig i huvudsak omkring 2 till 4 %. Den minsta och största prisökningen visar, såsom man kan vänta sig, flerfamiljs- och affärsfastigheterna. Minst är ökningen för bostadsfastigheterna, bland vilka de rena hyresfastigheterna dominerar (2 %), störst för de rena affärsfastigheterna (ca 18 %). Mellan en- och tvåfamiljsfastigheterna framträder icke någon markerad skillnad i avseende å prisförändringens storlek.

Det framgår vidare att den inbördes ordningsföljden mellan fastigheterna efter överprisprocentens storlek är densamma som 1957. Affärsfastigheterna ligger alltså på första plats med 69 %, enfamiljsvillorna på andra med 42 %, varefter följer tvåfamiljsvillorna med 33 %, de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna med 23 % samt flerfamiljsbostadshusen med 18 %.

Prisutvecklingen sedan år 1957 för flerfamiljs- och affärsfastigheter är, såsom närmare framgår av tab. A, i huvudsak bestämd av förhållandena i administrativa tätorter. Med undantag för de kombinerade bostads- och affärsfastigheterna redovisas högre överpriser där än på landsbygden. Vad landsbygden angår, noteras en minskning av överpriserna

Fastighetens användning	Antal köp		Överpris %	
	1957	1958	1957	1958
Enfamiljsfastigheter	9 959	9 971	38,1	42,1
Tvåfamiljsfastigheter	3 255	3 153	30,6	33,4
Summa	13 214	13 124	35,9	39,6
Flerfamiljs- och affärsfastigheter:				
Bostadsfastigheter	1 135	1 125	16,2	18,2
Bostads- och affärsfastigheter	385	416	19,1	23,4
Affärsfastigheter	104	99	51,1	68,7
Summa affärs- samt bostads- och affärsfastigheter	489	515	26,3	35,4
Summa flerfamiljs- och affärsfastigheter	1 624	1 640	20,8	25,7

Tab. A. Antal köp och överprisprocent för bostads- och affärsfastigheter, efter fastighetens användning, åren 1957 och 1958

Numbers of sales and excess price for dwelling and business properties, according to the type of building

Fastighetens användning	Städer, köpingar, m:en				Landsbygd			
	Antal köp		Överpris %		Antal köp		Överpris %	
	1957	1958	1957	1958	1957	1958	1957	1958
Enfamiljsfastigheter	3 771	3 868	40,7	44,2	6 188	6 103	35,3	39,9
Tvåfamiljsfastigheter	1 948	1 887	32,7	35,6	1 307	1 266	26,3	29,0
Summa	5 719	5 755	37,9	41,2	7 495	7 369	33,4	37,6
Flerfamiljs- och affärsfastigheter:								
Bostadsfastigheter	1 041	1 025	16,2	18,5	94	100	17,2	10,3
Bostads- o. affärsfastigheter	319	347	18,8	23,3	66	69	22,9	26,0
Affärsfastigheter	77	84	51,9	69,7	27	15	38,8	27,2
Summa affärs- samt bostads- och affärsfastigheter	396	431	26,3	35,8	93	84	26,7	26,2
Summa flerfamiljs- och affärsfastigheter	1 437	1 456	20,7	26,0	187	184	22,6	18,2

för bostadsfastigheter samt för rena affärsfastigheter.

Av huvudtabellerna ses beträffande överprisprocenten, att spridningen mellan länen kan vara stor.

En översikt över några av de i övrigt framkomna resultaten lämnas i tab. B—F. Härvid har vissa av de i huvudtabellerna tillämpade taxeringsvärdegrupperna till vinnande av jämförelse med perioden 1952—1956 uppdelats på ytterligare grupper (tab. B—D).

Av tab. B synes att en- och tvåfamiljsfastigheterna, frånsett fastigheterna i den eller de två högsta taxeringsvärdegrupperna (50 100 — 100 000 kr och > 100 000 kr), både i administrativa tätorter och på landsbygden visar avtagande överpriser vid stigande taxeringsvärden. För enfamiljsfastigheterna i administrativa tätorter visar överpriserna åter klar stegring i taxeringsvärdegruppen 50 100 — 100 000 kr och i den högsta taxeringsvärdegruppen (> 100 000 kr) överstiger de priserna i den lägsta taxeringsvärdegruppen (5 100 — 15 000 kr). Även tvåfamiljsfastigheterna med taxeringsvärden överstigande 100 000 kr har i administrativa tätorter högre överpris än i den lägsta taxeringsvärdegruppen. På landsbygden är köpen både av en- och av tvåfamiljsfastigheter med taxeringsvärden, överstigande 100 000 kr, under ett år mycket fåtaliga och årsvärdena därför mycket osäkra.

Vad angår flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter framgår av tab. C samt tab. D i redogörelsen för år 1957, att ökningen av överpriserna för dessa fastigheter, tagna under ett, helt hänför sig till fastigheter med taxeringsvärden om 5 100 — 100 000 kr eller överstigande 500 000 kr, medan i mellangrupperna, omfattande fastigheter med taxeringsvärden om 100 100 — 500 000 kr, fastigheterna tvärtom visar minskning av överpriserna. Den utveckling som sålunda ägt rum, har medfört att gränsen mellan höga och låga överpriser, vad bostadsfastigheterna angår, vidtager redan vid ett taxeringsvärde överstigande 100 000 kr.

Spridningen av överpriserna och snedhetsgraden i fördelningen belyses, såvitt angår en- och tvåfamiljsfastigheter samt flerfamiljs- och affärsfastigheter, i tab.

Tab. B. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter taxeringsvärde, år 1958

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by assessed value

Taxeringsvärde	En- och tvåfamiljsfastigheter		Därav			
			Enfamiljsfastigheter		Tvåfamiljsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamh:n						
5 100— 15 000 kr	1 166	54,0	964	55,2	202	49,1
15 100— 20 000 »	649	48,1	414	50,6	235	43,7
20 100— 50 000 »	3 001	36,7	1 868	37,9	1 133	34,6
50 100—100 000 »	832	41,5	549	47,2	283	29.9
> 100 000 »	107	56,0	73	58,0	34	51.8
Summa	5 755	41,2	3 868	44,2	1 887	35,6
Landsbygd						
5 100— 15 000 kr	3 540	46,5	3 207	47,7	333	37,1
15 100— 20 000 »	1 046	39,6	806	42,6	240	29,6
20 100— 50 000 »	2 489	33,9	1 872	36,5	617	25,8
50 100—100 000 »	284	29,1	213	29,3	71	28.6
> 100 000 »	10	102,0	5	144,6	5	67,6
Summa	7 369	37,6	6 103	39,9	1 266	29,0
Hela riket						
5 100— 15 000 kr	4 706	48,5	4 171	49,5	535	41,9
15 100— 20 000 »	1 695	42,9	1 220	45,3	475	36,6
20 100— 50 000 »	5 490	35,4	3 740	37,2	1 750	31,6
50 100—100 000 »	1 116	38,5	762	42,5	354	29,7
> 100 000 »	117	59,9	78	62,9	39	54,0
Summa	13 124	39,6	9 971	42,1	3 153	33.4

D, som förutom överprisernas medelvärde även ger medianen och kvartilerna. För en- och tvåfamiljsfastigheterna har i denna tabell taxeringsvärdegruppen 5 100 — 20 000 kr uppdelats på tre värdegrupper. I fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheterna på landsbygden har på grund av det ringa antalet köp uppdelning på taxeringsvärdegrupper ej skett. I fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter är fördelningen år 1958 mera asymmetrisk än år 1957.

Tab. E ger en fördelning av överpriserna för en- och tvåfamiljsfastigheter efter byggnadens material och kvalitet. Det framgår, att i administrativa tätorter det är fastigheterna med byggnader uppförda av trä, som har de högsta överpriserna av de omoderna samt de lägsta överpriserna av de moderna fastigheterna. På landsbygden har fastigheterna med trähus genomgående de högsta överpriserna. Den högsta stegringen av överpriserna sedan år 1957 visar i administrativa tätorter moderna byggnader

Tab. C. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter taxeringsvärde, år 1958

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by assessed value

Taxeringsvärde	Flerfamiljs- och affärsfastigheter		Därav					
			Bostadsfastigheter		Bostads- och affärsfastigheter		Affärsfastigheter	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
5 100— 15 000 kr	20	33,5	20	33,5	—	—	—	—
15 100— 30 000 »	203	43,2	186	43,5	14	40,7	3	33,6
30 100— 100 000 »	707	33,4	530	30,8	151	35,9	26	65,3
100 100— 200 000 »	255	18,2	147	11,2	91	27,2	17	27,7
200 100— 500 000 »	180	17,1	100	10,5	59	21,8	21	36,5
500 100—1 000 000 »	62	24,6	33	10,3	19	15,0	10	83,1
> 1 000 000 »	29	34,6	9	22,4	13	21,3	7	93,9
Summa	1 456	26,0	1 025	18,5	347	23,3	84	69,7

av trä och annat material (7,8 %) och på landsbygden omoderna byggnader av samma material (7,4 %). Halvmoderna byggnader av dylikt material har både i administrativa tätorter och på landsbygden betingat lägre överpriser än år 1957 (jfr häfte 1959: 12, s. 818, tab. F).

I fråga om flerfamiljs- och affärsfastigheter i administrativa tätorter lämnas uppgifter rörande byggnadens material och kvalitet i tab. F. Enär uppgifter rörande byggnadens kvalitet i regel icke föreligger beträffande de rena affärsfastigheterna, avser tabellen endast bostadssamt kombinerade bostads- och affärsfastigheter.

Tab. F. visar, att de omoderna flerfamiljs- och affärsfastigheterna i administrativa tätorter har de högsta och de moderna de lägsta överpriserna. Särskilt höga överpris har omoderna fastigheter uppförda av »annat» byggnadsmaterial (stenhus o. dyl.) betingat. För de halvmoderna fastigheterna noteras en minskning av överpriserna mellan åren 1957 och 1958. Skillnaden i överpris mellan fastigheter med byggnader av olika material torde väsentligen vara en följd av olikheter i fastighetsbeståndets fördelning på taxeringsvärdegrupper.

Härefter intagna tablå visar vid jämförelse med motsvarande tablå i redogörelsen för år 1957 (häfte 1959: 12, s. 819) att överpriserna åren 1957 och 1958 icke förändrats likformigt för en- och tvåfamiljshus med olika byggnadsår. På landsbygden har fastigheterna med hus uppförda åren 1945—1949, vilka år 1957 hade de lägsta överpriserna, år 1958 nått upp till ett pristal, som i stort sett ligger i nivå med priserna för övriga landsbygdsfastigheter med hus uppförda före år 1950. Den största stegringen av överpriserna visar, frånsett fastigheterna med hus uppförda under de senaste åren (1955—1957), på landsbygden fastigheter med hus uppförda efter år 1939 och i de administrativa tätorterna fastigheter med hus uppförda åren 1930—1944. Prisförändringarna har medfört att i administrativa tätorter överpriserna, med nyssnämnt undantag, i stort sett blir lägre ju senare byggnaderna å fastigheterna är uppförda, medan på landsbygden skilda prisnivåer framträder, en lägre för fastigheter med hus uppförda före år 1950 och en högre för fastigheter med hus uppförda år 1950 eller senare.

Tab. D. Median- och kvartilvärden för överpriserna på bostads- och affärsfastigheter, efter taxeringsvärde, år 1958

Medians and quartiles for the excess prices of dwelling and business properties, by assessed value

Taxeringsvärden, kr	Medelvärde	Median	Nedre kvartilen	Övre kvartilen
Städer, köpingar, municipalsamh:n				
En- och tvåfamiljsfastigheter				
5 100— 10 000	58 9	52,6	14,6	101,8
10 100— 15 000	51,5	43,4	19,2	75,0
15 100— 20 000	48,1	42,9	17,5	71,5
20 100— 50 000	36,7	33,7	15,4	54,3
50 100—100 000	41,5	35,4	18,1	57,9
> 100 000	56,0	43,5	27,9	71,3
Summa	41,2	36,8	16,8	61,2
Därav > 50 000	44,5	36,5	19,4	65,4
Flerfamiljs- och affärsfastigheter				
5 100— 30 000	42,7	32,8	8,3	69,1
30 100—100 000	33,4	24,3	6,3	50,7
100 100—200 000	18,2	11,7	1,9	28,3
> 200 000	25,4	8,8	1,3	26,4
Summa	26,0	18,1	3,7	45,0
Landsbygd				
En- och tvåfamiljsfastigheter				
5 100— 10 000	49,7	41,6	11,2	80,9
10 100— 15 000	43,8	37,4	11,0	68,1
15 100— 20 000	39,6	36,0	11,0	60,0
20 100— 50 000	33,9	32,0	11,0	52,2
> 50 000	34,2	25,2	9,6	45,8
Summa	37,6	35,3	11,0	62,9
Flerfamiljs- och affärsfastigheter				
Summa	18,2	16,6	0,3	43,9

Byggnadsår	En- och tvåfamiljsfastigheter			
	Städer, köpingar, m : en		Landsbygd	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Före 1920	1 446	49,4	1 761	35,1
1920— 29	928	42,3	708	34,9
1930— 39	1 143	43,4	1 262	36,6
1940— 44	371	37.8	450	38,6
1945— 49	552	34,0	887	36,3
1950— 54	337	31,3	572	41,1
1955— 57	197	42,0	257	43,4
Okänt	781	38,9	1 472	39,8
Summa	5 755	41,2	7 369	37,6

Motsvarande uppgifter lämnas i följande tablå beträffande flerfamiljs- och affärsfastigheter i administrativa tätorter.

Byggnadsår	Flerfamiljs- och affärsfastigheter	
	Städer, köpingar, m : en	
	Antal köp	Överpris %
Före 1920	698	32,4
1920— 29	132	16,6
1930— 39	207	12,0
1940— 44	65	6,6
1945— 49	71	5.1
1950— 54	28	47,3
1955— 57	16	17,6
Okänt	239	35,8
Summa	1 456	26,0

Hg

Tab. E. Antal köp och överprisprocent för en- och tvåfamiljsfastigheter, efter kvalitet och byggnadsmaterial, år 1958

Numbers of sales and excess price for properties with 1- and 2-family houses, by building material and by equipment

Kvalitet / Byggnadsmaterial	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamh:n										
Trä	1 066	39,9	554	38,3	1 829	39,2	44	63,7	3 493	39,6
Trä/annat	555	46,5	141	36,7	174	37,8	6	19,5	876	44,3
Annat	668	43,0	219	44,1	289	35,7	21	32,4	1 197	42,3
Okänt	45	40,1	19	24,5	57	53,0	68	31,7	189	38,2
Summa	2 334	42,7	933	39,1	2 349	39,0	139	40,8	5 755	41,2
Landsbygd										
Trä	916	39,5	526	35,8	4 223	39,1	56	38,2	5 721	38,8
Trä/annat	183	36,1	84	26,3	155	38,9	1	7,0	423	34,7
Annat	342	36,6	135	32,7	357	30,7	24	13,8	858	34,0
Okänt	60	41,4	22	30,2	146	29,9	139	37,2	367	36,0
Summa	1 501	38,4	767	34,0	4 881	38,2	220	33,2	7 369	37,6

Tab. F. Antal köp och överprisprocent för flerfamiljs- och affärsfastigheter, exklusive rena affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, efter kvalitet och byggnadsmaterial, år 1958

Numbers of sales and excess price for properties with multi-dwelling or business houses, exclusive of pure business properties, in towns, boroughs and municipal communities, by building material and by equipment

Kvalitet / Byggnadsmaterial	Modern		Halvmodern		Omodern		Okänd		Summa	
	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %	Antal köp	Överpris %
Trä	81	23,2	232	24,2	343	25,6	—	—	656	24,6
Trä/annat	40	16,3	83	24,0	60	23,5	—	—	183	21,7
Annat	192	14,3	142	14,9	149	34,9	2	26,2	485	16,9
Okänt	7	139,2	17	33,3	22	30,8	2	35,4	48	77,6
Summa	320	17,2	474	19,4	574	29,5	4	29,4	1 372	20,2

Tab. 1. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1958 frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis

Market prices and assessed values of properties with 1- and 2-family houses, by county, 1 000 kr

Fastigheter med ett taxeringsvärde av högst 5 000 kr är ej medtagna.

Län *County*	Enfamiljsfastigheter *1-family houses*								Tvåfamiljsfastigheter *2-family houses*							
	Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*				Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*			
	Antal köp[1]	Köpeskilling[2]	Taxeringsvärde[3]	Överpris[4] %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Taxeringsvärde	Överpris %
Stockholms stad	164	11 669,0	7 262,3	60,7	—	—	—	—	44	3 101,3	2 167,9	43,1	—	—	—	—
Stockholms län	612	41 094,2	27 597,6	48,9	1 237	40 900,6	28 537,6	43,3	111	8 252,5	5 764,2	43,2	133	6 990,5	4 737,2	47,6
Uppsala »	95	4 422,3	3 364,7	31,4	141	3 306,8	2 588,4	27,8	41	1 781,8	1 538,6	15,8	30	810,0	716,8	13,0
Södermanlands »	150	7 001,1	5 309,8	31,9	169	4 475,4	3 183,3	40,6	94	4 562,3	3 684,6	23,8	53	1 426,9	1 164,0	22,6
Värmlands »	218	8 257,8	5 740,4	43,9	168	4 627,8	3 154,2	46,7	113	5 493,3	3 822,3	43,7	39	1 231,1	947,8	29,9
Örebro »	199	7 310,7	5 045,5	44,9	164	4 107,9	3 049,5	34,7	115	5 099,0	3 527,5	44,5	36	904,7	694,7	30,2
Västmanlands »	129	5 387,8	3 728,3	44,5	116	3 335,4	2 257,0	47,8	86	3 605,7	2 482,3	45,3	46	1 172,4	882,8	32,8
Kopparbergs »	82	3 251,7	2 170,4	49,8	215	6 129,7	3 941,2	55,5	66	2 710,7	1 867,2	45,2	76	2 521,2	1 791,9	40.7
Östergötlands »	215	9 364,8	6 390,7	46,5	260	7 091,0	5 159,0	37,4	112	6 115,4	3 937,3	55,3	88	2 526,7	2 016,5	25,3
Jönköpings »	98	4 490,4	3 306,2	35,8	123	3 330,9	2 576,9	29,3	96	4 965,4	3 993,2	24,3	77	2 377,7	2 050,5	16,0
Kronobergs »	74	2 842,0	2 243,8	26,7	100	2 056,1	1 489,7	38,0	45	1 832,5	1 442,5	27,0	38	1 074,1	926,0	16,0
Kalmar »	91	3 769,4	2 719,4	38,6	225	5 034,0	3 687,7	36,5	65	2 750,6	2 147,8	28,1	66	1 628,7	1 306,6	24,7
Gotlands »	32	1 173,5	852,6	37,6	55	906,2	711,3	27,4	18	889,5	791,3	12,4	6	314,0	229,8	36,6
Blekinge »	57	1 922,0	1 436,7	33,8	179	3 499,1	2 703,7	29,4	41	1 412,2	1 092,9	29,2	28	788,3	716,5	10,0
Kristianstads »	223	7 432,9	5 746,5	29,3	392	9 118,1	6 820,5	33,7	65	2 173,1	1 792,9	21,2	54	1 530,2	1 198,9	27,6
Malmöhus »	443	19,029,2	12 941,3	47,0	491	11 853,0	9 178,0	29,1	167	7 155,8	5 198,1	37.7	66	2 138,3	1 778,9	20,2
Hallands »	82	3 480,7	2 518,4	38,2	256	6 698,8	4 823,2	38,9	41	1 819,8	1 365,0	33,3	31	1 087,1	839,2	29,5
Göteborgs o. Bohus »	234	13,900,8	8 934,9	55,6	401	11 701,0	7 465,5	56,7	130	7 944,7	5 653,5	40,5	55	2 063,0	1 569.7	31.4
Älvsborgs »	165	5 973,4	4 724,9	26,4	343	8 791,0	6 383,6	37,7	111	5 095,4	3 852,3	32,3	64	2 044,3	1 585,3	29,0
Skaraborgs »	115	4 599,2	3 172,2	45,0	171	4 239,8	3 027,9	40,0	76	3 232,3	2 364,4	36,7	48	1 633 3	1 330.8	22,7
Gävleborgs »	89	3 941,5	2 664,4	47,9	254	6 420,1	4 525,3	41,9	69	2 516,4	2 016,5	24,8	65	1 633,1	1 345,2	21.4
Västernorrlands »	122	4 503,3	3 160,6	42,5	231	5 665,3	3 983,3	42,2	84	3 201,8	2 673,8	19,7	72	2 318,9	1 831,4	28,3
Jämtlands »	23	1 120,5	764,2	46,6	97	2 238,3	1 636,4	36,8	18	712,9	576,0	23,8	17	436,3	316,2	38,0
Västerbottens »	83	3 739,1	2 795,5	33,8	182	4 892,1	3 584,9	36,5	39	1 848,6	1 419,9	30,2	42	1 172.2	1 038,9	12,8
Norrbottens »	73	3 450,1	2 394,2	44,1	133	3,006,0	2 348,0	28,0	40	1 977,8	1 391,4	42,1	36	1 340,7	925,2	44,9
Summa *Total*	3 868	183 127,4	126 985,5	44,2	6 103	163 424,4	116 816,1	39,9	1 887	90 250,8	66 563,4	35,6	1266	41 193,7	31 940,8	29,0

[1] *Purchase.* — [2] *Market price.* — [3] *Assessed value.* — [4] *Surplus.*

Tab. 2. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1958 frivilligt försålda bostads- och affärsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis

Market prices and assessed values of dwelling properties and business properties, by county, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Län *County*	En- och tvåfamiljsfastigheter *1- and 2-family houses*								Flerfamiljs- och affärsfastigheter *Other dwelling houses and business houses*							
	Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*				Städer, köpingar, municipalsamh:n *Towns, boroughs and municipal communities*				Landsbygd *Rural districts*			
	Antal köp[1]	Köpeskilling[2]	Tax.-värde[3]	Överpris[4] %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	208	14 770,3	9 430,2	56,6	—	—	—	—	141	82 620,8	69 213,2	19,4	—	—	—	—
Stockholms län	723	49 346,7	33 361,8	47,9	1 370	47 891,1	33 274,8	43,9	87	25 574,8	20 995,2	21,8	12	839,0	723,3	16,0
Uppsala »	136	6 204,1	4 903,3	26,5	171	4 116,8	3 305,2	24,6	24	2 962,5	2 785,2	6,4	4	237,5	238,8	– 0,5
Södermanlands »	244	11 563,4	8 994,4	28,6	222	5 902,3	4 347,3	35,8	54	11 583,1	9 956,4	16,3	11	585,4	525,7	11,4
Värmlands »	331	13 751,1	9 562,7	43,8	207	5 858,9	4 102,0	42,8	53	5 993,6	4 222,6	41,9	16	729,0	654,8	11,3
Örebro »	314	12 409,7	8 573,0	44,8	200	5 012,6	3 744,2	33,9	49	15 346,0	7 396,6	107,5	7	497,0	425,0	16,9
Västmanlands »	215	8 993,5	6 210,6	44,8	162	4 507,8	3 139,8	43,6	57	9 718,0	8 900,5	9,2	6	348,3	304,8	14,3
Kopparbergs »	148	5 962,4	4 037,6	47,7	291	8 650,9	5 733,1	50,9	39	3 226,5	2 507,7	28,7	10	570,5	414,2	37,7
Östergötlands »	327	15 480,2	10 328,0	49,9	348	9 617,7	7 175,5	34,0	107	13 860,3	10 587,6	30,9	9	350,0	393,9	– 11,1
Jönköpings »	194	9 455,8	7 299,4	29,5	200	5 708,6	4 627,4	23,4	55	9 230,7	7 618,1	21,2	3	152,0	144,2	5,4
Kronobergs »	119	4 674,5	3 686,3	26,8	138	3 130,2	2 415,7	29,6	27	3 232,2	2 917,0	10,8	2	208,0	111,4	86,7
Kalmar »	156	6 520,0	4 867,2	34,0	291	6 662,7	4 994,3	33,4	45	4 039,6	3 229,9	25,1	6	229,7	215,1	6,8
Gotlands »	50	2 063,0	1 643,9	25,5	61	1 220,2	941,1	29,7	11	693,2	551,2	25,8	—	—	—	—
Blekinge »	98	3 334,2	2 529,6	31,8	207	4 287,4	3 420,2	25,4	34	3 303,2	3 052,4	8,2	1	12,0	19,0	– 36,8
Kristianstads »	288	9 606,0	7 539,4	27,4	446	10 648,3	8 019,4	32,8	21	3 057,4	2 532,4	20,7	13	545,0	474,2	14,9
Malmöhus »	*610*	*26 185,0*	*18 139,4*	*44,4*	*557*	*13 991,3*	*10 956,9*	*27,7*	*184*	*35 884,0*	*27 370,4*	*31,1*	*8*	*319,5*	*373,6*	*– 14,5*
Hallands »	123	5 300,5	3 883,4	36,5	287	7 785,9	5 662,4	37,5	42	3 969,4	3 347,6	18,6	9	355,7	302,1	17,7
Göteborgs o. Bohus »	364	21 845,5	14 588,4	49,7	456	13 764,0	9 035,2	52,3	116	29 140,8	21 651,8	34,6	10	829,5	645,7	28,5
Älvsborgs »	276	11 068,8	8 577,2	29,0	407	10 835,3	7 968,9	36,0	58	6 847,1	5 799,5	18,1	13	616,8	559,7	10,2
Skaraborgs »	191	7 831,5	5 536,6	41,4	219	5 873,1	4 358,7	34,7	37	3 243,3	2 710,8	19,6	5	132,5	150,9	– 12,2
Gävleborgs »	158	6 457,9	4 680,9	38,0	319	8 053,2	5 870,5	37,2	51	4 134,4	3 276,7	26,2	7	263,0	250,7	4,9
Västernorrlands »	206	7 705,1	5 834,4	32,1	303	8 014,2	5 814,7	37,8	52	6 078,9	4 905,4	23,9	12	822,7	575,4	43,0
Jämtlands »	41	1 833,4	1 340,2	36,8	114	2 674,6	1 952,6	37,0	18	2 010,0	1 755,8	14,5	11	2 054,1	1 560,3	31,6
Västerbottens »	122	5 587,7	4 215,4	32,6	224	6 064,3	4 623,8	31,2	43	5 734,3	4 584,8	25,1	2	88,0	47,7	84,5
Norrbottens »	113	5 427,9	3 785,6	43,4	169	4 346,7	3 273,2	32,8	51	5 038,5	3 402,6	48,1	7	340,0	299,1	13,7
Summa *Total*	5 755	273 378,2	193 548,9	41,2	7 369	204 618,1	148 756,9	37,6	1 456	296 522,6	235 271,4	26,0	184	11 125,2	9 409,6	18,2

[1] Purchase. — [2] Market price. — [3] Assessed value. — [4] Surplus.

Tab. 3. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1958 frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of properties with 1- and 2-family houses, by county and by assessed value, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—20 000 kronor				20 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp[1]	Köpeskilling[2]	Tax.-värde[3]	Överpris[4] %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Städer, köpingar, municipalsamhällen *Towns, boroughs and municipal communities*																
Stockholms stad	29	870,9	482,2	80,6	119	6 787,0	4 323,3	57,0	53	5 522,4	3 589,7	53,8	7	1 590,0	1 035,0	53,6
Stockholms län	183	3 779,4	2 479,6	52,4	277	14 015,6	9 923,2	41,2	215	22 510,4	14 925,0	50,8	48	9 041,3	6 034,0	49,8
Uppsala »	25	391,8	334,0	17,3	88	3 584,2	2 985,1	20,1	21	1 913,1	1 354,2	41,3	2	315,0	230,0	37,0
Södermanlands »	42	814,9	611,1	33,3	164	7 177,3	5 541,7	29,5	34	2 557,3	2 125,8	20,3	4	1 013,9	715,8	41,6
Värmlands »	125	2 593,7	1 683,6	54,1	176	8 073,5	5 792,0	39,4	28	2 683,9	1 877,1	43,0	2	400,0	210,0	90,5
Örebro »	126	2 703,9	1 734,8	55,9	168	7 540,4	5 388,3	39,9	18	1 715,4	1 179,9	45,4	2	450,0	270,0	66,7
Västmanlands »	75	1 482,0	965,4	53,5	116	5 304,5	3 677,3	44,2	23	2 042,0	1 442,9	41,5	1	165,0	125,0	32,0
Kopparbergs »	56	1 228,6	733,3	67,5	82	3 867,9	2 641,8	46,4	10	865,9	662,5	30,7	—	—	—	—
Östergötlands »	113	2 005,5	1 457,1	37,6	178	8 079,4	5 778,2	39,8	28	2 667,8	1 824,7	46,2	8	2 727,5	1 268,0	115,1
Jönköpings »	34	665,8	435,3	53,0	117	5 125,6	3 994,1	28,3	42	3 530,4	2 766,9	27,6	1	134,0	103,1	30,0
Kronobergs »	41	768,9	550,7	39,6	61	2 594,3	2 031,8	27,7	17	1 311,3	1 103,8	18,8	—	—	—	—
Kalmar »	53	1 100,9	766,1	43,7	80	3 542,8	2 666,8	32,8	23	1 876,3	1 434,3	30,8	—	—	—	—
Gotlands »	17	341,5	232,7	46,8	28	1 187,5	948,9	25,1	4	314,0	239,0	31,4	1	220,0	223,3	−1,5
Blekinge »	36	603,0	450,7	33,8	55	2 197,7	1 642,9	33,8	7	533,5	436,0	22,4	—	—	—	—
Kristianstads »	129	2 193,0	1 639,6	33,8	145	6 056,8	4 845,6	25,0	13	1 051,2	809,2	29,9	1	305,0	245,0	24,5
Malmöhus »	248	5 132,5	3 314,2	54,9	290	13 136,9	9 408,7	39,6	61	5 750,6	4 008,5	43,5	11	2 165,0	1 408,0	53,8
Hallands »	30	585,9	374,0	56,7	76	3 123,5	2 417,2	29,2	17	1 591,1	1 092,2	45,7	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus »	88	2 142,8	1 116,1	92,0	184	9 070,2	6 170,6	47,0	76	7 506,0	5 302,5	41,6	16	3 126,5	1 999,2	56,4
Älvsborgs »	68	1 259,1	892,4	41,1	180	7 529,0	5 836,7	29,0	28	2 280,7	1 848,1	23,4	—	—	—	—
Skaraborgs »	82	1 539,7	1 094,2	40,7	86	4 066,5	3 002,5	35,4	22	2 015,3	1 314,9	53,3	1	210,0	125,0	68,0
Gävleborgs »	47	1 017,6	624,2	63,0	90	3 753,3	2 845,9	31,9	21	1 687,0	1 210,8	39,3	—	—	—	—
Västernorrlands »	93	1 672,4	1 149,4	45,5	83	3 656,4	2 817,2	29,8	30	2 376,3	1 867,8	27,2	—	—	—	—
Jämtlands »	13	269,0	148,0	81,8	23	1 057,4	846,3	24,9	5	507,0	345,9	46,6	—	—	—	—
Västerbottens »	38	693,8	475,9	45,8	61	3 019,3	2 278,1	32,5	21	1 544,6	1 230,4	25,5	2	330,0	231,0	42,9
Norrbottens »	24	531,0	330,4	60,7	74	3 631,5	2 579,2	40,8	15	1 265,4	876,0	44,5	—	—	—	—
Summa *Total*	1 815	36 387,6	24 075,0	51,1	3 001	137 178,5	100 383,4	36,7	832	77 618,9	54 868,1	41,5	107	22 193,2	14 222,4	56,0

[1] *Purchase.* — [2] *Market price.* — [3] *Assessed value.* — [4] *Surplus.*

Tab. 3 (forts.). Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1958 frivilligt försålda en- och tvåfamiljsfastigheter, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—20 000 kronor				20 100—50 000 kronor				50 100—100 000 kronor				Över 100 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskilling *Market price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Landsbygd *Rural districts*																
Stockholms län	747	14 394,1	9 024,9	59,5	490	21 926,9	15 808,7	38,7	128	9 844,1	7 736,6	27,2	5	1 726,0	704,6	145,0
Uppsala »	103	1 467,8	1 186,9	23,7	65	2 415,2	1 930,6	25,1	3	233,8	187,7	24,6	—	—	—	—
Södermanlands »	137	2 400,5	1 660,1	44,6	81	3 113,0	2 417,6	28,8	4	388,8	269,6	44,2	—	—	—	—
Värmlands »	125	2 257,9	1 532,4	47,3	77	3 228,0	2 259,6	42,9	5	373,0	310,0	20,3	—	—	—	—
Örebro »	133	2 124,4	1 471,5	44,4	61	2 493,0	1 937,1	28,7	6	395,2	335,6	17,8	—	—	—	—
Västmanlands »	95	1 629,3	1 144,5	42,4	66	2 786,5	1 941,7	43,5	1	92,0	53,6	71,6	—	—	—	—
Kopparbergs »	182	3 123,6	2 088,9	49,5	100	4 780,0	3 110,1	53,7	9	747,3	534,1	39,9	—	—	—	—
Östergötlands »	208	3 517,4	2 564,2	37,2	128	5 231,7	3 884,6	34,7	12	868,6	726,7	19,5	—	—	—	—
Jönköpings »	100	1 444,3	1 148,0	25,8	90	3 562,5	2 893,7	23,1	10	701,8	585,7	19,8	—	—	—	—
Kronobergs »	93	1 318,8	1 004,7	31,3	43	1 668,4	1 304,5	27,9	2	143,0	106,5	34,3	—	—	—	—
Kalmar »	206	3 270,7	2 374,8	37,7	84	3 331,0	2 567,2	29,8	1	61,0	52,3	16,6	—	—	—	—
Gotlands »	51	714,8	553,7	29,1	9	325,4	257,4	26,4	—	—	—	—	1	180,0	130,0	38,5
Blekinge »	157	2 340,7	1 834,2	27,6	46	1 679,2	1 363,5	23,2	4	267,5	222,5	20,2	—	—	—	—
Kristianstads »	315	5 031,6	3 708,6	35,7	120	4 505,7	3 533,2	27,5	10	931,0	652,6	42,7	1	180,0	125,0	44,0
Malmöhus »	350	5 586,5	4 040,9	38,2	190	7 026,0	5 733,5	22,5	16	1 203,8	1 067,0	12,8	1	175,0	115,5	51,5
Hallands »	184	3 233,6	2 234,1	44,7	92	3 669,3	2 775,6	32,2	11	883,0	652,7	35,3	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus »	295	5 116,2	3 128,3	63,5	142	6 659,3	4 580,6	45,4	17	1 623,5	1 101,5	47,4	2	365,0	224,8	62,4
Älvsborgs »	250	4 080,3	2 884,0	41,5	146	5 922,0	4 460,3	32,8	11	833,0	624,6	33,4	—	—	—	—
Skaraborgs »	139	2 469,4	1 685,8	46,5	73	2 912,7	2 231,8	30,5	7	491,0	441,1	11,3	—	—	—	—
Gävleborgs »	203	3 163,0	2 262,0	39,8	110	4 383,2	3 248,5	34,9	6	507,0	360,0	40,8	—	—	—	—
Västernorrlands »	190	2 784,9	1 913,9	45,5	105	4 558,3	3 411,2	33,6	8	671,0	489,6	37,1	—	—	—	—
Jämtlands »	83	1 342,3	953,0	40,8	29	1 172,3	879,7	33,3	2	160,0	119,9	33,4	—	—	—	—
Västerbottens »	132	1 955,1	1 420,2	37,7	84	3 440,8	2 694,3	27,7	8	668,4	509,3	31,2	—	—	—	—
Norrbottens »	108	1 651,2	1 212,7	36,2	58	2 406,4	1 867,6	28,8	3	289,1	192,9	49,9	—	—	—	—
Summa *Total*	4 586	76 418,4	53 032,3	44,1	2 489	103 196,8	77 092,6	33,9	284	22 376,9	17 332,1	29,1	10	2 626,0	1 299,9	102,0

Tab. 4. Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1958 frivilligt försålda flerfamiljs- och affärsfastigheter, i städer, köpingar och municipalsamhällen, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Market prices and assessed values of properties with multi-dwelling or business houses in towns, boroughs and municipal communities, by county and by assessed value, 1 000 kr

Jämför anm. till tab. 1.

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	5 100—30 000 kronor				30 100—100 000 kronor				100 100—200 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskilling *Market price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	1	30,0	17,0	76,5	20	1 462,3	1 205,0	21,4	8	1 421,2	1 181,0	20,3
Stockholms län	7	308,0	169,6	81,6	51	4 958,2	3 044,6	62,9	15	2 262,1	2 194,0	3,1
Uppsala »	4	91.0	86,8	4,8	10	477,5	525,8	— 9,2	6	1 050,0	876,5	19,8
Södermanlands »	5	196,0	121,0	62,0	26	1 885,7	1 578,1	19,5	11	1 809,0	1 580,9	14,4
Värmlands »	14	492,4	354,0	39,1	27	2 548,0	1 649,5	54,5	8	1 640,0	1 173,0	39,8
Örebro »	7	313,0	159,1	96,7	26	2 207,5	1 698,2	30,0	9	1 472,6	1 307,0	12,7
Västmanlands »	8	304,5	213,5	42,6	37	2 477,3	1 886,8	31,3	8	1 165,5	1 018,2	14,5
Kopparbergs »	5	196,5	117,9	66,7	27	1 765,3	1 449,8	21,8	6	939,7	730,0	28,7
Östergötlands »	18	608,0	432,5	40,6	58	4 412,3	3 336,2	32,3	18	3 247,5	2 559,9	26,9
Jönköpings »	7	262,7	171,6	53,1	31	1 979,5	1 703,0	16,2	12	2 128,5	1 742,5	22,2
Kronobergs »	3	75,8	76,0	— 0,3	15	1 047,8	793,1	32,1	5	955,0	793,5	20,4
Kalmar »	13	457,7	305,0	50,1	21	1 703,4	1 251,0	36,2	9	1 339,5	1 243,9	7,7
Gotlands »	1	24,0	22,0	9,1	10	669,2	529,2	26,5	—	—	—	—
Blekinge »	10	263,5	220,7	19,4	18	1 171,7	989,0	18,5	3	518,0	457,7	13,2
Kristianstads »	5	158,9	106,2	49,6	7	498,5	435,8	14,4	5	763,5	644,4	18,5
Malmöhus »	46	1 451,2	1 020,4	42,2	76	5 927,3	4 055,0	46,2	34	6 148,9	5 224,0	17,7
Hallands »	9	293,0	223,0	31,4	22	1 764,5	1 332,6	32,4	9	1 230,3	1 137,0	8,2
Göteborgs o. Bohus »	10	271,5	213,4	27,2	40	3 059,3	2 365,2	29,3	33	5 518,5	4 709,0	17,2
Älvsborgs »	4	98,5	98,3	0.2	34	2 547,7	2 105,0	21,0	14	2 280,4	1 880,9	21.2
Skaraborgs »	8	195,0	172,0	13,4	21	1 886,5	1 419,3	32,9	7	911,8	909,5	0,3
Gävleborgs »	16	596,2	381,8	56,2	30	2 020,7	1 546,9	30,6	3	615,5	455,0	35,3
Västernorrlands »	5	135.5	119,5	13,4	34	2 539,1	2 128,5	19,3	7	1 034,3	905,4	14,2
Jämtlands »	3	96,0	71,1	35,0	8	663,0	576,9	14,9	7	1 251,0	1 107,8	12,9
Västerbottens »	8	314,5	189,3	66,1	20	1 847,9	1 405.8	31,4	11	2 024,1	1 595,0	26,9
Norrbottens »	6	194,0	143,2	35,5	38	3 594,5	2 311,9	55,5	7	1 250,0	947,5	31,9
Summa *Total*	223	7 427,4	5 204,9	42,7	707	55 114,7	41 322,2	33,4	255	42 976,9	36 373,6	18,2

Tab. 4 (forts.). Köpeskillingar och taxeringsvärden i 1 000 kr för år 1958 frivilligt försålda flerfamiljs- och affärsfastigheter städer, köpingar och municipalsamhällen, beträffande vilka lagfart sökts inom 6 månader, länsvis efter taxeringsvärdet

Taxeringsvärde *Assessed value* / Län *County*	200 100—500 000 kronor				500 100—1 000 000 kronor				Över 1 000 000 kronor			
	Antal köp *Purchase*	Köpeskilling *Market price*	Tax.-värde *Ass. value*	Överpris *Surplus* %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %	Antal köp	Köpeskilling	Tax.-värde	Överpris %
Stockholms stad	59	23 988,0	20 385,2	17,7	39	31 947,5	27 160,0	17,6	14	23 771,8	19 265,0	23,4
Stockholms län	10	3 156,5	3 152,0	0,1	1	690,0	630,0	9,5	3	14 200,0	11 805,0	20,3
Uppsala »	4	1 344,0	1 296,1	3,7	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands »	9	2 864,9	2 486,4	15,2	1	1 025,0	966,0	6,1	2	3 802,5	3 224,0	17,9
Värmlands »	4	1 313,2	1 046,1	25,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro »	5	1 604,0	1 432,3	12,0	1	2 000,0	700,0	185,7	1	7 748,9	2 100,0	269,0
Västmanlands »	1	373,7	362,0	3,2	2	1 347,0	1 370,0	− 1,7	1	4 050,0	4 050,0	± 0,0
Kopparbergs »	1	325,0	210,0	54,8	—	—	—	—	—	—	—	—
Östergötlands »	13	5 592,5	4 259,0	31,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings »	3	1 425,0	1 126,0	26,6	—	—	—	—	2	3 435,0	2 875,0	19,5
Kronobergs »	4	1 153,6	1 254,4	− 8,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar »	2	539,0	430,0	25,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Gotlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge »	2	730,0	735,0	− 0,7	1	620,0	650,0	− 4,6	—	—	—	—
Kristianstads »	3	1 036,5	796,0	30,2	1	600,0	550,0	9,1	—	—	—	—
Malmöhus »	19	6 829,1	5 727,0	19,2	5	4 083,0	3 641,0	12,1	4	11 444,5	7 703,0	48,6
Hallands »	2	681,6	655,0	4,1	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Bohus »	21	6 466,5	5 457,0	18,5	10	10 475,0	6 602,2	58,7	2	3 350,0	2 305,0	45,3
Älvsborgs »	6	1 920,5	1 715,3	12,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs »	1	250,0	210,0	19,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs »	1	347,0	343,0	1,2	1	555,0	550,0	0,9	—	—	—	—
Västernorrlands »	6	2 370,0	1 752,0	35,3	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	4	1 547,8	1 394,7	11,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	180	65 858,4	56 224,5	17,1	62	53 342,5	42 819,2	24,6	29	71 802,7	53 327,0	34,6

De borgerliga primärkommunernas finanser år 1958. Preliminära uppgifter

Finance of Civil Primary Communes. Preliminary Data

I det följande lämnas en preliminär sammanfattning av *samtliga* borgerliga primärkommuners finanser. Uppgifter för enbart städer har lämnats i ett tidigare häfte av Statistisk Tidskrift (nr 2/1960).

Bland inkomsterna ingår inte upptagna lån, i anspråk tagna medel ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån. Analogt ingår ej heller bland utgifterna av kommunerna utlämnade lån, avsättningar till egna fonder samt amorteringar på av kommunerna upptagna lån.

Kommunerna finansierar sin verksamhet till största delen med skattemedel och statsbidrag. Den allmänna kommunalskatten utgjorde år 1958 42 % av inkomsterna och statsbidragen 24 %. Inkomsten av den allmänna kommunalskatten har jämfört med föregående år minskat med ca 400 mkr beroende på de höjda ortsavdragen. Som kompensation erhåller kommunerna skatteersättning från staten. Denna har inräknats i statsbidragen i tab. 1 och utgjorde år 1958 433 mkr.

För jämförelse med år 1957 lämnas i efterföljande tablå uppgifter om inkomster, utgifter, tillgångar, skulder och fonder, för åren 1957 och 1958. Tillgångarna för städerna år 1958 visar jämfört med 1957 en minskning. Denna är förorsakad av en omlagd redovisning för år 1958 i Stockholms stad. Tidigare ingick bland tillgångarna i Stockholm förskott på drift- och kapitalbudgeten samt beslutad ej verkställd upplåning. För bättre jämförelse bör från tillgångarna 1957 dras 1 357 mkr varvid tillgångarna för städerna 1957 uppgår till 10 288 mkr och vid jämförelse erhålles en ökning med 1 033 mkr eller ca 10 % mellan 1957 och 1958. I totalsiffrorna innebär denna justering, att ökningen mellan 1957 och 1958 uppgår till 1 415 mkr eller ca 10 %.

K. N—n

			Landskommuner	Köpingar	Städer	Hela riket
Inkomster	1958	milj. kr	1 759,1	363,7	5 111,6	7 234,4
»	1957	» »	1 742,2	341,6	4 784,1	6 867.9
Diff.	1957—1958	» »	+ 16,9	+ 22,1	+ 327,5	+ 366,5
»	»	i %	+ 1,0	+ 6,5	+ 6,8	+ 5.3
Utgifter	1958	milj. kr	1 884,9	381,8	5 214,2	7 480,9
»	1957	» »	1 759,8	355,3	4 889,9	7 005,0
Diff.	1957—1958	» »	+ 125,1	+ 26,5	+ 324,3	+ 475,9
»	»	i %	+ 7,1	+ 7,5	+ 6,6	+ 6,8
Tillgångar	1958	milj. kr	3 726,4	827,4	11 321,3	15 875,1
»	1957	» »	3 415,2	756,5	11 645.6	15 817,3
Diff.	1957—1958	» »	+ 311,2	+ 70,9	— 324,3	+ 57.8
»	»	i %	+ 9,1	+ 9,4	— 2,8	+ 0,4
Skulder	1958	milj. kr	1 070,7	340,5	5 812,3	7 223,5
»	1957	» »	953,1	313,3	5 372,0	6 638,4
Diff.	1957—1958	» »	+ 117,6	+ 27,2	+ 440,3	+ 585,1
»	»	i %	+ 12 3	+ 8,7	+ 8.2	+ 8.8
Fonder	1958	milj. kr	669,9	115,2	1 664,1	2 449,2
»	1957	» »	679,7	112,9	1 857,7	2 650,3
Diff.	1957—1958	» »	— 9,8	+ 2,3	— 193,6	— 201,1
»	»	i %	— 1,4	+ 2,0	— 10,4	— 7,6

Tab. 1. De borgerliga primärkommunernas inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder, 1 000 kr, år 1958. Preliminära uppgifter

Revenue and expenditure of civil primary communes by economic categories. Preliminary data

Inkomst- och utgiftsslag	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
INKOMSTER *Revenue*				
Intäkter *Current revenue*				
Skatter *Taxes*	775 177,3	169 384,2	2 163 828,0	3 108 389,5
Därav:				
allmän kommunalskatt *Local tax*	768 529,0	167 626,4	2 136 860,0	3 073 015,4
andra skatter *Other taxes*	6 648,3	1 757,8	26 968,0	35 374,1
Statsbidrag *State grants*	608 186,8	84 153,5	840 017,5	1 532 357,8
Hyror och arrenden *Rents*	41 836,9	8 883,4	206 029,4	256 749,7
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	111 366,8	24 732,3	415 347,1	551 446,2
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	45 096,2	43 674,0	1 148 843,5	1 237 613,7
Räntor *Interest*	31 453,4	5 329,0	80 623,1	117 405,5
Andra intäkter *Others*	4 343,8	1 278,2	12 663,8	18 285,8
Summa *Total*	1 617 461,2	337 434,6	4 867 352,4	6 822 248,2
Kapitalinkomster *Capital revenue*				
Bidrag av staten *State grants*	89 863,8	12 183,1	120 028,3	222 075,2
Andra bidrag till investering *Other grants*	24 185,7	5 033,8	20 917,5	50 137,0
Försäljning av fastigheter o. anläggningar *Sale of real estate*	25 406,2	8 770,0	95 678,4	129 854,6
Försäljning av andra fasta tillgångar *Other sales*	1 414,8	252,5	7 550,0	9 217,3
Andra kapitalinkomster *Others*	765,6	—	86,3	851,9
Summa *Total*	141 636,1	26 239,4	244 260,5	412 136,0
Totalsumma *Grand total*	1 759 097,3	363 674,0	5 111 612,9	7 234 384,2
UTGIFTER *Expenditure*				
Kostnader *Current expenditure*				
Löner och arvoden *Wages and salaries*	642 450,8	110 567,5	1 596 953,3	2 349 971,6
Pensioneringskostnader *Pensions*	16 644,2	7 290,9	197 907,0	221 842,1
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	58 782,3	19 023,6	295 316,9	373 122,8
Anskaffning o. underhåll av inventarier *Inventory*	19 919,2	3 718,4	68 921,2	92 558,8
Hyror och arrenden *Rents*	9 963,4	3 406,8	59 694,1	73 064,3
Bränsle, lyse, renhållning o. d. *Fuel, light, cleaning*	68 127,2	14 663,9	159 220,1	242 011,2
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	102 328,6	12 707,0	130 945,7	245 981,3
Förbrukningsmateriel, råvaror o. d. *Articles of consumption, etc.*	110 231,9	33 795,9	550 530,1	694 557,9
Räntor och lånekostnader *Interest*	38 634,8	13 100,1	180 239,2	231 974,1
Expenser *Stationery, etc.*	48 496,0	7 794,6	90 598,7	146 889,3
Andra kostnader *Others*	252 196,4	48 442,6	692 870,9	993 509,9
Summa *Total*	1 367 774,8	274 511,3	4 023 197,2	5 665 483,3
Kapitalutgifter *Capital expenditure*				
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	490 525,0	99 096,8	1 095 195,2	1 684 817,0
Anskaffning av maskiner m. m. *Investment in machinery, etc.*	23 554,3	7 781,0	82 808,9	114 144,2
Förvärv av aktier och andelar *Shares*	2 735,4	360,6	12 498,4	15 594,4
Andra kapitalutgifter *Others*	331,6	4,5	500,0	836,1
Summa *Total*	517 146,3	107 242,9	1 191 002,5	1 815 391,7
Totalsumma *Grand total*	1 884 921,1	381 754,2	5 214 199,7	7 480 875,0

Tab. 2. De borgerliga primärkommunernas inkomster för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1958. Preliminära uppgifter

Revenue of civil primary communes for certain administrative purposes. Preliminary data

Ändamål *Administrative units*	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
Allmän förvaltning *General administration* ...	2 737,7	1 021,9	4 948 3	8 707,9
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	18 568,6	2 039,5	37 535,0	58 143,1
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	73 824,2	19 700,9	276 383,1	369 908,2
Byggnads- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*				
Gator, vägar och allm. platser *Streets and parks*	3 197,1	7 142,6	206 615,6	216 955,3
Vattenverk *Water works*	47 066,2	13 367,9	130 241,1	190 675,2
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	22 583,6	1 876.6	11 054,1	35 514,3
Annan verksamhet *Other purposes*	1 512,4	983,5	10 908,9	13 404,8
Summa *Total*	74 359,3	23 370,6	358 819,7	456 549,6
Industriella och andra affärsdrivande verk *Public utilities*				
Gasverk *Gas works*	—	—	170 139,1	170 139,1
Elektricitetsverk *Electricity works*	12 904,7	29 393,0	608 576,5	650 874,2
Hamn *Harbours*	1 018,9	128,2	129 588,4	130 735,5
Kommunikationsföretag *Transport*	306,3	6,2	82 400,5	82 713,0
Andra verk *Other works*	926,1	97,6	20 234,3	21 258,0
Summa *Total*	15 156,0	29 625,0	1 010 938,8	1 055 719,8
Hälso- och sjukvård *Public health*	1 460,9	417,4	150 151,1	152 029,4
Allmän hygien *Sanitary service*				
Renhållningsverk *Sanitary works*	3 085,4	2 673,1	54 456,4	60 214,9
Annan verksamhet *Other purposes*	3 529,3	1 694,1	29 853,2	35 076,6
Summa *Total*	6 614,7	4 367,2	84 309,6	95 291,5
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*				
Folkskola *Primary Schools*	437 622,6	55 137,1	323 904,1	816 663,8
Annan undervisning *Other education*	23 576,8	9 544,5	119 949,0	153 070,3
Summa *Total*	461 199,4	64 681,6	443 853,1	969 734,1
Socialvård *Social services*				
Socialhjälp *Public assistance*	91 366,1	11 103,0	76 408,2	178 877,3
Barnavård *Child welfare*	12 569,8	2 115,2	42 709,6	57 394,6
Folkpensionering *National pensions*	15,4	47,3	6,2	68,9
Annan socialvård *Other social services*	8 125,6	1 243,9	26 565,7	35 935,2
Summa *Total*	112 076,9	14 509,4	145 689,7	272 276,0
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*				
Brandförsvar *Fire precaution*	3 181,2	754,8	8 453,8	12 389,8
Andra ändamål *Other purposes*	11 948,8	2 859,9	31 880,8	46 689,5
Summa *Total*	15 130,0	3 614,7	40 334,6	59 079,3
Finansförvaltning[1] *Financial administration*[1]	977 969,6	200 325,8	2 558 649,9	3 736 945,3
Totalsumma *Grand Total*	1 759 097,3	363 674,0	5 111 612,9	7 234 384,2

[1] Inklusive skatter. *Including taxes.*

Tab. 3. De borgerliga primärkommunernas utgifter för skilda ändamål, 1 000 kr, år 1958. Preliminära uppgifter

Expenditure of civil primary communes for certain administrative purposes. Preliminary data

Ändamål *Administrative units*	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
Allmän förvaltning *General administration* ..	69 841,7	16 116,8	89 482,3	175 440,8
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	46 528,7	9 630,6	210 462,9	266 622,2
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	168 368,4	33 293,1	397 445,4	599 106,9
Byggnads- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*				
Gator, vägar och allm. platser *Streets and parks*	29 903,7	36 542,2	493 348,7	559 794,6
Vattenverk *Water works*	109 528,5	24 271,5	162 421,9	296 221,9
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	99 464,6	20 427,8	125 831,7	245 724,1
Annan verksamhet *Other purposes*	12 793,9	4 776,1	46 741,8	64 311,8
Summa *Total*	251 690,7	86 017,6	828 344,1	1 166 052,4
Industriella och andra affärsdrivande verk *Public utilities*				
Gasverk *Gas works*	—	—	143 642,9	143 642,9
Elektricitetsverk *Electricity works*	12 356,2	26 575,5	529 900,6	568 832,3
Hamn *Harbours*	1 147,0	152,1	131 566,5	132 865,6
Kommunikationsföretag *Transport*	311,2	95,1	120 820,2	121 226,5
Andra verk *Other works*	1 403,6	101,0	31 326,4	32 831,0
Summa *Total*	15 218,0	26 923,7	957 256,6	999 398,3
Hälso- och sjukvård *Public health*	9 466,8	2 504,7	510 088,8	522 060,3
Allmän hygien *Sanitary service*				
Renhållningsverk *Sanitary works*	5 942,3	3 998,5	73 715,6	83 656,4
Annan verksamhet *Other purposes*	8 272,2	3 459,5	60 724,0	72 455,7
Summa *Total*	14 214,5	7 458,0	134 439,6	156 112,1
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*				
Folkskola *Primary schools*	759 662,8	98 548,9	612 303,8	1 470 515,5
Annan undervisning *Other education*	72 336,0	26 068,3	378 708,4	477 112,7
Summa *Total*	831 998,8	124 617,2	991 012,2	1 947 628,2
Socialvård *Social services*				
Socialhjälp *Public assistance*	202 855,5	22 515,2	231 041,7	456 412,4
Barnavård *Child welfare*	26 892,5	4 620,9	131 028,0	162 541,4
Folkpensionering *National pensions*	118 497,6	16 633,8	185 815,7	320 947,1
Annan socialvård *Other social services*	35 516,2	5 576,4	86 102,8	127 195,4
Summa *Total*	383 761,8	49 346,3	633 988,2	1 067 096,3
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*				
Brandförsvar *Fire precaution*	32 483,2	7 426,4	65 214,4	105 124,0
Andra ändamål *Other purposes*	19 157,4	4 094,6	89 135,7	112 387,7
Summa *Total*	51 640,6	11 521,0	154 350,1	217 511,7
Finansförvaltning *Financial administration* ..	42 191,1	14 325,2	307 329,5	363 845,8
Totalsumma *Grand total*	1 884 921,1	381 754,2	5 214 199,7	7 480 875,0

Tab. 4. De borgerliga primärkommunernas tillgångar, skulder, lånerörelse och fonder, 1 000 kr, år 1958. Preliminära uppgifter

Assets, liabilities, loans and funds of civil primary communes. Preliminary data

	Landskommuner *Rural communes*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Hela riket *Total*
TILLGÅNGAR VID ÅRETS SLUT *Assets as of December 31*				
Anläggningstillgångar *Fixed assets*				
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	2 569 761,3	598 966,3	7 518 997,1	10 687 724,7
Maskiner och andra inventarier *Machines and other inventories*	122 695,0	39 736,0	333 759,5	496 190,5
Aktier, andelar och bostadsrätter *Shares*	21 443,6	12 737,4	212 048,8	246 229,8
Utlämnade anslagstäckta lån *Loans*	35 271,8	9 381,1	496 256,6	540 909,5
Andra anläggningstillgångar *Other fixed assets*	12 573,9	1 458,9	41 542,3	55 575,1
Summa *Total*	2 761 745,6	662 279,7	8 602 604,3	12 026 629,6
Omsättningstillgångar *Liquid assets*				
Kassa *Cash in hand*	4 273,1	420,4	16 327,3	21 020,8
Postgiro och bank *Postal cheque accounts and money at banks*	624 755,1	100 599,4	786 393,1	1 511 747,6
Obligationer *Bonds*	9 539,9	1 055,0	97 066,0	107 660,9
Interimsfordringar *Interim claims*	37 501,9	10 212,5	348 165,1	395 879,5
Andra omsättningstillgångar[1] *Other liquid assets*	288 508,1	52 859,0	1 470 753,2	1 812 120,3
Summa *Total*	964 578,1	165 146,3	2 718 704,7	3 848 429,1
Totalsumma tillgångar *Grand total*	3 726 323,7	827 426,0	11 321 309,0	15 875 058,7
SKULDER VID ÅRETS SLUT *Liabilities as of December 31*				
Långfristiga skulder *Fixed*	849 899,4	290 372,7	3 989 983,2	5 130 255,3
Kortfristiga skulder *Liquid*	220 843,8	50 160,1	1 822 274,6	2 093 278,5
Summa skulder *Total*	1 070 743,2	340 532,8	5 812 257,8	7 223,533,8
LÅNERÖRELSE UNDER ÅRET *Loan operations during year*				
Upptagna anläggningslån *Loans raised*	152 355,1	42 733,4	427 655,7	622 744,2
Verkställda amorteringar *Loans redeemed*	48 707,0	16 524,0	190 957,8	256 188,8
EGNA FONDER VID ÅRETS SLUT *Funds as of December 31*				
Pensionsfonder	10 053,9	10 188,6	497 038,7	517 281,2
Kassaförlagsfonder	26 137,5	4 075,3	53 923,4	84 136,2
Allmänna investeringsfonder	225 777,8	33 023,2	275 846,2	534 647,2
Särskilda investeringsfonder	67 014,5	13 506,7	80 488,1	161 009,3
Skatteregleringsfonder	266 308,9	41 473,4	447 168,3	754 950,6
Särskilda skatteregleringsfonder	57 513,9	9 379,2	124 482,7	191 375,8
Övriga fonder	17 120,2	3 580,6	185 129,5	205 830,3
Summa fonder *Total*	669 926,7	115 227,0	1 664 076,9	2 449 230,6
Till egna fonder avsatta medel *Transferred to funds*	120 529,0	26 401,7	529 185,9	676 116,6
Från egna fonder i anspråk tagna medel *Transferred from funds*	131 880,9	24 693,9	751 454,2	908 029,0

[1] *Avser städer.* Ändrat redovisningsförfarande i Stockholms stad. Se text.

Preliminär försäkringsstatistik för 1959 och första halvåret 1960

Preliminary Insurance Statistics

Försäkringsinspektionens preliminärstatistik är grundad dels på hittills *ogranskade* uppgifter, som försäkringsbolagen varje år har att avlämna till inspektionen, dels på preliminära månadsrapporter från bolagen.

Redovisningen avser endast svenska riksbolag (inalles 103 bolag, varav 20 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 63 riksbolag för skadeförsäkring samt 11 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar således inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1958 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* uppgick den 30/6 1960 till 16,7 miljarder kronor. Ökningen under första halvåret 1960 uppgick till 527 mkr eller 3,3 %. Av hela ökningen kom drygt 50 % på SPP, där kapitalbildningen ännu inte hunnit nämnvärt påverkas av pensionsreformen. Tillgångarnas fördelning på skilda placeringsobjekt den 30/6 1960 framgår av *tabell 1*. För jämförelse har i tabellen medtagits motsvarande siffror vid slutet av vart och ett av åren 1957—1959.

Placeringsförändringarna uttryckta i aktuella kontantvärden — dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. — ger en ökning av tillgångarna under första halvåret 1960 av 520 mkr. Detta belopp utgör skillnaden mellan en *bruttoökning* av 995 mkr och en *bruttominskning* av 475 mkr. Placeringarnas nettoökning under första halvåret 1960 var 20 mkr lägre än nettoökningen under första halvåret 1959. Brutto- och nettoförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1958—juni 1960 redovisas i *tabell 2*.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning, dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp, med nettoökningen av upptagna lån. I *tabell 3* har detta nettoresultat framräknats för olika perioder jan. 1959—juni 1960. Tabellen upptar även vissa huvudposter av inkomster och utgifter, dock icke för den senaste tvåmånadersperioden.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för perioden jan.—april 1959 och 1960 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tabell 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten har ökat något under jan.—april 1960 i jämförelse med motsvarande period föregående år. Ökningen hänför sig främst till skadebolagen.

Brutto- resp. nettoökningarna under 1959 med fördelning på skilda placeringsobjekt har tidigare publicerats i Statistisk Tidskrift häfte 8, 1959 och häfte 2, 1960. Motsvarande siffror för första halvåret 1960 återges i *tabell 5* resp. *tabell 6*.

Som ett led i 1950-talets svenska kreditpolitik ingick överenskommelser som träffats mellan riksbanken och försäkringsbolagen och rekommendationer som riksbanken riktat till bolagen rörande placeringsinriktningen. I jan. 1960 upphävdes efter överläggningar mellan riksbanken och försäkringsbolagen den rekommendation som grundats på de år 1952 överenskomna placeringsreglerna. I stället rekommenderade riksbanken att livbolagen i fortsättningen skulle placera minst 75 % och sakbolagen minst 50 % av sin kapitalökning i s. k. prioriterade tillgångar. Som prioriterade tillgångar anses — förutom kassa, checkar och nettotillgodohavanden i bank — lån mot obligationer eller i annan form till staten, hypoteksbanken och bostadssektorn. Lån mot säkerhet i bostadsfastighet anses som prioriterat endast om det avser *ny* fastighet, som till minst 50 % består av bostäder.

Hur överenskommelserna med och rekommendationerna från riksbanken påverkat bolagens placeringsinriktning

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt 31/12 1957—30/6 1960. Nominella belopp

Assets*[1] *of the nation-wide companies, by kind of object. Nominal values

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktttecknande liv- och sjukförs.-bolag *Life and sickness insurance companies*			
	31/12 1957	31/12 1958	31/12 1959	30/6 1960	31/12 1957	31/12 1958	31/12 1959	30/6 1960
Fastigheter[2] *Real property*[2]	623	640	667	704	344	345	364	393
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	355	406	444	470	169	205	236	255
Svenska *Swedish*	338	388	427	454	169	205	236	255
Utländska[3] *Foreign*	17	18	17	16	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	4 256	4 721	5 205	5 383	3 118	3 513	3 925	4 057
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	2 541	2 751	2 964	3 045	1 912	2 109	2 297	2 366
Övriga fastigheter *Other buildings*	1 715	1 970	2 241	2 338	1 206	1 404	1 628	1 691
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 385	1 506	1 578	1 623	1 273	1 386	1 457	1 494
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 100	1 155	1 186	1 199	1 008	1 055	1 085	1 090
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	285	351	392	424	265	331	372	404
Obligationer *Bonds*	6 096	6 469	6 853	7 139	5 389	5 701	6 063	6 311
Svenska *Swedish borrowers*	5 954	6 307	6 721	6 989	5 313	5 609	5 995	6 232
Issued by								
Statens o. statsgar[3] .. *the Government*	2 284	2 389	2 640	2 832	2 025	2 110	2 336	2 509
Statsskuldförbind. ... » »	26	25	25	35	22	20	20	30
Hypoteksbanken	519	524	530	533	488	492	498	498
Stadshypotekskassans *Mortgage companies*	1 327	1 521	1 693	1 761	1 237	1 419	1 581	1 643
Bostadskreditkassans *Mortgage companies*	312	389	421	427	284	349	376	380
Skeppshypotekskass:s *Mortgage companies*	25	25	28	25	11	11	13	12
Övr. hyp. o. int.bol. . *Mortgage companies*	79	72	74	81	73	66	69	76
Kommuners ..... *Municipalities*	644	614	591	587	582	552	531	526
Trafik- o. industri- *Traffic, shipping*								
bolags ..... *and ind.comp.*	712	716	686	678	584	580	559	547
Övriga ..... *Others*	26	32	33	30	7	10	12	11
Utländska[3] *Foreign borrowers*	142	162	132	150	76	92	68	79
Förlagsbevis *Debentures*	156	149	151	142	75	71	76	72
Andra värdehandlingar[4] *Other securities*	384	385	410	397	238	243	265	255
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	..	..	235	229	..	..	162	157
Övriga *Others*	..	..	175	168	..	..	103	98
Livlån *Policy loans*	614	607	614	605	614	607	614	605
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand* ..	207	217	237	223	48	52	53	34
Summa *Total*	14 076	15 100	16 159	16 686	11 268	12 123	13 053	13 476

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance companies, etc.* — [2] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [3] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [4] Exkl. Framtidens lån till fyra återförsäkrare utgörande ult. 1957 152, 1958 143, 1959 134 och 30/6 1960 130 mkr.

kommer till uttryck i tab. 5 och 6. Av tab. 5 framgår, att av det belopp bolagen placerat under första halvåret 1960 (*bruttoökningarna* med undantag av livlån, kontanta medel och banktillgodohavanden) 63 % avsåg statslån och bostadslån (inteckningslån och lån till hypoteksinrättningar), 8 % utlånats till kommuner (inräknat av kommuner garanterade lån), 6 % använts för inköp

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1958—juni 1960 ***Gross and net changes of investments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Jan.—febr.	313	343	305	153	151	126	160	192	179
Mars—april	319	311	434	138	116	228	181	195	206
Maj—juni	259	291	256	112	138	121	147	153	135
Juli—aug.	225	241		102	94		123	147	
Sept.—okt.	350	367		180	178		170	189	
Nov.—dec.	422	477		158	203		264	274	
Hela året *Whole year*	1 888	2 030		843	880		1 045	1 150	
Därav:									
Jan.—juni *Of which Jan.—June*	891	945	995	403	405	475	488	540	520

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1959—juni 1960 ***Net result of the activities of the nation-wide companies***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1959		1960			
	Jan.–Dec.	Jan.–Juni	Jan.–Juni	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments* ..	1 150	540	520	179	206	135
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	78,2	42,7	47,0	[3] 8,3	[3] 16,7	22,0
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	51,0	29,6	33,4	3,6	10,3	19.5
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	75,4	43,8	46,6	10,2	14,6	21,8
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	56,6	36,2	31,5	6,1	12,8	12,6
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	2,8	— 1,1	0,4	[3] —1,9	[3] 2,1	0,2
Nettoresultat *Net result*	1 146	541	520	[3] 181	204	135
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 127	1 044	..	355	379	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	655	318	..	91	164	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 105	529	..	186	229	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.* — [3] Korrigerad siffra. *Corrected figure.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—april 1959 och 1960

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—april								Jan.—juni	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	199	209	151	140	348	385	698	734	233	221
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	98	127	72	87	34	41	204	255	99	116
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	140	170	26	29	203	216	369	415	38	42
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	157	166	197	198	179	210	533	574	294	295

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

av fastigheter och aktier, 20 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt samt 3 % placerats i utländska obligationer. För enbart liv- och sjukbolagen utgjorde motsvarande tal resp. 70 %, 9 %, 5 %, 14 % och 2 %.

Förändringarna i placeringsinriktningen belyses ytterligare i *tabell 7*, där placeringsobjekten enligt tab. 1 och *nettoökningarna* enligt tab. 6 fördelats mellan olika låntagargrupper. Uppdelningen på låntagargrupper ansluter sig till den gruppering som verkställts beträffande försäkringsbolagen i tabell 1 i Kreditmarknadsutredningens betänkande SOU 1960: 16. Tabellen visar att av bolagens placeringar den 30/6 1960 bostadssektorn dominerade med 36 %, statslånen upptog 17 %, kommunlånen 13 % och lånen till näringslivet i övrigt 29 % (livlån, kontanter och banktillgodohavanden upptog tillhopa 5 %). Statslånens andel i nettoökningarna visade en kraftig ökning under första halvåret 1960. Statslånen och bostadslånen utgjorde tillsammans 72 % av den totala nettoökningen under samma tid.

Livförsäkringstagarnas behållningar i livbolag (tabell 8) uppgick vid utgången av 1959 till 11,8 miljarder, varav 44 % inom SPP. Inräknas konsolideringsnedskrivningar och kursvinster hade de under året stigit med 963 miljoner, varav SPP svarade för 66 %. Även om hänsyn tages till penningvärdets fall, har detta försäkringssparande kontinuerligt ökat, vilket dock under senare år får tillskrivas utvecklingen inom SPP. Inom övriga bolag har försäkringssparandet visat vikande tendens, om man utgår från realvärdena och delvis även om man räknar i nominella värden. Denna nedgång sammanhänger med ökade annullationer, övergången till riskförsäkringar och minskad försäljning av sparförsäkringar samt givetvis med penningvärdesfallet. Den höga siffran för livförsäkringssparandet under 1958 (352 miljoner) är delvis fiktiv, då den inkluderar premiereserver överförda från en understödsförening till vissa livbolag (17 miljoner).

I tab. 8 jämföres också livförsäkringstagarnas behållningar med banksparar-

Tab. 5. Kontantvärden av placeringarnas bruttoökningar i riksbolagen under 1958—1959 och första halvåret 1960

Cash values of gross increases in investments during 1958—1959 and Jan.—June 1960

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direkttecknande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	1958	1959	Jan.–juni 1960	Därav maj–juni	1958	1959	Jan.–juni 1960	Därav maj–juni
Fastigheter *Real property*	76	63	20	10	34	32	14	7
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	73	76	39	16	51	60	29	13
Svenska *Swedish*	71	76	39	16	51	60	29	13
Utländska[1] *Foreign*	2	—	0	—	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	619	703	233	65	466	536	159	40
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	275	273	105	31	225	223	80	22
Övriga fastigheter *Other buildings*	344	430	128	34	241	313	79	18
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	176	125	77	7	157	109	64	7
Lån till kommun *Loans to municipalities*	98	79	41	4	82	65	29	4
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	78	46	36	3	75	44	35	3
Obligationer *Bonds*	804	885	583	148	692	801	521	136
Svenska *Swedish borrowers*	755	866	558	147	665	796	507	136
Issued by								
Statens o. statsgar.[1] *the Government*	366	569	415	117	331	530	387	111
Statsskuldförbind. » »	—	—	10	10	—	—	10	10
Hypoteksbankens	9	8	4	0	9	6	2	—
Stadshypotekskassans *mortgage companies*	209	187	67	0	196	175	63	0
Bostadskreditkassans *mortgage companies*	84	45	15	0	73	40	11	0
Skeppshypotekskass:s *mortgage companies*	6	8	2	—	1	5	1	—
Övr. hyp. o. int.bol. *mortgage companies*	1	3	7	2	—	2	7	2
Kommuners *municipalities*	11	5	6	5	7	5	4	3
Trafik- o. industribolags *traffic, shipping and ind.comp.*	56	39	29	13	42	31	20	10
Övriga *others*	13	2	3	0	6	2	2	0
Utländska[1] *Foreign borrowers*	49	19	25	1	27	5	14	—
Förlagsbevis *Debentures*	11	20	4	1	4	12	2	0
Andra värdehandlingar *Other securities*	78	95	29	9	37	52	4	2
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	48	54	9	3	28	33	2	—
Övriga *Others*	30	41	20	6	9	19	2	2
Livlån[2] *Policy loans*	(5)	(9)	(9)	..	(5)	(9)	(9)	..
Kontanta medel, checkar och banktillgodhav.[2] *Cash at banks and in hand*	(46)	(54)	(1)	..	(43)	(31)	(2)	(2)
Summa *Total*	1 888	2 030	995	256	1 489	1 642	804	207

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [2] Endast nettoförändringar angives.

nas. Som behållningar i livbolag räknas summan av försäkringsfond och övriga tekniska fonder minskad med utestående livlån. Härigenom uppstår dock viss underskattning av livsparnas tillgodohavanden, eftersom livförsäkringstagarna enligt återbäringsgrunderna även skall utfå sina andelar i sådana dolda reserver, som åstadkommits genom konsolideringsnedskrivningar å bolagens aktiva. I fråga om banker medräknas behållningar i sparbanker och

Tab. 6. Kontantvärden av placeringarnas nettoökningar i riksbolagen under 1958—1959 och första halvåret 1960

Cash values of net increases in investments during 1958—1959 and Jan.—June 1960

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*				Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*			
	1958	1959	Jan.–juni 1960	Därav maj–juni	1958	1959	Jan.–juni 1960	Därav maj–juni
Fastigheter *Real property*	38	50	9	8	11	30	8	7
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	67	71	33	15	49	57	27	11
Svenska *Swedish*	67	71	35	15	49	57	27	11
Utländska[1] *Foreign*	—	—	— 2	— 0	—	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	455	490	174	46	391	413	131	32
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	205	210	83	23	195	189	69	19
Övriga fastigheter *Other buildings*	250	280	91	23	196	224	62	13
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	124	73	44	— 5	115	70	37	— 3
Lån till kommun *Loans to municipalities*	54	32	12	— 6	47	31	4	— 5
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	70	41	32	1	68	39	33	2
Obligationer *Bonds*	369	392	289	96	313	367	252	92
Svenska *Swedish borrowers*	350	417	271	97	297	389	241	93
Issued by								
Statens o. statsgar[1] .. *the Government*	102	247	193	81	84	220	173	78
Statsskuldförbind. .... » »	—	—	10	10	—	—	10	10
Hypoteksbankens ...	7	7	2	0	5	6	0	—
Stadshypotekskass:s *mortgage companies*	193	174	66	0	182	164	62	0
Bostadskreditkassans *mortgage companies*	76	33	8	0	65	30	5	0
Skeppshypotekskassans *mortgage companies*	1	2	— 2	— 2	— 1	3	— 1	— 1
Övr. hyp. o. int.bol... *mortgage companies*	— 8	0	7	2	—10	1	7	2
Kommuners ..... *municipalities*	—29	—22	— 4	2	—29	—19	— 4	1
Trafik- o. industri- *traffic, shipping*								
bolags .... *and ind.comp.*	2	—20	— 6	7	— 2	—16	—10	5
Övriga ..... *others*	6	— 4	— 3	— 3	3	0	— 1	— 2
Utländska[1] *Foreign borrowers*	19	—25	18	— 1	16	—22	11	— 1
Förlagsbevis *Debentures*	— 7	4	— 9	— 3	— 4	5	— 5	— 1
Andra värdehandlingar *Other securities*	1	22	—13	—12	3	18	—16	— 4
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	14	26	— 3	— 0	10	20	— 6	— 2
Övriga *Others*	—13	— 4	—10	—12	— 7	— 2	—10	— 2
Livlån *Policy loans*	— 8	2	8	— 1	— 8	2	8	— 1
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	6	46	—15	— 9	5	14	—19	2
Summa *Total*	1 045	1 150	520	135	875	976	423	135

[1] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten.

postsparbanken, på sparkasseräkning och kapitalsamlingsräkning i affärsbanker, på lönsparkonto samt på KF:s och jordbrukskassornas sparkasse- och kapitalräkningar. En mindre del av dessa behållningar synes dock avse institutionellt sparande. Särskilt i vad avser medel på kapitalsamlingsräkning i affärsbankerna torde en sedan 1954 allt mer ökad andel vara att hänföra till dylikt sparande. Utgår man från det förhållandevis rimliga antagandet, att

Tab. 7. Placeringarnas fördelning mellan olika låntagargrupper 31/12 1957—30/6 1960
Investments by different groups of borrowers

	Samtliga riksbolag *All nation-wide companies*						
	Tillgångar[1] *Assets*[1]				Nettoökningar[2] *Net change of investments*[2]		
	31/12 1957 %	31/12 1958 %	31/12 1959 %	30/6 1960 %	1958 %	1959 %	Jan.–juni 1960 %
Staten (obligationer m. m.) *Government (bonds etc.)*	16,4	16,0	16,5	17,2	9,8	21,5	39,0
Kommuner[3] *Municipalities*[3]	14,4	14.0	13,4	13,2	9,1	4,4	7,7
Lån till kommun *Loans to municipalities*	7,8	7,6	7,3	7,2	5,2	2,7	2,3
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	2,0	2,3	2,4	2,5	6,7	3,6	6,2
Obligationer *Bonds*	4,6	4,1	3,7	3,5	— 2,8	— 1,9	— 0,8
Bostäder *Residential bldgs*	34,7	35,6	36,0	36,1	48,2	40,6	33,3
Egna fastigheter[4] *Real property*[4]	4,4	4,2	4,1	4,2	3,6	4,3	1,7
Svenska inteckningslån *Mortgages*	18,1	18,3	18,4	18,3	19,6	18,3	16,0
Obligationer (hypoteksinrättn.)[4] *Bonds (mortgage companies)*[4]	12,2	13,1	13,5	13,6	25,0	18,0	15,6
Jordbruk (obligationer)[5] *Agriculture (bonds)*[5]	3,7	3,5	3,3	3,2	0,7	0,6	0,4
Övriga placeringar *Other investments*	24,9	25,5	25,5	25,4	32,4	28,7	21,0
Svenska aktier och andra andelsbevis *Swedish shares*	2,4	2,6	2,6	2,7	6,4	6,2	6,7
Svenska int.lån i övriga fastigheter *Swedish mortgages in other bldgs*	12,2	13,1	13,9	14,1	23,9	24,4	17,5
Övriga svenska obligationer och förlagsbevis *Other Swedish bonds and debentures*	6,5	6,1	5,6	5,2	0,2	— 1,6	— 3,8
Andra värdehandlingar[6] *Other securities*[6]	2,7	2,5	2,5	2,4	0,1	1,9	— 2,5
Utländska aktier och obligationer *Foreign shares and bonds*	1,1	1,2	0,9	1,0	1,8	— 2,2	3,1
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav. *Cash at banks and in hand*	1,5	1,4	1,5	1,3	0,6	4,0	— 2,9
Livlån *Policy loans*	4,4	4,0	3,8	3,6	— 0,8	0,2	1,5
Summa *Total*	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

[1] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [2] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [3] Inkl. krediter avseende rena bostadsändamål. *Loans to residential bldgs included.* — [4] Huvudsakligen bostäder. *Residential bldgs mainly.* — [5] Upptar endast hypoteksbankens obligationer. Annan placering i jordbruk framgår ej av uppgifterna. *Only bonds issued by the Mortgage Bank. Information concerning other investments in agriculture is not available.* — [6] Bostadskrediter ingår i mindre utsträckning. *Loans to residential bldgs are included to some extent.*

konton å kapitalsamlingsräkning överstigande 100 000 kronor, varom uppgifter tidigare lämnats den 31 maj varje år, tillhör kategorien institutionellt sparande, kan en approximativ korrigering göras. De uppgifter om banksparandet som lämnas för åren 1956—1959 i tab. 8 ger alltså en överdriven bild av det *personliga* banksparandet. Indextalen för detta ligger sannolikt i närheten av de korrigerade tal som i tab. 8 anges inom parentes.

Följer man dessa inom parentes satta indextal, skulle realvärdet av banksparares behållningar under 1949—1959 ha ökat i ungefär samma grad (48 %) som livspararnas realvärden (50 %). Detta gäller om SPP medräknas bland livbolagen. För övriga livbolag var ökningen (10 %) väsentligt mindre. Det to-

Tab. 8. Spararnas behållningar i livbolag och banker samt det årliga försäkringssparandet 1949—1959

Savers' holdings in life insurance companies and in banks. Life insurance savings

Belopp i milj. kronor *Amounts 000 000 omitted*

	Spararnas behållningar *Savers' holdings*			Livförsäkringssparandet[1] *Life insurance savings*[1]	
	Livbolag *Life insurance companies*		Banker, sparbanker o. d.[2] *Commercial and savings banks etc.*[2]	Inkl. SPP	Exkl. SPP
	Inkl. SPP	Exkl. SPP			
I löpande priser *Current prices*					
1949	5 111	3 869	11 369	424	253
1956	9 315	5 743	20 826	746	302
1957	10 082	6 005	23 538	836	313
1958	10 908	6 287	26 084	917	352
1959	11 772	6 556	28 451	963	331
I 1959 års priser[3] *1959 Prices*[3]					
1949	7 871	5 958	17 508	649	387
1956	10 102	6 228	22 586	821	332
1957	10 491	6 248	24 492	882	330
1958	11 052	6 370	26 427	923	354
1959	11 772	6 556	28 451	963	331
D:o index (1949 = 100) *Ibid indices*					
1949	100	100	100 (100)[4]	100	100
1956	128	105	129 (122)	127	86
1957	133	105	140 (130)	136	85
1958	140	107	151 (139)	142	91
1959	150	110	163 (148)	148	86

[1] Inklusive konsolideringsnedskrivningar och kursvinster. — [2] Vid årets slut påförda räntor har inräknats. Ökningen under åren 1956—1959 ger ett överdrivet uttryck för utvecklingen av det *personliga* banksparandet (jfr texten). — [3] Vid omräkning till enhetligt penningvärde har konsumentprisindex (1949 = 100) använts. — [4] Approximativ indexserie efter avdrag för institutionellt banksparande (jfr not 2 och texten).

[1] *Includes decreases in book value of assets and profit on sales.* — [2] *Interest accrued during the year on holdings has been added. The series includes, for 1956—1959, an increasing share of business accounts; thus, it exaggerates the development of personal savings.* — [3] *Based upon the consumer price index (1949 = 100).* — [4] *Calculated development of personal bank savings (cf. Note 2 above).*

tala här redovisade banksparandet under 1959 skulle enligt tabellen ha uppgått till över 2 300 miljoner, men eftersom denna siffra inbegriper visst institutionellt sparande, får man räkna med att det *personliga* banksparandet legat i närheten av 1 900 miljoner och sålunda varit nära dubbelt så stort som försäkringssparandet.

Utvecklingen av *livförsäkringsverksamheten* under 1949—1959 framgår av översikten i *tabell 9*, vilken avser de svenska livförsäkringsbolagens direkta affär i Sverige och utlandet. Den totala premieinkomsten under 1959 (1 147 miljoner) var 5 % högre än 1958 (1 092 miljoner). Ökningen föll huvudsakligen på SPP, vars premieinkomst steg med 8 % till 527 miljoner, medan övriga bolag ökade med drygt 2 % till 620 miljoner. Med hjälp av konsumentprisindex (1949 = 100) kan beräknas (jfr de sista raderna i tab. 9), att realvärdet av premieintäkten i andra bolag än SPP år

Tab. 9. Översikt av livförsäkringsverksamheten 1949—1959. Direkt försäkring i svenska bolag

Belopp i miljoner kronor, där ej annat angives. Antal i 1 000-tal

	1949	1951	1952	1953	1954
All verksamhet utom tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier	401	496	546	720	551
Avkastning av kapital[1]	133	149	167	190	204
Utbetalningar för försäkringsfall	169	177	176	194	205
» » återköp	19	26	27	31	40
Tilldelad återbäring	13	19	19	29	34
Förvaltningskostnader	72	90	97	98	99
Försäkringsfond vid årets slut	3 739	4 238	4 566	5 038	5 295
Tekniska överskottsfonder vid årets slut	350	426	451	496	545
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)					
Premier[2a]	161	271	310	316	342
Avkastning av kapital[1]	38	51	62	74	88
Utbetalningar för försäkringsfall	19	26	30	36	42
» » återköp[2b]	2	3	4	4	5
Tilldelad återbäring	—	—	—	8	9
Förvaltningskostnader	3	5	6	6	7
Försäkringsfond vid årets slut	1 173	1 582	1 866	2 164	2 487
Tekniska överskottsfonder vid årets slut[3]	68	130	170	204	240
Vissa uppgifter om försäkringsbeståndet					
Försäkrat dödsfallskapital					
Individuell kapitalförsäkring för dödsfall, stor försäkring	6 792	7 763	8 486	9 045	9 509
» » » » , liten »	3 550	4 095	4 450	5 192	5 759
» » » » , summa	10 342	11 858	12 936	14 237	15 268
Härav: kapitalförsäkring med sparmoment	10 342	11 858	12 936	14237	14 177
temporär försäkring					1 091
Grupplivförsäkring	98	327	485	875	1 447
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)[4]	218	307	364	392	429
Årligt belopp i livränteförsäkring					
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)[5]	515	757	942	1 017	1 138
Annan livränteförsäkring[6]	213	264	308	342	379
Individuell kapitalförsäkring för dödsfall, antal försäkr.					
stor försäkring	1 453	1 512	1 543	1 571	1 582
liten försäkring	2 647	2 820	2 956	3 264	3 432
summa	4 100	4 332	4 499	4 835	5 014
Grupplivförsäkring, antal försäkrade	41	132	219	302	599
Tjänstepensionsförsäkring (SPP), antal försäkrade	112	132	140	148	158
Specialuppgift för individuell kapitalförsäkring för dödsfall[7]					
Nettoökning av försäkrat dödsfallskapital	769	798	1 065	913	842
Nyteckning (inkl. nettotillkomst vid ändring)	1 116	1 209	1 492	1 418	1 425
Härav: kapitalförsäkring med sparmoment	..	..	..	..	[10] 1 276
temporär försäkring	..	..	..	..	[10] 149
Ökning på grund av annan ändring (netto)	10	—5	16	3	—15
Minskning på grund av dödsfall eller utlupen försäkringstid	172	178	188	205	226
Minskning på grund av förtidsannullationer	185	228	255	303	342
Härav tidiga annullationer	96	107	112	132	139
Total försäkringssumma per försäkring i kronor					
Nytecknade försäkringar[8]	4 434	5 123	6 393	5 666	5 750
Beståndet vid årets slut	2 522	2 737	2 875	2 944	3 045
Index (1949 = 100) utvisande realvärdet[9] av premier					
All verksamhet, exkl. tjänstepensionsförsäkring (SPP)	100	106	108	140	106
Tjänstepensionsförsäkring (SPP)	100	144	153	154	165

[1] Här ingår icke kursvinster, uppskrivningar, kursförluster eller nedskrivningar. — [2] Häri ingår före 1958 [a] *mottagna portföljpremier*, [b] avgivna portföljpremier. — [3] Före 1956 ingår häri s. k. tilläggsreserv, vilken den $^{31}/_{12}$ 1955 uppgick till 95 milj. kr. Fr. o. m. 1956 har tilläggsreserven överförts till premiereserven. — [4] Kombinerad med å följande rad redovisad livränteförsäkring i SPP. — [5] Här ingår icke sjuk- och invalidräntor. Dessa ingår emellertid i den ekonomiska redovisningen ovan. — [6] Exkl. ränte- och kapitalförsäkringsanstalter för åren före 1953. — [7] Fr. o. m.

Summary of life insurance 1949—1959. Direct insurance. Swedish companies

Amounts 000 000 omitted, where not otherwise is stated. Numbers 000 omitted

1955	1956	1957	1958	1959	
					Total business, except group pension insurance for salaried employees (SPP)
602	590	602	606	620	Premiums
218	237	260	292	313	Interest and other investment earnings
220	239	261	262	276	Claims paid
114	94	90	105	110	Surrenders paid
50	43	51	55	62	Bonus allocated to policyholders
115	130	136	130	133	Administration expenses
5 509	5 710	5 912	6 118	6 320	Insurance fund at end of year
597	656	708	776	842	Bonus fund and similar funds at end of year
					Group pension insurance for salaried employees (SPP)
389	399	464	486	527	Premiums
103	124	149	179	211	Interest and other investment earnings
47	52	59	66	74	Claims paid
5	6	8	3	2	Surrenders paid
10	12	15	19	23	Bonus allocated to policyholders
7	8	8	8	8	Administration expenses
2 858	3 337	3 788	4 268	4 794	Insurance fund at end of year
285	234	290	353	422	Bonus fund and similar funds at end of year
					Data on policies in force
					Life insurance (death benefit), amount
11 055	12 014	13 090	13 918	14 659	Individual life insurance. Ordinary
6 727	7 105	7 008	6 831	6 475	» » » , Industrial
17 782	19 119	20 098	20 749	21 134	» » » , Total
14 938	15 474	15 661	15 682	15 578	of which: policies with a »saving content»
[11a] 2 844	[11c] 3 645	[11d] 4 437	[11e] 5 067	[11f] 5 556	term insurance
2 757	3 887	5 175	7 271	9 089	Group life insurance
488	546	602	649	694	Group pension insurance (SPP)
					Annuities, annual income
1 316	1 467	1 625	1 771	1 892	Group pension insurance (SPP)
426	477	537	597	634	Other annuities
					Individual life insurance (death benefit), No of policies
1 615	1 693	1 826	1 892	1 949	Ordinary insurance
3 396	3 303	3 169	3 022	2 832	Industrial insurance
5 011	[9] 4 996	4 995	4 914	4 781	Total
934	1 133	1 390	1 682	1 993	Group life insurance, No. of insured persons
168	178	186	194	201	Group pension insurance (SPP), No. of insured persons
					Special data on individual life insurance (death benefit)
2 514	1 353	978	649	488	Net increase of amount
1 759	2 351	2 121	1 937	1 956	New business
[10] 1 378	[10] 1 335	1 080	1 017	991	of which: policies with a »saving content»
[10] 381	[10] 1 016	1 041	920	965	term insurance
[11b] 1 437	[12a] *–161*	[12b] *–167*	[12c] *–114*	[12d] *–43*	Other changes (net)
239	257	273	253	277	Reduction of amount: death or maturity
443	580	703	921	1 148	» » » : lapses and surrenders
166	213	308	371	521	of which lapses and surrenders of policies in force less than three years
					Business in force per policy (Kr.)
6 897	7 525	7 703	8 516	8 889	Policies written during year
3 549	3 827	4 014	4 212	4 421	Policies in force at end of year
					Index numbers (1949 = 100) showing real value of premiums
113	106	104	99	101	Total business, except group pension insurance (SPP)
182	178	199	199	214	Group pension insurance (SPP)

1957 avser uppgifterna endast i Sverige tecknade försäkringar. — [8] Fr. o. m. 1953 exkl. påbyggnadsförsäkringar. — [9] Realvärdet har beräknats med användning av konsumentprisindex (1949 = 100). — [10] Approximativ beräkning. — [11] Härav tilläggsförsäkring på grund av särskild återbäring [a] 1 432, [b] 1 433, [c] 1 277, [d] 1 151, [e] 1 040, [f] 933. — [12] Härav minskning av tilläggsförsäkring på grund av särskild återbäring [a] 152, [b] 124, [c] 109, [d] 107.

Tab. 10. Nyanskaffning av dödsfallskapital

New life insurance business

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content»*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	66,1	98,4	55,4	65,7	121,5	164,1	17,7	16,5	397,7	84,4	519,2	248,5
Febr.	68,6	[2] 68,7	76,1	[2] 82,2	144,7	[2] 150,9	22,5	16,7	100,8	88,3	245,5	[2] 239,2
Mars	75,0	70,8	88,0	[2] 104,7	163,0	[2] 175,5	29,2	19,9	98,7	153,0	261,7	[2] 328,5
April	78,0	70,5	88,6	[2] 95,8	166,6	[2] 166,3	28,0	22,9	101,3	123,7	267,9	[2] 290,0
Maj	61,7	70,9	73,1	98,4	134,8	169,3	18,5	17,7	148,0	153,3	282,8	322,6
Juni	78,4	68,8	86,5	90,0	164,9	158,8	24,5	14,7	140,2	181,0	305,1	339,8
Juli	44,7		50,1		94,8		11,5		55,9		150,7	
Aug.	37,0		46,6		83,6		10,4		59,7		143,3	
Sept.	58,8		71,6		130,4		22,7		54,9		185,3	
Okt.	89,3		103,3		192,6		39,9		141,5		334,1	
Nov.	82,1		107,9		190,0		23,0		89,1		279,1	
Dec.	216,3		128,1		344,4		22,0		291,7		636,1	
Summa *Total*	956,0		975,3		1 931,3		269,9		1 679.5		3 610,8	
Därav: Jan.—juni *Of which: Jan.—June*	427,8	448,1	467,7	536,8	895,5	984,9	140,4	108,4	986,7	783,7	1 882,2	1 768,6

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier. — [2] Korrigerad siffra som numera inkluderar s. k. sparbanksförsäkringar.

1959 var endast 1 % högre än det för år 1949, medan det för SPP:s vidkommande mer än fördubblats sedan 1949.

Utbetalningarna för försäkringsfall uppgick 1959 hos andra bolag än SPP till 276 miljoner, innebärande en ökning med 5 % i förhållande till 1958. För SPP:s del utbetalades 74 miljoner (ökning = 12 %). Bortsett från SPP ökade livbolagens utbetalningar för återköp från 105 miljoner under 1958 till 110 miljoner 1959, en ökning med 5 %. Återköpen bland SPP-försäkrade sjönk med ca 1 miljon eller med 32 % och uppgick under 1959 till ej fullt 2 miljoner. Före 1958 redovisades portföljpremier, som SPP överlämnat till andra försäkringsinrättningar, såsom återköp, vilket förklarar den markanta nedgången från 1957 till 1958.

Nyteckningen av *individuell kapitalförsäkring* (1 956 miljoner) var 1 % högre än 1958 (1 937 miljoner) men nådde icke upp till 1956 års toppnivå, som låg 20 % högre, och ej heller till 1957 års nivå. Under 1960 har uppgången i nyteckningen fortsatt och nyteckningen var under första halvåret 10 % högre än under motsvarande tid året innan *(tabell 10)*. Icke fullt halva nyteckningen 1959 hänförde sig till försäkring av enbart dödsfallsrisk utan större sparmoment (temporär försäkring). Det totala beståndet av individuell kapitalförsäkring för dödsfall uppgick vid 1959 års utgång till 21 134 miljoner varav 15 578 miljoner eller nära tre fjärdedelar kapitalförsäkring med större sparmoment. Återstoden 5 556 miljoner bestod av riskförsäkringar (temporär döds-

Tab. 11. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman
Collective pension insurance: Size of business in force as measured by annual amount of premiums
Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	2,7	1,8	1,5	0,2	519,5	547,2
Febr.	3,1	3,1	1,7	0,7	521,2	547,9
Mars	2,9	2,5	1,2	0,5	522,4	548,4
April	4,3	2,2	3,0	0,6	525,4	549,0
Maj	3,5	4,1	1,7	2,1	527,1	551,1
Juni	7,4	3,1	5,8	1,5	532,9	552,6
Juli	6,8		5,8		538,7	
Aug.	5,7		3,9		542,6	
Sept.	3,6		1,7		544,3	
Okt.	3,6		1,6		545,9	
Nov.	2,7		0,7		546,6	
Dec.	2,0		0,4		547,0	

fallsförsäkring och försäkring mot naturliga premier). Häri ingår 933 miljoner utgörande tilläggsförsäkringar för dödsfallsrisk på grund av återbäring som tilldelats 1955 i samband med införandet av nya premiegrunder. Beståndet av individuell kapitalförsäkring för dödsfall fördelar sig på 4,8 miljoner försäkringar varvid dock bör observeras att samma person stundom har två eller flera försäkringar. En del folkförsäkringsbolag har sedan flera år systematiskt bearbetat sina försäkringsbestånd i syfte att för kunder med flera försäkringar sammanföra dessa till ett brev och i samband därmed försöka höja det totala försäkringsbeloppet så att det bättre svarar mot kundens ökade penninginkomster. Detta har medfört att antalet individuella kapitalförsäkringar för dödsfall minskat varje år sedan 1954 oaktat en betydande nyteckning förekommit under perioden. Fr. o. m. 1957 var Framtiden och Trygg de enda bolag som anskaffade liten försäkring och även hos dessa bolag har liten försäkrings andel i nyteckningen minskat till förmån för stor försäkring. I samband med nyssnämnda sammanläggningar och höjningar inom det äldre folklivbeståndet överförs försäkringarna i viss utsträckning till stor försäkring. Beståndet av liten individuell kapitalförsäkring för dödsfall (6 475 miljoner 1959) minskade med drygt 5 %, medan beståndet av stor försäkring (14 659 miljoner) ökade relativt sett lika mycket. Förtidsannullationerna i individuell kapitalförsäkring för dödsfall ökade från 921 miljoner 1958 till 1 148 miljoner 1959. Den relativa ökningen (25 %) är dock något för stor, enär 1958 års förtidsannullationer enligt år 1959 och senare tillämpade redovisningsregler är något för låga. Av nyssnämnda annullationsbelopp hänförde sig 521 miljoner till tidiga annullationer, dvs. försäkringar med kortare varaktighet än 3 år. Återstoden (627 miljoner) motsvarades i stort sett av beståndsminskning på grund av återköp och fribrevsutbyte. Beståndsminskningen i individuell kapitalförsäkring för dödsfall till följd av dödsfall eller utlupen försäkringstid, som 1958 uppgick till 253 miljoner, redovisades för 1959 med 277 miljoner, dvs. med ett 9 % högre belopp än 1958.

Beståndet av *grupplivförsäkring* (9 089 miljoner) ökade med 25 % under 1959 och antalet grupplivförsäkrade (1 993 000

Tab. 12. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1959 och 1960

New sickness insurance business (for more than ten years) 1959 and 1960

Belopp i 1 000-tal kronor *Amounts 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet ..... *Jan.—March*	2 793	3 594	1 820	1 391	227	51	4 840	5 036
2:a kvartalet ..... *April—June*	3 270	3 641	983	871	120	12	4 373	4 524
3:e kvartalet..... *July—September*	2 359		1 027		96		3 482	
4:e kvartalet ..... *October—December*	4 371		879		151		5 401	
Härav: Första halvåret *Of which: First six months*	6 063	7 235	2 803	2 262	347	63	9 213	9 560
Årligt belopp *Annual income*								
1:a kvartalet ..... *Jan.—March*	14 389	20 699	7 547	6 167	1 269	372	23 205	27 238
2:a kvartalet ..... *April—June*	16 289	19 558	3 729	3 958	871	85	20 889	23 601
3:e kvartalet..... *July—September*	13 431		3 487		139		17 057	
4:e kvartalet..... *October—December*	24 702		3 593		861		29 156	
Härav: Första halvåret *Of which: First six months*	30 678	40 257	11 276	10 125	2 140	457	44 094	50 839

personer) med 18 %. Tillväxten under första halvåret 1960 var visserligen totalt mindre än under samma tid 1959 (tab. 10), men alltsedan mars har månadsresultaten varit högre än föregående års.

Den *kollektiva tjänstepensioneringen* (SPP) fortsatte att expandera under 1959, men det var de redan tidigare SPP-anslutna företagen, som stod för praktiskt taget hela nytillströmningen av försäkringar. Beståndet av försäkringar (1 892 miljoner i årligt livräntebelopp) ökade sålunda med nära 7 % och antalet försäkrade personer (201 000) med inte fullt 4 %. SPP:s årliga avgiftssumma *(tabell 11)* steg under första halvåret 1960 med brutto 17 och netto 6 miljoner kronor samt uppgick vid halvårsskiftet till 553 miljoner mot 533 miljoner vid samma tid förra året.

Redovisningen av den långa sjukförsäkringen, dvs. sådan som meddelas för längre tid än tio år, har i tab. 13 sammanförts med uppgifterna om av skadeförsäkringsbolagen bedriven kort sjukförsäkring m. m. och kommenteras i anslutning till nämnda tabell. I *tabell 12* återges emellertid kvartalsuppgifter om nyteckningen under 1959 och första halvåret 1960, som bl. a. visar en ökning på 15 % i nytecknad årlig försäkringssumma under de två första

kvartalen 1960 i förhållande till motsvarande period 1959. I fråga om antalet var ökningen 4 %.

Skadeförsäkringens utveckling återspeglas i *tab. 13 och 14*, som innehåller uppgifter om premieinkomst och under året betalda skador. Några motsvarande data beträffande försäkringsbeståndet kan inte lämnas i detta nummer, då dessa uppgifter på grund av en omläggning av statistiken från och med räkenskapsåret 1959 inkommer senare och kan redovisas först i nr 10 av denna tidskrift. Det bör uppmärksammas att uppgifterna i tab. 13—14 inte ägnar sig för bedömande av frågan om hur stor del av premien, som försäkringstagaren får tillbaka i form av skadeersättningar (inkl. skaderegleringskostnader). Försäkringar tecknas och betalas vanligen per försäkringsår, som ej sammanfaller med räkenskapsåret. Vidare tar regleringen av svårare skador, särskilt i sjö- och personförsäkring, ofta flera år i anspråk. En mera rättvisande jämförelse mellan premier och skador erhålles först, när man även tar förändringarna i premie- och ersättningsreserverna med i beräkningen. Sådana jämförelser återges årligen i inspektionens publikation »Enskilda försäkringsanstalter» (jfr t. ex. årgång 1958, sid. 87° o. f.). Uppgifterna i tab. 13 och 14 om under året influtna premier och betalda skador tjänar av anförda skäl främst till att belysa utvecklingen inom olika branscher.

Uppgifterna i tab. 13 omfattar åren 1954—1959. Motsvarande uppgifter för räkenskapsåret 1938 och vissa år före 1954 återfinnes bl. a. i tidigare årgångar av Statistisk Tidskrift.

De svenska riksbolagens totala premieinkomst av direkt skadeförsäkring i Sverige — exkl. socialförsäkringsbolagen, som i konkurrens med riksförsäkringsanstalten driver yrkesskadeförsäkring — uppgick 1959 till 989 milj. kr eller 7 % mer än 1958. För skadorna var motsvarande tal 607 milj. kr och 10 %.

Inom sjökaskoförsäkring har premieinkomsten (108 milj. kr) ökat med 8 %. Skadebeloppet (79 milj. kr) har visserligen ökat med 4 %, men står likväl i något mera gynnsam relation till premieinkomsten än vad fallet var 1958. Det samma gäller transportförsäkringen (57 milj. i premier och 31 milj. i skador), där premierna ökade med 4 % och skadorna minskade med 8 %.

På grund av ändrat redovisningsförfarande har den tidigare tillämpade fördelningen av verksamhetsgrenen brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenledningsskade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-,[1] inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m. efter skilda försäkringsgrenar (eller grupper av försäkringsgrenar) fr. o. m. 1956 ersatts med en uppdelning å objektförsäkringsgrupperna hemförsäkring, fastighetsägareförsäkring, företagareförsäkring och villaägareförsäkring. För att t. v. bibehålla en kontinuerlig sifferserie för nämnda verksamhetsgren lämnas fortfarande summauppgifter för premier och skador i tab. 13. Fördelningsuppgifter för de angivna objektförsäkringsgrupperna redovisas i tab. 14, som även innehåller uppgifter rörande brandförsäkring för all framtid och skogsförsäkring. Det kan även antecknas, att villaägareförsäkring endast redovisas av vissa bolag, som med hänsyn till försäkringarnas konstruktion ej kan skilja mellan hem- och fastighetsägaremomentet inom denna grupp av försäkringar.

För hela verksamhetsgrenen brandförsäkring med bigrenar utgjorde premieinkomsten 333 milj. kr år 1959 mot 313 milj. kr 1958 (ökning med 7 %). Samtliga objektförsäkringsgrupper visar enligt tab. 14 en stegring i premieinkomsten under det att brandförsäkring för all framtid är på tillbakagång. Skadorna var 1959 för hela grenen 193 milj. kr mot 169 milj. kr 1958 innebärande en ökning med 14 %.

Inom den obligatoriska trafikförsäkringen har de reduktioner av trafikförsäkringspremierna som ägt rum under senare år dels genom en allmän premiesänkning år 1955, dels genom de betydande rabatter (eller återbäring) som

[1] Maskinförsäkring redovisas först fr. o. m. 1956 under denna verksamhetsgren; den har tidigare hänförts till verksamhetsgrenen »Annan skadeförsäkring».

Tab. 13. Under året influtna premier och betalda skador i olika skadeförsäkringsgrenar[1]

Tabellen omfattar de svenska riksbolagens direkta affär i Sverige. 1 000-tal kronor

	1954	1955	1956
Premieinkomst			
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	14 046	16 873	20 157
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	3 308	3 140	2 797
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år			
Individuell försäkring			
Förarplatsförsäkring	—	—	—
Annan individuell försäkring	26 105	25 466	27 762
Kollektiv försäkring	32 746	27 440	29 366
Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenlednings-skade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m.[2]	234 740	246 527	269 399
Sjökaskoförsäkring	75 330	75 416	85 008
Transportförsäkring	50 871	51 693	54 561
Trafikförsäkring	160 846	158 121	150 373
Annan motorfordonsförsäkring	95 841	102 133	117 450
Luftfartsförsäkring	1 969	2 043	1 823
Hagelförsäkring	3 177	2 953	2 344
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	922	907	939
Garantiförsäkring	1 788	2 006	2 296
Kreditförsäkring	680	858	1 071
Avbetalningsförsäkring	—	—	—
Smycke- och diverseförsäkring	2 606	2 885	3 160
Husdjursförsäkring			
Försäkring mot smittsjukdomar	345	305	211
Annan försäkring	13 707	13 750	19 245
Summa	719 027	732 516	787 962
Skador			
Sjukförsäkring för längre tid än tio år	3 926	4 185	5 016
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år	850	1 012	1 104
Olycksfalls- och sjukförsäkring för högst tio år			
Individuell försäkring			
Förarplatsförsäkring	—	—	—
Annan individuell försäkring	11 148	10 602	11 413
Kollektiv försäkring	25 792	17 880	19 140
Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenlednings-skade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m.[2]	112 341	137 137	166 330
Sjökaskoförsäkring	59 884	70 227	73 394
Transportförsäkring	24 336	28 180	39 734
Trafikförsäkring	60 427	68 823	81 125
Annan motorfordonsförsäkring	38 747	52 409	67 825
Luftfartsförsäkring	943	212	1 304
Hagelförsäkring	2 396	1 380	1 764
Regn- samt storm-, hagel- och frostförsäkring	621	496	955
Garantiförsäkring	675	1 054	1 108
Kreditförsäkring	76	151	144
Avbetalningsförsäkring	—	—	—
Smycke- och diverseförsäkring	1 122	1 414	1 394
Husdjursförsäkring			
Försäkring mot smittsjukdomar	16	2	1
Annan försäkring	10 152	9 956	9 466
Summa	353 452	405 120	481 217

[1] Exkl. erkända sjukkassor och yrkesskadeförsäkring. *Approved sickness funds and workmen's compensation insurance are not included.* —

[2] Beträffande den före 1956 tillämpade branschfördelningen se Statistisk tidskrift, häfte 8, 1956. —

Premiums received and claims paid during the year in specified lines of fire and casualty insurance[1]

Direct business in Sweden of Swedish nation-wide companies. 000 omitted

1957	1958	1959	
			Premiums
23 534	27 409	30 398	Sickness insurance for more than ten years
2 531	2 342	2 146	Accident insurance for more than ten years
			Accident and sickness insurance for ten years or less
			Individual insurance
10 961	15 252	15 021	Insurance for motor car drivers
29 170	30 677	32 290	Other individual insurance
31 532	34 263	37 719	Collective insurance
			Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance
[2] 287 437	[2] 312 751	[2] 333 454	
97 932	100 410	108 428	Marine hull insurance
56 819	55 009	57 448	Transportation insurance
153 785	163 438	170 415	Motor third party insurance
132 786	154 022	168 209	Motor vehicle insurance
2 083	2 809	3 570	Aviation insurance
3 107	2 503	2 609	Hailstorm insurance
925	979	927	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
2 475	2 599	2 933	Fidelity guarantee insurance
1 517	1 907	2 206	Credit insurance
—	—	16	Credit life insurance
3 465	3 728	4 864	Jewellery insurance and miscellaneous
			Live stock insurance
206	200	198	Insurance against epizootic diseases
11 863	16 108	16 488	Other insurance
852 128	926 406	989 339	Total
			Claims
5 670	6 626	7 774	Sickness insurance for more than ten years
1 229	1 431	1 687	Accident insurance for more than ten years
			Accident and sickness insurance for ten years or less
			Individual insurance
998	2 071	3 475	Insurance for motor car drivers
11 221	11 523	12 321	Other individual insurance
21 510	24 650	26 706	Collective insurance
			Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance
[2] 153 103	[2] 168 963	[2] 193 078	
77 509	75 875	78 743	Marine hull insurance
38 127	33 219	30 642	Transportation insurance
93 440	105 976	121 205	Motor third party insurance
79 283	99 247	111 110	Motor vehicle insurance
431	2 500	860	Aviation insurance
3 653	1 037	1 664	Hailstorm insurance
726	744	441	Rain, windstorm and hailstorm insurance and insurance against frost
1 289	1 233	1 492	Fidelity guarantee insurance
49	204	208	Credit insurance
—	—	4	Credit life insurance
1 675	1 768	2 113	Jewellery insurance and miscellaneous
			Live stock insurance
14	2	11	Insurance against epizootic diseases
9 129	12 430	13 254	Other insurance
499 056	549 499	606 788	Total

[2] Beträffande fördelning av här angivna premie- och skadebelopp på objektförsäkringsgrupperna hem-, fastighetsägare-, företagare- och villaägareförsäkring samt brandförsäkring för all framtid, se tab. 14.

Tab. 14. Brand-, skogs-, ansvarighets-, vattenledningsskade-, glas-, husbocks-, stormskade-, maskin-, inbrotts-, stöld- och rånförsäkring m. m. 1 000-tal kronor

Fire, forest, liability, water damage, plate glass, housebock, windstorm, machinery, burglary, theft and robbery insurance. 000 omitted

	1957		1958		1959	
	Premier	Skador	Premier	Skador	Premier	Skador
Hemförsäkring	47 402	18 502	50 638	19 334	52 816	21 346
Fastighetsägareförsäkring	36 454	25 015	38 559	28 297	42 143	32 171
Företagareförsäkring	185 863	100 409	203 745	110 972	212 686	127 105
Villaägareförsäkring	16 301	7 488	18 540	8 988	24 461	10 576
Brandförsäkring för all framtid	1 417	1 689	1 269	1 372	1 348	1 880
Summa	287 437	153 103	312 751	168 963	333 454	193 078
Härav skogsförsäkring	3 850	591	2 706	931	3 083	2 372

beviljats försäkringstagarna haft till följd att skadeutbetalningarna ökat mycket kraftigare än premieinkomsten. En jämförelse mellan 1959 års data (premier 170 milj. kr och skador 121 milj. kr) och 1955 års visar ökningar på 8 respektive 76 %. Annan motorfordonsförsäkring visar en något avvikande utveckling. Mot en ökning av premieinkomsten på 65 % under samma tidsperiod svarar en ökning av skadorna på 112 %.

S. k. lång sjukförsäkring, dvs. sådan med avtalstider på mer än 10 år, uppvisade 1959 en premieinkomst på 30 milj. mot 27 milj. 1958 och 24 milj. 1957. Den fortgående ökningen tyder på att det finns god marknad för denna försäkringsform vid sidan av den allmänna sjukförsäkringen. Den långa olycksfallsförsäkringen, som endast inbegriper speciella former, främst barn- och reseolycksfallsförsäkring, är numera under avveckling, vilket förklarar de sjunkande siffrorna för premieinkomsten. Inom den korta olycksfalls- och sjukförsäkringen dominerar olycksfallsförsäkringen, medan sjukförsäkring bara ingår som kompletterande moment. Den kraftiga ökningen av premieinkomsten inom individuell kort olycksfallsförsäkring mellan åren 1956 och 1957 beror till största delen på den i början av år 1957 introducerade förarplatsförsäkringen, som utgör ett komplement till bilförsäkringen men som på grund av sin karaktär redovisas som olycksfallsförsäkring. Av premieinkomsten år 1959 inom individuell försäkring, 47 milj. kr, härrör 15 milj. dvs. 32 % från förarplatsförsäkringen. Räkenskapsåren 1957 t. o. m. 1959 uppvisar för förarplatsförsäkring en stor skillnad mellan premieinkomst och skadeutbetalningar, vilket dock bör bedömas med hänsynstagande till de på sid. 499, första stycket, berörda förhållandena. Den kraftiga differensen har emellertid föranlett försäkringsbolagen att under början av 1960 i stort sett fördubbla tidigare gällande ersättningsbelopp. Inom den kollektiva korta olycksfallsförsäkringen, som till större delen drivs av Folksam och uppvisar väsentligt lägre förvaltningskostnader, uppgick premieintäkten till 38 milj. kr (ökning med omkring 10 % sedan 1958) och skadorna till 27 milj. kr (ökning omkring 8 %).

Preliminary Insurance Statistics: 1959 and Jan.—June 1960

The nominal value of the assets of Swedish insurance companies (not counting amounts due from other insurance companies, values of reinsurers' liabilities, or assets of local companies and foreign companies operating in Sweden), at the end of 1959, was 7 % higher than in 1958. During the first half of 1960 there was a further increase of 527 million kronor or 3 % and the

total figure attained was 16 686 million kronor or about $ 3 200 million, life insurance companies accounting for 81 % of the total amount (Table 1, p. 487). The earlier agreement between the Riksbank and the insurance companies concerning credit policy was replaced in January 1960 by a recommendation that the investments in so-called preferential assets (Government securities, mortgage bonds, direct mortgage loans on new house property, and cash) should be increased by an amount which for life insurance companies corresponded to at least 75 % of the addition to their total assets, and for other companies to at least 50 %.

The real value (1959 prices) of savers' assets in life insurance companies (11 772 million) — i. e. policy reserves and technical reserves less policy loans — was 50 % higher than in 1949 (Table 8, p. 493). If *Svenska Personal-Pensionskassan* (SPP), which carries on collective pension insurance of salaried private employees, is excluded the corresponding real value (6 556 million) was only 10 % higher than in 1949. The real value of the annual growth in holdings of individual policy owners (i. e. individual life insurance savings) has actually declined during recent years owing to inflation, an increase in lapses and surrenders, and to a change in new business from policies with a saving content to term insurance and pure premium insurance policies. A slight recovery 1958 was mainly due to the transfer of premium reserve from a benefit society for pension insurance (17 million), which does not constitute any new savings. The real value of the assets of the insurants was, if SPP is included, 48 % higher in 1959 than in 1949. The corresponding gain in real value of savers' assets in saving banks, on saving accounts of commercial banks etc. (28 451 million kronor) was 63 %. After correction for institutional saving on capital accumulation accounts in commercial banks this gain, however, is reduced to the neighbourhood of 48 %.

Premiums received in direct life insurance (Table 9, p. 494) during 1959 amounted to 1 147 million kronor or 5 % more than in 1958 (1 092 million). The increase was mainly due to SPP. The premium receipts of SPP increased by 8 % to 527 million, whereas those of other life insurance companies rose by 2 % to 620 million. On the basis of the consumer price index, it has been calculated (see the last lines in Table 9), that the real value of premiums received in other companies than SPP was almost the same in 1959 as in 1949. In the case of SPP on the other hand, the corresponding gain in real value of premiums was 114 %.

Claims paid by other companies than SPP were 5 % higher in 1959 than in the previous year and amounted to 276 million kronor. In the case of SPP the increase was 12 %, and 74 million were paid in 1959. Surrenders paid by other companies than SPP in 1959 (110 million) was 5 % higher than in 1958 (105 million), whereas surrenders paid by SPP went down from 3 million in 1958 to 2 million in 1959.

The amount of new business in individual endowment insurance (1 956 million) was 1 % higher than in 1958 (1 937 million) but did not reach as far as in 1956, when the amount was 20 % higher. Level premium term insurance accounted for about 50 % of the new business. The business in force in individual endowment insurance at end of 1959 amounted to 21 134 million kronor, of which 15 578 million consisted of policies with a more considerable saving content. Term insurance and pure premium insurance accounted for remaining 5 556 million. The number of individual endowment policies was 4,8 million, but it must be kept in mind that one and the same person sometimes is holding two or more policies.

Lapses and surrenders of individual endowment insurance increased by 25 % to 1 148 million in 1959.

Group life insurance in force (9 089 million) increased by 25 % during 1959 and the number of insured persons (almost 2 million), by 18 %. The collective pension insurance of SPP con-

tinued its expansion in spite of the reform in public pension insurance, carried through by the Riksdag. It was, however, only those enterprises already members of SPP which accounted for the increase. The business in force (1 892 million in value of annual pensions) increased by 7 %, and the number of insured (201 000 persons) by 4 %.

During the first six months of 1960 the amount of new business in individual endowment insurance (985 million kronor) was 10 % higher than during the corresponding period of 1959 (Table 10, p. 496). Group life insurance attained a new business of 784 million, which is 21 % less than during the first half of 1959.

Premiums received in 1959 by Swedish nation-wide companies (except workmen's compensation insurance companies) on direct fire and casualty insurance in Sweden totalled 989 million kronor, whereas claims paid amounted to 607 million kronor (Tables 13 and 14). The increase over 1958 was 7 and 10 per cent, respectively.

Premiums received in marine hull insurance (108 million kronor) increased by 8 % and claims by 4 %, making the balance somewhat less unsatisfactory than in 1957 and 1958. The same applies to transportation insurance where premiums increased by 4 per cent and claims decreased by 8 per cent.

From 1956 on, fire and allied lines of business (forest, liability, burglary, theft and robbery, water damage and plate glass insurance) which, more and more often, are included on the same comprehensive policy, are not broken down any more by line of business, but rather by the character of the comprehensive policy (real estate, home, business insurance, etc.). The total amount of premiums received in 1959 was 333 million or 7 % more than in 1958. Claims (193 million) increased by 14 %. Premiums in motor third party insurance gained 4 %, whereas claims increased by 14 %. The growth of premiums and claims in other motor insurance was about 9 and 12 %, respectively.

S. J. G. W.

(forts. från sid. 447)

utvidgats med 6 100 hektar (1,9 %) till 322 900 hektar. Havrearealen är 557 700 hektar eller 21400 hektar (4,0 %) mer än 1959. Odlingen av blandsäd, 231 300 hektar, visar en nedgång med 16 000 hektar (6,5 %). Den sammanlagda arealen för baljväxter samt grönfoder av säd och baljväxter uppgår i år till 79 800 hektar, vilket är 5 400 hektar (7,3 %) mer än år 1959. Den fältmässiga odlingen av potatis har i år utvidgats med 5 400 hektar (4,5 %) till 124 300 hektar. Sockerbetsarealen är i år 51 000 hektar, d. v. s. lika stor som 1959 och 1958. Arealen för foderrotfrukter utgör 24 900 hektar, vilket är 1 000 hektar (3,9 %) mindre än 1959.

Arealerna för vall uppgår i år till 1 441 500 hektar, vilket innebär en minskning med 26 700 hektar (1,8 %). Av dessa är det endast arealen för permanent betesvall, som uppvisar arealökning (6,2 %). Arealen för vall till hö och vall till fröskörd samt vall till grönfoder och bete har däremot reducerats med 2,6, 17,6 respektive 2,1 % och omfattar i år 1 091 800, 36 900 respektive 101 600 hektar.

Den sammanlagda odlingen av oljeväxter utgör i år endast 40 500 hektar, vilket är mindre än hälften av 1959 års areal. En relativt betydande arealökning visar endast oljelin. Minskningen kommer främst på de höstsådda oljeväxterna, vilket förklaras av stor utvintring på grund av dålig och försenad utveckling under hösten. För höstraps och höstrybs uppgår årets areal till 23 800 resp. 6 700 hektar, vilket är 54,1 resp. 71,6 % mindre än föregående år. Av de vårsådda oljeväxterna är odlingen av vårraps och övriga oljeväxter mindre än 1959 och arealen omfattar 3 600 respektive 3 000 hektar; arealen för vårrybs är oförändrad (1 200 hektar).

Odling av köksväxter på åkern samt »andra växtslag» uppgår till 13 500 resp. 14 500 hektar, vilket är 2 400 (21,6 %) respektive 2 600 hektar (21,8 %) mer än i fjol. Arealen för helträda och tillfälligt obrukad åkerjord uppvisar i år nedgång med 9 500 hektar (5,8 %) och är nu 154 800 hektar. Den varaktigt obrukade åkerjorden har ökat med 23 300 hektar (30,9 %) i förhållande till 1959 och uppgår till 98 600 hektar.

För mer detaljerade uppgifter hänvisas till Jordbruksekonomiska Meddelanden 1960: 8.

K. Z.

Utkom från trycket den 31 aug. 1960

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 9 SEPTEMBER 1960

INNEHÅLL

ARTIKLAR

ERIK LUNDÉN:
Tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet år 1959.... 507, 588

BÖRJE NILSSON:
Provundersökningarna för ny skördeberäkningsmetod. VIII. Specialundersökningar på spannmål.....529, 588

MEDDELANDEN

Statistiska centralbyrån: statförslag för budgetåret 1961/62 548

Vissa statistikproducerande verks statförslag för budgetåret 1961/62 549

Bostadsstyrelsens statistikproduktion. Förändringar sedan år 1954..... 551

Nordiska statistiska chefsmötet 556

Nordiskt statistikermöte 557

Europeiska statistikerkonferensen: Arbetsgrupp för översyn av ECE-kommittéernas statistiska verksamhet..... 558

Andra europeiska statistiska möten: Utrikeshandelsstatistik; sammanträde inom OEEC 559

Internationella statistiska institutets möte i Tokio 559

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd.... 562

Personalnotiser 562

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 563

Befolkningsutvecklingen 563, 564

Antal skattekronor enligt 1960 års taxering. Preliminära uppgifter..... 566

Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen den 31 dec. 1959 samt 30 juni 1960 567

Preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet år 1959..... 567

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter 572, 589

Konkurser och protesterade växlar..... 574

Vägtrafikolyckor 576

Husdjursräkningen den 1 juni 1960 580

TENTAMENSUPPGIFTER

Tentamensuppgifter i statistik vid Stockholms Universitet 581

THE ISSUE IN BRIEF..... 588

LITTERATUR

Bokanmälningar:

Bevölkerung und Wirtschaft (Y. Fritzell) 590

Samfärdselstatistisk årsbok för Finland. 1959. (Y. Fritzell) 591

Scheffé, Henry, The analysis of variance (P. Seeger)..... 591

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 9 No. 9 SEPTEMBER 1960

CONTENTS

ARTICLES

E. LUNDÉN:
Salaried employees in quasi-official occupational groups in 1959 ..... 507, 588

B. NILSSON:
Pilot crop-cutting survey. VIII. Special surveys of cereals 529, 588

NOTES

Central Bureau of Statistics:
Proposals for appropriations in the 1961/62 budget 548

Some agencies producing statistics:
Proposals for appropriations in the 1961/62 budget 549

Statistics elaborated by the Housing Board 551

Meeting of the Northern statistical directors 556

Meeting of statisticians from the Northern countries 557

Conference of European Statisticians:
Working group on statistical activities of ECE committees 558

Other European statistical meetings:
External trade statistics; Meeting within the OEEC 559

International Statistical Institute:
32nd session in Tokyo 559

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance 562

Personal notes 562

TABLES

Commentary 563
Vital statistics 563, 564
Local taxable income. Preliminary data .. 566
Statistical data on credit market for the civil primary communes and the county councils on Dec. 31, 1959, and on June 30, 1960 567
Activity of local saving banks in 1959. Preliminary data 567
Income, expenditure and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data 572, 589
Bankruptcies and protested bills 574
Road accidents 576
Census of livestock on June 1, 1960 580

EXAMINATION PAPERS

Examination papers for the first degree in statistics (Stockholm University) 581

THE ISSUE IN BRIEF 588

LITERATURE

Book reviews:
Bevölkerung und Wirtschaft (Y. Fritzell) 590
Samfärdselstatistisk årsbok för Finland. 1959. (Y. Fritzell) 591
Scheffé, Henry, The analysis of variance (P. Seeger) 591

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	"	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

TJÄNSTEMÄN INOM DET STATSUNDERSTÖDDA VERKSAMHETSOMRÅDET ÅR 1959

Av förste aktuarien ERIK LUNDÉN

Statistikens omfattning

Sedan år 1954 utarbetar statistiska centralbyrån statistik över tjänstemännen inom statlig och statsunderstödd verksamhet. Resultaten har årligen redovisats dels i denna tidskrift, dels även i en särskild publikation med titeln »Tjänstemän inom statlig och statsunderstödd verksamhet åren 1954—1957». Den redogörelse, som framlägges här nedan, omfattar endast statistik över tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet. För i statens tjänst anställd personal år 1959 har i ett tidigare nummer av denna tidskrift (1960: 7, s. 363 ff.) en redogörelse lämnats.

Den nu framlagda statistiken omfattar följande tjänstemannagrupper, vilka utgör huvudparten av de tjänstemän inom det statsunderstödda verksamhetsområdet, för vilka av staten fastställda avlöningsreglementen gäller: präster, kyrkomusiker, lärarpersonal vid folk- och småskolor, polismän, personal vid skogsvårdsstyrelserna och hushållningssällskapen, Stockholms Högskola samt socialinstituten. I fråga om insamlingsförfarandet, primäruppgifternas innehåll samt redovisningsmetoder i övrigt hänvisas till ovannämnda publikation. Påpekas bör dock, att insamlingen av primäruppgifterna beträffande lärarpersonalen vid folk- och småskolorna numera sker genom länsskolnämnderna.

De i tabellerna 1—7 framlagda resultaten avser personalläget den 1 oktober 1959. I tab. 8 och 9 redovisas förändringsstatistik för de båda största grupperna, nämligen lärarpersonal vid folk- och småskolor samt polismän. För en del övriga i statistiken ingående tjänstemannagrupper redovisas vissa huvuddata i texttabell C. För samtliga grupper finnes hos statistiska centralbyrån arbetstabeller, som mera ingående belyser förändringarna under året. I tab. 10 och 11 slutligen lämnas vissa uppgifter om de vanligast förekommande befattningarna hos lärarpersonal vid folk- och småskolor samt polismän.

Personalläget den 1 oktober 1959

Lärarpersonal vid folk- och småskolor redovisas efter lönegrad, löneklass, ortsgrupp och anställningsform i tab. 1—3, efter ålder i tab. 5 samt efter utbildning i tab. 7. I relativa tal belyses fördelningen på anställningsform i tab. A samt fördelningen på lönegrader i tab. B. Samtliga lärare uppgick till 45 621, varav huvudparten eller 42 842 var inplacerade på löneplan A. Omkring 65 % av lärarna utgöres av kvinnor. Ungefär hälften av kvinnorna är placerade som småskollärare i lönegraderna 7, 9, 10 och 11 medan huvudparten av de övriga liksom flertalet män innehar folkskollärartjänst i lönegraderna 12, 13 och 16. Av samtliga lärare innehar 85 % ordinarie eller extra ordinarie tjänst. Med undantag av ett fåtal lärare i aspirantställning utgö-

Tab. A. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet procentuellt fördelade efter anställningsform år 1959

Salaried employees in quasi-official occupational groups, by type of appointment, in percentage

Anställningsform *Type of appointment*	Lärare vid folk- och småskolor[1]		Polismän *Policemen*	Präster *Clergymen*	Kyrkomusiker *Church organists*	Tjänstemän vid	
	Män *Men*	Kvinnor *Women*				skogsvårdsstyrelser[2]	hushållningssällskap[3]
År 1959							
Löneplan A							
ordinarie	63,8	46,8	85,5	75,8	41,6	51,1	59,6
extra ordinarie	22,1	38,7	6,4	18,3	28,2	16,1	11,7
aspiranter	0,1	0,1	2,9	3,7	—	9,2	2,2
extra	6,7	8,8	3,3	0,4	6,6	19,7	13,6
arvodister	0,1	0,1	0,4	—	7,9	0,7	0,9
Summa för löneplan A	92,8	94,5	98,5	98,2	84,3	96,8	88,0
Löneplan B	0,1	—	—	0,8	—	0,9	—
Icke löneplansplacerade (arvodister m. fl.)	7,1	5,5	1,5	1,0	15,7	2,3	12,0
Summa *Total*	100	100	100	100	100	100	100

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] *Regional forestry boards.* — [3] *County agricultural committees.*

res återstoden av Ag-anställda eller arvodister. Till de sistnämnda har räknats timlärare m. fl., av vilka dock endast sådana med minst 15 veckotimmars tjänstgöring medtagits i redovisningen (*inalles* 2 759). På löneplan B är endast 20 lärare inplacerade, samtliga skoldirektörer.

Lärarnas åldersfördelning enligt tab. 5 utvisar ett relativt litet antal lärare i åldrarna 35—50 år, medan frekvensen är större såväl i de yngre som i de äldre åldersklasserna. Omkring 55 % av de manliga och 57 % av de kvinnliga lärarna är under 40 år. Beträffande lärarnas utbildning framgår av tab. 7, att det finns c:a 1 600 lärare, som icke är utexaminerade från folk- och småskoleseminarium eller har den för lärare i övningsämnen stipulerade utbildningen. Av dessa har ett flertal högre kompetens än som erfordras. Omkring 700 av dem har avlagt akademisk examen samt c:a 400 studentexamen. Då statistiken hänför sig till en viss tidpunkt, kan det antagas, att flertalet lärare med icke erforderlig kompetens utgöres av tillfälliga vikarier.

Uppgifterna rörande *polismän* avser endast kommunalanställda sådana (inkl. statspolisavdelningarna) men däremot ej landsfiskaler, viss polispersonal i landsfiskalsdistrikten, Norrbottens statliga poliskår m. fl. grupper, vilka samtliga är statstjänstemän och ingår i redovisningen över i statens tjänst anställd personal.

Fördelningen av polismän efter lönegrad (tab. 1, 4 och B) utvisar att den största gruppen, 30 %, är placerad i 10:e lönegraden (poliskonstapel). I 12:e lönegraden, som omfattar 27 % av samtliga, är inplacerade dels förste poliskonstapel, dels ett mindre antal assistenttjänster. Lönegraderna 13—17 (polis- och kriminalassistenter) har uppnåtts av

Tab. B. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet på löneplan A procentuellt fördelade efter lönegrad år 1959

Salaried employees in quasi-official occupational groups in salary scheme A, by salary scale, in percentage

Lönegrad *Salary scale*	Lärare vid folk- och småskolor[1]		Polismän *Policemen*	Präster *Clergymen*	Kyrkomusiker *Church organists*	Tjänstemän vid	
	Män *Men*	Kvinnor *Women*				skogsvårdsstyrelser[2]	hushållningssällskap[3]
1	—	—	—	—	—	1,9	3,3
2	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	2,0	1,6
4	—	—	—	—	—	—	0,2
5	—	—	—	—	—	7,6	10,8
6	—	—	—	—	—	—	1,0
7	0,0	4,3	4,6	—	—	6,0	5,8
8	—	0,1	0,0	—	—	11,4	2,0
9	0,0	10,9	8,0	—	—	0,9	5,9
10	0,0	23,4	30,5	—	—	18,5	1,6
11	2,5	13,0	0,5	—	6,6	0,5	0,4
12	10,7	10,8	27,2	—	1,0	0,5	19,3
13	18,3	13,0	11,6	3,6	2,0	32,7	6,5
14	0,3	0,1	0,0	—	—	—	0,3
15	0,6	0,3	12,4	1,1	0,7	3,6	5,8
16	54,9	23,0	—	—	—	—	1,0
17	1,0	0,3	3,3	0,7	2,7	2,7	2,0
18	0,1	0,0	—	—	0,3	—	3,3
19	4,4	0,3	1,2	22,6	83,7	4,4	5,5
20	1,8	0,0	0,0	11,5	—	0,1	0,3
21	1,5	0,2	0,1	13,8	3,0	2,6	0,7
22	0,6	0,0	—	4,9	—	—	1,7
23	1,5	0,3	0,6	27,0	—	2,1	15,5
24	1,5	0,0	0,0	7,8	—	1,1	1,0
25	0,0	—	—	—	—	—	0,7
26	0,3	0,0	—	7,0	—	1,4	3,8
Summa *Total*	100	100	100	100	100	100	100

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] *Regional forestry boards.* — [3] *County agricultural committees.*

27 %, medan högre lönegrader endast omfattar 1,9 % (kommissarier). De kvinnliga polismännen uppgick till ett antal av 119, varav 78 innehade ordinarie eller extra ordinarie anställning.

Polismännens åldersfördelning framgår av tab. 5. I tab. 6 redovisas deras utbildning i kombination med dels födelseår, dels lönegrad. Enligt tabellen skulle 1 366 eller omkring 14 % av polismännen sakna utbildning utöver folkskolestadiet. Uppgifterna torde dock vara något ofullständiga och nämnda siffra därför vara för hög. Polisutbildning ingår icke i tabellen utan endast grundutbildning. Som synes av tabellen, är den vanligaste utbildningen för polismännen militära skolor, vilken utbildning redovisas för 40 % av samtliga. Omkring 14 % har avlagt realexamen och 25 % genomgått folkhögskolor o. dyl.

Prästerna uppgår till inalles 2 756 personer och redovisas efter lönegrad, löneklass, ortsgrupp, anställningsform och ålder i tab. 1—2 samt 5. Omkring 76 % innehar ordinarie tjänst, dvs. i allmänhet kyrkoherde- eller komministertjänst.

Tab. C. Antal avgångna, nyanställda och befordrade inom vissa tjänstemannagrupper tillhörande statsunderstödd verksamhet under redovisningsåret 1958/1959

Salaried employees in quasi-official occupational groups, number of resignations, of appointments, and of advancements, during the year of 1958/1959

Lönegrad *Salary scale*	Präster *Clergymen*			Skogsvårdsstyrelser[1]			Hushållningssällskap[2]		
	Avgång	Nyanställning	Befordran	Avgång	Nyanställning	Befordran	Avgång	Nyanställning	Befordran
1	—	—	—	3	17	—	4	11	—
2	—	—	—	1	—	—	—	—	—
3	—	—	—	4	5	15	4	5	5
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	8	6	12	12	7	5
6	—	—	—	1	—	—	1	—	1
7	—	—	—	8	7	6	2	1	1
8	—	—	—	7	46	4	1	3	1
9	—	—	—	—	1	—	3	1	1
10	—	—	—	6	7	23	4	3	—
11	—	—	—	—	3	2	—	—	1
12	—	—	—	1	—	1	8	8	—
13	—	68	—	9	1	32	1	1	4
14	4	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	2	9	5	7	5	1	3	—
16	1	—	—	—	—	—	1	1	—
17	—	—	5	2	3	5	—	—	—
18	—	—	—	—	—	—	2	2	—
19	14	23	44	1	—	7	1	9	6
20	8	1	32	—	—	—	—	—	—
21	16	4	35	—	—	1	1	1	—
22	4	1	11	—	—	—	8	3	1
23	35	10	45	—	—	1	3	5	3
24	17	—	14	1	—	2	—	1	1
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	16	—	17	3	—	—	4	—	3
Summa *Total*	115	109	212	60	103	116	61	65	33

[1] *Regional forestry boards.* — [2] *County agricultural committees.*

Lönegraderna 19—22 omfattar 53 % av prästerna samt lönegraderna 23—26 nästan 42 %. Över hälften av antalet präster har uppnått en ålder av 50 år.

Kyrkomusikerna omfattar enligt tab. 1 endast 394 tjänstemän. Huvudparten är placerad i 19:e lönegraden som ordinarie eller extra ordinarie. Omkring 24 % avlönas som arvodister.

Tjänstemän vid hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser, vilka till största delen avlönas med statsmedel, redovisas i tab. 1 och 2 och uppgår till ett antal av 792 resp. 1 073. Uppgifterna från skogsvårdsstyrelserna har på skogsstyrelsens önskan infordrats per den 1 januari 1960.

Vid *Stockholms Högskola* anställda tjänstemän uppgår till sammanlagt 584. Av dessa tillhör 74 tjänstemän löneplan B (i befattningar som professor, preceptor och laborator), 372 är tjänstemän på löneplan A och 138 arvodister. De sistnämnda består huvudsakligen av assistenter och amanuenser.

Socialinstitutens anställda tjänstemän uppgår endast till 29, av vilka 15 var placerade i lönegrad 19 eller högre.

Tab. D. Förändringar i antalet tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet mellan åren 1958 och 1959

Changes in the number of salaried employees during 1958/59

	1958	1959	Ökning (+) Minskning (—)	Procentuell förändring
Präster *Clergymen*				
Ordinarie	2 130	2 111	— 19	— 0,9
Extra ordinarie	523	505	— 18	— 3,4
Aspiranter	73	102	+ 29	+ 39,7
Extra	11	12	+ 1	+ 9,1
Arvodister	24	26	+ 2	+ 8,3
Summa *Total*	2 761	2 756	— 5	— 0,2
Lärare vid folk- och småskolor[1]				
Ordinarie	23 703	24 106	+ 403	+ 1,7
Extra ordinarie	14 733	14 978	+ 245	+ 1,7
Aspiranter	23	42	+ 19	+ 82,6
Extra	3 933	3 686	— 247	— 6,3
Arvodister	2 467	2 809	+ 342	+ 13,9
Summa *Total*	44 859	45 621	+ 762	+ 1,7
Polismän *Policemen*				
Ordinarie	8 367	8 628	+ 261	+ 3,1
Extra ordinarie	647	647	—	—
Aspiranter	255	289	+ 34	+ 13,3
Extra	312	336	+ 24	+ 7,7
Arvodister	172	189	+ 17	+ 9,9
Summa *Total*	9 753	10 089	+ 336	+ 3,4
Tjänstemän vid hushållningssällskap[2]				
Ordinarie	477	472	— 5	— 1,0
Extra ordinarie	90	93	+ 3	+ 3,3
Aspiranter	19	17	— 2	— 10,5
Extra	101	108	+ 7	+ 6,9
Arvodister	95	102	+ 7	+ 7,4
Summa *Total*	782	792	+ 10	+ 1,3
Tjänstemän vid skogsvårdsstyrelser[3]				
Ordinarie	553	558	+ 5	+ 0,9
Extra ordinarie	154	173	+ 19	+ 12,3
Aspiranter	101	99	— 2	— 2,0
Extra	192	211	+ 19	+ 10,0
Arvodister	13	32	+ 19	+ 146,2
Summa *Total*	1 013	1 073	+ 60	+ 5,9

[1] *Teachers at primary schools.* — [2] *County agricultural committees.* — [3] *Regional forestry boards.*

Nyanställning, avgång och befordran under redovisningsåret 1958/59

Resultatet av förändringsstatistiken framlägges för lärarpersonal och polismän i tab. 8 och 9. För ytterligare några grupper lämnas sammanfattningsvis siffror i tab. C.

Förflyttning av en tjänsteman inom samma verksamhetsområde har icke räknats som vare sig avgång eller nyanställning. Vid bearbetningen av hålkortsmaterialet har dylika avgångs- och nyanställningskort kvittats mot varandra. Innebörden härav är t. ex. att en folkskollärare, som flyttar till annat skoldi-

(forts. sid. 528)

Tab. 1. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1959

Salaried employees in quasi-official occupational groups, by salary scale, and by type of appointment

Lönegrad *Salary scale*	Lärare vid folk- och småskolor *Teachers at primary schools*											Polismän *Policemen*					
	Ordinarie		Extra ordinarie		Aspiranter		Extra o. arvodister		Samtliga			Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa *Total*	Därav kvinnor
	M *Men*	Kv *Women*	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	Summa *Total*						
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	—	—	1	10	—	—	4	1 181	5	1 191	1 196	—	—	277	182	459	21
8	—	—	—	14	—	—	—	2	—	16	16	—	1	—	—	1	—
9	—	12	1	2 999	—	—	2	22	3	3 033	3 036	165	486	11	134	796	24
10	1	6 423	1	87	—	—	—	4	2	6 514	6 516	2 841	156	1	25	3 023	21
11	158	37	223	3 577	—	—	—	1	381	3 615	3 996	47	3	—	—	50	—
12	405	838	233	861	—	—	958	1 319	1 596	3 018	4 614	2 689	1	—	1	2 691	11
13	8	71	2 693	3 526	—	—	32	22	2 733	3 619	6 352	1 144	—	—	1	1 145	25
14	1	3	10	21	2	4	25	7	38	35	73	1	—	—	—	1	—
15	6	1	22	2	11	20	45	47	84	70	154	1 230	—	—	—	1 230	5
16	8 019	6 196	194	194	1	1	1	4	8 215	6 395	14 610	—	—	—	—	—	—
17	17	—	125	82	1	2	4	—	147	84	231	323	—	—	—	323	—
18	19	1	1	—	—	—	—	—	20	1	21	—	—	—	—	—	—
19	627	62	32	23	—	—	3	1	662	86	748	115	—	—	—	115	—
20	268	4	1	—	—	—	—	—	269	4	273	1	—	—	—	1	—
21	193	44	26	10	—	—	1	—	220	54	274	15	—	—	—	15	—
22	97	2	—	—	—	—	—	—	97	2	99	—	—	—	—	—	—
23	215	70	7	2	—	—	1	—	223	72	295	55	—	—	—	55	—
24	218	13	—	—	—	—	—	—	218	13	231	2	—	—	—	2	—
25	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
26	52	5	—	—	—	—	—	—	52	5	57	—	—	—	—	—	—
Arvodister m. fl.	[1] 19	—	—	—	—	—	[2] 1 163	1 646	1 182	1 646	2 828	—	—	—	182	182	12
Summa *Total*	10 324	13 782	3 570	11 408	15	27	2 239	4 256	16 148	29 473	45 621	8 628	647	289	525	10 089	119

[1] På löneplan B. — [2] Inräknat 1 på löneplan B.

Tab. 1 (forts.). **Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet fördelade efter lönegrad och anställningsform den 1 oktober 1959**

Lönegrad *Salary scale*	Präster *Clergymen*					Hushållningssällskap *County agricultural committees*						Skogsvårdsstyrelser *Regional forestry boards*						Kyrkomusiker [1]	Stockholms högskola [2]	Socialinstituten [3]
	Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa	Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa	Därav kvinnor	Ordinarie	Extra ordinarie	Aspiranter	Extra o. arvodister	Summa	Därav kvinnor			
1	—	—	—	—	—	1	—	14	8	23	23	—	—	16	4	20	20	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	4	1	6	11	11	—	4	—	17	21	20	—	1	1
4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	16	35	—	24	75	72	14	42	3	20	79	76	—	7	1
6	—	—	—	—	—	5	1	—	1	7	6	—	—	—	—	—	—	—	1	—
7	—	—	—	—	—	25	7	—	8	40	17	26	3	—	33	62	47	—	54	4
8	—	—	—	—	—	9	2	—	3	14	4	—	11	67	40	118	—	—	11	—
9	—	—	—	—	—	36	2	—	3	41	35	7	—	—	2	9	8	—	26	—
10	—	—	—	—	—	—	2	1	8	11	—	81	67	—	44	192	3	—	7	4
11	—	—	—	—	—	—	2	—	1	3	1	—	—	5	—	5	—	20	4	—
12	—	—	—	—	—	102	10	—	22	134	1	1	—	—	4	5	—	3	2	—
13	—	—	94	3	97	38	5	—	2	45	2	293	21	1	23	338	1	6	54	—
14	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
15	—	26	3	—	29	37	—	1	2	40	3	12	10	7	8	37	—	2	82	—
16	—	—	—	—	—	4	3	—	—	7	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	—	15	1	2	18	14	—	—	—	14	5	17	3	—	8	28	5	8	16	2
18	—	—	—	—	—	22	1	—	—	23	23	—	—	—	—	—	—	1	—	—
19	177	425	4	6	612	12	10	—	16	38	13	29	11	—	6	46	—	252	19	2
20	286	26	—	—	312	—	2	—	—	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—
21	372	3	—	—	375	1	1	—	3	5	1	21	—	—	6	27	—	9	31	—
22	132	—	—	1	133	10	1	—	1	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	720	10	—	—	730	104	2	—	1	107	—	22	—	—	—	22	—	—	—	5
24	211	—	—	—	211	4	3	—	—	7	—	11	—	—	—	11	—	—	50	—
25	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
26	190	—	—	—	190	26	—	—	—	26	—	14	—	—	—	14	—	—	—	8
Arvodister m. fl...	[4]23	—	—	26	49	—	—	—	99	99	40	[4]10	—	—	28	38	14	93	[5]216	2
Summa *Total*	2 111	505	102	38	2 756	472	93	17	210	792	266	558	173	99	243	1 073	194	[6]394	[7]584	[8]29

[1] *Church organists.* — [2] *University of Stockholm.* — [3] *Institutes of social science.* — [4] På löneplan B. — [5] Inräknat 74 på löneplan B. — [6] Därav 64 kvinnor. — [7] D:o 182. — [8] D:o 18.

Tab. 2. Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Salaried employees in quasi-official occupational groups in salary scheme A, by salary class, and by regional cost-of-living group

Löneklass *Salary class*	Lärare vid folk- och småskolor *Teachers at primary schools*						Polismän *Policemen*						Präster *Clergymen*				
	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa *Total*	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa *Total*
	2	3	4	5			2	3	4	5			2	3	4	5	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	277	533	158	170	1 138	1 134	23	185	75	153	436	20	—	—	—	—	—
8	5	13	5	4	27	27	—	4	—	8	12	1	—	—	—	—	—
9	230	629	167	257	1 283	1 280	45	307	84	166	602	24	—	—	—	—	—
10	288	692	228	344	1 552	1 552	123	572	139	176	1 010	11	—	—	—	—	—
11	364	1 151	373	383	2 271	2 134	107	572	104	143	926	5	—	—	—	—	—
12	808	2 276	730	1 192	5 006	3 762	114	359	141	127	741	7	—	—	—	—	—
13	806	2 381	814	1 077	5 078	3 891	226	594	241	312	1 373	5	25	46	14	12	97
14	1 209	2 969	1 070	1 382	6 630	5 242	31	274	58	209	572	8	—	—	—	—	—
15	250	992	432	525	2 199	1 556	150	735	276	464	1 625	7	11	15	1	2	29
16	450	1 375	548	725	3 098	1 443	79	488	193	209	969	14	—	—	—	—	—
17	368	1 001	349	482	2 200	935	5	89	20	40	154	—	2	13	—	2	17
18	235	653	228	324	1 440	548	29	476	167	332	1 004	5	—	—	—	—	—
19	2 060	4 289	1 371	1 399	9 119	4 156	1	16	11	4	32	—	43	74	25	32	174
20	7	35	31	16	89	15	—	110	59	134	303	—	41	73	22	19	155
21	14	54	46	41	155	45	—	8	6	5	19	—	58	95	17	32	202
22	211	160	40	28	439	28	—	34	13	38	85	—	87	127	31	38	283
23	128	184	84	79	475	55	—	5	4	3	12	—	86	169	43	37	335
24	39	103	25	27	194	21	—	13	3	6	22	—	129	181	34	42	386
25	11	59	22	22	114	8	—	2	2	4	8	—	78	94	17	29	218
26	—	24	8	16	48	6	—	2	11	19	32	—	223	248	46	20	537
27	12	105	34	78	229	13	—	—	—	—	—	—	47	58	26	27	158
28	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	21	8	10	40
29	1	11	29	16	57	5	—	—	—	—	—	—	4	36	13	23	76
Summa *Total*	7 773	19 689	6 792	8 588	42 842	27 856	933	4 845	1 607	2 552	9 937	107	835	1 250	297	325	2 707

Tab. 2 (forts.). **Tjänstemän inom statsunderstödd verksamhet på löneplan A fördelade efter löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1959**

Löneklass *Salary class*	Hushållningssällskap *County agricultural committees*						Skogsvårdsstyrelser *Regional forestry boards*						Kyrkomusiker *Church organists*		Stockholms högskola *University of Stockholm*		Socialinstituten *Institutes of social science*	
	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor	Ortsgrupp				Summa	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
	2	3	4	5			2	3	4	5								
1	—	19	2	3	24	24	1	11	5	3	20	20	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	7	—	4	11	11	1	10	7	4	22	21	—	—	1	1	1	1
4	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	29	2	2	33	32	1	28	7	5	41	39	—	—	5	5	—	—
6	—	23	2	2	27	27	—	14	4	3	21	21	—	—	1	1	1	1
7	—	16	1	2	19	14	—	23	7	3	33	24	9	3	34	23	3	2
8	1	25	1	3	30	18	26	52	21	32	131	19	—	—	8	5	—	—
9	—	8	1	5	14	9	2	15	4	3	24	11	14	5	15	11	1	1
10	—	27	—	5	32	9	15	46	22	14	97	15	—	—	22	10	—	—
11	—	6	1	2	9	3	17	17	4	8	46	—	10	4	12	4	—	—
12	1	48	7	6	62	24	9	17	3	2	31	4	15	7	8	5	2	2
13	1	26	3	6	36	2	22	45	13	18	98	2	7	1	57	22	2	2
14	2	18	5	6	31	3	6	17	9	8	40	—	2	—	4	—	—	—
15	4	54	11	11	80	2	16	33	12	13	74	—	5	1	82	22	—	—
16	2	8	8	4	22	2	42	82	39	37	200	1	—	—	—	—	—	—
17	—	8	3	1	12	3	—	11	2	2	15	—	3	1	17	3	1	1
18	—	13	4	3	20	6	1	11	2	2	16	1	1	—	—	—	—	—
19	—	21	1	3	25	6	—	18	3	4	25	3	23	1	17	5	—	—
20	—	15	—	1	16	9	—	10	1	4	15	1	24	1	1	1	2	1
21	1	13	4	2	20	11	—	10	4	3	17	—	54	8	30	4	1	1
22	1	15	2	2	20	12	—	7	5	—	12	—	156	22	1	—	—	—
23	—	15	3	5	23	—	—	2	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—
24	—	14	3	1	18	1	—	10	2	4	16	—	8	—	28	2	—	—
25	1	62	4	9	76	—	—	2	3	2	7	—	1	—	17	1	2	2
26	—	12	—	1	13	—	—	6	5	4	15	—	—	—	4	—	4	2
27	—	6	—	—	6	—	—	6	—	—	6	—	—	—	8	—	2	—
28	—	4	—	—	4	—	—	6	—	—	6	—	—	—	—	—	2	—
29	—	9	2	2	13	—	—	6	—	1	7	—	—	—	—	—	3	1
Summa *Total*	14	522	70	91	697	229	159	515	184	181	1 039	182	332	54	372	125	27	16

Tab. 3. Lärare vid folk- och småskolor fördelade efter lönegrad, löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Teachers at primary schools, by salary scale, by salary class, and by regional cost-of-living group

Lönegrad *Salary scale*	Löneklassens ordningsnummer inom lönegraden																				Summa *Total*
	Ortsgrupp 2					Ortsgrupp 3					Ortsgrupp 4					Ortsgrupp 5					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	277	3	4	2	1	533	13	9	2	1	158	5	—	2	1	170	3	1	1	10	1 196
8	2	—	1	2	—	—	1	—	5	1	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	16
9	226	129	51	37	—	619	437	201	116	2	167	126	61	58	2	256	288	127	127	6	3 036
10	156	293	245	422	5	253	873	818	1 218	19	100	284	243	418	8	55	225	327	534	20	6 516
11	18	22	8	778	12	71	51	57	1 582	35	26	8	8	498	61	30	27	21	610	73	3 996
12	498	57	43	70	—	1 289	246	156	442	—	402	72	56	151	3	701	135	95	194	4	4 614
13	317	376	148	95	13	857	1 205	463	297	20	313	501	178	170	8	385	650	221	132	3	6 352
14	7	2	1	6	—	9	9	5	7	—	4	8	3	5	—	6	—	1	—	—	73
15	18	—	—	—	—	43	4	1	3	—	34	2	1	1	—	39	3	3	2	—	154
16	354	326	232	2 044	—	1 066	920	634	4 197	—	369	289	218	1 287	—	580	435	312	1 347	—	14 610
17	20	3	—	4	—	54	14	4	14	—	35	9	9	5	—	41	9	3	7	—	231
18	—	—	—	8	—	—	—	—	9	—	—	—	—	2	—	1	—	—	1	—	21
19	16	3	1	209	1	87	21	12	153	—	75	26	18	36	—	49	9	9	22	1	748
20	—	—	—	116	—	—	—	—	116	—	—	—	—	27	—	—	—	—	14	—	273
21	5	2	—	34	—	33	7	1	85	—	26	4	3	17	—	31	6	1	19	—	274
22	—	—	—	10	—	—	—	—	54	—	—	1	—	18	—	—	—	—	16	—	99
23	11	5	1	—	—	67	18	5	24	—	53	8	4	8	1	63	6	6	15	—	295
24	—	—	—	12	—	—	—	—	105	—	—	—	—	33	—	2	—	1	78	—	231
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
26	—	—	—	1	—	—	—	—	11	—	—	—	—	29	—	—	—	—	16	—	57

Tab. 4. Polismän fördelade efter lönegrad, löneklass och ortsgrupp den 1 oktober 1959

Policemen, by salary scale, by salary class, and by regional cost-of-living group

Lönegrad *Salary scale*	Löneklassens ordningsnummer inom lönegraden																				Summa *Total*
	Ortsgrupp 2					Ortsgrupp 3					Ortsgrupp 4					Ortsgrupp 5					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	21	—	1	—	—	181	4	10	1	—	73	—	1	—	—	150	8	7	2	—	459
8	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
9	43	6	4	30	1	296	24	16	47	1	80	10	2	34	1	157	12	4	28	—	796
10	117	103	83	206	2	544	553	229	369	1	126	102	56	103	3	159	139	78	50	—	3 023
11	—	—	1	3	—	1	—	—	4	—	—	—	—	3	—	—	9	5	24	—	50
12	1	10	16	121	1	83	213	230	631	4	51	136	46	252	20	12	254	174	436	—	2 691
13	6	10	24	72	1	11	39	96	450	—	1	6	24	168	1	3	11	25	197	—	1 145
14	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
15	5	6	4	29	1	8	33	88	473	1	—	5	19	167	8	3	12	40	328	—	1 230
16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	—	—	—	—	—	1	3	14	103	—	—	—	3	58	2	—	4	3	132	—	323
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	—	—	—	—	—	1	7	7	32	1	—	1	4	13	3	1	2	5	38	—	115
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
21	—	—	—	—	—	1	2	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	15
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	—	—	—	—	3	3	2	2	—	1	3	2	11	—	2	5	4	17	—	55
24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tab. 5. Löneplansplacerade lärare vid folk- och småskolor, polismän samt präster fördelade efter födelseår den 1 oktober 1959

Teachers at primary schools, policemen and clergymen, in receipt of a schemed salary, by year of birth

Födelseår *Year of birth*	Lärare vid folk- och småskolor[1]			Polismän *Policemen*			Präster *Clergymen*
	Män *Men*	Kvinnor *Women*	Summa *Total*	Män	Kvinnor	Summa	
—1942	—	1	1	—	—	—	—
41	1	13	14	—	—	—	—
40	4	43	47	1	—	1	—
39	20	167	187	11	—	11	—
38	45	358	403	70	2	72	—
37	88	574	662	153	11	164	—
36	170	791	961	235	4	239	2
35	289	969	1 258	272	10	282	5
34	423	1 018	1 441	279	5	284	14
33	488	1 183	1 671	327	9	336	13
32	652	1 303	1 955	374	3	377	18
31	658	1 321	1 979	396	5	401	12
30	686	1 273	1 959	304	2	306	17
29	672	1 116	1 788	350	4	354	29
28	659	1 122	1 781	358	2	360	33
27	597	939	1 536	343	3	346	29
26	569	824	1 393	369	2	371	37
25	607	712	1 319	341	4	345	35
24	478	590	1 068	307	2	309	36
23	386	456	842	265	6	271	54
22	298	373	671	293	4	297	33
21	267	347	614	297	3	300	48
20	242	356	598	341	1	342	59
19	213	310	523	315	1	316	52
18	205	278	483	316	2	318	57
17	188	247	435	288	2	290	71
16	190	217	407	229	1	230	71
15	186	261	447	201	1	202	63
14	211	239	450	224	3	227	99
13	204	313	517	245	4	249	92
12	204	328	532	244	3	247	73
11	274	366	640	270	—	270	80
10	242	402	644	223	2	225	102
09	241	425	666	219	2	221	119
08	278	481	759	213	1	214	112
07	266	509	775	171	—	171	160
06	348	662	1 010	164	1	165	135
05	309	696	1 005	161	2	163	121
04	317	839	1 156	150	—	150	108
03	356	924	1 280	109	—	109	94
02	361	901	1 262	127	—	127	105
01	388	810	1 198	102	—	102	61
00	344	745	1 089	69	—	69	66
1899	324	658	982	47	—	47	60
98	319	503	822	27	—	27	63
97	301	428	729	17	—	17	71
96	215	270	485	6	—	6	50
95	133	116	249	4	—	4	63
94	70	52	122	1	—	1	32
93	9	12	21	—	—	—	33
92	11	15	26	2	—	2	43
Summa *Total*	15 006	27 856	42 862	9 830	107	9 937	2 730

[1] *Teachers at primary schools.*

Tab. 6. Löneplansplacerade polismän fördelade efter utbildning, födelseår och lönegrad den 1 oktober 1959

Policemen, in receipt of a schemed salary, by professional training, by year of birth, and by salary scale

Utbildning *Professional training and degrees*	Födelseår *Year of birth*									
	-1938	37-34	33-30	29-25	24-20	19-15	14-10	09-00	1899-	Summa *Total*
Studentexamen	—	5	4	2	9	15	31	66	1	133
Normalskolekompetens	—	2	1	1	—	1	1	1	—	7
Realexamen	39	279	230	170	147	183	180	201	8	1 437
Andra allmänbildande studier (folkhögskolor o. dyl.)	24	367	485	553	337	318	219	175	12	2 490
Teknisk utbildning	—	11	20	35	13	5	7	5	—	96
Handelsutbildning	—	14	25	19	14	23	27	35	2	159
Sjuksköterskeutbildning	—	—	1	—	6	4	6	4	—	21
Officersutbildning	—	16	38	53	35	2	1	2	—	147
Underofficersutbildning	—	16	64	60	57	58	77	110	11	453
Underbefälsutbildning	12	152	332	553	709	545	502	592	20	3 417
Övrig utbildning	—	7	28	53	18	26	26	47	6	211
Ingen redovisad utbildning	9	100	192	277	174	176	141	253	44	1 366
Summa *Total*	84	969	1 420	1 776	1 519	1 356	1 218	1 491	104	9 937

Utbildning	Därav i nedanstående lönegrader										
	7-8	9	10	11	12	13	14-15	17	19	20-24	Summa
Studentexamen	2	6	4	2	13	16	30	32	12	16	133
Normalskolekompetens	1	—	1	—	2	2	1	—	—	—	7
Realexamen	107	173	345	7	248	168	248	90	35	13	1 434
Andra allmänbildande studier (folkhögskolor o. dyl.)	194	279	932	15	576	252	186	29	12	2	2 477
Teknisk utbildning	8	4	23	—	44	5	9	1	—	1	95
Handelsutbildning	2	14	46	1	29	19	25	12	6	4	158
Sjuksköterskeutbildning	—	—	1	—	3	13	4	—	—	—	21
Officersutbildning	5	11	74	1	34	13	8	—	—	1	147
Underofficersutbildning	8	27	139	2	113	54	77	16	9	6	451
Underbefälsutbildning	66	120	787	16	1 204	475	559	131	31	22	3 411
Övrig utbildning	1	22	79	—	49	18	22	6	6	8	211
Ingen redovisad utbildning	63	138	590	6	376	110	62	6	4	—	1 355
Summa *Total*	457	794	3 021	50	2 691	1 145	1 231	323	115	73	9 900

Tab. 7. Löneplansplacerade lärare vid folk- och småskolor fördelade efter utbildning, födelseår och lönegrad den 1 oktober 1959

	Utbildning *Professional training and degrees*	Födelseår *Year of birth*								
		-1938	37-34	33-30	29-25	24-20	19-15	14-10	09-00	1899-
	Män									
1	Fil. mag.	—	9	46	92	58	33	17	23	4
2	Fil. kand.	—	2	3	5	17	11	16	28	11
3	Övrig akademisk utbildning	—	—	—	5	5	6	4	15	5
4	Teknisk utbildning	1	—	7	10	5	3	7	6	1
5	Handelsutbildning	1	3	2	3	4	3	1	1	3
6	Folkskoleseminarium	2	318	836	949	498	274	439	1 941	999
7	Folkskolesem. jämte kantorsutbildning.	1	27	72	118	66	79	157	526	165
8	Folkskolesem. jämte akademiskt betyg	—	4	19	47	44	16	12	16	5
9	Folkskolesem. jämte behörighet att undervisa i visst ämne	5	480	1 232	1 440	649	311	257	379	101
10	Folkskolesem. jämte behörighet för erh. av tjänst i lönegrad 17	—	1	39	169	110	46	49	43	4
11	Gymnastiklärarexamen	—	2	20	15	8	2	2	6	1
12	Musikhögskolan	—	—	4	3	3	2	8	11	1
13	Teckningslärarexamen	—	—	5	1	6	1	1	1	—
14	Slöjdlärarutbildning	—	36	159	205	172	176	143	173	66
15	Studentexamen	53	60	20	13	2	4	5	6	3
16	Realexamen	4	7	3	1	—	2	1	4	1
17	Utländsk utbildning	—	—	3	5	3	4	5	8	1
18	Övrig utbildning	1	15	13	20	19	8	9	19	8
19	Summa *Total*	68	964	2 483	3 101	1 669	981	1 133	3 206	1 379
	Kvinnor									
20	Fil. mag.	—	19	60	52	30	21	15	23	4
21	Fil. kand.	—	2	5	4	3	11	19	25	1
22	Övrig akademisk utbildning	1	—	3	1	2	4	3	2	—
23	Högre lärarinneseminarium	—	—	—	1	1	4	4	19	1
24	Folkskoleseminarium	29	574	811	566	219	244	427	1 823	733
25	Folkskolesem. jämte kantorsutbildning.	1	17	35	17	17	19	18	38	12
26	Folkskolesem. jämte akademiskt betyg	—	2	18	34	12	4	8	13	2
27	Folkskolesem. jämte behörighet att undervisa i visst ämne	43	933	1 286	1 001	366	241	206	444	122
28	Folkskolesem. jämte behörighet för erh. av tjänst i lönegrad 17	—	1	15	54	23	14	14	21	2
29	Småskoleseminarium	301	1 597	2 418	2 664	1 195	490	654	3 968	919
30	Gymnastiklärarexamen	—	18	36	21	15	10	13	27	8
31	Musikhögskolan	—	5	5	4	7	4	5	10	3
32	Teckningslärarexamen	—	—	6	3	3	—	—	7	3
33	Slöjdlärarinneutbildning	—	1	10	—	3	—	1	2	2
34	Skolköks- o. lanthushållsseminarium	—	28	144	111	103	111	157	235	95
35	Handarbets- o. vävlärarinneutbildning	1	49	174	137	91	107	84	283	135
36	Studentexamen	136	53	21	9	8	5	1	5	2
37	Realexamen	37	11	2	1	1	3	—	1	1
38	Normalskolekompetens	19	5	3	1	4	1	2	6	1
39	Utländsk examen	—	—	2	9	5	6	3	16	—
40	Övrig utbildning	4	12	13	16	12	9	13	14	5
41	Summa *Total*	572	3 327	5 067	4 706	2 120	1 308	1 647	6 982	2 051

Teachers at primary schools, in receipt of a schemed salary, by professional training, by year of birth, and by salary scale

Summa *Total*	Därav i nedanstående lönegrader												Summa *Total*	
	7–8	9	10	11	12	13	14–15	16	17–18	19–20	21–23	24–26		
282	—	—	—	—	1	2	38	13	33	18	153	19	277	1
93	—	—	—	—	4	4	4	29	3	12	16	19	91	2
40	—	—	—	—	3	2	1	8	1	2	12	8	37	3
40	—	—	—	5	11	5	8	1	1	5	2	—	38	4
21	—	—	—	—	10	—	5	3	—	—	3	—	21	5
6 256	—	—	1	—	372	1 154	17	3 839	30	445	233	146	6 237	6
1 211	—	—	—	—	18	22	—	1 074	2	76	12	6	1 210	7
163	—	—	—	—	4	30	2	75	9	24	10	8	162	8
4 854	—	—	—	—	329	1 335	5	2 902	32	144	66	41	4 854	9
461	—	—	—	—	—	22	16	129	51	197	27	19	461	10
56	—	—	—	—	—	—	—	54	1	—	—	—	55	11
32	—	—	—	—	—	1	2	28	—	—	—	1	32	12
15	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	15	13
1 130	1	2	—	366	621	134	3	2	—	—	—	1	1 130	14
166	—	—	—	—	150	5	—	5	—	1	—	—	161	15
23	—	—	—	—	17	4	1	1	—	—	—	—	23	16
29	—	—	—	—	8	5	1	10	1	2	2	—	29	17
112	4	1	1	7	38	6	18	27	1	4	3	1	111	18
14 984	5	3	2	378	1 586	2 731	121	8 215	165	930	539	269	14 944	19
224	—	—	—	—	3	5	56	17	44	17	79	3	224	20
70	—	—	1	1	6	4	7	34	2	7	7	1	70	21
16	—	—	1	—	2	—	2	4	2	1	3	1	16	22
30	—	—	3	—	—	1	1	5	—	4	16	—	30	23
5 426	13	23	30	13	393	1 456	20	3 438	5	14	16	3	5 424	24
174	—	—	1	—	7	27	1	138	—	—	—	—	174	25
93	—	—	—	—	3	23	—	58	4	5	—	—	93	26
4 642	3	6	11	1	497	1 707	5	2 392	6	5	3	6	4 642	27
144	—	—	—	—	—	12	1	78	16	35	2	—	144	28
14 206	1 021	2 985	6 453	3 562	142	11	1	8	—	—	—	1	14 184	29
148	—	—	—	—	1	—	1	144	—	1	—	1	148	30
43	1	2	—	—	—	1	—	39	—	—	—	—	43	31
22	—	—	—	—	—	—	—	22	—	—	—	—	22	32
19	—	2	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—	19	33
984	—	—	—	2	636	338	4	3	—	—	—	1	984	34
1 061	7	2	2	30	1 006	10	2	—	1	—	—	1	1 061	35
240	43	1	—	1	186	3	—	1	—	—	—	—	235	36
57	37	—	—	—	19	—	—	1	—	—	—	—	57	37
42	23	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	42	38
41	2	3	3	1	12	13	1	5	—	—	1	—	41	39
98	20	6	5	2	46	5	1	7	4	1	1	—	98	40
27 780	1 170	3 030	6 510	3 613	2 995	3 616	103	6 394	84	90	128	18	27 751	41

Tab. 8. Lärare vid folk- och småskolor: förändringar under redovisningsåret 1958/59

Teachers at primary schools: changes during the year of 1958/59

Lönegrad *Salary scale*	Nyanställda *New appointments*								Avgångna *Resignations*								Befordrade till ifrågavarande lönegrad[1]						
	Anställningsform					Samtliga			Ordinarie och extra ordinarie				Aspiranter, extra o. arvodister		Samtliga avgångna		Antal uppflyttade lönegrader				Samtliga		
	Ao	Ae	Af	Ag	Övriga	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	Därav ålderspens.	M	Kv			1	2	3	4—	M	Kv	Summa
7	—	4	—	703	—	4	703	707	—	2	2	—	1	246	249		—	—	—	—	—	—	—
8	—	1	—	2	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—
9	2	243	—	1	—	1	245	246	—	217	217	24	1	3	221		—	303	—	—	—	303	303
10	89	8	—	2	—	2	97	99	—	214	214	74	—	—	214		523	—	43	—	—	566	566
11	4	78	—	1	—	68	15	83	11	400	411	341	—	—	411		247	1	—	—	1	247	248
12	32	282	—	1 376	—	674	1 016	1 690	14	113	127	17	298	373	798		164	1	12	11	29	159	188
13	5	424	—	5	—	172	262	434	167	287	454	21	—	2	456		878	1	3	5	420	467	887
14	1	1	5	10	—	8	9	17	2	2	4	1	4	4	12		10	1	—	—	3	8	11
15	—	7	20	66	—	41	52	93	3	6	9	—	14	21	44		4	—	1	—	4	1	5
16	134	85	—	—	—	112	107	219	449	325	774	391	2	1	777		32	6	531	44	263	350	613
17	1	56	—	—	—	33	24	57	30	23	53	1	—	—	53		36	19	—	15	47	23	70
18	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1		—	1	—	—	1	—	1
19	8	24	—	1	4	21	16	37	17	4	21	9	—	—	21		39	220	54	8	269	52	321
20	—	—	—	—	4	3	1	4	8	—	8	4	—	—	8		20	1	—	5	26	—	26
21	10	10	—	1	3	15	9	24	13	6	19	2	—	—	19		—	2	—	23	19	6	25
22	—	—	—	—	2	2	—	2	6	—	6	3	—	—	6		3	15	5	1	23	1	24
23	39	1	—	1	—	29	12	41	17	1	18	—	—	—	18		—	24	—	31	42	13	55
24	1	—	—	—	9	7	3	10	8	—	8	5	—	—	8		5	4	22	39	67	3	70
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		1	—	—	—	1	—	1
26	—	—	—	—	5	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—		—	10	8	5	21	2	23
Arvodister	—	—	—	—	41	17	24	41	—	—	—	—	1	2	3		—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	326	1 224	25	2 169	68	1 214	2 598	3 812	746	1 600	2 346	893	321	652	3 319		1 962	609	679	187	1 236	2 201	3 437

[1] *Advancement to the salary scale in question.*

Tab. 9. Polismän: förändringar under redovisningsåret 1958/59

Policemen: changes during the year of 1958/59

Lönegrad *Salary scale*	Nyanställda *New appointments*								Avgångna *Resignations*							Befordrade till ifrågavarande lönegrad[1]						
	Anställningsform					Samtliga			Ordinarie och extra ordinarie				Aspiranter, extra o. arvodister		Samtliga avgångna	Antal uppflyttade lönegrader				Samtliga		
	Ao	Ae	Af	Ag	Övriga	M	Kv	Summa	M	Kv	Summa	Därav ålderspens.	M	Kv		1	2	3	4—	M	Kv	Summa
7	—	—	213	130	—	342	1	343	—	—	—	—	42	5	47	—	—	—	—	—	—	—
8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	1	57	4	77	—	134	5	139	26	3	29	4	14	—	43	—	207	—	—	205	2	207
10	74	22	—	9	—	105	—	105	80	1	81	10	—	—	81	355	—	19	—	369	5	374
11	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
12	7	—	—	—	—	7	—	7	55	2	57	36	—	—	57	15	292	8	—	312	3	315
13	8	—	—	1	—	8	1	9	23	2	25	5	—	—	25	301	1	16	3	311	10	321
14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	5	—	—	—	—	5	—	5	24	—	24	18	—	—	24	1	468	15	1	480	5	485
16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	1	—	—	—	—	1	—	1	8	—	8	7	—	—	8	—	113	—	4	117	—	117
18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	—	2	24	—	24
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2	—	—	2	—	8	—	2	10	—	10
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	4	—	—	5	—	—	—	8	8	—	8
24	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arvodister	—	—	—	—	12	12	—	12	—	—	—	—	9	—	9	—	—	—	—	—	—	—
Summa *Total*	96	79	217	217	12	614	7	621	227	8	235	87	65	5	305	672	1 111	58	20	1 836	25	1 861

[1] *Advancement to the salary scale in question.*

Tab. 10. Lärare vid folk- och småskolor i olika befattningar fördelade efter lönegrad och anställningsår samt under redovisningsåret 1958/59 inträffad avgång, nyanställning och befordran

	Befattning *Employment*	Lönegrad *Salary scale*	Antal lärare den 1 oktober 1959 — Anställningsår i statstjänst: 1959–56	55–54	53–52	51–50	49–45	44–40	39–35	34–30	29–25	24–	Summa *Total*
1	Småskollärare	7	1 131	25	7	9	10	2	2	2	3	4	1 195
2		9	1 028	626	571	362	297	29	17	21	31	30	3 012
3		10	239	486	767	1 084	2 290	488	277	344	331	192	6 498
4		11	3	1	1	3	18	42	126	502	1 140	1 726	3 562
5	Biträdande folkskollärare	9	1	3	1	—	3	—	—	—	—	—	8
6	och lärare vid mindre	10	—	—	—	1	—	—	1	1	—	1	4
7	folkskolor	11	—	—	—	—	—	—	—	2	2	18	22
8	Folkskollärare	12	2 126	46	18	13	26	4	6	4	9	8	2 260
9		13	2 507	1 608	926	432	218	43	26	29	28	33	5 850
10		14-15	12	13	8	5	1	7	3	—	6	—	55
11		16	425	927	1 385	1 375	1 825	881	1 091	1 493	2 390	2 467	14 259
12		17	13	21	31	21	28	6	10	2	2	4	138
13		19	7	10	50	83	92	22	19	13	15	8	319
14	Ämneslärare	12-21	40	9	6	4	10	8	4	4	3	4	92
15	Adjunkt	15	96	3	—	2	1	—	—	—	1	—	103
16		17	59	13	3	5	3	1	—	—	—	—	84
17		19	4	12	8	5	4	—	2	—	—	—	35
18		21	32	19	9	11	26	1	3	1	1	1	104
19		23	28	32	31	37	71	23	14	9	4	6	255
20	Rektor	19	—	2	8	15	25	31	51	61	94	73	360
21		20	—	—	2	9	21	26	25	34	67	75	259
22		21	1	—	—	2	9	8	29	24	30	27	130
23		22	—	—	2	3	4	10	17	16	18	19	89
24		23	—	—	—	3	—	2	4	—	8	11	28
25		24-26	8	1	2	2	24	16	44	62	43	64	266
26	Rektor, förste	19	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	6
27		20	—	—	—	1	1	2	3	2	1	4	14
28		21	—	—	—	1	—	1	5	3	2	4	16
29		22	—	—	—	—	1	2	3	—	1	3	10
30		23	—	—	—	—	—	—	1	2	3	2	8
31		24-26	—	—	—	—	2	2	2	1	5	7	19
32	Lärare i kvinnlig slöjd	8-10	1	—	—	2	—	1	6	5	—	2	17
33		11	8	5	5	2	4	1	1	2	3	—	31
34		12	198	119	101	117	163	56	67	51	78	81	1 031
35		13	—	—	—	—	2	—	—	1	1	5	9
36	Lärare i manlig slöjd	9-10	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	4
37		11	97	67	58	56	77	17	3	2	—	—	377
38		12	117	95	82	99	124	64	40	7	3	1	632
39		13-15	1	—	—	6	1	7	36	39	25	22	137
40	Lärare i hushållsgöromål	12	156	77	72	68	79	59	57	31	20	16	635
41		13	42	32	13	22	29	18	34	42	55	49	336
42		14-16	2	1	—	—	1	—	—	1	—	—	5
43	Lärare i gymnastik	16	64	25	24	18	18	8	13	4	11	7	192
44	Lärare i musik	16	18	9	3	4	7	7	3	6	6	1	64
45	Lärare i teckning	16	14	9	2	4	4	3	1	2	1	4	44
46	Yrkeslärare	10-14	5	1	2	—	2	—	—	—	—	—	10
47		15-17	36	5	4	1	4	—	2	—	—	—	52

Teachers at primary schools in various employments by salary scale, and by year of appointment; number of resignations, of appointments, and of advancements, during the year of 1958/59

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1959— 56	55— 54	53— 52	51— 50	49— 45	44— 40	39— 35	34— 30	29— 25	24—		
242	1	706	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
217	21	244	282	4	8	3	3	—	—	1	1	1	303	2
213	73	94	96	122	110	87	110	14	5	9	4	8	565	3
384	337	8	—	—	—	—	4	14	35	52	64	78	247	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	7
664	—	1 362	10	1	2	—	—	—	—	—	1	2	16	8
429	8	392	772	17	4	2	—	1	—	4	1	1	802	9
4	1	11	—	3	2	1	—	4	—	—	—	—	10	10
736	386	140	102	137	134	78	72	15	13	9	13	5	578	11
25	—	27	1	8	12	3	12	4	3	2	1	—	46	12
—	—	9	4	9	45	77	85	21	19	13	15	7	295	13
13	—	29	4	1	1	4	—	—	—	—	—	—	10	14
30	—	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
27	—	29	17	1	2	—	1	—	—	—	—	—	21	16
4	—	16	—	5	1	—	2	—	—	—	—	—	8	17
12	—	19	6	—	2	2	5	—	—	—	1	—	16	18
16	—	41	6	11	4	10	11	4	1	1	1	—	49	19
16	9	4	—	—	1	1	1	1	1	2	—	—	7	20
8	4	4	—	—	2	1	1	1	6	4	6	5	26	21
7	2	4	—	—	—	—	—	1	4	—	2	—	7	22
5	3	2	—	—	—	—	2	3	2	5	4	5	21	23
2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	3	24
6	3	14	1	—	—	—	12	8	16	18	11	19	85	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
1	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
2	2	—	—	—	—	1	1	—	1	1	2	2	8	31
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32
13	2	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
39	13	121	16	22	15	21	25	13	8	7	4	1	132	34
2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	3	35
2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36
11	—	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37
12	1	76	12	7	6	3	2	—	—	—	—	—	30	38
6	3	—	—	—	—	1	—	2	6	7	1	—	17	39
66	3	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	40
18	7	—	5	8	4	5	5	4	7	10	6	6	60	41
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42
20	3	18	3	1	3	1	—	1	2	—	—	—	11	43
6	—	6	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	44
8	1	8	1	1	—	—	—	1	1	—	—	—	4	45
1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
1	—	8	16	1	—	1	—	—	2	—	—	—	20	47

Tab. 11. Polismän i olika befattningar fördelade efter lönegrad och anställningsår samt under redovisningsåret 1958/59 inträffad avgång, nyanställning och befordran

	Befattning *Employment*	Lönegrad *Salary scale*	Antal polismän den 1 oktober 1959										
			Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*
			1959–56	55–54	53–52	51–50	49–45	44–40	39–35	34–30	29–25	24–	
1	Polisaspirant	7	280	1	—	—	—	—	—	—	—	—	281
2		9	9	—	2	—	—	—	—	—	—	—	11
3	Polisman	7	170	5	—	1	1	—	—	—	—	—	177
4		9	63	3	—	1	1	—	—	—	—	—	68
5	Exekutionsbiträde	9	5	3	4	1	9	5	3	4	2	—	36
6		10	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	4
7	Poliskonstapel	9	515	19	9	7	34	36	28	25	7	1	681
8		10	472	761	565	338	433	206	109	106	24	4	3 018
9		11	—	—	4	6	9	12	9	8	2	—	50
10		12	—	1	2	3	2	2	2	—	2	—	14
11	Poliskonstapel, förste	12	12	59	236	354	781	354	395	300	113	29	2 633
12	Polisassistent	12	—	—	—	—	5	17	7	3	2	—	34
13		13	2	2	1	11	137	197	81	46	15	4	496
14		14	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
15	Kriminalassistent	12	—	—	—	—	4	3	2	—	—	—	9
16		13	4	3	4	12	216	310	61	28	7	1	646
17	Polisassistent, förste	15	—	1	1	3	23	171	185	148	73	10	615
18		17	—	—	—	—	—	—	16	16	19	3	54
19	Kriminalassistent, förste	15	1	—	—	—	18	191	277	101	25	2	615
20		17	1	—	—	—	1	9	81	112	45	9	258
21	Poliskommissarie	17	—	—	—	—	—	1	4	5	1	—	11
22		19	—	—	—	—	—	1	14	36	18	11	80
23		20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
24		21	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5	10
25		23	—	—	—	—	—	—	1	8	11	11	31
26		24	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
27	Kriminalkommissarie	19	—	—	—	—	—	—	1	21	9	4	35
28		21	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	5
29		23	—	—	—	—	1	—	—	4	11	8	24
30		24	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1

Policemen in various employments, by salary scale, and by year of appointment; number of resignations, of appointments, and of advancements, during the year of 1958/59

Antal avgångna		Antal nyanställda	Antal till ifrågavarande befattning och lönegrad befordrade											
Samtliga	Därav med ålderspension		Anställningsår i statstjänst										Summa *Total*	
			1959—56	55—54	53—52	51—50	49—45	44—40	39—35	34—30	29—25	24—		
22	—	215	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
4	—	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2
22	—	128	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
5	—	23	14	1	—	—	—	—	—	—	—	—	15	4
2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
32	3	113	198	1	1	—	—	—	—	—	—	—	200	7
78	8	105	307	62	3	3	3	1	2	—	—	—	381	8
3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
—	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	1	—	5	10
49	33	6	4	51	110	60	55	16	5	8	2	—	311	11
6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
10	3	5	1	1	1	3	55	40	7	3	—	—	111	13
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
15	2	4	2	—	2	8	118	67	8	3	1	—	209	16
13	11	5	—	1	1	2	12	70	39	33	11	2	171	17
1	—	—	—	—	—	—	—	—	9	8	7	—	24	18
11	7	—	1	—	—	—	13	146	126	23	7	1	317	19
6	6	—	—	—	—	—	1	6	43	29	8	2	89	20
1	1	1	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	4	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	7	3	—	18	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	6	24
4	3	—	—	—	—	—	—	—	1	3	1	—	5	25
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	1	6	27
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	28
1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4	—	3	29
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30

(forts. från sid. 511)

strikt, icke registreras som vare sig avgången eller nyanställd. Erhåller han däremot en tjänst vid läroverk eller annan skola utanför folkskoleväsendet, räknas han som avgången. I en del fall har dock avgångs- och nyanställningskorten icke kunnat identifieras mot varandra, varför ett mindre antal förflyttningar kommit att ingå i siffrorna.

Tillfälligt nyanställda, såsom vikarier o. dyl., vilka avgått före redovisningsårets slut, ingår icke i de redovisade siffrorna. Dessa personer har icke heller medräknats bland avgångna.

Beträffande uppgifterna om befordran kan nämnas, att en person som befordrats under året och därefter avgått, endast redovisas som avgången. På samma sätt ingår ej heller i befordringsstatistiken ev. befordran, som erhållits av under året nyanställd tjänsteman. Dessa har redovisats som nyanställda i den lönegrad de hade vid redovisningsårets slut. Däremot har hänsyn tagits till befordran, som erhållits i samband med förflyttning. Som befordran har endast räknats uppflyttning i lönegrad men däremot ej förändring av anställningsformen t. ex. ordinariesättning, i de fall den tidigare lönegraden kvarstår.

Beträffande lärarpersonalen framgår bl. a., att över 7 % av den löneplansplacerade lärarkåren avgått under året. Endast en mindre del av avgången, sammanlagt 893, hänför sig till avgång med ålderspension. En väsentlig del av de avgångna torde få hänföras till korttidsvikarier, som tjänstgjort vid uppgiftstillfället den 1 oktober 1959. Omkring 8 % av de löneplansplacerade lärarna har under året erhållit befordran.

Polismännens antal har under redovisningsåret ökat med 336 eller 3,4 %. Omkring 300 polismän har under året slutat sin tjänst, varav 87 avgått med ålderspension. Nyanställningen har uppgått till över 600. Genom befordran har 1 861 polismän, 18 % av samtliga löneplansplacerade, under året erhållit lönegradsuppflyttning.

PROVUNDERSÖKNINGARNA FÖR NY SKÖRDEBERÄKNINGSMETOD. VIII

Specialundersökningar på spannmål

Av förste aktuarien BÖRJE NILSSON

1959 års specialundersökningar på spannmål har omfattat dels undersökningar beträffande skillnaden i de spillförluster, som erhålles vid skörd och tröskning av spannmål enligt jordbrukarnas metoder och enligt provytemetoden och dels undersökningar över det tillämpade skördesättet. De har närmast haft karaktären av metodundersökningar och har utförts i begränsad omfattning.

Tab. 1. **Antal brukningsenheter (BE) i spillundersökningen för spannmål**
Number of holdings (BE) investigated as to waste of crop

Naturliga huvudområden *Region*	Antal uttagna BE	Antal BE med bortfall av skördeuppgift	Antal BE utan grödan	Antal BE med skördeuppgift
Höstvete *Winter wheat*				
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	522	70	136	316
2. » » » » skogs- och dalbygder	280	32	150	98
3. Norra Sverige	25	5	15	5
1—3. Hela riket *Sweden*	827	107	301	419
Höstråg *Winter rye*				
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	234	34	100	100
2. » » » » skogs- och dalbygder	210	21	127	62
1—2. Hela riket *Sweden*	444	55	227	162
Vårvete *Spring wheat*				
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	486	53	259	174
2. » » » » skogs- och dalbygder	346	30	202	114
1—2. Hela riket *Sweden*	832	83	461	288
Korn *Barley*				
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	302	41	84	177
2. » » » » skogs- och dalbygder	158	28	62	68
3. Norra Sverige	257	26	60	171
1—3. Hela riket *Sweden*	717	95	206	416
Havre *Oats*				
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	262	63	48	151
2. » » » » skogs- och dalbygder	276	39	33	204
1—2. Hela riket *Sweden*	538	102	81	355

Tab. 2. Spillets storlek för höstvete i olika naturliga huvudområden
Winter wheat by size of waste and by region

Naturliga huvudområden *Region*	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
	kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %			
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder[1]	3 887	1,8	3 635	252	6,5
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder[2]	3 153	3,9	2 816	337	10,7
3. Norra Sverige[3]	3 317	20,8	3 032	285	8,6
1—3. Hela riket *Sweden*	3 800	1,7	3 538	262	6,9

[1] Häri ingår BE från Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län samt Kalmar läns södra och Älvsborgs läns norra del. — [2] Häri ingår BE från Östergötlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län samt Kalmar läns södra och Älvsborgs läns norra del. — [3] Häri ingår BE från Värmlands och Kopparbergs län.

Tab. 3. Spillets storlek för höstråg i olika naturliga huvudområden
Winter rye by size of waste and by region

Naturliga huvudområden *Region*	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
	kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %			
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder[1]	2 233	4,9	2 143	90	4,0
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder[2]	2 544	5,8	2 356	188	7,4
1—2. Hela riket *Sweden*	2 311	3,9	2 197	114	4,9

[1] Häri ingår BE från Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län samt Kalmar läns södra och Älvsborgs läns norra del. — [2] Häri ingår BE från Jönköpings, Kronobergs, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län samt Kalmar läns norra och södra och Älvsborgs läns norra del.

Tab. 4. Spillets storlek för vårvete i olika naturliga huvudområden
Spring wheat by size of waste and by region

Naturliga huvudområden *Region*	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
	kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %			
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder[1]	2 729	3,4	2 537	192	7,0
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder[2]	1 914	4,0	1 630	284	14,8
1—2. Hela riket *Sweden*	2 594	3,0	2 387	207	8,0

[1] Häri ingår BE från Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. — [2] Häri ingår BE från Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län samt Kalmar läns norra del.

Tab. 5. Spillets storlek för korn i olika naturliga huvudområden

Barley by size of waste and by region

Naturliga huvudområden *Region*	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
	kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %			
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder[1]	2 975	2,4	2 813	162	5,4
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder[2]	2 084	6,5	2 044	40	1,9
3. Norra Sverige[3]	1 970	3,6	1 740	230	11,7
1—3. Hela riket *Sweden*	2 636	2,2	2 475	161	6,1

[1] Häri ingår BE från Södermanlands, Östergötlands, Gotlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Hallands, Örebro och Kopparbergs län samt Kalmar läns södra del. — [2] Häri ingår BE från Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Tab. 6. Spillets storlek för havre i olika naturliga huvudområden

Oats by size of waste and by region

Naturliga huvudområden *Region*	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
	kg/ha (biologisk skörd)	Relativa medelfelet, %			
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder[1]	1 788	1,4	1 541	247	13,8
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder[2]	1 727	2,3	1 607	120	6,9
1—2. Hela riket *Sweden*	1 763	1,3	1 566	197	11,2

[1] Häri ingår BE från Stockholms, Uppsala, Skaraborgs, Värmlands och Västmanlands län samt Älvsborgs läns norra del. — [2] Häri ingår BE från Jönköpings, Kronobergs, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Värmlands och Västmanlands län samt Kalmar läns norra och Älvsborgs läns norra del.

Tab. 7. Spillets storlek för höstvete i olika specialstrata

Winter wheat by size of waste in different special strata

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Stratum, nr	Tillhörande område enl. tab. 2 nr	Antal BE med skördeuppgift	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
				kg/ha (biologisk skörd)	relativa medelfelet, %			
Stockholms län	31	1	11	4 034	3,9	3 708	326	8,1
Uppsala »	63	1	24	4 138	3,9	3 550	588	14,2
Östergötlands »	111	1	29	4 366	4,4	4 397	—31	—0,7
Kalmar läns södra del ..	294	1	25	3 444	7,5	3 217	227	6,6
Kristianstads län	382	1	11	3 695	7,0	3 501	194	5,3
Skaraborgs »	652	1	18	3 902	5,0	3 639	263	6,7
Värmlands »	724 732	1	18	2 077	14,4	1 683	394	19,0
Göteborgs och Bohus »	521 534	2	15	3 008	7,2	2 794	214	7,1
Kopparbergs »	854	2	14	2 960	6,4	2 820	140	4,7

Tab. 8. Spillets storlek för höstråg i olika specialstrata

Winter rye by size of waste in different special strata

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Stratum, nr	Tillhörande område enl. tab. 3, nr	Antal BE med skördeuppgift	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
				kg/ha (biologisk skörd)	relativa medelfelet, %			
Kalmar läns södra del ..	294	1	19	2 440	6,3	2 240	200	8,2
Kristianstads län	382	1	17	2 529	7,3	2 318	211	8,3
Hallands »	494	1	15	2 687	8,5	2 308	379	14,1
Kronobergs »	254	2	6	2 718	10,1	2 508	210	7,7

Tab. 9. Spillets storlek för vårvete i olika specialstrata

Spring wheat by size of waste in different special strata

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Stratum, nr	Tillhörande område enl. tab. 4, nr	Antal BE med skördeuppgift	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
				kg/ha (biologisk skörd)	relativa medelfelet, %			
Stockholms län	31	1	6	2 230	10,2	1 941	289	13,0
Uppsala »	63	1	18	2 551	6,7	2 419	132	5,2
Östergötlands »	111	1	20	3 022	5,1	2 841	181	6,0
Kristianstads »	382	1	10	3 084	10,3	2 927	157	5,1
Hallands »	494	1	13	2 532	8,6	2 531	1	0,0
Skaraborgs »	652	1	5	2 415	11,7	2 146	269	11,1
Värmlands »	724 732	1	9	1 388	16,1	1 322	66	4,8
Kronobergs »	254	2	3	1 807	26,4	1 410	397	22,0
Göteborgs och Bohus »	521 534	2	25	2 000	6,9	1 728	272	13,6

Tab. 10. Spillets storlek för korn i olika specialstrata

Barley by size of waste in different special strata

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Stratum, nr	Tillhörande område enl. tab. 5, nr	Antal BE med skördeuppgift	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
				kg/ha (biologisk skörd)	relativa medelfelet, %			
Östergötlands län	111	1	20	2 903	11,5	3 044	—141	—4,9
Kalmar läns södra del ..	294	1	17	2 118	7,7	1 913	205	9,7
Kristianstads län	382	1	13	2 931	6,3	2 826	105	3,6
Hallands »	494	1	22	2 543	7,8	2 465	78	3,1
Kopparbergs »	854	2	19	1 495	4,9	1 389	106	7,1
Gävleborgs »	90	3	34	1 420	5,8	958	462	32,5
Västerbottens »	113	3	39	2 307	3,5	1 848	459	19,9

Tab. 11. Spillets storlek för havre i olika specialstrata
Oats by size of waste in different special strata

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Stratum, nr	Tillhörande område enl. tab. 6, nr	Antal BE med skördeuppgift	Skattad provyteskörd		Bärgad skörd, kg/ha	Diff. mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd, kg/ha (spill)	Spill i % av skattad provyteskörd
				kg/ha (biologisk skörd)	relativa medelfelet, %			
Stockholms län	31	1	6	1 906	13,5	1 618	288	15,1
Uppsala »	63	1	14	1 968	9,3	1 670	298	15,1
Skaraborgs »	652	1	19	2 186	6,0	1 950	236	10,8
Värmlands »	724 732	1	26	1 152	4,5	1 043	109	9,5
Göteborgs och Bohus »	521 534	2	44	1 700	3,7	1 562	138	8,1

Tab. 12. Spillets storlek för höstvete vid olika skördesätt
Winter wheat by size of waste and by method of harvesting

Naturliga huvudområden *Region*	Skördetröska *Harvest thresher*		Bindare *Binder*		Självavläggare, slåttermaskin eller lie[1]	
	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	200	6,4	104	6,9	—	—
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	26	3,9	68	15,5	4	23,2
3. Norra Sverige	—	—	5	8,6	—	—
1—3. Hela riket *Sweden*	226	6,3	177	9,0	4	23,2

[1] *Mower with straw collector, mower or scythe.*

Tab. 13. Spillets storlek för höstråg vid olika skördesätt
Winter rye by size of waste and by method of harvesting

Naturliga huvudområden *Region*	Skördetröska *Harvest thresher*		Bindare *Binder*		Självavläggare, slåttermaskin eller lie[1]	
	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	59	0,9	38	10,9	1	10,2
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	10	8,7	37	3,7	13	25,1
1—2. Hela riket *Sweden*	69	1,8	75	7,6	14	21,9

[1] *Mower with straw collector, mower or scythe.*

Tab. 14. Spillets storlek för vårvete vid olika skördesätt

Spring wheat by size of waste and by method of harvesting

Naturliga huvudområden *Region*	Skördetröska *Harvest thresher*		Bindare *Binder*		Självavläggare, slåtermaskin eller lie[1]	
	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	109	5,4	65	12,7	—	—
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	14	8,2	90	11,7	10	48,3
1—2. Hela riket *Sweden*	123	5,5	155	12,4	10	48,3

[1] *Mower with straw collector, mower or scythe.*

Tab. 15. Spillets storlek för korn vid olika skördesätt

Barley by size of waste and by method of harvesting

Naturliga huvudområden *Region*	Skördetröska *Harvest thresher*		Bindare *Binder*		Självavläggare, slåtermaskin eller lie[1]	
	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	149	4,7	22	12,3	3	24,2
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	46	— 0,2	21	9,9	1	22,3
3. Norra Sverige	22	7,4	129	12,4	18	12,6
1—3. Hela riket *Sweden*	217	4,3	172	12,1	22	17,3

[1] *Mower with straw collector, mower or scythe.*

Tab. 16. Spillets storlek för havre vid olika skördesätt

Oats by size of waste and by method of harvesting

Naturliga huvudområden *Region*	Skördetröska *Harvest thresher*		Bindare *Binder*		Självavläggare, slåtermaskin eller lie[1]	
	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd	Antal BE med skördeuppgift	Spill i % av skattad provyteskörd
1. Södra och mellersta Sveriges slättbygder	61	19.4	82	11,3	1	— 19,3
2. Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder	19	4,3	160	7,5	22	9,8
1—2. Hela riket *Sweden*	80	16,3	242	9,6	23	8,7

[1] *Mower with straw collector, mower or scythe.*

Tab. 17. Differens mellan uppgiven och kontrollmätt areal i % av den kontrollmätta
Difference between area reported and area measured in percentage of the latter

Värden inom parentes avser specialstratum.

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal kontrollmätta BE	Differens i % av kontrollmätt areal	Hushållningssällskapsområden	Antal kontrollmätta BE	Differens i % av kontrollmätt areal
Stockholms län	35 (14)	7,0 (3,2)	Göteborgs och Bohus län	72 (46)	7,1 (13,6)
Uppsala »	45 (31)	2,2 (1,5)	Älvsborgs läns norra del	33	15,1
Södermanlands »	15	1,8	Skaraborgs län	30 (22)	6,2 (4,7)
Östergötlands »	57 (30)	5,0 (3,2)	Värmlands »	67 (45)	9,2 (11,6)
Jönköpings »	33	16,1	Örebro »	27	7,0
Kronobergs »	57 (20)	10,3 (11,0)	Västmanlands »	17	1,4
Kalmar läns norra del....	12	13,6	Kopparbergs »	45 (19)	8,2 (13,8)
Kalmar läns södra »	47 (24)	6,2 (2,4)	Gävleborgs »	49 (34)	15,0 (7,4)
Gotlands län	14	4,3	Västernorrlands »	27	[1]4,7
Blekinge »	15	5,6	Jämtlands »	18	[1]4,9
Kristianstads »	56 (26)	4,1 (3,0)	Västerbottens »	55 (39)	[1]2,0 (6,4)
Malmöhus »	35	-4,6	Norrbottens »	16	[1]3,3
Hallands »	49 (30)	3,3 (-2,2)			

[1] Osäker jämförelse.

Tab. 18. Fördelning av arealen höstvete efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden
Distribution of winter wheat area by method of harvesting and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
Stockholms län	319	67,6	32,1	—	0,1	0,2	100
Uppsala »	82	74,9	25,1	—	—	—	100
Södermanlands »	301	68,1	31,9	—	—	—	100
Östergötlands »	123	83,0	16,3	—	—	0,7	100
Jönköpings »	115	29,0	61,4	1,2	5,4	3,0	100
Kronobergs »	22	24,3	67,8	2,1	—	5,8	100
Kalmar läns norra del....	46	30,2	68,5	—	—	1,3	100
» » södra »	209	58,3	41,4	0,1	—	0,2	100
Gotlands län	190	81,6	18,4	—	—	—	100
Blekinge »	43	70,5	27,9	—	—	1,6	100
Kristianstads »	142	55,2	44,8	—	—	—	100
Malmöhus »	374	85,2	14,8	—	—	—	100
Hallands »	27	82,8	17,2	—	—	—	100
Göteborgs och Bohus »	133	31,7	66,4	—	0,7	1,2	100
Älvsborgs läns norra del	168	41,3	57,6	0,3	0,3	0,5	100
» » södra »	17	19,5	71,3	—	—	9,2	100
Skaraborgs län	555	61,2	38,6	—	0,2	—	100
Värmlands »	356	41,8	53,5	0,2	2,8	1,7	100
Örebro »	89	69,0	28,6	—	2,4	—	100
Västmanlands »	218	73,9	26,0	—	0,1	—	100
Kopparbergs »	166	59,7	40,3	—	—	—	100
Gävleborgs »	65	71,2	28,8	—	—	—	100
Västernorrlands »	3	41,7	58,3	—	—	—	100
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket *Sweden*	3 763	68,7	30,6	0,1	0,3	0,3	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

Tab. 19. Fördelning av arealen höstråg efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of winter rye area by method of harvesting and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
Stockholms län	81	80,3	19,7	—	—	—	100
Uppsala »	24	82,8	17,2	—	—	—	100
Södermanlands »	98	65,2	34,8	—	—	—	100
Östergötlands »	81	69,3	28,6	1,3	—	0,8	100
Jönköpings »	152	13,9	57,2	0,6	7,3	21,0	100
Kronobergs »	52	13,5	55,8	—	4,8	25,9	100
Kalmar läns norra del	39	33,1	58,9	—	—	8,0	100
» » södra »	206	58,4	39,4	0,3	—	1,9	100
Gotlands län	146	84,5	15,5	—	—	—	100
Blekinge »	54	48,1	39,3	—	—	12,6	100
Kristianstads »	307	55,9	43,9	—	—	0,2	100
Malmöhus »	278	74,8	25,1	—	—	0,1	100
Hallands »	69	28,8	70,6	—	—	0,6	100
Göteborgs och Bohus »	67	21,4	74,6	—	—	4,0	100
Älvsborgs läns norra del	109	30,8	60,9	—	3,9	4,4	100
» » södra »	26	15,9	66,2	—	—	17,9	100
Skaraborgs län	414	56,4	42,2	—	0,3	1,1	100
Värmlands »	126	39,1	51,1	1,9	2,3	5,6	100
Örebro »	48	65,4	34,6	—	—	—	100
Västmanlands »	42	88,0	12,0	—	—	—	100
Kopparbergs »	108	72,2	26,8	—	0,3	0,7	100
Gävleborgs »	10	56,5	43,5	—	—	—	100
Västernorrlands »	3	35,0	40,0	—	—	25,0	100
Jämtlands »	1	100,0	—	—	—	—	100
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket *Sweden*	2 541	58,3	38,7	0,2	0,4	2,4	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

a) Spillundersökning på spannmål

Vid provtagningen av provytorna på spannmål förekommer i stort sett inget spill, varför den biologiska skörden erhålles. Vid tröskningen av provyteskörden förekommer ett visst spill, som dock är av begränsad omfattning (cirka 1—2 %), och mycket mindre än det spill, som uppkommer vid jordbrukarnas skörd och tröskning. Då syftemålet vid skördeuppskattningarna skall vara att erhålla uppgift om den tillvaratagna skörden, måste därför reducering av provyteskörden göras. För detta ändamål krävs kännedom om skillnaden i spillförlusterna (denna skillnad är fortsättningsvis benämnd spill) vid skörd och tröskning enligt jordbrukarnas metoder och enligt provytemetoden. Nämnda reducering kan variera från år till år beroende på väderleksbetingelserna vid skörden. Under år med dålig väderlek vid skörden uppstår större spillförluster vid jordbrukarnas skörd än under goda år, medan spillförlusterna vid tröskningen av provyteskörden i stort sett är oberoende av väderleksbetingelserna. Dessutom torde reduceringsfaktorn variera mellan olika områden be-

Tab. 20. Fördelning av arealen vårvete efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of spring wheat area by method of harvesting and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
Stockholms län	218	77,5	22,3	—	0,1	0,1	100
Uppsala »	71	67,6	32,4	—	—	—	100
Södermanlands »	116	71,8	27,4	—	—	0,8	100
Östergötlands »	89	68,0	28,1	—	0,4	3,5	100
Jönköpings »	256	8,2	73,4	3,3	9,0	6,1	100
Kronobergs »	37	8,0	63,6	10,5	2,8	15,1	100
Kalmar läns norra del....	42	22,1	72,2	—	—	5,7	100
» » södra »	107	45,7	42,9	1,9	2,9	6,6	100
Gotlands län	51	80,7	19,3	—	—	—	100
Blekinge »	32	80,2	16,0	—	—	3,8	100
Kristianstads »	191	66,8	32,7	0,3	0,1	0,1	100
Malmöhus »	358	74,4	25,6	—	—	—	100
Hallands »	67	22,7	77,3	—	—	—	100
Göteborgs och Bohus »	244	17,5	79,4	—	2,3	0,8	100
Älvsborgs läns norra del	182	19,2	75,0	1,3	3,9	0,6	100
» » södra »	51	11,5	62,8	7,8	10,6	7,3	100
Skaraborgs län	163	30,3	66,4	—	2,2	1,1	100
Värmlands »	131	49,0	43,3	—	4,3	3,4	100
Örebro »	51	74,7	25,3	—	—	—	100
Västmanlands »	162	83,0	17,0	—	—	—	100
Kopparbergs »	26	41,7	57,7	0,6	—	—	100
Gävleborgs »	44	29,9	68,7	—	—	1,4	100
Västernorrlands »	4	—	100,0	—	—	—	100
Jämtlands »	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens »	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottens »	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket *Sweden*	2 693	60,1	37,3	0,4	0,9	1,3	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

roende bl. a. på det tillämpade skördesättet och arronderingsförhållandena.

Under år 1959 utfördes undersökningar beträffande spillets storlek på följande sätt. I samtliga substrata uttogs slumpmässigt 2 av de för objektiv skördeuppskattning slumpmässigt uttagna brukningsenheterna (i Norrland 5 per huvudstratum) för spillundersökning. Dessutom valdes i 13 hushållningssällskapsområden i samarbete med hushållningssällskapens personal 1—2 »specialstrata», inom vilka spillundersökningar utfördes vid samtliga för objektiv skördeuppskattning uttagna brukningsenheter. Undersökningarna utfördes på 1—4 grödor i respektive stratum. I samtliga strata gjordes undersökningarna på en fodersädsgröda och i de strata, där flera grödor undersöktes, på brödsädsgrödor i övrigt. Härvid valdes de grödor, som förekom mest allmänt i respektive hushållningssällskapsområden.

En bestämning av spillets storlek förutsätter dels att god precision i skattningen av provyteskörden erhålles och dels att uppgift om den av jordbrukaren bärgade skörden kan erhållas för de uttagna brukningsenheterna. För att erhålla större precision i skattningen av

Tab. 21. Fördelning av arealen korn efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of barley area by method of harvesting and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
Stockholms län	237	81,6	17,4	—	1,0	—	100
Uppsala »	69	83,5	16,5	—	—	—	100
Södermanlands »	193	93,4	6,5	—	0,1	—	100
Östergötlands »	104	90,6	9,4	—	—	—	100
Jönköpings »	165	46,9	48,2	1,3	2,1	1,5	100
Kronobergs »	44	65,7	24,1	—	2,4	7,8	100
Kalmar läns norra del	31	75,1	24,9	—	—	—	100
» » södra »	219	62,3	35,3	0,6	1,6	0,2	100
Gotlands län	210	72,4	26,7	—	0,9	—	100
Blekinge »	53	74,9	21,1	—	0,6	3,4	100
Kristianstads »	366	61,8	37,9	—	—	0,3	100
Malmöhus »	482	78,9	20,4	—	0,7	—	100
Hallands »	102	84,6	15,4	—	—	—	100
Göteborgs och Bohus »	124	61,1	37,5	—	1,4	—	100
Älvsborgs läns norra del	198	62,3	36,8	—	0,9	—	100
» » södra »	48	55,8	40,0	2,5	—	1,7	100
Skaraborgs län	491	85,4	14,2	0,1	0,3	—	100
Värmlands »	260	77,0	18,9	—	3,6	0,5	100
Örebro »	107	86,6	10,9	—	0,5	2,0	100
Västmanlands »	216	95,3	4,5	—	0,2	—	100
Kopparbergs »	309	79,5	19,3	0,2	0,9	0,1	100
Gävleborgs »	214	42,8	55,8	—	1,2	0,2	100
Västernorrlands »	226	14,0	65,2	5,5	9,2	6,1	100
Jämtlands »	137	20,2	66,9	1,4	5,2	6,3	100
Västerbottens »	99	6,5	86,4	—	3,8	3,3	100
Norrbottens »	54	3,2	75,7	3,0	12,6	5,5	100
Hela riket *Sweden*	4 758	70,0	27,6	0,3	1,3	0,8	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

provyteskörden skördades 4 provytor i stället för 2 på det uttagna fältet. I de s. k. specialstrata gjordes undersökningarna mera omfattande. För att erhålla större precision i skattningen, skördades där 4 provytor på gårdens samtliga fält av ifrågavarande sädesslag. Uppgift om den tillvaratagna skörden införskaffades längre fram. Därvid eftersträvades i första hand att erhålla uppgift om den inbärgade skörden på det fält, där provytor skördats. I de fall detta ej kunde genomföras, införskaffades uppgift om hela gårdens skörd. För brukningsenheterna i specialstrata inhämtades genomgående uppgift om gårdens totala skörd. Hade spannmålen levererats, införskaffades uppgifter om kvantitet och vattenhalt från leveransbeskeden. I de fall spannmålen behölls på gården till foder, utsäde eller husbehov, anskaffades uppgifter om kvantiteten genom vägning vid tröskningen i de fall detta gick att genomföra, eljest genom volymmätning och hektoliterviktbestämning. Vid vägning och volymmätning togs vattenhaltsprov. I några fall kunde säkra kvantitetsuppgifter ej erhållas, varför bortfallsprocenten i spillundersökningen är större än i den ordinarie undersökningen. I

Tab. 22. Fördelning av arealen havre efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of oats area by method of harvesting and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Antal BE med skördesättsuppgift	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
Stockholms län	263	45,2	54,3	—	0,5	—	100
Uppsala »	64	54,1	45,8	—	0,1	—	100
Södermanlands »	300	29,7	70,3	—	—	—	100
Östergötlands »	119	34,9	62,8	—	1,3	1,0	100
Jönköpings »	420	6,9	76,4	1,8	9,4	5,5	100
Kronobergs »	112	9,6	73,7	3,5	4,5	8,7	100
Kalmar läns norra del....	62	13,4	84,6	—	—	2,0	100
» » södra »	139	36,8	53,1	1,3	2,5	6,3	100
Gotlands län	30	72,4	27,6	—	—	—	100
Blekinge »	42	30,2	49,8	—	5,8	14,2	100
Kristianstads »	280	25,3	67,9	0,3	5,4	1,1	100
Malmöhus »	273	70,1	29,8	—	—	0,1	100
Hallands »	*111*	*25,4*	*73,2*	—	*1,1*	*0,3*	*100*
Göteborgs och Bohus »	313	10,9	86,9	—	1,4	0,8	100
Älvsborgs läns norra del	427	12,9	83,4	0,4	2,9	0,4	100
» » södra »	97	6,7	77,1	3,9	4,4	7,9	100
Skaraborgs län	805	21,7	76,7	—	1,5	0,1	100
Värmlands »	590	32,5	57,7	0,7	7,2	1,9	100
Örebro »	155	41,6	57,4	—	1,0	—	100
Västmanlands »	282	54,2	45,7	—	0,1	—	100
Kopparbergs »	313	39,3	58,5	1,0	0,8	0,4	100
Gävleborgs »	224	19,8	78,8	—	0,8	0,6	100
Västernorrlands »	100	5,4	78,5	3,5	8,0	4,6	100
Jämtlands »	43	30,8	60,4	—	7,4	1,4	100
Västerbottens »	5	23,6	76,4	—	—	—	100
Norrbottens »	7	—	87,3	12,7	—	—	100
Hela riket *Sweden*	5 576	28,8	67,1	0,5	2,3	1,3	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

Älvsborgs läns södra hushållningssällskapsområde bortföll samtliga de för spillundersökning uttagna brukningsenheterna. Då jordbrukarna i allmänhet saknar säkra uppgifter om den besådda arealen, gjordes kontrollmätning av provytefälten. Där skördeuppgiften avsåg hela gårdens skörd kontrollmättes samtliga fält. Om tillförlitlig karta över skiftena fanns, mättes arealen från denna. I övriga fall mättes arealen med famnstake eller distanstub.

På grundval av erhållna uppgifter har skattning av den bärgade skörden per hektar, omräknad till 16,5 % vatten-halt, gjorts enligt samma principer som vid skattning av provyteskörden. Den erhållna hektarskörden har därefter jämförts med den skattade provyteskörden. Differensen ger uttryck för spillet. I de fåtal fall, där skörden ej alls kunnat bärgas, har hela förlusten räknats som spill. Vid skattningen av provyteskörden har medtagits endast de gårdar, för vilka kvantitetsuppgifter för den tillvaratagna skörden har erhållits. För specialstrata har medelskörden för respektive brukningsenhet beräknats som ett vägt medeltal av uppgifterna för de olika fälten med arealen som vikt. Beräk-

Tab. 23. Fördelning av arealen för samtliga fem grödor efter skördesättet i olika hushållningssällskapsområden

Distribution of all five crops together by method of harvesting and by county agricultural committee area

Hushållningssällskapsområden *County agricultural committee areas*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
Stockholms län	64,8	34,7	—	0,4	0,1	100
Uppsala »	70,9	29,1	—	—	—	100
Södermanlands »	53,9	46,0	—	—	0,1	100
Östergötlands »	66,7	31,7	0,1	0,5	1,0	100
Jönköpings »	13,4	70,9	1,8	8,2	5,7	100
Kronobergs »	18,8	64,2	2,9	4,0	10,1	100
Kalmar läns norra del.....	25,7	71,7	—	—	2,6	100
» » södra »	55,0	41,3	0,6	1,1	2,0	100
Gotlands län	77,5	22,1	—	0,4	—	100
Blekinge »	61,1	30,5	—	1,3	7,1	100
Kristianstads »	52,9	45,5	0,1	1,1	0,4	100
Malmöhus »	77,9	21,9	—	0,2	—	100
Hallands »	47,2	52,2	—	0,4	0,2	100
Göteborgs och Bohus »	20,7	77,1	—	1,4	0,8	100
Älvsborgs läns norra del.....	23,6	73,1	0,4	2,5	0,4	100
» » södra »	16,0	69,2	3,7	3,8	7,3	100
Skaraborgs län	41,9	56,9	—	1,0	0,2	100
Värmlands »	42,8	49,3	0,5	5,6	1,8	100
Örebro »	57,4	41,3	—	0,9	0,4	100
Västmanlands »	70,7	29,2	—	0,1	—	100
Kopparbergs »	59,0	39,5	0,5	0,7	0,3	100
Gävleborgs »	32,1	66,6	—	0,9	0,4	100
Västernorrlands »	12,3	68,0	5,0	8,8	5,9	100
Jämtlands »	21,8	65,8	1,2	5,4	5,8	100
Västerbottens »	6,7	86,3	—	3,8	3,2	100
Norrbottens »	3,0	76,2	3,5	12,0	5,3	100
Hela riket *Sweden*	51,2	45,9	0,3	1,4	1,2	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

ningar av spillet är gjorda dels för de tre naturliga huvudområdena »södra och mellersta Sveriges slättbygder», »södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder» och »norra Sverige», dels för riket i dess helhet samt dels för varje specialstratum. Vid tolkningen av resultaten bör observeras att spillundersökningen ej har omfattat samtliga spannmålsgrödor i respektive hushållningssällskapsområde och att grödsammansättningen har varierat mellan områdena.

Resultaten av beräkningarna framgår av *tab. 1—11.* I *tab. 1* anges för varje naturligt huvudområde och för riket i dess helhet antalet uttagna brukningsenheter, antalet brukningsenheter med bortfall av skördeuppgift, antalet brukningsenheter utan grödan i fråga och antalet brukningsenheter med skördeuppgift för respektive gröda. Av tabellen framgår, att för riket i dess helhet 827 gårdar uttagits för spillundersökning på höstvete, 444 för höstråg, 832 för vårvete, 717 för korn och 538 för havre. Av dessa har för höstvete 12,9 %, för höstråg 12,4 %, för vårvete 10,0 %, för korn 13,2 % och för havre 19,0 % bortfallit med variationer mellan olika områden. Orsaken till bortfallet är hu-

Tab. 24. Fördelning av arealen höstvete efter skördesättet i olika produktionsområden
Distribution of winter wheat area by method of harvesting and by production region

Produktionsområden *Production region*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	82,7	17,3	—	—	—	100
2. Sydsvenska mellanbygden	68,9	31,1	—	—	—	100
3. Öland och Gotland	68,1	31,8	0,1	—	—	100
4. Östgötaslätten	90,3	8,9	—	—	0,8	100
5. Vänerslätten	59,0	40,6	—	0,4	—	100
6. Mälar- och Hjälmarbygden	71,3	28,3	—	0,3	0,1	100
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	73,3	26,4	—	0,2	0,1	100
7. Sydsvenska höglandet	33,6	61,3	0,8	1,4	2,9	100
8. Östsvenska dalbygden	26,5	72,5	—	—	1,0	100
9. Västsvenska dalbygden	32,9	65,4	—	0,7	1,0	100
10. Södra Bergslagen	63,9	35,8	—	0,3	—	100
11. Västsvenska dalsjöområdet	20,6	70,2	0,5	3,5	5,2	100
12. Norra Bergslagen	42,3	56,8	—	0,9	—	100
13. Östra Dalarne-Gästrikland	60,1	39,9	—	—	—	100
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	38,9	58,2	0,3	0,9	1,7	100
14. Kustlandet i nedre Norrland	80,2	19,8	—	—	—	100
15. Kustlandet i övre Norrland	—	—	—	—	—	—
16. Nordsvenska mellanbygden	42,6	57,4	—	—	—	100
17. Jämtländska silurområdet	—	—	—	—	—	—
18. Fjäll- och moränbygden	—	—	—	—	—	—
14—18. (Norra Sverige)	63,6	36,4	—	—	—	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

vudsakligen att säkra kvantitetsuppgifter för den bärgade skörden ej har kunnat erhållas.

I *tab. 2—11* anges för varje naturligt huvudområde, för riket i dess helhet samt för varje specialstratum den skattade provyteskörden i kg per ha, relativa medelfelet i %, den bärgade skörden i kg per ha, differensen mellan skattad provyteskörd och bärgad skörd (spill) i kg per ha samt spillet i % av den skattade provyteskörden. Under tabellerna 2—6 anges de hushållningssällskapsområden, för vilka skördeuppgift föreligger. För riket i dess helhet framgår av tabellerna 2—6, att spillet i relation till den skattade provyteskörden utgjorde 6,9 % för höstvete, 4,9 % för höstråg, 8,0 % för vårvete, 6,1 % för korn och 11,2 % för havre med variationer mellan olika områden. Variationerna mellan områdena torde förutom slumpvariationen bero på skiljaktigheter i väderleksbetingelserna vid skörden, arronderingsförhållandena och skördesättet. Dessutom torde kvantitetsuppgifterna över den bärgade skörden i vissa fall vara något osäkra. De extremt höga procenttalen för korn i några områden i Norrland torde i stor utsträckning bero på väderleksbetingelserna vid skörden. Medan provtagningen pågick kom således en kraftig storm, som orsakade en betydande dråsning både före och under jordbrukarnas skörd.

Tab. 25. Fördelning av arealen höstråg efter skördesättet i olika produktionsområden
Distribution of winter rye area by method of harvesting and by production region

Produktionsområden *Production region*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	68,5	31,5	—	—	—	100
2. Sydsvenska mellanbygden	61,2	38,5	—	—	0,3	100
3. Öland och Gotland	70,0	29,7	0,3	—	—	100
4. Östgötaslätten	87,0	13,0	—	—	—	100
5. Vänerslätten	55,5	42,0	—	1,1	1,4	100
6. Mälar- och Hjälmarbygden	75,4	24,6	—	—	—	100
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	66,9	32,5	—	0,2	0,4	100
7. Sydsvenska höglandet	20,2	64,6	0,9	1,8	12,5	100
8. Östsvenska dalbygden	38,3	52,8	—	—	8,9	100
9. Västsvenska dalbygden	24,8	71,9	—	—	3,3	100
10. Södra Bergslagen	49,8	49,6	—	0,2	0,4	100
11. Västsvenska dalsjöområdet	29,2	49,1	5,5	2,2	14,0	100
12. Norra Bergslagen	41,8	58,2	—	—	—	100
13. Östra Dalarne-Gästrikland	76,3	23,4	—	—	0,3	100
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	30,6	58,5	0,7	1,2	9,0	100
14. Kustlandet i nedre Norrland	68,0	32,0	—	—	—	100
15. Kustlandet i övre Norrland	—	—	—	—	—	—
16. Nordsvenska mellanbygden	43,9	47,6	—	3,7	4,8	100
17. Jämtländska silurområdet	—	—	—	—	—	—
18. Fjäll- och moränbygden	—	—	—	—	—	—
14—18. (Norra Sverige)	47,1	45,5	—	3,2	4,2	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

För att erhålla en uppfattning om spillets variation med skördesättet har följande beräkningar gjorts. Inom varje område har för respektive gröda gårdarna klassificerats i tre kategorier efter skördesättet (gårdar med enbart skördetröskning, gårdar med enbart bindarskörd och gårdar med enbart skörd med självavläggare, slåttermaskin eller lie). Gårdar med blandade skördesätt har uteslutits. För varje kategori har beräkningar över spillets storlek gjorts enligt samma principer som tidigare nämnts. Resultaten framlägges i *tab. 12—16*. Där anges för varje område och kategori antalet brukningsenheter med skördeuppgift samt spillet i % av den skattade provyteskörden. Av tabellerna framgår att skörd med skördetröska i regel ger det lägsta spillet medan skörd med självavläggare, slåttermaskin eller lie i allmänhet ger det högsta spillet.

I samband med bearbetningen har en jämförelse mellan den kontrollmätta (besådda) arealen och den av jordbrukkarna uppgivna arealen gjorts för samtliga specialstrata och hushållningssällskapsområden utom beträffande Älvsborgs läns södra del, där spillundersökning ej har kunnat utföras. Arealen för de i spillundersökningen ingående grödorna har vid bearbetningen behandlats gemensamt. Skattningar av totalarealer har gjorts enligt samma principer som vid skördeberäkningarna. Resultatet av jämförelsen redovisas i *tab. 17*. I tabellen

Tab. 26. Fördelning av arealen vårvete efter skördesättet i olika produktionsområden
Distribution of spring wheat area by method of harvesting and by production region

Produktionsområden *Production region*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	68,7	31,3	—	—	—	100
2. Sydsvenska mellanbygden	64,6	34,3	0,3	—	0,8	100
3. Öland och Gotland	74,5	25,2	—	—	0,3	100
4. Östgötaslätten	75,8	20,8	—	—	3,4	100
5. Vänerslätten	37,9	57,4	0,7	2,9	1,1	100
6. Mälar- och Hjälmarbygden	75,7	24,1	—	—	0,2	100
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	69,9	29,2	0,1	0,2	0,6	100
7. Sydsvenska höglandet	14,1	69,5	3,6	6,2	6,6	100
8. Östsvenska dalbygden	26,4	66,8	—	—	6,8	100
9. Västsvenska dalbygden	16,2	81,3	—	1,5	1,0	100
10. Södra Bergslagen	43,9	53,4	—	0,9	1,8	100
11. Västsvenska dalsjöområdet	8,0	75,0	—	10,2	6,8	100
12. Norra Bergslagen	24,0	75,2	—	0,8	—	100
13. Östra Dalarne-Gästrikland	33,7	66,3	—	—	—	100
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	17,6	72,3	1,8	3,9	4,4	100
14. Kustlandet i nedre Norrland	30,8	66,4	—	—	2,8	100
15. Kustlandet i övre Norrland	—	—	—	—	—	—
16. Nordsvenska mellanbygden	34,0	52,0	4,0	10,0	—	100
17. Jämtländska silurområdet	—	—	—	—	—	—
18. Fjäll- och moränbygden	—	—	—	—	—	—
14—18. (Norra Sverige)	31,1	65,0	0,4	1,0	2,5	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

anges för varje specialstratum (värdena inom parenteserna) och hushållningssällskapsområde antalet kontrollmätta brukningsenheter och differensen mellan uppgiven och kontrollmätt areal i % av den kontrollmätta. Av tabellen framgår att för samtliga specialstrata utom i Hallands län och för samtliga hushållningssällskapsområden utom för Malmöhus län den av jordbrukarna uppgivna arealen överstiger den kontrollmätta. Skillnaderna är i allmänhet minst för slättbygdsområden, vilket torde bero på större brukningsenheter, mindre impediment och mera regelbunda fält än i skogstrakter. De förhållandevis låga procenttalen för de fyra nordligaste länen torde ej helt åskådliggöra den verkliga differensen beroende på att provtagarna i vissa fall har hjälpt jordbrukarna med att ange arealen. Den verkliga differensen torde således vara högre än vad talen anger. Resultaten av jämförelsen ger belägg för att kontrollmätning av de fält, som ingår i spillundersökningen, är nödvändig.

b) Skördesättet för spannmål

I samband med skörden av provytorna för spannmål och potatis inhämtades uppgift om skördesättet för de uttagna fälten av höstvete, höstråg, vårvete, korn och havre från samtliga gårdar, där provytor skördats för respektive grödor. Bortfallet i denna undersökning

Tab. 27. Fördelning av arealen korn efter skördesättet i olika produktionsområden
Distribution of barley area by method of harvesting and by production region

Produktionsområden *Production region*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	83,2	16,8	—	—	—	100
2. Sydsvenska mellanbygden	68,7	29,7	—	1,2	0,4	100
3. Öland och Gotland	64,2	34,0	0,4	1,4	—	100
4. Östgötaslätten	93,7	6,3	—	—	—	100
5. Vänerslätten	83,9	15,2	—	0,9	—	100
6. Mälar- och Hjälmarbygden	89,8	9,6	—	0,2	0,4	100
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	82,8	16,5	0,1	0,4	0,2	100
7. Sydsvenska höglandet	54,3	42,1	0,5	1,0	2,1	100
8. Östsvenska dalbygden	89,1	10,9	—	—	—	100
9. Västsvenska dalbygden	66,2	33,0	—	0,8	—	100
10. Södra Bergslagen	81,2	18,8	—	—	—	100
11. Västsvenska dalsjöområdet	59,0	33,3	—	6,1	1,6	100
12. Norra Bergslagen	52,4	42,1	—	5,2	0,3	100
13. Östra Dalarne-Gästrikland	82,5	17,3	0,2	—	—	100
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	65,0	32,6	0,3	1,1	1,0	100
14. Kustlandet i nedre Norrland	28,0	65,1	2,4	3,4	1,1	100
15. Kustlandet i övre Norrland	5,9	83,8	0,8	6,0	3,5	100
16. Nordsvenska mellanbygden	30,3	54,1	2,1	7,7	5,8	100
17. Jämtländska silurområdet	25,5	66,5	1,6	2,5	3,9	100
18. Fjäll- och moränbygden	1,6	75,9	—	9,9	12,6	100
14—18. (Norra Sverige)	17,8	71,6	1,5	5,4	3,7	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

är således detsamma som vid skördeuppskattningen. Om mer än ett skördesätt förekom, angavs den relativa andelen av fältets areal för varje skördesätt. Med ledning av de sålunda inhämtade uppgifterna har för varje hushållningssällskapsområde, produktionsområde och för riket i dess helhet verkställts skattningar av arealens relativa fördelning efter skördesättet 1959 dels för de olika grödorna separat, dels för grödorna sammanslagna. Resultaten redovisas i *tab. 18—29*. Skattningarna torde vara relativt säkra, i varje fall för de områden, där skördeuppskattningarna haft full utbyggnad. För några områden är dock förekomsten av vissa grödor mycket liten, varför skattningarna för dessa grödor torde vara osäkra. I *tab. 18—22* angives för varje gröda och hushållningssällskapsområde antalet brukningsenheter med uppgift om skördesätt.

Av tabellerna framgår, att för riket i dess helhet 68,7 % av höstvetearealen skördetröskades. Motsvarande värde för höstråg var 58,3 %, för vårvete 60,1 %, för korn 70,0 % och för havre 28,8 %. Variationen är stor mellan olika områden. Den förhållandevis största andelen skördetröskning förekom i slättbygdsområdena och i områden med större brukningsenheter. Jämfört med föregående år har andelen skördetröskning ökat med 5,8 %-enheter för höstvete, 3,1 för höstråg, 7,4 för vårvete, 8,9 för korn och 7,6 för havre. Då

Tab. 28. Fördelning av arealen havre efter skördesättet i olika produktionsområden
Distribution of oats area by method of harvesting and by production region

Produktionsområden *Production region*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	58,2	41,8	—	—	—	100
2. Sydsvenska mellanbygden	49,3	47,8	0,8	0,5	1,6	100
3. Öland och Gotland	59,3	40,7	—	—	—	100
4. Östgötaslätten	58,9	41,1	—	—	—	100
5. Vänerslätten	24,3	73,0	0,2	2,4	0,1	100
6. Mälar- och Hjälmarbygden	45,3	54,5	—	0,2	—	100
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	38,9	59,9	0,1	1,0	0,1	100
7. Sydsvenska höglandet	6,6	79,6	1,9	5,8	6,1	100
8. Östsvenska dalbygden	16,3	81,3	—	—	2,4	100
9. Västsvenska dalbygden	11,6	86,4	—	0,8	1,2	100
10. Södra Bergslagen	15,3	77,1	—	7,0	0,6	100
11. Västsvenska dalsjöområdet	20,6	67,5	0,9	7,4	3,6	100
12. Norra Bergslagen	25,6	72,9	0,3	0,8	0,4	100
13. Östra Dalarne-Gästrikland	36,5	62,7	0,1	0,2	0,5	100
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	13,4	77,9	1,0	4,0	3,7	100
14. Kustlandet i nedre Norrland	19,0	79,2	—	1,5	0,3	100
15. Kustlandet i övre Norrland	10,3	82,5	7,2	—	—	100
16. Nordsvenska mellanbygden	13,1	70,6	3,2	10,6	2,5	100
17. Jämtländska silurområdet	37,8	60,2	—	0,6	1,4	100
18. Fjäll- och moränbygden	29,9	70,1	—	—	—	100
14—18. (Norra Sverige)	17,4	75,6	1,4	4,6	1,0	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

andelen skördetröskning under 1958 var lägre än normalt beroende på sen skörd, och då det motsatta förhållandet med all sannolikhet har varit rådande under 1959 med dess tidiga skörd och torra bärgningsväder, torde den mer långsiktiga ökningen av andelen skördetröskning vara lägre än vad siffrorna anger. Skörd med självavläggare, slåttermaskin och lie förekom under året i mycket liten omfattning. Den förhållandevis största förekomsten av dessa skördemetoder hänförde sig till Norrland. I vissa fall har hemmagjorda skördemaskiner använts. Dessa kan ej räknas till vare sig de traditionella självavläggarna eller slåttermaskinerna, men har i undersökningen huvudsakligen förts till kategorien slåttermaskiner. Av *tab. 23* framgår vidare, att för samtliga fem grödorna sammanslagna och för riket i dess helhet 51,2 % av arealen skördetröskades och 45,9 % skördades med bindare. Då undersökningen ej omfattar vårråg och blandsäd, kan nämnda värden ej anses helt representera skördesättet för all spannmålsareal vid gårdar med över 2 ha åker. Om man antager, att skördesättet för vårråg är detsamma som för höstråg och för blandsäd detsamma som för havre, kan dock approximativa värden beräknas med ledning av arealen vårråg och blandsäd enligt 1959 års representativa arealinventering. Dessa värden blir för riket i dess helhet: skördetröska 47,0 %,

Tab. 29. Fördelning av arealen för samtliga fem grödor efter skördesättet i olika produktionsområden

Distribution of all five crops together by method of harvesting and by production region

Produktionsområden *Production region*	Skördetröska[1], %	Bindare *Binder*, %	Självavläggare[2], %	Slåttermaskin[3], %	Lie *Scythe*, %	Summa *Total*, %
1. Skåne-Hallands slättbygd	74,9	25,1	—	—	—	100
2. Sydsvenska mellanbygden	63,7	35,1	0,1	0,5	0,6	100
3. Öland och Gotland	66,9	32,3	0,2	0,6	—	100
4. Östgötaslätten	81,3	17,9	—	—	0,8	100
5. Vänerslätten	42,2	55,8	0,1	1,7	0,2	100
6. Mälar- och Hjälmarbygden	64,8	34,8	—	0,2	0,2	100
1—6. (Södra och mellersta Sveriges slättbygder)	62,8	36,4	0,1	0,5	0,2	100
7. Sydsvenska höglandet	18,2	70,0	1,6	4,4	5,8	100
8. Östsvenska dalbygden	30,3	66,9	—	—	2,8	100
9. Västsvenska dalbygden	23,9	74,3	—	0,8	1,0	100
10. Södra Bergslagen	40,0	55,9	—	3,7	0,4	100
11. Västsvenska dalsjöområdet	25,6	62,9	0,8	6,6	4,1	100
12. Norra Bergslagen	32,6	65,1	0,2	1,7	0,4	100
13. Östra Dalarne-Gästrikland	56,6	43,0	0,1	0,1	0,2	100
7—13. (Södra och mellersta Sveriges skogs- och dalbygder)	26,9	65,8	0,8	3,0	3,5	100
14. Kustlandet i nedre Norrland	26,1	69,5	1,3	2,4	0,7	100
15. Kustlandet i övre Norrland	6,0	83,8	0,9	5,9	3,4	100
16. Nordsvenska mellanbygden	24,7	60,2	2,4	8,4	4,3	100
17. Jämtländska siluområdet	26,6	66,0	1,5	2,4	3,5	100
18. Fjäll- och moränbygden	3,6	75,5	—	9,2	11,7	100
14—18. (Norra Sverige)	18,8	71,7	1,4	5,1	3,0	100

[1] *Harvest thresher.* — [2] *Mower with straw collector.* — [3] *Mower.*

bindare 49,8 %, självavläggare 0,4 %, slåttermaskin 1,6 % och lie 1,2 %. Beaktas även gårdar under 2 ha åker — vilka ej medtas i de objektiva skördeuppskattningarna — torde värdet för skördetröska komma att sjunka någon eller några enheter och värdena för de övriga kategorierna att öka i motsvarande grad.

MEDDELANDEN

Statistiska centralbyrån: statförslag för budgetåret 1961/62

Central Bureau of Statistics: Proposals for Appropriations in the 1961/62 Budget

Statistiska centralbyråns övergång till elektronisk databehandling har börjat sätta sina spår i verkets planering, vilket framgår av verkets statskrivelse för budgetåret 1961/62. I maj 1961 kommer en elektronisk datamaskin IBM 7070 och en 1401-anläggning med magnetbandsutrustning att vara installerade på centralbyråns maskincentral. Det första stora arbetsmaterialet blir 1960 års folkräkning.

De nya maskinerna har aktualiserat olika rationaliseringsprojekt, som berör bilregistret, befolkningsregistret, kommunala finansstatistiken, statistiken över högre studier och personalstatistiken. Redan i årets petita redovisas vissa personalbesparingar inom ett par av dessa statistikgrenar.

Centralbyrån undersöker vidare för närvarande möjligheterna att framställa mediet för vanlig tryckning av publikationer direkt från datamaskinen. Man skulle då slippa både sättning och viss korrekturläsning, vilket skulle medföra tidsvinster och kostnadsbesparingar. Förfarandet skall användas för första gången i valstatistiken år 1960. Om försöket faller väl ut, kommer det sedan att användas i bl. a. 1960 års folkräkning.

Införandet av de nya datamaskinerna medför direkt ett ökat behov av tekniker. De nya arbetsprocesserna kommer dessutom att ge ökad anledning till analysverksamhet med maskinerna som tekniskt hjälpmedel, något som medför ökad efterfrågan på kvalificerade statistiker. Centralbyrån konstaterar, att konkurrensen på akademikermarknaden för närvarande är hård. Det privata näringslivet och universitetens utbyggnad ställer ökade krav på kvalificerad akademisk personal. Verket yrkar därför på att tjänsteställningar och karriärmöjlighet utformas så att centralbyrån får skälig konkurrenskraft gentemot andra arbetsgivare.

Centralbyrån äskar medel för en ökning av främst de personella *resurserna för planering* och rationalisering. Till största delen bygger dessa förslag på de förslag rörande en centralisering av statistiken, som framlades för och godkändes av vårens riksdag. Den sammanlagda utgiftsökningen för planeringsändamål beräknas till ca 186 000 kronor. Den utvidgade planeringsverksamheten berör också Statistisk Tidskrift, som enligt verkets förslag bör utbyggas med fler artiklar över metod- och utvecklingsfrågor.

Den *kommande centraliseringen* medför också vissa krav på en utökning av såväl biblioteket som kansliet. Denna utvidgning motiveras med att ett betydande planeringsarbete måste företagas på dessa två avdelningar inför verkets mottagande av de nya statistikgrenarna. Följande år kommer dessa utgifter att ingå i de automatiska kostnadsökningar för centralbyrån, som uppstår vid överflyttningen. Till denna rubrik kan hänföras ett belopp om sammanlagt ca 51 000 kronor.

Bland nyheterna i verkets petita kan nämnas statistik, som bygger på uppgifter rörande uppbörden av den allmänna varuskatten varje uppbördstermin. Vidare föreslås en utvidgning av personalstatistiken. Den avser nu personal i statlig och statsunderstödd verksamhet men skall enligt förslaget omfatta även kommunal personal fr. o. m. den 1 oktober 1961. En viss utvidgning av redovisningen av dödsorsaker föreslås också. Tillsammans uppgår kostnaderna för *dessa utvidgningar* till ca 233 000 kronor.

I anslagsäskandena intar anslag för *periodiska undersökningar*, som ej återkommer varje år, en väsentlig plats.

1960 års folkräkning och 1961 års jordbruksräkning belastar anslagsäskandena för år 1961/62 med betydande belopp. En minskande verkan på denna anslagspost uppnås däremot genom att utgifter för valstatistiken, som återkommer vartannat år, faller bort jämfört med föregående års stat. För periodiska undersökningar äskar centralbyrån sammanfattningsvis en nettoökning med ca 1 674 000 kronor.

Centralbyrån beräknar vidare ett anslagsbehov på grund av *automatiska utgiftsökningar*, dvs. utgifter som hänger samman antingen med att priser och taxor stigit eller att primärmaterialets volym eller mängden av en viss typ arbetsuppgifter vuxit utan någon samtidig förändring i arbetsuppgiftens karaktär. Hit hör exempelvis utgiftsökning för avtalsmässiga löneökningar och högre priser för tryckningsarbete. Hit hör också föreslagna personalförstärkningar på kansliet, folkbokföringsavdelningen och biblioteket. För att täcka den del av sådana automatiska utgiftsökningar som hänför sig till pris- och löneökningar äskar verket ökade anslag med ca 615 000 kronor och för att täcka den del som hänför sig till automatiska volymökningar äskas anslagsökning med ca 120 000 kronor eller sammanlagt ca 735 000 kronor.

För *tjänsterevision* i form av uppflyttning av olika tjänster äskar verket ökade anslag på ca 42 000 kronor.

För maskincentralen föreslås en *investeringsutgift* för inköp av det beställda databehandlingssystemet. Genom en sådan investeringsutgift sparas väsentliga belopp i kommande års löpande utgifter. Jämförande kostnadsberäkningar visar nämligen att driftkostnaderna blir avsevärt mycket lägre vid köp än vid förhyrning. Vidare äskas medel för en revidering av utredningsinstitutets basurval. Förslaget till nya anslagsäskanden för investeringar på de affärsdrivande avdelningarna och viss programmering uppgår till ca 5 709 000 kronor.

Tidigare år har anslagsökningar av *tillfällig natur* spelat relativt stor roll. Nu bortfaller vissa sådana tidigare engångsutgifter, såsom publicering av översiktstabeller i serien »Historisk statistik» samt tre biträden för statistiken över fastighetspriserna på den rättsstatistiska avdelningen. Under denna anslagstyp redovisas sålunda en nettominskning med ca 80 000 kronor.

I årets petita redovisas dessutom icke oväsentliga *rationaliseringsvinster*. På bilregistret inbesparas fem biträden. En mindre besparing redovisas beträffande inkomststatistiken, och inom den kommunala finansstatistiken kan en inbesparing av biträden också ske. Detta uppvägs dock i år av en investeringsutgift som redovisats ovan. Här bör också nämnas en rationalisering genom samordning av databehandlingen av befolknings- och inkomststatistiken.

Sammanställningen visar att de begärda anslagshöjningarna är betydande. Det största beloppet avser emellertid engångsanslaget till investeringar i maskiner, som på längre sikt beräknas medföra väsentliga rationaliseringsvinster i fråga om driftutgifterna. Ett annat mycket betydande belopp avser de periodiska undersökningarna, där utgifterna beräknas sjunka avsevärt redan under budgetåret 1962/63, vilket framgår av en uppskattning av långtidsutvecklingen, som avslutar ämbetsverkets statskrivelse. Av övriga utgiftshöjningar faller huvuddelen på automatiska ökningar.

Vissa statistikproducerande verks statförslag för budgetåret 1961/62

Some Agencies Producing Statistics: Proposals for Appropriations in the 1961/62 Budget

Socialstyrelsen *National Social Welfare Board*

Socialstyrelsens förslag till anslagsäskanden för verksamheten vid de två statistiska byråerna under budgetåret 1961/62 ansluter sig i huvudsak till föregående års förslag, vilket alltså innebär att verksamheten är avsedd att i stort sett bedrivas i oförändrad omfattning. Någon hänsyn till den förestående omorganisationen av den svenska statistikproduktionen, som kommer att starkt beröra båda byråerna, har inte

kunnat tas i samband med utformningen av årets förslag till anslagsäskanden.

Organisatoriska och andra förändringar av verksamheten inom byråerna har emellertid påkallat förslag till bl. a. omreglering av lönegradsplaceringarna för vissa tjänster samt höjning och omdisponering av anslag till hålkortsbearbetningen med hänsyn till planerad övergång till bearbetningar på datamaskiner.

Anslagsposten *hyra för statistikmaskiner* har föreslagits till 90 000 kronor, vilket är samma belopp som anvisats för innevarande budgetår. Samtidigt med en ökad övergång till bearbetning på datamaskiner, som beräknas medföra mindre nettokostnader för hålkortsbearbetningarna, kan styrelsens maskinpark förutsättas kunna komma att i större omfattning friställas och eventuellt utnyttjas för beställningsuppdrag. Bland de arbeten som man har för avsikt att utföra på datamaskiner kan nämnas maskinell granskning av materialet till statistiken över löneförhållandena inom industri m. m.

För *prisinsamlingen till konsumentprisindex* föreslås ett belopp av 165 000 kronor. Av detta belopp avser 162 500 ersättningen till statistiska centralbyråns utredningsinstitut för dess medverkan vid prisinsamlingen genom intervjuorganisationen, 1 500 kronor är beräknat för styrelsens kostnader för urval av lägenheter för bostadsundersökningen till konsumentprisindex samt 1 500 kronor för komplettering av butiksurvalet. Bortsett från sistnämnda post angående butiksurvalet är förslaget till anslagsäskande på denna punkt oförändrat i jämförelse med innevarande budgetår.

A. N—t

Kommerskollegium *Board of Trade*

En redogörelse för de anslagsäskanden som berör kommerskollegii statistiska byrå lämnas i häfte 11.

Konjunkturinstitutet

National Institute of Economic Research

I det följande kommer en kort sammanfattning att ges av konjunkturinstitutets förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1961/62 vad beträffar de områden som berör institutets statistiska verksamhet.

I fråga om *sparundersökningarna* äskas medel bl. a. för att bearbeta de redan gjorda undersökningarna ur metodologiska synpunkter bl. a. såsom förberedelser för undersökningarna längre fram. Kostnaderna härför har uppskattats till 15 000 kronor.

Institutet avser även att undersöka och förhandla om möjligheterna att i framtiden infoga vissa av sparundersökningens frågeställningar i annan utanför institutet befintlig statistikproduktion. Här avses i första hand lantbruksstyrelsens jordbruksekonomiska undersökningar samt statistiska centralbyråns vinststatistik.

Det ovan berörda förberedelsearbetet, genom vilket man även skulle undersöka möjligheterna att reducera undersökningarnas hittillsvarande omfång, beräknas till årsskiftet 1961/62 ha hunnit så långt att behov uppstår för vissa provundersökningar rörande metoder och möjligheter för mätning av exempelvis förändringar i hushållens likvida tillgångar, utestående konsumtionsskulder samt inköp av och inköpsplaner för vissa varaktiga konsumtionsvaror. Kostnaderna för sådana provundersökningar, som planeras att bli genomförda av statistiska centralbyråns utredningsinstitut, beräknas uppgå till 75 000 kronor under budgetåret 1961/62.

För *konjunkturbarometerverksamheten* har äskats ett anslag på 130 000 kronor vilket innebär att institutet avser att utföra dessa undersökningar i samma omfattning som under det innevarande budgetåret. I beloppet är inräknat vissa kostnader för dels fortsatta undersökningar av kvantifieringsmöjligheterna, dels specialenkäter i anslutning till vissa metodologiska förbättringar.

Vidare har ett anslag på 70 000 kronor äskats för *planering och utförande av maskinbearbetningar av vissa undersökningar*. Under denna anslagspost är sammanfattade volym- och prisindexberäkningarna för utrikeshandeln, säsongrensningsundersökningen och flera and-

ra arbetsprojekt. Orsaken till att institutet sammanfört äskandena för dessa undersökningar till en post är dels att huvuddelen av kostnaderna faller på maskinell bearbetning, dels att vissa planeringskostnader är gemensamma.

Institutet har vidare äskat anslag för en avsevärd utvidgning av den kontinuerliga *nationalräkenskapsstatistiken*. Utvidgningen kan i korthet beskrivas som en aktualisering och ett infogande i institutets tidigare nationalräkenskap av de inom kommerskollegium tidigare utförda nationalräkenskapsberäkningarna enligt den s. k. produktionsstatistiska metoden (commodity flow method) samt uppläggningen av kvartalsvisa beräkningar av försörjningsbalansen med uppdelningar på dess viktigare poster. Institutet avser att under budgetåret 1961/62 kunna föra nämnda arbeten fram till det stadium att de kan infogas i den löpande nationalräkenskapsstatistiken från hösten 1962 med redovisningar enligt det genom dessa arbeten framkomna reviderade och utvidgade nationalräkenskapssystemet.

Institutet äskar även anslag för att kunna utreda de principiella problemen beträffande kredittransaktionernas infogande i nationalbokföringen.

För ovan berörda arbeten inom nationalbokföringens ram har äskats sammanlagt 231 000 kronor.

O. F. *C. J. Å.*

Bostadsstyrelsens statistikproduktion. Förändringar sedan år 1954

Statistics Elaborated by the Housing Board

A. Planeringsbyrån, statistiska sektionen

1. *Bostadsbyggnadsstatistiken*

Bostadsbyggnadsstatistiken omarbetades grundligt med avseende på bl. a. omfattning, innehåll, metoder för uppgiftsinhämtandet och bearbetning samt redovisning i samband med att socialstyrelsens statistik över byggnadsverksamheten fr. o. m. år 1949 överfördes till bostadsstyrelsen och sammanslogs med styrelsens egen statistik över bostadsbyggandet. Bostadsbyggnadsstatistiken omfattar sedan år 1949 två grenar, dels »snabbstatistik», dels »årsstatistik». Statistiken över bostadsbyggandet har därefter successivt reviderats och anpassats efter förändringar i konsumentönskemålen, i den byggnadstekniska utvecklingen och i tillgången till moderna maskiner för bearbetningen.

Snabbstatistiken kan sägas vara en direkt fortsättning på bostadsstyrelsens tidigare statistik över bostadsbyggandet i kommuner med egen bostadsbyggnadskvot. Den har successivt utbyggts bl. a. med anledning av önskemål från konjunkturinstitutet. Snabbstatistiken omfattar numera all nyproduktion i städer och köpingar och ett 70-tal egentliga landskommuner (från år 1958 med fördelning på flerfamiljshus och småhus) samt flerfamiljshusproduktionen i övriga kommuner. De önskemål, som har framförts om en snabbstatistik avseende den totala småhusproduktionen, har ännu icke tillgodosetts. För att i någon mån tillmötesgå önskemålen härom har styrelsen emellertid under senare år försökt uppskatta antalet lägenheter i påbörjade och pågående småhusbyggen med ledning av uppgifter ur lånestatistiken.

Med början år 1954 upplades ett s. k. »samordningsregister», omfattande all nybyggnad av flerfamiljshus. I detta register sammanföres uppgifter till lånestatistiken med uppgifter till bostadsbyggnadsstatistiken. Registret har under de senaste åren fått en alltmer vidgad användning. För att underlätta bearbetningarna överfördes registret därför år 1959 på nålkort. Härigenom har det blivit möjligt att snabbare och i större utsträckning tillgodose önskemål om uppgifter rörande flerfamiljshusproduktionen i enskilda kommuner, kommungrupper och län med fördelningar efter lånefrågans läge, företagsform (i tertiärlåneförfattningens mening) samt månad för påbörjandet och färdigställandet. Ur registret hämtas bl. a. uppgifter om i vilken takt under en viss månad påbörjad bostadsproduktion färdigställts. De

sistnämnda uppgifterna, som utgör ett mått på förändringarna i byggnadstidernas längd, användes av konjunkturinstitutet vid beräkningen av i bostadsbyggandet nedlagda kostnader. Registret används utom för statistiska ändamål även för bl. a. kontroll av efterlevnaden av vissa lånebestämmelser och som underlag för beräkningar rörande åtgången av medel för tertiärlångivningen. Registret har vidare under senare år använts för att kontrollera att alla belånade flerfamiljshus rapporteras till bostadsbyggnadsstatistiken och att de uppgifter som lämnas i denna statistik om byggherrar och belåning överensstämmer med uppgifterna till lånestatistiken.

Tillsammans med snabbstatistiken över lån- och bidragsgivningen publiceras snabbstatistiken över bostadsbyggandet från och med år 1957 i ett särskilt stencilerat häfte »Bostadsstyrelsens månadsstatistik», som distribueras till ca 200 konsumenter.

Årsstatistiken över bostadsbyggandet omfattar all nyproduktion av bostäder (bostadslägenheter) i riket samt avgång ur bostadsbeståndet genom rivning av bostadshus. Bl. a. med hänsyn till önskemålet att bostadsbyggnadsstatistiken skulle göra det möjligt att framskriva fördelningar av bostadsbeståndet efter lägenhetsstorlekar och vissa utrustningsdetaljer, omfattade statistiken ursprungligen även vissa ombyggnader och förbättringar. Undersökningar, som har gjorts beträffande fullständigheten i redovisningen härav (bl. a. i samband med lokala bostadsräkningar), visade emellertid att denna var mycket otillfredsställande. Då möjligheterna att uppnå en tillfredsställande redovisning bedömdes som mycket små och statistiken över ombyggnader och förbättringar i befintligt skick ansågs ha ett tvivelaktigt värde, nedlades den från år 1959.

Den byggnadstekniska utvecklingen har föranlett en successiv revision av statistikens innehåll. Sålunda har den ökade produktionen av rad- och kedjehus föranlett att dessa fr. o. m. år 1957 redovisas som en särskild hustyp. Den byggnadstekniska utvecklingen har vidare föranlett att styrelsen har övergått från att redovisa »huvudsakligt» byggnadsmaterial i ytterväggar till att redovisa »bärande» material i ytterväggar, varvid s. k. »utfackade» hus kan särredovisas. Listan över materialslag har också successivt reviderats. Då praktiskt taget alla nybyggda hus numera utrustas med centralvärme, kommer uppgifterna härom att uteslutas ur statistiken över bostadsbyggandet. Ändrade former för produktionen av främst småhus har vidare aktualiserat en revision av fördelningen på byggherrar.

Tabellplanerna för bostadsbyggnadsstatistiken har reviderats i samband med en övergång till bearbetning på databehandlingsmaskin (se nedan). I samband härmed har styrelsen tillgodosett önskemål om bl. a. utökad redovisning av uppgifter om hus på jordbruksfastigheter, kombination av uppgift om hustyp med flera data än tidigare samt flera länstabeller.

Årsstatistiken över bostadsbyggandet har i motsats till snabbstatistiken alltsedan år 1949 bearbetats med hjälp av hålkort. Hålkortsbearbetningarna har utförts av statistiska centralbyråns maskincentral. Statistiken för år 1959 bearbetas på databehandlingsmaskin (IBM 650).

2. *Statistiken över lån och bidrag*

Även statistiken över lån och bidrag omfattar dels snabbstatistik, som utgörs av summariska uppgifter publicerade månadsvis, och dels mera specificerad årsstatistik (budgetår).

Snabbstatistiken över lån- och bidragsgivningen avsåg ursprungligen att enbart redovisa antalet sökta och beviljade lån och bidrag, låne- och bidragsbeloppens storlek samt antalet lägenheter, till vilka lån och bidrag meddelats. Statistiken anpassas ständigt till förändringar i låne- och bidragsbestämmelserna. Vissa former av lån och bidrag upphör, och nya tillkommer. Bland nya former kan nämnas invalidbostadsbidrag och räntebidrag. I och med införandet av särskilda medelsramar för långivningen, dvs. maximering av de belopp intill vilka beslut om lån och bi-

drag får meddelas under ett budgetår, har denna statistikgren successivt utbyggts för att kunna tjänstgöra som ett instrument för kontroll av medelsförbrukningen. I denna del har den fått en mera bokföringsmässig karaktär.

Efter införandet år 1956 av maximerade belåningsvärden, s. k. belåningstak, vid beviljandet av statliga lån bearbetas och redovisas kvartalsvis för företag med slutliga beslut om tertiärlån vissa uppgifter om produktionskostnader, belåningstak och ytor. Härvid studeras särskilt relationerna mellan sökt respektive godkänd produktionskostnad och beräknat belåningstak.

Årsstatistiken. Bostadsstyrelsen har sedan år 1949 fört en löpande årsstatistik avseende tekniska och ekonomiska data för företag, till vilka beviljats egnahemslån och förbättringslån. Från och med budgetåret 1954/55 bearbetas löpande uppgifter hämtade från företag med beslut om tertiär- och tilläggslån. Dessa statistikgrenar utgör ett viktigt komplement till bostadsbyggnadsstatistiken.

T e r t i ä r l å n. För att i främsta hand tillgodose behovet av ytuppgifter för olika lägenhetstyper har från och med budgetåret 1954/55 ett administrativt material avseende företag med preliminärt beslut om tertiärlån utnyttjats. Ur detta material har förutom ytuppgifter även inhämtats uppgifter om företagsform, hustyp, lägenhetstyp, byggnadsmaterial etc. Dessa sistnämnda uppgifter kompletterar i viktiga avseenden bostadsbyggnadsstatistiken. Sålunda avser fördelningen på hustyp i dessa sammanhang uppgifter om frekvensen av lamellhus, punkthus osv.; uppgifterna om byggnadsmaterial är mera specificerade och avser i vissa fall även fasadbehandling. Då uppgifterna i regel kan redovisas innan husen färdigställts, ger fördelningen på lägenhetstyp på ett tidigt stadium besked om utvecklingstendensen i detta avseende. Möjligheterna undersökes att genom bättre utnyttjande av det inom styrelsen och länsbostadsnämnderna befintliga materialet ytterligare utveckla denna statistikgren, framförallt beträffande tekniska data och eventuellt genom användning av integrerad databehandling innefattande även de kalkyler som behövs för lånebesluten.

E g n a h e m s l å n o c h f ö r b ä t t r i n g s l å n. För att minska de uppgiftslämnande organens (länsbostadsnämndernas) arbetsbörda vid insamlingen av uppgifter avseende det växande antalet beviljade lån omlades från och med budgetåret 1954/55 statistiken över förbättringslån från totalundersökning till urvalsundersökning. Från och med år 1957 uppdelades årsstatistiken över beslut om egnahemslån på två grenar, dels en urvalsundersökning innehållande detaljerade uppgifter om de nybyggda husens tekniska utformning och lägenheternas utrustning, dels en totalundersökning avseende vissa ekonomiska data. Då värdet av de ekonomiska uppgifterna genom övergången till nya värderingsmetoder (införandet av maximerade belåningsvärden) successivt försämrats, har uppgiftsinsamlingen till totalundersökningen upphört från och med ingången av år 1960. Vissa ekonomiska uppgifter inhämtas emellertid i urvalsundersökningen från och med budgetåret 1958/59.

Som urvalsbas för såväl statistiken över förbättringslån som egnahemslån har efter vissa justeringar använts länsbostadsnämndernas föredragningslistor över meddelade beslut.

Urvalet har gjorts proportionellt genom att samma relativa antal ärenden har uttagits för vart och ett av de lånebeviljande organen. Urvalsstorleken bestämmes så, att medelfelen år från år blir konstanta för samtliga uttagna. Bortfall förekommer icke.

I undersökningarna rörande förbättringslån redovisas uppgifter om lånetyper och lånebelopp, lånens fördelning på fastighetstyper, arten av utförda förbättringsarbeten, relationen mellan lån och kostnader, de förbättrade husens fördelning på hustyp och de förbättrade lägenheternas fördelning på lägenhetstyper. För låntagarna redovisas uppgifter om familjestorlek, civilstånd, födelseår samt inkomst och förmögenhet.

I undersökningarna rörande egna-

hemslån redovisas fördelningar på geografiska områden och fastighetstyper, husens fördelning på byggherrar, antal våningsplan och förekomst av källare samt specificerade uppgifter om byggnadsmaterial, byggnadssätt (monteringsfärdiga och handbyggda hus), husens lägenhetsytor, förekomst av lokaler, garage och oljeeldningsaggregat. För de enskilda lägenheterna redovisas fördelningen på lägenhetstyper och lägenhetsytor samt uppgifter om lägenheternas utrustning med wc och badrum, kylskåp, öppen spis och parkettgolv. Slutligen redovisas även några uppgifter om hushåll och boendeförhållanden samt om inkomster.

Genom den inskränkning i uppgiftslämnandet som urvalsundersökningarna innebär har en betydande arbetsbesparing uppnåtts hos de uppgiftslämnande organen, länsbostadsnämnderna. Kontrollen av uppgifternas riktighet har kunnat intensifieras, och mera specificerade data än i totalundersökningarna har kunnat inhämtas. Därjämte erhålles en viss flexibilitet i undersökningarna. Aktuella problemställningar kan belysas genom ändring i frågeformuläret från ett år till ett annat.

Familjebostadsbidrag. Bostadsstyrelsens statistik över familjebostadsbidrag har i huvudsak utgjorts av summariska uppgifter om antalet nytillkomna bidragstagare.

I syfte att belysa familjestorlek och boendeförhållanden för hela stocken av bidragstagare utförde styrelsen år 1959 en urvalsundersökning, varvid urvalet gjordes av de bidragsbeviljande organen själva, dvs. kommunerna. Från dessa infordrades av styrelsen för samtliga bidragstagare födda den 1:a — oavsett månad och år — de ansökningar om fortsatt familjebostadsbidrag som låg till grund för beslut om bidrag för år 1959.

I en stencilerad redogörelse för resultatet av utredningen har uppgifter om familjernas storlek (antal boende, antal bidragsberättigade barn), bidragstagarnas ålder, kön och civilstånd, beskattningsbara inkomster och boendeförhållanden (lägenhetstyper och hustyper) redovisats.

B. Planeringsbyrån, planeringssektionen

Som ett led i sin service till kommuner, som upptagit frågan om planering av bostadsförsörjningen, har planeringssektionen medverkat vid utförandet av lokala bostadsräkningar. Dessa räkningar har utförts på grundval av mantalsskrivningsmaterialet, som för ändamålet något utvidgats. Kommunerna har med egen personal granskat och kodat erforderliga uppgifter om husen, lägenheterna och hushållen. Planeringssektionen har lett den maskinella bearbetningen, som har utförts på statistiska centralbyråns maskincentral, och har utarbetat redogörelsen för räkningarna.

Under åren 1952—54 utfördes räkningar i Gävle, Norrköping, Linköping och Bollnäs. Därefter har följande kommuner gjort bostadsräkningar i samverkan med planeringssektionen: Borås, Fagersta, Arboga, Trelleborg, Hudiksvall, Hallstahammar, Söderhamn, Västerås, Hälsingborg och — för andra gången — Gävle.

C. Byrån för teknisk-ekonomiska utredningar

1. *Byggnadskostnadsindex*

Nya byggnadskostnadsindex för flerfamiljshus utarbetades 1951 och 1952 med den 1/1 1950 som bas. Budgeten avser ett genomsnitt för flerfamiljshus byggda 1952. Dels utarbetas en materialkostnadsindex för reglering av huvudentreprenörernas avtal och dels en totalindex för hela husets byggnadskostnad.

Budgeten för dessa index har sedermera i vissa avseenden ändrats. Sålunda omarbetades 1956 viktfördelningen för målningsarbeten och materialvalet för trappor, och 1958 omarbetades vikterna för byggnadsjärn, mellanväggsmaterial, sopnedkaströr och värmeisoleringsmaterial. För närvarande håller hela viktsystemet på att omarbetas. Den nya budgeten beräknas bli klar under höstens lopp. Under årens lopp har vissa mindre ändringar av prisinsamlingen även vidtagits.

Jämsides med dessa index har byggkostnadsförändringarna även beräknats

för ett flerfamiljshus byggt i Stockholm 1939. Endast obetydliga ändringar av beräkningssättet har där genomförts.

Nya byggnadskostnadsindex för enfamiljshus av trä och sten med den 1/1 1952 som bas utarbetades 1955. Budgeten bygger på det material som ligger till grund för bostadsstyrelsens värderingsmetod för småhus och kommer att justeras då denna ändras.

Bostadsstyrelsen medverkar även vid utarbetandet av andra index än för bostadsbyggnader, som t. ex. byggnadskostnadsindex för flygfält. För detta index ändrades prisinsamlingen för stenmaterialen 1956, och 1958 infördes material för bergarbeten. Dessutom reviderades metoden att följa kostnadsutvecklingen för byggnadsmaskiner. Ett nytt index för väg- och brobyggnader upplades 1958. Bostadsstyrelsen svarar för en stor del av prisinsamlingen.

Med hjälp av bl. a. experter från bostadsstyrelsen utarbetades 1958 ett index för underhållskostnader för flerfamiljshus. Det beräknas av bostadsstyrelsen en gång om året med 1954 som bas.

2. *Driftkostnadsstatistik*

För 1951 års bostadsutrednings räkning insamlade bostadsstyrelsen 1951 uppgifter om driftkostnader m. m. för ca 500 fastigheter byggda med statliga lån på skilda platser i landet under åren 1942—1946. Frånsett den bearbetning som gjordes för nämnda utrednings räkning göres årligen en bearbetning på en del av materialet för statens hyresråds räkning.

Samtliga driftkostnadsposter, utom bränsle, för åren 1947—1956 bearbetades 1957 och 1959 motsvarande uppgifter för åren 1958—1959. Under årens lopp har även vissa speciella undersökningar utförts. Vattenförbrukningen har sålunda undersökts 1953 och 1960, varvid speciella uppgifter infordrats från vattenverk m. fl. Underhållskostnadernas fördelning på olika kostnadsslag undersöktes 1955 och 1959, och bränslepostens fördelning på olika bränsleslag m. m. analyserades 1959.

Uppgifter infordrades 1953 om gällande taxor för vatten, sophämtning, elström och sotning för åren 1939—1953 i samtliga städer och vissa större köpingar och landskommuner. Dessa uppgifter har sedan infordrats årligen och användes vid de hyreskalkyler som göres i samband med lånebehandlingen. Årligen sedan 1955 lämnas även en förteckning till statens hyresråd över taxornas förändringar i hyresreglerade orter. En sammanställning av taxeändringarna utfördes 1958 och gällde åren 1939—1957. Dessa uppgifter har även använts för teoretisk beräkning av drift- och kapitalkostnader för det indexhus som ligger till grund för bostadsstyrelsens värdering av driftkostnaderna. Sålunda har bl. a. driftkostnadernas utveckling för städer med 30 000—100 000 inv. beräknats för åren 1950—1958.

3. *Övriga undersökningar av statistisk natur*

Vid utarbetandet av nya budgeter för byggnadskostnadsindex för flerfamiljshus göres ingående undersökningar av materialval och standard. Sådana undersökningar har sålunda gjorts 1952 och 1959. Sistnämnda års undersökning avsåg vart tredje projekt med preliminära lån 1958. I samband med detta arbete bearbetas även vissa kostnadsuppgifter i låneärendena och uppgifter som erhålles från olika bostadsföretag och organisationer. Mellan dessa större undersökningar har även andra mindre undersökningar utförts beträffande exempelvis materialval, standard och byggkostnader. Dessa undersökningar har bl. a. använts för att beräkna materialåtgång, värmeisolering, produktivitet m. m. för bostadshus. Sedan 1956 har även vissa undersökningar utförts för att analysera, i vilken omfattning de tilllägg utnyttjas, som sedan årsskiftet 1955/56 fås för bränslebesparande åtgärder m. m.

D. 1960 års bostadsräkning

Genom beslut den 27 juni 1957 uppdrog Kungl. Maj:t åt bostadsstyrelsen att utarbeta riktlinjer för en bostadsräkning år 1960. Sedermera har för än-

damålet inom styrelsen upprättats en tillfällig avdelning under ledning av en byråchef med uppgift att svara för förberedelserna till och genomförandet av 1960 års bostadsräkning.

7.5.1960 *J. Gn*

Nordiska statistiska chefsmötet

Meeting of the Northern Statistical Directors

Det 22:a nordiska statistiska chefsmötet hölls i Helsingfors den 8—10 augusti 1960 med deltagare från de 5 nordiska länderna.

Vid mötet förelåg rapporter från de nordiska utskott, som tillsatts av chefsmötet, nämligen utskotten för befolknings- och arbetskraftsstatistik, kulturstatistik, industri- och annan näringsstatistik, samfärdselstatistik samt nationalräkenskaper. Utskottet för kreditmarknadsstatistik hade icke sammanträtt under den gångna treårsperioden.

I de olika rapporterna från utskotten redovisades, hur utskottens arbete hade bedrivits sedan chefsmötet i Stockholm 1957. Rapporterna diskuterades vid chefsmötet och godkändes i sina huvuddrag utom vad som gällde det framtida arbetet.

Det fortsatta nordiska samarbetet diskuterades ingående. Det bestämdes, att de permanenta statistiska utskotten skall upphöra. I stället bildades dels samarbetsgrupper, dels ad-hoc-utskott.

Samarbetsgrupperna övertar vissa av de funktioner som tidigare åvilade de permanenta utskotten. De skall fortlöpande sköta informationsverksamheten mellan de nordiska länderna per korrespondens och genom sammanträden och dessutom följa utvecklingen på det internationella planet inom respektive ämnesområde samt därvid vid behov utbyta åsikter om förslag från internationella organisationer och diskutera eventuella gemensamma ställningstaganden till sådana förslag.

I de nya ad-hoc-utskotten behöver icke alla länder vara representerade. Det förutsättes emellertid, att alla länder skall hållas informerade om arbetet i utskotten, även om de inte deltar. Det förutsättes också, att deltagande länder bör åtaga sig arbete för att lösa utskottens uppgift i en omfattning som står i rimlig proportion till ländernas resurser. Utskotten skall avsluta sitt arbete inom de 3 åren till nästa ordinarie chefsmöte och sammanträdesfrekvens varierande från 1 till 3 under perioden fastställdes. Om möjligt skall sammanträden inom ad-hoc-utskott och samarbetsgrupper samordnas.

Ordinarie chefsmöten skall liksom hittills hållas vart tredje år. Extra chefsmöten kan hållas, när detta av speciella skäl är önskvärt.

Det nordiska samarbetet kommer under den följande treårsperioden att försiggå inom nedanstående samarbetsgrupper:

- befolknings- och arbetskraftsstatistik,
- industri- och annan näringsstatistik,
- samfärdselstatistik,
- nationalräkenskaper,
- kulturstatistik samt
- jordbruksstatistik (endast korresponderande samarbetsgrupp).

Det förutsattes, att samarbetsgruppen för nationalräkenskaper definitionsmässigt skulle omfatta det ämnesområde som tidigare handlagts av utskottet för kreditmarknadsstatistik.

Dessutom åtog sig Norge att kartlägga det nordiska statistiska samarbete som bedrives utanför chefsmötet och dess hittillsvarande utskott. Det kan vara arbete som pågår i nordiska rådets regi, mellan andra myndigheter, mellan forskningsinstitutioner etc. Därefter skulle eventuellt ytterligare samarbetsgrupper kunna skapas om så ansågs lämpligt för att täcka alla den officiella statistikens ämnesområden.

Ad-hoc-utskott bildades kring följande ämnen:

- avgränsandet av ekonomiska regioner,
- erfarenheter av 1960 års folkräkningar,
- planerandet av företagsräkningar och förverkligandet av FN:s industristatistikprogram för år 1963,

statistik över byggnads- och anläggningsverksamhet,
statistik över vägtrafikolyckor,
beräkningar till fasta priser i nationalräkenskaperna,
uppgörandet av nationalräkenskaper kvartalsvis samt
statistik över tillgång och efterfrågan på arbetskraft enligt skilda utbildningslinjer.

Vid mötet enades man också om att bilda ett ad-hoc-utskott för teknisk samverkan mellan de statistiska ämbetsverken i Norden. Med hänsyn till utvecklingen på det statistiska metodområdet och när det gäller elektronisk databehandling och med hänsyn till de knappa resurser som står till buds för utvecklingsarbete i de olika länderna ansågs det lämpligt att genom samverkan om möjligt undvika dubbelarbete de nordiska länderna emellan på dessa områden. På chefsmötet diskuterades speciellt elektronisk databehandling och kvalitetskontroll som områden för teknisk samverkan. Utskottet skulle sammanträda och diskutera sitt arbetsprogram, varefter cheferna skulle överenskomma om utskottets mandat.

Vid mötet diskuterades också utbildningsproblem. Från norsk sida redovisades erfarenheterna av en samhällsvetenskaplig kurs för biträden vid Statistisk Sentralbyrå. Denna hade genomförts under det gångna året med gott resultat.

Frågan om statistikens ställning till administrationen var också föremål för debatt i anslutning till en finländsk inledning i frågan. Här kom bl. a. sekretessfrågor i blickpunkten. Intresset för dessa frågor var stort och det kan tänkas att diskussionen kommer att fortsättas vid ett senare tillfälle.

Nästa ordinarie chefsmöte skall programenligt hållas i Reykjavik år 1963. Ett fullständigt referat av chefsmötet kommer att publiceras i Nordisk Statistisk Skriftserie. De olika ländernas medlemmar i samarbetsgrupper och utskott kommer att presenteras i ett senare nummer av Statistisk Tidskrift.

I. O.

Nordiskt statistikermöte

Meeting of Statisticians from the Northern Countries

Det nionde nordiska statistikermötet hölls programenligt i Helsingfors den 11—13 augusti i Svenska Handelshögskolans festsal med ca 220 deltagare från Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. En fullständig redogörelse för förhandlingarna kommer att inflyta i Nordisk Statistisk Skriftserie.

Värd vid mötet var Statistiska Samfundet i Finland vars ordförande, professor Gunnar Fougstedt, redan i sitt hälsningsanförande kunde framhålla ett märkligt exempel på praktiskt nordiskt samarbete på statistikens område. Materialet från 1960 års folkräkning i Finland skall bearbetas i Stockholm på den svenska statistiska centralbyråns elektroniska databehandlingsmaskin.

Enligt den tradition som brukar följas vid de nordiska statistikermötena ägnades första dagens förmiddag åt rapporter från de deltagande länderna om statistikens utveckling i respektive land sedan senaste möte. För Sverige talade därvid överdirektören Ingvar Ohlsson. Eftersom det åttonde mötet, som hållits i samband med Internationella statistiska institutets kongress i Stockholm år 1957, hade haft ett starkt förkortat program, hade redogörelser av detta slag inte lämnats senare än vid det sjunde mötet i Oslo 1954. Rapporterna i Helsingfors omspände därför en sexårsperiod, vilket gav särskild relief åt den snabba utvecklingen under de allra senaste åren.

Som framgår av det i häfte 5, s. 302, återgivna programmet, behandlade föredragen huvudsakligen frågor rörande den officiella statistikproduktionen. Nödvändigheten av ökad integration mellan olika statistikgrenar och de möjligheter till en sådan integration, som datamaskinerna erbjuder, berördes av flera talare. Man borde sikta mot en jämnare arbetsrytm vid insamlingen av statistiska primäruppgifter. Materialet från olika statistikgrenar borde införskaffas mer kontinuerligt, överföras till magnetband

och arkiveras, till dess vidare bearbetning blir aktuell. Därigenom får man en effektiv statistisk beredskap. Det blir möjligt att snabbt ge statistisk belysning även åt problem, som kanske inte var klart preciserade, när uppgiftsinsamlingen planerades. Som exempel på sådan beredskap nämndes det svenska befolkningsregistret. Till fördelarna med ett sådant s. k. arkiv-statistiskt system (jfr byråsjef Nordbottens artikel i h. 5, s. 259 ff) hör också, att den statistiskt utbildade personalen i betydande utsträckning kan befrias från rutinbetonade arbetsuppgifter och därigenom få mer tid för analys och för konstruktivt arbete och sålunda kan bereda sig att möta de krav, som den samhällsvetenskapliga forskningen och den ekonomiska politiken ställer på den offentliga statistikproduktionen.

De yttre arrangemangen kring mötet både vid förhandlingarna och den sällskapliga samvaron präglades av perfekt organisation och utomordentligt värdskap.

På inbjudan av kontorchef Axel Holm, formand i Dansk Statistisk Forening, beslöts att det tionde nordiska statistikermötet skall hållas i Köpenhamn år 1963.

M. V.

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Arbetsgrupp för översyn av ECE-kommittéernas statistiska verksamhet

Working Group on Statistical Activities of ECE Committees

Vid den Europeiska statistikerkonferensens plenarsammanträde i juni 1959 tillsattes, efter förslag därom vid samma sammanträde av generalsekreteraren i Europakommissionen, ett arbetsutskott för översyn av ECE-kommittéernas statistiska verksamhet. Till ordförande i arbetsutskottet utsågs samtidigt dr M. Fürst, Väst-Tyskland. Detta utskott sammanträdde i Genève den 4—8 juli 1960, varvid deltog statistiker från 8 europeiska länder samt från USA. Dessutom var representanter från OEEC och EEC närvarande som observatörer. Från Sverige deltog byrådirektören G. Sidenvall, väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Tillkomsten av detta arbetsutskott får bl. a. ses mot bakgrunden av från konferensens medlemmar vid olika tillfällen framförda kritiska synpunkter på ECE-kommittéernas statistiska verksamhet. Dessa avsåg bl. a. att kommittéernas statistiska arbetsgrupper tenderade att i vissa fall syssla med statistiska metodfrågor som även föll inom konferensens intresseområde. Från konferensens sida hade även framförts, att bättre kontroll behövdes över påbörjandet av nya statistiska arbeten och att konferensens medlemmar, som i väsentlig omfattning var uppgiftslämnare till kommittéerna, borde ha visst inflytande på utformningen av det statistiska arbetet.

Till grund för utskottets arbete låg en av dess ordförande utarbetad PM och av sekretariatet utarbetade redogörelser för de olika kommittéernas statistiska arbete. Vid mötet lämnades även muntliga redogörelser av de för de olika kommittéernas statistiska arbete närmast ansvariga. Utskottet gick vid sin diskussion främst in på den allmänna uppläggningen av kommittéernas statistiska arbete och på utformningen av samarbetet med statistikerkonferensen. Man beslöt därvid bl. a. att rekommendera, att de rapporter som lämnas till konferensens plenarsessioner om kommittéernas statistiska arbete skulle mer i detalj redogöra för kommittéernas framtida statistiska arbete. Härvid skulle även redovisas de möten av statistiska arbets-, expert- och rapportörsgrupper man tänkt sig för det kommande året samt de frågor dessa skulle syssla med. Konferensmedlemmarna borde även i vissa fall direkt underrättas av sekretariatet om kommittéernas statistiska arbetsprojekt.

I övrigt rekommenderade arbetsgruppen att kommittéerna reguljärt skulle göra en översyn av sina statistiska program, och att i de fall kommittéernas statistiska arbete även berörde konferensens eller annat organs arbetsområde man skulle söka former för ett lämpligt samarbete.

G. S.

Andra europeiska statistiska möten:

Other European Statistical Meetings:

Utrikeshandelsstatistik; sammanträde inom OEEC

External Trade Statistics; Meeting within the OEEC

Den 30 juni 1960 hölls i Paris ett möte angående utrikeshandelsstatistik inom Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete (OEEC). Vid mötet diskuterades förslag till ändringar beträffande de uppgifter, som lämnas till OEEC. Ändringarna är föranledda av att Förenta Nationernas statistiska kommission vid sitt sammanträde i april 1960 godkände ett förslag till revision av SITC. Sverige representerades vid mötet av kommerserådet Arthur Eriksson och förste aktuarien Sören Öhman, kommerskollegium.

S. Ö.

Internationella statistiska institutets möte i Tokio

International Statistical Institute: 32nd Session in Tokyo

Internationella statistiska institutet höll sin 32:a session i Tokio den 30/5 —9/6 1960. Härvid kunde institutet fira 75-årsminnet av sitt grundande; det har sammanträtt i Tokio en gång förut, nämligen år 1930.

Deltagarantalet vid sessionen var större än man kanske hade väntat sig, nära 200 utländska deltagare och lika många japanska. Den största utländska gruppen kom från Förenta staterna med 50 deltagare, den näst största från Frankrike med 13. Sovjetunionens grupp bestod av 3 personer. Från Sverige deltog docenten Tore Dalenius, byråchefen Knut Medin och professor Herman Wold.

Den japanska gruppen kan förefalla stor, men dess omfattning speglar det väldiga intresset för modern statistisk metodik inom såväl forskningen som förvaltningen och industrin. Som ytterligare belägg för detta intresse kan nämnas, att den japanska upplagan av en så pass specialiserad lärobok som *Cochran-Cox: Experimental Designs* enligt uppgift försålts i icke mindre än 10 000 exemplar. I den internationella recensionstidskriften för statistisk kvalitetskontroll svarar japanerna för ungefär en tredjedel av de anmälda arbetena. Ytterligare kan nämnas att det under 1950-talet utgivits åtminstone två japanska läroböcker i stickprovsteknik.

Liksom vid institutets tidigare möten spände det vetenskapliga programmet över ett vitt fält. Mer än 150 skrifter framlades, och det är omöjligt att här nämna mer än en bråkdel av dessa. I första hand berörs sådana arbeten, som kan antas vara av mer omedelbart intresse från förvaltningsstatistisk synpunkt.

*

Ett sammanträde ägnades åt prisindexproblem i samband med nationalräkenskaper och andra makroekonomiska kalkyler. Antag som exempel att vi vill ange värdet av den svenska exporten under en följd av år uttryckt i konstant prisnivå. Ett vanligt förfarande är då att göra en omräkning av de för varje år aktuella exportvärdena med hjälp av exportprisindex. Härvid uppstår emellertid (i regel) ett »fel» i den meningen, att resultatet kommer att avvika från det resultat som skulle ha erhållits om man inte utnyttjat exportprisindex utan i stället åsatt varje enskild vara ett konstant pris. Andra problem uppstår exempelvis vid differensbildning. Låt E vara exportvärdet och I importvärdet uttryckta i löpande priser. Exportöverskottet utgör då

$$E - I = X.$$

Genom omräkning till basårets prisnivå erhålls E' resp. I'. Vi bildar nu differensen

$$E' - I' = Y.$$

Man kan här fråga sig, om Y utgör det ifrågavarande exportöverskottet uttryckt i basårets prisnivå. Detta är inte självklart redan av den anledningen att om X är ett positivt tal kan Y likväl vara negativt (eller omvänt). Denna

problematik är i och för sig av gammalt datum, men frågeställningarna har preciserats under senare år. — Det behöver väl inte sägas att diskussionerna i Tokio blev tämligen livliga.

*

Flera sammanträden ägnades åt olika typer av mätfel. Sålunda framlade Mahalanobis och Lahiri en uppsats om felanalys i samband med räkningar och surveys, vilken särskilt anknöt till de omfattande studier som utförts i Indien sedan 1930-talet. Dessa studier har bl. a. baserats på en omfattande användning av metoden med *interpenetrating samples.* Det är här fråga om urvalsplaner, som är så uppbyggda att man kan draga slutsatser om felen i olika led av den statistiska produktionsprocessen. Formellt sett kan förfarandena betraktas som speciella typer av randomiserade experiment; analysen utförs med hjälp av t-metoden, variansanalysmetoden och andra hjälpmedel från den moderna experimentalstatistiken. Den i Tokio framlagda uppsatsen redovisade bl. a. en undersökning där systemet tillämpats ända från toppen. Inom en delstat hade hela stickprovet uppdelats på tolv underurval. Uppgiftsinsamlingen och materialbearbetningen utfördes av två separata organisationer, som vardera svarade för fyra resp. åtta underurval. Eftersom organisationerna genomförde samma undersökning borde de komma till samma resultat. Uppläggningen garanterade att eventuella skillnader entydigt kunde hänföras till olikheter mellan organisationerna ifråga om sättet för undersökningens genomförande (allt inom ramen för statistisk signifikansanalys). Inom de två organisationerna fortsatte sedan uppdelningen; de fyra resp. åtta underurvalen fördelades slumpmässigt på två arbetslag. Differenser mellan skilda arbetslag kunde följaktligen också bli föremål för analys. (Det kan anmärkas att metoden varit föremål för viss kritik. Man har bl. a. påpekat att den vanligen inte kan tillämpas i kombination med ett optimalt urvalsförfarande, vilket medför lägre precision eller högre kostnader.)

I ett arbete av Hansen m. fl. angavs en modell för uppspjälkning av det totala felet (den totala felvariansen) på olika komponenter, varvid vissa uppskattningar gjordes på basis av data från 1950 års folkräkning i Förenta staterna. Från jugoslavisk och japansk sida redovisades vissa erfarenheter av stickprovskontroller i samband med allmänna räkningar.

Cochran presenterade en studie rörande valet av stratumgränser vid tillämpningen av stratifierat urval. Problemet torde framgå av följande exempel. Antag att vi har ett register över alla inkomsttagare med uppgifter om de individuella inkomsterna. Vi vill uttaga ett stickprov bland dessa personer och bestämmer oss (på grunder som här förbigås) för att göra detta medelst stratifierat slumpmässigt urval, där inkomsten utgör stratifieringsvariabel. Vi skall alltså börja med att uppdela inkomsttagarna i grupper: personer med en inkomst om högst a kronor, en inkomst mellan a och b kronor osv. Hur skall man här välja a, b etc. så att stickprovsplanen blir så effektiv som möjligt? Den förste som mer systematiskt angripit detta problem synes vara Tore Dalenius, som också anvisat vissa approximativa metoder för praktiskt bruk. Andra har senare angivit andra metoder. Cochran hade nu för ett antal observationsmaterial jämfört några av metoderna med det för respektive material optimala förfarandet (som han fastställt genom att pröva sig fram). Resultaten visade bl. a. att mycket god effekt kan förväntas med en av Dalenius anvisad metod.

Sex arbeten behandlade mätfel i industriell statistik. Ett arbete om mätfel i samband med s. k. processkontroll innehöll bl. a. en översikt över mätfelsanalyser utförda inom den japanska industrin under senare år samt vissa beräkningar rörande den ökning av kontrollinsatsen som är erforderlig, när de grundläggande mätningarna inte är felfria. I Frankrike tillämpas i viss utsträckning standardnormer för mätningar i samband med kvalitetsklassificering av papper. I en uppsats jämfördes bestämningar utförda av olika laborato-

rier, och som man kunde vänta sig var variationerna mindre mellan laboratorier som tillämpade standardnormerna än mellan de övriga laboratorierna. Betydande skillnader förelåg emellertid även inom den förra gruppen, vilket alltså innebär att standardiseringen inte varit helt framgångsrik. Resultatet är kanske inte förvånande för en statistiker men i laboratoriepraxis torde man ofta blunda för de risker som här föreligger. Några arbeten berörde problemet att vid kvalitetsbestämningar sampla från material av typen ett kolförråd, en bomullsbal, en oljecistern, en säck med konstgödning etc. Stickprovsteorin utgår i regel från numrerbara enheter, men när man skall taga ett eller flera prov från en säck med konstgödning har man ingen population av sådana enheter att utgå ifrån. Problemet är av central betydelse för den industriella kvalitetskontrollen, men svårigheterna att finna såväl teoretiskt som praktiskt acceptabla lösningar är ofta stora.

Ett sammanträde ägnades mätfel i mer »klassisk» mening, dvs. främst fel på grund av instrumentvariation. En av uppsatserna behandlade för övrigt positionsbestämningar för robotar.

I detta sammanhang kan slutligen nämnas att Deming presenterade en uppsats om osäkerheten i statistiska data och dess konsekvenser för planeringen och genomförandet av statistiska surveys och experiment. Han uppehöll sig här särskilt vid statistikerns funktion och ansvar samt återgav utdrag ur fyra rapporter som han i egenskap av konsulterande statistiker vid stickprovsundersökningar avgivit till sina uppdragsgivare. Utmärkande för dessa rapporter var bl. a. att han mycket klart preciserade vad han ansåg sig vara ansvarig för, t. ex. anvisningarna för urvalsdragningen och uppräkningsförfarandet eller dylika arbetsuppgifter i kombination med stickprovskontroller av materialinsamling och bearbetning. I fråga om de framräknade felmarginalerna angavs tydligt vad de täckte resp. icke täckte. Det framgick att marginalerna för slumpfelet vanligen baserades på 3-sigmaregeln och att han undvek sannolikhetsresonemang vid presentationen av dem utan i stället förklarade att marginalerna »*in my opinion*» är så och så stora eller att marginalerna enligt »teori och erfarenhet» täcker det resultat som skulle ha erhållits vid en på samma sätt genomförd totalundersökning. På motsvarande sätt redovisades de systematiska fel som upptäckts vid kontroller av materialinsamling etc.

*

Två sammanträden ägnades åt biologisk och medicinsk statistik. Härifrån kan särskilt nämnas att ett par arbeten behandlade de statistiska problemen i samband med atombombskador.

I två serier av arbeten berördes relationerna mellan den officiella statistiken å ena sidan och marknadsforskningen resp. försäkringsväsendet å den andra. Den senare serien omfattade bl. a. ett svenskt arbete, Tage Larsson: *The role of official statistics production in insurance,* som refererades vid mötet.

Bland andra ämnesområden kan nämnas: matematisk statistik (ett 25-tal arbeten), experimentplanering, stokastiska processer, informations- och kommunikationsteori, statistiska beslutsfunktioner, intervallestimering, multivariat analys.

Hannes Hyrenius hade till mötet insänt ett arbete om icke-normala slumptal medan Herman Wold lade fram ett arbete om konstruktionsprinciper för ekonometriska ekvationsmodeller. Detta arbete anknöt till författarens uppsats i den nyligen framlagda festskriften till Harald Cramér. Medan den tidigare diskussionen i huvudsak gällt kausalkedjor och interdependenta system införs här en mellanform, s. k. betingade kausalkedjor. Det framgick av diskussionen att dessa nya system väckt stort intresse. Särskilt betonades att de framtvingade ett nytänkande i fråga om den centrala statistiska problematiken vid konstruerandet av modellerna.

*

Slutligen några ord om den yttre ramen kring mötet. Japanerna hade uppenbarligen lagt ner ett enormt arbete på planerandet av mötet — allt var utomordentligt välordnat. Som omväxling

till mötesförhandlingarna fick deltagarna tillfälle att stifta bekantskap såväl med skilda kulturella institutioner och platser av historiskt intresse som med ett par av landets naturreservat.

Normalt skall Internationella statistiska institutet sammanträda vartannat år, men ett extra möte inlades för ett par år sedan, och nästa möte kommer därför att äga rum redan 1961 vid månadsskiftet augusti—september. Mötesplats blir Paris.

K. M.

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Venezuela VEN-48-I

Statistisk samplingexpert. Ett år. Vägleda regeringen vid upprättandet och organisationen av National Sample Survey Centre; biträda vid igångsättandet av institutets verksamhet: lägga upp ett program för utbildning av tekniker på sampling-området. Grundlig kunskap om samplingteorier och vidsträckt praktisk erfarenhet av samplingteknik. Erfarenhet av administrerandet av statlig statistisk verksamhet önskvärd. Spanska mycket önskvärd annars engelska eller franska. 30 september.

Indien IND-48-S

Rådgivare inom det elektroniska datamaskinområdet. Ett år. Grundlig kännedom om computerlogik, computerutformning och konstruktion av computers för speciella ändamål. Experten skall ha erfarenhet av elektroniska instrument. Engelska. Något ryska, tyska eller franska en fördel. 16 september.

Nicaragua NIC-47-A, *Nationalinkomststatistik* — se Stat. t. nr 4/1960.

Personalnotiser

Personal Notes

Byråchefen vid konjunkturinstitutet Lennart Fastbom har, som framgår av artikel i h. 7, s. 401 ff, av Kungl. Maj:t utsetts att t. v. från den 1 juli 1960 vara kanslichef för delegationen för statistikfrågor. Hans hittillsvarande arbetsuppgifter inom konjunkturinstitutet har uppdelats på följande sätt: Uppgifterna att sköta de internationella kontakterna i frågor rörande den ekonomiska statistikens utformning har övertagits av tf. sakkunnige Thora Nilsson. Uppgiften att ha ansvaret för sammanställandet av nationalräkenskapen för Sverige och utförandet av därmed sammanhängande beräkningar har övertagits av sakkunnige Oddmund Forsmo. Ledningen av statistikarbetet i övrigt har övertagits av sakkunnige Carl Johan Åberg, som också i nära samarbete med nationalräkenskapssakkunnigen svarar för institutets befattning med frågor rörande den ekonomiska statistikens utformning och organisation.

Byrådirektören i försäkringsinspektionen Sven Jönhagen har i början av september rest till republiken Guinea för att under ett års tid tjänstgöra som rådgivare åt landets regering i fråga om ekonomisk statistik och finansstatistik. Uppdraget ingår i Förenta Nationernas tekniska biståndsverksamhet. Han kommer att huvudsakligen vistas i republikens huvudstad Conakry.

Kommentar

Commentary

Befolkningsutvecklingen. Födelsetalet i landet visar alltjämt fallande tendens. Under andra kvartalet i år föddes 27 800 barn motsvarande 15,0 promille av folkmängden mot 28 800 eller 15,5 promille under samma tid förra året.

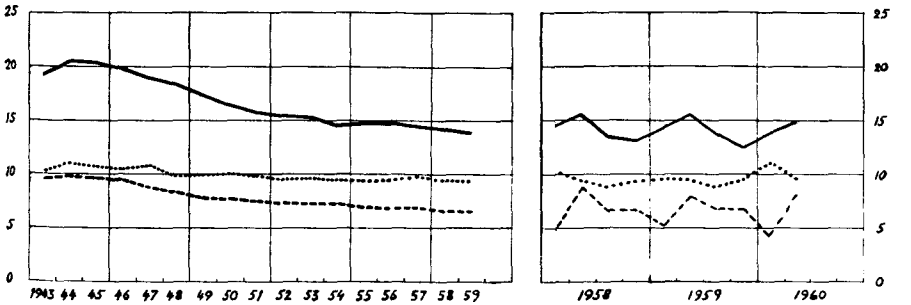
Antalet dödsfall har nedgått till 17 900 mot 18 000 under samma period i fjol, och dödstalet har minskat från 9,7 till 9,6 promille.

Födelseöverskottet har härigenom minskat från 5,8 promille under andra kvartalet föregående år till 5,4 promille, vilket motsvarar en minskning med 800 personer.

Giftermålen har ökat med 700 till 15 300 och giftermålsfrekvensen stigit från 7,9 till 8,3 promille av folkmängden. Ökningen får sättas i samband med att påsken, då många giftermål brukar ingås, förra året inföll under mars men i år under april.

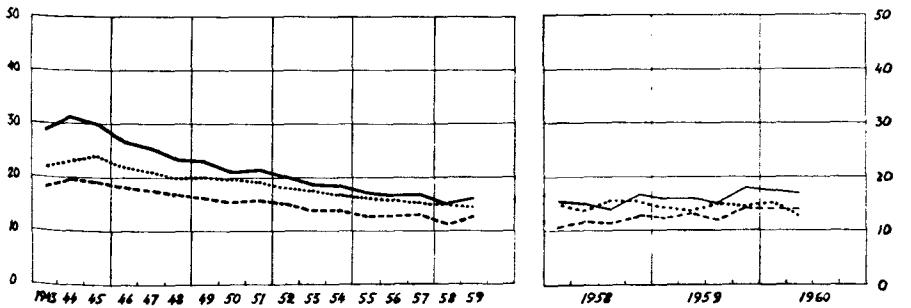
(forts. sid. 589)

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Födelsetal — *Births*
Giftermålstal – – – – *Marriages*
Dödstal ····· *Deaths*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Dödfödda ····· *Foetal mortality*
Döda inom de första 28 levnadsdagarna – – – – *Infant neo-natal mortality*
Döda inom första levnadsåret ——— *Infant mortality under 1 year*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 549	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 315 617	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 366 997	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 415 138	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959*	7 454 000	50 119	104 772	70 871	33 901	18 982	15 723	1 710	1 366	1 553
1959* april	7 444 000	2 508	10 099	6 177	3 922	1 072	925	171	141	141
maj	7 448 000	5 518	9 821	5 964	3 857	920	1 022	156	130	151
juni	7 452 000	6 619	8 894	5 905	2 989	1 087	998	137	112	117
juli	7 455 000	4 851	9 021	5 748	3 273	1 004	913	134	107	154
aug.	7 459 000	4 668	8 387	5 502	2 885	1 574	929	120	95	120
sept.	7 463 000	3 352	8 641	5 489	3 152	2 123	1 150	138	112	128
okt.	7 467 000	4 693	8 026	5 949	2 077	2 948	1 414	130	103	127
nov.	7 470 000	3 309	7 498	5 915	1 583	2 956	1 920	159	117	116
dec.	7 471 000	4 840	7 945	6 358	1 587	1 914	3 285	139	116	106
1960* jan.	7 472 000	2 730	8 098	6 603	1 495	1 501	1 016	161	135	131
febr.	7 473 000	2 439	8 326	6 661	1 665	1 189	1 317	157	126	125
mars	7 474 000	2 547	9 582	7 419	2 163	1 251	827	134	107	145
april	7 477 000	5 287	9 661	6 098	3 563	1 280	747	156	132	129
maj	7 481 000	2 423	9 479	6 034	3 445	1 448	978	160	131	125
juni	7 485 000	7 638	8 672	5 725	2 947	1 486	743	153	128	113
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[2]		På 1 000 födda[3]
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7,19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 315 617	7,07	14,76	9,60	5,16	3,83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 366 997	7,13	14,55	9,93	4,62	4,48	2,05	17,8	13,6	15,6
1958	7 415 138	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959*	7 454 000	6,72	14,06	9,51	4,55	2,55	2,11	16,3	13,0	14,6
1959* 2 kv.	7 448 000	7,9	15,5	9,7	5,8	1,7	1,6	16,1	13,3	14,0
3 kv.	7 459 000	6,8	13,9	8,9	5,0	2,5	1,6	15,0	12,1	15,2
4 kv.	7 469 000	6,8	12,5	9,7	2,8	4,2	3,5	18,2	14,3	14,7
1960* 1 kv.	7 473 000	4,2	14,0	11,1	2,9	2,1	1,7	17,4	14,2	15,2
2 kv.	7 481 000	8,3	15,0	9,6	5,4	2,3	1,3	16,9	14,1	13,0

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* – [3] *Per 1000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*		Dödfödda *Stillbirths*
								första levnadsåret *under 1 year*	första 28 dagarna *Neonatal deaths*	
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956	3 632 196	29 425	55 702	32 117	23 585	16 289	9 822	891	689	905
1957	3 692 894	30 110	56 215	33 366	22 849	19 152	10 383	991	772	840
1958	3 744 293	29 097	55 719	32 724	22 995	14 037	9 585	849	643	852
1959*	..	29 041	55 343	32 898	22 445	12 263	10 554	890	720	809
1959* april	..	1 479	5 401	2 839	2 562	716	600	85	71	73
maj	..	3 201	5 217	2 787	2 430	612	615	80	66	81
juni	..	3 800	4 686	2 706	1 980	723	662	76	60	61
juli	..	2 888	4 702	2 599	2 103	625	529	79	66	79
aug.	..	2 576	4 398	2 571	1 827	983	566	58	45	69
sept.	..	1 906	4 532	2 595	1 937	1 365	720	80	65	63
okt.	..	2 688	4 299	2 862	1 437	1 869	853	68	52	71
nov.	..	1 906	4 031	2 704	1 327	1 810	1 131	81	70	57
dec.	..	2 712	4 153	2 963	1 190	1 225	2 536	73	62	57
1960* jan.	..	1 688	4 324	3 036	1 288	1 054	732	92	83	65
febr.	..	1 502	4 516	3 131	1 385	793	980	77	66	61
mars	..	1 520	5 041	3 501	1 540	777	605	74	65	61
april	..	3 098	5 045	2 853	2 192	842	517	85	70	61
maj	..	1 482	5 089	2 845	2 244	901	627	96	83	71
juni	..	4 257	4 640	2 761	1 879	900	463	85	70	58
		På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*						På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956	3 632 196	8,10	15,34	8,84	6,50	4,48	2,70	16,0	12,4	16,0
1957	3 692 894	8,15	15,22	9,04	6,18	5,19	2,81	17,6	13,7	14,7
1958	3 744 293	7,77	14,88	8,74	6,14	3,75	2,56	15,2	11,5	15,1
1959*	..	7,68	14,64	8,71	5,93	3,24	2,79	16,1	13,0	14,4
1959* 2 kv.	..	9,0	16,2	8,8	7,4	2,2	2,0	15,7	12,9	13,9
3 kv.	..	7,7	14,3	8,2	6,1	3,1	1,9	15,9	12,9	15,2
4 kv.	..	7,7	13,1	9,0	4,1	5,1	4,7	17,8	14,7	14,6
1960* 1 kv.	..	5,0	14,6	10,2	4,4	2,8	2,4	17,5	15,4	13,3
2 kv.	..	9,3	15,5	8,9	6,6	2,8	1,7	18,0	15,1	12,7

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Antal skattekronor enligt 1960 års taxering. Preliminära uppgifter

Local Taxable Income. Preliminary Data

I nedanstående tabell lämnas preliminära uppgifter om antalet skattekronor till kommunal inkomstskatt enligt 1960 års taxering. För hela riket uppgår skattekrontalet till 319 665 484 kr. Antalet skattekronor per invånare den 1 jan. 1960 eller den s. k. medelskattekraften utgör 42,79. Städerna har betydligt större medelskattekraft, 53,72, än landskommunerna, 29,79, medan köpingarna intar en mellanställning med 40,77.

I jämförelse med år 1959 har antalet skattekronor ökat med 17,1 milj. kr eller 5,6 %. Ökningen var procentuellt sett något större för städerna, 5,6 %, än för landskommunerna, 5,2 %.

L. A.

Antal skattekronor till allmän kommunalskatt enligt 1960 års taxering. Preliminära uppgifter

Local taxable income. Preliminary data (1 unit = 100 kr taxable income)

Län *County*	Landskommuner *Rural districts*	Köpingar *Boroughs*	Städer *Towns*	Summa *Total*
Stockholms stad	—	—	56 767 154	56 767 154
Stockholms län	7 462 916	3 639 144	11 992 972	23 095 032
Uppsala »	2 427 372	143 628	4 279 790	6 850 790
Södermanlands »	2 631 152	240 494	6 112 322	8 983 968
Östergötlands »	3 390 322	1 328 372	9 227 769	13 946 463
Jönköpings »	3 215 413	1 085 474	5 925 773	10 226 660
Kronobergs »	2 169 613	1 350 023	1 475 625	4 995 261
Kalmar »	3 477 677	583 559	3 259 374	7 320 610
Gotlands »	732 481	121 181	633 877	1 487 539
Blekinge »	1 914 150	252 205	2 479 365	4 645 720
Kristianstads »	4 290 996	1 727 521	2 522 627	8 541 144
Malmöhus »	5 759 775	1 405 217	21 650 586	28 815 578
Hallands »	2 532 602	113 148	3 160 561	5 806 311
Göteb. o. Bohus »	4 256 528	—	25 247 097	29 503 625
Älvsborgs »	5 735 450	1 050 265	6 848 424	13 634 139
Skaraborgs »	3 871 817	685 027	3 733 395	8 290 239
Värmlands »	4 192 216	1 425 157	4 740 176	10 357 549
Örebro »	3 041 888	1 433 343	6 306 580	10 781 811
Västmanlands »	2 438 757	920 624	6 331 774	9 691 155
Kopparbergs »	6 214 700	758 854	3 992 166	10 965 720
Gävleborgs »	5 210 444	270 803	5 178 521	10 659 768
Västernorrlands »	5 554 656	1 289 393	3 833 189	10 677 238
Jämtlands »	2 624 028	430 174	1 144 746	4 198 948
Västerbottens »	4 624 115	625 058	2 444 085	7 693 258
Norrbottens »	5 609 381	123 387	5 997 036	11 729 804
Summa *Total*	93 378 449	21 002 051	205 284 984	319 665 484

Kreditmarknadsstatistiska uppgifter för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen den 31 dec. 1959 samt 30 juni 1960

Statistical Data on Credit Market for the Civil Primary Communes and the County Councils on Dec. 31, 1959, and on June 30, 1960

Allt större krav på en aktuell och mer allmänt omfattande kreditmarknadsstatistik har på senare tid gjort sig gällande från olika intressenter inom näringsliv och forskning. Avsikten med en statistik över kreditmarknaden är att belysa det finansiella läget vid vissa tidpunkter samt att dessutom mäta förändringarna under en viss tidsperiod. Man kan på så sätt erhålla uppgifter om betalningsströmmarnas storlek.

Som ett första steg mot en mer allmänt omfattande kreditmarknadsstatistik har statistiska centralbyrån i år insamlat uppgifter från den kommunala sektorn avseende tidpunkterna 31 december 1959 samt 30 juni 1960. De nu insamlade uppgifterna från kommunerna kommer bl. a. att användas i den kreditmarknadsmatris, som är under uppläggning på konjunkturinstitutet.

Den kommunala kreditmarknadsstatistiken grundar sig på ett urval omfattande 84 städer, 186 landskommuner, 61 köpingar samt alla landsting. Som princip för urvalet har använts stratifierat urval med varje kommuntyp indelad i två strata. Stratifieringsvariabeln har utgjorts av summa rörliga tillgångar och skulder. Samtliga kommuner över en viss stratagräns har uttagits. På övriga har tillämpats systematisk sampling. Vissa kommuntyper ingår ej i urvalet; nämligen de kyrkliga kommunerna, municipalsamhällena samt kommunalförbunden. Tillsammans svarar de dock för så ringa del av totalen att de ansetts kunna lämnas utan avseende. Enligt senast tillgängliga siffror svarade de, vad gäller de rörliga tillgångarna, för c:a 2 % samt vad gäller skulderna, för c:a 3 % av totalen.

I tabell på s. 568—569 redovisas vissa av de uppgifter som ingår i kreditmarknadsstatistiken för de borgerliga primärkommunerna samt landstingen. Dessutom har förändringarna mellan 31 december 1959 och 30 juni 1960 framräknats.

K. N-n

Preliminära uppgifter om sparbankernas verksamhet år 1959

Activity of Local Savings Banks Preliminary Data

Preliminär redogörelse för sparbankernas verksamhet år 1959 lämnas i tabell på s. 570—571. Insättarbehållningen har, som framgår av tabellen, ökats med 863 milj. kr (6,5 %) i jämförelse med år 1958. Gottgjorda räntor till insättarna utgör 601 milj. kr.

Sparbankernas fonder har ökat med 32 milj. kr. Av fondernas totalsumma, 539 milj. kr, utgör 536 milj. kr reservfonder.

Bland tillgångarna utgör givetvis lån och utnyttjade krediter i checkräkning huvudparten, 12 974 milj. kr eller 86,6 % av tillgångarna. Närmast kommer obligationer med 1 378 milj. kr (9,2 %). Dessa belopp avser bokföringsvärdet, då däremot specifikationen av utlämnade lån i de åtta sista kolumnerna upptar det nominella värdet.

Vad lånen beträffar märkes med undantag av lån mot pant av obligationer ökning sedan föregående år. Inteckningslånen, som har den ojämförligt största betydelsen, uppgår till 11 076 milj. kr eller 85 % av alla lån.

Utförligare uppgifter och tabeller kommer att införas i ett senare häfte av denna tidskrift.

L. A.

Vissa av de tillgångar och skulder som redovisats för borgerliga primärkommuner och landsting den 31 dec. 1959 och 30 juni 1960 samt förändringarna mellan dessa tidpunkter

Belopp i 1 000-tal kronor *Amount 000 omitted*

Tillgångar *Assets*	Bokförda belopp *Book-value*		Ökning + minskning − *Increase or decrease*
	31/12 1959	30/6 1960	
Kassa	22 630	21 178	− 1 452
Tillgodohavande hos			
riksgäldskontoret	4 236	3 225	− 1 011
riksbanken	1 241	30	− 1 211
affärsbanker	1 339 385	1 423 202	+ 83 817
sparbanker	694 377	683 758	− 10 619
postsparbanken	300	22	− 278
postgirokontoret	113 219	91 434	− 21 785
jordbrukskreditkassor	92 824	86 030	− 6 794
ej spec. kreditinrättningar	18 577	19 104	+ 527
Summa	2 264 159	2 306 805	+ 42 646
Innehav av obligationer			
svenska statens	154 579	180 344	+ 25 765
kommuners	57 378	67 538	+ 10 160
kommunala aktiebolags	107	102	− 5
hypoteksbankens	1 060	1 085	+ 25
stadshypotekskassans	10 039	10 014	− 25
bostadskreditkassans	493	526	+ 33
skeppshypotekskassans	176	35	− 141
inteckningsbolags och tomträttskassors	150	150	—
privata aktiebolags	1 149	1 149	—
ekonomiska föreningars	640	484	− 156
andra svenska	327	327	—
utländska	631	630	− 1
Summa	226 729	262 384	+ 35 655
Innehav av förlagsbevis			
bankaktiebolags	3 400	3 400	—
försäkringsbolags	—	—	—
andra privata aktiebolags	310	310	—
ekonomiska föreningars	1 236	1 170	− 66
övriga	102	103	+ 1
Summa	5 048	4 983	− 65
Innehav av aktier			
statliga aktiebolags	1 107	1 352	+ 245
kommunala aktiebolags	156 502	155 554	− 948
bankaktiebolags	112	112	—
försäkringsbolags	—	—	—
andra privata aktiebolags	73 281	73 884	+ 603
utländska	—	—	—
Summa	231 002	230 902	− 100
Övriga finansiella tillgångar[1]	1 492 939	1 314 737	− 178 202
Summa *finansiella tillgångar Total*	4 242 507	4 140 989	− 101 518

[1] Här ingår statsbidragsfordringar samt fordran för vissa andra lån.

Certain assets and liabilities of the civil primary communes and the county councils on Dec. 31, 1959, and on June 30, 1960 together with changes occurred

Skulder *Liabilities*	Bokförda belopp *Book-value*		Ökning + minskning − *Increase or decrease*
	31/12 1959	30/6 1960	
Utestående obligationslån	1 335 549	1 401 100	+ 65 551
Reverslån, långfristiga[1], hos			
affärsbanker	111 550	126 830	+ 15 280
sparbanker	656 727	647 838	− 8 889
enskilda försäkringsanstalter	838 996	857 582	+ 18 586
posten	868 442	914 707	+ 46 265
jordbrukskreditkassor	16 680	8 427	− 8 253
bostadsstyrelsen	47 942	47 303	− 639
pensionsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, allmänna sjukkassor och erkända arbetslöshetskassor	645 929	672 168	+ 26 239
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	20 819	34 359	+ 13 540
kommuner	4 035	3 111	− 924
kommunala aktiebolag, kommunala donationsfonder och kommunala stiftelser	146 594	146 338	− 256
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	362 735	391 836	+ 29 101
övriga	495 548	514 708	+ 19 160
Summa	4 215 997	4 365 207	+ 149 210
Tillfälliga lån (även mot reverser) hos			
affärsbanker	301 957	288 828	− 13 129
sparbanker	40 504	42 781	+ 2 277
enskilda försäkringsanstalter	7 572	7 450	− 122
posten	95 080	40 414	− 54 666
jordbrukskreditkassor	1 012	962	− 50
bostadsstyrelsen	638	653	+ 15
pensionsstyrelsen, riksförsäkringsanstalten, allmänna sjukkassor och erkända arbetslöshetskassor	6 038	5 638	− 400
av andra statliga institutioner (statskontoret m. fl.) förvaltade fonder	2 042	1 988	− 54
kommuner	12 241	3 332	− 8 909
kommunala aktiebolag, kommunala donationsfonder och kommunala stiftelser	16 544	21 930	+ 5 386
Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa	1 439	148	− 1 291
övriga	138 338	142 874	+ 4 536
Summa	623 405	556 998	− 66 407
Övriga skulder[2]	193 371	244 078	+ 50 707
Summa skulder *Total*	6 368 322	6 567 383	+ 199 061

[1] Med långfristiga lån avses sådana lån som är upptagna för anläggningsändamål.
[2] Här ingår bl. a. sådana skulder som uppkommit genom att kommunen står som förmedlande organ.

Sparbankernas verksamhet länsvis år 1959 i 1 000 kr. Preliminära uppgifter

Län och storlek	Skulder och tillgångar enligt balansräkningen *Liabilities and assets*								
	Insättarnas medel på *sparbanks- och överinsättningsräkning Deposits, savings accounts*				Insättarnas medel på andra räkningar *Deposits, other*	Egna fonder *Capital*	Övriga skulder *Other liabilities*	Summa förvaltade medel *Total balance*	Kassa och bankmedel *Cash and due from banks at sight*
	Insättningar *Deposits made*	Uttagningar *Withdrawals*	Behållning vid årets slut *Funds as at Dec. 31*	Därav bundna på minst 6 mån.					
Stockholms stad	280 155	268 739	1 078 243	457 438	6 295	36 149	3 040	1 123 727	6 789
Stockholms län	163 443	151 416	400 040	160 375	5 843	14 233	3 793	423 909	3 741
Uppsala län	232 681	219 848	396 888	90 428	3 263	12 913	1 147	414 211	2 346
Södermanlands län	194 141	186 095	465 209	130 290	3 987	16 505	7 119	492 820	6 041
Östergötlands län	326 921	310 411	735 781	216 600	4 263	28 088	6 066	774 198	12 023
Jönköpings län	262 520	247 615	763 033	188 177	7 078	25 748	3 282	799 141	17 364
Kronobergs län	134 967	127 348	453 942	19 033	3 785	14 351	2 271	474 349	10 290
Kalmar län	253 117	246 789	545 031	237 499	4 866	19 225	2 929	572 051	23 564
Gotlands län	19 793	18 474	55 423	—	828	2 915	372	59 538	1 545
Blekinge län	102 824	93 935	322 033	14 646	2 245	12 673	2 732	339 683	3 740
Kristianstads län	255 414	244 312	814 869	76 637	7 006	36 594	2 742	861 211	23 856
Malmöhus län	939 351	889 606	2 318 382	1 048 292	18 441	104 263	22 701	2 463 787	49 232
Hallands län	147 753	140 648	457 680	66 361	3 385	16 762	1 575	479 402	7 346
Göteb. o. Bohus län	405 409	374 796	1 218 445	413 539	7 390	49 928	8 278	1 284 041	8 667
Älvsborgs län	228 114	213 736	679 753	241 937	6 302	22 893	3 629	712 577	7 948
Skaraborgs län	224 742	213 650	587 594	210 015	4 352	21 956	7 252	621 154	10 277
Värmlands län	146 944	140 428	445 703	127 729	2 760	13 667	3 799	465 929	7 286
Örebro län	151 118	145 789	556 734	197 260	1 337	20 483	3 563	582 117	10 963
Västmanlands län	144 173	135 643	409 064	100 548	2 762	15 006	3 076	429 908	10 360
Kopparbergs län	142 896	134 362	445 395	64 934	1 245	15 030	2 182	463 852	7 749
Gävleborgs län	124 862	121 054	409 869	109 799	2 169	16 677	2 515	431 230	7 371
Västernorrlands län	64 978	68 949	200 082	86 409	1 154	6 970	6 952	215 158	3 293
Jämtlands län	43 462	43 478	121 142	2 546	431	5 300	1 401	128 274	1 970
Västerbottens län	70 790	66 627	211 905	17 992	163	5 852	2 808	220 728	1 340
Norrbottens län	45 764	40 546	143 436	33 492	374	4 986	625	149 421	4 765
Storleksgrupper efter insättarbehållning									
I T. o. m. 1 000	1 898	1 960	15 038	415	—	1 032	48	16 118	1 073
II 1 000— 2 000	8 057	8 136	39 389	843	—	2 477	310	42 176	2 400
III 2 000— 5 000	75 391	71 651	294 781	46 195	882	12 586	801	309 050	18 113
IV 5 000— 10 000	203 294	192 213	669 225	131 030	5 841	25 937	3 153	704 156	27 733
V 10 000— 20 000	379 860	359 618	1 132 950	219 187	9 009	41 105	5 038	1 188 102	37 856
VI 20 000— 50 000	746 946	718 415	2 157 708	527 179	15 578	85 855	13 400	2 272 541	52 692
VII 50 000—100 000	1 109 418	1 054 277	2 948 951	937 609	26 571	112 455	30 390	3 118 367	60 077
VIII Över 100 000	2 581 468	2 438 024	6 977 634	2 449 518	43 843	257 720	52 709	7 331 906	49 922
Summa år 1959	5 106 332	4 844 294	14 235 676	4 311 976	101 724	539 167	105 849	14 982 416	249 869
» » 1958	4 737 140	4 347 963	13 372 953	3 654 390	68 770	507 200	50 064	13 998 987	334 955

[1] Nominella värdet.

Activity of local savings banks. Preliminary data

				Av lån och utnyttjade krediter i checkräkning utgjorde [1]							
Obligationer *Bonds*	Lån och utnyttjade krediter i checkräkning *Loans*	Därav fordringar på grund av beviljad kredit i checkräkning	Övriga tillgångar *Other assets*	Statsgaranterade lån	Kommunlån och kommungaranterade lån	Lån mot pant av fullgoda obligationer	Lån mot inteckning				Lån mot borgen
							i jordbruksfastighet	i andra fastigheter	i tomträtt	jämte borgen	
122 382	958 911	—	35 645	16 671	159 397	217	3 189	601 988	170 104	13 916	11 572
41 752	359 176	98	19 240	4 315	47 013	1 076	13 920	273 625	7 384	4 779	3 593
35 962	368 809	215	7 094	13 130	51 203	1 021	24 404	249 672	993	19 542	8 778
42 515	432 981	89	11 283	4 942	44 095	1 785	43 214	314 053	10 906	6 620	6 569
70 160	672 524	702	19 491	4 765	53 204	6 179	61 388	477 416	14 500	23 379	28 475
64 427	697 915	784	19 435	5 967	55 464	3 411	73 348	484 900	15 819	30 333	28 106
44 692	409 909	264	9 458	6 574	51 058	1 847	57 307	257 410	—	10 049	25 118
53 531	480 170	212	14 786	5 469	37 891	4 475	58 199	317 071	567	25 779	28 993
3 983	52 449	15	1 561	543	4 476	427	7 816	30 201	—	2 048	6 420
32 302	293 856	172	9 785	4 613	28 326	2 566	28 899	198 642	296	10 506	20 960
78 528	735 647	562	23 180	19 638	39 153	6 672	142 991	404 876	9 741	47 691	62 434
248 460	2 098 256	919	67 839	30 169	124 272	20 347	208 950	1 304 373	243 525	75 212	78 730
41 661	420 056	72	10 339	7 620	37 145	3 129	62 304	258 410	20 587	17 823	14 036
100 147	1 149 850	267	25 377	6 234	70 881	2 073	23 374	741 833	274 883	12 086	27 311
68 364	618 395	404	17 870	10 250	62 330	4 875	51 897	431 603	20 565	20 233	15 712
69 474	526 361	420	15 042	12 594	69 504	4 210	71 054	332 133	1 916	15 891	19 203
46 768	402 578	40	9 297	3 102	35 123	3 432	30 898	286 471	28 534	5 166	8 902
55 640	498 156	46	17 358	3 690	62 407	1 985	34 017	356 282	24 716	5 778	10 132
32 643	377 557	45	9 348	5 888	32 604	877	41 536	257 270	23 987	7 303	7 199
37 448	412 203	116	6 452	2 871	37 742	2 592	25 249	325 633	3 519	5 569	8 857
37 074	377 341	317	9 444	2 963	32 510	1 798	15 432	288 890	19 303	7 951	7 735
13 717	190 640	—	7 508	2 683	15 781	831	10 684	151 074	—	5 154	3 954
9 235	111 760	19	5 309	2 968	5 049	629	17 008	77 249	1 958	4 324	2 659
15 451	198 799	—	5 138	6 988	13 990	1 208	25 979	144 489	66	1 725	4 302
11 398	129 349	89	3 909	2 413	9 725	1 187	14 659	83 035	686	6 452	10 981
555	14 046	—	444	146	853	5	3 572	4 439	—	993	4 030
1 860	36 766	41	1 150	525	1 695	162	10 353	14 683	1	1 781	7 530
23 872	259 361	31	7 704	5 472	16 451	2 042	68 951	120 000	56	13 569	31 908
64 501	593 316	709	18 606	12 566	40 040	4 236	125 143	309 614	657	30 399	68 184
114 524	1 006 335	871	29 387	18 914	82 053	8 359	180 586	569 866	4 158	52 441	87 019
214 416	1 946 439	1 153	58 994	30 750	158 890	18 440	225 284	1 335 492	17 666	72 811	81 022
303 973	2 669 779	1 590	84 538	43 828	250 631	19 221	298 917	1 841 085	45 312	93 909	71 979
654 013	6 447 606	1 472	180 365	74 859	629 730	26 384	234 910	4 453 420	826 705	119 406	99 059
1 377 714	12 973 648	5 867	381 188	187 060	1180343	78 849	1147716	8 648 599	894 555	385 309	450 731
1 318 823	11 992 847	4 359	352 362	176 594	1064818	93 108	1076305	8 016 800	793 094	350 197	423 484

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.[1]	Pappersmassefabriker (16 företag) *Wood pulp mills*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	16 962	16 603	— 359	— 2
2 Antal industriarbetare	8 366	8 389	+ 23	+ 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	75,7	101,1	+ 25,4	+ 34
4 Utdelning å aktier och andelar	4,4	4,7	+ 0,3	+ 7
5 Räntor	6,3	8,6	+ 2,3	+ 37
6 Överskott å annan rörelse	23,1	16,2	— 6,9	— 30
7 Övriga intäkter	23,3	27,7	+ 4,4	+ 19
8 Summa	132,9	158,3	+ 25,5	+ 19
Kostnader och vinst				
9 Räntor	10,0	11,6	+ 1,6	+ 16
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	44,1	53,0	+ 8,9	+ 20
11 Skatter	30,8	31,4	+ 0,6	+ 2
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	6,4	2,2	— 4,3	— 66
13 Avsättningar till investeringsfonder	13,2	28,7	+ 15,5	+ 118
14 Övriga kostnader	0,1	0,7	+ 0,5	+ 470
15 Redovisad vinst	28,2	30,8	+ 2,6	+ 9
16 Summa	132,9	158,3	+ 25,5	+ 19
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	678,2	707,0	+ 28,8	+ 4
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	599,2	602,4	+ 3,2	+ 1
19 Varuskatter	3,2	3,5	+ 0,3	+ 8
20 Summa avgående poster	602,5	605,9	+ 3,5	+ 1
21 Bruttovinst	75,7	101,1	+ 25,4	+ 34
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	76,2	105,5	+ 29,4	+ 39
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	68,4	104,1	+ 35,7	+ 52
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	2,6	+ 2,4	[2] —
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	47,9	48,8	+ 1,0	+ 2
26 Lagervärdeförändring	— 16,6	— 33,6	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 2,2	— 53,7	.	.
28 Lön till anställda	207,7	207,3	— 0,4	— 0
29 Därav till industriarbetare	100,1	104,3	+ 4,2	+ 4
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	3,1	5,6	+ 2,5	+ 78
31 Beslutad utdelning	24,0	26,6	+ 2,6	+ 11
32 För föregående år beslutad utdelning	23,9	24,0	+ 0,1	+ 0

[1] *For translation v. p. 589.*

[2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Pappersindustri (24 företag) *Paper mills*				Annan skogsindustri samt kombinerade företag (17 företag) *Not specified wood and forest industries and enterprises combining different forest products industries*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
16 679	16 830	+ 151	+ 1	36 557	34 857	− 1 700	− 5	1
11 993	12 242	+ 249	+ 2	20 179	20 221	+ 42	+ 0	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
103,9	116,7	+ 12,8	+ 12	221,7	230.6	+ 8,9	+ 4	3
4,4	4,4	− 0,1	− 2	9,1	10,4	+ 1,3	+ 14	4
3,7	4,2	+ 0,5	+ 14	13,2	11,0	− 2,1	− 16	5
4,6	3,2	− 1,4	− 30	25,0	30,4	[1] + 5,5	[1] + 22	6
9,2	11,8	+ 2,5	+ 28	31,0	28,1	− 2,9	− 9	7
125,9	140,4	+ 14,4	+ 11	300,0	310,7	+ 10,7	+ 4	8
8,6	9,9	+ 1,3	+ 15	39,8	39,6	− 0,1	− 0	9
53,5	60,4	+ 6,9	+ 13	101,4	130,9	+ 29,5	+ 29	10
20,9	21,1	+ 0,1	+ 1	54,2	37,0	− 17,1	− 32	11
6,4	5,3	− 1,1	− 17	32,4	28,6	− 3,8	− 12	12
14 0	17,1	+ 3,1	+ 22	24,1	26,2	+ 2,1	+ 9	13
1,2	3,5	+ 2,3	+ 189	4,2	4,6	+ 0,4	+ 9	14
21,2	23,1	+ 1,9	+ 9	43,9	43,6	− 0,3	− 1	15
125,9	140,4	+ 14,4	+ 11	300,0	310,7	+ 10,7	+ 4	16
758,7	811,0	+ 52,3	+ 7	1 598,2	1 647,7	+ 49,6	+ 3	17
649,6	688,6	+ 39,0	+ 6	1 367,5	1 408,5	+ 40,9	+ 3	18
5.2	5,6	+ 0,4	+ 8	8,9	8,6	− 0,3	− 3	19
654,8	694,2	+ 39,4	+ 6	1 376,4	1 417,1	+ 40,6	+ 3	20
103,9	116,7	+ 12,8	+ 12	221,7	230,6	+ 8,9	+ 4	21
83,3	91,9	+ 8,7	+ 10	168,1	223,4	+ 55,3	+ 33	22
81,7	91,1	+ 9,4	+ 11	166,7	218,1	+ 51,4	+ 31	23
0,4	0,0	− 0,4	− 90	0,1	0,6	+ 0,5	+ 410	24
37,9	37,6	− 0,2	− 1	122,8	123,5	+ 0,7	+ 1	25
− 4,4	+ 3,9	.	.	+ 48,4	− 125,7	.	.	26
+ 0,6	+ 1,2	.	.	+ 44,2	− 144,5	.	.	27
188,9	195,9	+ 7,0	+ 4	438,0	432,9	− 5,2	− 1	28
127,0	133,6	+ 6,5	+ 5	239,3	245,4	+ 6,1	+ 3	29
7,5	7,8	+ 0,3	+ 5	9,9	8,6	− 1,3	− 13	30
15,1	16,0	+ 0,8	+ 5	30,0	33,0	+ 3,0	+ 10	31
15,9	15,1	− 0,7	− 5	26,6	30,0	+ 3,4	+ 13	32

[1] Ökningen sammanhänger med vissa organisatoriska förändringar inom branschen.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^{1}/_{1}$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Aug.	86	10	1 179	417	603	141	2 340	554	193	102
Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
276,2	306,9	1 365,9	1 599,7	3 548,7	884,8	236,7	121,4	1958 Aug.
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Juli 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *July 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	17	5	22	56	9	65	312	141	453	385	155	540
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	20	3	23	72	13	85	488	179	667	580	195	775
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	5	1	6	19	13	32	69	99	168	93	113	206
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	—	1	13	1	14	33	28	61	47	29	76
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	9	6	15	19	21	40	75	159	234	103	186	289
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	3	1	4	9	8	17	19	43	62	31	52	83
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	12	3	15	11	15	26	39	124	163	62	142	204
Fotgängare *Pedestrians* ..	6	5	11	17	27	44	21	121	142	44	153	197
Övriga *Others*	1	—	1	1	—	1	6	6	12	8	6	14
Summa *Total*	74	24	98	217	107	324	1 062	900	1 962	1 353	1 031	2 384

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	6	17	48	71
7—10 »	1	12	39	52
11—14 »	5	6	68	79
15—17 »	8	44	203	255
18—29 »	17	91	582	690
30—44 »	19	39	309	367
45—59 »	21	45	233	299
60—69 »	7	21	96	124
> 69 »	14	12	69	95
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	37	315	352
Samtliga *Total*	98	324	1 962	2 384
Därav *Of which*				
män..... *males*	77	217	1 225	1 519
kvinnor .... *females*	21	92	555	668
okänt kön.. *sex not stated*	—	15	182	197

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 749	3 766	6 515
Lastbil ..... *Lorry*	325	440	765
Buss ..... *Bus*	39	93	132
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	134	240	374
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	123	300	423
Annan lätt mc..... *Other light mc*	38	79	117
Spårvagn ..... *Tram*	—	45	45
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	7	5	12
Cykel ..... *Cycle*	76	195	271
Annat fordon ..... *Other vehicle*	55	222	277
Fotgängare ..... *Pedestrian*	44	159	203
Andra trafikelement *Other traffic elements*	91	7	98
Summa *Total*	3 681	5 551	9 232

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Juli 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *July 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 909	19	552	606	523	1 780
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 576	19	534	588	511	1 477
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	539	9	127	120	304	115
» korsande » *crossing*	1 115	6	250	115	98	902
» samma » *same*	451	1	80	188	41	222
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	5	—	—	1	1	3
» annan » *other*	466	3	77	164	67	235
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	333	—	18	18	12	303
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 854	59	934	477	715	662
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	502	26	364	99	83	320
med fotgängare *with pedestrian*	170	11	155	28	25	117
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 182	22	415	350	607	225
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	244	8	128	35	54	155
Olycka av annan art *Other kind of accident*	37	1	11	10	13	14
Summa *Total*	5 044	87	1 625	1 128	1 305	2 611
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	892	14	289	179	364	349
Mellersta » *Middle* »	3 052	54	963	645	675	1 732
Södra » *South* »	1 100	19	373	304	266	530

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	4 208	69	203	1 159	1 814	2 394
Halvdager *Twilight*	218	6	18	63	126	92
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	311	1	15	66	21	290
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	257	10	28	70	236	21
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	50	1	—	3	13	37

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Juli 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	4	13	48	90	155	6	21	69	96
Uppsala »	—	3	21	36	60	—	4	42	46
Södermanlands »	3	5	29	41	78	3	7	48	58
Östergötlands »	5	15	35	70	125	5	20	70	95
Jönköpings »	4	10	23	60	97	4	11	43	58
Kronobergs »	2	5	13	42	62	2	6	22	30
Kalmar »	5	11	24	53	93	5	16	40	61
Gotlands »	—	2	9	11	22	—	2	11	13
Blekinge »	1	2	14	34	51	1	3	21	25
Kristianstads »	4	5	30	62	101	6	8	49	63
Malmöhus »	3	3	47	73	126	3	3	71	77
Hallands »	4	8	32	73	117	5	13	63	81
Göteb. o. Bohus »	5	15	42	103	165	8	22	84	114
Älvsborgs »	5	5	27	69	106	5	6	35	46
Skaraborgs »	4	8	25	69	106	5	10	49	64
Värmlands »	2	8	30	73	113	2	9	43	54
Örebro »	—	7	26	36	69	—	6	42	48
Västmanlands »	2	3	18	40	63	2	4	26	32
Kopparbergs »	3	6	23	54	86	3	10	50	63
Gävleborgs »	4	7	20	49	80	5	10	41	56
Västernorrlands »	—	8	31	68	107	—	11	44	55
Jämtlands »	—	7	20	39	66	—	7	32	39
Västerbottens »	2	4	32	50	88	3	4	52	59
Norrbottens »	1	4	10	59	74	1	4	15	20
Summa *Total*	63	164	629	1 354	2 210	74	217	1 062	1 353

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *July 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	6	13	113	466	598	6	13	135	154
Stockholms län	1	4	37	80	122	1	5	41	47
Uppsala »	—	1	13	35	49	—	1	22	23
Södermanlands »	—	2	22	31	55	—	2	26	28
Östergötlands »	3	3	34	88	128	3	3	37	43
därav Norrköpings stad	1	2	10	31	44	1	2	10	13
Jönköpings län	1	11	21	76	109	1	11	39	51
Kronobergs »	—	1	1	14	16	—	1	2	3
Kalmar »	—	3	20	38	61	—	3	25	28
Gotlands »	—	—	5	4	9	—	—	5	5
Blekinge »	—	—	13	38	51	—	—	18	18
Kristianstads »	—	6	18	40	64	—	6	22	28
Malmöhus »	—	8	84	201	293	—	8	102	110
därav Malmö stad	—	4	44	97	145	—	4	54	58
Hallands län	2	4	25	81	112	2	7	30	39
Göteb. o. Bohus »	2	14	138	259	413	2	15	166	183
därav Göteborgs stad	1	12	111	215	339	1	13	131	145
Älvsborgs län	—	2	19	69	90	—	2	22	24
Skaraborgs »	—	—	9	37	46	—	—	10	10
Värmlands »	1	5	20	52	78	1	5	23	29
Örebro »	3	3	21	48	75	3	4	26	33
Västmanlands »	1	1	21	51	74	1	1	26	28
Kopparbergs »	1	2	30	44	77	1	3	36	40
Gävleborgs »	1	8	24	55	88	1	8	30	39
Västernorrlands »	—	4	11	75	90	—	4	14	18
Jämtlands »	2	2	10	25	39	2	2	14	18
Västerbottens »	—	1	11	24	36	—	1	14	15
Norrbottens »	—	2	12	47	61	—	2	15	17
Summa *Total*	24	100	732	1 978	2 834	24	107	900	1 031
Hela riket *Sweden*	87	264	1 361	3 332	5 044	98	324	1 962	2 384

Husdjursräkningen den 1 juni 1960

Census of Livestock

Statistiska centralbyrån har i samband med sommarens arealinventering verkställt en räkning av antalet husdjur den 1 juni 1960. Räkningen har grundats på samma urval som arealinventeringen. Urvalet är nytt fr. o. m. 1960, medan uppräkningen av stickproven har skett emot totalarealen enligt 1956 års jordbruksräkning. Räkningen i juni har omfattat hela riket, men endast brukningsenheter med mer än två hektar åker. Beträffande lägenheter och brukningsenheter med högst två hektar åker har antalet hästar, nötkreatur och får hämtats från 1951 års jordbruksräkning. Det nuvarande antalet husdjur för sistnämnda kategorier av djurinnehavare kan antagas vara lägre än 1951 för flertalet djurslag, men kompletta uppgifter i detta hänseende föreligger icke. I fråga om svin och fjäderfä har pålägg ej gjorts för undergrupperna.

Endast huvudresultaten framlägges i denna tidskrift. I Jordbruksekonomiska Meddelanden 1960:9 lämnas en fullständigare redovisning av resultaten.

Antalet hästar den 1 juni 1960 utgjorde hos samtliga innehavare i hela riket 209 200, varav 188 703 var 3 år och däröver, 14 200 unghästar 1 och 2 år samt 6 300 föl. I förhållande till 1959 förelåg en nedgång av hela antalet med nära 9 %.

Hela antalet nötkreatur uppgick till 2 501 400, fördelat på 25 000 tjurar 1 år och däröver, 1 298 600 kor och 1 177 800 ungnöt. På ungnöt över 1 år kom 620 800, varav 449 800 var sådana för pålägg (avel) och 171 000 sådana för slakt. På ungnöt under 1 år kom 557 000, varav 320 900 för pålägg och 236 100 för slakt. Hela antalet nötkreatur var drygt 3 % lägre än närmast föregående år, varav antalet kor mer än 4 % lägre. Minskningen i koantalet är relativt betydande i förhållande till förändringarna närmast föregående år, men främst märkes att den tidigare starka ökningen av ungnöt för slaktdjursproduktionen nu synes ha börjat upphöra.

Antalet får utgjorde 156 400, vilket innebar en ökning med ca 8 %. Även närmast föregående år ökade antalet får i motsats till de starka minskningar, som rått under en lång följd av år.

Antalet svin vid brukningsenheter med över 2 hektar åker uppgick till 1 829 700. Detta var 15,3 % lägre än 1959. Antalet fördelade sig på 225 100 avelssvin, 740 800 ungsvin över 3 månader och däröver och 863 800 ungsvin (och smågrisar) under 3 månader. I jämförelse med år 1959 förelåg minskning för samtliga grupper av svin. Avelssvinen minskade med ca 11 %, ungsvinen 3 månader och däröver med 13,3 % och ungsvinen under 3 månader med 18,1 %. Minskningarna innebär en markant omsvängning gentemot de närmast föregående årens starka ökningar.

Antalet höns, hönskycklingar och kalkoner har även räknats i juni 1959 och 1960 vid jordbruk med mer än två hektar åker. Antalet höns tillhörande nämnda kategori av innehavare utgjorde i hela riket 5 989 000 (troligen omkring 85 % av totala hönsstammen hos samtliga innehavare i riket). Detta var nästan samma antal som 1959. Kycklingarna minskade däremot ca 15 %. Antalet kalkoner utgjorde 72 300, vilket innebar en ökning sedan 1959 med 5,5 %.

M. G.

TENTAMENSUPPGIFTER

Tentamensuppgifter i statistik vid Stockholms Universitet

Examination Papers for the First Degree in Statistics (Stockholm University)

Examensämnet statistik vid Stockholms Universitet är uppdelat på två linjer, den ena kallad »statistik, samhällsvetenskaplig linje» och den andra »statistik, naturvetenskaplig linje».

Undervisningen omfattar föreläsningar, proseminarieövningar och övningar. Vissa avsnitt i kurserna för betygen B och AB är upplagda som delstudiekurser. Sådana kurser ges i statistisk analys och sannolikhetskalkyl för betyget B och i statistisk teori för betyget AB. För betyget B på samhällsvetenskaplig linje fordras dessutom en delstudiekurs i stickprovsteori.

Examinationen sker dels genom skrivningar på delstudiekurserna dels genom särskild sluttentamen, som omfattar både en skriftlig och en muntlig del. Den skriftliga sluttentamen består av två prov utom för dem som studerar till betyget B på samhällsvetenskaplig linje, vilka endast skriver ett slutprov.

Nedan följer några tentamensproblem för betyget AB, som använts under läsåret 1959—60. Avdelning I innehåller uppgifter i statistisk teori och avdelning II problem som givits vid det av proven, som avser stickprovsteori, i den skriftliga sluttentamen på samhällsvetenskaplig linje.

I

1) Vi har gjort n oberoende fullständigt slumpmässiga observationer på en normal fördelning med variansen σ^2 och bildat $(n-1)s^2 = \Sigma(x_i - \bar{x})^2$. Bestäm spridningen för s^2.

2) Antag att en binomialfördelning trunkeras (»avhugges») genom att man förkastar värdet $x = 0$ då det inträffar. Bestäm den resulterande frekvensfördelningen för x och denna fördelnings medelvärde och varians.

3) Man har tre urnor, U_1, U_2 och U_3 innehållande numrerade kulor enligt följande frekvensfördelning:

	U_1			U_2			U_3		
Nr	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Frekv.	6	3	1	5	3	2	4	4	2

Man gör två dragningar ur U_1, tre ur U_2 och fyra ur U_3, alla med återläggning, varefter man beräknar dubbla summan av de erhållna numren. Ange medelvärde och varians för denna summa.

4) För två slumpvariabler x och y som existerar i det område som begränsas av linjerna $y = 0$; $2y = x$ och $2y = 1 - x$. gäller att $f(x, y) = \text{konst.} = C$.

Bestäm a) konstanten C
b) regressionskurvor och korrelationskoefficient.

5) x, y och z är 3 st oberoende χ^2 fördelade variabler med medelvärdena 1, 2 och 3. Vi bilda

$$u = x + y$$
$$v = y + z$$

Bestäm a) korrelationen mellan u och v
b) medelvärden och varianser för u och v
c) fördelningsfunktionerna för u och v och värdet på de parametrar som bestämmer dessa.

6) Vid en statistisk undersökning förfogar man över en variabel x, som man själv kan bestämma värdet på. Man studerar en annan variabel y, vars variation man söker förklara med hjälp av x varvid x kan antaga värden från och med a t. o. m. b. För ett visst värde x på den förklarande variabeln antar y med sanno-

likheten $P_1 = P + \frac{1-2P}{b-a}(x-a)$ värdet $1 + \frac{x-a}{2}$ och med sannolikheten $P_2 = 1 - P_1$ värdet $\frac{x-a}{2}$.

Bestäm regressionskurvan y på x. Antag att man för att uppskatta P gör n observationer på y för ett bestämt x-värde mellan a och b, dock ej $x = \frac{a+b}{2}$, och får f st y-värden $1 + \frac{x-a}{2}$. Skatta P med minstakvadratprincipen och bestäm variansen för denna skattning.

7) Vid ett statistiskt försök där man förfogar över en variabel x med vars hjälp man vill förklara en annan variabels y variation gäller följande:

$y_{ij} = \alpha + \beta(x_i - \bar{x}) + \varepsilon_{ij}$ där $E(\varepsilon_{ij}) = 0$
$\sigma^2(\varepsilon_{ij}) = \sigma^2$

Man genomför två oberoende försöksserier och erhåller följande resultat:

	Serie 1		Serie 2	
x	1	11	3	9
y	3,5	3,9	6,3	7,4
	4,1	4,3	6,7	8,0

I vardera serien ämnar man nu göra ytterligare en upprepning för x-värdet $x = 6$.

Förutsäg skillnaden mellan de båda y-värden som då erhålles genom att ange ett 95 % *konfidensintervall*. (ε antages normalfördelade. α och β kan variera mellan de olika försöken.)

8) Vid ett statistiskt försök där man förfogar över en variabel x med vars hjälp man vill förklara en annan variabels y variation gäller följande:

$y_{ij} = \alpha + \beta(x_i - \bar{x}) + \varepsilon_{ij}$ där $E(\varepsilon_{ij}) = 0$
$\sigma^2(\varepsilon_{ij}) = \sigma^2$

Man genomför två oberoende försöksserier och erhåller följande resultat:

	Serie 1		Serie 2	
x	2	10	4	12
y	4,2	4,0	4,4	10,6
	6,6	7,2	0,4	13,4

Man ämnar göra ytterligare en upprepning i varje serie för x-värdet $x = 8$. Uppskatta skillnaden mellan y-värdena på dessa båda observationer, under antagande att ε är normalt fördelade.

9. Antag att vi har linjär regression

$$y = \alpha + \beta(x - \bar{x}) + \varepsilon$$

där x-värdena är på förhand bestämda och ε okorrelerade med samma varians $\sigma^2(\varepsilon) = \sigma^2$. β skattas enligt minstakvadratprincipen av b. Visa att b är unbiased och bestäm $\sigma^2(b)$.

10. Man vet att korrelationen mellan u och v där

$$u = x + y + z$$
$$v = x + y$$

är 2/3. Vidare vet man att $\sigma^2(x) = \sigma^2(y)$ samt att $\sigma_z^2 = k\sigma_y^2$. Ange vilka ytterligare antaganden som behövs för att göra det möjligt att ange ett numeriskt värde på k.

11. Som bekant är $\frac{f}{n}$ en unbiased estimator av P, där P är parameter i tvåpunktsfördelningen $g(x) = P^x(1-P)^{1-x}$ för x: 0; 1 och f är antalet gånger som variabelvärdet $x = 1$ antagits vid n observationer på $g(x)$. Modifiera $\frac{f^2}{n^2}$ så att vi får en unbiased estimator av P^2.

12. Antag att vi har följande fördelning given där $a \neq b$; $c \neq d$

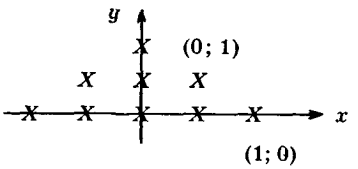
		x	
		a	b
y	c	p_{ac}	p_{bc}
	d	p_{ad}	p_{bd}

(så är t. ex. $p_{ac} = \text{prob}(x = a, y = c)$). Visa att det för denna »bivariata tvåpunktsfördelning» gäller att variablerna är oberoende om de är okorrelerade.

13. Antag att vi har en bivariat frekvensfunktion $f(x, y)$, som existerar $\neq 0$ i de nio punkter, som utmärks i nedanstående diagram över x,y-planet och att där gäller

$$f(x, y) = C\left[\left|x\right| + \frac{y}{4} + \frac{1}{6}\right]$$

där C är en konstant. I övriga punkter är $f(x,y) = 0$.

Ange a) $g(x/y = 1/2)$ och $h(y/x = -1/2)$
b) $g(x)$ och $h(y)$
c) $\text{cov}(x,y)$

14. Nedanstående observationer härrör från en χ^2-fördelning. Uppskatta antalet frihetsgrader i denna.
4,91 5,04 1,33 4,10 5,07 1,08 2,44
2,69 5,87 2,63

15. Bestäm med hjälp av normalfördelningen ett approximativt värde på $f(30)$ där $f(x) = \binom{100}{x} 0{,}3^x \cdot 0{,}7^{100-x}$.

16. Man har en sannolikhetsfördelning $p(x)$ som existerar $\neq 0$ i området $-4 < x < 2$. Utanför detta område är $p(x) = 0$. Man vet att $p(x)$ är symmetrisk kring medelvärdet (ej nödvändigtvis unimodal).
Man väljer fullständigt slumpmässigt en observation på $p(x)$. Uppskatta sannolikheten att denna ligger i intervallet (1,5; 2) eller (— 3; — 2,5), under förutsättning att $\sigma^2(x) = 1$.

17. x och y är två okorrelerade variabler med samma medelvärde och varians och följer en bivariat normalfördelning $f(x,y)$.
I $f(x,y)$ bortser vi nu från de värden som ligger i det område som bestämmes av

$$|x - \mu(x)| > \sigma(x)$$
$$|y - \mu(y)| > \sigma(y)$$

Sök sannolikheten att man vid ett fullständigt slumpmässigt urval om en observation ur denna stympade fördelning erhåller ett värde i kvadraten

$$|x - \mu(x)| < 0{,}5\,\sigma(x)$$
$$|y - \mu(y)| < 0{,}5\,\sigma(y)$$

18. Vid vägning av tre produkter A, B och C, som framkommer vid en viss produktionsprocess, har man funnit, att vikterna kan betraktas som normalt fördelade med följande medelvärden och spridningar:

$$\mu_A = 100 \quad \mu_B = 110 \quad \mu_C = 120$$
$$\sigma_A^2 = 25 \quad \sigma_B^2 = 30 \quad \sigma_C^2 = 40$$

Man väljer nu fullständigt slumpmässigt med återläggning och oberoende tio enheter av A, fem enheter av B samt en av C. Sök sannolikheten att medeltalet av de 15 A- och B-vikterna är större än C:s vikt.

19. Bestäm med hjälp av Chebyshev's sats

$$Pr\{|x - \mu(x)| > 2\}$$

och jämför med det exakta värdet om $f(x) = k \cdot |x|$ då x antar värdena: 0, $\pm$ 1, $\pm$ 2, $\pm$ 3, medan $f(x) = 0$ för övriga x-värden.
k = konstant, $f(x)$ är sannolikhetsfördelningen för x.

20. Man har tre populationer P_1, P_2 och P_3 med individer av fyra olika kategorier K_1, K_2, K_3 och K_4. Man känner proportionerna av K_1 och K_2 i P_1, av K_2 och K_3 i P_2 samt av K_3 och K_4 i P_3. Dessa proportioner är resp. 0,1 och 0,2, 0,2 och 0,3 samt 0,3 och 0,4.
Man har gjort tre stycken oberoende urval, fullständigt slumpmässigt, ur P_1, P_2 och P_3 om resp. 400, 600 och 800 individer, varvid nedanstående tabell erhållits. Använd denna för att med χ^2 på 1 % nivån testa hypotesen att P_1, P_2 och P_3 är homogena.

	K_1	K_2	K_3	K_4
P_1	20	100	130	150
P_2	70	150	160	220
P_3	90	170	200	340

21. Vi har tre populationer P_1, P_2 och P_3, där individer med egenskaperna x_1, x_2, x_3 och x_4 förekommer. Testa (med χ^2) på basis av nedanstående tabell hypotesen att x_1 förekommer i populationerna med samma relativa frekvens. Värdena i ta-

bellen ha erhållits genom fullständigt slumpmässigt urval med återläggning.

	x_1	x_2	x_3	x_4
P_1	20	41	18	21
P_2	16	22	60	2
P_3	30	60	10	0

22. Vad är sannolikheten att man skall acceptera en hypotes H_0, att $\mu = 20$ för en normal fördelning, om medelvärdet i själva verket är $\frac{\sigma}{2}$ enheter större än 20.
Vi har gjort ett fullständigt slumpmässigt urval om 9 enheter och genomför ett dubbelsidigt test av H_0 på 5 %-nivån.

23. Hur många observationer bör man välja för att med minst 95 % säkerhet förkasta

$$H_0 : \mu = 100$$

under förutsättning att $H_1 : \mu = 105$ är korrekt och att vi skall genomföra ett normaltest med $\sigma = 10$ på 5 % signifikansnivå?
Om man inte kan göra ett tillräckligt stort antal observationer i ett dylikt fall vilka alternativ skulle ni då presentera en uppdragsgivare i ovanstående situation?

24.

	I	II	III
A	a_1	b_1	c_1
B	a_2	b_2	c_2
C	a_3	b_3	c_3
D	a_4	b_4	c_4
	n	n	n

Man har gjort tre oberoende försöksserier med n upprepningar i varje och observerat en variabel, som kan anta värdena *A*, *B*, *C* och *D*. Man vill pröva hypotesen, att sannolikheten att få ett utfall av *A*, är konstant = *P* i de tre försöken.
Ange hur hypotesen kan prövas med hjälp av χ^2. Ange hur man kan undersöka, om vi har heterogena och homogena avvikelser. Ange de frihetsgrader, som hör till de olika χ^2 som beräknas.

II

1. Redogör utförligt för begreppet planeringsstrategi vid planeringen av en stickprovsundersökning.

2. En statistisk intervjuundersökning skall genomföras i ett samhälle med $N = 5\,000$ familjer. Medelinkomsten $\overline{X}$ kr för dessa familjer skall beräknas. Man överväger en stickprovsundersökning; den måste i så fall göras så, att $\sigma(\bar{x}) \leqslant 0{,}05$. Emellertid saknar man en förteckning över familjerna. Man gör följande förslag till undersökningsplan.
Undersökningen utföres i två etapper. I den första etappen går intervjuarna runt i samhället och upprättar en fullständig lista över familjerna; från denna lista dras därefter ett stickprov medelst obundet slumpmässigt urval *utan* återläggning. Familjerna i detta stickprov intervjuas.
Kostnadsfunktionen blir:

$$C = C_1 N + C_2 n.$$

där $C_1 = C_G + C_L$ är kostnaden för listning av *en* familj (med C_G = kostnaden för gångtid och C_L = kostnaden för listning) och $C_2 = C_G + C_I$ är kostnaden för observation av *en* familj (med C_G = kostnaden för gångtid och C_I = kostnaden för intervju).

a) Hur stort måste urvalet göras enligt denna plan?
b) Finns det någon bättre undersökningsplan? Vilken eller vilka? (Ange högst två alternativa förslag.)

Basera svaren på följande parametervärden:

$N = 5\,000$ familjer
$C_G = 2{,}50$ kr
$C_L = 1{,}50$ kr
$C_I = 5{,}00$ kr
$\sigma^2 = 200$

3. Från en finit population omfattande N element med medeltalet $\overline{X}$ för X-variabeln och $\overline{U}$ för U-variabeln drages medelst obundet slumpmässigt urval n element:

$$X_1 \ldots X_j \ldots X_n$$
$$U_1 \ldots U_j \ldots U_n$$

För medeltalsestimatorerna $\bar{x}$ och $\bar{u}$ gäller att $E\,\bar{x} = \overline{X}$ och $E\,\bar{u} = \overline{U}$.

Betrakta följande estimator av $\bar{X}$:

$$\bar{x}_K = \bar{x} + K(\bar{U} - \bar{u}).$$

I uppgift a)—c) förutsättes K vara en konstant, bestämd oberoende av stickprovet.

a) Vad är $E\,\bar{x}_K$? Härled resultatet.
b) Vad är Var $\bar{x}_K$? Härled resultatet.
c) När är Var $\bar{x}_K$ minst? Härled resultatet.
d) Diskutera utförligt minst två realistiska situationer, där $\bar{x}_K$ skulle kunna ifrågakomma.

4. Val av estimationsförfarande.

a) Medelvärdet $\bar{X}$ skall estimeras för en population. Vilken relation måste vara uppfylld mellan regressionskoefficienten β, $\bar{X}$ och $\bar{U}$ (där $\bar{U}$ är medelvärdet av en variabel U) för att kvotestimation skall vara överlägsen medeltalsestimation? *Motivera* svaret.

b) Tillämpa resultatet på följande fall

Fall	β	$\bar{X}$	$\bar{U}$
1	1	50	40
2	1	40	50
3	1	45	45
4	0,5	45	45

5. Redogör *utförligt* för »stratifierat urval».

a) Tala om vad som menas därmed.
b) Ange de för »stratifierat urval» *specifika* planeringsproblemen.
c) Redogör för de viktigaste teoretiska resultaten (teorin för proportionellt urval etc.). Härled om möjligt resultaten.
d) Ange några konkreta undersökningssituationer, där stratifierat urval
   (1) kan antas vara ett effektivt urvalsförfarande resp.
   (2) icke kan antas vara ett effektivt urvalsförfarande.
e) Behandla följande problem:
   Man vill estimera differensen

$$D = \bar{X}_I - \bar{X}_{II}$$

mellan medeltalen för två populationer I och II. I allt skall 2 000 observationer göras. Bestäm n_I och n_{II}, $n_I + n_{II} = 2\,000$, under följande förutsättningar:
Var d skall vara minimum.
Populationerna är stratifierade enligt nedan

	Population I		Population II	
Stratum	N_h	σ_h	N_h	σ_h
1	100 000	100	30 000	50
2	150 000	200	30 000	150
3	250 000	300	40 000	600
4	500 000	500	—	—

Kostnaden att göra en observation är densamma i alla strata.
Urvalet sker *med* återläggning.
Motivera svaret.

6. Staden Metropolis har under de senaste 20 åren vuxit till storstad; dess areal är 5 kvadratmil. Man har emellertid ont om parkeringsplatser. Man beslöt därför göra en inventering av mark etc., som kunde göras om till parkeringsplatser. Undersökningen utfördes på följande sätt: Metropolis är enligt stadsplanen indelad i kvarter. Dessa finns markerade på en karta. På denna karta uttogs slumpmässigt ett antal punkter. De kvarter, i vilka dessa punkter låg, uttogs för undersökningen. För dessa så utvalda kvarter fastställdes det tillgängliga utrymme, som skulle kunna göras om till parkeringsplats. Man fick följande data:

Kvarter nr	Kvarterets yta, m²	Utrymme för parkering
1	10 000	1 000
2	15 000	500
3	10 000	2 000
4	5 000	0
5	20 000	1 000
6	25 000	1 000

a) Estimera »parkeringsplatsreserven» X.
b) Estimera variansen Var x' för estimatet x' av X.

7. I ett visst land visar man film vid en föreställning varje söndag. För var och en av landets $N = 10$ biografer känner man antalet tillgängliga sittplatser S_i, $i = 1 \ldots 10$.
Skattemyndigheterna vill för kontroll av nöjesskatten beräkna antalet biografbesökare $X = \Sigma X_i$ en viss söndag. Av kost-

nadsskäl skall kontrollen ges formen av en urvalsundersökning: $n = 3$ biografer skall uttas. För dessa tre biografer observeras dels antalet biografbesökare (=upptagna sittplatser), dels antalet tillgängliga sittplatser.

a) Ge ett utförligt förslag till en lämplig urvalsplan. Motivera förslaget.
b) Är det lämpligt att använda metoden med urval med sannolikheter proportionella mot S_i? Svara ja eller nej.
c) Om svaret på fråga b) är ja:
(1) Hur skulle Ni i så fall estimera X?
(2) Hur skulle Ni estimera variansen?
Illustrera dessa två estimationsprocedurer med ett urval om $n = 3$ biografer från följande population

Biograf	S_i	X_i
1	300	150
2	500	300
3	700	550
4	500	275
5	450	200
6	625	375
7	450	200
8	300	200
9	575	400
10	600	250

d) Om svaret på fråga b) är nej:
Varför är det inte lämpligt? Motivera svaret.

8. Redogör led för led, hur teorin för systematisk sampling kan framställas som ett specialfall av teorin för »cluster sampling».

9. *Cluster sampling*

a) Vad menas med »cluster sampling»?
b) Vilket är sambandet mellan »cluster sampling» och »area sampling»?
c) Vad menas med homogenitetskoefficienten δ?
(Ange formeln för δ och ge också formler för de storheter, som ingår i formeln för δ.)
d) Antag att man skulle vilja beräkna proportionen gifta bland fotbollsspelare. Som urvalsenhet kan användas antingen fotbollsspelaren eller laget. Beräkna δ för nedanstående fiktiva population om $M = 6$ lag.
(G = gift; O = ogift)

	Lag nr					
	1	2	3	4	5	6
Målvakt	G	O	O	G	O	G
Högerback	O	G	G	O	O	O
Vänsterback	O	G	O	O	G	O
Högerhalv	O	G	G	O	O	O
Centerhalv	G	G	G	O	O	O
Vänsterhalv	G	O	O	G	O	O
Högerytter	O	O	O	O	G	O
Högerinner	O	O	O	G	O	G
Center	G	G	O	O	G	O
Vänsterinner	O	G	G	O	O	O
Vänsterytter	G	G	O	O	O	O

10. Följande tablå ger vissa »mätvärden» för en population om 20 element fördelade på $M = 4$ likstora clusters:

Element	Clusters nr			
	1	2	3	4
1	384	389	387	381
2	390	394	381	379
3	388	391	379	387
4	388	397	381	387
5	390	399	387	381

a) Beräkna intraklasskorrelationskoefficienten δ.
b) Vilken roll spelar δ för variansen Var $\bar{x}$ vid enstegsurval av clusters, då det gäller att estimera medelvärdet $\bar{\bar{x}}$ per element?
c) Ange en situation, där man kan räkna med att δ är negativt. (Använd *icke* Hansen-Hurwitz's exempel med könsproportionen. Det finns andra situationer!)

11. Följande population om 5 clusters vardera bestående av 4 element är given. Om medelvärdet $\bar{\bar{X}}$ per element skall estimeras medelst obundet slumpmässigt urval (med återläggning) i ett steg, vilken urvalsenhet (cluster eller element) ger minsta variansen. Urvalen förutsättes omfatta samma antal element i båda fallen.

Cluster nr				
1	2	3	4	5
184	190	188	188	190
190	196	192	198	200
188	182	184	182	188
182	180	188	188	182

Motivera svaret.

12. Betrakta en population av 5-personsfamiljer, där en individuell egenskap (t. ex. egenskapen att vara »läsare» av en dagstidning) har följande fördelning:

Prop. fam-medl. med egenskapen	Proc. andel av familjerna med vidstående prop.
0/5	0 %
1/5	5 %
2/5	10 %
3/5	15 %
4/5	25 %
5/5	45 %

Ett urval skall verkställas medelst obundet slumpmässigt urval av familjer, för att estimera populationens P.

a) Beräkna homogenitetskoefficienten δ för urvalsenheten familj.

b) Om undersökningen i stället verkställs med OSU av individer, hur stort måste urvalet göras för att ge samma varians som i a) ovan?

13. En population består av $M = 6\,250$ clusters. Varje cluster räknar $N_0 = 12$ elementära enheter. Problemet är att estimera medeltalet

$$\bar{\bar{X}} = \frac{1}{MN_0} \sum_{i}^{M} \sum_{j}^{N_0} X_{(ij)}$$

medelst tvåstegsurval. Beräkna den optimala urvalsstorleken i de två stegen, m_{opt} resp. n_{opt}, under följande förutsättning.

a) Urvalet sker i båda stegen medelst »obundet slumpmässigt urval» *med* återläggning.

b) $\sigma_B^2 = 4$ och $\sigma_W^2 = 16$

c) Kostnadsfunktionen är

$$C = m C_1 + m n C_2$$

där $C = 10\,000$ kr

$C_1 = 4$ kr

$C_2 = 1$ kr

Ange (för att underlätta rättningen), om det erhållna svaret verkar rimligt eller ej. *Härled* lösningen; det är alltså otillräckligt att ur minnet skriva upp en formel för m_{opt} resp. n_{opt} och sätta in C_1, C_2, etc. i den.

THE ISSUE IN BRIEF

Salaried Employees in Quasi-Official Occupational Groups in 1959

By E. Lundén

Since 1954, the Central Bureau of Statistics has been compiling statistics of government employees and of salaried employees in quasi-official occupational groups. The most recent account in this Review of the former group is to be found in No 7/1960 and of the latter group in this issue.

The statistics comprise the following groups of salaried employees that come under the State Remuneration Regulations: the clergy, church organists, teaching staff in primary and infant schools, employees of the County Forestry Boards and of the County Agricultural Committees, policemen and the staff of the University of Stockholm and of the Institutes of Social Science.

The result of the investigation is published in Tables 1—11. Data are given on distribution by type of appointment, salary scale, sex, etc. for each of the above categories. Where clergymen, policemen and teaching staff of primary and infant schools are concerned, additional particulars have been given on distribution by year of birth and for the two latter groups, by education. A special analysis of changes during the accounting year (resignations, new appointments and promotions) is given in Tables 8—11.

The teaching staff of primary and infant schools is the largest, 45 621, of the groups presented. About 65 % of the teachers are women. The majority of the male teachers are primary school teachers in salary scales 12, 13 and 16; half of the female teachers are primary school teachers in the salary scales mentioned, while the other half are infant school teachers in salary scales 7, 9, 10 and 11. About 85 % of the teachers were on the established or semi-established staff. Among teachers paid by the hour only those who teach more than 15 hours a week are included in the statistics.

There were 10 089 policemen, only 119 of them being women. Police constables in salary scale 10 formed 30 % of the total number of policemen. As many as 4 000 or 40 % have received their basic training at Service schools. Approximately 25 % had attended an adult continuation school or equivalent and about 14 % had passed the lower certificate (»realexamen»).

There were 2 756 clergymen and 76 % of them were on the establishment. About one half of the clergy had reached the age of 50.

The remaining groups of salaried employees only comprise a small number of persons, i. e. church organists (394), employees of the County Forestry Boards (1 073) and the County Agricultural Committees (792), the staff of the University of Stockholm (584) and of the Institutes of Social Science (29).

The following data on changes during the accounting year concern only the two most important groups, teachers in primary and infant schools and policemen. About 3 300 teachers resigned their appointments, 893 of whom retired with a pension; there were about 3 800 new appointments and 3 400 were promoted. In the police force there were 300 resignations and 620 new appointments. More than 1 800 policemen or 18 % of the total were promoted.

Pilot Crop-Cutting Survey. VIII

Special Surveys of Cereals

By B. Nilsson

The crop-cutting method is used tentatively in Sweden in the last years for harvest estimates. As there is little or

no wastage when the plots are harvested and threshed, it is necessary to investigate the waste at the farmer's harvest as compared to the plot waste. In 1959, the difference in wastage thus amounted to 6,9 % for winter wheat, 4,9 % for winter rye, 8,0 % for spring wheat, 6,1 % for barley and 11,2 % for oats. It is obvious that this waste differs from year to year, owing to weather conditions during the harvest.

In connection with the waste study there was also made a survey of harvest methods used by farmers. In this survey the following data were obtained for all cereals mentioned above: 51,2 % harvest thresher, 45,9 % binder, 1,4 % mower, 0,3 mower with straw collector, and 1,2 % scythe. Data for counties varied considerably, harvest thresher being used especially in plain districts and at large farming units.

(forts. från sid. 563)

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 572.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 » ; » » volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 Declared dividends
32 Declared dividends for previous year

LITTERATUR

Bokanmälningar

Book Reviews

Bevölkerung und Wirtschaft. Langfristige Reihen 1871 bis 1957 für das Deutsche Reich und die Bundesrepublik Deutschland. [Hrsg.:] Statistisches Bundesamt. Stuttgart [1958]. 91 s. (Statistik der Bundesrepublik Deutschland. Bd 199.) DM 5: —.

Statistikproduktionen måste ha kommit rätt långt i stadga, innan det kan bli en tanke på att samla den i särskilda arbeten, som syftar att få så långa serier som möjligt. Brott i serierna med svårigheter till jämförelser kommer säkert ändå att bli alltför märkbara, när kompilationen börjar.

Ett av de första länder som givit ut s. k. historisk statistik är USA, vars folkräkningar från 1790 verkligen bildar en ovanligt lång statistisk serie. När vårt eget land för några år sedan påbörjade en historisk statistik, var det bl. a. motiverat av vår *befolkningsstatistiks imponerande ålder*, men det omedelbara skälet var en önskan att begränsa innehållet i Statistisk Årsbok.

Västtysklands livligt verksamma statistiska centralbyrå i Wiesbaden har 1958 utgivit ett liknande arbete. När det bedömes här, är det naturligt att jämföra med den svenska serien. Vad som utkommit i denna täcker visserligen bara 1/5 av ämnesområdet, men återstoden förberedes nu i form av summariska översiktstabeller.

Först och främst är den tyska boken begränsad till tiden efter 1871 eller blott en del av denna tid, under det att en lång rad svenska serier går tillbaka till 1750 och några ännu längre.

På en punkt är den tyska boken mycket konsekvent: *regional statistik saknas helt*, men varje tabell ger data för både Reich och Bundesrepublik. Den svenska statistiken har ett antal läns- och stadstabeller.

I stora drag visar jämförelsen att den svenska statistiken är vida fylligare än den tyska. Så har i stället den tyska kommit så mycket snabbare.

Områden där vår statistik är särskilt givande är in- och utvandringens, med kombinationer av attribut som land, ålder och för äldre år näringsgren, där tyskarna har en enkel tabell med utvandrare efter länder. Vidare är i Sverige jordbruket väl belyst, särskilt produktionssidan. Tyskarna har endast några få tabeller på området, där dock konstgödselanvändning och fruktträd redovisas utan motsvarighet hos oss. Meteorologi och lantmäteri ingår inte i det tyska arbetet; under samfärdsel har vi bl. a. turist-, flyg- och vägstatistik som den tyska boken saknar.

Den tyska statistiken innehåller till skillnad mot den svenska förändringarna av totalarealen alltifrån 1871, en i vårt lugna liv mindre nödvändig sak; därjämte en fördelning på näringsgrenar av såväl de förvärvsarbetande som totalbefolkningen, där Sverige tyvärr endast ger det senare, samt en socialgruppering, även i kombination med näringsgrenar; vidare religionsstatistik; dödlighetstabell (Sverige ger blott *medellivslängden*); *total kreditgivning* (i huvudsak kredit hos banker och försäkringsanstalter och på emissionsmarknaden) samt en aktiebolagsstatistik, som dock saknar näringsgrensfördelning.

Den tyska bokens bättre yrkesstatistik kompletteras med en tabell över gifta och ogifta kvinnor i förvärvsarbete, vilken har data ända från 1882. (Svenska siffror finns från 1910, ehuru de inte medtagits i den historiska statistiken.)

Den förnämliga tyska industrin kan väl sägas magert representerad av en tabell över sysselsättningen inom ett tjugotal grupper samt produktionstabeller för kol, järn och stål, råolja och elkraft. En produktionsindex som börjar med 1871 är däremot en positiv överraskning, även om serien har två avbrott.

Inom handeln, den samfärdsel som inte nämnts ovan, penningväsen, försäkringsväsen och *finanser svarar den tyska* statistiken ungefär mot den svenska, men har något mindre detaljer. Man noterar med tillfredsställelse en sjukförsäkringstabell, som börjar med 1885, men saknar en tabell över folkpensioner.

Hälso- och sjukvården och undervisningen är representerade av det allra nödvändigaste: epidemier, dödsorsaker, medicinalpersonalen och sjukhusens kapacitet samt skolor, lärare och lärjungar. En uppgift om utländska studerande vid högskolorna har Sverige inte ännu motsvarighet till. Är det vårt avskilda läge som fördröjt den detaljen?

Prisstatistiken företrädes bland annat av så långa indexserier som en livsmedelsindex från 1881 och en råvaruindex från 1871. Lönestatistik ges endast för industriarbetare och börjar med 1913 såsom i vår statistik.

Så viktiga områden som rättsväsen och socialvård har lämnats utanför den tyska översikten.

Relativa tal har rikligen använts i båda de jämförda arbetena, kanske något mer i det tyska, som genomgående placerat in dem i samma tabell som huvudtalen.

Yngve Fritzell

Samfärdselstatistisk årsbok för Finland. 1959. Helsinki 1959. 94 s. (Kommunikationsrådets publikationer.)

Att utom Norge nu även Finland har börjat sammanställa de olika grenarna av samfärdselstatistiken i en publikation har väl sammanhang med det internationella samarbetet på området. Ekonomiska europakommissionen studerar genom sin transportkommitté bland en rad trafikstatistiska frågor även den om transportsektorn i nationalräkenskapen och dess komponenter. Nordiska utskottet för samfärdselstatistik har (bl. a. före chefsmötet 1957) diskuterat transportstatistiska årsböcker, men inte avgivit några rekommendationer.

Den finländska årsboken är den första tryckta, men har föregåtts av två stencilerade editioner. 1956 utkom en enspråkig (finsk) upplaga med information för ett förkrigsår och en period efter kriget. 1958 kom en trespråkig upplaga (finsk-svensk-engelsk), som täcker en mycket längre period, 1926—1957. Den nya årsboken är i huvudsak identisk med den andra upplagan med ett års påbyggnad. Det är i stort sett de vanliga tabellerna för de olika transportmedlen den innehåller. Ett par tabeller ger emellertid någonting därutöver.

För statsjärnvägarna redovisas en volymindex för trafiken och en rad kostnadsindexar. De senare har använts för en omräkning från nominella till reella trafikutgifter och -inkomster. Någon beskrivning av indexarna lämnas inte, men källhänvisningar finns.

Beräkning av transportarbetet inom vägtrafiken har gjorts såtillvida som det föreligger skattningar av antalet fordonskilometer gående tillbaka ända till år 1934. Grunderna för dessa skattningar angives vara trafikräkningar och bussföretagens statistik. Något fler detaljer föreligger för bussarna (från år 1953) än för övriga motorfordon.

På sjötrafikens område finner man bl. a. data över investeringar i kanaler, fartyg och flottleder.

Tabellerna över flygtrafiken innehåller utom de vanliga data över transportarbetet också sådana över flygfältens byggnads- och underhållsutgifter.

I kommunikationsväsendet observerar man det för Finland speciella förhållandet, att ett stort antal lokala telefonföretag redovisas, vilka svarar för största delen av lokalnäten och lokalsamtalen.

Yngve Fritzell

Scheffé, Henry, The analysis of variance. New York [m. fl.] 1959. 477 s. $ 14:—.

Professor Scheffé har sedan 1942 publicerat åtskilliga tidskriftsartiklar om problem inom variansanalysen. Då han nu givit ut en lärobok har mycket stoff från artiklarna kommit med i avgjort lättillgängligare form. Den som tidigare har velat tränga djupare in i variansanalysens teori och endast haft facktidskrifterna att tillgå kan nu med fördel först läsa »The analysis of variance».

Boken är indelad i två delar varav del 1 omfattar modeller med fixa effekter (modell I) och del 2 modeller med slumpeffekter (modell II), blandad modell och randomiseringsmodell. De bägge första kapitlen innehåller de grundläggande matematiska metoder, med minsta kvadratmetoden i centrum, som används vid lösning av problem inom varians-, regressions- och kovariansanalysen. De följande kapitlen bygger på de två första och behandlar i detalj vissa situationer inom variansanalysen. I kap. 3 finns envägsförsök, något om testens styrka samt ganska utförligt om multipla jämförelser. Särskilt noga beskrivs en metod för dessa jämförelser av Scheffé (S-metoden) och en av Tukey (T-metoden). Författaren inleder fjärde kapitlet med att definiera och nämna hur man kan transformera bort samspel och tar sedan upp kompletta flervägsförsök, inklusive sådana med olika antal observationer i cellerna. Han gör också en utredning om möjligheten att slå samman samspels- och felkvadratsummor samt lämnar ett test för samspel vid försök med endast en observation i varje cell. Något om inkompletta försök och »nested designs» finns i kap. 5 och första delen avslutas med kovariansanalys i 6:e kapitlet. På grund av att randomiseringsmodeller fått ett eget kapitel i del 2 har vissa moment, t. ex. randomiserade blockförsök som vanligen analyseras enligt modell I, endast kunnat beröras i förbigående under hänvisningar framåt i texten. Detta kan irritera något vid en första genomläsning.

I del 2 får modell II, blandad modell och randomiseringsmodeller var sitt kapitel. I avsnittet om modell II ägnar författaren ganska mycket utrymme åt att bestämma konfidensintervall för varianskomponenterna. I kap. 8 ges bl. a. regler för bestämmande av förväntade medelkvadrater i allmänna fallet vid blandad modell. Kap. 9 innehåller estimation och permutationstestning för randomiserade block och romerska kvad-

rater. I dessa modeller skiljs mellan »unit-error» och »technical error». Här visas också att en analys enligt modell I (modell II eller blandad modell) är en god approximation till randomiseringsmodellens permutationstest om man korrigerar antalet frihetsgrader vid bestämmande av signifikansgränsen med en viss faktor. Denna faktor är vid många tillämpningar nära 1. Boken avslutas med ett kapitel om konsekvenserna av avvikelser från förutsättningarna om normalitet, oberoende och lika varianser. Detta kapitel beskriver också ett approximativt test för de vanliga nollhypoteserna, som undviker de omfattande kalkylerna vid försök med olika antal observationer i cellerna.

Författaren har tagit sin Ph. D. i matematik och har en viss förkärlek för det matematiskt eleganta, vilket resulterar i några mera avancerade utvikningar. Men han ger ofta anvisningar om vad den mindre matematiskt intresserade kan hoppa över. Han har även synpunkter på praktiska tillämpningar och understryker att man alltid först skall sätta upp den tillämpliga matematiska modellen och sedan utföra den analys som modellen bestämmer. Däremot finns ingenting i boken om experimentplanering. Anvisningar för numeriska uträkningar ges, men man tvekar på grund av risken för avrundningsfel inför författarens rekommendation att använda medelvärden i stället för summor vid beräkning av kvadratsummor. De många övningsexemplen är en förtjänst, åtskilliga bygger på verkliga data. Dessutom finns vanliga F-tabeller, tabeller över F-testets styrka med utförliga bruksanvisningar i texten, och rikligt med litteraturanvisningar. Några smärre tryckfel är så lättupptäckta att de inte skämmer det goda intrycket.

Med en viss vana vid elementär matematisk text och någon kunskap om algebra och differentialkalkyl motsvarande ett akademiskt betyg kan man läsa det mesta i denna bok utan större svårighet. I statistik borde det räcka med förkunskaper motsvarande en tvåbetygskurs. Appendix innehåller utmärkta introduktioner till matris- och vektoralgebra samt något om rymdgeometri och redogör för den multivariata normalfördelningen och för icke-centrala fördelningar.

»The analysis of variance» är avsedd för högre akademisk undervisning i USA och för självstudier. Den intresserade och tålmodige statistikern har ett utmärkt tillfälle att skaffa sig ett fastare teoretiskt underlag för egen forskning och för konsultationsverksamhet. Det mesta som den renodlade praktikern kan få ut, finner han troligen enklare i andra läroböcker.

Paul Seeger

Utkom från trycket den 30 sept. 1960

STATISTISK TIDSKRIFT

10 · 1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

Stockholm 1960. Kungl. Boktr. P. A. Norstedt & Söner

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 10 OKTOBER 1960

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 596

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 597
Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1960 ... 597
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter ... 597, 598
Konkurser och protesterade växlar ... 620
Vägtrafikolyckor ... 622
Beställningstrafiken med lastbil ... 626
Taxeringsutfallet år 1960 ... 629
Preliminär försäkringsstatistik för juli och augusti 1960 jämte vissa beståndsuppgifter för 1959 ... 632
Nyinskrivningar vid universiteten hösten 1960 ... 638
Rösträtten vid andrakammarvalen 1960 ... 638
Skolstatistik för läsåret 1959/60 ... 640, 649

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance ... 596

TABLES

Commentary ... 597
The Swedish network of roads and streets: Jan. 1, 1960 ... 597
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data ... 597, 598
Bankruptcies and protested bills ... 620
Road accidents ... 622
For-hire lorry transport ... 626
Preliminary tax assessment data for 1960 ... 629
Preliminary insurance statistics ... 632
Newly registered students at universities, autumn term, 1960 ... 638
The elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1960: Persons entitled to vote ... 638
School statistics ... 640, 649

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Guinea GUI-48 C

Ekonomisk och finansiell statistik. Ett år. Som teknisk rådgivare i ett ministerium studera och formulera rekommendationer beträffande den ekonomiska och finansiella statistikens organisation. Mångårig erfarenhet av den ekonomiska och finansiella statistikens organisation på hög nivå inom administrationen. Franska. 11 november.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa.....	—	*Magnitude nil*
Mindre än $\frac{0,5}{0,05}$ av enheten.....	0 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Kommentar

Commentary

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår.

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the table, p. 598.

Kind of income, etc.

1 Number of employees
2 Number of wage-earners

Income

3 Gross profit from manufacturing
4 Dividends
5 Interest
6 Gross profit from other activities (forestry etc.)
7 Sundry
8 Total

Expenditure and net profit

9 Interest
10 Depreciation
11 Taxes
12 Pension funds
13 Investment reserve
14 Sundry
15 Net profit
16 Total

Gross profit account

17 Sales proceeds
18 Deducted: Production costs etc.
19 " Excise duties
20 Total
21 Gross profit

Other data

22 Investments in plant and equipment
23 of which primary investments
24 Amounts immediately written off on current investments
25 Costs of maintenance and repairs
26 Inventories; variation in value
27 " ; " " volume (rough estimate)
28 Wages and salaries
29 of which wages
30 Costs of pension and pension insurance
31 Declared dividends
32 Declared dividends for previous year

Det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1960

The Swedish Network of Roads and Streets

Det svenska väg- och gatunätet kan indelas i tre huvudkategorier, nämligen allmänna vägar på landsbygden, vägar och gator i städer och samhällen, som är egna väghållare, samt enskilda vägar.

De allmänna vägarna på landsbygden ökade under år 1959 med 400 km och uppgår nu till ca 93 500 km. Härav är ca 13 000 km belagda och 4 000 km oljegrusbehandlade, dvs. drygt 18 % av vägnätet är nu försett med varaktigare slitlager än grus. Under året har de belagda vägarna ökat med ca 1 400 km och oljegrusvägarna med 2 000 km. Jämfört med tidigare år är tillväxten av såväl den belagda som oljegrusbehandlade väglängden ovanligt stor och motsvarar drygt 3,5 % av den totala väglängden. Ökningen av beläggningslängden torde till väsentlig del sammanhänga med de ökade möjligheterna till väginvesteringar under år 1959, huvudsakligen genom att beredskapsarbeten kunnat bedrivas i större skala.

Fr. o. m. år 1954 indelas de allmänna vägarna på landsbygden i riksvägar, länsvägar och ödebygdsvägar.

Riksvägnätet uppgår för närvarande till ca 4 350 km.[1] Den belagda och oljegrusbehandlade väglängden har under året ökat med 320 km — 130 km belagd och 190 km oljegrusbehandlad väg. Totalt utgör andelen beläggning och oljegrus 90 %, vilket innebär att endast 420 km återstår som egentliga grusvägar. Som framgår av tab. 2 är det nu i stort sett endast norrlandslänen, som icke har hela riksvägnätet belagt eller oljegrusbehandlat.

(forts. sid. 650)

[1] Fr. o. m. den 1 januari 1961 kommer riksvägnätet att utökas till ca 13 900 km.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Industriföretag

Procenttal för ökning eller minskning av vinsten måste ses i samband med de absoluta talens storlek samt olika vinstreglerande faktorer. Procenttal, som grundar sig på små tal eller av annan anledning är av mindre värde, har satts inom parentes.

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.[1]	Sågverk och hyvlerier (38 företag) *Sawmills and planing mills*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	3 644	3 291	— 353	— 10
2 Antal industriarbetare	2 600	2 520	— 80	— 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	6,5	10 5	+ 4,1	+ 63
4 Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	— 0,0	— 48
5 *Räntor*	0,5	0,7	+ 0 2	+ 30
6 Överskott å annan rörelse	0,9	0,3	— 0,6	— 64
7 Övriga intäkter	0,7	0,7	— 0,0	— 2
8 Summa	8,6	12,3	+ 3,7	+ 43
Kostnader och vinst				
9 Räntor	2,2	2,7	+ 0,5	+ 23
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	4,0	4 2	+ 0,2	+ 5
11 Skatter	1,3	1,8	+ 0,6	+ 47
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,1	0,2	+ 0,1	+ 248
13 Avsättningar till investeringsfonder	0 1	1 5	+ 1,4	[2] —
14 Övriga kostnader	0,2	0,4	+ 0,2	+ 106
15 Redovisad vinst	0 8	1,3	+ 0,6	+ 73
16 Summa	8,6	12 3	+ 3,7	+ 43
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	176,5	163,7	— 12,8	— 7
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	169,8	152,9	— 16,9	— 10
19 Varuskatter	0.2	0,3	+ 0 0	+ 16
20 Summa avgående poster	170,0	153,2	— 16,9	— 10
21 Bruttovinst	6,5	10,5	+ 4,1	+ 63
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	6 6	6,3	— 0 4	— 5
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	6,2	5,3	— 1,0	— 15
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	— 0,0	(— 20)
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	2,5	2 9	+ 0,4	+ 15
26 Lagervärdeförändring	+ 4,6	— 10,2	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 8,3	— 11,7	.	.
28 Lön till anställda	41,1	38,5	— 2 7	— 6
29 Därav till industriarbetare	25,8	25,1	— 0,6	— 2
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,4	0,6	+ 0,1	+ 26
31 Beslutad utdelning	0,6	0,6	— 0,0	— 2
32 För föregående år beslutad utdelning	0,6	0,6	— 0,0	— 1

[1] *For translation v. p. 597.* — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämp-

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data

Manufacturing enterprises

Percentage of increase or decrease of profit must be regarded in connection with the magnitude of the absolute numbers and other factors of importance.

Percentages, which are founded on small numbers or for some other reason are of little value, have been put in brackets.

Byggnadssnickerier och trähustillverkning (20 företag) *Manufacture of window frames, doors, etc. and manufacture of wooden houses*				Möbelfabriker (42 företag) *Manufacture of furniture*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
4 603	4 222	− 381	− 8	3 768	3 888	+ 120	+ 3	1
3 330	3 205	− 125	− 4	3 187	3 290	+ 103	+ 3	2
milj.kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
7,6	9,7	+ 2,1	+ 28	5,3	5,9	+ 0,6	+ 11	3
0,0	0,1	+ 0,1	[2] —	0,0	0,0	+ 0,0	[2] —	4
0,8	0,7	− 0,1	− 14	0,1	0,2	+ 0,0	+ 37	5
0,0	0,0	+ 0,0	+ 20	—	—	—	—	6
2,0	0,6	− 1,4	− 71	0,2	0,6	+ 0,3	+ 147	7
10,3	11,0	+ 0,7	+ 6	5,6	6,6	+ 1,0	+ 18	8
3,3	3,3	− 0,0	− 0	1,5	1,4	− 0,1	− 5	9
3,6	4,4	+ 0,8	+ 21	1,7	2,4	+ 0,7	+ 43	10
0,4	0,6	+ 0,2	+ 43	0,5	0,9	+ 0,4	+ 79	11
0,9	2,4	+ 1,5	+ 164	0,6	0,4	− 0,1	− 23	12
0,0	0,2	+ 0,2	+ 508	0,3	0,3	− 0,1	− 21	13
0,3	0,4	+ 0,0	+ 6	0,2	0,3	+ 0,1	+ 60	14
1,8	− 0,2	− 2,0	− 111	0,9	0,9	+ 0,0	+ 4	15
10,3	11,0	+ 0,7	+ 6	5,6	6,6	+ 1,0	+ 18	16
191,2	197,2	+ 6,1	+ 3	116,4	126,6	+ 10,2	+ 9	17
183,5	187,4	+ 4,0	+ 2	111,1	120,7	+ 9,6	+ 9	18
0,1	0,1	+ 0,0	+ 2	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 55)	19
183,6	187,5	+ 4,0	+ 2	111,1	120,7	+ 9,6	+ 9	20
7,6	9,7	+ 2,1	+ 28	5,3	5,9	+ 0,6	+ 11	21
7,4	7,1	− 0,3	− 4	3,0	3,7	+ 0,7	+ 22	22
7,1	7,0	− 0,2	− 2	3,0	3,7	+ 0,7	+ 24	23
—	0,0	+ 0,0	.	0,0	0,1	+ 0,0	(+ 165)	24
2,5	2,7	+ 0,3	+ 10	1,2	1,3	+ 0,1	+ 11	25
+ 1,6	− 9,3	.	.	+ 1,0	+ 0,5	.	.	26
− 3,3	− 2,9	.	.	+ 1,2	+ 1,9	.	.	27
54,9	51,7	− 3,2	− 6	42,1	45,1	+ 3,0	+ 7	28
37,6	36,3	− 1,3	− 4	32,5	34,8	+ 2,2	+ 7	29
0,6	0,8	+ 0,1	+ 23	0,3	0,3	+ 0,0	+ 11	30
0,1	0,2	+ 0,1	+ 214	0,1	0,1	− 0,0	− 13	31
0,0	0,1	+ 0,1	[2] —	0,1	0,1	+ 0,0	+ 25	32

ligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Annan träindustri (38 företag) *Other wood industries*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	6 293	6 273	— 20	— 0
2 Antal industriarbetare	4 617	4 598	— 19	— 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	18,9	21,2	+ 2,3	+ 12
4 Utdelning å aktier och andelar	0,5	0,4	— 0,1	— 18
5 Räntor	0,8	0,9	+ 0,1	+ 10
6 Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	—	—
7 Övriga intäkter	0,4	0,1	— 0,3	— 73
8 Summa	20,7	22,7	+ 2,0	+ 10
Kostnader och vinst				
9 Räntor	3,7	3,6	— 0,1	— 2
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,5	8,3	+ 0,7	+ 10
11 Skatter	3,3	3,2	— 0,0	— 0
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,6	2,9	+ 0,3	+ 12
13 Avsättningar till investeringsfonder	0,6	1,4	+ 0,8	+ 132
14 Övriga kostnader	0,5	0,9	+ 0,4	+ 74
15 Redovisad vinst	2,5	2,4	— 0,1	— 5
16 Summa	20,7	22,7	+ 2,0	+ 10
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	253,8	260,0	+ 6,1	+ 2
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	234,8	238,6	+ 3,8	+ 2
19 Varuskatter	0,2	0,2	— 0,0	— 4
20 Summa avgående poster	235,0	238,8	+ 3,8	+ 2
21 Bruttovinst	18,9	21,2	+ 2,3	+ 12
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	8,1	11,1	+ 3,0	+ 37
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	7,7	10,0	+ 2,3	+ 29
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,2	0,1	— 0,1	— 45
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	5,1	6,2	+ 1,1	+ 21
26 Lagervärdeförändring	— 1,2	— 0,8	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 1,4	— 0,7	.	.
28 Lön till anställda	73,4	76,3	+ 2,8	+ 4
29 Därav till industriarbetare	49,1	50,5	+ 1,3	+ 3
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	2,0	2,1	+ 0,2	+ 9
31 Beslutad utdelning	2 1	1,7	— 0,4	— 20
32 För föreg. år beslutad utdelning	1,3	2,1	+ 0,8	+ 56

[1] De i gruppen ingående branscherna, pappersmassefabriker, pappersindustri jämte annan

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Skogs- och träindustri; samtliga branscher[1] (195 företag) *Total wood and forest products industries*				Bok- och accidenstryckerier (30 företag) *Book and job printing*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
88 506	85 964	− 2 542	− 3	3 930	4 003	+ 73	+ 2	1
54 272	54 465	+ 193	+ 0	2 898	2 957	+ 59	+ 2	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
439,5	495,7	+ 56,2	+ 13	12,6	12,7	+ 0,0	+ 0	3
18,5	20,1	+ 1,6	+ 8	2,1	0,3	− 1,8	− 84	4
25,5	26,4	+ 0,9	+ 3	1,0	1,1	+ 0,1	+ 12	5
53,6	50,2	− 3,3	− 6	0,1	0,1	+ 0,0	+ 11	6
66,9	69,6	+ 2,6	+ 4	0,2	1,0	+ 0,7	+ 335	7
604,0	662,0	+ 57,9	+ 10	16,1	15,2	− 0,9	− 5	8
69,0	72,1	+ 3,1	+ 4	1,3	1,3	+ 0,1	+ 5	9
215,9	263,6	+ 47,7	+ 22	3,9	4,8	+ 0,9	+ 22	10
111,4	96,1	− 15,3	− 14	2,2	2,5	+ 0,3	+ 15	11
49,3	42,0	− 7,3	− 15	3,0	2,7	− 0,3	− 10	12
52,4	75,5	+ 23,1	+ 44	0,9	1,0	+ 0,1	+ 16	13
6,8	10,8	+ 4,0	+ 58	1,2	0,8	− 0,4	− 37	14
99,3	101,9	+ 2,7	+ 3	3,6	2,1	− 1,5	− 43	15
604,0	662,0	+ 57,9	+ 10	16,1	15,2	− 0,9	− 5	16
3 772,9	3 913,2	+ 140,3	+ 4	130,5	138,1	+ 7,6	+ 6	17
3 315,5	3 399,1	+ 83,6	+ 3	117,9	125,5	+ 7,6	+ 6	18
17,9	18,4	+ 0,5	+ 3	0,0	0,0	+ 0,0	+ 27	19
3 333,4	3 417,5	+ 84,1	+ 3	117,9	125,5	+ 7,6	+ 6	20
439,5	495,7	+ 56,2	+ 13	12,6	12,7	+ 0,0	+ 0	21
352,7	449,1	+ 96,3	+ 27	5,4	9,4	+ 4,0	+ 73	22
340,8	439,2	+ 98,4	+ 29	5,2	8,3	+ 3,1	+ 60	23
0,9	3,4	+ 2,5	+ 267	—	0,0	+ 0,0	.	24
219,8	223,1	+ 3,3	+ 1	1,3	1,4	+ 0,2	+ 13	25
+ 33,5	− 175,3	.	.	− 0,4	+ 1,2	.	.	26
+ 54,8	− 210,4	.	.	− 0,6	+ 0,1	.	.	27
1 046,1	1 047,6	+ 1,5	+ 0	48,3	50,4	+ 2,1	+ 4	28
611,5	629,9	+ 18,4	+ 3	31,2	32,0	+ 0,8	+ 3	29
23,9	25,9	+ 1,9	+ 8	1,9	2,0	+ 0,1	+ 4	30
72,0	78,1	+ 6,1	+ 8	1.6	1,6	+ 0,0	+ 0	31
68,4	72,0	+ 3,6	+ 5	1,5	1,6	+ 0,1	+ 3	32

skogsindustri samt kombinerade företag har redovisats i Stat. Tidskr. nr 9.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Tidningstryckerier (50 företag) *Printing of newspapers*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	[1]12 234	[1]12 312	+ 78	+ 1
2 Antal industriarbetare	5 701	5 898	+ 197	+ 3
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	22,2	25,5	+ 3,3	+ 15
4 Utdelning å aktier och andelar	0,4	0,8	+ 0,4	+ 119
5 Räntor	1,8	2,1	+ 0,3	+ 17
6 Överskott å annan rörelse	0,7	0,8	+ 0,1	+ 10
7 Övriga intäkter	[2]15,8	[2]15,1	— 0,6	— 4
8 Summa	40,8	44,3	+ 3,4	+ 8
Kostnader och vinst				
9 Räntor	4,8	6,2	+ 1,4	+ 29
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	9,8	10,6	+ 0,7	+ 7
11 Skatter	5,3	4,0	— 1,4	— 26
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	13,7	16,0	+ 2,4	+ 17
13 Avsättningar till investeringsfonder	1,7	2,2	+ 0,5	+ 30
14 Övriga kostnader	1,7	1,6	— 0,1	— 5
15 Redovisad vinst	3,8	3,7	— 0,1	— 3
16 Summa	40,8	44,3	+ 3,4	+ 8
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	539,1	570,7	+ 31,6	+ 6
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	516,8	545,2	+ 28,4	+ 5
19 Varuskatter	0,1	0,1	— 0,0	— 18
20 Summa avgående poster	516,9	545,3	+ 28,4	+ 5
21 Bruttovinst	22,2	25,5	+ 3,3	+ 15
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	21,1	36,4	+ 15,2	+ 72
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	20,1	35,8	+ 15,7	+ 78
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,1	0,0	— 0,1	— 94
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	4,7	4,5	— 0,3	— 5
26 Lagervärdeförändring	+ 0,8	— 0,7	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 0,5	+ 0,7	.	.
28 Lön till anställda	196,8	209,2	+ 12,4	+ 6
29 Därav till industriarbetare	79,1	81,8	+ 2,7	+ 3
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	5,8	6,4	+ 0,6	+ 11
31 Beslutad utdelning	2,0	2,2	+ 0,1	+ 6
32 För föregående år beslutad utdelning	1,9	2,0	+ 0,1	+ 5

[1] Tidningsbud ej medräknade. — [2] Härav tillskott från aktieägare och intressenter 14,6 milj.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Annan grafisk industri och pappersförädling samt komb. företag (44 företag) *Printing and allied ind., not elsewhere classified*				Grafisk industri och pappersförädling; samtliga branscher (124 företag) *Total printing and allied industries*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
11 574	11 571	− 3	− 0	27 738	27 886	+ 148	+ 1	1
8 468	8 420	− 48	− 1	17 067	17 275	+ 208	+ 1	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
44,3	39,7	− 4,6	− 10	79,1	77,8	− 1,3	− 2	3
1,9	1,9	+ 0,1	+ 3	4,3	3,1	− 1,2	− 29	4
2,0	2,5	+ 0,4	+ 22	4,8	5,7	+ 0,9	+ 18	5
0,0	0,0	− 0,0	− 11	0,9	0,9	+ 0,1	+ 10	6
1,8	3,5	+ 1,6	+ 89	17,8	19,5	+ 1,7	+ 10	7
50,0	47,5	− 2,5	− 5	106,9	107,0	+ 0,1	+ 0	8
4,0	4,6	+ 0,5	+ 13	10,1	12,1	+ 2,0	+ 19	9
14,7	15,6	+ 0,9	+ 6	28,5	31,0	+ 2,5	+ 9	10
8,6	8,4	− 0,2	− 3	16,2	14,9	− 1,3	− 8	11
8,1	2,9	− 5,2	− 65	24,7	21,6	− 3,1	− 13	12
4,9	3,7	− 1,2	− 24	7,5	7,0	− 0,5	− 7	13
1,4	1,7	+ 0,2	+ 17	4,3	4,0	− 0,3	− 6	14
8,2	10,7	+ 2,5	+ 31	15,6	16,5	+ 0,9	+ 6	15
50,0	47,5	− 2,5	− 5	106,9	107,0	+ 0,1	+ 0	16
462,0	486,0	+ 24,1	+ 5	1 131,6	1 194,9	+ 63,3	+ 6	17
417,5	446,2	+ 28,7	+ 7	1 052,2	1 116,8	+ 64,6	+ 6	18
0,2	0,2	− 0,0	− 2	0,3	0,3	− 0,0	− 6	19
417,7	446,4	+ 28,7	+ 7	1 052,5	1 117,1	+ 64,6	+ 6	20
44,3	39,7	− 4,6	− 10	79,1	77,8	− 1,3	− 2	21
20,9	23,9	+ 3,0	+ 15	47,4	69,7	+ 22,2	+ 47	22
20,3	23,2	+ 2,8	+ 14	45,6	67,3	+ 21,6	+ 47	23
0,1	0,1	− 0,0	− 19	0,2	0,1	− 0,1	− 58	24
6,6	6,1	− 0,6	− 8	12,6	12,0	− 0,7	− 5	25
+ 3,1	− 0,5	.	.	+ 3,6	+ 0,0	.	.	26
− 0,4	+ 1,8	.	.	− 1,5	+ 2,5	.	.	27
143,1	150,0	+ 7,0	+ 5	388,1	409,5	+ 21,4	+ 6	28
88,2	92,2	+ 4,0	+ 5	198,5	206,1	+ 7,6	+ 4	29
6,3	6,5	+ 0,2	+ 2	14,0	14,9	+ 0,9	+ 6	30
5,1	6,8	+ 1,7	+ 33	8,7	10,5	+ 1,8	+ 21	31
4,8	5,1	+ 0,3	+ 6	8,3	8,7	+ 0,4	+ 5	32

kr år 1958 och 14,2 milj. kr år 1959.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Bageriindustri (18 företag) *Bakeries*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	3 367	3 297	— 70	— 2
2	Antal industriarbetare	2 720	2 596	— 124	— 5
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	10,1	9,0	— 1,2	— 12
4	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	— 0,0	(— 83)
5	Räntor	0,4	0,4	+ 0,1	+ 22
6	Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	— 0,0	— 21
7	Övriga intäkter	0,4	0,2	— 0,2	— 46
8	Summa	10,9	9,6	— 1,3	— 12
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	1,8	1,8	+ 0,0	+ 2
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	5,7	6,0	+ 0,2	+ 4
11	Skatter	1,5	1,1	— 0,4	— 28
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,8	0,4	— 0,4	— 49
13	Avsättningar till investeringsfonder	0,7	0,5	— 0,2	— 34
14	Övriga kostnader	0,6	0,1	— 0,5	— 89
15	Redovisad vinst	—0,2	—0,2	+ 0,0	.
16	Summa	10,9	9,6	— 1,3	— 12
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	200,2	201,6	+ 1,4	+ 1
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	183,0	185,4	+ 2,4	+ 1
19	Varuskatter	7,1	7,2	+ 0,2	+ 2
20	Summa avgående poster	190,1	192,7	+ 2,6	+ 1
21	Bruttovinst	10,1	9,0	— 1,2	— 12
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	12,8	8,3	— 4,5	— 35
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	12,5	8,2	— 4,3	— 34
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	— 0,0	— 32
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	6,1	6,8	+ 0,7	+ 11
26	Lagervärdeförändring	— 5,0	+ 2,0	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 0,6	+ 2,5	.	.
28	Lön till anställda	41,3	42,5	+ 1,1	+ 3
29	Därav till industriarbetare	30,0	29,9	— 0,1	— 0
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,6	0,6	+ 0,0	+ 6
31	Beslutad utdelning	0,1	0,1	+ 0,0	+ 10
32	För föregående år beslutad utdelning	0,2	0,1	— 0,1	— 40

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. Förmedlade leveranstillägg, producent- och kontant-

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Choklad och konfektindustri (14 företag) *Manufacture of chocolate and sugar confectionery*				Mejeriindustri (21 företag)[1] *Manufacture of dairy products*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) el. minskn. *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) el. minskn. *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
3 129	3 037	— 92	— 3	7 738	7 720	— 18	— 0	1
2 246	2 182	— 64	— 3	3 466	3 512	+ 46	+ 1	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
4,3	4,9	+ 0,7	+ 16	23 4	28 9	+ 5,5	+ 24	3
0,3	0,3	+ 0,0	+ 3	0,0	0,1	+ 0,0	+ 88	4
0,3	0,3	— 0,0	— 2	3,4	3,3	— 0,1	— 3	5
0,6	0,7	+ 0,1	+ 23	—	—	—	—	6
0,2	0,2	— 0,0	— 17	1,1	1,5	+ 0,4	+ 32	7
5,6	6,4	+ 0,8	+ 14	27,9	33,7	+ 5,8	+ 21	8
2,2	2,0	— 0,2	— 8	3,7	3,8	+ 0,1	+ 3	9
2,5	3,4	+ 0,8	+ 32	19,3	20,4	+ 1,1	+ 6	10
0,2	0,1	— 0,1	— 26	1,9	1,8	— 0,0	— 2	11
0,1	0,2	+ 0,1	+129	1,7	5,3	+ 3,5	+204	12
—	—	—	—	—	—	—	—	13
0,2	0,2	— 0,0	— 5	0,5	1,1	+ 0,7	+147	14
0,4	0,5	+ 0,1	+ 14	0,8	1,3	+ 0,5	+ 57	15
5,6	6,4	+ 0,8	+ 14	27,9	33,7	+ 5,8	+ 21	16
208,3	217,3	+ 9,0	+ 4	1 182,4	1 258 2	+ 75,9	+ 6	17
141,7	147,6	+ 6,0	+ 4	1 157,3	1 226,9	+ 69,7	+ 6	18
62,4	64,7	+ 2,4	+ 4	1,7	2,4	+ 0,7	+ 39	19
204,1	212,4	+ 8,3	+ 4	1 159,0	1 229,3	+ 70,3	+ 6	20
4,3	4,9	+ 0,7	+ 16	23,4	28,9	+ 5,5	+ 24	21
4,3	5,6	+ 1,4	+ 32	39,1	33,2	— 5,8	— 15	22
4,2	5,6	+ 1,5	+ 35	38,3	31,0	— 7,3	— 19	23
0,3	0,3	— 0,0	— 3	0,1	0,1	—	—	24
3,0	3,2	+ 0,2	+ 7	13,8	13,6	— 0,2	— 2	25
+ 1,3	— 2,8	.	.	— 1,6	+ 3,1	.	.	26
— 0,4	— 0,6	.	.	+ 2,1	+ 2,4	.	.	27
33,7	33,9	+ 0,2	+ 1	83 6	85,6	+ 2,0	+ 2	28
18,7	18,8	+ 0,1	+ 1	36,0	37,7	+ 1,7	+ 5	29
1,7	1,8	+ 0,0	+ 0	4 2	4,2	— 0,0	— 1	30
0,3	0,5	+ 0,2	+ 66	0,1	0,1	—	—	31
0,4	0,3	— 0,1	— 15	0,1	0,1	—	—	32

[1] bidrag ingår icke i redovisningen.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Slakteriindustri (22 företag) [1] *Slaughtering and manufacture of meat products*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	8 123	8 286	+ 163	+ 2
2	Antal industriarbetare	3 936	4 273	+ 337	+ 9
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	15,1	16,0	+ 0,9	+ 6
4	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	+ 0,0	+ 39
5	Räntor	1,6	1,6	+ 0,0	+ 1
6	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	+ 0,0	+ 38
7	Övriga intäkter	0,3	0,2	— 0,1	— 29
8	Summa	17,1	18,0	+ 0,8	+ 5
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	2,4	2,3	— 0,0	— 2
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	9,7	11,0	+ 1,3	+ 13
11	Skatter	2,3	1,9	— 0,4	— 17
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,7	1,0	+ 0,3	+ 48
13	Avsättningar till investeringsfonder	0,3	0,1	— 0,2	— 67
14	Övriga kostnader	0,5	0,5	— 0,1	— 10
15	Redovisad vinst	1,3	1,2	— 0,1	— 5
16	Summa	17,1	18,0	+ 0,8	+ 5
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	1 186,7	1 358,4	+171,7	+ 14
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	[2] 1 171,6	[2] 1 342,4	+170,8	+ 15
19	Varuskatter	—	—		—
20	Summa avgående poster	1 171,6	1 342,4	+170,8	+ 15
21	Bruttovinst	15,1	16,0	+ 0,9	+ 6
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	22,2	25,6	+ 3,3	+ 15
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	21,8	24,2	+ 2,3	+ 11
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,4	1,2	+ 0,8	+ 172
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	7,4	7,4	— 0,0	— 0
26	Lagervärdeförändring	+ 4,3	+ 2,7	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 5,0	+ 2,2	.	
28	Lön till anställda	85,6	90,5	+ 4,8	+ 6
29	Därav till industriarbetare	44,1	48,5	+ 4,5	+ 10
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	1,3	1,2	— 0,1	— 10
31	Beslutad utdelning	0,3	0,3	—	—
32	För föregående år beslutad utdelning	0,3	0,3	—	—

[1] Flertalet företag är ekonomiska föreningar. — [2] I slaktdjursavgifter inlevererades år 1958 I branschen ingår AB Svenska Tobaksmonopolet och AB Vin- och Spritcentralen.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Konservindustri (19 företag) *Canning and preserving of fish, etc.*				Annan livsmedelsind. (även spritfabriker) samt komb. företag (19 företag)[3] *Other food industries incl. enterprises comb. different food ind. branches*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
3 224	3 213	— 11	— 0	11 402	11 137	— 265	— 2	1
2 551	2 504	— 47	— 2	8 095	7 846	— 249	— 3	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
7,5	8,8	+ 1,3	+ 17	130,8	149,7	+ 18 9	+ 14	3
0,0	0,0	+ 0,0	+ 14	2,8	7,3	+ 4.5	+162	4
0,2	0,3	+ 0,1	+ 32	12,6	11,7	— 0,9	— 7	5
0,0	0,0	+ 0,0	(+ 180)	2,2	1,4	— 0,7	— 34	6
0,3	0,2	— 0,1	— 42	2,1	6,6	+ 4,4	+210	7
8,1	9,3	+ 1,2	+ 15	150,4	176,7	+ 26.2	+ 17	8
2,1	2,0	— 0,0	— 1	11,5	10,2	— 1,3	— 11	9
2,7	3,3	+ 0,5	+ 20	32,1	36,8	+ 4,7	+ 15	10
1,6	1,7	+ 0,1	+ 6	45,7	40,7	— 5,0	— 11	11
0,5	0,7	+ 0,2	+ 44	14,5	14.5	— 0,1	— 0	12
—	0,3	+ 0,3	.	—	22,1	+ 22,1	.	13
0,1	0,2	+ 0,1	+ 104	1,3	4,3	+ 3,1	+235	14
1,1	1,1	+ 0,0	+ 4	45.3	48,0	+ 2,7	— 6	15
8,1	9,3	+ 1,2	+ 15	150,4	176,7	+ 26,2	+ 17	16
164,8	172,6	+ 7,8	+ 5	3 438,9	3 547,7	+108 8	+ 3	17
157,1	163,6	+ 6,5	+ 4	1 232,6	1 210,5	— 22,2	— 2	18
0,2	0,2	— 0,0	— 6	2 075,4	2 187,5	+112,1	+ 5	19
157,3	163,8	+ 6,5	+ 4	3 308,1	3 398,0	+ 89,9	+ 3	20
7,5	8,8	+ 1,3	+ 17	130,8	149,7	+ 18,9	+ 14	21
3,5	3,7	+ 0,1	+ 4	60,3	74,6	+ 14,3	+ 24	22
3,5	3,7	+ 0,1	+ 4	54,6	73,2	+ 18,6	+ 34	23
—	0,0	+ 0,0	.	0,3	0,4	+ 0,1	+ 44	24
2,2	2,4	+ 0,3	+ 13	41,8	38,4	— 3.4	— 8	25
+ 2,9	— 2,4	.	.	— 28,2	+ 11,8	.	.	26
+ 2,9	— 1,4	.	.	+ 3,4	+ 47,8	.	.	27
30,2	30,9	+ 0,7	+ 2	137,2	138,0	+ 0,8	+ 1	28
19,5	19,4	— 0,0	— 0	82,0	81,2	— 0 8	— 1	29
0,6	0,7	+ 0,1	+ 18	13,9	13,7	— 0,2	— 1	30
0,8	0,8	— 0,0	— 1	18,6	18,9	+ 0,3	+ 2	31
0,7	0,8	+ 0,1	+ 8	16.3	18,6	+ 2,3	+ 14	32

22,6 milj. kr och år 1959 41,0 milj. kr. — [3] Kvarnarna har i år medräknats i denna bransch.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Livsmedelsindustri; samtliga branscher (145 företag)[1] *Total food manufacturing industries*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	42 167	41 925	− 242	− 1
2 Antal industriarbetare	26 957	26 895	− 62	− 0
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	228,7	254,1	+ 25,4	+ 11
4 Utdelning å aktier och andelar	10,0	16,0	+ 6,0	+ 60
5 Räntor	21,3	20,9	− 0,4	− 2
6 Överskott å annan rörelse	3,8	3,2	− 0,6	− 15
7 Övriga intäkter	4,9	10,7	+ 5,8	+119
8 Summa	268,7	304,9	+ 36,2	+ 13
Kostnader och vinst				
9 Räntor	26,2	25,1	− 1,1	− 4
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	84,2	94,2	+ 10,1	+ 12
11 Skatter	65,1	58,8	− 6,3	− 10
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	24,6	26,5	+ 1,9	+ 8
13 Avsättningar till investeringsfonder	1,3	24,2	+ 23,0	[2] —
14 Övriga kostnader	4,0	7,9	+ 3,9	+ 97
15 Redovisad vinst	63,4	68,2	+ 4,8	+ 8
16 Summa	268,7	304,9	+ 36,2	+ 13
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	6 704,8	7 121,7	+ 416,9	+ 6
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	4 230,4	4 489,9	+ 259,5	+ 6
19 Varuskatter	2 245,7	2 377,7	+ 132,0	+ 6
20 Summa avgående poster	6 476,1	6 867,6	+ 391,5	+ 6
21 Bruttovinst	228,7	254,1	+ 25,4	+ 11
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	157,7	167,6	+ 10,0	+ 6
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	148,9	161,7	+ 12,8	+ 9
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,9	3,4	+ 1,5	+ 77
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	81,0	79,1	− 1,8	− 2
26 Lagervärdeförändring	− 29,7	+ 10,8	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 9,2	+ 56,0	.	.
28 Lön till anställda	479,7	493,2	+ 13,4	+ 3
29 Därav till industriarbetare	274,9	282,9	+ 8,0	+ 3
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	26,6	26,6	+ 0,0	+ 0
31 Beslutad utdelning	34,1	36,2	+ 2,0	+ 6
32 För föregående år beslutad utdelning	31,1	34,1	+ 3,0	+ 10

[1] Den i gruppen ingående branschen bryggerier och vattenfabriker har redovisats i Stat. procentuellt.

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Ylleindustri (23 företag) *Wool industry*				Bomullsindustri (20 företag) *Cotton industry*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
5 415	5 598	+ 183	+ 3	9 483	8 891	− 592	− 6	1
4 509	4 771	+ 262	+ 6	8 187	7 651	− 536	− 7	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
13,9	15,9	+ 1,9	+ 14	19,4	24,6	+ 5,3	+ 27	3
0,4	0,3	− 0,0	− 10	3,0	4,7	+ 1,7	+ 57	4
0,8	1,0	+ 0,2	+ 23	1,3	1,6	+ 0,4	+ 29	5
0,1	0,2	+ 0,1	+ 47	1,1	1,2	+ 0,1	+ 13	6
0,4	1,1	+ 0,7	+148	1,8	6,4	+ 4,6	+254	7
15,7	18,5	+ 2,8	+ 18	26,5	38,5	+ 12,0	+ 45	8
2,4	2,3	− 0,2	− 8	3,8	5,5	+ 1,6	+ 43	9
5,0	5,5	+ 0,5	+ 9	12,3	13,3	+ 1,0	+ 8	10
2,6	3,6	+ 1,0	+ 37	2,4	2,6	+ 0,3	+ 11	11
1,2	1,6	+ 0,4	+ 29	0,7	1,3	+ 0,6	+ 81	12
1,1	1,5	+ 0,4	+ 36	2,6	6,2	+ 3,6	+135	13
1,2	0,9	− 0,3	− 26	0,4	1,7	+ 1,2	+288	14
2,1	3,3	+ 1,1	+ 52	4,2	8,0	+ 3,7	+ 89	15
15,7	18,5	+ 2,8	+ 18	26,5	38,5	+ 12,0	+ 45	16
177,5	194,0	+ 16,5	+ 9	288,9	290,0	+ 1,2	+ 0	17
163,5	178,0	+ 14,6	+ 9	269,1	264,9	− 4,2	− 2	18
0,1	0,1	+ 0,0	+ 15	0,4	0,5	+ 0,1	+ 37	19
163,5	178,1	+ 14,6	+ 9	269,5	265,4	− 4,1	− 2	20
13,9	15,9	+ 1,9	+ 14	19,4	24,6	+ 5,3	+ 27	21
8,7	5,3	− 3,4	− 39	19,4	24,6	+ 5,3	+ 27	22
8,3	4,8	− 3,4	− 42	19,3	24,2	+ 4,9	+ 26	23
0,0	0,0	+ 0,0	+ 11	0,0	0,1	+ 0,1	[2]	24
3,7	3,7	+ 0,1	+ 2	6,5	6,9	+ 0,5	+ 7	25
− 1,5	+ 6,6	·	·	− 1,0	− 5,8	·	·	26
+ 0,6	+ 11,1	·	·	+ 0,7	− 6,4	·	·	27
51,7	54,6	+ 2,9	+ 6	92,3	90,1	− 2,2	− 2	28
37,0	39,9	+ 3,0	+ 8	70,1	67,5	− 2,6	− 4	29
1,8	1,8	− 0,0	− 1	2,8	3,0	+ 0,2	+ 8	30
1,4	1,7	+ 0,3	+ 25	4,7	4,9	+ 0,2	+ 4	31
1,3	1,4	+ 0,1	+ 5	4,8	4,7	− 0,1	− 1	32

tidskr. nr 5. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Trikåfabriker (33 företag) *Knitting mills*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	7 454	7 113	−. 341	− 5
2	Antal industriarbetare	5 495	5 266	− 229	− 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	17,5	19,1	+ 1,6	+ 9
4	Utdelning å aktier och andelar	0,6	3,5	[1] + 2,9	[1] + 498
5	Räntor	1,1	1,2	+ 0,1	+ 13
6	Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	+ 0,0	+ 17
7	Övriga intäkter	0,7	1,0	+ 0,3	+ 45
8	Summa	20,0	24,9	+ 4,9	+ 25
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	2,4	2,3	− 0,1	− 2
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	7,7	6,7	− 1,0	− 13
11	Skatter	2,2	4,2	+ 2,1	+ 97
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,3	0,2	− 2,1	− 92
13	Avsättningar till investeringsfonder	2,2	3,9	+ 1,7	+ 77
14	Övriga kostnader	0,3	3,1	+ 2,8	+ 821
15	Redovisad vinst	2,9	4,5	+ 1,5	+ 52
16	Summa	20,0	24,9	+ 4,9	+ 25
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	198,0	195,1	− 2,9	− 1
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	180,4	175,9	− 4,5	− 2
19	Varuskatter	0,1	0,1	+ 0,1	+ 105
20	Summa avgående poster	180,5	176,1	− 4,4	− 2
21	Bruttovinst	17,5	19,1	+ 1,6	+ 9
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	6,1	7,0	+ 1,0	+ 16
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	5,9	6,9	+ 1,0	+ 17
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 33) [2]
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1,7	2,0	+ 0,3	+ 19
26	Lagervärdeförändring	− 3,2	− 2,7	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	− 3,5	− 4,9	.	.
28	Lön till anställda	62,8	62,5	− 0,3	− 0
29	Därav till industriarbetare	43,5	43,2	− 0,4	− 1
30	Av företagen erlagda pens. och pens.prem.	1,1	1,1	− 0,0	− 4
31	Beslutad utdelning	1,5	2,5	+ 1,0	+ 68
32	För föregående år beslutad utdelning	1,5	1,5	—	—

[1] Ökningen sammanhänger med en vinstöverföring av engångskaraktär. [2] Ökningen har

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Beklädnadssömnad (128 företag) *Manufacture of wearing apparel*				Linne-, hamp- och juteindustri (10 företag) *Linen, hemp and jute industries*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
22 599	21 762	— 837	— 4	4 195	4 056	— 139	— 3	1
18 491	17 767	— 724	— 4	3 599	3 449	— 150	— 4	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
28,1	27,7	— 0,4	— 1	9,7	10,2	+ 0,5	+ 6	3
0,6	0,6	— 0,0	— 2	0,4	0,2	— 0,2	— 50	4
2,5	2,9	+ 0,4	+ 16	0,4	0,5	+ 0,1	+ 36	5
0,1	0,1	— 0,0	— 3	0,3	1,0	[2]+ 0,7	[2]+ 263	6
1,5	1,2	— 0,4	— 24	4,8	4,4	— 0,5	— 10	7
32,8	32,4	— 0,4	— 1	15,6	16,3	+ 0,7	+ 5	8
9,1	8,4	— 0,7	— 7	1,0	1,2	+ 0,3	+ 26	9
5,9	6,7	+ 0,8	+ 13	3,5	4,6	+ 1,2	+ 34	10
4,5	5,4	+ 0,9	+ 19	0,8	0,7	— 0,1	— 12	11
4,3	1,7	— 2,6	— 60	2,5	1,2	— 1,2	— 50	12
2,4	3,6	+ 1,2	+ 48	0,8	1,5	+ 0,7	+ 88	13
2,9	2,3	— 0,6	— 20	5,9	3,8	— 2,1	— 36	14
3,7	4,3	+ 0,6	+ 16	1,1	3,2	+ 2,0	+ 178	15
32,8	32,4	— 0,4	— 1	15,6	16,3	+ 0,7	+ 5	16
649,5	659,5	+ 10,0	+ 2	169,9	146,4	— 23,5	— 14	17
621,4	631,8	+ 10,4	+ 2	160,2	136,2	— 24,0	— 15	18
0,0	0,0	+ 0,0	+ 10	0,0	0,1	+ 0,0	+ 34	19
621,5	631,9	+ 10,4	+ 2	160,2	136,2	— 24,0	— 15	20
28,1	27,7	— 0,4	— 1	9,7	10,2	+ 0,5	+ 6	21
9,6	11,3	+ 1,7	+ 18	6,0	6,6	+ 0,5	+ 9	22
6,2	10,0	+ 3,8	+ 62	5,9	6,3	+ 0,5	+ 8	23
0,1	0,1	— 0,0	— 16	—	0,2	+ 0,2	.	24
3,4	3,5	+ 0,1	+ 4	4,2	4,8	+ 0,5	+ 13	25
— 14,2	+ 4,9	.	.	— 0,5	— 1,7	.	.	26
— 16,5	+ 0,5	.	.	— 1,3	— 2,0	.	.	27
199,6	201,1	+ 1,4	+ 1	39,7	40,2	+ 0,5	+ 1	28
135,3	135,1	— 0,2	— 0	30,1	29,8	— 0,3	— 1	29
2,5	2,5	— 0,0	— 2	1,2	1,2	— 0,0	— 3	30
1,5	1,3	— 0,2	— 13	1,4	1,3	— 0,1	— 8	31
1,6	1,5	— 0,2	— 9	1,5	1,4	— 0,0	— 2	32

samband med vissa organisatoriska förändringar.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Annan textilindustri samt kombinerade företag (52 företag) *Other manufacture of textile goods including enterprises combining different textile industry branches*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	12 095	11 730	— 365	— 3
2	Antal industriarbetare	9 637	9 270	— 367	— 4
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	24,2	22,9	— 1,3	— 5
4	Utdelning å aktier och andelar	0,2	0,5	+ 0,2	+ 89
5	Räntor	1,6	1,8	+ 0,3	+ 17
6	Överskott å annan rörelse	0,0	0,0	— 0,0	— 23
7	Övriga intäkter	2,6	11,1	+ 8 5	+ 330
8	Summa	28,6	36,3	+ 7,7	+ 27
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	5,5	5,3	— 0,2	— 4
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	9,7	11,0	+ 1,4	+ 14
11	Skatter	4,2	4 3	+ 0,0	+ 1
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,3	1,3	+ 1,0	+ 348
13	Avsättningar till investeringsfonder	3,7	3,3	— 0,4	— 11
14	Övriga kostnader	1,2	2,4	+ 1,2	+ 95
15	Redovisad vinst	3,9	8,7	+ 4,8	+ 122
16	Summa	28,6	36,3	+ 7.7	+ 27
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	379,2	411,9	+ 32,7	+ 9
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	354,6	388,6	+ 34,0	+ 10
19	Varuskatter	0 4	0,4	+ 0,0	+ 8
20	Summa avgående poster	355,0	389,1	+ 34,0	+ 10
21	Bruttovinst	24,2	22,9	— 1,3	— 5
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	9,8	16,1	+ 6,3	+ 65
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	9,3	15,4	+ 6,1	+ 66
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,0	0,1	+ 0,1	(+ 675)
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	7,4	9,4	+ 2,0	+ 27
26	Lagervärdeförändring	— 4,5	— 8,2	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	— 5,6	+ 0,3	.	.
28	Lön till anställda	118,0	119,0	+ 0,9	+ 1
29	Därav till industriarbetare	80 5	80,6	+ 0,2	+ 0
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	4,2	4,0	— 0,1	— 4
31	Beslutad utdelning	2,0	2,8	+ 0,8	+ 38
32	För föregående år beslutad utdelning	2 2	2,0	— 0.1	— 6

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Textil- och sömnadsindustri; samtliga branscher (266 företag) *Total manufacture of textiles, apparel and made-up textile goods*				Skoindustri (37 företag) *Manufacture of footwear*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
61 241	59 150	− 2 091	− 3	5 935	5 781	− 154	− 3	1
49 918	48 174	− 1 744	− 3	4 282	4 180	− 102	− 2	2
milj. kr	milj. kr	milj. kr		milj. kr	milj. kr	milj. kr		
112,7	120,3	+ 7,6	+ 7	6,8	6,2	− 0,6	− 9	3
5,3	9,8	+ 4,6	+ 87	0,4	0,6	+ 0,2	+ 52	4
7,5	9,0	+ 1,5	+ 20	0,7	0,8	+ 0,1	+ 16	5
1,8	2,7	+ 0,9	+ 52	0,0	0,0	− 0,0	− 68	6
11,9	25,1	+ 13,3	+ 112	0,2	0,8	+ 0,6	+ 299	7
139,1	166,9	+ 27,8	+ 20	8,1	8,4	+ 0,3	+ 4	8
24,2	25,0	+ 0,8	+ 3	1,2	1,1	− 0,0	− 1	9
44,1	47,9	+ 3,8	+ 9	1,9	2,0	+ 0,0	+ 2	10
16,7	20,8	+ 4,1	+ 24	1,9	1,9	− 0,1	− 4	11
11,2	7,2	− 4,0	− 36	0,2	0,3	+ 0,1	+ 27	12
12,9	20,0	+ 7,1	+ 56	0,8	1,2	+ 0,4	+ 60	13
11,9	14,1	+ 2,2	+ 18	0,6	0,1	− 0,4	− 75	14
18,1	31,8	+ 13,8	+ 76	1,5	1,8	+ 0,3	+ 18	15
139,1	166,9	+ 27,8	+ 20	8,1	8 4	+ 0,3	+ 4	16
1 863,0	1 897,1	+ 34,1	+ 2	200,2	207,0	+ 6,8	+ 3	17
1 749,2	1 775 5	+ 26,3	+ 2	193,4	200,8	+ 7,4	+ 4	18
1,0	1,3	+ 0,3	+ 26	0,0	0,0	− 0,0	(− 33)	19
1 750,2	1 776,8	+ 26,6	+ 2	193,4	200,8	+ 7,4	+ 4	20
112,7	120,3	+ 7,6	+ 7	6,8	6,2	− 0 6	− 9	21
59 5	70,8	+ 11,3	+ 19	2,1	2,8	+ 0,7	+ 36	22
54,7	67,7	+ 13,0	+ 24	2,0	2 6	+ 0 6	+ 31	23
0,1	0,5	+ 0,4	+ 282	—	0,0	+ 0,0	.	24
26,8	30,3	+ 3,5	+ 13	1,5	1,7	+ 0,2	+ 15	25
− 24 8	− 6,8	.	.	− 1,0	+ 3,5	.	.	26
− 25,6	− 1,4	.	.	− 1,0	− 0,2	.	.	27
564,2	567,5	+ 3,3	+ 1	60,9	61,9	+ 1,0	+ 2	28
396 5	396,1	− 0,4	− 0	38,4	39,0	+ 0,6	+ 1	29
13,6	13,6	− 0,1	− 0	0,7	0,9	+ 0,2	+ 30	30
12,5	14,5	+ 2,0	+ 16	1,3	1,3	− 0,1	− 4	31
12,8	12,5	− 0,3	− 2	1,3	1,3	+ 0,0	+ 2	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Gummivarufabriker (8 företag) *Manufacture of rubber products*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	8 640	8 904	+ 264	+ 3
2 Antal industriarbetare	6 497	6 733	+ 236	+ 4
Intäkter	milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.	
3 Bruttovinst	45,7	48,6	+ 2,9	+ 6
4 Utdelning å aktier och andelar	0,8	2,3	+ 1,5	+ 183
5 Räntor	2,9	3,0	+ 0,1	+ 3
6 Överskott å annan rörelse	0,1	0,1	− 0,0	− 4
7 Övriga intäkter	0,9	1,8	+ 0,9	+ 96
8 Summa	50,4	55,7	+ 5,3	+ 11
Kostnader och vinst				
9 Räntor	2,8	2,5	− 0,2	− 9
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	14,7	15,7	+ 0,9	+ 6
11 Skatter	14,5	11,9	− 2,6	− 18
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,9	3,1	+ 2,2	+ 247
13 Avsättningar till investeringsfonder	5,0	8,8	+ 3,8	+ 77
14 Övriga kostnader	0,8	1,1	+ 0,3	+ 39
15 Redovisad vinst	11,7	12,6	+ 0,9	+ 8
16 Summa	50,4	55,7	+ 5,3	+ 11
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	375,0	433,0	+ 58,0	+ 16
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	328,9	384,1	+ 55,1	+ 17
19 Varuskatter	0,3	0,3	− 0,0	− 11
20 Summa avgående poster	329,2	384,3	+ 55,1	+ 17
21 Bruttovinst	45,7	48,6	+ 2,9	+ 6
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	16,7	20,3	+ 3,5	+ 21
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	16,7	20,2	+ 3,5	+ 21
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,6	0,6	+ 0,1	+ 10
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	8,0	9,0	+ 1,0	+ 13
26 Lagervärdeförändring	+ 3,7	+ 2,5	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	+ 5,1	− 6,9	.	.
28 Lön till anställda	99,1	105,4	+ 6,3	+ 6
29 Därav till industriarbetare	66,9	71,1	+ 4,3	+ 6
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	3,5	3,8	+ 0,3	+ 8
31 Beslutad utdelning	4,8	5,1	+ 0,4	+ 8
32 För föregående år beslutad utdelning	4,0	4,8	+ 0,8	+ 19

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Garverier och läderfabriker (14 företag) *Tanneries and manufacture of leather products*				Annan läder-, hår- och gummivaruindustri samt kombinerade företag (27 företag) *Manufacture of other leather, hair and rubber goods*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%			absolut	%	
1 754	1 802	+ 48	+ 3	3 884	4 058	+ 174	+ 4	1
1 449	1 515	+ 66	+ 5	2 722	2 866	+ 144	− 5	2
milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.		milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.		
3,6	4,1	+ 0,5	+ 13	5,4	6,1	+ 0,7	− 12	3
0,3	0,4	+ 0,1	+ 52	0,1	0,0	− 0,0	− 69	4
0,7	0,7	− 0,1	− 7	0,3	0,3	+ 0,0	+ 12	5
0,0	0,0	+ 0,0	+ 29	0,0	0,0	+ 0,0	+ 5	6
0,4	0,2	− 0,2	− 57	0,3	1,3	+ 1,0	+ 356	7
4,9	5,3	+ 0,4	+ 8	6,0	7,7	+ 1,6	+ 27	8
0,6	0,6	− 0,0	− 1	1,8	1,9	+ 0,1	+ 6	9
1,2	1,4	+ 0,2	+ 15	1,6	1,9	+ 0,2	+ 14	10
1,1	1,2	+ 0,1	+ 12	1,5	1,4	− 0,1	− 6	11
0,5	0,6	+ 0,0	+ 6	0,6	0,9	+ 0,3	+ 59	12
—	0,1	+ 0,1	·	—	0,0	+ 0,0	·	13
0,3	0,3	+ 0,0	+ 16	0,3	0,2	− 0,0	− 14	14
1,2	1,1	− 0,1	− 7	0,3	1,4	+ 1,1	+ 333	15
4,9	5,3	+ 0,4	+ 8	6,0	7,7	+ 1,6	+ 27	16
78,6	96,7	+ 18,1	+ 23	130,4	141,9	+ 11,5	+ 9	17
73,7	91,1	+ 17,4	+ 24	125,0	135,9	+ 10,8	+ 9	18
1,3	1,6	+ 0,2	+ 18	0,0	0,0	+ 0,0	(+ 33)	19
75,0	92,7	+ 17,7	+ 24	125,0	135,9	+ 10,8	+ 9	20
3,6	4,1	+ 0,5	+ 13	5,4	6,1	+ 0,7	+ 12	21
1,6	1,3	− 0,3	− 21	1,8	2,5	+ 0,8	+ 42	22
1,3	1,1	− 0,1	− 11	1,7	2,3	+ 0,7	+ 39	23
—	—	—	—	—	0,1	+ 0,1	·	24
1,2	1,3	+ 0,1	+ 8	0,5	0,6	+ 0,2	+ 32	25
− 0,3	+ 1,8	·	·	+ 0,3	+ 2,6	·	·	26
− 0,2	+ 1,2	·	·	+ 1,2	+ 4,3	·	·	27
18,4	20,1	+ 1,7	+ 9	37,6	40,3	+ 2,7	+ 7	28
13,7	14,9	+ 1,2	+ 9	24,9	26,9	+ 2,0	+ 8	29
0,4	0,5	+ 0,1	+ 18	0,5	0,5	+ 0,0	+ 8	30
0,6	0,7	+ 0,1	+ 11	0,2	0,3	+ 0,1	+ 79	31
0,8	0,6	− 0,2	− 21	0,1	0,2	+ 0,0	+ 10	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostnader m. m.		Läder-, hår- och gummivaruindustri; samtliga branscher (86 företag) *Total manufacture of leather, hair and rubber products*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	20 213	20 545	+ 332	+ 2
2	Antal industriarbetare	14 950	15 294	+ 344	+ 2
	Intäkter	milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.	
3	Bruttovinst	61,4	64,9	+ 3,5	+ 6
4	Utdelning å aktier och andelar	1,5	3,3	+ 1,8	+ 116
5	Räntor	4,6	4,8	+ 0,2	+ 4
6	Överskott å annan rörelse	0,2	0,2	− 0,0	− 9
7	Övriga intäkter	1,7	4,0	+ 2,2	+ 130
8	Summa	69,5	77,2	+ 7,7	+ 11
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	6,3	6,2	− 0,2	− 2
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	19,5	20,9	+ 1,4	+ 7
11	Skatter	19,1	16,4	− 2,7	− 14
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	2,2	4,9	+ 2,7	+ 119
13	Avsättningar till investeringsfonder	5,8	10,1	+ 4,4	+ 76
14	Övriga kostnader	1,9	1,8	− 0,1	− 6
15	Redovisad vinst	14,7	16,9	+ 2,1	+ 15
16	Summa	69,5	77,2	+ 7,7	+ 11
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	784,2	878,6	+ 94,5	+ 12
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	721,1	811,8	+ 90,8	+ 13
19	Varuskatter	1,7	1,9	− 0,2	+ 12
20	Summa avgående poster	722,7	813,7	+ 91,0	+ 13
21	Bruttovinst	61,4	64,9	+ 3,5	+ 6
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	22,1	26,8	+ 4,7	+ 21
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	21,7	26,3	+ 4,6	+ 21
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	0,6	0,8	+ 0,2	+ 42
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	11,1	12,6	+ 1,5	+ 13
26	Lagervärdeförändring	+ 2,7	+ 10,6	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 5,2	− 1,7	.	.
28	Lön till anställda	216,1	227,8	+ 11,7	+ 5
29	Därav till industriarbetare	143,9	151,9	+ 8,0	+ 6
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	5,1	5,7	+ 0,6	+ 12
31	Beslutad utdelning	6,8	7,4	+ 0,5	+ 7
32	För föregående år beslutad utdelning	6,2	6,8	+ 0,6	+ 10

Income, expenditure, and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

Kemisk-teknisk industri (69 företag) *Manufacture of chemicals and chemical products*					Kraftverk (9 företag) *Electricity works*				
1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959			1958	1959	Ökning *increase* (−) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959		
		absolut	%				absolut	%	
23 162	23 516	+ 354	+ 2		3 227	3 125	− 102	− 3	1
15 143	15 184	+ 41	+ 0		2 038	1 908	− 130	− 6	2
milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.			milj. kr.	milj. kr.	milj. kr.		
184,1	214,5	+ 30,4	+ 16		121,6	136,0	+ 14,4	+ 12	3
4,5	4,3	− 0,2	− 5		2,8	3,1	+ 0,3	+ 9	4
8,8	10,2	+ 1,4	+ 16		7,0	7,2	+ 0,2	+ 3	5
0,8	0,9	+ 0,1	+ 15		—	—	—	—	6
7,6	5,9	− 1,7	− 23		0,6	1,9	+ 1,3	+ 229	7
205,8	235,7	+ 29,9	+ 15		131,9	148,1	+ 16,2	+ 12	8
25,2	26,1	+ 1,0	+ 4		19,1	19,3	+ 0,2	+ 1	9
73,3	76,2	+ 2,8	+ 4		57,9	54,9	− 2,9	− 5	10
39,3	49,0	+ 9,7	+ 25		23,3	24,2	+ 0,9	+ 4	11
11,5	18,3	+ 6,8	+ 59		1,0	0,7	− 0,3	− 30	12
19,6	25,3	+ 5,7	+ 29		10,5	25,5	+ 15,0	+ 144	13
3,2	3,3	+ 0,2	+ 6		1,7	0,4	− 1,3	− 75	14
33,7	37,5	+ 3,8	+ 11		18,5	23,1	+ 4,6	+ 25	15
205,8	235,7	+ 29,9	+ 15		131,9	148,1	+ 16,2	+ 12	16
1 623,2	1 835,6	+ 212,4	+ 13		308,6	365,6	+ 57,1	+ 18	17
1 345,3	1 486,5	+ 141,2	+ 10		180,5	222,2	+ 41,7	+ 23	18
93,8	134,6	+ 40,8	+ 44		6,5	7,4	+ 0,9	+ 15	19
1 439,1	1 621,1	+ 182,0	+ 13		187,0	229,6	+ 42,6	+ 23	20
184,1	214,5	+ 30,4	+ 16		121,6	136,0	+ 14,4	+ 12	21
104,3	124,6	+ 20,3	+ 19		84,6	54,6	− 30,0	− 35	22
100,2	113,8	+ 13,6	+ 14		81,4	53,1	− 28,3	− 35	23
1,7	2,2	+ 0,6	+ 33		0,3	0,7	+ 0,4	+ 137	24
63,5	68,0	+ 4,5	+ 7		25,4	29,1	+ 3,7	+ 15	25
+ 6,7	− 22,4	·	·		− 5,4	− 3,6	·	·	26
+ 18,4	− 10,0	·	·		− 1,8	− 1,5	·	·	27
300,7	317,7	+ 17,0	+ 6		44,0	43,9	− 0,1	− 0	28
163,4	170,6	+ 7,3	+ 4		24,1	22,8	− 1,3	− 5	29
11,5	13,7	+ 2,2	+ 19		4,3	4,9	+ 0,5	+ 12	30
21,5	22,9	+ 1,4	+ 6		16,6	17,2	+ 0,6	+ 4	31
20,3	21,5	+ 1,2	+ 6		15,0	16,6	+ 1,7	+ 11	32

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter (forts.)

Olika slag av intäkter, kostander m. m.	Kombinerade företag (21 företag) *Enterprises combining different manufactures*			
	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal anställda	35 101	35 884	+ 783	+ 2
2 Antal industriarbetare	22 690	23 239	+ 549	+ 2
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3 Bruttovinst	263,5	301,1	+ 37,6	+ 14
4 Utdelning å aktier och andelar	15,4	14,9	— 0,6	— 4
5 Räntor	12,7	14,3	+ 1,6	+ 12
6 Överskott å annan rörelse	23,7	13,6	— 10,0	— 42
7 Övriga intäkter	[1] 20,4	[1] 73,6	+ 53,3	+ 262
8 Summa	335,7	417,5	+ 81,8	+ 24
Kostnader och vinst				
9 Räntor	20,6	24,0	+ 3,5	+ 17
10 Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	112,8	138,6	+ 25,8	+ 23
11 Skatter	59,8	58,9	— 0,8	— 1
12 Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	15,9	19,9	+ 4,1	+ 26
13 Avsättningar till investeringsfonder	45,7	44,8	— 0,9	— 2
14 Övriga kostnader	20,2	15,1	— 5,1	— 25
15 Redovisad vinst	[2] 60,7	[2] 116,1	+ 55,4	+ 91
16 Summa	335,7	417,5	+ 81,8	+ 24
Beräkning av bruttovinsten				
17 Bruttointäkt av rörelsen	1 364,9	1 466,0	+ 101,1	+ 7
18 Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	1 092,0	1 154,8	+ 62,9	+ 6
19 Varuskatter	9,5	10,1	+ 0,7	+ 7
20 Summa avgående poster	1 101,4	1 165,0	+ 63,5	+ 6
21 Bruttovinst	263,5	301,1	+ 37,6	+ 14
Övriga uppgifter				
22 Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	231,0	259,9	+ 28,8	+ 12
23 Därav nya tillgångar (eg. investering)	220,9	248,0	+ 27,1	+ 12
24 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1,7	—	— 1,7	— 100
25 Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	93,2	97,4	+ 4,2	+ 5
26 Lagervärdeförändring	+ 14,5	+ 7,0	.	.
27 Uppskattad lagervolymförändring	— 2,5	— 3,7	.	.
28 Lön till anställda	423,5	443,5	+ 20,0	+ 5
29 Därav till industriarbetare	261,7	279,3	+ 17,6	+ 7
30 Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	12,9	9,2	— 3,7	— 29
31 Beslutad utdelning	43,8	48,8	+ 5,1	+ 12
32 För föregående år beslutad utdelning	44,4	43,8	— 0,6	— 1

[1] Härav realisationsvinst vid aktieförsäljning år 1958 2,4 milj. kr och år 1959 61,9 milj. kr. — [2] Jfr not 1. Avsättningar till egna fonder vilka påverkat företagens årsvinst har medräknats i posten »redovisad vinst».

Income, expenditure and profits of business enterprises
Preliminary data (cont.)

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m.	Samtliga industribranscher (1 457 företag) *Total industry*			
		1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal anställda	593 735	593 333	− 402	− 0
2	Antal industriarbetare	412 436	412 899	− 463	− 0
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
3	Bruttovinst	3 059,0	3 418,2	+ 359,2	+ 12
4	Utdelning å aktier och andelar	157,2	285,1	+ 127,9	+ 81
5	Räntor	284,6	302,1	+ 17,5	+ 6
6	Överskott å annan rörelse	136,3	114,0	− 22,3	− 16
7	Övriga intäkter	246,9	349,3	+ 102,4	+ 41
8	Summa	3 884,1	4 468,7	+ 584,6	+ 15
	Kostnader och vinst				
9	Räntor	337,1	360,3	+ 23,2	+ 7
10	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	1 178,3	1 335,2	+ 156,9	+ 13
11	Skatter	742,2	755,8	+ 13,6	+ 2
12	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	375,6	415,0	+ 39,4	+ 10
13	Avsättningar till investeringsfonder	350,2	466,1	+ 115,9	+ 33
14	Övriga kostnader	163,3	245,6	+ 82,3	+ 50
15	Redovisad vinst	737,4	890,7	+ 153,3	+ 21
16	Summa	3 884,1	4 468,7	+ 584,6	+ 15
	Beräkning av bruttovinsten				
17	Bruttointäkt av rörelsen	31,095,7	33 415,8	+2 320.2	+ 7
18	Avgår: Tillverknings-, försäljnings- och förvaltningskostnader	25 573,5	27 346,9	+1 773,3	+ 7
19	Varuskatter	2 463,2	2 650,8	+ 187,6	+ 8
20	Summa avgående poster	28 036,7	29 997,7	+1 961,0	+ 7
21	Bruttovinst	3 059,0	3 418,2	+ 359,2	+ 12
	Övriga uppgifter				
22	Anskaffning av materiella anläggningstillgångar	1 988,5	2 343,6	+ 355,1	+ 18
23	Därav nya tillgångar (eg. investering)	1 916,3	2 227,5	+ 311,2	+ 16
24	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	20,6	29,4	+ 8,8	+ 43
25	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll	1 018,3	1 056,5	+ 38.2	+ 4
26	Lagervärdeförändring	− 210,1	− 364,4	.	.
27	Uppskattad lagervolymförändring	+ 0,9	− 214,0	.	.
28	Lön till anställda	7 290,7	7 557,3	+ 266,6	+ 4
29	Därav till industriarbetare	4 530,8	4 678,0	+ 147.2	+ 3
30	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	246,4	259,9	+ 13,5	+ 5
31	Beslutad utdelning	481,8	521 3	+ 39,5	+ 8
32	För föregående år beslutad utdelning	468,3	481,8	+ 13,5	+ 3

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. $^1/_1$ 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankrupteies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Sept.	112	10	1 194	377	622	140	2 333	519	146	85
Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
285,2	276,4	1 351,3	1 728,9	3 641,8	711,9	140,2	203,3	1958 Sept.
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181.2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214.5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215.9	Sept.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Augusti 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *August 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	15	4	19	42	7	49	269	136	405	326	147	473
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	18	2	20	45	7	52	356	140	496	419	149	568
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	3	1	4	18	12	30	62	130	192	83	143	226
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	1	2	3	5	3	8	16	33	49	22	38	60
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	14	2	16	15	31	46	58	193	251	87	226	313
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	1	2	3	6	11	17	17	33	50	24	46	70
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	10	5	15	17	23	40	45	163	208	72	191	263
Fotgängare *Pedestrians* ..	16	9	25	21	19	40	24	141	165	61	169	230
Övriga *Others*	2	—	2	1	1	2	7	6	13	10	7	17
Summa *Total*	80	27	107	170	114	284	854	975	1 829	1 104	1 116	2 220

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	4	9	43	56
7—10 »	4	10	48	62
11—14 »	3	9	63	75
15—17 »	7	21	218	246
18—29 »	18	77	510	605
30—44 »	21	42	248	311
45—59 »	19	49	243	311
60—69 »	17	22	106	145
> 69 »	14	11	60	85
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	34	290	324
Samtliga *Total*	107	284	1 829	2 220
Därav *Of which*				
män..... *males*	81	202	1 214	1 497
kvinnor .... *females*	26	63	465	554
okänt kön.. *sex not stated*	—	19	150	169

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	2 302	3 910	6 212
Lastbil..... *Lorry*	341	560	901
Buss ..... *Bus*	28	121	149
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	117	289	406
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	109	350	459
Annan lätt mc..... *Other light mc*	32	80	112
Spårvagn ..... *Tram*	—	54	54
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	10	4	14
Cykel ..... *Cycle*	82	248	330
Annat fordon ..... *Other vehicle*	54	309	363
Fotgängare ..... *Pedestrian*	65	170	235
Andra trafikelement *Other traffic elements*	108	2	110
Summa *Total*	3 248	6 097	9 345

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Augusti 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *August 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 905	15	531	464	461	1 980
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 504	15	522	456	449	1 599
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	451	5	115	83	248	120
» korsande » *crossing*	1 102	4	245	83	99	920
» samma » *same*	461	3	85	140	44	277
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	—	—	—	2
» annan » *other*	488	3	77	150	58	280
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	401	—	9	8	12	381
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 834	74	914	479	635	720
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	579	27	427	97	81	401
med fotgängare *with pedestrian*	197	23	170	39	36	122
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 058	24	317	343	518	197
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	276	10	155	31	53	192
Olycka av annan art *Other kind of accident*	29	1	7	7	8	14
Summa *Total*	5 044	100	1 607	981	1 157	2 906
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	817	31	272	174	290	353
Mellersta » *Middle* »	3 224	50	1 012	546	618	2 060
Södra » *South* »	1 003	19	323	261	249	493

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 906	70	192	1 105	1 423	2 483
Halvdager *Twilight*	172	4	4	49	82	90
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	509	6	13	108	61	448
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	395	20	28	107	375	20
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	62	—	1	—	9	53

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Augusti 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	6	7	48	92	153	6	12	66	84
Uppsala »	—	3	15	38	56	—	4	20	24
Södermanlands »	7	7	24	55	93	7	8	44	59
Östergötlands »	2	12	22	73	109	2	15	35	52
Jönköpings »	2	9	25	49	85	3	13	46	62
Kronobergs »	2	2	13	40	57	2	3	22	27
Kalmar »	1	3	17	52	73	1	5	24	30
Gotlands »	2	—	5	9	16	2	—	9	11
Blekinge »	1	4	13	39	57	1	4	24	29
Kristianstads »	2	3	26	66	97	2	3	34	39
Malmöhus »	4	9	36	88	137	4	10	60	74
Hallands »	3	4	24	48	79	3	6	35	44
Göteb. o. Bohus »	3	9	33	64	109	3	13	50	66
Älvsborgs »	—	7	23	68	98	—	7	39	46
Skaraborgs »	5	7	36	51	99	5	8	53	66
Värmlands »	4	4	26	50	84	4	4	39	47
Örebro »	2	5	19	40	66	3	7	33	43
Västmanlands »	2	4	21	28	55	2	4	40	46
Kopparbergs »	2	3	27	29	61	4	3	38	45
Gävleborgs »	5	8	18	42	73	5	8	25	38
Västernorrlands »	7	9	16	44	76	7	10	30	47
Jämtlands »	3	6	18	43	70	3	8	35	46
Västerbottens »	3	6	20	45	74	3	8	27	38
Norrbottens »	6	3	17	47	73	8	7	26	41
Summa *Total*	74	134	542	1 200	1 950	80	170	854	1 104

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *August 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	6	14	136	552	708	7	14	158	179
Stockholms län	1	14	39	86	140	1	15	50	66
Uppsala »	1	2	21	42	66	1	3	22	26
Södermanlands »	—	3	15	58	76	—	3	18	21
Östergötlands »	3	7	33	107	150	3	9	37	49
därav Norrköpings stad	2	3	16	50	71	2	4	20	26
Jönköpings län	—	4	36	76	116	—	4	39	43
Kronobergs »	—	1	5	12	18	—	1	5	6
Kalmar »	1	3	14	41	59	1	3	17	21
Gotlands »	1	—	4	8	13	1	—	4	5
Blekinge »	2	2	17	28	49	2	2	21	25
Kristianstads »	—	2	18	48	68	—	2	21	23
Malmöhus »	2	9	92	191	294	2	9	116	127
därav Malmö stad	1	3	51	97	152	1	3	64	68
Hallands län	—	1	17	43	61	—	2	21	23
Göteb. o. Bohus »	2	16	158	289	465	2	18	180	200
därav Göteborgs stad	2	13	138	251	404	2	15	158	175
Älvsborgs län	1	5	35	36	77	1	7	40	48
Skaraborgs »	—	1	16	47	64	—	1	24	25
Värmlands »	1	1	17	55	74	1	1	22	24
Örebro »	—	1	28	86	115	—	1	28	29
Västmanlands »	—	5	18	68	91	—	5	19	24
Kopparbergs »	1	4	27	48	80	1	4	36	41
Gävleborgs »	—	5	24	58	87	—	6	30	36
Västernorrlands »	3	2	19	50	74	3	2	26	31
Jämtlands »	—	—	9	27	36	—	—	9	9
Västerbottens »	—	—	11	28	39	—	—	12	12
Norrbottens »	1	2	18	53	74	1	2	20	23
Summa *Total*	26	104	827	2 137	3 094	27	114	975	1 116
Hela riket *Sweden*	100	238	1 369	3 337	5 044	107	284	1 829	2 220

Beställningstrafik med lastbil — Augusti 1960

Uppgifter sammanställda av statens biltrafiknämnd

	År och län *Year and county*	Antal redovisade bilar [1] *Number of vehicles*	Medelbärighet, ton *Mean loading capacity*	Körning enligt timtaxa *Hour rate*		
				Frakt *Freight* 1 000 kronor	1 000 timmar *hours*	Frakt per timme *Freight per hour* kronor
1	1955: Medeltal per månad	20 611	4,66	29 953	2 198	13,63
2	1956: » » »	21 009	4,81	32 128	2 234	14,38
3	1957: » » »	21 193	4,96	34 135	2 207	15,47
4	1958: » » »	21 422	5,12	35 844	2 258	15,87
5	1959: » » »	21 961	5,37	41 707	2 454	17,00
6	1959: Augusti	22 043	5,39	43 431	2 500	17,37
7	» November	22 227	5,47	46 131	2 645	17,44
8	1960: Februari	22 402	5,57	40 906	2 328	17,57
9	» Maj	22 554	5,62	46 744	2 623	17,82
10	» Augusti	[2] 22 968	5,70	48 312	2 628	18,38
	Därav County					
A	Stockholms stad	2 578	4,51	7 519	413	18,21
B	Stockholms län	1 397	5,85	4 115	208	19,78
C	Uppsala län	600	6,17	785	46	17,07
D	Södermanlands län	782	5,94	1 236	70	17,66
E	Östergötlands län	1 050	5,82	1 682	97	17,34
F	Jönköpings län	854	5,84	1 274	74	17,22
G	Kronobergs län	481	5,98	414	27	15,33
H	Kalmar län	655	6,28	1 045	57	18,33
I	Gotlands län	174	4,72	226	13	17,38
K	Blekinge län	360	6,06	474	29	16,34
L	Kristianstads län	778	6,13	983	53	18,55
M	Malmöhus län	1 629	5,51	3 073	178	17,26
N	Hallands län	508	5,65	739	43	17,19
O	Göteborgs och Bohus län	1 927	4,86	4 978	282	17,65
P	Älvsborgs län	1 036	5,56	1 462	96	15,23
R	Skaraborgs län	758	6.26	1 332	69	19,30
S	Värmlands län	926	6.00	1 427	76	18.78
T	Örebro län	839	6,02	1 734	83	20,89
U	Västmanlands län	634	6,09	1 120	63	17,78
W	Kopparbergs län	869	6,10	1 433	76	18,86
X	Gävleborgs län	1 152	6,66	2 828	148	19,11
Y	Västernorrlands län	1 087	5,67	2 989	155	19,28
Z	Jämtlands län	386	5,56	869	43	20,21
AC	Västerbottens län	870	6,60	2 615	126	20,75
BD	Norrbottens län	638	5,87	1 960	103	19,03

[1] Antal redovisade bilar, som använts i beställningstrafik under månaden eller del därav.
[2] Härtill kom 60 bilar, som varit ur beställningstrafik.

For-hire lorry transport — *August 1960*

Statistics prepared by the National Commission for Road Traffic

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*

	Godsvikt *Goods carried* 1 000 ton	1 000 km		Tomkörning *Empty haulage* %	Medeltransportlängd *Mean haul-distance* km	1 000 timmar *Hours*	Frakt *Freight* 1 000 kronor	Frakt per körd km *Freight per km* öre
		lastad *loaded*	tom *empty*					
1	2 810	18 259	9 027	33	47	1 468	26 475	97
2	2 897	19 020	9 516	33	51	1 476	28 853	101
3	3 082	19 772	9 920	33	53	1 470	31 313	105
4	3 201	20 401	10 152	33	54	1 477	33 091	108
5	3 671	21 241	10 424	33	54	1 495	36 081	114
6	3 787	21 488	10 908	34	53	1 522	37 300	115
7	4 140	22 421	10 617	32	52	1 545	38 680	117
8	3 378	21 634	10 987	34	62	1 539	38 379	118
9	4 201	23 569	11 771	33	54	1 610	41 884	119
10	4 134	23 405	11 808	34	56	1 627	42 105	120
A	10	293	5	—	517	11	507	170
B	141	556	429	44	32	38	975	99
C	122	861	461	35	60	60	1 461	111
D	162	1 115	592	35	67	72	1 941	114
E	196	1 393	664	32	69	93	2 372	115
F	209	1 395	490	26	67	92	2 423	129
G	136	989	412	29	67	65	1 591	114
H	118	1 003	330	25	89	65	1 834	138
I	47	135	96	42	14	14	254	110
K	54	665	152	19	132	37	1 077	132
L	233	1 756	712	29	78	104	2 913	118
M	436	2 055	1 104	35	43	146	3 624	115
N	110	709	326	31	55	51	1 218	118
O	106	731	309	30	74	45	1 423	137
P	232	1 459	713	33	53	106	2 456	113
R	124	1 264	424	25	116	76	2 032	120
S	252	1 256	841	40	48	122	2 530	121
T	160	987	527	35	67	67	1 877	124
U	174	781	420	35	44	59	1 513	126
W	394	1 183	890	43	27	94	2 424	117
X	182	1 050	673	39	61	79	2 077	121
Y	135	729	485	40	51	53	1 415	117
Z	193	378	338	47	17	32	824	115
AC	119	435	259	37	43	28	860	124
BD	89	227	156	41	25	18	484	126

[1] Under 1952 fastställdes taxor efter delvis nya grunder. Timtaxan ersattes med en s. k. timtariff efter i huvudsak oförändrade principer, medan i stället för kilometertaxan infördes en s. k. kombinerad tariff, enligt vilken avgiften sammansättes av en tidsavgift och en sträckavgift. Besvär över taxorna avgjordes den 25 januari 1957, men i avvaktan på omläggning av körrapportens uppställning sker redovisningen tillsvidare under de äldre rubrikerna.

Beställningstrafik med lastbil (forts.) — Augusti 1960

For-hire lorry transport (cont.) — *August 1960*

Körning enligt kilometertaxa[1] *Kilometre rate*						Använd tid per bil i all trafik timmar *Hours per vehicle in all traffic*	Inkörd frakt per bil i all trafik *Freight per vehicle in all traffic* kronor
	1 000 ton-kilometer	Frakt *Freight* per tonkm öre	1 000 bärighets-tonkm *Capacity ton-km*	Frakt per bärighets-tonkm *Freight per capacity ton-km* öre	Utnyttjade bärighets-tonkm *Load factor* %		
1	130 743	20	205 334	13	64	178	2 738
2	148 243	19	231 867	12	64	177	2 903
3	162 466	19	255 115	12	64	173	3 088
4	174 311	19	280 802	12	62	174	3 218
5	197 591	18	317 798	11	62	179	3 542
6	201 485	19	327 665	11	61	182	3 662
7	215 836	18	344 995	11	63	189	3 816
8	210 110	18	347 831	11	60	173	3 539
9	228 133	18	385 174	11	59	188	3 930
10	230 071	18	390 450	11	59	185	3 937
A	5 174	10	5 675	9	91	164	3 113
B	4 554	21	8 061	12	56	176	3 644
C	7 331	20	13 412	11	55	177	3 743
D	10 914	18	18 636	10	59	182	4 063
E	13 518	18	23 354	10	58	181	3 861
F	14 033	17	22 602	11	62	194	4 329
G	9 136	17	14 094	11	65	191	4 168
H	10 492	17	17 913	10	59	186	4 395
I	636	39	1 209	21	53	155	2 759
K	7 116	15	11 003	10	65	183	4 308
L	18 211	16	32 300	9	56	202	5 008
M	18 658	19	30 998	12	60	199	4 111
N	6 056	20	11 849	10	51	185	3 852
O	7 840	18	12 456	11	63	170	3 322
P	12 266	20	19 834	12	62	195	3 782
R	14 383	14	21 085	10	68	191	4 438
S	12 054	21	20 328	12	59	214	4 273
T	10 791	17	19 550	10	55	179	4 304
U	7 687	20	13 488	11	57	192	4 153
W	10 572	23	19 546	12	54	196	4 438
X	11 110	19	22 200	9	50	197	4 258
Y	6 863	21	12 865	11	53	191	4 052
Z	3 270	25	6 386	13	51	194	4 386
AC	5 154	17	8 052	11	64	177	3 994
BD	2 252	21	3 554	14	63	190	3 831

[1] Se not 1 på föregående sida.

Taxeringsutfallet år 1960

Preliminary Tax Assessment Data

Preliminär redogörelse för utfallet av 1960 års taxeringar enligt taxeringsnämndernas beslut lämnas i tab. 1—2. Redogörelsen grundar sig på sammandrag över årets taxeringar, vilka insänts till statistiska centralbyrån från de lokala skattemyndigheterna.

I tab. 1 meddelas uppgifter om taxeringsutfallet innevarande år inom hela riket för samtliga skattskyldiga varvid till jämförelse även medtagits uppgifter om 1959 års taxering samt om den absoluta och procentuella förändringen mellan denna och årets taxering.

Vad först fastighetstaxeringen beträffar, har denna i fråga om fastighetsskattepliktig jordbruksfastighet givit till resultat värden som endast obetydligt avviker från 1959 års. Detta är naturligt, då ingen allmän fastighetstaxering ägde rum år 1960. För fastighetsskattepliktig annan fastighet har en värdestegring med 6,5 % ägt rum. Denna beror på nybyggnader samt nytaxering av markvärde. Markvärde och byggnadsvärde har ökat med 2,1 resp. 7,4 %.

Taxeringen enligt förordningen om statlig inkomstskatt har givit till resultat en taxerad inkomst av 36 470,3 milj. kr, vilket i jämförelse med den taxerade inkomsten föregående år innebär en ökning med 1 697,3 milj. kr eller 4,9 %. Den beskattningsbara inkomsten enligt årets taxering visar, jämfört med föregående års, en ökning med 6,3 % och uppgår till 26 387,3 milj. kr. I fråga om den viktigaste kategorien av skattskyldiga, nämligen fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser (A-längderna), har den beskattningsbara inkomsten ökat med 1 638,6 milj. kr (7,3 %). För den därnäst mest betydelsefulla kategorien, svenska aktiebolag, svenska försäkringsanstalter, som icke är aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer, vilka icke skall upptagas i A-längden (bolag), har däremot en minskning inträffat med 80,8 milj. kr (3,5 %).

Avdrag för underskott a förvärvskälla har ökat med 54,0 milj. kr eller med icke mindre än 14,3 %. Denna ökning torde främst bero på ökade ränteomkostnader för egnahemsägare. Den efter avdrag för underskott å förvärvskälla framkomna totalsumman av inkomsterna från skilda förvärvskällor, den s. k. sammanräknade nettoinkomsten, har ökat med 1 736,3 milj. kr eller 4,2 %. Den förvärvskälla, som visar den största absoluta ökningen, är inkomst av tjänst, som ökat med 1 564,9 milj. kr (4,8 %) medan den procentuellt största ökningen faller pa inkomst av kapital, som ökat med 61,7 milj. kr (7,4 %). Inkomst av jordbruksfastighet har däremot minskat med 89,3 milj. kr (4,4 %). Denna nedgång torde delvis sammanhänga med skördeskadorna under år 1959. Inkomst av annan fastighet har stigit med 23,4 milj. kr (5,1 %) samt inkomst av rörelse med 229,6 milj. kr (4,2 %).

Den enligt förordningen om statlig förmögenhetsskatt beskattningsbara förmögenheten (förmögenheter över 80 000 kr) utgör 33 219,1 milj. kr, vilket belopp med 3 625,2 milj. kr eller ej mindre än 12,2 % överstiger föregående års belopp. Denna betydande ökning kan till stor del förklaras av starkt stigande aktiekurser under år 1959. Den statliga förmögenhetsskatten utgör enligt tab. 1 för hela riket 215,5 milj. kr mot 181,9 milj. kr enligt 1959 års taxering, vilket betyder en ökning med 18,5 %.

Sammanställningen av underlag för beräkning av skogsvårdsavgift har givit till resultat ett belopp av 10 195,0 milj. kr, eller 1,1 % mer än föregående ar. Av beloppet kommer 5 851,8 milj. kr pa skattskyldiga enligt A-längden (fysiska personer m. fl.).

De uträknade inkomstskatterna uppgar för samtliga skattskyldiga till 5 196,1 milj. kr, varav för fysiska personer m. fl. 4 063,3 milj. kr, för svenska aktiebolag m. fl. 1 062,9 milj. kr samt för övriga skattskyldiga 69,9 milj. kr. Vid föregaende års taxering utgjorde skatterna 4 867,0 milj. kr, varav för fysiska personer 3 696,2 milj. kr och för svenska aktiebolag 1 106,6 milj. kr. Den procentuella ökningen för fysiska personer ut-

Tab. 1. Sammanställning av taxeringsutfallet åren 1960 och 1959 inom hela riket (milj. kr)

Tax assessment summary, millions of Sw. crowns

	År 1960	År 1959	Ökning (+) eller minskning (—)	
			Absoluta tal	%
Fastighetstaxeringen *Assessment of real estate*				
Fastighetsskattepliktig jordbruksfastighet	22 051,7	22 053,3	— 1,6	— 0,0
därav: jordbruksvärde	12 629,2	12 619,5	+ 9,7	+ 0,1
varav skogsmarksvärde	1 124,6	1 126,1	— 1,5	— 0,1
» särskilda förmåner eller naturtillgångar	189,6	183,8	+ 5,8	+ 3,2
skogsvärde	9 265,2	9 273,1	— 7,9	— 0,1
tomt- o. industrivärde	157,3	160,7	— 3,4	— 2,1
Fastighetsskattepliktig annan fastighet	76 264,1	71 622,4	+ 4 641,7	+ 6,5
därav: markvärde	12 888,2	12 627,7	+ 260,5	+ 2,1
byggnadsvärde	63 372,3	58 991,1	+ 4 381,2	+ 7,4
parkvärde	3,6	3,6	—	—
Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*				
Uppskattad inkomst av jordbruksfastighet	1 943,8	2 033,1	— 89,3	— 4,4
» » » annan fastighet	479,8	456,4	+ 23,4	+ 5,1
» » » rörelse o. d.	5 736,8	5 507,2	+ 229,6	+ 4,2
» » » tjänst m. m.	34 172,8	32 607,9	+ 1 564,9	+ 4,8
» » » kapital	892,3	830,6	+ 61,7	+ 7,4
Avdrag för underskott å förvärvskälla	432,0	378,0	+ 54,0	+ 14,3
Sammanräknad nettoinkomst	42 793,5	41 057,2	+ 1 736,3	+ 4,2
Allmänna avdrag, som icke avser underskott å förvärvskälla	6 312,4	6 274,3	+ 38,1	+ 0,6
Taxerad inkomst	36 470,3	34 773,0	+ 1 697,3	+ 4,9
Beskattningsbar inkomst	26 387,3	24 814,0	+ 1 573,3	+ 6,3
Uträknad inkomstskatt	5 196,1	4 867,0	+ 329,1	+ 6,8
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*				
Beskattningsbar förmögenhet	33 219,1	29 593,9	+ 3 625,2	+ 12,2
Uträknad skatt	215,5	181,9	+ 33,6	+ 18,5
Underlag för beräkning av skogsvårdsavgift *Basis for calculation of forestry dues*	10 195,0	10 086,3	+ 108,7	+ 1,1
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*				
Taxerad inkomst	41 999,3	40 244,1	+ 1 755,2	+ 4,4
Beskattningsbar inkomst	31 958,1	30 267,4	+ 1 690,7	+ 5,6

gjorde 9,9 %. Aktiebolagens uträknade skatter minskade däremot med 3,9 %.

Den beskattningsbara inkomsten enligt kommunalskattelagen uppgår till 31 958,1 milj. kr, vilket jämfört med föregående år innebär en ökning med 5,6 %. Huvudparten av denna inkomst eller 28 216,0 milj. kr (88,3 %) kommer på fysiska personer.

I tab. 2 lämnas redogörelse för årets taxering till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, underlag för beräkning av skogsvårdsavgift samt allmän kommunalskatt för olika kategorier av

Tab. 2. Sammanställning av taxeringsutfallet år 1960 inom hela riket för olika slag av skattskyldiga (milj. kr)

Tax assessment: Individuals and corporations, millions of Sw. crowns

Taxeringen till statlig inkomstskatt *Assessment for state income tax*	A-längden: Fysiska personer m. fl. *Individuals*	B-längden: Svenska aktiebolag m. fl.[1]	B-längden: Andra sv. ekon. fören. än sambruksföreningar[2]	B-längden: Sparbanker m. fl.[3]	C-längden: Ideella föreningar m. fl.[4]	Summa *Total*
Uppskattad inkomst av jordbruksfastighet	1 844,7	82,8	0,9	—	15,4	1 943,8
» annan fastighet	397,9	53,4	16,8	3,8	7,9	479,8
» rörelse o. d.	3 125,1	2 440,1	98,5	59,2	13,9	5 736,8
» tjänst m. m.	34 172,8	.	.	.	.	34 172,8
» kapital	808,4	18,3	3,0	0,0	62,6	892,3
Avdrag för underskott å förvärvskälla	405,2	23,0	1,3	0,7	1,8	432,0
Sammanräknad nettoinkomst	39 943,7	2 571,6	117,9	62,3	98,0	42 793,5
Allmänna avdrag, som icke avser underskott å förvärvskälla	5 901,9	370,1	18,9	6,7	14,8	6 312,4
Taxerad inkomst	34 031,0	2 201,5	99,0	55,6	83 2	36 470,3
Beskattningsbar inkomst	23 948,0	2 201,5	99,0	55,6	83 2	26 387,3
Uträknad inkomstskatt	4 063,3	1 062,9	39,6	17,8	12,5	5 196,1
Taxeringen till statlig förmögenhetsskatt *Assessment for state property tax*						
Beskattningsbar förmögenhet	30 975,7	1,0	7,4	—	2 235,0	33 219,1
Uträknad skatt	212,2	0,0	0,0	—	3.3	215,5
Underlag för beräkning av skogsvårdsavgift *Basis for calculation of forestry dues*	5 851,8	2 304,8	16,1	—	2 022,3	10 195,0
Taxeringen till allmän kommunalskatt *Assessment for local tax*						
Taxerad inkomst	38 257,2	2 846,2	319,5	63,2	513,2	41 999,3
Beskattningsbar inkomst	28 216,0	2 846,2	319,5	63,2	513,2	31 958.1

[1] *Swedish joint-stock companies.* — [2] *Swedish economic associations.* — [3] *Savings banks.* — [4] *Non-economic associations, foundations, etc.*

skattskyldiga. Av tabellen framgår att A-längdernas skattskyldiga (fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser) samt svenska aktiebolag m. fl. utgör de ojämförligen mest betydelsefulla kategorierna av skattskyldiga. Av den totala beskattningsbara inkomsten vid taxering till statlig inkomstskatt kommer 90,8 % på fysiska personer m. fl. och 8,3 % på svenska aktiebolag m. fl.

Utöver de i tabellerna lämnade uppgifterna må även nämnas, att enligt förordningen om utskiftningsskatt uträknad skatt uppgår till 5,3 milj. kr för riket i dess helhet.

L. A.

Preliminär försäkringsstatistik för juli och augusti 1960 jämte vissa beståndsuppgifter för 1959

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, häradsoch sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1958 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under juli—augusti 1960 med 153 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 278 mkr och en bruttominskning av 125 mkr. I *tab. 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under juli—augusti 1960 (bruttoökningarna med undantag av livlån samt kontanta medel och banktillgodohavanden) 69 % avsåg statslån och bostadslån (inteckningslån och lån till hypoteksinrättningar), 3 % utlånats till kommuner (inräknat av kommuner garanterade lån), 11 % använts för inköp av fastigheter och aktier samt 17 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt. Motsvarande procenttal utgjorde för enbart livbolagen 76, 3, 10 och 11 % samt för enbart skadebolagen 30, 2, 16 och 50 % (återstående 2 % av brukttoökningarna i skadebolagen avsåg utländska obligationer). Statslånens och bostadslånens procentuella andel i bruttoökningarna var 6 % högre under juli—augusti 1960 än under första halvåret 1960. Av intresse i sammanhanget är den rekommendation riksbanken utfärdat till försäkringsbolagen i januari 1960 och som innebär viss prioritering av lån till staten och bostadsbyggandet.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska obligationer den största ökningen medan utländska obligationer, andra värdehandlingar och livlån visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar fastigheter, aktier och svenska obligationer den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1958—aug. 1960 redovisas i *tab. 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under jan.—aug. 1960 var 14 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1959.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1959—aug. 1960. Tabellen upptar även vissa huvudposter av inkomster och utgifter, dock icke för den senaste tvåmånadersperioden.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—juni 1959 och 1960 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten var 22 mkr högre under jan.—juni 1960 än under motsvarande period 1959. Ökningen hänför sig främst till skadebolagen.

Livförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under juli—augusti 1960 *(tab. 5)* till 228 mkr (f. å. 178 mkr), en uppgång med 28 %. Av nyteckningen utgjorde 132 mkr (f. å. 97 mkr) eller 58 % ren riskförsäkring. 22 mkr av nyanskaffningen eller 10 % (f. å. 12 %) avsåg liten försäkring.

Nyanskaffningen inom grupplivförsäkring var 270 mkr under juli—augusti

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] of the nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	30/6[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Juli+aug. 1960		30/6[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Juli+aug. 1960	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 704	11	9	[4] 393	9	7
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	470	18	6	255	13	4
Svenska *Swedish*	454	16	4	255	13	4
Utländska[5] *Foreign*	16	2	2	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 383	71	49	4 057	46	36
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	3 045	29	24	2 366	21	18
Övriga fastigheter *Other buildings*	2 338	42	25	1 691	25	18
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 623	8	4	1 494	7	3
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 199	4	— 0	1 090	3	— 0
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	424	4	4	404	4	3
Obligationer *Bonds*	7 139	160	87	6 311	154	83
Svenska *Swedish borrowers*	6 989	159	89	6 232	154	85
Statens o. statsgar. *Issued by the Government*	2 832	146	89	2 509	142	84
Statsskuldförbind. » »	35	12	12	30	12	12
Hypoteksbankens *Mortgage companies*	533	0	0	498	0	0
Stadshypotekskassans *Mortgage companies*	1 761	1	1	1 643	0	0
Bostadskreditkassans *Mortgage companies*	427	0	0	380	0	0
Skeppshypotekskass:s *Mortgage companies*	25	—	— 1	12	—	— 0
Övr. hyp. o. int. bol. *Mortgage companies*	81	—	— 0	76	—	— 0
Kommuners *Municipalities*	587	—	— 7	526	—	— 7
Trafik- o. industribolags *Traffic, shipping and ind. comp.*	678	0	— 4	547	0	— 3
Övriga *Others*	30	—	— 1	11	—	— 1
Utländska[5] *Foreign borrowers*	150	1	— 2	79	0	— 2
Förlagsbevis *Debentures*	142	0	0	72	0	0
Andra värdehandlingar *Other securities*	[6] 397	6	— 4	[6] 255	1	— 4
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	229	0	— 7	157	—	— 5
Övriga *Others*	168	6	3	98	1	1
Livlån[7] *Policy loans*	605	..	— 2	605	..	— 2
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*	223	(4)	4	34	..	— 4
Summa *Total*	16 686	278	153	13 476	230	123

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 130 miljoner kronor utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1958—aug. 1960 ***Gross and net changes of investments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Jan.—febr.	313	343	305	153	151	126	160	192	179
Mars—april	319	311	434	138	116	228	181	195	206
Maj—juni	259	291	256	112	138	121	147	153	135
Juli—aug.	225	241	278	102	94	125	123	147	153
Sept.—okt.	350	367		180	178		170	189	
Nov.—dec.	422	477		158	203		264	274	
Hela året *Whole year*	1 888	2 030		843	880		1 045	1 150	
Därav:									
Jan.—aug. *Of which Jan.—Aug.*	1 116	1 186	1 273	505	499	600	611	687	673

Tab. 3. Nettoresultatet av riksbolagens rörelse jan. 1959—aug. 1960 ***Net result of the activities of the nation-wide companies***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1959		1960				
	Jan.–Dec.	Jan.–Aug.	Jan.–Aug.	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Juli–Aug.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments*	1 150	687	673	179	206	135	153
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	78,2	46,6	57,6	8,3	16,7	22,0	10,6
härav banklån *of which: borrowings from banks*	51,0	31,5	38,9	3,6	10,3	19,5	5,5
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	75,4	52,0	55,6	10,2	14,6	21,8	9.0
härav banklån *of which: borrowings from banks*	56,6	40,7	38,0	6,1	12,8	12,6	6,5
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	2,8	— 5,4	2,0	— 1,9	2,1	0,2	1,6
Nettoresultat *Net result*	1 146	692	671	181	204	135	151
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	2 127	1 353	..	355	[3]357	354	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	655	400	..	91	[3]144	111	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	1 105	692	..	186	[3]208	194	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.* — [3] Korrigerad siffra. *Corrected figure.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—juni 1959 och 1960

Payments

Miljoner kronor 000 000 omitted

	Jan.—juni								Jan.—aug.	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	281	291	233	221	530	554	1 044	1 066	317	304
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	151	164	99	116	68	66	318	346	127	145
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	201	229	38	42	290	317	529	588	50	57
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	231	226	294	295	308	303	833	824	394	392

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

1960 (f. å. 116 mkr), vilket innebär en ökning med 133 %.

SPP:s årliga avgiftssumma ökade under juli—augusti 1960 *(tab. 6)* med brutto 6 och netto 2 mkr samt uppgick vid utgången av augusti 1960 till 555 mkr mot 543 mkr vid samma tidpunkt förra året.

Försäkringsbeståndet i vissa försäkringsgrenar

I nr 8, sid. 499 o. f., av denna tidskrift har preliminära uppgifter lämnats rörande *skadeförsäkringens* utveckling i vad avser premier och skador år 1959. Dessa uppgifter kompletteras i det följande genom data beträffande försäkringsbeståndet i de särskilda grenarna *(tab. 7)*.

Inom sjökaskoförsäkring har försäkringsbeståndet (7,6 miljarder kr) ökat med 1 % sedan 1958, under det att premieinkomsten (108 milj. kr) ökat med 8 %.

Inom den obligatoriska trafikförsäkringen har de reduktioner av trafikförsäkringspremierna som ägt rum under senare år dels genom en allmän premiesänkning år 1955, dels genom de betydande rabatter (eller återbäring) som beviljats försäkringstagarna haft till följd att beståndet och skadeutbetalningarna ökat mer än premieinkomsten. En jämförelse mellan 1959 års data (premier 170 milj. kr, skador 121 milj. kr, bestånd 1,39 milj. försäkrade fordon under årsrisk) och 1955 års visar ökningar på 8, 76 respektive 30 %. Även inom övrig motorfordonsförsäkring kan under senare år konstateras en snabbare tillväxt av beståndet än av premieinkomsten, vilket sammanhänger med att många fordonsägare tecknar försäkringar med höga självriskbelopp, vilket medför lägre premier. Motorfordonsförsäkring utan vagnskademoment, dvs. skydd mot enbart stöld och brand gällde 1959 för 695 000 fordon under årsrisk, varav 520 000 personbilar och 83 000 motorcyklar.

S. k. lång sjukförsäkring, dvs. sådan med avtalstider på mer än 10 år, omfattade 1959 ca 172 000 försäkringar. Den fortgående ökningen av antalet för-

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital

New life insurance business

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Grupplivförsäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content«*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	66,1	98,4	55,4	65,7	121,5	164,1	17,7	16,5	397,7	84,4	519,2	248,5
Febr.	68,6	68,7	76,1	82,2	144,7	150,9	22,5	16,7	100,8	88,3	245,5	239,2
Mars	75,0	70,8	88,0	104,7	163,0	175,5	29,2	19,9	98,7	153,0	261,7	328,5
April	78,0	70,5	88,6	95,8	166,6	166,3	28,0	22,9	101,3	123,7	267,9	290,0
Maj	61,7	70,9	73,1	98,4	134,8	169,3	18,5	17,7	148,0	153,3	282,8	322.6
Juni	78,4	68,8	86,5	90,0	164,9	158,8	24,5	14,7	140,2	181,0	305,1	339,8
Juli	44,7	48,1	50,1	68,5	94,8	116,6	11,5	9,1	55,9	139,9	150,7	256,5
Aug.	37,0	47,7	46,6	63,6	83,6	111,3	10,4	12,6	59,7	129,7	143,3	241.0
Sept.	58,8		71,6		130,4		22,7		54,9		185,3	
Okt.	89,3		103,3		192,6		39,9		141,5		334,1	
Nov.	82,1		107,9		190,0		23,0		89,1		279,1	
Dec.	216,3		128,1		344,4		22,0		291,7		636,1	
Summa *Total*	956.0		975,3		1 931,3		269,9		1 679.5		3 610,8	
Därav: Jan.—aug. *Of which: Jan.—Aug.*	509,5	543.9	564,4	668,9	1 073,9	1 212,8	162,3	130,1	1 102,3	1 053,3	2 176,2	2 266.1

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

Tab. 6. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman

Collective pension insurance: Size of business in force as measured by annual amount of premiums

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	2,7	1,8	1,5	0,2	519,5	547,2
Febr.	3,1	3,1	1,7	0,7	521,2	547,9
Mars	2,9	2,5	1,2	0,5	522,4	548,4
April	4,3	2,2	3,0	0,6	525,4	549,0
Maj	3,5	4,1	1,7	2,1	527,1	551,1
Juni	7,4	3,1	5,8	1,5	532,9	552,6
Juli	6,8	4,2	5,8	2,1	538,7	554,7
Aug.	5,7	2,2	3,9	0,4	542,6	555,1
Sept.	3,6		1,7		544,3	
Okt.	3,6		1,6		545,9	
Nov.	2,7		0,7		546,6	
Dec.	2,0		0,4		547,0	

Tab. 7. Försäkringsbestånd i vissa försäkringsgrenar

Business in force in specified lines of fire and casualty insurance

Tabellen omfattar de svenska riksbolagens direkta affär i Sverige.
Direct business in Sweden of Swedish nation-wide companies.

	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Sjuk- och olycksfallsförsäkring. Antal försäkringar, resp. antal försäkrade personer, 1 000-tal [1] *Sickness and accident insurance. No. of policies or of insured persons, 000 omitted*						
Sjukförsäkring för längre tid än tio år *Sickness insurance for more than ten years* ...	109	128	142	153	163	172
Olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år *Accident insurance for more than ten years*	95	97	95	93	90	86
Olycksfallsförsäkring för högst tio år *Accident insurance for ten years or less*						
individuell försäkring *individual insurance*						
förarplatsförsäkring *insurance for motor car drivers*	—	—	—	843	1 021	1 128
annan individuell försäkring *other individual insurance*	534	549	624	673	729	801
kollektiv försäkring *collective insurance*	2 749	2 828	3 377	3 642	3 908	4 150
Brandförsäkring. Försäkringssumma, milj. kr *Fire insurance. Business in force, 000 000 omitted*	171 285	185 752	195 727	211 442	223 295	232 968
Skogsförsäkring. Försäkrad areal, 1 000-tal hektar [2] *Forest insurance based on area*	—	—	—	—	—	11 100
Fartygsförsäkring. Försäkringssumma, milj. kr *Marine hull insurance. Business in force, 000 000 omitted*	4 013	4 633	5 266	6 480	7 453	7 555
Trafikförsäkring. Antal fordon under årsrisk, [3] 1 000-tal *Compulsory motor third party insurance. No. of vehicles on annual risk, 000 omitted*.....	962	1 074	1 167	1 238	1 336	1 394
Annan motorfordonsförsäkring. Antal fordon under årsrisk, [3,4] 1 000-tal *Other motor vehicle insurance. No. of vehicles on annual risk, 000 omitted*						
Ansvarighetsförsäkrade, ej trafikförsäkringspliktiga fordon *Third party insurance non-compulsory*	—	—	—	—	—	16
Kaskoförsäkrade fordon *Motor vehicle insurance*	—	—	—	—	—	1 150
Därav vagnskadeförsäkrade *Of which complete*	—	—	—	—	—	455
Husdjursförsäkring (ej smittsjukdom) *Live stock insurance (epizootic diseases excluded)*						
Försäkringssumma, miljoner kronor (hästar o. nötkreatur) *Business in force, 000 000 omitted (horses and cattle)*	700	723	728	725	749	755
Antal försäkrade djur, 1 000-tal *No. of insured animals, 000 omitted*						
hästar *horses*	194	180	165	139	128	120
nötkreatur *cattle*	751	769	771	786	830	875
svin *swine*	229	221	299	367	402	412

[1] För kollektiv olycksfallsförsäkring avses antalet försäkrade personer; i övriga fall avses antalet försäkringar. — [2] Beträffande tidigare redovisad sifferserie avseende beståndsvärde, se Stat. Tidskr. 1959: 8, s. 481. — [3] Betr. tidigare redovisad sifferserie avseende antal försäkrade fordon vid årets slut, se Stat. Tidskr. 1959: 8, s. 481. — [4] Exkl. mopeder.

säkringar (ca 5 %) tyder på att det finns god marknad för denna försäkringsform vid sidan av den allmänna sjukförsäkringen. Den långa olycksfallsförsäkringen, som endast inbegriper speciella former, främst barn- och reseolycksfallsförsäkring, är numera under avveckling, vilket förklarar de sjunkande siffrorna för såväl premieinkomst som försäkringsbestånd. Inom den korta olycksfalls- och sjukförsäkringen dominerar olycksfallsförsäkringen, medan sjukförsäkring bara ingår som kompletterande moment. Den kraftiga ökningen av beståndet inom individuell kort olycksfallsförsäkring mellan åren 1956 och 1957 beror till största delen på den i början av år 1957 introducerade förarplatsförsäkringen, vilken utgör ett komplement till bilförsäkringen men som på grund av sin karaktär redovisas som olycksfallsförsäkring. Av beståndet inom individuell olycksfallsförsäkring, 1,9 milj. försäkringar, är 1,1 milj. dvs. 58 % förarplatsförsäkringar. Inom den kollektiva korta olycksfallsförsäkringen, som till större delen drivs av Folksam, omfattade beståndet 4 150 000 personer eller 6 % mer än under 1958.

G. J. *B. W.* *K. v. W.*

Nyinskrivningar vid universiteten hösten 1960

Newly Registered Students at Universities

Statistiska centralbyrån har för den 10. 10. 1960 sammanställt preliminära uppgifter om nyinskrivningarna under den ditintills gångna delen av höstterminen vid de teologiska, juridiska, humanistiska och naturvetenskapliga fakulteterna. Uppgifterna erhölls direkt från läroanstalternas kanslier. I följande tablå jämföres uppgifterna för 1960 med motsvarande siffror för 1956—59.

	1956	1957	1958	1959	1960
Teol. fak.	104	93	143	122	151
Jur. »	264	350	437	432	376
Hum. »	2 076	2 420	2 492	2 818	3 339
Nat. »	558	642	967	1 138	1 422

Vid de humanistiska fakulteterna är antalet nyinskrivna höstterminen 1960 19 % högre än 1959, vid de naturvetenskapliga fakulteterna är ökningen 25 %. Antalet nyinskrivna jurister har minskat med 13 % medan nyinskrivna vid de teologiska fakulteterna har ökat med 24 %. Det bör dock framhållas att den filosofiska fakulteten vid Göteborgs Universitet i sin helhet måst redovisas som humanistisk trots att ett betydande antal naturvetare finns inskrivna där. Beträffande Stockholms Universitet bör beaktas att ett nytt inskrivningsförfarande fr. o. m. detta läsår prövas i de humanistiska och de naturvetenskapliga fakulteterna. Detta kan ha medfört en koncentration av nyinskrivningarna till terminens början, vilket i sin tur torde ha fört med sig något högre nyinskrivningssiffror än normalt fram till den 10. 10. 1960.

Antalet nybörjare vid de medicinska fakulteterna och Karolinska institutet är i huvudsak oförändrat från föregående höstterminen med undantag för att Göteborgs Universitet har ökat nyintagningen från 35 till 58.

K. W.

Rösträtten vid andrakammarvalen 1960

The Elections to the Second Chamber of the Riksdag: Persons Entitled to Vote

Rösträtten vid valet till andra kammaren den 18 september belyses i en sammanställning, som utförts av statistiska centralbyrån på grundval av uppgifter från valnämndernas ordförande samt från magistrater och kommunalborgmästare. Av sammanställningen framgår, att hela antalet röstberättigade utgjorde c:a 4 970 200, varav 2 445 500 män och 2 524 700 kvinnor.

Jämfört med andrakammarvalen 1956, då antalet röstberättigade uppgick till c:a 4 887 300, hade de röstberättigades antal sålunda stigit med 82 900, varav 40 400 män och 42 500 kvinnor.

En jämförelse med kommunalvalen 1958, då 4 925 200 personer hade rösträtt, visar en ökning av antalet röstberättigade med 45 000 eller med drygt

Antal röstberättigade vid andrakammarvalen år 1960. Preliminära uppgifter

Elections to the Second Chamber of the Riksdag: Persons entitled to vote. Preliminary data

Valkrets *Constituency*	Landsbygd *Rural districts*		Städer *Towns*		Hela valkretsen *Total*	Antal valdistrikt[1]
	Män *Males*	Kvinnor *Females*	Män *Males*	Kvinnor *Females*		
Stockholms stad	—	—	253 325	306 951	560 276	300
Stockholms län	76 645	75 539	60 588	64 675	277 447	265
Uppsala »	26 701	25 145	27 221	32 041	111 108	128
Södermanlands »	31 103	29 684	43 564	45 048	149 399	165
Östergötlands »	52 263	49 359	66 003	72 524	240 149	269
Jönköpings »	50 294	47 188	43 762	48 062	189 306	211
Kronobergs »	45 259	41 128	9 977	11 669	108 033	140
Kalmar »	55 484	51 818	25 058	27 747	160 107	233
Gotlands »	13 191	12 439	4 539	5 350	35 519	97
Blekinge »	29 957	27 148	18 698	21 414	97 217	108
Kristianstads »	68 079	66 063	18 122	21 084	173 348	214
Malmö m. fl. städers valkrets	—	—	116 791	135 258	252 049	188
Malmöhus läns valkrets	68 806	66 671	16 612	18 115	170 204	258
Hallands län	34 479	31 268	22 708	25 691	114 146	135
Göteborgs stad	—	—	129 686	142 817	272 503	91
Göteborgs och Bohus läns landstingsområdes valkrets	48 091	46 250	24 703	25 880	144 924	197
Älvsborgs läns n:a valkrets	43 068	41 130	24 543	26 368	135 109	219
Älvsborgs läns s:a »	33 974	33 444	22 248	25 885	115 551	154
Skaraborgs län	57 328	53 636	27 332	30 260	168 556	301
Värmlands »	65 553	60 721	34 413	37 130	197 817	330
Örebro »	43 438	41 113	43 314	47 643	175 508	192
Västmanlands »	32 450	30 448	40 168	41 240	144 306	132
Kopparbergs »	70 048	67 338	24 365	26 443	188 194	255
Gävleborgs »	60 922	57 892	38 099	41 185	198 098	245
Västernorrlands »	71 228	67 684	24 396	27 191	190 499	314
Jämtlands »	40 244	36 301	7 431	8 679	92 655	216
Västerbottens »	63 088	56 771	15 249	16 787	151 895	494
Norrbottens »	56 382	50 793	24 480	24 654	156 309	324
Hela riket *Sweden* 1960	1 238 075	1 166 971	1 207 395	1 357 791	4 970 232	6 175
Röstberättigade 1956	1 256 853	1 183 910	1 148 237	1 298 325	4 887 325	6 040
Röstberättigade 1958 (kommunala valen) *(communal elections)*	1 246 476	1 175 980	1 176 213	1 326 532	4 925 201	6 096

[1] *Number of districts.*

hälften av den ovan redovisade ökningen mellan andrakammarvalen 1956 och 1960.

Uppgifterna angående antalet röstberättigade vid det extra andrakammarvalet 1958 är inte jämförbara med de här redovisade, på grund av att en exceptionellt lång tid förflöt mellan upprättandet av röstlängden för andrakammarvalet och valtillfället den 1 juni, vilket medförde att röstlängden i långt större utsträckning än vid de övriga valen upptog avlidna personer.

Å. H.

Skolstatistik för läsåret 1959/60

School Statistics

Från och med den 1 juli 1960 har vid statistiska centralbyrån nyinrättats en särskild avdelning för undervisningsstatistik. I denna inrymmes den tidigare till skolöverstyrelsens statistiska kontor förlagda undervisningsstatistiken och den inom överstyrelsen för yrkesutbildning förda löpande statistiken över yrkesskoleväsendet samt centralbyråns statistik över högre studier. I samband med denna centralisering har en innehållsmässig modernisering företagits av statistiken, som tillämpas fr. o. m. läsåret 1960/61.

Resultaten från den nya undervisningsstatistiken kommer i fortsättningen att offentliggöras dels i årliga redogörelser i serien Sveriges Officiella Statistik, dels i' form av meddelanden i denna tidskrift, i »Aktuellt från skolöverstyrelsen» och genom stencilerade meddelanden. Centralbyrån vill emellertid nu redovisa vissa uppgifter avseende läsåret *1959/60* baserade på de inom skolöverstyrelsens statistiska kontor under våren 1960 upprättade råtabellerna. Uppgifterna för 1959/60 kommer i övrigt icke att offentliggöras på annat sätt än i vissa översiktstabeller i Statistisk Årsbok.

I föreliggande meddelande presenteras materialet i tabell- och diagramform utan närmare analys. Då det varit nödvändigt att av utrymmesskäl göra en begränsning i siffermaterialet har endast sådant som är likartat för de flesta av de till denna undervisningsstatistiska gren hörande skolformerna medtagits i översikten.

Den obligatoriska skolan

I tab. 1 redovisas eleverna årskursvis efter klasskaraktär och med särredovisning av frivilliga klasser. Den relativa andelen elever i hjälp- respektive specialklasser i olika årskurser framgår av följande tablå.

Årskurs	Hjälpklasser	Specialklasser
1	0,4	2,3
2	1,5	2,0
3	2,7	1,6
4	3,2	1,1
5	3,4	1,0
6	3,4	0,8
7	4,4	0,5
8	4 8	0,7
9—10	0,9	0,4

Med hjälp av uppgifterna i tab. 2 har nedanstående tablå sammanställts.

Normalklasser	Klasser	%	Elever	%
A-typ	18 142	54,3	488 139	60,9
a-typ	7 069	21,1	158 339	19,8
B1-typ	4 096	12,2	88 434	11,0
B2-typ	705	2,1	13 628	1 7
B3-typ	175	0,5	2 418	0,3
b-typ	3 297	9,8	50 068	6,3
Summa	33 484	100	801 026	100
Hjälp- och specialklasser	2 734		36 003	
Totalt	36 218		837 029	

Härav framgår att av samtliga elever i normalklasser hösten 1959 ungefär 19 % läste i klassavdelning där barn från flera årskurser samundervisades.

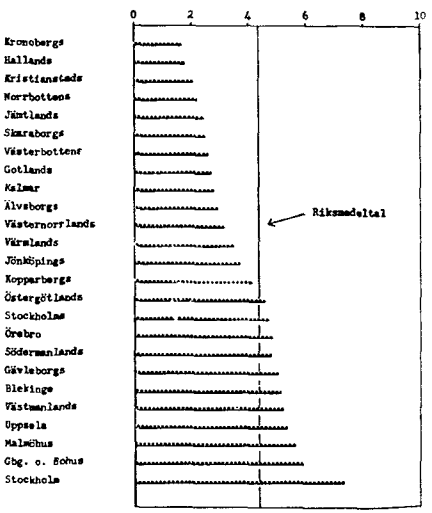

Fig. 1. Elever i hjälp- och specialklasser den 15 sept. 1959. *Pupils in separate relief classes and special forms for variously handicapped children.*

Tab. 1. Elever i den obligatoriska skolan efter klasskaraktär årskursvis den 15 sept. 1959

Public primary education: Pupils by kind of class and by grade

Årskurs *Grade*	Normalklasser *Ordinary classes*			Hjälpklasser[1]		Specialklasser[2]		S. k. B-el. extra klasser[3]	Frivilliga klasser[4]	Totalt *Total*		
	M *Males*	Kv *Females*	S:a *Total*	Samtl. *Total*	Därav M	Samtl.	Därav M			M	Kv	S:a
1.....	53 766	50 915	104 681	385	237	2 428	1 145	—	—	55 448	52 046	107 494
2.....	53 362	50 463	103 825	1 668	1 018	2 156	1 349	13	—	55 738	51 924	107 662
3.....	54 482	52 001	106 483	3 020	1 876	1 732	1 142	207	—	57 631	53 811	111 442
4.....	56 602	55 026	111 628	3 700	2 269	1 299	909	537	—	60 093	57 071	117 164
5.....	57 663	56 043	113 706	4 062	2 499	1 177	813	537	—	61 291	58 191	119 482
6.....	58 504	56 498	115 002	4 137	2 483	926	631	570	—	61 943	58 692	120 635
7.....	45 674	39 083	84 757	3 909	2 374	420	285	182	—	48 442	40 826	89 268
8.....	22 332	19 474	41 806	2 371	1 472	370	203	—	4 905	26 379	23 073	49 452
9—10..	4 869	4 535	9 404	133	75	64	33	—	4 829	7 099	7 331	14 430
Summa *Total*	407 254	384 038	791 292	23 385	14 303	10 572	6 810	2 046	9 734	434 064	402 965	837 029

[1] *Separate relief classes.* — [2] *Special forms for variously handicapped children.* — [3] *Extra classes.* — [4] *Voluntary classes.*

Andelen elever i hjälpklasser och olika slag av specialklasser utgjorde c:a 4 %.

Fig. 1 åskådliggör länsvis den procentuella andelen elever i hjälp- och specialklasser i rangordning.

Antalet folk- och småskollärartjänster den 15 september 1959 framgår av nedanstående tabell. Den omfattar en lärarkategori som sammanfattande brukar benämnas klasslärare. De s. k. ämneslärarna — försöksskolans högstadium — är sålunda ej medräknade.

Icke-obligatoriska skolor

I efterföljande tabeller och diagram medräknas icke läroverket för vuxna och preparandkurserna för realexamen och studentexamen vid Hermods korrespondensinstitut för vilka vederbörlig klassindelning icke kunnat erhållas. De vid ett privatläroverk förekommande 2-åriga gymnasielinjerna har med hänsyn till bl. a. det ringa elevantalet på dessa linjer icke särredovisats. Avdelningar och elever har således i tabeller och diagram genomgående hänförts till ring I[3] resp II[3]. Linjerna vid de högre folkskolorna har i sammanställningarna betraktats såsom realskollinjer. De s. k. korrespondensgymnasierna liksom statens kompletteringsgymnasium medräknas icke.

Tjänster och tjänsteinnehavare	Folkskollärare[1]		Småskollärare o. dyl.[2]		Totalt		
	M	Kv	M	Kv	M	Kv	S:a
Besatta tjänster							
Ordinarie.....	[3]9 686	[3]6 324	2	10 102	9 688	16 426	26 114
Icke-ordinarie.....	1 820	2 441	—	2 592	1 820	5 033	6 853
Vakanta tjänster							
Ordinarie.....	669	566	—	767	669	1 333	2 002
Icke-ordinarie.....	—	—	—	—	—	—	—
S:a	12 175	9 331	2	13 461	12 177	22 792	34 969

[1] Innefattar icke folkskollärartjänster i 19:e lönegraden. — [2] Inkl. biträdande lärare och lärare vid mindre folkskola. — [3] Inkl. rektorer.

Tab. 2. Klasser och elever i den obligatoriska skolan efter klasskaraktär och klasstyp länsvis den 15 sept. 1959

Public primary education: Classes and pupils by kind of class, etc. and by county

Län *County*	Normalklasser *Ordinary classes*														Hjälp- och special-klasser [3]		Totalt *Total*	
	A-typ		a-typ		B1-typ		B2-typ		B3-typ		b-typ		Summa *Total*					
	Klasser [1]	Elever [2]	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever	Klasser	Elever
A	1 828	55 055	701	17 915	3	61	—	—	—	—	3	52	2 535	73 083	394	5 737	2 929	78 820
B	1 209	33 685	483	11 433	134	2 835	23	458	11	136	99	1 583	1 959	50 130	196	2 449	2 155	52 579
C	434	11 180	161	3 503	102	2 138	—	—	—	—	62	1 011	759	17 832	79	1 005	838	18 837
D	553	15 005	219	4 850	135	2 918	11	209	1	13	97	1 615	1 016	24 610	98	1 244	1 114	25 854
E	926	24 766	344	7 862	214	4 346	15	270	4	52	139	1 996	1 642	39 292	146	1 888	1 788	41 180
F	674	17 742	275	6 222	164	3 557	47	978	8	139	133	2 070	1 301	30 708	96	1 182	1 397	31 890
G	357	9 090	157	3 211	124	2 891	16	351	3	48	89	1 332	746	16 923	24	290	770	17 213
H	565	13 938	234	4 793	159	3 449	30	605	9	118	129	1 951	1 126	24 854	58	715	1 184	25 569
I	122	3 009	55	1 172	68	1 489	5	111	1	3	41	673	292	6 457	15	181	307	6 638
K	272	7 428	129	2 867	109	2 400	16	285	4	51	77	1 201	607	14 232	55	765	662	14 997
L	637	15 742	228	4 595	237	5 155	23	477	—	—	186	2 830	1 311	28 799	49	607	1 360	29 406
M	1 402	40 022	546	13 152	262	6 153	2	47	—	—	195	3 371	2 407	62 745	263	3 711	2 670	66 456
N	367	10 008	135	3 091	140	3 410	4	101	—	—	104	1 917	750	18 527	29	348	779	18 875
O	1 544	44 673	628	14 962	106	2 433	28	609	8	133	98	1 530	2 412	64 340	261	3 992	2 673	68 332
P	877	23 090	364	7 827	243	5 294	32	542	—	—	177	2 674	1 693	39 427	90	1 180	1 783	40 607
R	607	15 926	207	4 631	172	3 823	6	118	—	—	164	2 637	1 156	27 135	55	708	1 211	27 843
S	593	15 732	243	5 394	233	4 706	68	1 268	7	86	197	2 806	1 341	29 992	91	1 098	1 432	31 090
T	591	16 033	244	5 348	156	3 304	26	537	3	40	107	1 672	1 127	26 934	102	1 351	1 229	28 285
U	681	18 621	247	5 660	82	1 691	15	270	—	—	84	1 173	1 109	27 415	112	1 508	1 221	28 923
W	677	16 982	258	5 339	194	4 286	34	635	16	242	182	2 768	1 361	30 252	111	1 289	1 472	31 541
X	759	20 026	249	5 523	167	3 434	45	836	7	85	179	2 639	1 406	32 543	137	1 703	1 543	34 246
Y	800	20 414	308	6 189	199	4 196	36	644	13	155	148	2 165	1 504	33 763	91	1 083	1 595	34 846
Z	273	6 657	92	1 933	148	3 350	79	1 567	35	469	172	2 240	799	16 216	36	400	835	16 616
AC	570	13 685	231	4 352	290	6 065	78	1 493	32	457	227	3 347	1 428	29 399	73	770	1 501	30 169
BD	824	19 630	331	6 515	255	5 050	66	1 217	13	191	208	2 815	1 697	35 418	73	799	1 770	36 217
Summa *Total*	18 142	488 139	7 069	158 339	4 096	88 434	705	13 628	175	2 418	3 297	50 068	33 484	801 026	2 734	36 003	36 218	837 029

[1] *Classes.* — [2] *Pupils.* — [3] *Other classes.*

Tab. 3. Avdelningar och elever på realskollinje vid allmänna läroverk, högre kommunala skolor och privatläroverk klassvis 15 sept. 1959

Secondary schools: Classes and pupils in middle school courses

Skolform *School* / Klass *Grade*	Allmänna läroverk *State secondary schools*		Kommunala realskolor *Municipal intermediate schools*		Kommunala flickskolor *Municipal girls' schools*		Praktiska kommunala realskolor och högre folkskolor[1]		Privatläroverk *Private secondary schools*		Summa *Total*	
	Avd. *Classes*	Elever *Pupils*	Avd.	Elever	Avd.	Elever	Avd.	Elever	Avd.	Elever	Avd.	Elever
1^5	39	1 362	—	—	1	35	—	—	11	297	51	1 694
2^5	70	2 410	—	—	1	35	—	—	16	465	87	2 910
3^5	175½	5 921	—	—	6	206	—	—	18	595	199½	6 722
4^5	317	10 510	—	—	6	217	—	—	28	869	351	11 596
5^5	227	6 494	—	—	8	171	—	—	13	292	248	6 957
1^4	395	13 712	106	3 589	2	71	135	4 651	15	432	653	22 455
2^4	506½	16 868	112	3 486	6	196	143	4 473	15	437	782½	25 460
3^4	553	17 087	124	3 473	5	122	141	4 123	15	392	838	25 197
4^4	491	13 302	117	2 939	1	19	126	3 205	10	239	745	19 704
1^3	314	10 956	36	1 231	—	—	5	159	7	230	362	12 576
2^3	169	5 178	18	562	—	—	4	125	4	134	195	5 999
3^3	38	1 097	6	172	—	—	4	122	4	97	52	1 488
1^2	—	—	—	—	—	—	[2] 4	109	3	86	7	195
2^2	—	—	—	—	—	—	[2] 4	95	2	70	6	165

[1] *Practical intermediate schools, etc.* — [2] Avser högre folkskola.

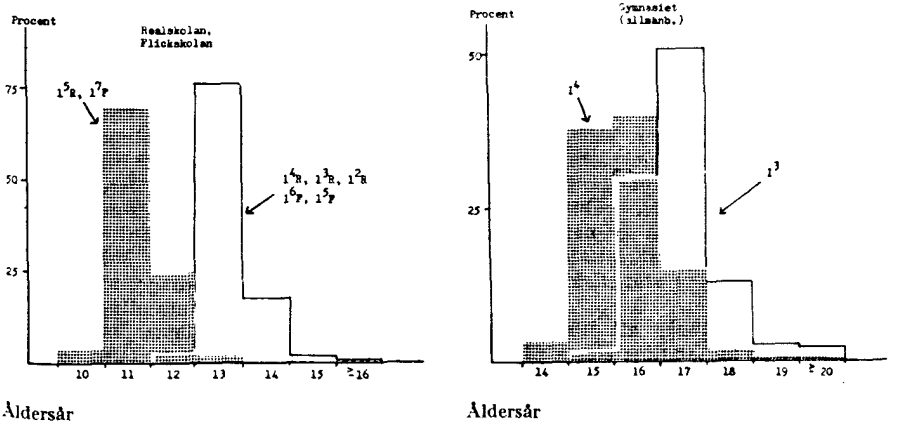

Fig. 2. Elever i första klass (ring) den 15 sept. 1959 efter ålder. *Secondary schools: Pupils in beginners' classes, by age.*

Tab. 4. Avdelningar och elever på flickskollinje vid allmänna läroverk, högre kommunala skolor och privatläroverk klassvis 15 sept. 1959

Secondary schools: Classes and pupils in girls' school courses

Skolform *School* / Klass *Grade*	Allmänna läroverk *State secondary schools*		Kommunala flickskolor *Municipal girls' schools*		Privatläroverk *Private secondary schools*		Summa *Total*	
	Avd. *Classes*	Elever *Pupils*	Avd.[1]	Elever	Avd.[1]	Elever	Avd.	Elever
1[7]	—	—	12	395	5	161	17	556
2[7]	—	—	25	729	7	248	32	977
3[7]	—	—	66	1 853	9	267	75	2 120
4[7]	1	34	128	3 759	10	299	139	4 092
5[7]	1	39	130	3 567	13	366	144	3 972
6[7]	1	19	102	2 333	10	202	113	2 554
7[7]	1	16	97	2 177	9	201	107	2 394
1[6]	—	—	25	766	—	—	25	766
2[6]	—	—	34	1 100	1	39	35	1 139
3[6]	—	—	21	824	2	54	23	878
4[6]	—	—	10	617	—	—	10	617
5[6]	2	42	3	333	—	—	5	375
6[6]	1	30	—	224	—	—	1	254
1[5]	1	35	78	2 631	1	38	80	2 704
2[5]	1	37	15	668	—	—	16	705
3[5]	—	—	5	237	—	—	5	237
4[5]	—	—	2	52	—	—	2	52
5[5]	—	—	—	—	—	—	—	—

[1] Till avd. på 7-årig linje har hänförts även de *förenade* avdelningarna bestående av elever på såväl 7- som 6-årig linje.

Det allmänbildande högre skolväsendets *omfattning* — däri innefattas icke de i folkskolan inbyggda realskollinjerna eller försöksskolans högstadium — framgår av tab. 3—5. I sammanfattande form ges i dessa tabeller antalet avdelningar och elever klassvis i här avsedda skolformer. En mera finfördelad uppdelning exempelvis betr. realskolan på allmänna och praktiska linjer och för gymnasiet på grenar kan erhållas från de manuskripttabeller som finnes tillgängliga i statistiska centralbyrån.

Av tab. 3 framgår att hösten 1959 ungefär 65 % av samtliga elever på realskollinjer gick på den fyraåriga linjen, 14 % på den treåriga och 21 % på den femåriga linjen. Om man begränsar jämförelsen till att avse enbart eleverna i begynnelseklasserna blir procenttalen c:a 61, 34 resp. 5.

Läsåret 1959/60 insamlades för vissa av de högre skolformerna uppgifter om elevernas ålder. En bearbetning har gjorts av åldersfördelningen för eleverna i begynnelseklasserna (-ringarna) och redovisas i tab. 6. Fördelningen belyses också i fig. 2. Härvid har uppgifterna för realskol- och flickskolklasserna grupperats så att de klasser som står på samma skolårsnivå sammanförts.

Man bör observera, att åldersfördelningen i tabellen och diagrammet enligt principerna för datainsamlingen avser *samtliga* i berörda klasser och ringar befintliga elever. De *kvarsittare* som sålunda ingår i sifferuppgifterna kan förväntas inverka i höjande riktning om enbart rekryteringsåldern skall beaktas. Då kvarsittarnas ålder icke är känd kan någon korrektion ej anges.

Tab. 5. Avdelningar och elever i allmänbildande gymnasier den 15 sept. 1959
Secondary schools, higher section: Classes and pupils

Skolform *School* / Ring *Grade*	Statligt gymnasium[1]		Kommunalt gymnasium		Privatläroverk		Summa *Total*	
	Avd. *Classes*	Elever *Pupils*	Avd.	Elever	Avd.	Elever	Avd.	Elever
Allmän linje *General side*								
I[4]	41	1 215	6	177	7	166	54	1 558
II[4]	40	1 071	6	176	7	145	53	1 392
III[4]	31½	819	6	162	8	160	45½	1 141
IV[4]	28	696	6	157	6	92	40	945
Latinlinje *Latin side*								
I[4]	95	2 772	5	149	18	430	118	3 351
II[4]	87½	2 142	5	148	17	369	109½	2 659
III[4]	82	1 927	6	151	19	387	107	2 465
IV[4]	77	1 654	5	121	18	281	100	2 056
Reallinje *Modern side*								
I[4]	127	3 776	12	362	21	581	160	4 719
II[4]	101½	2 826	11	298	18	433	130½	3 557
III[4]	84	2 235	11	308	16	371	111	2 914
IV[4]	69½	1 636	9	185	16	291	94½	2 112
Allmän linje								
I[3]	51½	1 506	2	50	7	201	60½	1 757
II[3]	49½	1 319	1	13	8	211	58½	1 543
III[3]	44	976	1	20	10	172	55	1 168
Latinlinje								
I[3]	50	1 383	15	368	8	186	73	1 937
II[3]	48	1 094	11	181	7	170	66	1 445
III[3]	45½	876	6½	113	9	149	61	1 138
Reallinje								
I[3]	114½	3 381	18	541	10	223	142½	4 145
II[3]	104	2 635	12	303	7	172	123	3 110
III[3]	87	1 962	8½	187	6	152	101½	2 301
Summa *Total*	1 458	37 901	163	4 170	243	5 342	1 864	47 413

[1] Hit har hänförts jämväl försöksgymnasierna (försöksgymnasielinjerna).

Till jämförelse av åldern vid de allmänbildande gymnasiernas första ring återges i det följande en tabell över åldern för de i högre tekniska lärover-

	Ålder																			
	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33 o. äldre	Summa
H. tekniskt läroverk																				
Gymnasium	—	123	547	510	271	132	104	79	75	35	30	18	13	6	7	4	5	—	3	1 962
Fackskola	—	—	3	28	31	42	52	67	61	43	28	21	10	10	20	8	7	10	25	466
Handelsgymnasium																				
I[1]	—	—	1	10	57	117	97	81	20	14	4	4	2	1	—	2	—	—	—	410
I[3]	8	155	499	338	177	93	65	44	21	16	5	2	6	1	—	2	1	—	2	1 435
I[4]	—	7	29	19	9	13	13	7	5	9	5	8	3	—	2	1	—	—	1	131

Tab. 6. Elever i första klass (ring) vid allmänna läroverk, högre kommunala skolor och privatläroverk 15 sept. 1959 efter ålder

Secondary schools: Pupils in beginners' classes by age

Klass (ring) / Åldersår *Age*	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22 o. äldre	Summa *Total*
Realskollinjer *Middle school courses*														
1[5]	59	1 191	400	38	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1 694
1[4]	—	7	705	16 651	4 548	444	45	20	4	4	5	5	20	22 458
1[3]	—	6	465	9 991	1 750	290	46	12	3	3	2	4	6	12 578
1[2]	—	—	1	88	20	3	41	24	9	1	2	2	4	195
Flickskollinjer *Girls' school courses*														
1[7]	24	362	160	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	556
1[6]	—	1	23	584	144	13	1	—	—	—	—	—	—	766
1[5]	—	—	102	2 120	430	48	3	1	—	—	—	—	—	2 704
Gymnasielinjer *Higher section*														
A I[4]	—	—	—	—	41	453	679	323	46	8	2	1	7	1 560
L I[4]	—	—	—	1	106	1 123	1 418	577	88	19	3	4	12	3 351
R I[4]	—	—	—	2	194	2 079	1 776	582	75	6	—	—	5	4 719
A I[3]	—	—	—	—	—	34	537	810	277	61	18	8	16	1 761
L I[3]	—	—	—	—	—	35	512	1 014	276	54	14	6	26	1 937
R I[3]	—	—	—	—	—	95	1 323	2 160	440	71	20	9	27	4 145

Tab. 7. Elever intagna i realskollinje och flickskollinje vid allmänt läroverk och högre kommunal skola år 1959 fördelade efter föregående studier

Secondary schools: Pupils enrolled in beginners' classes, by previous education

Till *To* / Från *From*		Årskurs i folk- el. försöksskola[1] 4	5	6	7 el. högre	Kommunal flickskola[2]	Enskild läroanstalt[3]	Övriga[4] *Others*	Summa *Total*
Realskollinjer *Middle school courses*									
1[6]	M	533	212	9	—	—	—	—	754
	Kv	474	137	3	1	—	—	—	615
1[4]	M	—	2	8 205	2 022	—	43	16	10 288
	Kv	—	2	8 990	1 905	16	12	12	10 937
1[3]	M	—	—	4 940	597	—	117	31	5 685
	Kv	—	—	5 351	820	4	40	10	6 225
1[2]	M	—	—	41	9	—	—	—	50
	Kv	—	—	54	4	—	—	—	58
Flickskollinjer *Girls' school courses*									
1[7]	Kv	259	116	2	2	—	—	—	379
1[6]	Kv		—	595	129	—	1	5	730
1[5]	Kv	—	—	2 167	277	—	76	30	2 550
Total *Total*		1 266	469	30 357	5 766	20	289	104	38 271

[1] *Public primary schools (incl. comprehensive schools).* — [2] *Municipal girls' schools.* — [3] *Private secondary schools.* — [4] Här upptages bl. a. intagna från realskollinje vid kommunal flickskola.

Tab. 8. Elever som under tiden 15 sept. 1958—14 sept. 1959 blivit nyinskrivna vid privatläroverk

Private schools: Pupils enrolled in beginners' classes, by previous education

Till *To* / Från *From*		Folk- eller försöks-skola[1]	Allmänna läroverk[2]	Komm. real-skolor[3]	Komm. flick-skolor[4]	Annan läro-anstalt[5]	Hemmet *Instructed at home*	Förberedande klasser vid läroverket[6]	Summa *Total*
Realskollinjer *Middle school courses*									
1^5	M	137	3	—	—	32	—	24	196
	Kv	82	—	—	—	5	—	16	103
1^4	M	229	—	3	—	11	—	4	247
	Kv	173	—	1	—	12	—	10	196
1^3	M	66	4	1	—	21	—	6	98
	Kv	83	1	1	2	28	—	—	115
1^2	M	32	2	—	—	2	—	—	36
	Kv	45	—	3	—	3	—	—	51
Flickskollinjer *Girls' school courses*									
1^7	M	12	—	—	—	2	—	27	41
	Kv	21	—	—	—	1	—	95	117
1^5	M	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kv	37	1	—	—	—	—	—	38
Totalt *Total*		917	11	9	2	117	—	182	1 238

[1] *Public primary schools (incl. comprehensive schools).* — [2] *State secondary schools.* — [3] *Municipal intermediate schools.* — [4] *Municipal girls' schools.* — [5] *Other schools.* — [6] *Primary education at the same school.*

kens och handelsgymnasiernas första ring (klass) *nyintagna* ht. 1959. Det bör här observeras att kvarsittarna icke ingår i uppgifterna för dessa skolor, vilket bör beaktas vid eventuella jämförelser.

Tab. 7—10 ger en uppfattning om rekryteringsbasen för det högre skolväsendet. För de nyintagna på olika stadier i det icke-obligatoriska skolväsendet redovisas i dessa sammanställningar den närmast föregående skolgången. För privatläroverken avser uppgifterna samtliga nyinskrivna under en period om ett läsår. De nyinskrivnas antal kan sålunda överstiga totalantalet elever i klassen (ringen).

Med hjälp av uppgifterna i tab. 7 är det möjligt att ge en viss bild av den relativa andelen »överåriga» bland dem som intagits i realskollinje och flickskollinje vid allmänna läroverk och högre kommunala skolor. Av de elever som 1959 intogs i första klassen av exempelvis den tre- och fyraåriga realskolan kom följande relativa andel från 7:e eller högre årskurs:

Klass	M	Kv
1^4	19.7	17.4
1^3	10.5	13.2

Av de intagna i första klass på sexårig och femårig flickskollinje var 17,7 % »överåriga» av eleverna i 1^6 och 10,9 % av eleverna i 1^5.

Beträffande intagningen i gymnasiet vid allmänna läroverk är det svårt att fastställa omfattningen av »överårigheten» ens på så schematiskt sätt som skett för realskolan och flickskolan. Såsom framgår av tab. 9 finnes endast möjlighet att ange i vilken utsträckning de nyintagna i det fyraåriga gymnasiet intagits först efter att ha avlagt realexamen. En sådan studiegång kan anses innebära ett visst mått på »överårig-

Tab. 9. Elever intagna i första ring vid allmänna läroverk[1] år 1959 fördelade efter föregående studier
Secondary schools, higher section: Pupils enrolled in the first grade, by previous education

Till *To* / Från *From*		Allm. läroverk[2] Utan prövning fr. 2[3], 3[4] el. 4[5]	Allm. läroverk[2] Utan prövning fr. 3[3], 4[4] el. 5[5]	Allm. läroverk[2] Efter prövn.	Komm. realskola[3] Utan prövning fr. 2[3] el. 3[4]	Komm. realskola[3] Utan prövning fr. 3[3] el. 4[4]	Komm. realskola[3] Efter prövn.	Komm. flickskola[4] Utan prövning fr. 3[5], 4[6] el. 5[7]	Komm. flickskola[4] Utan prövning fr. 4[5], 5[6] el. 6[7]	Komm. flickskola[4] Utan prövning fr. 5[5], 6[6] el. 7[7]	Komm. flickskola[4] Efter prövn.	Försöksskola[5] Utan prövning fr. årsk. 8	Försöksskola[5] Utan prövning fr. årsk. 9	Försöksskola[5] Efter prövn.	Enskild läroanst.[6] Utan prövn.	Enskild läroanst.[6] Efter prövn.	Övriga[7] Utan prövn.	Övriga[7] Efter prövn.	Summa *Total*	Därav med realexamen
AI[4]	M	330	226	2	—	11	—	—	—	—	—	2	11	—	5	1	42	—	630	273
	Kv	316	170	1	7	22	1	109	5	1	1	10	15	—	5	1	58	—	722	228
LI[4]	M	515	187	12	9	12	1	2	—	—	—	12	20	3	5	3	22	2	805	216
	Kv	904	311	9	43	38	1	382	27	12	2	23	55	—	42	2	134	7	1 992	428
RI[4]	M	1 968	470	13	73	32	—	5	—	—	—	9	47	—	14	5	122	3	2 761	565
	Kv	653	67	2	24	10	—	344	31	3	—	10	26	—	15	1	66	—	1 252	92
AI[3]	M	—	421	16	—	35	1	—	—	—	—	—	48	1	6	1	12	1	542	493
	Kv	—	525	8	—	74	3	—	9	38	14	—	96	1	15	—	52	10	845	694
LI[3]	M	—	339	13	—	38	1	—	—	—	—	—	19	1	6	—	4	1	422	401
	Kv	—	915	25	—	124		—	2	6	13	—	88	2	17	1	39	2	1 234	1 120
RI[3]	M	—	1 953	44	—	213	5	—	—	—	—	—	185	1	25	7	32	5	2 470	2 283
	Kv	—	889	17	—	112	3	—	8	17	7	—	72	—	7	—	41	—	1 173	1 067
Totalt *Total*		4 686	6 473	162	156	721	16	842	82	77	37	66	682	9	162	22	624	31	14 848	7 860

[1] Inkl. komm. gymnasier och försöksgymnasier. — [2] *State secondary schools.* — [3] *Municipal intermediate schools.* — [4] *Municipal girls' schools.* — [5] *Public primary schools.* — [6] *Private secondary schools.* — [7] Här redovisas bl. a. intagna från realskollinje vid kommunal flickskola, från i folkskolan inbyggd realskollinje och från praktisk kommunal realskola.

Tab. 10. Elever som under tiden 15 sept. 1958—14 sept. 1959 blivit nyinskrivna i första ring vid privatläroverk
Private secondary schools, higher section: Pupils enrolled in the first grade, by previous education

Till *To* / Från *From*		Folk- el. försöksskola[1]	Allmänna läroverk[2]	Komm. realskolor[3]	Komm. flickskolor[4]	Annan läroanstalt[5]	Hemmet *Instructed at home*	Real- och flickskollinje vid läroverket[6]	Summa *Total*
AI[4]	M	2	16	—	—	3	—	44	65
	Kv	—	16	3	24	13	—	42	98
LI[4]	M	6	45	16	—	17	—	97	181
	Kv	1	26	25	38	27	—	127	244
RI[4]	M	3	69	23	—	36	—	241	372
	Kv	—	26	13	31	20	—	73	163
AI[3]	M	—	38	5	—	12	—	28	83
	Kv	—	46	14	20	7	—	12	99
LI[3]	M	—	29	1	—	4	1	7	42
	Kv	—	41	11	36	21	—	26	135
RI[3]	M	3	62	15	—	33	—	19	132
	Kv	2	25	4	14	19	—	13	77
Totalt *Total*		17	439	130	163	212	1	729	1 691

[1] *Public primary schools (incl. comprehensive schools).* — [2] *State secondary schools.* — [3] *Municipal intermediate schools.* — [4] *Municipal girls' schools.* — [5] *Other schools.* — [6] *Intermediate courses at the same school.*

		Student-examen	Real-examen (allmän)	Praktisk realexamen Teknisk	Handels	Huslig	Normal-skole-kompetens	Övriga	Summa
Högre tekniskt läroverk									
Gymnasium	M	56	1 319	196	1	—	1	308	1 881
	Kv	2	38	3	—	3	28	7	81
Fackskola	M	7	122	53	1	—	—	282	465
	Kv	—	1	—	—	—	—	—	1
Handelsgymnasium									
I[1]	M	208	—	—	—	—	—	1	209
	Kv	201	—	—	—	—	—	—	209
I[2]	M	15	484	2	130	—	3	40	674
	Kv	3	462	—	136	3	127	30	761
I[4]	M	2	60	1	15	—	1	7	86
	Kv	—	28	—	10	—	5	2	45

heten» i denna ring. Om här blott ses till de elever som kommer från allmänna läroverk och kommunala realskolor så är den relativa andelen intagna från realskolans högsta klass:

	M	Kv
Ring AI[4]	41,7	37,1
» LI[4]	27,0	26,7
» RI[4]	19,6	10,2

En jämförelse kan göras mellan de elever från avgångsklass vid å ena sidan de allmänna läroverken och de kommunala realskolorna och å andra sidan försöksskolan som valt en övergång till fyraårigt respektive treårigt gymnasium. På basis av uppgifterna i tab. 9 blir den procentuella andelen följande:

	Till I[4]	I[3]
Från läroverk m. m.	21 6	78,4
» försöksskola	25 5	74 5

För jämförelses skull upptas ovan en sammanställning över föregående studier för de nyintagna i högre tekniska läroverkens och handelsgymnasiernas begynnelseringar(-klasser) ht. 1959.

I följande tablå ges siffror över an-

	Ordinarie rektorer, lektorer	adjunkter	ämneslärare (-innor)	Övriga lärare	Summa
Allmänna läroverk[1]	1 160	3 824	257	1 941	7 182
Kommunala flickskolor	50	226	355	488	1 119
Kommunala realskolor	69	197	47	430	743
Praktiska kommunala realskolor, o. högre folkskolor	30	381	168	455	1 034
Privatläroverk	122	201	56	559	938
Totalt	1 431	4 829	883	3 873	11 016

[1] Inkl. försöksgymnasier och kommunala gymnasier.

talet lärare i läroämnen — såväl teoretiska som praktiska — vid allmänna läroverk, högre kommunala skolor och privatläroverk den 15 september 1959 med fördelning efter anställningsform.

Gdo

School Statistics

A special section for education statistics was set up at the Central Bureau of Statistics on 1st July 1960. This section deals with school statistics formerly the province of other departments and

the statistics of higher education compiled by the Central Bureau. On centralization, from the 1960—61 school year, these statistics were modernized. The Central Bureau sets out certain data for the 1959—60 school year in this issue of the Statistical Review. In general particulars for this school year will not be published except in certain summarized tables in the Statistical Abstract.

In Tables 1 and 2 and in fig. 1 data are presented on the pupils at public primary schools.

The secondary school system in respect of the number of classes and pupils is presented in Tables 3—5. Table 6 and fig. 2 contain data on the age structure of first-year pupils at intermediate schools, girls' schools and higher secondary schools. Tables 7—10 have been drawn up to give an idea of the schools attended by the pupils admitted into the first-year classes at State secondary schools, higher municipal schools and private secondary schools.

Particulars concerning teachers at public primary schools and at the higher schools have been set out in the text.

(forts. från sid. 597)

Länsvägnätet tillväxte under året med 210 km till totalt ca 84 800 km. Andelen belagd väg utgör nu drygt 11 %. Medtages oljegrusvägarna uppgår procentandelen till drygt 15. För de genomgående länsvägarna är motsvarande tal 29 resp. 37 %.

I fråga om de genomgående länsvägarna uppvisar vissa län relativt höga procenttal beträffande andelen belagda eller oljegrusbehandlade vägar (tab. 2). Norrlandslänens låga procenttal får ses mot bakgrund av den mycket ringa beläggningsandelen efter kriget.

Längden av *ödebygdsvägarna* uppgår för närvarande till ca 4 350 km. Ökningen under året utgjorde ca 180 km.

Den sammanlagda längden av *vägar och gator i städer och samhällen*, som är egna väghållare, har beräknats till ca 11 500 km, varav ca 5 750 km utgör bidragsberättigade vägar och gator. Beläggningsandelen för de senare utgjorde år 1958 nära 60 %.

Den totala längden av *enskilda vägar* kan icke närmare angivas. Längden av enskilda vägar med underhållsbidrag, beviljade under år 1959, uppgår till drygt 51 200 km, dvs. mer än hälften

Tab. 1. Längd i km av samtliga allmänna vägar på landsbygden åren 1948—1960, fördelad efter belagda och oljegrusbehandlade vägar *Length in km of all public roads in rural districts, sub-divided according to surfaced and oiled gravel roads*

År	Total väglängd, km	Därav längd i km av		Summa belagda och oljegrusbehandlade vägar	% beläggning och oljegrus	Ökning *Increase* årsvis, km
		Belagda vägar	Oljegrusbehandlade vägar			
1960	93 481	13 012	3 985	16 997	18,2	3 447
1959	93 086	11 569	1 981	13 550	14 6	2 248
1958	92 594	10 525	777	11 302	12,2	1 490
1957	92 070	9 598	214	9 812	10,7	1 163
1956	91 609	8 649	—	8 649	9,4	898
1955	91 237	7 751	—	7 751	8,5	893
1954	91 047	6 858	—	6 858	7,5	692
1953	90 609	6 166	—	6 166	6,8	486
1952	90 353	5 680	—	5 680	6 3	266
1951	90 474	5 414	—	5 414	6 0	199
1950	90 409	5 215	—	5 215	5,8	465
1949	90 007	4 750	—	4 750	5,3	565
1948	89 984	4 185	—	4 185	4,7	·

Tab. 2. Längd i km av landsbygdens allmänna vägar den 1 januari 1960, totalt, samt därav belagd eller oljegrusbehandlad väg i %, länsvis

Length in km of public roads in rural districts by kind of road, by county

Län *County*	Riksvägar *National main roads*			Länsvägar *County roads*						Samtliga vägar *Total*		
				Genomgående *Throughroads*			Övriga[1] *Others*					
	Total väglängd, km	Därav *Of which*		Total väglängd, km	Därav		Total väglängd, km	Därav		Total väglängd, km	Därav	
		Belagd *Surfaced roads* %	Belagd el. med oljegrus[2] %		Belagd %	Belagd el. med oljegrus %		Belagd %	Belagd el. med oljegrus %		Belagd %	Belagd el. med oljegrus %
B	110	100	100	626	70	81	2 522	18	22	3 258	31	36
C	164	100	100	308	39	60	1 585	4	9	2 057	17	24
D	143	100	100	570	41	57	1 889	4	8	2 602	17	23
E	218	81	100	491	37	46	3 454	4	5	4 163	12	15
F	114	100	100	725	51	56	3 544	3	5	4 383	13	16
G	77	100	100	770	37	56	2 951	3	4	3 798	12	17
H	259	67	100	738	38	45	2 887	5	6	3 884	15	20
I	—	—	—	348	68	68	1 145	5	5	1 493	20	20
K	102	100	100	151	81	81	1 206	9	12	1 459	23	25
L	137	100	100	668	72	72	2 776	12	14	3 581	27	28
M	144	100	100	614	83	84	3 206	19	21	3 964	32	33
N	147	100	100	335	45	54	1 985	10	16	2 467	20	26
O	218	96	100	191	29	77	2 165	19	36	2 574	27	44
P	282	89	94	752	33	50	4 074	4	7	5 108	13	18
R	137	93	100	737	35	45	3 064	4	12	3 938	13	21
S	194	57	92	930	33	36	3 560	4	8	4 684	12	17
T	245	83	97	423	30	48	1 868	5	6	2 536	17	22
U	111	100	100	528	29	60	1 663	3	9	2 302	14	25
W	266	79	100	1 173	17	26	3 350	4	5	4 789	11	15
X	235	86	95	873	19	32	2 201	4	5	3 309	14	18
Y	327	59	72	1 103	15	17	4 106	2	3	5 536	8	10
Z	247	49	54	1 627	8	13	3 221	1	3	5 095	6	9
AC	259	63	77	2 287	9	11	6 279	1	4	8 825	5	8
BD	211	50	50	2 519	6	12	4 946	2	2	7 676	5	7
Hela riket *Sweden*	4 347	80	90	19 487	29	37	69 647	6	8	93 481	14	18

[1] Inkl. ödebygdsvägar. *Incl. roads in desolate regions.* — [2] *Surfaced or oiled gravel roads.*

Vägkategori	Summa belagd väglängd	Därav längd med slitlager av		
		Gatsten *Stone sets*	Cementbetong[1]	Bituminös beläggning[2]
Riksvägar	3 493	140	234	3 119
Länsvägar	9 519	178	87	9 254
därav genomgående	5 583	73	71	5 439
Ödebygdsvägar	—	—	—	—
Samtliga vägar 1960	13 012	318	321	12 373

[1] *Concrete.* — [2] *Bitumen.*

av de allmänna vägarna på landsbygden. Ökningen under året uppgick till ca 1 450 km.

Den helt övervägande delen av beläggningarna är av bituminös typ. Under 1959 skedde en fortsatt minskning av längderna gatsten och betong. Fördelning på beläggningstyper framgår av vidstående sammanställning:

Den sammanlagda längden av vägar och gator, för vilka tillförlitliga uppgifter finns, redovisas i tab. 3.

Av fig. 1, sid. 652, framgår utvecklingen av andelen belagda och oljegrusbehandlade vägar åren 1948—1960.

Tab. 3. Längd i km av det svenska väg- och gatunätet den 1 januari 1960,[1] fördelad efter vägens art och slitlagertyp

Length in km of all Swedish roads and streets, by kind and by surface

	Total väglängd	Belagd väglängd *Surfaced*	% belagd väg	Summa grusväglängd	Därav *Of which*	
					Oljegrusvägar *Oiled gravel roads*	Övriga *Others*
A. Allmänna vägar på landsbygden ..	93 481	13 012	14	80 469	3 985	76 484
1. Riksvägar	4 347	3 493	80	854	434	420
2. Länsvägar	84 782	9 519	11	75 263	3 538	71 725
Därav genomgående länsvägar..	19 487	5 583	29	13 904	1 602	12 302
» förutvarande bygdevägar	65 295	3 936	6	61 359	1 936	59 423
3. Ödebygdsvägar.....	4 352	—	—	4 352	13	4 339
B. Bidragsberättigade vägar och gator i städer och samhällen som är egna väghållare	5 741	3 332	58	2 409	..	2 409
C. Enskilda bidragsberättigade vägar	51 228	—	—	51 228	—	51 228
Summa *Total*	150 450	16 344	11	134 106	..	130 121

[1] Uppgifterna under punkt B avser år 1958. Punkt C omfattar sådana vägar till vilka underhållsbidrag beviljats under år 1959.

Som synes har andelen för riksvägarna ökat från 34 till 90 %; för de genomgående länsvägarna från 8 till 37 %. Utvecklingskurvan för övriga länsvägar redovisas icke men följer i stort sett kurvan för samtliga vägar.

Motorvägarna upptar för närvarande en längd av 54 km (inkl. städer), som fördelas på följande vägar:

Riksväg	nr 2	Göteborg—Kungälv, delen Göteborg—vägskälet Jordfallsvägen	16 km
»	» 2	Malmö—Göteborg, delen S. Varalöv—Rebbelberga	8 »
»	» 4	Malmö—Lund	16 »
Länsväg	» 275	Danderyds k:a—Rosenkälla	14 »

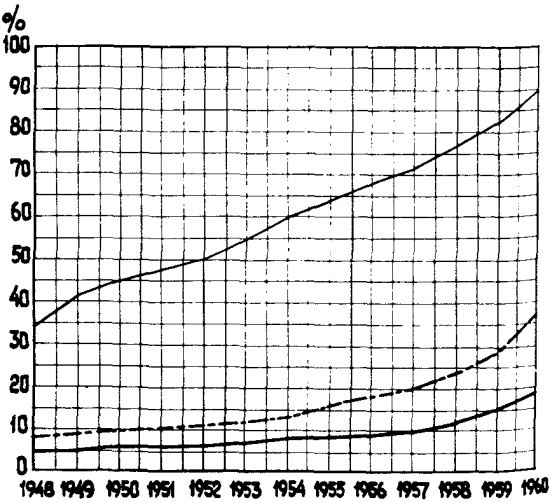

Fig. 1. Andelen belagda och oljegrusbehandlade vägar på landsbygden den 1 januari åren 1948—1960. *Surfaced and oiled gravel public roads in rural districts, %*

——— Riksvägar *National main roads*
-·-·-·- Genomgående länsvägar *County roads (throughroads)*
——— Samtliga vägar *Total*

Börje Gustafsson

Utkom från trycket den 31 okt. 1960

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, anku. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2:50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 11 NOVEMBER 1960

INNEHÅLL

ARTIKLAR

Financial capital accounts. Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden 655

CARL OLOF CEDERBLAD:
Statistisk undersökning av personer med låga inkomster. I. Material från en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958 ..... 683, 729

MEDDELANDEN

Kommerskollegii statistiska byrå: Statförslag för budgetåret 1961/1962 703
Representanter i de nordiska utskott och samarbetsgrupper, vilka tillsattes vid Nordiska statistiska chefsmötet 1960 704
Europeiska statistikerkonferensen: Plenarsammanträde 706
Världshälsoorganisationen: Seminarium i Genève 708
Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 708

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar 710
Vägtrafikolyckor:
Månadsuppgifter 712
Års- och kvartalsuppgifter 710, 716
Brott som kommit till polisens kännedom 711, 718
Konkurser och protesterade växlar 720
Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter 722
Andrakammarvalen 1960 723
Sammanfattning av kommunernas finanser år 1958 724
Statistisk områdesindelning i Italien 726

THE ISSUE IN BRIEF 729

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter. Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juli—september 1960 730

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

NEW SERIES VOL. 9 | No. 11 | NOVEMBER 1960

CONTENTS

ARTICLES

Financial capital accounts. Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden 655
C. O. CEDERBLAD:
Investigation as to persons earning low incomes in 1958. I. Statistical data based on the statistics of income and on the population sample register 683, 729

NOTES

The statistical division of the Board of Trade: Proposals for appropriations in the 1961/1962 budget 703
Joint statistical committees and working groups of the Northern countries. List of representatives 704
Conference of European Statisticians: Plenary session 706
World Health Organization: Seminar 708
Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance 708

TABLES

Commentary 710
Road accidents:
Monthly data 712
Annual and quarterly data 710, 716
Offences known to the police 711, 718
Bankruptcies and protested bills 720
Local savings banks statistics, quarterly .. 722
Elections to the Second Chamber of the Riksdag in 1960 723
Local government finance in 1958 724
Subdivision of Italy for statistical purposes 726

THE ISSUE IN BRIEF 729

LITERATURE

Foreign books and new foreign series and periodicals. Accessions in the library of the Central Bureau of Statistics, July—September, 1960 730

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finns att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas.....	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift.....	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

FINANCIAL CAPITAL ACCOUNTS

Joint memorandum by Denmark, Finland, Norway and Sweden[1]

Section I. Introduction

1. [In this paragraph reference is made to the seventh plenary session of the Conference of European Statisticians in June, 1959. (Editor's note.)]

2. The discussion in the present paper is focussed on concepts and classifications needed for developing statistics of financial assets and liabilities within a system of financial capital accounts suitable for economic analysis. Problems related to sector classification, classification of financial assets (liabilities), and valuation of such assets (liabilities) are dealt with in rather great detail. In addition, the integration of financial capital accounts with a more complete system of national accounts is briefly discussed, in particular, relationships between non-financial and financial transactions are exemplified.

3. To provide a background for this discussion an attempt is made at illuminating the purposes of a system of financial capital accounts. In section II it is argued that statistics of financial assets and liabilities prepared within the framework of a system of national accounts will be far more useful for analytical purposes than the traditional statistics of financial assets and liabilities. This argument is again based upon the belief that a great number of analytical uses impose similar requirements for data. The sector classification is discussed in section III, and a proposal for such a classification is made. Problems involved in establishing a classification of financial assets and liabilities are analysed in section IV, and the choice of principles according to which assets (liabilities) are to be evaluated is discussed. Problems related to a registration of inflow and outflow of financial assets (liabilities) to and from each sector are the subject of section V, where also questions related to capital gains and losses are dealt with. In a final section it is shown how the system of financial capital accounts outlined in sections III—V is related to a more complete national accounting system based upon institutional sectors. Some points of view regarding a possible coordination of such accounts with the traditional system of national accounts are suggested.

Section II. The purposes of financial capital accounts

4. In broad terms the purposes of financial capital accounts are the same as those of national accounts in general: to provide in a systematic form data required for economic analysis. As suggested by their name, the financial capital accounts provide data on financial assets and liabilities (or on changes in

[1] This memorandum has been elaborated by an Inter Nordic Working Group. It was presented to the ECE Working Group on Statistics of Financial Assets and Liabilities at its session held in Geneva, on February 29 to March 4, 1960, and circulated as a document of the Conference of European Statisticians (Conf. Eur. Stats/WG. 11/34 Add. 1). Cf. the issues for March and May, 1960, of this Review, pp. 184 & 303.

assets and liabilities). It is often convenient to use the term »financial objects» (positive and negative) instead of the cumbersome expression »financial assets and liabilities». In this paper financial objects are conceived in a wide sense so as to include all economic variables for which there exists both a creditor and a debtor, *inter alia* also shares of various kinds.

5. Financial data are required for analyses of real economic phenomena as well as for analyses of financial transactions. They are needed not only by economic analysts in general and by policy makers, but to a considerable extent also by financial institutions and organizations and by others interested in studying financial phenomena as such. It is imperative that the financial capital accounts be constructed so as to provide as much as possible of the financial data needed for the different purposes of all these users. The important conclusion to be drawn is that these accounts should include a fairly large amount of detail, as well as aggregates relevant for macroeconomic analyses, such as data on total loans granted by financial institutions, total deposits by such institutions, etc. The aggregates may give an overall view of the money and credit market which cannot be obtained on the basis of traditional statistics of financial assets and liabilities.

6. One major advantage of financial capital accounts, as compared with statistics of financial assets and liabilities presented in the traditional form, is that the system of accounts as such establishes definitional relationships between the data included and between financial and non-financial data (provided that financial and non-financial accounts are integrated). Thus, such a system reduces the risk of using data inconsistently. The history of economic analysis abounds with examples of logically inconsistent applications of financial data resulting in erroneous conclusions. For instance, variations in savings deposits have frequently been interpreted as synonymous with changes in saving (defined as the difference between disposable income and consumption); the influence of an export (import) surplus and a government budget surplus (deficit) on internal liquidity has often been overlooked; the fact that the issue of government bonds includes a scheme for amortization has, by many analysts, been interpreted so as to imply that the government imposes burdens on future generations; etc., etc. A major purpose of the financial capital accounts should be to serve as an educational device for promoting consistent reasoning in these matters.

7. Of course, it is impossible to establish a system of national accounts which, once and for all, provides all the definitional relationships required for economic analyses, all classifications, and all the aggregates of financial data needed in such a manner that they are immediately read off from the accounts. This is impossible because it would require knowledge of the future course of economic analysis, or in other words, knowledge of all analytical models to be used in the future. However, if the national accounts are arranged in a flexible manner, and so as to include a large amount of detail, new definitional relationships and new aggregates may be derived according to needs for different purposes of analysis. The present paper is based upon the belief

that we do not need to know all the models to be used in the future in order to be able to construct »building bricks» in the form of a detailed set of financial capital accounts which can be adjusted according to the requirements of a great number of alternative models. This line of thought, however, does not free us from the task of investigating the present needs of economic analysis for data on financial transactions, and of constructing the financial capital accounts so as to maximize the satisfaction of present needs.

8. Although all prospective analytical uses of financial capital accounts cannot be anticipated, we may possibly anticipate two major features of prospective analytical models including financial variables, viz. a) that each of these variables will refer to a particular and relatively homogeneous sector of decision makers (governmental as well as private), and b) that for each of these sectors, groups of relatively homogeneous financial objects will be taken into account. The particular sectors of decision makers and groups of financial objects for which a cross-classification will be needed, are in this paper termed respectively matrix sectors and matrix objects. One of the main problems is to establish a list of matrix sectors, and a list of matrix objects, which include neither too many sectors nor too many groups of financial objects, but which are large enough to provide a sufficient degree of homogeneity as regards each sector or object group, respectively.

9. Obviously, the inclusion of a large number of matrix sectors and matrix objects would imply severe difficulties. The desire for survey-ability, the necessity of keeping costs down for the producer of statistics as well as for the enterprises which supply information, and the requirement that the enterprises be able to supply the information asked for, imposes rather heavy restrictions on the number of respectively sectors and groups of financial objects for which cross-classifications are to be established. On the other hand, the need for homogeneity of sectors with respect to the kind of activity of the enterprises included as well as with respect to their behavior patterns, and the need for homogeneity of financial objects with respect to liquidity, yield, risk and other qualities influencing behavior of creditors and debtors, calls for rather detailed classifications. To arrive at a satisfactory solution these two conflicting requirements will have to be balanced. When making a decision on how detailed the matrix sectors and the matrix objects ought to be specified, the statistician must be aware of the fact that cross-classifications will give a relatively large number of specifications even if the number of respectively matrix sectors and matrix objects is limited, and in addition, there will exist numerable possibilities of aggregation. Furthermore, marginal breakdowns of some of the matrix sectors and matrix objects may, if needed, be added without great difficulties.

10. Credit market phenomena are in many cases fairly well illuminated by means of rather primitive analytical models, viz. models not including behavior relationships, but only one or more definitional relations. In these cases one must regard as exogenous exactly as many variables as there are degrees of freedom in the system of definitional relations, and *ex post* data for the remaining (endogenous) variables are derived as logical conse-

quences of (or explained by) the *ex post* data for the exogenous variables. Similarly, *ex ante* data for the former may be projected on the basis of knowledge of, or assumptions on, *ex ante* data for the latter. For instance, for the banking system as a whole we may define:

Increase of deposits = increase of loans + increase in the holdings of bonds — increase in the holdings of cash outside the banking system + all increase in other financial objects.

The first two variables on the right side of this equation are action variables of the banking system. We may therefore explain the increase of deposits by means of data for the action variables provided that we may regard the two last variables on the right side as exogenously determined, which in some situations may not be unrealistic. This and similar definitional relations may easily be derived from a flexible system of financial capital accounts of the kind outlined in paragraph 8. The kind of reasoning exemplified above may be applied for explaining development in a past period, as well as for projection.

11. One major purpose of national accounts is to provide statistical time series as well as cross section data which can be used for estimation of parameters of behavior relationships to be included in analytical models (or which may give suggestions on variables that can be regarded as constants or as predetermined). To the extent that we are successful in establishing behavior relationships (constants) of this kind, models including such relationships (constants) can be used for explaining endogenous variables. If we dare to assume that these behavior relationships (constants) will continue to be stable in the future, we may use the same models for projections. Also, in this indirect sense, national accounts may be useful. So far time series of data from financial capital accounts have not been much used for the estimation of behavior relationships, but they have given valuable information on which variables can be regarded as more or less constant over time.

12. There are two types of behavior relationships in which financial variables probably are indispensable, viz. investment functions of enterprises and (at least for some countries, e. g. the United States) the consumption functions; for instance, loans of enterprises and consumers from credit institutions appear to represent important variables in both types. Consequently, both for the establishment of such relationships and for the analytical use of models including them, we need financial data for such variables which are defined so as to be logically consistent with the definitions of non-financial variables included in the same functions. Some attempts have also been made at establishing relationships describing the behavior of financial institutions. The financial capital accounts must be constructed so as to provide data for this purpose. This means that a) financial institutions with their own characteristic behavior pattern must be separated and b) groups of enterprises, and possibly groups of consumers, which behave differently with respect to borrowing from and lending to financial institutions must be separated.

13. The financial institutions, the monetary authorities, and in many countries also the central government,

are interested in studying the behavior of different groups of enterprises separately, *inter alia*, in order to be able to investigate the relationships between financial transactions and real investment in different industries. This requires at least a marginal breakdown of these transactions by major industrial groups of enterprises, and a corresponding institutional classification of real investment, but does not require that such sectors be included in the list of matrix sectors.

14. Financial institutions naturally desire to investigate the inter-dependence both between different institutions within the relatively homogeneous group to which they belong, and between different groups of financial institutions. Furthermore, they want to study the effects of actions of different groups on the markets for different types of financial objects. For these reasons a cross-classification of a limited number of matrix sectors and matrix objects may not always be sufficient for the particular purposes of these institutions. In addition, they may need a further specification of sectors within some of the matrix sectors and a further specification of financial objects within the matrix objects, even though cross-classifications by these specifications may not be needed.

15. In a system of national accounts, serving as a logical framework for the preparation of statistics, the various entries are consistently defined and related to oneanother, either directly within one definitional relation or indirectly within the entire system of such relations. This means that in cases when all data within a particular relation are separately estimated, we obtain information on the magnitude of statistical errors (including »floats») involved and consequently on the need for refining the methods of collection and estimation. Furthermore, in cases when we know the magnitudes of all but one of the entries within a definitional relation, the residual entry can be estimated by deduction. (If within the entire system of definitional relations it is possible to estimate separately the magnitudes of a number of entries equalling the number of degrees of freedom in the system, the magnitudes of all other entries can be estimated by deduction.) This property of a system of national accounts is even more important for the estimation of financial data than for the estimation of non-financial data, because of the fact that for each asset of a creditor there exists a corresponding liability of a debtor.

16. For reasons indicated above, the present paper confines itself primarily to problems related to sector classification, classification of financial objects, and evaluation of such objects. In attempting to solve these problems, questions of the following kind must be asked:

a) Which financial transactions (matrix objects cross-classified by financial institutions) represent important variables in the behavior function of enterprises and consumers?
b) What motivates the behavior of enterprises (consumers) as regards investment (investment and consumption) in different kinds of objects, financial and real?
c) Which variables motivate the behavior of financial institutions?
d) To what degree can financial institutions be aggregated without losing important aspects as regards their group behavior?

e) To what degree can financial objects be aggregated without losing the possibility of arriving at stable behavior relationships?

f) What kind of inter-dependence between groups of financial institutions, between these and non-financial sectors, and, in particular, between the government on the one hand and financial institutions on the other hand, do we want to clarify by means of the financial capital accounts?

g) What is the behavioristic significance of different evaluation principles, e. g. face value, market value, acquisition costs, and book value?

The answers to these, and a number of similar questions as regards applications of financial capital accounts, must determine the solution of both the classification and the valuation problems. The solutions presented in this paper are based on such ideas.

17. Many of the purposes discussed above cannot be met without the existence of sector classifications of real investment (real capital formation), income, and consumption which are logically consistent with the sector classifications of the financial capital accounts. This problem is considered in section VI, but no attempt has been made arriving at a final solution. Finally, it should be mentioned that one thing is to prepare multi-purpose financial capital accounts of the kind discussed in the present paper, and another thing is the question how to present the figures of these accounts to the public. The latter problem is not dealt with in the following, neither is data collection discussed.

Section III. The classification by sectors

18. The purpose of the classification by sectors is to group the statistical units in such a way that the information for the sectors provides a proper basis for analysis of financial transactions. In this connection two main problems of principle arise, namely the definition of the statistical unit and the definition of the sectors.

A. The statistical unit

19. Statistical as well as analytical considerations make it desirable that the sector classification, in a system of financial capital accounts, be based upon an institutionally defined statistical unit. The unit from which the basic information has to be obtained, is the accounting unit. This unit comprises all activities for which a joint financial administration is kept, i.e. it is the smallest unit for which joint financial accounts and joint balance-sheets are available. This type of unit might consist of several technical units or establishments for which separate operating accounts are kept. The use of establishments or technical units as statistical units in financial accounting would in a number of cases imply that quite formal procedures would have to be adopted for the compilation of financial accounts and balance-sheets which could lead to results of little analytical value. When a group of establishments has a joint financial administration, the kinds of transactions in question often are being considered for the group as a whole. In order to provide the best possible link between motives and economic reactions (i.e. the behavior equations) the statistical unit should be defined as the

smallest unit for which decisions are taken with respect to problems of finance. In many cases this unit corresponds to the smallest independent legal unit, for instance, the incorporated company. In cases when a number of legal units are combined into a concern, and the concern takes all important financial decisions, the statements from individual enterprises within the concern cannot always be considered separately for purposes of economic analyses. In these cases the concern will have to be treated as a single unit.

20. The definition of the enterprise given above is largely in agreement with the considerations in the document E/CN.3/L.50 (Statistical Commission, Eleventh Session) in which the problems of the statistical unit in economic enquiries are treated, and where the enterprise is recommended as the most appropriate statistical unit for compiling data on financial transactions. Paragraph 20 in the document referred to defines an enterprise as follows:

»With these points in view it is suggested that a definition of the enterprise based on ownership criteria may prove to be the most fruitful. That is, the group of legally independent entities wherein at least 51 per cent of the assets of each is owned by other members of the group might be considered a single enterprise. And in practical, operational terms the definition may best be made to depend on the existence of consolidated accounts — i.e., that group of legally independent entities, bound together by ties of ownership, for which consolidated profit and loss statements and balance-sheets are maintained may be considered a single enterprise.»

21. It follows from the above considerations that the statistical unit in respect of wage and salary earners and pensioners should be the household, since in most cases the household acts as a unit with regard to financial transactions. The same principle would apply to the household of an owner of an unincorporated business, but it should be pointed out that in these cases the financial transactions of the household as consumers are so closely related to the business transactions that these cannot be separated, neither conceptually nor statistically. Therefore, both activities should be included in the same statistical unit, viz. a combined household-enterprise unit.

22. The adoption of the enterprise as the statistical unit to be classified by sector raises special problems in connection with the classification by industry, since this classification by tradition is functional. If enterprises are to be classified by industry in accordance with the existing international statistical standard in this field (ISIC), the classification of the enterprise must follow the classification of the main establishment.

B. Principles for classification

23. As pointed at in section II, there are two conflicting requirements which one may attempt to meet when establishing a classification of sectors, viz. the requirement of homogeneity and that of simplicity. The more emphasis given to homogeneity of each sector, the more sectors will be needed. Consequently, the advantages of homogeneity must be weighed against the disadvantages of the greater number of sectors.

24. To satisfy the purposes described

in section II, the units included in each sector ought to be homogeneous with respect to the goals for their decision making, the types of their financial transactions, and the restrictions (institutional as well as technical) to which they must adapt themselves. There are several well known principles of classification by means of which homogeneity of this type might be achieved. One is based on the distinction between government controlled units and units controlled by private decision makers; another on the distinction between units of different legal organizations, e.g. corporated businesses, unincorporated businesses, cooperatives, etc. Thirdly, one may distinguish between different functions, e.g. between different kinds of production (industrial activities). Finally, sectors may be defined by combinations of these principles. The sector classification of domestic sectors proposed in section D is arrived at in this way.

25. At a given basic classification of sectors a greater simplicity may, of course, be achieved by means of pyramidic aggregations into alternative classifications, and a higher degree of homogeneity may be arrived at by means of sub-classifications.

C. Domestic versus foreign sectors

26. The demarcation between domestic and foreign units raises a number of problems. Difficulties arise, in particular, for units engaged in economic activities and with real assets in more than one country.

27. One possible solution is to classify enterprises with both domestic and foreign establishments according to principles indicated above. This would imply that all activities of a unit and the total of its real assets be assigned one of the countries. In this case the sector classification might be based on the principle of ownership, i.e., the whole unit might be assigned to the country where the governing body of the economic activity is located, or where the owner of the real assets has his residence. (According to ISIC the enterprise would have to be assigned to the country where its main establishment is located.) In cases where more than one country is represented in the governing body, the unit might be assigned to the country in which the main office is located. A special problem arises in the case of corporations controlled by foreigners through a majority of shares. Since the owners of the shares may be residents of different countries, units of this type might also be allocated to the country where the main office of the corporation is located. This solution is, however, completely at variance with the classification principles used, *inter alia*, in balance of payments statistics and in the traditional national accounts.

28. Another solution would be to classify the establishments of mixed domestic and foreign enterprises according to the principle of location. On this principle all economic activities taking place outside the national frontiers, and all real assets located on foreign territory would be assigned to the rest of the world. The distinction between foreign and domestic sectors would then be determined by the political frontiers of the country. Consequently certain enterprises would have to be broken up into geographically separate units. (Special problems would arise in respect of the transport sector, where a large part of the productive equipment moves from country to country.)

29. The first solution provides a distinction between domestic sectors and the rest of the world, which is appropriate for financial statistics. The disadvantage of this solution is its departure from the principle upon which the existing balance of payment statistics and national accounts are being based. As regards the second solution, the same objections apply as those made under section A above in connection with a functionally defined statistical unit.

D. The domestic sectors

30. The principles discussed in section B can probably be applied to the classification by sectors in all countries. However, institutional and technological differences between countries would make it difficult to define the actual contents of the sectors in a way that could be acceptable everywhere — at least for rather detailed classifications. This reservation also applies to the following outline for definition of domestic sectors:

(a) Central government. This sector should include all administrative functions carried out by the central authorities. In general, it will cover all the activities of the central government related to its budget and, in addition, similar activities by other authorities under direct central government control.

(b) Central government enterprises. A large part of the production of goods and services for sale by the central government takes place in separate enterprises under the control of the central government. These enterprises may be organized as corporations, with the central government holding the majority of shares, or they may be organized as separate government departments subject to normal budgetary control. Since often the form of organization chosen is rather accidental, both these types of enterprises should be included in the sector Central government enterprises. Nevertheless, some countries may find it desirable to establish a separate sector for public corporations. Central government enterprises are distinct from similar units under private ownership, *inter alia,* because their activities may not be determined purely from a business point of view.

(c) Local government. This sector should include all administrative activities by local authorities. As local government budgets might be determined by considerations different from those underlying the financial policy of the central government, local governments should be classified in a separate sector.

(d) Local government enterprises. A large part of the production of goods and services for sale by the local authorities takes place in separate enterprises under local authority control. The majority of local government enterprises are organized in the same way as central government enterprises, i.e., either as corporate businesses or as separate departments of the local government subject to budgetary control. In addition, local government enterprises exist under the joint control or management of more than one local government council.

(e) Social insurance. This sector should include social insurance schemes which are organized as legally independent units. In cases when social insurance schemes are financed by the central and local authorities and benefits are charged directly to the budgets of these authorities, they should be classified in

sectors (a) and (c). The sector Social insurance should also include public pension schemes for the benefit of government employees insofar as these are not based on ordinary insurance principles. The units to be included in the sector are characterized by the fact that their activities are directly governed by the laws or regulations laid down by central and local authorities.

(f) Public funds. In some instances certain public functions are delegated to special funds. It may be appropriate to show such funds in a separate sector.

(g) Central bank. In most countries the central bank is subject to control by the central government, so that its operations are, or could be, co-ordinated with other forms of economic policy. In view of the importance of its activities for the implementation of economic policy, the bank should be specified as a separate sector.

(h) Public deposit banks. This sector relates to publicly-owned credit institutions whose function is to accept deposits from an undefined group of depositors. Examples of such institutions are the chequing account system and the savings banks of the post office.

(i) Other public credit institutions. Included here are publicly-owned credit institutions financing their lending by means other than the acceptance of deposits (e.g. by bearer bond loans, loans from the treasury, etc.).

(j) Public life and pension insurance. This type of insurance is characterized by the accumulation of funds which correspond to the mathematical value of the current capital risk. Public pension schemes for government employees should be included if they are based on ordinary insurance principles. It may sometimes be difficult to draw the borderline between this sector and sector (e) Social insurance. For instance, in the case of some pension schemes, the accumulated funds may only in the long run correspond to the value of the current capital risk. It would presumably be most realistic to include such pension schemes in sector (j), but it is difficult to establish rules which are both general and completely unambiguous.

(k) Other public insurance activity. A characteristic of this type of insurance is that no insurance funds, apart from technical reserves, are accumulated. Examples are public fire or shipping insurance.

(l) Private deposit banks. The sector should include privately-owned credit institutions whose function is to accept deposits from an undefined group of depositors. Examples are private commercial and savings banks.

(m) Other private credit institutions. Included here are privately-owned credit institutions financing their activities by means other than the acceptance of deposits (e.g., through bearer bond loans).

(n) Private life and pension insurance. This sector comprises life insurance companies and pension schemes which operate under private control.

(o) Other private insurance activity. This sector comprises non-life insurance companies which operate under private control.

(p) Other private corporations, etc. This sector comprises all other business enterprises with limited liability, i.e. corporations, co-operative enterprises, etc.

(q) Unincorporated business. This sector should include all economic activities undertaken by self-employed per-

sons, i.e. both their production, real investment (capital formation), and consumption. This is necessary, *inter alia,* because their consumption function and their real investment functions are inter-related. From the point of view of economic analysis it is therefore desirable to study these functions simultaneously and, consequently, to include the economic activity and the household of the self-employed in the same sector.

(r) Wage earners and pensioners. Persons who are both wage (and salary) earners and owners of unincorporated businesses should be classified in either sector (q) or (r) according to their main activity. Wage earners and pensioners in owner occupied dwellings but with no other independent activity should be included in this sector (Wage earners and pensioners), even though their income from the ownership of the dwellings may be larger than their wage income or pension.

(s) Associations. This sector relates to non-business activities carried out by associations. Business activities in which such associations may be engaged should be included in sector (p). Examples of units to be classified in this sector are associations of industrialists, trade unions, political, religious and humanitarian associations, sporting associations, etc.

31. For some countries modifications of the above classification may be desirable. A number of countries may wish a separate sector for producers' co-operatives, and many countries may wish to subdivide sector (l) into private commercial banks and private savings banks. Finally, local conditions may also call for a subdivision of the sectors (e), (f), (h), (i), (j), and (k) into sectors under the control of the central government and sectors under control of local authorities.

32. For several analytical purposes it may be desirable to combine sectors into »main sectors» and prepare aggregated or consolidated accounts for these. However, for different purposes of analysis different kinds of aggregations might be suitable. The definition of »main sectors» has therefore not been attempted. The sector classification proposed should, however, be sufficiently detailed for various kinds of aggregations and consolidations required for analytical purposes. Furthermore, it is likely that problems encountered at the collecting stage will enforce certain aggregations of sectors in statistics of financial assets and liabilities in most countries. Difficulties in this respect will probably be particularly pronounced for sectors (p)—(s). In the majority of cases information can only be expected as a residual for these sectors combined.

33. The sector classification outlined above is designed, *inter alia,* for use when groups of financial objects are to be cross-classified by debtor and creditor sectors. Thus, the sectors defined correspond to the symmetric matrix sectors referred to in section II. For marginal classifications more detailed subdivision of sectors may be required. One subdivision of this kind is outlined in the next section.

E. Classification by industry

34. The difficulties involved in providing statistical information for each of the sectors (p)—(s) are considerable, but it should be stressed that this classification, and also a further sub-division

by industries of respectively the sectors (p) Other private corporations, etc. and (q) Unincorporated business (and even of the sectors (b) and (d)) would seem very important for analytical purposes. It is only in this way that the inter-relationships between financial and non-financial transactions can be estimated.

35. Institutional and technological differences between countries may also affect the classification by industry. Moreover, as pointed at in section A, the use of institutionally defined statistical units should raise particular problems as regards this classification. The following classification is therefore given merely as an illustration of how sectors (b), (d), (p), and (q) may be further subdivided.

1. Agriculture, forestry, and fishing
2. Mining and manufacturing
3. Construction
4. Wholesale and retail trade
5. Real estate
6. Shipping
7. Other transport
8. Other industries

36. The classification in § 35 corresponds to the division of the ISIC. It should probably be considered a minimum classification by industry. Further sub-division would be desirable especially of sector (2) Mining and manufacturing. It is recognized, however, that the additional subdivisions might raise considerable problems as regards the allocation of enterprises to the sub-divided industries.

F. Boundary problems

37. When statistical units are to be classified by sectors, boundary problems will arise when the characteristics of the units may justify classification in more than one of the sectors defined. These problems will be more frequently encountered for detailed breakdowns by sectors and for wide definitions of the statistical units. Problems connected with the distinction between domestic sectors and the rest of the world have been discussed in section C above and some special boundary problems have been dealt with in connection with the definition of sectors in section D. It remains to discuss the more general boundary problems which in particular arise for household units that may be both self-employed and wage-earner and for enterprises that may contain establishments belonging to more than one industry.

38. The boundary problem caused by the self-employed/wage-earner mixture may be solved by allocating a household to the one of these two sectors representing the main activity of the household judged on the basis of some convenient criterion. Thus if income is used for this purpose the household should be allocated to the sector from which the larger part of its income originates. In a more general manner the household may be grouped according to the distribution of its income on the two income categories e.g. in one of four groups according to wage income (income from self-employment, being 0—10 per cent, 10—50 per cent, 50—80 per cent or 80—100 per cent of total income. The relative income groups should be defined so as to get as homogeneous subgroups as possible. From this point of view it may be convenient to include in separate sectors pure self-employed and pure wage-earner households respectively (corresponding to 0 and 100 per cent wage-earners).

39. The boundary problems caused by different activities of the establishments within the same enterprise may be solved by using characteristics as value added, employment, the size of the capital equipment, etc., as criteria for determining which of the establishments should be regarded as representing the main activity of the enterprise, and consequently to which industry the enterprise is to be allocated.

40. Finally need for classification of enterprises by industry over a period of time might raise certain problems. The definition of the statistical unit indicated above might lead to fairly frequent changes of sectors in the case of multi-establishment enterprises for which rather minor shifts in the relative importance of the establishments might influence the industry classification of the enterprise. Frequent changes of this type might complicate the presentation of the statistics and the analysis of trends. It might therefore be desirable to define the industry classification of the enterprise for a longer period with reference to its activity during a fixed interval disregarding possible changes until a major revision of the actual industry-classification of all enterprises is undertaken.

Section IV. The financial balance-sheet

41. The term »financial balance-sheet» used in this paper refers to a statement in the form of an account which shows the financial objects held by a decision making unit financial objects being those items in the balance-sheet which simultaneously appear as an asset in the balance-sheet of one unit and a liability in the balance-sheet of another. In order to be of value as an analytical instrument, financial balance-sheets have to satisfy certain conditions which will be discussed in the following paragraphs.

42. The balance-sheets of the statistical units may contain entries for a large variety of financial objects. In order to express the essential features of the system more clearly, a relatively small number of combined entries will have to be introduced by classifying the original entries into groups as homogeneous as possible. Although the classification, and also the valuation, should primarily be based on analytical criteria, practical statistical considerations should also be made so as to avoid great difficulties. This implies that existing conventional groups should be adopted and that »constructed» groups should be avoided.

A. Principles for classification of financial objects

43. It may be assumed that the behavior of an economic unit with regard to the level and composition of its assets and liabilities is determined primarily by considerations of rentability, risk, and liquidity. A classification of financial objects based on these criteria is therefore of importance for economic analysis. Secondly, it is important to know against whom the economic unit holds an asset or a liability. This calls for a classification by debtor and creditor criteria. Furthermore, it should also be considered whether, in certain cases, the real economic (nonfinancial) purpose of the financial transactions might be used as a criterion for classification. Depending on the purpose of the analysis, other criteria for the

classification of financial objects might also be of interest. However, only the criteria referred to in this paragraph are discussed below.

a. *The liquidity, risk, and rentability criteria*

44. It would seem that a classification according to liquidity, risk, and rentability is the most relevant one from an analytical point of view. This implies that the assets and liabilities should be presented in such a manner that each entry shown relates to financial objects which are comparatively homogeneous with respect to these criteria.

45. The different financial objects can be »graded» according to liquidity, risk, and rentability, respectively. However, for the majority of objects there is a considerable degree of correlation between these criteria: financial objects with high (low) liquidity normally have a low (high) rentability; financial objects which carry a high (low) degree of risk normally have a high (low) degree of rentability; the risk will normally be smaller for highly liquid financial assets than for assets with a low degree of liquidity, etc. Obviously, the establishing of a classification useful for analytical purposes is facilitated considerably by this correlation.

b. *The debtor and creditor criterion*

46. From the basic material available for the financial balance-sheet, information can often be obtained, as a by-product, on the units against which the unit concerned is holding assets or liabilities. Examples are, in the case of assets, the holding of local authority bonds, and in the case of liabilities, government lending to particular sectors, e.g. government banks. However, it would not seem suitable to introduce the debtor and creditor criterion into the classification of financial objects by means of distinctions relating to the sector characteristics of the different objects (local authority bonds, central government loans, etc.). For one thing this would certainly reduce the possibilities for obtaining international comparability. From the point of view of presentation, the debtor and creditor can easily be indicated as shown in the table below. The various creditor sectors are listed in the box head of the table, and a small number of categories of financial objects in the stub. Under each of the entries relating to financial objects the various debtor sectors are listed.

Creditor sector / Financial objects and debtor sectors	Central government	Local authorities	etc.
Bonds			
Central government....			
Local authority			
etc.			
Loans			
Central government....			
Local authority			
etc.			

47. For certain purposes there may be a need for a more detailed breakdown by debtor and creditor sectors than that provided by the articulated system adopted. In other words, in special cases more sectors than the regular matrix sectors may be of interest. In these cases special sectors could be introduced and shown as »of which» entries.

c. *The purpose criterion*

48. Some of the financial transactions of decision making units are motivated

mainly by considerations of rentability, risk or liquidity; this, for instance, is probably the case with the majority of transactions in which financial institutions are engaged. In other cases, other purposes play a more predominant role; thus within the non-banking sectors changes in the holdings of financial assets and liabilities are often related to real economic (non-financial) transactions, e.g. real capital formation or consumption. Since, for analytical purposes it is essential to explain the interrelationship between financial and real economic transactions it would, for these purposes, be of great interest if the financial objects could be related to the real economic purposes by the financing of which they are affected. Examples of classification categories based on such criteria are »consumers' credit» and »housing credits».

49. On closer consideration of this question, however, it appears that it is impossible — except in special cases — to relate a particular financial transaction or a particular creditor-debtor relationship to a particular real economic purpose. However, if a sector is homogeneous in the sense that it is engaged in only one kind of activity, the purpose of a financial transaction can, to a certain extent, be deduced from the information contained in the sector classification. If, for instance, construction is shown as a separate sector, then it may be assumed that the financial transactions of this sector are incurred with a view to serving building activity. Also, if households in which no investment activity takes place are shown as a separate sector, it may be assumed that the financial transactions of this group are made for the purpose of consumption. In respect of self-employed however, it is impossible to conclude whether, for instance, a credit received constitutes a source of finance of real capital formation or a consumer credit related to the household activities of the sector. Hence the purpose for which financial assets and liabilities are held cannot be identified for the household sector as a whole. The occurrence of mixed activities within a single unit (or within a single sector), together with the fact that the total of financial transactions and the total of assets and liabilities of the unit serve the unit as a whole, would make attempts to draw up a classification on the basis of real economic purpose criteria more or less unsuccessful. For certain sectors, however, specifications of this type might be of some interest. Concerning some loans, for instance, the type of security might be a useful criterion.

B. Proposal for a standard classification of financial objects

50. The conclusion to be drawn from the discussion under (A) above is that the main groups in the classification of financial objects (the matrix objects) should be based on liquidity, risk, and rentability criteria. These groups of objects should be split further according to the debtor/creditor criterion in such a way that a complete cross-classification of objects is obtained by symmetric matrix sectors (debtor and creditor sectors) such as described in section III, sub-sections (C) and (D) above. Finally, for certain analytical purposes, it may also be desirable to have additional classifications of specific financial objects, for instance, a classification based on the purpose criterion. Such groups of objects which apply to certain individual

sectors should not be cross-classified by the matrix sectors but be given only as supplementary classifications.

51. The classification of matrix objects proposed below is designed to show groups of financial objects which are homogeneous with respect to liquidity, risk, and rentability.

52. Since liquidity, risk, and rentability are properties which are attached to the different entries in varying proportions, the order of the entries in the classification cannot be decided upon on the basis of a simple principle. The order adopted in the following paragraphs is, however, not chosen entirely at random: the entries (a) to (c) consist of non-interest carrying, high-liquidity objects bearing a relatively low degree of risk. Entries (d) to (g) consist of objects with lower liquidity, but which, on the other hand, carry interest. Risk bearing varies between these types of assets, but is normally higher than for (a) to (c). Finally, there is a group of entries (h) to (k) with lowest liquidity. This group is distinguished from the preceding groups in that the objects in question usually emanate from negotiations between debtor and creditor.

(a) Gold. Gold, by its nature, is a non-financial object. However, since its main function is to serve as an international means of payment, it may, nevertheless, be justified to consider gold as a financial object. Considering the rest of the world as the debtor and the owner of the gold as the creditor, we may, from a formal point of view, regard gold as a financial object according to its definition. However, when several countries are considered simultaneously, this conceptual construction does not seem reasonable. For the purpose of international comparisons, it may therefore be better to consider gold a liquid, non-financial object.

(b) Notes and coins. These two means of payment fulfil exactly the same function and should be considered together. The treatment of coins as a financial object, implies that the central bank should be regarded as the debtor. As coins are normally minted by the central government, a corresponding corrective entry should be included in the financial balance-sheets of the central government and the central bank.

(c) Chequing account deposits. In many countries this means of payment effectuate a considerable part of the total transactions. This category comprises deposits in post office chequing accounts, demand deposits in commercial and savings banks, and deposits on current account in the central bank. These deposits are similar to notes and coins in the sense that they do not carry interest but differ from them with respect to degree of liquidity. There are also differences with regard to the kind of transactions for which they may conveniently be used.

(d) Other bank deposits. This type of deposit covers various forms of time-deposits (short and long-term deposits), savings' deposits, and deposits at notice. In some countries, the terms for these forms of deposit are such that they do not materially differ from chequing account deposits. If time deposits may be withdrawn without notice, by renouncing interest accrued, the liquidity of these deposits may be considered equivalent to those mentioned under (c). In this case, it would be reasonable to combine all bank deposits into a single group; on the other hand, there may be justification for subdividing the time deposits and similar types of deposits,

according to certain norms, into deposits with long or short notice.

(e) Bills. These objects are very liquid and may be exchanged against means of payment, by selling them at a discount (discounting or rediscounting). Both treasury bills and commercial bills should be included in this group. In a system of presentation in which creditor and debtor sectors are cross-classified, a distinction between treasury and other bills is obtained indirectly.

(f) Bonds. This object may be defined as »multi-creditor loans» issued to bearer, with a fixed nominal value, and a nominal interest fixed in advance. The papers, which are quoted at frequent intervals at the Stock Exchange, are easily negotiable. The price at which they can be sold (quotation) is determined by the market. Because of differences in respect of liquidity it may be desirable to show bonds which are quoted at the Stock Exchange separately from those which are not. Bonds whose nominal value is linked to the cost-of-living index should be shown separately because, from the point of view of risk, they are rather different from other bonds.

(g) Shares. Shares represent something more than ordinary financial objects as certain material rights are attached to them. However, since shares are in general used as financial investment objects, and since they fully conform with the fundamental characteristics spelled out by the definition of financial objects adopted, they should be regarded as such. As in the case of bonds a distinction should be made between those shares which are quoted on the Stock Exchange and those which are not, as the two types of share differ in degree of liquidity.

(h) Loans. This object refers to the type of credits resulting from negotiations between the lender and the borrower. »Loans» differ from bonds in that the documents relating to this type of credit are not issued to bearer; they differ from bills in that they are not subject to the special legal rules applying to bills. The document specifying the lending conditions indicate the amount, the interest to be paid, and the conditions for repayment. The type of security provided (mortgage, pledge, guarantee, etc.) is usually also specified. Examples of loans are mortgages, cash credits, and other types of bank advances.

The entry »loan» is not very homogeneous. The degree of homogeneity could be increased if the entry were subdivided into long or short term loans (cfr. (d) Other bank deposits). In fact, many loans have a considerably longer term than nominally agreed on. The factual term cannot be estimated in advance; this can only be done for loans which have been redeemed, and therefore no longer appear in the balance-sheets. The factual term is, however, not the most relevant one from all points of view. A nominally short-term loan, which is expected to be of a longer-term nature, may, nevertheless, become a short-term loan as a result of a tightening of the credit-policy. This would suggest that the nominal term should be taken as a basis, if a distinction into short-term and long-term loans is envisaged.

For certain sectors a sub-division of the object (h) Loans, according to type of security, may be justified. A distinction may conveniently be made between loans against mortgages and loans against guarantees and, in respect of the former, according to type of mortgage. If, for

instance, loans against mortgages in dwellings were shown as a separate item, this would — subject to the reservations made under (A) above — provide some indication of the sources for the financing of building activities.

In respect of loans, it would be useful to have information not only on the credits opened, but also on the amounts actually drawn. Statistics as traditionally collected tend to concentrate on the latter. Amounts granted but not drawn, affect however, the borrower's capacity to finance future expenditure, i.e. his liquidity position. Furthermore, amounts granted but not drawn normally carry a small interest rate and thus represent an item of cost to the borrower. A possible form of presentation would be to enter under (h) Loans the total amount of credit opened as a liability of the borrower and to include the difference between the credit opened and the amount actually drawn as a claim under (c) Chequing account deposits.

(i) Capital participations. This object covers long-term investments of capital in forms other than shares. As in the case of shares, certain material rights are often attached to such investments. Examples of items belonging to this group are parts in co-operative associations and capital advances by central and local authorities to government enterprises not organized as corporations.

(j) Insurance claims. This object comprises the financial investments of life-insurance companies on behalf of holders of life and pension insurance policies. Through this approach, financial investment of policy holders in the form of claims on insurance companies obtained by premiums paid and interest earned, are shown as liabilities of the insurance sector. This is the most suitable treatment from an analytical point of view.

(k) Other financial objects. The groups (a)—(j) include the items which are probably of the greatest analytical interest. The remaining financial objects could be included in category »other» without further specification. Consideration might be given, however, to the possibility of showing trade credits separately. By »trade credits» is meant outstanding credits to customers and debts from commodity transactions which have not been converted into bills or loans. Since such trade credits are likely to be sufficiently homogeneous to serve analytical purposes, it seems justified to show them as a separate financial object.

53. [In this paragraph reference is made to an example of a possible breakdown of the individual classes of financial objects by debtor and creditor sectors, which is not printed here. (Editor's note.)]

C. The valuation problem

a. *Principles of valuation — General considerations*

54. In analysis of economic behavior a question of major importance would be how the decision making units evaluate the economic objects (real and financial) as basis for their economic transactions. This subjective valuation depends on the plans and expectations of the unit, how they consider the risk factors, their preferences with respect to income, liquidity, etc. The subjective value attached to an economic object does not necessarily coincide with the valuation of the market. On the contrary, the differences between the subjective

valuations of the decision making units on the one hand, and the market valuation (in some cases the face) on the other hand, may explain the transactions of the units. From an analytical point of view it would, therefore, be interesting to record these subjective values as well as the market values (and for financial objects to a certain extent the face values). Obviously, subjective values do not lend themselves to direct statistical measurement. The need for taking into account subjective valuations of financial objects can only be met by classifying these objects so that the individual groups shown are as homogeneous as possible with respect to the criteria on which the subjective evaluation is based, e.g. liquidity, risk, rentability. Hence, the valuation of financial objects will in practice, have to be based primarily on market values, face values, and book values. In some instances, the original value (i.e. the price originally paid by the owner of the asset) may also be of interest. For certain financial objects, other and more special principles of valuation may be of importance, for instance, bonds whose face value is linked to price index, insurance claims, etc.

55. Book values reflect to some extent subjective values, but are also affected by various other considerations (obligations to taxation authorities, shareholders, etc.); moreover, they are unlikely to be based on uniform valuation principles. In view of these facts, and pending further study of the problem, it would not seem possible to tell the degree in which book values reflect the subjective values decisive for behavior. Another matter is, of course, that for statistical reasons it may be necessary to accept book values as the first approximation or estimate of market values or face values.

56. In practical statistical work, the most important principles of valuation are market values and face values. For some objects, only one of these would be available. For objects for which both market values and face values are available, these values will frequently be equal. In cases when a difference between the two values exists, it is likely that, for assets the market value is of the greater interest — at least from a short-term point of view. If the face value is equal to the redemption value of the asset, then the face value would also be of interest, particularly from the point of view of long-term evaluation.

57. For liabilities, face values will usually be of greater interest than market values — exceptions being where the debt can be liquidated at market value before it falls due. On this point, however, conditions differ for the different categories of financial objects.

b. *Valuation problems concerning certain types of financial objects*

58. In the following paragraphs the concepts of market values, face values, and values based on other methods of valuation, and also the relationship between these values and actual book values are further considered for various categories of financial objects described in section B above.

(a) Gold. This object has no face value and should therefore be valued at market value.(1)

[1] The value of the national currency is, of course, often defined in terms of gold. The face value of gold could then be determined on this basis.

(b), (c) and (d) Notes, coins and bank deposits. For these objects, face values and market values are equal.

(e) Bills. Bills are normally entered in financial balance-sheets at their face value, irrespective of whether these appear as assets or liabilities. The market value is the amount which at any given time can be obtained by discounting or rediscounting the bills. By estimating the average remaining term for the stock of bills, its market value may be calculated approximatively.

(f) Bonds. Bonds as a liability are normally entered in the balance-sheet of the debtor at face values. It would seem that this is also the most appropriate method from an analytical point of view, at least as regards bonds without »forestalling clause», (i.e. a clause allowing the borrower to redeem the bonds by buying them in the market). If a forestalling clause exists, it may be normal for the debtor to value bonds at market value, i.e. corresponding to the price at which the debt could be redeemed by purchases in the market.

For bonds linked to a price index it may be of interest to record face value corrected for the price changes which have taken place in addition to market value and face value.

For bonds as an asset, the market value would primarily be the more relevant. In practice, however, holdings of bonds are often entered in the accounts at an amount differing both from the face value and from the market value. It may be possible, however, to obtain separate information on the face value of the stock and frequently also on its market value. When the face value and the type of bonds are known, it may be possible to make an approximate estimate of the market value on the basis of quotations for the types of bonds in question.

(g) Shares. As stated for bonds, shares are entered in the balance-sheet at face values as a liability, but as assets at values which differ — sometimes considerably — both from face values and from actual market values. As in the case of bonds, it may be possible to obtain statistical information on face values; and in certain cases (at least for shares quoted on the Stock Exchange), market values in addition to data on book values.

For shares which are not quoted on the Stock Exchange and which are rarely negotiated, reliable information on market values would hardly be available. As a substitute, use might be made in certain cases of information on face values or, in some countries, on the values fixed by the fiscal authorities for taxation purposes. In some countries, shares without face value exist; for these valuation at market prices will have to be accepted.

For shares held as assets, market values are obviously relevant. This is particularly true for decision making units which are holding shares as a financial object and not primarily for the purpose of participating in the enterprise. Face values, on the other hand, are of very limited interest to shareholders.

In the balance-sheet of the share-issuing companies shares differ in character from other financial liabilities. But this does not imply that face values or market values are without interest to the issuer of the shares. Equity capital is shown in the balance-sheet of these enterprises at its face value. The relationship between this capital thus valued and other assets and liabilities may be

decisive for the investment and financing policy of the enterprise. Market values are relevant when new issues of shares are envisaged. They are, for instance, one of the factors to be taken into account when the possibility of issuing the new shares at prices above par is considered.

(h) and (i) Loans and capital participations. As a rule, these objects are not negotiable and have no market value. Normally, both creditor and debtor evaluate the object at face value, although it may happen that the creditor writes down in advance the value to the extent that he considers it as unrecoverable even though a legal settlement has not yet been made with the debtor or the debtor has not been declared bankrupt. Furthermore, credit institutions may write down the value of their lendings in toto. The solution suggested here is that original face values should be used as long as the obligation remains legally unchanged.

(j) Insurance claims. Insurance companies keep reserves, fixed according to actuarial principles, against their obligations towards the insured. From the point of view of the insurance company the value of insurance claims is obviously equal to these reserves. The insured persons normally have rather vague ideas as to the size of their claims on the insurance company. The »actuarial» reserves, however, correspond so closely to the cash surrender value of the insurance policies that the actuarial value might also be used for valuing insurance claims in the balance-sheets of the insured. Another argument in favour of this treatment is that the actuarial value is also the basis for determining the size of loans which an insured person may obtain against his policy as security.

(k) Other financial objects. For objects within this group, market values are normally identical with face values.

c. *Statistical considerations*

59. From a statistical point of view, it would have certain advantages if, for any one financial object, the amount entered in the balance-sheet as liabilities equalled the corresponding amount entered in the balance-sheet as assets. This would, for instance, facilitate the consolidation of sector-balance-sheets; enable the data to be presented in the form of a matrix; permit good statistical verification; facilitate the derivation of the data for a sector as a residual; and simplify the statistical work also in other respects.

60. It is easily seen that book value do not satisfy this condition and, furthermore, as shown above, the significance of book values for analytical purposes is doubtful. Market values and face values are in principal unambiguous, even though they are of different significance for assets and liabilities. In a previous paragraph it was suggested that market values, where they exist, are of analytical interest — at least as far as assets are concerned. Face values are of interest in those cases where market values are non-existent and, furthermore, for certain types of liabilities such as bonds and (from certain points of view) also shares. It was also shown that major discrepancies between these two principles of valuation arise mainly for shares and bonds. By recording assets (liabilities) held in these two forms of objects *both* at market values and at face values, the balance between the totals of assets and liabilities — which is important for statistical reasons — may be achieved.

61. Although it may be argued that market values are the more important

ones from an analytical point of view, it is obvious that face values are rather important from the point of view of technical computations. Firstly, face values (where they exist) are more precise than market values; they enable statistical correspondence between the assets of the creditor sector and the liabilities of the debtor sector to be achieved more easily than would be the case if market values were directly aimed at. Secondly, it may be easier, at least for bonds, to obtain information on face values than on market values; for this reason the latter will have to be partly estimated centrally, on the basis of face values and information on market quotations. Finally, for studies of the changes in the balance-sheet over a period of time, it is of interest to distinguish the effects of changes which are due to fluctuations in market quotations from the effects of changes in the volume of assets and liabilities held, i.e. those arising from financial transactions. In those cases where no direct information on purchases and sales can be obtained, it may be possible to derive the net value of these transactions from balance-sheets referring to the beginning and the end of the period concerned. A condition for this is that the same method of valuation can be applied to the items in the balance-sheet at the beginning and the end of the period. It would seem desirable that this valuation at constant prices be made in terms of a price structure relevant to the period, e.g. in terms of the prices existing at the beginning or the end of the period, or an average of the prices existing during the period.(1) As far as bonds are concerned, face values may give a rather satisfactory basis for the estimation of changes in the volume of these assets held. An approximate estimate of the values of these volume changes may then be made afterwards on the basis of information on the relationship between face values and market values. The accuracy of these estimates will depend on the amount of detail which can be obtained on the composition of the holding of bonds. As to shares, the possibilities for making estimates based on face values are considerably less since the relationship between face values and market values usually is rather arbitrary.

[1] This problem is similar to the problem met in the non-financial national accounts — of estimating changes in the volume of stocks at transaction values, on the basis of data on stocks at the beginning and the end of the year.

D. The reconciliation problem

62. Even if the debtor and the creditor valued all financial objects on basis of the same principle, this would not necessarily imply that the same figures would be obtained for assets and for liabilities. One of the main reasons for discrepancies is that the transactions which lead to changes in the holding of financial objects, are not recorded simultaneously by the debtor and the creditor. This may be due to the fact that the two parties apply different principles of recording, for instance, one may be using the cash principle and the other the accrual principle. It may also be caused by the element of time involved in the transaction. Finally, discrepancies may arise from statistical errors made in the reporting or the processing of the data.

63. Problems of reconciliation arise in all cases where transactions are recorded from two sides. In such cases the statistician may accept the figures as they are reported to him and produce two different sets of data — a practice which may be termed a »decentralized de-

scription»; or, alternatively, he may adjust the figures received so as to obtain one set of figures giving a »centralized description».(1)

64. From a statistical point of view, the latter method is superior (and simpler). The discrepancies which arise are normally not of such a magnitude that they reduce to any considerable degree the quality of the material and its usefulness for analytical purposes. Thus, the traditional national accounts contain a centralized statistical description of the real (non-financial) economic transactions. The advantages of a centralized description make it desirable that also the lay-out of the accounts for the statistics of financial assets and liabilities should be based on the same principles.

[1] According to the principle of a »centralized description», all national accounting practices (including the conventions to be adopted concerning valuation, classifications, time elements, etc.) are decided centrally, for all sectors, within a general and consistent framework. According to the principle of a »decentralized description», the conventional practices of the individual units in the economy are accepted, and no efforts are made to force them into a consistent system.

E. A financial balance-sheet

65. The balance-sheet for a sector is obtained by aggregating, or consolidating, the balance-sheets of the units in this sector. A sector balance-sheet is shown below as it appears according to the principles suggested above. If, in this balance-sheet, real capital is included among the assets, the balancing item will represent the total net assets (net wealth) of the sector, i.e. the total of the sector's net financial assets and its real capital (non-financial assets). However, the valuation of real capital gives rise to a number of rather complicated problems, also of the principles involved, which are not considered in this paper.

66. It is assumed that a breakdown of individual assets by debtors and individual liabilities by creditors can be

Assets	Liabilities
a. Gold	a. Gold
b. Notes and coins	b. Notes and coins in circulation
c. Cheque account deposits	c. Cheque account deposits
d. Other bank deposits	d. Other bank deposits
e. Bills	e. Bills
f. Bonds	f. Bonds
1. Face value	1. Face value
2. Market value	2. Market value
g. Shares	g. Shares
1. Face value	1. Face value
2. Market value	2. Market value
h. Loans	h. Loans
i. Capital participations	i. Capital participations
j. Insurance claims	j. Insurance liabilities
k. Other financial assets	k. Other financial liabilities
l. Total of financial assets	l. Total of financial liabilities
1. Face value	1. Face value
2. Market value	2. Market value
	m. Net financial assets (Balancing item)
	1. Face value
	2. Market value

given, in accordance with the system of sectors described under section III (C) and (D) above. [Reference is made in this paragraph to certain tables not printed here. (Editor's note.)]

Section V. Accounts for changes in financial assets and liabilities

67. In a number of cases the changes in the holding of financial objects would be of greater relevance for economic analyses than the balance-sheet figures. The problems of classification and valuation of objects discussed in connection with the preparation of financial balance-sheets and the solutions proposed may also be adapted the system of accounts for the changes. Further discussion may therefore be limited to problems particularly related to information on changes, i.e. questions relating to the presentation of gross — or net — figures for the transactions and the effect of the principles of valuation on the balance-entries in the system.

68. The most complete picture of changes in holdings of financial objects would be obtained if the transactions were recorded on a »gross» basis, i.e. if figures were shown both on inflows and on outflows of financial objects for each sector. There is a number of analytical purposes for which such »gross» statistics are of crucial interest. If the connection between borrowings to and the resulting real investment in individual industries is to be studied, it is important to have information about new loans granted during the period concerned. Also, if a forecast of the financial needs of special credit institutions is to be made, information concerning instalments on loans granted would be indispensable. However, »gross» statistics are not equally important for all kinds of financial objects. They are probably least interesting for objects used as means of payment, and of greatest interest for objects such as bills, bonds, shares, loans, capital participations, and insurance claims.

69. By recording »net» flows, i.e. by calculating the difference between corresponding balance-sheet entries at the beginning and at the end of the period, a more summarized description of the changes in the sectors' holdings of financial objects is obtained. For the preparation of statistics on the net changes in holdings, less detailed basic data are needed than in the case of »gross» statistics; this information, nevertheless, will be sufficient for a variety of analytical purposes.

70. Statements of changes in the sectors' holdings of financial objects — whether recorded »gross» or »net» — constitute part of an accounting system for flows and should be presented in the form of an account. This »account for changes in financial assets and liabilities» will show as debit entries the increases in financial assets and decreases in financial liabilities. Correspondingly, the credit entries will show the decreases in financial assets and increases in financial liabilities. The balancing item of the account represents the »net» change in the financial objects held by the sector.

71. The size of the balancing entry of the account for changes in financial assets and liabilities will depend on the principles used in the valuation of the assets and liabilities:

(a) Face value. Use of face values in constructing the balance-sheet, or in recording inflows and outflows of assets

(liabilities), will result in a balancing item which includes realized gains (losses) from transactions in bonds and shares — realized gains (losses) in this case meaning the difference between the receipt of the sale and the face value of the object sold. If, for instance, a bond with a face value of 1 000 is sold for 900, the holding of this type of bonds will drop by 1 000 and the amount of cash increase by 900, whilst the difference (the balancing item) represents the realized loss of 100. The balancing item will, however, not be affected by non-realized gains or losses resulting from a revaluation of financial assets (liabilities). If this valuation principle is used, the sum total for all sectors of (net) changes in the holding of financial objects will equal zero.

(b) Market value. If financial assets (liabilities) are evaluated at market values, the balancing entry in the account for changes in financial assets and liabilities carries a different meaning depending on whether the account shows »net» or »gross» figures for changes in assets (liabilities). In the former case, the entries in the account are derived from the balance-sheet implying that the balancing entry will include realized as well as unrealized gains (losses), — realized gains (losses) in this case meaning the difference between the receipt of the sale (purchase) and the market value at the beginning of the period of the object sold (purchased) and unrealized gains (losses) meaning the difference between the market value of the object at the end and at the beginning of the period. In the second case the balancing item will include neither realized nor unrealized gains (losses). Outflows and inflows of, for instance, bonds will be recorded at the same amount as the corresponding inflow and outflow of means of payment, implying that the balancing entry — in this case — will not correspond with net changes in assets as recorded in the financial balance-sheet.

Section VI. Financial capital accounts within a system of more complete national accounts

72. The traditional system of national accounts primarily aims at showing production, real investment (capital formation), and consumption for functionally defined sectors. Production accounts and real investment accounts for functionally defined sectors are needed for the estimation of technical relationships (production functions), e.g. in connection with input-output analyses. It is impossible, however, when sectors are functionally defined, to supplement the production and real investment accounts by detailed financial capital accounts and balance-sheet statements without resorting to artificial sub-divisons of the accounts kept by enterprises. Even if such detailed functional accounts could be constructed, they would not be suitable as a basis for estimating behavior-relationships.

73. Transfers cannot be treated in a satisfactory manner in the traditional national accounts. As it would be impossible to distribute these transactions by functionally defined sectors, only crude sector classifications have had to be used for the description of transfers, e.g. privately owned enterprises have been classified in one combined sector.

74. If an institutional sector classification is used, and the unit to be classi-

fied being the enterprise, it is possible to construct a more comprehensive system of national accounts including balance-sheets, financial investment accounts, real investment accounts, and current accounts for each sector. Such a system would be needed *inter alia* for the establishment of stable real investment functions. It should be possible, at least in principle, to define the various real economic aggregates such as consumption, real investment, gross product, depreciation, and saving as national totals, as in the traditional national accounts. But these aggregates will have to be broken down by institutional sectors — some sectors will be engaged in both production, real investment, and consumption.

75. Although the real transactions in institutional national accounting may well be defined as in the traditional national accounts, it may, nevertheless — both for practical statistical reasons and perhaps also for analytical reasons — have certain advantages to define some types of transactions differently; e.g., the statements made by the enterprises in their own book-keeping or for the tax authorities might be used instead of the centrally estimated figures of depreciation. The concept of depreciation adopted will affect the figures for net saving, but not the net financial investment (which are equal to gross saving less gross real investment).

76. The financial capital accounts described in sections III—V above may be considered as part of such an institutional national accounting system. They constitute the financial part of the balance-sheets of the sectors, and provide the material needed for specifying in greater detail the financial investment accounts of individual sectors.

77. The institutional national accounting system should not be restricted by the requirement that the accounts for each individual sector can be aggregated or consolidated into the 6 standard accounts of the traditional national accounts (SNA). There are several possible layouts of such an accounting framework. In Appendix 1 an illustration is given of a layout similar to that of the traditional national accounts. The main difference is that the capital reconciliation account of the traditional accounts is broken down into three accounts, i.e. the capital reconciliation account, the real investment account, and the financial investment account. The accounting framework of Appendix 1 is given only as an example and not as a recommendation. The Financial investment account shows the interrelationship between the net result of current and real investment transactions and changes in the holding of financial objects. The item, »net financial investment», is arrived at as the net balance of all current and real investment transactions. By definition, net financial investment should be identical with »net acquisition of financial objects» at market values. Discrepancies are likely to arise in practice, however, due to inaccuracies in the credit market statistics and statistics on production, real investment, and consumption. This problem can only be solved by introducing into the system an entry for statistical discrepancies.

78. The Account for changes in financial assets and liabilities (cfr. section V) will show a breakdown of the net financial investment (more precisely, »net acquisition of financial objects») by type of assets and liabilities. Changes in the holding of a financial object may, however, be the result both of real trans-

actions and of the exchange of one financial object against another. A condition for achieving full correspondence between the net acquisition of financial objects and the total of changes for individual financial objects as shown in the Account for changes in financial assets and liabilities is that the latter should be based on statistics showing inflows and outflows of financial objects at market prices. If the Account for changes in financial assets and liabilities is based on one of the other possible methods described in section V, entries for realized and non-realized capital gains (losses) have to be introduced in order to achieve this correspondence.

79. Satisfactory use in economic analyses of data on financial transactions can only be obtained when the financial capital accounts are incorporated into a complete set of institutional national accounts. But an institutional national accounting system does not meet all requirements: the need will remain for production and real investment accounts based on a functional classification of sectors, primarily for the estimation of stable production functions. The institutional and functional national accounts would supplement each other, they are not alternative systems. The institutional and the functional national accounts should be two parts of one and the same accounting system, which should be designed so that from both the same national aggregates can be derived directly.

80. A way in which the interrelationships between the institutional sectors and the functional sectors can be shown, is a table in which institutional sectors are shown horizontally and functional sectors vertically. Such tables could be prepared, for gross product, wages, real investment, etc. If the accounting system has m institutional sectors and n functional sectors, the table would be as shown below. Let x be the gross product. The only entry which the two systems of sectors have in common would be the overall total, i.e. the gross national product $\sum^i \sum^j x_{ij}$. The gross national product may be broken down, of course, either by functional or by institutional sectors. The cells in the table show horizontally for each functional sector its part in the product of the various institutional sectors and vertically, for each institutional sector its part in the product of the various functional sectors.

Functional sectors (j) \ Institutional sectors (i)	1	2	.....	m	Total
1	x_{11}	x_{21}		x_{m1}	$\sum^i x_{i1}$
2	x_{12}	x_{22}		x_{m2}	$\sum^i x_{i2}$
—					
—					
—					
n	x_{1n}	x_{2n}		x_{mn}	$\sum^i x_{in}$
Total	$\sum^j x_{1j}$	$\sum^j x_{2j}$		$\sum^j x_{mj}$	$\sum^i \sum^j x_{ij}$

Appendix 1

An illustration of a system of accounts for institutional sectors[1]

Factor income account

Depreciation	Gross value added at market prices
Compensation of employees	Subsidies
Operating surplus of enterprises	Less: Indirect taxes

Appropriation account

Transfers (incl. interest) paid	Compensation of employees (for the sectors (q) and (r) only)
Consumption (for the sectors (a), (c), (q), and (r) only)	Operating surplus of enterprises
Saving	Transfers (incl. interest) received
	Indirect taxes less subsidies (for the sectors (a) and (c) only)

Capital reconciliation account

Net increase in real assets[2]	Saving
Net increase in financial objects[3]	Realized capital gains on real assets
	Non-realized capital gains on real assets
	Realized capital gains on financial objects[4]
	Non-realized capital gains on financial objects[5]
	Statistical discrepancy

Real investment account

Gross real investment	Depreciation
Acquisition of existing real assets (net)	Net increase in real assets[2]
Realized capital gains on real assets	
Non-realized capital gains on real assets	

Financial investment account

Net acquisition of financial objects } Net financial investment Statistical discrepancy	Net increase in financial objects[3]
Realized capital gains on financial objects[4]	
Non-realized capital gains on financial objects[5]	

[1] In this example face value and market value have been considered for financial objects, but only one principle of valuation, termed "current value", for real capital.

[2] Increase during the period in the current value of real capital (current values as measured on the principle of centralized description).

[3] Increase during the period in the value of financial objects (either face or market values as measured on the principle of centralized description). To be specified by assets and liabilities.

[4] Applicable both when the financial objects are recorded at face and market values.

[5] Applicable only when financial objects are recorded at market values.

STATISTISK UNDERSÖKNING AV PERSONER MED LÅGA INKOMSTER

I. Material från en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958

Av förste aktuarien CARL OLOF CEDERBLAD

1. Inledning

Statistiska centralbyråns utredningsinstitut framlade den 1 juli 1959, på uppdrag av centralbyråns chef, en plan för undersökning av »låga» inkomsttagare. Planen diskuterades med representanter för finansdepartementet, varefter utredningsinstitutet fick i uppdrag att göra en undersökning, främst bestående av en bearbetning av befolkningsregistrets hålkortskartotek.

En arbetsgrupp tillsattes med representanter från finansdepartementet, socialdepartementet, socialpolitiska kommittén, konjunkturinstitutet, LO, TCO, SAF och statistiska centralbyrån. Gruppens arbetsprogram fastställdes till att dels omfatta en bearbetning av befolkningsregistrets hålkortskartotek, dels att utforma riktlinjer för en eventuell intervjuundersökning.

I föreliggande artikel presenteras resultatet från undersökningens första etapp: en specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret för år 1958. Redogörelsen är utformad som en material- och tabellbeskrivning, medan en mera ingående analys kommer att göras i samband med att resultaten från den nu pågående intervjuundersökningen redovisas.

2. Målsättningen för undersökningen

Undersökningens främsta syfte är att bidraga till att belysa, om de som har »låg» deklarerad inkomst, utgör en svag inkomstgrupp i bl. a. social- och skattepolitisk mening.

De flesta med »låg» deklarerad inkomst återfinns helt naturligt bland dem som inte förvärvsarbetar, eller som endast förvärvsarbetar delvis. Detta är framför allt barn, ungdomar, åldringar och gifta kvinnor, men även bland övriga kategorier finns det en avsevärd andel som har mycket »låga» inkomster. Hur många av dessa »låga» inkomsttagare har haft längre eller kortare avbrott i förvärvsarbetet på grund av sjukdom, olycksfall i arbetet, invaliditet, anstaltsvård, in- och utträde på arbetsmarknaden, arbetslöshet, studier, militärtjänst, hushålls- och vårdnadsskäl etc.? Vilken försörjningsbörda har de — hur många av dem försörjes helt eller delvis av andra? Vilken levnadsnivå har de? I vilken mån kompenseras deras »låga» deklarerade inkomster av icke skattepliktiga inkomster, främst i form av bidrag från samhällets sida?

Den officiella årliga inkomststatistiken ger viss belysning av dessa frågor. Ytterligare information har i denna spe-

cialbearbetning vunnits genom att inkomststatistikens uppgifter kompletterats med uppgifter från det s. k. befolkningsregistret. I denna bearbetning har dessutom, i motsats mot inkomststatistiken, medtagits personer med sammanräknad nettoinkomst lika med noll. Gifta par har här redovisats som en enhet, medan inkomststatistiken huvudsakligen redovisar gifta personer individuellt. Bearbetningens syfte var även att få underlag för en urvalsplan till intervjuundersökningen.

I befolkningsregistrets hålkortsmassa representeras varje i riket kyrkobokförd person, som är född den 15:e i respektive månad, av ett kort. Uppgifterna på hålkortet aktualiseras varje år, och vid tidpunkten för denna undersökning hade kartotekets status förts fram till den 31 december 1957. På korten fanns, förutom diverse demografiska uppgifter, även uppgifter om sammanräknad nettoinkomst för inkomståret 1957 (taxeringsåret 1958). För att få en aktuellare inkomstuppgift överfördes den sammanräknade nettoinkomsten inkomståret 1958 maskinellt från inkomststatistikens hålkortsmassa. För 15:e födda utan sammanräknad nettoinkomst 1958 stansades nya hålkort med inkomsten noll.[1]

De uppgifter på hålkorten som ansågs relevanta för en belysning av inkomstsituationen för befolkningen var:

1) Sammanräknad nettoinkomst 1958 (egen, makes och sammanlagt)
2) Kön
3) Civilstånd
4) Barnantal
5) Näringsgren
6) Yrkesställning
7) Län, område
8) Tätortskategori
9) Sammanräknad nettoinkomst 1957 (egen, makes och sammanlagt).

Bland de uppgifter på hålkorten som ej redovisats kan nämnas data angående flyttningsrörelser, 1957 års yrke, år för giftermål, skilsmässor, taxeringsdistrikt, tidningsdistrikt m. m.

Bearbetningen av hålkortsmassan avsågs omfatta:

1) En kartläggning av den vuxna befolkningen med avseende på de egenskaper som uppräknats ovan och speciellt
2) En jämförelse mellan »låga» inkomsttagare och samtliga eller »höga» inkomsttagare. Som »låga» inkomsttagare definierades:
   a) ej gifta med en sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr
   b) gifta med en sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr.

Det är svårt att skapa en allmänt användbar definition av »låga» inkomsttagare. Den i inledningen omnämnda arbetsgruppen ansåg dock, att en differentiering av inkomstgränserna efter försörjningsbörda var nödvändig. Relationerna mellan gränserna för grupperna a—b kan utifrån primärmaterialet varieras, men arbetsgruppen ansåg den under a) och b) nämnda relationen vara mest givande.

Undersökningen begränsades till att omfatta personer i åldrarna 16—66 år. Följande motiveringar kan nämnas för detta:

a) Gruppen — 15 år är mindre intressant. Personerna saknar i regel försörjningsbörda och inkomst. Gränsen är naturlig från socialpolitisk synpunkt —

[1] En närmare redogörelse för befolkningsregistret finns i Statistisk Tidskr. 1952 (sid. 19). Berättelsen Skattetaxeringarna samt fördelning av inkomst och förmögenhet publiceras årligen i S O S.

allmänna barnbidrag utgår för alla under 16 år.

b) I gruppen 67— år har samtliga ålderspension. Vi vet en hel del om gruppen, bl. a. genom den undersökning, som verkställdes av statistiska centralbyråns utredningsinstitut 1954 på uppdrag av 1952 års åldringsvårdsutredning.

3. Population och urval

Populationen består av:

a) alla ej gifta i åldern 16—66 år (födda 1893—1943)

b) alla gifta par med mannen i åldern 16—66 år.

Ur befolkningsregistrets hålkortsmassa av 15:e födda togs ett stickprov. Följande urvalsfraktioner användes:

Kategori	*Urvalsfraktion*
A. Ej gifta kvinnor med barn samt gifta män med 3 och flera barn (16—66 år).....	1
B. Övriga	1/4

Det bör observeras, att urvalsenheten för gifta par utgöres av mannen. När urvalet verkställts, frånsorterades alla som avlidit, emigrerat eller annullerats genom överföring till boken över obefintliga under år 1958. Därefter påfördes stickprovet uppgifter från inkomststatistikens hålkortsmassa, och arbetskort med de ovan uppräknade egenskaperna framställdes. Arbetskorten representerar sålunda ej gifta 16—66 år samt gifta män —66 år, som är kyrkobokförda i riket den 31 dec. 1958, med undantag för dem som 1958 immigrerat eller tillkommit från boken över obefintliga.

Det visade sig, att åtskilliga kort i inkomststatistikens hålkortsmassa saknades, vilket medförde att vissa arbetskort inte kunde framställas. »Bortfallet» är redovisat i kol. 2 i tablån nedan.

En jämförelse mellan urvalet och den beräknade folkmängden efter kön, civilstånd och ålder den 31 dec. 1958 enligt Befolkningsrörelsen 1958 är gjord i sammanställningen nederst på sidan.

Differenserna uppkommer genom kombinationer av slumpfel, fel i befolkningsregistrets primärmaterial och fel i framskrivningen av folkmängden till den 31 dec. 1958.

4. Uppgifterna på arbetskortet

Sammanräknad nettoinkomst inkomståret 1958. Med sammanräknad nettoinkomst förstås summan av inkomsttagarens vid taxering till statlig inkomstskatt uppskattade inkomster av olika förvärvskällor (jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, delägare i vanligt handelsbolag, kommanditbolag eller rederi, tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet och

Kategori	1 Upp-räknat antal i urvalet,	2 Bort-fallet upp-räknat,	3 Immigr. o. till-komna fr. bok. öv. obe-fintl.,	4 Summa av kol. 1—3,	5 Folk-mängd 31 dec. 1958,	6 Differens kol. 4—5 Abso-lut,	7 i % av kol. 5
	1000-tal	1000-tal	1000-tal	1000-tal	1000-tal	1000-tal	
Ej gifta män 16—66 år	878	28	6	912	873	39	4 5
» » kvinnor 16—66 »	787	41	6	834	803	31	3 9
Gifta män 16—66 »	1 499	34	3	1 536	1 561	— 25	— 1,6
Summa	3 164	103	15	3 282	3 237	45	1,4

kapital), sedan avdrag gjorts för ev. underskott å förvärvskälla. Uppgifterna inhämtas av taxeringsnämndsordförandena för inkomststatistikens räkning från personernas deklarationer. *Sammanräknad nettoinkomst är ett taxeringstekniskt inkomstbegrepp som inte får förväxlas med taxerad inkomst,* vilket är sammanräknad nettoinkomst minus »övriga allmänna avdrag» (erlagda kommunalskatter, försäkringsavgifter o. d.). I den sammanräknade nettoinkomsten medräknas enbart skattepliktiga inkomster; ej skattepliktiga inkomster som sjukkasseersättning, allmänna barnbidrag, socialhjälp, hyra av inneboende eller medel som beskattas i annan ordning, t. ex. arv, gåvor, lotterivinster m. m., är inte inräknade.

Ett flertal personer redovisas i denna undersökning som om de inte haft någon sammanräknad nettoinkomst, trots att detta borde varit fallet. Detta kan bero på att personen inte varit deklarationsskyldig under året (bruttointäkten under året uppgick inte till 1 200 kr och de skattepliktiga tillgångarna underskred 80 000). Ganska vanligt är även att taxeringsordföranden antecknar sammanräknad nettoinkomst lika med noll för individer, som har så låga inkomster att den *beskattningsbara inkomsten* är noll. Förfaringssättet varierar mellan olika taxeringsdistrikt och uppgifterna för de lägsta inkomstklasserna bör tolkas med en viss försiktighet.

För gifta finns angivet makens sammanräknade nettoinkomst samt summan av makarnas sammanräknade nettoinkomst. Att endast ena maken finns noterad med inkomst kan ibland förekomma även då båda har inkomst, t. ex. vid hemskillnad.

Kön och civilstånd. Uppgifterna om kön och civilstånd har hämtats från befolkningsregistret och är de som gällde 31 dec. 1957.

Barnantal. Uppgiften om barnantal har hämtats från befolkningsregistret och gäller den 31 dec. 1957. *En ej gift kvinna klassas som »med barn» om hon någon gång har fött barn.* Detta barnbegrepp har använts för fruktsamhetsberäkningar och ger knappast någon ledning om kvinnans försörjningsbörda; man vet sålunda inte barnets ålder eller vem som har haft hand om vårdnaden. Med detta barnbegrepp får man flera ogifta och frånskilda mödrar samt änkor med barn än om »hemmavarande barn under 16 år» skulle använts.

För *gifta par* redovisas antalet *hemmavarande barn under 16 år.* Primärmaterialet har här vissa brister; man vet inte med säkerhet om barnet är hemmavarande. Ett barn till en man, vilket en gång registrerats som hemmavarande, kvarstår som hemmavarande tills det fyllt 16 år, oavsett om förändringar beträffande vem som har hand om vårdnaden faktiskt har inträffat under tiden.

Näringsgren och yrkesställning. Uppgifter från inkomststatistiken har använts. Dessa lämnas av taxeringsnämndsordförandena och skall grunda sig på taxeringsmaterialets uppgifter. För person, som under året varit verksam inom mer än en näringsgren eller haft olika yrkesställning inom en näringsgren under olika tider av året, skall angivas den näringsgren resp. ställning inom näringsgrenen, som lämnat den största inkomsten. Yrkesbeteckningen ansluter sig sålunda inte alltid till den på deklarationsblanketten under rubriken »yrke, titel, anställning» lämnade uppgiften. För en närmare diskussion se: Skattetaxeringarna samt fördelning av inkomst och förmögenhet 1959.

Län, område. I tabellerna redovisas följande områden:

1) Stockholms stad
2) Mälarlänen: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Örebro och Västmanlands län
3) Östra Götaland: Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar och Gotlands län
4) Skåne, Halland, Blekinge: Blekinge, Kristianstads, Malmöhus och Hallands län
5) Västkust- och Vänerlänen: Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs och Värmlands län
6) Dalarna och Nedre Norrland: Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län
7) Övre Norrland: Västerbottens och Norrbottens län.

Sorteringen har gjorts efter uppgifterna i befolkningsregistret gällande den 31 dec. 1957.

Tätortskategori har inte använts i tabellerna, då den åsyftade uppdelningen på glesort och tätort blir diffus, om den görs på landsbygd och städer. I stället har i tabellerna differentiering gjorts genom en uppdelning efter näringsgren, dvs. företagare inom jordbruk och anställda inom jordbruk har särredovisats.

Sammanräknad nettoinkomst inkomståret 1957. Uppgiften har tagits från befolkningsregistret, där den i sin tur är hämtad från inkomststatistiken inkomståret 1957. Samma principer som för inkomståret 1958 gäller.

5. Resultat av bearbetningen: ej gifta

A. Kön, inkomst

Av 1 666 000 ej gifta i åldern 16—66 år har 927 000 eller 56 % sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr. Av dessa är 46 % män och 54 % kvinnor. För samtliga ej gifta 16—66 år är könsfördelningen 53 % män och 47 % kvinnor, dvs. kvinnorna är relativt flera i kategorin »låga inkomsttagare». Andelen »låga» inkomsttagare är betydligt högre bland kvinnorna än bland männen — 63 resp. 49 % har inkomster under 6 000 kr.

Tab. 1. Ej gifta 16—66 år fördelade på kön och sammanräknad nettoinkomst 1958

Not married persons, age 16—66, by sex and by total net income

Kön *Sex*	—6 000 kr	6 000— kr	Samtliga *Total*
1 000-tal			
Ej gifta män....	427	451	878
Ej gifta kvinnor	500	288	787
Samtliga *Total*	927	739	1 666
I %			
Ej gifta män....	49	51	100
Ej gifta kvinnor	63	37	100
Samtliga *Total*	56	44	100

B. Ålder, inkomst

Tab. 2. Ej gifta 16—66 år fördelade på ålder och sammanräknad nettoinkomst 1958

Not married persons, age 16—66, by age and by total net income

Ålder *Age*	—6 000 kr	6 000— kr	Samtliga *Total*
1 000-tal			
16—24.....	495	215	709
25—49.....	199	370	569
50—66.....	233	154	387
16—66.....	927	739	1 666
I %			
16—24.....	53	29	43
25—49.....	21	50	34
50—66.....	25	21	23
16—66.....	100	100	100

Åldersfördelningen visar, att bland »låga» inkomsttagare är främst de yngre men även de äldre relativt flera. I kategorin »låga» inkomsttagare är 495 000 eller 53 % under 25 år. Andelen med inkomst under 6 000 kr är för de olika åldrarna:

Ålder	% med inkomst under 6 000 kr
16—24	70
25—49	35
50—66	60
16—66	56

C. Ålder, kön, inkomst

Tab. 3. Ej gifta med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på kön och ålder år 1958

Not married persons earning a total net income of less than 6 000 kronor by sex and by age

Ålder *Age*	Ej gifta män	Ej gifta kvinnor	Samtliga *Total*
1 000-tal			
16—24	252	243	495
25—49	100	99	199
50—66	75	158	233
16—66	427	500	927
I %			
16—24	59	49	53
25—49	23	20	21
50—66	18	32	25
16—66	100	100	100

Åldersfördelningen i kategorin »låga inkomsttagare» är väsentligt olika för män och kvinnor. Främst märks det stora antalet ej gifta kvinnor i åldern 50—66 år med låga inkomster. Andelen med inkomst under 6 000 kr är för de olika åldrarna med uppdelning på kön:

Ålder	% med inkomst under 6 000 kr	
	ej gifta män	ej gifta kvinnor
16—24	65	76
25—49	29	43
50—66	51	66
16—66	49	63

Andelen är avsevärt större för kvinnorna i samtliga åldersklasser.

D. Ålder, civilstånd, inkomst för ej gifta kvinnor

Tab. 4. Ej gifta kvinnor 16—66 år med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på ålder och civilstånd år 1958 (1 000-tal)

Not married women, age 16—66, earning a total net income of less than 6 000 kronor by age and by marital status

Ålder *Age*	Ogifta *Single*	Änkor *Widows*	Frånskilda *Divorced*	Samtliga *Total*
16—24	243	—	—	243
25—39	45	2	8	55
40—49	28	6	9	43
50—66	82	60	16	158
16—66	398	69	33	500

Den yngsta åldersklassen består som väntat av ogifta.

E. Civilstånd, barnförekomst, inkomst för ej gifta kvinnor

Tab. 5. Andel (%) ej gifta kvinnor 25—49 år med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på barnförekomst och civilstånd år 1958

Percentage of not married women, age 25—49, earning a total net income of less than 6 000 kronor, with or without children, by marital status

Civilstånd	Utan barn	Med barn[1]	Samtliga
Ogifta	40	62	43
Änkor	42	51	49
Frånskilda	37	47	44
Samtliga *Total*	40	53	43
Antal (1 000-tal)	67	31	99

[1] Av modern födda barn.

En stor del av de ej gifta kvinnorna har under 2 000 kr, vilket framgår av tab. 6. I flertalet fall har de troligen inte deklarerat.

Tab. 6. Andel (%) ej gifta kvinnor 25—49 år med sammanräknad nettoinkomst under 2 000 kr fördelade på barnförekomst och civilstånd år 1958

Percentage of not married women, age 25—49, earning a total net income of less than 2 000 kronor, with or without children, by marital status

Civilstånd	Utan barn	Med barn[1]	Samtliga
Ogifta	16	35	18
Änkor	6	19	16
Frånskilda	16	23	21
Samtliga *Total*	15	26	18

[1] Av modern födda barn.

Tab. 5 och 6 har endast redovisats för ej gifta kvinnor mellan 25 och 50 år. Detta bör ge det barnbegrepp, som används för de ej gifta kvinnorna en viss relevans. Av tabellerna framgår att andelen ej gifta kvinnor med inkomst under 6 000 kr är större för kvinnor med än utan barn oavsett civilstånd. Skillnaden mellan inkomstfördelningarna för de ej gifta kvinnorna med resp. utan barn är markant i den lägsta inkomstklassen, vilket framgår av tab. 6.

F. Yrke, kön, inkomst

Tab. 7. Ej gifta 16—66 år fördelade på kön, yrkesställning och sammanräknad nettoinkomst år 1958

Not married persons, age 16—66, by sex, by occupational status, and by size of total net income; number (thousands) and percentages

Yrkesställning	Ej gifta män			Ej gifta kvinnor			Samtliga ej gifta		
	—6 000 kr	6 000— kr	S:a *Total*	—6 000 kr	6 000— kr	S:a *Total*	—6 000 kr	6 000— kr	S:a *Total*
1 000-tal									
Företagare inom jordbruk	31	20	52	11	2	13	42	22	65
Övriga företagare	8	15	24	10	9	19	18	24	43
Anställda inom jordbruk	82	40	122	19	2	20	101	42	143
Övriga anställda	173	370	543	249	264	513	422	634	1 056
Icke yrkesverksamma	133	5	137	210	12	222	343	16	359
Samtliga *Total*	427	451	878	500	288	787	927	739	1 666
I %									
Företagare inom jordbruk	7	4	6	2	1	2	5	3	4
Övriga företagare	2	3	3	2	3	2	2	3	3
Anställda inom jordbruk	19	9	14	4	1	3	11	6	9
Övriga anställda	41	82	62	50	92	65	46	86	63
Icke yrkesverksamma	31	1	16	42	4	28	37	2	22
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100	100

För både ej gifta män och ej gifta kvinnor finns det proportionellt flera anställda inom jordbruk samt icke yrkesverksamma bland de »låga» inkomsttagarna. Av de ej gifta kvinnorna med under 6 000 kr inkomst utgjorde de icke yrkesverksamma inte mindre än 42 %. Andelen med inkomst under 6 000 kr för de olika yrkeskategorierna framgår av tab. 8.

Tab. 8. Andel (%) ej gifta 16—66 år med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på kön och yrkesställning år 1958

Percentage of not married persons, age 16—66, earning a total net income of less than 6 000 kronor, by sex and by occupational status

Yrkesställning	Ej gifta män	Ej gifta kvinnor
Företagare inom jordbruk	61	84
Övriga företagare	34	53
Anställda inom jordbruk	67	92
Övriga anställda	32	49
Icke yrkesverksamma	97	95
Samtliga *Total*	49	63

Andelen »låga» inkomsttagare är störst för de icke yrkesverksamma samt för anställda inom jordbruk.

G. Näringsgren, kön, inkomst för anställda

Tab. 9. Andel (%) ej gifta anställda i åldern 16—66 år med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på kön och näringsgren år 1958

Percentage of not married employees, age 16—66, earning a total net income of less than 6 000 kronor by sex and by branch of industry

Näringsgren	Ej gifta män	Ej gifta kvinnor
Jordbruk med binäringar	67	91
Byggnadsverksamhet	33	..
Industri och handel i övrigt	31	44
Samfärdsel	27	28
Handel	42	50
Allmän förvaltningstjänst	24	30
Fria yrken	40	59
Husligt arbete	..	94
Övriga	..	..
Samtliga *Total*	38	50

Förutom den stora skillnaden mellan anställda inom jordbruk och anställda inom övriga näringsgrenar, märks speciellt att 94 % av kvinnorna inom husligt arbete hade inkomster under 6 000 kr. Övriga näringsgrenar med hög andel »låga» inkomsttagare för både män och kvinnor är fria yrken och handel.

H. Yrke, kön, ålder, inkomst

Åldersfördelningarna bland »låga» resp. »höga» inkomsttagare skiljer sig avsevärt för de olika yrkeskategorierna.

Tab. 10 visar åldersfördelningen för ej gifta män, fördelade på yrkesställning och inkomst. Som synes är företagarna äldre såväl bland »låga» som »höga» inkomsttagare. Övriga anställda och icke yrkesverksamma utgöres i hög grad av unga personer, speciellt är detta fallet bland de »låga» inkomsttagarna. De med under 6 000 kr fördelar sig på olika yrken för de olika åldersklasserna enligt tab. 11.

Tab. 11. Ej gifta män med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på ålder och yrkesställning år 1958 i %

Not married men earning a total net income of less than 6 000 kronor by age and by occupational status (percentages)

Yrkesställning	16-24	25-49	50-66	16-66
Företagare inom jordbruk	1	13	21	7
Övriga företagare	—	4	4	2
Anställda inom jordbruk	16	27	19	19
Övriga anställda	52	28	17	41
Icke yrkesverksamma	31	27	39	31
Samtliga, % *Total*	100	100	100	100
Antal (1 000-tal)	252	100	75	427

Tab. 10. Ej gifta män fördelade på yrkesställning, ålder och sammanräknad nettoinkomst år 1958

Not married men by occupational status, by age, and by size of total net income

Yrkesställning Sammanräknad nettoinkomst	1 000-tal				%			
	16—24	25—49	50—66	16—66	16—24	25—49	50—66	16—66
Företagare inom jordbruk								
—6 000 kr	1	13	17	31	5	42	54	100
6 000 kr —	1	11	9	20	4	53	43	100
Samtliga *Total*	2	24	25	52	4	46	49	100
Övriga företagare								
—6 000 kr	1	4	3	8	12	53	35	100
6 000 kr —	1	11	3	15	7	72	20	100
Samtliga *Total*	2	15	6	23	9	66	25	100
Anställda inom jordbruk								
—6 000 kr	41	27	14	82	50	33	17	100
6 000 kr —	11	23	6	40	27	58	16	100
Samtliga *Total*	52	51	20	122	42	42	16	100
Övriga anställda								
—6 000 kr	132	28	13	173	76	16	7	100
6 000 kr —	124	195	51	370	33	53	14	100
Samtliga *Total*	256	224	64	543	47	41	12	100
Icke yrkesverksamma								
—6 000 kr	77	27	29	133	58	20	22	100
6 000 kr —	2	1	2	5	..	..	..	..
Samtliga *Total*	78	28	31	137	57	20	23	100
Samtliga								
—6 000 kr	252	100	75	427	59	23	18	100
6 000 kr —	138	242	72	451	30	54	16	100
Totalsumma *Grand total*	390	342	147	878	44	39	17	100

Tab. 12. Andel (%) ej gifta män med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på ålder och yrkesställning år 1958

Percentage of not married men earning a total net income of less than 6 000 kronor by age and by occupational status

Yrkesställning	16-24	25-49	50-66	16-66
Företagare inom jordbruk	..	55	66	61
Övriga företagare	..	28	..	34
Anställda inom jordbruk	79	54	68	67
Övriga anställda	52	13	20	32
Icke yrkesverksamma	98	97	93	97
Samtliga, *Total*	65	29	51	49

Av tab. 12 framgår, att oavsett ålder är andelen »låga» inkomsttagare högst bland icke yrkesverksamma, anställda inom jordbruk och företagare inom jordbruk.

I tab. 13—15 redovisas motsvarande uppgifter för ej gifta kvinnor. Tab. 13 på nästa sida utvisar att 92 % av de ej gifta kvinnorna 16—66 år med inkomst under 6 000 kr faller inom yrkesklasserna övriga anställda och icke yrkesverksamma. Observera speciellt de olika åldersfördelningarna för dessa klasser.

Tab. 13. Ej gifta kvinnor fördelade på yrkesställning, ålder och sammanräknad nettoinkomst år 1958

Not married women by occupational status, by age, and by size of total net income

Yrkesställning Sammanräknad nettoinkomst	1 000-tal				%			
	16—24	25—49	50—66	16—66	16—24	25—49	50—66	16—66
Företagare inom jordbruk								
—6 000 kr	—	2	9	11	..	..	..	..
6 000 kr —	—	—	2	2	..	..	..	..
Samtliga *Total*	—	2	10	13	..	..	..	..
Övriga företagare								
—6 000 kr	1	3	7	10	..	..	..	..
6 000 kr —	—	3	6	9	..	..	..	..
Samtliga *Total*	1	5	13	19	3	27	69	100
Anställda inom jordbruk								
—6 000 kr	8	5	5	19	44	29	27	100
6 000 kr —	—	1	—	2	..	..	..	..
Samtliga *Total*	9	6	6	20	42	31	27	100
Övriga anställda								
—6 000 kr	148	52	50	249	59	21	20	100
6 000 kr —	76	123	65	264	29	47	24	100
Samtliga *Total*	223	175	114	513	44	34	22	100
Icke yrkesverksamma								
—6 000 kr	86	37	87	210	41	18	42	100
6 000 kr —	—	2	10	12	..	..	..	..
Samtliga *Total*	86	39	97	222	39	18	44	100
Samtliga								
—6 000 kr	243	99	158	500	48	20	32	100
6 000 kr —	76	129	83	288	27	45	29	100
Totalsumma *Grand total*	319	228	241	787	41	29	31	100

Tab. 14. Ej gifta kvinnor med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på ålder och yrkesställning år 1958 i %

Not married women earning a total net income of less than 6 000 kronor by age and by occupational status (percentages)

Yrkesställning	16-24	25-49	50-66	16-66
Företagare	—	5	10	4
Anställda inom jordbruk	3	5	3	4
Övriga anställda	61	52	32	50
Icke yrkesverksamma	35	38	55	42
Samtliga, % *Total*	100	100	100	100
Antal 1 000-tal	243	99	158	500

Tab. 15. Andel (%) ej gifta kvinnor med sammanräknad nettoinkomst under 6 000 kr fördelade på ålder och yrkesställning år 1958

Percentage of not married women earning a total net income of less than 6 000 kronor by age and by occupational status

Yrkesställning	16-24	25-49	50-66	16-66
Företagare inom jordbruk	..	..	85	84
Övriga företagare	..	..	53	53
Anställda inom jordbruk	97	86	..	92
Övriga anställda	66	29	44	49
Icke yrkesverksamma	100	96	90	94
Samtliga *Total*	76	43	66	63

De unga tillhör i synnerhet klassen övriga anställda, medan av de äldre förhållandevis många är företagare och icke yrkesverksamma. Se tab. 14.

Andelen med under 6 000 kr är, oavsett ålder, hög bland icke yrkesverksamma och anställda inom jordbruk (tab. 15).

6. Resultat av bearbetningen: gifta par

A. Barnantal, inkomst

Tab. 16. Gifta par, mannen i åldern —66 år, fördelade på barnantal och sammanlagd sammanräknad nettoinkomst år 1958

Married couples, husband's age —66, by size of joint total net income and by number of children

Barnantal	—10 000 kr	10 000— kr	Samtliga *Total*
1 000-tal			
utan barn	177	417	594
med 1 barn.....	90	348	438
med 2 barn.....	58	246	304
med 3 och flera barn	46	117	163
Samtliga	372	1 127	1 499
I %			
utan barn	48	37	40
med 1 barn	24	31	29
med 2 barn	16	22	20
med 3 och flera barn	12	10	11
Samtliga	100	100	100

Av 1 499 000 gifta par har 372 000 eller 25 % inkomster under 10 000 kr. Av dessa är 177 000, eller 48 %, gifta par utan barn. Andelen gifta par med under 10 000 kr inkomst varierar med barnantalet på följande sätt:

Barnantal	Andel (%) av de gifta paren med sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr
0 barn	30
1 barn	20
2 barn	19
3 och flera barn..	29
Samtliga	25

Andelen gifta par med under 10 000 kr inkomst är störst bland dem som inte har hemmavarande barn och dem med tre eller flera hemmavarande barn.

B. Barnförekomst, ålder, inkomst

Andelen gifta par med inkomst under 10 000 är som tidigare framgått 25 %. Vid en uppdelning på äktenskap med och utan barn blir andelarna 21 resp. 30 %. Av tablån nedan framgår, att detta praktiskt taget helt kan förklaras av skillnaden i åldersfördelningen.

Gifta utan barn	Andel (%) gifta par med under 10 000 kr sammanlagd sammanräknad nettoinkomst
Mannen —49 år..	18
» 50—66 år..	37
» —66 år..	30
Gifta med barn	
Mannen —49 år..	19
» 50—66 år..	33
» —66 år..	21

C. Yrke, inkomst

Tab. 17. Gifta par, mannen i åldern —66 år, fördelade på sammanlagd sammanräknad nettoinkomst och yrkesställning år 1958

Married couples, husband's age —66, by size of joint total net income and by occupational status

Mannens yrkesställning	—10 000 kr	10 000— kr	Samtliga *Total*
1 000-tal			
Företagare inom jordbruk	104	64	167
Övriga företagare ..	40	96	136
Anställda inom jordbruk	40	36	77
Övriga anställda	141	920	1 061
Ej yrkesverksamma	47	11	58
Samtliga	372	1 127	1 499
I %			
Företagare inom jordbruk	28	6	11
Övriga företagare ..	11	8	9
Anställda inom jordbruk	11	3	5
Övriga anställda	38	82	71
Ej yrkesverksamma	13	1	4
Samtliga	100	100	100

Huvuddelen av de »höga» inkomsttagarna utgöres av familjer tillhörande kategorien övriga anställda. Bland de »låga» inkomsttagarna är detta förhållande mindre markant — i stället utgöres många av företagare inom jordbruk och icke yrkesverksamma.

Mannens yrkesställning	Andel (%) äktenskap med under 10 000 kr sammanlagd sammanräknad nettoinkomst
Företagare inom jordbruk	62
Övriga företagare	30
Anställda inom jordbruk	52
Övriga anställda	13
Icke yrkesverksamma	82
Samtliga	25

Tablån ovan visar differenserna mellan yrkesställningarna.

D. Näringsgren, inkomst för gifta par där mannen är anställd

Tab. 18. Andel (%) gifta par, mannen i åldern —66 år, med sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr fördelade på näringsgren år 1958

Percentage of married couples, husband's age —66, earning a joint total net income of less than 10 000 kronor by branch of industry

Näringsgren	Andel »låga» inkomsttagare %
Jordbruk med binäringar	52
Byggnadsverksamhet	22
Industri och hantverk i övrigt	14
Samfärdsel	11
Handel	11
Allmän förvaltningstjänst	5
Fria yrken	..
Husligt arbete	..
Övriga	..
Samtliga *Total*	16

Tabellen belyser på ett markant sätt den stora skillnaden i andelen »låga» inkomsttagare för anställda inom jordbruk och övriga näringsgrenar.

E. Yrke, ålder, inkomst

Yrkesfördelning i kombination med ålder framgår av tab. 19.

Tab. 19. Gifta par fördelade på mannens yrkesställning, ålder och sammanlagd sammanräknad nettoinkomst år 1958 i %

Married couples by husband's occupational status and age, and by joint total net income (percentages)

Mannens yrkesställning	—49 år		
	—10 000 kr	10 000— kr	Samtliga *Total*
Företagare inom jordbruk	23	5	8
Övriga företagare	12	8	9
Anställda inom jordbruk	13	3	5
Övriga anställda	44	84	77
Icke yrkesverksamma	8	—	2
Samtliga (%)	100	100	100
Antal (1 000-tal)	175	776	951

	50—66 år		
	—10 000 kr	10 000— kr	Samtliga *Total*
Företagare inom jordbruk	31	7	16
Övriga företagare	10	10	10
Anställda inom jordbruk	9	3	5
Övriga anställda	32	77	61
Icke yrkesverksamma	17	3	8
Samtliga (%)	100	100	100
Antal (1 000-tal)	197	351	548

Av de äldre är förhållandevis fler företagare inom jordbruk och icke yrkesverksamma jämfört med de yngre.

Tab. 20. Andel (%) gifta par med sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr fördelade på mannens yrkesställning och ålder år 1958

Percentage of married couples earning a joint total net income of less than 10 000 kronor by husband's occupational status and age

Mannens yrkesställning	—49 år	50—66 år
Företagare inom jordbruk..	52	70
Övriga företagare	26	34
Anställda inom jordbruk ..	46	62
Övriga anställda	11	19
Icke yrkesverksamma	86	79
Samtliga *Total*	18	36

Endast i äktenskap där mannen inte är yrkesverksam är andelen lägst i den äldsta åldersklassen.

F. Yrke, barnförekomst, ålder, inkomst

Fördelningen av äktenskapen med avseende på yrkesställlning är för de »låga» inkomsttagarna tämligen oberoende av indelningen efter barnförekomst och ålder. Företagarna är förhållandevis fler inom kategorien äldre äktenskap med barn och de icke yrkesverksamma förhållanvis fler inom kategorien äldre äktenskap utan barn. Detta framgår av tab. 21.

Tab. 21. Gifta par med sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr fördelade på barnförekomst, mannens ålder och yrkesställning år 1958

Married couples earning a joint total net income of less than 10 000 kronor, with or without children, by husband's age and occupational status

Mannens yrkesställning	1 000-tal					
	utan barn			med barn		
	—49 år	50—66 år	—66 år	—49 år	50—66 år	—66 år
Företagare inom jordbruk	9	38	47	33	23	57
Övriga företagare	5	12	18	16	7	22
Anställda inom jordbruk	5	13	17	18	5	23
Övriga anställda	18	46	64	59	18	76
Icke yrkesverksamma	4	28	32	10	6	16
Samtliga *Total*	40	137	177	135	59	194
	i %					
Företagare inom jordbruk	22	28	27	24	39	29
Övriga företagare	12	9	10	12	12	11
Anställda inom jordbruk	12	9	10	13	8	12
Övriga anställda	44	34	36	44	31	39
Icke yrkesverksamma	10	20	18	7	10	8
Samtliga *Total*	100	100	100	100	100	100

I tab. 22 har andelen äktenskap med sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr beräknats för de olika kategorierna.

Tab. 22. Andel (%) gifta par med sammanlagd sammanräknad nettoinkomst under 10 000 kr fördelade på mannens yrkesställning och ålder samt antal hemmavarande barn år 1958

Percentage of married couples earning a joint total net income of less than 10 000 kronor by husband's occupational status and age and by number of children living at home

Mannens yrkesställning	0 barn			1 barn			2 barn			3 o. fl. barn			Samtliga		
	— 49 år	50-66 år	16-66 år	— 49 år	50-66 år	16-66 år	— 49 år	50-66 år	16-66 år	— 49 år	50-66 år	16-66 år	— 49 år	50-66 år	16-66 år
Företagare inom jordbruk	56	72	69	55	67	61	48	67	55	50	71	55	52	70	62
Övriga företagare	31	38	35	23	31	25	25	..	26	27	..	27	26	34	30
Anställda inom jordbruk	45	66	59	50	48	50	43	..	46	48	..	50	46	62	52
Övriga anställda	10	19	16	9	14	11	10	18	11	15	25	17	11	19	13
Icke yrkesverksamma....	..	79	81	86	..	81	..	..	82	94	..	94	86	79	82
Samtliga *Total*	18	37	30	17	30	20	17	35	19	26	45	29	18	36	25

G. Hustruinkomster

I flertalet äktenskap har hustrun ingen inkomst överhuvudtaget.

	Relativa antalet äktenskap där hustrun har sammanräknad nettoinkomst = 0 %
Mannen företagare	
utan barn	80
med barn	87
Mannen anställd eller icke yrkesverksam	
utan barn	53
med barn	60

Om hustrun har inkomst är den i regel mycket blygsam, vilket framgår av nedanstående tablå:

	Relativa antalet äktenskap där hustrun har 0—2 000 kr sammanräknad nettoinkomst %
Mannen företagare	
utan barn	87
med barn	91
Mannen anställd eller icke yrkesverksam	
utan barn	63
med barn	74

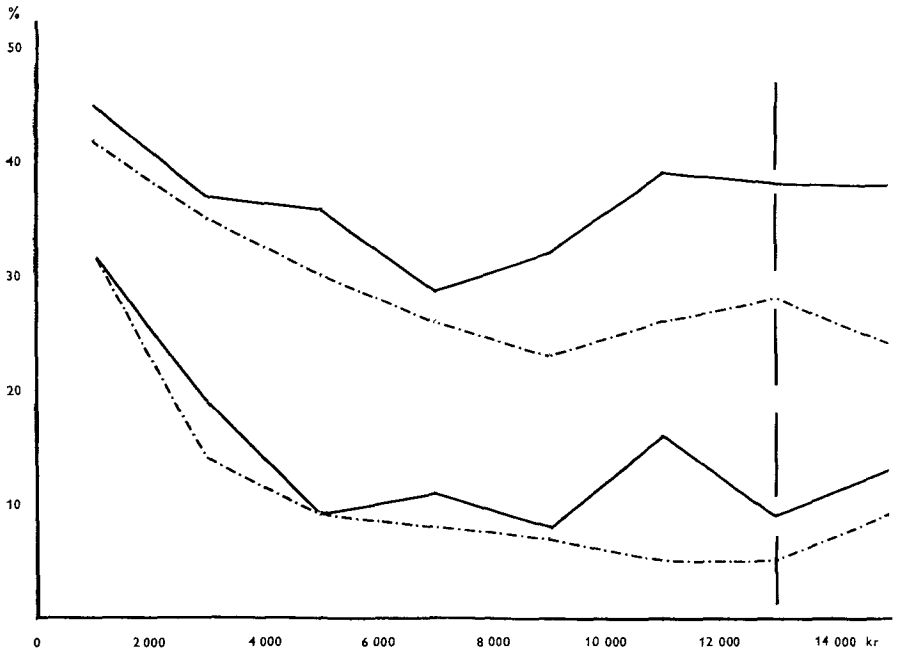
I fig. 1 har relativa antalet äktenskap där hustrun har över 2 000 kr inkomst fördelats på mannens inkomst. För de redovisade kategorierna är relativa antalet äktenskap, där hustrun har över 2 000 kr inkomst högst, när mannens inkomst är låg. Relativa antalet är lägst, när mannens inkomst för de olika kategorierna faller inom följande inkomstklasser:

Mannens yrkesställning och barnförekomst	*Inkomstklass*
Företagare utan barn.....	8 000—10 000 kr
med barn.....	12 000—14 000 »
Anställd eller icke yrkesverksam	
utan barn.....	6 000— 8 000 »
med barn.....	8 000—10 000 »

De större hustruinkomsterna är mest frekventa i äktenskap, där mannens inkomst är låg eller hög.

Fig. 1. Relativa antalet äktenskap, där hustrun har större sammanräknad nettoinkomst än 2 000 kr fördelade efter mannens sammanräknade nettoinkomst samt mannens yrkesställning och barnförekomst. (Mannen —66 år)

Percentage of marriages, wife earning a total net income of more than 2 000 kronor, by husband's total net income and occupational status and by number of children. (Husband's age —66)

De övre kurvorna ———— Mannen anställd eller ej yrkesverksam utan barn
— · — · — · Mannen anställd eller ej yrkesverksam med barn

De nedre kurvorna ———— Mannen företagare utan barn
— · — · — · Mannen företagare med barn

Tab. 23. Andel gifta par (%), där hustrun har inkomst, fördelade på mannens yrkesställning och barnantal år 1958

Percentage of married couples, wife earning an income, by husband's occupational status and by number of children

Mannens yrkesställning	0 barn	1 barn	2 barn	3 och flera barn
Företagare inom jordbruk	8	5	6	3
Övriga företagare	34	25	22	19
Anställda inom jordbruk	27	32	30	24
Övriga anställda	50	44	39	33
Icke yrkesverksamma	27	17	..	..
Samtliga *Total*	40	37	33	26

Andelen samtaxerade äktenskap varierar kraftigt mellan de olika yrkesställningarna. Det bör observeras, att hustrur till företagare kan vara »medhjälpande familjemedlemmar» och således förvärvsarbetande utan att ha egen sammanräknad nettoinkomst. Hustrurnas yrkesintensitet minskar med ökat barnantal.

Tab. 24. Andel samtaxerade äktenskap (%) inom olika inkomstklasser (sammanlagd sammanräknad nettoinkomst) fördelade på barnantal år 1958

Percentage of jointly assessed marriages by size of joint total net income and by number of children

Antal barn *Number of children*	Sammanlagd sammanräknad nettoinkomst, kr							
	— 4 000	4 000— 6 000	6 000— 8 000	8 000— 10 000	10 000— 12 000	12 000— 14 000	14 000—	Samtliga *Total*
0 barn	6	20	20	19	22	29	65	40
1 barn	2	8	13	17	26	27	54	37
2 barn	2	21	12	17	21	32	44	33
3 barn och flera	4	10	11	12	19	26	39	26

Tabellen visar det delvis självklara förhållandet, att ju högre »familjeinkomsten» är, desto vanligare är det att hustrun arbetar. Detta är oberoende av antalet hemmavarande barn.

7. Resultat av bearbetningen: Geografiska olikheter

Tab. 25. Andel (%) ej gifta. 16—66 år, med under 6 000 kr sammanräknad nettoinkomst fördelade på kön, yrkesställning och riksområden år 1958

Percentage of not married persons earning an income of less than 6 000 kronor by different regions and by sex and occupational status

Riksområde[1], kön	Företagare	Anställda	Icke yrkesverksamma
Ej gifta män			
1	34	27	93
2	33	31	96
3	52	44	96
4	54	44	97
5	55	39	99
6	53	39	96
7	67	47	99
Samtliga *Total*	53	38	97
Ej gifta kvinnor			
1	..	32	87
2	..	48	93
3	..	60	97
4	..	53	92
5	..	49	96
6	..	59	98
7	..	64	99
Samtliga *Total*	66	50	94

[1] Se tab. 26. *See Table 26.*

Av de ej gifta, som är anställda, redovisas för både ej gifta män och ej gifta kvinnor högst andel »låga» inkomsttagare i Övre Norrland, där 47 % av männen och 64 % av kvinnorna har inkomst under 6 000 kr. Stor andel »låga» inkomsttagare bland de ej gifta har även Östra Götaland, Dalarna och Nedre Norrland. Inkomstfördelningarna speglar klart områdenas urbaniseringsgrad.

Andelen »låga» inkomsttagare bland gifta par i de olika områdena är enligt tab. 26 högst i Övre Norrland, Dalarna och Nedre Norrland samt Östra Götaland. För äktenskap, där mannen är företagare, har dessutom västkust- och vänerlänen hög andel under 10 000 kr. Barnfamiljerna har genomgående mindre

Tab. 26. Andel (%) gifta par med under 10 000 kr sammanlagd sammanräknad nettoinkomst och andel (%) samtaxerade gifta par år 1958 i olika riksområden med uppdelning på barnförekomst

Percentage of married couples earning a joint total net income of less than 10 000 kronor, and percentage of jointly assessed married couples, with or without children, in different regions

Riksområde, barnförekomst *Region, etc.*	Mannen företagare		Mannen anställd eller icke yrkesverksam	
	% gifta par med —10 000 kr inkomst	% samtaxerade gifta par	% gifta par med —10 000 kr inkomst	% samtaxerade gifta par
Utan barn *Without children*				
1) Stockholms stad	21	45	10	61
2) Mälarlänen	47	19	22	46
3) Östra Götaland	66	15	30	39
4) Skåne, Halland, Blekinge	50	19	29	51
5) Västkust- och Vänerlänen	58	18	23	44
6) Dalarna och Nedre Norrland	55	21	30	42
7) Övre Norrland	63	15	31	39
Summa *Total*	55	19	24	47
Med barn *With children*				
1) Stockholms stad	15	28	8	49
2) Mälarlänen	35	12	12	39
3) Östra Götaland	45	13	23	35
4) Skåne, Halland, Blekinge	37	13	17	49
5) Västkust- och Vänerlänen	46	16	16	36
6) Dalarna och Nedre Norrland	49	10	19	33
7) Övre Norrland	58	8	23	30
Summa *Total*	44	13	17	39

andel under 10 000 kr än familjer utan barn i samtliga områden.

I områden med låg andel äktenskap under 10 000 kr är andelen äktenskap, där hustrun har inkomst, hög. Dessa områden har hög urbaniseringsgrad.

8. Resultat av bearbetningen: Inkomstens förändringar från 1957 till 1958

Stort intresse har givetvis i vad mån de »låga» inkomsttagarna har tillfälligt »låga» inkomster eller permanent »låga» inkomster. I tabellerna i detta avsnitt har inkomsterna under 1957 och 1958 satts i relation till varandra. Ingen hänsyn har tagits till förändringar i civilstånden, vilka härrör från 31 dec. 1957. — Från 1957 till 1958 steg konsumentprisindex med 4,8 %.

Av samtliga ej gifta 16—66 år hade 51 % under 6 000 kr i inkomst både 1957 och 1958 och 36 % över 6 000 kr både 1957 och 1958. 5 % som var »höga» inkomsttagare 1957 blev »låga» inkomsttagare 1958 och 8 % som var »låga» inkomsttagare 1957 blev »höga» inkomsttagare 1958. Inkomsterna för de ej gifta är som synes tämligen stabila. Detta gäller i särskilt hög grad kvinnorna.

I den yngsta åldersgruppen är det vanligare att gå från »låg» inkomst till »hög» inkomst än tvärtom. I den äldsta

Tab. 27. Ej gifta fördelade på kön, ålder, sammanräknad nettoinkomst åren 1957 och 1958 i %

Not married persons by sex, by age, and by size of total net income (percentages)

Kön, inkomst 1957 och 1958		Ålder			
		16—24 år	25—49 år	50—66 år	16—66 år
Ej gifta män					
Ink. 1957, kr	Ink. 1958, kr				
—6 000	—6 000	58	24	44	42
6 000—	—6 000	7	6	7	7
—6 000	6 000—	15	7	5	10
6 000—	6 000—	20	63	44	41
	Summa % *Total*	100	100	100	100
Ej gifta kvinnor					
Ink. 1957, kr	Ink. 1958, kr				
—6 000	—6 000	73	39	62	60
6 000—	—6 000	3	5	4	4
—6 000	6 000—	10	5	3	6
6 000—	6 000—	14	51	31	30
	Summa % *Total*	100	100	100	100
Samtliga ej gifta					
Ink. 1957, kr	Ink. 1958, kr				
—6 000	—6 000	65	30	55	51
6 000—	—6 000	5	5	5	5
—6 000	6 000—	13	6	4	8
6 000—	6 000—	17	59	36	36
	Summa % *Total*	100	100	100	100
Antal (1 000-tal)		709	569	388	1 665

åldersgruppen går flera från »hög» till »låg» än tvärtom.

Även gifta par har tämligen stabila inkomster.

Endast i de yngre äktenskapen är differenserna i inkomst mellan 1957 och 1958 stora. Den yngsta åldersgruppen är absolut sett mycket liten.

9. Sammanfattning

Den specialbearbetning av inkomststatistiken och befolkningsregistret som här redovisats har gjort det möjligt att få en översikt av befolkningens inkomstfördelning med hänsyn främst till ålder, kön, civilstånd, yrkesställning och barnantal. Uppgifterna från befolkningsregistrets hålkortsmassa om barnantal och ett tidigare års inkomst kompletterar den traditionella inkomststatistiken. Uppdelningarna på egenskaperna har i görligaste mån gjorts *samtidigt*, med egenskaperna uppdelade på ett fåtal klasser, för att göra det möjligt att studera samspelet dem emellan.

Av de *ej gifta* mellan 16 och 66 år har 927 000 personer (56 %) inkomster under 6 000 kr. Till större delen (53 %) är dessa personer i åldern 16—24 år, främst anställda och icke yrkesverksamma — företagarna utgör mindre än 1 %. I åldersklassen 25—49 år, som omfattar 199 000 med inkomst under 6 000 kr är ungefär hälften män och hälften kvinnor. Av männen är 40 % företagare eller an-

Tab. 28. Gifta par fördelade på ålder, barnförekomst, sammanlagd sammanräknad nettoinkomst åren 1957 och 1958 i %

Married couples with or without children by age, and by size of total net income (percentages)

Barnförekomst, inkomst 1957 och 1958		Ålder			
		16—24 år	25—49 år	50—66 år	16—66 år
Gifta utan barn					
Ink. 1957, kr	Ink. 1958, kr				
—10 000	—10 000	26	13	32	25
10 000—	—10 000	1	4	5	5
—10 000	10 000—	32	9	6	7
10 000—	10 000—	41	74	57	63
	Summa % *Total*	100	100	100	100
Gifta med barn					
Ink. 1957, kr	Ink. 1958, kr				
—10 000	—10 000	24	13	27	16
10 000—	—10 000	8	5	6	5
—10 000	10 000—	20	8	7	8
10 000—	10 000—	48	74	60	71
	Summa % *Total*	100	100	100	100
Samtliga gifta					
Ink. 1957, kr	Ink. 1958, kr				
—10 000	—10 000	25	13	30	20
10 000—	—10 000	5	5	6	5
—10 000	10 000—	25	8	6	8
10 000—	10 000—	45	74	58	67
	Summa % *Total*	100	100	100	100
Antal (1 000-tal)		24	927	548	1 499

ställda inom jordbruk medan kvinnorna till större delen återfinns bland anställda, ej inom jordbruk och icke yrkesverksamma. C:a en tredjedel av kvinnorna i denna åldersklass är mödrar. I åldersklassen 50—66 år, som omfattar 233 000 med inkomst under 6 000 kr, är 32 % män, varav 39 % icke yrkesverksamma, och 21 % företagare inom jordbruk. De äldre kvinnorna består till mer än hälften av icke yrkesverksamma.

Bland *gifta par*, där männen ej uppnått pensionsåldern, har 25 % eller 372 000 sammanlagda inkomster under 10 000 kr. Gruppen domineras av gifta utan hemmavarande barn, men inte mindre än 28 % har 2 eller flera hemmavarande barn. De gifta paren utan hemmavarande barn och med sammanlagd inkomst under 10 000 kr är framför allt sådana där mannen är mellan 50 och 66 år och antingen företagare eller icke yrkesverksam. 28 % av de mellan 50 och 66 år är företagare inom jordbruk, 9 % övriga företagare och 20 % icke yrkesverksamma. Bland de gifta med barn är andelen icke yrkesverksamma lägre (8 %), oavsett mannens ålder. En stor del av männen är företagare (29 % företagare inom jordbruk och 11 % övriga företagare).

En mera ingående analys kommer att följa då resultaten från den nu pågående intervjuundersökningen framläggas. Redan nu kan dock sägas att de

»låga» inkomsttagarna bland ej gifta i relativt hög grad består av yngre personer, som inte börjat eller står i sin början av förvärvsarbete samt av äldre icke yrkesverksamma, främst kvinnor. Av de yrkesverksamma utgör anställda och företagare inom jordbruk en relativt sett stor grupp bland de »låga» inkomsttagarna. De gifta paren med »låga» inkomster är i relativt hög grad sådana där männen är äldre och antingen företagare, icke yrkesverksamma eller anställda inom jordbruk.

Många av de frågor som man ställer sig beträffande »låga» inkomsttagare kan endast besvaras med hjälp av uppgifter som erhålles på annat sätt än det som redovisats här. I den i inledningen omnämnda intervjuundersökningen insamlas för ett urval av 1 800 »inkomstenheter» i riket uppgifter för år 1959 från deklarationer, socialregister, sjukkasseregister och genom personliga intervjuer.[1] En beskrivning av de »låga» inkomsttagarna blir därigenom möjlig som bl. a. kommer att omfatta:

1) förekomst av ej beskattade inkomster
2) undersökning av från vilka källor inkomsten härrör
3) utförliga uppgifter om yrke
4) sysselsättningsförhållanden under året med uppgift om arbetad tid, uppgifter om avbrott i förvärvsarbetet på grund av sjukdom, invaliditet, olycksfall i arbetet, anstaltsvård, in- och utträde på arbetsmarknaden, arbetslöshet, studier, militärtjänst, hushålls- och vårdnadsskäl etc.
5) utförligare uppgifter om försörjningsbörda
6) boendeförhållanden
7) levnadsnivå mätt genom förekomst av och utgifter för varaktiga konsumtionsvaror
8) undersökning om den sammanräknade nettoinkomsten är permanent, tillfälligt låg eller tillfälligt hög.

Genom att även »höga» inkomsttagare finns representerade i urvalet (en lägre fraktion) är det även möjligt att studera hur stor andel med en viss egenskap som är »låga» inkomsttagare.

[1] Parallellt med riksundersökningen undersöks 1 700 »inkomstenheter» i Göteborg.

MEDDELANDEN

Kommerskollegii statistiska byrå: Statförslag för budgetåret 1961/1962

The Statistical Division of the Board of Trade: Proposals for Appropriations in the 1961/1962 Budget

Kommerskollegium har med anledning av statsmakternas principbeslut om statistikens centralisering avstått från att pröva de av chefen för statistiska byrån framlagda förslagen men har på vanligt sätt inarbetat anslagsäskandena för statistiska byrån i verkets statförslag. En ingående redogörelse för förslagen lämnas i en särskild bilaga till verkets statförslag, bil. 3 »PM angående vissa arbetsuppgifter inom statistiska byrån m. m.» Härnedan ges en kort sammanfattning.

I ett avsnitt av denna PM behandlas det fortsatta omläggnings- och utvecklingsarbetet rörande kollegii näringsstatistik. Inledningsvis omnämnes där bl. a. att den nya gemensamma varunomenklaturen för näringsstatistiken numera genomförts i månadsstatistiken och den årliga statistiken över utrikeshandeln, i kvartals- och lagerstatistiken, i den årliga bergverks- och industristatistiken samt i varuredovisningen i sjöfartsstatistiken. I utrikeshandelsstatistiken aktualiseras bl. a. den reviderade Standard International Trade Classification (SITC) vissa arbeten av engångskaraktär. Såsom en minimiåtgärd föreslås att månadsstatistiken över utrikeshandeln, vilken för närvarande endast lämnar uppgift över införsel och utförsel för enskilda varor utan länderfördelning, kompletteras med kvartalstabeller, som redovisar uppgifter för enskilda varor fördelade på länder.

Ny varuförteckning har såsom ovan nämnts även införts i den årliga bergverks- och industristatistiken från år 1959. Varuförteckningen ansluter sig till den, som tillämpas inom utrikeshandelsstatistiken. Bearbetningen av 1959 års material pågår, och preliminära resultat publiceras löpande i Kommersiella Meddelanden med början i nr 5, 1960. Det är avsikten, att en översyn av varuförteckningen i produktionsstatistiken skall företas hösten 1960 med ledning av de erfarenheter, som samlas vid granskningen och bearbetningen av 1959 års material.

Parallellt med arbetet på den nya varunomenklaturen pågår revision av branschnomenklaturen. Avsikten är att framlägga en ny näringsgruppering baserad på International Standard Industrial Classification (ISIC) kompletterad med ytterligare detaljuppdelningar. Utvecklingsarbetet beträffande bergverks- och industristatistiken har tills vidare måst begränsas och koncentreras på frågor, som direkt anknyter till övergången till ny varunomenklatur och ny branschnomenklatur. Med anledning av de nya nomenklaturerna uppkommer också behov av jämförbara data för en viss tid tillbaka. Bl. a. fordras för arbetet med volymberäkningarna rörande industrins produktion jämförbara uppgifter varuvis. I promemorian understrykes angelägenheten av att när dessa primära arbeten genomförts behandla sådana ändringar i statistikens innehåll m. m. att ökad överensstämmelse uppnås med bl. a. FN:s rekommendationer på området. Över huvud taget lägges i byråns PM särskild vikt vid att de kvalitativa förbättringarna av näringsstatistiken genomföres så snabbt som möjligt.

De nya nomenklaturerna medför konsekvenser för kollegii partiprisindex. Såsom ett led i revisionen av partiprisindex räknar man med att arbete med varubalanser för viktsystemet m. m. skall påbörjas under budgetåret.

Vidare planeras en utvidgning av korttidsstatistiken angående produktion, lager, order m. m. I ett avsnitt beröres frågan om en företagsräkning, men kollegium avser att senare återkomma här-

till. Planerna beträffande statistik för byggnads- och anläggningsverksamhet har nära beröring med denna fråga.

De nya arbetsuppgifter som faller inom budgetåret beräknas öka personalkostnaderna med 262 000 kr. Härtill kommer en ökning om 47 000 kr beroende på tjänsterevisioner. Kommerskollegium framhåller i sin petitaskrivelse, att det kan möta stora svårigheter att särskilt vad beträffar behövlig akademiskt utbildad arbetskraft erhålla personal med erforderliga kvalifikationer för de avsedda arbetsuppgifterna. Verket förutsätter emellertid att dessa svårigheter skall kunna övervinnas genom samverkan mellan de statliga organ, som närmast har intresse av denna näringsstatistik.

Kostnaderna för publikationstryck föreslås höjda med 87 900 kr. Höjningarna avser att i någon mån tillgodose de alltmer ökade kraven på att publicera snabbstatistik angående utrikeshandel, produktion och lager.

S. Ö.

Representanter i de nordiska utskott och samarbetsgrupper, vilka tillsattes vid Nordiska statistiska chefsmötet 1960

Joint Statistical Committees and Working Groups of the Northern Countries. List of Representatives

Såsom meddelades i häfte 9 (s. 556 f.) beslöts vid det nordiska statistiska chefsmötet i Helsingfors den 8—10 augusti 1960, att de permanenta statistiska utskotten skulle upphöra. I stället bildades dels ad-hoc-utskott, dels samarbetsgrupper. Följande representanter i dessa organ har numera utsetts.

Utskott

1. *Avgränsandet av ekonomiska regioner*

Danmark: Kontorchef H. Larsen, Det statistiske Departement
Finland: Avdelningschef A. Sahavirta, Statistiska centralbyrån
Norge: Byråsjef E. Botheim, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Byråchef T. Widstam, Statistiska centralbyrån, (ordförande)

2. *Sammanställande av erfarenheterna av 1960 års folkräkningar*

Finland: Avdelningschef J. Hyppölä, Statistiska centralbyrån
Island: Afdelingschef Á. Pétursson, Hagstofa Islands
Norge: Byråsjef B. Bendiksen, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Byråchef G. Berglund, Statistiska centralbyrån, (ordförande)

3. *Planering av företagsräkningar och förverkligande av FN:s industristatistikprogram för år 1963*

Finland: Avdelningschef G. Luther, Statistiska centralbyrån, (ordförande)
Norge: Byråsjef E. Botheim, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Statistiska byrån, Kommerskollegium

4. *Statistik över byggnads- och anläggningsverksamhet*

Danmark: Kontorchef H. N. Skade, Det statistiske Departement
Finland: Avdelningschef G. Luther, Statistiska centralbyrån, (ordförande)
Norge: Byråsjef Ø. Sundsbø, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Statistiska byrån, Kommerskollegium

5. *Statistik över vägtrafikolyckor*

Finland: Överaktuarie I. Teijula, Socialministeriets byrå för social forskning
Norge: Byråsjef K. Ofstad, Statistisk sentralbyrå, (ordförande)
Konsulent A. Schram, Statistisk sentralbyrå, (sekreterare)
Sverige: Byrådirektör C. Hammarberg, Statistiska centralbyrån
Sekreterare L.-B. Kritz, Statens trafiksäkerhetsråd

6. *Beräkningar till fasta priser i nationalräkenskaperna*

Danmark: Kontorchef K. Bjerke, Det statistiske Departement, (ordförande)
Finland: Avdelningschef O. Niitamo, Statistiska centralbyrån
Aktuarie O. Forssell, Statistiska centralbyrån, (suppleant)
Island: Afdelingschef T. Ásgeirsson, Islands Investeringsbank
Norge: Byråsjef T. Schiøtz, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Sakkunnige O. Forsmo, Konjunkturinstitutet

7. *Kvartalsberäkningar av nationalräkenskaperna*

Danmark: Kontorchef K. Bjerke, Det statistiske Departement, (ordförande)
Finland: Avdelningschef O. Niitamo, Statistiska centralbyrån
Norge: Byråsjef T. Schiøtz, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Forskningssekreterare G. Norstedt, Konjunkturinstitutet

8. *Frågor rörande teknisk samverkan mellan de statistiska ämbetsverken i Norden (ordförandeskapet delas av Norge och Sverige)*

Finland: Överaktuarie J. Pöyhönen, Statistiska centralbyrån
Norge: Byråsjef S. Nordbotten, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Byråchef K. Medin, Statistiska centralbyrån

9. *Utbud och efterfrågan på arbetskraft inom olika utbildningsgrupper*

Finland: Avdelningschef J. Hyppölä, Statistiska centralbyrån
Norge: Byråsjef B. Bendiksen, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Byrådirektör K. Wallberg, Statistiska centralbyrån, (ordförande)
Avdelningschef S. Moberg, Ecklesiastikdepartementet
Byrådirektör S.-O. Döös, Arbetsmarknadsstyrelsen

Samarbetsgrupper

1. *Befolknings- och arbetskraftsstatistik*

Danmark: Kontorchef H. Larsen, Det statistiske Departement
Finland: Avdelningschef J. Hyppölä, Statistiska centralbyrån
Island: Afdelingschef Á. Pétursson, Hagstofa Islands
Norge: Byråsjef B. Bendiksen, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Byråchef T. Widstam, Statistiska centralbyrån, (ordförande)

2. *Industri- och annan näringsstatistik*

Danmark: Kontorchef R. Skade, Det statistiske Departement
Finland: Avdelningschef G. Luther, Statistiska centralbyrån, (ordförande)
Island: Direktór Kl. Tryggvason, Hagstofa Islands
Norge: Byråsjef Ø. Sundsbø, Statistisk sentralbyrå
Sverige: Förste aktuarie B. Nyvander, Kommerskollegium
Redaktör I.-B. Ericsson, Kommerskollegium

3. *Samfärdselstatistik*

Danmark: Sekretær Aa. la Cour, Det statistiske Departement
Finland: Överaktuarie P. Grönlund, Statistiska centralbyrån
Island: Direktór Kl. Tryggvason, Hagstofa Islands
Norge: Byråsjef K. Ofstad, Statistisk sentralbyrå, (ordförande)
Konsulent A. Schram, Statistisk sentralbyrå, (sekreterare)
Sverige: Byrådirektör G. Sidenvall, Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen
Förste aktuarie S. Öhman, Kommerskollegium

4. *Nationalräkenskaper*

Danmark: Kontorchef K. Bjerke, Det statistiske Departement, (ordförande)

Finland:	Avdelningschef O. Niitamo, Statistiska centralbyrån
Island:	Afdelingschef T. Ásgeirsson, Islands Investeringsbank
Norge:	Byråsjef T. Schiøtz, Statistisk sentralbyrå
Sverige:	Sakkunnige O. Forsmo, Konjunkturinstitutet

5. *Kulturstatistik*

Danmark:	Ekspeditionssekretær Chr. Bonde, Det statistiske Departement
Finland:	Avdelningschef J. Hyppölä Statistiska centralbyrån
Island:	Fuldmaegtig H. Ásvaldsson, Hagstofa Islands
Norge:	Byråsjef B. Bendiksen, Statistisk sentralbyrå
Sverige:	Byrådirektör K. Wallberg, Statistiska centralbyrån, (ordförande)

6. *Jordbruksstatistik*

Danmark:	Kontorchef H. Normann, Det statistiske Departement, (ordförande)
Finland:	Byråchef P. Saksa, Lantbruksstyrelsens lantbruksstatistiska byrå
Island:	Fuldmaegtig A. Sigurjónsson, Hagstofa Islands
Norge:	Byråsjef A. Aaseth, Statistisk sentralbyrå
Sverige:	Byråchef K. Medin, Statistiska centralbyrån

Europeiska statistikerkonferensen:

Conference of European Statisticians:

Plenarsammanträde

Plenary Session

Det åttonde plenarsammanträdet med den av ECE organiserade europeiska statistikerkonferensen hade i år skjutits från försommaren till dagarna 26—30 september för att inte sammanfalla med internationella statistiska institutets Tokiomöte i juni. Vid sammanträdet i Genève var som vanligt flertalet europeiska länder representerade, i regel genom cheferna för de statistiska centralämbetsverken. I mötet deltog också representanter för ett antal internationella organ. Den ordinarie ordföranden, F. Fajfr från Tjeckoslovakien, var på grund av sjukdom förhindrad att delta, och förhandlingarna leddes därför i stället av en av vice ordförandena, B. Barberi, Italien. Från Sverige deltog som delegat överdirektör Ingvar Ohlsson, statistiska centralbyrån, samt vidare byråchefen Erland v. Hofsten, socialstyrelsen, sakkunnige Thora Nilsson, konjunkturinstitutet, och förste aktuarien Bertil Nyvander, kommerskollegium. Överdirektör Ohlsson utsågs under mötet till en av konferensens vice ordförande, såsom ersättare för P. J. Bjerve, vilken avgått till följd av att han utsetts till finansminister i Norge.

Programmet vid mötet kan i huvudsak grupperas under följande fyra rubriker:

1) Rapporter från arbets- och rapportörsgrupper

2) Rapporter rörande andra frågor på konferensens program

3) Rapporter från arbetet inom andra internationella organ

4) Konferensens fortsatta arbetsprogram.

1. Rapporter från arbets- och rapportörsgrupper

Under det senaste verksamhetsåret hade fem sådana grupper haft möten och därvid behandlat ämnen inom följande områden: privata konsumtionsutgifter, industristatistik, kreditmarknadsstatistik, jämförelse mellan olika nationalräkenskapssystem samt det statistiska arbetet inom ECE:s specialkommittéer.

Arbetsgruppen om *privata konsumtionsutgifter* hade vid sitt möte behandlat användningen av sådan statistik och de grundläggande definitionsfrågorna samt vidare utarbetat en grundläggande lista för redovisning av varor och tjänster, avsedd att användas av europeiska länder. Arbetsgruppen hade inte avslutat sitt arbete.

Arbetsgruppen om *industristatistik* hade gått igenom föreliggande standard i fråga om grundläggande industristatistik samt vidare diskuterat förslagen i samband med de kommande världsomfattande företagsräkningarna omkring år 1963. Ej heller denna arbetsgrupp hade slutfört sitt arbete.

Rapporten om *kreditmarknadsstatistik* kunde däremot betraktas som en slutrapport från denna arbetsgrupp. Gruppen redovisade i sin rapport rekommendationer i fråga om sektorsindelning och klassificering samt i fråga om det statistiska programmet.

Frågan om *jämförelser mellan olika nationalräkenskapssystem*, dvs. närmast jämförelser mellan länder i Västeuropa och i Österuropa, hade behandlats av en mindre grupp, en s. k. rapportörsgrupp. Gruppen hade i detalj behandlat redovisningen av privat konsumtion enligt de båda systemen, varjämte man preliminärt fört motsvarande diskussion om redovisningen av produktionen.

Det femte ämnet gällde *det statistiska arbetet inom ECE:s specialkommittéer* och hade behandlats av en arbetsgrupp med i princip representanter för alla länder. Gruppen hade gått igenom det arbete på det statistiska området, som dessa kommittéer kommit in på, närmast i syfte att undersöka förekomsten av dubbelarbete, olikformigheter i redovisningsprinciper etc. Detta engångsuppdrag hade bland annat resulterat i ett antal rekommendationer i syfte att i fortsättningen hålla konferensen bättre underrättad om den statistiska sidan av dessa kommittéers arbete.

2. Rapporter rörande andra frågor på konferensens program

Vid 1959 års plenarmöte hade lagts fram en enmansrapport om *utbildning och fortbildning av förvaltningsstatistiker*. I anslutning härtill hade en diskussion ägt rum och vidare hade man beslutat att från länderna insamla uppgifter om de faktiska förhållandena. Flertalet länder hade nu utarbetat sådana rapporter, som särskilt belyste organisationsformerna för utbildningen och fortbildningen. I anslutning till dessa rapporter ägde en diskussion rum.

I fråga om *säsongutjämningar av ekonomiska tidsserier* hade Frankrike på konferensens uppdrag utarbetat en rapport, vari redogjordes för vilka länder som arbetade med säsongrensningar — eller hade planer att göra detta — och omfattningen härav.

Frågan om *löpande bostads- och byggnadsverksamhetsstatistik* hade fullföljts av sekretariatet, som hade utarbetat ett program för ett kommande möte i samarbete med ECE:s specialkommitté i detta ämne.

Rapporter i fråga om planer och erfarenheter rörande *elektroniska databehandlingsmaskiner* förelåg från Västtyskland, Norge och Jugoslavien.

3. Rapporter från arbetet inom andra internationella organ

Åtskilliga frågor berördes här, flertalet dock blott kortfattat, och endast de viktigaste omtalas här.

Vid mötet med *FN:s statistiska kommitté* våren 1960 hade ett flertal ämnen av direkt betydelse för konferensens arbete blivit behandlade. Särskilt gällde detta industristatistik, bostadsstatistik samt programmet för de världsomfattande folkräkningarna kring år 1960.

Från *internationella arbetsbyrån*, ILO, rapporterades att man inom den närmaste tiden skulle vara färdig med två publikationer, nämligen dels en samlingsvolym med uppsatser om metoder och principer för hushållsundersökningar (= alla slags undersökningar med hushållet som insamlingsenhet) i olika länder, och dels en redovisning av resultaten av hushållsbudgetundersökningar företagna i olika länder under senare år. Under arbetsbyråns ledning skulle ett seminarium om hushållsundersökningar komma att anordnas i Wien i september 1961.

Från *födoämnes- och jordbruksorganisationen*, FAO, meddelades, att man höll på att utarbeta ett världsprogram för undersökningar av födoämnesförbrukningen. FAO rapporterade också om ett

i samarbete med konferensen anordnat seminarium om jordbruksräkningar, som hade ägt rum i Warszawa år 1959.

Från *internationella statistiska institutet*, ISI, rapporterades slutligen om det pågående arbetet på att åstadkomma en flerspråkig ordlista på statistiska termer. Den ungerska delegaten delade ut en nyss utgiven omfattande flerspråkig dylik förteckning, närmast avsedd för att brukas inom östra Europa.

4. Konferensens fortsatta arbetsprogram

Nästa plenarsammanträde beräknas äga rum under sommaren 1961, och perioden fram till dess blir alltså ett par månader kortare än ett år. Under denna period beräknar man att tre arbetsgrupper skall ha sammanträden, nämligen en grupp om industristatistik, en grupp om elektroniska databehandlingsmaskiner och en om privata konsumtionsutgifter. Vidare skulle en mindre rapportörsgrupp om klassindelningar inom industristatistiken komma att sammanträda.

Rapportörsgruppen om jämförelser mellan olika system för nationalräkenskaper beräknades komma att samlas under hösten 1961. Konferensen skulle samarbeta med OEEC om ett möte angående säsongutjämningar med hjälp av elektroniska databehandlingsmaskiner samt med FAO om ett möte angående indextal över jordbruksproduktionens omfattning. Båda dessa möten skulle äga rum under innevarande höst och vinter.

På förslag från svensk sida beslöts att man vid nästa plenarmöte skulle ha en fri diskussion om formerna för publiceringen av statistiska uppgifter, förberedd genom en enmansrapport.

E v H

Världshälsoorganisationen: Seminarium i Genève

World Health Organization: Seminar

På initiativ av världshälsoorganisationen behandlades vid ett seminarium i Genève den 5—9 september 1960 användningen av befolknings- och hälsovårdsstatistik för genetiska och radiologiska studier. Till detta seminarium hade samlats ett 60-tal deltagare från hela världen, genetiker, radiologer, statistiker m. fl. Inalles 24 stater var representerade. Från Sverige deltog fil. lic. Bo Lindell, radiofysiska institutionen, och byråchefen Ture Widstam, statistiska centralbyrån.

Vid seminariet diskuterades med utgångspunkt från redan förefintliga resurser möjligheterna att tillmötesgå genetikers och radiologers behov av statistisk information. Från konsumenthåll underströks behovet av en utförlig familjestatistik, som möjliggör långtidsstudier sträckande sig över ett antal generationer. Det framhölls vidare betydelsen av att register kommer till stånd omfattande befolkningsgrupper av genetiskt och medicinskt intresse, såsom tvillingar, personer lidande av ärftliga sjukdomar eller medfödda missbildningar o. d. Av genetikforskare anmäldes behov av information rörande ingångna äktenskap mellan besläktade personer och uppgifter om i sådana äktenskap födda barn samt dessas hälsotillstånd och dödlighetsförhållanden.

I åtskilliga länder har samarbete inletts mellan forskare på ifrågavarande områden och statistiker, och representanter från dessa länder lämnade redogörelser för undersökningar, som utförts eller planerats.

T. W-m

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade kan vända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50.

Etiopien ETH-45-A

Ekonomisk statistiker. Två år. Bistå regeringen i statistisk organisation och förberedande av statistiska program. Krav på erfarenhet av nationell statistisk organisation, sampling och fältarbeten samt någon undervisning. Engelska. 2 december.

Filippinerna PHI-47-D

Nationalinkomststatistiker. Ett år. Leda kurser omfattande nationalinkomst och likartade ämnen; vara rådgivare till olika offentliga myndigheter. Krav: kvalificerad examen i statistik och ekonomi, undervisningserfarenheter, omfattande erfarenheter av sammanställning och analys av nationalinkomststatistik. Engelska. 9 december.

Somaliland SOM-42-A

Ekonomisk rådgivare (Somalilands Nationalbank). Två år. Bistå chefen för Nationalbanken vid utarbetandet av analyser av landets betalningsbalans och finansiella läge. Krav: Akademisk examen i ekonomi eller statistik, erfarenheter av ekonomiska analyser, särskilt betalningsbalansanalyser. Engelska. 16 december.

Somaliland SOM-48-F

Statistiker. Två år. Bistå Centrala Statistikbyrån vid utarbetandet av statistiskt program samt övervaka utbildningen av statistisk personal. Koordinera all statistisk verksamhet på regeringsplanet. Krav: omfattande erfarenheter av statistisk organisation och utbildning. Engelska. 16 december.

Somaliland SOM-48-H

Statistiker/utrikeshandelsstatistik. Sex månader. Bistå vid upprättandet av förslag till värdering för statistiska ändamål av utrikeshandeln i överensstämmelse med internationell standard. Krav: omfattande praktisk erfarenhet av insamlandet, bearbetandet och presentationen av utrikeshandelsstatistik. Kännedom om internationell praxis på området. Engelska. 16 december.

Kommentar

Commentary

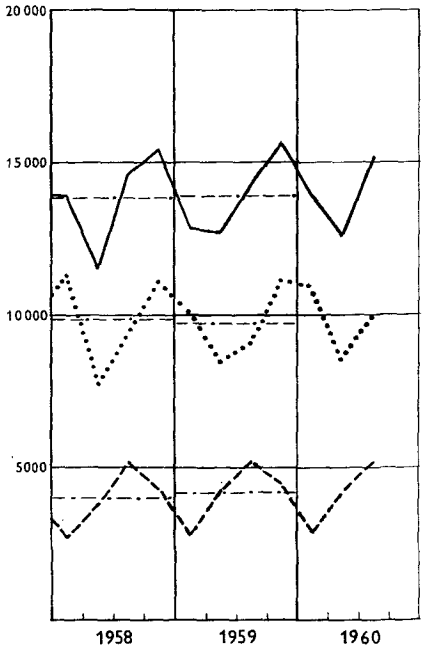
Vägtrafikolyckor. För tredje kvartalet 1960 rapporteras 15 141 polisundersökta vägtrafikolyckor, varav 263 med dödlig utgång, 814 med svår och 4 076 med lindrig personskada samt 9 988 med endast egendomsskada till följd. I jämförelse med motsvarande kvartal år 1959 innebär dessa siffror någon ökning av dödsolyckorna samt av olyckorna med endast egendomsskada, medan olyckorna med svår personskada tvärtom minskat i antal. Antalet olyckor med lindrig personskada är i det närmaste oförändrat. För olyckorna med svår personskada noteras en fortgående minskning såväl i ej tättbebyggda som i tättbebyggda områden. Dödsolyckorna däremot visar minskning endast i ej tättbebyggda, men ökning i tättbebyggda områden.

Vidstående diagram visar de kvartalsvisa förändringarna i antalet vägtrafikolyckor samt olika efter skadepåföljd bestämda huvudgrupper av dessa åren 1958—1960. För åren 1958 och 1959 är kvartalsmedelvärdet inlagt.

Under senaste redogörelseår, för vilket uppgifter i båda dessa hänseenden är tillgängliga (1958), omfattade de preliminära uppgifterna för tredje kvartalet i jämförelse med de definitiva för samma kvartal omkring 99 % av dödsolyckorna, 95 % av personskadeolyckorna i övrigt samt 99 % av olyckorna med endast egendomsskada till följd eller tillhopa närmare 98 % av hela antalet i årsstatistiken redovisade polisundersökta vägtrafikolyckor under kvartalet i fråga.

Antalet under tredje kvartalet 1960 i trafiken dödade och skadade personer utgör 6 784, dvs. nästan exakt samma antal som under tredje kvartalet 1959. Av dessa blev 284 dödade, 957 svårt och 5 543 lindrigt skadade. Av de dödade var 49 bilförare, 47 bilpassagerare, 18

Diagram. Antal vägtrafikolyckor: Kvartalssummor *Number of Road accidents: Quarterly data*

förare av eller passagerare å tung motorcykel, 10 förare av lätt motorcykel, 47 mopedister, 51 cyklister, 59 fotgängare samt 3 andra trafikanter. I jämförelse med motsvarande kvartal år 1959 innebär dessa siffror en minskning av antalet dödade motorcykelförare och -passagerare samt av gruppen andra trafikanter, och en ökning för samtliga övriga trafikanter, störst för bilpassagerarna (68 %) och mopedisterna (27 %).

Brottsligheten. Från och med tredje kvartalet 1959 har antalet till polisens kännedom komna strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende), tagna i ett, visat en viss nedgång i jämförelse med motsvarande kvartal året förut. Även siffran för tredje kvartalet 1960 är, såsom synes av följande tablå, lägre än motsvarande siffra för år 1959. Inom den dominerande brottsgruppen, brotten enligt 20 kap. strafflagen (stöld o. dyl.) är det framförallt tillgreppen av motorcyklar, mopeder och cyklar, som minskat i antal. Inbrottsstölderna däremot visar liksom under de båda föregående kvartalen en ökning jämfört med motsvarande kvartal år 1959. Även biltillgreppen har ökat i antal under tredje kvartalet 1960 i jämförelse med samma kvartal år 1959; ökningen uppgår till något mer än 19 %. Vid samma tid år 1959 förelåg en minskning på 29 %. Fortsatt ökning noteras även för våldtäkts- och rånbrotten. Anmärkningsvärt stort är antalet under tredje kvartalet 1960 till polisens kännedom komna brott enligt 10 kap. 1—3 §§ strafflagen — våld eller hot mot tjänsteman; i jämförelse med tredje kvartalet 1959 motsvarar ökningen av sistnämnda brott omkring 49 %.

Av biltillgreppen under tredje kvartalet 1960 i hela riket, tillhopa 5 241, hade 2 203 eller 42 % stannat vid försök till sådant tillgrepp.

De i tablån redovisade grupperna av strafflagsbrott är i huvudsak sådana, som antagits bättre än andra ägnade för jämförelser av brottslighetens förändringar i tiden. I tablån är medtagna uppgifter även om dels totalantalet strafflagsbrott (utom fyllleri och förargelseväckande beteende), dels vissa av de brott enligt specialförfattningar, vilka kan föranleda urbota straff, nämligen lönnbränningsbrott och rattfylleribrott. Det erinras, att en del av de till polisen anmälda brotten avser förment brottsliga förfaranden, vilka senare konstaterats icke vara brott.

Brott		Antal 3:e kvartalet 1959	1960	Diff. i %[1]
SL (utom 11: 10 och 11)		76 671	74 556	— 2.8
Därav				
10: 1—3	Våld eller hot mot tjänsteman	163	243	+49,1
10: 4	Våldsamt motstånd	497	492	—1,0
14: 1, 3	Mord, dråp	20	11	..
14: 4—8	Misshandel varav döden följt	1	5	..
15: 12—15a	Våldtäkt	110	116	+5,5
20: 1, 4, 10	Stöld, även grov[2]	16 982	16 663	—1,9
20: 1, 4, 10	Inbrottsstöld	13 954	15 482	+11,0
20: 1, 4, 6, 10	Tillgrepp av:			
	Bil	4 392	5 241	+19,3
	Motorcykel	1 631	1 179	—27,7
	Moped	3 812	3 230	—15,3
	Cykel	14 506	11 321	—22,0
20: 5	Rån	107	139	+29,9
Andra författningar:				
Lönnbränning		43	44	..
Rattfylleri		4 386	4 083	—6,9

[1] Procenttal ej uträknade på tal mindre än 50.
[2] Exkl. inbrottsstöld samt stöld av bil, motorcykel, moped eller cyke.

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — September 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *September 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	7	1	8	36	15	51	234	147	381	277	163	440
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	4	—	4	30	7	37	267	127	394	301	134	435
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	—	4	4	14	18	32	36	81	117	50	103	153
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	1	5	6	12	26	38	13	31	44
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	11	5	16	17	26	43	43	199	242	71	230	301
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	2	1	3	12	14	26	16	31	47	30	46	76
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	11	8	19	20	32	52	42	146	188	73	186	259
Fotgängare *Pedestrians* ..	12	9	21	25	45	70	23	177	200	60	231	291
Övriga *Others*	—	—	—	2	—	2	6	4	10	8	4	12
Summa *Total*	47	28	75	157	162	319	679	938	1 617	883	1 128	2 011

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	6	14	52	72
7—10 »	3	19	49	71
11—14 »	2	13	61	76
15—17 »	6	44	200	250
18—29 »	14	78	457	549
30—44 »	11	34	242	287
45—59 »	15	56	226	297
60—69 »	8	25	97	130
> 69 »	10	17	62	89
Okänd ålder .. *Age not stated*	—	19	171	190
Samtliga *Total*	75	319	1 617	2 011
Därav *Of which* män..... *males*	57	238	1 082	1 377
kvinnor .... *females*	18	76	440	534
okänt kön.. *sex not stated*	—	5	95	100

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 833	3 505	5 338
Lastbil ..... *Lorry*	293	577	870
Buss ..... *Bus*	37	100	137
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	65	219	284
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	90	376	466
Annan lätt mc..... *Other light mc*	43	72	115
Spårvagn ..... *Tram*	—	57	57
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	7	6	13
Cykel ..... *Cycle*	79	243	322
Annat fordon ..... *Other vehicle*	55	349	404
Fotgängare ..... *Pedestrian*	60	240	300
Andra trafikelement *Other traffic elements*	102	7	109
Summa *Total*	2 664	5 751	8 415

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art September 1960
Road accidents: Number of accidents, by type *September 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 509	9	461	310	388	1 811
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 075	9	442	303	374	1 398
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	389	4	103	60	210	119
» korsande » *crossing*	981	3	226	72	78	831
» samma » *same*	312	—	52	75	31	206
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	2	—	—	—	—	2
» annan » *other*	391	2	61	96	55	240
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	434	—	19	7	14	413
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 705	56	889	403	545	757
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	576	32	409	83	74	419
med fotgängare *with pedestrian*	235	19	210	38	31	166
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	894	5	270	282	440	172
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	277	7	160	24	53	200
Olycka av annan art *Other kind of accident*	36	—	12	6	10	20
Summa *Total*	4 527	72	1 522	743	996	2 788
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	741	23	250	130	268	343
Mellersta » *Middle* »	2 996	41	992	432	541	2 023
Södra » *South* »	790	8	280	181	187	422

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	3 160	47	187	890	1 044	2 116
Halvdager *Twilight*	139	—	9	46	58	81
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	687	14	39	172	84	603
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	461	11	49	130	424	37
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	80	—	—	—	4	76

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

September 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	2	15	49	81	147	2	19	78	99
Uppsala »	2	4	11	37	54	2	5	15	22
Södermanlands »	—	3	19	48	70	—	3	25	28
Östergötlands »	2	8	20	55	85	2	8	30	40
Jönköpings »	3	4	21	48	76	3	6	31	40
Kronobergs »	1	6	7	30	44	1	8	14	23
Kalmar »	1	5	11	18	35	2	5	13	20
Gotlands »	—	1	5	12	18	—	2	7	9
Blekinge »	1	3	16	31	51	1	3	28	32
Kristianstads »	1	7	18	57	83	1	8	23	32
Malmöhus »	1	11	35	62	109	1	12	55	68
Hallands »	—	1	12	27	40	—	1	14	15
Göteb. o. Bohus »	6	7	22	53	88	6	9	30	45
Älvsborgs »	1	15	22	43	81	1	18	39	58
Skaraborgs »	2	3	23	60	88	2	3	31	36
Värmlands »	1	7	24	39	71	1	7	32	40
Örebro »	1	2	10	25	38	1	2	21	24
Västmanlands »	4	7	19	34	64	4	9	29	42
Kopparbergs »	4	4	21	35	64	5	8	34	47
Gävleborgs »	2	5	24	33	64	2	5	38	45
Västernorrlands »	5	3	18	56	82	5	4	25	34
Jämtlands »	2	2	8	14	26	2	3	13	18
Västerbottens »	2	5	16	43	66	2	5	21	28
Norrbottens »	1	4	22	43	70	1	4	33	38
Summa *Total*	45	132	453	984	1 614	47	157	679	883

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *September 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	1	16	152	562	731	1	16	177	194
Stockholms län	2	17	45	91	155	2	19	60	81
Uppsala »	3	9	17	57	86	4	9	29	42
Södermanlands »	—	5	20	46	71	—	6	20	26
Östergötlands »	1	4	32	69	106	1	5	35	41
därav Norrköpings stad	—	—	20	36	56	—	—	21	21
Jönköpings län	1	7	23	61	92	1	7	28	36
Kronobergs »	—	2	17	19	38	—	2	17	19
Kalmar »	1	3	13	25	42	1	3	15	19
Gotlands »	—	1	4	8	13	—	1	6	7
Blekinge »	4	1	12	26	43	4	1	15	20
Kristianstads »	—	2	17	48	67	—	2	19	21
Malmöhus »	—	14	73	174	261	—	14	87	101
därav Malmö stad	—	6	38	101	145	—	6	48	54
Hallands län	—	3	11	14	28	—	3	14	17
Göteb. o. Bohus »	4	19	162	278	463	4	20	189	213
därav Göteborgs stad	4	15	151	253	423	4	16	173	193
Älvsborgs län	1	7	20	50	78	1	7	25	33
Skaraborgs »	1	2	11	28	42	1	2	16	19
Värmlands »	1	3	23	39	66	1	3	26	30
Örebro »	1	3	15	59	78	1	4	20	25
Västmanlands »	—	8	25	51	84	—	8	26	34
Kopparbergs »	—	7	12	29	48	—	7	21	28
Gävleborgs »	4	4	28	52	88	4	7	30	41
Västernorrlands »	—	3	16	66	85	—	3	21	24
Jämtlands »	1	1	3	24	29	1	1	4	6
Västerbottens »	1	6	17	26	50	1	6	20	27
Norrbottens »	—	5	17	47	69	—	6	18	24
Summa *Total*	27	152	785	1 949	2 913	28	162	938	1 128
Hela riket *Sweden*	72	284	1 238	2 933	4 527	75	319	1 617	2 011

Vägtrafikolyckor: Års- och kvartalsuppgifter

a) Antal olyckor, delaktiga trafikelement och skadade personer

Number of accidents, traffic elements involved and persons killed and injured

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal delaktiga trafikelement *Traffic elements involved*	Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*		Dödade[1] *Killed*[1]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*					Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Hela riket *Sweden*										
1950	571	2 207	6 352	12 450	21 580	40 490	595	2 471	8 112	11 178
1951	662	2 358	6 728	15 669	25 417	47 958	708	2 681	8 559	11 948
1952	723	2 529	7 713	19 294	30 259	56 647	750	2 854	9 992	13 596
1953	872	3 011	9 012	19 811	32 706	61 186	921	3 414	11 619	15 954
1954	899	3 306	10 154	27 033	41 392	77 043	942	3 809	13 154	17 905
1955	871	3 022	11 206	31 655	46 754	86 932	902	3 416	14 634	18 952
1956	834	2 856	12 063	34 183	49 936	93 525	889	3 275	15 945	20 109
1957.....	886	2 782	12 677	36 135	52 480	98 042	946	3 277	16 657	20 880
1958.....	876	2 675	13 211	40 296	57 058	106 812	941	3 104	17 755	21 800
1959*[2].....	870	2 788	13 306	39 597	56 561	105 062	927	3 281	17 780	21 988
1958* 3 kv.	288	858	4 016	9 419	14 581	27 014	302	1 007	5 402	6 711
4 kv.	254	727	3 331	11 108	15 420	28 232	267	845	4 468	5 580
1959* 1 kv.	149	386	2 194	10 116	12 845	24 336	157	453	2 983	3 593
2 kv.	193	707	3 395	8 421	12 716	23 593	203	818	4 456	5 477
3 kv.	256	881	4 071	9 106	14 314	26 396	267	1 044	5 475	6 786
4 kv.	268	771	3 437	11 175	15 651	28 891	296	919	4 615	5 830
1960* 1 kv.	160	426	2 286	10 970	13 842	25 922	171	518	3 100	3 789
2 kv.	191	640	3 300	8 457	12 588	23 250	202	729	4 347	5 278
3 kv.	263	814	4 076	9 988	15 141	27 936	284	957	5 543	6 784
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1958* 3 kv.	214	452	1 572	3 381	5 619	9 391	227	583	2 548	3 358
4 kv.	183	382	1 383	3 947	5 895	9 538	196	478	2 196	2 870
1959* 1 kv.	99	224	897	3 324	4 544	7 965	104	277	1 443	1 824
2 kv.	135	343	1 168	2 583	4 229	6 865	145	437	1 852	2 434
3 kv.	193	461	1 575	3 130	5 359	8 917	203	591	2 504	3 298
4 kv.	176	328	1 320	3 616	5 440	8 846	201	448	2 108	2 757
1960* 1 kv.	106	217	979	3 769	5 071	8 794	118	298	1 551	1 967
2 kv.	124	314	1 161	2 537	4 136	6 680	134	384	1 832	2 350
3 kv.	183	443	1 665	3 696	5 987	9 933	202	559	2 657	3 418
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 3 kv.	74	406	2 444	6 038	8 962	17 623	75	424	2 854	3 353
4 kv.	71	345	1 948	7 161	9 525	18 694	71	367	2 272	2 710
1959* 1 kv.	50	162	1 297	6 792	8 301	16 371	53	176	1 540	1 769
2 kv.	58	364	2 227	5 838	8 487	16 728	58	381	2 604	3 043
3 kv.	63	420	2 496	5 976	8 955	17 479	64	453	2 971	3 488
4 kv.	92	443	2 117	7 559	10 211	20 045	95	471	2 507	3 073
1960* 1 kv.	54	209	1 307	7 201	8 771	17 128	53	220	1 549	1 822
2 kv.	67	326	2 139	5 920	8 452	16 570	68	345	2 515	2 928
3 kv.	80	371	2 411	6 292	9 154	18 003	82	398	2 886	3 366

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» resp. »Dödade personer» ingår i de preliminära siffrorna i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *The provi-*

Road accidents: Annual and quarterly data

b) Antal skadade personer efter trafikantgrupper

Persons killed and injured by group of road users

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

År och kvartal *Year and quarter*	Bilförare *Motorcar drivers*	Bilpassagerare *Motorcar passengers*	Förare av tung mc *Drivers of heavy mc*	Passagerare på tung mc *Passengers on heavy mc*	Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	Cyklister[3] *Cyclists*[3]	Fotgängare *Pedestrians*	Andra *Others*	Summa skadade personer *Total*
Hela riket *Sweden*										
1950	1 182	2 161	1 553	272	·	130	3 484	1 845	551	11 178
1951	1 294	2 163	2 096	425	·	102	3 280	2 034	554	11 948
1952	1 544	2 724	2 457	557	104	143	3 270	2 216	581	13 596
1953	1 814	2 901	3 083	617	690	195	3 668	2 567	419	15 954
1954	2 322	3 612	3 119	622	1 161	252	3 514	2 744	559	17 905
1955	2 922	3 970	2 466	542	1 505	658	3 280	3 015	594	18 952
1956	3 613	4 635	2 169	578	1 838	898	2 747	3 074	557	20 109
1957	4 139	5 006	2 023	537	1 961	941	2 530	3 245	498	20 880
1958	4 621	5 656	1 909	526	2 180	869	2 393	3 206	440	21 800
1959*[2]	4 767	5 665	1 693	484	2 531	813	2 346	3 283	406	21 988
1958* 3 kv.	1 206	1 606	817	255	813	344	799	803	68	6 711
4 kv.	1 387	1 507	311	53	474	195	628	931	94	5 580
1959* 1 kv.	918	1 092	111	26	236	105	281	666	158	3 593
2 kv.	1 071	1 259	603	175	737	231	644	715	42	5 477
3 kv.	1 292	1 640	723	231	970	313	765	777	75	6 786
4 kv.	1 445	1 608	221	41	538	151	620	1 083	123	5 830
1960* 1 kv.	1 095	1 178	87	21	247	59	283	706	113	3 789
2 kv.	1 148	1 287	459	110	704	208	589	739	34	5 278
3 kv.	1 481	1 809	602	186	926	234	749	754	43	6 784
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*										
1958* 3 kv.	843	1 167	333	122	266	132	252	207	36	3 358
4 kv.	974	1 128	109	20	103	65	184	226	61	2 870
1959* 1 kv.	624	757	41	9	53	34	77	142	87	1 824
2 kv.	726	843	217	79	187	84	156	120	22	2 434
3 kv.	893	1 159	253	98	302	125	226	196	46	3 298
4 kv.	980	1 103	76	15	126	49	145	193	70	2 757
1960* 1 kv.	723	817	28	4	53	17	88	176	61	1 967
2 kv.	751	868	150	41	181	67	146	130	16	2 350
3 kv.	1 008	1 322	230	86	274	85	214	173	26	3 418
Tättbebyggt område *Built-up areas*										
1958* 3 kv.	363	439	484	133	547	212	547	596	32	3 353
4 kv.	413	379	202	33	371	130	444	705	33	2 710
1959* 1 kv.	294	335	70	17	183	71	204	524	71	1 769
2 kv.	345	416	386	96	550	147	488	595	20	3 043
3 kv.	399	481	470	133	668	188	539	581	29	3 488
4 kv.	465	505	145	26	412	102	475	890	53	3 073
1960* 1 kv.	372	361	59	17	194	42	195	530	52	1 822
2 kv.	397	419	309	69	523	141	443	609	18	2 928
3 kv.	473	487	372	100	652	149	535	581	17	3 366

sional figures are including under »Fatal accidents» and »Persons killed» only those leading to death within 24 hours. — [2] Med tillägg av senare inkomna uppgifter. — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Brott som kommit till polisens kännedom. Preliminära uppgifter

	Brott *Offences* [1]	1957	1958	1959	1958	
					3 kv.	4 kv.
	Strafflagsbrott					
1	10 kap. Brott mot allmän verksamhet .	3 752	3 488	3 452	948	820
2	Därav: våld el. hot mot tjänsteman o. dyl.	726	630	638	166	162
3	våldsamt motstånd	2 054	1 808	1 761	508	413
4	11 kap. Brott mot allmän ordning (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	460	445	493	96	100
5	12 kap. Förfalskningsbrott	1 152	[2] 2 684	1 518	479	[2] 1 596
6	13 kap. Mened, falskt åtal o. annan osann utsaga	806	930	970	231	256
7	14 kap. Mord, dråp och annan misshandel	9 369	9 262	8 795	2 404	2 578
8	Därav: mord och dråp	55	55	53	7	17
9	vållande till annans död	264	278	245	86	85
10	barnamord o. dyl.	14	6	6	—	3
11	fosterfördrivning	119	61	69	13	25
12	15 kap. Brott mot annans frihet eller frid	2 575	2 519	2 552	662	713
13	Därav: våldtäkt	345	374	404	111	94
14	18 kap. Sedlighetsbrott	1 906	2 147	2 602	551	659
15	Därav: otukt med person under 15 år.	532	788	1 032	164	275
16	annan otukt	147	117	227	26	35
17	exhibitionism	439	479	594	145	141
18	annan sedlighetssårande handling	616	613	617	175	169
19	19 kap. Allmänfarliga brott	3 426	3 445	5 008	800	856
20	Därav: mordbrand	243	234	324	53	69
21	20 kap. Stöld, rån, egenmäktigt förfarande	191 460	213 188	206 291	63 309	56 961
22	Därav: inbrottsstöld	42 853	53 611	52 976	14 063	14 966
23	tillgrepp av bilar	17 848	21 192	17 933	6 191	6 032
24	» » motorcyklar	4 723	5 796	4 414	2 360	1 449
25	» » mopeder	10 062	12 821	12 359	4 455	3 409
26	» » cyklar.....	50 319	48 918	44 833	15 908	11 989
27	rån	438	443	408	124	116
28	21 kap. Bedrägeri och dylik oredlighet, utpressning, ocker och häleri ...	[2] 18 664	18 883	18 527	4 662	5 725
29	Därav: restaurant-, hotell- o. droskbedrägeri	3 704	3 935	3 788	1 045	956
30	22 kap. Förskingring o. annan trolöshet	5 316	5 659	6 267	1 571	1 604
31	23 kap. Gäldenärsbrott	466	386	395	83	97
32	24 kap. Skadegörelse, tagande av olovl. väg	11 374	12 383	13 235	3 297	3 219
33	25 kap. Ämbetsbrott	791	786	711	186	196
34	Övriga strafflagsbrott (utom fylleri och förargelseväckande beteende)	2 930	3 198	3 066	842	890
35	Summa	254 447	279 403	273 882	80 121	76 270
	Vissa i strafflagen ej upptagna brott, vard urbota straff kan följa					
36	Lönnbränning	130	173	163	71	39
37	Rattfylleri	11 811	12 092	13 246	4 127	3 173
38	Skattestrafflagen	2 917	3 838	3 678	1 279	1 232

[1] *For translation of text, v. p. 307 (No. 5).* — [2] 1 184 serier av växelbedrägeri medelst förfalskning.

Offences known to the police. Preliminary data

1959				1960			Därav i			
1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	Stock-holm	Göte-borg	Malmö	
804	889	916	843	804	908	1 026	259	73	65	1
152	164	163	159	154	171	243	53	31	9	2
401	461	497	402	361	459	492	123	29	25	3
116	148	148	81	117	93	102	2	—	1	4
402	374	395	347	339	386	329	34	24	7	5
243	238	186	303	241	306	259	45	25	5	6
2 017	2 072	2 401	2 305	1 995	2 341	2 515	561	224	197	7
6	15	20	12	6	7	11	1	—	—	8
50	32	83	80	49	46	72	6	4	—	9
2	2	1	1	—	5	4	—	—	—	10
13	35	11	10	11	10	32	8	—	—	11
655	603	631	663	576	634	631	111	49	30	12
93	106	110	95	93	133	116	18	11	4	13
582	774	581	665	583	675	628	79	59	46	14
228	336	191	277	218	279	219	15	16	7	15
56	75	55	41	94	50	35	7	3	—	16
142	165	145	142	124	160	168	7	23	18	17
127	156	157	177	109	162	179	41	17	18	18
908	1 566	1 493	1 041	980	1 745	785	221	8	17	19
59	81	99	85	75	73	60	14	5	6	20
41 920	53 809	59 901	50 661	41 200	53 238	57 639	11 995	4 408	2 579	21
12 367	13 661	13 954	12 994	13 137	14 566	15 482	2 917	1 370	766	22
4 385	4 211	4 392	4 945	3 736	4 319	5 241	2 295	488	118	23
475	1 433	1 631	875	320	1 121	1 179	451	127	35	24
1 919	3 335	3 812	3 293	1 842	3 219	3 230	691	427	244	25
7 871	12 880	14 506	9 576	6 561	10 818	11 321	960	486	680	26
93	98	107	110	101	112	139	50	25	9	27
4 538	4 330	4 278	5 381	5 010	4 207	4 662	859	439	267	28
992	1 007	891	898	960	884	1 015	344	120	43	29
1 377	1 888	1 451	1 551	1 500	1 412	1 465	216	136	55	30
90	131	79	95	140	89	70	5	1	5	31
2 819	3 668	3 258	3 490	2 705	3 816	3 515	352	143	121	32
160	193	145	213	226	229	204	19	2	1	33
717	664	808	877	744	831	726	32	37	8	34
57 348	71 347	76 671	68 516	57 160	70 910	74 556	14 790	5 628	3 404	35
38	46	43	36	16	48	44	1	4	—	36
2 179	3 606	4 386	3 075	1 991	3 459	4 083	462	359	137	37
578	344	1 330	1 426	677	374	1 328	116	38	26	38

— [1] Därav annonsbedrägeri 2 415 brott.

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Okt.	140	8	1 059	378	549	158	2 144	517	180	89
Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
252,1	282,8	1 269,4	2 379,1	4 183,4	1 135,2	399,5	132,9	1958 Okt.
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.

Sparbanksstatistik: kvartalsuppgifter

Local savings banks statistics, quarterly

Preliminära uppgifter (postsparbanken ingår ej) *Preliminary data (The Post Office Savings Bank is not included).*

	Ställningen i 1 000 kr				
	30 sept. 1959	31 dec. 1959	31 mars 1960	30 juni 1960	30 sept. 1960
Tillgångar och skulder *Assets and liabilities*	14 728 418	14 963 844	15 162 061	15 337 160	15 653 511
AV TILLGÅNGARNA UTGJORDE:					
Certain assets:					
Kassabehållning *Cash*	49 657	58 295	55 415	60 058	56 464
I annan sparbank innestående *Due from other savings banks*	11 967	12 649	11 238	11 363	12 017
I riksbanken, riksgäldskontoret samt andra kreditinstitut[1] innestående *Due from the Riksbank, commercial banks, etc*	304 485	178 503	303 035	229 422	303 061
Skattkammarväxlar och andra statsskuldförbindelser *Swedish treasury bills, etc*	7 148	6 932	7 037	7 072	7 317
Obligationer *Bonds*	1 418 368	1 429 638	1 457 792	1 479 742	1 500 719
Lån *Loans*	12 722 059	13 015 765	13 189 297	13 334 816	13 527 368
Fordran på grund av beviljad (utnyttjad) kredit i checkräkning *Advances on current account*	5 925	5 821	6 976	7 576	7 888
AV SKULDERNA UTGJORDE:					
Certain liabilities:					
Insättarnas medel *Deposits by the public*	13 915 455	13 830 056	14 635 562	14 557 758	14 781 878
Därav sparbanksräkning *Of which savings accounts*	12 964 067	12 834 165	13 596 512	13 550 938	13 722 743
fria sektorn *Of which other accounts*	951 388	995 891	1 039 050	1 006 820	1 059 135
Upplåning *Borrowings*	15 990	70 228	19 761	24 238	14 920

INSÄTTARNAS MEDEL *Deposits*

	Insatta medel[2] *Deposits made* 1 000 kr	Uttagna medel[2] *Withdrawals* 1 000 kr
Tredje kvartalet 1959 *3rd quarter*	1 830 422	1 581 607
Fjärde » 1959 *4th* »	2 098 947	2 185 030
Första » 1960 *1st* »	2 314 661	2 014 965
Andra » 1960 *2nd* »	1 932 717	2 011 159
Tredje » 1960 *3rd* »	2 083 399	1 859 650

[1] Inländskt bankbolag, postgiro, postsparbanken samt centralkassa för jordbrukskredit. — [2] Häri ingår icke förändringar i sparbankernas fordran på grund av beviljad kredit i checkräkning.

Andrakammarvalen 1960

Elections to the Second Chamber of the Riksdag

Som första resultat av statistiken över 1960 års andrakammarval framlägger statistiska centralbyrån här en sammanfattande översikt av valutgången, vilken även belyses av nedanstående tablå.

Valdeltagandet var ovanligt stort, 85,9 % av samtliga röstberättigade, vilket är högre än vid något tidigare val och överträffar till och med 1948 års höga röstningsfrekvens (82,7 %). Vid nyvalet 1958 uppgick valdeltagandet till 77,4 % och vid kommunala valen 1958 till 79,2 %.

Samtliga riksdagspartier med undantag av högerpartiet ökade sina rösttal. Socialdemokraterna ökade i jämförelse med nyvalet 1958 med 256 400 röster eller 14,4 %, medan centerpartiet ökade med 92 200 röster eller 19,0 %, folkpartiet med 44 100 röster eller 6,3 % och kommunisterna med 61 200 röster eller 47 %. Högerpartiets minskning utgjorde 46 000 röster eller 6,1 %.

Valutgången innebar, att socialdemokraterna ökade sin andel av väljarkåren med 1,6 procentenheter och centerpartiet sin andel med 0,9 procentenheter. Kommunisterna gick till skillnad från nyvalet 1958 fram med egna röstsedlar i samtliga valkretsar och ökade därvid sin andel av väljarkåren med 1,1 procentenheter. Folkpartiets andel av väljarkåren minskade med 0,7 procentenheter och högerpartiets med 3,0 procentenheter.

På landsbygden har antalet röster (utom poströster) ökat med 7,5 % och i städerna med 11,6 % sedan nyvalet 1958. Poströsterna uppgick till 190 900, vilket innebar en ökning sedan andrakammarvalet 1958 med icke mindre än 40 %. Av tablån framgår att samtliga partier utom högerpartiet ökade sin andel av poströsterna.

Mandatfördelningen utföll så att högerpartiet fick sina mandat minskade med 6, medan centerpartiet ökade med 2, folkpartiet med 2 och socialdemokraterna med 3. Kommunisterna erhöll oförändrat antal mandat. Antalet kvinnliga riksdagsledamöter ökade med 2.

Å. H.

	Höger-partiet	Center-partiet	Folk-partiet	Social-demo-kraterna	Kom-munis-terna	Övri-ga	Samtliga
Avgivna godkända valsedlar							
Andrakammarvalen 1960, hela riket	704 365	579 007	744 142	2 033 016	190 560	3 024	4 254 114
Därav: landsbygden[1]	258 096	470 182	270 780	907 510	76 165	206	1 982 939
städerna[1]	381 007	97 579	429 549	1 062 271	110 963	2 503	2 083 872
poströster	65 262	11 246	43 813	63 235	3 432	315	187 303
Andrakammarvalen 1958, hela riket	750 332	486 760	700 019	1 776 667	129 319	1 155	3 844 252
Kommunala valen 1958, hela riket	791 022	510 409	603 923	1 818 634	155 181	2 808	3 881 977
Relativ fördelning, %							
Andrakammarvalen 1960	16,5	13,6	17,5	47,8	4,5	0,1	100
» 1958	19,5	12,7	18,2	46,2	3,4	0,0	100
Kommunala valen..... 1958	20,4	13,1	15,6	46,8	4,0	0,1	100
Landsbygden 1960	13,0	23,7	13,7	45,8	3,8	0,0	100
» andrakammarv. 1958	15,6	23,2	14,4	44,1	2,7	0,0	100
Städerna 1960	18,3	4,7	20,6	51,0	5,3	0,1	100
» andrakammarv. 1958	21,8	2,9	21,6	49,5	4,2	0,0	100
Poströster 1960	34,8	6,0	23,4	33,8	1,8	0,2	100
» andrakammarv. 1958	43,2	4,4	22,8	28,4	1,1	0,1	100
Mandatfördelning 1960	39	34	40	114	5	—	232
» 1958	45	32	38	111	5	—	231

[1] Exkl. poströster.

Sammanfattning av kommunernas finanser år 1958

Local Government Finance

En sammanfattning av samtliga kommunala finanser år 1958 framlägges härmed i två tabeller. I ett tidigare häfte av tidskriften (nr 8/1960) har preliminära siffror rörande de borgerliga primärkommunernas finanser lämnats. Dessutom har preliminära uppgifter för enbart städer resp. landsting publicerats (nr 2/1960).

I tab. 1 redogöres för samtliga kommuners inkomster och utgifter fördelade efter realekonomiska grunder. Av tabellen framgår bl. a. de borgerliga primärkommunernas starka övervikt i jämförelse med övriga kategorier av kommuner. Av dessa har endast landstingen relativt taget någon större betydelse. Synnerligen obetydlig, mindre än en halv procent, är municipalsamhällenas andel av samtliga kommunala finanser. I övrigt kan utläsas av tabellen, att skatterna var den viktigaste inkomstposten med 4 127 milj. kr, varefter följde statsbidrag med 2 055 milj. kr. Bland utgifterna var lönerna den största posten med 3 085 milj. kr.

Beträffande redovisningen av kommunernas inkomster och utgifter må följande framhållas. Vissa transaktioner, *såsom upptagna lån, i anspråk tagna medel* ur egna fonder samt avbetalningar på av kommunerna utlämnade lån har ej medräknats bland inkomsterna. Ej heller har amorteringar på av kommunerna upptagna lån, avsättningar till egna fonder eller av kommunerna utlämnade lån medtagits bland utgifterna. Vidare ingår ej interna transaktioner o. d. bland kommunernas inkomster och utgifter. Vissa dubbelräkningar i form av ersättningar från kommunerna till andra kommuner eller mellan kommuner och landsting förekommer dock. Storleken av dessa ersättningar kan ej angivas, men vissa mer betydande av dessa redovisas i det statistiska primärmaterialet, nämligen ersättningar olika kommuner emellan för lämnad socialhjälp och barnavård. I förhållande till de totala kommunala utgifterna är emellertid dessa ersättningar obetydliga.

Tab. 1 innehåller även uppgifter om kommunernas tillgångar och skulder samt fonder enligt kommunal- resp. landstingslagen. De borgerliga primärkommunernas övervikt över andra typer av kommuner framträder här utom i fråga om fonderna väl så starkt som beträffande inkomsterna och utgifterna. Av fonderna utgör skatteregleringsfonderna den största gruppen. En anmärkningsvärt stor del av dessa fonder, eller nära en fjärdedel, faller på landstingen. De s. k. särskilda skatteregleringsfonderna i anledning av fastighetsskattens omläggning (SFS 154/1954) har ej inräknats här utan bland »Övriga» fonder.

En sammanställning av samtliga kommunala inkomster (utom skatter) och utgifter för olika verksamhetsområden lämnas i tab. 2. Av tabellen framgår bl. a., att undervisnings- och bildningsverksamhet är den mest betydande förvaltningsgrenen vad utgifterna beträffar, medan bland inkomsterna industriella verk o. d. svarar för den största andelen, ehuru nära följd av undervisnings- och bildningsverksamhet. Bland övriga mera kostnadskrävande förvaltningsgrenar kan nämnas hälso- och sjukvård, planerings- och anläggningsverksamhet samt socialvård. Särskilt må här framhållas hälso- och sjukvården, som är landstingens viktigaste verksamhetsområde. Den är — med undantag av kyrkliga ändamål — den enda förvaltningsgren, för vilken de borgerliga primärkommunerna icke är den mest betydande gruppen.

L. A.

Tab. 1. Samtliga kommuners finanser år 1958 *Local Government finance*

Inkomster och utgifter *Revenue and expenditure* (realekonomisk fördelning) Tillgångar *Assets* Skulder *Liabilities* Fonder *Funds*	Belopp *Amounts*		Beloppets procentuella fördelning på				
			Primärkommuner *Primary communes*		Landsting *County councils*	Municipalsamhällen *Partly self-administrated built-up areas*	Summa *Total*
	1 000 kr	%	Borgerliga *Civil*	Kyrkliga *Ecclesiastical*			
INKOMSTER *Revenue*							
Skatter *Taxes*	4 126 982,3	46,3	75,3	5,5	19,0	0,2	100
Statsbidrag *State grants*	2 055 476,6	23,1	85,4	3,4	11,0	0,2	100
Avgifter och ersättningar *Charges and fees*	736 707,5	8,3	74,9	1,4	23,5	0,2	100
Inkomst av rörelse *Trading revenue*	1 292 279,8	14,5	95,8	2,9	0,8	0,5	100
Räntor *Interest*	167 133,9	1,9	70,2	7,3	22,3	0,2	100
Övriga *Others*	526 164,8	5,9	88,4	6,3	4,8	0,5	100
Summa *Total*	8 904 744,9	100	81,2	4,4	14,1	0,3	100
UTGIFTER *Expenditure*							
Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	1 981 064,4	21,4	85,0	4,0	10,4	0,6	100
Underhåll av fastigheter och anläggningar *Maintenance of real estate*	452 332,0	4,9	82,5	12,5	4,4	0,6	100
Anskaffning och underhåll av inventarier *Inventory*	273 796,1	3,0	75,5	3,8	20,5	0,2	100
Löner *Wages and salaries*	3 084 564,9	33,4	76,2	4,6	19,1	0,1	100
Pensioner *Pensions*	248 753,4	2,7	89,2	2,5	8,2	0,1	100
Räntor *Interest*	242 960,1	2,6	95,5	2,3	1,7	0,5	100
Övriga *Others*	2 952 828,2	32,0	81,7	3,8	14,3	0,2	100
Summa *Total*	9 236 299,1	100	81,0	4,5	14,2	0,3	100
Tillgångar vid årets slut *Assets*							
Fastigheter och anläggningar *Real estate*	12250 264,4	64,9	87,2	1,1	11,4	0,3	100
Övriga *Others*	6 628 204,7	35,1	78,3	4,9	16,6	0,2	100
Summa *Total*	18878469,1	100	84,1	2,4	13,2	0,3	100
Skulder vid årets slut *Liabilities*							
Långfristiga *Fixed loans*	5 409 420,6	71,0	94,7	2,7	2,1	0,5	100
Kortfristiga *Liquid debt*	2 212 596,9	29,0	94,6	0,9	4,3	0,2	100
Summa *Total*	7 622 017,5	100	94,7	2,2	2,7	0,4	100
Upptagna lån *Loans raised*	694 390,5	·	89,7	5,2	4,4	0,7	100
Betalda lån *Loans redeemed*	280 900,7	·	91,2	4,9	3,1	0,8	100
Fonder enligt kommunallagen (landstingslagen) *Funds*							
Pensionsfonder *Pension funds*	645 174,2	19,9	80,2	1,3	18,5	0,0	100
Allmänna investeringsfonder *Investment funds*	677 598,3	20,8	78,8	5,0	15,9	0,3	100
Skatteregleringsfonder *Funds for balancing of taxes*	1 057 977,4	32,6	71,4	3,9	24,6	0,1	100
Övriga fonder *Others*	866 072,8	26,7	74,4	7,1	18,3	0,2	100
Summa *Total*	3 246 822,7	100	75,5	4,5	19,9	0,1	100

Tab. 2. Samtliga kommuners inkomster (utom skatter) och utgifter för skilda ändamål år 1958

Total revenue (excl. of taxes) and expenditure of communes by purpose

Ändamål *Administrative units*	Inkomster *Revenue*		Utgifter *Expenditure*	
	1 000 kr	%	1 000 kr	%
Kyrkliga ändamål *Ecclesiastical purposes*	157 243,3	3,3	402 127,2	4,3
Allmän förvaltning *General administration* ...	9 567,2	0,2	193 876,7	2,1
Rätts- och ordningsväsen *Courts and police* ..	58 148,8	1,2	266 658,4	2,9
Fastighetsförvaltning *Real estate administration*	372 472,9	7,8	606 979,2	6,6
Planerings- och anläggningsverksamhet *Construction and town planning*	462 779,0	9,7	1 180 648,4	12,8
Därav: Gator och vägar *Streets and parks*	217 481,5	4,6	565 628,4	6,1
Vattenverk *Water works*	195 240,6	4,1	302 291,3	3,3
Avlopps- och reningsverk *Sanitary service*	36 727,0	0,8	248 720,2	2,7
Industriella verk o. d. *Public utilities*	1 060 639,9	22,2	1 004 249,9	10,9
Därav: Gasverk *Gas works*	170 139,1	3,6	143 642,9	1,6
Elektricitetsverk *Electricity works* ..	655 556,1	13,7	573 314,6	6,2
Hamn *Harbours*	130 826,2	2,7	133 135,8	1,4
Kommunikationsföretag *Transport* .	82 713,0	1,7	121 226,5	1,3
Hälso- och sjukvård *Public health*	398 164,4	8,3	1 638 980,0	17,7
Allmän hygien *Sanitary service*	95 978,8	2,0	157 338,8	1,7
Därav: Renhållningsverk *Sanitary works* ..	60 723,8	1,3	84 586,6	0,9
Undervisnings- och bildningsverksamhet *Education*	1 035 787,7	21,7	2 076 226,8	22,5
Därav: Folkskola *Primary schools*	823 218,8	17,2	1 481 452,2	16,1
Annan undervisning *Other*	212 568,9	4,5	594 774,6	6,4
Socialvård *Social services*	282,788,8	5,9	1 107 386,6	12,0
Därav: Socialhjälp *Public assistance*	179 924,6	3,8	459 177,6	5,0
Barnavård *Child welfare*	61 329,7	1,3	181 393,9	2,0
Folkpensionering *National pensions*	68,9	0,0	320 987,1	3,5
Övriga specialförvaltningar *Other special purposes*	60 467,2	1,3	224 881,1	2,4
Därav: Brandförsvar *Fire precaution*	12 871,3	0,3	105 814,9	1,1
Finansförvaltning *Financial administration* ...	783 724,6	16,4	376 946,0	4,1
Summa *Total*	4 777 762,6	100	9 236 299,1	100

Statistisk områdesindelning i Italien

Subdivision of Italy for Statistical Purposes

Statistisk Tidskrift har vid flera tillfällen innehållit meddelanden om statistikens organisation i olika länder och om problem inom statistikproduktionen, som ansetts vara av mera allmänt intresse. Följande redogörelse för en från den administrativa provinsindelningen avvikande *regionindelning*[1], som sedan några år tillbaka börjat tillämpas i Italien inom flera olika statistikgrenar, ansluter sig till denna serie meddelanden.

Ehuru den italienska indelningen är nyligen fastställd, har den en ganska lång förhistoria. Man har för länge sedan funnit att varken provinsen eller kommunen är lämplig som enhet i en statistisk indelning. Det måste vara någonting som ligger mellan de två i storlek.

År 1910 upprättades en »kataster» över jordbruket. Denna betecknas som den första undersökningen i Italien av allmän karaktär och syns motsvara våra

[1] Circoscrizioni statistiche (Istituto centrale di statistica. Metodi e norme. Serie C. N. 1) Roma 1958.

jordbruksräkningar. Vid bearbetningen av de kommunvis insamlade uppgifterna grupperade man kommunerna provinsvis i »områden som hade likartade natur- och jordbruksförhållanden». Termen för ett sådant område är nu efter en omdöpning »jordbruksregion». Vidare blev jordbruksregionerna hopförda, också provinsvis, till större områden, som numera kallas »höjdzoner» och som är av tre typer: bergzoner, kullzoner och slättzoner.

Resultaten från 1910 års undersökning kunde på grund av världskriget inte publiceras förrän 1929. Man förberedde då en ny jordbruksräkning. Några tabeller publicerades, som gav huvuddata för jordbruksregioner grundade på folkräkningen 1921. En första revision av indelningen kom ut 1932, en andra sådan utfördes efter 1936 års folkräkning men kom aldrig ut av trycket.

Jordbruksregionerna och höjdzonerna blev enligt Istituto Centrale di Statistica ett betydelsefullt instrument för forskningen. Men erfarenheten gav dock vid handen, att indelningen i många fall borde omarbetas.

Detta ville man göra med stöd av resultaten från 1929 års jordbruksräkning. Men då kom det fram så många ändringsförslag — de gällde omkring halva antalet provinser — att man beslöt publicera de nya data efter den gamla indelningen och göra revisionen senare. Det är denna som först nu kunnat verkställas, sedan en särskild kommitté gjort grundliga undersökningar.

Men det har inte stannat vid en revision av jordbruksregioner och höjdzoner. Det har också gjorts en ny indelning i vad som kallats »statistiska sektorer», som ligger mellan de båda andra områdena i storlek och utgår från mera allmänt ekonomiska förhållanden än dessa.

Här följer en beskrivning på grunderna för dessa indelningar:

Höjdzoner

Bergzon. En avsevärd del av arealen ligger högre än 700 m ö. h. (i norr 600 m). Gränsen nedåt har dock jämkats med hänsyn till vissa växtgränser (undre gränsen för fjällväxter, barrträd och bok samt övre gränsen för oliver resp. vin). Dalgångar o. d. som ligger lägre men omsluts av sådan terräng har räknats till bergzonen.

Kullzon. En stor del av arealen är höglänt, men i allmänhet under nyssnämnda gräns. Gränsen uppåt är jämkad med hänsyn till sagda växtgränser. Mindre områden som avviker i höjd men omsluts av zonen har också medräknats i denna.

Slättzon. Marken är låglänt och jämn. Inne i landet får zonen gå upp till 300 m höjd. Dalbottnar av måttlig storlek är enligt vad ovan sagts uteslutna; detsamma gäller strandremsor.

På grund av havets mildrande inverkan på klimatet vid kusten har det befunnits lämpligt att indela såväl bergsom kullzonerna i två undertyper: kustzoner och inlandszoner.

Höjdzonerna har först skisserats på kartor i liten skala och därefter utförts i detalj på sådana i större skala. Svårigheten har bl. a. varit att anpassa gränserna efter kommunernas gränser utan delning av kommuner. Men detta har ansetts nödvändigt, eftersom statistiska data sällan föreligger för mindre område än kommun.

Det är lätt att förstå att höjdzonerna oftast bildar större sammanhängande områden, som sträcker sig över provinsgränserna.

Jordbruksregioner

Att en »naturlig» indelning varit den som först prövats är betingat av att Italien varit och ännu övervägande är ett jordbruksland (40 % av de förvärvsarbetande tillhörde 1954 jordbruk med binäringar, 30 % industri och hantverk). Höjdzonerna var emellertid ganska stora, i medeltal 1 200 km² ehuru varierande inom vida gränser, och det behövdes en underindelning av mer homogena områden, de redan nämnda jordbruksregionerna, vilka var och en består av en grupp av angränsande kommuner. Homogena är de likväl blott i vid bemär-

kelse, eftersom redan kommunerna är ganska varierande med en medelstorlek av 3 800 ha men en övre gräns av 60 000 ha. (Som jämförelse kan nämnas, att medelstorleken av kommunerna i Götaland före 1952 var 5 200 ha.)

Antalet jordbruksregioner är 770, varav en tredjedel tillhör bergzoner och något över 40 % kullzoner. Omkring 15 % ingår i kustzoner, de flesta i sådana av kulltypen.

Statistiska sektorer

En sektor skall såvitt möjligt vara enhetlig »ur antropo-geografisk och ekonomisk synpunkt». Sektorn består utom i undantagsfall av flera närliggande jordbruksregioner och bildar således ett sammanhängande område. Den omfattar cirka 25 *kommuner* och en areal av omkring 900 km². Den har ett kommunikationsnät som medger — med några få undantag — att man besöker varje kommun i sektorn utan att passera andra sektorer.

Av de 328 sektorerna tillhör 55 % helt en av höjdzonerna, 42 % består av två typer av höjdzoner och 3 % av alla tre typerna.

Statistiska regioner

En grövre indelning förekommer också. Den delar in landet i elva statistiska regioner. I motsats mot de övriga här redovisade indelningarna bygger denna regionindelning på provinserna, som antingen ensamma utgör en region eller hopförts två och två eller tre och tre. De så utformade områdena anses relativt homogena ur geo-ekonomisk synpunkt. Det är fördelaktigt att de statistiska regionerna är ungefär jämnstora i folkmängd. Mindre är dock bl. a. provinsen Rom, som bildar en särskild region.

Bedömningen av den nya indelningen skulle ha underlättats, om grunderna angivits mera i detalj i den italienska statistiken, i varje fall för jordbruksregionerna och de allmänt statistiska sektorerna. Värdet av indelningen blir också beroende av användningsgraden. Blir indelningen mer och mer tagen i bruk för olika statistikgrenar, blir fler och fler data tillgängliga för samma regioner och sålunda mer jämförbara. Framtiden får utvisa, hur den italienska regionindelningen fyller sin uppgift att bidraga till större jämförbarhet mellan uppgifter från olika statistikgrenar.

Yngve Fritzell

THE ISSUE IN BRIEF

Investigation as to Persons Earning Low Incomes in 1958

I. Statistical Data Based on the Statistics of Income and on the Population Sample Register

By C. O. Cederblad

The results of a special study based on the statistics of income and on the population sample register have been reported here. In this study it has been possible to map out the distribution of income in the population with special regard to age, sex, marital and occupational status, and number of children. The traditional income statistics have been completed by data concerning the number of children and the income of the preceding year taken from the population sample register. The distribution by age, sex, marital status, etc. has as far as possible been carried out simultaneously, each quality being divided into only a few size groups. This has been done in order to make it possible to study the interrelationship between the different qualities. All the figures below refer to the year 1958.

Among the not married persons (single, widowed, or divorced), age 16—66, 927 000, or 56 per cent, are earning an income of less than 6 000 kronor. The majority (53 per cent) of those are between 16 and 24 years old, mostly employees or economically inactive persons; less than 1 per cent are employers. The age group 25—49 includes 199 000 persons earning less than 6 000 kronor, of which 50 per cent are men and 50 per cent are women. Of the men 40 per cent are employers or employees in agriculture or economically inactive persons, while the women mostly are to be found among employees outside agriculture or among those who are economically inactive. About one third of the women in this age group are mothers.

In the age group 50—66, which includes 233 000 persons earning less than 6 000 kronor, 32 per cent are men, of which 39 per cent are economically inactive and 21 per cent are employers in agriculture. The majority of the women in this age group, earning less than 6 000 kronor, are economically inactive.

Among the married couples, where the husband has not yet reached pensionable age, 25 per cent or 372 000 are earning incomes of less than 10 000 kronor together. Married couples with no children living at home dominate this group, but not less than 28 per cent have two or more children living at home. Those without children living at home are mostly marriages where the husband is between 50 and 66 years old and either employer or economically inactive; 28 per cent of this group are employers in agriculture, 9 per cent are employers in other industries, and 20 per cent are economically inactive. Among the marriages with children the percentage of economically inactive persons is somewhat lower (8 per cent) irrespective of the age of the husband. A large part of the men are employers (29 per cent are employers in agriculture and 11 per cent are employers in other industries).

As is shown above, in many cases people earning low incomes belong to one of the following categories. Among those who are not married, many are young people who have not begun or just begun work and old people, mostly women. Among the married couples the husband is often old and either a farmer, a farm labourer or economically inactive.

The study now published will be followed by an interview sample survey, which will give more detailed information about, *inter alia*, non-assessed income, occupation, extent of employment or unemployment during the year, etc.

LITTERATUR

Utländska böcker och nya utländska serier och tidskrifter Accessionen i statistiska centralbyråns bibliotek under tiden juli—september 1960

Foreign Books and New Foreign Series and Periodicals. Accessions in the Library of the Central Bureau of Statistics, July—September, 1960

Publikationer utgivna av FN jämte fackorgan

Coconut situation. 1959—. Rome. (Food and agriculture organization of the United Nations.)

Internationaler Bevölkerungskongress Wien 1959. Wien 1959. 735 s. (Union internationale pour l'étude scientifique de la population.)

Patterns of industrial growth 1938—1958. [By the] Statistical office of the United Nations. New York 1960. 471 s. (United Nations publication. 1959. 17: 6.)

Reclassification of government expenditures and receipts in selected countries. New York 1958. 124 s. (United Nations publication. 1958. 16: 3.)

Statistical indicators of short term economic changes in ECE countries. Vol. 1 (1959)—. Geneva. (Secretariat of the Economic commission for Europe.)

Statistics on special education. Paris 1960. 154 s. (Statistical reports and studies.) (UNESCO.)

Officiella statistiska publikationer

Bulgarien

Statističeski izvestija. Godina 3 (1959)—. Sofija. (Centralno statističesko upravlenie.)

Burma

Quarterly report on economic progress in Burma. Prepared by the Central statistical and economics department. 1958—. Rangoon.

Danmark

Byggevirksomheden 1957—59. København 1960. 37 s. (Boligministeriet.)

Dominikanska republiken

3er censo nacional de edificios y viviendas 1955. Común de San Cristóbal. Ciudad Trujillo 1957. 69 s. (Dirección general de estadística.)

Etiopien

Ethiopian economic review. 1959—. Addis Ababa. (Ministry of commerce, industry and planning.)

Frankrike

Délimitation de l'agglomération parisienne. Paris 1959. 45 s. & 3 lösa bil. (Institut national de la statistique et des études économiques. Direction régionale de Paris, Seine...)

Densité de la population d'après le recensement général de 1954. Echelle 1: 1 400 000. Paris u. å. Kartblad 74 × 80 cm. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Les établissements industriels, artisanaux et commerciaux en France en 1958. Paris 1959. 436 s. (Institut national de la statistique et des études économiques.)

Grekland

Methodological studies. Z: 1—2. Athens 1960. (National statistical service of Greece.)

Irland

Censuses of population of Ireland 1946 and 1951. General report. Compiled by Central statistics office. Dublin 1958. 32 cm. 274 s.

Italien

L'attrezzatura alberghiera in Italia al 1° gennaio. 1955, 1959. Roma 1957—60. (Istituto centrale di statistica & Ministero del turismo e dello spettacolo.)

Japan

Demand analysis for foods. March, 1960. Tokyo u. å. 215 s. (Statistics and survey division. Ministry of agriculture and forestry.)

Japanese economic indicators. 1959—. Tokyo. (Economic planning agency. Research and legislative dept of the National diet library.)

Libyen

General population census of Libya 1954. Report and tables. Tripoli 1959. 234 s. (Department of census and statistics.)

Summary of external trade statistics. 1957—. Tripoli. 32 cm. (Central statistics office.)

London

London statistics. Publ. by the London county council. New ser. Vol. 1 (1945—54). London 1957.

Mexico

Estadísticas sociales del Porfiriato 1877—1910. México 1956. 249 s. (Dirección general de estadística.)

Norge

Håndbok för DEUCE-operatører. [Av] Statistisk sentralbyrå. Oslo 1960. 30 s. (Statistisk sentralbyrås håndbøker. Nr 17.)

Norges offisielle statistikk. Forbruksundersøkelsen 1958. [Utg. av] Statistisk sentralbyrå. H. 1. Oslo 1960. (N. O. S. A: 7.)

Norges offisielle statistikk. Skogsbrukstellingen i Norge 1. september 1957. [Av] Statistisk sentralbyrå. H. 1. Oslo 1960. (N. O. S. 12: 6.)

Norges offisielle statistikk. Varehandelsstatistikk. [Utg. av] Statistisk sentralbyrå. 1957. Oslo 1959. (N. O. S. 11: 350.)

Peru

Renta nacional del Perú. 1942/56—1942/57. Lima 1958—59. (Banco central de reserva del Perú.)

Portugal

Inquérito industrial. [1]—11. Lisboa [1958]—60. (Instituto nacional de estatística.)

Rumänien

Rumanian statistical pocket book. 1960. Bucharest u.å. (Central statistical office.)

Salvador

Segundo censo industrial y comercial 1956. Vol. 1—2. San Salvador 1959. (Dirección general de estadística y censos.)

Comercio exterior. 1958—. San Salvador. (Dirección general de estadística y censos.)

Schweiz

Nutztierbestand der Schweiz 1956. [Hrsg.:] Eidgenössisches statistisches Amt. Bern 1960. 205 s. (Statistische Quellenwerke der Schweiz. H. 312.)

Skottland

Scottish health statistics. 1958. Edinburgh 1959. (Department of health for Scotland.)

Storbritannien

Tropical products quarterly. Prepared by the Intelligence branch of the Commonwealth economic committee. Vol. 1 (1960)—. London.

Sydafrikanska unionen

Union statistics for fifty years 1910—1960. Compiled by the Bureau of census and statistics. Jubilee issue. Pretoria 1960.

Tyskland (Förbundsrepubl.)

Der Aussenhandel der Bundesrepublik Deutschland. Warenverzeichnis für die Aussenhandelsstatistik. [Hrsg.:] Statistisches Bundesamt, Wiesbaden. Ausg. 1958 (Neudruck ... nach dem Stand vom 1. Januar 1960). Stuttgart u. å. 558 s.

Die Industrie der Bundesrepublik Deutschland. Systematisches Warenverzeichnis für die Industriestatistik. Hrsg.: Statistisches Bundesamt, Wiesbaden. Ausg. 1957. Stuttgart u.å.

Der Verkehr in der Bundesrepublik Deutschland. Reihe 1—7. 1958—. Stuttgart & Mainz. (Statistisches Bundesamt, Wiesbaden.)

USA

Historical statistics of the United States. Colonial times to 1957. Prepared by the Bureau of the census with the cooperation of the Social science research council. Washington 1960. 789 s. (A Statistical abstract supplement.)

Monthly report on the labor force. Employment, unemployment, hours and earnings. 1959—. Washington. (U. S. department of labor. Bureau of labor statistics.)

Uniform crime reports for the United States. Issued by the Federal bureau of investigation, United States department of justice. 1958. Washington 1959.

Venezuela

Boletín de comercio exterior. Año 1 (1959)—. Caracas. (Dirección general de estadística y censos nacionales.)

Censo nacional de 1950. 2. censo agropecuario. 1—2. Caracas 1959. (Dirección general de estadística y censos nacionales.)

Vietnam

Monthly bulletin of statistics. 1960—. Saigon. (National institute of statistics.)

Österrike

Aufgaben und Probleme der österreichischen Gesundheitsstatistik. Bearb. im Österreichischen statistischen Zentralamt. Wien 1958. 86 s. (Beiträge zur österreichischen Statistik. H. 29.)

Gebarungsübersichten 1957 für die Bundesländer, Bezirksfürsorgeverbände und Gemeinden. Bearb. im Österreichischen statistischen Zentralamt in Zusammenarbeit mit dem Bundesministerium für Finanzen. Wien 1959. 213 s. (Beiträge zur österreichischen Statistik. H. 33.)

Strassenverkehrszählung im gesamten Bundesgebiet der Republik Österreich. Bearb. im Österreichischen statistischen Zentralamt ... 1956—58. Wien 1958—59. (Beiträge zur österreichischen Statistik. H. 28, 36, 43.)

Övriga publikationer

Actividades estadísticas de las naciones americanas. 2. ed. No. 2—3, 5—6, 8, 10, 12, 14, 16—18, 20. Washington 1954—60. (Instituto interamericano de estadística.)

Agrarstatistik. 1959—. Bruxelles. (Statistisches Amt der europäischen Gemeinschaften.)

Allgemeines statistisches Bulletin. 1960—. Bruxelles. (Statistisches Amt der europäischen Gemeinschaften.)

Boas, R. P. Jr., A primer of real functions. New York 1960. 189 s. (The Carus mathematical monographs. Nr 13.)

Derman, C., & Klein, M., Probability and statistical inference for engineers. A first course. New York 1959. 144 s.

European monetary agreement. Annual report of the board of management. Publ. by the Organisation for European economic co-operation. 1 (1959). Paris 1960.

Firestone, J. M., Federal receipts and expenditures during business cycles, 1879—1958. Princeton 1960. 176 s. (Studies in business cycles. 9.) (National bureau of economic research.)

Gumbel, E. J., Statistics of extremes. New York 1960. 375 s.

International journal of abstracts. Statistical theory and method. Publ. for the International statistical institute. Vol. 1 (1959)—. Edinburgh.

International population reports. No. 6—11. Washington 1958—60. (U. S. department of commerce. Bureau of the census. Ser. P—91.)

International population statistics reports. No. 1—11. Washington 1952—59. (U. S. department of commerce. Bureau of the census. Ser. P—90.)

Long, C. D., Wages and earnings in the United States 1860—1890. Princeton 1960. 169 s. (National bureau of economic research. General series. Nr 67.)

Loyo, G., La población de México. Estado actual y tendencias 1950—1980. México 1960. 104 s.

National institute economic review. 1959—. London. (National institute of economic and social research.)

The quality and economic significance of anticipations data. A conference of the universities — National bureau committee for economic research. Princeton 1960. 466 s. (National bureau of economic research. Special conference series. 10.)

Segi, M., Cancer mortality for selected sites in 24 countries (1950—1957). In collaboration with Susumu Fujisaku ... Sendai 1960. 277 s.

Zahlen zur Industriewirtschaft. 1959—. Bruxelles. (Statistisches Amt der europäischen Gemeinschaften.)

Utkom från trycket den 30 nov. 1960

STATISTISK TIDSKRIFT

12 · 1960

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF SWEDEN

STOCKHOLM

STATISTISK TIDSKRIFT

UTGIVEN AV STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTICAL REVIEW

PUBLISHED MONTHLY BY

THE CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, STOCKHOLM, SWEDEN

ANSVARIG UTGIVARE: INGVAR OHLSSON. REDAKTÖR: MARGIT VINGE

Telefoner: 63 05 60, ankn. 456 och 450 (redaktören personligen)

Prenumeration verkställes genom AB Nordiska Bokhandeln, Stockholm
Utkommer med 12 häften om året, nämligen varannan månad fullständiga häften och dessemellan häften med endast avd. Statistiska uppgifter
Pris kr. 15: — per år och kr. 2: 50 resp. 1: — per häfte

NY FÖLJD ÅRG. 9 NR 12 DECEMBER 1960

INNEHÅLL

MEDDELANDEN

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd 736

STATISTISKA UPPGIFTER

Kommentar ... 737
Befolkningsutvecklingen ... 737, 738
Student- och realexamina vårterminen 1960 ... 740
Preliminär försäkringsstatistik för september och oktober 1960 ... 744
Vägtrafikolyckor ... 750
Konkurser och protesterade växlar ... 754
Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959. Preliminära uppgifter ... 737, 756
Inkomstfördelningen år 1959. Preliminär redogörelse ... 758, 768
Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1960. Preliminära uppgifter ... 769
Kommunernas inkomster och utgifter åren 1959—1961. Snabb- och prognosstatistik ... 770

CONTENTS

NOTES

Statistical experts wanted in the UN Technical Assistance ... 736

TABLES

Commentary ... 737
Vital statistics ... 737, 738
Higher and lower certificate examinations, spring term, 1960 ... 740
Preliminary insurance statistics ... 744
Road accidents ... 750
Bankruptcies and protested bills ... 754
Income, expenditure, and profits of business enterprises in 1958 and 1959. Preliminary data ... 737, 756
The income distribution in 1959. Preliminary data ... 758, 768
Local taxation: Taxable income and debited tax in 1960. Preliminary data ... 769
Revenue and expenditure of local governments in 1959—1961. Provisional and projectional data ... 770

†1—601796

Aktuella expertuppdrag på det statistiska området inom FN:s tekniska bistånd

Statistical Experts Wanted in the UN Technical Assistance

I slutet av notisen angives i allmänhet sista dagen för anmälan till FN av kandidater för uppdragen. Där sådan uppgift saknas, är uppdraget merendels särskilt brådskande.

Intresserade bör hänvända sig till Svenska institutet, avd. för tekniskt bistånd, Box 3306, Stockholm 3, telefon 54 14 50, utom i fråga om nedannämnda FAO-uppdrag.

Argentina ARGED-8

Skolstatistik. Åtta månader. Bistå undervisningsministeriet vid organisation av en statistisk avdelning, planera och genomföra en utredning rörande skolpersonal, lokaler, elevantal och skolgång, förbereda insamling av data som möjliggör bättre prognoser för elevantal och lärarbehov samt vidareutbilda statistiker. SPANSKA.

Egypten UAR-48-B

Teoretisk och tillämpad statistik. Ett år. Undervisa, organisera grupp- och laboratoriearbeten samt ge råd rörande ett tränings- och forskningsprogram med inriktning på den egyptiska statistikens speciella behov och med tonvikt på industriell kvalitetskontroll. ENGELSKA.

Indien IND-48-A

Statistisk träning och undervisning. Ett år. Såsom studieledare vid International Statistical Education Centre i Calcutta utarbeta kursplaner i teoretisk och tillämpad statistik, hålla föreläsningar, organisera grupp- och laboratoriearbeten samt dra upp riktlinjerna för ett forskningsprogram. ENGELSKA.

Filippinerna PHI-47-D, *Nationalinkomststatistik* — se Stat. t. nr 11/1960.

Statistiska experter i FAO:s tjänst

Jordbruksstatistik. 18—24 månader. Inom ramen för sitt utvidgade tekniska biståndsprogram för Afrika önskar FAO sända statistiska experter till Tunisien, Togoland, Ghana, Nigeria, Somaliland och Guinea. För Ghana och Nigeria önskas statistiker med speciell erfarenhet av jordbruksräkningar, medan för övriga länder önskas statistiker för utveckling av jordbruksstatistik i allmänhet, varvid viss kännedom erfordras om moderna census-metoder och samplingteknik. Krav: Praktisk erfarenhet av att tillämpa statistiska metoder i utvecklingsländer och förmåga att motstå ett tropiskt klimats påfrestningar. — Närmare upplysningar lämnas av Svenska FAO-kommittén, Kanslihuset, Stockholm. Tel. 22 45 00.

Symboler använda i tabellerna

Explanation of symbols

Repetition	»	*Repetition*
Intet finnes att redovisa	—	*Magnitude nil*
Mindre än 0,5 / 0,05 av enheten	0 / 0,0	*Magnitude less than half of unit employed*
Uppgift ej tillgänglig eller alltför osäker för att angivas	..	*Data not available*
Logiskt omöjlig uppgift	.	*Category not applicable*
Preliminär uppgift	*	*Provisional or estimated figure*

Kommentar

Commentary

Befolkningsutvecklingen. Födelsetalet i landet låg under tredje kvartalet i år lägre än under samma period föregående år. Antalet födda har i jämförelse med tredje kvartalet 1959 minskat med 700 till 25 300 motsvarande 13,5 promille av folkmängden mot 13,9 promille under samma tid förra året.

Dödstalet har däremot stigit till 9,3 promille från 8,9 promille under tredje kvartalet i fjol. Antalet dödsfall uppgick till 17 400 eller 700 fler än under samma tid föregående år.

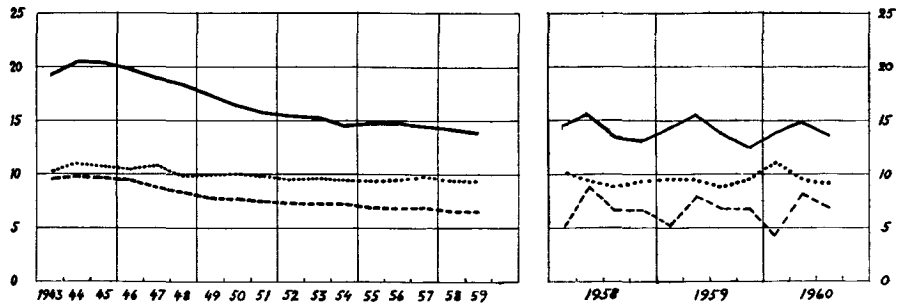
Födelseöverskottet har därigenom minskat från 5,0 promille under tredje kvartalet 1959 till 4,2 promille.

Under kvartalet ingicks 12 800 giftermål. Giftermålsfrekvensen var i det närmaste oförändrad och utgjorde 6,8 promille.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår.

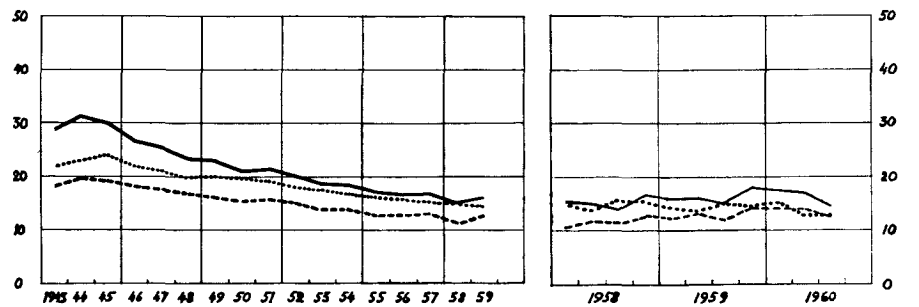
(forts. sid. 774)

Befolkningsutvecklingen i ‰ *Birth, death and marriage rates*

Födelsetal ——— *Births*
Giftermålstal - - - - - - - *Marriages*
Dödstal ····· *Deaths*

Spädbarnsdödlighet och dödföddhet i ‰ *Infant and foetal mortality rates*

Dödfödda ····· *Foetal mortality*
Döda inom de första 28 levnadsdagarna - - - - - - - *Infant neo-natal mortality*
Döda inom första levnadsåret ——— *Infant mortality under 1 year*

Befolkningsutvecklingen: Hela riket *Vital statistics: Total*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	6 490 514	62 803	125 392	66 105	59 287	6 249	687	3 629	2 288	2 801
1944	6 560 088	64 627	134 991	72 284	62 707	13 340	549	4 195	2 630	3 187
1945	6 635 549	64 280	135 373	71 901	63 472	21 126	8 261	4 054	2 556	3 330
1946	6 718 717	63 800	132 597	70 635	61 962	31 422	6 915	3 516	2 394	2 935
1947	6 802 865	59 670	128 779	73 579	55 200	31 399	6 451	3 268	2 236	2 786
1948	6 883 467	58 009	126 683	67 693	58 990	32 935	9 784	2 936	2 113	2 512
1949	6 955 535	55 288	121 272	69 537	51 735	23 997	14 174	2 823	1 957	2 489
1950	7 014 005	54 222	115 414	70 296	45 118	27 940	12 860	2 421	1 751	2 340
1951	7 072 830	54 247	110 168	69 799	40 369	31 603	16 580	2 378	1 741	2 163
1952	7 124 673	53 314	110 192	68 270	41 922	26 259	14 998	2 207	1 632	2 052
1953	7 171 461	53 152	110 144	69 553	40 591	19 175	17 480	2 064	1 512	2 007
1954	7 213 490	53 008	105 096	69 030	36 066	20 817	13 822	1 966	1 450	1 811
1955	7 262 388	52 250	107 305	68 634	38 671	30 069	12 675	1 871	1 387	1 819
1956	7 315 617	51 719	107 960	70 205	37 755	28 029	14 737	1 871	1 427	1 836
1957	7 366 997	52 529	107 168	73 132	34 036	33 023	15 071	1 904	1 454	1 700
1958	7 415 138	50 785	105 502	71 065	34 437	22 097	14 247	1 678	1 272	1 673
1959*	7 454 000	50 119	104 772	70 871	33 901	18 982	15 723	1 710	1 366	1 553
1959* juli	7 455 000	4 851	9 021	5 748	3 273	1 004	913	134	107	154
aug.	7 459 000	4 668	8 387	5 502	2 885	1 574	929	120	95	120
sept.	7 463 000	3 352	8 641	5 489	3 152	2 123	1 150	138	112	128
okt.	7 467 000	4 693	8 026	5 949	2 077	2 948	1 414	130	103	127
nov.	7 470 000	3 309	7 498	5 915	1 583	2 956	1 920	159	117	116
dec.	7 471 000	4 840	7 945	6 358	1 587	1 914	3 285	139	116	106
1960* jan.	7 472 000	2 730	8 098	6 603	1 495	1 505	1 026	161	135	131
febr.	7 473 000	2 439	8 326	6 661	1 665	1 190	1 328	157	126	125
mars	7 474 000	2 547	9 582	7 419	2 163	1 254	835	134	107	145
april	7 477 000	5 287	9 661	6 098	3 563	1 294	787	156	132	129
maj	7 481 000	2 423	9 479	6 034	3 445	1 458	1 052	160	131	125
juni	7 485 000	7 638	8 672	5 725	2 947	1 523	902	153	128	113
juli	7 488 000	5 737	8 668	5 776	2 892	1 460	773	125	108	114
aug.	7 492 000	3 760	8 202	5 855	2 347	2 427	1 008	125	112	106
sept.	7 496 000	3 273	8 474	5 816	2 658	2 728	893	115	95	113
		På 1 000 av medelfolkmängden[1] / Per 1 000 of mean population						*På 1 000 levande födda[2]*		*På 1 000 födda[3]*
1953	7 171 461	7,41	15,36	9,70	5,66	2,67	2,44	18,7	13,7	17,9
1954	7 213 490	7,35	14,57	9,57	5,00	2,89	1,92	18,7	13,8	16,9
1955	7 262 388	7.19	14,78	9,45	5,33	4,14	1,75	17,4	12,9	16,7
1956	7 315 617	7,07	14,76	9,60	5,16	3.83	2,00	17,3	13,2	16,7
1957	7 366 997	7,13	14,55	9,93	4,62	4.48	2,05	17.8	13,6	15,6
1958	7 415 138	6,85	14,23	9,58	4,65	2,98	1,92	15,9	12,1	15,6
1959*	7 454 000	6,72	14,06	9,51	4,55	2,55	2,11	16,3	13,0	14,6
1959* 3 kv.	7 459 000	6,8	13,9	8,9	5,0	2,5	1,6	15,0	12,1	15,2
4 kv.	7 469 000	6,8	12,5	9,7	2,8	4,2	3,5	18,2	14,3	14,7
1960* 1 kv.	7 473 000	4,2	14,0	11.1	2,9	2,1	1,7	17,4	14,2	15,2
2 kv.	7 481 000	8.3	15.0	9.6	5.4	2,3	1,5	16.9	14.1	13.0
3 kv.	7 492 000	6,8	13,5	9.3	4,2	3,5	1.4	14,4	12,4	13,0

[1] För kvartal räknat på folkmängden vid kvartalets mitt och omräknat till årssiffror. — [2] *Per 1 000 live births.* — [3] *Per 1000 births.*

Befolkningsutvecklingen: Städerna *Vital statistics: Towns*

År och månad *Year and month*	Medelfolkmängd *Mean population*	Giftermål[1] *Marriages*	Levande födda *Live births*	Döda *Deaths*	Födelseöverskott *Excess of births*	Invandrare *Immigrants*	Utvandrare *Emigrants*	Döda inom *Infant deaths*: första levnadsåret *under 1 year*	Döda inom *Infant deaths*: första 28 dagarna *Neonatal deaths*	Dödfödda *Stillbirths*
1943	2 569 745	31 472	52 555	23 892	28 663	4 215	538	1 362	952	1 150
1944	2 675 223	33 514	59 678	27 111	32 567	9 372	422	1 669	1 183	1 332
1945	2 772 270	33 864	61 097	27 776	33 321	12 503	6 056	1 714	1 193	1 486
1946	2 867 226	34 209	60 572	27 524	33 048	18 361	5 246	1 485	1 108	1 235
1947	2 978 163	32 321	60 708	29 169	31 539	18 679	4 461	1 429	1 055	1 225
1948	3 087 525	32 084	60 335	28 036	32 299	17 592	6 626	1 362	1 028	1 101
1949	3 183 992	30 941	57 781	28 971	28 810	14 167	9 730	1 299	943	1 136
1950	3 252 067	30 990	55 162	29 272	25 890	15 771	8 882	1 055	815	1 096
1951	3 323 302	30 945	53 048	28 975	24 073	18 236	11 938	1 063	828	1 002
1952	3 420 927	31 157	54 117	29 594	24 523	15 368	10 079	1 054	826	956
1953	3 468 399	30 936	54 657	30 411	24 246	11 593	11 978	955	720	975
1954	3 518 425	31 035	52 475	30 190	22 285	12 143	9 651	955	737	937
1955	3 574 024	29 649	54 418	30 754	23 664	17 242	8 602	932	732	850
1956	3 632 196	29 425	55 702	32 117	23 585	16 289	9 822	891	689	905
1957	3 692 894	30 110	56 215	33 366	22 849	19 152	10 383	991	772	840
1958	3 744 293	29 097	55 719	32 724	22 995	14 037	9 585	849	643	852
1959*	..	29 041	55 343	32 898	22 445	12 263	10 554	890	720	809
1959* juli	..	2 888	4 702	2 599	2 103	625	529	79	66	79
aug.	..	2 576	4 398	2 571	1 827	983	566	58	45	69
sept.	..	1 906	4 532	2 595	1 937	1 365	720	80	65	63
okt.	..	2 688	4 299	2 862	1 437	1 869	853	68	52	71
nov.	..	1 906	4 031	2 704	1 327	1 810	1 131	81	70	57
dec.	..	2 712	4 153	2 963	1 190	1 225	2 536	73	62	57
1960* jan.	..	1 688	4 324	3 036	1 288	1 056	735	92	83	65
febr.	..	1 502	4 516	3 131	1 385	793	990	77	66	61
mars	..	1 520	5 041	3 501	1 540	778	612	74	65	61
april	..	3 098	5 045	2 853	2 192	846	542	85	70	61
maj	..	1 482	5 089	2 845	2 244	904	686	96	83	71
juni	..	4 257	4 640	2 761	1 879	912	600	85	70	58
juli	..	3 308	4 566	2 767	1 799	929	541	70	59	67
aug.	..	2 176	4 279	2 760	1 519	1 559	650	65	57	56
sept.	..	1 873	4 588	2 736	1 852	1 669	599	61	52	60
	På 1 000 av medelfolkmängden[2] *Per 1 000 of mean population*							På 1 000 levande födda[3]		På 1 000 födda[4]
1953	3 468 399	8,92	15,76	8,77	6,99	3,44	3,37	17,5	13,2	17,5
1954	3 518 425	8,82	14,91	8,58	6,33	3,45	2,74	18,2	14,0	17,5
1955	3 574 024	8,30	15,23	8,60	6,63	4,82	2,41	17,1	13,5	15,4
1956	3 632 196	8,10	15,34	8,84	6,50	4,48	2,70	16,0	12,4	16,0
1957	3 692 894	8,15	15,22	9,04	6,18	5,19	2,81	17,6	13,7	14,7
1958	3 744 293	7,77	14,88	8,74	6,14	3,75	2,56	15,2	11,5	15,1
1959*	..	7,68	14,64	8,71	5,93	3,24	2,79	16,1	13,0	14,4
1959* 3 kv.	..	7,7	14,3	8,2	6,1	3,1	1,9	15,9	12,9	15,2
4 kv.	..	7,7	13,1	9,0	4,1	5,1	4,7	17,8	14,7	14,6
1960* 1 kv.	..	5,0	14,6	10,2	4,4	2,8	2,5	17,5	15,4	13,3
2 kv.	..	9,3	15,5	8,9	6,6	2,8	1,9	18,0	15,1	12,7
3 kv.	..	7,7	14,0	8,6	5,4	4,3	1,9	14,6	12,5	13,4

[1] Vigda par redovisas fr. o. m. år 1955 efter mannens kyrkobokföringsort mot förut efter kvinnans. — [2] De preliminära talen räknade på folkmängden vid årets början; kvartalsuppgifterna omräknade till årssiffror. — [3] *Per 1 000 live births.* — [4] *Per 1 000 births.*

Student- och realexamina vårterminen 1960

Higher and Lower Certificate Examinations

En redogörelse för student- och realexaminationen under vårterminen 1960 lämnas i tab. 1—4. Redogörelsen grundar sig på av skolorna till skolöverstyrelsen insända examenskataloger, som statistiska centralbyrån fått ta del av för sin bearbetning.

I tab. 1 redovisas antalet studentexamina under vårterminerna 1959 och 1960 efter linje, gren och den examinerades kön. Förändringen mellan de båda åren för gymnasiets olika grenar framgår av följande tablå, i vilken latin- och reallinjernas s. k. A-kombinationer förts samman med den allmänna linjens sociala och språkliga gren.

	Vt 1959	Vt 1960	Proc. förändr. 1959–1960
Social gren	1 355	1 460	+ 7,7
Språklig gren	1 159	1 118	— 3,5
Halvklassisk gren ..	2 102	2 273	+ 8,1
Helklassisk gren....	385	396	+ 2,9
Biologisk gren.....	1 895	1 936	+ 2,2
Matematisk gren...	1 332	1 657	+ 24,4
Enl. 1933 års lärov.-stadga	68	45	— 33,8
Samtliga	8 296	8 885	+ 7,1

Tab. 1. Antal studentexamina vårterminerna 1959 och 1960
Number of higher certificate examinations

Linje *Side* Gren *Branch*	4-årig linje *4-year course*		3-årig linje (inkl. 2-årig)		Privatister *External students*		S:a examina vt 1960		S:a examina vt 1959	
	Samtliga *Total*	Därav kvinnor[1]	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Allmän linje *General side*										
Social gren *Social branch*	565	223	604	282	15	9	1 184	514	1 039	456
Språklig gren *Language branch*	349	214	393	288	7	4	749	506	779	514
Summa *Total*	914	437	997	570	22	13	1 933	1 020	1 818	970
Latinlinje *Latin side*										
Halvklassisk gren *Semi-classical branch*	1 521	1 102	726	528	26	14	2 273	1 644	2 102	1 451
Helklassisk gren *Classical branch*	288	160	106	64	2	—	396	224	385	195
Nyspråklig gren *Language branch (modern)*	162	113	171	133	—	—	333	246	340	243
Enl. 1933 års lärov.stadga *According to the regulations of 1933*	4	2	—	—	18	7	22	9	33	18
Summa *Total*	1 975	1 377	1 003	725	46	21	3 024	2 [illegible]	2 860	1 907
Reallinje *Modern side*										
Biologisk gren *Biology branch*	1 007	372	922	325	7	1	1 936	698	[illegible] 595	717
Matematisk gren *Mathematics branch*	848	121	796	92	13	2	1 657	215	1 332	130
Nyspråklig gren *Language branch (modern)*	15	8	21	[illegible]	—	—	36	20	40	31
Social gren *Social branch*	80	40	[illegible]	[illegible]	—	—	276	131	316	153
Enl. 1933 års lärov.stadga *According to the regulations of 1933*	9	3	—	—	14	4	23	7	35	3
Summa *Total*	1 959	544	1 935	520	34	7	3 928	1 071	[illegible] 18	1 034
Totalsumma *Grand total*	4 848	2 358	3 935	1 815	102	41	8 885	4 214	8 296	3 911

[1] *Of which: Women.*

Tab. 2. Antal studentexamina 1957—1959 och vårterminen 1960 med relativ fördelning efter gren

Number of higher certificate examinations with percentages as to different branches

Kön *Sex* Gren *Branch*[1]	1957	1958	1959	Vt 1960
Antal examinerade män[2]	4 023	4 251	4 519	4 671
Relativ fördelning (%)				
Social gren	16,4	17,1	17,0	17,4
Språklig gren	9,0	8,9	8,5	7,4
Halvklassisk gren	16,4	15,8	15,1	13,5
Helklassisk gren	4,2	4,4	4,3	3,7
Biologisk gren	25,5	27,4	26,8	26,5
Matematisk gren	23,1	24,7	26,8	30,9
Enl. 1933 års lärov.-stadga real	3,9	1,2	1,0	0,3
latin	[5]1,5	0,5	0,5	0,3
Summa *Total*	100	100	100	100
Antal examinerade kvinnor[3]	3 284	3 615	3 979	4 214
Relativ fördelning (%)				
Social gren	15,5	15,5	15,7	15,3
Språklig gren	17,4	16,9	20,1	18,3
Halvklassisk gren	40,1	40,1	37,0	39,0
Helklassisk gren	4,6	5,1	4,9	5,3
Biologisk gren	16,1	17,3	18,2	16,6
Matematisk gren	2,9	4,2	3,3	5,1
Enl. 1933 års lärov.-stadga real	1,2	0,2	0,2	0,2
latin	[5]2,2	0,7	0,6	0,2
Summa *Total*	100	100	100	100
Samtliga examinerade[4]	7 307	7 866	8 498	8 885
Relativ fördelning (%)				
Social gren	16,0	16,3	16,4	16,4
Språklig gren	12,7	12,6	14,0	12,6
Halvklassisk gren	27,1	27,0	25,3	25,6
Helklassisk gren	4,4	4,7	4,6	4,5
Biologisk gren	21,3	22,8	22,8	21,8
Matematisk gren	14,0	15,3	15,8	18,6
Enl. 1933 års lärov.-stadga real	2,7	0,7	0,6	0,3
latin	[5]1,8	0,6	0,5	0,2
Summa *Total*	100	100	100	100

[1] *For translation of text, see Table 1.* — [2] *Number of passing men.* — [3] *Number of passing women.* — [4] *Total number of passing.* — [5] Inkl. allmänna linjen och nyspråkliga lyceet.

Antalet studentexamina har alltså ökat med 7 % mellan 1959 och 1960. Den starkaste ökningen finner man på reallinjens matematiska gren med drygt 24 %, medan den sociala grenen (inkl. A-kombination) och latinlinjens halvklassiska gren ökat med omkring 8 %. Examinationen på den språkliga grenen (inkl. A-kombinationer) har minskat med 3,5 %.

Som synes av tab. 1 är utvecklingen dock icke likartad för manliga och kvinnliga examinander. På den språkliga grenen har antalet manliga studenter minskat med 8 % mellan 1959 och 1960 och antalet kvinnliga med drygt 2 %. Vad gäller latinlinjen har de manliga studenterna minskat i antal på båda grenarna, medan kvinnorna ökat kraftigt; med 13 % på den halvklassiska och med 15 % på den helklassiska grenen.

De största förändringarna återfinns dock beträffande såväl män som kvinnor på realgymnasiets matematiska gren. Kvinnorna har ökat med 65 % mellan

Tab. 3. Antal realexamina vårterminerna 1959 och 1960

Number of lower certificate examinations

	5-årig linje *5-year course*		4-årig linje *4-year course*		3-årig linje *3-year course*		Privatister *External students*		S:a examina vt 1960		S:a examina vt 1959	
	Samtliga *Total*	Därav kvinnor[1]	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor	Samtliga	Därav kvinnor
Realexamen *The ordinary lower certificate examination*	6 166	2 472	14 513	8 192	2 118	1 230	185	71	22 982	11 965	20 118	10 469
Särskild realexamen *The special lower certificate examination*	246	75	941	485	81	43	—	—	1 268	603	827	385
Praktisk realexamen *The practical lower certificate examination*												
Handelslinje	80	38	1 415	1 014	53	42	—	—	1 548	1 094	1 502	1 056
Teknisk linje	26	—	760	25	23	—	—	—	809	25	582	8
Skogslinje	—	—	8	—	—	—	—	—	8	—	—	—
Huslig linje	—	—	562	562	22	22	—	—	584	584	464	464
Sjöfartslinje	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—	4	—
Summa *Total*	106	38	2 750	1 601	98	64	—	—	2 954	1 703	2 552	1 528
Särskild praktisk realexamen *The special practical lower certificate examination*												
Handelslinje	1	—	221	124	32	21	—	—	254	145	219	127
Teknisk linje	—	—	95	—	13	—	—	—	108	—	77	—
Huslig linje	—	—	69	69	25	25	—	—	94	94	64	64
Sjöfartslinje	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	8	1
Summa *Total*	1	—	386	194	70	46	—	—	457	240	368	192
Totalsumma *Grand total*	6 519	2 585	18 590	10 472	2 367	1 383	185	71	27 661	14 511	23 865	12 574

[1] *Of which: Women.*

1959 och 1960 och männen med 20 %.

I tab. 2 belyses hur den relativa fördelningen av de examinerade på olika grenar i gymnasiet förändrats. Härvid har jämförelsen utsträckts till att omfatta samtliga de fyra år, under vilka studenter examinerats enligt den år 1954 fastställda nya linjeindelningen av gymnasiet. För åren 1957—1959 grundas fördelningen på hela antalet examina under året, för år 1960 endast på vårterminens examinerade. Olikheten saknar dock praktisk betydelse, då ungefär 98 % av studentexamina under ett år avläggs under vårterminen.

Under denna fyraårsperiod har skett en ökning av andelen studenter från den matematiska grenen av samtliga nyexaminerade studenter. Minskningen återfinns främst på latinlinjens halvklassiska gren. I början av perioden fanns dock kvar ett antal studerande, som examinerades enligt tidigare examensordning och som nu så gott som helt försvunnit. Denna grupp påverkar givetvis i viss utsträckning bilden av förändringen för de olika grenarna i det nya gymnasiet.

Vid en jämförelse mellan könen kan iakttagas en påtaglig ökning i andelen examinerade på den matematiska grenen såväl bland männen som bland kvinnorna. Då det gäller den halvklassiska

Tab. 4. Anmälda och godkända i student- och realexamina vårterminen 1960

Higher and lower certificate examinations: Pupils entering and passing

	Studentexamen				Realexamen				
	Allmän linje *General side*	Latinlinje *Latin side*	Reallinje *Modern side*	Samtliga *Total*	Realexamen[1]	Särskild realexamen[2]	Praktisk realexamen[3]	Särskild praktisk realexamen[4]	Samtliga *Total*
Antal anmälda män *Number of entering men*	1 068	995	3 273	5 336	12 111	718	1 380	244	14 453
Relativ fördelning (%)									
Icke deltagande i skriftlig prövning[5]	0,9	0,5	0,7	0,7	1,4	0,6	1,1	—	1,3
Underkända i skriftlig prövning[6]	7,2	4,2	3,7	4,5	3,5	1,5	5,0	3,3	3,6
Icke deltagande i muntlig prövning[7]	4,2	1,4	6,1	4,8	3,7	5,0	3,2	5,3	3,8
Underkända i muntlig prövning[8]	2,6	3,6	2,4	2,7	0,3	0,3	0,1	2,5	0,3
Godkända[9]	85,1	90,3	87,1	87,3	91,1	92,6	90,6	88,9	91,0
Summa *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal anmälda kvinnor *Number of entering women*	1 082	2 234	1 173	4 489	12 624	647	1 819	256	15 346
Relativ fördelning (%)									
Icke deltagande i skriftlig prövning[5]	0,6	0,5	1,2	0,7	1,0	1,2	1,0	1,6	1,0
Underkända i skriftlig prövning[6]	2,5	1,9	2,2	2,1	2,5	0,9	3,5	—	2,5
Icke deltagande i muntlig prövning[7]	1,5	1,3	3,8	2,0	1,5	4,3	1,7	4,7	1,7
Underkända i muntlig prövning[8]	1,4	1,5	1,5	1,5	0,2	0,3	0,2	—	0,2
Godkända[9]	94,0	94,8	91,3	93,7	94,8	93,3	93,6	93,7	94,6
Summa *Total*	100	100	100	100	100	100	100	100	100

[1–4] *For translation, see Table 3.* — [5] *Not participating in the written examination.* — [6] *Not passing in the written examination.* — [7] *Not participating in the oral examination.* — [8] *Not passing in the oral examination.* — [9] *Passing (the whole examination).*

grenen, har andelen bland de manliga studenterna sjunkit icke obetydligt under perioden, medan för kvinnorna en förhållandevis svag nedgång kan iakttagas. I övrigt är förändringarna i de olika grenarnas andel av samtliga studenter obetydliga.

I tab. 3 redovisas antalet realexamina under vårterminerna 1959 och 1960 fördelat efter linje och de examinerades kön. Den relativa förändringen mellan de båda åren framgår av följande tablå.

Ökningstakten har som synes varit i

	Vt 1959	Vt 1960	Proc. förändr. 1959–1960
Realexamen	20 118	22 982	+ 14,2
Särskild realexamen	827	1 268	+ 53,3
Praktisk realexamen	2 552	2 954	+ 15,8
Särskild praktisk realexamen	368	457	+ 24 2
Samtliga	23 865	27 661	+ 15 9

stort sett likartad för realexamen och praktisk realexamen — omkring 15 %. Antalet särskilda examina (särskild realexamen och särskild praktisk realexa-

men) har ökat betydligt starkare, framför allt den särskilda realexamen, som ökat med drygt 53 %. Den relativa andelen av olika examina framgår av följande tablå.

	Vt 1959	Vt 1960
Realexamen	84,3	83,1
Särskild realexamen	3,5	4,6
Praktisk realexamen	10,7	10,7
Särskild praktisk realexamen	1,5	1,6
Samtliga	100	100

Det är således den särskilda realexamen som något ökat sin andel av samtliga på bekostnad av realexamen.

Till sist skall något belysas underkännande m. m. i student- och realexamen. I tab. 4 redovisas i vilken omfattning eleverna underkännes i *muntlig eller skriftlig prövning* och i vilken omfattning de av olika anledningar trots att de är berättigade därtill ej deltar i skriftlig eller muntlig prövning. Av tabellen framgår, att de kvinnliga eleverna redovisar en högre relativ andel godkända i såväl real- som studentexamen än de manliga. Detta sammanhänger med att männen i större utsträckning än kvinnorna kuggas i den skriftliga eller muntliga examen men också med att de manliga eleverna oftare än de kvinnliga avstår från att delta i den muntliga prövningen trots att de godkänts i de skriftliga proven. Vad det gäller studentexamen, synes denna senare företeelse vara *vanligast på reallinjen*.

Den relativa andelen godkända av samtliga anmälda i studentexamen vårterminen 1960 framgår av följande tablå, där samtliga grenar särredovisats.

	Män	Kvinnor	Samtliga
Allmän linje			
Social gren	83,9	92,8	87,5
Språklig gren	88,3	95,3	92,9
Summa	85,1	94,0	89,5
Latinlinje			
Halvklassisk gren	89,8	95,5	93,9
Helklassisk gren	97,2	97,8	97,3
Nyspråklig gren	91,6	92,1	92,0
Enl. 1933 års lärov. stadga	48,0	40,9	44,7
Summa	90,3	94,8	93,4
Reallinje			
Biologisk gren	85,5	91,6	87,6
Matematisk gren	90,0	93,1	90,3
Nyspråklig gren	94,1	95,2	94,7
Social gren	87,9	91,5	89,6
Enl. 1933 års lärov. stadga	34,8	41,2	36,5
Summa	87,1	91,2	88,2
Samtliga studentexamina	87,3	93,7	90,2

K. W.

Preliminär försäkringsstatistik för september och oktober 1960

Preliminary Insurance Statistics

Av försäkringsbolagen förvaltade tillgångar

Redovisningen avser endast *svenska riksbolag* (inalles 102 bolag, varav 19 liv- och sjukförsäkringsbolag, 9 arbetsgivarebolag, 62 riksbolag för skadeförsäkring samt 12 återförsäkringsbolag). Uppgifterna omfattar inte läns-, härads- och sockenbolag för skadeförsäkring, vilka 1958 tillhopa svarade för 1,4 % av försäkringsbolagens samtliga tillgångar, och inte heller i Sverige verksamma utländska försäkringsbolag.

De av riksbolagen *förvaltade tillgångarna* ökade under sept.—okt. 1960 med 175 mkr, utgörande skillnaden mellan en bruttoökning av 358 mkr och en bruttominskning av 183 mkr. I *tab. 1* redovisas bruttoökningarna och nettoförändringarna för skilda placeringsobjekt.

Av tab. 1 framgår, att av det belopp bolagen placerat under sept.—okt. 1960 (bruttoökningarna med undantag av livlån samt kontanta medel och banktillgodohavanden) 49 % avsåg statslån, 19 % bostadslån (inteckningslån och lån till hypoteksinrättningar), 3 % utlånats till kommuner (inräknat av kommuner garanterade lån), 12 % använts för inköp av fastigheter och aktier samt 16 % utlånats huvudsakligen till svenska näringslivet i övrigt. Motsvarande

procenttal utgjorde för enbart livbolagen 61, 16, 2, 11 och 10 % samt för enbart skadebolagen 5, 33, 5, 15 och 39 % (återstående 3 % av bruttoökningarna i skadebolagen avsåg utländska obligationer). Statslånen och bostadslånen tillsammans upptog under sept.—okt. ungefär samma procentuella andel i bruttoökningarna som under juli—aug. 1960. Denna procentuella andel var något högre än under första halvåret 1960.

Vad nettoökningarna beträffar visar svenska obligationer den största ökningen medan förlagsbevis samt kontanter och banktillgodohavanden visar en nettominskning. Procentuellt sett uppvisar aktier och svenska obligationer den största stegringen.

Placeringsförändringarna per tvåmånadersperiod under jan. 1958—okt. 1960 redovisas i *tab. 2*. Förändringarna har mätts i kontantbelopp, dvs. belopp som använts för inköp av värdehandlingar m. m. resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. Placeringarnas nettoökning under jan.—okt. 1960 var 28 mkr lägre än nettoökningen under motsvarande period 1959.

Det *kontanta nettoresultatet* av försäkringsbolagens rörelse erhålles om man minskar tillgångarnas nettoökning dvs. skillnaden mellan till bolagen influtna och av dem utgivna belopp med nettoökningen av upptagna lån. I *tab. 3* har detta nettoresultat framräknats för perioden jan. 1959—okt. 1960. Tabellen upptar även vissa huvudposter av inkomster och utgifter, dock icke för den senaste tvåmånadersperioden.

Vissa huvudposter av *in- och utbetalningar* har för jan.—aug. 1959 och 1960 uppdelats på skilda grupper av försäkringsbolag i *tab. 4*. I tabellen har skillnaden mellan de influtna och utbetalade beloppen angivits. Denna skillnad (saldo) består huvudsakligen av försäkringssparande och förvaltningskostnader. Den totala premieintäkten var 31 mkr högre under jan.—aug. 1960 än under motsvarande period 1959. Av ökningen hänför sig 28 mkr till skadebolagen och 3 mkr till liv- och sjukförsäkringsbolagen (inkl. SPP). SPP uppvisade en minskning av 13 mkr.

Liv- och sjukförsäkringsbolagens nyanskaffning

Enligt preliminära uppgifter till försäkringsinspektionen uppgick nyanskaffningen i individuell kapitalförsäkring under sept.—okt. 1960 (*tab. 5*) till 323 mkr eller till samma belopp som under motsvarande period 1959. Av nyteckningen utgjorde 178 mkr (f. å. 175 mkr) eller 55 % ren riskförsäkring. 47 mkr av nyanskaffningen eller 15 % (f. å. 20 %) avsåg liten försäkring.

Nyanskaffningen inom grupplivförsäkring var 157 mkr under sept.—okt. 1960 (f. å. 196 mkr), vilket innebär en minskning med 20 %.

Lång sjukförsäkring (dvs. sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år) tecknades under tredje kvartalet 1960 (*tab. 6*) av drygt 4 000 personer till ett sammanlagt årligt ersättningsbelopp av 19 mkr. Gruppsjukförsäkringen, som introducerades under 1958, svarade härvid för 34 % av nyteckningen (antal) resp. 21 % (belopp).

SPP:s årliga avgiftssumma ökade under september 1960 (*tab. 7*) med brutto 3 och netto 1 mkr samt uppgick vid utgången av september 1960 till 556 mkr mot 544 mkr vid samma tidpunkt förra året. Den omläggning av SPP:s pensionsförsäkringar, som föranletts av den allmänna tilläggspensionens införande, gör att de för 1960 lämnade uppgifterna om kassans årliga avgiftssumma är att betrakta som provisoriska. Efter septembers månads utgång 1960 har ej heller provisoriska uppgifter kunnat lämnas.

B. W. K. v. W.

Tab. 1. Riksbolagens placeringsobjekt

Assets[1] of the nation-wide companies, by kind of object

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Samtliga bolag *All companies*			Härav direktteckande liv- och sjukförsäkringsbolag *Life and sickness insurance companies*		
	30/6[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Sept.+okt. 1960		30/6[2] 1960	Ökningar[3] *Increases*[3] Sept.+okt. 1960	
		Brutto *Gross*	Netto *Net*		Brutto *Gross*	Netto *Net*
Fastigheter *Real property*	[4] 704	8	— 0	[4] 393	4	4
Aktier och andra andelsbevis *Shares*	470	34	25	255	27	20
Svenska *Swedish*	454	34	25	255	27	20
Utländska[5] *Foreign*	16	0	0	—	—	—
Svenska inteckningslån *Mortgages*	5 383	76	42	4 057	43	28
Bostadsfastigheter *Residential buildings*	3 045	35	23	2 366	21	16
Övriga fastigheter *Other buildings*	2 338	41	19	1 691	22	12
Svenska kommunlån *Loans to municipalities (not bonds)*	1 623	9	2	1 494	5	— 1
Lån till kommun *Loans to municipalities*	1 199	7	1	1 090	4	— 1
Lån med kommunborgen *Loans with municipal guarantee*	424	2	1	404	1	— 0
Obligationer *Bonds*	7 139	218	107	6 311	200	94
Svenska *Swedish borrowers*	6 989	216	107	6 232	200	94
Issued by						
Statens o. statsgar.	2 832	170	83	2 509	166	81
Statsskuldförbind.	35	6	— 4	30	6	— 4
Hypoteksbankens	533	—	— 1	498	—	— 1
Stadshypotekskassans	1 761	27	27	1 643	19	19
Bostadskreditkassans	427	7	5	380	4	2
Skeppshypotekskass:s	25	—	— 1	12	—	— 0
Övr. hyp. o. int. bol.	81	0	0	76	—	—
Kommuners *Municipalities*	587	—	— 2	526	—	— 2
Trafik- o. industribolags *Traffic, shipping and ind. comp.*	678	6	— 0	547	5	— 1
Övriga *Others*	30	0	— 0	11	0	0
Utländska[5] *Foreign borrowers*	150	2	— 0	79	0	0
Förlagsbevis *Debentures*	142	1	— 2	72	0	— 0
Andra värdehandlingar *Other securities*	[6] 397	11	5	[6] 255	3	0
Lån till svenska näringslivet *Loans to Swedish enterprises*	229	4	1	157	0	— 2
Övriga *Others*	168	7	4	98	3	2
Livlån[7] *Policy loans*	605	(1)	1	605	(1)	1
Kontanta medel, checkar och banktillgodohav.[7] *Cash at banks and in hand*	223	..	— 5	34	..	— 3
Summa *Total*	16 686	358	175	13 476	283	143

[1] *Except reinsurers' share of insurance fund, amounts due from other insurance companies, etc.* — [2] Nominellt belopp. *Nominal values.* — [3] Kontantbelopp, d. v. s. belopp som använts för inköp resp. belopp som erhållits vid försäljning, utlottning, amortering etc. *Cash values.* — [4] Taxeringsvärdet. *Assessed value.* — [5] Här ingår ej belopp tillhörande ett skadebolags utländska affär, vilken är oberoende av den svenska verksamheten. — [6] Exkl. 130 miljoner kronor utgörande Framtidens lån till fyra återförsäkrare enligt särskilt kapitalförvaltningsavtal. — [7] Här har endast nettoförändringar angivits.

Tab. 2. Placeringarnas brutto- och nettoförändringar per tvåmånadersperiod jan. 1958—okt. 1960 ***Gross and net changes of investments***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Period	Bruttoökning *Gross increase*			Bruttominskning *Gross decrease*			Nettoökning *Net increase*		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Jan.—febr.	313	343	305	153	151	126	160	192	179
Mars—april	319	311	434	138	116	228	181	195	206
Maj—juni	259	291	256	112	138	121	147	153	135
Juli—aug.	225	241	278	102	94	125	123	147	153
Sept.—okt.	350	367	358	180	178	183	170	189	175
Nov.—dec.	422	477		158	203		264	274	
Hela året *Whole year*	1 888	2 030		843	880		1 045	1 150	
Därav:									
Jan.—okt. *Of which Jan.—Oct.*	1 466	1 553	1 631	685	677	783	781	876	848

Tab. 3. Nettoresultat av riksbolagens rörelse jan. 1959—okt. 1960 ***Net result of the activities of the nation-wide companies***

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	1959		1960					
	Jan.–Dec.	Jan.–Okt.	Jan.–Okt.	Jan.–Febr.	Mars–April	Maj–Juni	Juli–Aug.	Sept.–Okt.
Nettoökning av tillgångarna *Net increase of investments* ..	1 150	876	848	179	206	135	153	175
Bruttoökning av lån *Gross increase of borrowings*	78,2	61,0	70,0	8,3	16,7	22,0	10,6	12,4
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	51,0	38,2	46,5	3,6	10,3	19,5	5,5	7,6
Bruttominskning av lån *Gross decrease of borrowings*	75,4	64,8	65,9	10,2	14,6	21,8	9,0	10,3
härav banklån *of which: borrowings from banks* ..	56,6	49,7	44,1	6,1	12,8	12,6	6,5	6,1
Nettoökning av lån *Net increase of borrowings*	2,8	— 3,8	4,1	— 1,9	2,1	0,2	1,6	2,1
Nettoresultat *Net result*	1 146	879	844	181	204	135	151	173
Influtna premier, Dir. affär *Premiums received, Dir. business*	2 127	1 690	..	355	357	354	318	..
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	655	518	..	91	144	111	83	..
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid,*[2] *Direct business*	1 105	889	..	186	208	194	182	..

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 4. Vissa in- och utbetalningar hos riksbolagen under perioden jan.—aug. 1959 och 1960

Payments

Miljoner kronor *000 000 omitted*

	Jan.—aug.								Jan.—okt.	
	Liv- o. sjukförs.-bolag (exkl. SPP)		SPP		Övriga bolag		Samtliga bolag		SPP	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Influtna premier. Dir. affär *Premiums received. Dir. business*	355	371	317	304	681	709	1 353	1 384	401	359
Influten nettoavkastning av kapital[1] *Net investment earnings*[1]	186	201	127	145	87	83	400	429	166	194
Utbetalningar för försäkringsfall och återköp.[2] Dir. affär *Claims and surrenders paid.*[2] *Direct business*	262	295	50	57	380	418	692	770	62	70
Saldo (försäkringssparande, förvaltningskostnader m. m.) .. *Balance (Insurance savings, administration expenses, etc.)*	279	277	394	392	388	374	1 061	1 043	505	483

[1] Exkl. kursvinster och kursförluster samt upp- och nedskrivningar. *Profits and losses on sales and increases or decreases in book values not included.* — [2] Inkl. gottgjord återbäring. *Bonus paid to policyholders included.*

Tab. 5. Nyanskaffning av dödsfallskapital *New life insurance business*

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Individuell försäkring *Individual insurance*								Gruppliv-försäkring *Group life insurance*		Totalt *Total*	
	Kapitalförsäkring med sparmoment *Policies with a »saving content«*		Temporär försäkring[1] *Term and pure premium policies*		Summa *Total*		Härav folkförsäkring *Of which industrial insurance*					
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	66,1	98,4	55,4	65,7	121,5	164,1	17,7	16,5	397,7	84,4	519,2	248,5
Febr.	68,6	68,7	76,1	82,2	144,7	150,9	22,5	16,7	100,8	88,3	245,5	239,2
Mars	75,0	70,8	88,0	104,7	163,0	175,5	29,2	19,9	98,7	153,0	261,7	328,5
April	78,0	70,5	88,6	95,8	166,6	166,3	28,0	22,9	101,3	123,7	267,9	290,0
Maj	61,7	70,9	73,1	98,4	134,8	169,3	18,5	17,7	148,0	153,3	282,8	322,6
Juni	78,4	68,8	86,5	90,0	164,9	158,8	24,5	14,7	140,2	181,0	305,1	339,8
Juli	44,7	48,1	50,1	68,5	94,8	116,6	11,5	9,1	55,9	139,9	150,7	256,5
Aug.	37,0	47,7	46,6	63,6	83,6	111,3	10,4	12,6	59,7	129,7	143,3	241,0
Sept.	58,8	56,5	71,6	77,1	130,4	133,6	22,7	17,1	54,9	48,4	185,3	182,0
Okt.	89,3	88,3	103,3	101,0	192,6	189,3	39,9	29,5	141,5	108,2	334,1	297,5
Nov.	82,1		107,9		190,0		23,0		89,1		279,1	
Dec.	216,3		128,1		344,4		22,0		291,7		636,1	
Summa *Total*	956,0		975,3		1 931,3		269,9		1 679.5		3 610,8	
Därav: Jan.—okt. *Of which: Jan.—Oct.* ..	657,6	688,7	739,3	847,0	1 396,9	1 535,7	224,9	176,7	1 298,7	1 209,9	2 695,6	2 745,6

[1] Inkl. försäkring med naturliga premier.

Tab. 6. Nytecknad direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring för längre tid än tio år, 1959 och 1960

New sickness insurance business (for more than ten years) 1959 and 1960

Belopp i 1 000-tal kronor *Amounts 000 omitted*

Kvartal *Quarter of the year*	Individuell sjukförsäkring *Individual sickness insurance*		Gruppsjukförsäkring *Group sickness insurance*		Annan kollektiv sjukförsäkring *Other collective sickness insurance*		Summa *Total*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Antal *No. of policies*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	2 793	3 594	1 820	1 391	227	51	4 840	5 036
2:a kvartalet *April—June*	3 270	3 641	983	871	120	12	4 373	4 524
3:e kvartalet *July—September*	2 359	2 627	1 027	1 373	96	5	3 482	4 005
4:e kvartalet *October—December*	4 371		879		151		5 401	
Härav: 1:a–3:e kvartalet *Of which: January—September*	8 422	9 862	3 830	3 635	443	68	12 695	13 565
Årligt belopp *Annual income*								
1:a kvartalet *Jan.—March*	14 389	20 699	7 547	6 167	1 269	372	23 205	27 238
2:a kvartalet *April—June*	16 289	19 558	3 729	3 958	871	85	20 889	23 601
3:e kvartalet *July—September*	13 431	14 828	3 487	3 951	139	55	17 057	18 834
4:e kvartalet *October—December*	24 702		3 593		861		29 156	
Härav: 1:a–3:e kvartalet *Of which: January—September*	44 109	55 085	14 763	14 076	2 279	512	61 151	69 673

Tab. 7. Förändringar i SPP:s bestånd mätta efter den fortlöpande årliga avgiftssumman

Collective pension insurance: Size of business in force as measured by annual amount of premiums

Miljoner kronor *000 000 omitted*

Månad *Month*	Bruttoökning under månaden *Gross increase during month*		Nettoökning under månaden *Net increase during month*		Bestånd vid slutet av månaden *Annual amount of premiums at end of month*	
	1959	1960	1959	1960	1959	1960
Jan.	2,7	1,8	1,5	0,2	519,5	547.2
Febr.	3,1	3,1	1,7	0,7	521,2	547.9
Mars	2,9	2,5	1,2	0,5	522,4	548,4
April	4,3	2,2	3,0	0,6	525,4	549,0
Maj	3,5	4,1	1,7	2,1	527,1	551,1
Juni	7,4	3,1	5,8	1,5	532,9	552,6
Juli	6,8	4,2	5,8	2,1	538,7	554,7
Aug.	5,7	2,2	3,9	0,4	542,6	555,1
Sept.	3,6	2,6	1,7	0,7	544,3	555,8
Okt.	3,6	..	1,6	..	545,9	..
Nov.	2,7		0,7		546,6	
Dec.	2,0		0,4		547,0	

Vägtrafikolyckor: Skadade personer och delaktiga trafikelement — Oktober 1960

Road accidents: Persons killed and injured and traffic elements involved — *October 1960*

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Trafikantgrupper *Classification*	Skadade personer *Persons killed and injured*											
	Dödade[1] *Killed*[1]			Svårt skadade *Seriously injured*			Lindrigt skadade *Slightly injured*			Summa *Total*		
	Ej t.[2]	T.[2]	S:a[2]	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a	Ej t.	T.	S:a
Bilförare ..... *Motorcar drivers*	21	1	22	57	19	76	275	159	434	353	179	532
Bilpassagerare ..... *Motorcar passengers*	17	2	19	51	10	61	304	147	451	372	159	531
Förare av tung mc ..... *Drivers of heavy mc*	3	3	6	5	12	17	21	69	90	29	84	113
Passagerare på tung mc.. *Passengers on heavy mc*	—	—	—	2	3	5	5	16	21	7	19	26
Mopedister[3] *Drivers of cycle with aux. motor*[3]	9	3	12	10	21	31	31	146	177	50	170	220
Förare av annan lätt mc[3] *Drivers of other light mc*[3]	—	2	2	7	10	17	8	28	36	15	40	55
Cyklister[3] *Cyclists*[3]	5	6	11	12	20	32	25	111	136	42	137	179
Fotgängare *Pedestrians* ..	15	11	26	20	54	74	30	193	223	65	258	323
Övriga *Others*	2	—	2	2	—	2	10	11	21	14	11	25
Summa *Total*	72	28	100	166	149	315	709	880	1 589	947	1 057	2 004

Ålder *Age* / Kön *Sex*	Skadade personer			
	Dödade[1]	Svårt skadade	Lindrigt skadade	Summa
< 7 år	2	8	40	50
7—10 »	4	7	44	55
11—14 »	2	13	65	80
15—17 »	6	34	185	225
18—29 »	22	81	450	553
30—44 »	13	35	260	308
45—59 »	18	52	211	281
60—69 »	18	24	97	139
> 69 »	15	22	42	79
Okänd ålder.. *Age not stated*	—	39	195	234
Samtliga *Total*	100	315	1 589	2 004
Därav *Of which* män..... *males*	68	220	1 070	1 358
kvinnor .... *females*	32	71	414	517
okänt kön.. *sex not stated*	—	24	105	129

Delakt. trafikelement *Traff. elements involved*	Ej t.	T.	S:a
Personbil ..... *Passenger car*	1 942	4 145	6 087
Lastbil ..... *Lorry*	364	617	981
Buss ..... *Bus*	40	111	151
Tung motorcykel.... *Heavy motorcycle*	44	165	209
Moped ..... *Cycle with aux. motor*	64	284	348
Annan lätt mc..... *Other light mc*	19	64	83
Spårvagn ..... *Tram*	—	53	53
Järnvägsfordon ..... *Railway vehicle*	7	11	18
Cykel ..... *Cycle*	53	208	261
Annat fordon ..... *Other vehicle*	71	347	418
Fotgängare ..... *Pedestrian*	67	268	335
Andra trafikelement *Other traffic elements*	111	6	117
Summa *Total*	2 782	6 279	9 061

[1] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.* — [2] Ej tättbebyggt område = *Non-built-up areas*, Tättbebyggt område = *Built-up areas*, S:a = *Total.* — [3] Inkl. passagerare. *Incl. passengers.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olyckans art — Oktober 1960
Road accidents: Number of accidents, by type — *October 1960*

Anm. Moped är här ej räknad såsom motorfordon.

Olyckans art *Type of accident*	Hela antalet *Total*	Därav		Huvudled *Priority road*	Ej huvudled *Non priority road*	
		med dödlig utgång[1] *Fatal*	med annan personskada[2]		Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
Kollision mellan motorfordon *Collisions between motor vehicles*	2 832	21	452	375	392	2 065
Mellan fordon i rörelse el. tillf. stillastående *Between moving or temporarily stopped vehicles*	2 353	21	432	360	376	1 617
utan samband med omkörning *without overtaking*						
i motsatt färdriktn. *opposite direction*	456	15	106	104	221	131
» korsande » *crossing*	1 094	4	201	73	67	954
» samma » *same*	407	1	73	84	34	289
i samband med omkörning *overtaking*						
i korsande färdriktn. *crossing direction*	1	—	1	—	—	1
» annan » *other*	395	1	51	99	54	242
Med parkerat motorfordon *with a parked motor vehicle*	479	—	20	15	16	448
Kollision o. s. k. single-olycka, vari motorford. varit delaktigt *Collision etc., where a motor vehicle has been involved*	1 746	63	853	426	569	751
med moped eller cykel *with cycles with aux. engine not exceeding 50 cc or cycles*	429	21	299	64	45	320
med fotgängare *with pedestrian*	282	24	256	39	31	212
» djur, annat hinder på el. vid körbanan, körn. av vägen, kullkörn. *with an obstruction on the road or a fixed object, vehicle run off or overturned*	1 035	18	298	323	493	219
Annan kollisionsolycka o. s. k. single-olycka[3]	262	8	141	32	40	190
Olycka av annan art *Other kind of accident*	36	1	7	10	9	17
Summa *Total*	4 876	93	1 453	843	1 010	3 023
Därav						
Norra Sverige *North Sweden*	886	25	253	151	321	414
Mellersta » *Middle* »	3 104	54	922	484	476	2 144
Södra » *South* »	886	14	278	208	213	465

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor efter olycksplatsens ljusförhållanden
Road accidents: Number of accidents, by light conditions

Ljusförhållanden *Light conditions*	Hela antalet *Number*	Därav			Ej tättbebyggt område	Tättbebyggt område
		med dödlig utgång[1]	m. annan personskada			
			Svår	Lindrig		
Dagsljus *Daylight*	2 690	39	138	666	822	1 868
Halvdager *Twilight*	258	5	18	59	117	141
Mörker med vägbelysning *Darkness with road-lighting*	1 198	21	59	286	143	1 055
Mörker utan vägbelysning *Darkness without road-lighting*	645	28	53	172	612	33
Okända ljusförhåll. *Light conditions unknown*	85	—	—	2	10	75

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. — [2] *Non-fatal personal injury.* — [3] *Other kind of collision, etc.*

Vägtrafikolyckor: Antal olyckor och skadade personer länsvis

Oktober 1960

Tabellen avser endast de trafikolyckor, som föranlett polisundersökning.

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Ej tättbebyggt område *Non-built-up areas*									
Stockholms län	5	9	36	76	126	6	11	49	66
Uppsala »	—	3	15	19	37	—	3	21	24
Södermanlands »	—	4	18	55	77	—	5	24	29
Östergötlands »	1	10	13	52	76	1	12	20	33
Jönköpings »	4	5	16	43	68	6	10	26	42
Kronobergs »	1	3	11	20	35	1	4	16	21
Kalmar »	2	5	6	44	57	2	8	8	18
Gotlands »	—	2	4	10	16	—	2	5	7
Blekinge »	2	4	12	30	48	2	4	18	24
Kristianstads »	2	7	27	62	98	2	10	49	61
Malmöhus »	4	14	30	75	123	4	18	42	64
Hallands »	1	1	7	28	37	1	1	8	10
Göteb. o. Bohus »	4	9	19	40	72	4	9	37	50
Älvsborgs »	4	7	31	48	90	4	10	58	72
Skaraborgs »	6	8	20	70	104	6	9	29	44
Värmlands »	4	7	26	51	88	4	10	48	62
Örebro »	5	2	11	35	53	6	6	23	35
Västmanlands »	2	2	14	38	56	2	4	21	27
Kopparbergs »	2	2	21	27	52	2	3	36	41
Gävleborgs »	1	1	13	40	55	1	1	17	19
Västernorrlands »	6	6	27	64	103	6	7	44	57
Jämtlands »	1	3	18	29	51	1	3	27	31
Västerbottens »	6	9	26	61	102	9	12	54	75
Norrbottens »	2	3	24	51	80	2	4	29	35
Summa *Total*	65	126	445	1 068	1 704	72	166	709	947

[1] I »Olyckor med dödlig utgång» ingår i allmänhet endast sådana, där dödsfallet inträffat inom 24 timmar efter olyckan. *Under »Fatal accidents» are generally counted only accidents leading to death within 24 hours.*

[2] I antalet »Dödade» ingår i allmänhet endast personer, som avlidit inom 24 timmar efter olyckan. *As »Killed» are generally counted only persons dead within 24 hours.*

Road accidents: Number of accidents and persons killed and injured, by county — *October 1960*

Län *County*	Antal olyckor *Number of accidents*					Antal skadade personer *Persons killed and injured*			
	Med dödlig utgång[1] *Fatal*[1]	Med annan personskada *Non-fatal personal injury*		Med enbart egendomsskada *Damage to property only*	Summa *Total*	Dödade[2] *Killed*[2]	Eljest skadade *Injured*		Summa *Total*
		Svår *Serious*	Lindrig *Slight*				Svårt *Seriously*	Lindrigt *Slightly*	
Tättbebyggt område *Built-up areas*									
Stockholms stad	6	30	144	614	794	6	32	174	212
Stockholms län	5	7	32	106	150	5	9	47	61
Uppsala »	—	4	15	40	59	—	4	18	22
Södermanlands »	—	3	16	46	65	—	3	19	22
Östergötlands »	—	11	52	88	151	—	12	61	73
därav Norrköpings stad	—	—	27	40	67	—	—	36	36
Jönköpings län	1	8	21	85	115	1	8	25	34
Kronobergs »	1	1	2	16	20	1	1	2	4
Kalmar »	—	4	8	31	43	—	4	10	14
Gotlands »	—	3	2	3	8	—	3	3	6
Blekinge »	1	1	9	40	51	1	1	10	12
Kristianstads »	1	1	19	43	64	1	1	22	24
Malmöhus »	1	15	83	194	293	1	15	95	111
därav Malmö stad	—	7	51	104	162	—	7	61	68
Hallands län	—	2	12	34	48	—	2	12	14
Göteb. o. Bohus »	1	18	120	313	452	1	18	133	152
därav Göteborgs stad ..	1	16	114	270	401	1	16	126	143
Älvsborgs län	—	6	34	53	93	—	6	38	44
Skaraborgs »	—	6	11	51	68	—	6	14	20
Värmlands »	—	2	18	52	72	—	2	25	27
Örebro »	4	2	32	53	91	4	2	38	44
Västmanlands »	—	3	25	64	92	—	3	30	33
Kopparbergs »	2	5	12	30	49	2	6	16	24
Gävleborgs »	1	4	20	83	108	1	4	24	29
Västernorrlands »	3	3	20	81	107	3	4	26	33
Jämtlands »	—	—	3	27	30	—	—	3	3
Västerbottens »	—	2	13	34	49	—	2	16	18
Norrbottens »	1	1	17	81	100	1	1	19	21
Summa *Total*	28	142	740	2 262	3 172	28	149	880	1 057
Hela riket *Sweden*	93	268	1 185	3 330	4 876	100	315	1 589	2 004

Konkurser och protesterade växlar

Uppgifterna avser endast på grund av bristande betalning protesterade accepterade och egna växlar, sålunda icke protesterade s. k. trattor, samt endast av notarius publicus protesterade sådana växlar. För Göteborgs stad är dock medtagna även växlar protesterade av den fr. o. m. 1/1 1959 förordnade särskilde protestförrättaren.

År och månad *Year and month*	Tillkomna konkurser *Bankruptcies*		Protesterade växlar, antal *Protested bills, number*							
			T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500—1 000 kr	Över 1 000—5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i		
	andra än dödsbons	dödsbons						Stockholm	Göteborg	Malmö
1941	981	339	17 464	2 494	2 177	213	22 348	4 449	1 413	829
1942	679	231	12 499	1 818	1 665	153	16 135	3 460	1 066	558
1943	546	206	11 050	1 669	1 464	177	14 360	3 461	814	402
1944	571	178	12 631	2 087	1 878	193	16 789	4 203	811	408
1945	618	160	13 454	2 380	2 152	279	18 265	4 680	1 090	521
1946	611	129	15 212	3 059	3 293	509	22 073	5 278	1 401	690
1947	664	106	18 857	4 233	4 620	753	28 463	5 669	1 679	1 027
1948	902	128	17 827	4 697	5 585	1 005	29 114	5 930	1 620	1 272
1949	949	108	16 977	4 828	5 530	968	28 303	5 788	1 658	1 173
1950	1 029	123	16 287	4 772	5 926	1 062	28 047	6 026	2 143	1 193
1951	1 004	103	15 634	4 983	6 017	1 014	27 648	5 655	1 842	1 191
1952	1 046	106	13 523	4 656	6 006	1 104	25 289	4 962	1 775	1 355
1953	1 127	102	12 585	4 837	6 467	1 174	25 063	5 622	1 593	1 171
1954	1 060	116	12 727	5 005	7 109	1 383	26 224	6 228	1 711	1 042
1955	1 412	105	14 738	5 960	8 771	1 945	31 414	6 865	1 941	1 541
1956	1 564	132	13 524	5 402	8 161	1 803	28 890	6 549	1 991	1 121
1957	1 304	132	11 074	4 067	6 195	1 371	22 707	5 667	1 644	815
1958	1 434	125	12 087	4 322	6 844	1 592	24 845	6 081	1 879	973
1959	1 403	128	14 278	4 319	7 253	1 448	27 298	6 702	2 371	1 347
1958 Nov.	127	13	946	360	587	139	2 032	471	151	79
Dec.	136	10	1 099	364	621	134	2 218	498	161	116
1959 Jan.	110	13	1 188	366	604	123	2 281	507	174	153
Febr.	145	7	978	328	534	127	1 967	456	128	107
Mars	112	14	974	327	570	109	1 980	508	168	99
April	156	8	1 128	354	609	123	2 214	556	206	97
Maj	118	16	1 173	404	616	133	2 326	575	221	111
Juni	138	10	1 207	380	617	132	2 336	564	205	115
Juli	73	4	1 328	395	661	108	2 492	632	235	111
Aug.	76	10	1 339	402	641	117	2 499	624	226	127
Sept.	117	13	1 290	364	657	123	2 434	610	248	116
Okt.	128	10	1 334	363	580	117	2 394	560	213	119
Nov.	140	8	1 130	310	581	121	2 142	544	176	103
Dec.	90	15	1 209	326	583	115	2 233	566	171	89
1960 Jan.	114	11	1 236	352	526	86	2 200	576	192	116
Febr.	128	6	1 123	322	590	117	2 152	549	161	105
Mars	143	12	1 232	378	543	125	2 278	596	182	113
April	107	10	1 158	385	590	122	2 255	577	159	105
Maj	96	13	1 233	405	687	141	2 466	619	206	128
Juni	82	5	1 416	458	754	163	2 791	658	242	145
Juli	82	13	1 337	417	656	136	2 546	573	198	126
Aug.	116	8	1 429	389	634	135	2 587	625	193	141
Sept.	87	13	1 390	391	677	156	2 614	659	172	133
Okt.	118	13	1 214	349	607	129	2 299	605	163	112
Nov.	147	11	1 104	369	566	145	2 184	508	184	117

Number of bankruptcies; protested bills

Protesterade växlar, belopp: 1 000 kr *Protested bills, amount*								År och månad *Year and month*
T. o. m. *Including* 500 kr	Över 500— 1 000 kr	Över 1 000— 5 000 kr	Över *Over* 5 000 kr	Summa *Total*	Därav i			
					Stockholm	Göteborg	Malmö	
3 221,3	1 792,9	4 416,9	2 124,8	11 555,9	2 855,4	893,1	587,7	1941
2 360,4	1 320,6	3 418,4	1 420,8	8 520,2	2 410,8	588,5	277,5	1942
2 177,2	1 237,6	3 064,5	1 954,9	8 434,2	2 384,8	468,5	351,2	1943
2 543,9	1 526,4	3 935,5	1 985,4	9 991,2	2 787,7	544,3	245,6	1944
2 821,0	1 733,5	4 500,6	2 744,6	11 799,7	3 618,5	733,0	358,8	1945
3 235,3	2 249,7	7 171,8	5 486,5	18 143,3	5 860,5	1 222,6	537,8	1946
4 079,7	3 109,5	10 161,4	8 017,9	25 368,5	6 867,0	2 340,2	1 044,8	1947
3 963,4	3 490,4	12 442,3	10 863,3	30 759,4	8 100,4	1 927,0	1 322,2	1948
3 837,7	3 557,4	12 162,9	9 991,6	29 549,6	8 300,7	2 009,9	1 108,1	1949
3 774,5	3 522,7	13 016,2	12 206,8	32 520,2	9 749,4	3 318,8	1 429,3	1950
3 677,0	3 670,5	13 374,7	10 952,8	31 675,0	8 215,0	2 571,3	1 125,1	1951
3 305,4	3 426,3	13 249,4	13 596,1	33 577,2	9 471,2	2 516,3	1 529,4	1952
3 136,8	3 606,6	14 155,6	13 027,4	33 926,4	9 784,9	2 418,4	1 204,6	1953
3 190,1	3 700,1	15 868,9	17 129,1	39 888,2	10 331,5	3 091,7	1 755,5	1954
3 696,6	4 422,1	19 498,8	24 751,0	52 368,5	13 142,6	3 319,3	3 364,7	1955
3 361,7	4 011,9	18 005,5	24 888,6	50 267,7	13 316,4	3 567,7	2 247,4	1956
2 667,6	3 054,2	13 574,9	19 855,4	39 152,1	12 453,5	2 827,6	1 535,9	1957
2 901,0	3 192,5	15 421,0	22 626,1	44 140,6	12 183,0	3 211,0	1 436,8	1958
3 337,2	3 209,4	16 486,4	16 772,8	39 805,8	9 454,3	3 439,6	1 877,4	1959
220,2	264,7	1 350,8	1 616,5	3 452,2	699,2	176,4	67,0	1958 Nov.
269,6	268,2	1 390,7	1 571,6	3 500,1	808,8	281,5	110,1	Dec.
282,6	272,7	1 356,6	1 390,5	3 302,4	714,9	213,6	245,9	1959 Jan.
230,2	246,1	1 222,7	1 488,6	3 187,6	691,4	303,1	84,5	Febr.
225,6	248,6	1 286,6	1 384,8	3 145,6	721,4	218,9	132,7	Mars
260,5	260,1	1 377,2	1 368,8	3 266,6	723,8	409,9	89,2	April
280,3	299,0	1 435,2	1 773,6	3 788,1	1 035,9	323,5	215,2	Maj
290,8	281,8	1 392,0	1 336,4	3 301,0	798,4	242,7	151,7	Juni
306,1	291,6	1 504,9	1 209,4	3 312,0	794,8	285,8	169,4	Juli
305,4	298,1	1 429,9	1 288,1	3 321,5	797,5	293,1	178,7	Aug.
292,5	269,7	1 491,7	1 218,2	3 272,1	750,0	302,3	120,4	Sept.
309,4	268,1	1 336,7	1 496,8	3 411,0	855,7	350,6	130,1	Okt.
267,1	229,4	1 326,8	1 394,5	3 217,8	798,4	219,6	147,2	Nov.
286,7	244,2	1 326,1	1 423,1	3 280,1	772,1	276,5	212,4	Dec.
281,0	264,1	1 179,2	1 108,1	2 832,4	823,8	297,8	95,4	1960 Jan.
258,9	237,0	1 326,6	1 521,6	3 344,1	874,1	181,2	87,2	Febr.
282,2	277,6	1 219,9	1 594,2	3 373,9	1 032,0	250,8	98,2	Mars
268,4	281,4	1 353,1	1 609,5	3 512,4	1 171,0	209,2	107,5	April
288,9	300,3	1 586,9	1 588,0	3 764,1	857,8	363,9	133,1	Maj
333,8	342,0	1 726,7	1 988,1	4 390,6	981,2	434,5	175,3	Juni
312,9	311,0	1 401,7	1 666,0	3 691,6	968,4	215,0	141,0	Juli
330,0	292,7	1 471,8	1 772,5	3 867,0	1 154,6	268,5	214,5	Aug.
323,1	294,5	1 535,5	2 309,5	4 462,6	1 326,3	251,0	215,9	Sept.
284,9	259,8	1 394,6	1 554,9	3 494,2	996,8	184,2	91,8	Okt.
256,0	274,5	1 296,3	1 898,5	3 725,3	756,5	213,5	134,6	Nov.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data

Rederiföretag (aktiebolag) *Shipping companies (joint-stock companies)*

Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 135 rederiföretag *For translation of text, see commentary*	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (—) 1958—1959	
			absolut	%
1 Antal ombordanställda	19 099	18 961	— 138	— 1
2 Antal fartyg	609	590	— 19	— 3
3 Bruttodräktighet i reg.ton	2 700 405	2 739 696	+ 39 291	+ 1
Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
4 Bruttovinst	333,6	327,7	— 5,9	— 2
5 Utdelning å aktier och andelar	15,5	16,4	+ 0,9	+ 6
6 Räntor	24,2	28,5	+ 4,3	+ 18
7 Vinst å avyttring av materiella anläggningstillgångar	104,7	90.1	— 14,6	— 14
8 Överskott å annan rörelse	5,3	5,4	+ 0,1	+ 2
9 Övriga intäkter	38,9	30,3	— 8,6	— 22
10 Summa	522,2	498,4	— 23,8	— 5
Kostnader och vinst				
11 Räntor	48,7	54,4	+ 5,7	+ 12
12 Avskrivning å materiella anläggningstillgångar (inkl. nybyggnadskontrakt)	341,6	328,0	— 13,7	— 4
13 Skatter	17,1	11,0	— 6,1	— 36
14 Avsättn. till pensions- och personalstift.	0,4	4,1	+ 3,8	[2]—
15 Avsättningar till investeringsfonder	61,2	45,2	— 16,0	— 26
16 Övriga kostnader	13,3	12,3	— 1,0	— 7
17 Redovisad vinst	39,9	43.4	+ 3,5	+ 9
18 Summa	522,2	498,4	— 23,8	— 5
Beräkning av bruttovinsten				
19 Bruttointäkt av rörelsen	1 896,2	1 921,6	+ 25,4	+ 1
20 Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	185,2	174,0	— 11,2	— 6
21 Skeppsumgälder, lastnings- och lossningskostnader	360.1	395,5	+ 35,4	+ 10
22 Hyror för chartrade fartyg	106,1	134,9	+ 28,9	+ 27
23 Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	911.2	889,4	— 21,8	— 2
24 Summa avgående poster	1 562,6	1 593,9	+ 31,3	+ 2
25 Bruttovinst	333,6	327,7	— 5,9	— 2
Övriga uppgifter				
26 Nytecknade nybyggnadskontrakt	105,5	320,1	+214,6	+203
27 Anskaffning av fartyg (inkl. förbättringskostnader)	[1] 511,4	[1] 332,9	—178,4	— 35
28 Därav nya fartyg (eg. investering)	[1] 438,5	[1] 290,5	—148,0	— 34
29 Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	1.0	0,2	— 0,8	— 84
30 Bokfört värde vid årets slut av fartyg	978,6	944,9	— 33,7	— 3
31 Ungefärliga kostnader för reparation och underhåll	137,2	114,1	— 23,0	— 17
32 Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	12,0	11,7	— 0,2	— 2
33 Ombordanställda	306,0	305.4	— 0,6	— 0
34 Andra anställda	43,9	44,9	+ 1,0	+ 2
35 Av företagen erlagda pensioner och pensionspremier	14.3	16,3	+ 2,0	+ 14
36 Beslutad utdelning	28,9	28,9	—	—
37 För föregående år beslutad utdelning	29,1	28,9	— 0,3	— 1

[1] Därjämte har tidigare avskrivits 34,8 resp. 37,6 milj. kr på kontrakt för under åren 1958 och 1959 levererat nytt tonnage. — [2] Förändringen är av sådan storleksordning att den icke lämpligen kan angivas procentuellt.

Företagens intäkter, kostnader och vinster m. m. 1958 och 1959 eller motsvarande bokföringsår. Preliminära uppgifter

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Preliminary data

Lastbilstrafikföretag (aktiebolag och ekonomiska föreningar)

Enterprises running lorry transport service

	Olika slag av intäkter, kostnader m. m. i 87 lastbilstrafikföretag	1958	1959	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1958—1959	
				absolut	%
1	Antal arbetare i lastbilstrafik	2 888	2 996	+ 108	+ 4
2	Antal motorfordon i lastbilstrafik	2 321	2 394	+ 73	+ 3
3	Sammanlagd maximilast i ton	10 651	11 931	+1 280	+ 12
4	Antal släpvagnar i lastbilstrafik	369	404	+ 35	+ 10
5	Sammanlagd maximilast i ton	2 558	2 900	+ 342	+ 13
	Intäkter	milj. kr	milj. kr	milj. kr	
6	Bruttovinst	13,2	15,5	+ 2,3	+ 17
7	Utdelning å aktier och andelar	0,0	0,0	—	—
8	Räntor	0,2	0,2	+ 0,0	+ 22
9	Överskott å annan rörelse	0,8	0,8	— 0,0	— 2
10	Övriga intäkter	0,5	1,6	+ 1,1	+ 245
11	Summa	14,6	18,0	+ 3,4	+ 24
	Kostnader och vinst				
12	Räntor	1,3	1,5	+ 0,2	+ 16
13	Avskrivning på materiella anläggningstillgångar	9,5	11,8	+ 2,3	+ 24
14	Skatter	1,5	1,2	— 0,3	— 19
15	Avsättningar till pensions- och personalstiftelser	0,9	1,3	+ 0,4	+ 49
16	Avsättningar till investeringsfonder	0,1	0,2	+ 0,1	+ 138
17	Övriga kostnader	0,7	0,4	— 0,3	— 38
18	Redovisad vinst	0,7	1,6	[1] + 0,9	[1] + 128
19	Summa	14,6	18,0	+ 3,4	+ 24
	Beräkning av bruttovinsten				
20	Bruttointäkt av rörelsen	132,2	148,0	+ 15,8	+ 12
21	Avgår: Kostnader för driv- och smörjmedel	12,9	13,6	+ 0,7	+ 5
22	Fordonsskatt, bil- och trafikförsäkring	6,4	7,2	+ 0,8	+ 12
23	Övriga driftskostnader samt förvaltningskostnader	99,6	111,7	+ 12,1	+ 12
24	Summa avgående poster	119,0	132,5	+ 13,5	+ 11
25	Bruttovinst	13,2	15,5	+ 2,3	+ 17
	Övriga uppgifter				
26	Anskaffning av lastfordon	12,3	17,7	+ 5,4	+ 44
27	Därav nya fordon (eg. investering)	11,7	15,7	+ 4,0	+ 34
28	Omedelbart avskriven anskaffningskostnad	—	0,0	+ 0,0	·
29	Ungefärliga kostnader för reparationer och underhåll å lastfordon	10,4	11,0	+ 0,6	+ 6
30	Lön till: Styrelse, verkst. dir. och andra företagsledare	3,7	4,3	+ 0,6	+ 16
31	Arbetare i lastbilstrafik	37,9	40,9	+ 3,0	+ 8
32	Andra anställda	10,5	11,8	+ 1,3	+ 13
33	Av företagen erlagda pens. o. pens.premier	0,3	0,4	+ 0,0	+ 15
34	Beslutad utdelning	0,1	0,1	— 0,0	— 11
35	För föregående år beslutad utdelning	0,0	0,1	+ 0,0	+ 154

[1] Jfr rad 10.

Inkomstfördelningen år 1959
Preliminär redogörelse

The Income Distribution
Preliminary Data

A. Allmänna upplysningar m. m.

1. Uppgiftsskyldighet

Jämlikt föreskrifter i kungl. kungörelsen den 21 december 1951 (nr 832) med senare ändringar skall uppgifter till statistiska centralbyråns årliga inkomststatistik införskaffas genom länsstyrelsernas och taxeringsnämndsordförandenas försorg.

Enligt föreskrifterna skall uppgifter om inkomst och yrke samt födelsetid, kön och civilstånd insamlas för alla personer födda den 5, 15 och 25 dagen i månaden; för personer födda den 15 skall uppgift lämnas även om namn. I fråga om samtaxerade makar, som båda haft inkomst, skall uppgifter införskaffas för var och en av dem, även om endast endera av dem är född på sådan dag. Slutligen skall uppgifter insamlas för alla personer, som ensamma eller tillsammans med maken haft inkomst uppgående till minst 30 000 kr. Inkomststatistiken omfattar således endast fysiska personer.

Fullständigare redogörelse för resultatet av 1959 års inkomststatistik kommer att lämnas i publikationen Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1960, vilken beräknas utkomma våren 1961.

2. Inkomstuppgifter och yrkesbeteckningar

Inkomstuppgifterna, som hämtas ur inkomsttaxeringslängderna, utgöres huvudsakligen av den sammanräknade nettoinkomsten eller summan av enligt förordningen om statlig inkomstskatt uppskattade inkomster av olika förvärvskällor (jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet samt kapital), sedan avdrag gjorts för eventuellt underskott å förvärvskälla. Inkomster under 1 200 kr ingår ej annat än för gift person, som samtaxerats med sin make (maka). Därutöver ingår i statistiken endast inkomster för sjömän för tjänstgöring ombord. Denna inkomst beskattas genom ett schablonavdrag och den avdragna skatten korrigeras ej vid en efterföljande taxering. Sjömansinkomsten skall enligt gällande föreskrifter antecknas i inkomstlängdens anmärkningskolumn.

I den sammanräknade nettoinkomsten medräknas emellertid *icke* sådana inkomster, som ej är skattepliktiga, t. ex. sjukkasseersättning, allmänna barnbidrag och olika slag av socialunderstöd, ävensom sådana inkomster, som beskattas i annan ordning såsom tips- och lotterivinster, vinster på premieobligationer m. m. *Det är således inkomster av delvis mycket betydande storleksordning, som icke kommer med i inkomststatistiken.*

Yrkesbeteckningarna är uppdelade på 9 huvudgrupper av näringsgrenar, nämligen jordbruk med binäringar, byggnadsverksamhet, industri och hantverk i övrigt, samfärdsel, handel, allmän förvaltningstjänst, fria yrken, husligt arbete och övriga.

Inom varje näringsgren är inkomsttagarna uppdelade på företagare, anställda och icke yrkesverksamma med undantag för grupperna allmän förvaltningstjänst och husligt arbete, i vilka företagare icke förekommer. Statistiken upptar alltså inalles 25 yrkesgrupper. Såsom anställda räknas även tjänstemän i chefsställning, såsom disponenter, verkställande direktörer m. fl.

Yrkesbeteckningarna anges av taxeringsnämndsordförandena med en speciell kod. För denna kodsättning utfärdar centralbyrån särskilda anvisningar.

3. Primärmaterialets beskaffenhet

Vissa brister föreligger beträffande primärmaterialet. Vid granskning av materialet har befunnits, att antalet personer födda den 5 resp. 25 understiger antalet födda den 15 med 2,1 resp. 1,1 %. Uppgifterna för dem, som är födda den 15, skall användas även för det s. k. befolkningsregistret, och därför skulle för

Tab. 1. Antal inkomsttagare inom olika yrkesgrupper fördelade på inkomstklasser, hela riket, år 1959

Income earners, by industry, and by size of income: Total

Närings- och yrkesgrupper[1]	Inkomstklasser, kr *Size of income*								Summa inkomsttagare	
	–2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	1959	1958
FÖRETAGARE										
Employers										
Jordbruk m. binär. .	10 280	19 600	51 010	52 390	63 190	65 320	7 584	396	269 770	277 835
Byggnadsverksamhet	260	510	1 620	2 100	4 360	10 810	3 585	587	23 832	23 626
Ind. o. hantv. i övr. .	2 780	2 860	6 820	7 850	11 230	23 030	7 347	1 069	62 986	63 579
Samfärdsel	270	380	1 340	2 400	4 810	11 460	4 730	300	25 690	24 728
Handel	3 160	3 370	7 850	10 010	14 590	34 310	16 137	2 610	92 037	92 540
Fria yrken	1 270	850	1 570	1 670	1 530	2 530	3 667	1 589	14 676	13 597
I övrigt	1 060	880	790	380	560	450	153	19	4 292	3 269
Summa	19 080	28 450	71 000	76 800	100 270	147 910	43 203	6 570	493 283	499 174
ANSTÄLLDA										
Employees										
Jordbruk m. binär. .	27 420	30 510	50 820	38 110	50 940	36 750	1 754	114	236 418	249 529
Byggnadsverksamhet	7 540	7 950	17 100	19 090	40 560	143 550	21 822	626	258 238	249 926
Ind. o. hantv. i övr. .	53 930	46 180	101 300	104 720	195 960	511 350	50 209	4 332	1 067 981	1 057 970
Samfärdsel	9 010	7 930	16 830	18 330	40 750	143 930	11 208	452	248 440	259 721
Handel	60 910	45 900	90 610	76 420	112 710	151 150	35 225	4 066	576 991	564 256
Allm. förv.-tjänst ...	35 500	24 120	45 500	39 260	78 200	180 400	56 769	3 146	462 895	440 772
Fria yrken	3 940	3 090	5 310	4 250	5 900	8 750	3 244	350	34 834	32 616
Husligt arbete	16 150	21 030	23 660	7 710	3 220	1 140	61	11	72 982	75 028
I övrigt	5 120	2 700	2 810	1 250	1 180	1 390	258	14	14 722	13 780
Summa	219 520	189 410	353 940	309 140	529 420	1 178 410	180 550	13 111	2 973 501	2 943 598
ICKE YRKESVERKSAMMA										
Persons not in the labour force										
Jordbruk m. binär. .	8 570	34 900	28 970	8 140	3 510	2 140	234	14	86 478	82 039
Byggnadsverksamhet	1 640	6 070	6 430	2 390	1 150	670	93	20	18 463	17 868
Ind. o. hantv. i övr. .	4 520	19 550	27 360	8 510	7 330	4 620	981	164	73 035	71 036
Samfärdsel	1 140	2 660	5 870	6 930	14 320	8 980	459	21	40 380	39 403
Handel	2 210	5 660	8 540	4 230	3 840	4 040	1 285	123	29 928	29 218
Allm. förv.-tjänst ...	1 660	2 590	5 030	5 880	13 760	14 470	3 836	195	47 421	45 111
Fria yrken	330	670	720	420	430	320	99	20	3 009	3 048
Husligt arbete	1 990	8 070	4 740	680	290	120	4	1	15 895	16 093
I övrigt	76 120	104 830	85 800	23 510	11 770	10 450	3 631	583	316 694	297 778
Summa	98 180	185 000	173 460	60 690	56 400	45 810	10 622	1 141	631 303	601 594
SAMTLIGA										
Total										
Jordbruk m. binär. .	46 270	85 010	130 800	98 640	117 640	104 210	9 572	524	592 666	609 403
Byggnadsverksamhet	9 440	14 530	25 150	23 580	46 070	155 030	25 500	1 233	300 533	291 420
Ind. o. hantv. i övr. .	61 230	68 590	135 480	121 080	214 520	539 000	58 537	5 565	1 204 002	1 192 585
Samfärdsel	10 420	10 970	24 040	27 660	59 880	164 370	16 397	773	314 510	323 852
Handel	66 280	54 930	107 000	90 660	131 140	189 500	52 647	6 799	698 956	686 014
Allm. förv.-tjänst ...	37 160	26 710	50 530	45 140	91 960	194 870	60 605	3 341	510 316	485 883
Fria yrken	5 540	4 610	7 600	6 340	7 860	11 600	7 010	1 959	52 519	49 261
Husligt arbete	18 140	29 100	28 400	8 390	3 510	1 260	65	12	88 877	91 121
I övrigt	82 300	108 410	89 400	25 140	13 510	12 290	4 042	616	335 708	314 827
Totalsumma år 1959	336 780	402 860	598 400	446 630	686 090	1 372 130	234 375	20 822	4 098 087	·
» » 1958	340 990	400 990	592 850	461 490	716 900	1 314 800	198 714	17 632	·	4 044 366

[1] *Translation of text, see Table 6.*

Tab. 2. Inkomsttagarna fördelade efter kön och åldersgrupper samt på inkomstklasser, hela riket, år 1959

Income earners, by sex and age, and by size of income

Kön och åldersgrupper	Inkomstklasser, kr *Size of income*								Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000-3 000	3 000-5 000	5 000-7 000	7 000-10 000	10 000-20 000	20 000-50 000	50 000-	
Män *Men*									
0—19	17 240	28 980	52 470	32 710	19 080	5 270	241	30	156 021
20—24	8 820	14 900	28 250	28 300	52 060	66 290	1 543	29	200 192
25—29	2 490	4 370	10 520	14 010	35 930	131 730	9 146	148	208 344
30—34	1 640	3 560	9 540	12 350	31 710	144 860	22 608	609	226 877
35—39	1 790	4 000	10 010	14 730	35 310	165 820	34 979	1 767	268 406
40—49	4 200	9 110	21 710	28 450	70 750	298 420	68 191	6 091	506 922
50—66	15 500	28 400	58 960	62 520	126 210	315 820	65 355	8 887	681 652
67—	8 980	58 910	84 490	40 670	41 770	42 820	11 281	1 970	290 891
Summa	60 660	152 230	275 950	233 740	412 820	1 171 030	213344	19 531	2 539 305
Kvinnor *Women*									
0—19	18 570	25 540	43 180	23 060	10 700	760	178	11	121 999
20—24	16 260	14 710	27 860	34 520	52 280	11 680	213	24	157 547
25—29	19 810	10 850	16 220	16 400	33 340	25 150	684	23	122 477
30—34	25 310	11 200	17 410	14 130	24 430	24 880	1 334	50	118 744
35—39	30 010	13 950	21 690	17 320	26 120	25 620	1 944	78	136 732
40—49	55 840	28 220	45 450	34 160	49 150	43 050	4 615	211	260 696
50—66	70 690	57 210	73 210	46 240	57 950	55 030	8 861	504	369 695
67—	39 630	88 950	77 430	27 060	19 300	14 930	3 202	390	270 892
Summa	276 120	250 630	322 450	212 890	273 270	201 100	21 031	1 291	1 558 782
Samtliga *Total*									
0—19	35 810	54 520	95 650	55 770	29 780	6 030	419	41	278 020
20—24	25 080	29 610	56 110	62 820	104 340	77 970	1 756	53	357 739
25—29	22 300	15 220	26 740	30 410	69 270	156 880	9 830	171	330 821
30—34	26 950	14 760	26 950	26 480	56 140	169 740	23 942	659	345 621
35—39	31 800	17 950	31 700	32 050	61 430	191 440	36 923	1 845	405 138
40—49	60 040	37 330	67 160	62 610	119 900	341 470	72 806	6 302	767 618
50—66	86 190	85 610	132 170	108 760	184 160	370 850	74 216	9 391	1 051 347
67—	48 610	147 860	161 920	67 730	61 070	57 750	14 483	2 360	561 783
Summa	336 780	402 860	598 400	446 630	686 090	1 372 130	234375	20 822	4 098 087

dessa i motsats mot för de övriga, som nämnts, uppgifter lämnas även om namn. Dessa uppgifter kan fördenskull möjligen ha synts uppgiftslämnarna viktigare och av den anledningen blivit fullständigare redovisade. Liknande skillnader har konstaterats även de föregående åren.

Även uppgifterna om inkomsttagare med minst 30 000 kr i inkomst torde vara något ofullständiga. Visserligen har centralbyrån i så stor utsträckning, som den knappa tiden för materialets bearbetning medgivit, sökt komplettera statistiken i detta avseende, men en viss ofullständighet kvarstår likväl.

För framställande av riks- och länstotaler har en uppräkning av urvalsdelen måst företagas. I fråga om det framräknade totala inkomstbeloppet kan jämförelse göras med tillgängliga uppgifter rörande inkomsttaxeringen, varigenom en uppfattning om materialets fullständighet erhålles. Den sammanräknade nettoinkomsten enligt inkomstlängdens A-längd uppgår till 39 943,8 milj.

Tab. 3. Inkomsttagarna fördelade efter yrkesställning och åldersgrupper samt på inkomstklasser, hela riket, år 1959

Income earners, by occupational status, by age and by size of income

Yrkesställning och åldersgrupper	Inkomstklasser, kr *Size of income*								Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000-3 000	3 000-5 000	5 000-7 000	7 000-10 000	10 000-20 000	20 000-50 000	50 000-	
Företagare									
0—19	330	340	400	360	370	270	63	9	2 142
20—24	320	540	890	1 070	1 330	1 170	231	18	5 569
25—29	590	710	1 640	2 270	3 440	5 910	1 246	54	15 860
30—34	910	850	2 810	3 910	6 460	11 010	3 033	209	29 192
35—39	1 410	1 490	3 740	6 050	9 950	19 490	5 451	622	48 203
40—49	3 890	4 070	11 050	15 160	26 060	46 630	14 358	2 033	123 251
50—66	9 520	12 710	32 250	34 630	42 620	54 950	15 965	2 952	205 537
67—	2 110	7 740	18 220	13 350	10 040	8 480	2 916	673	63 529
Summa	19 080	28 450	71 000	76 800	100 270	147 910	43 203	6 570	493 283
Anställda									
0—19	31 730	50 260	91 590	54 280	28 800	5 420	115	3	262 198
20—24	22 370	26 850	53 240	60 770	102 360	76 380	1 387	17	343 374
25—29	19 930	13 240	24 090	27 690	65 360	150 440	8 511	104	309 365
30—34	23 310	12 450	22 990	22 250	49 270	158 220	20 835	433	309 758
35—39	26 580	14 330	26 550	25 430	50 970	171 220	31 312	1 201	347 593
40—49	46 980	27 630	51 890	46 090	92 700	293 000	58 095	4 206	620 591
50—66	46 340	36 630	67 680	61 550	126 500	304 080	55 929	6 160	704 869
67—	2 280	8 020	15 910	11 080	13 460	19 650	4 366	987	75 753
Summa	219 520	189 410	353 940	309 140	529 420	1 178 410	180550	13 111	2 973 501
Icke yrkesverksamma									
0—19	3 750	3 920	3 660	1 130	610	340	241	29	13 680
20—24	2 390	2 220	1 980	980	650	420	138	18	8 796
25—29	1 780	1 270	1 010	450	470	530	73	13	5 596
30—34	2 730	1 460	1 150	320	410	510	74	17	6 671
35—39	3 810	2 130	1 410	570	510	730	160	22	9 342
40—49	9 170	5 630	4 220	1 360	1 140	1 840	353	63	23 776
50—66	30 330	36 270	32 240	12 580	15 040	11 820	2 382	279	140 941
67—	44 220	132 100	127 790	43 300	37 570	29 620	7 201	700	422 501
Summa	98 180	185 000	173 460	60 690	56 400	45 810	10 622	1 141	631 303

kr och enligt inkomststatistiken till 38 884,6 milj. kr. Den sistnämnda summan understiger den förstnämnda med 1 059,2 milj. kr eller 2,7 %. Föregående år var differensen 3,0 %.

Förutom dessa brister hos primärmaterialet bör observeras, att uppräkningen av undersökningens siffror i många fall grundar sig på ganska små tal. De i tabellerna framlagda uppgifterna måste därför användas med försiktighet, särskilt i de fall då talen är låga.

B. Undersökningens resultat

1. Inkomst och yrke

I tab. 1 lämnas uppgifter för hela riket (inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet) om antalet inkomsttagare inom olika inkomstklasser för samtliga 25 yrkesgrupper. I denna tabell har liksom eljest, om ej annat särskilt angivits, samtaxerade makar räknats var för sig.

Hur antalet inkomsttagare inom olika

Tab. 4. Inkomsttagarna fördelade efter yrkesställning, kön och civilstånd samt på inkomstklasser, hela riket, år 1959

Income earners, by occupational status, by sex and marital status and by size of income

Yrkesställning, kön och civilstånd Ogifta *Single* Gifta *Married* Förut g. *Wid. or div.*	Inkomstklasser, kr *Size of income*							Summa inkomsttagare
	-2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–
Företagare								
Ogifta män	2 970	7 300	16 010	12 950	12 400	11 820	1 939	203	65 592
» kvinnor	2 130	3 660	5 820	3 240	2 670	2 770	552	74	20 916
Gifta män	3 970	8 300	34 660	50 200	75 080	121 300	36 628	5 707	335 845
» kvinnor	8 330	3 860	4 910	4 280	4 210	5 570	1 860	201	33 221
Förut gifta män	470	2 490	5 080	3 160	3 240	3 840	1 217	212	19 709
» » kvinnor	1 210	2 840	4 520	2 970	2 670	2 610	1 007	173	18 000
Summa	19 080	28 450	71 000	76 800	100 270	147 910	43 203	6 570	493 283
Anställda								
Ogifta män	27 720	53 620	106 580	86 780	122 610	189 370	10 759	321	597 760
» kvinnor	29 680	53 330	92 930	75 810	107 410	74 350	5 362	78	438 950
Gifta män	8 130	10 560	30 580	44 860	152 480	779 350	150 981	11 946	1 188 887
» kvinnor	148 850	60 770	100 400	77 350	102 970	75 440	6 132	134	572 046
Förut gifta män	1 150	2 980	6 890	6 780	13 740	36 480	4 965	492	73 477
» » kvinnor	3 990	8 150	16 560	17 560	30 210	23 420	2 351	140	102 381
Summa	219 520	189 410	353 940	309 140	529 420	1 178 410	180 550	13 111	2 973 501
Icke yrkesverksamma								
Ogifta män	4 580	19 040	13 540	3 640	2 800	2 240	652	77	46 569
» kvinnor	5 020	27 250	26 640	6 920	9 250	6 010	775	65	81 930
Gifta män	10 410	29 590	41 310	19 850	23 490	22 060	5 357	490	152 557
» kvinnor	71 560	41 080	11 330	3 860	4 040	3 010	718	146	135 744
Förut gifta män	1 260	18 350	21 300	5 520	6 980	4 570	846	83	58 909
» » kvinnor	5 350	49 690	59 340	20 900	9 840	7 920	2 274	280	155 594
Summa	98 180	185 000	173 460	60 690	56 400	45 810	10 622	1 141	631 303
Samtliga								
Ogifta män	35 270	79 960	136 130	103 370	137 810	203 430	13 350	601	709 921
» kvinnor	36 830	84 240	125 390	85 970	119 330	83 130	6 689	217	541 796
Gifta män	22 510	48 450	106 550	114 910	251 050	922 710	192 966	18 143	1 677 289
» kvinnor	228 740	105 710	116 640	85 490	111 220	84 020	8 710	481	741 011
Förut gifta män	2 880	23 820	33 270	15 460	23 960	44 890	7 028	787	152 095
» » kvinnor	10 550	60 680	80 420	41 430	42 720	33 950	5 632	593	275 975
Summa	336 780	402 860	598 400	446 630	686 090	1 372 130	234 375	20 822	4 098 087

inkomstklasser fördelar sig på landsbygd och städer framgår av följande sammanställning, varvid för jämförelse uppgifter även lämnas för hela riket år 1958.

Hela antalet inkomsttagare uppgick till 4 098 087, varav på landsbygden 1 877 908 och i städerna 2 219 516. För riket iakttages jämfört med året innan en ökning med 53 721 inkomsttagare eller 1,3 %, för landsbygden med 17 568 eller 0,9 % och för städerna med 36 197 eller 1,7 %. I förhållande till folkmängden vid årets slut utgjorde antalet inkomsttagare år 1959 för riket 54,9, på landsbygden 51,4 och i städerna 58,1 %.

Inkomsttagarna i klasserna under 12 000 kr har, med undantag för klasserna mellan 3 000 och 5 000 kr, procentuellt minskat jämfört med föregående år men

Inkomstklasser, kr	Antal inkomsttagare				I % av hela antalet inkomsttagare	
	Landsbygd	Städer	Hela riket[1]		Hela riket	
			År 1959	År 1958	År 1959	År 1958
— 2 000	168 240	168 510	336 780	340 990	8,2	8,4
2 000— 3 000	235 850	167 010	402 860	400 990	9,8	9,9
3 000— 4 000	164 450	165 720	330 190	325 810	8,1	8,1
4 000— 5 000	138 580	129 620	268 210	267 040	6,6	6,6
5 000— 6 000	120 890	111 420	232 310	237 850	5,7	5,9
6 000— 7 000	109 610	104 710	214 320	223 640	5,2	5,5
7 000— 8 000	109 220	113 220	222 440	231 980	5,4	5,7
8 000— 9 000	112 020	118 950	230 980	243 360	5,6	6,0
9 000—10 000	113 210	119 450	232 670	241 560	5,7	6,0
10 000—12 000	209 610	246 370	456 070	470 870	11,1	11,7
12 000—15 000	212 490	332 340	544 930	518 520	13,3	12,8
15 000—20 000	116 680	254 270	371 130	325 410	9,1	8,1
20 000—30 000	51 430	125 510	177 020	150 060	4,3	3,7
30 000—50 000	11 755	45 487	57 355	48 654	1,4	1,2
50 000—	3 873	16 929	20 822	17 632	0,5	0,4
Summa	1 877 908	2 219 516	4 098 087	4 044 366	100	100

[1] Inräknat det gemensamma taxeringsdistriktet.

ökat i de högre inkomstklasserna, framför allt klasserna mellan 12 000 och 30 000 kr. Av hela antalet inkomsttagare hade omkring 38 % inkomster under 6 000 kr, 47 % mellan 6 000 och 15 000 kr och 15 % över 15 000 kr. Endast något mer än 6 % hade inkomster på 20 000 kr eller däröver.

När man bedömer uppgifterna om inkomsttagarnas fördelning på olika inkomstklasser, bör man emellertid hålla i minnet, att inkomststatistiken omfattar många personer, som ej haft full sysselsättning under året. Genom att samtaxerade makar räknas som två skilda inkomsttagare, har de lägre inkomstklasserna i betydande utsträckning kommit att omfatta gifta kvinnor med låga inkomster. Det kan sålunda nämnas, att av samtliga 1 338 040 inkomsttagare med mindre än 5 000 kr inkomst 451 090 eller omkring en tredjedel var gifta kvinnor. I samband härmed må erinras om att personer, vilkas bruttoinkomst ej uppgår till sammanlagt 1 200 kr, i allmänhet icke är deklarationsskyldiga och sålunda ej blir taxerade till inkomst. Ett viktigt undantag från denna regel utgör emellertid, som förut nämnts, gifta personer, som samtaxeras med make (maka), även om de haft mindre än 1 200 kr inkomst.

I nedanstående sammanställning lämnas uppgifter om den totala inkomstsum-

Inkomstklasser, kr	Summa inkomster (1 000 kr)		I % av totalsumman	
	År 1959	År 1958	År 1959	År 1958
— 2 000	430 812	433 373	1,1	1,1
2 000— 3 000	1 008 116	997 585	2,6	2,7
3 000— 4 000	1 147 927	1 132 347	2,9	3,1
4 000— 5 000	1 201 486	1 196 939	3,1	3,3
5 000— 6 000	1 273 883	1 304 486	3,3	3,5
6 000— 7 000	1 391 162	1 452 503	3,6	3,9
7 000— 8 000	1 668 858	1 738 986	4,3	4,7
8 000— 9 000	1 962 380	2 067 066	5,0	5,6
9 000—10 000	2 209 555	2 293 572	5,7	6,2
10 000—12 000	5 009 479	5 166 708	12,9	14,0
12 000—15 000	7 288 124	6 916 285	18,7	18,7
15 000—20 000	6 294 179	5 518 969	16,2	14,9
20 000—30 000	4 184 712	3 551 885	10,8	9,6
30 000—50 000	2 123 769	1 800 861	5,5	4,9
50 000—	1 690 176	1 427 056	4,3	3,8
Summa	38 884 618	36 998 621	100	100

Näringsgrenar och yrkesställning	Antal inkomsttagare		I % av hela antalet inkomsttagare	
	År 1959	År 1958	År 1959	År 1958
Jordbruk med binäringar	592 666	609 403	14,5	15,1
Byggnadsverksamhet	300 533	291 420	7,3	7,2
Industri och hantverk i övrigt	1 204 002	1 192 585	29,4	29,5
Samfärdsel	314 510	323 852	7,7	8,0
Handel	698 956	686 014	17,0	17,0
Allmän förvaltningstjänst	510 316	485 883	12,4	12,0
Fria yrken	52 519	49 261	1,3	1,2
Husligt arbete	88 877	91 121	2,2	2,2
Övriga	335 708	314 827	8,2	7,8
Summa	4 098 087	4 044 366	100	100
Därav: Företagare	493 283	499 174	12,0	12,3
Anställda	2 973 501	2 943 598	72,6	72,8
Icke yrkesverksamma	631 303	601 594	15,4	14,9

mans fördelning på olika inkomstklasser. Jämfört med år 1958 har inkomstsummorna i inkomstklasserna under 12 000 kr procentuellt minskats, medan inkomstsummorna i de högre klasserna ökats. Den procentuella fördelningen av den totala inkomsten är emellertid en helt annan än fördelningen av inkomsttagarna. Av inkomstsumman kommer nämligen 13 % på inkomster under 6 000 kr, 50 % på inkomster mellan 6 000 och 15 000 kr och 37 % på inkomster över 15 000 kr. På inkomstklasserna över 20 000 kr kom nära 21 % av inkomstsumman.

Fördelningen av inkomsttagarna efter näringsgren och yrkesställning framgår av sammanställningen överst på denna sida.

Beträffande fördelningen av inkomsttagarna efter näringsgren iakttages en numerär, men icke alltid procentuell ökning jämfört med år 1958 för byggnadsverksamhet, industri och hantverk i övrigt, handel och allmän förvaltningstjänst, fria yrken samt »övriga» men en minskning för jordbruk med binäringar, samfärdsel och husligt arbete.

Vad fördelningen efter yrkesställning beträffar har företagarna minskat både numerärt och procentuellt, de anställda har ökat till antalet men utgör dock en något mindre procentuell andel, och de icke yrkesverksamma har ökats såväl till antalet som procentuellt.

I tablån nederst på denna sida lämnas uppgifter om den totala inkomstsumman inom olika närings- och yrkesgrupper. Det totala inkomstbeloppet för gruppen industri och hantverk i övrigt var betydligt högre än för de andra grupperna, vilket förhållande var särskilt framträdande bland de anställda. Bland företagarna låg gruppen jordbruk med binäringar främst. Vad angår de olika slagen av yrkesställning, dominerade de

Näringsgrenar	Summa inkomster, milj. kr				
	Företagare	Anställda	Icke yrkesverksamma	Totalsumma 1959	1958
Jordbruk med binäringar	2 207	1 482	325	4 014	4 041
Byggnadsverksamhet	355	3 158	80	3 593	3 295
Industri och hantverk i övrigt	796	11 453	370	12 619	12 060
Samfärdsel	383	2 807	322	3 512	3 495
Handel	1 392	5 289	208	6 889	6 496
Allmän förvaltningstjänst	.	5 475	497	5 972	5 537
Fria yrken	305	347	20	672	605
Husligt arbete	.	253	48	301	306
Övriga	25	67	1 221	1 313	1 164
Totalsumma 1959	5 463	30 331	3 091	38 885	.
» 1958	5 215	28 948	2 836	.	36 999

Näringsgrenar	Medelinkomst, kr Företagare		Anställda		Samtliga	
	År 1959	År 1958	År 1959	År 1958	År 1959	År 1958
Jordbruk med binäringar	8 182	7 959	6 269	6 117	6 772	6 632
Byggnadsverksamhet	14 896	13 589	12 229	11 601	11 954	11 307
Industri och hantverk i övrigt	12 634	11 622	10 724	10 366	10 481	10 112
Samfärdsel	14 916	13 692	11 298	10 968	11 168	10 793
Handel	15 120	14 215	9 167	8 838	9 856	9 468
Allmän förvaltningstjänst	.	.	11 827	11 539	11 702	11 396
Fria yrken	20 749	20 151	9 975	9 583	12 785	12 283
Husligt arbete	.	.	3 463	3 450	3 391	3 357
Övriga	5 872	4 737	4 551	4 490	3 910	3 697
Samtliga	11 073	10 447	10 200	9 834	9 488	9 148
Enbart landsbygden	9 375	8 927	8 517	8 401	8 134	7 832
» städerna	15 846	17 712	11 229	10 846	10 631	10 266

anställda med 78 % av den totala inkomstsumman.

Medelinkomsten för samtliga inkomsttagare i riket uppgick enligt inkomststatistiken till 9 488 kr år 1959 mot 9 148 år 1958, såsom av sammanställningen överst på denna sida framgår. Vid bedömningen av de här meddelade siffrorna om medelinkomst må erinras om det tidigare påpekade förhållandet, att de lägre inkomstklasserna är underrepresenterade samt att vissa inkomster såsom sjukkasseersättning, barnbidrag, lotterivinster m. m. ej ingår i inkomststatistiken; jämför sid. 758. *Medelinkomsten kan därför i stort sett sägas avse den deklarerade, icke den faktiska inkomsten.*

Företagarnas medelinkomst var högre än de anställdas inom en och samma yrkesgrupp. Bland företagarna har de inom fria yrken, handel, samfärdsel och byggnadsverksamhet de högsta medeltalen. Av de anställda uppvisar grupperna byggnadsverksamhet, allmän förvaltningstjänst och samfärdsel de högsta medelinkomsterna. Utöver vad som framgår av sammanställningen kan nämnas, att de icke yrkesverksamma hade en medelinkomst år 1959 på 4 897 kr mot 4 715 kr år 1958.

2. *Inkomst, kön och civilstånd samt ålder*

I tab. 2 lämnas bl. a. redogörelse för inkomsttagarnas fördelning på kön, åldersgrupper och inkomstklasser i hela riket. I den lägsta liksom i den högsta åldersgruppen återfinns flertalet inkomsttagare i inkomstklasserna under 5 000 kr. För kvinnornas vidkommande gäller detta även åldersklassen mellan 50 och 66 år. Inkomsttagarna i övriga åldersgrupper är mera koncentrerade till de medelhöga eller högre inkomstklasserna.

Den procentuella fördelningen för hela riket av inkomsttagarna och deras inkomster på olika kön och åldersgrupper samt medelinkomsten för dessa framgår av sammanställningen överst på nästa sida.

För männen liksom för samtliga inkomsttagare uppvisar åldersgrupperna upp till 25 år samt 67 år och däröver högre procentuell andel av antalet inkomsttagare än av inkomstsumman, medan i fråga om grupperna mellan 30 och 66 år procenttalet för inkomstsumman är högre än procenttalet för antalet inkomsttagare. Vad kvinnorna beträffar är det endast den yngsta och den äldsta åldersgruppen, som visar större procentuell andel av inkomsttagarna än av inkomstsumman. Medelinkomsten stiger för männen och för samtliga inkomsttagare t. o. m. åldersgruppen 40—49 år och sjunker sedan. För kvinnorna stiger medelinkomsten endast t .o. m. åldersgruppen 25—29 år och faller därefter oavbrutet. Kvinnornas medelinkomst är genomgående lägre än männens, ehuru skillnaden i den yngsta åldersgruppen ej är så stor.

Tab. 3 innehåller uppgifter om inkomsttagarnas fördelning efter yrkesställ-

Åldersgrupper	Män			Kvinnor			Samtliga		
	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr
0—19	6,1	2,4	4 672	7,8	5,5	4 083	6,8	3,2	4 413
20—24	7,9	5,5	8 190	10,1	10,6	6 066	8,7	6,7	7 255
25—29	8,2	8,2	11 729	7,9	9,1	6 750	8,1	8,4	9 886
30—34	8,9	10,2	13 358	7,6	8,5	6 464	8,4	9,8	10 989
35—39	10,6	12,8	14 240	8,8	9,5	6 279	9,9	12,0	11 553
40—49	20,0	24,8	14 586	16,7	18,0	6 219	18,7	23,2	11 744
50—66	26,8	28,9	12 655	23,7	25,2	6 161	25,7	28,0	10 372
67—	11,5	7,2	7 436	17,4	13,6	4 542	13,7	8,7	6 041
Summa	100	100	11 755	100	100	5 797	100	100	9 488

ning, ålder och inkomstklasser. För företagarna utgör antalet inkomsttagare i åldrarna över 40 år 80 %, och inkomstsumman i samma åldrar 78 %, medan för de anställda motsvarande procenttal är 47 och 53. Vad angår de icke yrkesverksamma, bland vilka flertalet pensionärer finns, är givetvis de två högsta åldersgrupperna de helt dominerande.

Utöver vad som redovisas i tabellerna må nämnas, att för såväl företagarna som de anställda medelinkomsten har sitt största värde i åldersgruppen 40—49 år. De icke yrkesverksamma uppvisar den högsta medelinkomsten i de två högsta åldersgrupperna.

I tab. 4 redovisas antalet inkomsttagare med fördelning efter kön och civilstånd, inkomstklasser samt yrkesställning för hela riket, och i följande sammanställning meddelas den procentuella fördelningen av antalet inkomsttagare och det totala inkomstbeloppet på olika kön och civilstånd ävensom medelinkomsten för dessa.

Kön och civilstånd	Antal inkomsttagare %	Summa inkomster %	Medelinkomst, kr
Ogifta män	17,3	14,4	7 874
» kvinnor	13,2	9,1	6 517
Gifta män	41,0	58,9	13 656
» kvinnor	18,1	9,7	5 085
Förut gifta män...	3,7	3,5	8 899
» » kvinnor	6,7	4,4	6 294
Samtliga	100	100	9 488

De gifta männen utgjorde 41 % av inkomsttagarna men hade 59 % av inkomsterna. De gifta kvinnornas andel uppgick till 18 % av inkomsttagarna men av den totala inkomsten till endast omkring 10 %. Den högsta medelinkomsten uppvisar de gifta männen, varefter kommer förut gifta män och ogifta män. Bland kvinnorna har ogifta kvinnor den högsta medelinkomsten. De förut gifta kvinnorna har något och de gifta betydligt lägre medelinkomst. De gifta kvinnornas låga inkomster beror delvis på det förhållandet, att många av dem utövat förvärvsverksamhet endast under en del av året eller haft deltidsarbete. Vidare bör observeras, att ett stort antal gifta kvinnor med inkomster under 1 200 kr taxerats på grund av samtaxering med mannen.

Männen och då särskilt de gifta är de dominerande framför allt bland företagarna men även bland de anställda. I fråga om de icke yrkesverksamma utgör männen endast 41 % av antalet, men 51 % av inkomstsumman kommer på dem.

3. Samtaxeringar

Tab. 5 innehåller uppgifter om fördelningen på inkomstklasser av samtaxerade makar efter vardera makens inkomst. Hela antalet samtaxeringar har beräknats till 687 868 men enligt tab. 4 var antalet gifta kvinnor 741 011. Det förra antalet understiger det senare med 7 %. Skillnaden beror på följande förhållanden: Gifta kvinnor med inkomst, vilkas män saknar inkomst, blir redovisade som inkomsttagare i de individuella

Tab. 5. Samtaxerade äkta makar fördelade på inkomstklasser efter vardera makens inkomst, hela riket, år 1959

Income-earning married couples, jointly assessed, by size of income

Mannens inkomst, kr *Income of husband*	Hustruns inkomst, kr *Income of wife*								Summa män
	–2 000	2 000–3 000	3 000–5 000	5 000–7 000	7 000–10 000	10 000–20 000	20 000–50 000	50 000–	
— 2 000.....	5 437	2 974	2 101	1 762	2 487	2 588	488	23	17 860
2 000— 3 000.....	8 705	15 815	3 115	1 672	2 273	1 395	207	13	33 195
3 000— 5 000.....	14 052	12 126	5 611	2 706	3 126	2 631	216	14	40 482
5 000— 7 000.....	13 715	5 099	4 636	3 374	4 200	2 836	233	7	34 100
7 000—10 000.....	35 142	11 389	13 636	10 703	13 624	6 775	323	10	91 602
10 000—20 000.....	122 438	45 457	68 246	51 528	66 950	41 195	1 392	51	397 257
20 000—50 000.....	22 630	6 720	8 730	6 299	6 934	12 089	3 091	161	66 654
50 000—	2 441	700	828	531	587	954	574	103	6 718
Summa hustrur	224 560	100 280	106 903	78 575	100 181	70 463	6 524	382	687 868

tabellerna men icke som samtaxerade. Kvinnor, som ingått äktenskap under inkomståret, blir enligt taxeringsbestämmelserna icke samtaxerade. Hemskilda kvinnor redovisas som gifta men är icke samtaxerade. Vidare blir ett fåtal äkta makar, som är upptagna i olika inkomstlängder, av praktiska skäl i samband med uppgiftslämnandet icke räknade som samtaxerade i inkomststatistiken, trots att de i verkligheten är samtaxerade.

Av männen hade 65 % inkomster mellan 10 000 och 30 000 kr, medan nära 63 % av hustrurna hade inkomster under 5 000 kr. Som ovan sagts, har de gifta kvinnorna den lägsta medelinkomsten.

I tab. 6 redovisas de samtaxerade makarna efter fördelning på näringsgre-

Tab. 6. Samtaxerade äkta makar fördelade efter vardera makens näringsgren, hela riket, år 1959

Income-earning married couples, jointly assessed, by branch of industry

Mannens näringsgren *Industry of husband*	Hustruns näringsgren *Industry of wife*									Summa män
	Jordbruk m. binär. *Agriculture, forestry, fishing*	Byggnadsverks. *Construction*	Ind. o. hantv. i övr. *Mining, manufacturing*	Samfärdsel *Transport and communications*	Handel *Commerce*	Allm. förv.-tjänst *General administration*	Fria yrken *Professions*	Husligt arbete *Domestic service*	I övrigt *Others*	
Jordbruk m. binär. .	19 221	200	5 037	1 451	4 146	8 071	247	1 731	17 953	58 057
Byggnadsverksamhet	3 651	4 361	16 811	3 016	20 958	15 114	878	2 100	11 201	78 090
Ind. o. hantv. i övr. .	6 758	2 592	99 107	9 131	70 835	43 125	3 089	4 783	36 008	275 428
Samfärdsel	2 070	887	12 437	9 320	23 442	13 757	882	1 272	12 783	76 850
Handel	1 237	713	12 017	4 047	43 582	17 723	1 618	786	15 367	97 090
Allm. förv.-tjänst ..	924	615	6 948	2 836	15 654	36 516	1 345	831	12 551	78 220
Fria yrken	102	40	963	332	2 014	2 284	1 734	108	1 824	9 401
Husligt arbete	26	10	37	32	41	85	1	135	68	435
I övrigt	225	114	1 215	269	2 082	1 140	110	174	8 968	14 297
Summa hustrur	34 214	9 532	154 572	30 434	182 754	137815	9 904	11 920	116723	687 868

nar. Hustrurna till männen inom grupperna jordbruk med binäringar, industri och hantverk i övrigt, handel samt allmän förvaltningstjänst var i större antal sysselsatta inom samma näringsgren som sina män än inom andra näringsgrenar. Inom byggnadsverksamhet och samfärdsel hade däremot ett betydligt större antal av männen sina hustrur sysselsatta i handel och, ehuru i mindre omfattning, i industri och hantverk i övrigt samt i allmän förvaltningstjänst. I fråga om fria yrken och husligt arbete var fördelningen mera jämn.

I nedanstående sammanställning lämnas slutligen för samtaxerade makar uppgifter om makarnas sammanlagda inkomst med fördelning på olika inkomstklasser.

Inkomstklasser, kr	Antal samtaxeringar		Summa inkomster (1 000 kr)			
			Männen	Hustrurna	Makarna tillsammans	
	1959	1958	1959	1959	1959	1958
— 2 000	458	500	410	352	762	746
2 000— 3 000	1 683	1 868	2 362	2 075	4 437	4 823
3 000— 5 000	30 467	31 536	72 714	57 390	130 104	132 909
5 000— 7 000	36 757	32 505	133 979	83 145	217 124	192 440
7 000—10 000	50 619	52 972	313 246	123 316	436 562	458 192
10 000—20 000	350 521	352 478	4 094 837	1 265 210	5 360 047	5 334 844
20 000—50 000	205 791	174 998	3 757 508	1 625 129	5 382 637	4 545 675
50 000—	11 572	9 661	743 870	171 437	915 307	758 716
Summa	687 868	656 518	9 118 926	3 328 054	12 446 980	11 428 345

Makarnas sammanlagda inkomst i dessa samtaxeringar uppgick till 12 447,0 milj. kr eller 32 % av hela den sammanräknade nettoinkomsten enligt inkomststatistiken. Av makarnas sammanlagda inkomst kom 73 % på männen och 27 % på hustrurna. Antalet samtaxeringar i inkomstklasserna 10 000—30 000 kr utgjorde 75 % av hela antalet samtaxeringar och den sammanlagda inkomsten för dessa samtaxeringar utgjorde likaledes 75 % av motsvarande totala inkomstbelopp. Makarnas medelinkomst var 18 095 kr mot 17 408 kr år 1958.

Br. B.

The Income Distribution in 1959

Preliminary Data

From 1951 the annual income statistics are based on a sample survey. Only income earners with a minimum income of 30 000 kronor are completely reported. The sample population consists of about 10 % of all income earners.

The income statistics do not include non-taxable income, such as social benefits of different kinds, nor income subject to a form of taxation other than State income tax, e.g. football pools and lottery prizes.

There are nine industry groups: agriculture (including forestry and fishing), construction, other manufacturing, transport and communications, commerce, civil service, professions, domestic service, and others. In most of the industry groups the income earners are divided into employers, employees and persons not in the labour force.

The income earners are also classified with regard to age, sex and marital status.

Finally the income-earning married couples, who, according to the existing regulations, are assessed jointly, have been classified by size of income of husband and wife in combination.

The material embraces only individuals, not companies, etc. Certain deficiencies in the material have been discovered. For example, income earners with a minimum income of 30 000 kronor are not so completely reported as was intended.

In 1959, there were about 4 098 100 income earners, or about 54 % of the

population. The total amount of incomes was 38,9 million, the mean income being about 9 490 kr. About 37 % of the income earners came under mining and manufacturing, including construction, 14,5 % under agriculture, forestry and fishing, and 17 % under commerce. Somewhat under 73 % of the income earners were employees. About 41 % of the income earners were married men who however received 59 % of the total amount of income. The corresponding figures for married women were 18 % and 10 % respectively. Jointly assessed married couples had 32 % of the whole amount of income.

Br. B.

Kommunalskatteunderlag och utdebitering år 1960

Preliminära uppgifter

Local Taxation: Taxable Income and Debited Tax Preliminary Data

I efterföljande tablå lämnas preliminära uppgifter om kommunalskatteunderlaget (antal skattekronor) enligt 1960 års taxering samt om den på grundval därav beslutade genomsnittliga utdebiteringen per skattekrona.

I jämförelse med föregående år (definitiva siffror enligt Årsbok för Sveriges kommuner 1960) har antalet skattekronor enligt taxeringsnämndens beslut stigit med 17,01 milj. eller med 5,6 %. På landsbygden (dvs. landskommunerna jämte köpingarna) var ökningen 6,16 milj. och för städerna 10,85 milj. Det av staten tillskjutna skattekrontalet har däremot nedgått med 4,79 milj. kr (11,0 %) beroende på att detsamma från och med år 1961 skall reduceras enligt vissa i Kungl. Maj:ts kungörelse den 16 maj 1957 (nr 205) angående skatteersättning i anledning av 1957 års ortsavdragsreform föreskrivna grunder.

Den totala kommunala utdebiteringen per skattekrona, vilken utöver kommunalskatten även innefattar landstings- och tingshusmedel, visar i jämförelse med föregående år (definitiva siffror) en uppgång, vilken för samtliga primärkommuner utgör 36 öre per skattekrona (från 14,63 till 14,99 kr). Ökningen är mindre för städerna (31 öre) än på landsbygden (48 öre).

Vad kommunalskatten beträffar, har medelutdebiteringen, som enligt tablån uppgår till 11,79 kr, stigit med 17 öre, under det att utdebiteringen av landstings- och tingshusmedel ökats med 19 öre. På landsbygden har kommunalskatten stigit med i medeltal 23 öre, medan i städerna ökningen stannar vid 14 öre. Utdebiteringen för kyrkliga ändamål har ökat obetydligt, eller med 2 öre, såväl i städerna som på landsbygden. För samtliga primärkommuner blir motsvarande ökning ävenledes 2 öre. Skatteökningen faller sålunda nästan helt på de borgerliga kommunerna, vilkas medelutdebitering stigit med 15 öre.

L. A.

	Landsbygden *Rural distr.*	Städerna *Towns*	Samtliga primärkommuner *All primary communes*
Antal skattekronor *Units of tax assessment*			
A. Enligt taxeringsnämndens beslut, miljoner kr	114,28	205,31	319,59
Kr per invånare	31,31	53,73	42,78
B. Av staten tillskjutet antal skattekronor, miljoner kr	20,79	18,10	38,89
Utdebitering per skattekrona *Local tax per unit*			
Kommunalskatt			
Borgerlig	9,63	11,76	11,00
Kyrklig	1,02	0,66	0,79
Summa	10,65	12,42	11,79
Landstings- och tingshusmedel	4,72	2,36	3,20
Total kommunal utdebitering	15,37	14,78	14,99

Kommunernas inkomster och utgifter åren 1959—1961

Snabb- och prognosstatistik

Revenue and Expenditure of Local Governments. Provisional and Projectional Data

I följande artikel lämnas resultatet av den s. k. snabb- och prognosstatistiken. Huvudvikten har härvid lagts på redovisning av kommunernas inkomster och utgifter med fördelning efter realekonomiska grunder. Vidare har för bedömning av prognosstatistikens tillförlitlighet vissa jämförelser gjorts för åren 1954—1961.

Snabbstatistiken är en preliminär sammanräkning av räkenskapssammandragen över kommunernas finanser. Efter granskningen och vissa justeringar i sammandragen göres den definitiva bearbetningen. Resultatet av denna ingår i berättelsen Kommunernas finanser.

Prognosstatistiken grundar sig på uppgifter från kommunerna avseende dels en preliminär uppgift för det innevarande räkenskapsåret samt dels en prognos för det kommande.

Primärmaterialet avlämnas i oktober/november, varför den ovan nämnda preliminära uppgiften avser kända förhållanden för ca 3/4 av räkenskapsåret samt en uppskattning för den resterande fjärdedelen. Uppgiftslämnare är städer och landsting samt ett urval av köpingarna och landskommunerna.

Uppgifter enligt snabbstatistiken för år 1959 redovisas i tab. 1. I siffrorna ingår ej lånetransaktioner samt avsättning till resp. uttag från fonder. En jämförelse av siffrorna i tab. 1 med 1958 års kommunala finansstatistik (definitiva siffror) ger vid handen, att inkomsterna för samtliga borgerliga primärkommuner stigit med 9 % mellan åren 1958 och 1959. Utgiftsökningen uppgår till ca 8 %.

Tab. 1. Kommunernas inkomster och utgifter enligt räkenskapssammandragen år 1959, 1 000 kr. Preliminära tal

Actual revenue and expenditure of local governments. Preliminary figures

Kommuntyper och län *Communes County*	Samtliga inkomster *Total revenue*	Utgifter *Expenditure*					
		Löner *Wages and salaries*	Fastighetsanskaffning och nyanläggning *Investment in real estate*	Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	Anskaffning och underhåll av maskiner o. inventarier *Equipment*	Övriga *Others*	Samtliga utgifter *Total*
Borgerliga primärkommuner *Civil communes*							
Landskommuner *Rural communes*	1 929 077	676 750	549 428	65 069	50 368	710 795	2 052 410
Köpingar *Boroughs*.....	425 352	122 471	117 918	21 774	14 301	162 257	438 721
Städer *Towns*	5 563 139	1 693 473	1 193 223	318 354	189 218	2 221 935	5 616 203
Samtliga borgerliga primärkommuner *All civil primary communes*	7 917 568	2 492 694	1 860 569	405 197	253 887	3 094 987	8 107 334
Kyrkliga kommuner *Ecclesiastical communes*	386 134	137 554	60 625	60 367	10 826	139 336	408 708
Landsting *County councils*	1 415 977	639 407	234 094	21 049	71 573	483 973	1 450 096

Tab. 2. De borgerliga primärkommunernas och landstingens beräknade inkomster och utgifter enligt prognosstatistiken åren 1959—1961, milj. kr

Estimated revenue and expenditure of civil primary communes and county councils

	Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	1959	1960	1961	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1959—1960	Ökning *increase* (+) eller minskning *decrease* (−) 1960—1961
	INKOMSTER *Revenue*					
1	I anspråk taget överskott från tidigare år *Drawings on surplus from previous years*	218	271	341	+ 53	+ 70
2	I anspråk tagna fondmedel *Funds drawn on*	476	502	497	+ 26	− 5
3	Upplåning (ej tillfällig) *Loans raised*	647	716	806	+ 69	+ 90
4	Skatter *Taxes*	4 277	4 624	4 954	+ 347	+ 330
5	Statsbidrag *Government grants*	1 953	2 127	2 208	+ 174	+ 81
6	Övriga inkomster *Other revenue*	1 365	1 524	1 604	+ 159	+ 80
7	Summa inkomster *Total*	8 936	9 764	10 410	+ 828	+ 646
	UTGIFTER *Expenditure*					
8	Täckande av underskott från tidigare år *Previous years' deficit covered*	63	60	49	− 3	− 11
9	Fondavsättningar *Allocations to funds*	564	608	578	+ 44	− 30
10	Återbetalning av lån *Loans redeemed*	305	351	360	+ 46	+ 9
11	Lämnade lån, aktieteckning *Loans made, share subscriptions*	35	23	27	− 12	+ 4
12	Bruttoinvesteringar och fastighetsköp *Gross investment*	2 066	2 049	2 204	− 17	+ 155
13	Räntekostnader *Interest*	269	295	336	+ 26	+ 41
14	Folkpensioneringskostnader *National pensions*	345	376	429	+ 31	+ 53
15	Löner och pensioner *Wages salaries and pensions*	3 089	3 422	3 768	+ 333	+ 346
16	Övriga utgifter *Other expenditure*	2 165	2 336	2 474	+ 171	+ 138
17	Anslag för oförutsedda utgifter *Appropriation for unforeseen expenditure*	—	—	248	—	+ 248
18	Summa utgifter *Total*	8 901	9 520	10 473	+ 619	+ 953
19	Löpande inkomster (rad 4—6) *Current revenue*	7 595	8 275	8 766	+ 680	+ 491
20	Utgifter (rad 12—17)	7 934	8 478	9 459	+ 544	+ 981
21	Saldo (finansiellt sparande) *Balance (financial saving)*	− 339	− 203	− 693	+ 136	− 490

Tab. 2 är en sammanställning av de borgerliga primärkommunernas samt landstingens finanser enligt prognosstatistiken för åren 1959, 1960 och 1961. Tabellen skiljer sig från motsvarande tabell i tidigare årgångar av denna tidskrift (senast i häfte 1959: 12, s. 826), emedan den nu uppställts i enlighet med de principer som användes vid nationalbudgetberäkningarna. Sålunda ingår i motsats till tidigare år *ej* uppgifter för kommunernas affärsdrivande verk. Vidare har ianspråktagna överskott och täckta underskott, uttag ur och avsättningar till fonder samt lånetransaktioner medtagits.

Kommunernas faktiska inkomster och utgifter under år 1960 synes, av uppgifter grundade på årets tre första kvartal att döma, i stora drag komma att överensstämma med vad som förutsågs i november 1959. Överensstämmelsen är

Tab. 3. Landskommunernas, köpingarnas, städernas samt landstingens beräknade inkomster och utgifter enligt 1960 års prognosstatistik åren 1960—1961, milj. kr

Estimated revenue and expenditure of local governments (excl. ecclesiastical communes)

Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	Landskommuner *Rural communes*		Köpingar *Boroughs*		Städer *Towns*		Samtliga borgerliga primärkommuner[1]		Landsting *County councils*	
	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961	1960	1961
INKOMSTER *Revenue*										
Skatter *Taxes*	898,5	963,7	209,4	229,9	2 538,9	2 669,5	3 646,8	3 863,1	977,9	1 091,0
Skatteersättning[2]	182,5	181,0	26,5	23,6	253,2	211,4	462,2	416,0	129,5	125,5
Övriga statsbidrag *Other government grants*	541,3	567,0	78,8	80,5	804,4	890,7	1 424,5	1 538,2	121,7	139,0
Övriga *Other revenue*	285,9	302,3	106,6	111,7	2 198,6	2 310,0	2 591,1	2 724,0	257,2	277,1
S:a egentliga inkomster *Total*	1 908,2	2 014,0	421,3	445,7	5 795,1	6 081,6	8 124,6	8 541,3	1 486,3	1 632,6
UTGIFTER *Expenditure*										
Fastighetsanskaffning o. nyanläggningar *Investment in real estate*	418,4	389,1	106,4	113,4	1 207,7	1 288,0	1 732,5	1 790,5	233,0	312,5
Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	54,8	57,2	17,8	19,2	276,7	289,6	349,3	366,0	16,1	17,9
Anskaffning o. underhåll av maskiner o. invent. *Equipment*	37,5	36,9	12,0	12,8	232,8	255,4	282,3	305,1	62,8	74,2
Löner o. pensioner *Wages, salaries, and pensions*	710,0	775,3	135,5	151,8	2 064,9	2 252,3	2 910,4	3 179,4	745,7	838,8
Övriga *Other expend.*	764,5	906,1	171,9	207,5	2 170,9	2 465,1	3 107,3	3 578,7	543,2	630,7
S:a egentliga utgifter *Total*	1 985,2	2 164,6	443,6	504,7	5 953,0	6 550,4	8 381,8	9 219,7	1 600,8	1 874,1

[1] *All civil primary communes.* — [2] *Government grant for tax reduction.*

särskilt god beträffande skatteintäkterna och statsbidragen, vilket beror på att skatterna och i viss mån även statsbidragen praktiskt taget är kända före ingången av ett nytt år. Utgifterna visar något sämre överensstämmelse, vilket i synnerhet gäller bruttoinvesteringarna och fastighetsköpen. I allmänhet har utgifterna liksom fallet varit i tidigare prognoser upptagits till för höga belopp.

Av tab. 1 framgår vidare, att kommunernas löpande inkomster under år 1961 beräknas öka med ca 490 milj. kr, medan utgifterna för investeringar, löner etc. förutses stiga med omkring 730 milj. kr. Av inkomstökningen faller största delen på skatterna, som förväntas stiga med 330 milj. kr. Uppgången beror dels på ökat skatteunderlag dels på höjda kommunala utdebiteringar för år 1961. Medelutdebiteringen för år 1961 beräknas nämligen stiga med 36 öre från 14,63 kr år 1960 till 14,99 kr år 1961. Vad utgifterna beträffar beräknas bruttoinvesteringar och fastighetsköp öka med omkring 155 milj. kr (8 %) samt löner och pensioner med ca 346 milj. kr (10 %). Av tabellen kan även utläsas, att kommunerna planerar att under år 1961 i större utsträckning än under år 1960 finansiera sin verksamhet lånevägen.

I tab. 3 har de viktigaste uppgifterna i prognosstatistiken fördelats på landskommuner, köpingar, städer och landsting. I denna tabell har i olikhet mot

Tab. 4. Jämförelse mellan prognos- och snabbstatistikens uppgifter år 1959, milj. kr

Comparison between projectional and provisional data

Inkomst- och utgiftsslag *Revenue and expenditure*	För år 1959 beräknade belopp enl.		
	Prognosstatistiken 1958	Prognosstatistiken 1959	Snabbstatistiken 1959
INKOMSTER *Revenue*			
Skatter *Taxes*	3 394,6	3 403,2	3 368,5
Skatteersättning[1]	441,5	440,0	447,7
Övriga statsbidrag *Other government grants*	1 288,8	1 289,2	1 482,1
Övriga *Other revenue*	2 305,6	2 368,0	2 619,3
S:a egentliga inkomster *Total*	7 430,5	7 500,4	7 917,6
UTGIFTER *Expenditure*			
Fastighetsanskaffning o. nyanläggningar *Investment in real estate*	1 666,6	1 728,4	1 860,6
Underhåll av fastigheter o. anläggningar *Maintenance of real estate*	340,6	340,4	405,2
Anskaffning o. underhåll av maskiner o. invent. *Equipment*	266,1	281,1	253,9
Löner o. pensioner *Wages, salaries, and pensions*	2 614,7	2 650,3	2 709,7
Övriga *Other expend.*	3 121,8	2 902,9	2 877,9
S:a egentliga utgifter *Total*	8 009,8	7 903,1	8 107,3

[1] *Government grant for tax reduction.*

tab. 2 även de affärsdrivande verkens inkomster och utgifter medtagits men däremot icke ianspråktagna överskott och täckta underskott samt fond- och lånetransaktioner, varför tabellen i sin helhet uppställts efter samma principer som tidigare år. Av jämförelsen framgår bl. a., att skatteinkomsterna samt löneutgifterna för landstingen något överstiger landskommunernas.

Uppgifter om uppdelning på skilda förvaltningsgrenar har i prognosstatistiken infordrats endast för investeringarna. I nedanstående tablå lämnas en fördelning av kostnaderna för nyanläggning och underhåll av fastigheter i milj. kr på olika förvaltningsgrenar inom de borgerliga primärkommunerna för åren 1959—1961. Uppgifterna för 1959 och 1960 är kommunernas preliminära beräkningar i oktober/november för resp. räkenskapsår.

Efterföljande slutsummor är icke jämförbara med motsvarande siffror i tab. 1, vilket beror dels på att landstingen ingår i tab. 2 men icke i sammanställningen, dels på att kommunens affärsdrivande verk icke medtagits i tab. 2 men väl i tablån.

	1959	1960	1961
Förvaltningsbyggnader	71,9	61,0	57,5
Bostäder	92,9	78,8	77,1
Gator och vägar	408,2	407,7	450,2
Hamnar	64,3	67,9	80,4
Elverk	153,7	149,3	162,1
Gasverk	12,1	11,7	13,4
Hälso- och sjukvård	63,4	54,5	72,4
Vattenverk, avlopps- och reningsverk	489,4	485,6	502,8
Undervisning	334,4	372,9	396,3
Sociala ändamål	90,6	83,0	87,8
Övriga ändamål	155,9	158,6	167,6
Summa	1 936,8	1 931,0	2 067,6

De största investeringarna förekommer inom förvaltningsgrenarna »Vattenverk, avlopps- och reningsverk», »Gator och vägar» samt »Undervisning», vilka tillsammans svarar för över 60 % av samtliga i tabellen ingående investeringar.

Utöver vad som angives i tabellerna kan nämnas, att skatteregleringsfonderna, som för samtliga borgerliga primärkommuner beräknas uppgå till 753 milj. kr vid 1959 års slut, enligt prognosuppgifterna kan uppskattas till resp. 753 och 737 milj. kr för åren 1960 och 1961.

I tab. 4 lämnas en jämförelse mellan den prognos som år 1958 ställdes för 1959, den preliminära beräkningen i oktober/november 1959 samt snabbstatistiken.

Liksom tidigare år visar prognosen för skatteinkomsterna samt skatteersättningen god överensstämmelse med snabbstatistikens uppgifter.

För att erhålla en bild över hur prognosens uppgifter för fastighetsanskaff-

Tab. 5. Jämförelse mellan prognos-, snabb- och definitiva statistiken åren 1954—1961, milj. kr

Comparison between projectional, provisional and definite data

	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Fastighetsanskaffning och nyanläggning								
Prognos[1]	1 473	1 654	1 610	1 685	1 588	1 667	1 794	1 790
Prelimin. enl. prognos[1]	1 281	1 433	1 388	1 533	1 576	1 728	1 732	..
Snabbstatistik	1 235	1 387	1 427	1 643	1 674	1 860	..	..
Definitiv statistik	1 257	1 402	1 446	1 650	1 685	..	..	..
Upplåning								
Prognos	1 043	1 123	864	744	584	653	609	730
Prelimin. enl. prognos	735	647	650	377	519	602	671	..
Snabbstatistik	689	620	695	641	637	636	..	..
Definitiv statistik	718	653	749	672	623	..	..	..

[1] Uppgifter för ett och samma år lämnas dels under nästföregående år, dels under det löpande året. Av dessa uppgifter har de förstnämnda i tabellen redovisats som prognos, de sistnämnda som preliminärt enl. prognos.

ning och nyanläggning samt upplåning avvikit från snabbstatistiken och den definitiva statistiken har i tab. 5 gjorts en jämförelse för åren 1954—1961. Den tydliga överskattning som kommunerna gjort i sin prognos för åren 1954—1957 kan tänkas ha ett visst samband med förhållandena på kreditmarknaden. Omdisponeringen av statens upplåning till kapitalmarknaden 1954 samt det skärpta kreditmarknadsläget 1955—1957 medförde vissa svårigheter för kommunernas placering av sina lån. Under perioden 1954—1955 upgick de av Kungl. Maj:t beviljade lånetillstånden för borgerliga primärkommuner till ca 1 480 milj. kr, medan kommunerna lyckades placera ca 885 milj. kr. Motsvarande siffror för 1956—1957 var resp. 1 465 och 1 026 milj. kr. År 1957 slopades lånetaket och lättnader inträdde sedermera på kreditmarknaden. Även om vissa lånesvårigheter kvarstod för kommunernas del under 1958, kan underskattningarna detta år möjligen förklaras av ovan nämnda lättnader. Under åren 1958—1959 uppgick de av Kungl. Maj:t beviljade lånetillstånden till 1 823 milj. kr. I detta sammanhang bör dock påpekas, att investeringarna inte endast är beroende av upplåningen.

Snabbstatistikens siffror ligger i jämförelse med den definitiva statistikens genomgående något lägre.

L. A.

(forts. från sid. 737)

Income, expenditure, and profits of business enterprises. Translation of the text in the tables, p. 756 and 757.

Shipping companies (joint-stock companies)

Kind of income, etc.

1 Manning
2 Number of vessels
3 Registered gross tonnage

Income

4 Gross profit from shipping trade
5 Dividends
6 Interest
7 Profit from sold fixed assets
8 Gross profit from other activities
9 Sundry
10 Total

Expenditure and net profit

11 Interest
12 Depreciation
13 Taxes
14 Pension funds
15 Investment reserve
16 Sundry
17 Net profit
18 Total

Gross profit account

19 Gross income
20 Deducted: Fuel and lubricant costs
21 General shipping dues, loading and unloading costs
22 Chartered vessels
23 Administrative expenses and sundry
24 Total
25 Gross profit

Other data

26 Vessels contracted during accounting period
27 Investments in vessels
28 of which primary investments
29 Amounts immediately written off on current investments
30 Book value of vessels at end of accounting period
31 Costs of maintenance and repairs
32 Wages and salaries: Board of directors and executives
33 Manning
34 Other employees
35 Pensions and pension insurance fees
36 Declared dividends
37 Declared dividends for previous year

Enterprises running lorry transport service

Kind of income, etc.

1 Number of wage-earners in lorry transport service
2 Number of lorries
3 Loading capacity in tons
4 Number of trailers
5 Loading capacity in tons

Income

6 Gross profit
7 Dividends
8 Interest
9 Gross profit from other activities
10 Sundry
11 Total

Expenditure and net profit

12 Interest
13 Depreciation
14 Taxes
15 Pension funds
16 Investment reserve
17 Sundry
18 Net profit
19 Total

Gross profit account

20 Turnover
21 Deducted: Fuel and lubricant costs
22 Motor car duty and insurance
23 Administrative expenses and sundry
24 Total
25 Gross profit

Other data

26 Investments in lorries
27 of which primary investments
28 Amounts immediately written off on current investments
29 Costs of maintenance and repairs
Wages and salaries:
30 Board of directors and executives
31 Wage-earners in lorry transport service
32 Other employees
33 Pensions and pension insurance fees
34 Declared dividends
35 Declared dividends for previous year

Utkom den 31 dec. 1960.